

Publicatieblad

van de Europese Unie

L 294

Uitgave
in de Nederlandse taal

Wetgeving

62e jaargang

14 november 2019

Inhoud

II *Niet-wetgevingshandelingen*

INTERNATIONALE OVEREENKOMSTEN

- ★ **Besluit (EU) 2019/1875 van de Raad van 8 november 2019 betreffende de sluiting van de vrijhandelsovereenkomst tussen de Europese Unie en de Republiek Singapore** 1
- ★ **Vrijhandelsovereenkomst tussen de Europese Unie en de Republiek Singapore** 3

NL

Besluiten waarvan de titels mager zijn gedrukt, zijn besluiten van dagelijks beheer die in het kader van het landbouwbeleid zijn genomen en die in het algemeen een beperkte geldigheidsduur hebben.

Besluiten waarvan de titels vet zijn gedrukt en die worden voorafgegaan door een sterretje, zijn alle andere besluiten.

II

(Niet-wetgevingshandelingen)

INTERNATIONALE OVEREENKOMSTEN

BESLUIT (EU) 2019/1875 VAN DE RAAD

van 8 november 2019

betreffende de sluiting van de vrijhandelsovereenkomst tussen de Europese Unie en de Republiek Singapore

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name artikel 91, artikel 100, lid 2, en artikel 207, lid 4, eerste alinea, in samenhang met artikel 218, lid 6, onder a), v), en artikel 218, lid 7,

Gezien het voorstel van de Europese Commissie,

Gezien de goedkeuring door het Europees Parlement,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) In overeenstemming met Besluit (EU) 2018/1599 van de Raad ⁽¹⁾ is de vrijhandelsovereenkomst tussen de Europese Unie en de Republiek Singapore ("de overeenkomst") ondertekend op 19 oktober 2018.
- (2) Overeenkomstig artikel 218, lid 7, van het VWEU is het passend voor de Raad de Commissie te machtigen tot goedkeuring namens de Unie van het in het Handelscomité in te nemen standpunt over bepaalde wijzigingen van de overeenkomst die volgens een vereenvoudigde procedure worden vastgesteld. De Commissie dient te worden gemachtigd tot goedkeuring van in het Handelscomité aan te nemen wijzigingen uit hoofde van artikel 9.18 (Wijziging en rectificatie van het toepassingsgebied) met betrekking tot de bijlagen 9-A tot en met 9-I bij de overeenkomst, na overleg met het door de Raad overeenkomstig artikel 218, lid 4, van het Verdrag aangewezen bijzonder comité. Deze bepaling is niet van toepassing op verbintenissen uit hoofde van bijlage 9-E deel 2 bij de overeenkomst. De Commissie dient bovendien te worden gemachtigd tot goedkeuring van in het Handelscomité aan te nemen wijzigingen uit hoofde van artikel 10.17 (Systeem voor de bescherming van geografische aanduidingen) en 10.18 (Wijziging van de lijst van geografische aanduidingen) met betrekking tot de bijlagen 10-A en 10-B bij de overeenkomst.
- (3) De overeenkomst dient te worden goedgekeurd namens de Unie.
- (4) In overeenstemming met artikel 16.16 (Geen rechtstreekse werking) van de overeenkomst kunnen daaraan geen rechten worden ontleend of daarmee verplichtingen worden opgelegd aan personen, anders dan die welke de partijen krachtens internationaal publiekrecht hebben vastgesteld,

HEEFT HET VOLGENDE BESLUIT VASTGESTELD:

Artikel 1

De vrijhandelsovereenkomst tussen de Europese Unie en de Republiek Singapore wordt hierbij namens de Unie goedgekeurd.

De tekst van de overeenkomst is aan dit besluit gehecht.

Artikel 2

Voor de toepassing van artikel 9.18 (Wijziging en rectificatie van het toepassingsgebied) wordt het standpunt van de Unie inzake de wijzigingen of rectificaties van de bijlagen 9-A tot en met 9-I bij de overeenkomst goedgekeurd door de Commissie na overleg met het door de Raad overeenkomstig artikel 218, lid 4, van het Verdrag aangewezen bijzonder comité. Dit artikel is niet van toepassing op wijzigingen van verbintenissen uit hoofde van bijlage 9-E, deel 2, van de overeenkomst.

⁽¹⁾ Besluit (EU) 2018/1599 van de Raad van 15 oktober 2018 betreffende de ondertekening, namens de Europese Unie, van de vrijhandelsovereenkomst tussen de Europese Unie en de Republiek Singapore (PB L 267 van 25.10.2018, blz. 1).

Artikel 3

Voor de toepassing van de artikelen 10.17 (Systeem voor de bescherming van geografische aanduidingen) en 10.18 (Wijziging van de lijst van geografische aanduidingen) van de overeenkomst wordt het standpunt van de Unie inzake de wijzigingen van de bijlagen 10-A en 10-B bij de overeenkomst goedgekeurd door de Commissie.

Artikel 4

De voorzitter van de Raad verricht namens de Unie de in artikel 16.13, lid 2, van de overeenkomst bedoelde kennisgeving, teneinde kenbaar te maken dat de Unie ermee instemt door de overeenkomst gebonden te zijn ⁽²⁾.

Artikel 5

Dit besluit treedt in werking op de datum van de vaststelling ervan.

Gedaan te Luxemburg, 8 november 2019.

Voor de Raad

De voorzitter

M. LINTILÄ

⁽²⁾ De datum van inwerkingtreding van de overeenkomst wordt door het secretariaat-generaal van de Raad in het *Publicatieblad van de Europese Unie* bekendgemaakt.

VRIJHANDELSOVEREENKOMST TUSSEN DE EUROPESE UNIE EN DE REPUBLIEK SINGAPORE

De Europese Unie, hierna "de Unie" genoemd,

en

de Republiek Singapore, hierna "Singapore" genoemd,

hierna gezamenlijk "de partijen" genoemd of afzonderlijk aangeduid als "partij",

ERKENNENDE dat zij een langdurig en sterk partnerschap hebben, dat is gebaseerd op de gemeenschappelijke beginselen en waarden die zijn weergegeven in de Partnerschaps- en samenwerkingsovereenkomst, alsmede belangrijke economische, handels- en investeringsbanden,

GELEID DOOR DE WENS, consistent met het kader van hun algemene betrekkingen, hun banden verder aan te halen, en ervan overtuigd dat deze overeenkomst een nieuw klimaat voor de ontwikkeling van de wederzijdse handel en investeringen door de partijen tot stand zal brengen,

ERKENNENDE dat deze overeenkomst het streven naar regionale economische integratie aanvult en bevordert,

VASTBESLOTEN hun economische, handels- en investeringsbanden aan te halen met eerbiediging van het doel van een in economisch, sociaal en ecologisch opzicht duurzame ontwikkeling, en handel en investeringen te bevorderen op een wijze die strookt met hoge beschermingsniveaus voor milieu en werknemers en de desbetreffende internationaal erkende normen en overeenkomsten waarbij zij partij zijn,

GELEID DOOR DE WENS de levensstandaard te verhogen, economische groei en stabiliteit te bevorderen, nieuwe mogelijkheden voor werkgelegenheid te scheppen en het algemene welzijn te verbeteren, en daarom opnieuw bevestigende dat zij de vaste wil hebben om de liberalisering van handel en investeringen te bevorderen,

ERVAN OVERTUIGD dat deze overeenkomst een uitgebreidere en betrouwbare markt voor goederen en diensten tot stand zal brengen, en aldus het concurrentievermogen van hun ondernemingen op mondiale markten zal versterken,

OPNIEUW BEVESTIGENDE dat elk van beide partijen het recht heeft maatregelen vast te stellen en te handhaven die noodzakelijk zijn voor de verwezenlijking van legitieme beleidsdoelstellingen op onder meer sociaal, milieu- en veiligheidsgebied alsmede op het gebied van de volksgezondheid en openbare veiligheid en ter bevordering en bescherming van culturele diversiteit,

OPNIEUW BEVESTIGENDE dat zij het Handvest van de Verenigde Naties, ondertekend te San Francisco op 26 juni 1945, en de beginselen van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens, door de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties vastgesteld op 10 december 1948, ten volle onderschrijven,

ERKENNENDE dat transparantie in de internationale handel van belang is voor alle betrokkenen,

MET HET OOG op de vaststelling van duidelijke en over en weer tot voordeel strekkende regels voor hun handel en investeringen en de vermindering of afschaffing van de belemmeringen voor de wederzijdse handel en investeringen,

VASTBESLOTEN bij te dragen aan de harmonische ontwikkeling en de uitbreiding van de internationale handel door met deze overeenkomst handelsbelemmeringen weg te nemen en tussen de partijen nieuwe handels- of investeringsbelemmeringen die de voordelen van deze overeenkomst zouden kunnen beperken, te vermijden,

VOORTBOUWEND op hun respectieve rechten en verplichtingen ingevolge de WTO-Overeenkomst en andere multilaterale, regionale en bilaterale overeenkomsten en akkoorden waarbij zij partij zijn,

ZIJN HET VOLGENDE OVEREENGEKOMEN:

HOOFDSTUK EEN**DOELSTELLINGEN EN ALGEMENE DEFINITIES****ARTIKEL 1.1****Oprichting van een vrijhandelsruimte**

De partijen bij deze overeenkomst brengen hiermee een vrijhandelsruimte tot stand, in overeenstemming met artikel XXIV van de GATT 1994 en artikel V van de GATS.

ARTIKEL 1.2

Doelstellingen

Deze overeenkomst heeft tot doel de handel en de investeringen tussen de partijen te liberaliseren en te vergemakkelijken volgens de bepalingen van deze overeenkomst.

ARTIKEL 1.3

Algemeen toepasselijke definities

Tenzij anders is bepaald, wordt voor de toepassing van deze overeenkomst verstaan onder:

"Overeenkomst inzake de landbouw": de Overeenkomst inzake de landbouw, die is neergelegd in bijlage 1A bij de WTO-Overeenkomst;

"Overeenkomst inzake overheidsopdrachten": de Overeenkomst inzake overheidsopdrachten, die is neergelegd in bijlage 4 bij de WTO-Overeenkomst;

"Overeenkomst inzake inspectie voor verzending": de Overeenkomst inzake inspectie voor verzending, die is neergelegd in bijlage 1A bij de WTO-Overeenkomst;

"Antidumpingovereenkomst": de Overeenkomst inzake de toepassing van Artikel VI van de Algemene Overeenkomst inzake Tarieven en Handel 1994, die is neergelegd in bijlage 1A bij de WTO-Overeenkomst;

"Overeenkomst inzake de douanewaarde": de Overeenkomst inzake de toepassing van Artikel VII van de Algemene Overeenkomst inzake Tarieven en Handel 1994, die is neergelegd in bijlage 1A bij de WTO-Overeenkomst;

"dag": een kalenderdag;

"DSU": het Memorandum van overeenstemming inzake de regels en procedures betreffende de beslechting van geschillen, dat is neergelegd in bijlage 2 bij de WTO-Overeenkomst

"GATS": de Algemene overeenkomst inzake de handel in diensten, die is neergelegd in bijlage 1B bij de WTO-Overeenkomst;

"GATT 1994": de Algemene Overeenkomst inzake Tarieven en Handel 1994, die is neergelegd in bijlage 1A bij de WTO-Overeenkomst;

"Geharmoniseerd systeem": het Geharmoniseerd systeem inzake de omschrijving en de codering van goederen, inclusief alle aantekeningen en amendementen (hierna ook het "GS" genoemd);

"IMF": het Internationaal Monetair Fonds;

"Overeenkomst inzake invoervergunningen": de Overeenkomst inzake procedures op het gebied van invoervergunningen, die is neergelegd in bijlage 1A bij de WTO-Overeenkomst;

"maatregel": elke wet, regeling, procedure, eis of praktijk,

"natuurlijk persoon uit een partij": een onderdaan van Singapore of van een van de lidstaten van de Europese Unie ⁽¹⁾ volgens hun respectieve wetgeving;

"Partnerschaps- en samenwerkingsovereenkomst": de Partnerschaps- en samenwerkingsovereenkomst tussen de Europese Unie en haar lidstaten, enerzijds, en de Republiek Singapore, anderzijds, ondertekend te Brussel op 19 oktober 2018;

"persoon": een natuurlijke persoon of een rechtspersoon;

"Overeenkomst inzake vrijwaringsmaatregelen": de Overeenkomst inzake vrijwaringsmaatregelen, die is neergelegd in bijlage 1A bij de WTO-Overeenkomst;

"SCM-Overeenkomst": de Overeenkomst inzake subsidies en compenserende maatregelen, die is neergelegd in bijlage 1A bij de WTO-Overeenkomst;

⁽¹⁾ De term "natuurlijke persoon" omvat ook natuurlijke personen met vaste woon- of verblijfplaats in Letland die geen burger van Letland of van een andere staat zijn, maar die op grond van de wet- en regelgeving van Letland recht hebben op een paspoort voor niet-staatsburgers (vreemdelingenpaspoort).

"SPS-Overeenkomst": de Overeenkomst inzake sanitaire en fytosanitaire maatregelen die is neergelegd in bijlage 1A bij de WTO-Overeenkomst;

"TBT-Overeenkomst": de Overeenkomst inzake technische handelsbelemmeringen die is neergelegd in bijlage 1A bij de WTO-Overeenkomst;

"TRIPs-Overeenkomst": de Overeenkomst inzake de handelsaspecten van de intellectuele eigendom die is neergelegd in bijlage 1C bij de WTO-Overeenkomst;

"WIPO": de Wereldorganisatie voor de Intellectuele Eigendom;

"WTO": de Wereldhandelsorganisatie; en

"WTO-Overeenkomst": de Overeenkomst van Marrakesh tot oprichting van de Wereldhandelsorganisatie, gedaan te Marrakesh op 15 april 1994.

HOOFDSTUK TWEE

NATIONALE BEHANDELING EN MARKTTOEGANG VOOR GOEDEREN

AFDELING A

GEMEENSCHAPPELIJKE BEPALINGEN

ARTIKEL 2.1

Doel

Gedurende een overgangperiode die aanvangt bij de inwerkingtreding van deze overeenkomst, wordt de handel in goederen door de partijen geleidelijk en wederzijds geliberaliseerd, overeenkomstig het bepaalde in deze overeenkomst en in overeenstemming met artikel XXIV van de GATT 1994.

ARTIKEL 2.2

Toepassingsgebied

Dit hoofdstuk is van toepassing op de handel in goederen tussen de partijen.

ARTIKEL 2.3

Nationale behandeling

Elk van beide partijen behandelt goederen van de andere partij als nationale goederen, in overeenstemming met artikel III van de GATT 1994 en de aantekeningen en aanvullende bepalingen daarbij. De verplichtingen die voortvloeien uit artikel III van de GATT 1994, met inbegrip van de aantekeningen en aanvullende bepalingen daarbij, worden daartoe *mutatis mutandis* in deze overeenkomst opgenomen.

ARTIKEL 2.4

Douanerechten

Voor de toepassing van dit hoofdstuk worden onder "douanerechten" alle soorten rechten en heffingen verstaan die worden opgelegd bij of in verband met de invoer of de uitvoer van goederen, met inbegrip van alle aanvullende heffingen of belastingen opgelegd bij of in verband met deze invoer of uitvoer.

Onder "douanerechten" worden niet verstaan:

- a) heffingen gelijkwaardig aan interne belastingen die worden opgelegd overeenkomstig artikel 2.3 (Nationale behandeling);
- b) rechten die worden opgelegd overeenkomstig hoofdstuk drie (Handelsmaatregelen);
- c) rechten die worden toegepast overeenkomstig artikel VI, artikel XVI en artikel XIX van de GATT 1994, de Antidumpingovereenkomst, de SCM-Overeenkomst, artikel 5 van de Overeenkomst inzake de landbouw, en de DSU; en
- d) vergoedingen of andere heffingen die worden opgelegd overeenkomstig artikel 2.10 (Vergoedingen en formaliteiten in verband met invoer en uitvoer).

ARTIKEL 2.5

Indeling van goederen

De indeling van goederen in het handelsverkeer tussen de partijen gebeurt volgens de respectieve tariefnomenclatuur van elk van beide partijen in overeenstemming met het GS en de wijzigingen daarvan.

AFDELING B

VERMINDERING OF AFSCHAFFING VAN DOUANERECHTEN

ARTIKEL 2.6

Verlaging of afschaffing van invoerrechten

1. Elk van beide partijen verlaagt haar douanerechten op ingevoerde goederen van oorsprong uit de andere partij en/of schaft die af, overeenkomstig de lijsten in bijlage 2-A. Voor de toepassing van dit hoofdstuk betekent "van oorsprong uit": de oorsprong van een goed zoals bepaald overeenkomstig de oorsprongsregels in Protocol 1.
2. Het basistarief van de invoerrechten dat ingevolge lid 1 achtereenvolgens wordt verlaagd, is het tarief dat is vermeld in de lijsten in bijlage 2-A.
3. Indien een partij na de inwerkingtreding van deze overeenkomst op enig tijdstip het door haar toegepaste invoerrecht voor meest begunstigde natie (hierna "MBN" genoemd) verlaagt, dan geldt dat recht indien en zolang het lager is dan het overeenkomstig haar lijst in bijlage 2-A berekende invoerrecht.
4. Drie jaar na de inwerkingtreding van deze overeenkomst treden de partijen, indien een van hen daarom verzoekt, in overleg om te bezien of invoerrechten versneld en in ruimere mate kunnen worden verminderd en afgeschaft. Met een besluit van de partijen in het Comité voor de handel in goederen om een douanerecht op een goed versneld of in ruimere mate te verminderen of af te schaffen, worden douanerechten of afbouwcategorieën die voor dat goed overeenkomstig hun lijsten zijn vastgesteld, vervangen.

ARTIKEL 2.7

Afschaffing van uitvoerrechten en -belastingen

Geen van beide partijen handhaaft douanerechten of belastingen of stelt die in ter zake van of in verband met de uitvoer of de verkoop ten uitvoer van goederen naar de andere partij; hetzelfde geldt voor interne belastingen ter zake van de uitvoer van goederen naar de andere partij die hoger zijn dan die welke op soortgelijke, voor verkoop in het binnenland bestemde goederen worden geheven.

ARTIKEL 2.8

Status-quo

Na de inwerkingtreding van deze overeenkomst verhoogt geen van beide partijen bestaande douanerechten of stelt zij nieuwe douanerechten vast op de invoer van een goed van oorsprong uit de andere partij. Dit sluit niet uit dat een partij een douanerecht na een eenzijdige verlaging verhoogt tot het in haar lijst in bijlage 2-A vastgelegde niveau.

AFDELING C

NIET-TARIFAIRE MAATREGELEN

ARTIKEL 2.9

Invoer- en uitvoerbeperkingen

1. In overeenstemming met artikel XI van de GATT 1994 en de aantekeningen en aanvullende bepalingen daarbij mag geen van beide partijen verboden of beperkingen invoeren of handhaven ter zake van de invoer van een goed uit de andere partij of van de uitvoer of verkoop ten uitvoer van een goed dat voor het grondgebied van de andere partij is bestemd. Artikel XI van de GATT 1994 en de aantekeningen en aanvullende bepalingen daarbij worden daartoe *mutatis mutandis* in deze overeenkomst opgenomen.

2. De partijen komen overeen dat alvorens een in artikel XI, lid 2, onder a) en c), van de GATT 1994 bedoelde maatregel te nemen, de partij die voornemens is maatregelen te nemen de andere partij alle relevante informatie verstrekt, teneinde een oplossing te zoeken die voor beide partijen aanvaardbaar is. De partijen kunnen elke maatregel overeenkomen die aan de moeilijkheden een einde maakt. Indien binnen 30 dagen na het verstrekken van die informatie geen overeenstemming is bereikt, kan de partij van uitvoer krachtens dit artikel maatregelen toepassen ten aanzien van de uitvoer van het betrokken goed. Wanneer door uitzonderlijke en kritieke omstandigheden die onmiddellijk handelen vereisen, voorafgaande informatieverstrekking of voorafgaand onderzoek niet mogelijk is, kan de partij die voornemens is de maatregelen te nemen, onmiddellijk de voorzorgsmaatregelen nemen die nodig zijn om de situatie aan te pakken, en stelt zij de andere partij hiervan onmiddellijk in kennis.

ARTIKEL 2.10

Vergoedingen en formaliteiten in verband met invoer en uitvoer

1. Elk van beide partijen zorgt er in overeenstemming met artikel VIII van de GATT 1994 en de aantekeningen en aanvullende bepalingen daarbij voor dat alle vergoedingen en heffingen van welke aard ook (andere dan douanerechten en maatregelen als bedoeld in artikel 2.4 (Douanerechten), punten a), b) en c) ter zake van of in verband met de invoer of de uitvoer van goederen worden beperkt tot, bij benadering, de kosten van de verleende diensten, die niet op een ad-valorembasis worden berekend, en geen indirecte bescherming van interne producten of een belasting op de invoer of de uitvoer voor fiscale doeleinden vormen.
2. Elk van beide partijen maakt via een officieel aangewezen medium, inclusief via het internet, de vergoedingen en rechten bekend die zij in verband met de invoer en de uitvoer aanrekent.
3. De partijen schrijven voor de invoer van goederen van een andere partij geen consulaire formaliteiten^(?) voor, waaronder begrepen de betaling van vergoedingen en heffingen.

ARTIKEL 2.11

Procedures op het gebied van in- en uitvoervergunningen

1. De partijen bevestigen hun bestaande rechten en verplichtingen ingevolge de Overeenkomst inzake invoervergunningen.
  2. Bij de invoering en het beheer van procedures op het gebied van in- en uitvoervergunningen^(?) houden de partijen zich aan:
    - a) artikel 1, leden 1 tot en met 9, van de Overeenkomst inzake invoervergunningen;
    - b) artikel 2 van de Overeenkomst inzake invoervergunningen;
    - c) artikel 3 van de Overeenkomst inzake invoervergunningen.
- Hiertoe worden de in de punten a), b) en c) van dit lid genoemde bepalingen opgenomen in deze overeenkomst. De partijen passen die bepalingen *mutatis mutandis* toe op elke procedure op het gebied van uitvoervergunningen.
3. Elk van beide partijen draagt er zorg voor dat alle procedures op het gebied van uitvoervergunningen, wat de toepassing ervan betreft, neutraal zijn en op eerlijke, billijke, niet-discriminerende en transparante wijze worden beheerd.
  4. Vergunningsprocedures worden door een partij slechts ingesteld of gehandhaafd als voorwaarde voor invoer in haar grondgebied of uitvoer uit haar grondgebied naar de andere partij wanneer voor het bereiken van een administratief doel redelijkerwijs geen andere passende procedures beschikbaar zijn.
  5. De partijen voeren geen niet-automatische vergunningsprocedures bij invoer of bij uitvoer in en handhaven die niet, tenzij dat noodzakelijk is voor de uitvoering van een maatregel die strookt met deze overeenkomst. Een partij die een niet-automatische vergunningsprocedure vaststelt, vermeldt duidelijk welke maatregel aldus wordt uitgevoerd.

^(?) Onder "consulaire formaliteiten" wordt verstaan: de procedure om van een consul van de partij van invoer op het grondgebied van de partij van uitvoer, of op het grondgebied van een derde partij, een consulaire factuur of een consulaire visum voor een handelsfactuur, oorsprongscertificaat, manifest, aangifte ten uitvoer door de verlader, of enig ander douanedocument in verband met de invoer van een goed te verkrijgen.

^(?) Voor de toepassing van dit artikel wordt onder "niet-automatische vergunningsprocedures" verstaan: vergunningsprocedures waarbij de aanvraag niet wordt ingewilligd voor alle natuurlijke en rechtspersonen die voldoen aan de eisen die de betrokken partij stelt voor invoer- of uitvoeractiviteiten met betrekking tot goederen die het voorwerp uitmaken van vergunningsprocedures.

6. Een partij die een procedure op het gebied van uitvoervergunningen instelt of een dergelijke procedure wijzigt, stelt het Comité voor de handel in goederen 60 dagen vóór de publicatie van die procedure daarvan in kennis. Deze kennisgeving bevat de informatie die vereist is op grond van artikel 5 van de Overeenkomst inzake invoervergunningen.

7. Een partij antwoordt binnen 60 dagen op vragen van de andere partij in verband met elke vergunningprocedure die de partij waaraan het verzoek is gericht, voornemens is vast te stellen of heeft vastgesteld of gehandhaafd, en in verband met de criteria om in- of uitvoervergunningen te verlenen of toe te wijzen.

ARTIKEL 2.12

Staatshandelsondernemingen

1. De partijen bevestigen hun bestaande rechten en verplichtingen ingevolge artikel XVII van de GATT 1994, de aantekeningen en aanvullende bepalingen daarbij en het in bijlage 1-A bij de WTO-Overeenkomst opgenomen Memorandum van Overeenstemming betreffende de interpretatie van artikel XVII van de Algemene Overeenkomst inzake Tarieven en Handel 1994, welke hierbij *mutatis mutandis* in deze overeenkomst worden opgenomen.

2. Elk van beide partijen kan de andere partij om informatie verzoeken als bedoeld in artikel XVII, lid 4, onder c) en d), van de GATT 1994.

ARTIKEL 2.13

Afschaffing van sectorspecifieke niet-tarifaire maatregelen

1. De partijen gaan verdere verbintenissen ten aanzien van sectorspecifieke niet-tarifaire maatregelen aan overeenkomstig bijlage 2-B en bijlage 2-C (hierna "sectorbijlagen" genoemd). Daartoe kunnen de partijen, bij besluit van het Comité voor de handel in goederen, de sectorbijlagen wijzigen.

2. Op verzoek van een partij openen de partijen onderhandelingen met het oog op de uitbreiding van hun verbintenissen ten aanzien van sectorspecifieke niet-tarifaire maatregelen met betrekking tot goederen.

AFDELING D

SPECIFIEKE UITZONDERINGEN MET BETREKKING TOT GOEDEREN

ARTIKEL 2.14

Algemene uitzonderingen

1. Niets in dit hoofdstuk belet dat maatregelen worden genomen overeenkomstig artikel XX van de GATT 1994, de aantekeningen en aanvullende bepalingen daarbij, die hierbij *mutatis mutandis* in deze overeenkomst worden opgenomen.

2. De partijen komen overeen dat alvorens een in artikel XX, onder i) en j), van de GATT 1994 bedoelde maatregel te nemen, de partij van uitvoer die voornemens is maatregelen te nemen, de andere partij alle relevante informatie verstrekt, teneinde een oplossing te zoeken die voor beide partijen aanvaardbaar is. De partijen kunnen elke maatregel overeenkomen die aan de moeilijkheden een einde maakt. Indien binnen 30 dagen geen overeenstemming is bereikt, kan de partij van uitvoer in dit artikel bedoelde maatregelen nemen ten aanzien van de uitvoer van het betrokken goed. Wanneer door uitzonderlijke, kritieke omstandigheden die onmiddellijk handelen vereisen, voorafgaande informatieverstrekking of voorafgaand onderzoek niet mogelijk is, kan de partij die voornemens is de maatregelen te nemen, onmiddellijk de voorzorgsmaatregelen nemen die nodig zijn om de situatie aan te pakken, en stelt zij de andere partij hiervan onmiddellijk in kennis.

AFDELING E

INSTITUTIONELE BEPALINGEN

ARTIKEL 2.15

Comité voor de handel in goederen

1. Het krachtens artikel 16.2 (Gespecialiseerde comités) opgerichte Comité voor de handel in goederen komt bijeen indien een partij of het Handelscomité hierom verzoekt, teneinde alle aangelegenheden te behandelen waarop dit hoofdstuk van toepassing is, en bestaat uit vertegenwoordigers van de partijen.

2. Het Comité heeft onder meer de volgende taken:
  - a) toezien op de uitvoering van dit hoofdstuk en van de bijlagen 2-A, 2-B en 2-C;
  - b) bevorderen van de handel in goederen tussen de partijen, met inbegrip van overleg over versnelde en verdergaande rechtenaanschaffing, over verdergaande verbintenissen met betrekking tot niet-tarifaire maatregelen ingevolge deze overeenkomst, alsmede, in voorkomend geval, over andere kwesties. Op grond van dit overleg kan het Comité zo nodig bij besluit de bijlagen 2-A, 2-B en 2-C wijzigen of uitbreiden; en
  - c) tarifaire en niet-tarifaire maatregelen ten aanzien van de handel in goederen tussen de partijen bespreken en in voorkomend geval zulke aangelegenheden voorleggen aan het Handelscomité.

HOOFDSTUK DRIE

HANDELSMAATREGELEN

AFDELING A

ANTIDUMPING- EN COMPENSERENDE MAATREGELEN

ARTIKEL 3.1

Algemene bepalingen

1. De partijen bevestigen hun rechten en verplichtingen ingevolge artikel VI van de GATT 1994, de Antidumpingovereenkomst en de SCM-Overeenkomst en passen antidumping- en compenserende maatregelen toe overeenkomstig de bepalingen van dit hoofdstuk.
2. De partijen erkennen dat antidumping- en compenserende maatregelen kunnen worden misbruikt om de handel te belemmeren en komen het volgende overeen:
  - a) die maatregelen moeten volgens de toepasselijke WTO-voorschriften worden genomen en op een eerlijk en transparant systeem gebaseerd zijn; en
  - b) er moet bijzondere aandacht worden besteed aan de belangen van de partij waartegen een dergelijke maatregel wordt getroffen.
3. Voor de toepassing van deze afdeling wordt de oorsprong van de goederen vastgesteld in overeenstemming met de niet-preferentiële oorsprongsregels van de partijen.

ARTIKEL 3.2

Transparantie en informatie-uitwisseling

1. Nadat de bevoegde autoriteiten van een partij een naar behoren gestaafd verzoek tot instelling van antidumpingmaatregelen ter zake van invoer uit de andere partij hebben ontvangen, stelt die partij uiterlijk 15 dagen alvorens een onderzoek te openen, de andere partij er schriftelijk van in kennis dat zij het verzoek heeft ontvangen.
2. Nadat de bevoegde autoriteiten van een partij een naar behoren gestaafd verzoek tot instelling van compenserende maatregelen ter zake van invoer uit de andere partij hebben ontvangen, stelt die partij uiterlijk 15 dagen alvorens een onderzoek te openen, de andere partij er schriftelijk van in kennis dat zij het verzoek heeft ontvangen, en biedt zij de andere partij de gelegenheid met haar bevoegde autoriteiten over het verzoek te overleggen teneinde de feitelijke situatie te verduidelijken en een onderling overeengekomen oplossing te vinden. De partijen streven ernaar om zo spoedig mogelijk daarna in overleg te treden.
3. Beide partijen waarborgen dat onmiddellijk nadat voorlopige maatregelen zijn ingesteld en in elk geval vóór de uiteindelijke vaststelling ervan, de belangrijkste feiten en overwegingen die aan de beslissing tot toepassing van deze maatregelen ten grondslag liggen, volledig en duidelijk worden meegedeeld. Dit doet geen afbreuk aan artikel 6.5 van de Antidumpingovereenkomst en artikel 12.4 van de SCM-Overeenkomst. De informatie moet schriftelijk worden verstrekt, en er moet belanghebbenden voldoende tijd worden gelaten om hun opmerkingen in te dienen.
4. Elke belanghebbende krijgt de gelegenheid te worden gehoord om zijn standpunt uiteen te zetten tijdens onderzoeken met betrekking tot handelsmaatregelen.

ARTIKEL 3.3

Regel van het laagste recht

Indien een partij besluit om een antidumping- of compenserend recht in te stellen, overschrijdt het bedrag van dit recht niet de dumping- of subsidiemarge, en is het lager dan die marge wanneer door een lager recht de schade voor de interne bedrijfstak kan worden opgeheven.

ARTIKEL 3.4

Algemeen belang

Antidumping- of compenserende maatregelen worden door de partijen niet toegepast indien op basis van de gedurende het onderzoek verstrekte informatie duidelijk kan worden geconcludeerd dat het niet in het algemeen belang is dergelijke maatregelen toe te passen. In het kader van het algemeen belang wordt rekening gehouden met de situatie van de interne bedrijfstak, importeurs en hun representatieve verenigingen, representatieve gebruikers en representatieve consumentenorganisaties, voor zover zij de onderzoekende autoriteiten relevante informatie hebben verstrekt.

ARTIKEL 3.5

Uitsluiting van de bilaterale procedure voor geschillenbeslechting en bemiddeling

Hoofdstuk veertien (Beslechting van geschillen) en hoofdstuk vijftien (Bemiddelingsmechanisme) zijn niet van toepassing op de bepalingen van deze afdeling.

AFDELING B

ALGEMENE VRIJWARINGSMAATREGELEN

ARTIKEL 3.6

Algemene bepalingen

1. Elk van beide partijen behoudt de rechten en verplichtingen die voortvloeien uit artikel XIX van de GATT 1994, de Overeenkomst inzake vrijwaringsmaatregelen en artikel 5 van de Overeenkomst inzake de landbouw. Tenzij in deze afdeling anders is bepaald, verleent de onderhavige overeenkomst de partijen geen aanvullende rechten en legt zij hen geen aanvullende verplichtingen op met betrekking tot maatregelen op grond van artikel XIX van de GATT 1994 en de Overeenkomst inzake vrijwaringsmaatregelen.
2. Een partij mag met betrekking tot hetzelfde goed niet tegelijkertijd:
  - a) een bilaterale vrijwaringsmaatregel; en
  - b) een maatregel als bedoeld in artikel XIX van de GATT 1994 en de Overeenkomst inzake vrijwaringsmaatregelen toepassen.
3. Voor de toepassing van deze afdeling wordt de oorsprong van de goederen vastgesteld in overeenstemming met de niet-preferentiële oorsprongsregels van de partijen.

ARTIKEL 3.7

Transparantie

1. Onverminderd artikel 3.6 (Algemene bepalingen) geeft een partij bij de opening van een vrijwaringsonderzoek of wanneer zij voornemens is vrijwaringsmaatregelen te nemen, op verzoek van de andere partij en op voorwaarde dat deze daar aanmerkelijk belang bij heeft, onmiddellijk ten minste zeven dagen vóór de datum van de opening of instelling, ad hoc schriftelijk kennis van alle relevante informatie die heeft geleid tot de opening van een vrijwaringsonderzoek of de instelling van vrijwaringsmaatregelen, en in voorkomend geval ook over de voorlopige en de definitieve bevindingen van het onderzoek. Dit geldt onverminderd het bepaalde in artikel 3.2 van de Overeenkomst inzake vrijwaringsmaatregelen.
2. Wanneer partijen vrijwaringsmaatregelen nemen, beijveren zij zich om dat te doen op een wijze die hun bilaterale handel zo weinig mogelijk beïnvloedt.
3. Wanneer een partij bij de toepassing van lid 2 van mening is dat aan de juridische vereisten voor de instelling van definitieve vrijwaringsmaatregelen is voldaan, stelt de partij die voornemens is dergelijke maatregelen te nemen, de andere partij daarvan in kennis en geeft zij de mogelijkheid tot bilateraal overleg. Indien binnen 30 dagen na de kennisgeving geen bevredigende oplossing wordt gevonden, kan de partij van invoer de definitieve vrijwaringsmaatregelen vaststellen. De mogelijkheid om overleg te plegen, moet aan de andere partij ook worden geboden om van gedachten te wisselen over de in lid 1 bedoelde informatie.

ARTIKEL 3.8

Uitsluiting van de bilaterale procedure voor geschillenbeslechting en bemiddeling

Hoofdstuk veertien (Beslechting van geschillen) en hoofdstuk vijftien (Bemiddelingsmechanisme) zijn niet van toepassing op de bepalingen van deze afdeling.

AFDELING C

BILATERALE VRIJWARINGSCLAUSULE

ARTIKEL 3.9

Definities

Voor de toepassing van deze afdeling geldt het volgende:

- a) "ernstige schade" en "dreiging van ernstige schade" hebben dezelfde betekenis als in artikel 4, lid 1, onder a) en b), van de Overeenkomst inzake vrijwaringsmaatregelen. Hiertoe wordt artikel 4, lid 1, onder a) en b), van de Overeenkomst inzake vrijwaringsmaatregelen *mutatis mutandis* in deze overeenkomst opgenomen; en
- b) "overgangperiode" staat voor een periode van tien jaar vanaf de datum van inwerkingtreding van deze overeenkomst.

ARTIKEL 3.10

Toepassing van bilaterale vrijwaringsmaatregelen

1. Indien, wegens de verlaging of afschaffing van een douanerecht ingevolge deze overeenkomst, goederen van oorsprong uit een partij naar het grondgebied van een andere partij in dermate toegenomen hoeveelheden, in absolute zin of in verhouding tot de interne productie, en onder zodanige voorwaarden worden ingevoerd dat een interne bedrijfstak die soortgelijke of rechtstreeks concurrerende producten vervaardigt, ernstige schade lijdt of dreigt te lijden, kan de partij van invoer, uitsluitend tijdens de overgangperiode, in overeenstemming met de in deze afdeling vervatte voorwaarden en procedures maatregelen vaststellen als bedoeld in lid 2.

2. De partij van invoer kan een bilaterale vrijwaringsmaatregel treffen tot:

- a) opschorting van de in bijlage 2-A voorziene verdere verlaging van het douanerecht ter zake van het betrokken goed; of
- b) verhoging van het douanerecht ter zake van het betrokken goed tot een niveau dat niet hoger ligt dan het laagste van de volgende rechten:
  - i) het ter zake van het goed toegepaste meestbegunstigingsrecht dat van kracht is op het tijdstip waarop de maatregel wordt getroffen; of
  - ii) het basisdouanetarief dat overeenkomstig artikel 2.6 (Verlaging of afschaffing van invoerrechten), lid 2, is vastgelegd in de lijsten in bijlage 2-A.

ARTIKEL 3.11

Voorwaarden en beperkingen

1. Een partij stelt de andere partij schriftelijk in kennis van de opening van een onderzoek als omschreven in lid 2, en overlegt met haar zo vroeg mogelijk vóór de toepassing van een bilaterale vrijwaringsmaatregel, teneinde:

- a) de informatie die uit het onderzoek naar voren komt, te toetsen en na te gaan of is voldaan aan de in dit artikel gestelde voorwaarden;
- b) van gedachten te wisselen over de maatregel en over de vraag of hij geschikt is in het licht van de doelstellingen van deze afdeling om een einde te maken aan ernstige schade of een dreiging van ernstige schade voor de interne bedrijfstak door een toename van de invoer, als bedoeld in artikel 3.10 (Toepassing van bilaterale vrijwaringsmaatregelen), lid 1; en
- c) een eerste gedachtewisseling te hebben over de in artikel 3.13 (Compensatie) bedoelde compensatie.

2. Een partij treft een bilaterale vrijwaringsmaatregel slechts nadat haar bevoegde autoriteiten een onderzoek hebben verricht in overeenstemming met artikel 3 en artikel 4, lid 2, onder a) en c), van de Overeenkomst inzake vrijwaringsmaatregelen. Daartoe zijn artikel 3 en artikel 4, lid 2, onder a) en c), van de Overeenkomst inzake vrijwaringsmaatregelen *mutatis mutandis* in de onderhavige overeenkomst opgenomen.

3. De in artikel 3.10 (Toepassing van bilaterale vrijwaringsmaatregelen) bedoelde vaststelling wordt slechts gedaan indien uit het onderzoek op basis van objectief bewijsmateriaal blijkt dat een oorzakelijk verband bestaat tussen de toename van de invoer uit de andere partij en de ernstige schade of dreiging daarvan. In dit verband wordt naar behoren rekening gehouden met andere factoren, met inbegrip van de invoer van het zelfde product uit andere landen.
4. Elk van beide partijen waarborgt dat haar bevoegde autoriteiten dit onderzoek afsluiten binnen een jaar na de datum waarop het is geopend.
5. De partijen mogen een bilaterale vrijwaringsmaatregel als bedoeld in artikel 3.10 (Toepassing van bilaterale vrijwaringsmaatregelen), lid 1, slechts toepassen met inachtneming van de volgende beperkingen:
  - a) de maatregel mag enkel worden toegepast voor zover en zo lang hij noodzakelijk is om ernstige schade te voorkomen of te herstellen en om aanpassing te vergemakkelijken;
  - b) de maatregel mag niet langer dan twee jaar worden toegepast, maar deze periode kan met maximaal twee jaar worden verlengd indien de bevoegde autoriteiten van de importerende partij overeenkomstig de in dit artikel gespecificeerde procedures vaststellen dat de maatregel noodzakelijk blijft om ernstige schade te voorkomen of te herstellen en aanpassing te vergemakkelijken, en er bewijs is dat de bedrijfstak zich aanpast, waarbij de totale toepassingsperiode van een vrijwaringsmaatregel, met inbegrip van de initiële toepassingsperiode en elke verlenging daarvan, niet langer mag zijn dan vier jaar; en
  - c) na afloop van de overgangsperiode mag de maatregel enkel met instemming van de andere partij worden toegepast.
6. Een maatregel wordt tijdens de overgangsperiode niet opnieuw toegepast op de invoer van hetzelfde goed, tenzij na verloop van een periode die gelijk is aan de helft van de periode waarin de vrijwaringsmaatregel eerder werd toegepast. In dat geval is artikel 3.13 (Compensatie), lid 3, niet van toepassing.
7. Wanneer een partij een bilaterale vrijwaringsmaatregel niet langer toepast, is het douanerecht het recht dat overeenkomstig de lijst van die partij in bijlage 2-A bij ontbreken van de maatregel van kracht zou zijn geweest.

ARTIKEL 3.12

Voorlopige maatregelen

1. In kritieke omstandigheden waarin uitstel moeilijk te herstellen schade zou veroorzaken, mag een partij een voorlopige bilaterale vrijwaringsmaatregel toepassen nadat voorlopig is vastgesteld dat er duidelijke bewijzen zijn voor een toename van de invoer van een goed van oorsprong uit de andere partij als gevolg van de verlaging of afschaffing van een douanerecht ingevolge deze overeenkomst, en dat dergelijke invoer ernstige schade veroorzaakt of dreigt te veroorzaken voor de interne bedrijfstak. De duur van een voorlopige maatregel mag niet meer bedragen dan tweehonderd dagen, gedurende welke periode de partij die de maatregel toepast, moet voldoen aan de voorschriften van artikel 3.11 (Voorwaarden en beperkingen), leden 2 en 3. De partij betaalt tariefverhogingen onverwijld terug indien het in artikel 3.11 (Voorwaarden en beperkingen), lid 2, omschreven onderzoek niet uitwijst dat de voorwaarden van artikel 3.10 (Toepassing van bilaterale vrijwaringsmaatregelen) zijn vervuld. De duur van een voorlopige maatregel wordt gerekend als een deel van de in artikel 3.11 (Voorwaarden en beperkingen), lid 5, onder b), vastgelegde periode.
2. Indien een partij krachtens dit artikel een voorlopige maatregel neemt, stelt zij de andere partij daarvan vooraf schriftelijk in kennis, en treedt zij onmiddellijk nadat de maatregel is genomen in overleg met de andere partij.

ARTIKEL 3.13

Compensatie

1. Een partij die een bilaterale vrijwaringsmaatregel toepast, treedt in overleg met de andere partij, teneinde overeenstemming te bereiken over een passende compensatie in het kader van de liberalisering van de handel die de vorm heeft van concessies met in wezen gelijkwaardige gevolgen voor de handel of die gelijkwaardig is aan de bijkomende rechten die de vrijwaringsmaatregel naar verwachting met zich zal brengen. De partij die een bilaterale vrijwaringsmaatregel toepast, biedt uiterlijk 30 dagen na de toepassing van de bilaterale vrijwaringsmaatregel gelegenheid voor dergelijk overleg.
2. Indien het in lid 1 bedoelde overleg niet binnen 30 dagen na aanvang ervan leidt tot overeenstemming over een passende compensatie in het kader van de liberalisering van de handel, mag de partij wier goederen voorwerp van de vrijwaringsmaatregel zijn, de toepassing opschorten van in wezen gelijkwaardige concessies aan de partij die de vrijwaringsmaatregel toepast. De exporterende partij stelt ten minste 30 dagen voordat zij krachtens dit lid concessies opschort, de andere partij daarvan schriftelijk in kennis.

3. Het in lid 2 bedoelde opschortingsrecht wordt niet uitgeoefend in de eerste 24 maanden waarin een bilaterale vrijwaringsmaatregel van kracht is, mits de vrijwaringsmaatregel in overeenstemming is met deze overeenkomst.

HOOFDSTUK VIER

TECHNISCHE HANDELSBELEMMERINGEN

ARTIKEL 4.1

Doelstellingen

Dit hoofdstuk heeft tot doel de handel in goederen tussen de partijen te vergemakkelijken en uit te breiden door een kader te bieden om onnodige handelsbelemmeringen binnen het toepassingsgebied van de TBT-Overeenkomst te voorkomen, te identificeren en weg te nemen.

ARTIKEL 4.2

Toepassingsgebied en definities

1. Dit hoofdstuk is van toepassing op het opstellen, het aannemen en de toepassing van alle in bijlage 1 bij de TBT-Overeenkomst omschreven normen, technische voorschriften en conformiteitsbeoordelingsprocedures die de handel in goederen, ongeacht de oorsprong ervan, tussen de partijen kunnen beïnvloeden.
2. Onverminderd het bepaalde in lid 1 is dit hoofdstuk niet van toepassing op:
  - a) aankoopspecificaties die door overheidsorganen zijn opgesteld om te voorzien in de productie- of verbruiksbehoeften van die organen; of
  - b) sanitaire en fytosanitaire maatregelen zoals omschreven in bijlage A bij de SPS-Overeenkomst, die vallen onder hoofdstuk vijf van deze overeenkomst.
3. Voor de toepassing van dit hoofdstuk gelden de definities van bijlage 1 bij de TBT-Overeenkomst.

ARTIKEL 4.3

Bevestiging van de TBT-Overeenkomst

De partijen bevestigen hun bestaande wederzijdse rechten en verplichtingen ingevolge de TBT-Overeenkomst, die hierbij in deze overeenkomst wordt opgenomen en daarvan *mutatis mutandis* deel uitmaakt.

ARTIKEL 4.4

Samenwerking

1. De partijen versterken hun samenwerking op het gebied van normen, technische voorschriften en conformiteitsbeoordelingsprocedures, teneinde het wederzijdse begrip van hun respectieve systemen te verbeteren en de toegang tot hun respectieve markten te vergemakkelijken.
2. De partijen streven ernaar om samenwerkingsinitiatieven op regelgevingsgebied in kaart te brengen en te ontwikkelen die geschikt zijn voor de specifieke onderwerpen of sectoren en die kunnen bestaan uit, maar niet beperkt zijn tot:
  - a) de uitwisseling van informatie en ervaringen over het opstellen en de toepassing van hun technische voorschriften en de toepassing van goede regelgevingspraktijken;
  - b) de vereenvoudiging, in voorkomend geval, van technische voorschriften, normen en conformiteitsbeoordelingsprocedures;
  - c) het vermijden van onnodige verschillen in hun aanpak van technische voorschriften en conformiteitsbeoordelingsprocedures, en het streven om technische voorschriften te doen convergeren of aan te passen aan de internationale normen;
  - d) de aanmoediging van samenwerking tussen hun respectieve openbare of particuliere instellingen voor metrologie, normalisatie, beproeving, certificering en accreditatie;
  - e) het verzekeren van doeltreffende interactie van de regelgevende instanties op nationaal, regionaal en internationaal vlak, bijvoorbeeld door verzoeken van een partij naar de bevoegde regelgevende instantie te verwijzen; en

f) de uitwisseling van informatie over ontwikkelingen in de bevoegde regionale en multilaterale fora die verband houden met normen, technische voorschriften en conformiteitsbeoordelingsprocedures.

3. Indien een partij voorstellen doet voor samenwerking in het kader van dit hoofdstuk, zal de andere partij deze desgevraagd naar behoren in overweging nemen.

ARTIKEL 4.5

Normen

1. De partijen bevestigen dat zij ingevolge artikel 4.1 van de TBT-Overeenkomst dienen te waarborgen dat hun normalisatie-instellingen de in bijlage 3 bij de TBT-Overeenkomst opgenomen praktijkrichtlijn voor het opstellen, het aannemen en de toepassing van normen aanvaarden en naleven.

2. Teneinde normen op een zo breed mogelijke grondslag te harmoniseren, moedigt elk van beide partijen haar normalisatie-instellingen, alsmede de regionale normalisatie-instellingen waarvan zij of hun normalisatie-instellingen lid is, aan, bij internationale normalisatieactiviteiten samen te werken met de betrokken normalisatie-instellingen van de andere partij.

3. De partijen verbinden zich ertoe informatie uit te wisselen over:

- a) hun gebruik van normen ter ondersteuning van technische voorschriften;
- b) hun normalisatieprocessen, en in hoeverre zij internationale of regionale normen als basis voor hun nationale normen gebruiken; en
- c) samenwerkingsovereenkomsten inzake normalisatie die een van de partijen ten uitvoer legt, mits de informatie beschikbaar kan worden gesteld aan het publiek.

ARTIKEL 4.6

Technische voorschriften

De partijen komen overeen optimaal gebruik te maken van goede regelgevingspraktijken met betrekking tot het opstellen, aannemen en toepassen van technische voorschriften als bedoeld in de TBT-Overeenkomst, met inbegrip van:

- a) wanneer zij een technisch voorschrift uitwerken, rekening te houden met, onder meer, het effect van het beoogde technisch voorschrift en de beschikbare regelgevende en niet-regelgevende alternatieven voor het voorgestelde technisch voorschrift waarmee de legitieme doelstellingen van de partij kunnen worden bereikt;
- b) overeenkomstig artikel 2.4 van de TBT-Overeenkomst zo veel mogelijk relevante internationale normen als grondslag te nemen voor hun technische voorschriften, tenzij dergelijke internationale normen ondoeltreffend of ongeschikt zijn voor de verwezenlijking van de nagestreefde legitieme doelstellingen; indien internationale normen niet als grondslag zijn genomen, aan de andere partij desgevraagd uit te leggen waarom dergelijke normen ondoeltreffend of ongeschikt voor het nagestreefde doel zijn geacht; en
- c) overeenkomstig artikel 2.8 van de TBT-Overeenkomst, in alle gevallen waarin zulks wenselijk is, bij het formuleren van op de productvereisten gebaseerde technische voorschriften de werking van het product als uitgangspunt te nemen, veeleer dan het ontwerp of de beschrijving daarvan.

ARTIKEL 4.7

Conformiteitsbeoordelingsprocedures

1. De partijen erkennen dat er een brede verscheidenheid aan mechanismen bestaat die ervoor zorgen dat de resultaten van conformiteitsbeoordelingen gemakkelijker worden aanvaard, waaronder:

- a) aanvaarding, door de partij van invoer, van een conformiteitsverklaring van een leverancier;
- b) overeenkomsten betreffende wederzijdse aanvaarding van de resultaten van conformiteitsbeoordelingen die specifieke technische voorschriften betreffen en zijn verricht door op het grondgebied van de andere partij gevestigde instanties;
- c) gebruik van accreditatieprocedures voor de kwalificatie van conformiteitsbeoordelingsinstanties;

- d) aanwijzing van overheidswege van conformiteitsbeoordelingsinstanties, met inbegrip van op het grondgebied van de andere partij gevestigde instanties;
- e) eenzijdige erkenning door een partij van de resultaten van op het grondgebied van de andere partij verrichte conformiteitsbeoordelingen;
- f) vrijwillige regelingen tussen conformiteitsbeoordelingsinstanties op het grondgebied van elk van beide partijen; en
- g) gebruik van regionale of internationale multilaterale erkenningsovereenkomsten en -regelingen waarbij de partijen partij zijn.

2. Gelet op met name deze aspecten zullen de partijen:

- a) hun uitwisseling van informatie over deze en andere mechanismen intensiveren, teneinde de aanvaarding van de resultaten van conformiteitsbeoordelingen te vergemakkelijken;
- b) informatie uitwisselen over de criteria om passende conformiteitsbeoordelingsprocedures voor specifieke producten te kiezen en, overeenkomstig artikel 5.1.2 van de TBT-Overeenkomst voorschrijven dat conformiteitsbeoordelingsprocedures niet strikter zijn, noch strikter mogen worden toegepast dan noodzakelijk is om de partij van invoer in staat te stellen zich ervan te overtuigen dat de betrokken producten aan de toepasselijke technische voorschriften of normen beantwoorden, rekening houdend met de aan niet-conformiteit van deze producten verbonden risico's;
- c) informatie uitwisselen over het accreditatiebeleid, en beoordelen hoe optimaal gebruik kan worden gemaakt van internationale accreditatienormen en van internationale overeenkomsten waarbij de accreditatie-instellingen van de partijen betrokken zijn, bijvoorbeeld met behulp van de mechanismen van de International Laboratory Accreditation Co-operation en het International Accreditation Forum; en
- d) ervoor zorgen dat, wanneer twee of meer conformiteitsbeoordelingsinstantie door een partij zijn gemachtigd om de conformiteitsbeoordelingsprocedures uit te voeren die nodig zijn om het product in de handel te brengen, marktdeelnemers tussen deze instanties kunnen kiezen.

3. De partijen herbevestigen dat zij ingevolge artikel 5.2.5 van de TBT-Overeenkomst erop moeten toezien dat vergoedingen voor de verplichte conformiteitsbeoordeling van ingevoerde producten billijk zijn in vergelijking met de vergoedingen die voor de conformiteitsbeoordeling van soortgelijke producten van nationale oorsprong of van producten van oorsprong uit een ander land worden gevraagd, met inachtneming van de kosten van communicatie, vervoer en andere kosten die het gevolg zijn van het feit dat de bedrijfsruimten van de aanvrager en die van de conformiteitsbeoordelingsinstantie op verschillende plaatsen zijn gevestigd.

4. Op verzoek van een partij kunnen de partijen besluiten in overleg te treden met het oog op de vaststelling van sectorale initiatieven inzake de toepassing van conformiteitsbeoordelingsprocedures of de facilitering van de aanvaarding van de resultaten van conformiteitsbeoordelingen die passend zijn voor de betrokken sectoren. De partij die het verzoek indient, moet het verzoek staven met relevante informatie over de wijze waarop dit initiatief de handel tussen de partijen zou bevorderen. Bij dit overleg kunnen alle in lid 1 beschreven mechanismen in overweging worden genomen. Wanneer een partij een dergelijk verzoek van de andere partij afwijst, zet zij desgevraagd de redenen daarvoor uiteen.

ARTIKEL 4.8

Transparantie

De partijen herbevestigen de krachtens de TBT-Overeenkomst op hen rustende verplichtingen inzake transparantie bij het opstellen, het aannemen en de toepassing van normen, technische voorschriften en conformiteitsbeoordelingsprocedures, en komen overeen:

- a) indien een onderdeel van het proces voor de ontwikkeling van een technisch voorschrift aan een openbare raadpleging is onderworpen, rekening te houden met het standpunt van de andere partij, en zonder onderscheid de andere partij en haar belanghebbenden redelijke mogelijkheden te bieden om opmerkingen te maken;
- b) indien overeenkomstig artikel 2.9 van de TBT-Overeenkomst kennisgevingen worden gedaan, te voorzien in een periode van ten minste 60 dagen na de kennisgeving, gedurende welke de andere partij schriftelijke opmerkingen over het voorstel kan indienen, en, voor zover mogelijk, redelijke verzoeken tot verlenging van de termijn waarbinnen opmerkingen kunnen worden gemaakt, in overweging te nemen;

- c) aan marktdeelnemers uit de andere partij tussen de bekendmaking van technische voorschriften en de inwerkingtreding ervan voldoende tijd voor aanpassing te laten, tenzij er zich dringende problemen inzake veiligheid, gezondheid, milieubescherming of nationale veiligheid voordoen of dreigen voor te doen; en
- d) aan de andere partij of haar marktdeelnemers op verzoek en onverwijld relevante informatie ter beschikking te stellen (bijvoorbeeld via een openbare website, indien die beschikbaar is) op het gebied van de geldende technische voorschriften, normen en conformiteitsbeoordelingsprocedures alsmede, in voorkomend geval en voor zover voorhanden, schriftelijke richtsnoeren voor de naleving van haar technische voorschriften.

ARTIKEL 4.9

Markttoezicht

De partijen wisselen informatie over markttoezicht en handhavend optreden uit.

ARTIKEL 4.10

Merktekens en etikettering

1. De partijen nemen nota van punt 1 van bijlage 1 bij de TBT-Overeenkomst, waarin is vermeld dat een technisch voorschrift geheel of ten dele betrekking kan hebben op merktekens of etikettering, en zij zijn het erover eens dat voor zover hun technische voorschriften voorzien in verplichte merktekens of etikettering, zij ervoor zullen zorgen dat deze voorschriften niet worden opgesteld met het doel onnodige belemmeringen voor de internationale handel te creëren en dat zij evenmin tot het ontstaan van dergelijke belemmeringen mogen leiden, en dat deze voorschriften niet meer beperkingen voor het handelsverkeer mogen inhouden dan nodig is om een legitiem doel te bereiken, als bedoeld in artikel 2.2 van de TBT-Overeenkomst.
2. De partijen komen overeen dat wanneer een partij merktekens of etikettering van producten verplicht stelt:
  - a) deze partij ernaar zal streven om haar vereisten te beperken tot die welke van belang zijn voor consumenten of gebruikers van een product, dan wel om aan te geven dat het product voldoet aan de verplichte vereisten;
  - b) deze partij kan bepalen welke informatie moet worden verstrekt op het etiket en de naleving van bepaalde wettelijke voorschriften inzake het aanbrengen van het etiket kan voorschrijven, maar geen voorafgaande goedkeuring of certificering van etiketten en merktekens kan eisen als voorwaarde om de producten op haar markt te verkopen, tenzij dit noodzakelijk wordt geacht in het licht van het risico dat het product oplevert voor het leven of de gezondheid van mensen, dieren of planten;
  - c) deze partij, indien zij verlangt dat marktdeelnemers een uniek identificatienummer gebruiken, ervoor zorgt dat zo een nummer onverwijld en op niet-discriminerende grondslag wordt toegekend aan de betrokken marktdeelnemers;
  - d) tenzij dit misleidend, tegenstrijdig of verwarrend is ten opzichte van de informatie die in de partij van invoer van de goederen moet worden verstrekt, deze partij het volgende toestaat bij het aanbrengen van merktekens of bij etikettering:
    - i) dat informatie wordt verstrekt in meer talen dan alleen de informatie in de taal die in de partij van invoer van de goederen is voorgeschreven;
    - ii) dat internationaal aanvaarde nomenclaturen, pictogrammen, symbolen of afbeeldingen worden gebruikt;
    - iii) dat meer informatie wordt verstrekt dan die welke in de partij van invoer van de goederen is voorgeschreven;
  - e) deze partij aanvaardt dat etikettering, met inbegrip van heretikettering en correcties op de etikettering, in voorkomend geval plaatsvindt op daarvoor goedgekeurde locaties (bijvoorbeeld in douane-entrepots op het punt van invoer) op het grondgebied van de partij van invoer voorafgaand aan de distributie en verkoop van het product als alternatief voor etikettering in de plaats van oorsprong, tenzij die etikettering op de plaats van oorsprong om redenen van openbare veiligheid of gezondheid moet worden aangebracht; en
  - f) deze partij ernaar streeft om, wanneer zij meent dat legitieme doelstellingen in de zin van de TBT-Overeenkomst hierdoor niet in gevaar komen, niet-permanente of verwijderbare etiketten dan wel merktekens of etiketten in de begeleidende documentatie in plaats van op of aan het product zelf of aan het product verbonden te aanvaarden.

3. Onverminderd de rechten en plichten van de partijen op grond van de WTO-Overeenkomst is lid 2 van toepassing op landbouwproducten, industrieproducten en verwerkte voor de voeding bestemde landbouwproducten met inbegrip van dranken en alcoholhoudende dranken.

ARTIKEL 4.11

Contactpunten

De overeenkomstig artikel 13.4 (Vragen en contactpunten) aangewezen contactpunten hebben onder meer tot taak:

- a) toezicht te houden op de tenuitvoerlegging en het beheer van dit hoofdstuk;
- b) onverwijld een onderzoek in te stellen wanneer door de andere partij een kwestie wordt voorgelegd in verband met het ontwikkelen, het vaststellen, de toepassing of de handhaving van normen, technische voorschriften of conformiteitsbeoordelingsprocedures;
- c) de samenwerking bij de ontwikkeling en verbetering van normen, technische voorschriften en conformiteitsbeoordelingsprocedures te verbeteren;
- d) informatie uit te wisselen betreffende normen, technische voorschriften en conformiteitsbeoordelingsprocedures;
- e) in voorkomend geval overeenkomstig artikel 4.4 (Samenwerking), lid 2, samenwerkingsactiviteiten te vergemakkelijken; en
- f) ervoor te zorgen dat op verzoek van een van de partijen ad-hocwerkgroepen worden opgericht om na te gaan hoe de handel tussen de partijen kan worden vergemakkelijkt.

ARTIKEL 4.12

Slotbepalingen

1. De partijen kunnen in het op grond van artikel 16.2 (Gespecialiseerde comités) ingestelde Comité voor de handel in goederen overleg plegen over eventuele uitvoeringsregelingen die voortvloeien uit dit hoofdstuk. De partijen kunnen bij een in dat comité genomen besluit de daartoe vereiste uitvoeringsmaatregelen vaststellen.
2. De partijen zijn verdere verbintenissen aangegaan ten aanzien van sectorspecifieke niet-tarifaire maatregelen met betrekking tot goederen als bedoeld in bijlage 4-A en de aanhangsels daarbij.

HOOFDSTUK VIJF

SANITAIRE EN FYTOSANITAIRE MAATREGELEN

ARTIKEL 5.1

Doelstellingen

Dit hoofdstuk heeft tot doel:

- a) het leven en de gezondheid van mensen, dieren of planten op het respectieve grondgebied van de partijen te beschermen en de handel tussen de partijen op het gebied van sanitaire en fytosanitaire maatregelen ("SPS-maatregelen") te bevorderen;
- b) samen te werken bij het verder uitvoering geven aan de SPS-Overeenkomst; en
- c) te voorzien in een middel ter verbetering van de communicatie, de samenwerking en de oplossing van geschillen in verband met de tenuitvoerlegging van SPS-maatregelen die het handelsverkeer tussen de partijen beïnvloeden.

ARTIKEL 5.2

Toepassingsgebied

1. Dit hoofdstuk is van toepassing op alle SPS-maatregelen van een partij die het handelsverkeer tussen de partijen al dan niet rechtstreeks kunnen beïnvloeden.

2. Dit hoofdstuk is ook van toepassing op de samenwerking tussen de partijen op het gebied van aangelegenheden inzake dierenwelzijn die voor de partijen van wederzijds belang zijn.

3. Geen van de bepalingen van dit hoofdstuk doet afbreuk aan de rechten van de partijen uit hoofde van de TBT-Overeenkomst met betrekking tot maatregelen die niet binnen het toepassingsgebied van dit hoofdstuk vallen.

ARTIKEL 5.3

Definities

Voor de toepassing van dit hoofdstuk geldt het volgende:

- a) de definities die zijn opgenomen in bijlage A bij de SPS-Overeenkomst zijn van toepassing; en
- b) De partijen kunnen andere definities voor de toepassing van dit hoofdstuk overeenkomen, waarbij rekening dient te worden gehouden met de glossaria en definities van de relevante internationale organisaties, zoals de Codex Alimentarius Commissie (hierna de "Codex Alimentarius" genoemd), de Wereldorganisatie voor diergezondheid (hierna de "OIE" genoemd) en in het kader van het Internationaal Verdrag voor de Bescherming van Planten (hierna het "IPPC" genoemd).

ARTIKEL 5.4

Rechten en verplichtingen

De partijen bevestigen hun rechten en verplichtingen uit hoofde van de SPS-Overeenkomst.

ARTIKEL 5.5

Bevoegde autoriteiten

De lijst van de met de tenuitvoerlegging van dit hoofdstuk belaste bevoegde autoriteiten van de partijen is opgenomen in bijlage 5-A. De partijen stellen elkaar in kennis van wijzigingen van deze lijst.

ARTIKEL 5.6

Algemene beginselen

De partijen komen overeen om bij de tenuitvoerlegging van dit hoofdstuk:

- a) ervoor te zorgen dat de SPS-maatregelen in overeenstemming zijn met de beginselen die in artikel 3 van de SPS-Overeenkomst zijn neergelegd;
- b) geen SPS-maatregelen te gebruiken om ongerechtvaardigde handelsbelemmeringen in te voeren;
- c) ervoor te zorgen dat de bij dit hoofdstuk ingestelde procedures zonder onnodig tijdverlies worden uitgevoerd en afgerond en dat deze procedures niet worden toegepast op een wijze die willekeurige of ongerechtvaardigde discriminatie vormt jegens de andere partij waar dezelfde of soortgelijke omstandigheden bestaan; en
- d) noch de onder c) bedoelde procedures noch verzoeken om aanvullende informatie te gebruiken om de toegang tot hun respectieve markten zonder gegronde wetenschappelijke en technische redenen te vertragen.

ARTIKEL 5.7

Invoervereisten

1. De invoervereisten van een partij gelden voor het gehele grondgebied van de andere partij.
2. De partij van uitvoer zorgt ervoor dat de naar de partij van invoer uitgevoerde producten voldoen aan de sanitaire en fytosanitaire voorschriften van de partij van invoer.
3. De partij van invoer ziet erop toe dat haar invoervereisten op evenredige en niet-discriminerende wijze worden toegepast op uit de partij van uitvoer ingevoerde producten.
4. Vergoedingen die worden geïnd voor procedures betreffende uit de partij van uitvoer ingevoerde producten zijn billijk in verhouding tot vergoedingen die in rekening worden gebracht voor soortgelijke interne producten en mogen niet hoger zijn dan de werkelijke kosten van de dienst.

5. De partij van invoer heeft het recht om invoercontroles uit te voeren op uit de partij van uitvoer ingevoerde producten met het oog op de tenuitvoerlegging van SPS-maatregelen.
6. De invoercontroles op uit de partij van uitvoer ingevoerde producten worden gebaseerd op het sanitaire en fytosanitaire risico dat deze invoer oplevert. Deze invoercontroles worden onverwijld en met minimale gevolgen voor het handelsverkeer tussen de partijen uitgevoerd.
7. De partij van invoer stelt de partij van uitvoer op verzoek van de partij van uitvoer informatie ter beschikking over de frequentie van invoercontroles op producten uit de partij van uitvoer. De partij van invoer kan de frequentie van de materiële controles van zendingen zo nodig wijzigen als gevolg van i) verificaties, ii) invoercontroles, of iii) de instemming van beide partijen, ook na het overleg waarin dit hoofdstuk voorziet.
8. Indien bij de invoercontroles blijkt dat producten niet voldoen aan de desbetreffende invoervereisten van de partij van invoer, moeten de maatregelen die de partij van invoer treft in verhouding staan tot het sanitaire en fytosanitaire risico dat de invoer van het niet-conforme product oplevert.

ARTIKEL 5.8

Verificaties

1. Om vertrouwen in de doeltreffende tenuitvoerlegging van dit hoofdstuk te verkrijgen en te bewaren, heeft de partij van invoer het recht om op elk moment verificaties uit te voeren, daaronder begrepen:
  - a) via verificatiebezoeken aan de partij van uitvoer, om alle of een deel van de inspectie- en certificatiesystemen van de bevoegde autoriteiten van de partij van uitvoer te controleren, overeenkomstig de desbetreffende internationale normen, richtsnoeren en aanbevelingen van de Codex Alimentarius, de OIE en het IPPC; en
  - b) door van de partij van uitvoer informatie over haar inspectie- en certificatiesysteem te vragen en door de resultaten van in het kader van dat systeem verrichte controles te verkrijgen.
2. De partij van invoer deelt de resultaten en conclusies van de overeenkomstig lid 1 verrichte verificaties met de partij van uitvoer. De partij van invoer kan deze resultaten openbaar maken.
3. Indien de partij van invoer besluit om een verificatiebezoek te brengen aan de partij van uitvoer, stelt zij de partij van uitvoer daar ten minste 60 kalenderdagen van tevoren in kennis, uitgezonderd in noodgevallen of indien de partijen anders overeenkomen. Enigerlei wijziging ten aanzien van dat bezoek wordt door de partijen overeengekomen.
4. De partij van invoer draagt de kosten van de verificatie van alle of een deel van de inspectie- en certificatiesystemen van de bevoegde autoriteiten van de partij van uitvoer en van de inspecties van individuele inrichtingen.
5. De partij van invoer licht de partij van uitvoer binnen 60 kalenderdagen schriftelijk in over een verificatie. De partij van uitvoer heeft 45 kalenderdagen om opmerkingen over deze informatie te maken. De opmerkingen van de partij van uitvoer worden bij het eindrapport gevoegd en in voorkomend geval daarin opgenomen.
6. Onverminderd het bepaalde in lid 5, stelt de partij van invoer, wanneer bij een verificatie een aanmerkelijk gezondheidsrisico voor mens, dier of plant wordt vastgesteld, de partij van uitvoer hiervan zo spoedig mogelijk en in elk geval binnen tien kalenderdagen na het einde van de verificatie in kennis.

ARTIKEL 5.9

Handelsbevordering

1. In gevallen waarin de partij van invoer een verificatie ter plaatse verlangt om de invoer van een bepaalde categorie of bepaalde categorieën van producten van dierlijke oorsprong uit de partij van uitvoer toe te staan, geldt het volgende:
  - a) bij de verificatie wordt het inspectie- en certificatiesysteem van de partij van uitvoer overeenkomstig artikel 5.8 (Verificaties) geëvalueerd en wordt rekening gehouden met de desbetreffende schriftelijke informatie die de partij van uitvoer op verzoek verstrekt;

- b) indien de verificatie van het inspectie- en certificatiesysteem bevredigend is, licht de partij van invoer de partij van uitvoer schriftelijk in over de positieve uitkomst van de verificatie. In dat geval kan onder andere de informatie worden verstrekt dat de partij van invoer de invoer van een specifieke categorie of specifieke categorieën van producten heeft toegestaan of zal toestaan;
- c) indien de uitkomst van de verificatie van de inspectie- en certificatiesystemen niet bevredigend is, licht de partij van invoer de partij van uitvoer schriftelijk in over de uitkomst van de verificatie. In dat geval wordt onder andere de volgende informatie verstrekt:
- i) een omschrijving van de voorwaarden, onder meer in verband met het inspectie- en certificatiesysteem van de partij van uitvoer, waarin de partij van uitvoer nog moet voorzien alvorens de partij van invoer de invoer van een specifieke categorie of specifieke categorieën van producten van dierlijke oorsprong kan toestaan;
  - ii) een verwijzing naar het feit dat specifieke inrichtingen van producten van dierlijke oorsprong de toestemming kunnen krijgen om naar de partij van invoer uit te voeren indien is voldaan aan de invoervereisten van artikel 5.7 (Invoervereisten); of
  - iii) een verklaring dat de partij van invoer de invoer van de specifieke categorie of categorieën van producten uit de partij van uitvoer niet heeft toegestaan.

2. In gevallen waarin de partij van invoer de invoer van een specifieke categorie of specifieke categorieën van producten van dierlijke oorsprong als bedoeld in lid 1, onder b), heeft toegestaan, stelt de partij van uitvoer de partij van invoer in kennis van de lijst van individuele inrichtingen die voldoen aan de voorschriften van de partij van invoer overeenkomstig met name artikel 5.7 (Invoervereisten) en artikel 5.8 (Verificaties). Voorts geldt het volgende:

- a) de partij van invoer erkent, op verzoek van de partij van uitvoer, de in lid 3 van bijlage 5-B vermelde inrichtingen die zijn gevestigd op het grondgebied van de partij van uitvoer zonder voorafgaande inspectie van individuele inrichtingen. Wanneer zij de erkenning door de partij van invoer vraagt, verstrekt de partij van uitvoer alle informatie die de partij van invoer verlangt om te garanderen dat aan de toepasselijke voorschriften, onder andere die van artikel 5.7 (Invoervereisten), is voldaan. De erkenning door de partij van invoer gebeurt overeenkomstig de voorwaarden van bijlage 5-B en is beperkt tot de categorieën van producten waarvoor de invoer is toegestaan;
- b) bij de erkenning van de individuele inrichtingen als bedoeld in lid 2, onder a), neemt de partij van invoer, volgens haar toepasselijke wettelijke en bestuursrechtelijke procedures, de wettelijke of bestuursrechtelijke maatregelen die nodig zijn om de invoer mogelijk te maken binnen 40 kalenderdagen na ontvangst van het verzoek van de partij van uitvoer en in voorkomend geval van de door de partij van invoer verlangde informatie om te garanderen dat aan de toepasselijke voorschriften is voldaan, onder andere die van artikel 5.7 (Invoervereisten); en
- c) de partij van invoer stelt de partij van uitvoer in kennis van de erkenning of afwijzing van een individuele inrichting als bedoeld in lid 2, onder a), en indien van toepassing de redenen voor afwijzing.

ARTIKEL 5.10

Maatregelen in verband met de gezondheid van planten en dieren

1. De partijen aanvaarden het concept van ziekte- of plaagorganismevrije gebieden en gebieden met lage prevalentie van ziekte of plaagorganismen overeenkomstig de normen, richtsnoeren en aanbevelingen van de SPS-Overeenkomst, de OIE en het IPPC. Het SPS-comité bedoeld in artikel 5.15 (Comité voor sanitaire en fytosanitaire maatregelen) kan de details van de procedure voor de erkenning van die gebieden nader definiëren, met inbegrip van procedures voor de erkenning van die gebieden wanneer er een uitbraak is geweest, rekening houdend met de desbetreffende normen, richtsnoeren en aanbevelingen van de SPS-Overeenkomst, de OIE en het IPPC.

2. Bij de vaststelling van ziekte- of plaagorganismevrije gebieden en gebieden met een lage prevalentie van ziekten of plaagorganismen, houden de partijen rekening met factoren als geografische ligging, ecosystemen, epidemiologische surveillance en de doeltreffendheid van sanitaire of fytosanitaire controles in die gebieden.

3. Voor de vaststelling van ziekte- of plaagorganismevrije gebieden en gebieden met een lage prevalentie van ziekten of plaagorganismen, brengen de partijen een nauwe samenwerking tot stand om vertrouwen te verkrijgen in de procedures die de andere partij voor die vaststelling volgt. Bij de erkenning van de vaststelling van die gebieden door de partij van uitvoer baseert de partij van invoer haar vaststelling van de dier- of plantgezondheidsstatus van de partij van uitvoer of gedeelten daarvan in beginsel op de informatie die de partij van uitvoer heeft verstrekt overeenkomstig de normen, richtsnoeren en aanbevelingen van de SPS-Overeenkomst, de OIE en het IPPC.
4. Indien de partij van invoer de door de partij van uitvoer gedane vaststelling niet aanvaardt, zet zij de redenen hiervoor uiteen en is zij bereid in overleg te treden.
5. De partij van uitvoer die stelt dat gebieden binnen haar grondgebied vrij van ziekten of plaagorganismen zijn of een lage prevalentie van ziekten of plaagorganismen hebben, dient terzake de bewijzen te leveren om de partij van invoer objectief aan te tonen dat die gebieden ziekte- of plaagorganismevrije gebieden of gebieden met een lage prevalentie van ziekten of plaagorganismen zijn of waarschijnlijk zullen blijven, naargelang het geval. Hiertoe wordt aan de partij van invoer desgevraagd redelijke toegang verleend voor inspectie, proeven en andere relevante procedures.
6. De partijen erkennen het beginsel van compartimentering van de OIE en van plaagorganismevrije productielocaties van het IPPC. Het in artikel 5.15 bedoelde SPS-comité (Comité voor sanitaire en fytosanitaire maatregelen) beoordeelt eventuele toekomstige aanbevelingen van de OIE en het IPPC over deze kwestie en kan dienovereenkomstig aanbevelingen doen.

ARTIKEL 5.11

Transparantie en uitwisseling van informatie

1. De partijen:
  - a) streven naar transparantie met betrekking tot SPS-maatregelen die op de handel van toepassing zijn en in het bijzonder met betrekking tot de voorschriften van artikel 5.7 (Invoervereisten) die gelden voor invoer uit de andere partij;
  - b) verbeteren het wederzijdse begrip van de SPS-maatregelen van elk van beide partijen en de toepassing ervan;
  - c) wisselen informatie uit over aangelegenheden die verband houden met de ontwikkeling en toepassing van SPS-maatregelen – waaronder de voortgang inzake nieuw beschikbaar wetenschappelijk bewijs – die het handelsverkeer tussen de partijen beïnvloeden of kunnen beïnvloeden, om de negatieve gevolgen ervan voor het handelsverkeer zoveel mogelijk te beperken;
  - d) delen op verzoek van een partij de op de invoer van specifieke producten toepasselijke invoervereisten mee binnen 15 kalenderdagen; en
  - e) delen op verzoek van een partij de voortgang inzake aanvragen voor een invoervergunning voor specifieke producten mee binnen 15 kalenderdagen.
2. De contactpunten die verantwoordelijk zijn voor de informatie overeenkomstig lid 1 zijn die welke door de partijen zijn aangewezen in overeenstemming met artikel 13.4 (Vragen en contactpunten), lid 1. Informatie wordt verstuurd per post, fax of e-mail. Informatie die per e-mail wordt verstuurd, mag elektronisch worden ondertekend en wordt uitsluitend tussen de contactpunten verstuurd.
3. Wanneer de in alinea 1, onder c), bedoelde informatie beschikbaar is gesteld door kennisgeving aan de WTO overeenkomstig haar toepasselijke voorschriften en procedures of wanneer die informatie is geplaatst op de officiële, algemeen toegankelijke en gratis websites van de partijen, wordt de onder dat punt bedoelde informatie geacht te zijn uitgewisseld.
4. Alle kennisgevingen uit hoofde van dit hoofdstuk gebeuren aan de in lid 2 bedoelde contactpunten.

ARTIKEL 5.12

Overleg

1. Elk van beide partijen stelt de andere partij binnen twee kalenderdagen schriftelijk in kennis van ernstige of aanzienlijke gezondheidsrisico's voor mens, dier of plant, waaronder begrepen noodsituaties in de levensmiddelensector.

2. Indien een partij ernstige zorgen koestert ten aanzien van een risico voor het leven of de gezondheid van mens, dier of plant waarbij producten gemoeid zijn die worden verhandeld, dient overleg over de situatie op verzoek zo snel mogelijk plaats te vinden. In dat geval streeft elk van beide partijen ernaar om tijdig alle informatie te verstrekken die nodig is om een verstoring van het handelsverkeer te voorkomen.
3. Het in lid 2 van dit artikel bedoelde overleg kan worden gehouden via e-mail of in de vorm van een telefonische of videoconferentie. De verzoekende partij zorgt voor het opstellen van de notulen van het overleg.

ARTIKEL 5.13

Noodmaatregelen

1. In geval van een ernstig risico voor het leven of de gezondheid van mens, dier of plant, mag de partij van invoer zonder voorafgaande kennisgeving maatregelen treffen die nodig zijn om het leven of de gezondheid van mens, dier of plant te beschermen. Voor zendingen die onderweg zijn tussen de partijen, zoekt de partij van invoer de meest geschikte en evenredige oplossing om onnodige verstoringen van het handelsverkeer te voorkomen.
2. De partij die de maatregelen neemt, stelt de andere partij zo snel mogelijk van de maatregel in kennis en in ieder geval niet later dan 24 uur na het vaststellen ervan. Elk van beide partijen mag vragen om informatie over de sanitaire en fytosanitaire situatie of de vastgestelde maatregelen. De andere partij antwoordt zodra de gevraagde informatie beschikbaar is.
3. Op verzoek van een van de partijen en overeenkomstig artikel 5.12 (Overleg) plegen de partijen binnen 15 kalenderdagen na kennisgeving overleg over de situatie. Doel van het overleg is het voorkomen van onnodige verstoringen van het handelsverkeer. De partijen kunnen opties overwegen voor de bevordering van de tenuitvoerlegging of de vervanging van de maatregelen.

ARTIKEL 5.14

Gelijkwaardigheid

1. De partijen kunnen de gelijkwaardigheid van een individuele maatregel of groepen van maatregelen of systemen voor een sector of een deel van een sector erkennen overeenkomstig de leden 4 tot en met 7. De erkenning van de gelijkwaardigheid geldt voor het handelsverkeer tussen de partijen in dieren en dierlijke producten, planten en plantaardige producten, of in voorkomend geval voor verwante goederen.
2. Indien de gelijkwaardigheid niet is erkend, gelden voor het handelsverkeer de voorwaarden die de partij van invoer in verband met het adequate niveau van bescherming heeft vastgesteld.
3. De erkenning van de gelijkwaardigheid vereist een beoordeling en aanvaarding van:
  - a) de bestaande SPS-maatregelen in wetgeving, normen en procedures, met inbegrip van verificaties van de inspectie- en certificatiesystemen om ervoor te zorgen dat de SPS-maatregelen van de partij van uitvoer en de partij van invoer worden ten uitvoer gelegd;
  - b) de structuur – toegelicht aan de hand van bewijsstukken – van de bevoegde autoriteiten, de bevoegdheden, de hiërarchische opbouw, de toegepaste procedures en de beschikbare middelen; en
  - c) de prestaties van de bevoegde autoriteit ten aanzien van de controleprogramma's en garanties.
4. Bij deze beoordeling houden de partijen rekening met de al opgedane ervaring.
5. De partij van invoer erkent een sanitaire of fytosanitaire maatregel van de partij van uitvoer als gelijkwaardig indien de partij van uitvoer op objectieve wijze aantoont dat de maatregel het door de partij van invoer vastgestelde adequate niveau van bescherming biedt. Hiertoe wordt aan de partij van invoer desgevraagd redelijke toegang verleend voor inspectie, proeven en andere relevante procedures.
6. De partijen houden bij de erkenning van de gelijkwaardigheid rekening met de richtsnoeren van de Codex Alimentarius, de OIE, het IPPC en het SPS-Comité van de WTO.
7. Voorts kunnen de partijen, indien de gelijkwaardigheid is erkend, tot overeenstemming komen over een vereenvoudigd model voor officiële sanitaire of fytosanitaire certificaten die noodzakelijk zijn voor elke zending van dieren of dierlijke producten, planten en plantaardige producten of andere verwante goederen die voor invoer zijn bestemd.

ARTIKEL 5.15

Comité voor sanitaire en fytosanitaire maatregelen

1. Het Comité voor sanitaire en fytosanitaire maatregelen (hierna het "SPS-comité" genoemd) dat is opgericht krachtens artikel 16.2 (Gespecialiseerde comités), bestaat uit vertegenwoordigers van de bevoegde autoriteiten van de partijen.
2. Het SPS-comité komt binnen één jaar na de inwerkingtreding van deze overeenkomst bijeen. Daarna komt het minstens eenmaal per jaar of als overeengekomen door de partijen bijeen. Tijdens de eerste vergadering stelt het SPS-comité zijn reglement van orde vast. Het komt persoonlijk, via telefonische conferentie, videoconferentie of elk ander middel als overeengekomen door de partijen bijeen.
3. Het SPS-comité kan overeenkomen om technische werkgroepen op te richten die bestaan uit deskundigen van de partijen en technische en wetenschappelijke kwesties die met dit hoofdstuk verband houden vaststellen en aanpakken en mogelijkheden voor verdere samenwerking inzake SPS-kwesties van wederzijds belang verkennen. Wanneer aanvullende expertise is vereist, kunnen andere personen dan vertegenwoordigers van de partijen deelnemen aan de werkzaamheden van een technische werkgroep.
4. Het SPS-comité kan elke aangelegenheid met betrekking tot de doeltreffende werking van dit hoofdstuk behandelen. Het heeft in het bijzonder de volgende verantwoordelijkheden en taken:
  - a) de procedures of regelingen ontwikkelen die voor de tenuitvoerlegging van dit hoofdstuk, inclusief de bijlagen 5 A en 5 B, nodig zijn;
  - b) toezien op de tenuitvoerlegging van dit hoofdstuk; en
  - c) een forum bieden voor discussie over problemen die zich voordoen door de toepassing van bepaalde SPS-maatregelen, teneinde een voor elk van beide partijen aanvaardbare oplossing te vinden. In dit verband komt het SPS-comité op verzoek van een partij met spoed bijeen voor overleg. Dat overleg laat de rechten en verplichtingen van de partijen ingevolge hoofdstuk veertien (Beslechting van geschillen) en hoofdstuk vijftien (Bemiddelingsmechanisme) onverlet.
5. Het SPS-comité wisselt informatie, deskundigheid en ervaringen op het gebied van dierenwelzijn uit om de samenwerking tussen de partijen op het gebied van dierenwelzijn te bevorderen.
6. De partijen kunnen bij besluit in het SPS-comité aanbevelingen en besluiten vaststellen in verband met invoervergunningen, informatie-uitwisseling, transparantie, erkenning van regionalisatie, gelijkwaardigheid en alternatieve maatregelen en andere in de leden 4 en 5 bedoelde aangelegenheden.

ARTIKEL 5.16

Technisch overleg

1. Wanneer een partij van mening is dat een maatregel van de andere partij in strijd is of kan zijn met de verplichtingen die voortvloeien uit dit hoofdstuk en een ongerechtvaardigde verstoring van het handelsverkeer veroorzaakt of kan veroorzaken, kan zij om technisch overleg in het SPS-comité verzoeken teneinde een voor elk van beide partijen aanvaardbare oplossing te vinden. De in bijlage 5-A vermelde bevoegde autoriteiten faciliteren dit overleg.
2. Het technisch overleg in het SPS-comité wordt uiterlijk 30 dagen na de datum van indiening van het verzoek om technisch overleg geacht te zijn afgesloten, tenzij de overleg plegende partijen overeenkomen het overleg voort te zetten. Het technisch overleg kan worden gepleegd via telefonische conferentie, videoconferentie of elk ander door de partijen overeengekomen middel.

HOOFDSTUK ZES

DOUANE EN HANDELSBEVORDERING

ARTIKEL 6.1

Doelstellingen

1. De partijen erkennen het belang van douane en handelsbevordering bij de ontwikkeling van het mondiale handelsstelsel. De partijen komen overeen op dit gebied nauwer samen te werken om ervoor te zorgen dat de toepasselijke wetgeving en procedures, alsook de bestuurlijke capaciteit van de desbetreffende diensten, de doelstellingen van stimulering van het handelsverkeer en doeltreffende douanecontrole verwezenlijken.

2. Daartoe komen de partijen overeen dat de wetgeving niet-discriminerend moet zijn en dat douaneprocedures moeten zijn gebaseerd op het gebruik van moderne methoden en doeltreffende controles om fraude te bestrijden en de legitieme handel te beschermen.
3. De partijen erkennen dat legitieme doelstellingen van overheidsbeleid, ook met betrekking tot beveiliging, veiligheid en fraudebestrijding, op generlei wijze in het gedrang mogen komen.

ARTIKEL 6.2

Beginselen

1. De partijen komen overeen dat hun respectieve douanebepalingen en -procedures moeten zijn gebaseerd op:
  - a) de door de partijen aanvaarde internationale instrumenten en normen die op het gebied van douane en handel van toepassing zijn, waaronder de materiële elementen van de Herzienne Overeenkomst van Kyoto inzake de vereenvoudiging en harmonisatie van douaneprocedures, het Internationaal Verdrag betreffende het geharmoniseerd systeem inzake de omschrijving en codering van goederen, en het "Framework of Standards to Secure and Facilitate Global Trade" (hierna het "SAFE-kader" genoemd) van de Werelddouaneorganisatie (hierna de "WDO" genoemd).
  - b) de bescherming van de legitieme handel door de doeltreffende handhaving en naleving van de wettelijke voorschriften;
  - c) wetgeving die onnodige of discriminerende lasten voor marktdeelnemers vermijdt, die voorziet in verdere handelsbevordering voor marktdeelnemers die de wetgeving goed naleven en die waarborgen biedt tegen fraude en ongeoorloofde of schadelijke activiteiten; en
  - d) regels die waarborgen dat de straffen voor overtredingen van douane- of procedurevoorschriften evenredig en niet-discriminerend zijn en dat de toepassing van die regels niet tot onnodige vertragingen in de vrijgave van goederen leidt.
2. Om de werkmethoden te verbeteren en ervoor te zorgen dat hun optreden niet-discriminerend, transparant, efficiënt, integer en verantwoordbaar is, komen de partijen overeen:
  - a) waar mogelijk de eisen en formaliteiten te vereenvoudigen met betrekking tot de snelle vrijgave en inkleding van goederen; en
  - b) ernaar te streven de door de douane en andere diensten gestelde eisen ten aanzien van verlangde gegevens en documentatie verder te vereenvoudigen en te standaardiseren.

ARTIKEL 6.3

Samenwerking op douanegebied

1. De respectieve instanties van de partijen werken samen op douanegebied om de doelstellingen van artikel 6.1 (Doelstellingen) te bereiken.
2. Met het oog op een betere samenwerking op douanegebied komen de partijen overeen om onder andere:
  - a) informatie uit te wisselen betreffende hun respectieve douanewetgeving, de tenuitvoerlegging ervan en hun douaneprocedures, in het bijzonder in relatie tot de volgende gebieden:
    - i) vereenvoudiging en modernisering van de douaneprocedures;
    - ii) handhaving van intellectuele-eigendomsrechten aan de grens door de douaneautoriteiten;
    - iii) doorvoer en overlading; en
    - iv) betrekkingen met het bedrijfsleven;
  - b) de ontwikkeling van gezamenlijke initiatieven te overwegen op het gebied van invoer-, uitvoer- en andere douaneprocedures, alsmede om het bedrijfsleven een doeltreffende dienstverlening aan te bieden;
  - c) samen te werken rond de douanegerelateerde aspecten van de beveiliging en vergemakkelijking van de internationale toeleveringsketen overeenkomstig het SAFE-kader;

- d) in voorkomend geval tot wederzijdse erkenning over te gaan van hun respectieve risicobeheerstechnieken, risiconormen, veiligheidscontroles en partnerschapsprogramma's op handelsgebied, daaronder begrepen aspecten zoals de doorzending van gegevens en wederzijds overeengekomen voordelen; en
- e) de samenwerking in internationale organisaties zoals de WTO en de WDO te versterken.

ARTIKEL 6.4

Doorvoer en overlading

1. Elk van beide partijen zorgt voor de facilitering en doeltreffende controle van de overlading en doorvoer over hun respectieve grondgebied.
2. De partijen bevorderen regionale doorvoerregelingen en leggen deze ten uitvoer teneinde het handelsverkeer te vergemakkelijken.
3. De partijen zien erop toe dat alle betrokken instanties en diensten op hun grondgebied samenwerken en hun optreden op elkaar afstemmen om de doorvoer te vergemakkelijken.

ARTIKEL 6.5

Besluiten vooraf

Voorafgaand aan de invoer van goederen op haar grondgebied en overeenkomstig haar wetgeving en procedures brengt elk van beide partijen via haar douaneautoriteiten of andere bevoegde instanties een schriftelijk besluit voor op haar grondgebied gevestigde handelaren uit over de tariefindeling, de oorsprong of enige andere aangelegenheid als die haars inziens hiervoor in aanmerking komt.

ARTIKEL 6.6

Vereenvoudigde douaneprocedure

1. Elk van beide partijen voorziet in vereenvoudigde invoer- en uitvoerprocedures die transparant en efficiënt zijn, om de kosten te beperken en de voorspelbaarheid te vergroten voor marktdeelnemers, met inbegrip van het midden- en kleinbedrijf. Ook toegelaten handelaren moet gemakkelijker toegang tot douanevereenvoudigingen worden verleend op basis van objectieve en niet-discriminerende criteria.
2. Eén enkel douaneaangifte document of elektronisch equivalent daarvan wordt gebruikt voor het vervullen van de formaliteiten die vereist zijn om goederen onder een douaneregeling te plaatsen.
3. De partijen passen moderne douanetechnieken, zoals risicobeoordeling en douanecontroles achteraf, toe om de binnenkomst en de vrijgave van goederen te vereenvoudigen en te vergemakkelijken.
4. De partijen bevorderen de geleidelijke ontwikkeling en het geleidelijke gebruik van systemen, met inbegrip van die welke zijn gebaseerd op informatietechnologie, om de elektronische gegevensuitwisseling tussen handelaren, douaneautoriteiten en andere verwante diensten te vergemakkelijken.

ARTIKEL 6.7

Vrijgave van goederen

Elk van beide partijen draagt er zorg voor dat haar douaneautoriteiten, grensdiensten of andere bevoegde instanties toepassing geven aan voorschriften en procedures:

- a) die voorzien in de onmiddellijke vrijgave van goederen binnen een tijdvak dat niet langer is dan vereist om te waarborgen dat aan haar douane- en andere handelsgerelateerde wetgeving en formaliteiten wordt voldaan;
- b) die erin voorzien dat informatie vóór de fysieke aankomst van goederen elektronisch kan worden ingediend en vervolgens ook elektronisch kan worden verwerkt, zodat goederen bij aankomst kunnen worden vrijgegeven; en
- c) die erin voorzien dat goederen kunnen worden vrijgegeven voordat de douanerechten zijn betaald, mits indien nodig overeenkomstig de wetgeving van de betrokken partij zekerheid wordt gesteld voor de eindbetaling van de verschuldigde douanerechten.

ARTIKEL 6.8

Vergoedingen en heffingen

1. Vergoedingen en heffingen worden enkel opgelegd ter zake van in verband met de betrokken in- of uitvoer verleende diensten en een met die in- of uitvoer verband houdende formaliteit waaraan moet worden voldaan. Zij gaan de geschatte kosten van de verleende dienst niet te boven en worden niet op een ad-valoremgrondslag berekend.
2. De informatie over vergoedingen en heffingen wordt via een officieel aangewezen medium, met inbegrip van het internet, bekendgemaakt. Deze informatie omvat de reden voor de vergoeding of de heffing ter zake van de verleende dienst, de verantwoordelijke instantie, de vergoeding of heffing die zal worden toegepast, en het tijdstip en de wijze waarop de betaling moet worden verricht.
3. Nieuwe of gewijzigde vergoedingen en heffingen worden niet opgelegd totdat informatie overeenkomstig lid 2 bekend is gemaakt en gemakkelijk beschikbaar is.

ARTIKEL 6.9

Douane-expediteurs

De partijen komen overeen dat hun respectieve douanebepalingen en -procedures niet vereisen dat douane-expediteurs worden ingeschakeld. De partijen passen transparante, niet-discriminerende en evenredige voorschriften toe wanneer zij douane-expediteurs een vergunning verlenen.

ARTIKEL 6.10

Inspectie vóór verzending

De partijen komen overeen dat hun respectieve douanebepalingen en -procedures geen inspecties vóór verzending als omschreven in de Overeenkomst inzake inspecties vóór verzending, of andere inspecties die op de plaats van bestemming vóór inklaring worden verricht door particuliere ondernemingen vereisen.

ARTIKEL 6.11

Douanewaarde

1. De partijen bepalen de douanewaarde van goederen in overeenstemming met de Overeenkomst inzake de douanewaarde.
2. De partijen werken samen aan een gemeenschappelijke aanpak van kwesties met betrekking tot de douanewaarde.

ARTIKEL 6.12

Risicobeheer

1. Elk van beide partijen baseert de onderzoeks- en vrijgaveprocedures en de controleprocedures na binnenkomst veeleer op risicobeheersbeginselen en het gebruik van audits, dan op een omvattend onderzoek of voor elke zending aan alle invoervereisten is voldaan.
2. De partijen komen overeen om hun invoer-, uitvoer-, doorvoer- en overladingsvoorschriften en -procedures voor goederen vast te stellen op basis van risicobeheersbeginselen die worden toegepast om handhavingsmaatregelen te richten op transacties die bijzondere aandacht behoeven.

ARTIKEL 6.13

Eén loket

Elk van beide partijen streeft ernaar om één-loketsystemen te ontwikkelen of te behouden teneinde het gemakkelijker te maken om alle door de douane- en andere wetgeving vereiste informatie voor de uitvoer, invoer en doorvoer van goederen in één keer elektronisch in te dienen.

ARTIKEL 6.14

Beroepsprocedures

1. Elk van beide partijen voorziet in doeltreffende, snelle, niet-discriminerende en gemakkelijk toegankelijke procedures die de uitoefening van het recht van beroep tegen administratieve maatregelen, uitspraken en besluiten van de douaneautoriteiten en andere bevoegde instanties betreffende de in-, uit- of doorvoer van goederen garanderen.

2. Bij beroepsprocedures kan het gaan om administratieve toetsing door de toezichhoudende instantie en om een toetsing door de rechter van besluiten die op administratief niveau zijn genomen overeenkomstig de wetgeving van de partijen.

ARTIKEL 6.15

Transparantie

1. Elk van beide partijen maakt haar wetgeving, regelingen en administratieve procedures en andere voorschriften in verband met douane en handelsbevordering bekend of stelt deze anderszins ter beschikking, ook langs elektronische weg.

2. Elk van beide partijen wijst een of meer onderzoeks- of informatiecentra aan of houdt deze in stand, waaraan belanghebbenden vragen over aangelegenheden inzake douane en handelsbevordering kunnen stellen.

ARTIKEL 6.16

Betrekkingen met het bedrijfsleven

De partijen:

- a) zijn het eens over het belang van tijdig overleg met vertegenwoordigers van het bedrijfsleven bij het formuleren van wetgevingsvoorstellen en algemene procedures met betrekking tot aangelegenheden inzake douane en handelsbevordering. Daartoe wordt in voorkomend geval overleg gepleegd tussen de douaneautoriteiten en het bedrijfsleven;
- b) komen overeen nieuwe wetgeving en algemene procedures met betrekking tot douane en handelsbevordering alvorens de toepassing ervan, alsook wijzigingen en interpretaties daarvan, bekend te maken of anderszins beschikbaar te stellen, voor zover mogelijk langs elektronische weg. Zij maken ook relevante informatie van administratieve aard, zoals voorschriften van diensten en invoerprocedures, openingstijden en werkwijzen van douanekantoren in havens en aan grensovergangen, en contactpunten voor verzoeken om informatie, algemeen bekend;
- c) zijn het erover eens dat er een redelijke tijd moet zitten tussen de bekendmaking van nieuwe of gewijzigde wetgeving, procedures en vergoedingen of heffingen en de inwerkingtreding ervan, onverminderd legitieme doelstellingen van overheidsbeleid (bv. wijziging van de hoogte van rechten); en
- d) komen overeen erop toe te zien dat voorschriften en procedures op douanegebied en aanverwante gebieden blijven aansluiten op de behoeften van de handel, dat hierbij beste praktijken worden gevolgd en dat de handelseisen en -procedures hierdoor zo min mogelijk wordt beperkt.

ARTIKEL 6.17

Douanecomité

1. Het Douanecomité dat is opgericht bij artikel 16.2 (Gespecialiseerde comités), bestaat uit vertegenwoordigers van de douaneautoriteiten en van andere bevoegde instanties van de partijen. Het Douanecomité waarborgt de goede werking van dit hoofdstuk, van Protocol 1 en van aanvullende douanegerelateerde bepalingen als overeengekomen tussen de partijen. De partijen kunnen in het Douanecomité alle aangelegenheden in het kader daarvan onderzoeken en daarover besluiten nemen.

2. De partijen kunnen in het Douanecomité aanbevelingen doen en besluiten nemen over de wederzijdse erkenning van risicobeheerstechnieken, risiconormen, veiligheidscontroles en partnerschapsprogramma's op handelsgebied, daaronder begrepen aspecten zoals de doorzending van gegevens en wederzijds overeengekomen voordelen en alle andere kwesties waarop lid 1 van toepassing is.

3. De partijen kunnen overeenkomen om ad-hocvergaderingen te houden over douanekwesties, waaronder oorsprongsregels en aanvullende douanegerelateerde bepalingen als overeengekomen tussen de partijen. Zij kunnen in voorkomend geval ook subgroepen oprichten voor specifieke kwesties.

HOOFDSTUK ZEVEN

NIET-TARIFAIRE HANDELSBELEMMERINGEN EN INVESTERINGEN IN ENERGIEOPWEKKING UIT HERNIEUWBARE BRONNEN

ARTIKEL 7.1

Doelstellingen

In lijn met de inspanningen die wereldwijd worden geleverd om de broeikasgasemissies terug te dringen, stellen de partijen zich beide ten doel de energieopwekking uit hernieuwbare en duurzame niet-fossiele bronnen te bevorderen, te ontwikkelen en te doen toenemen, in het bijzonder door handel en investeringen te bevorderen. Daartoe werken de partijen samen om tarifaire en niet-tarifaire belemmeringen weg te nemen of te beperken, en werken zij samen om de convergentie van de regelgeving met of de aanpassing ervan aan regionale en internationale normen te bevorderen.

ARTIKEL 7.2

Definities

Voor de toepassing van dit hoofdstuk wordt verstaan onder:

- a) "vereiste inzake plaatselijke toegevoegde waarde" ("local content requirement"):
  - i) voor goederen, het vereiste dat een onderneming goederen van binnenlandse oorsprong of herkomst koopt of gebruikt, ongeacht of daarbij wordt aangegeven om welke specifieke producten of hoeveelheid of waarde het gaat of een verband wordt gelegd met de omvang of de waarde van de plaatselijke productie;
  - ii) voor diensten, een vereiste dat de keuze van de dienstverlener of de geleverde dienst beperkt ten nadele van diensten of dienstverleners van de andere partij;
- b) "maatregel": elke maatregel van een partij binnen het toepassingsgebied van dit hoofdstuk, in de vorm van een wet, regeling, voorschrift, procedure, besluit, administratieve handeling of in enige andere vorm;
- c) "maatregelen waarvoor partnerschappen met plaatselijke ondernemingen nodig zijn": alle vereisten om samen met plaatselijke ondernemingen of andere bedrijven enige juridische eenheid zoals een vennootschap, een trust, een maatschap of een joint venture op te richten of uit te oefenen of hiermee andere contractuele relaties aan te gaan;
- d) "compensatie": een voorwaarde die de plaatselijke ontwikkeling aanmoedigt, bijvoorbeeld het ongerechtvaardigd in licentie geven van technologie, investeringen, de verplichting om een overeenkomst te sluiten met een bepaalde financiële instelling, compenserende handel en vergelijkbare vereisten; en
- e) "dienstverlener": de dienstverlener als gedefinieerd in artikel 8.2 (Definities), onder l).

ARTIKEL 7.3

Toepassingsgebied

1. Dit hoofdstuk is van toepassing op maatregelen die een ongunstige invloed kunnen hebben op de handel en investeringen tussen de partijen in verband met energieopwekking uit hernieuwbare en duurzame niet-fossiele bronnen (wind-, zonne-, aërothermische, geothermische en hydrothermische energie alsmede energie uit de oceanen, waterkracht, biomassa, stortgas, gas van rioolzuiveringsinstallaties en biogassen) maar niet op de producten waaruit de energie wordt opgewekt.
2. Dit hoofdstuk is niet van toepassing op onderzoeks- en ontwikkelingsprojecten en evenmin op demonstratieprojecten die op niet-commerciële schaal worden uitgevoerd.
3. Dit hoofdstuk laat de toepassing van andere bepalingen van deze overeenkomst, met inbegrip van de uitzonderingen, voorbehouden of beperkingen daarop, die relevant zijn voor de in lid 1 bedoelde maatregelen, *mutatis mutandis*, onverlet. Voor de duidelijkheid: in geval van strijdigheid tussen dit hoofdstuk en enige andere bepaling van deze overeenkomst hebben de andere bepalingen van deze overeenkomst voorrang wat de strijdige punten betreft.

ARTIKEL 7.4

Beginselen

Elk van beide partijen:

- a) onthoudt zich ervan maatregelen te nemen die voorzien in vereisten inzake plaatselijke toegevoegde waarde of enige andere compensatie die een ongunstige invloed heeft op de producten, dienstverleners, ondernemers of vestigingen uit de andere partij;
- b) onthoudt zich ervan maatregelen te nemen die verlangen dat partnerschappen worden gevormd met plaatselijke ondernemingen, tenzij deze partnerschappen om technische redenen noodzakelijk worden geacht en de partij op verzoek van de andere partij het bestaan van deze technische redenen kan aantonen;
- c) ziet erop toe dat de regels betreffende de vergunning-, certificering- en licentieprocedures die worden toegepast, in het bijzonder op uitrusting, installaties en bijbehorende transmissienetwerkinfrastructuur, objectief, transparant en niet-willekeurig zijn en aanvragers uit de andere partij niet discrimineren;
- d) ziet erop toe dat de administratieve lasten op of in verband met:
  - i) de invoer en het gebruik van goederen die van oorsprong uit de andere partij zijn, of die een ongunstige invloed hebben op de levering van goederen door de leveranciers uit de andere partij, zijn onderworpen aan artikel 2.10 (Vergoedingen en formaliteiten in verband met invoer en uitvoer); en
  - ii) de verlening van diensten door de dienstverleners van de andere partij zijn onderworpen aan artikel 8.18 (Toepassingsgebied en definities), artikel 8.19 (Voorwaarden voor de verlening van vergunningen en kwalificaties) en artikel 8.20 (Vergunning- en kwalificatieprocedures); en
- e) ziet erop toe dat de voorwaarden en procedures voor de aansluiting op en de toegang tot elektriciteitsnetten transparant zijn en leveranciers van de andere partij niet discrimineren.

ARTIKEL 7.5

Normen, technische voorschriften en conformiteitsbeoordelingsprocedures

1. Wanneer er internationale of regionale normen bestaan met betrekking tot producten voor energieopwekking uit hernieuwbare en duurzame niet-fossiele bronnen, nemen de partijen deze normen, of de relevante onderdelen van deze normen, als basis voor hun technische voorschriften, tenzij deze internationale normen of de relevante onderdelen ervan ondoeltreffend of ongeschikt zijn om de legitieme beoogde doelstellingen te verwezenlijken. Voor de toepassing van dit hoofdstuk worden de Internationale Organisatie voor Normalisatie ("ISO") en de Internationale Elektrotechnische Commissie ("IEC") in het bijzonder als relevante internationale normalisatie-instellingen beschouwd.
2. In voorkomend geval nemen de partijen bij het formuleren van op de productvereisten gebaseerde technische voorschriften de prestaties van het product, met inbegrip van de milieuprestaties ervan, als uitgangspunt, veeleer dan het ontwerp of de descriptieve kenmerken daarvan.
3. Met betrekking tot de producten die zijn vermeld in hoofdstuk 84 van het geharmoniseerd systeem (behalve code 8401) en in de GS-posten 850231 en 854140:
  - a) aanvaardt de Unie conformiteitsverklaringen van leveranciers uit Singapore onder dezelfde voorwaarden als die van leveranciers uit de Unie met het oog op het in de handel brengen van deze producten, zonder verdere vereisten; en
  - b) aanvaardt Singapore conformiteitsverklaringen of testverslagen van de EU met het oog op het in de handel brengen van deze producten, zonder verdere vereisten. Singapore kan keuring of certificering door een derde verplicht stellen onder de voorwaarden van artikel 5 (Vrijwaringsmaatregelen) van bijlage 4-A.

Voor de duidelijkheid: dit lid laat de mogelijkheid voor de partijen onverlet om vereisten toe te passen die geen verband houden met de in dit lid bedoelde producten, zoals voorschriften inzake ruimtelijke ordening of bouwvoorschriften.

ARTIKEL 7.6

Uitzonderingen

1. Dit hoofdstuk geldt onverminderd de uitzonderingen als vastgesteld in artikel 2.14 (Algemene uitzonderingen), artikel 8.62 (Algemene uitzonderingen) en artikel 9.3 (Veiligheid en algemene uitzonderingen); voor alle duidelijkheid geldt dit hoofdstuk voorts onverminderd de relevante bepalingen van hoofdstuk zestien (Institutionele, algemene en slotbepalingen).
2. Voor de duidelijkheid: op voorwaarde dat dergelijke maatregelen niet zodanig worden toegepast dat zij een middel vormen tot willekeurige of ongerechtvaardigde discriminatie tussen de producten, dienstverleners of investeerders van de partijen waar dezelfde omstandigheden bestaan, of tot een verkapt beperking van de handel en investeringen tussen de partijen, wordt geen enkele bepaling in dit hoofdstuk zo uitgelegd dat de partijen geen maatregelen mogen vaststellen of handhaven die nodig zijn voor de veilige werking van de betrokken energienetten of de zekerheid van de energievoorziening.

ARTIKEL 7.7

Tenuitvoerlegging en samenwerking

1. In het Handelscomité dat is opgericht krachtens artikel 16.1 (Handelscomité), werken de partijen samen en wisselen ze informatie uit over alle voor de tenuitvoerlegging van dit hoofdstuk relevante kwesties. De partijen kunnen daartoe bij besluit van het Handelscomité passende uitvoeringsmaatregelen nemen en dit hoofdstuk in voorkomend geval bijwerken.
2. De samenwerking kan de volgende activiteiten omvatten:
  - a) de uitwisseling van informatie, regelgevende ervaringen en beste praktijken op gebieden zoals:
    - i) de uitwerking en niet-discriminerende tenuitvoerlegging van maatregelen ter bevordering van de opname van energie uit hernieuwbare bronnen;
    - ii) koolstofafvang en -opslag;
    - iii) slimme netten;
    - iv) energie-efficiëntie; en
    - v) technische voorschriften, normen en conformiteitsbeoordelingsprocedures, zoals die met betrekking tot netcodevereisten; en
  - b) de bevordering van de convergentie, ook in de desbetreffende regionale fora, van hun nationale of regionale technische voorschriften, regelgevingsconcepten, normen, vereisten en conformiteitsbeoordelingsprocedures met internationale normen.

HOOFDSTUK ACHT

DIENSTEN, VESTIGING EN ELEKTRONISCHE HANDEL

AFDELING A

ALGEMENE BEPALINGEN

ARTIKEL 8.1

Doel en toepassingsgebied

1. De partijen herbevestigen hun respectieve verbintenissen ingevolge de WTO-Overeenkomst, en leggen hierbij de noodzakelijke regels vast voor de geleidelijke wederzijdse liberalisering van de handel in diensten, van het recht van vestiging en van de elektronische handel.
2. Tenzij anders is bepaald,
  - a) is dit hoofdstuk niet van toepassing op door een partij verstrekte subsidies of toelagen, met inbegrip van leningen, garanties en verzekeringen die door de overheid worden gesteund;
  - b) is dit hoofdstuk niet van toepassing op diensten die op het respectieve grondgebied van de partijen worden verleend bij de uitoefening van overheidsgezag;

- c) vereist dit hoofdstuk niet dat overheidsondernemingen worden geprivatiseerd; en
- d) is dit hoofdstuk niet van toepassing op wetten, voorschriften of eisen voor de verwerving door overheidsinstanties van diensten aangekocht voor overheidsdoeleinden en niet met het oog op commerciële wederverkoop of het gebruik bij dienstverlening voor commerciële verkoop.
3. Elk van beide partijen behoudt het recht nieuwe regelingen op te stellen en in te voeren om overeenkomstig dit hoofdstuk legitieme beleidsdoelstellingen te bereiken.
4. Dit hoofdstuk is noch van toepassing op maatregelen betreffende natuurlijke personen die toegang tot de arbeidsmarkt van een partij zoeken, noch op maatregelen inzake staatsburgerschap, verblijf of werk op permanente basis. Geen enkele bepaling van dit hoofdstuk mag worden uitgelegd als een beletsel voor een partij om maatregelen toe te passen tot regeling van de toegang of het tijdelijke verblijf van natuurlijke personen uit de andere partij op haar grondgebied, daarbij inbegrepen maatregelen die nodig zijn voor het beschermen van de integriteit van haar grenzen of voor het verzekeren van het ordelijke verkeer van natuurlijke personen over haar grenzen, maar deze maatregelen mogen niet zodanig worden toegepast dat de voordelen⁽⁴⁾ die de andere partij op grond van dit hoofdstuk toekomen, daardoor worden teniet gedaan of uitgehold.

ARTIKEL 8.2

Definities

Voor de toepassing van dit hoofdstuk:

- a) omvatten "directe belastingen" alle belastingen op het totale inkomen, het totale kapitaal, of onderdelen van inkomsten of kapitaal, waaronder belastingen op winsten uit overdracht van eigendom, belastingen op onroerend goed, erfenissen en schenkingen, of belastingen op het totale bedrag aan door ondernemingen betaalde lonen of salarissen, alsook belastingen op waardevermeerdering van kapitaal;
- b) wordt onder "rechtspersoon" verstaan: elke juridische eenheid, naar toepasselijk recht opgericht of anderszins georganiseerd, met winst- of andere oogmerken, ongeacht of zij eigendom van particulieren of van de overheid is, met inbegrip van alle vennootschappen, trusts, maatschappen, joint ventures, eenmanszaken of verenigingen;
- c) wordt onder "rechtspersoon uit de Unie" of "Singaporese rechtspersoon" verstaan:
- een rechtspersoon die overeenkomstig de wetgeving van de Unie en/of de lidstaten van de Unie respectievelijk van Singapore is opgericht, en die op het grondgebied van de Unie respectievelijk op dat van Singapore zijn statutaire zetel, hoofdbestuur⁽⁵⁾ of hoofdvestiging heeft; of
  - in het geval van vestiging als bedoeld in punt d) van artikel 8.8 (Definities): een rechtspersoon die eigendom is of onder zeggenschap staat van natuurlijke personen uit de lidstaten van de Unie respectievelijk Singapore, of van rechtspersonen uit de Unie respectievelijk Singaporese rechtspersonen.

Indien de rechtspersoon op het grondgebied van de Unie respectievelijk van Singapore alleen zijn statutaire zetel of hoofdbestuur heeft, wordt hij niet als rechtspersoon uit de Unie respectievelijk Singaporees rechtspersoon beschouwd, tenzij hij op het grondgebied van de Unie respectievelijk van Singapore omvangrijke zakelijke transacties⁽⁶⁾ verricht.

Een rechtspersoon:

- is "eigendom" van natuurlijke of rechtspersonen uit de Unie en/of een lidstaat van de Unie dan wel uit Singapore indien meer dan 50 % van het aandelenkapitaal in het bezit is van personen uit de Unie en/of een lidstaat van de Unie dan wel uit Singapore, die de uiteindelijke gerechtigden van deze aandelen zijn;
- staat onder "zeggenschap" van natuurlijke of rechtspersonen uit de Unie en/of een lidstaat van de Unie dan wel uit Singapore indien deze personen bevoegd zijn een meerderheid van de bestuurders te benoemen of anderszins de handelingen van de persoon rechtens te sturen;

⁽⁴⁾ Het feit alleen dat voor natuurlijke personen afkomstig uit bepaalde landen wel en voor die uit andere landen niet een visum vereist is, wordt niet geacht voordelen op grond van een specifieke verbintenis teniet te doen of uit te hollen.

⁽⁵⁾ Onder "hoofdbestuur" wordt verstaan het hoofdkantoor waar de uiteindelijke besluitvorming plaatsvindt.

⁽⁶⁾ Volgens de Unie is het begrip "daadwerkelijke en voortdurende band" met de economie van een lidstaat van de Unie, dat is neergelegd in artikel 54 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (hierna "VWEU" genoemd), gelijkwaardig aan het begrip "omvangrijke zakelijke transacties". Dienovereenkomstig zal de Unie aan een rechtspersoon die overeenkomstig het recht van Singapore is opgericht en alleen zijn statutaire zetel of hoofdbestuur op het grondgebied van Singapore heeft, de uit deze overeenkomst voortvloeiende voordelen enkel toekennen indien die rechtspersoon een daadwerkelijke en voortdurende band met de economie van Singapore heeft.

- iii) is met een andere persoon "verbonden" wanneer hij zeggenschap heeft over die persoon of die persoon over hem, of wanneer over zowel hemzelf als de andere persoon zeggenschap wordt uitgeoefend door een en dezelfde persoon;
- d) onverminderd het bepaalde onder c) vallen buiten de Unie gevestigde scheepvaartondernemingen waarover onderdanen van een lidstaat van de Unie zeggenschap hebben, tevens onder deze overeenkomst indien hun schepen overeenkomstig de respectieve wetgeving van die lidstaat van de Unie zijn geregistreerd en zij de vlag van een lidstaat van de Unie voeren;
- e) wordt onder "maatregel" verstaan: elke maatregel van een partij, in de vorm van een wet, regeling, voorschrift, procedure, besluit, administratieve handeling of in enige andere vorm;
- f) wordt onder "door een partij vastgestelde of gehandhaafde maatregelen" verstaan: maatregelen genomen door:
- i) centrale, regionale of lokale overheden en autoriteiten; of
  - ii) niet-gouvernementele organisaties bij de uitoefening van door centrale, regionale of lokale overheden of autoriteiten gedelegeerde bevoegdheden;
- g) omvatten "door een partij vastgestelde of gehandhaafde maatregelen die gevolgen hebben voor de handel in diensten" maatregelen betreffende:
- i) de aankoop, de betaling of het gebruik van een dienst;
  - ii) de met een verlening van een dienst samenhangende toegang tot en het gebruik van diensten waarvan een partij eist dat deze algemeen aan het publiek worden aangeboden; en
  - iii) de aanwezigheid, commerciële aanwezigheid daarbij inbegrepen, van personen uit een partij ten behoeve van de verlening van een dienst op het grondgebied van de andere partij;
- h) verwijst "Lijst van specifieke verbintenissen" in het geval van de Unie naar bijlage 8-A en de aanhangsels daarbij, en in het geval van Singapore naar bijlage 8-B en de aanhangsels daarbij;
- i) wordt onder "consument van een dienst" verstaan: elke persoon die een dienst ontvangt of gebruikt;
- j) omvat "verlening van een dienst" de productie, distributie, marketing, verkoop en levering van een dienst;
- k) wordt onder "dienst van de andere partij" verstaan: een dienst die wordt verleend
- i) vanaf of op het grondgebied van de andere partij, of in geval van zeevervoer, door een vaartuig dat volgens het recht van de andere partij is geregistreerd, of door een persoon van de andere partij die de dienst door middel van gehele of gedeeltelijke exploitatie en/of gebruik van een schip verleent; of
  - ii) in geval van verlening van een dienst via een commerciële aanwezigheid of de aanwezigheid van natuurlijke personen, door een dienstverlener van de andere partij;
- l) wordt onder "dienstverlener" verstaan: een persoon die een dienst verleent of aanbiedt, ook als dat door vestiging gebeurt;
- m) wordt onder "een bij de uitoefening van overheidsgezag verleende dienst" verstaan: elke dienst die noch op commerciële basis, noch in concurrentie met een of meer dienstverleners wordt verleend; en
- n) wordt onder "handel in diensten" verstaan: het verlenen van een dienst:
- i) vanaf het grondgebied van een partij naar het grondgebied van de andere partij ("grensoverschrijdend");
  - ii) op het grondgebied van een partij ten behoeve van een gebruiker van de dienst uit de andere partij ("gebruik over de grens");
  - iii) door een dienstverlener van een partij via commerciële aanwezigheid op het grondgebied van de andere partij ("commerciële aanwezigheid"); of
  - iv) door een dienstverlener van een partij via de aanwezigheid van natuurlijke personen van die partij op het grondgebied van de andere partij ("aanwezigheid van natuurlijke personen").

AFDELING B

GRENSOVERSCHRIJDENDE DIENSTVERLENING

ARTIKEL 8.3

Toepassingsgebied

Deze afdeling is van toepassing op maatregelen van de partijen die van invloed zijn op alle grensoverschrijdende dienstverlening met uitzondering van:

- a) audiovisuele diensten;
- b) nationale cabotage in het zeevervoer ⁽⁷⁾; en
- c) interne en internationale luchtvervoerdiensten, ongeacht of het gaat om lijndiensten of niet, en diensten die rechtstreeks verband houden met de uitoefening van verkeersrechten, andere dan:
  - i) reparatie en onderhoud van luchtvaartuigen waarbij het luchtvaartuig buiten dienst wordt gesteld;
  - ii) verkoop en marketing van luchtvervoerdiensten; en
  - iii) geautomatiseerde boekingsystemen.

ARTIKEL 8.4

Definities

In deze afdeling wordt onder "grensoverschrijdende dienstverlening" verstaan: het verlenen van een dienst:

- a) vanaf het grondgebied van een partij op het grondgebied van de andere partij; en
- b) op het grondgebied van een partij ten behoeve van een gebruiker van de dienst uit de andere partij.

ARTIKEL 8.5

Markttoegang

1. Ten aanzien van de markttoegang voor grensoverschrijdende dienstverlening behandelt elk van beide partijen diensten en dienstverleners uit de andere partij niet minder gunstig dan is voorzien in de voorwaarden en beperkingen die zijn overeengekomen en opgenomen in haar Lijst van specifieke verbintenissen.

2. Voor sectoren waarvoor verbintenissen betreffende markttoegang worden aangegaan, worden de maatregelen die een partij niet mag handhaven of vaststellen voor een bepaalde regio of voor haar gehele grondgebied, tenzij anderszins bepaald in haar Lijst van specifieke verbintenissen, omschreven als:

- a) beperkingen van het aantal dienstverleners in de vorm van numerieke quota, monopolies, exclusieve dienstverleners of van de eis van een onderzoek naar de economische behoefte ⁽⁸⁾;
- b) beperkingen van de totale waarde van transacties of activa in verband met diensten in de vorm van numerieke quota of van de eis van een onderzoek naar de economische behoefte; en
- c) beperkingen van het totale aantal dienstentransacties of de totale hoeveelheid geleverde diensten, in bepaalde numerieke eenheden uitgedrukt in de vorm van quota of de eis van een onderzoek naar de economische behoefte ⁽⁹⁾.

⁽⁷⁾ Behoudens de activiteiten die volgens de desbetreffende nationale wetgeving als cabotage kunnen worden beschouwd, heeft nationale cabotage in het zeevervoer in de zin van dit hoofdstuk betrekking op het vervoer van passagiers of goederen tussen een haven of een locatie in een lidstaat van de Unie en een andere haven of locatie in dezelfde lidstaat van de Unie, met inbegrip van het continentaal plat zoals gedefinieerd in het Zeerechtverdrag van de Verenigde Naties, en verkeer dat vertrekt uit en aankomt in dezelfde haven of plaats in een lidstaat van de Unie.

⁽⁸⁾ Dit punt omvat tevens maatregelen waardoor aan een dienstverlener uit de andere partij voor grensoverschrijdende dienstverlening als voorwaarde wordt gesteld dat hij op het grondgebied van een partij een vestiging als bedoeld in artikel 8.8 (Definities), onder d), heeft of daar ingezetene is.

⁽⁹⁾ Dit punt geldt niet voor maatregelen van een partij die de input voor de verlening van diensten beperken.

ARTIKEL 8.6

Nationale behandeling

1. In de sectoren die in haar Lijst van specifieke verbintenissen zijn opgenomen, behandelt iedere partij, onder voorbehoud van de in die lijst vermelde voorwaarden en kwalificaties, in het kader van maatregelen die gevolgen hebben voor de grensoverschrijdende dienstverlening, diensten en dienstverleners van de andere partij niet minder gunstig dan haar eigen soortgelijke diensten en dienstverleners.
2. Een partij kan aan het bepaalde in lid 1 voldoen door aan diensten en dienstverleners uit de andere partij een behandeling toe te kennen die naar de vorm identiek is dan wel naar de vorm afwijkt van de behandeling die zij aan haar eigen soortgelijke diensten en dienstverleners toekent.
3. Een naar de vorm identieke of naar de vorm afwijkende behandeling wordt geacht minder gunstig te zijn, indien zij de mededingingsvoorwaarden wijzigt ten gunste van diensten of dienstverleners uit een partij, in vergelijking met soortgelijke diensten of dienstverleners uit de andere partij.
4. De op grond van dit artikel aangegeven specifieke verbintenissen worden niet zodanig uitgelegd dat een partij verplicht is tot compensatie van concurrentienadelen die inherent zijn aan het buitenlandse karakter van de desbetreffende diensten of dienstverleners.

ARTIKEL 8.7

Lijst van specifieke verbintenissen

1. De door een partij ingevolge deze afdeling geliberaliseerde sectoren en de beperkingen, door middel van voorbehouden, van de markttoegang en van de nationale behandeling voor diensten en dienstverleners uit de andere partij in die sectoren, worden vermeld in haar Lijst van specifieke verbintenissen.
2. Geen van beide partijen mag ten aanzien van de overeenkomstig lid 1 aangegeven specifieke verbintenissen met betrekking tot diensten of dienstverleners uit de andere partij nieuwe of meer discriminerende maatregelen vaststellen.

AFDELING C

VESTIGING

ARTIKEL 8.8

Definities

Voor de toepassing van deze afdeling:

- a) wordt onder "filiaal" van een rechtspersoon verstaan: een onderneming of een rechtspersoon die geen aparte rechtspersoonlijkheid heeft maar een uitbreiding van een moedermaatschappij is;
- b) omvat een "economische activiteit" alle activiteiten van economische aard, behoudens activiteiten die worden uitgeoefend in het kader van de uitoefening van overheidsgezag, d.w.z. activiteiten die noch op commerciële grondslag, noch in concurrentie met een of meer marktdeelnemers worden uitgeoefend;
- c) wordt onder "ondernemer" verstaan: iedere persoon uit een partij die een economische activiteit uitoefent of beoogt uit te oefenen door middel van vestiging⁽¹⁰⁾;
- d) wordt onder "vestiging" verstaan:
  - i) de oprichting, overname of handhaving van een rechtspersoon; of
  - ii) de oprichting of handhaving van een filiaal of vertegenwoordiging,

met het oogmerk duurzame economische banden tot stand te brengen of te handhaven op het grondgebied van een partij met als doel een economische activiteit uit te oefenen, met inbegrip van, maar niet uitsluitend, het verlenen van een dienst;

⁽¹⁰⁾ Wanneer de economische activiteit niet rechtstreeks door een rechtspersoon maar door andere vestigingsvormen zoals een filiaal of een vertegenwoordiging wordt uitgeoefend, wordt de ondernemer (d.w.z. de rechtspersoon) via deze vestiging niettemin behandeld overeenkomstig hetgeen in deze overeenkomst voor ondernemers is voorzien. Een dergelijke behandeling wordt tevens toegekend aan de vestiging via welke de economische activiteit wordt uitgeoefend, maar hoeft niet te worden uitgebreid tot andere onderdelen van de ondernemer die zich bevinden buiten het grondgebied waar de economische activiteit wordt uitgeoefend.

- e) wordt onder "dochteronderneming" van een rechtspersoon uit een partij verstaan: een rechtspersoon waarover een andere rechtspersoon uit die partij overeenkomstig zijn interne recht zeggenschap heeft ⁽¹¹⁾.

ARTIKEL 8.9

Toepassingsgebied

Deze afdeling is van toepassing op door de partijen vastgestelde of gehandhaafde maatregelen die gevolgen hebben voor vestiging met het oog op de uitoefening van alle economische activiteiten, met uitzondering van:

- a) het winnen, vervaardigen en verwerken ⁽¹²⁾ van kernmateriaal;
- b) het vervaardigen van of het handelen in wapens, munitie en oorlogsmateriaal;
- c) audiovisuele diensten;
- d) nationale cabotage in het zeevervoer ⁽¹³⁾; en
- e) interne en internationale luchtvervoerdiensten, ongeacht of het gaat om lijndiensten of niet, en diensten die rechtstreeks verband houden met de uitoefening van verkeersrechten, andere dan:
  - i) reparatie en onderhoud van luchtvaartuigen waarbij het luchtvaartuig buiten dienst wordt gesteld;
  - ii) verkoop en marketing van luchtvervoerdiensten; en
  - iii) geautomatiseerde boekingsystemen.

ARTIKEL 8.10

Markttoegang

1. Ten aanzien van de markttoegang in het kader van vestiging behandelt elk van beide partijen vestigingen en ondernemers uit de andere partij niet minder gunstig dan is voorzien in de voorwaarden en beperkingen die zijn overeengekomen en opgenomen in haar Lijst van specifieke verbintenissen.
2. Voor sectoren waarvoor verbintenissen betreffende markttoegang worden aangegaan, worden de maatregelen die een partij niet mag handhaven of vaststellen voor een bepaalde regio of voor haar gehele grondgebied, tenzij anderszins bepaald in haar Lijst van specifieke verbintenissen, omschreven als:
  - a) beperkingen van het aantal vestigingen in de vorm van numerieke quota, monopolies, exclusieve rechten of van andere eisen ten aanzien van vestigingen, zoals een onderzoek naar de economische behoefte;
  - b) beperkingen van de totale waarde van transacties of activa, in de vorm van numerieke quota of van de eis van een onderzoek naar de economische behoefte;
  - c) beperkingen van het totale aantal transacties of het totale volume van de output, in bepaalde numerieke eenheden uitgedrukt in de vorm van quota of van de eis van een onderzoek naar de economische behoefte ⁽¹⁴⁾;
  - d) beperkingen van de participatie van buitenlands kapitaal, uitgedrukt als een maximumpercentage voor buitenlands aandeelhouderschap of de totale waarde van individuele of totale buitenlandse investeringen;
  - e) maatregelen die specifieke soorten juridische entiteiten of joint ventures via welke een ondernemer uit de andere partij een economische activiteit kan uitoefenen, vereisen of ten aanzien van die entiteiten of joint ventures beperkingen opleggen; en

⁽¹¹⁾ Duidelijkheidshalve: een dochteronderneming van een rechtspersoon uit een partij kan ook een rechtspersoon zijn die een dochteronderneming is van een andere dochteronderneming van een rechtspersoon uit die partij.

⁽¹²⁾ Voor alle duidelijkheid: de verwerking van kernmateriaal omvat alle activiteiten die zijn vermeld in de "International Standard Industrial Classification of all Economic Activities", zoals vastgesteld in "Statistical Office of the United Nations, Statistical Papers, Series M, No 4, ISIC REV 3.1, 2002, code 2330".

⁽¹³⁾ Behoudens de activiteiten die volgens de desbetreffende nationale wetgeving als cabotage kunnen worden beschouwd, heeft nationale cabotage in het zeevervoer in de zin van dit hoofdstuk betrekking op het vervoer van passagiers of goederen tussen een haven of een plaats in een lidstaat van de Unie en een andere haven of plaats in dezelfde lidstaat van de Unie, met inbegrip van het continentaal plat zoals gedefinieerd in het Zeerechtverdrag van de Verenigde Naties, en verkeer dat vertrekt uit en aankomt in dezelfde haven of plaats in een lidstaat van de Unie.

⁽¹⁴⁾ Lid 2, onder a), b) en c), is niet van toepassing op maatregelen die de productie van een landbouwproduct beperken.

- f) beperkingen van het totale aantal natuurlijke personen, anders dan stafpersoneel en afgestudeerde stagiairs als omschreven in artikel 8.13 (Toepassingsgebied en definities) ⁽¹⁵⁾, dat in een bepaalde sector in dienst mag zijn of dat een ondernemer in dienst mag hebben, en dat nodig is voor en rechtstreeks verband houdt met het uitvoeren van de economische activiteit, in de vorm van een maximum aantal of van de eis van een onderzoek naar de economische behoefte.

ARTIKEL 8.11

Nationale behandeling

1. Elk van beide partijen behandelt in de in haar Lijst van specifieke verbintenissen vermelde sectoren en met inachtneming van de daarin vermelde voorwaarden en kwalificaties, vestigingen en ondernemers uit de andere partij in het kader van alle maatregelen die van invloed op vestiging zijn ⁽¹⁶⁾, niet minder gunstig dan haar soortgelijke eigen vestigingen en ondernemers.
2. Een partij kan aan het bepaalde in lid 1 voldoen door aan vestigingen en ondernemers uit de andere partij een behandeling toe te kennen die naar de vorm identiek is dan wel naar de vorm afwijkt van de behandeling die zij aan haar soortgelijke eigen vestigingen en ondernemers toekent.
3. Een naar de vorm identieke of naar de vorm afwijkende behandeling wordt geacht minder gunstig te zijn indien zij de mededingingsvoorwaarden wijzigt ten gunste van vestigingen en ondernemers uit de partij, in vergelijking met soortgelijke vestigingen en ondernemers uit de andere partij.
4. De op grond van dit artikel aangegeven specifieke verbintenissen worden niet zodanig uitgelegd dat een partij verplicht is tot compensatie van concurrentienadelen die inherent zijn aan het buitenlandse karakter van de desbetreffende vestigingen of ondernemers.

ARTIKEL 8.12

Lijst van specifieke verbintenissen

1. De door een partij ingevolge deze afdeling geliberaliseerde sectoren en de beperkingen, door middel van voorbehouden, van de markttoegang en van de nationale behandeling voor vestigingen en ondernemers uit de andere partij in die sectoren, worden vermeld in haar Lijst van specifieke verbintenissen.
2. Geen van beide partijen mag en aanzien van de overeenkomstig lid 1 aangegeven specifieke verbintenissen met betrekking tot vestigingen en ondernemers uit de andere partij nieuwe of meer discriminerende maatregelen vaststellen.

AFDELING D

TIJDELIJKE AANWEZIGHEID VAN NATUURLIJKE PERSONEN VOOR ZAKEN

ARTIKEL 8.13

Toepassingsgebied en definities

1. Deze afdeling is van toepassing op maatregelen van de partijen betreffende de toegang tot en het tijdelijke verblijf op hun respectieve grondgebied van stafpersoneel, afgestudeerde stagiairs en verkopers van zakelijke diensten overeenkomstig lid 4 van artikel 8.1 (Doel en toepassingsgebied).
2. Voor de toepassing van deze afdeling wordt verstaan onder:
  - a) "stafpersoneel": natuurlijke personen die bij een rechtspersoon uit een partij, anders dan een organisatie zonder winstoogmerk, werkzaam zijn en verantwoordelijk zijn voor het opzetten van dan wel voor een goed toezicht op, een goede administratie en exploitatie van een vestiging;

Tot het stafpersoneel behoren tevens zakelijke bezoekers voor vestigingsdoeleinden die verantwoordelijk zijn voor het opzetten van een vestiging, en binnen de onderneming overgeplaatste personen:

- i) onder "zakelijke bezoekers voor vestigingsdoeleinden" wordt verstaan: natuurlijke personen met een staffunctie die verantwoordelijk zijn voor het opzetten van een vestiging. Zij verrichten geen directe transacties met het publiek en ontvangen geen bezoldiging uit een bron die in de gastpartij is gevestigd; en

⁽¹⁵⁾ Voor alle duidelijkheid: voor maatregelen of beperkingen die specifiek betrekking hebben op stafpersoneel en afgestudeerde stagiairs geldt artikel 8.14 (Stafpersoneel en afgestudeerde stagiairs).

⁽¹⁶⁾ De verplichtingen op grond van dit artikel zijn ook van toepassing op maatregelen ten aanzien van de samenstelling van raden van bestuur van een vestiging, zoals nationaliteits- en woonplaatsvereisten.

- ii) onder "binnen de onderneming overgeplaatste personen" wordt verstaan: natuurlijke personen die ten minste een jaar werknemer of, in het geval van verleners van zakelijke diensten, partner van een rechtspersoon uit een partij zijn en die tijdelijk naar een vestiging op het grondgebied van de andere partij worden overgeplaatst, welke vestiging een dochteronderneming, filiaal of moederonderneming van de onderneming kan zijn endie tot een van de volgende categorieën moet behoren:
- 1) "kaderleden": natuurlijke personen die bij een rechtspersoon verantwoordelijk zijn voor het management van de vestiging, ruime beslissingsbevoegdheden hebben, en onder algemeen toezicht en leiding staan van de raad van bestuur of de aandeelhouders of daarmee gelijkgestelde personen. Kaderleden verrichten niet rechtstreeks taken die verband houden met de eigenlijke levering van de dienst of diensten van de rechtspersoon;
  - 2) "managers": natuurlijke personen die deel uitmaken van het hoger leidinggevend personeel van een rechtspersoon, die in de eerste plaats verantwoordelijk zijn voor het management van de vestiging, onder het algemene toezicht of de leiding van hoge kaderleden, de raad van bestuur of de aandeelhouders of daarmee gelijkgestelde personen, waaronder natuurlijke personen die:
    - aa) leiding geven aan een vestiging of een afdeling of onderafdeling daarvan;
    - bb) toezicht houden op de werkzaamheden van andere toezichthoudende, gespecialiseerde of leidinggevende werknemers en deze werkzaamheden controleren; en
    - cc) persoonlijk bevoegd zijn werknemers in dienst te nemen en te ontslaan, of indienstneming of ontslag van werknemers of andere maatregelen in het kader van het personeelsbeleid aan te bevelen;
  - 3) "specialisten": binnen een rechtspersoon werkzame natuurlijke personen die beschikken over uitzonderlijke kennis of ervaring die van wezenlijk belang is voor de productie, de onderzoeksuitrusting, de technische werkzaamheden of het management van de vestiging. Voor de beoordeling van die kennis wordt niet alleen specifiek met de vestiging verband houdende kennis in aanmerking genomen, maar in voorkomend geval ook of de persoon in hoge mate gekwalificeerd is voor een type werk of handel waarvoor specifieke technische kennis vereist is, evenals het lidmaatschap van een erkende beroepsgroep;
- b) "afgestudeerde stagiairs": natuurlijke personen die ten minste een jaar in dienst zijn van een rechtspersoon uit een partij, die universitair afgestudeerd zijn en die voor loopbaanontwikkeling of een opleiding in bedrijfskundige technieken of methoden tijdelijk naar een vestiging op het grondgebied van de andere partij worden overgeplaatst⁽¹⁷⁾; en
- c) "verkopers van zakelijke diensten": natuurlijke personen die vertegenwoordigers zijn van een dienstverlener uit een partij die tijdelijke toegang tot het grondgebied van de andere partij beoogt om over de verkoop van diensten te onderhandelen of voor die dienstverlener overeenkomsten voor de verkoop van diensten te sluiten, die geen directe transacties verrichten met het publiek en die geen beloning ontvangen uit een in de gastpartij gevestigde bron.

ARTIKEL 8.14

Stafpersoneel en afgestudeerde stagiairs

1. Voor elke overeenkomstig afdeling C (Vestiging) geliberaliseerde sector staat elk van beide partijen, behoudens eventuele in haar Lijst van specifieke verbintenissen opgenomen voorbehouden, ondernemers uit de andere partij toe natuurlijke personen uit die andere partij tijdelijk tewerk te stellen in hun vestiging, mits die werknemers behoren tot het stafpersoneel dan wel afgestudeerd stagiair als omschreven in artikel 8.13 (Toepassingsgebied en definities) zijn. De duur van hun tijdelijke verblijf bedraagt ten hoogste drie jaar voor binnen de onderneming overgeplaatste personen, ten hoogste 90 dagen gedurende een periode van twaalf maanden voor zakelijke bezoekers voor vestigingsdoeleinden en ten hoogste een jaar voor afgestudeerde stagiairs. Voor binnen een onderneming overgeplaatste personen kan deze periode overeenkomstig het interne recht met twee jaar worden verlengd⁽¹⁸⁾.

⁽¹⁷⁾ Van de ontvangende vestiging kan worden verlangd dat zij vooraf ter goedkeuring een opleidingsprogramma voor de volledige duur van het verblijf voorlegt, om aan te tonen dat het verblijf bedoeld is voor opleiding. De bevoegde autoriteiten kunnen eisen dat de stage verband houdt met de verkregen universitaire graad.

⁽¹⁸⁾ Voor alle duidelijkheid en onverminderd lid 4 van artikel 8.1 (Doel en toepassingsgebied): het verblijf op het grondgebied van een partij uit hoofde van deze bepalingen verleent de binnen een onderneming overgeplaatste persoon niet het recht in die partij een permanente verblijfsvergunning of het staatsburgerschap aan te vragen.

2. Voor elke overeenkomstig afdeling C (Vestiging) geliberaliseerde sector worden de maatregelen die een partij (tenzij anders bepaald in haar Lijst van specifieke verbintenissen) niet mag handhaven of vaststellen, omschreven als beperkingen van het totale aantal natuurlijke personen dat een ondernemer als stafpersoneel of als afgestudeerde stagiairs in een bepaalde sector mag overplaatsen, in de vorm van numerieke quota of van de eis van een onderzoek naar de economische behoefte, en als discriminerende beperkingen.

ARTIKEL 8.15

Verkopers van zakelijke diensten

Voor elke overeenkomstig afdeling B (Grensoverschrijdende dienstverlening) of afdeling C (Vestiging) geliberaliseerde sector staat elk van beide partijen, behoudens de in haar Lijst van specifieke verbintenissen opgenomen voorbehouden, de toegang en het tijdelijke verblijf van verkopers van zakelijke diensten toe voor een periode van ten hoogste 90 dagen gedurende een periode van twaalf maanden ⁽¹⁹⁾.

AFDELING E

REGELGEVINGSKADER

ONDERAFDELING 1

BEPALINGEN VAN ALGEMENE STREKKING

ARTIKEL 8.16

Wederzijdse erkenning van beroepskwalificaties

1. Niets in dit artikel belet een partij te eisen dat natuurlijke personen de nodige kwalificaties en/of beroepservaring hebben die op het grondgebied waar de dienst wordt verleend, voor de betrokken activiteitsector zijn voorgeschreven.

2. De partijen moedigen de desbetreffende beroepsorganisaties op hun respectieve grondgebied aan een gezamenlijke aanbeveling over wederzijdse erkenning te ontwikkelen en voor te leggen aan het op grond van artikel 16.2 (Gespecialiseerde comités) ingestelde Comité voor de handel in diensten, investeringen en overheidsopdrachten. Die aanbeveling wordt gestaafd met gegevens betreffende:

a) de economische waarde van een voorgenomen overeenkomst inzake de wederzijdse erkenning van beroepskwalificaties (hierna "Overeenkomst inzake wederzijdse erkenning" genoemd); en

b) de verenigbaarheid van de respectieve regelingen, dat wil zeggen, de mate waarin de criteria die elk van beide partijen hanteert voor het verlenen van vergunningen aan, en de werking en de certificering van ondernemers en dienstverleners met elkaar verenigbaar zijn.

3. Wanneer het Comité voor de handel in diensten, investeringen en overheidsopdrachten een gezamenlijke aanbeveling ontvangt, onderzoekt het deze binnen een redelijke termijn om vast te stellen of zij met deze overeenkomst in overeenstemming is.

4. Wanneer de aanbeveling op basis van de in lid 2 bedoelde informatie in overeenstemming met deze overeenkomst is bevonden, nemen de partijen de maatregelen die noodzakelijk zijn om via hun bevoegde autoriteiten of door een partij gemachtigde vertegenwoordigers te onderhandelen over een Overeenkomst inzake wederzijdse erkenning.

ARTIKEL 8.17

Transparantie

Elk van beide partijen beantwoordt zo spoedig mogelijk verzoeken van de andere partij om specifieke informatie over algemeen toepasselijke maatregelen of internationale overeenkomsten die op dit hoofdstuk betrekking hebben of daarvoor gevolgen hebben. Elk van beide partijen richt ook één of meer informatiepunten in de zin van artikel 13.4 (Vragen en contactpunten) op, die over al deze aangelegenheden op verzoek specifieke informatie verstrekken aan ondernemers en dienstverleners uit de andere partij.

⁽¹⁹⁾ Dit artikel doet geen afbreuk aan de rechten en verplichtingen die voortvloeien uit bilaterale overeenkomsten tot afschaffing van de visumplicht tussen Singapore en de lidstaten van de Unie.

ONDERAFDELING 2

INTERNE REGELGEVING

ARTIKEL 8.18

Toepassingsgebied en definities

1. Deze onderafdeling is van toepassing op maatregelen van de partijen die betrekking hebben op vergunningsvereisten en -procedures of kwalificatievereisten en -procedures die van invloed zijn op:
  - a) de grensoverschrijdende dienstverlening zoals omschreven in artikel 8.4 (Definities);
  - b) de vestiging op hun grondgebied van natuurlijke en rechtspersonen als omschreven in artikel 8.8 (Definities); of
  - c) het tijdelijke verblijf van natuurlijke personen op hun grondgebied als bedoeld in artikel 8.13 (Toepassingsgebied en definities).
2. Deze onderafdeling is alleen van toepassing op sectoren waarvoor een partij specifieke verbintenissen is aangegaan en voor zover die specifieke verbintenissen van toepassing zijn.
3. Deze onderafdeling is niet van toepassing op maatregelen die betrekking hebben op beperkingen, bedoeld in artikel 8.5 (Markttoegang), artikel 8.10 (Markttoegang) en/of artikel 8.6 (Nationale behandeling) en artikel 8.11 (Nationale behandeling).
4. Voor de toepassing van deze onderafdeling wordt verstaan onder:
  - a) "bevoegde instanties": alle centrale, regionale of lokale overheden of autoriteiten of niet-gouvernementele organisaties die door centrale, regionale of lokale overheden of autoriteiten gedelegeerde bevoegdheden uitoefenen, die een besluit nemen betreffende de afgifte van een vergunning voor het verlenen van een dienst, ook als dat vestiging inhoudt, of tot afgifte van een vergunning om zich te vestigen teneinde een andere economische activiteit dan dienstverlening uit te oefenen;
  - b) "vergunningsprocedures": administratieve of procedureregels waaraan een natuurlijke of rechtspersoon, die verzoekt om een vergunning voor het verlenen van een dienst of van een vergunning om zich te vestigen teneinde een andere economische activiteit dan dienstverlening uit te oefenen, inclusief de wijziging of verlenging van een vergunning, moet voldoen om aan te tonen dat is voldaan aan de vergunningsvereisten;
  - c) "vergunningsvereisten": andere materiële eisen dan kwalificatievereisten, waaraan een natuurlijke of rechtspersoon moet voldoen om een vergunning voor het verlenen van een dienst of van een vergunning om zich te vestigen teneinde een andere economische activiteit dan dienstverlening uit te oefenen, te verkrijgen, te wijzigen of te verlengen;
  - d) "kwalificatieprocedures": administratieve of procedureregels waaraan een natuurlijke persoon moet voldoen om aan te tonen dat is voldaan aan de kwalificatievereisten om een vergunning voor het verlenen van een dienst te kunnen krijgen; en
  - e) "kwalificatievereisten": materiële eisen met betrekking tot de bevoegdheid van een natuurlijke persoon om een dienst te verlenen, die moeten worden aangetoond om een vergunning voor het verlenen van een dienst te kunnen krijgen.

ARTIKEL 8.19

Voorwaarden voor het verlenen van vergunningen en kwalificaties

1. Elk van beide partijen zorgt ervoor dat maatregelen inzake vergunningsvereisten en -procedures en kwalificatievereisten en -procedures gebaseerd zijn op criteria die:
  - a) duidelijk zijn;
  - b) objectief en transparant zijn; en
  - c) vooraf vastgesteld zijn en toegankelijk zijn voor het publiek en belanghebbenden.
2. Onder voorbehoud van beschikbaarheid wordt een vergunning verleend zodra in een deugdelijk onderzoek is bevestigd dat aan de voorwaarden is voldaan.

3. Elk van beide partijen houdt gerechtelijke, scheidsrechterlijke of administratieve instanties of procedures in stand, of stelt deze in, waarmee op verzoek van een betrokken ondernemer of dienstverlener administratieve besluiten met betrekking tot vestiging, grensoverschrijdende dienstverlening of het tijdelijke verblijf van natuurlijke personen voor zaken onverwijld kunnen worden onderzocht en, indien gerechtvaardigd, door passende maatregelen kunnen worden rechtgezet. Wanneer deze procedures niet onafhankelijk zijn van de instantie die bevoegd is het betrokken administratieve besluit te nemen, zien de partijen erop toe dat de procedures feitelijk in een objectief en onpartijdig onderzoek voorzien.

Dit lid wordt niet zodanig uitgelegd dat van een partij wordt geëist dat zij instanties of procedures instelt indien dit onverenigbaar is met haar constitutionele structuur of de aard van haar rechtsstelsel.

ARTIKEL 8.20

Vergunnings- en kwalificatieprocedures

1. Elk van beide partijen ziet erop toe dat de vergunnings- en kwalificatieprocedures en -formaliteiten zo eenvoudig mogelijk zijn en de verlening van de dienst niet onnodig bemoeilijken of vertragen. Voor de vergunning verschuldigde vergoedingen⁽²⁰⁾ die de aanvragers in verband met hun aanvraag moeten betalen, moeten redelijk zijn en mogen als zodanig de verlening van de dienst niet beperken.

2. Elk van beide partijen zorgt ervoor dat de procedures die de bevoegde autoriteit volgt bij het verlenen van vergunningen, en haar besluiten, onpartijdig zijn ten aanzien van alle aanvragers. De bevoegde autoriteit moet bij haar besluitvorming onafhankelijk zijn en geen verantwoording verschuldigd zijn aan verleners van de diensten waarvoor de vergunning vereist is.

3. Wanneer voor aanvragen specifieke termijnen bestaan, moet een aanvrager voor het indienen van een aanvraag over een redelijke termijn beschikken. De bevoegde autoriteit behandelt deze aanvraag zonder onnodige vertraging. Waar mogelijk worden aanvragen in elektronische vorm geaccepteerd onder dezelfde voorwaarden inzake echtheid als papieren aanvragen.

4. Elk van beide partijen ziet erop toe dat de behandeling van een aanvraag, inclusief het definitieve besluit, wordt voltooid binnen een redelijke termijn na de indiening van een volledige aanvraag. Elk van beide partijen streeft ernaar voor de behandeling van een aanvraag een standaardtermijn vast te stellen.

5. Indien de bevoegde autoriteit van mening is dat een aanvraag onvolledig is, stelt zij binnen een redelijke termijn na ontvangst van die aanvraag, de aanvrager in kennis van deze onvolledigheid, vermeldt zij voor zover dit haalbaar is, welke aanvullende informatie nodig is om de aanvraag te vervolledigen, en biedt zij de aanvrager de mogelijkheid om tekortkomingen te corrigeren.

6. Waar mogelijk moeten in de plaats van de originele documenten gewaarmerkte kopieën worden aanvaard.

7. Indien de bevoegde instantie een aanvraag afwijst, wordt dat de aanvrager schriftelijk zonder onnodige vertraging meegedeeld. In beginsel moet de aanvrager desgevraagd ook in kennis worden gesteld van de redenen voor de afwijzing van de aanvraag en van de termijn waarbinnen tegen het besluit beroep kan worden ingesteld. In voorkomend geval moet een aanvrager binnen een redelijke termijn opnieuw een aanvraag kunnen indienen.

8. Elk van beide partijen zorgt ervoor dat zodra een vergunning is verleend, zij overeenkomstig de daarin gestelde voorwaarden zo spoedig mogelijk in werking treedt.

ONDERAFDELING 3

DIENSTEN IN VERBAND MET COMPUTERS

ARTIKEL 8.21

Diensten in verband met computers

1. Aangaande diensten in verband met computers die zijn geliberaliseerd overeenkomstig afdeling B (Grensoverschrijdende dienstverlening), afdeling C (Vestiging) en afdeling D (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zaken) onderschrijven de partijen de in de volgende leden neergelegde afspraak.

⁽²⁰⁾ Vergoedingen voor vergunningen omvatten geen veiling- of aanbestedingskosten of kosten van andere niet-discriminatoire middelen om concessies te verlenen, of verplichte bijdragen voor het verlenen van een universele dienst.

2. De partijen zijn het erover eens dat CPC ⁽²¹⁾ 84, de VN-code voor diensten in verband met computers, betrekking heeft op alle diensten in verband met computers. De technologische ontwikkeling heeft geleid tot een toename van het aanbod van deze diensten als een pakket verwante diensten die alle of een deel van de in lid 3 genoemde basisfuncties kunnen omvatten. Zo bestaan diensten als web- of domeinhosting, datamining en gridcomputing allemaal uit een combinatie van basisfuncties van diensten in verband met computers.

3. Diensten in verband met computers omvatten, ook indien zij via een netwerk zoals internet worden verleend, alle diensten op een of meer van de volgende gebieden:

- a) advies, aanpassing, strategie, analyse, planning, specificatie, ontwerp, ontwikkeling, installatie, implementatie, integratie, testen, debuggen, updaten, ondersteuning, technische hulp of beheer van of voor computers of computersystemen;
- b) advies, strategie, analyse, planning, specificatie, ontwerp, ontwikkeling, installatie, implementatie, integratie, testen, debuggen, updaten, aanpassen, onderhoud, ondersteuning, technische hulp, beheer of gebruik van of voor computerprogramma's ⁽²²⁾;
- c) de verwerking, opslag en hosting van gegevens of diensten in verband met databanken;
- d) onderhoud en reparatie van kantoormachines en toebehoren, met inbegrip van computers; en
- e) opleidingen voor het personeel van klanten in verband met computerprogramma's, computers of computersystemen die niet elders zijn ingedeeld.

4. De partijen zijn zich ervan bewust dat diensten in verband met computers vaak het verlenen van andere diensten ⁽²³⁾, elektronisch of anderszins, mogelijk maken. In dergelijke gevallen is het belangrijk onderscheid te maken tussen de dienst in verband met computers (bv. webhosting of applicatiehosting) en de andere dienst ⁽²⁴⁾ die door de dienst in verband met computers mogelijk wordt gemaakt. Ook al wordt die andere dienst mogelijk gemaakt door de dienst in verband met computers, toch valt deze niet onder CPC 84.

ONDERAFDELING 4

POSTDIENSTEN

ARTIKEL 8.22

Voorkoming van concurrentiebeperkende praktijken bij postdiensten ⁽²⁵⁾

Elk van beide partijen neemt of handhaaft passende maatregelen ⁽²⁶⁾ om te voorkomen dat leveranciers van postdiensten, die, alleen of samen met anderen, grote leveranciers zijn op de relevante markt voor postdiensten, overgaan tot concurrentiebeperkende praktijken of deze voortzetten.

ARTIKEL 8.23

Onafhankelijkheid van regelgevende organen

Regelgevende organen zijn onafhankelijk van, en geen verantwoording verschuldigd aan, leveranciers van postdiensten. De besluiten die de regelgevende organen nemen en de procedures die zij toepassen, zijn voor alle marktdeelnemers gelijk.

⁽²¹⁾ Onder CPC wordt de "Central Products Classification" verstaan, zoals vastgesteld in "Statistical Office of the United Nations, Statistical Papers, Series M, N° 77, CPC prov, 1991".

⁽²²⁾ Onder "computerprogramma" wordt verstaan: de instructies waardoor computers kunnen werken of met elkaar kunnen communiceren. Verschillende programma's kunnen worden ontwikkeld voor specifieke toepassingen (toepassingsprogrammatuur), en de klant kan de keuze hebben tussen het gebruik van in de handel verkrijgbare kant-en-klare programma's (pakketsoftware), het ontwikkelen van specifieke programma's voor bijzondere eisen (software op maat) of een combinatie van de twee.

⁽²³⁾ Bv. W/120.1.A.b. (Diensten van accountants, belastingconsulenten en boekhouders), W/120.1.A.d. (Diensten van architecten), W/120.1.A.h. (Diensten van artsen en tandartsen), W/120.2.D (Audiovisuele diensten), W/120.5. (Onderwijs).

⁽²⁴⁾ Zie vorige voetnoot.

⁽²⁵⁾ Voor alle duidelijkheid: alleen maatregelen met betrekking tot de standaardbrievenpost vallen onder artikel 8.22 (Voorkoming van concurrentiebeperkende praktijken bij postdiensten).

⁽²⁶⁾ De handhaving van passende maatregelen omvat de effectieve handhaving van dergelijke maatregelen.

ONDERAFDELING 5

TELECOMMUNICATIEDIENSTEN

ARTIKEL 8.24

Werkingsfeer

1. Deze onderafdeling is van toepassing op maatregelen die de handel in telecommunicatiediensten beïnvloeden en bevat de beginselen van het regelgevingskader voor telecommunicatiediensten die overeenkomstig afdeling B tot en met afdeling D zijn geliberaliseerd.
2. Deze onderafdeling is niet van toepassing op door een partij vastgestelde of gehandhaafde maatregelen met betrekking tot de verspreiding van radio- of televisieprogramma's via de kabel of door middel van rechtstreekse uitzending.
3. Niets in deze onderafdeling wordt zodanig uitgelegd dat een partij verplicht is:
  - a) toe te staan dat een dienstverlener uit de andere partij andere dan de in haar Lijst van specifieke verbintenissen bedoelde telecommunicatienetwerken of -diensten opzet, aanlegt, verwerft, huurt, exploiteert of aanbiedt; of
  - b) telecommunicatienetwerken of -diensten op te zetten, aan te leggen, te verwerven, te huren, te exploiteren of aan te bieden, of verplicht is een dienstverlener te dwingen dat te doen, indien dergelijke netwerken of diensten niet worden aangeboden aan het algemene publiek.
4. Elk van beide partijen legt de in artikel 8.26 (Toegang tot en gebruik van openbare telecommunicatienetwerken en -diensten), artikel 8.28 (Interconnectie), artikel 8.29 (Interconnectie met grote leveranciers), artikel 8.30 (Gedrag van grote leveranciers), artikel 8.32 (Ontbundelde netwerkelementen), artikel 8.33 (Colocatie), artikel 8.34 (Wederkoop), artikel 8.35 (Gedeeld gebruik van faciliteiten), artikel 8.36 (Terbeschikkingstelling van huurlijndiensten) en artikel 8.38 (Onderzeese kabelkopstations) bedoelde rechten en verplichtingen van dienstverleners op, handhaaft ze, wijzigt ze of trekt ze in op een wijze die strookt met haar interne recht en interne procedures ter regeling van de telecommunicatiemarkten. Voor de Unie omvatten die procedures de analyse door de regelgevende instanties van de Unie van de relevante markten voor producten en diensten als bedoeld in de desbetreffende wetgeving van de Unie, de aanwijzing van een dienstverlener als exploitant met aanmerkelijke marktmacht en het op die analyse gebaseerde besluit van de regelgevende instanties om die rechten en verplichtingen op te leggen, te handhaven, te wijzigen of in te trekken.

ARTIKEL 8.25

Definities

Voor de toepassing van deze onderafdeling wordt verstaan onder:

- a) "omroepdienst": de ononderbroken transmissieketen, via de kabel of draadloos en ongeacht de locatie van de oorspronkelijke transmissie, die vereist is voor de ontvangst of de weergave van geluids- of visuele signalen voor programma's door het volledige of een deel van het publiek. Het begrip omvat niet de toeleveringskoppelingen tussen exploitanten;
- b) "eindgebruiker": een consument van een dienst of een dienstverlener aan wie een openbaar telecommunicatienetwerk ter beschikking wordt gesteld of een openbare telecommunicatiedienst wordt verleend voor andere doeleinden dan de verdere terbeschikkingstelling van een openbaar telecommunicatienetwerk of de verdere verlening van een openbare telecommunicatiedienst;
- c) "essentiële faciliteiten": faciliteiten in het kader van een openbaar telecommunicatienetwerk of een openbare telecommunicatiedienst die:
  - i) uitsluitend of voornamelijk ter beschikking worden gesteld door één of een beperkt aantal leveranciers; en
  - ii) bij het verlenen van een dienst niet op haalbare wijze economisch of technisch kunnen worden vervangen;
- d) "interconnectie": de koppeling met leveranciers die openbare telecommunicatienetwerken of -diensten aanbieden zodat gebruikers van een leverancier kunnen communiceren met gebruikers van een andere leverancier en toegang krijgen tot door een andere leverancier geleverde diensten;
- e) "grote leverancier": een aanbieder van openbare telecommunicatienetwerken of -diensten die, wat prijs en aanbod betreft, de voorwaarden voor deelneming op de relevante markt voor openbare telecommunicatienetwerken of -diensten wezenlijk kan beïnvloeden ten gevolge van zijn:
  - i) controle over essentiële faciliteiten; of
  - ii) het gebruik van zijn marktpositie;

- f) "niet discriminerend": niet minder gunstig dan de behandeling die in vergelijkbare omstandigheden aan andere gebruikers van soortgelijke openbare telecommunicatienetwerken of -diensten wordt toegekend;
- g) "nummerportabiliteit": de mogelijkheid voor eindgebruikers van openbare telecommunicatienetwerken of -diensten om op dezelfde locatie bestaande telefoonnummers te houden zonder dat de kwaliteit, de betrouwbaarheid of het gemak er onder lijdt wanneer wordt veranderd tussen vergelijkbare aanbieders van openbare telecommunicatienetwerken of -diensten;
- h) "openbaar telecommunicatienetwerk": een telecommunicatienetwerk waarvan een partij eist dat het telecommunicatie mogelijk maakt tussen bepaalde eindpunten van een netwerk;
- i) "openbare telecommunicatiedienst": elke telecommunicatiedienst ten aanzien waarvan een partij, uitdrukkelijk of feitelijk, eist dat deze aan het algemene publiek wordt aangeboden;
- j) "onderzees kabelkopstation": de gebouwen en terreinen waar internationale onderzeese kabels toekomen en verbonden zijn met backhaulverbindingen;
- k) "telecommunicatie": de transmissie en ontvangst van signalen via elektromagnetische middelen;
- l) "telecommunicatiediensten": alle diensten bestaande in de transmissie en ontvangst van elektromagnetische signalen, met uitzondering van de omroep en de economische activiteit bestaande in de levering van inhoud die voor het transport afhankelijk is van telecommunicatie; en
- m) "regelgevende instantie inzake telecommunicatie": de nationale instantie of instanties die belast is/zijn met de telecommunicatiereggeving.

ARTIKEL 8.26

Toegang tot en gebruik van openbare telecommunicatienetwerken en -diensten

1. Elk van beide partijen ziet erop toe dat alle dienstverleners uit de andere partij onder redelijke, niet-discriminerende en transparante voorwaarden, waaronder die van de leden 2 en 3, toegang hebben tot en gebruik kunnen maken van de openbare telecommunicatienetwerken en -diensten, met inbegrip van particuliere huurlijnen, die op haar grondgebied of over haar grenzen heen worden aangeboden.
2. Elk van beide partijen zorgt ervoor dat die dienstverleners:
  - a) eind- of andere apparatuur die is verbonden met het openbare telecommunicatienetwerk mogen kopen of huren, en daaraan mogen koppelen;
  - b) eigen of gehuurde particuliere lijnen mogen koppelen aan openbare telecommunicatienetwerken en -diensten op haar grondgebied of over haar grenzen heen, of aan eigen of gehuurde lijnen van een andere dienstverlener; en
  - c) exploitatieprotocollen van hun keuze mogen gebruiken, andere dan die welke noodzakelijk zijn om ervoor te zorgen dat de telecommunicatienetwerken en -diensten beschikbaar zijn voor het algemene publiek.
3. Elk van beide partijen ziet erop toe dat alle dienstverleners uit de andere partij openbare telecommunicatienetwerken en -diensten kunnen gebruiken voor het verkeer van informatie op haar grondgebied en over haar grenzen heen, daarbij inbegrepen de interne bedrijfscommunicatie van deze dienstverleners, en voor toegang tot informatie in gegevensbestanden of tot informatie die op andere wijze in machine-leesbare vorm is opgeslagen op het grondgebied van een der partijen. Alle nieuwe of gewijzigde maatregelen van een partij die ingrijpende consequenties hebben voor dit gebruik worden aan de andere partij ter kennis gebracht en vormen het voorwerp van overleg.

ARTIKEL 8.27

Vertrouwelijke informatie

Elk van beide partijen waarborgt het vertrouwelijke karakter van het telecommunicatieverkeer dat via een openbaar telecommunicatienetwerk of via een openbare telecommunicatiedienst plaatsvindt, alsmede van de gegevens over dat verkeer, zonder daardoor de handel in diensten te beperken.

ARTIKEL 8.28

Interconnectie ⁽²⁷⁾

1. Elk van beide partijen zorgt ervoor dat iedere dienstverlener die een vergunning heeft voor het aanbieden van openbare telecommunicatienetwerken of -diensten, het recht en de verplichting heeft om met andere aanbieders van openbare telecommunicatienetwerken en -diensten te onderhandelen over interconnectie. Afspraken over interconnectie worden gemaakt op basis van commerciële onderhandelingen tussen de betrokken partijen.
2. De regelgevende instanties zien erop toe dat aanbieders die tijdens onderhandelingen over interconnectieregelingen informatie van een andere onderneming ontvangen, die informatie uitsluitend gebruiken voor het doel waarvoor die werd verstrekt en dat zij de vertrouwelijkheid van de verstrekte of opgeslagen informatie te allen tijde respecteren.

ARTIKEL 8.29

Interconnectie met grote leveranciers

1. Elk van beide partijen ziet erop toe dat elke grote leverancier op haar grondgebied interconnectie van de voorzieningen en de uitrusting van de aanbieders van openbare telecommunicatienetwerken of -diensten uit de andere partij mogelijk maakt op elk technisch haalbaar punt in het netwerk van de grote leverancier. Deze interconnectie moet worden geleverd:
  - a) op niet-discriminerende voorwaarden (inclusief technische normen en specificaties) en tegen niet-discriminerende tarieven, en met een kwaliteit die niet lager is dan die welke wordt geboden voor de eigen soortgelijke diensten van die grote leverancier of voor soortgelijke diensten van niet-verbonden aanbieders van openbare telecommunicatienetwerken of -diensten, of voor soortgelijke diensten van dochterondernemingen of andere verbonden ondernemingen;
  - b) binnen een redelijke termijn, op voorwaarden (inclusief technische normen en specificaties) en tegen op de kosten gebaseerde tarieven die transparant, economisch redelijk en voldoende gescheiden zijn, zodat de leverancier niet behoeft te betalen voor netwerkonderdelen en -faciliteiten die hij voor de levering van zijn diensten niet nodig heeft; en
  - c) op verzoek, via extra aansluitpunten, in aanvulling op de aan de meeste aanbieders van openbare telecommunicatienetwerken of -diensten aangeboden netwerkaansluitpunten, tegen een vergoeding die gebaseerd is op de kosten voor het aanleggen van de noodzakelijke aanvullende faciliteiten.
2. Elk van beide partijen ziet erop toe dat grote leveranciers op haar grondgebied hun interconnectieovereenkomsten of een referentieofferte voor interconnectie algemeen bekend maken.
3. De procedures voor interconnectie met een grote leverancier worden algemeen bekendgemaakt.
4. Wanneer aanbieders van openbare telecommunicatienetwerken of -diensten geen oplossing vinden voor geschillen over de voorwaarden en tarieven voor de interconnectie door een grote leverancier, doen zij een beroep op de regelgevende instantie, die ernaar streeft het geschil zo snel mogelijk en in ieder geval binnen 180 dagen na het verzoek te beslechten, met dien verstande dat de oplossing van complexe geschillen meer dan 180 dagen kan vergen.

ARTIKEL 8.30

Gedrag van grote leveranciers

1. Elk van beide partijen kan grote leveranciers met betrekking tot interconnectie of toegang discriminatieverboden opleggen.
2. Discriminatieverboden moeten er in het bijzonder voor zorgen dat de grote leverancier ten aanzien van andere leveranciers die gelijkwaardige diensten aanbieden onder gelijkwaardige omstandigheden gelijkwaardige voorwaarden toepast, en aan anderen diensten en informatie aanbiedt onder dezelfde voorwaarden en van dezelfde kwaliteit als die welke hij zijn eigen diensten of diensten van zijn dochterondernemingen of partners biedt.

⁽²⁷⁾ Voor de toepassing van dit artikel en van artikel 8.30 (Gedrag van grote leveranciers), wordt een aanbieder van openbare telecommunicatienetwerken en -diensten als een grote leverancier aangewezen overeenkomstig de interne wetgeving en procedures van elk van beide partijen.

ARTIKEL 8.31

Concurrentiewaarborgen ten aanzien van grote leveranciers

Elk van beide partijen neemt of handhaaft passende maatregelen⁽²⁸⁾ om te voorkomen dat aanbieders van openbare telecommunicatienetwerken of -diensten, die, alleen of samen met anderen, grote leveranciers zijn op haar grondgebied overgaan tot concurrentiebeperkende praktijken of deze voortzetten. In dit verband wordt onder concurrentiebeperkende praktijken met name het volgende verstaan:

- a) het op concurrentiebeperkende wijze toepassen van kruissubsidiëring of het uithollen van de marges van concurrenten;
- b) het op concurrentiebeperkende wijze gebruiken van informatie van concurrenten;
- c) het niet tijdig aan de aanbieders van openbare telecommunicatienetwerken of -diensten beschikbaar stellen van technische informatie over essentiële faciliteiten en van commercieel relevante informatie die voor het leveren van openbare telecommunicatiediensten noodzakelijk is voor hen;
- d) het aanrekenen van diensten op een wijze die waarschijnlijk op onredelijke wijze de mededinging beperkt, zoals de toepassing van afbraakprijzen.

ARTIKEL 8.32

Ontbundelde netwerkelementen

1. Elk van beide partijen verplicht grote leveranciers om tijdig en op voorwaarden die redelijk, transparant en niet-discriminerend zijn te voldoen aan redelijke verzoeken om toegang tot en gebruikmaking van bepaalde netwerkelementen en bijbehorende faciliteiten op elk technisch haalbaar punt, op ontbundelde basis, en in het bijzonder:

- a) om toegang te geven tot bepaalde netwerkelementen en/of faciliteiten, met inbegrip van toegang tot netwerkelementen die niet actief zijn en/of ontbundelde toegang tot het aansluitnetwerk, onder meer om aanbiedingen tot wederverkoop van abonneelijnen mogelijk te maken;
- b) om open toegang te verlenen tot technische interfaces, protocollen of andere kerntechnologieën die onmisbaar zijn voor de interoperabiliteit van diensten of virtuele netwerkdiensten;
- c) om colocatie aan te bieden; en
- d) om diensten aan te bieden die nodig zijn voor de interoperabiliteit van aan gebruikers verleende eind-tot-eind-diensten.

2. Wanneer een partij de in lid 1 bedoelde verplichtingen in overweging neemt, kan zij onder meer rekening houden met de volgende factoren:

- a) de technische en economische levensvatbaarheid van het gebruik of de installatie van concurrerende faciliteiten, rekening houdend met de aard van en het soort interconnectie en toegang, inclusief de levensvatbaarheid van andere toeleveringstoegangsproducten, zoals de toegang tot kabelgoten;
- b) de haalbaarheid van de voorgestelde toegangverlening, rekening houdend met de beschikbare capaciteit;
- c) de door de eigenaar van de faciliteit verrichte initiële investering, rekening houdend met de aan de investering verbonden risico's; en
- d) de noodzaak om een daadwerkelijke en duurzame mededinging te waarborgen.

ARTIKEL 8.33

Colocatie

1. Elk van beide partijen ziet erop toe dat grote leveranciers op haar grondgebied aan aanbieders van openbare telecommunicatienetwerken of -diensten uit de andere partij tijdig en op redelijke en niet-discriminerende voorwaarden fysieke colocatie aanbieden van materiaal dat noodzakelijk is voor de interconnectie of de toegang tot ontbundelde netwerkelementen.

⁽²⁸⁾ De handhaving van passende maatregelen omvat de effectieve handhaving van dergelijke maatregelen.

2. Elk van beide partijen kan overeenkomstig haar interne wetgeving bepalen op welke locaties grote leveranciers op haar grondgebied colocatie uit hoofde van lid 1 moeten aanbieden.

ARTIKEL 8.34

Wederverkoop

Elk van beide partijen ziet erop toe dat grote leveranciers op haar grondgebied overeenkomstig de bepalingen van deze onderafdeling en in het bijzonder artikel 8.32 (Ontbundelde netwerkelementen) aan aanbieders van openbare telecommunicatienetwerken of -diensten uit de andere partij met het oog op wederverkoop openbare telecommunicatiediensten aanbieden die deze grote leveranciers in de detailhandel verstrekken aan de eindgebruikers.

ARTIKEL 8.35

Gedeeld gebruik van faciliteiten

1. Elk van beide partijen kan, met inachtneming van het evenredigheidsbeginsel, elke grote leverancier die het recht heeft om faciliteiten te installeren op, over of onder openbaar of particulier eigendom, verplichten om het gebruik van die faciliteiten of eigendommen, zoals gebouwen, toegangen tot gebouwen, bekabeling van gebouwen, masten, antennes, torens en andere dragende constructies, masten, kabelgoten, leidingen, mangaten en kasten, te delen.
2. Elk van beide partijen kan overeenkomstig haar interne wetgeving bepalen tot welke faciliteiten grote leveranciers op haar grondgebied overeenkomstig lid 1 toegang moeten verlenen op grond van het feit dat die installaties niet op economisch of technisch haalbare wijze kunnen worden vervangen met het oog op het verlenen van een concurrerende dienst.

ARTIKEL 8.36

Terbeschikkingstelling van huurlijndiensten

Elk van beide partijen ziet erop toe dat grote leveranciers van huurlijndiensten op haar grondgebied rechtspersonen uit de andere partij tijdig en op redelijke, niet-discriminerende en transparante voorwaarden huurlijndiensten aanbieden die openbare telecommunicatiediensten zijn.

ARTIKEL 8.37

Nummerportabiliteit

Elk van beide partijen ziet erop toe dat, voor zover dat technisch haalbaar is, aanbieders van openbare telecommunicatiediensten op haar grondgebied voor die door die partij aangewezen diensten tijdig en op redelijke voorwaarden nummerportabiliteit aanbieden.

ARTIKEL 8.38

Onderzeese kabelkopstations

Elk van beide partijen waarborgt op redelijke, niet-discriminerende en transparante voorwaarden de toegang tot onderzeese kabelsystemen, met inbegrip van de kopstations, op haar grondgebied, indien een leverancier een vergunning heeft om als een openbare telecommunicatiedienst een onderzees kabelsysteem te exploiteren.

ARTIKEL 8.39

Onafhankelijke regelgevende instantie

1. Elk van beide partijen ziet erop toe dat haar regelgevende instantie inzake telecommunicatie onafhankelijk is van en geen verantwoording verschuldigd is aan een aanbieder van openbare telecommunicatienetwerken of -diensten of telecommunicatieapparatuur. Met het oog daarop ziet elk van beide partijen erop toe dat haar regelgevende instantie inzake telecommunicatie geen financiële belangen heeft in of zeggenschap heeft over een dergelijke aanbieder.
2. Elk van beide partijen ziet erop toe dat de besluiten en procedures van haar toezichthoudende instanties inzake telecommunicatie eerlijk en onpartijdig zijn ten aanzien van alle marktdeelnemers en dat zij zonder onnodige vertraging worden genomen en uitgevoerd. Met het oog daarop ziet elk van beide partijen erop toe dat eventuele financiële belangen in een aanbieder van openbare telecommunicatienetwerken of -diensten de besluiten en procedures van haar regelgevende instantie inzake telecommunicatie niet beïnvloeden.

3. De bevoegdheden van de regelgevende instanties worden op transparante wijze uitgeoefend overeenkomstig het toepasselijke interne recht.
4. De regelgevende instanties hebben de bevoegdheid om ervoor te zorgen dat de aanbieders van telecommunicatienetwerken en -diensten op hun respectieve grondgebied hun op verzoek onverwijld alle informatie, met inbegrip van financiële informatie, verstrekken die voor de regelgevende instanties noodzakelijk is om hun taken uit te voeren overeenkomstig het bepaalde in deze onderafdeling. De gevraagde informatie is redelijk evenredig met de uitvoering van de taken van de regelgevende instanties en wordt behandeld met inachtneming van de vereisten van vertrouwelijkheid.
5. De regelgevende instantie heeft voldoende bevoegdheden om de sector te reguleren. De taken van een regelgevende instantie worden duidelijk en in een gemakkelijk toegankelijke vorm bekendgemaakt, in het bijzonder wanneer meer dan één instantie met die taken belast is.

ARTIKEL 8.40

Universele dienst

1. Elk van beide partijen heeft het recht vast te stellen welke universeledienstverplichtingen zij wenst te handhaven.
2. Dergelijke verplichtingen worden niet per se in strijd met de mededinging geacht, mits zij op een transparante, objectieve, niet-discriminerende en uit mededingingsoogpunt neutrale wijze worden uitgevoerd en voor de door de partij vastgestelde soort universele dienst geen grotere last vertegenwoordigen dan noodzakelijk is.
3. Wanneer een partij voorschrijft dat een aanbieder van telecommunicatiediensten abonneelisten verstrekt, ziet zij erop toe dat de aanbieder bij de behandeling van hem door andere aanbieders van dergelijke telecommunicatiediensten verstrekte informatie het beginsel van non-discriminatie toepast.

ARTIKEL 8.41

Vergunning voor telecommunicatiediensten

1. Elk van beide partijen ziet erop toe dat de vergunningsprocedures zo eenvoudig mogelijk zijn en de verlening van de dienst niet onnodig bemoeilijken of vertragen.
2. Wanneer een partij voor aanbieders van openbare telecommunicatienetwerken of -diensten een vergunning voorschrijft, maakt zij het volgende bekend:
  - a) alle door haar gehanteerde criteria, voorwaarden en procedures voor de vergunning; en
  - b) de redelijke termijn die normaliter nodig is om een besluit over een vergunningsaanvraag te nemen.
3. Elk van beide partijen ziet erop toe dat de aanvrager, op verzoek, schriftelijk de redenen voor de afwijzing van zijn vergunningsaanvraag ontvangt.
4. De aanvrager van een vergunning kan zich tot een beroepsinstantie wenden indien een vergunning ten onrechte is geweigerd.
5. Voor de vergunning verschuldigde vergoedingen⁽²⁹⁾ die de aanvragers in verband met hun aanvraag moeten betalen, moeten redelijk zijn en mogen als zodanig de verlening van de dienst niet beperken.

ARTIKEL 8.42

Toewijzing en gebruik van schaarse middelen

1. Elke procedure voor de toewijzing en het gebruik van schaarse middelen, zoals frequenties, nummers en door-gangsrechten, wordt tijdig en op objectieve, transparante en niet-discriminerende wijze toegepast. De stand van zaken met betrekking tot toegewezen frequentiebanden wordt algemeen bekendgemaakt, maar een gedetailleerde vermelding van de frequenties die voor specifiek gebruik door de overheid zijn toegewezen, is niet vereist.

⁽²⁹⁾ Vergoedingen voor vergunningen omvatten geen veiling- of aanbestedingskosten of kosten van andere niet-discriminatoire middelen om concessies te verlenen, of verplichte bijdragen voor het verlenen van een universele dienst.

2. De partijen zijn het erover eens dat besluiten betreffende de toewijzing en aanwijzing van het spectrum- en frequentiebeheer geen besluiten zijn die als zodanig onverenigbaar zijn met artikel 8.5 (Markttoegang) en artikel 8.10 (Markttoegang). Derhalve behoudt elk van beide partijen het recht haar beleid inzake spectrum- en frequentiebeheer uit te voeren, hetgeen van invloed kan zijn op het aantal aanbieders van openbare telecommunicatiediensten, mits dit geschiedt op een wijze die in overeenstemming is met dit hoofdstuk. De partijen behouden ook het recht om frequentiebanden toe te wijzen, rekening houdend met de bestaande en toekomstige behoeften.

ARTIKEL 8.43

Handhaving

1. Iedere partij ziet erop toe dat haar toezichthoudende instantie inzake telecommunicatie passende procedures toepast en het gezag heeft om interne maatregelen in verband met de verplichtingen uit hoofde van deze onderafdeling te handhaven. Die procedures en dat gezag omvatten het vermogen om tijdige, evenredige en doeltreffende sancties op te leggen, of vergunningen te wijzigen, te schorsen of in te trekken.

2. Wanneer een grote leverancier weigert de rechten en verplichtingen die zijn vastgesteld in artikel 8.29 (Interconnectie met grote leveranciers), artikel 8.30 (Gedrag van grote leveranciers), artikel 8.31 (Concurrentiewaarborgen ten aanzien van grote leveranciers), artikel 8.32 (Ontbundelde netwerkelementen), artikel 8.33 (Colocatie), artikel 8.34 (Wederverkoop), artikel 8.35 (Gedeeld gebruik van faciliteiten) en artikel 8.36 (Terbeschikkingstelling van huurlijndiensten) weigert na te komen, kan de verzoekende dienstverlener verzoeken om een interventie van de toezichthoudende instantie die, binnen een zo kort mogelijke termijn, en in ieder geval binnen een redelijke termijn, een bindend besluit neemt.

ARTIKEL 8.44

Beslechting van telecommunicatiegeschillen

1. Elk van beide partijen zorgt ervoor dat aanbieders van openbare telecommunicatienetwerken of -diensten uit de andere partij zich tijdig tot een regelgevende instantie inzake telecommunicatie of een andere relevante instantie kunnen wenden om een oplossing te vinden voor geschillen die ontstaan in het kader van de in deze onderafdeling bedoelde interne maatregelen.

2. Elk van beide partijen zorgt ervoor dat aanbieders van openbare telecommunicatienetwerken of -diensten uit de andere partij die getroffen worden door een besluit van haar regelgevende instantie inzake telecommunicatie tegen dat besluit beroep kan instellen bij een rechterlijke of administratieve instantie die onafhankelijk is van de betrokken partijen.

3. Wanneer de beroepsinstantie geen rechtbank is, motiveert zij haar besluit schriftelijk en kunnen haar beslissingen door een onpartijdige en onafhankelijke gerechtelijke instantie worden getoetst.

4. Besluiten van beroepsinstanties worden door de betrokken partijen daadwerkelijk ten uitvoer gelegd overeenkomstig hun interne wetgeving en interne procedures. Een beroep is geen reden om het onderliggende besluit van de regelgevende instantie niet uit te voeren, tenzij een bevoegde autoriteit dat besluit schorst.

ARTIKEL 8.45

Transparantie

Wanneer regelgevende instanties maatregelen willen nemen die verband houden met de bepalingen van deze onderafdeling, stellen zij de belanghebbenden in de gelegenheid binnen een redelijke termijn overeenkomstig het interne recht opmerkingen te maken over de ontwerpmaatregel. De regelgevende instanties maken hun raadplegingsprocedures voor dergelijke ontwerpmaatregelen algemeen bekend. De resultaten van de raadplegingsprocedure worden door de regelgevende instantie ter beschikking van het publiek gesteld, tenzij het gaat om informatie die volgens het interne recht betreffende zakengeheimen vertrouwelijk is.

ARTIKEL 8.46

Flexibiliteit bij de keuze van technologieën

Een partij ontnemt aanbieders van openbare telecommunicatiediensten niet de mogelijkheid om te kiezen welke technologieën zij gebruiken om hun diensten aan te bieden, onverminderd de mogelijkheid voor elk van beide partijen om maatregelen te nemen om ervoor te zorgen dat de eindgebruikers van verschillende netwerken met elkaar kunnen communiceren.

ARTIKEL 8.47

Verband met andere onderafdelingen, afdelingen en hoofdstukken

In geval de bepalingen van deze onderafdeling in strijd zijn met die van een andere onderafdeling, een afdeling van dit hoofdstuk of een ander hoofdstuk, heeft deze onderafdeling voorrang op de daarmee strijdige bepalingen.

ARTIKEL 8.48

Samenwerking

1. Gelet op de snelle ontwikkeling van de telecommunicatie- en informatietechnologie-industrie in de interne en internationale context, werken de partijen samen om de ontwikkeling van dergelijke diensten te bevorderen zodat de partijen maximaal voordeel kunnen halen uit het gebruik van telecommunicatie- en informatietechnologie.
2. De samenwerking kan onder meer betrekking hebben op de volgende gebieden:
  - a) gedachtewisselingen over beleidskwesties zoals het regelgevingskader voor supersnelle breedbandnetwerken en de verlaging van de tarieven voor internationale roaming; en
  - b) de bevordering van het gebruik door consumenten, de particuliere en de overheidssector van telecommunicatie- en informatietechnologiediensten, met inbegrip van nieuwe diensten.
3. De samenwerking kan onder meer de volgende vormen aannemen:
  - a) bevordering van de dialoog over beleidskwesties;
  - b) verbetering van de samenwerking in internationale fora inzake telecommunicatie- en informatietechnologie; en
  - c) andere vormen van samenwerking.

ONDERAFDELING 6

FINANCIËLE DIENSTEN

ARTIKEL 8.49

Toepassingsgebied en definities

1. Deze onderafdeling bevat de beginselen van het regelgevingskader voor alle financiële diensten die zijn geliberaliseerd overeenkomstig afdeling B (Grensoverschrijdende dienstverlening), afdeling C (Vestiging) en afdeling D (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zaken).
2. Voor de toepassing van deze onderafdeling wordt verstaan onder:
  - a) "financiële dienst": elke dienst van financiële aard, met inbegrip van een dienst ter aanvulling of ondersteuning van een dienst van financiële aard, aangeboden door een verlener van financiële diensten uit een partij. Financiële diensten omvatten de volgende activiteiten:
    - i) verzekeringen en aanverwante diensten:
      - 1) directe verzekering (met inbegrip van medeverzekering):
        - aa) levensverzekering;
        - bb) schadeverzekering;
      - 2) herverzekering en retrocessie;
      - 3) verzekeringsbemiddeling, zoals makelaars en agentschappen; en

- 4) ondersteunende diensten in de verzekeringssector, zoals adviesverstrekking, actuariaat, risicobeoordeling en regeling van schade-eisen;

en

- ii) bankdiensten en andere financiële diensten (behalve verzekeringen):

- 1) aanvaarding van deposito's en andere terugbetaalbare fondsen van het publiek;
- 2) alle soorten leningen, waaronder consumentenkrediet en hypotheekleningen, factoring en financiering van commerciële transacties;
- 3) financiële leasing;
- 4) alle diensten in verband met het betalingsverkeer en de overmaking van geld, waaronder krediet-, betaal- en debetkaarten, reischekes en bankwissels;
- 5) verlenen van garanties en stellen van borgtochten;
- 6) transacties voor eigen rekening of voor rekening van cliënten, op de beurs of op de onderhandse markt of anderszins, ten aanzien van:
  - aa) geldmarktinstrumenten (met inbegrip van cheques, effecten en depositocertificaten);
  - bb) deviezen;
  - cc) derivaten, met inbegrip van termijninstrumenten en opties;
  - dd) wisselkoers- en rentetariefinstrumenten, waaronder producten als swaps en rentetermijncontracten;
  - ee) verhandelbare effecten;
  - ff) andere verhandelbare stukken en financiële activa, met inbegrip van ongemunt goud en zilver;
- 7) deelneming in de uitgifte van alle soorten effecten, met inbegrip van garantieverlening en plaatsing in de hoedanigheid van agent (openbaar dan wel particulier) en verlening van diensten in verband met deze uitgiften;
- 8) financiële bemiddeling;
- 9) beheer van activa, zoals beheer van contanten of portefeuillebeheer, alle vormen van beheer van collectieve investeringen, beheer van pensioenfondsen, diensten aangaande bewaarneming, depositodiensten en fiduciaire diensten;
- 10) betalings- en compensatiediensten in verband met financiële activa, met inbegrip van effecten, derivaten en andere verhandelbare instrumenten;
- 11) verstrekking en doorgifte van financiële informatie, verwerking van financiële gegevens en bijbehorende software door verleners van andere financiële diensten; en
- 12) advies- en bemiddelingsdiensten en andere ondersteunende financiële diensten voor alle onder 1 tot en met 11 vermelde activiteiten, met inbegrip van kredietonderzoek en -analyse, onderzoek en advies aangaande investeringen en beleggingen, advies over overnames, bedrijfsreorganisaties en -strategieën;

- b) "verlener van financiële diensten": een natuurlijk persoon of rechtspersoon uit een partij die op het grondgebied van die partij financiële diensten verleent of dat wil doen maar omvat geen overheidsinstanties;

- c) "nieuwe financiële dienst": een dienst van financiële aard, met inbegrip van diensten in verband met bestaande of nieuwe producten of de wijze waarop een product wordt geleverd, die niet wordt verleend door verleners van financiële diensten op het grondgebied van een partij, doch die op het grondgebied van de andere partij wordt verleend;
- d) "overheidsinstantie":
- i) een overheid, centrale bank of monetaire autoriteit van een partij, of een instantie die eigendom is van een partij of onder zeggenschap staat van een partij en die zich in hoofdzaak bezighoudt met de uitvoering van overheidstaken of activiteiten voor overheidsdoeleinden, met uitzondering van instanties die zich in hoofdzaak bezighouden met het verlenen van financiële diensten op commerciële basis; of
  - ii) een particuliere instantie, wanneer deze taken vervult die normalerwijze door een centrale bank of monetaire autoriteit worden vervuld; en
- e) "zelfregulerende organisatie": alle niet-gouvernementele organen, met inbegrip van effecten- of termijnbeurzen of effecten- of termijnmarkten, verrekenkantoren, of andere organisaties of verenigingen die op grond van de wetgeving of een delegatie van de centrale, regionale of lokale overheden of autoriteiten een regulerende of toezichhoudende bevoegdheid hebben ten aanzien van verleners van financiële diensten.

ARTIKEL 8.50

Prudentiële uitzonderingsbepaling

1. Niets in deze overeenkomst mag op zodanige wijze worden geïnterpreteerd dat een partij wordt belet redelijke maatregelen vast te stellen of te handhaven om prudentiële redenen, waaronder:
- a) de bescherming van investeerders, spaarders, polishouders of personen aan wie een verlener van financiële diensten een fiduciair recht verschuldigd is;
  - b) het handhaven van de veiligheid, de solvabiliteit, de integriteit of de financiële aansprakelijkheid van financiële dienstverleners; of
  - c) het verzekeren van de integriteit en de stabiliteit van het financiële stelsel van de partij.
2. Deze maatregelen zijn niet belastender dan noodzakelijk is voor het bereiken van hun doel en vormen geen middel tot willekeurige of ongerechtvaardigde discriminatie van verleners van financiële diensten uit de andere partij in vergelijking met de verleners van financiële diensten van de partij in kwestie, noch een verkapte beperking van de handel in diensten.
3. Niets in deze overeenkomst mag op zodanige wijze worden geïnterpreteerd dat het een partij verplicht tot het verstrekken van informatie betreffende de zaken en de rekeningen van individuele consumenten, dan wel vertrouwelijke of gepatenteerde informatie bekend te maken die in het bezit is van openbare entiteiten.
4. Elk van beide partijen stelt alles in het werk om ervoor te zorgen dat de door het Bazels Comité vastgestelde "Kernbeginselen voor een effectief banktoezicht", de normen en beginselen van de Internationale vereniging van verzekeringstoezichthouders en de door de Internationale organisatie van effectentoezichthouders vastgestelde "Doelstellingen en beginselen van de regulering van het effectenbedrijf" en de internationaal overeengekomen standaard voor transparantie en informatie-uitwisseling voor belastingdoeleinden zoals vastgesteld in het OESO-Modelverdrag van 2017 inzake dubbele belasting naar het inkomen en naar het vermogen, op haar grondgebied worden geïmplementeerd en toegepast.
5. Onverminderd artikel 8.6 (Nationale behandeling) en andere prudentiële regelgeving inzake grensoverschrijdende financiële dienstverlening, kan een partij de registratie of machtiging van verleners van grensoverschrijdende financiële diensten uit de andere partij en van financiële instrumenten verlangen.

ARTIKEL 8.51

Zelfregulerende organisaties

Wanneer een partij van verleners van financiële diensten uit de andere partij voor het verlenen van financiële diensten op of naar haar grondgebied het lidmaatschap van of de deelneming in, dan wel de toegang tot een zelfregulerende organisatie vereist, waarborgt zij dat deze zelfregulerende organisatie de verplichtingen uit hoofde van artikel 8.6 (Nationale behandeling) en artikel 8.11 (Nationale behandeling) nakomt.

ARTIKEL 8.52

Betalings- en clearingsystemen

Voor zover de toegangscriteria van elk van beide partijen dat toestaan, verleent elk van beide partijen onder de voorwaarden voor toekenning van nationale behandeling aan op haar grondgebied gevestigde verleners van financiële diensten uit de andere partij die naar haar interne recht als verlener van financiële diensten worden gereguleerd of onder toezicht staan, toegang tot de door overheidsinstanties geëxploiteerde betalings- en clearingsystemen, alsmede tot voor de normale bedrijfsvoering beschikbare officiële financierings- en herfinancieringsfaciliteiten. Dit artikel beoogt niet toegang te verschaffen tot de faciliteiten van kredietverstrekker in laatste instantie van een partij.

ARTIKEL 8.53

Nieuwe financiële diensten

Elk van beide partijen staat een verlener van financiële diensten uit de andere partij toe de nieuwe financiële diensten te verlenen die zij haar eigen verleners van financiële diensten zou toestaan te verlenen, zonder dat daarvoor aanvullende wetgevende maatregelen van de eerste partij vereist zijn. Elke partij kan de institutionele en rechtsvorm vaststellen waarin de nieuwe financiële dienst kan worden verleend en de verlening daarvan aan een vergunningsplicht onderwerpen. Wanneer een partij een vergunning vereist, wordt hierover binnen een redelijke termijn een besluit genomen en kan de vergunning uitsluitend worden geweigerd om prudentiële redenen overeenkomstig artikel 8.50 (Prudentiële uitzonderingsbepaling).

ARTIKEL 8.54

Gegevensverwerking

1. Mits de bescherming van de persoonlijke levenssfeer en de vertrouwelijkheid op passende wijze worden gewaarborgd, staat elk van beide partijen op haar grondgebied gevestigde verleners van financiële diensten uit de andere partij toe om informatie in elektronische of andere vorm van en naar haar grondgebied te verzenden ten behoeve van gegevensverwerking, wanneer die gegevensverwerking noodzakelijk is voor de normale bedrijfsvoering van een verlener van financiële diensten.
2. Elk van beide partijen creëert of handhaaft passende waarborgen voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer en van persoonsgegevens, met inbegrip van persoonlijke dossiers en rekeningen, zolang deze waarborgen niet worden gebruikt om de bepalingen van deze overeenkomst te omzeilen.

ARTIKEL 8.55

Specifieke uitzonderingen

1. Geen enkele bepaling van dit hoofdstuk kan zodanig worden uitgelegd dat zij voor een partij, met inbegrip van haar overheidsinstanties, een beletsel vormt om op haar grondgebied exclusief activiteiten uit te voeren of diensten te verlenen in het kader van een pensioenregeling van de overheid of een wettelijk stelsel van sociale zekerheid, tenzij verleners van financiële diensten deze activiteiten krachtens de interne regelgeving van die partij in concurrentie met overheidsinstanties of particuliere instellingen kunnen aanbieden.
2. Geen enkele bepaling in deze overeenkomst is van toepassing op de activiteiten van een centrale bank of een monetaire autoriteit of van enige andere overheidsinstantie die bevoegd is voor het monetaire beleid of het wisselkoersbeleid.
3. Geen enkele bepaling van dit hoofdstuk kan zodanig worden uitgelegd dat zij voor een partij, met inbegrip van haar overheidsinstanties, een beletsel vormt om op haar grondgebied uitsluitend activiteiten uit te voeren of diensten te verlenen voor rekening van of met garantiestelling door of gebruikmaking van de financiële middelen van de partij of haar overheidsinstanties, tenzij verleners van financiële diensten deze activiteiten krachtens de interne regelgeving van die partij in concurrentie met overheidsinstanties of particuliere instellingen kunnen aanbieden.

ONDERAFDELING 7

INTERNATIONAAL ZEEVERVOER

ARTIKEL 8.56

Toepassingsgebied, definities en beginselen

1. Deze onderafdeling bevat de beginselen inzake de liberalisering van de diensten inzake internationaal zeevervoer overeenkomstig afdeling B (Grensoverschrijdende dienstverlening), afdeling C (Vestiging) en afdeling D (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zaken).

2. Voor de toepassing van deze onderafdeling omvat "internationaal zeevervoer" ook vervoer van deur tot deur en multimodaal vervoer, zijnde het vervoer van goederen met behulp van meer dan een wijze van vervoer, waaronder ook vervoer over zee, indien dit vervoer plaatsvindt met een enkel vervoersdocument, en in verband daarmee ook het recht rechtstreeks met dienstverleners voor andere wijzen van vervoer contracten te sluiten.

3. Aangaande het internationale zeevervoer komen de partijen overeen dat zij zullen zorgen voor de effectieve toepassing van de beginselen van onbeperkte toegang tot lading op commerciële basis, van het vrij verrichten van diensten op het gebied van het internationale zeevervoer, en van nationale behandeling bij de levering van deze diensten.

Gezien het huidige niveau van de liberalisering tussen de partijen op het gebied van het internationale zeevervoer:

a) passen de partijen het beginsel van onbeperkte toegang tot de markten voor internationaal zeevervoer en routes op commerciële en niet-discriminerende grondslag toe; en

b) kent elk van beide partijen aan vaartuigen die de vlag voeren van de andere partij of worden geëxploiteerd door dienstverleners uit de andere partij, een behandeling toe die niet minder gunstig is dan de beste van die welke zij aan haar eigen vaartuigen of aan vaartuigen van enig derde land toekent voor, onder meer, de toegang tot havens, het gebruik van infrastructuur en ondersteunende havendiensten voor zeevervoer, evenals de daarmee verband houdende vergoedingen en heffingen, douanediens en de toegang tot aanlegplaatsen en laad- en losinstallaties.

4. Bij de toepassing van deze beginselen:

a) nemen de partijen in toekomstige bilaterale overeenkomsten met derde landen geen vrachtverdelingsregelingen op met betrekking tot zeevervoerdiensten, met inbegrip van het vervoer van droge en vloeibare bulkkladingen en het lijnverkeer, en beëindigen zij binnen een redelijke termijn dergelijke vrachtverdelingsregelingen wanneer deze in eerdere overeenkomsten voorkomen; en

b) heffen de partijen bij de inwerkingtreding van deze overeenkomst alle unilaterale maatregelen⁽³⁰⁾ of administratieve, technische en andere belemmeringen op die een verkapte beperking kunnen zijn van of een discriminatoir effect kunnen hebben op het vrij verrichten van diensten in het internationale zeevervoer, en zien zij af van de invoering ervan.

5. Elk van beide partijen staat toe dat de verleners van diensten inzake internationaal zeevervoer uit de andere partij op haar grondgebied een vestiging hebben onder voorwaarden van vestiging en activiteit die stroken met de voorwaarden in haar Lijst van specifieke verbintenissen.

6. De partijen staan verleners van diensten inzake internationaal zeevervoer uit de andere Partij op redelijke en niet-discriminerende voorwaarden toe gebruik te maken van de volgende havendiensten:

a) loodsens;

b) hulp van duw- en sleepboten;

c) bevoorrading;

d) levering van brandstof en water;

e) ophalen en verwerking van afval;

f) kapiteinsdiensten;

g) navigatiehulp;

⁽³⁰⁾ Voor de toepassing van deze alinea omvat de term "maatregelen" alleen maatregelen die discrimineren op grond van de nationaliteit of de plaats(en) van herkomst van de natuurlijke of rechtspersoon op wie de maatregel wordt toegepast.

- h) diensten vanaf de wal die essentieel zijn voor het functioneren van een schip, waaronder communicatie, levering van water en elektriciteit; en
- i) faciliteiten voor noodreparaties, verankering en aan- en afmeren.

AFDELING F

ELEKTRONISCHE HANDEL

ARTIKEL 8.57

Doelstellingen

1. De partijen erkennen dat de elektronische handel de handelsmogelijkheden in vele sectoren verruimt en zijn het erover eens dat het belangrijk is het gebruik en de ontwikkeling daarvan te bevorderen en de WTO-regels erop toe te passen.
2. De partijen komen overeen de ontwikkeling van hun onderlinge elektronische handel te bevorderen, met name door samenwerking bij kwesties die in het kader van de bepalingen van dit hoofdstuk door elektronische handel worden opgeworpen. In dat verband moeten beide partijen vermijden onnodige regelgeving of beperkingen met betrekking tot de elektronische handel op te leggen.
3. De partijen erkennen het belang van de vrije informatiestroom op internet, maar zijn het erover eens dat dit geen afbreuk mag doen aan de rechten van houders van intellectuele-eigendomsrechten, gelet op het belang van de bescherming van de intellectuele eigendom op internet.
4. De partijen zijn het erover eens dat de ontwikkeling van de elektronische handel volledig in overeenstemming moet zijn met de internationale normen inzake gegevensbescherming, teneinde ervoor te zorgen dat de gebruikers vertrouwen in de elektronische handel hebben.

ARTIKEL 8.58

Douanerechten

De partijen heffen geen douanerechten op elektronische berichten.

ARTIKEL 8.59

Elektronische dienstverlening

Voor alle duidelijkheid bevestigen de partijen dat maatregelen in verband met de verlening van een dienst door middel van elektronische middelen vallen binnen de werkingssfeer van de verplichtingen die zijn opgenomen in de desbetreffende bepalingen van dit hoofdstuk, onder voorbehoud van de uitzonderingen die op dergelijke verplichtingen van toepassing zijn.

ARTIKEL 8.60

Elektronische handtekeningen

1. De partijen doen het nodige om een beter inzicht in elkaars kader inzake elektronische handtekeningen te vergemakkelijken, en om, onverminderd de desbetreffende nationale omstandigheden en regelgeving, te onderzoeken of een toekomstige overeenkomst inzake wederzijdse erkenning van elektronische handtekeningen haalbaar is.
2. Teneinde de doelstellingen van lid 1 te bereiken:
  - a) vergemakkelijken de partijen in de mate van het mogelijke de vertegenwoordiging van de andere partij op fora die hun eigen bevoegde instanties inzake elektronische handtekeningen formeel of informeel organiseren, door de andere partij toe te staan haar kader inzake elektronische handtekeningen voor te stellen;
  - b) moedigen de partijen in de mate van het mogelijke aan dat standpunten inzake elektronische handtekeningen worden uitgewisseld via seminars en vergaderingen van deskundigen op gebieden als veiligheid en interoperabiliteit; en

- c) dragen de partijen door het ter beschikking stellen van relevante informatie in de mate van het mogelijke bij aan de inspanningen van de andere partij om haar eigen kader te onderzoeken en te analyseren.

ARTIKEL 8.61

Samenwerking inzake regelgeving op het gebied van elektronische handel

1. De partijen onderhouden een dialoog over regelgevingskwesties in verband met de elektronische handel, onder meer over:
- a) de erkenning van aan het publiek afgegeven certificaten voor elektronische handtekeningen en de bevordering van grensoverschrijdende certificeringsdiensten;
  - b) de aansprakelijkheid van intermediairs bij de doorgifte of opslag van informatie;
  - c) de behandeling van ongevraagde elektronische commerciële communicatie;
  - d) de bescherming van de consument; en
  - e) andere kwesties die van belang zijn voor de ontwikkeling van de elektronische handel.
2. Die samenwerking kan de vorm aannemen van uitwisseling van informatie over de respectieve wetgeving van de partijen met betrekking tot deze kwesties en over de tenuitvoerlegging van die wetgeving.

AFDELING G

ALGEMENE BEPALINGEN

ARTIKEL 8.62

Algemene uitzonderingen

Mits de hieronder bedoelde maatregelen niet zodanig worden toegepast dat zij een middel tot willekeurige of ongerechtvaardigde discriminatie van de andere partij bij soortgelijke omstandigheden, of een verkapte beperking van het recht van vestiging of van grensoverschrijdende dienstverlening vormen, wordt niets in dit hoofdstuk uitgelegd als beletsel voor het vaststellen of toepassen door een van de partijen van maatregelen die:

- a) noodzakelijk zijn ter bescherming van de openbare veiligheid of de openbare zeden of voor het handhaven van de openbare orde ⁽³¹⁾;
- b) noodzakelijk zijn ter bescherming van het leven of de gezondheid van mens, dier of plant;
- c) betrekking hebben op de instandhouding van niet-duurzame natuurlijke hulpbronnen, mits die maatregelen met beperkingen voor interne ondernemers of met beperkingen van het interne aanbod of verbruik van diensten gepaard gaan;
- d) noodzakelijk zijn voor de bescherming van nationaal artistiek, historisch of archeologisch erfgoed;
- e) noodzakelijk zijn voor de handhaving van wet- en regelgeving die niet strijdig zijn met de bepalingen van dit hoofdstuk, met inbegrip van die welke betrekking hebben op:
  - i) het voorkomen van misleidende of frauduleuze praktijken of op middelen om de gevolgen van de niet-nakoming van contracten te compenseren;

⁽³¹⁾ De uitzondering betreffende de openbare orde mag slechts worden ingeroepen in geval van een daadwerkelijke en voldoende ernstige bedreiging van de fundamentele maatschappelijke belangen.

- ii) het beschermen van de privacy van personen met betrekking tot de verwerking en verspreiding van persoonsgegevens en het beschermen van de vertrouwelijkheid van individuele dossiers en rekeningen; of
  - iii) de veiligheid,
- of
- f) strijdig zijn met artikel 8.6 (Nationale behandeling) en artikel 8.11 (Nationale behandeling), mits het verschil in behandeling bedoeld is om directe belastingen op doeltreffende of billijke wijze te kunnen opleggen of innen ten aanzien van economische activiteiten, ondernemers of dienstverleners uit de andere partij ⁽³²⁾.

ARTIKEL 8.63

Evaluatie

Teneinde de liberalisering te versterken en de resterende beperkingen op te heffen, met inachtneming van een algemeen evenwicht van rechten en verplichtingen, zullen de partijen dit hoofdstuk en hun Lijsten van specifieke verbintenissen uiterlijk drie jaar na de inwerkingtreding van deze overeenkomst en vervolgens met regelmatige tussenpozen evalueren. Op grond van die evaluatie kan het bij artikel 16.2 (Gespecialiseerde comités) opgerichte Comité voor de handel in diensten, investeringen en overheidsopdrachten de betrokken Lijsten van specifieke verbintenissen aanpassen.

ARTIKEL 8.64

Comité voor de handel in diensten, investeringen en overheidsopdrachten

1. Het Comité voor de handel in diensten, investeringen en overheidsopdrachten is verantwoordelijk voor de doeltreffende toepassing van dit hoofdstuk en te dien einde zal het:
  - a) de toepassing van dit hoofdstuk door elke partij en de Lijsten van specifieke verbintenissen overeenkomstig artikel 8.63 (Evaluatie) regelmatig evalueren;
  - b) in voorkomend geval besluiten nemen overeenkomstig artikel 8.63 (Evaluatie) tot wijziging van de aanhangsels bij de bijlagen 8-A en 8-B; en
  - c) alle aangelegenheden in verband met dit hoofdstuk in overweging nemen indien de partijen daartoe gezamenlijk verzoeken.
2. De verantwoordelijkheden van het Comité voor de handel in diensten, investeringen en overheidsopdrachten in verband met hoofdstuk negen (Overheidsopdrachten) zijn opgenomen in artikel 9.19 (Verantwoordelijkheden van het Comité).

⁽³²⁾ Maatregelen die bedoeld zijn om directe belastingen op doeltreffende of billijke wijze te kunnen opleggen en innen omvatten maatregelen die een partij op grond van haar belastingstelsel neemt en die:

- a) van toepassing zijn op ondernemers en dienstverleners die geen ingezetenen zijn, gezien het feit dat de fiscale verplichtingen van niet-ingezetenen worden vastgesteld op grond van belastbare feiten die hun oorsprong vinden of geschieden op het grondgebied van de partij;
- b) van toepassing zijn op niet-ingezetenen om ervoor te zorgen dat belastingen op het grondgebied van de partij kunnen worden opgelegd of geïnd;
- c) van toepassing zijn op niet-ingezetenen of ingezetenen ter voorkoming van belastingontwijking of -ontduiking, uitvoeringsbepalingen daaronder begrepen;
- d) van toepassing zijn op gebruikers van diensten die op of vanaf het grondgebied van de andere partij worden verleend, om ervoor te zorgen dat door die gebruikers verschuldigde belastingen die hun bron op het grondgebied van de partij hebben, kunnen worden opgelegd of geïnd;
- e) een onderscheid maken tussen enerzijds ondernemers en dienstverleners die belastingplichtig zijn ter zake van wereldwijd belastbare feiten, en anderzijds andere ondernemers en dienstverleners, gezien het verschil in de aard van de heffingsgrondslag tussen hen; of
- f) inkomen, winst, voordeel, verlies, aftrek of krediet van ingezetenen of filialen, dan wel tussen gelieerde personen of filialen van dezelfde persoon vaststellen, toewijzen of omslaan, om de belastinggrondslag van de partij te behouden.

De onder f) en in deze voetnoot bedoelde belastingvoorwaarden of -concepten worden vastgesteld volgens de belastingdefinities en -concepten, dan wel gelijkwaardige of soortgelijke definities en concepten van het interne recht van de partij die de maatregel neemt.

HOOFDSTUK NEGEN

OVERHEIDSOPDRACHTEN

ARTIKEL 9.1

Definities

Voor de toepassing van dit hoofdstuk wordt verstaan onder:

- a) "handelsgoederen en -diensten": goederen en diensten die in de regel in de handel worden verkocht of te koop worden aangeboden aan, en in de regel worden aangeschaft door niet-overheidskopers voor niet-overheidsdoeleinden;
- b) "aan concurrentie onderworpen activiteit", voor de Unie:
  - i) een activiteit die op het grondgebied van een lidstaat van de Unie wordt verricht en rechtstreeks aan mededinging blootstaat op markten waartoe de toegang niet beperkt is; en
  - ii) een bevoegde instantie in de Unie heeft een besluit genomen dat bepaalt dat punt i) van toepassing is.

Voor de toepassing van het bepaalde onder b), punt i), dient, om na te gaan of een activiteit rechtstreeks aan mededinging blootstaat, te worden uitgegaan van de kenmerken van de desbetreffende goederen of diensten, het voorhanden zijn van alternatieve goederen of diensten, de prijzen en de werkelijke of mogelijke aanwezigheid van meer dan één leverancier van de desbetreffende goederen of diensten;

- c) "diensten in verband met de bouw": een dienst die gericht is op de uitvoering, ongeacht op welke wijze, van bouwwerkzaamheden of civieltechnische werken in de zin van afdeling 51 van de voorlopige centrale productenclassificatie van de Verenigde Naties ("CPC");
- d) "corrigerende maatregelen": in het kader van interne toetsingsprocedures, onwettige besluiten van een aanbestedende dienst nietig verklaren c.q. nietig te doen verklaren, met inbegrip van het verwijderen van discriminerende technische, economische of financiële specificaties in de uitnodiging tot inschrijving, het bestek dan wel in enig ander stuk dat verband houdt met de aanbestedingsprocedure;
- e) "elektronische veiling": een zich herhalend proces waarbij leveranciers langs elektronische weg nieuwe prijzen en/of nieuwe waarden voor kwantificeerbare, niet op de prijs betrekking hebbende en met de beoordelingscriteria samenhangende onderdelen van de inschrijving opgeven, waardoor een rangorde van de inschrijvingen tot stand komt of de rangorde wordt gewijzigd;
- f) "schriftelijk": betreft elke formulering in woorden of cijfers die gelezen, gereproduceerd en later meegedeeld kan worden. De term "schriftelijk" kan ook betrekking hebben op elektronisch doorgegeven en opgeslagen informatie;
- g) "rechtspersoon": een rechtspersoon in de zin van artikel 8.2 (Definities), onder b);
- h) "rechtspersoon van de Unie" of "Singaporese rechtspersoon": een rechtspersoon in de zin van artikel 8.2 (Definities), onder c);
- i) "onderhandse aanbesteding": een procedure waarbij de aanbestedende dienst contact zoekt met een leverancier of leveranciers van zijn keuze;
- j) "ter plaatse gevestigd": betreft een rechtspersoon die is gevestigd in de ene partij, maar de eigendom is van of onder zeggenschap staat van natuurlijke of rechtspersonen van de andere partij.

Een rechtspersoon:

- i) is "eigendom" van natuurlijke of rechtspersonen van de andere partij indien meer dan 50 % van het aandelenkapitaal van die rechtspersoon in handen is van personen van de andere partij die volledig over hun aandeel kunnen beschikken; en
- ii) staat onder "zeggenschap" van natuurlijke of rechtspersonen van de andere partij indien deze personen een meerderheid van de bestuurders van die rechtspersoon kunnen benoemen of anderszins de handelingen van de persoon rechtens kunnen sturen;

- k) "maatregel": een wet, voorschrift, procedure, administratief richtsnoer of praktijk, dan wel een handeling van een aanbestedende dienst betreffende een onder deze overeenkomst vallende overheidsopdracht;
- l) "lijst voor veelvuldig gebruik": een lijst van leveranciers die volgens een aanbestedende dienst voldoen aan de voorwaarden om op die lijst te worden geplaatst en van wie de aanbestedende dienst meer dan eens gebruik denkt te maken;
- m) "bericht van aanbesteding": een bekendmaking van een aanbestedende dienst waarbij belangstellende leveranciers worden uitgenodigd een verzoek om deelname in te dienen, in te schrijven of beide;
- n) "compensatie": een voorwaarde of verbintenis die de plaatselijke ontwikkeling aanmoedigt of de betalingsbalans van een partij verbetert, bijvoorbeeld betreffende het gebruik van interne producten, het in licentie geven van technologie, investeringen, compenserende handel en vergelijkbare maatregelen of vereisten;
- o) "openbare aanbesteding": een aanbestedingsprocedure waarbij alle belangstellende leveranciers kunnen inschrijven;
- p) "geprivatiseerd": voor Singapore dat een entiteit uit een aanbestedende dienst of een deel daarvan is voortgekomen en een rechtspersoon vormt die bij de aanschaf van goederen uit handelsoverwegingen handelt en die niet langer overheidsgezag mag uitoefenen, ook al bezit de overheid aandelen daarin of benoemt zij de leden van de raad van bestuur daarvan.

Voor alle duidelijkheid: wanneer de overheid van een Partij aandelen bezit van een geprivatiseerde entiteit of een overheidsambtenaar benoemt in de raad van bestuur daarvan, wordt die entiteit geacht bij de aanschaf van goederen en diensten uit handelsoverwegingen te handelen, onder andere met betrekking tot de beschikbaarheid, prijs en kwaliteit van de goederen en diensten, indien de overheid of de aldus benoemde overheidsambtenaar de besluiten van de raad van bestuur in verband met de aanschaf van goederen en diensten door die entiteit niet rechtstreeks of indirect beïnvloedt of stuurt;

- q) "aangebestede dienst": een dienst die onder de bijlagen 9-A, 9-B of 9-C valt;
- r) "erkende leverancier": een leverancier die door een aanbestedende dienst is erkend als leverancier die aan de voorwaarden voor deelname voldoet;
- s) "herziene GPA": de tekst van de Overeenkomst inzake overheidsopdrachten, zoals gewijzigd bij het Protocol tot wijziging van de Overeenkomst inzake overheidsopdrachten, gedaan te Genève op 30 maart 2012;
- t) "aangebesteding met voorafgaande selectie": een aanbestedingsprocedure waarbij slechts erkende leveranciers door de aanbestedende dienst tot inschrijven worden uitgenodigd;
- u) "diensten": ook diensten in verband met de bouw, tenzij anders bepaald;
- v) "norm": een door een erkende instantie goedgekeurd document dat voor algemeen en herhaald gebruik bestemde regels, richtsnoeren of kenmerken voor producten of diensten of daarmee verband houdende processen en productiemethoden bevat, waarvan de naleving niet verplicht is. Zij kan ook geheel of ten dele betrekking hebben op terminologische elementen, symbolen en voorschriften betreffende verpakking, markering of etikettering die van toepassing zijn op een product, dienst, proces of productiemethode;
- w) "leverancier": een persoon of groep personen van een van beide partijen, naargelang het geval, die goederen of diensten levert of kan leveren; en
- x) "technische specificatie": een vereiste in een aanbestedingsprocedure waarin:
  - i) de kenmerken van de aan te schaffen goederen of diensten worden omschreven, zoals kwaliteit, prestaties, veiligheid en afmetingen, dan wel de processen of methoden voor productie of levering; of
  - ii) terminologische elementen, symbolen en voorschriften betreffende verpakking, markering of etikettering die van toepassing zijn op een product of dienst, worden omschreven.

ARTIKEL 9.2

Toepassingsgebied

Toepassing van dit hoofdstuk

1. Dit hoofdstuk is van toepassing op alle maatregelen inzake de onder deze overeenkomst vallende opdrachten, ongeacht of deze geheel of gedeeltelijk elektronisch worden aanbesteed.
2. Voor de toepassing van dit hoofdstuk wordt onder "onder deze overeenkomst vallende opdrachten" verstaan opdrachten betreffende de aanschaf voor overheidsdoeleinden:
  - a) van goederen, diensten of een combinatie daarvan:
    - i) zoals aangegeven in de delen van de bijlagen 9-A tot en met 9-G die gelden voor elk van beide partijen; en
    - ii) die niet worden aangeschaft met het oog op commerciële verkoop of wederverkoop of voor gebruik bij de productie of levering van goederen of diensten voor commerciële verkoop of wederverkoop;
  - b) met welke contractuele middelen dan ook, waaronder koop, leasing, huur of huurkoop, met of zonder koopoptie, en alle contracten via publiek-private partnerschappen als gedefinieerd in bijlage 9-I;
  - c) waarvan de waarde, zoals geraamd overeenkomstig de leden 6 tot en met 8, ten tijde van de publicatie van een bericht van aanbesteding overeenkomstig artikel 9.6 (Kennisgevingen), gelijk is aan of meer bedraagt dan de desbetreffende drempelwaarde die vermeld is in de bijlagen 9-A tot en met 9-G;
  - d) door een aanbestedende dienst; en
  - e) die niet anderszins van het toepassingsgebied van dit hoofdstuk zijn uitgesloten in lid 3 of in de delen van de bijlagen 9-A tot en met 9-G die gelden voor een partij.
3. Tenzij anders is bepaald in de bijlagen 9-A tot en met 9-G, is dit hoofdstuk niet van toepassing op:
  - a) de verwerving of huur van grond, bestaande gebouwen of andere onroerende goederen of de rechten daarop;
  - b) niet-contractuele overeenkomsten of enige vorm van bijstand die een partij verleent, met inbegrip van samenwerkingsovereenkomsten, subsidies, leningen, kapitaalinjecties, garanties en fiscale stimuleringsmaatregelen;
  - c) de aanschaf of verwerving van belastingadviesdiensten of bewaardiensten, vereffenings- en managementdiensten voor gereguleerde financiële instellingen of diensten in verband met de verkoop, aflossing en distributie van de overheidsschuld, met inbegrip van leningen, staatsobligaties, bankbiljetten en andere effecten;
  - d) arbeidsovereenkomsten voor werk bij de overheid;
  - e) opdrachten die worden aanbesteed:
    - i) met het specifieke doel internationale bijstand, met inbegrip van ontwikkelingshulp, te verlenen;
    - ii) in het kader van een bijzondere procedure of krachtens een bijzondere voorwaarde van een internationale overeenkomst betreffende de legering van strijdkrachten of betreffende de gezamenlijke uitvoering van een project door de ondertekenende landen; of
    - iii) in het kader van een bijzondere procedure of krachtens een bijzondere voorwaarde van een internationale organisatie, of gefinancierd door een internationale subsidie, lening of andere vorm van steun, wanneer die procedure of voorwaarde niet in overeenstemming is met dit hoofdstuk.
4. Elk van beide partijen verstrekt in de bijlagen 9-A tot en met 9-G de volgende informatie:
  - a) in bijlage 9-A: de diensten van de centrale overheid waarvan de aanbestedingen onder dit hoofdstuk vallen;
  - b) in bijlage 9-B: de diensten van de subcentrale overheid waarvan de aanbestedingen onder dit hoofdstuk vallen;
  - c) in bijlage 9-C: alle overige diensten waarvan de aanbestedingen onder dit hoofdstuk vallen;

- d) in bijlage 9-D: de goederen die onder dit hoofdstuk vallen;
- e) in bijlage 9-E: de diensten, andere dan diensten in verband met de bouw, die onder dit hoofdstuk vallen;
- f) in bijlage 9-F: de diensten in verband met de bouw die onder dit hoofdstuk vallen; en
- g) in bijlage 9-G: eventuele algemene aantekeningen.

5. Indien een aanbestedende dienst, in het kader van een onder deze overeenkomst vallende opdracht, van niet in de bijlagen 9-A tot en met 9-C genoemde personen verlangt dat zij bij het plaatsen van opdrachten bepaalde voorschriften in acht nemen, dan is artikel 9.4 (Algemene beginselen) van overeenkomstige toepassing op die voorschriften.

Waardebepaling

6. Bij het ramen van de waarde van een opdracht om te bepalen of deze onder deze overeenkomst valt:
- a) mag een aanbestedende dienst de opdracht niet in afzonderlijke opdrachten verdelen of een bijzondere methode voor het ramen van de waarde van de opdracht kiezen of gebruiken om deze geheel of gedeeltelijk buiten de toepassing van dit hoofdstuk te doen vallen; en
  - b) moet een aanbestedende dienst uitgaan van de geraamde maximale totale waarde van de opdracht over de gehele looptijd daarvan, ongeacht of de opdracht aan een of meer leveranciers is gegund, waarbij rekening wordt gehouden met alle vormen van vergoeding, met inbegrip van:
    - i) premies, honoraria, provisie's, commissielonen en rente; en
    - ii) indien de aanbesteding de mogelijkheid van opties biedt, de totale waarde van deze opties.
7. Indien een bepaald vereiste met betrekking tot een opdracht tot gevolg heeft dat meer dan een opdracht wordt gegund of een opdracht in afzonderlijke delen wordt gegund ("herhalingsopdrachten"), wordt de berekening van de geraamde maximale totale waarde gebaseerd op:
- a) de waarde van herhalingsopdrachten voor soortgelijke goederen of diensten die gedurende de voorafgaande twaalf maanden of het voorafgaande begrotingsjaar van de aanbestedende dienst zijn gegund, zo mogelijk gecorrigeerd op grond van verwachte wijzigingen in de hoeveelheid of waarde van de desbetreffende goederen of diensten in de volgende periode van twaalf maanden; of
  - b) de geraamde waarde van herhalingsopdrachten voor soortgelijke goederen of diensten die gedurende de twaalf maanden na de gunning van de eerste opdracht of gedurende het begrotingsjaar van de aanbestedende dienst zullen worden gegund.
8. In geval van een aanbesteding door middel van leasing, huur of huurkoop van goederen of diensten, of van een aanbesteding waarvoor geen totale prijs is opgegeven, wordt de waarde op de volgende basis bepaald:
- a) bij opdrachten met een vastgestelde looptijd:
    - i) de totale geraamde maximale waarde voor de looptijd van de opdracht indien de looptijd daarvan ten hoogste twaalf maanden bedraagt; dan wel
    - ii) wanneer de looptijd meer dan twaalf maanden bedraagt, de totale geraamde maximale waarde, met inbegrip van de geraamde restwaarde;
  - b) bij opdrachten voor onbepaalde duur: het maandelijks te betalen bedrag vermenigvuldigd met 48; en
  - c) wanneer het onduidelijk is of de opdracht een vaste looptijd heeft dan wel voor onbepaalde tijd is, wordt het bepaalde onder b) toegepast.

ARTIKEL 9.3

Veiligheid en algemene uitzonderingen

1. Geen enkele bepaling in dit hoofdstuk mag worden uitgelegd als een beletsel voor een partij om maatregelen te nemen of informatie niet te verstrekken indien zij dit noodzakelijk acht ter bescherming van haar wezenlijke veiligheidsbelangen met betrekking tot de aanschaf van wapens, munitie of oorlogsmateriaal of met betrekking tot aanschaffingen die onmisbaar zijn voor de nationale veiligheid of voor nationale defensiedoeleinden.

2. Mits de hieronder bedoelde maatregelen niet zodanig worden toegepast dat zij in gelijke omstandigheden een middel tot willekeurige of ongerechtvaardigde discriminatie tussen partijen dan wel een verkapte beperking van het internationale handelsverkeer vormen, wordt geen enkele bepaling in dit hoofdstuk uitgelegd als beletsel voor het vaststellen of handhaven door een van beide partijen van maatregelen die:

- a) noodzakelijk zijn ter bescherming van de openbare zeden, orde of veiligheid;
- b) noodzakelijk zijn ter bescherming van het leven of de gezondheid van mens, dier of plant;
- c) noodzakelijk zijn ter bescherming van de intellectuele eigendom; of
- d) betrekking hebben op goederen of diensten van mensen met een handicap, liefdadigheidsinstellingen of gevangenisarbeid.

ARTIKEL 9.4

Algemene beginselen

Nationale behandeling en non-discriminatie

1. Ten aanzien van alle maatregelen betreffende de onder deze overeenkomst vallende opdrachten behandelt elk van beide partijen, met inbegrip van haar aanbestedende diensten, goederen en diensten van de andere partij en de leveranciers van de andere partij onmiddellijk en onvoorwaardelijk niet minder gunstig dan zij, of haar aanbestedende diensten, interne goederen, diensten en leveranciers behandelt.

2. Ten aanzien van alle maatregelen betreffende de onder deze overeenkomst vallende opdrachten zien een partij en haar aanbestedende diensten erop toe:

- a) dat een plaatselijk gevestigde leverancier van de andere partij niet minder gunstig wordt behandeld dan een andere plaatselijk gevestigde leverancier op grond van de mate waarin het kapitaal ervan of de zeggenschap erover in buitenlandse handen is; of
- b) dat een plaatselijk gevestigde leverancier niet wordt gediscrimineerd op grond van het feit dat de goederen of diensten die door die leverancier voor een bepaalde opdracht worden aangeboden, afkomstig zijn uit de andere partij.

Gebruik van elektronische middelen

3. Wanneer een onder deze overeenkomst vallende opdracht wordt aanbesteed met elektronische middelen:

- a) ziet de aanbestedende dienst erop toe dat voor de aanbesteding, waaronder ook voor de authenticatie en encryptie van informatie, informatietechnologiesystemen en software worden gebruikt die algemeen beschikbaar zijn en interoperabel met andere algemeen beschikbare informatietechnologiesystemen en software; en
- b) hanteert de aanbestedende dienst mechanismen die de integriteit van verzoeken om deelname en van inschrijvingen waarborgen, onder meer door het tijdstip van ontvangst te registreren en ongeoorloofde toegang te voorkomen.

Verloop van de aanbesteding

4. Aanbestedende diensten zien erop toe dat onder deze overeenkomst vallende opdrachten worden aanbesteed op een transparante en onpartijdige wijze:

- a) die in overeenstemming is met dit hoofdstuk, waarbij gebruik wordt gemaakt van methoden als openbare aanbesteding, aanbesteding met voorafgaande selectie en onderhandse aanbesteding;
- b) waarbij belangenconflicten worden vermeden; en
- c) waarbij corruptie wordt voorkomen.

Oorsprongsregels

5. Met betrekking tot onder deze overeenkomst vallende opdrachten mag een partij op uit de andere partij ingevoerde goederen of uit de andere partij verleende diensten geen oorsprongsregels toepassen die afwijken van de oorsprongsregels die zij op dat moment op de invoer van dezelfde goederen of de verlening van dezelfde diensten uit die andere partij in het normale handelsverkeer toepast.

Compensatie

6. Voor onder deze overeenkomst vallende opdrachten mogen de partijen en hun aanbestedende diensten geen compensatie vragen, in aanmerking nemen, opleggen of afdwingen.

Maatregelen die niet specifiek betrekking hebben op overheidsopdrachten

7. De leden 1 en 2 zijn niet van toepassing op douanerechten en heffingen van welke aard ook die bij invoer of in verband met invoer worden geïnd, noch op de wijze van inning van dergelijke rechten en heffingen, noch op andere invoerregelingen en -formaliteiten, noch op maatregelen die gevolgen hebben voor de handel in diensten, zijnde andere dan maatregelen betreffende onder deze overeenkomst vallende opdrachten.

ARTIKEL 9.5

Informatie over het systeem voor overheidsopdrachten

1. Elk van beide partijen:

a) publiceert onverwijld alle wetgeving, regelgeving, gerechtelijke uitspraken, algemene administratieve beschikkingen en standaardclausules die bij wet- of regelgeving verplicht zijn gesteld en door verwijzing zijn opgenomen in berichten betreffende de aanbesteding, aanbestedingsdossiers en procedures inzake onder deze overeenkomst vallende opdrachten, alsmede alle wijzigingen daarvan, in officieel daartoe bestemde elektronische of gedrukte media die op ruime schaal worden verspreid en gemakkelijk toegankelijk blijven voor het publiek; en

b) verstrekt desgevraagd een uitleg daarvan aan de andere partij.

2. Elk van beide partijen vermeldt in bijlage 9-H:

a) de elektronische of gedrukte media waarin de partij de in lid 1 omschreven informatie publiceert; en

b) de elektronische of gedrukte media waarin de partij de berichten publiceert die zijn vereist ingevolge artikel 9.6 (Kennisgevingen), artikel 9.8 (Erkenning van leveranciers), lid 8, en artikel 9.15 (Transparantie op het gebied van overheidsopdrachten), lid 2.

3. Bij elke wijziging van de in bijlage 9-H vermelde informatie betreffende een partij, stelt deze partij het bij artikel 16.2 (Gespecialiseerde comités) opgerichte Comité voor de handel in diensten, investeringen en overheidsopdrachten daarvan onverwijld in kennis.

ARTIKEL 9.6

Kennisgevingen

Bericht van aanbesteding

1. Voor alle onder deze overeenkomst vallende opdrachten publiceert de aanbestedende dienst, behalve in de omstandigheden omschreven in artikel 9.12 (Onderhandse aanbesteding), een bericht van aanbesteding, dat kosteloos elektronisch beschikbaar is via één toegangspunt. Het bericht van aanbesteding blijft gemakkelijk toegankelijk voor het publiek, ten minste totdat de in het bericht aangegeven termijn is verstreken. Het daartoe bestemde elektronische medium wordt door elk van beide partijen vermeld in bijlage 9-H.

2. Tenzij in dit hoofdstuk anders is bepaald, worden in alle berichten van aanbesteding de volgende gegevens opgenomen:

a) de naam en het adres van de aanbestedende dienst en andere informatie die nodig is om contact met de aanbestedende dienst op te nemen en alle relevante documentatie in verband met de opdracht te verkrijgen, alsmede de eventuele kosten en betalingsvoorwaarden;

b) een omschrijving van de opdracht, met inbegrip van de aard en de hoeveelheid van de goederen of diensten die worden aanbesteed, ofwel een raming van de hoeveelheid, indien deze niet exact bekend is;

c) voor herhalingsopdrachten zo mogelijk een raming van de timing voor de volgende berichten van aanbesteding;

d) een beschrijving van eventuele facultatieve onderdelen;

e) de termijnen voor de levering van goederen of diensten of de looptijd van de opdracht;

f) de te gebruiken aanbestedingsprocedure, met vermelding of daarbij gebruik zal worden gemaakt van onderhandelingen of elektronische veilingen;

- g) indien van toepassing het adres en de eventuele termijn voor de indiening van verzoeken om deelname aan de aanbesteding;
- h) het adres en de uiterste datum voor de indiening van inschrijvingen;
- i) de taal of talen waarin inschrijvingen of verzoeken om deelname mogen worden ingediend, indien zij mogen worden ingediend in een andere taal dan een officiële taal van de plaats waar de aanbestedende dienst zich bevindt;
- j) een lijst en korte omschrijving van de voorwaarden voor de deelname van leveranciers, waaronder de eventuele verplichte verstrekking van specifieke documenten in verband met de opdracht, tenzij deze vereisten zijn opgenomen in het aanbestedingsdossier dat aan alle belangstellende leveranciers ter beschikking wordt gesteld op hetzelfde tijdstip als het bericht van aanbesteding;
- k) indien de aanbestedende dienst voornemens is overeenkomstig artikel 9.8 (Erkenning van leveranciers) een beperkt aantal erkende leveranciers uit te nodigen in te schrijven: de criteria aan de hand waarvan zij zullen worden gekozen en eventuele beperkingen van het aantal leveranciers dat mag inschrijven; en
- l) een vermelding dat de opdracht onder deze overeenkomst valt.

Samenvatting

3. Voor iedere voorgenomen aanbesteding publiceert de aanbestedende dienst in een van de talen van de WTO, op hetzelfde tijdstip als het bericht van aanbesteding, een gemakkelijk toegankelijke samenvatting. Deze samenvatting bevat ten minste de volgende informatie:

- a) de inhoud van de opdracht;
- b) de termijn voor de indiening van inschrijvingen en in voorkomend geval de termijn voor de indiening van verzoeken om deelname aan de aanbesteding of aanvragen tot plaatsing op de lijst voor veelvuldig gebruik; en
- c) het adres waar documenten met betrekking tot de opdracht kunnen worden opgevraagd.

Aankondiging van geplande aanbestedingen

4. Aanbestedende diensten worden aangemoedigd hun aanbestedingsplannen in elk begrotingsjaar zo vroeg mogelijk elektronisch via het voor de publicatie van berichten van aanbesteding gebruikte toegangspunt aan te kondigen ("aankondiging van geplande aanbestedingen"). Deze aankondiging van geplande aanbestedingen dient de inhoud van de opdracht en de geplande datum van publicatie van het bericht van aanbesteding te bevatten.

5. Aanbestedende diensten die vermeld zijn in bijlagen 9-B of 9-C kunnen de aankondiging van geplande aanbestedingen als bericht van aanbesteding gebruiken, mits de aankondiging alle in lid 2 bedoelde informatie die beschikbaar is bevat, alsmede een verklaring dat belangstellende leveranciers hun belangstelling voor de opdracht bij de aanbestedende dienst bekend moeten maken.

ARTIKEL 9.7

Voorwaarden voor deelname aan aanbestedingen

- 1. Aanbestedende diensten beperken de voorwaarden voor deelname aan een aanbesteding tot wat noodzakelijk is om te waarborgen dat de leverancier over de juridische en financiële capaciteit en de commerciële en technische vaardigheden beschikt om de desbetreffende opdracht uit te voeren.
- 2. Bij de vaststelling van de voorwaarden voor deelname:
  - a) mag de aanbestedende dienst de deelname van een leverancier aan een aanbesteding niet afhankelijk stellen van de voorwaarde dat aan de betrokken leverancier reeds eerder een of meer opdrachten zijn gegund door een aanbestedende dienst van een partij of dat de leverancier reeds eerder werkzaam was op het grondgebied van die partij, maar
  - b) kan de aanbestedende dienst eerdere werkervaring verlangen wanneer deze van wezenlijk belang is om aan de eisen van de opdracht te kunnen voldoen.

3. Bij de beoordeling of een leverancier aan de voorwaarden voor deelname voldoet:
  - a) evalueert de aanbestedende dienst de financiële capaciteit en de commerciële en technische vaardigheden van de leverancier aan de hand van diens zakelijke activiteiten op en buiten het grondgebied van de partij waartoe de aanbestedende dienst behoort; en
  - b) baseert de aanbestedende dienst zich bij deze beoordeling op de voorwaarden die hij vooraf in berichten betreffende de aanbesteding of het aanbestedingsdossier heeft gespecificeerd.
4. Een partij en haar aanbestedende diensten kunnen, indien zij over bewijs beschikken, een leverancier uitsluiten op gronden zoals:
  - a) faillissement;
  - b) valsheid in geschrifte;
  - c) aanzienlijke of voortdurende tekortkomingen bij de uitvoering van een wezenlijke eis of verplichting in het kader van een eerdere opdracht of eerdere opdrachten;
  - d) definitieve veroordelingen wegens een ernstig misdrijf of andere strafbare feiten;
  - e) fouten bij de beroepsuitoefening of handelingen of nalatigheden die de commerciële integriteit van de leverancier aantasten; of
  - f) het verzuimen om belastingen te betalen.

ARTIKEL 9.8

Erkenning van leveranciers

Registratiesystemen en erkenningsprocedures

1. Elk van beide partijen en haar aanbestedende diensten kan een systeem aanhouden voor de registratie van leveranciers in het kader waarvan belangstellende leveranciers zich moeten laten registreren en bepaalde informatie moeten verstrekken.
2. Elk van beide partijen ziet erop toe dat:
  - a) haar aanbestedende diensten zich inspannen om verschillen in hun erkenningsprocedures tot een minimum te beperken; en
  - b) indien haar aanbestedende diensten registratiesystemen aanhouden, deze diensten zich inspannen om verschillen in hun registratiesystemen tot een minimum te beperken.
3. Een partij en haar aanbestedende diensten mogen geen registratiesysteem of erkenningsprocedure vaststellen of toepassen met als doel of gevolg dat onnodige belemmeringen voor de deelname van leveranciers van de andere partij aan de aanbesteding ontstaan.

Aanbesteding met voorafgaande selectie

4. Wanneer een aanbestedende dienst een opdracht wil aanbesteden met een voorafgaande selectie:
  - a) neemt hij in het bericht van aanbesteding ten minste de in artikel 9.6 (Kennisgevingen), lid 2, onder a), b), f), g), j), k) en l), vermelde informatie op en nodigt hij leveranciers uit een verzoek om deelname in te dienen; en
  - b) verstrekt hij, uiterlijk bij de aanvang van de inschrijvingsperiode, de in artikel 9.6 (Kennisgevingen), lid 2, onder c), d), e), h) en i), vermelde informatie aan de erkende leveranciers die hij in kennis stelt overeenkomstig artikel 9.10 (Termijnen), lid 3, onder b).
5. Aanbestedende diensten staan alle erkende leveranciers toe om aan een bepaalde aanbesteding deel te nemen, tenzij de aanbestedende dienst in het bericht van aanbesteding vermeldt dat het aantal leveranciers dat tot de aanbesteding wordt toegelaten beperkt is en daarbij de criteria voor de selectie van dit beperkte aantal leveranciers opgeeft. Het aantal leveranciers dat een inschrijving mag indienen, moet in ieder geval voldoende zijn om de mededinging te waarborgen zonder de operationele efficiëntie van het aanbestedingssysteem aan te tasten.

6. Indien het aanbestedingsdossier niet vanaf de datum van publicatie van het in lid 4 bedoelde bericht openbaar toegankelijk is, ziet de aanbestedende dienst erop toe dat het dossier voor alle overeenkomstig lid 5 geselecteerde erkende leveranciers op hetzelfde tijdstip beschikbaar komt.

Lijsten voor veelvuldig gebruik

7. Aanbestedende diensten mogen een lijst van leveranciers voor veelvuldig gebruik aanhouden op voorwaarde dat een bericht waarbij belangstellende leveranciers worden uitgenodigd een aanvraag tot plaatsing op de lijst in te dienen:

- a) jaarlijks wordt gepubliceerd; en
- b) dit bericht, indien het elektronisch wordt gepubliceerd, permanent beschikbaar wordt gesteld in de daartoe bestemde media als vermeld in bijlage 9-H.

8. In het in lid 7 bedoelde bericht worden de volgende gegevens opgenomen:

- a) een omschrijving van de goederen of diensten, of de categorieën goederen of diensten, waarvoor de lijst kan worden gebruikt;
- b) de voorwaarden voor deelname waaraan leveranciers moeten voldoen om op de lijst te worden geplaatst en de methoden die de aanbestedende dienst zal gebruiken om te controleren of een leverancier aan de voorwaarden voldoet;
- c) de naam en het adres van de aanbestedende dienst en andere informatie die nodig is om contact met de aanbestedende dienst op te nemen en alle relevante documentatie in verband met de lijst te verkrijgen;
- d) de geldigheidsduur van de lijst en de wijze waarop deze wordt vernieuwd of beëindigd, of wanneer er geen geldigheidsduur is voorzien, een aanwijzing over de wijze waarop de beëindiging van het gebruik van de lijst wordt meegeedeeld; en
- e) een vermelding dat de lijst kan worden gebruikt voor opdrachten die onder deze overeenkomst vallen.

9. In afwijking van lid 7 is het toegestaan dat aanbestedende diensten, indien zij een lijst voor veelvuldig gebruik met een geldigheidsduur van drie jaar of minder bijhouden, het in dat lid bedoelde bericht slechts eenmaal, bij aanvang van de geldigheidsduur van de lijst, publiceren, mits:

- a) in het bericht wordt vermeld wat de geldigheidsduur is en dat tijdens die periode geen verdere berichten zullen worden gepubliceerd; en
- b) het bericht elektronisch wordt gepubliceerd en gedurende de geldigheidsduur ervan permanent beschikbaar wordt gesteld.

10. Aanbestedende diensten staan leveranciers toe te allen tijde een aanvraag tot plaatsing op een lijst voor veelvuldig gebruik in te dienen en plaatsen alle erkende leveranciers binnen redelijk korte tijd op die lijst.

11. Wanneer een leverancier die niet is geplaatst op een lijst voor veelvuldig gebruik een verzoek indient om deelname aan een aanbesteding waarbij een lijst voor veelvuldig gebruik wordt gehanteerd en hij daarbij alle vereiste documenten dienaangaande indient binnen de in artikel 9.10 (Termijnen), lid 2, bepaalde termijn, onderzoekt de aanbestedende dienst het verzoek. De aanbestedende dienst sluit de leverancier niet uit van beoordeling in het kader van de aanbesteding op grond dat hij onvoldoende tijd heeft om het verzoek te onderzoeken, tenzij hij, in uitzonderlijke gevallen, wegens de complexiteit van de aanbesteding, het onderzoek van het verzoek niet kan afronden binnen de voor de indiening van inschrijvingen gestelde termijn.

In bijlage 9-C genoemde aanbestedende diensten

12. Een in bijlage 9-C genoemde aanbestedende diensten kan een bericht waarbij leveranciers worden uitgenodigd een aanvraag tot plaatsing op een lijst voor veelvuldig gebruik in te dienen, gebruiken als bericht van aanbesteding, mits:

- a) het bericht wordt gepubliceerd overeenkomstig lid 7 en de in lid 8 vermelde informatie en alle in artikel 9.6 (Kennisgevingen), lid 2, bedoelde informatie die beschikbaar is bevat, alsmede een verklaring dat het bericht als bericht van aanbesteding geldt of dat alleen de leveranciers op de lijst voor veelvuldig gebruik verdere berichten van aanbesteding waarop de lijst voor veelvuldig gebruik betrekking heeft zullen ontvangen; en
- b) de aanbestedende dienst aan leveranciers die bij hem belangstelling hebben geuit voor een bepaalde opdracht onverwijld voldoende informatie verstrekt aan de hand waarvan zij kunnen beoordelen in hoeverre de opdracht voor hen interessant is, alsmede alle overige in artikel 9.6 (Kennisgevingen), lid 2, voorgeschreven informatie, voor zover die beschikbaar is.

13. Aanbestedende diensten die onder bijlage 9-C vallen, mogen leveranciers die overeenkomstig lid 10 een aanvraag tot plaatsing op een lijst voor veelvuldig gebruik hebben ingediend toestaan in te schrijven op een bepaalde opdracht, indien de aanbestedende dienst voldoende tijd heeft om te onderzoeken of de leverancier aan de voorwaarden voor deelname voldoet.

Informatie inzake besluiten van aanbestedende diensten

14. Aanbestedende diensten stellen leveranciers die een verzoek tot deelname of een aanvraag tot plaatsing op een lijst voor veelvuldig gebruik hebben ingediend, onverwijld in kennis van hun besluit inzake dat verzoek of die aanvraag.

15. Wanneer een aanbestedende dienst een verzoek van een leverancier om deelname of een aanvraag van een leverancier tot plaatsing op een lijst voor veelvuldig gebruik afwijst, de erkenning van een leverancier intrekt of een leverancier van een lijst voor veelvuldig gebruik schrapt, stelt de aanbestedende dienst de leverancier daarvan onverwijld in kennis en verstrekt hij de leverancier desgevraagd onverwijld een schriftelijke motivering van zijn besluit.

ARTIKEL 9.9

Technische specificaties en aanbestedingsdossier

Technische specificaties

1. Aanbestedende diensten mogen geen technische specificaties op- of vaststellen of toepassen of conformiteitsbeoordelingsprocedures voorschrijven met als doel of gevolg dat onnodige belemmeringen voor de internationale handel ontstaan.

2. Bij het voorschrijven van de technische specificaties van de goederen of diensten die het voorwerp van de aanbesteding zijn, zullen aanbestedende diensten in voorkomend geval:

- a) de technische specificaties specificeren aan de hand van prestatie-eisen of functionele eisen en niet aan de hand van beschrijvende of ontwerpkenmerken; en
- b) de technische specificaties baseren op internationale normen, indien deze bestaan, en anders op nationale technische voorschriften, erkende nationale normen of bouwvoorschriften.

3. Wanneer in de technische specificaties beschrijvende of ontwerpkenmerken worden genoemd, geven aanbestedende diensten in voorkomend geval aan dat inschrijvingen voor gelijkwaardige goederen of diensten die aantoonbaar aan de voorwaarden van de opdracht voldoen eveneens in aanmerking komen, door in het aanbestedingsdossier woorden als "of gelijkwaardig" op te nemen.

4. Aanbestedende diensten schrijven geen technische specificaties voor waarin vereisten inzake of verwijzingen naar bepaalde handelsmerken of handelsnamen, octrooien, auteursrechten, designs of typen, of naar een bepaalde oorsprong, producent of leverancier zijn opgenomen, tenzij er geen andere voldoende nauwkeurige of begrijpelijke manier is om de voorwaarden van de opdracht te beschrijven, en op voorwaarde dat termen zoals "of gelijkwaardig" in het aanbestedingsdossier zijn opgenomen.

5. Aanbestedende diensten vragen of aanvaarden van personen die een commercieel belang bij de aanbesteding kunnen hebben geen advies dat kan worden gebruikt bij de opstelling of de goedkeuring van een technische specificatie voor een specifieke aanbesteding, wanneer dat advies tot gevolg kan hebben dat concurrentie wordt verhinderd.

6. Voor de duidelijkheid: een partij en haar aanbestedende diensten mogen overeenkomstig dit artikel technische specificaties opstellen, vaststellen of toepassen om het behoud van natuurlijke hulpbronnen of de bescherming van het milieu te bevorderen.

7. Wanneer aanbestedende diensten milieukeurmerken vastleggen in de vorm van prestatie-eisen of functionele eisen, als bedoeld in lid 2, onder a), kunnen zij gedetailleerde specificaties of indien nodig gedeelten daarvan gebruiken zoals die omschreven worden door binnen de Unie bestaande milieukeuren en in Singapore bestaande groene labels, mits:

- a) deze specificaties geschikt zijn voor de omschrijving van de kenmerken van de leveringen of diensten waarop de opdracht betrekking heeft;
- b) de vereisten voor de keur of het label zijn ontwikkeld op grond van wetenschappelijke gegevens; en
- c) deze specificaties toegankelijk zijn voor alle belanghebbenden.

Aanbestedingsdossier

8. Aanbestedende diensten stellen leveranciers een aanbestedingsdossier ter beschikking met alle informatie die zij nodig hebben om geldige inschrijvingen op te stellen en in te dienen. Tenzij deze informatie reeds in het bericht van aanbesteding is opgenomen, bevat het aanbestedingsdossier alle onderstaande gegevens:

- a) een omschrijving van de opdracht, met inbegrip van de aard en de hoeveelheid van de goederen of diensten die worden aanbesteed, ofwel een raming van de hoeveelheid, indien deze niet exact bekend is, alsmede alle eventuele vereisten waaraan moet zijn voldaan, met inbegrip van eventuele technische specificaties, certificaties met betrekking tot de conformiteitsbeoordeling, plannen, tekeningen of instructiemateriaal;
- b) alle eventuele voorwaarden voor de deelname van leveranciers, met inbegrip van een lijst met informatie en documenten die de leveranciers in verband met de voorwaarden voor deelname moeten verstrekken;
- c) alle beoordelingscriteria die de aanbestedende dienst bij de gunning van de opdracht zal toepassen, alsmede, tenzij de prijs het enige criterium is, het relatieve gewicht van elk van deze criteria;
- d) wanneer de aanbestedende dienst een opdracht aanbesteedt met elektronische middelen: alle authenticatie- en encryptievereisten of andere vereisten inzake de indiening van informatie langs elektronische weg;
- e) wanneer de aanbestedende dienst een elektronische veiling organiseert: de regels, met inbegrip van de weging van de beoordelingscriteria voor elk van de onderdelen van de opdracht, die voor de elektronische veiling zullen gelden;
- f) indien de inschrijvingen in het openbaar worden geopend: de datum en het tijdstip waarop en de plaats waar de inschrijvingen zullen worden geopend en de personen die daarbij in voorkomend geval aanwezig mogen zijn;
- g) alle andere voorwaarden, zoals betalingsvoorwaarden of eventuele beperkingen op de wijze waarop inschrijvingen kunnen worden ingediend, bijvoorbeeld op papier of op elektronische wijze; en
- h) de data voor de levering van de goederen of diensten.

9. Bij de vaststelling van de datum voor de levering van de goederen of diensten die het voorwerp van de aanbesteding zijn, houden aanbestedende diensten rekening met factoren zoals de complexiteit van de opdracht, de omvang van de verwachte onderaanneming en de tijd die realistisch gesproken nodig is voor de productie, het uit voorraad halen en het vervoer van goederen uit de plaats vanuit welke zij worden geleverd of voor het verlenen van diensten.

10. De aanbestedende dienst kan milieuvoorwaarden verbinden aan de uitvoering van een opdracht, mits deze verenigbaar zijn met de voorschriften van dit hoofdstuk en vermeld zijn in het bericht van aanbesteding of een ander bericht dat als bericht van aanbesteding wordt gebruikt ⁽³³⁾ of in het aanbestedingsdossier.

11. De in het bericht van aanbesteding of een ander bericht dat als bericht van aanbesteding wordt gebruikt of in het aanbestedingsdossier vermelde beoordelingscriteria kunnen onder meer de prijs en andere kostenfactoren, de kwaliteit, de technische waarde, de milieukeurmerken en de leveringsvoorwaarden omvatten.

12. Aanbestedende diensten:

- a) stellen onverwijld het aanbestedingsdossier ter beschikking om ervoor te zorgen dat belangstellende leveranciers voldoende tijd hebben om een geldige inschrijving in te dienen;
- b) verstrekken desgevraagd onverwijld het aanbestedingsdossier aan alle belangstellende leveranciers; en
- c) beantwoorden onverwijld elk redelijk verzoek om relevante informatie van een belangstellende of deelnemende leverancier, mits dergelijke informatie die leverancier niet bevoordeelt ten opzichte van andere leveranciers.

⁽³³⁾ Voor de toepassing van de leden 10, 11 en 13 van dit artikel en van artikel 9.11 (Onderhandelingen), lid 2, wordt onder "een ander bericht dat als bericht van aanbesteding wordt gebruikt" verstaan een aankondiging van geplande aanbestedingen in de zin van artikel 9.6 (Kennisgevingen), lid 5, en een bericht waarbij leveranciers worden uitgenodigd een aanvraag tot plaatsing op een lijst voor veelvuldig gebruik in te dienen in de zin van artikel 9.8 (Erkenning van leveranciers), lid 12.

Wijzigingen

13. Wanneer een aanbestedende dienst voorafgaand aan de gunning van een opdracht de criteria of vereisten wijzigt die in het bericht van aanbesteding of een ander bericht dat als bericht van aanbesteding wordt gebruikt of in het aanbestedingsdossier dat aan de deelnemende leveranciers is verstrekt, zijn vermeld, of een bericht van aanbesteding of aanbestedingsdossier wijzigt of opnieuw publiceert, geeft hij schriftelijk kennis van alle wijzigingen of verstrekt hij een gewijzigd of nieuw bericht van aanbesteding of aanbestedingsdossier:

- a) aan alle leveranciers die op het tijdstip dat de informatie gewijzigd of opnieuw gepubliceerd wordt aan de procedure deelnemen, indien deze bekend zijn bij de aanbestedende dienst, en in alle andere gevallen, en dit op dezelfde wijze als de oorspronkelijke informatie; en
- b) op een zodanig tijdstip dat de leveranciers voldoende tijd hebben om hun inschrijving te wijzigen en opnieuw in te dienen.

ARTIKEL 9.10

Termijnen

Algemeen

1. Aanbestedende diensten geven, overeenkomstig hun eigen redelijke behoeften, de leveranciers voldoende tijd om verzoeken om deelname en geldige inschrijvingen op te stellen en in te dienen, waarbij rekening wordt gehouden met factoren zoals:

- a) de aard en de complexiteit van de opdracht;
- b) de omvang van de verwachte onderaanneming; en
- c) de tijd die noodzakelijk is voor de verzending van inschrijvingen uit het buitenland en het eigen land wanneer geen gebruik wordt gemaakt van elektronische middelen.

Dergelijke termijnen en eventuele verlengingen ervan moeten voor alle belangstellende of deelnemende leveranciers gelijk zijn.

Termijnen

2. Wanneer een aanbestedende dienst gebruikmaakt van voorafgaande selectie, mag de termijn voor de indiening van verzoeken om deelname in beginsel niet minder dan 25 dagen vanaf de datum van publicatie van het bericht van aanbesteding bedragen. Wanneer als gevolg van een door de aanbestedende dienst naar behoren gemotiveerde urgente situatie een dergelijke termijn onhaalbaar is, mag deze worden verkort tot ten minste tien dagen.

3. Tenzij de leden 4, 5, 7 en 8 van toepassing zijn, mag de termijn voor de indiening van inschrijvingen niet minder bedragen dan 40 dagen vanaf de datum waarop:

- a) in het geval van openbare aanbesteding, het bericht van aanbesteding is gepubliceerd; of
- b) in het geval van aanbesteding met voorafgaande selectie, de aanbestedende dienst de leveranciers heeft meegedeeld dat zij worden uitgenodigd in te schrijven, ongeacht of op een lijst voor veelvuldig gebruik beroep wordt gedaan.

4. Aanbestedende diensten mogen de in lid 3 genoemde termijn voor de indiening van inschrijvingen verkorten tot ten minste tien dagen, indien

- a) hij overeenkomstig artikel 9.6 (Kennisgevingen), lid 4, ten minste 40 dagen, maar niet meer dan twaalf maanden vóór de publicatie van het bericht van aanbesteding een aankondiging van geplande aanbestedingen heeft gepubliceerd, waarin de volgende gegevens zijn opgenomen:

- i) een omschrijving van de opdracht;

- ii) bij benadering de uiterste data voor de indiening van inschrijvingen of verzoeken om deelname;

- iii) een verklaring dat de belangstellende leveranciers hun belangstelling voor de opdracht aan de aanbestedende dienst kenbaar moeten maken;
  - iv) het adres waar documenten met betrekking tot de opdracht kunnen worden opgevraagd; en
  - v) alle informatie die overeenkomstig artikel 9.6 (Kennisgevingen), lid 2, voor het bericht van aanbesteding vereist is en beschikbaar is;
- b) de aanbestedende dienst, in het geval van herhalingsopdrachten, in een eerste bericht van aanbesteding aangeeft dat in volgende berichten termijnen voor inschrijving zullen worden gegeven op basis van dit lid; of
- c) de in lid 3 genoemde termijn wegens een door de aanbestedende dienst naar behoren gemotiveerde urgente situatie onhaalbaar is.
5. Aanbestedende diensten mogen de in lid 3 genoemde termijn voor de indiening van inschrijvingen met vijf dagen verkorten in elk van de volgende situaties:
- a) het bericht van aanbesteding wordt elektronisch gepubliceerd;
  - b) het gehele aanbestedingsdossier is elektronisch beschikbaar vanaf de datum van publicatie van het bericht van aanbesteding; en
  - c) de inschrijvingen kunnen door de aanbestedende dienst elektronisch worden ontvangen.
6. De toepassing van lid 5 in combinatie met lid 4 mag er in geen geval toe leiden dat de in lid 3 genoemde termijn voor de indiening van inschrijvingen wordt verkort tot minder dan tien dagen vanaf de datum van publicatie van het bericht van aanbesteding.
7. Ongeacht andere bepalingen in dit artikel mag een aanbestedende dienst, indien hij commerciële goederen of diensten of een combinatie daarvan aanschaft, de in lid 3 genoemde termijn voor de indiening van inschrijvingen verkorten tot ten minste dertien dagen, op voorwaarde dat deze aanbestedende dienst op hetzelfde tijdstip elektronisch zowel het bericht van aanbesteding als het aanbestedingsdossier publiceert. Wanneer de aanbestedende dienst bovendien elektronische inschrijvingen voor commerciële goederen en diensten aanvaardt, mag hij de in lid 3 genoemde termijn verkorten tot ten minste tien dagen.
8. Indien een onder bijlagen 9-B of 9-C vallende aanbestedende dienst alle of een beperkt aantal erkende leveranciers heeft geselecteerd, kan de termijn voor de indiening van inschrijvingen in onderling overleg tussen de aanbestedende dienst en de geselecteerde leveranciers worden vastgesteld. Indien geen overeenstemming wordt bereikt, dient de termijn ten minste tien dagen te bedragen.

ARTIKEL 9.11

Onderhandelingen

1. Elk van beide partijen kan bepalen dat haar aanbestedende diensten onderhandelingen kunnen voeren:
- a) indien de aanbestedende dienst in het volgens artikel 9.6 (Kennisgevingen), lid 2, vereiste bericht van aanbesteding zijn voornemen tot het voeren van onderhandelingen te kennen heeft gegeven; of
  - b) indien bij de beoordeling blijkt dat geen van de inschrijvingen duidelijk het voordeligst is volgens de specifieke beoordelingscriteria die in het bericht van aanbesteding of een ander bericht dat als bericht van aanbesteding wordt gebruikt of in het aanbestedingsdossier zijn vermeld.
2. Aanbestedende diensten:
- a) zien erop toe dat iedere uitsluiting van leveranciers tijdens onderhandelingen plaatsvindt in overeenstemming met de beoordelingscriteria die in het bericht van aanbesteding of een ander bericht dat als bericht van aanbesteding wordt gebruikt of in het aanbestedingsdossier zijn vermeld; en
  - b) stellen, wanneer de onderhandelingen zijn afgesloten, voor de resterende deelnemers een voor iedereen gelijke termijn vast om een nieuwe of herziene inschrijving in te dienen.

ARTIKEL 9.12

Onderhandse aanbesteding

1. Mits zij deze bepaling niet toepassen met het oogmerk de mededinging tussen leveranciers te verhinderen of op een wijze waardoor leveranciers van de andere partij worden gediscrimineerd of interne leveranciers worden beschermd, kunnen aanbestedende diensten gebruikmaken van onderhandse aanbesteding en besluiten om artikel 9.6 (Kennisgevingen), artikel 9.7 (Voorwaarden voor deelname aan aanbestedingen), artikel 9.8 (Erkenning van leveranciers), artikel 9.9 (Technische specificaties en aanbestedingsdossier), leden 8 tot en met 13, artikel 9.10 (Termijnen), artikel 9.11 (Onderhandelingen), artikel 9.13 (Elektronische veilingen) en artikel 9.14 (Behandeling van inschrijvingen en gunning van opdrachten) niet toe te passen, maar uitsluitend in de volgende omstandigheden:

a) indien

- i) geen inschrijvingen zijn ingediend of geen leveranciers om deelname hebben verzocht;
- ii) geen inschrijvingen zijn ingediend die aan de essentiële eisen van het aanbestedingsdossier voldoen;
- iii) geen leveranciers aan de voorwaarden voor deelname voldoen; of
- iv) de ingediende inschrijvingen onderling zijn afgestemd,

op voorwaarde dat de vereisten van het aanbestedingsdossier niet wezenlijk worden gewijzigd;

b) indien de goederen of diensten slechts door een bepaalde leverancier kunnen worden geleverd en er geen redelijk alternatief of substituut bestaat om een van de volgende redenen:

- i) de opdracht betreft een kunstwerk;
- ii) de bescherming van octrooien, auteursrechten of andere exclusieve rechten; of
- iii) de afwezigheid van concurrentie om technische redenen;

c) voor aanvullende leveringen, door de oorspronkelijke leverancier, van goederen en diensten die niet in de oorspronkelijke opdracht waren opgenomen, indien verandering van leverancier voor de aanvullende goederen of diensten:

- i) niet mogelijk is om economische of technische redenen, zoals wanneer de aanvullende goederen of diensten uitwisselbaar of interoperabel moeten zijn met bestaande uitrusting, software, diensten of installaties die in het kader van de oorspronkelijke opdracht zijn geleverd; en
- ii) tot aanzienlijk ongemak of aanzienlijke kostenstijgingen zou leiden voor de aanbestedende dienst;

d) in strikt noodzakelijke gevallen, wanneer de goederen of diensten om uiterst dringende redenen, wegens gebeurtenissen die door de aanbestedende dienst niet konden worden voorzien, niet tijdig kunnen worden verkregen door middel van openbare aanbesteding of aanbesteding met voorafgaande selectie;

e) voor goederen die op een grondstoffenmarkt worden aangekocht;

f) wanneer een aanbestedende dienst een prototype of een nieuw product of een nieuwe dienst aanschaft die op zijn verzoek tijdens de uitvoering van een specifieke opdracht inzake onderzoek, proefneming, studie of oorspronkelijke ontwikkeling ten behoeve van die opdracht is ontwikkeld. De originele ontwikkeling van een nieuw product of een nieuwe dienst kan een beperkte productie of levering omvatten om de resultaten van veldproeven te incorporeren en aan te tonen dat het product of de dienst geschikt is voor productie of levering in grotere hoeveelheden volgens aanvaardbare kwaliteitsnormen, maar omvat geen serieproductie, levering om commerciële levensvatbaarheid te bereiken of onderzoeks- en ontwikkelingskosten te recupereren;

g) voor aankopen onder uitzonderlijk voordelige voorwaarden die alleen op zeer korte termijn ontstaan in het geval van ongebruikelijke verkopen, zoals bij liquidatie, curatele of faillissement, maar niet bij normale aankopen bij normale leveranciers; en

h) in het geval van opdrachten die worden gegund aan de winnaar van een ontwerpwedstrijd, mits:

- i) de wedstrijd is georganiseerd op een wijze die verenigbaar is met de beginselen van dit hoofdstuk, met name met betrekking tot de publicatie van een bericht van aanbesteding; en
- ii) de deelnemers worden beoordeeld door een onafhankelijke jury met het oog op de gunning van een ontwerpopdracht aan de winnaar.

2. Aanbestedende diensten stellen een schriftelijk verslag op over elk contract dat in het kader van lid 1 wordt gegund. Dit verslag vermeldt de naam van de aanbestedende dienst, de waarde en de aard van de aangeschafte goederen of diensten, en bevat tevens een verklaring met daarin een vermelding van de in lid 1 beschreven omstandigheden en voorwaarden die de onderhandse aanbestedingsprocedure rechtvaardigen.

ARTIKEL 9.13

Elektronische veilingen

Wanneer een aanbestedende dienst een onder dit hoofdstuk vallende overheidsopdracht wil aanbesteden met een elektronische veiling, stelt de dienst, alvorens de elektronische veiling te openen, ieder deelnemer in kennis van:

- a) de methode voor automatische beoordeling, met inbegrip van de wiskundige formule, gebaseerd op de in het aanbestedingsdossier opgenomen beoordelingscriteria, die gebruikt wordt om automatisch de rangorde vast te stellen of te wijzigen tijdens de veiling;
- b) de resultaten van een eventuele eerste beoordeling van de onderdelen van zijn inschrijving, indien de opdracht wordt gegund aan de indiener van de voordeligste inschrijving; en
- c) alle andere relevante informatie over de uitvoering van de veiling.

ARTIKEL 9.14

Behandeling van inschrijvingen en gunning van opdrachten

Behandeling van inschrijvingen

1. Aanbestedende diensten nemen bij het ontvangen, openen en behandelen van inschrijvingen procedures in acht die garanderen dat het aanbestedingsproces eerlijk en onpartijdig verloopt en de inschrijvingen vertrouwelijk worden behandeld.
2. Indien een inschrijving door aanbestedende diensten pas na het verstrijken van de vastgestelde termijn wordt ontvangen, mag de betrokken leverancier daarvan geen nadelige gevolgen ondervinden indien de vertraging uitsluitend te wijten is aan onjuiste afhandeling door de aanbestedende dienst.
3. Indien de aanbestedende dienst een leverancier de gelegenheid biedt om tussen de opening van de inschrijvingen en de gunning van de opdracht onbedoelde vormfouten te corrigeren, biedt de aanbestedende dienst alle deelnemende leveranciers daartoe de gelegenheid.

Gunning van opdrachten

4. Om voor gunning in aanmerking te komen, moet een inschrijving schriftelijk worden ingediend, bij de opening voldoen aan de essentiële vereisten die in de berichten betreffende de aanbesteding en het aanbestedingsdossier zijn opgenomen, en afkomstig zijn van een leverancier die aan de voorwaarden voor deelname voldoet.
5. Tenzij de aanbestedende dienst besluit dat het niet in het algemeen belang is de opdracht te gunnen, wordt deze gegund aan de leverancier die volgens de bevindingen van de aanbestedende dienst de voorwaarden van de opdracht kan vervullen en van wie de inschrijving, uitsluitend beoordeeld aan de hand van de beoordelingscriteria in de berichten en het aanbestedingsdossier:
  - a) de voordeligste is, dan wel
  - b) indien de prijs het enige criterium is, de laagste prijs biedt.
6. Wanneer de aanbestedende dienst een inschrijving ontvangt met een prijs die in verhouding tot de andere inschrijvingen abnormaal laag is, kan hij inlichtingen inwinnen bij de inschrijver om zich ervan te vergewissen dat deze aan de voorwaarden voor deelname voldoet en de opdracht volgens de gestelde voorwaarden kan uitvoeren en/of de prijs rekening houdt met de toekenning van subsidies.
7. Wanneer de aanbestedende dienst constateert dat een inschrijving abnormaal laag is doordat de leverancier subsidies heeft gekregen, kan de inschrijving alleen op uitsluitend die grond worden afgewezen indien de inschrijver desgevraagd niet binnen een door de aanbestedende dienst bepaalde voldoende lange termijn kan aantonen dat de betrokken subsidie verenigbaar is met de in deze overeenkomst neergelegde regels inzake subsidies.
8. De aanbestedende dienst mag geen gebruik maken van opties, een aanbesteding annuleren of gegunde opdrachten wijzigen op een wijze die in strijd is met zijn verplichtingen uit hoofde van dit hoofdstuk.

ARTIKEL 9.15

Transparantie op het gebied van overheidsopdrachten

Aan leveranciers verstrekte informatie

1. Aanbestedende diensten stellen de deelnemende leveranciers onverwijld in kennis van besluiten aangaande de gunning van een opdracht en doen dat op verzoek van een leverancier schriftelijk. Onverminderd artikel 9.16 (Bekendmaking van informatie), leden 2 en 3, stelt de aanbestedende dienst een afgewezen leverancier op diens verzoek in kennis van de redenen voor de afwijzing van zijn inschrijving en van de relatieve voordelen van de inschrijving van de gekozen leverancier.

Publicatie van informatie over de gunning van opdrachten

2. Uiterlijk 72 dagen na de gunning van een onder deze overeenkomst vallende opdracht publiceert de aanbestedende dienst een bericht in de daartoe bestemde gedrukte of elektronische media als vermeld in bijlage 9-H. Wanneer alleen gebruik wordt gemaakt van een elektronisch medium, dient de informatie gedurende een redelijke termijn gemakkelijk toegankelijk te blijven. Het bericht bevat ten minste de volgende gegevens:

- a) een beschrijving van de aangeschafte goederen of diensten;
- b) de naam en het adres van de aanbestedende dienst;
- c) de naam en het adres van de leverancier aan wie de opdracht is gegund;
- d) de waarde van de geselecteerde inschrijving of de hoogste en de laagste inschrijving die bij de gunning van de opdracht in aanmerking zijn genomen;
- e) de datum waarop de opdracht is gegund; en
- f) de gebruikte aanbestedingsmethode, en in geval van onderhandse aanbesteding overeenkomstig artikel 9.12 (Onderhandse aanbesteding), een beschrijving van de omstandigheden die deze procedure rechtvaardigen.

Bewaren van documentatie, verslagen en elektronische traceerbaarheid

3. Een aanbestedende dienst bewaart gedurende ten minste drie jaar vanaf de datum waarop hij een opdracht gunt:
- a) de documentatie en verslagen betreffende aanbestedingsprocedures en gunningen in verband met onder deze overeenkomst vallende opdrachten, met inbegrip van de op grond van artikel 9.12 (Onderhandse aanbesteding) vereiste verslagen; en
  - b) gegevens die waarborgen dat het verloop van onder deze overeenkomst vallende opdrachten elektronisch naar behoren traceerbaar is.

Verzameling van en verslaglegging inzake statistieken

4. De partijen komen overeen de andere partij de beschikbare en vergelijkbare statistische gegevens met betrekking tot onder deze overeenkomst vallende opdrachten mee te delen.

ARTIKEL 9.16

Bekendmaking van informatie

Verstrekking van informatie aan partijen

1. Indien een partij daarom verzoekt, verstrekt de andere partij onverwijld alle informatie die noodzakelijk is om te bepalen of de aanbesteding eerlijk, onpartijdig en overeenkomstig dit hoofdstuk is verlopen, met inbegrip van informatie over de kenmerken en relatieve voordelen van de inschrijving van de gekozen leverancier. Wanneer het bekendmaken van dergelijke informatie de mededinging bij latere aanbestedingen zou verstoren, wordt deze informatie door de partij die haar ontvangt pas aan een leverancier vrijgegeven na overleg met en instemming van de partij die de informatie heeft verstrekt.

Niet-bekendmaking van informatie

2. Niettegenstaande de overige bepalingen van dit hoofdstuk verstrekken een partij en haar aanbestedende diensten geen informatie aan een bepaalde leverancier die de eerlijke mededinging tussen leveranciers kan verstoren.

3. Geen van de bepalingen in dit hoofdstuk mag zodanig worden uitgelegd dat zij verlangt dat een partij en haar aanbestedende diensten, autoriteiten en toetsingsinstanties vertrouwelijke informatie openbaar maken indien de openbaarmaking:

- a) de rechtshandhaving zou belemmeren;
- b) de eerlijke mededinging tussen leveranciers kan verstoren;
- c) de legitieme handelsbelangen van bepaalde personen, met inbegrip van de bescherming van de intellectuele eigendom, zou schaden; of
- d) anderszins in strijd zou zijn met het algemeen belang.

ARTIKEL 9.17

Interne toetsingsprocedures

1. Elk van beide partijen voorziet in een snelle, doeltreffende, transparante en niet-discriminerende procedure voor bestuurlijke of rechterlijke toetsing, waarmee een leverancier beroep kan instellen wegens:

- a) een inbreuk op dit hoofdstuk; of
- b) indien de leverancier volgens de interne wetgeving van een partij niet rechtstreeks beroep kan instellen tegen een inbreuk op dit hoofdstuk, wegens niet-nakoming van de maatregelen die een partij ter uitvoering van dit hoofdstuk heeft ingesteld,

die zich voordoet in het kader van een onder deze overeenkomst vallende opdracht waarbij de leverancier belang heeft of heeft gehad. In ieder geval ziet elk van beide partijen erop toe dat de beroepsinstantie, indien een leverancier beroep instelt, de besluiten van hun aanbestedende diensten over de vraag of een bepaalde opdracht onder dit hoofdstuk valt, kan onderzoeken.

De procedurele regels voor alle beroepsprocedures worden op schrift gesteld en openbaar gemaakt via een elektronisch en/of gedrukt medium.

2. Indien een leverancier in het kader van een onder deze overeenkomst vallende opdracht waarbij hij een belang heeft of heeft gehad een klacht indient wegens inbreuk of niet-nakoming als bedoeld in lid 1, moedigt de partij waartoe de aanbestedende dienst behoort, de aanbestedende dienst en de leverancier aan het geschil door overleg te beslechten. De aanbestedende dienst neemt dergelijke klachten tijdig en onbevooroordeeld in beraad op een wijze die geen afbreuk doet aan de deelname van de leverancier aan lopende of toekomstige aanbestedingen of aan diens recht om door middel van de procedure voor bestuurlijke of rechterlijke toetsing corrigerende maatregelen te vragen.

3. Iedere leverancier krijgt voldoende tijd om een beroep voor te bereiden en in te stellen; deze termijn bedraagt ten minste tien dagen vanaf het tijdstip waarop de grond voor het beroep voor de leverancier bekend is geworden of redelijkerwijs bekend had moeten worden.

4. Door elk van beide partijen wordt ten minste één onpartijdige en van de aanbestedende diensten onafhankelijke bestuurlijke of rechterlijke instantie ingesteld of aangewezen om een beroep door een leverancier in het kader van een onder deze overeenkomst vallende opdracht te ontvangen en te beoordelen.

5. Indien een beroep in eerste aanleg wordt beoordeeld door een andere dan een van de in lid 4 bedoelde instanties, ziet de betrokken partij erop toe dat de leverancier tegen de oorspronkelijke beslissing beroep kan instellen bij een onpartijdige bestuurlijke of rechterlijke instantie die onafhankelijk is van de aanbestedende dienst die de aanbesteding heeft uitgeschreven waarop het beroep betrekking heeft.

6. Elk van beide partijen ziet erop toe dat, indien het een beslissing van een niet-rechterlijke beroepsinstantie betreft, rechterlijke toetsing mogelijk is of de regels inzake procesvoering bepalen dat:

- a) de aanbestedende dienst schriftelijk op het beroep reageert en alle relevante documenten aan de beroepsinstantie ter beschikking stelt;
- b) de partijen bij de procedure het recht hebben te worden gehoord alvorens de beroepsinstantie een beslissing neemt over het beroep;
- c) de partijen bij de procedure het recht hebben zich te laten vertegenwoordigen en vergezellen;
- d) de partijen bij de procedure toegang hebben tot alle zittingen in het kader van de procedure;

- e) de partijen het recht hebben te verzoeken dat de zittingen in het openbaar plaatsvinden en dat getuigen deze mogen bijwonen; en
- f) de beroepsinstantie haar beslissingen of aanbevelingen tijdig schriftelijk aanneemt en de grondslag van elke beslissing of aanbeveling daarbij toelicht.

7. Elk van beide partijen stelt procedures in, of handhaaft deze, die voorzien in snelle voorlopige maatregelen die de mogelijkheid van de leverancier om aan de aanbesteding deel te nemen in stand houden. Dergelijke voorlopige maatregelen kunnen aanleiding geven tot opschorting van de aanbestedingsprocedure. Er kan worden bepaald dat bij het nemen van de beslissing over het al dan niet toepassen van dergelijke maatregelen rekening mag worden gehouden met doorslaggevend negatieve gevolgen voor de belangen die op het spel staan, waaronder het algemeen belang. Een beslissing om niet op te treden wordt schriftelijk gemotiveerd.

8. Elk van beide partijen bepaalt dat corrigerende maatregelen of compensatie voor het geleden verlies of de geleden schade, indien de beroepsinstantie heeft vastgesteld dat een inbreuk of niet-nakoming als bedoeld in lid 1 heeft plaatsgevonden; deze corrigerende maatregelen of compensatie kunnen beperkt blijven tot de voor het opstellen van de inschrijving of het instellen van het beroep gemaakte kosten. Indien de opdracht reeds is gegund, kunnen de partijen bepalen dat geen corrigerende maatregelen kunnen worden getroffen.

ARTIKEL 9.18

Wijziging en rectificatie van het toepassingsgebied

Kennisgeving van voorgenomen wijziging

1. Elk van beide partijen stelt de andere partij in kennis van elke voorgenomen rectificatie van de bijlagen 9-A tot en met 9-I, elke verplaatsing van een aanbestedende dienst van een van deze bijlagen naar een andere, schrapping van een aanbestedende dienst van deze bijlagen of andere wijzigingen bij deze bijlagen (deze besluiten hierna gezamenlijk als een "wijziging" genoemd).

2. Voor elke voorgestelde schrapping van een partij van een aanbestedende dienst uit de bijlagen 9-A tot en met 9-G op grond van het feit dat de overheidscontrole over of overheidsinvloed op de onder deze overeenkomst vallende opdrachten van de aanbestedende dienst feitelijk is beëindigd, neemt de partij die de wijziging voorstelt (hierna "wijzigende partij" genoemd), in de kennisgeving bewijs op van het feit dat deze overheidscontrole of overheidsinvloed daadwerkelijk is beëindigd. De overheidscontrole over of de overheidsinvloed op de onder dit hoofdstuk vallende in bijlage 9-C genoemde aanbestedende diensten wordt geacht daadwerkelijk te zijn beëindigd indien:

- a) in het geval van de Unie: de aanbestedende dienst een aan concurrentie onderworpen activiteit verricht; en
- b) in het geval van Singapore: de aanbestedende dienst is geprivatiseerd.

Indien de overheidscontrole over of de overheidsinvloed op de onder deze overeenkomst vallende opdrachten van een aanbestedende dienst van een partij feitelijk is beëindigd, heeft de andere partij geen recht op compenserende aanpassingen.

3. Voor alle andere voorgenomen wijzigingen neemt de wijzigende partij in de kennisgeving informatie op over de waarschijnlijke gevolgen van de verandering voor het toepassingsgebied van dit hoofdstuk. Wanneer de wijzigende partij kleine wijzigingen of technische rectificaties van louter formele aard voorstelt die geen invloed hebben op onder deze overeenkomst vallende opdrachten, geeft zij ten minste elke twee jaar kennis van deze wijzigingen.

Oplossen van bezwaren

4. Indien de andere partij bezwaar maakt ("bezwaarmakende partij") tegen de kennisgeving door de wijzigende partij, trachten de partijen het bezwaar op te lossen via overleg, zo nodig ook via overleg in het bij artikel 16.2 (Gespecialiseerde comités) opgerichte Comité voor de handel in diensten, investeringen en overheidsopdrachten. Bij dit overleg houden de partijen rekening met:

- a) in geval van een kennisgeving overeenkomstig lid 2: bewijsmateriaal betreffende de daadwerkelijke beëindiging van de overheidscontrole over of de overheidsinvloed op de onder deze overeenkomst vallende opdrachten van een aanbestedende dienst;
- b) in geval van een kennisgeving overeenkomstig lid 3: bewijs dat de voorgestelde wijziging het toepassingsgebied van dit hoofdstuk niet verandert; en

c) eisen met betrekking tot de noodzaak voor of het niveau van compenserende aanpassingen die voortvloeien uit wijzigingen waarvan overeenkomstig lid 1 is kennisgegeven. Deze aanpassingen kunnen bestaan uit een compenserende uitbreiding van het toepassingsgebied door de wijzigende partij of uit een intrekking van een gelijkwaardig toepassingsgebied door de bezwaarmakende partij, in beide gevallen teneinde het evenwicht van rechten en verplichtingen te behouden en het onderling overeengekomen toepassingsgebied op een vergelijkbaar niveau te houden.

5. De partijen kunnen gebruikmaken van het geschillenbeslechtsmechanisme van hoofdstuk veertien (Geschillenbeslechting) indien de bezwaarmakende partij na overleg overeenkomstig lid 4 van oordeel is dat er sprake is van een of meer van de volgende situaties:

- a) in het geval van lid 4, onder a): de overheidscontrole over of de overheidsinvloed op een onder deze overeenkomst vallende opdracht van een aanbestedende dienst is niet daadwerkelijk beëindigd;
- b) in het geval van lid 4, onder b): een wijziging voldoet niet aan de criteria van lid 3, en verandert het toepassingsgebied, en daarvoor zijn compenserende aanpassingen vereist; of
- c) in het geval van lid 4, onder c): de tijdens het overleg tussen de partijen voorgestelde compenserende aanpassingen zijn niet voldoende om het onderling overeengekomen toepassingsgebied op een vergelijkbaar niveau te houden.

Tenuitvoerlegging

6. Een voorgenomen wijziging treedt pas in werking als:

- a) de bezwaarmakende partij bij de wijzigende partij geen schriftelijk bezwaar tegen de voorgenomen wijziging heeft gemaakt binnen 45 dagen vanaf de datum waarop is kennisgegeven van de voorgenomen wijzigingen;
- b) de bezwaarmakende partij de wijzigende partij heeft meegedeeld dat zij haar bezwaar intrekt;
- c) de partijen na behoorlijk overleg overeenkomstig lid 4 overeenstemming hebben bereikt; of
- d) het bezwaar is opgelost via het geschillenbeslechtsmechanisme bedoeld in lid 5.

ARTIKEL 9.19

Verantwoordelijkheden van het Comité

1. In het bij artikel 16.2 (Gespecialiseerde comités) opgerichte Comité voor de handel in diensten, investeringen en overheidsopdrachten kunnen de partijen:

- a) de regels voor statistische verslaglegging overeenkomstig artikel 9.15 (Transparantie op het gebied van overheidsopdrachten), lid 4, vaststellen;
- b) nog gaande kennisgevingen van wijzigingen van het toepassingsgebied onderzoeken en bijwerkingen van de lijst van aanbestedende diensten in de bijlagen 9-A tot en met 9-C goedkeuren;
- c) compenserende aanpassingen die voortvloeien uit wijzigingen die het toepassingsgebied veranderen goedkeuren;
- d) zo nodig de indicatieve criteria op grond waarvan wordt vastgesteld dat de overheidscontrole over of de overheidsinvloed op de onder deze overeenkomst vallende opdrachten van een aanbestedende dienst daadwerkelijk is beëindigd, herzien;
- e) criteria vaststellen op grond waarvan het niveau van de compenserende aanpassingen van het toepassingsgebied wordt bepaald;
- f) kwesties met betrekking tot overheidsopdrachten die haar door een partij worden voorgelegd onderzoeken;
- g) informatie betreffende kansen op deelname aan overheidsopdrachten, met inbegrip van die op subcentraal niveau, in elk van beide partijen uitwisselen; en
- h) alle andere aangelegenheden met betrekking tot de werking van dit hoofdstuk bespreken.

2. In het bij artikel 16.2 (Gespecialiseerde comités) opgerichte Comité voor de handel in diensten, investeringen en overheidsopdrachten kunnen de partijen alle voor de toepassing van het bepaalde onder a) tot en met h) vereiste beslissingen nemen.

ARTIKEL 9.20

Aanpassing aan de GPA-bepalingen

Indien de herziene GPA wordt gewijzigd of wordt vervangen door een andere overeenkomst, wijzigen de partijen dit hoofdstuk zo nodig bij beslissing in het bij artikel 16.2 (Gespecialiseerde comités) opgerichte Comité voor de handel in diensten, investeringen en overheidsopdrachten.

HOOFDSTUK TIEN

INTELLECTUELE EIGENDOM

ARTIKEL 10.1

Doelstellingen

1. De doelstellingen van dit hoofdstuk zijn:
  - a) het bevorderen van de productie en de verhandeling van innovatieve en creatieve producten en de verrichting van diensten tussen de partijen; en
  - b) het vergroten van de voordelen van handel en investeringen via een toereikend en doeltreffend beschermingsniveau voor intellectuele-eigendomsrechten en maatregelen voor de doeltreffende handhaving van deze rechten.
2. De in deel I van de TRIPs-Overeenkomst uiteengezette doelstellingen en beginselen, met name artikel 7 (Doelstellingen) en artikel 8 (Beginselen), zijn van overeenkomstige toepassing op dit hoofdstuk.

AFDELING A

BEGINSELEN

ARTIKEL 10.2

Toepassingsgebied en definities

1. De partijen herinneren aan hun verbintenissen uit hoofde van de internationale verdragen inzake intellectuele eigendom, waaronder de TRIPs-Overeenkomst en het Verdrag van Parijs tot bescherming van de industriële eigendom van 20 maart 1883, zoals herzien te Stockholm op 15 juli 1967 (hierna "Verdrag van Parijs" genoemd). Dit hoofdstuk is een aanvulling op de rechten en verplichtingen van de partijen uit hoofde van de TRIPs-Overeenkomst en andere internationale verdragen op het gebied van intellectuele eigendom waarbij zij beide partij zijn.
2. Voor de toepassing van dit hoofdstuk behoren tot de intellectuele-eigendomsrechten:
  - a) alle categorieën intellectuele eigendom die vallen onder deel II, titels 1 tot en met 7, van de TRIPs-Overeenkomst, namelijk:
    - i) auteursrecht en naburige rechten;
    - ii) octrooien; ⁽³⁴⁾
    - iii) handelsmerken;
    - iv) modellen;
    - v) ontwerpen voor schakelpatronen (topografieën) van geïntegreerde schakelingen;
    - vi) geografische aanduidingen;

⁽³⁴⁾ In het geval van de Unie behoren voor de toepassing van dit hoofdstuk ook tot de "octrooien" rechten die van aanvullende beschermingscertificaten zijn afgeleid.

- vii) bescherming van niet-openbaargemaakte informatie; en
- b) kwekersrechten.

ARTIKEL 10.3

Uitputting

Het staat elk van beide partijen vrij om, onverminderd het bepaalde in de TRIPs-Overeenkomst, haar eigen regeling voor de uitputting van intellectuele-eigendomsrechten vast te stellen.

AFDELING B

NORMEN BETREFFENDE INTELLECTUELE-EIGENDOMSRECHTEN

ONDERAFDELING A

AUTEURSRECHT EN NABURIGE RECHTEN

ARTIKEL 10.4

Geboden bescherming

De partijen nemen de rechten en verplichtingen in acht die zijn neergelegd in de Berner Conventie tot bescherming van literaire en artistieke werken van 9 september 1886 (zoals laatstelijk herzien op 24 juli 1971 te Parijs), het WIPO-verdrag inzake auteursrecht, aangenomen te Genève op 20 december 1996, het WIPO-verdrag inzake uitvoeringen en fonogrammen aangenomen te Genève op 20 december 1996 en de TRIPs-Overeenkomst.⁽³⁵⁾ De partijen kunnen voorzien in bescherming van uitvoerende kunstenaars, producenten van fonogrammen en omroeporganisaties overeenkomstig het Internationaal Verdrag inzake de bescherming van uitvoerende kunstenaars, producenten van fonogrammen en omroeporganisaties aangenomen te Rome op 26 oktober 1961.

ARTIKEL 10.5

Duur van de bescherming

1. Elk van beide partijen bepaalt dat wanneer de duur van de bescherming van een werk op basis van het leven van de auteur moet worden berekend, deze duur niet korter is dan het leven van de auteur plus 70 jaar na diens overlijden.
2. Ingeval van een gemeenschappelijk auteursrecht op een zelfde werk wordt de in lid 1 vastgestelde termijn berekend vanaf de dag van overlijden van de langstlevende auteur.
3. De duur van de bescherming van cinematografische werken⁽³⁶⁾ bedraagt ten minste 70 jaar nadat het werk met toestemming van de auteur voor het publiek toegankelijk is gemaakt of, indien dit niet binnen 50 jaar vanaf de totstandkoming van een dergelijk werk is gebeurd, ten minste 70 jaar na de totstandkoming van het werk⁽³⁷⁾.
4. De duur van de bescherming van rechten op fonogrammen bedraagt niet minder dan vijftig jaar na de totstandkoming van het fonogram en, indien het fonogram binnen deze termijn op geoorloofde wijze is gepubliceerd, niet minder dan zeventig jaar na de datum van die eerste publicatie van het fonogram.
5. De duur van de bescherming van rechten op programma's bedraagt niet minder dan 50 jaar na de eerste uitzending of totstandkoming van het programma.
6. De in dit artikel gestelde termijnen worden berekend vanaf 1 januari van het jaar dat volgt op het feit dat de termijn doet ingaan.

⁽³⁵⁾ Onverminderd artikel 10.6 (Producenten van fonogrammen) erkennen de partijen dat op de verwijzingen naar deze internationale overeenkomsten de voorbehouden rusten die een partij in verband daarmee heeft geformuleerd.

⁽³⁶⁾ Voor de Unie omvat het begrip "cinematografische werken" ook audiovisuele werken.

⁽³⁷⁾ In het geval van de Unie eindigt de bescherming 70 jaar na het overlijden van de laatste persoon die volgens de interne wetgeving als auteur is aangewezen, met dien verstande dat de beschermingsduur niet korter mag zijn dan de minimumbeschermingsduur die in artikel 10.5 (Duur van de bescherming), lid 3, is bepaald.

ARTIKEL 10.6

Producenten van fonogrammen

Elk van beide partijen verleent producenten van fonogrammen⁽³⁸⁾ recht op een enkele billijke vergoeding voor het gebruik van voor commerciële doeleinden gepubliceerde fonogrammen of reproducties daarvan ten behoeve van draadloze uitzending of openbare uitvoering⁽³⁹⁾ ⁽⁴⁰⁾.

ARTIKEL 10.7

Volgrechten

De partijen komen overeen van gedachten te wisselen en informatie uit te wisselen over de praktijk en het beleid met betrekking tot het volgrecht van kunstenaars.

ARTIKEL 10.8

Samenwerking bij het collectieve beheer van rechten

De partijen streven ernaar de dialoog en de samenwerking tussen hun respectieve maatschappijen voor collectief beheer te bevorderen teneinde de toegang tot en de levering van inhoud tussen de grondgebieden van de partijen te vergemakkelijken en de overdracht van royalty's voor het gebruik van werken of ander door auteursrechten beschermd materiaal te waarborgen.

ARTIKEL 10.9

Bescherming van technische voorzieningen

1. Elk van beide partijen voorziet in een adequate rechtsbescherming en doeltreffende rechtsmiddelen tegen het onwerkzaam maken van doeltreffende technische voorzieningen⁽⁴¹⁾ die door auteurs, uitvoerende kunstenaars of producenten van fonogrammen worden gebruikt in verband met de uitoefening van hun rechten op hun werken, uitvoeringen en fonogrammen, en welke voorzieningen beletten dat met betrekking tot die werken, uitvoeringen en fonogrammen handelingen worden verricht waarvoor zij geen toestemming hebben verleend of die volgens de interne wetgeving niet geoorloofd zijn⁽⁴²⁾.

2. Teneinde te voorzien in de in lid 1 bedoelde adequate rechtsbescherming en doeltreffende rechtsmiddelen biedt elk van beide partijen ten minste bescherming tegen het volgende:

a) binnen de grenzen van de interne wetgeving:

- i) het zonder toestemming onwerkzaam maken van een doeltreffende technische voorziening, terwijl men weet of redelijkerwijs kan weten waarmee men bezig is;
- ii) het aan het publiek aanbieden door marketing van een technische inrichting of een product, met inbegrip van computerprogramma's, of een dienst, als middel om een doeltreffende technische voorziening onwerkzaam te maken; en

b) de vervaardiging, invoer of distributie van een technische inrichting of een product, met inbegrip van computerprogramma's, of de verlening van een dienst die of dat:

- i) primair is ontwikkeld, geproduceerd of verleend om een doeltreffende technische voorziening onwerkzaam te maken; of

⁽³⁸⁾ Onder "producent van een fonogram" wordt verstaan de natuurlijke of rechtspersoon die het initiatief neemt tot en verantwoordelijk is voor de eerste vastlegging van de geluiden van een uitvoering of andere geluiden, of van de weergave van geluiden.

⁽³⁹⁾ Onder "openbare uitvoering" wordt in verband met fonogrammen verstaan enige wijze van auditieve voorstelling aan het publiek van op een fonogram vastgelegde geluiden of weergaven van geluiden.

⁽⁴⁰⁾ Singapore legt de in dit artikel bedoelde verplichtingen binnen twee jaar na de inwerkingtreding van deze overeenkomst volledig ten uitvoer.

⁽⁴¹⁾ Voor de toepassing van dit artikel wordt onder "technische voorzieningen" verstaan technologie, inrichtingen of onderdelen die in het kader van hun normale werking dienen voor het voorkomen of beperken van handelingen van handelingen van werken, uitvoeringen of fonogrammen, die niet zijn toegestaan door de auteurs, uitvoerende kunstenaars of producenten van fonogrammen, zoals bedoeld in de interne wetgeving van elk van beide partijen. Onverminderd de reikwijdte van auteursrechten of naburige rechten volgens de interne wetgeving van een partij worden technische voorzieningen doeltreffend geacht wanneer de zeggenschap over het gebruik van beschermde werken, uitvoeringen of fonogrammen bij de auteurs, uitvoerende kunstenaars of producenten van fonogrammen ligt, door de toepassing van een adequate toegangscontrole of van een adequate bescherming, zoals versleuteling of codering, of een kopieerbeveiliging waarmee het doel van bescherming wordt bereikt.

⁽⁴²⁾ Geen enkele bepaling in dit hoofdstuk verlangt van Singapore dat het de invoer of binnenlandse verkoop beperkt van een technische inrichting die een technische voorziening niet doeltreffend maakt, waarvan het enige doel is de marktsegmentatie voor geoorloofde kopieën van bewegende beelden te controleren, en niet anderszins een schending van zijn interne wetgeving is.

- ii) buiten het onwerkzaam maken van een doeltreffende technische voorziening een commercieel doel van slechts beperkt belang dient ⁽⁴³⁾.

3. Bij het voorzien in een adequate rechtsbescherming en doeltreffende rechtsmiddelen overeenkomstig lid 1, kan een partij passende beperkingen of uitzonderingen op maatregelen ter uitvoering van de leden 1 en 2 vaststellen of handhaven. De uit de leden 1 en 2 voortvloeiende verplichtingen doen geen afbreuk aan de rechten, beperkingen, uitzonderingen of verweermiddelen tegen inbreuken op auteursrechten of naburige rechten volgens de interne wetgeving van elke partij.

ARTIKEL 10.10

Bescherming van informatie over het beheer van rechten

1. Ter bescherming van elektronische informatie betreffende het beheer van rechten ⁽⁴⁴⁾ voorziet elk van beide partijen in adequate rechtsbescherming en doeltreffende rechtsmiddelen tegen personen die, in het besef dat zij daarvoor geen toestemming hebben, een van de volgende handelingen verrichten terwijl zij weten, of bij civiele rechtsmiddelen redelijkerwijs kunnen weten, dat deze handelingen zullen aanzetten tot een inbreuk op een auteursrecht of naburig recht, of een dergelijke inbreuk mogelijk zullen maken, zullen vergemakkelijken of verbergen. Die handelingen zijn:

- a) handelingen ter verwijdering of wijziging van elektronische informatie betreffende het beheer van rechten; en
- b) handelingen ter distributie, invoer voor distributie, uitzending, communicatie of het beschikbaar stellen aan het publiek van kopieën van werken, uitvoeringen of fonogrammen, in de wetenschap dat elektronische informatie betreffende het beheer van rechten is verwijderd of gewijzigd zonder toestemming daartoe.

2. Bij het voorzien in een adequate rechtsbescherming en doeltreffende rechtsmiddelen overeenkomstig lid 1, kan een partij passende beperkingen of uitzonderingen op maatregelen ter uitvoering van lid 1 vaststellen of handhaven. De uit lid 1 voortvloeiende verplichtingen doen geen afbreuk aan de rechten, beperkingen, uitzonderingen of verweermiddelen tegen inbreuken op auteursrechten of naburige rechten volgens de interne wetgeving van een partij.

ARTIKEL 10.11

Uitzonderingen en beperkingen

De partijen kunnen slechts in beperkingen van of uitzonderingen op de in artikel 10.6 (Producenten van fonogrammen) bedoelde rechten voorzien in bepaalde bijzondere gevallen die niet in strijd zijn met een normale exploitatie van het werk of ander materiaal en de rechtmatige belangen van de houders van een recht niet op onredelijke wijze schaden.

ONDERAFDELING B

HANDELSMERKEN

ARTIKEL 10.12

Internationale overeenkomsten

Elk van beide partijen stelt alles wat redelijkerwijs mogelijk is in het werk om het Verdrag inzake het handelsmerkenrecht aangenomen te Genève op 27 oktober 1994 en om het Verdrag van Singapore inzake handelsmerkenrecht aangenomen te Singapore op 27 maart 2006 in acht te nemen ⁽⁴⁵⁾.

⁽⁴³⁾ Bij de uitvoering van de leden 1 en 2 van dit artikel is geen enkele partij verplicht te verlangen dat het ontwerp van, of het ontwerp en de selectie van onderdelen of componenten van, een product op het gebied van de consumentenelektronica, telecommunicatie of computers een antwoord bieden op een bepaalde technische voorziening, zolang het product niet anderszins tegen haar maatregelen ter uitvoering van deze leden indruist.

⁽⁴⁴⁾ Voor de toepassing van dit artikel wordt onder "informatie betreffende het beheer van rechten" verstaan:

- a) informatie aan de hand waarvan het werk, de uitvoering of het fonogram, de auteur van het werk, de uitvoerend kunstenaar van de uitvoering of de producent van het fonogram, of de eigenaar van enig recht op het werk, de uitvoering of het fonogram kan worden geïdentificeerd;
- b) informatie over de voorwaarden voor gebruik van het werk, de uitvoering of het fonogram; of
- c) cijfers of codes die de onder a) en b) beschreven informatie weergeven, wanneer deze informatie is gehecht aan een kopie van een werk, uitvoering of fonogram, of verschijnt in samenhang met de communicatie of beschikbaarstelling van een werk, uitvoering of fonogram aan het publiek.

⁽⁴⁵⁾ Singapore is partij bij het Verdrag van Singapore inzake handelsmerkenrecht, terwijl de Unie alles wat redelijkerwijs mogelijk is in het werk stelt om de toetreding tot het Verdrag van Singapore inzake handelsmerkenrecht te vergemakkelijken.

ARTIKEL 10.13

Registratieprocedure

Elk van beide partijen zorgt voor een systeem voor de registratie van handelsmerken waarbij de desbetreffende handelsmerkinstantie een weigering om een handelsmerk in te schrijven schriftelijk moet motiveren. De aanvrager heeft de kans om tegen die weigering beroep in te stellen bij een rechterlijke instantie. Elk van beide partijen biedt derden de mogelijkheid om zich tegen de inschrijving van een handelsmerk te verzetten. Elk van beide partijen voorziet in een openbaar toegankelijke elektronische databank voor aanvragen voor en de registratie van handelsmerken.

ARTIKEL 10.14

Bekende handelsmerken

De partijen beschermen bekende handelsmerken overeenkomstig de TRIPs-Overeenkomst. Voor de vaststelling of een handelsmerk bekend is, houden de partijen rekening met de gezamenlijke aanbeveling betreffende bepalingen inzake de bescherming van bekende handelsmerken van de vergadering van de Unie van Parijs tot bescherming van de industriële eigendom en de algemene vergadering van de WIPO tijdens de 34e reeks bijeenkomsten van de vergaderingen van de WIPO-lidstaten van 20-29 september 1999.

ARTIKEL 10.15

Uitzonderingen op de rechten die zijn verbonden aan een handelsmerk

Elk van beide partijen:

- a) zorgt voor een eerlijk gebruik van beschrijvende termen⁽⁴⁶⁾ als beperkte uitzondering op de aan een handelsmerk verbonden rechten; en
- b) kan in andere beperkte uitzonderingen voorzien,

mits bij die uitzonderingen rekening wordt gehouden met de legitieme belangen van de houders van de handelsmerken en van derden.

ONDERAFDELING C

GEOGRAFISCHE AANDUIDINGEN⁽⁴⁷⁾

ARTIKEL 10.16

Toepassingsgebied

1. Onderafdeling C (Geografische aanduidingen) is van toepassing op de erkenning en bescherming van geografische aanduidingen voor wijnen, gedistilleerde dranken, landbouwproducten en levensmiddelen van oorsprong uit de grondgebieden van de partijen.
2. Geografische aanduidingen uit een partij die door de andere partij moeten worden beschermd, vallen enkel onder onderafdeling C (Geografische aanduidingen) indien zij in het land van oorsprong als geografische aanduidingen worden erkend en gevoerd worden.

ARTIKEL 10.17

Systeem voor de bescherming van geografische aanduidingen

1. Elk van beide partijen stelt bij de inwerkingtreding van deze overeenkomst systemen voor de registratie en bescherming van geografische aanduidingen op haar grondgebied vast voor de categorieën van wijnen, gedistilleerde dranken, landbouwproducten en levensmiddelen die zij passend acht.
2. De in lid 1 bedoelde systemen bevatten onder andere de volgende elementen:
  - a) een nationaal register;

⁽⁴⁶⁾ Eerlijk gebruik van beschrijvende termen omvat het gebruik van een teken om de geografische oorsprong van de waren of de diensten aan te duiden, wanneer dit gebruik in overeenstemming is met de eerlijke gebruiken in nijverheid en handel.

⁽⁴⁷⁾ Voor de toepassing van dit hoofdstuk worden onder "geografische aanduidingen" verstaan aanduidingen die aangeven dat waren van oorsprong zijn uit het grondgebied van een partij, of uit een regio of plaats op dat grondgebied, waarbij een bepaalde kwaliteit, reputatie of ander kenmerk van de waren hoofdzakelijk valt toe te schrijven aan de geografische oorsprong ervan.

- b) een administratieve procedure om na te gaan of de in het in lid 2, onder a), bedoelde nationale register vermelde of te vermelden geografische aanduidingen aangeven dat waren hun oorsprong hebben op het grondgebied van een partij, of een regio of plaats op dat grondgebied, waarbij een bepaalde kwaliteit, reputatie of ander kenmerk van de waren in wezen valt toe te schrijven aan de geografische oorsprong ervan;
  - c) een bezwaarprocedure om de legitieme belangen van derden in aanmerking te kunnen nemen; en
  - d) wettelijke middelen waarmee vermeldingen in het in lid 2, onder a), bedoelde nationale register kunnen worden gecorrigeerd en geschrapt en die rekening houden met de legitieme belangen van derden en de houders van rechten op de desbetreffende geregistreerde geografische aanduidingen.
3. Zo snel mogelijk nadat de procedures voor de bescherming van geografische aanduidingen in elk van beide partijen⁽⁴⁸⁾ zijn afgerond voor alle in bijlage 10-A vermelde benamingen, komen de partijen bijeen om in het in artikel 16.1 (Handelscomité) bedoelde Handelscomité een beslissing te nemen over de opname in bijlage 10-B van de in bijlage 10-A vermelde benamingen van elk van beide partijen die als geografische aanduidingen beschermd zijn en blijven in het kader van het in lid 1 bedoelde respectieve systeem van de partijen.

ARTIKEL 10.18

Wijziging van de lijst van geografische aanduidingen

De partijen komen overeen dat de in bijlage 10-B opgenomen lijst van geografische aanduidingen voor wijnen, gedistilleerde dranken, landbouwproducten en levensmiddelen die door elk van beide partijen op grond van onderafdeling C (Geografische aanduidingen) moeten worden beschermd, kan worden gewijzigd. Voor dergelijke wijzigingen van bijlage 10-B is vereist dat de geografische aanduidingen als geografische aanduidingen beschermd zijn en blijven in het kader van het in artikel 10.17 (Systeem voor de bescherming van geografische aanduidingen), lid 2, bedoelde respectieve systeem van de partijen.

ARTIKEL 10.19

Toepassingsgebied van de bescherming van geografische aanduidingen

1. Onverminderd artikel 10.22 (Algemene bepalingen) verschaft elk van beide partijen met betrekking tot geografische aanduidingen voor wijnen, gedistilleerde dranken, landbouwproducten en levensmiddelen die zijn opgenomen in bijlage 10-B en als geografische aanduidingen beschermd blijven in het kader van haar in artikel 10.17 (Systeem voor de bescherming van geografische aanduidingen), lid 2, bedoelde systeem belanghebbenden de wettelijke middelen om:

- a) het gebruik te voorkomen van middelen in de benaming of voorstelling van waren waarmee wordt aangegeven of gesuggereerd dat de waren in kwestie hun oorsprong hebben in een ander geografisch gebied dan de werkelijke plaats van oorsprong op een wijze die het publiek misleidt ten aanzien van de geografische oorsprong van de waren; en
- b) elk ander gebruik te voorkomen dat een daad van oneerlijke mededinging vormt in de zin van artikel 10 bis (Oneerlijke mededinging) van het Verdrag van Parijs.

2. Onverminderd artikel 10.22 (Algemene bepalingen) verschaft elk van beide partijen met betrekking tot geografische aanduidingen voor wijnen en gedistilleerde dranken die zijn opgenomen in bijlage 10-B en als geografische aanduidingen beschermd blijven in het kader van haar in artikel 10.17 (Systeem voor de bescherming van geografische aanduidingen), lid 2, bedoelde systeem belanghebbenden de wettelijke middelen om het gebruik te voorkomen van geografische aanduidingen waarmee wijnen worden aangeduid voor wijnen die niet van oorsprong zijn uit de plaats die met de betrokken geografische aanduiding wordt aangegeven of waarmee gedistilleerde dranken worden aangeduid voor gedistilleerde dranken die niet van oorsprong zijn uit de plaats die met de betrokken geografische aanduiding wordt aangegeven, zelfs indien:

- a) de werkelijke oorsprong van de goederen is aangegeven;
- b) een vertaling van de geografische aanduiding wordt gebruikt; of

⁽⁴⁸⁾ In het geval van Singapore heeft de procedure voor de bescherming van geografische aanduidingen voor de toepassing van onderafdeling C (Geografische aanduidingen) betrekking op de nationale registratieprocedure in het kader van het overeenkomstig artikel 10.17 (Systeem voor de bescherming van geografische aanduidingen), lid 2, door Singapore opgezette systeem.

c) de geografische aanduiding vergezeld gaat van uitdrukkingen als "genre", "type", "stijl", "imitatie" en dergelijke.

3. Onverminderd artikel 10.22 (Algemene bepalingen) verschaft elk van beide partijen met betrekking tot geografische aanduidingen voor landbouwproducten en levensmiddelen die zijn opgenomen in bijlage 10-B en als geografische aanduidingen beschermd blijven in het kader van haar in artikel 10.17 (Systeem voor de bescherming van geografische aanduidingen), lid 2, bedoelde systeem belanghebbenden de wettelijke middelen om het gebruik te voorkomen van geografische aanduidingen waarmee waren worden aangeduid voor soortgelijke waren ⁽⁴⁹⁾ die niet van oorsprong zijn uit de plaats die met de betrokken geografische aanduiding wordt aangegeven, zelfs indien:

a) de werkelijke oorsprong van de goederen is aangegeven;

b) een vertaling van de geografische aanduiding wordt gebruikt ⁽⁵⁰⁾; of

c) de geografische aanduiding vergezeld gaat van uitdrukkingen als "genre", "type", "stijl", "imitatie" en dergelijke.

4. Geen enkele bepaling in onderafdeling C (Geografische aanduidingen) verlangt dat een partij haar bepalingen met betrekking tot een geografische aanduiding toepast indien een houder van een recht nalaat:

a) de registratie van de geografische aanduiding op de markt van die partij te verlengen; of

b) een minimale commerciële activiteit of een minimaal commercieel belang van de geografische aanduiding op de markt van die partij te behouden, met inbegrip van de verhandeling, de verkoopbevordering of de marktmonitoring.

5. Onverminderd artikel 23, lid 3, van de TRIPs-Overeenkomst bepaalt elk van beide partijen de praktische voorwaarden waaronder homonieme geografische aanduidingen van elkaar zullen worden onderscheiden op haar grondgebied, waarbij rekening wordt gehouden met de noodzaak een billijke behandeling van de betrokken producenten te garanderen en ervoor te zorgen dat de consument niet wordt misleid.

6. Wanneer een partij een aanvraag ontvangt voor de registratie of bescherming van een geografische aanduiding die homoniem is met een van de in bijlage 10-B opgenomen geografische aanduidingen, houdt zij rekening met de zienswijze en opmerkingen van de aanvrager en de betrokken producenten ⁽⁵¹⁾ bij het bepalen van de voorwaarden waaronder de gelijkkluidende geografische aanduidingen van elkaar zullen worden onderscheiden.

ARTIKEL 10.20

Gebruiksrecht van geografische aanduidingen

Het recht tot gebruikmaking van een uit hoofde van onderafdeling C (Geografische aanduidingen) beschermde geografische aanduiding is niet beperkt tot de aanvrager, mits dit gebruik verband houdt met de door deze geografische aanduiding geïdentificeerde waren.

ARTIKEL 10.21

Verband met handelsmerken

1. Onverminderd artikel 10.22 (Algemene bepalingen) wordt, met betrekking tot in bijlage 10-B opgenomen geografische aanduidingen die als geografische aanduidingen beschermd blijven in het kader van het in artikel 10.17 (Systeem voor de bescherming van geografische aanduidingen), lid 2, bedoelde systeem van een partij, de registratie van een handelsmerk voor waren dat een geografische aanduiding waarmee soortgelijke waren worden geïdentificeerd bevat of uit een dergelijke geografische aanduiding bestaat, ambtshalve geweigerd of nietig verklaard indien dit volgens de interne wetgeving van die partij mogelijk is, dan wel op verzoek van een belanghebbende, met betrekking tot waren die niet de oorsprong van de betrokken geografische aanduiding hebben, mits de registratie van het handelsmerk is aangevraagd na de datum waarop de registratie van de geografische aanduiding op het betrokken grondgebied is aangevraagd.

⁽⁴⁹⁾ Voor de toepassing van dit lid en van artikel 10.21 (Verband met handelsmerken), lid 1, wordt in het kader van waren waarvoor een geografische aanduiding is beschermd in het kader van het in artikel 10.17 (Systeem voor de bescherming van geografische aanduidingen), bedoelde systeem van een partij onder het begrip "soortgelijke waren" verstaan waren die in het register van die partij onder dezelfde warencategorie zouden vallen als de waren waarvoor een geografische aanduiding is geregistreerd.

⁽⁵⁰⁾ Voor de duidelijkheid: dit wordt per geval beoordeeld. Deze bepaling is niet van toepassing wanneer het bewijs is geleverd dat er geen verband bestaat tussen de beschermde geografische aanduiding en de vertaalde term. Voorts geldt deze bepaling onverminderd de algemene bepalingen van onderafdeling C (Geografische aanduidingen).

⁽⁵¹⁾ In het geval van Singapore verwijst het begrip "de betrokken producenten" naar de betrokken houders van een recht.

2. Onverminderd lid 4 erkennen de partijen dat het bestaan van een ouder conflicterend handelsmerk op het grondgebied van een partij niet volledig in de weg staat aan de registratie van een latere geografische aanduiding voor soortgelijke waren in die partij ⁽⁵²⁾.

3. Wanneer een handelsmerk te goeder trouw is aangevraagd of ingeschreven, of wanneer rechten op een handelsmerk door gebruik te goeder trouw zijn verworven, indien de interne wetgeving van de partijen deze mogelijkheid biedt, indien deze aanvraag, registratie of verwerving heeft plaatsgevonden,

a) hetzij vóór de datum waarop de bescherming van de geografische aanduiding op het betrokken grondgebied is aangevraagd,

b) hetzij vóór de bescherming van de geografische aanduiding in haar land van oorsprong,

mogen maatregelen aangenomen ter toepassing van onderafdeling C (Geografische aanduidingen) niet wegens het feit dat dit handelsmerk identiek is met of soortgelijk is aan een geografische aanduiding een beletsel vormen voor het voor inschrijving in aanmerking komen van dat handelsmerk, voor de geldigheid van de inschrijving van dat handelsmerk of voor het recht dat handelsmerk te gebruiken.

4. De partijen zijn niet verplicht een geografische aanduiding te beschermen overeenkomstig onderafdeling C (Geografische aanduidingen) wanneer de bescherming de consument gezien de reputatie of bekendheid van een handelsmerk kan misleiden ten aanzien van de werkelijke identiteit van het product.

ARTIKEL 10.22

Algemene bepalingen

1. Op de invoer, uitvoer en verhandeling van de in onderafdeling C (Geografische aanduidingen) vermelde producten op het grondgebied van een partij is de interne wetgeving van die partij van toepassing.

2. Voor landbouwproducten en levensmiddelen verlangt geen enkele bepaling in onderafdeling C (Geografische aanduidingen) dat een partij het voortgezette en soortgelijke gebruik belet van een geografische aanduiding van de andere partij in verband met waren of diensten door een van zijn onderdanen of ingezetenen die deze geografische aanduiding voortdurend heeft gebruikt voor dezelfde of aanverwante waren of diensten op het grondgebied van die partij:

a) hetzij gedurende ten minste tien jaar vóór 1 januari 2004,

b) hetzij te goeder trouw vóór die datum.

3. Met betrekking tot de in bijlage 10-B op te nemen geografische aanduidingen wordt, wanneer ouder gebruik is vastgesteld overeenkomstig:

a) de oppositieprocedures tijdens de nationale registratieprocedures; of

b) een gerechtelijke procedure,

dit ouder gebruik vermeld in bijlage 10-B voor de betrokken geografische aanduiding in het geval van:

i) lid 3, onder a): overeenkomstig het mechanisme van artikel 10.17 (Systeem voor de bescherming van geografische aanduidingen), lid 3; en

ii) lid 3, onder b): overeenkomstig het mechanisme van artikel 10.18 (Wijziging van de lijst van geografische aanduidingen).

4. Elk van beide partijen kan de praktische voorwaarden bepalen waaronder dergelijk ouder gebruik zal worden onderscheiden van de geografische aanduiding op haar grondgebied, waarbij rekening wordt gehouden met de noodzaak ervoor te zorgen dat de consument niet wordt misleid.

5. Geen enkele bepaling in onderafdeling C (Geografische aanduidingen) verlangt dat een partij de bepalingen hiervan toepast met betrekking tot een geografische aanduiding van de andere partij voor waren of diensten waarvoor de desbetreffende aanduiding identiek is met de in de omgangstaal gebruikelijke term als soortnaam voor deze waren of diensten op het grondgebied van die partij.

⁽⁵²⁾ In het geval van Singapore kan een geografische aanduiding die conflicteert met een ouder bestaand handelsmerk worden geregistreerd met de instemming van de houder van het oudere bestaande handelsmerk. In het geval van de Unie is die instemming geen voorwaarde voor de registratie van een geografische aanduiding die conflicteert met een ouder bestaand handelsmerk.

6. Geen enkele bepaling in onderafdeling C (Geografische aanduidingen) verlangt dat een partij de bepalingen hiervan toepast met betrekking tot een in een geografische aanduiding van de andere partij vervatte benaming voor waren of diensten waarvan de benaming identiek is met de in de omgangstaal gebruikelijke term als soortnaam voor deze waren of diensten op het grondgebied van die partij.
7. Geen enkele bepaling in onderafdeling C (Geografische aanduidingen) verlangt dat een partij de bepalingen hiervan toepast met betrekking tot een geografische aanduiding van de andere partij voor voortbrengselen van de wijnstok waarvoor de desbetreffende aanduiding identiek is met de gangbare naam van een druivensoort die op het grondgebied van die partij voorkomt op de datum van inwerkingtreding van de WTO-overeenkomst in die partij.
8. Geen enkele bepaling in onderafdeling C (Geografische aanduidingen) belet een partij om een term die conflicteert met de naam van een planten- of dierenras als geografische aanduiding te beschermen overeenkomstig haar interne wetgeving.
9. Een partij kan bepalen dat een krachtens onderafdeling C (Geografische aanduidingen) gedaan verzoek in verband met het gebruik of de inschrijving van een handelsmerk moet worden ingediend binnen vijf jaar nadat het strijdige gebruik van de beschermde aanduiding algemeen bekend is geworden in die partij of na de datum van inschrijving van het handelsmerk in die partij, mits het handelsmerk op die datum is gepubliceerd, indien deze datum eerder valt dan de datum waarop het strijdige gebruik algemeen bekend werd in die partij, en op voorwaarde dat de geografische aanduiding niet te kwader trouw wordt gebruikt of niet te kwader trouw werd geregistreerd.
10. Geen enkele bepaling in onderafdeling C (Geografische aanduidingen) doet afbreuk aan het recht van een persoon om voor handelsdoeleinden zijn naam of de naam van zijn voorganger in zaken te gebruiken, behalve wanneer deze naam op zodanige wijze wordt gebruikt dat het publiek daardoor wordt misleid.
11. Geen enkele bepaling in onderafdeling C (Geografische aanduidingen) verplicht een partij ertoe een geografische aanduiding van de andere partij te beschermen die niet of niet langer wordt beschermd volgens de interne wetgeving van het land van oorsprong. De partijen stellen elkaar ervan in kennis wanneer een geografische aanduiding in het land van oorsprong niet langer wordt beschermd.

ARTIKEL 10.23

Verband met het Handelscomité

Het bij artikel 16.1 (Handelscomité) opgerichte Handelscomité is bevoegd om:

- a) besluiten te nemen inzake de opname in bijlage 10-B als bedoeld in artikel 10.17 (Systeem voor de bescherming van geografische aanduidingen), lid 3; en
- b) bijlage 10-B te wijzigen overeenkomstig artikel 10.18 (Wijziging van de lijst van geografische aanduidingen).

ONDERAFDELING D

MODELLEN

ARTIKEL 10.24

Voorwaarden voor de bescherming van geregistreerde modellen ⁽⁵³⁾

1. De partijen voorzien in de bescherming van onafhankelijk gecreëerde modellen die nieuw of oorspronkelijk zijn ⁽⁵⁴⁾. In deze bescherming wordt voorzien door registratie, waardoor houders van het recht daarop exclusieve rechten overeenkomstig het bepaalde in onderafdeling D (Modellen) krijgen ⁽⁵⁵⁾.

⁽⁵³⁾ Voor de toepassing van onderafdeling D (Modellen) verleent de Unie ook bescherming aan ongeregistreerde modellen als deze voldoen aan de voorwaarden van Verordening (EG) nr. 6/2002 van de Raad van 12 december 2001 betreffende Gemeenschapsmodellen, laatstelijk gewijzigd bij Verordening (EG) nr. 1891/2006 van de Raad van 18 december 2006.

⁽⁵⁴⁾ De partijen zijn het erover eens dat ook kan worden verlangd dat het model een eigen karakter heeft wanneer de interne wetgeving van een partij dit bepaalt. Dit betreft modellen die aanzienlijk verschillen van bekende modellen of combinaties van de kenmerken van bekende modellen. Een model heeft volgens de Unie een eigen karakter als de algemene indruk die het bij de geïnformeerde gebruiker wekt, verschilt van de algemene indruk die bij die gebruiker wordt gewekt door modellen die voor het publiek beschikbaar zijn gesteld.

⁽⁵⁵⁾ Er bestaat overeenstemming over dat modellen niet van bescherming worden uitgesloten op de enkele grond dat zij een onderdeel van een artikel of product vormen, mits zij zichtbaar zijn, aan de criteria van dit lid voldoen en:

- a) voldoen aan de andere criteria voor de bescherming van modellen; en
- b) niet anderszins uitgesloten zijn van de bescherming van modellen, krachtens de interne wetgeving van de partijen.

2. De bescherming van modellen strekt zich niet uit tot modellen waarvoor hoofdzakelijk technische of functionele overwegingen bepalend zijn.
3. Een model dat strijdig is met de openbare orde of de goede zeden, is niet vatbaar voor bescherming door een recht inzake modellen ⁽⁵⁶⁾.

ARTIKEL 10.25

Door registratie verkregen rechten

De eigenaar van een beschermd model heeft het recht derden die daartoe niet zijn toestemming hebben te beletten om ten minste artikelen te vervaardigen, te koop aan te bieden, te verkopen of in te voeren die hetzelfde uiterlijk vertonen als een model of waarin een model is belichaamd dat een kopie of in feite een kopie is van het beschermde model, wanneer deze handelingen voor handelsdoeleinden worden verricht.

ARTIKEL 10.26

Duur van de bescherming

De duur van de geboden bescherming bedraagt ten minste tien jaar vanaf de datum van de aanvraag.

ARTIKEL 10.27

Uitzonderingen

Elk van beide partijen kan beperkte uitzonderingen op de bescherming van modellen vaststellen, mits deze uitzonderingen niet op onredelijke wijze strijdig zijn met de normale exploitatie van beschermde modellen en niet op onredelijke wijze de legitieme belangen van de eigenaar van het beschermde model schaden, rekening houdend met de legitieme belangen van derden.

ARTIKEL 10.28

Relatie met auteursrechten

Elk van beide partijen voorziet in de mogelijkheid dat een op het grondgebied van een partij overeenkomstig onderafdeling D (Modellen) geregistreerd model niet volledig is uitgesloten van bescherming uit hoofde van het interne auteursrecht van die partij. Die partij bepaalt de mate waarin en de voorwaarden waaronder een dergelijke bescherming wordt toegekend ⁽⁵⁷⁾.

ONDERAFDELING E

OCTROOIEN

ARTIKEL 10.29

Internationale overeenkomsten

De partijen herinneren aan de verplichtingen uit hoofde van het Verdrag tot samenwerking inzake octrooien, aangenomen te Washington op 19 juni 1970, gewijzigd op 28 september 1979 en op 3 februari 1984). De partijen stellen alles wat redelijkerwijs mogelijk is in het werk om te voldoen aan de artikelen 1 tot en met 16 van het Verdrag inzake octrooirecht, aangenomen te Genève op 1 juni 2000 op een wijze die in overeenstemming is met hun interne wetgeving en procedures.

ARTIKEL 10.30

Octrooien en volksgezondheid

1. De partijen erkennen het belang van de Verklaring inzake de TRIPs-Overeenkomst en de volksgezondheid, die op 14 november 2001 te Doha werd aangenomen door de ministeriële conferentie van de WTO. De partijen zien erop toe dat de uitlegging en uitvoering van de rechten en verplichtingen van onderafdeling E (Octrooien) en onderafdeling F (Bescherming van testgegevens die zijn ingediend met het oog op het verkrijgen van een administratieve vergunning voor het in de handel brengen van een farmaceutisch product) in overeenstemming zijn met die verklaring.

⁽⁵⁶⁾ Geen enkele bepaling in dit artikel belet een partij om in haar interne wetgeving andere uitsluitingen van de bescherming van modellen te bepalen. De partijen zijn het erover eens dat deze uitsluitingen beperkt moeten zijn.

⁽⁵⁷⁾ In het geval van Singapore gaat het bij de mate waarin en de voorwaarden waaronder een dergelijke bescherming wordt toegekend, ook om de voorwaarden van afdeling 74 van de auteurswet van Singapore.

2. Elk van beide partijen neemt het besluit van de Algemene Raad van de WTO van 30 augustus 2003 betreffende de uitvoering van lid 6 van de Verklaring van Doha inzake de TRIPs-Overeenkomst en de volksgezondheid in acht, alsmede het besluit van de Algemene Raad van de WTO van 6 december 2005 betreffende de wijziging van de TRIPs-Overeenkomst, waarbij het Protocol tot wijziging van de TRIPs-Overeenkomst is vastgesteld.

ARTIKEL 10.31

Verlenging van de duur van de door een octrooi verleende rechten

De partijen erkennen dat farmaceutische producten ⁽⁵⁸⁾ die op hun respectieve grondgebied door een octrooi worden beschermd, aan een vergunningprocedure kunnen worden onderworpen voordat zij er in de handel worden gebracht. De partijen bieden de mogelijkheid om de duur van de door de octrooibeschermer verleende rechten te verlengen om de octrooihouder te compenseren voor de verkorting van de effectieve duur van het octrooi als gevolg van de procedure voor het verkrijgen van een vergunning voor het in de handel brengen ⁽⁵⁹⁾. De duur van de door de octrooibeschermer verleende rechten mag met niet meer dan vijf jaar worden verlengd ⁽⁶⁰⁾.

ARTIKEL 10.32

Samenwerking

De partijen komen overeen samen te werken rond initiatieven ter bevordering van:

- a) het verlenen van octrooien op basis van aanvragen van aanvragers uit een partij in de andere partij; en
- b) de kwalificatie en erkenning van professionele octrooigemachtigden van een partij op het grondgebied van de andere partij.

ONDERAFDELING F

BESCHERMING VAN TESTGEGEVENS

ARTIKEL 10.33

Bescherming van testgegevens die zijn ingediend met het oog op het verkrijgen van een administratieve vergunning voor het in de handel brengen van een farmaceutisch product

Wanneer een partij verlangt dat testgegevens of studies over de veiligheid en werkzaamheid van een farmaceutisch product worden ingediend alvorens een vergunning voor het in de handel brengen van dat product wordt verleend, staat de partij derden gedurende een periode van ten minste vijf jaar vanaf de datum waarop de vergunning in die partij is verleend, niet toe om hetzelfde of een soortgelijk product in de handel te brengen op basis van de vergunning voor het in de handel brengen die is verleend aan degene die de testgegevens of studies heeft ingediend, tenzij deze laatste daarmee heeft ingestemd ⁽⁶¹⁾ ⁽⁶²⁾ ⁽⁶³⁾.

⁽⁵⁸⁾ Voor de toepassing van dit artikel en van artikel 10.33 (Bescherming van testgegevens die zijn ingediend met het oog op het verkrijgen van een administratieve vergunning voor het in de handel brengen van een farmaceutisch product) wordt het begrip "farmaceutisch product" voor elk van beide partijen omschreven door haar wetgeving op de datum van ondertekening van deze overeenkomst. In het geval van de Unie verwijst het begrip "farmaceutisch product" naar "geneesmiddel".

⁽⁵⁹⁾ Singapore verbindt zich ertoe om voor stoffen voor diagnoses of testen die als geneesmiddel zijn toegelaten, de mogelijkheid te bieden om de duur van de door de octrooibeschermer verleende rechten te verlengen om de octrooihouder te compenseren voor de verkorting van de effectieve duur van het octrooi als gevolg van de procedure voor het verkrijgen van een vergunning voor het in de handel brengen.

⁽⁶⁰⁾ De voorwaarden en procedures voor de verlenging van de duur van de octrooibeschermer worden bepaald door de interne wetgeving van de partijen. Dit laat een mogelijke verlenging voor pediatrische doeleinden onverlet, indien hierin door een van de partijen is voorzien.

⁽⁶¹⁾ De voorwaarden en procedures voor de verlening van de in dit artikel bedoelde bescherming worden bepaald door de interne wetgeving van de partijen.

⁽⁶²⁾ De partijen brengen vijf jaar na de inwerkingtreding van deze overeenkomst onder alle voorbehoud de discussie op gang over een mogelijke verlenging van de duur van de bescherming van testgegevens die zijn ingediend met het oog op het verkrijgen van een administratieve vergunning voor het in de handel brengen van een farmaceutisch product.

⁽⁶³⁾ In het kader van dit artikel is overeengekomen dat deze vertrouwelijke ondersteunende testgegevens of studies niet worden gebruikt om te bepalen of een eventuele andere aanvraag wordt toegewezen voor een periode van ten minste vijf jaar:

- a) in het geval van Singapore, vanaf de datum waarop de eerste aanvraag is ontvangen;
- b) in het geval van de Unie, vanaf de datum waarop de eerste aanvraag is goedgekeurd, tenzij degene die de testgegevens of studies heeft ingediend, daarmee heeft ingestemd.

ARTIKEL 10.34

Bescherming van testgegevens die zijn ingediend met het oog op het verkrijgen van een administratieve vergunning voor het in de handel brengen van een chemisch product voor de landbouw ⁽⁶⁴⁾

1. Wanneer een partij verlangt dat testgegevens of studies over de veiligheid en werkzaamheid van een chemisch product voor de landbouw worden ingediend alvorens een vergunning voor het in de handel brengen van dat product wordt verleend, staat de partij derden gedurende een periode van ten minste tien jaar vanaf de datum waarop de vergunning is verleend, niet toe om hetzelfde of een soortgelijk product in de handel te brengen op basis van de vergunning voor het in de handel brengen die is verleend aan de partij die de testgegevens of studies heeft ingediend, tenzij deze partij daarmee heeft ingestemd.
2. Wanneer een partij met betrekking tot chemische producten voor de landbouw voorziet in maatregelen of procedures om herhaling van proeven op gewervelde dieren te voorkomen, kan die partij de voorwaarden en omstandigheden bepalen waaronder derden hetzelfde of een soortgelijk product in de handel kunnen brengen op basis van de vergunning voor het in de handel brengen die is verleend aan degene die de testgegevens of studies heeft ingediend.
3. Wanneer een partij verlangt dat testgegevens of studies over de veiligheid en werkzaamheid van een chemisch product voor de landbouw worden ingediend alvorens een vergunning voor het in de handel brengen van dat product wordt verleend, tracht de partij alles in het werk te stellen om de aanvraag spoedig te behandelen en zo onredelijke vertraging te voorkomen.

ONDERAFDELING G

KWEKERSRECHTEN

ARTIKEL 10.35

Internationale overeenkomsten

De partijen herbevestigen hun verplichtingen uit hoofde van het Internationaal Verdrag tot bescherming van kweekproducten aangenomen te Parijs op 2 december 1961, zoals laatstelijk herzien te Genève op 19 maart 1991, met inbegrip van hun bevoegdheid om de facultatieve uitzondering op het kwekersrecht als bedoeld in artikel 15, lid 2, van dat verdrag toe te passen.

AFDELING C

CIVIELRECHTELIJKE HANDHAVING VAN INTELLECTUELE-EIGENDOMSRECHTEN

ARTIKEL 10.36

Algemene verplichtingen

1. De partijen herbevestigen hun verbintenissen uit hoofde van de artikelen 41 tot en met 50 van de TRIPs-Overeenkomst en stellen in hun interne wetgeving met deze verbintenissen in overeenstemming zijnde maatregelen, procedures en rechtsmiddelen vast tegen inbreuken op intellectuele-eigendomsrechten waarop dit hoofdstuk van toepassing is.
2. Voor de in lid 1 bedoelde maatregelen, procedures en rechtsmiddelen die door elk van beide partijen in haar interne wetgeving zijn vastgesteld, geldt in het bijzonder dat zij:
  - a) in voorkomend geval rekening moeten houden met de noodzakelijke evenredigheid tussen de ernst van de inbreuk en de belangen van derden;
  - b) eerlijk en billijk moeten zijn;

⁽⁶⁴⁾ In het geval van de Unie wordt voor de toepassing van dit artikel onder "chemische producten voor de landbouw" verstaan werkzame stoffen en preparaten die, in de vorm waarin zij aan de gebruiker worden geleverd, een of meer werkzame stoffen bevatten en bestemd zijn om:

- a) planten of plantaardige producten te beschermen tegen alle schadelijke organismen of de werking van dergelijke organismen te voorkomen, voor zover die stoffen of preparaten onder b) tot en met e) niet anders worden gedefinieerd;
- b) de levensprocessen van planten te beïnvloeden, voor zover het niet gaat om nutritieve stoffen (bijvoorbeeld groeiregulators);
- c) plantaardige producten te bewaren, voor zover die stoffen of producten niet onder bijzondere bepalingen van de Raad of van de Commissie inzake bewaarmiddelen vallen;
- d) ongewenste planten te vernietigen; of
- e) delen van planten te vernietigen en ongewenste plantengroei te controleren of te voorkomen.

- c) niet onnodig ingewikkeld of kostbaar mogen zijn en geen onredelijke termijnen of nodeloze vertragingen mogen inhouden; en
- d) zodanig moeten worden toegepast dat geen belemmeringen voor legitiem handelsverkeer worden gecreëerd en wordt voorzien in waarborgen tegen misbruik van deze maatregelen, procedures en rechtsmiddelen.

3. Geen enkele bepaling in dit hoofdstuk doet af aan de bevoegdheid van de partijen om hun interne wetgeving in het algemeen toe te passen of scheidt een verplichting voor de partijen om hun bestaande wetgeving inzake de handhaving van intellectuele-eigendomsrechten te wijzigen. Onverminderd de bovengenoemde algemene beginselen scheidt geen enkele bepaling in dit hoofdstuk een verplichting voor de partijen:

- a) om een rechtsstelsel in te voeren voor de handhaving van intellectuele-eigendomsrechten naast dat voor de rechtshandhaving in het algemeen; of
- b) met betrekking tot de verdeling van middelen tussen de handhaving van intellectuele-eigendomsrechten en de rechtshandhaving in het algemeen.

ARTIKEL 10.37

Openbaarmaking van rechterlijke uitspraken

In civiele gerechtelijke procedures die zijn ingevoerd voor inbreuken op intellectuele-eigendomsrechten, neemt elk van beide partijen passende maatregelen volgens haar interne wetgeving en intern beleid om informatie over definitieve rechterlijke beslissingen te publiceren of ter beschikking van het publiek te stellen. Geen enkele bepaling in dit artikel verlangt dat een partij vertrouwelijke informatie verstrekt waarvan bekendmaking de rechtshandhaving zou belemmeren of anderszins in strijd zou zijn met het openbaar belang of schadelijk zou zijn voor de rechtmatige handelsbelangen van bepaalde openbare of particuliere ondernemingen. Elke partij kunnen voorzien in andere bijkomende vormen van bekendmaking die passend zijn in de omstandigheden van het geval, zoals opvallende publiciteit.

ARTIKEL 10.38

Beschikbaarheid van civiele maatregelen, procedures en rechtsmiddelen

1. Elk van beide partijen stelt in hun interne wetgeving de in afdeling C (Civielrechtelijke handhaving van intellectuele-eigendomsrechten) bedoelde civiele maatregelen, procedures en rechtsmiddelen voor de in lid 2 omschreven intellectuele-eigendomsrechten ter beschikking van de houders van een recht.
2. Voor de toepassing van afdeling C (Civielrechtelijke handhaving van intellectuele-eigendomsrechten) wordt verstaan onder:
  - a) "houders van een recht": ook exclusieve licentiehouders en federaties en verenigingen⁽⁶⁵⁾ die rechtens bevoegd zijn om die rechten te doen gelden; en
  - b) "intellectuele-eigendomsrechten": alle categorieën intellectuele eigendom die vallen onder deel II, titels 1 tot en met 6, van de TRIPs-Overeenkomst⁽⁶⁶⁾.

ARTIKEL 10.39

Maatregelen ter bescherming van bewijsmateriaal

1. Elk van beide partijen bepaalt dat haar rechterlijke instanties de bevoegdheid hebben onmiddellijke en doeltreffende voorlopige maatregelen te gelasten:
  - a) tegen een partij of in voorkomend geval een derde over wie de desbetreffende rechtelijke instantie jurisdictie heeft, om te beletten dat zich een inbreuk op een intellectuele-eigendomsrecht voordoet, en met name om te beletten dat goederen waarmee inbreuk op een intellectuele-eigendomsrecht wordt gemaakt, in het verkeer worden gebracht; en
  - b) om met betrekking tot de vermeende inbreuk van belang zijnd bewijsmateriaal te beschermen.

⁽⁶⁵⁾ Voor zover dat wordt toegestaan door en in overeenstemming is met de toepasselijke wetgeving, bestaat er overeenstemming over dat onder "federaties en verenigingen" mede wordt verstaan instanties voor het collectieve beheer van intellectuele-eigendomsrechten en, in het kader van de Unie, organisaties voor de verdediging van beroepsbelangen die officieel erkend zijn als gerechtigd tot het vertegenwoordigen van houders van intellectuele-eigendomsrechten.

⁽⁶⁶⁾ Een partij kan octrooien uitsluiten van het toepassingsgebied van afdeling C (Civielrechtelijke handhaving van intellectuele-eigendomsrechten).

2. Elk van beide partijen bepaalt dat haar rechterlijke instanties de bevoegdheid hebben om, wanneer passend, voorlopige maatregelen te treffen zonder de wederpartij te hebben gehoord, met name wanneer uitstel vermoedelijk onherstelbare schade voor de houder van het recht zal veroorzaken of wanneer er een aantoonbaar risico is dat bewijsmateriaal zal worden vernietigd. Elk van beide partijen verleent haar rechterlijke instanties ten aanzien van procedures waarin de tegenpartij niet is gehoord, de bevoegdheid om met betrekking tot verzoeken om voorlopige maatregelen snel te handelen en onverwijld een beslissing te geven.
3. Elk van beide partijen bepaalt dat haar rechterlijke instanties, ten minste in gevallen van inbreuk op het auteursrecht of naburige rechten en namaak van handelsmerken, in civiele gerechtelijke procedures de bevoegdheid hebben de inbeslagneming of het anderszins in bewaring nemen te gelasten van verdachte goederen en van met de inbreuk verband houdende materialen en werktuigen alsmede, ten minste voor de namaak van handelsmerken, van met de inbreuk verband houdende schriftelijke bewijsstukken, ongeacht of dit originelen of kopieën daarvan betreft.
4. Elk van beide partijen bepaalt dat haar instanties de bevoegdheid hebben om van de verzoeker in het kader van voorlopige maatregelen te verlangen dat deze redelijkerwijs beschikbaar bewijsmateriaal overlegt opdat zij zich er met een voldoende mate van zekerheid van kunnen vergewissen dat er inbreuk op het recht van de verzoeker wordt gemaakt of dreigt te worden gemaakt, en om de verzoeker te gelasten een zekerheid te stellen of soortgelijke waarborg te bieden die voldoende is om de verweerder te beschermen en misbruik te beletten. Deze zekerheid of soortgelijke waarborg mag niet op onredelijke wijze weerhouden van gebruikmaking van procedures voor dergelijke voorlopige maatregelen.
5. Wanneer de voorlopige maatregelen worden herroepen of wanneer zij vervallen wegens enig handelen of nalaten van de verzoeker, of wanneer later wordt vastgesteld dat er geen inbreuk op een intellectuele-eigendomsrecht is, hebben de rechterlijke autoriteiten de bevoegdheid, op verzoek van de verweerder, de verzoeker te gelasten de verweerder passende schadeloosstelling te bieden voor de door deze maatregelen toegebrachte schade.

ARTIKEL 10.40

Bewijsmateriaal en recht op informatie

1. Onverminderd haar interne wetgeving inzake verschoningsrechten, de bescherming van de vertrouwelijkheid of de verwerking van persoonsgegevens, bepaalt elk van beide partijen dat haar rechterlijke instanties in civiele gerechtelijke procedures betreffende de handhaving van intellectuele-eigendomsrechten de bevoegdheid hebben op een gerechtvaardigd verzoek van de houder van het recht te gelasten dat de inbreukmaker, althans de vermeende inbreukmaker, relevante informatie als bepaald in haar toepasselijke wet- en regelgeving die hij in zijn bezit heeft of waarover hij kan beschikken, ten minste met het oog op de bewijsgaring, aan de houder van het recht of de rechterlijke instanties verstrekt.
2. De in lid 1 bedoelde relevante informatie kan informatie omvatten betreffende personen die op enigerlei wijze zijn betrokken bij de inbreuk of vermeende inbreuk en betreffende de productiemiddelen of de distributiekkanalen voor de inbreukmakende of vermeende inbreukmakende goederen of diensten, met inbegrip van het specifiek noemen van derden van wie wordt gesteld dat zij bij de productie en de distributie van die goederen of diensten zijn betrokken, en van de betrokken distributiekkanalen.

ARTIKEL 10.41

Andere corrigerende maatregelen

1. Elk van beide partijen bepaalt dat haar rechterlijke instanties in civiele gerechtelijke procedures in het kader waarvan een inbreuk op een intellectuele-eigendomsrecht wordt vastgesteld, op verzoek van de houder van het recht de bevoegdheid hebben om, ten minste ten aanzien van onrechtmatig gereproduceerde goederen waarop een auteursrecht rust en nagemaakte merkartikelen te gelasten:
  - a) dat dergelijke inbreukmakende goederen, zonder schadevergoeding van welke aard ook,
    - i) worden vernietigd, behoudens in uitzonderlijke omstandigheden; of
    - ii) worden onttrokken aan het verkeer op zodanige wijze dat nadeel voor de houder van het recht wordt vermeden; en
  - b) dat materialen en werktuigen die voornamelijk bij de vervaardiging of de voortbrenging van de inbreukmakende goederen zijn gebruikt, onverwijld worden vernietigd of onttrokken aan het verkeer, zonder schadevergoeding van welke aard ook, op zodanige wijze dat het gevaar van verdere inbreuken tot een minimum wordt beperkt.

2. Bij de behandeling van een in lid 1 bedoeld verzoek van de houder van een recht, wordt rekening gehouden met de noodzakelijke evenredigheid tussen de ernst van de inbreuk en de gelaste corrigerende maatregelen en met de belangen van derden.
3. De in dit artikel bedoelde corrigerende maatregelen kunnen op kosten van de inbreukmaker worden uitgevoerd.

ARTIKEL 10.42

Rechterlijke bevelen

Elk van beide partijen bepaalt dat haar rechterlijke instanties in civiele gerechtelijke procedures in het kader waarvan een inbreuk op een intellectuele-eigendomsrecht wordt vastgesteld, op verzoek van de houder van het recht de bevoegdheid hebben een bevel tot staking van de inbreuk tegen de inbreukmaker of in voorkomend geval een derde over wie de betrokken rechterlijke instantie jurisdictie heeft, uit te vaardigen. Wanneer de interne wetgeving van de partij daarin voorziet, wordt bij niet-naleving van een rechterlijk bevel in voorkomend geval een dwangsom tot naleving van het bevel opgelegd.

ARTIKEL 10.43

Alternatieve maatregelen

Elk van beide partijen kan in haar interne wetgeving bepalen dat haar rechterlijke instanties in civiele gerechtelijke procedures in het kader waarvan een inbreuk op een intellectuele-eigendomsrecht wordt vastgesteld, in passende gevallen en op verzoek van degene aan wie de in artikel 10.41 (Andere corrigerende maatregelen) en/of artikel 10.42 (Rechterlijke bevelen) vastgelegde maatregelen kunnen worden opgelegd, de bevoegdheid hebben te gelasten dat aan de benadeelde partij een geldelijke schadeloosstelling wordt betaald in plaats van toepassing van de maatregelen uit artikel 10.41 (Andere corrigerende maatregelen) of artikel 10.42 (Rechterlijke bevelen), indien de betrokkene zonder opzet en zonder nalatigheid heeft gehandeld en indien uitvoering van de maatregelen hem onevenredige schade zou berokkenen en indien geldelijke schadeloosstelling van de benadeelde partij redelijkerwijs bevredigend lijkt ⁽⁶⁷⁾.

ARTIKEL 10.44

Schadevergoeding

1. Elk van beide partijen bepaalt dat haar rechterlijke instanties in civiele gerechtelijke procedures betreffende de handhaving van intellectuele-eigendomsrechten de bevoegdheid hebben de inbreukmaker die wist of redelijkerwijs kon weten dat hij inbreuk pleegde, te gelasten een toereikende schadevergoeding te betalen ter compensatie van de schade die de houder van het recht door de inbreuk heeft geleden.
2. Bij de vaststelling van de hoogte van de schadevergoeding wegens inbreuk op een intellectuele-eigendomsrecht hebben de rechterlijke instanties van een partij de bevoegdheid om onder andere door de houder aangevoerde legitieme waardebepalingen, met inbegrip van gederfde winst, de marktwaarde van de goederen of diensten ten aanzien waarvan inbreuk is gemaakt of de voorgestelde detailhandelsprijs, in aanmerking te nemen ⁽⁶⁸⁾. Elk van beide partijen bepaalt dat haar rechterlijke instanties, ten minste in gevallen van inbreuk op auteursrecht of naburige rechten en namaak van handelsmerken, de bevoegdheid hebben de inbreukmaker te gelasten aan de houder van het recht de aan de inbreuk toe te schrijven winst te betalen als alternatief of in aanvulling op of als onderdeel van de schadevergoeding.
3. Als alternatief voor het bepaalde in lid 2 kan elk van beide partijen bepalen dat haar rechterlijke instanties in voorkomend geval de schadevergoeding kunnen vaststellen als een vast bedrag, op basis van elementen zoals ten minste het bedrag aan royalty's of vergoedingen dat verschuldigd was geweest indien de inbreukmaker toestemming had gevraagd om het intellectuele-eigendomsrecht in kwestie te gebruiken.
4. Geen enkele bepaling in dit artikel belet de partijen erin te voorzien dat de rechterlijke instanties invordering van winsten of betaling van een, eventueel vooraf vastgestelde, schadevergoeding kunnen gelasten indien de inbreukmaker niet wist of niet redelijkerwijs kon weten dat hij inbreuk pleegde.

⁽⁶⁷⁾ Er bestaat overeenstemming over het feit dat Singapore mag bepalen dat zijn rechterlijke instanties de bevoegdheid hebben een geldelijke schadeloosstelling te gelasten indien de betrokken persoon zonder opzet en zonder nalatigheid heeft gehandeld of indien de uitvoering van de maatregelen hem onevenredige schade zou berokkenen en indien geldelijke schadeloosstelling van de benadeelde partij redelijkerwijs bevredigend lijkt.

⁽⁶⁸⁾ In het geval van de Unie omvat dit in voorkomend geval ook andere elementen dan economische factoren, onder andere de morele schade die de houder van het recht door de inbreuk heeft geleden.

ARTIKEL 10.45

Gerechtskosten

Elk van beide partijen bepaalt dat haar rechterlijke instanties in voorkomend geval de bevoegdheid hebben aan het einde van civiele gerechtelijke procedures betreffende inbreuk op intellectuele-eigendomsrechten te gelasten dat de verliezende partij jegens de in het gelijk gestelde partij wordt veroordeeld tot betaling van de griffiekosten of –rechten en passende advocatenkosten, of van andere kosten waarin de interne wetgeving van die partij voorziet.

ARTIKEL 10.46

Vermoedens in verband met het auteursrecht en de naburige rechten

In civiele gerechtelijke procedures in verband met het auteursrecht of naburige rechten voorziet elk van beide partijen in een vermoeden dat ten minste met betrekking tot een literair of artistiek werk, uitvoering of fonogram, tot bewijs van het tegendeel de natuurlijke of rechtspersoon van wie de naam op de gebruikelijke wijze op dat werk, die uitvoering of dat fonogram voorkomt, de houder van het recht is en dus een inbreukprocedure mag instellen.

ARTIKEL 10.47

Aansprakelijkheid van aanbieders van intermediaire diensten

1. Onverminderd de leden 2 tot en met 6 bepaalt elk van beide partijen in haar interne wetgeving vrijstellingen of beperkingen met betrekking tot de aansprakelijkheid van, of de reikwijdte van de beschikbare rechtsmiddelen tegen, aanbieders van diensten voor inbreuken op het auteursrecht of naburige rechten of op handelsmerken die plaatsvinden via systemen of netwerken die door of namens hen worden gecontroleerd of geëxploiteerd.
2. De in lid 1 bedoelde vrijstellingen of beperkingen:
  - a) bestrijken de volgende functies:
    - i) de doorgifte van ⁽⁶⁹⁾ of het verlenen van toegang tot materiaal zonder de inhoud ervan te kiezen en/of te wijzigen ⁽⁷⁰⁾; en
    - ii) caching (wijze van opslag) via een automatisch proces ⁽⁷¹⁾; en
  - b) kunnen ook de volgende functies bestrijken:
    - i) opslag in opdracht van een gebruiker van materiaal dat zich in een door of voor de aanbieder van de dienst gecontroleerd of geëxploiteerd systeem of netwerk bevindt; en
    - ii) gebruikers verwijzen naar of verbinden met een online locatie via het gebruik van instrumenten voor het vinden van informatie, onder andere hyperlinks en adresboeken.
3. Aan de vrijstellingen of beperkingen van dit artikel mag niet de voorwaarde worden verbonden dat de aanbieder van de dienst toezicht houdt op zijn dienst of actief zoekt naar feiten die wijzen op inbreukmakende activiteiten, tenzij voor zover verenigbaar met dergelijke technische voorzieningen.
4. Elk van beide partijen kan in haar interne wetgeving voorwaarden bepalen waaronder aanbieders van diensten in aanmerking komen voor de vrijstellingen of beperkingen van dit artikel. Onverminderd de leden 1 tot en met 3, kan elk van beide partijen passende procedures vaststellen voor effectieve meldingen van vermeende inbreuken en effectieve tegenmeldingen door degenen van wie het materiaal door een vergissing of verkeerde identificatie is verwijderd of onbruikbaar gemaakt.
5. Dit artikel laat de beschikbaarheid onverlet van algemeen toepasselijke verweermiddelen tegen inbreuken op het auteursrecht of naburige rechten of op handelsmerken. Dit artikel belet niet dat een gerecht of administratieve instantie van een partij in overeenstemming met haar rechtsstelsel verlangt dat de aanbieder van de dienst een inbreuk beëindigt of voorkomt.

⁽⁶⁹⁾ Er bestaat overeenstemming over dat ook routing onder deze functie van doorgifte valt.

⁽⁷⁰⁾ Er bestaat overeenstemming over dat het toegang verlenen tot materiaal zonder de inhoud ervan te kiezen en/of te wijzigen ook betrekking heeft op middelen die worden gebruikt om toegang te krijgen tot het communicatienetwerk en gevallen omvat waarin verbindingen worden verstrekt voor het materiaal.

⁽⁷¹⁾ Er bestaat overeenstemming over dat caching via een automatisch proces betrekking kan hebben op de tussentijdse en tijdelijke opslag van materiaal gedurende het doorgeven van of het toegang verlenen tot dat materiaal.

6. Elk van beide partijen kan om overleg met de andere partij verzoeken om te bespreken hoe zal worden omgegaan met toekomstige functies die vergelijkbaar zijn met die waarop dit artikel betrekking heeft.

AFDELING D

GRENSMAATREGELEN

ARTIKEL 10.48

Definities

Voor de toepassing van deze afdeling wordt verstaan onder:

- a) "goederen met een nagemaakte geografische aanduiding": alle goederen, met inbegrip van verpakking, die zonder toestemming een teken dragen dat identiek is met de rechtsgeldig voor deze goederen ingeschreven geografische aanduiding op het grondgebied waar de goederen zich bevinden, of dat op de wezenlijke punten niet van die geografische aanduiding kan worden onderscheiden, en dat daardoor inbreuk maakt op de rechten van de houder van de geografische aanduiding in kwestie volgens de interne wetgeving van de partij waar de goederen zich bevinden;
- b) "nagemaakte merkartikelen": alle goederen, met inbegrip van verpakking, die zonder toestemming een handelsmerk dragen dat identiek is met het rechtsgeldig voor deze goederen ingeschreven handelsmerk, of dat op de wezenlijke punten niet van dat handelsmerk kan worden onderscheiden, en dat daardoor inbreuk maakt op de rechten van de houder van het handelsmerk in kwestie volgens de interne wetgeving van de partij waar de goederen zich bevinden;
- c) "goederen in doorvoer": goederen waarbij het vervoer over het grondgebied van een partij, met of zonder overlading, al dan niet aangeland op het grondgebied van een partij, opslag in een entrepot, splitsing van lading dan wel verandering van vervoerwijze of vervoermiddel, slechts een onderdeel vormt van de gehele reis die begint en eindigt buiten het grondgebied van de partij waar het vervoer voorbijkomt;
- d) "onrechtmatig gereproduceerde goederen waarop een auteursrecht rust": kopieën die zijn gemaakt zonder toestemming van de houder van het recht of een naar behoren door hem gemachtigde persoon in het land van productie en die direct of indirect van een artikel zijn gemaakt, wanneer het maken van die kopie een inbreuk op een auteursrecht of een naburig recht zou hebben gevormd volgens de interne wetgeving van de partij waar de goederen zich bevinden; en
- e) "onrechtmatig gereproduceerde goederen waarvoor een model is gebruikt": goederen waarvoor het model is geregistreerd en waarop dat model of een niet wezenlijk daarvan verschillend model is toegepast zonder toestemming van de houder van het recht of een naar behoren door hem gemachtigde persoon in het land van productie, wanneer het maken van deze goederen een inbreuk zou hebben gevormd volgens de interne wetgeving van de partij waar de goederen zich bevinden.

ARTIKEL 10.49

Toepassingsgebied van grensmaatregelen

1. Onverminderd lid 3 worden door elk van beide partijen procedures vastgesteld of gehandhaafd met betrekking tot goederen onder douanetoezicht in het kader waarvan de houder van een recht de bevoegde instanties kan verzoeken om de vrijgave te schorsen van verdachte:

- a) nagemaakte merkartikelen;
- b) onrechtmatig gereproduceerde goederen waarop een auteursrecht rust;
- c) goederen met een nagemaakte geografische aanduiding; en
- d) onrechtmatig gereproduceerde goederen waarvoor een model is gebruikt.

2. Door elk van beide partijen worden procedures vastgesteld of gehandhaafd met betrekking tot goederen onder douanetoezicht in het kader waarvan de bevoegde instanties op eigen initiatief de vrijgave kunnen schorsen van verdachte ⁽⁷²⁾:

- a) nagemaakte merkartikelen;
- b) onrechtmatig gereproduceerde goederen waarop een auteursrecht rust; en
- c) goederen met een nagemaakte geografische aanduiding.

3. De partijen zijn niet verplicht om in de in de leden 1 en 2 bedoelde procedures te voorzien voor goederen in uitvoer. Dit laat artikel 10.51 (Samenwerking), lid 2, onverlet.

4. Singapore legt de verplichtingen van de leden 1 en 2 liefst binnen twee maar uiterlijk binnen drie jaar na de inwerkingtreding van deze overeenkomst volledig ten uitvoer met betrekking tot:

- a) goederen met een nagemaakte geografische aanduiding; en
- b) onrechtmatig gereproduceerde goederen waarvoor een model is gebruikt.

ARTIKEL 10.50

Identificatie van zendingen

Om de effectieve handhaving van intellectuele-eigendomsrechten te vergemakkelijken, stellen de douaneautoriteiten een reeks methoden vast om zendingen te identificeren die nagemaakte merkartikelen, onrechtmatig gereproduceerde goederen waarop een auteursrecht rust, onrechtmatig gereproduceerde goederen waarvoor een model is gebruikt en goederen met een nagemaakte geografische aanduiding bevatten. Tot deze methoden behoren risicoanalysetechnieken die onder andere zijn gebaseerd op door de houders van een recht verstrekte informatie, verzamelde informatie en vrachtingspecties.

ARTIKEL 10.51

Samenwerking

1. De partijen komen overeen samen te werken ten einde de internationale handel in goederen die inbreuk maken op intellectuele-eigendomsrechten uit te bannen. Daartoe wisselen zij in het bijzonder informatie uit en zorgen zij voor samenwerking, die onderling overeengekomen moet worden tussen hun douaneautoriteiten, met betrekking tot de handel in nagemaakte merkartikelen, onrechtmatig gereproduceerde goederen waarop een auteursrecht rust, onrechtmatig gereproduceerde goederen waarvoor een model is gebruikt en goederen met een nagemaakte geografische aanduiding.

2. Voor zendingen van goederen die worden doorgevoerd of overgeladen op het grondgebied van een partij en bestemd zijn voor het grondgebied van de andere partij, waarvan wordt vermoed dat zij zijn nagemaakt of onrechtmatig gereproduceerd, verstrekken de partijen op eigen initiatief of op verzoek van de andere partij beschikbare informatie aan de andere partij om effectieve handhaving ten aanzien van deze zendingen mogelijk te maken. De partijen mogen geen informatie verstrekken die op vertrouwelijke basis is ingediend door de verzender, de scheepvaartmaatschappij of haar vertegenwoordiger.

⁽⁷²⁾ De partijen zullen binnen drie jaar na de inwerkingtreding van deze overeenkomst de mogelijkheid onderzoeken om onrechtmatig gereproduceerde goederen waarvoor een model is gebruikt, op te nemen in het toepassingsgebied van lid 2 van dit artikel. De partijen kunnen lid 2 van dit artikel bij besluit in het Handelscomité wijzigen als gevolg van dit onderzoek.

AFDELING E

SAMENWERKING

ARTIKEL 10.52

Samenwerking

1. De partijen komen overeen samen te werken ter ondersteuning van de tenuitvoerlegging van de verbintenissen en verplichtingen uit hoofde van dit hoofdstuk. De samenwerking strekt zich uit, maar is niet beperkt tot de volgende activiteiten:

- a) de uitwisseling van informatie over de rechtskaders met betrekking tot intellectuele-eigendomsrechten, waaronder de tenuitvoerlegging van wetgeving en systemen inzake de intellectuele eigendom, met het oog op de bevordering van de efficiënte registratie van intellectuele-eigendomsrechten;
- b) de uitwisseling tussen de respectieve voor de handhaving van intellectuele-eigendomsrechten verantwoordelijke instanties van ervaringen en beste praktijken met betrekking tot de handhaving van intellectuele-eigendomsrechten;
- c) de uitwisseling van informatie en samenwerking inzake de voorlichting van het publiek en passende initiatieven om de kennis van de voordelen van intellectuele-eigendomsrechten en -systemen te bevorderen;
- d) capaciteitsopbouw en technische samenwerking in verband met, maar niet beperkt tot: het beheer, het verlenen van licenties voor, de waardering en de exploitatie van intellectuele-eigendomsrechten; technologie en marktintelligentie; de bevordering van de samenwerking tussen bedrijven, onder andere inzake intellectuele-eigendomsrechten die kunnen worden toegepast ten aanzien van milieubehoud of milieuverbetering, eventueel via de opzetting van een platform of databank, en publiek-private partnerschappen ter ondersteuning van cultuur en innovatie;
- e) de uitwisseling van informatie en samenwerking inzake kwesties betreffende intellectuele-eigendomsrechten, wanneer dit passend en van belang is voor de ontwikkeling van milieuvriendelijke technologie; en
- f) andere samenwerkingsgebieden of activiteiten zoals tussen de partijen kan worden besproken en overeengekomen.

2. Onverminderd lid 1 komen de partijen overeen een contactpunt aan te wijzen om een dialoog te onderhouden, dat onder andere, indien nuttig, vergaderingen inzake intellectuele-eigendomsrechten kan bijeenroepen tussen de technische experts van de partijen over aangelegenheden waarop dit hoofdstuk betrekking heeft.

3. Bij de samenwerking in het kader van dit hoofdstuk worden de wetgeving, regels, voorschriften en richtsnoeren en het beleid van de partijen in acht genomen. Ook vindt de samenwerking plaats onder onderling overeengekomen voorwaarden en pas als daarvoor in elk van beide partijen middelen beschikbaar zijn.

HOOFDSTUK ELF

MEDEDINGING EN DAARMEE VERBAND HOUDENDE AANGELEGENHEDEN

AFDELING A

CONCURRENTIEVERSTOREND GEDRAG EN FUSIES

ARTIKEL 11.1

Beginselen

1. De partijen erkennen het belang van een vrije en onvervalste mededinging voor hun handelsbetrekkingen. Zij erkennen dat concurrentieverstorend gedrag van ondernemingen en concurrentieverstorende transacties de goede werking van hun markten kunnen verstoren en de voordelen van de liberalisering van het handelsverkeer kunnen ondergraven.

2. Ter bevordering van een vrije en onvervalste mededinging in alle sectoren van hun economie handhaven de partijen op hun respectieve grondgebied uitgebreide wetgeving waarmee doeltreffend wordt opgetreden tegen de volgende praktijken, waar die het handelsverkeer tussen de partijen ongunstig beïnvloeden:

- a) horizontale en verticale overeenkomsten⁽⁷³⁾ tussen ondernemingen, besluiten van ondernemersverenigingen en onderling afgestemde feitelijke gedragingen die ertoe strekken of ten gevolge hebben dat de mededinging op het gehele grondgebied van een van beide partijen of op een wezenlijk deel daarvan wordt verhinderd, beperkt of vervalst;
- b) misbruik door een of meer ondernemingen van een machtspositie op het gehele grondgebied van een van beide partijen of op een wezenlijk deel daarvan; en
- c) concentraties tussen ondernemingen die een substantiële afname van de mededinging tot gevolg hebben of aanzienlijke hinder veroorzaken voor een doeltreffende mededinging, in het bijzonder als gevolg van de totstandbrenging of versterking van een machtspositie op het gehele grondgebied van een van beide partijen of op een wezenlijk deel daarvan.

ARTIKEL 11.2

Tenuitvoerlegging

1. Elk van beide partijen behoudt haar autonomie bij de opstelling en de handhaving van haar wetgeving. De partijen verbinden zich evenwel ertoe om autoriteiten in stand te houden die verantwoordelijk zijn voor en goed uitgerust zijn voor de doeltreffende handhaving van de wetgeving als bedoeld in artikel 11.1 (Beginselen), lid 2.

2. De partijen passen hun respectieve wetgeving als bedoeld in artikel 11.1 (Beginselen), lid 2, op transparante en niet-discriminerende wijze toe, met inachtneming van de beginselen van een billijke rechtsgang en van het recht van verweer van de betrokken partijen, met inbegrip van het recht van de betrokken partijen om te worden gehoord alvorens een beslissing ten gronde wordt genomen.

AFDELING B

OPENBARE ONDERNEMINGEN, ONDERNEMINGEN WAARAAN BIJZONDERE OF UITSLUITENDE RECHTEN ZIJN TOEGEKEND, EN STAATSMONOPOLIES

ARTIKEL 11.3

Openbare ondernemingen en ondernemingen waaraan bijzondere of uitsluitende rechten zijn toegekend

1. Geen enkele bepaling in dit hoofdstuk belet een partij volgens haar nationale wetgeving openbare ondernemingen op te richten of in stand te houden, of aan ondernemingen bijzondere of uitsluitende rechten toe te kennen.

2. Elk van beide partijen ziet erop toe dat de in afdeling A (Concurrentieverstorende gedragingen en fusies) bedoelde wetgeving van toepassing is op openbare ondernemingen en ondernemingen waaraan bijzondere of uitsluitende rechten zijn toegekend, voor zover de toepassing van deze wettelijke voorschriften die ondernemingen niet belemmert in de wettelijke of feitelijke uitvoering van de hun toegewezen bijzondere taken.

3. Elk van beide partijen ziet erop toe dat ondernemingen waaraan bijzondere of uitsluitende rechten zijn toegekend, die bijzondere of uitsluitende rechten niet gebruiken om op een andere markt, ten aanzien waarvan deze ondernemingen geen bijzondere of uitsluitende rechten hebben, al dan niet rechtstreeks, ook niet via transacties met hun moedermaatschappijen, dochterondernemingen of andere ondernemingen in gemeenschappelijke eigendom, mededingingsbeperkende praktijken toe te passen die de investeringen of de handel in goederen of diensten van de andere partij ongunstig beïnvloeden.

4. Singapore ziet erop toe dat alle openbare ondernemingen of alle ondernemingen waaraan bijzondere of uitsluitende rechten zijn toegekend, bij de aan- of verkoop van goederen of diensten uitsluitend handelen op grond van commerciële overwegingen, onder meer met betrekking tot prijs, kwaliteit, beschikbaarheid, verhandelbaarheid, transport en andere aan- of verkoopvoorwaarden, en de vestigingen uit de Unie, de goederen van de Unie en de dienstverleners van de Unie op niet-discriminerende wijze behandelen.

⁽⁷³⁾ Wanneer de bevoegde autoriteit in Singapore van oordeel is dat ingevolge het in afdeling 34 van de Wet op de mededinging (hoofdstuk 50B) neergelegde verbod de mededingingsbeperkende gevolgen van een verticale overeenkomst waarschijnlijk zwaarder wegen dan de mededingingsbevorderende gevolgen ervan, legt zij de kwestie voor aan de minister. De minister beslist of afdeling 34 van de Wet op de mededinging op de betrokken verticale overeenkomst van toepassing is. Dit laat onverlet dat de bevoegde autoriteit in Singapore toepassing kan geven aan afdeling 47 van de Wet op de mededinging, die geldt voor door een onderneming met een machtspositie gesloten verticale overeenkomsten.

ARTIKEL 11.4

Staatsmonopolies

Hoewel geen enkele bepaling in dit hoofdstuk aldus mag worden uitgelegd dat een partij hierdoor wordt belet staatsmonopolies aan te wijzen of in stand te houden, past elk van beide partijen commerciële staatsmonopolies zodanig aan dat wordt gewaarborgd dat door die monopolies geen discriminatie wordt toegepast ten aanzien van de voorwaarden waaronder goederen en diensten worden ingekocht bij en verhandeld aan natuurlijke of rechtspersonen van de andere partij.

AFDELING C

SUBSIDIES

ARTIKEL 11.5

Definitie en toepassingsgebied

1. Voor de toepassing van deze overeenkomst is een subsidie een maatregel die *mutatis mutandis* beantwoordt aan de in artikel 1, lid 1, van de SCM-Overeenkomst genoemde voorwaarden, ongeacht of de subsidie wordt verleend met betrekking tot de productie van goederen of van diensten ⁽⁷⁴⁾.
2. Dit hoofdstuk is alleen van toepassing op subsidies wanneer het specifieke subsidies in de zin van artikel 2 van de SCM-Overeenkomst betreft. Een subsidie waarop artikel 11.7 (Verboden subsidies) van toepassing is, wordt geacht specifiek te zijn.
3. De artikelen 11.7 (Verboden subsidies), 11.8 (Overige subsidies) en 11.10 (Evaluatie) alsmede bijlage 11-A zijn niet van toepassing op subsidies voor de visserij, subsidies voor producten die vallen onder bijlage 1 bij de Overeenkomst inzake de landbouw en andere subsidies die vallen onder de Overeenkomst inzake de landbouw.

ARTIKEL 11.6

Verhouding tot WTO

De bepalingen van deze afdeling doen geen afbreuk aan de rechten en verplichtingen van een partij uit hoofde van de WTO-Overeenkomst, met name niet aan het recht om handelsmaatregelen toe te passen, een geschillenbeslechtingsprocedure in te leiden of andere passende maatregelen te treffen wanneer door de andere partij een subsidie wordt verleend.

ARTIKEL 11.7

Verboden subsidies

1. Met betrekking tot subsidies in verband met de handel in goederen bevestigen de partijen hun rechten en verplichtingen uit hoofde van artikel 3 van de SCM-Overeenkomst, dat *mutatis mutandis* in deze overeenkomst wordt opgenomen en deel daarvan uitmaakt.
2. De volgende subsidies in verband met de handel in goederen en diensten zijn verboden tenzij de subsidiërende partij op verzoek van de andere partij heeft aangetoond dat de betrokken subsidie het handelsverkeer van de andere partij niet ongunstig beïnvloedt en het ook niet waarschijnlijk is dat het handelsverkeer daardoor ongunstig wordt beïnvloed:
  - a) elke wettelijke regeling op grond waarvan een regering of een overheidsinstantie verantwoordelijk is voor schulden of verplichtingen van bepaalde ondernemingen, zonder wettelijke of feitelijke beperking van het bedrag van die schulden en verplichtingen of de duur van de verantwoordelijkheid; en
  - b) steun voor insolvente of noodlijdende ondernemingen in welke vorm dan ook (zoals leningen en garantstellingen, uitkeringen in contanten, kapitaalinjecties, verstrekkingen van activa onder de marktprijs of belastingvrijstellingen), zonder dat er een geloofwaardig herstructureringsprogramma op basis van realistische vooronderstellingen bestaat dat er binnen redelijke tijd voor moet zorgen dat de noodlijdende onderneming op lange termijn weer levensvatbaar wordt, en zonder dat de onderneming zelf op significante wijze bijdraagt aan de kosten van de herstructurering ⁽⁷⁵⁾.

⁽⁷⁴⁾ Dit lid loopt niet vooruit op de uitkomst van toekomstige besprekingen binnen de WTO over de definitie van subsidies voor diensten. De partijen verbinden zich ertoe de vaststelling van een eventueel besluit van het Handelscomité om deze overeenkomst bij te werken teneinde rekening te houden met de binnen de WTO bereikte overeenstemming over de definitie van subsidies voor diensten, in welwillende overweging te nemen.

⁽⁷⁵⁾ Dit belet de partijen niet tijdelijke liquiditeitssteun te verlenen in de vorm van kredietgaranties of leningen die beperkt zijn tot het bedrag dat nodig is om een noodlijdende onderneming boven water te houden voor de tijd die nodig is om een herstructurerings- of liquidatieplan uit te werken.

3. Het bepaalde in lid 2, onder a) en b), belet een partij niet om subsidies te verlenen die ertoe strekken een ernstige verstoring in haar economie op te heffen. Onder een ernstige verstoring in de economie van een partij wordt verstaan een uitzonderlijke, tijdelijke en ernstige crisis die de economie in haar geheel en niet een specifieke regio of economische sector van die partij raakt.

4. Het bepaalde in lid 2, onder b), is niet van toepassing op subsidies die worden verleend als vergoeding voor de uitvoering van openbaardienstverplichtingen en op subsidies voor de kolenindustrie.

ARTIKEL 11.8

Overige subsidies

1. De partijen komen overeen naar beste vermogen ernaar te streven om door toepassing van hun mededingingswetgeving of anderszins verstoringen van de mededinging die het gevolg zijn van overige specifieke subsidies in verband met de handel in goederen en diensten waarop artikel 11.7 (Verboden subsidies) niet van toepassing is, voor zover deze het handelsverkeer van een van beide partijen ongunstig beïnvloeden of ongunstig kunnen beïnvloeden, ongedaan te maken of op te heffen, en te verhinderen dat dergelijke mededingingsverstoringen zich voordoen. Bijlage 11-A bevat richtsnoeren met betrekking tot met name de soorten subsidies die niet deze gevolgen hebben.

2. De partijen komen overeen om, wanneer één van hen daarom verzoekt, informatie uit te wisselen en om binnen twee jaar na de inwerkingtreding van deze overeenkomst een eerste dialoog te houden met het doel om regels voor overige subsidies op te stellen, daarbij rekening houdend met de ontwikkelingen op multilateraal vlak. Daartoe kunnen de partijen een besluit in het Handelscomité nemen.

ARTIKEL 11.9

Transparantie

1. Elk van beide partijen zorgt voor transparantie op het gebied van subsidies in verband met de handel in goederen of met de levering van diensten. Daartoe brengt elk van beide partijen om het andere jaar aan de andere partij verslag uit over de rechtsgrondslag, de vorm en, voor zover mogelijk, het bedrag of het begrote bedrag alsmede over de ontvanger van de door haar regering of door een overheidsinstantie verleende subsidies.

2. Dit verslag wordt geacht te zijn uitgebracht wanneer de relevante informatie uiterlijk in de maand juni van het tweede kalenderjaar na de verlening van de subsidies door of namens de partijen beschikbaar is gesteld op een openbaar toegankelijke website.

ARTIKEL 11.10

Evaluatie

De partijen onderwerpen de aangelegenheden waarnaar in deze afdeling wordt verwezen, aan een voortdurende evaluatie. Elk van beide partijen kan dergelijke aangelegenheden voorleggen aan het Handelscomité. De partijen komen overeen om, voor zover zij niet anders besluiten, na de inwerkingtreding van deze overeenkomst om het andere jaar na te gaan welke vorderingen bij de tenuitvoerlegging van deze afdeling zijn gemaakt.

AFDELING D

ALGEMEEN

ARTIKEL 11.11

Samenwerking en coördinatie bij handhaving van wetgeving

De partijen erkennen het belang van samenwerking en coördinatie met het oog op een doeltreffendere handhaving van de wetgeving. Hun respectieve autoriteiten streven naar coördinatie en samenwerking bij de handhaving van hun respectieve wetgeving teneinde te voldoen aan de doelstelling van deze overeenkomst, namelijk vrije en onvervalste mededinging in hun handelsbetrekkingen.

ARTIKEL 11.12

Vertrouwelijkheid

1. Wanneer een partij in het kader van deze overeenkomst informatie doorgeeft, waarborgt zij de bescherming van zakengeheimen en andere vertrouwelijke informatie.

2. Wanneer een partij in het kader van deze overeenkomst informatie in vertrouwen doorgeeft, respecteert de partij die de informatie ontvangt, in overeenstemming met haar wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen, het vertrouwelijke karakter van de meegedeelde informatie.

ARTIKEL 11.13

Overleg

1. Teneinde het wederzijdse begrip tussen de partijen te bevorderen of specifieke aangelegenheden in verband met afdeling A (Concurrentieverstorende gedragingen en fusies), afdeling B (Openbare ondernemingen, ondernemingen waarvan bijzondere of uitsluitende rechten zijn toegekend, en staatsmonopolies) of afdeling D (Algemeen) aan de orde te stellen, treedt elk van beide partijen, op verzoek van de andere partij, met deze in overleg over de opmerkingen van de andere partij. De partij geeft in voorkomend geval in haar verzoek aan in welk opzicht de aangelegenheid het handelsverkeer tussen de partijen ongunstig beïnvloedt.

2. Op verzoek van een partij bespreken de partijen terstond alle vraagstukken in verband met de interpretatie of de toepassing van afdeling A (Concurrentieverstorende gedragingen en fusies), afdeling B (Openbare ondernemingen, ondernemingen waaraan bijzondere of uitsluitende rechten zijn toegekend, en staatsmonopolies) of afdeling D (Algemeen).

3. Om de bespreking van de aangelegenheid die het onderwerp van het overleg is, te vergemakkelijken, streeft elk van beide partijen ernaar de andere partij van relevante niet-vertrouwelijke informatie te voorzien.

ARTIKEL 11.14

Beslechting van geschillen en bemiddelingsmechanisme

Geen van beide partijen mag voor aangelegenheden die uit dit hoofdstuk, met uitzondering van artikel 11.7 (Verboden subsidies), voortvloeien een beroep doen op hoofdstuk veertien (Beslechting van geschillen) en hoofdstuk vijftien (Bemiddelingsmechanisme).

HOOFDSTUK TWAALF

HANDEL EN DUURZAME ONTWIKKELING

AFDELING A

INLEIDENDE BEPALINGEN

ARTIKEL 12.1

Context en doelstellingen

1. De partijen herinneren aan de Agenda 21 van de Conferentie van de Verenigde Naties inzake milieu en ontwikkeling van 1992, de preambule van de WTO-Overeenkomst, de Verklaring van de Ministeriële Conferentie van de WTO van 1996 te Singapore, het Uitvoeringsplan van Johannesburg over duurzame ontwikkeling van 2002, de Ministeriële Verklaring van de Economische en Sociale Raad van de VN van 2006 inzake het genereren van volledige en productieve werkgelegenheid en fatsoenlijk werk voor allen, en de Verklaring van de Internationale Arbeidsorganisatie (hierna "ILO" genoemd) over sociale gerechtigheid voor een eerlijke mondialisering van 2008. Gelet op deze instrumenten herbevestigen de partijen hun verbintenis om de internationale handel en hun bilaterale economische en handelsbetrekkingen op zodanige wijze te ontwikkelen en te bevorderen dat deze bijdragen tot duurzame ontwikkeling.

2. De partijen erkennen dat economische en sociale ontwikkeling en milieubescherming nauw samenhangen en elkaar wederzijds versterkende componenten van duurzame ontwikkeling zijn. De partijen benadrukken de voordelen van samenwerking bij handelsgerelateerde sociale en milieukwesties als onderdeel van een wereldwijde aanpak van handel en duurzame ontwikkeling.

3. De partijen erkennen dat het niet gepast is handel of investeringen aan te moedigen door de bescherming waarin hun arbeids- en milieuwetgeving voorziet, af te zwakken of te verminderen. Zij benadrukken tegelijkertijd dat milieu- en arbeidsnormen niet mogen worden gebruikt voor protectionistische handelsdoelinden.

4. De partijen erkennen dat het hun doel is om hun handelsbetrekkingen en samenwerking zodanig te versterken dat de duurzame ontwikkeling in de context van de leden 1 en 2 wordt bevorderd. Rekening houdend met de specifieke omstandigheden waarin elk van beide partijen verkeert, is het niet hun bedoeling om de arbeids- of milieunormen van de partijen te harmoniseren.

ARTIKEL 12.2

Regelgevingsrecht en beschermingsniveaus

1. De partijen erkennen het recht van elk van beide partijen haar eigen niveaus van milieu- en arbeidsbescherming te bepalen en dienovereenkomstig haar wetgeving en beleid ter zake vast te stellen of te wijzigen, in overeenstemming met de beginselen van de in de artikelen 12.3 (Multilaterale arbeidsnormen en -overeenkomsten) en 12.6 (Multilaterale milieunormen en -overeenkomsten) genoemde internationaal erkende normen of overeenkomsten waarbij zij partij is.
2. De partijen streven naar een voortdurende verbetering van die wetgeving en dat beleid, en zetten zich ervoor in hoge niveaus van milieu- en arbeidsbescherming te bieden en te stimuleren.

AFDELING B

HANDEL EN DUURZAME ONTWIKKELING – ARBEIDSASPECTEN ⁽⁷⁶⁾

ARTIKEL 12.3

Multilaterale arbeidsnormen en -overeenkomsten

1. De partijen erkennen de waarde van internationale samenwerking en overeenkomsten op het gebied van werkgelegenheid en arbeid als antwoord van de internationale gemeenschap op de uitdagingen en mogelijkheden die uit de mondialisering op economisch en sociaal gebied en op het gebied van de werkgelegenheid voortvloeien. Zij verbinden zich ertoe in voorkomend geval elkaar te raadplegen en samen te werken bij handelsgerelateerde vraagstukken van wederzijds belang op het gebied van arbeid en werkgelegenheid.
2. De partijen bevestigen hun verbintenis uit hoofde van de Ministeriële Verklaring van de Economische en Sociale Raad van de VN van 2006 inzake het genereren van volledige en productieve werkgelegenheid en fatsoenlijk werk voor allen om volledige en productieve werkgelegenheid en fatsoenlijk werk voor allen als hoofdelement van duurzame ontwikkeling voor alle landen en als prioritaire doelstelling van internationale samenwerking te erkennen. De partijen zijn vastbesloten de ontwikkeling van de internationale handel op zodanige wijze te bevorderen dat deze tot volledige en productieve werkgelegenheid en fatsoenlijk werk voor allen leidt.
3. In overeenstemming met de verplichtingen die zij zijn aangegaan in het kader van de ILO en de Verklaring van de ILO over de fundamentele principes en rechten met betrekking tot werk en de follow-up daarvan, die door de Internationale Arbeidsconferentie te Genève, juni 1998 tijdens haar 86e vergadering werd goedgekeurd, verbinden de partijen zich ertoe onderstaande beginselen inzake de fundamentele rechten met betrekking tot werk in acht te nemen, te bevorderen en daadwerkelijk toe te passen:
  - a) de vrijheid van vereniging en de daadwerkelijke erkenning van het recht op collectieve onderhandelingen;
  - b) de uitbanning van alle vormen van dwangarbeid of verplichte arbeid;
  - c) de daadwerkelijke afschaffing van kinderarbeid; en
  - d) de uitbanning van discriminatie met betrekking tot werk en beroep.

De partijen bevestigen hun respectieve verbintenis de ILO-overeenkomsten die Singapore en de lidstaten van de Unie respectievelijk geratificeerd hebben, daadwerkelijk ten uitvoer te leggen.

4. De partijen streven voortdurend en consequent naar ratificatie en daadwerkelijke tenuitvoerlegging van de fundamentele ILO-overeenkomsten en wisselen informatie ter zake uit. De partijen overwegen eveneens andere ILO-overeenkomsten te ratificeren en daadwerkelijk ten uitvoer te leggen, rekening houdend met de interne omstandigheden. Zij wisselen informatie ter zake uit.
5. De partijen erkennen dat de schending van de fundamentele principes en rechten met betrekking tot werk niet als legitiem relatief voordeel mag worden ingeroepen of op andere wijze als zodanig mag worden gebruikt.

⁽⁷⁶⁾ Wanneer in dit hoofdstuk wordt verwezen naar arbeid en werknemers, gaat het om kwesties die betrekking hebben op het in het kader van de ILO overeengekomen Programma voor fatsoenlijk werk en de Ministeriële Verklaring van de Economische en Sociale Raad van de VN van 2006 inzake het genereren van volledige en productieve werkgelegenheid en fatsoenlijk werk voor allen.

ARTIKEL 12.4

Samenwerking op gebied van arbeid in context van handel en duurzame ontwikkeling

De partijen erkennen het belang van samenwerking op het gebied van handelsgerelateerde aspecten van het werkgelegenheidsbeleid teneinde de doelstellingen van deze overeenkomst te verwezenlijken. Zij kunnen het initiatief nemen tot samenwerkingsactiviteiten tot wederzijds voordeel op onder meer de volgende gebieden:

- a) samenwerking in internationale fora die zich bezighouden met de arbeidsaspecten van handel en duurzame ontwikkeling, waaronder de ILO en de Ontmoeting Azië-Europa;
- b) uitwisseling van informatie en beste praktijken op gebieden zoals arbeidswetgeving en -praktijken, nalevings- en handhavingsregelingen, beslechting van arbeidsconflicten, overleg tussen de sociale partners, samenwerking binnen de ondernemingsraden, en veiligheid en gezondheid op het werk;
- c) uitwisseling van standpunten over de positieve en negatieve gevolgen van deze overeenkomst voor de arbeidsaspecten van duurzame ontwikkeling en over de manieren om deze gevolgen te versterken, te voorkomen of te verzachten, waarbij rekening wordt gehouden met door een van de partijen of beide partijen verrichte duurzaamheidseffectbeoordelingen;
- d) uitwisseling van standpunten over het bevorderen van de ratificatie van fundamentele ILO-overeenkomsten en andere overeenkomsten van wederzijds belang, alsmede over de daadwerkelijke tenuitvoerlegging van geratificeerde overeenkomsten;
- e) samenwerking op het gebied van handelsgerelateerde aspecten van het ILO-Programma voor fatsoenlijk werk, daaronder begrepen samenwerking op het gebied van het verband tussen handel en volledige en productieve werkgelegenheid, het aanpassingsvermogen van de arbeidsmarkt, de fundamentele arbeidsnormen, de arbeidsstatistieken, de ontwikkeling van menselijk potentieel en een leven lang leren, sociale bescherming en sociale integratie, sociale dialoog en gelijke kansen voor mannen en vrouwen; en
- f) uitwisseling van standpunten over de gevolgen van arbeidsvoorschriften, -standaarden en -normen voor de handel.

ARTIKEL 12.5

Wetenschappelijke informatie

Elk van beide partijen houdt bij de opstelling en tenuitvoerlegging van maatregelen gericht op de gezondheid en veiligheid op het werk die van invloed kunnen zijn op de handel of de investeringen tussen de partijen, rekening met de relevante wetenschappelijke en technische informatie en de desbetreffende internationale normen, richtsnoeren of aanbevelingen, indien voorhanden, met inbegrip van het in deze internationale normen, richtsnoeren of aanbevelingen geformuleerde voorzorgsbeginsel.

AFDELING C

HANDEL EN DUURZAME ONTWIKKELING – MILIEUASPECTEN

ARTIKEL 12.6

Multilaterale milieunormen en -overeenkomsten

1. De partijen erkennen de waarde van internationale governance en overeenkomsten op milieugebied als antwoord van de internationale gemeenschap op mondiale of regionale milieuproblemen, en zij benadrukken de noodzaak de wederzijdse ondersteuning van handels- en milieubeleid, handels- en milieuvoorschriften en handels- en milieumaatregelen te versterken. In deze context raadplegen de partijen waar nodig elkaar en werken zij samen met betrekking tot onderhandelingen over handelsgerelateerde milieuvraagstukken van wederzijds belang.
2. De partijen leggen de multilaterale milieuovereenkomsten waarbij zij partij zijn daadwerkelijk in hun respectieve wet- en regelgeving of andere maatregelen en praktijken op hun grondgebied ten uitvoer⁽⁷⁾.
3. De partijen bevestigen hun verbintenis ten aanzien van het bereiken van de uiteindelijke doelstelling van het Raamverdrag van de Verenigde Naties inzake klimaatverandering (United Nations Framework Convention on Climate Change, hierna "UNFCCC" genoemd) en een doeltreffende tenuitvoerlegging van UNFCCC, het bijbehorende Protocol van Kyoto, en de Overeenkomst van Parijs van 12 december 2015 op een wijze die in overeenstemming is met de beginnelen en bepalingen van het UNFCCC. Zij verbinden zich ertoe samen te werken teneinde het multilaterale, op regels gebaseerde stelsel van het UNFCCC op basis van de in het kader van het UNFCCC overeengekomen besluiten te versterken en de inspanningen te ondersteunen om in het kader van het UNFCCC te komen tot de opstelling van een internationale overeenkomst inzake klimaatverandering voor de periode na 2020 die op alle partijen van toepassing is.

⁽⁷⁾ De genoemde multilaterale milieuovereenkomsten omvatten de protocollen, wijzigingen, bijlagen en aanpassingen die voor de partijen bindend zijn.

4. Geen enkele bepaling in deze overeenkomst staat eraan in de weg dat een van beide partijen maatregelen vaststelt of handhaaft ter tenuitvoerlegging van de multilaterale milieuovereenkomsten waarbij zij partij zijn, op voorwaarde dat dergelijke maatregelen niet worden toegepast op een manier die een willekeurige of ongerechtvaardigde discriminatie tussen de partijen of een verkapte beperking van het handelsverkeer zou betekenen.

ARTIKEL 12.7

Handel in hout en houtproducten

De partijen erkennen het belang van wereldwijd behoud en duurzaam beheer van de bossen. Daartoe verbinden de partijen zich ertoe:

- a) informatie uit te wisselen over strategieën ter bevordering van de handel in en het verbruik van hout en houtproducten afkomstig uit op legale en duurzame wijze beheerde bossen, en ter bevordering van de bekendheid van dergelijke strategieën;
- b) de wereldwijde wetshandhaving en governance in de bosbouw te bevorderen en op te treden tegen de handel in illegaal gekapt hout en producten daarvan, bijvoorbeeld door het bevorderen van het gebruik van hout en houtproducten afkomstig uit op legale en duurzame wijze beheerde bossen, onder meer door middel van controle- en certificeringsregelingen;
- c) samen te werken ter bevordering van de doeltreffendheid van de maatregelen of het beleid inzake het optreden tegen de handel in illegaal gekapt hout en producten daarvan; en
- d) de doeltreffende toepassing van de Overeenkomst inzake de internationale handel in bedreigde in het wild levende dier- en plantensoorten (Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora, Cites) te bevorderen met betrekking tot houtsoorten waarvan de staat van instandhouding bedreigd wordt geacht.

ARTIKEL 12.8

Handel in visproducten

De partijen erkennen het belang van instandhouding en duurzaam beheer van de visbestanden. Daartoe verbinden de partijen zich ertoe:

- a) instandhoudingsmaatregelen voor de lange termijn na te leven en zorg te dragen voor de duurzame exploitatie van de visbestanden als omschreven in de door beide partijen geratificeerde internationale instrumenten, en de beginselen van de Voedsel- en Landbouworganisatie van de Verenigde Naties (hierna "FAO" genoemd) en de daarmee verband houdende relevante VN-instrumenten te handhaven;
- b) doeltreffende maatregelen ter bestrijding van illegale, ongemelde en ongereguleerde visserij (hierna "IOO-visserij" genoemd) vast te stellen en toe te passen, onder meer door samenwerking met regionale organisaties voor visserijbeheer en waar nodig tenuitvoerlegging van hun vangstdocumentatie- of vangstcertificeringsregelingen voor de uitvoer van vis en visproducten, en de partijen vergemakkelijken tevens maatregelen om te voorkomen dat IOO-producten in de handelsstromen terechtkomen alsmede de uitwisseling van informatie over IOO-activiteiten;
- c) doeltreffende toezicht- en controlemaatregelen vast te stellen ter waarborging van de naleving van de instandhoudingsmaatregelen, zoals passende havenstaatmaatregelen; en
- d) de beginselen van de FAO-Overeenkomst om te bevorderen dat vissersvaartuigen op de volle zee de internationale maatregelen voor instandhouding en beheer van de visbestanden naleven te handhaven en de relevante bepalingen van de FAO-Overeenkomst inzake de havenstaatmaatregelen om illegale, ongemelde en ongereguleerde visserij te voorkomen, tegen te gaan en te beëindigen in acht te nemen.

ARTIKEL 12.9

Wetenschappelijke informatie

Elk van beide partijen houdt bij de opstelling en tenuitvoerlegging van maatregelen gericht op de bescherming van het milieu die de handel of de investeringen tussen de partijen ongunstig kunnen beïnvloeden, rekening met wetenschappelijk bewijsmateriaal en relevante internationale normen, richtsnoeren of aanbevelingen, indien voorhanden, en met het voorzorgsbeginsel.

ARTIKEL 12.10

Samenwerking op gebied van milieuaspecten in context van handel en duurzame ontwikkeling

De partijen erkennen het belang van samenwerking op het gebied van handelsgerelateerde aspecten van het milieubeleid teneinde de doelstellingen van deze overeenkomst te verwezenlijken. Zij kunnen het initiatief nemen tot samenwerkingsactiviteiten tot wederzijds voordeel op onder meer de volgende gebieden:

- a) uitwisseling van standpunten over de positieve en negatieve gevolgen van deze overeenkomst voor de milieuaspecten van duurzame ontwikkeling en over de manieren om deze gevolgen te versterken, te voorkomen of te verzachten, waarbij rekening wordt gehouden met door een van de partijen of beide partijen verrichte duurzaamheidseffectbeoordelingen;
- b) samenwerking in internationale fora die zich bezighouden met de milieuaspecten van handel en duurzame ontwikkeling, in het bijzonder ook binnen de WTO alsmede in het kader van het Milieuprogramma van de Verenigde Naties en multilaterale milieuovereenkomsten;
- c) samenwerking ter bevordering van de ratificatie en doeltreffende tenuitvoerlegging van multilaterale milieuovereenkomsten die voor de handel van belang zijn;
- d) informatie-uitwisseling en samenwerking op het gebied van particuliere en openbare certificerings- en keurmerksystemen, waaronder milieukeuren en groene overheidsopdrachten;
- e) uitwisseling van standpunten over de gevolgen van milieuvoorschriften, -standaarden en -normen voor de handel;
- f) samenwerking op het gebied van handelsgerelateerde aspecten van de huidige en toekomstige internationale regeling in verband met klimaatverandering, met inbegrip van manieren om de negatieve effecten van de handel op het klimaat aan te pakken, alsmede middelen om koolstofarme technologieën en energie-efficiëntie te bevorderen;
- g) samenwerking op het gebied van handelsgerelateerde aspecten van multilaterale milieuovereenkomsten, met inbegrip van douanesamenwerking;
- h) samenwerking op het gebied van duurzaam bosbeheer ter bevordering van doeltreffende maatregelen voor de certificering van duurzaam geproduceerd hout;
- i) uitwisseling van standpunten over de verhouding tussen multilaterale milieuovereenkomsten en voorschriften op het gebied van de internationale handel;
- j) uitwisseling van standpunten over de liberalisering van de handel in milieugoederen en -diensten; en
- k) uitwisseling van standpunten over de instandhouding en het beheer van de levende mariene hulpbronnen.

AFDELING D

ALGEMENE BEPALINGEN

ARTIKEL 12.11

Handel en investeringen ter bevordering van duurzame ontwikkeling

1. De partijen zijn vastbesloten bijzondere inspanningen te blijven verrichten ter vergemakkelijking en bevordering van de handel en de investeringen in milieugoederen en -diensten, onder meer door de aanpak van niet-tarifaire belemmeringen ter zake. Zij erkennen tevens het nut van inspanningen ter bevordering van de handel in goederen die vallen onder vrijwillige of particuliere regelingen ter waarborging van duurzame ontwikkeling, zoals milieukeuren of eerlijke en ethische handel.

2. De partijen streven er in het bijzonder naar het verwijderen van handels- en investeringsbelemmeringen met betrekking tot klimaatvriendelijke goederen en diensten, zoals goederen en diensten voor duurzame hernieuwbare energie en energiezuinige producten en diensten, te vergemakkelijken, onder meer door de vaststelling van beleidskaders die bevorderlijk zijn voor de toepassing van de beste beschikbare technologieën en door de bevordering van normen die aan de ecologische en economische behoeften beantwoorden en de technische handelsbelemmeringen tot een minimum terugdringen.

3. De partijen erkennen de noodzaak ervoor te zorgen dat bij het opzetten van regelingen voor overheidssteun voor fossiele brandstoffen naar behoren rekening wordt gehouden met de noodzaak de uitstoot van broeikasgassen zo veel mogelijk terug te dringen en verstoringen van het handelsverkeer zo veel mogelijk te beperken. Hoewel artikel 11.7 (Verboden subsidies), lid 2, onder b), niet van toepassing is op subsidies aan de kolenindustrie, stellen de partijen zich beide ten doel, de subsidies voor fossiele brandstoffen geleidelijk te verlagen. Deze verlaging kan vergezeld gaan van maatregelen voor het opvangen van de sociale gevolgen van de overgang naar koolstofarme brandstoffen. Daarnaast bevorderen beide partijen actief de ontwikkeling van een duurzame en veilige koolstofarme economie, bijvoorbeeld door investeringen in hernieuwbare energie en energie-efficiënte oplossingen.

4. Bij de bevordering van de handel en de investeringen dienen de partijen bijzondere inspanningen te doen om praktijken van maatschappelijk verantwoord ondernemen die op vrijwillige basis ten uitvoer worden gelegd, te bevorderen. In dit verband beroept elk van beide partijen zich op internationaal aanvaarde beginselen, normen of richtsnoeren ter zake die zij is overeengekomen of waartoe zij is toegetreden, zoals de richtsnoeren van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling voor multinationale ondernemingen, het "Global Compact"-initiatief van de Verenigde Naties en de Tripartiete beginselverklaring van de ILO betreffende multinationale ondernemingen en sociaal beleid. De partijen verbinden zich ertoe informatie uit te wisselen over en samen te werken bij de bevordering van maatschappelijk verantwoord ondernemen.

ARTIKEL 12.12

Handhaving van beschermingsniveaus

1. De partijen zien niet af van toepassing van of wijken niet anderszins af van, of bieden niet aan af te zien van toepassing van of anderszins af te wijken van, hun milieu- en arbeidswetgeving op een wijze die van invloed is op de handel of de investeringen tussen de partijen.

2. De partijen doen geen afbreuk aan de daadwerkelijke handhaving van hun milieu- en arbeidswetgeving door een onafgebroken of herhaald handelen of nalaten, op een wijze die van invloed is op de handel of de investeringen tussen de partijen.

ARTIKEL 12.13

Transparantie

Elk van beide partijen ziet erop toe dat alle algemene maatregelen die strekken ter bescherming van het milieu of de arbeidsomstandigheden en die van invloed kunnen zijn op de handel en de investeringen tussen de partijen, op transparante wijze worden deze maatregelen opgesteld, ingevoerd en beheerd, dat zij tijdig worden aangekondigd en dat zij de belanghebbenden mogelijkheden bieden om hun standpunten kenbaar te maken, in overeenstemming met de bepalingen van haar interne recht en hoofdstuk dertien (Transparantie).

ARTIKEL 12.14

Evaluatie van effecten op duurzame ontwikkeling

1. De partijen verbindt zich ertoe de effecten van de tenuitvoerlegging van deze overeenkomst op de duurzame ontwikkeling gezamenlijk of afzonderlijk, via haar desbetreffende participatieprocessen en participatieve instellingen, in overeenstemming met haar bestaande praktijken te bewaken, te beoordelen en te evalueren.

2. De partijen wisselen standpunten uit over methoden en indicatoren voor handelsgerelateerde duurzaamheidseffectbeoordelingen.

ARTIKEL 12.15

Institutionele structuren en toezichtmechanisme

1. Elk van beide partijen wijst binnen haar diensten een instantie aan voor contacten met de andere partij over de tenuitvoerlegging van dit hoofdstuk.

2. De partijen richten een raad voor handel en duurzame ontwikkeling (hierna "raad" genoemd) op. De raad bestaat uit hoge ambtenaren van elk van beide partijen.

3. De raad komt in de eerste twee jaar na de inwerkingtreding van deze overeenkomst bijeen, en vervolgens wanneer het nodig is, om toezicht te houden op de tenuitvoerlegging van dit hoofdstuk.

4. Elke bijeenkomst van de raad omvat een openbare sessie tijdens welke de belanghebbenden standpunten over aanlegenheden in verband met de tenuitvoerlegging van dit hoofdstuk kunnen uitwisselen. De partijen bevorderen een evenwichtige vertegenwoordiging van de belangen ter zake, waaronder die van onafhankelijke representatieve organisaties van werkgevers en werknemers, milieuorganisaties en ondernemingsgroepen, en in voorkomend geval van andere belanghebbenden ter zake.

5. Elk van beide partijen roept nieuwe raadplegingsmechanismen in het leven of maakt gebruik van bestaande raadplegingsmechanismen om het advies van binnenlandse belanghebbenden ter zake, zoals interne adviesgroepen, over de tenuitvoerlegging van dit hoofdstuk in te winnen. Onafhankelijke belanghebbenden op economisch, sociaal en milieugebied worden in het kader van deze mechanismen op evenwichtige wijze vertegenwoordigd. Van deze belanghebbenden maken onder meer werkgevers- en werknemersorganisaties en niet-gouvernementele organisaties deel uit. Deze belanghebbenden kunnen op eigen initiatief aan hun respectieve partijen standpunten kenbaar maken of aanbevelingen doen over de tenuitvoerlegging van dit hoofdstuk.

ARTIKEL 12.16

Overleg op regeringsniveau

1. In geval van onenigheid over aangelegenheden die zich in verband met dit hoofdstuk voordoen, maken de partijen enkel gebruik van de procedures bedoeld in artikel 12.16 (Overleg op regeringsniveau) en artikel 12.17 (Deskundigenpanel). Het bepaalde in hoofdstuk veertien (Beslechting van geschillen) en hoofdstuk vijftien (Bemiddelingsmechanisme) is niet van toepassing op dit hoofdstuk.

2. In geval van onenigheid als bedoeld in lid 1 kan een partij de andere partij om overleg verzoeken door hiertoe een schriftelijk verzoek in te dienen bij het contactpunt van de andere partij. Het overleg begint onverwijld na de indiening van het verzoek om overleg.

3. De partijen doen alles wat in hun vermogen ligt om de aangelegenheid op een voor beide partijen bevredigende wijze op te lossen. Zij houden rekening met de werkzaamheden van de ILO of van multilaterale milieuorganisaties of -instanties ter zake, teneinde een grotere samenwerking en meer samenhang tussen het werk van de partijen en die organisaties te bevorderen. In voorkomend geval kunnen de partijen, met wederzijdse instemming, de standpunten inwinnen van deze organisaties en instanties, en van elke persoon die of elk orgaan dat zij geschikt achten om de aangelegenheid volledig te onderzoeken.

4. Indien een partij van oordeel is dat de aangelegenheid verder moet worden besproken, kan zij verzoeken de raad voor behandeling van de aangelegenheid bijeen te roepen door hiertoe een schriftelijk verzoek in te dienen bij het contactpunt van de andere partij. De raad komt onverwijld bijeen en probeert overeenstemming te bereiken over een oplossing van de aangelegenheid.

5. De raad kan in voorkomend geval de betrokken belanghebbenden raadplegen.

6. Tenzij de raad anders beslist, worden alle oplossingen die hij ter zake bereikt openbaar gemaakt.

ARTIKEL 12.17

Deskundigenpanel

1. Voor alle aangelegenheden die door de raad niet op bevredigende wijze zijn opgelost binnen 120 dagen na de indiening van een verzoek overeenkomstig artikel 12.16 (Overleg op regeringsniveau), lid 4, om de raad voor behandeling van de aangelegenheid bijeen te roepen, of binnen een door beide partijen overeengekomen langere termijn, kan een partij verzoeken een deskundigenpanel in te stellen om de aangelegenheid te onderzoeken, door hiertoe een schriftelijk verzoek in te dienen bij het contactpunt van de andere partij.

2. Op zijn eerste bijeenkomst na de inwerkingtreding van deze overeenkomst stelt de raad de procedureregels voor het deskundigenpanel vast, onder verwijzing naar de desbetreffende procedureregels in bijlage 14-A. Op dit artikel zijn de in bijlage 14-B vermelde beginselen van toepassing.

3. De raad stelt op zijn eerste bijeenkomst na de inwerkingtreding van deze overeenkomst een lijst van ten minste twaalf personen op die bereid en in staat zijn om zitting te nemen in het deskundigenpanel. Deze lijst bestaat uit drie sublijsten: een sublijst voor elk van beide partijen en een sublijst van personen die geen onderdaan van een van beide partijen zijn en die voor het voorzitterschap van het deskundigenpanel in aanmerking komen. Elk van beide partijen draagt op haar eigen sublijst ten minste vier personen voor die als deskundigen kunnen optreden. Tevens draagt elk van beide partijen ten minste twee personen voor die met instemming van beide partijen worden opgenomen op de sublijst van voorzitters. Op zijn bijeenkomsten zal de raad de lijst onderzoeken en ervoor zorgen dat de lijst steeds ten minste twaalf personen bevat.

4. De in lid 3 bedoelde lijst bevat personen die beschikken over gespecialiseerde kennis of deskundigheid op het gebied van de aangelegenheden waarover dit hoofdstuk handelt, het arbeids- of milieurecht, of de beslechting van geschillen in het kader van internationale overeenkomsten. Deze personen zijn onafhankelijk, treden op persoonlijke titel op, nemen geen instructies van enige organisatie of regering aan met betrekking tot de aangelegenheid in kwestie en zijn niet verbonden aan de regering van Singapore of de regering van een lidstaat van de Unie dan wel aan de Unie.

5. Een deskundigenpanel bestaat uit drie leden, tenzij de partijen anders overeenkomen. De partijen voeren binnen 30 dagen na de datum waarop de partij waaraan het verzoek tot instelling van een deskundigenpanel is gericht dit heeft ontvangen, overleg over de samenstelling ervan. Wanneer de partijen binnen deze termijn geen overeenstemming over de samenstelling van het deskundigenpanel kunnen bereiken, wijzen zij in gezamenlijk overleg of, indien zij binnen een nieuwe termijn van zeven dag nog geen overeenstemming kunnen bereiken, door middel van loting de voorzitter aan uit de desbetreffende sublijst als bedoeld in lid 3. Elk van beide partijen wijst binnen 44 dagen na de datum waarop de partij waaraan het verzoek tot instelling van een deskundigenpanel is gericht dit verzoek heeft ontvangen, een deskundige aan die de vereisten van lid 4 vervult. De partijen kunnen overeenkomen elke andere deskundige die de vereisten van lid 4 vervult in het deskundigenpanel op te nemen. Wanneer de samenstelling van het deskundigenpanel niet binnen 44 dagen na de datum waarop de partij waaraan het verzoek tot instelling van een deskundigenpanel is gericht dit heeft ontvangen, is afgerond, wordt de resterende deskundige of worden de resterende deskundigen binnen zeven dagen door middel van loting uit de sublijst(en) als bedoeld in lid 3 aangewezen uit de personen die zijn voorgedragen door de partij of de partijen die de procedure niet heeft of hebben voltooid. Wanneer een dergelijke lijst nog niet is opgesteld, worden de deskundigen door middel van loting aangewezen uit de personen die door een van de partijen of door beide partijen formeel zijn voorgedragen. De datum van instelling van het deskundigenpanel is de datum waarop de laatste van de drie deskundigen wordt aangewezen.

6. Tenzij de partijen binnen zeven dagen na de datum van instelling van het deskundigenpanel anders overeenkomen, luidt de taakomschrijving van het deskundigenpanel als volgt:

"In het licht van de desbetreffende bepalingen van het hoofdstuk Handel en duurzame ontwikkeling de aangelegenheid onderzoeken die is beschreven in het verzoek om instelling van het deskundigenpanel, en overeenkomstig artikel 12.17 (Deskundigenpanel), lid 8, een verslag met aanbevelingen voor de oplossing van de aangelegenheid voorleggen".

7. Het deskundigenpanel kan inlichtingen inwinnen bij alle bronnen die het nuttig acht. Voor aangelegenheden die verband houden met de naleving van multilaterale overeenkomsten als bedoeld in de artikelen 12.3 (Multilaterale arbeidsnormen en -overeenkomsten) en 12.6 (Multilaterale milieunormen en -overeenkomsten) verzoekt het deskundigenpanel de ILO of de bij multilaterale milieuovereenkomsten ingestelde organen om inlichtingen en advies. Alle in het kader van dit lid verkregen inlichtingen worden meegedeeld aan beide partijen, die hierover opmerkingen kunnen indienen.

8. Het deskundigenpanel legt de partijen een tussentijds verslag en een eindverslag voor. Deze verslagen vermelden de resultaten van het feitenonderzoek, de toepasbaarheid van de desbetreffende bepalingen, alsmede de beweeggronden die aan de bevindingen en aanbevelingen ten grondslag liggen. Het deskundigenpanel legt het tussentijds verslag uiterlijk 90 dagen na zijn instelling aan de partijen voor. Elk van beide partijen kan het deskundigenpanel schriftelijke opmerkingen over het tussentijds verslag doen toekomen. Het deskundigenpanel kan het verslag naar aanleiding van deze schriftelijke opmerkingen wijzigen en, wanneer het dat zinvol acht, de zaak nader onderzoeken. Het deskundigenpanel legt het eindverslag uiterlijk honderdvijftig dagen na zijn instelling aan de partijen voor. Wanneer het van oordeel is dat de in dit lid vastgelegde termijnen niet kunnen worden gehaald, stelt de voorzitter van het deskundigenpanel de partijen hiervan schriftelijk in kennis, met opgave van de redenen voor de vertraging en de datum waarop het panel zijn tussentijds verslag of eindverslag denkt te kunnen voorleggen. Het deskundigenpanel legt het eindverslag uiterlijk honderdtachtig dagen na zijn instelling voor, tenzij de partijen anders overeenkomen. Dit eindverslag wordt openbaar gemaakt, tenzij de partijen anders besluiten.

9. De partijen bespreken, rekening houdend met het verslag en de aanbevelingen van het deskundigenpanel, welke passende maatregelen moeten worden getroffen. De betrokken partij brengt haar belanghebbenden via de in artikel 12.15 (Institutionele structuren en toezichtmechanisme), lid 5, bedoelde raadplegingsmechanismen en de andere partij uiterlijk drie maanden nadat het verslag is voorgelegd aan de partijen, op de hoogte van haar besluiten over de acties of maatregelen die moeten worden uitgevoerd. De raad houdt toezicht op het vervolg dat wordt gegeven aan het verslag en de aanbevelingen van het deskundigenpanel. De belanghebbenden kunnen in dit verband opmerkingen indienen bij de raad.

HOOFDSTUK DERTIEN

TRANSPARANTIE

ARTIKEL 13.1

Definities

Voor de toepassing van dit hoofdstuk wordt verstaan onder:

- a) "algemene maatregel": wetten, voorschriften, gerechtelijke uitspraken, procedures en administratieve beschikkingen die gevolgen kunnen hebben voor enige onder deze overeenkomst vallende aangelegenheid; hieronder valt echter niet een besluit dat op een bepaalde persoon van toepassing is; en
- b) "belanghebbende": iedere natuurlijke of rechtspersoon op wie rechten en verplichtingen uit hoofde van een algemene maatregel van toepassing kunnen zijn.

ARTIKEL 13.2

Doelstellingen en toepassingsgebied

1. De partijen erkennen dat hun respectieve regelgeving gevolgen voor hun onderlinge handel en investeringen kan hebben en streven daarom naar een transparante en voorspelbare regelgeving voor marktdeelnemers, met inbegrip van kleine en middelgrote ondernemingen die op hun respectieve grondgebied zaken doen.
2. De partijen herbevestigen hun respectieve verbintenissen uit hoofde van de WTO-Overeenkomst en leggen verduidelijkingen en verbeterde regelingen vast op het gebied van transparantie, raadpleging en beter beheer van algemene maatregelen.

ARTIKEL 13.3

Bekendmaking met betrekking tot algemene maatregelen

1. Elk van beide partijen zorgt er met betrekking tot algemene maatregelen voor dat:
  - a) deze maatregelen voor belanghebbenden gemakkelijk en op niet-discriminerende wijze toegankelijk zijn via een officieel aangewezen medium en, wanneer dit haalbaar en mogelijk is, langs elektronische weg, zodat belanghebbenden en de andere partij zich ermee vertrouwd kunnen maken;
  - b) zoveel mogelijk een toelichting op het doel en de motivering ervan wordt verstrekt; en
  - c) er voldoende tijd is tussen de bekendmaking en de inwerkingtreding ervan, behalve wanneer dit om redenen van spoedeisendheid niet mogelijk is.
2. Elk van beide partijen:
  - a) streeft ernaar op voorhand voorstellen tot vaststelling of wijziging van algemene maatregelen, met inbegrip van een toelichting op het doel en de motivering van het voorstel, bekend te maken;
  - b) biedt belanghebbenden redelijke mogelijkheden en met name voldoende tijd om commentaar te leveren op de voorgestelde maatregelen; en
  - c) streeft ernaar rekening te houden met het commentaar op de voorgestelde maatregelen dat zij van de belanghebbenden ontvangt.

ARTIKEL 13.4

Vragen en contactpunten

1. Om de doeltreffende tenuitvoerlegging van deze overeenkomst en de communicatie tussen de partijen over alle onder deze overeenkomst vallende aangelegenheden te vergemakkelijken, wijst elk van beide partijen bij de inwerkingtreding van deze overeenkomst een contactpunt aan.
2. Op verzoek van een partij geeft het contactpunt van de andere partij aan welk bureau of welke ambtenaar verantwoordelijk is voor aangelegenheden betreffende de tenuitvoerlegging van deze overeenkomst en is het indien noodzakelijk behulpzaam bij het vergemakkelijken van de communicatie met de verzoekende partij.

3. Elk van beide partijen voert passende mechanismen in, of handhaaft deze, om vragen van belanghebbenden van de andere partij over voorgestelde of van kracht zijnde algemene maatregelen en hun toepassing daarvan te beantwoorden. De vragen kunnen worden ingediend via krachtens lid 1 opgerichte contactpunten of via een ander geschikt mechanisme.
4. De partijen erkennen dat in lid 3 bedoelde antwoorden niet altijd definitief en juridisch bindend zijn, maar alleen ter informatie worden gegeven, tenzij in hun wet- en regelgeving anders wordt bepaald.
5. Verzoeken of informatie op grond van dit artikel worden via de bevoegde contactpunten als bedoeld in lid 1 aan de andere partij meegedeeld.
6. Op verzoek van een partij verstrekt de andere partij onverwijld informatie en beantwoordt zij terstond vragen met betrekking tot een bestaande of voorgestelde algemene maatregel die volgens de verzoekende partij van invloed kan zijn op de werking van deze overeenkomst, ongeacht of de verzoekende partij voordien van die maatregel in kennis was gesteld.
7. Elk van beide partijen voert passende mechanismen in, of handhaaft deze, die tot taak hebben te proberen voor belanghebbenden van de andere partij een doeltreffende oplossing te vinden voor problemen die kunnen voortvloeien uit de toepassing van algemene maatregelen. Dergelijke procedures moeten gemakkelijk toegankelijk, tijdgebonden, resultaatgericht en transparant zijn. Zij doen geen afbreuk aan beroeps- of herzieningsprocedures die de partijen invoeren of handhaven. Ook doen zij geen afbreuk aan de rechten en verplichtingen van de partijen uit hoofde van hoofdstuk veertien (Beslechting van geschillen) en hoofdstuk vijftien (Bemiddelingsmechanisme).
8. Geen ingevolge dit artikel verstrekte informatie loopt vooruit op de vraag of de maatregel in overeenstemming met deze overeenkomst is.

ARTIKEL 13.5

Administratieve procedures

Teneinde alle algemene maatregelen consequent, onpartijdig en op redelijke wijze uit te voeren, zal een partij bij de toepassing in specifieke gevallen op bepaalde personen, goederen of diensten van de andere partij,

- a) ernaar streven belanghebbenden van de andere partij voor wie een procedure rechtstreeks gevolgen heeft, tijdig en in overeenstemming met haar procedures in kennis te stellen van de inleiding van een procedure, met daarbij een beschrijving van de aard van de procedure, een verklaring over de rechtsgrondslag voor de inleiding van de procedure en een algemene beschrijving van de aangelegenheden waarover het geschil gaat;
- b) belanghebbenden een redelijke mogelijkheid bieden om feiten en argumenten ter ondersteuning van hun standpunten naar voren te brengen voordat een definitieve administratieve maatregel wordt genomen, voor zover de tijd, de aard van de procedure en het openbaar belang dit toelaten; en
- c) erop toe zien dat haar procedures gebaseerd zijn op de wet en hiermee in overeenstemming zijn.

ARTIKEL 13.6

Herziening van administratieve maatregelen

1. Elk van beide partijen stelt, onder voorbehoud van haar interne wetgeving, rechterlijke, semi-rechterlijke of administratieve instanties of procedures in, of handhaaft deze, met het oog op een onverwijld herziening en, indien gerechtvaardigd, correctie van de administratieve maatregelen⁽⁷⁸⁾ met betrekking tot aangelegenheden waarop deze overeenkomst van toepassing is. De instanties zijn onpartijdig en onafhankelijk van de dienst of de autoriteit die belast is met de administratieve handhaving en hebben geen materieel belang bij de uitkomst van de aangelegenheid.

⁽⁷⁸⁾ Vanzelfsprekend kan de herziening van administratieve maatregelen plaatsvinden in de vorm van een rechterlijke toetsing naar common law, en kan de correctie van administratieve maatregelen ook een verwijzing naar de instantie omvatten die een dergelijke corrigerende maatregel heeft gelast.

2. Elk van beide partijen zorgt ervoor dat de procespartijen bij dergelijke instanties of in dergelijke procedures:
  - a) over een redelijke mogelijkheid beschikken om hun respectieve standpunten te ondersteunen of te verdedigen; en
  - b) een beslissing krijgen die is gebaseerd op bewijsmateriaal en ingediende stukken, of, indien de wet van de partij dat vereist, op grond van het door de administratieve autoriteit samengestelde dossier.
3. Elk van beide partijen zorgt ervoor dat, behoudens beroep of latere herziening overeenkomstig de wet van die partij, de in lid 2 bedoelde beslissing ten uitvoer wordt gelegd door de dienst of de autoriteit die voor de administratieve maatregel ter zake bevoegd is en dat die beslissing ook ten grondslag komt te liggen aan de praktijk van de dienst of autoriteit ter zake.

ARTIKEL 13.7

Regelgevingskwaliteit en -efficiency en behoorlijk bestuurlijk gedrag

1. De partijen komen overeen samen te werken bij de bevordering van de kwaliteit en efficiency van de regelgeving in hun respectieve regelgevingsbeleid door middel van de uitwisseling van informatie en beste praktijken.
2. De partijen onderschrijven de beginselen van behoorlijk bestuurlijk gedrag en komen overeen samen te werken bij de bevordering daarvan in hun respectieve overheidsdiensten door middel van de uitwisseling van informatie en beste praktijken.

ARTIKEL 13.8

Specifieke voorschriften

Specifieke voorschriften in andere hoofdstukken van deze overeenkomst met betrekking tot het onderwerp van dit hoofdstuk hebben voorrang, voor zover zij afwijken van de bepalingen van dit hoofdstuk.

HOOFDSTUK VEERTIEN

BESLECHTING VAN GESCHILLEN

AFDELING A

DOELSTELLING EN TOEPASSINGSGEBIED

ARTIKEL 14.1

Doelstelling

Het doel van dit hoofdstuk is een doeltreffend en doelmatig mechanisme op te zetten om geschillen tussen de partijen over de interpretatie en toepassing van deze overeenkomst te vermijden of te beslechten teneinde waar mogelijk tot een voor beide partijen aanvaardbare oplossing te komen.

ARTIKEL 14.2

Toepassingsgebied

Dit hoofdstuk is van toepassing op alle geschillen tussen partijen over de interpretatie en toepassing van de bepalingen van deze overeenkomst, tenzij uitdrukkelijk anders is bepaald.

AFDELING B

OVERLEG

ARTIKEL 14.3

Overleg

1. De partijen streven ernaar alle geschillen betreffende de interpretatie en toepassing van de in artikel 14.2 (Toepassingsgebied) bedoelde bepalingen op te lossen door te goeder trouw overleg te voeren, teneinde tot een onderling overeengekomen oplossing te komen.
2. De partij die overleg wenst te voeren dient daartoe bij de andere partij een schriftelijk verzoek in, van welk verzoek een afschrift aan het Handelscomité wordt gezonden, en vermeldt daarbij de redenen voor het verzoek alsmede de maatregelen waarom het gaat, de in artikel 14.2 (Toepassingsgebied) bedoelde toepasselijke bepalingen en de redenen waarom de maatregelen niet worden beschouwd als verenigbaar met deze bepalingen.

3. Het overleg wordt binnen 30 dagen na de datum van ontvangst van het verzoek geopend en vindt, tenzij de partijen anders overeenkomen, plaats op het grondgebied van de partij waartegen de klacht gericht is. Het overleg wordt 60 dagen na de datum van ontvangst van het verzoek geacht te zijn afgesloten, tenzij de partijen anders overeenkomen. Het overleg is vertrouwelijk en laat de rechten van elk van beide partijen in latere procedures onverlet.

4. Overleg over dringende aangelegenheden, zoals wanneer het bederfelijke waren of in voorkomend geval seizoensgebonden goederen of diensten betreft, wordt binnen 15 dagen na de datum van ontvangst van het verzoek geopend en wordt 30 dagen na de datum van ontvangst van het verzoek geacht te zijn afgesloten, tenzij de partijen anders overeenkomen.

5. Indien de partij waaraan het verzoek om overleg gericht is niet binnen tien dagen na de datum van ontvangst van het verzoek hierop reageert, of indien het overleg niet binnen de in lid 3 respectievelijk lid 4 genoemde termijn wordt geopend of indien het overleg is afgesloten zonder dat een onderling overeengekomen oplossing is bereikt, kan de klagende partij verzoeken om de instelling van een arbitragepanel overeenkomstig artikel 14.4 (Inleiding van arbitrageprocedure).

AFDELING C

PROCEDURES VOOR BESLECHTING VAN GESCHILLEN

ONDERAFDELING A

ARBITRAGEPROCEDURES

ARTIKEL 14.4

Inleiding van arbitrageprocedure

1. Wanneer de partijen er niet in zijn geslaagd het geschil door middel van het in artikel 14.3 (Overleg) bedoelde overleg op te lossen, kan de klagende partij verzoeken om de instelling van een arbitragepanel in overeenstemming met dit artikel.

2. Het verzoek om instelling van een arbitragepanel wordt schriftelijk gedaan bij de partij waartegen de klacht gericht is en bij het Handelscomité. De klagende partij vermeldt in haar verzoek welke specifieke maatregel in het geding is en legt uit, op zodanige wijze dat de rechtsgrond van de klacht duidelijk is, waarom die maatregel een inbreuk vormt op de in artikel 14.2 (Toepassingsgebied) bedoelde bepalingen.

ARTIKEL 14.5

Instelling van arbitragepanel

1. Een arbitragepanel bestaat uit drie arbiters.

2. De partijen treden binnen vijf dagen na de datum waarop de partij waartegen de klacht gericht is het in artikel 14.4 (Inleiding van arbitrageprocedure), lid 1, bedoelde verzoek heeft ontvangen, met elkaar in overleg om overeenstemming te bereiken over de samenstelling van het arbitragepanel.

3. Wanneer de partijen binnen tien dagen na aanvang van het in lid 2 bedoelde overleg geen overeenstemming over de voorzitter van het arbitragepanel bereiken, wijst de voorzitter van het Handelscomité of diens vertegenwoordiger binnen 20 dagen na aanvang van het in lid 2 bedoelde overleg door middel van loting uit de in artikel 14.20 (Lijsten van arbiters), lid 1, bedoelde lijst een arbiter aan die zal fungeren als voorzitter.

4. Wanneer de partijen binnen tien dagen na aanvang van het in lid 2 bedoelde overleg geen overeenstemming over de arbiters bereiken,

a) kan elk van beide partijen binnen 15 dagen na aanvang van het in lid 2 bedoelde overleg uit de in artikel 14.20 (Lijsten van arbiters), lid 2, bedoelde lijst een arbiter aanwijzen, die niet zal fungeren als voorzitter; en

b) ingeval een van beide partijen verzuimt een arbiter aan te wijzen op grond van lid 4, onder a), wijst de voorzitter van het Handelscomité of diens vertegenwoordiger binnen 20 dagen na aanvang van het in lid 2 bedoelde overleg door middel van loting de overige arbiter(s) aan uit de personen die door de partij zijn voorgedragen overeenkomstig artikel 14.20 (Lijsten van arbiters), lid 2.

5. Indien de in artikel 14.20 (Lijsten van arbiters), lid 2, bedoelde lijst op het in lid 4 voorgeschreven tijdstip niet is opgesteld
- a) en hetzij beide partijen overeenkomstig artikel 14.20 (Lijsten van arbiters), lid 2, personen hebben voorgedragen, kan elk van beide partijen binnen 15 dagen na aanvang van het in lid 2 bedoelde overleg uit de voorgedragen personen een arbiter aanwijzen, die niet zal fungeren als voorzitter. Indien een partij verzuimt een arbiter aan te wijzen, wijst de voorzitter van het Handelscomité of diens vertegenwoordiger door middel van loting de arbiter aan uit de personen die zijn voorgedragen door de partij die verzuimd heeft haar arbiter aan te wijzen;
- b) en hetzij slechts één partij overeenkomstig artikel 14.20 (Lijsten van arbiters), lid 2, personen heeft voorgedragen, kan elk van beide partijen binnen 15 dagen na aanvang van het in lid 2 bedoelde overleg uit de voorgedragen personen een arbiter aanwijzen, die niet zal fungeren als voorzitter. Indien een partij verzuimt een arbiter aan te wijzen, wijst de voorzitter van het Handelscomité of diens vertegenwoordiger door middel van loting de arbiter aan uit de personen die zijn voorgedragen.
6. Indien de in artikel 14.20 (Lijsten van arbiters), lid 1, bedoelde lijst op het in lid 3 voorgeschreven tijdstip niet is opgesteld, wordt de voorzitter door middel van loting aangewezen uit de voormalige leden van de Beroepsinstantie van de WTO, die geen onderdaan van een van beide partijen mogen zijn.
7. De datum van instelling van het arbitragepanel is de datum waarop de laatste van de drie arbiters wordt aangewezen.
8. De arbiters mogen uitsluitend om de in de punten 19 tot en met 25 van bijlage 14-A vermelde redenen en overeenkomstig de daarin vastgestelde procedures worden vervangen.

ARTIKEL 14.6

Voorlopige uitspraak inzake dringende aard

Indien een partij daarom verzoekt, doet het arbitragepanel binnen tien dagen na zijn instelling een voorlopige uitspraak over de vraag of het een zaak dringend acht.

ARTIKEL 14.7

Tussentijds panelverslag

1. Het arbitragepanel legt uiterlijk 90 dagen na de datum van zijn instelling een tussentijds verslag aan de partijen voor, dat de resultaten van het feitenonderzoek, de toepasselijkheid van de desbetreffende bepalingen van deze overeenkomst, alsmede de aan zijn bevindingen en aanbevelingen ten grondslag liggende beweegredenen vermeldt. Wanneer het van oordeel is dat deze termijn niet kan worden gehaald, stelt de voorzitter van het arbitragepanel de partijen en het Handelscomité hiervan schriftelijk in kennis, met opgave van de redenen voor de vertraging en de datum waarop het panel zijn tussentijds verslag denkt te kunnen voorleggen. In geen geval mag het tussentijds verslag later dan 120 dagen na de datum van instelling van het arbitragepanel worden voorgelegd.
2. Elk van beide partijen kan binnen 30 dagen nadat zij van het verslag in kennis is gesteld het arbitragepanel schriftelijk verzoeken bepaalde aspecten van het tussentijdse verslag te heroverwegen.
3. In dringende gevallen, zoals wanneer het bederfelijke waren of in voorkomend geval seizoensgebonden goederen of diensten betreft, stelt het arbitragepanel alles in het werk om zijn tussentijds verslag voor te leggen binnen de helft van de in lid 1 genoemde termijn en kan elk van beide partijen het arbitragepanel schriftelijk verzoeken bepaalde aspecten van het tussentijds verslag te heroverwegen binnen 15 dagen nadat zij van het verslag in kennis is gesteld.
4. Het arbitragepanel kan het tussentijds verslag naar aanleiding van schriftelijk commentaar van de partijen wijzigen en, wanneer het dat zinvol acht, de zaak nader onderzoeken. In de definitieve uitspraak van het arbitragepanel worden de in de tussentijdse fase naar voren gebrachte argumenten afdoende besproken en wordt duidelijk ingegaan op het schriftelijk commentaar van beide partijen.

ARTIKEL 14.8

Uitspraak van arbitragepanel

1. Het arbitragepanel maakt zijn uitspraak binnen honderdvijftig dagen na zijn instelling aan de partijen en aan het Handelscomité bekend. Wanneer het van oordeel is dat deze termijn niet kan worden gehaald, stelt de voorzitter van het arbitragepanel de partijen en het Handelscomité hiervan schriftelijk in kennis, met opgave van de redenen voor de vertraging en de datum waarop het panel zijn uitspraak denkt te kunnen bekendmaken. In geen geval mag de uitspraak later dan honderdtachtig dagen na de instelling van het arbitragepanel plaatsvinden.
2. In dringende gevallen, zoals wanneer het bederfelijke waren of in voorkomend geval seizoensgebonden goederen of diensten betreft, stelt het arbitragepanel alles in het werk om zijn uitspraak binnen 75 dagen na zijn instelling bekend te maken. In geen geval mag de uitspraak later dan 90 dagen na de instelling van het arbitragepanel plaatsvinden.

ONDERAFDELING B

NALEVING

ARTIKEL 14.9

Naleving van uitspraak van arbitragepanel

Elk van beide partijen neemt de maatregelen die noodzakelijk zijn om de uitspraak van het arbitragepanel te goeder trouw na te leven en beide partijen streven ernaar overeenstemming te bereiken over de termijn waarbinnen zij de uitspraak zullen naleven.

ARTIKEL 14.10

Redelijke termijn voor naleving

1. Uiterlijk 30 dagen na ontvangst van de kennisgeving van de uitspraak van het arbitragepanel aan de partijen stelt de partij waartegen de klacht gericht is de klagende partij en het Handelscomité in kennis van de tijd die zij nodig heeft om de uitspraak van het arbitragepanel na te kunnen leven (hierna "redelijke termijn" genoemd) indien onmiddellijke naleving niet mogelijk is.
2. Indien de partijen het niet eens zijn over een redelijke termijn voor naleving van de uitspraak van het arbitragepanel, verzoekt de klagende partij binnen 20 dagen na ontvangst van de kennisgeving overeenkomstig lid 1 door de partij waartegen de klacht gericht is, het oorspronkelijke arbitragepanel schriftelijk om een redelijke termijn vast te stellen. Dit verzoek wordt tegelijkertijd medegedeeld aan de andere partij en aan het Handelscomité. Binnen 20 dagen na de indiening van het verzoek maakt het oorspronkelijke arbitragepanel zijn uitspraak aan de partijen bekend en stelt het Handelscomité hiervan in kennis.
3. Wanneer een van de leden van het oorspronkelijke arbitragepanel niet meer beschikbaar is, zijn de in artikel 14.5 (Instelling van arbitragepanel) beschreven procedures van toepassing. De termijn voor de bekendmaking van de uitspraak bedraagt 35 dagen na de datum van indiening van het in lid 2 bedoelde verzoek.
4. De partij waartegen de klacht gericht is, stelt de klagende partij ten minste een maand voor afloop van de redelijke termijn schriftelijk in kennis van de vorderingen die zij maakt bij de naleving van de uitspraak van het arbitragepanel.
5. De partijen kunnen de redelijke termijn in onderling overleg verlengen.

ARTIKEL 14.11

Onderzoek van maatregelen tot naleving van uitspraak van arbitragepanel

1. De partij waartegen de klacht gericht is, stelt de klagende partij en het Handelscomité voor afloop van de redelijke termijn in kennis van de maatregelen die zij heeft getroffen om de uitspraak van het arbitragepanel na te leven.

2. Wanneer er tussen de partijen onenigheid bestaat over het bestaan van een maatregel waarvan overeenkomstig lid 1 is kennisgegeven of over de verenigbaarheid van die maatregel met de in artikel 14.2 (Toepassingsgebied) bedoelde bepalingen, kan de klagende partij het oorspronkelijke arbitragepanel schriftelijk verzoeken hierover uitspraak te doen. In dat verzoek geeft de klagende partij, op zodanige wijze dat de rechtsgrond van de klacht duidelijk is, aan om welke specifieke maatregel het gaat en met welke in artikel 14.2 (Toepassingsgebied) bedoelde bepalingen deze maatregel volgens haar onverenigbaar is. In dat verzoek wordt tevens uitgelegd waarom de betrokken maatregel onverenigbaar is met de in artikel 14.2 (Toepassingsgebied) bedoelde bepalingen. Het oorspronkelijke arbitragepanel deelt zijn uitspraak binnen 45 dagen na de datum van indiening van het verzoek mede.

3. Wanneer een van de leden van het oorspronkelijke arbitragepanel niet meer beschikbaar is, zijn de in artikel 14.5 (Instelling van arbitragepanel) beschreven procedures van toepassing. De termijn voor de bekendmaking van de uitspraak bedraagt 60 dagen na de datum van indiening van het in lid 2 bedoelde verzoek.

ARTIKEL 14.12

Tijdelijke maatregelen bij niet-naleving

1. Indien de partij waartegen de klacht gericht is niet voor afloop van de redelijke termijn kennis geeft van een maatregel die zij heeft getroffen om de uitspraak van het arbitragepanel na te leven, of indien het arbitragepanel oordeelt dat er geen maatregel is getroffen om aan de uitspraak te voldoen of dat de maatregel waarvan overeenkomstig artikel 14.11 (Onderzoek van maatregelen tot naleving van uitspraak van arbitragepanel), lid 1, is kennisgegeven, niet verenigbaar is met de verplichtingen van de partij krachtens de in artikel 14.2 (Toepassingsgebied) bedoelde bepalingen, treedt de partij waartegen de klacht gericht is met de klagende partij in onderhandeling, teneinde tot een wederzijds aanvaardbaar akkoord over compensatie te komen.

2. Indien de partijen geen akkoord over compensatie bereiken binnen 30 dagen na afloop van de redelijke termijn of binnen 30 dagen na de bekendmaking van de uitspraak van het arbitragepanel op grond van artikel 14.11 (Onderzoek van maatregelen tot naleving van uitspraak van arbitragepanel) dat er geen maatregel is getroffen om aan de uitspraak van het arbitragepanel te voldoen of dat een maatregel tot naleving van die uitspraak niet verenigbaar is met de in artikel 14.2 (Toepassingsgebied) bedoelde bepalingen, is de klagende partij gerechtigd om, na de andere partij en het Handelscomité hiervan in kennis te hebben gesteld, de verplichtingen uit hoofde van de in artikel 14.2 (Toepassingsgebied) bedoelde bepalingen op te schorten in een mate die overeenstemt met de mate waarin de schending de voordelen voor de klagende partij tenietdoet of beperkt. In de kennisgeving wordt gespecificeerd in welke mate de klagende partij haar verplichtingen beoogt op te schorten. De klagende partij kan de opschorting vanaf tien dagen na de datum van ontvangst van de kennisgeving door de partij waartegen de klacht gericht is op elk gewenst tijdstip laten ingaan, tenzij de partij waartegen de klacht gericht is overeenkomstig lid 3 om arbitrage heeft verzocht.

3. Indien de partij waartegen de klacht gericht is van oordeel is dat de mate van opschorting van de verplichtingen niet overeenstemt met de mate waarin de schending de voordelen voor de andere partij tenietdoet of beperkt, kan zij het oorspronkelijke arbitragepanel schriftelijk verzoeken hierover uitspraak te doen. Dit verzoek wordt voor het verstrijken van de in lid 2 bedoelde periode van tien dagen medegedeeld aan de klagende partij en aan het Handelscomité. Het oorspronkelijke arbitragepanel wint zo nodig advies in bij deskundigen en deelt zijn uitspraak over de mate van opschorting van de verplichtingen binnen 30 dagen na de datum van indiening van het verzoek aan de partijen en aan het Handelscomité mede. De verplichtingen worden niet opgeschort voordat het oorspronkelijke arbitragepanel zijn uitspraak heeft medegedeeld, en de eventuele opschorting dient in overeenstemming te zijn met de uitspraak van het arbitragepanel.

4. Wanneer een van de leden van het oorspronkelijke arbitragepanel niet meer beschikbaar is, zijn de in artikel 14.5 (Instelling van arbitragepanel) beschreven procedures van toepassing. De termijn voor de bekendmaking van de uitspraak bedraagt 45 dagen na de indiening van het in lid 3 bedoelde verzoek.

5. De opschorting van de verplichtingen is van tijdelijke aard en mag niet meer worden toegepast nadat:

- a) de partijen ingevolge artikel 14.15 (Onderling overeengekomen oplossing) tot een onderling overeengekomen oplossing zijn gekomen; of
- b) de partijen overeenstemming hebben bereikt over de vraag of de maatregel waarvan overeenkomstig artikel 14.13 (Onderzoek van nalevingsmaatregelen getroffen na opschorting van verplichtingen), lid 1, is kennisgegeven, ertoe leidt dat de partij waartegen de klacht gericht is in overeenstemming met de in artikel 14.2 (Toepassingsgebied) bedoelde bepalingen handelt; of
- c) de maatregel waarvan is vastgesteld dat deze niet verenigbaar is met de in artikel 14.2 (Toepassingsgebied) bedoelde bepalingen, is ingetrokken of gewijzigd en overeenkomstig artikel 14.13 (Onderzoek van nalevingsmaatregelen getroffen na opschorting van verplichtingen), lid 2, met die bepalingen in overeenstemming is gebracht.

ARTIKEL 14.13

Onderzoek van nalevingsmaatregelen getroffen na opschorting van verplichtingen

1. De partij waartegen de klacht gericht is, stelt de klagende partij en het Handelscomité in kennis van alle maatregelen die zij heeft getroffen om de uitspraak van het arbitragepanel na te leven, alsmede van haar verzoek om beëindiging van de opschorting van de verplichtingen door de klagende partij.
2. Indien de partijen binnen 30 dagen na de datum van ontvangst van de kennisgeving geen overeenstemming bereiken over de vraag of de maatregel waarvan is kennisgegeven, ertoe leidt dat de partij waartegen de klacht gericht is in overeenstemming met de in artikel 14.2 (Toepassingsgebied) bedoelde bepalingen handelt, verzoekt de klagende partij het oorspronkelijke arbitragepanel schriftelijk hierover uitspraak te doen. Dit verzoek wordt tegelijkertijd medegedeeld aan de andere partij en aan het Handelscomité. De uitspraak van het arbitragepanel stelt de partijen en het Handelscomité binnen 45 dagen na de indiening van het verzoek in kennis van zijn uitspraak. Indien het arbitragepanel oordeelt dat een maatregel die is getroffen om de uitspraak na te leven in overeenstemming is met de in artikel 14.2 (Toepassingsgebied) bedoelde bepalingen, wordt de opschorting van de verplichtingen beëindigd.

ONDERAFDELING C

GEMEENSCHAPPELIJKE BEPALINGEN

ARTIKEL 14.14

Opschorting en beëindiging van arbitrageprocedures

1. Op schriftelijk verzoek van beide partijen schort het arbitragepanel te allen tijde zijn werkzaamheden op gedurende een door de partijen overeengekomen periode, die echter niet meer dan twaalf maanden mag bedragen. Het arbitragepanel hervat op schriftelijk verzoek van de klagende partij zijn werkzaamheden aan het einde van deze overeengekomen periode, of op verzoek van beide partijen voor het eind van deze overeengekomen periode. Indien de klagende partij niet voor het verstrijken van de overeengekomen periode het arbitragepanel verzoekt zijn werkzaamheden te hervatten, worden de krachtens deze afdeling ingeleide geschillenbeslechtsprocedures geacht te zijn beëindigd. Behoudens het bepaalde in artikel 14.21 (Verhouding tot WTO-verplichtingen) laten de opschorting en de beëindiging van de werkzaamheden van het arbitragepanel de rechten van elk van beide partijen in andere procedures onverlet.
2. De partijen kunnen te allen tijde schriftelijk overeenkomen de krachtens deze afdeling ingeleide geschillenbeslechtsprocedures te beëindigen.

ARTIKEL 14.15

Onderling overeengekomen oplossing

De partijen kunnen te allen tijde onderling een oplossing voor een onder dit hoofdstuk vallend geschil overeenkomen. Zij stellen het Handelscomité en in voorkomend geval het arbitragepanel van die oplossing in kennis. Indien ingevolge de desbetreffende interne procedures van een van beide partijen voor de oplossing goedkeuring vereist is, wordt in de kennisgeving naar dit vereiste verwezen en worden de krachtens deze afdeling ingeleide geschillenbeslechtsprocedures opgeschort. Indien dergelijke goedkeuring niet vereist is, of nadat is kennisgegeven van de voltooiing van die interne procedures, wordt de procedure beëindigd.

ARTIKEL 14.16

Procedureregels

1. Op de procedures voor de beslechting van geschillen in het kader van dit hoofdstuk is bijlage 14-A van toepassing.
2. Alle bijeenkomsten van het arbitragepanel zijn overeenkomstig bijlage 14-A openbaar.

ARTIKEL 14.17

Indiening van informatie

1. Het arbitragepanel kan op verzoek van een partij of op eigen initiatief bij alle bronnen, met inbegrip van de bij het geschil betrokken partijen, alle informatie inwinnen die het voor de arbitrageprocedure nuttig acht. Het arbitragepanel heeft tevens het recht deskundigen om advies te vragen wanneer het dat nuttig acht. Voordat het deskundigen kiest, raadpleegt het arbitragepanel de partijen. Alle op deze manier verkregen informatie moet voor commentaar aan de partijen worden voorgelegd.

2. Belanghebbende natuurlijke en rechtspersonen van de partijen hebben het recht overeenkomstig bijlage 14-A als *amicus curiae* opmerkingen bij het arbitragepanel in te dienen.

ARTIKEL 14.18

Interpretatieregels

Het arbitragepanel legt de in artikel 14.2 (Toepassingsgebied) bedoelde bepalingen uit volgens de gebruikelijke regels voor de interpretatie van het internationaal publiekrecht, met inbegrip van die welke in het Verdrag van Wenen inzake het verdragenrecht zijn neergelegd. Wanneer een verplichting uit hoofde van deze overeenkomst identiek is aan een verplichting uit hoofde van de WTO-Overeenkomst, neemt het arbitragepanel alle relevante interpretaties die zijn vastgesteld in uitspraken van het Orgaan voor geschillenbeslechting van de WTO (Dispute Settlement Body, hierna "DSB" genoemd) in aanmerking. De uitspraken van het arbitragepanel kunnen de rechten en verplichtingen uit hoofde van de in artikel 14.2 (Toepassingsgebied) bedoelde bepalingen niet verruimen of beperken.

ARTIKEL 14.19

Besluiten en uitspraken van arbitragepanel

1. Het arbitragepanel stelt alles in het werk om elk besluit bij consensus te nemen. Wanneer het evenwel niet mogelijk is bij consensus tot een besluit te komen, wordt een besluit bij meerderheid van stemmen genomen.
2. De uitspraken van het arbitragepanel zijn bindend voor de partijen en scheppen geen rechten of verplichtingen voor natuurlijke of rechtspersonen. De uitspraak vermeldt de resultaten van het feitenonderzoek, de toepasselijkheid van de desbetreffende bepalingen bedoeld in artikel 14.2 (Toepassingsgebied), alsmede de aan de bevindingen en conclusies van het panel ten grondslag liggende beweegredenen. Het Handelscomité maakt de volledige uitspraak van het arbitragepanel openbaar, maar kan besluiten dat niet te doen met het oog op waarborging van de geheimhouding van alle informatie die door een van beide partijen als vertrouwelijk is aangemerkt.

AFDELING D

ALGEMENE BEPALINGEN

ARTIKEL 14.20

Lijsten van arbiters

1. De partijen stellen bij de inwerkingtreding van deze overeenkomst een lijst op van vijf personen die bereid en in staat zijn om het voorzitterschap van een arbitragepanel als bedoeld in artikel 14.5 (Instelling van arbitragepanel) te bekleden.
2. Het Handelscomité stelt uiterlijk zes maanden na de inwerkingtreding van deze overeenkomst een lijst op van ten minste tien personen die bereid en in staat zijn om als arbiter op te treden. Elk van de partijen draagt bij de inwerkingtreding van deze overeenkomst ten minste vijf personen voor als arbiter.
3. Het Handelscomité ziet erop toe dat de ingevolge lid 1 respectievelijk lid 2 opgestelde lijst van personen die als voorzitter respectievelijk arbiter in aanmerking komen, bijgewerkt zijn.
4. De arbiters beschikken over gespecialiseerde kennis of ervaring op het gebied van recht, internationale handel of beslechting van geschillen in het kader van internationale handelsovereenkomsten. Zij dienen onafhankelijk te zijn, op persoonlijke titel op te treden en niet verbonden te zijn aan de regering van een partij, en dienen te voldoen aan de voorschriften van bijlage 14-B.

ARTIKEL 14.21

Verhouding tot WTO-verplichtingen

1. Een beroep op de bepalingen van dit hoofdstuk over de beslechting van geschillen doet geen afbreuk aan enige maatregel in het kader van de WTO, waaronder geschillenbeslechtingsprocedures.
2. Onverminderd het bepaald in lid 1 kan een partij, wanneer zij in verband met een specifieke maatregel een procedure voor de beslechting van een geschil heeft ingeleid, hetzij krachtens dit hoofdstuk, hetzij krachtens de WTO-Overeenkomst, in verband met dezelfde maatregel geen procedure voor geschillenbeslechting in het andere forum inleiden totdat de eerste procedure is afgesloten. Bovendien mag een partij enkel een procedure voor de beslechting van een geschil krachtens dit hoofdstuk en krachtens de WTO-Overeenkomst inleiden wanneer het geschil betrekking heeft op fundamenteel verschillende verplichtingen uit hoofde van beide overeenkomsten of wanneer het gekozen forum om procedurele of bevoegdheidsredenen geen uitspraak kan doen in de procedure ten aanzien van de schending van die verplichting, voor zover de onmogelijkheid van het forum om uitspraak te doen niet het gevolg is van het verzuim van een partij bij het geschil om zorgvuldig te handelen.

3. Voor de toepassing van lid 2 worden:
- procedures voor de geschillenbeslechting krachtens de WTO-Overeenkomst geacht te zijn ingeleid wanneer een partij overeenkomstig artikel 6 van het DSU een verzoek om instelling van een panel indient en worden zij geacht te zijn beëindigd wanneer het DSB overeenkomstig artikel 16 en artikel 17, lid 14, van het DSU het verslag van het panel respectievelijk, in voorkomend geval, het verslag van de Beroepsinstantie goedkeurt; en
  - procedures voor de geschillenbeslechting krachtens dit hoofdstuk geacht te zijn ingeleid wanneer een partij overeenkomstig artikel 14.4 (Inleiding van arbitrageprocedure), lid 1, een verzoek om instelling van een arbitragepanel indient en worden zij geacht te zijn beëindigd wanneer het arbitragepanel overeenkomstig artikel 14.8 (Uitspraak van arbitragepanel), lid 2, zijn uitspraak aan de partijen en aan het Handelscomité bekendmaakt of wanneer de partijen overeenkomstig artikel 14.15 (Onderling overeengekomen oplossing) onderling een oplossing zijn overeengekomen.
4. Geen enkele bepaling in dit hoofdstuk belet dat een partij de opschorting van de verplichtingen die is toegestaan door het DSB, ten uitvoer legt. Er kan geen beroep op de WTO-Overeenkomst worden gedaan om te beletten dat een partij de verplichtingen als vastgelegd in dit hoofdstuk opschort.

ARTIKEL 14.22

Termijnen

- Alle in dit hoofdstuk vastgestelde termijnen, met inbegrip van die waarbinnen arbitragepanels hun uitspraken moeten mededelen, worden gerekend in kalenderdagen waarbij de eerste dag de dag is volgende op die waarop de desbetreffende besluiten werden genomen of de desbetreffende feiten plaatsvonden, tenzij anders wordt bepaald.
- Alle in dit hoofdstuk vermelde termijnen kunnen met wederzijdse instemming van de partijen worden gewijzigd.

ARTIKEL 14.23

Herziening en wijziging van hoofdstuk

De partijen kunnen bij besluit in het Handelscomité dit hoofdstuk en de bijlagen 14-A en 14-B daarbij wijzigen.

HOOFDSTUK VIJFTIEN

BEMIDDELINGSMECHANISME

ARTIKEL 15.1

Doelstelling en toepassingsgebied

- Dit hoofdstuk heeft tot doel te bevorderen dat door middel van een alomvattende en snelle procedure en met behulp van een bemiddelaar een onderling overeengekomen oplossing wordt bereikt.
- Dit hoofdstuk is van toepassing op alle binnen het toepassingsgebied van deze overeenkomst vallende maatregelen die de handel of de investeringen tussen de partijen ongunstig beïnvloeden, tenzij anders wordt bepaald.

AFDELING A

PROCEDURE VOOR BEMIDDELINGSMECHANISME

ARTIKEL 15.2

Verzoek om informatie

- Vóór de inleiding van de bemiddelingsprocedure kan een partij te allen tijde schriftelijk om informatie verzoeken over een maatregel die de handel of de investeringen tussen de partijen ongunstig beïnvloedt. De partij waaraan het verzoek gericht is, verstrekt binnen 20 dagen een schriftelijk antwoord.
- Wanneer de partij waaraan het verzoek gericht is van mening is dat een antwoord binnen 20 dagen niet haalbaar is, brengt zij de verzoekende partij op de hoogte van de redenen hiervoor, en geeft zij haar een inschatting van de kortst mogelijke termijn waarbinnen zij zal kunnen antwoorden.

ARTIKEL 15.3

Inleiding van procedure

1. Een partij kan te allen tijde verzoeken dat de andere partij deelneemt aan een bemiddelingsprocedure. Een dergelijk verzoek wordt aan de andere partij schriftelijk gedaan. Het verzoek moet nauwkeurig genoeg zijn om de zorgen van de verzoekende partij duidelijk tot uitdrukking te laten komen en in het verzoek moet:
  - a) worden aangegeven om welke specifieke maatregel het gaat;
  - b) worden uiteengezet wat volgens de verzoekende partij de negatieve gevolgen van de maatregel voor de handel of de investeringen tussen de partijen zijn of zullen zijn; en
  - c) worden toegelicht wat volgens de verzoekende partij het verband tussen die gevolgen en de maatregel is.
2. De partij waaraan het verzoek gericht is, neemt dit in welwillende overweging en antwoordt binnen tien dagen na ontvangst ervan met een schriftelijke inwilliging of afwijzing.

ARTIKEL 15.4

Keuze van bemiddelaar

1. De partijen streven ernaar uiterlijk 15 dagen na ontvangst van het in artikel 15.3 (Inleiding van procedure), lid 2, bedoelde antwoord op het verzoek overeenstemming over een bemiddelaar te bereiken.
2. Indien de partijen binnen de vastgestelde termijn geen overeenstemming over een bemiddelaar kunnen bereiken, kan een van beide partijen de voorzitter van het Handelscomité of diens vertegenwoordiger verzoeken de bemiddelaar door middel van loting te selecteren uit de overeenkomstig artikel 14.20 (Lijsten van arbiters), lid 2, opgestelde lijst. De vertegenwoordigers van beide partijen hebben het recht om bij de loting aanwezig te zijn.
3. De voorzitter van het Handelscomité of diens vertegenwoordiger wijst binnen vijf werkdagen na het in lid 2 bedoelde verzoek de bemiddelaar aan.
4. De bemiddelaar mag geen onderdaan van een van beide partijen zijn, tenzij de partijen anders overeenkomen.
5. De bemiddelaar is de partijen op onpartijdige en transparante wijze behulpzaam bij het scheppen van duidelijkheid over de maatregel en de mogelijke negatieve gevolgen ervan voor de handel en de investeringen, en bij het bereiken van een onderling overeengekomen oplossing. Bijlage 14-B is *mutatis mutandis* van toepassing op bemiddelaars. De punten 4 tot en met 9 en 46 tot en met 49 van bijlage 14-A zijn eveneens *mutatis mutandis* van toepassing.

ARTIKEL 15.5

Regels voor bemiddelingsprocedure

1. Binnen 10 dagen na de aanwijzing van de bemiddelaar legt de partij die om de bemiddelingsprocedure heeft verzocht, de bemiddelaar en de andere partij schriftelijk een gedetailleerde beschrijving van het probleem voor, in het bijzonder van de werking van de maatregel in kwestie en van de negatieve gevolgen ervan voor de handel en de investeringen. Binnen 20 dagen na toezending van deze beschrijving van het probleem kan de andere partij daarover schriftelijk opmerkingen kenbaar maken. Elk van beide partijen mag in haar beschrijving van het probleem of opmerkingen alle door haar relevant geachte informatie opnemen.
2. De bemiddelaar kan bepalen wat de meest geschikte wijze is om duidelijkheid over de betrokken maatregel en de mogelijke negatieve gevolgen ervan voor de handel en de investeringen te scheppen. Hij kan met name bijeenkomsten tussen de partijen organiseren, de partijen gezamenlijk of afzonderlijk raadplegen, verzoeken om bijstand van of overleg plegen met deskundigen en belanghebbenden op het betrokken gebied alsmede aanvullende ondersteuning bieden waarom de partijen hebben verzocht. Alvorens om bijstand van deskundigen en belanghebbenden op het betrokken gebied te verzoeken of overleg met hen te plegen, overlegt de bemiddelaar evenwel met de partijen.
3. De bemiddelaar kan advies aanbieden en een oplossing voorstellen ter overweging door de partijen, die de voorgestelde oplossing kunnen aanvaarden of afwijzen dan wel het over een andere oplossing eens kunnen worden. De bemiddelaar onthoudt zich evenwel van advies of opmerkingen over de verenigbaarheid van de maatregel in kwestie met deze overeenkomst.

4. De bemiddelingsprocedure vindt plaats op het grondgebied van de partij waaraan het verzoek gericht is, of op enige andere locatie of op enige andere wijze waarover onderling overeenstemming is bereikt.
5. De partijen streven ernaar binnen 60 dagen na de aanwijzing van de bemiddelaar tot een onderling overeengekomen oplossing te komen. Zolang geen definitieve overeenstemming is bereikt, kunnen de partijen eventuele tussentijdse oplossingen overwegen, met name wanneer de maatregel betrekking heeft op bederfelijke waren.
6. De oplossing kan worden goedgekeurd door middel van een besluit van het Handelscomité. Elk van beide partijen kan een dergelijke oplossing afhankelijk maken van de voltooiing van de nodige interne procedures. Onderling overeengekomen oplossingen worden openbaar gemaakt. De openbaar gemaakte versie mag evenwel geen informatie bevatten die door een partij als vertrouwelijk is aangemerkt.
7. De bemiddelingsprocedure wordt beëindigd:
  - a) door goedkeuring van een door de partijen onderling overeengekomen oplossing, op de datum van goedkeuring;
  - b) door onderlinge overeenstemming van de partijen in de loop van de bemiddelingsprocedure, op de datum van die overeenstemming;
  - c) door een schriftelijke verklaring van de bemiddelaar, na overleg met de partijen, dat verdere bemiddelingsinspanningen geen nut hebben, op de datum van die verklaring; of
  - d) door een schriftelijke verklaring van een partij nadat mogelijke onderling overeengekomen oplossingen in de bemiddelingsprocedure zijn onderzocht en adviezen en voorgestelde oplossingen van de bemiddelaar in overweging zijn genomen, op de datum van die verklaring.

AFDELING B

TENUITVOERLEGGING

ARTIKEL 15.6

Tenuitvoerlegging van onderling overeengekomen oplossing

1. Wanneer de partijen overeenstemming over een oplossing hebben bereikt, neemt elk van beide partijen de maatregelen die noodzakelijk zijn om de onderling overeengekomen oplossing binnen de overeengekomen termijn ten uitvoer te leggen.
2. De tenuitvoerleggende partij stelt de andere partij schriftelijk in kennis van alle stappen of maatregelen die zij voor de tenuitvoerlegging van de onderling overeengekomen oplossing heeft ondernomen respectievelijk getroffen.
3. Op verzoek van de partijen legt de bemiddelaar de partijen een ontwerp van het schriftelijk feitenverslag voor, dat een korte samenvatting bevat van: i) de maatregel in kwestie waarop de procedure betrekking heeft, ii) de gevolgde procedure en iii) in voorkomend geval, de onderling overeengekomen oplossing waartoe die procedure uiteindelijk heeft geleid, met inbegrip van eventuele tussentijdse oplossingen. De bemiddelaar biedt de partijen 15 dagen de gelegenheid om hun opmerkingen over het ontwerpverslag kenbaar te maken. Na bestudering van de binnen die termijn ingediende opmerkingen van de partijen legt de bemiddelaar de partijen binnen 15 dagen schriftelijk een definitief schriftelijk feitenverslag voor. Het definitief schriftelijk feitenverslag mag geen interpretatie van deze overeenkomst bevatten.

AFDELING C

ALGEMENE BEPALINGEN

ARTIKEL 15.7

Verhouding tot beslechting van geschillen

1. De bemiddelingsprocedure laat de rechten en verplichtingen van de partijen uit hoofde van hoofdstuk veertien (Beslechting van geschillen) onverlet.
2. De bemiddelingsprocedure is niet bedoeld om als basis voor procedures voor geschillenbeslechting ingevolge deze of enige andere overeenkomst te dienen. Een partij mag zich in dergelijke geschillenbeslechtingsprocedures niet beroepen op of niet als bewijs gebruiken en een arbitragepanel mag geen rekening houden met:
  - a) door een partij in de bemiddelingsprocedure ingenomen standpunten;

b) het feit dat een partij zich bereid heeft verklaard een oplossing te aanvaarden voor de maatregel waarop de bemiddeling betrekking had; of

c) door de bemiddelaar gegeven adviezen of gedane voorstellen.

3. Onverminderd het bepaalde in artikel 15.5 (Regels voor bemiddelingsprocedure), lid 6, en tenzij de partijen anders overeenkomen, zijn alle fasen van de bemiddelingsprocedure, met inbegrip van adviezen of voorgestelde oplossingen, vertrouwelijk. Elk van beide partijen mag echter openbaar maken dat bemiddeling plaatsvindt.

ARTIKEL 15.8

Termijnen

Alle in dit hoofdstuk vermelde termijnen kunnen met wederzijdse instemming van de partijen worden gewijzigd.

ARTIKEL 15.9

Kosten

1. Elk van beide partijen draagt haar eigen kosten in verband met deelname aan de bemiddelingsprocedure.

2. De partijen dragen elk voor een gelijk deel de kosten voor organisatorische aangelegenheden, met inbegrip van de honoraria en de kosten van de bemiddelaar. Het honorarium van de bemiddelaar is in overeenstemming met het honorarium dat is voorzien in punt 10, onder b), van bijlage 14-A.

ARTIKEL 15.10

Evaluatie

De partijen treden vijf jaar na de inwerkingtreding van deze overeenkomst met elkaar in overleg over de eventuele noodzaak tot wijziging van de bemiddelingsprocedure tegen de achtergrond van de opgedane ervaringen bij de bemiddelingsprocedure en in het licht van de ontwikkeling van een overeenkomstig mechanisme in de WTO.

HOOFDSTUK ZESTIEN

INSTITUTIONELE, ALGEMENE EN SLOTBEPALINGEN

ARTIKEL 16.1

Handelscomité

1. De partijen richten een Handelscomité op, bestaande uit vertegenwoordigers van de Upartijen.

2. Het Handelscomité vergadert om de twee jaar, beurtelings in de Unie en in Singapore, of zo spoedig mogelijk op verzoek van een van de partijen. Het voorzitterschap van het Handelscomité wordt bekleed door de minister van Handel en Industrie van Singapore en het lid van de Europese Commissie dat bevoegd is voor handel, of door hun respectieve vertegenwoordigers. Het Handelscomité stelt zelf zijn vergaderrooster en agenda vast.

3. Het Handelscomité:

a) ziet toe op de goede werking van deze overeenkomst;

b) houdt toezicht op en vergemakkelijkt de tenuitvoerlegging en toepassing van deze overeenkomst, en bevordert de algemene doelstellingen ervan;

c) houdt toezicht op de werkzaamheden van de gespecialiseerde comités, werkgroepen en andere organen die krachtens deze overeenkomst worden opgericht;

d) zoekt naar wegen om de handelsbetrekkingen tussen de partijen te verbeteren;

- e) tracht, onverminderd hoofdstuk veertien (Beslechting van geschillen) en hoofdstuk vijftien (Bemiddelingsmechanisme), een oplossing te vinden voor eventuele problemen op de door deze overeenkomst bestreken gebieden of eventuele geschillen in verband met de interpretatie of de toepassing van deze overeenkomst op te lossen; en
- f) buigt zich over alle andere aangelegenheden die van belang zijn met betrekking tot de door deze overeenkomst bestreken gebieden.

4. Het Handelscomité kan:

- a) besluiten gespecialiseerde comités op te richten of te ontbinden of daaraan verantwoordelijkheden over te dragen, met dien verstande dat de aan de gespecialiseerde comités verleende bevoegdheden om juridisch bindende besluiten aan te nemen of om wijzigingen vast te stellen alleen kunnen worden gewijzigd overeenkomstig de procedure voor wijzigingen als bedoeld in artikel 16.5 (Wijzigingen);
- b) in contact treden met alle belanghebbenden, met inbegrip van de particuliere sector en organisaties van het maatschappelijk middenveld;
- c) wijzigingen van deze overeenkomst in overweging nemen of bepalingen van deze overeenkomst wijzigen, in gevallen waarin de overeenkomst hierin uitdrukkelijk voorziet;
- d) interpretaties van de bepalingen van deze overeenkomst aannemen, die bindend zijn voor de partijen en alle krachtens deze overeenkomst opgerichte organen, met inbegrip van de in hoofdstuk veertien (Beslechting van geschillen) bedoelde arbitragepanels;
- e) besluiten nemen of aanbevelingen doen overeenkomstig het bepaalde in deze overeenkomst;
- f) zijn eigen reglement van orde vaststellen; en
- g) andere maatregelen in het kader van de uitvoering van zijn taken nemen zoals de partijen overeenkomen.

5. Het Handelscomité informeert het in het kader van de partnerschaps- en samenwerkingsovereenkomst opgerichte Gemengd Comité tijdens de periodieke vergaderingen daarvan over de activiteiten van het Handelscomité en in voorkomend geval de activiteiten van zijn gespecialiseerde comités.

6. De partijen erkennen het belang van transparantie en openheid en bevestigen dat zij elk rekening houden met de mening van hun bevolking, teneinde de tenuitvoerlegging van deze overeenkomst op een breed spectrum van standpunten te baseren.

ARTIKEL 16.2

Gespecialiseerde comités

1. De volgende gespecialiseerde comités, die onder toezicht van het Handelscomité staan, worden opgericht:

- a) het Comité voor de handel in goederen;
- b) het Comité voor sanitaire en fytosanitaire maatregelen ("SPS-comité");
- c) het Douanecomité; en
- d) het Comité voor de handel in diensten, investeringen en overheidsopdrachten.

2. De samenstelling, de opdracht, de taken en in voorkomend geval de werking van de gespecialiseerde comités worden vastgesteld in de desbetreffende bepalingen van deze overeenkomst of door het Handelscomité.

3. Tenzij in deze overeenkomst anders is bepaald, vergaderen de gespecialiseerde comités gewoonlijk om de twee jaar op een passend niveau, beurtelings in de Unie en in Singapore, of zo spoedig mogelijk op verzoek van een van de partijen of van het Handelscomité. Het voorzitterschap wordt bekleed door de partijen. De gespecialiseerde comités stellen zelf hun vergaderrooster en agenda vast.

4. De gespecialiseerde comités stellen het Handelscomité ruimschoots vóór hun vergaderingen in kennis van hun vergaderrooster en agenda. Tijdens elke periodieke vergadering van het Handelscomité brengen zij verslag over hun activiteiten uit. De oprichting of het bestaan van een gespecialiseerd comité staat er niet aan in de weg dat een partij een aangelegenheid direct aan het Handelscomité kan voorleggen.

ARTIKEL 16.3

Ontwikkelingen van het WTO-recht

In geval van wijziging van een door de partijen in de onderhavige overeenkomst opgenomen bepaling van de WTO-Overeenkomst treden de partijen via het Handelscomité met elkaar in overleg, teneinde in voorkomend geval tot een wederzijds bevredigende oplossing te komen. De partijen kunnen naar aanleiding van een dergelijke herziening de onderhavige overeenkomst bij besluit in het Handelscomité dienovereenkomstig wijzigen.

ARTIKEL 16.4

Besluitvorming

1. De partijen kunnen, in de in deze overeenkomst bedoelde gevallen, besluiten in het Handelscomité of in een gespecialiseerd comité nemen. Deze besluiten zijn bindend voor de partijen, die de maatregelen treffen die noodzakelijk zijn voor de tenuitvoerlegging ervan.
2. Het Handelscomité en een gespecialiseerd comité kan, in de in deze overeenkomst bedoelde gevallen, passende aanbevelingen doen.
3. De besluiten en aanbevelingen van het Handelscomité en een gespecialiseerd comité worden vastgesteld in onderlinge overeenstemming tussen de partijen.

ARTIKEL 16.5

Wijzigingen

1. De partijen kunnen overeenkomen deze overeenkomst te wijzigen. Een wijziging van deze overeenkomst treedt in werking nadat de partijen schriftelijke kennisgevingen hebben gewisseld waarin zij verklaren dat zij volledig aan hun respectieve toepasselijke wettelijke vereisten en procedures hebben voldaan, zoals bepaald in de akte van wijziging.
2. Onverminderd het bepaalde in lid 1 kunnen de partijen, in de in deze overeenkomst bedoelde gevallen, in het Handelscomité of een gespecialiseerd comité een besluit tot wijziging van deze overeenkomst nemen.

ARTIKEL 16.6

Belastingen

1. Deze overeenkomst is uitsluitend van toepassing op belastingmaatregelen wanneer dat noodzakelijk is voor de tenuitvoerlegging van de bepalingen van deze overeenkomst.
2. Geen enkele bepaling in deze overeenkomst doet afbreuk aan de rechten en verplichtingen van de Unie of een van haar lidstaten of aan de rechten en verplichtingen van Singapore uit hoofde van belastingverdragen tussen de Unie en Singapore of tussen een van de lidstaten van de Unie en Singapore. In geval van strijdigheid tussen deze overeenkomst en een dergelijk verdrag heeft dat verdrag voorrang voor zover het de strijdige bepalingen betreft. Wanneer er een belastingverdrag tussen de Unie en Singapore of tussen een van de lidstaten van de Unie en Singapore bestaat, zijn alleen de krachtens dat verdrag bevoegde autoriteiten bevoegd om vast te stellen of deze overeenkomst strijdig is met dat verdrag.
3. Geen enkele bepaling in deze overeenkomst staat eraan in de weg dat een van beide partijen belastingmaatregelen vaststelt of handhaaft waarbij op basis van rationale criteria onderscheid wordt gemaakt tussen belastingbetalers, zoals belastingbetalers die niet in dezelfde situatie verkeren, in het bijzonder met betrekking tot hun verblijfplaats of de plaats waar hun kapitaal is geïnvesteerd ⁽⁷⁹⁾.

⁽⁷⁹⁾ Voor alle duidelijkheid: beide partijen zijn het erover eens dat geen enkele bepaling in deze overeenkomst in de weg staat aan belastingmaatregelen waarmee doelstellingen van maatschappelijk welzijn of volksgezondheid dan wel andere sociaal-communautaire doelstellingen worden nagestreefd, of die gericht zijn op macro-economische stabiliteit, of aan belastingvoordelen die gekoppeld zijn aan de plaats van oprichting en niet aan de nationaliteit van de eigenaar van de onderneming. Belastingmaatregelen gericht op macro-economische stabiliteit zijn maatregelen die worden genomen als reactie op fluctuaties en trends in de nationale economie, met het doel om systemische onevenwichtigheden aan te pakken of te voorkomen die een ernstige bedreiging vormen voor de stabiliteit van de nationale economie.

4. Geen enkele bepaling in deze overeenkomst staat in de weg aan de vaststelling of handhaving van maatregelen ter voorkoming van belastingontwijking of -ontduiking in overeenstemming met de fiscale bepalingen van overeenkomsten inzake voorkoming van dubbele belastingheffing, andere belastingregelingen of interne belastingwetgeving.
5.
  - a) Geen enkele bepaling in deze overeenkomst staat eraan in de weg dat Singapore belastingmaatregelen vaststelt of handhaaft die noodzakelijk zijn ter bescherming van de hogere belangen van het overheidsbeleid van Singapore die voortvloeien uit de specifieke ruimtelijke beperkingen.
  - b) Singapore stelt de Unie onmiddellijk in kennis van de vaststelling van dergelijke maatregelen, waarover onverwijld overleg wordt gevoerd in het Handelscomité met het doel om tot wederzijdse overeenstemming te komen.
  - c) Wanneer dergelijke maatregelen gevolgen hebben voor het algehele evenwicht van de tussen de partijen in deze overeenkomst overeengekomen verbintenissen, kunnen de partijen bij besluit in het Handelscomité hun lijsten van specifieke verbintenissen op grond van dergelijke maatregelen wijzigen.

ARTIKEL 16.7

Lopende rekening en kapitaalverkeer

1. De partijen verlenen met betrekking tot de transacties die binnen het toepassingsgebied van deze overeenkomst vallen, overeenkomstig artikel VIII van de Statuten van het Internationaal Monetair Fonds machtiging voor alle onderlinge betalingen en overdrachten in vrij converteerbare valuta ⁽⁸⁰⁾ op de lopende rekening van de betalingsbalans tussen de partijen bij de overeenkomst.
2. De partijen treden met elkaar in overleg om binnen het toepassingsgebied van deze overeenkomst het onderlinge kapitaalverkeer te vergemakkelijken, en in het bijzonder om de geleidelijke liberalisering van financiële en kapitaalrekeningen te bevorderen, teneinde bij te dragen tot een stabiel en veilig klimaat voor langetermijninvesteringen.

ARTIKEL 16.8

Staatsinvesteringsfondsen

Elk van beide partijen moedigt haar staatsinvesteringsfondsen aan, de Algemeen aanvaarde beginselen en praktijken – Beginselen van Santiago – te eerbiedigen.

ARTIKEL 16.9

Beperkingen ter bescherming van betalingsbalans

1. In geval van ernstige problemen of dreigende ernstige problemen op het gebied van de betalingsbalans en de buitenlandse financiële positie kan een partij beperkende maatregelen met betrekking tot het kapitaalverkeer, de betalingen of de overdrachten in verband met de handel in goederen en diensten en de vestiging instellen of handhaven.
2. De partijen vermijden de toepassing van beperkende maatregelen als bedoeld in lid 1 zoveel mogelijk. Beperkende maatregelen die krachtens dit artikel worden ingesteld of gehandhaafd, mogen geen discriminerend karakter hebben, zijn van beperkte duur en mogen niet verder gaan dan noodzakelijk is om de moeilijkheden betreffende de betalingsbalans en de buitenlandse financiële positie op te lossen. Deze maatregelen moeten, naar gelang van het geval, in overeenstemming zijn met de voorwaarden van de WTO-Overeenkomst en de Statuten van het Internationaal Monetair Fonds.
3. Wanneer een partij beperkende maatregelen instelt of handhaaft of wijzigingen van dergelijke maatregelen vaststelt, stelt zij de andere partij daarvan onmiddellijk in kennis.

⁽⁸⁰⁾ Onder "vrij converteerbare valuta" wordt verstaan een valuta die op grote schaal op internationale deviezenmarkten verhandeld en bij internationale transacties gebruikt wordt.

4. Wanneer de beperkingen worden ingesteld of gehandhaafd, wordt hierover onmiddellijk overleg gevoerd in het Handelscomité. Tijdens dit overleg worden de betalingsbalanspositie van de betrokken partij en de in het kader van dit artikel ingestelde of gehandhaafde beperkingen beoordeeld, waarbij onder meer rekening wordt gehouden met de volgende factoren:

- a) de aard en omvang van de betalingsbalansmoeilijkheden en de moeilijkheden met betrekking tot de buitenlandse financiële positie;
- b) de economische positie en de handelssituatie ten opzichte van het buitenland; of
- c) andere corrigerende maatregelen die genomen kunnen worden.

Het overleg heeft betrekking op de verenigbaarheid van de beperkende maatregelen met de leden 1 en 2. Alle bevindingen van statistische en andere aard met betrekking tot deviezen, monetaire reserves of de betalingsbalans die van het IMF afkomstig zijn, worden aanvaard, en de conclusies van het handelscomité worden gebaseerd op het oordeel van het IMF over de betalingsbalans en de externe financiële positie van de betrokken partij.

ARTIKEL 16.10

Tijdelijke vrijwaringsmaatregelen met betrekking tot kapitaalverkeer en betalingen

1. In uitzonderlijke omstandigheden bij ernstige moeilijkheden, of dreigende ernstige moeilijkheden, voor het economisch en monetair beleid of het wisselkoersbeleid van om het even welke partij kan de desbetreffende partij tijdelijk vrijwaringsmaatregelen treffen met betrekking tot het kapitaalverkeer, de betalingen of de overdrachten. Deze maatregelen moeten strikt noodzakelijk zijn, mogen in geen geval langer dan zes maanden geldig zijn⁽⁸¹⁾ en mogen in vergelijkbare situaties geen middel tot willekeurige of ongerechtvaardigde discriminatie tussen een partij en een derde land vormen.
2. Een partij die vrijwaringsmaatregelen treft, stelt de andere partij daarvan onmiddellijk in kennis en legt zo spoedig mogelijk een tijdschema voor de opheffing van deze maatregelen voor.

ARTIKEL 16.11

Uitzonderingen op grond van veiligheidsoverwegingen

Geen enkele bepaling in deze overeenkomst mag zodanig worden uitgelegd dat:

- a) een van de partijen verplicht wordt informatie te verstrekken waarvan zij openbaarmaking in strijd acht met haar wezenlijke veiligheidsbelangen;
- b) een van de partijen belet wordt gelijk welke actie te ondernemen die zij ter bescherming van haar wezenlijke veiligheidsbelangen noodzakelijk acht en die:
  - i) verband houden met de productie van of de handel in wapens, munitie en oorlogstuig dan wel met de handel in andere goederen en materialen en economische activiteiten die direct of indirect de bevoorrading van een militaire inrichting ten doel hebben;
  - ii) verband houden met de verlening van diensten die direct of indirect de bevoorrading van een militaire inrichting ten doel hebben;
  - iii) betrekking hebben op splijt- of fusiestoffen of op grondstoffen waaruit deze kunnen worden vervaardigd; of
  - iv) in tijden van oorlog of ernstige internationale spanningen worden genomen dan wel ter bescherming van kritieke publieke infrastructuur (dit betreft de infrastructuur voor communicatie en voor elektriciteits- en watervoorziening, waarmee de bevolking wordt voorzien van goederen of diensten die aan de eerste levensbehoeften voldoen) tegen opzettelijke pogingen om die onbruikbaar te maken of te ontwrichten;
- c) een van de partijen belet wordt maatregelen te nemen met het oog op de handhaving van de internationale vrede en veiligheid.

⁽⁸¹⁾ De geldigheidsduur van vrijwaringsmaatregelen kan in aanhoudende uitzonderlijke omstandigheden worden verlengd door deze formeel opnieuw vast te stellen en na de andere partij hiervan in kennis te hebben gesteld.

ARTIKEL 16.12

Openbaarmaking van informatie

1. Geen enkele bepaling in deze overeenkomst mag zodanig worden uitgelegd dat een van de partijen verplicht wordt vertrouwelijke informatie beschikbaar te stellen waarvan openbaarmaking de rechtshandhaving zou belemmeren of anderszins in strijd zou zijn met het openbaar belang of schadelijk zou zijn voor de rechtmatige handelsbelangen van specifieke openbare of particuliere bedrijven.
2. Wanneer een partij aan het Handelscomité of aan gespecialiseerde comités informatie voorlegt die zij ingevolge haar wet- en regelgeving als vertrouwelijk beschouwt, wordt die informatie door de andere partij vertrouwelijk behandeld, tenzij de partij die de informatie voorlegt anders beslist.

ARTIKEL 16.13

Inwerkingtreding

1. Deze overeenkomst wordt door de partijen goedgekeurd volgens hun eigen procedures.
2. Deze overeenkomst treedt in werking op de eerste dag van de tweede maand volgende op de maand waarin de partijen schriftelijke kennisgevingen hebben gewisseld waarin zij verklaren dat zij volledig aan hun respectieve toepasselijke wettelijke vereisten en procedures voor de inwerkingtreding van deze overeenkomst hebben voldaan. De partijen kunnen in onderlinge overeenstemming een andere datum vaststellen.
3. De kennisgevingen worden respectievelijk aan de secretaris-generaal van de Raad van de Europa Unie en de directeur Noord-Amerika en Europa van het Ministerie van Handel en Industrie van Singapore, dan wel aan hun opvolgers, gericht.

ARTIKEL 16.14

Duur

1. Deze overeenkomst geldt voor onbepaalde tijd.
2. Een partij kan de andere partij schriftelijk in kennis stellen van haar voornemen deze overeenkomst op te zeggen.
3. Deze overeenkomst treedt zes maanden na de datum van de in lid 2 bedoelde kennisgeving buiten werking.
4. Binnen dertig dagen na de in lid 2 bedoelde kennisgeving kan elk van beide partijen verzoeken om overleg over de vraag of een bepaling van deze overeenkomst op een later tijdstip dan bedoeld in lid 2 moet komen te vervallen. Dit overleg begint binnen dertig dagen nadat een partij een dergelijk verzoek heeft ingediend.

ARTIKEL 16.15

Voldoen aan verplichtingen

De partijen treffen alle algemene en bijzondere maatregelen die nodig zijn om aan hun verplichtingen krachtens deze overeenkomst te voldoen. Zij zien erop toe dat de in deze overeenkomst genoemde doelstellingen worden bereikt.

ARTIKEL 16.16

Geen rechtstreekse werking

Voor alle duidelijkheid: geen enkele bepaling in deze overeenkomst mag aldus worden uitgelegd dat daaraan rechten kunnen worden ontleend door of daarmee verplichtingen worden opgelegd aan personen, anders dan die rechten en verplichtingen welke de partijen krachtens internationaal publiekrecht hebben vastgesteld.

ARTIKEL 16.17

Bijlagen, aanhangsels, gezamenlijke verklaringen, protocollen en memoranda van overeenstemming

De bijlagen, aanhangsels, gezamenlijke verklaringen, protocollen en memoranda van overeenstemming bij deze overeenkomst vormen een integrerend onderdeel daarvan.

ARTIKEL 16.18

Verhouding tot andere overeenkomsten

1. Deze overeenkomst vormt een integrerend onderdeel van de algemene betrekkingen tussen de Unie en haar lidstaten, enerzijds, en Singapore, anderzijds, waarop de partnerschaps- en samenwerkingsovereenkomst van toepassing is en maakt deel uit van een gemeenschappelijk institutioneel kader. Deze overeenkomst is een specifieke overeenkomst waarmee uitvoering wordt gegeven aan de handelsbepalingen van de partnerschaps- en samenwerkingsovereenkomst.
2. Het is wel verstaan dat de partijen overeenkomen dat geen enkele bepaling in deze overeenkomst hen verplicht te handelen op een wijze die in strijd is met hun verplichtingen uit hoofde van de WTO-Overeenkomst.

ARTIKEL 16.19

Toekomstige toetredingen tot de Unie

1. De Unie stelt Singapore onverwijld in kennis van elk verzoek van een derde land om toe te treden tot de Unie.
2. Tijdens de onderhandelingen tussen de Unie en een kandidaat-land dat tot de Unie wenst toe te treden streeft de Unie ernaar:
  - a) op verzoek van Singapore en voor zover mogelijk alle informatie te verstrekken betreffende aangelegenheden waarop deze overeenkomst van toepassing is; en
  - b) rekening te houden met alle punten van zorg die zijn geuit door Singapore.
3. De Unie brengt Singapore zo spoedig mogelijk op de hoogte van het resultaat van de toetredingsonderhandelingen met een kandidaat-land, en stelt Singapore in kennis van de inwerkingtreding van elke toetreding tot de Unie.
4. De partijen onderzoeken in het kader van het Handelscomité, en ruimschoots vóór de datum van toetreding van een derde land tot de Unie, de eventuele gevolgen van die toetreding voor deze overeenkomst. De partijen kunnen, bij besluit in het Handelscomité, noodzakelijke aanpassingen verrichten of overgangsregelingen invoeren.

ARTIKEL 16.20

Territoriale toepassing

1. Deze overeenkomst is van toepassing:
  - a) wat de Unie betreft, op elk grondgebied waarop het Verdrag betreffende de Europese Unie en het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie van toepassing zijn, onder de in die verdragen neergelegde voorwaarden; en
  - b) wat Singapore betreft, op zijn grondgebied.

Verwijzingen naar "grondgebied" in deze overeenkomst worden in deze zin begrepen, tenzij uitdrukkelijk anders is bepaald.

2. Voor de bepalingen met betrekking tot de tariefbehandeling van goederen is deze overeenkomst ook van toepassing op gebieden die tot het douanegebied van de Unie behoren, maar niet onder lid 1, onder a), vallen.

ARTIKEL 16.21

Authentieke teksten

Deze overeenkomst is opgesteld in tweevoud in de Bulgaarse, de Deense, de Duitse, de Engelse, de Estse, de Finse, de Franse, de Griekse, de Hongaarse, de Italiaanse, de Kroatische, de Letse, de Litouwse, de Maltese, de Nederlandse, de Poolse, de Portugese, de Roemeense, de Sloveense, de Slowaakse, de Spaanse, de Tsjechische en de Zweedse taal, zijnde alle teksten gelijkelijk authentiek.

Съставено в Брюксел на деветнадесети октомври две хиляди и осемнадесета година.

Hecho en Bruselas, el diecinueve de octubre de dos mil dieciocho.

V Bruselu dne devatenáctého října dva tisíce osmáct.

Udfærdiget i Bruxelles den nittende oktober to tusind og atten.

Geschehen zu Brüssel am neunzehnten Oktober zweitausendachtzehn.

Kahe tuhande kaheksateistkümnenda aasta oktoobrikuu üheksateistkümnendal päeval Brüsselis.

Έγινε στις Βρυξέλλες, στις δέκα εννέα Οκτωβρίου δύο χιλιάδες δεκαοκτώ.

Done at Brussels on the nineteenth day of October in the year two thousand and eighteen.

Fait à Bruxelles, le dix-neuf octobre deux mille dix-huit.

Sastavljeno u Bruxellesu devetnaestog listopada godine dvije tisuće osamnaeste.

Fatto a Bruxelles, addì diciannove ottobre duemiladiciotto.

Briselē, divi tūkstoši astoņpadsmiņā gada deviņpadsmiņajā oktobrī.

Priimta du tūkstančiai aštuonioliktų metų spalio devynioliktą dieną Briuselyje.

Kelt Brüsszelben, a kétézer-tizenhatalcadik év október havának tizenkilencedik napján.

Magħmul fi Brussell, fid-dsatax-il jum ta' Ottubru fis-sena elfejn u tmintax.

Gedaan te Brussel, negentien oktober tweeduizend achttien.

Sporządzono w Brukseli dnia dziewiętnastego października roku dwa tysiące osiemnastego.

Feito em Bruxelas, em dezanove de outubro de dois mil e dezoito.

Íntocmit la Bruxelles la nouăsprezece octombrie două mii optsprezece.

V Bruseli devätnásteho oktobra dvetisícosemnást.

V Bruslju, dne devetnajstega oktobra leta dva tisoč osemnajst.

Tehty Brysselissä yhdeksäntenätoista päivänä lokakuuta vuonna kaksituhattakahdeksantoista.

Som skedde i Bryssel den nittonde oktober år tjugohundraarton.

За Европейския съюз
 Por la Unión Europea
 Za Evropskou unii
 For Den Europæiske Union
 Für die Europäische Union
 Euroopa Liidu nimel
 Για την Ευρωπαϊκή Ένωση
 For the European Union
 Pour l'Union européenne
 Za Europsku uniju
 Per l'Unione europea
 Eiropas Savienības vārdā –
 Europos Sąjungos vardu
 Az Európai Unió részéről
 Għall-Unjoni Ewropea
 Voor de Europese Unie
 W imieniu Unii Europejskiej
 Pela União Europeia
 Pentru Uniunea Europeană
 Za Európsku úniu
 Za Evropsko unijo
 Euroopan unionin puolesta
 För Europeiska unionen

За Република Сингапур
 Por la República de Singapur
 Za Singapurskou republiku
 For Republikken Singapore
 Für die Republik Singapur
 Singapuri Vabariigi nimel
 Για τη Δημοκρατία της Σιγκαπούρης
 For the Republic of Singapore
 Pour la République de Singapour
 Za Republiku Singapur
 Per la Repubblica di Singapore
 Singapūras Republikas vārdā –
 Singapūro Respublikos vardu
 A Szingapúri Köztársaság részéről
 Għar-Repubblika ta' Singapore
 Voor de Republiek Singapore
 W imieniu Republiki Singapuru
 Pela República de Singapura
 Pentru Republica Singapore
 Za Singapurskú republiku
 Za Republika Singapur
 Singaporen tasavallan puolesta
 För Republiken Singapore

LIJST VAN BIJLAGEN, AANHANGSELS, GEZAMENLIJKE VERKLARINGEN, PROTOCOLLEN EN MEMORANDA VAN
OVEREENSTEMMING BIJ DEZE OVEREENKOMST

Bijlagen en aanhangsels bij hoofdstuk twee

Bijlage 2-A	Afschaffing van douanerechten
Aanhangsel 2-A-1	Tarieflijst van Singapore
Aanhangsel 2-A-2	Tarieflijst van de Unie
Bijvoegsel bij aanhangsel 2-A-2	Tarieflijst van de Unie – Tarieflijnen
Bijlage 2-B	Motorvoertuigen en delen daarvan
Bijlage 2-C	Farmaceutische producten en medische hulpmiddelen

Bijlagen en aanhangsels bij hoofdstuk vier

Bijlage 4-A	Elektronica
Aanhangsel 4-A-1	Toepassingsgebied
Aanhangsel 4-A-2	Productcategorieën
Aanhangsel 4-A-3	Definities

Bijlagen bij hoofdstuk vijf

Bijlage 5-A	Bevoegde autoriteiten
Bijlage 5-B	Voorschriften en bepalingen betreffende de erkenning van inrichtingen voor producten van dierlijke oorsprong

Bijlagen en aanhangsels bij hoofdstuk 8

Bijlage 8-A	Lijst van specifieke verbintenissen van de Unie
Aanhangsel 8-A-1	Unie – Lijst van specifieke verbintenissen overeenkomstig artikel 8.7 (Lijst van specifieke verbintenissen)
Aanhangsel 8-A-2	Unie – Lijst van specifieke verbintenissen overeenkomstig artikel 8.12 (Lijst van specifieke verbintenissen)
Aanhangsel 8-A-3	Unie – Lijst van specifieke verbintenissen overeenkomstig de artikelen 8.15 (Stafpersoneel en afgestudeerde stagiairs) en 8.16 (Verkopers van zakelijke diensten)
Bijlage 8-B	Lijst van specifieke verbintenissen van Singapore
Aanhangsel 8-B-1	Singapore – Lijst van specifieke verbintenissen
Aanhangsel 8-B-2	Singapore – Lijst van specifieke verbintenissen – Aanhangsel betreffende financiële diensten

Bijlagen bij hoofdstuk negen

Bijlage 9-A	Centrale entiteiten die opdrachten plaatsen overeenkomstig de bepalingen van deze overeenkomst
Bijlage 9-B	Niet-centrale entiteiten die opdrachten plaatsen overeenkomstig de bepalingen van deze overeenkomst
Bijlage 9-C	Nutsbedrijven en andere entiteiten die opdrachten plaatsen overeenkomstig de bepalingen van deze overeenkomst
Bijlage 9-D	Goederen
Bijlage 9-E	Diensten
Bijlage 9-F	Diensten in verband met de bouw en concessies voor werken
Bijlage 9-G	Algemene aantekeningen en afwijkingen van de bepalingen van artikel 9.4 (Algemene beginselen)
Bijlage 9-H	Publicatiemiddelen
Bijlage 9-I	Publiek-private partnerschappen

Bijlagen bij hoofdstuk tien

Bijlage 10-A Lijst van benamingen die voor bescherming als geografische aanduiding op het grondgebied van de partijen moeten worden gebruikt

Bijlage 10-B Beschermd geografische aanduidingen

Bijlage bij hoofdstuk elf

Annex 11-A Beginselen die van toepassing zijn op overige subsidies

Bijlagen bij hoofdstuk veertien

Bijlage 14-A Procedureregels voor arbitrage

Bijlage 14-B Gedragscode voor arbiters en bemiddelaars

Protocol

Protocol 1 Betreffende de definitie van het begrip "producten van oorsprong" en methoden van administratieve samenwerking (omvat bijlagen en gezamenlijke verklaringen)

Memoranda van overeenstemming

Memorandum van overeenstemming 1 Over artikel 16.6 (Belastingen)

Memorandum van overeenstemming 2 Over het honorarium van arbiters

Memorandum van overeenstemming 3 Aanvullende bepalingen op douanegebied

Memorandum van overeenstemming 4 Wederzijdse erkenning van programma's voor geautoriseerde marktdeelnemers

Gezamenlijke verklaringen

Gezamenlijke verklaring betreffende douane-unies

BIJLAGE 2-A

AFSCHAFFING VAN DOUANERECHTEN

1. Overeenkomstig artikel 2.6 (Verlaging of afschaffing van de douanerechten voor de invoer van goederen), schaft elke partij alle douanerechten op goederen van oorsprong uit de andere partij af op de datum van inwerkingtreding van deze overeenkomst, tenzij in de lijsten van de respectieve partijen die in deze bijlage zijn opgenomen anders is bepaald.
  2. De volgende afbouwcategorieën zijn van toepassing op de afschaffing van de douanerechten door elke partij ingevolge artikel 2.6 (Verlaging of afschaffing van invoerrechten) voor de bij de inwerkingtreding van deze overeenkomst niet afgeschafte douanerechten:
    - a) de douanerechten op goederen van oorsprong waarop in de lijst van een partij afbouwcategorie 3 van toepassing is, worden afgebouwd in vier gelijke jaarlijkse stappen, waarvan de eerste op de datum van inwerkingtreding van deze overeenkomst plaatsheeft, zodat die goederen nadien vrij van alle douanerechten zijn;
    - b) de douanerechten op goederen van oorsprong waarop in de lijst van een partij afbouwcategorie 5 van toepassing is, worden afgebouwd in zes gelijke jaarlijkse stappen, waarvan de eerste op de datum van inwerkingtreding van deze overeenkomst plaatsheeft, zodat die goederen nadien vrij van alle douanerechten zijn; en
    - c) met betrekking tot de douanerechten voor goederen waarop afbouwcategorie X van toepassing is, gelden geen verplichtingen in het kader van deze overeenkomst.
  3. Het basistarief en de afbouwcategorie ter bepaling van het tussentijdse douanerecht voor goederen onder een bepaalde tariefcode na elke stap ter verlaging van het recht worden in de lijst van elk van beide partijen voor die tariefcode aangegeven.
  4. Voor de toepassing van punt 2 worden de douanerechten na elke stap naar beneden afgerond, ten minste tot het dichtstbijzijnde tiende van een procentpunt of, in het geval van de Unie, in voorkomend geval tot de dichtstbijzijnde eurocent.
  5. Voor de toepassing van deze bijlage en de lijst van een partij gaat elke jaarlijkse verlaging in op de eerste dag van het desbetreffende jaar zoals gedefinieerd in punt 6 van deze bijlage.
  6. Voor de toepassing van deze bijlage wordt verstaan onder:
    - a) "jaar één": een periode van twaalf maanden die aanvangt op de datum van inwerkingtreding van deze overeenkomst;
    - b) "jaar twee": een periode van twaalf maanden die aanvangt op de eerste verjaardag van de inwerkingtreding van deze overeenkomst;
    - c) "jaar drie": een periode van twaalf maanden die aanvangt op de tweede verjaardag van de inwerkingtreding van deze overeenkomst;
    - d) "jaar vier": een periode van twaalf maanden die aanvangt op de derde verjaardag van de inwerkingtreding van deze overeenkomst; en
    - e) "jaar vijf": een periode van twaalf maanden die aanvangt op de vierde verjaardag van de inwerkingtreding van deze overeenkomst.
  7. De aanhangsels 2-A-1 (Tarieflijst van de Unie) en 2-A-2 (Tarieflijst van Singapore) vormen een integrerend deel van deze bijlage.
-

Aanhangsel 2-A-1

TARIEFLIJST VAN DE UNIE

Algemene opmerkingen

1. Relatie tot de gecombineerde nomenclatuur ("GN") van de Unie: de bepalingen van deze lijst worden in het algemeen geformuleerd overeenkomstig de GN; voor de interpretatie ervan gelden, evenals voor de producten die onder de onderverdelingen van deze lijst vallen, de algemene aantekeningen op de GN en de aantekeningen op de afdelingen en hoofdstukken van de GN. Voor zover de bepalingen van deze lijst identiek zijn aan de overeenkomstige bepalingen van de GN, hebben zij dezelfde betekenis als die overeenkomstige bepalingen van de GN.
2. De in deze lijst genoemde basistarieven zijn die van het gemeenschappelijk douanetarief van de Unie die van kracht waren op 1 januari 2010.
3. Ingevolge artikel 2.6 (Verlaging en/of afschaffing van invoerrechten) en punt 1 van bijlage 2-A schaft de Unie vanaf de datum van inwerkingtreding van deze overeenkomst de douanerechten af op alle onder deze overeenkomst vallende goederen van oorsprong uit Singapore, met uitzondering van die welke zijn vermeld in deze tarieflijst.

Invoerprijsstelsel

4. De punten 5 tot en met 7 van dit aanhangsel bevatten de wijzigingen van het invoerprijsstelsel dat de Unie in overeenstemming met het gemeenschappelijk douanetarief, zoals vastgesteld ingevolge Verordening (EU) nr. 927/2012 van de Commissie (en latere besluiten) en de CXL-lijst van de WTO voor de Unie toepast op bepaalde groente- en fruitsoorten. Deze wijzigingen houden met name in dat de in dit aanhangsel opgenomen goederen van oorsprong uit Singapore onder het in dit aanhangsel beschreven invoerprijsstelsel vallen, en niet onder dat van het gemeenschappelijk douanetarief, zoals vastgesteld ingevolge Verordening (EU) nr. 927/2012 van de Commissie en de CXL-lijst van de WTO voor de Unie.
5. Voor goederen van oorsprong uit Singapore waarop de Unie haar invoerprijsstelsel in overeenstemming met Verordening (EU) nr. 927/2012 van de Commissie en de CXL-lijst van de WTO voor de Unie toepast, worden de ad-valorem douanerechten in overeenstemming met de afbouwcategorieën in de lijst van de Unie afgeschaft.
6. De specifieke douanerechten die krachtens Verordening (EG) nr. 948/2009 van de Commissie op de in punt 5 bedoelde goederen van toepassing zijn, worden niet afgeschaft volgens de afbouwcategorieën in de lijst van de Unie. In plaats daarvan worden de specifieke douanerechten gehandhaafd voor de volgende goederen:

Code in de GN 2013	Omschrijving
0702 00 00	Tomaten, vers of gekoeld
0707 00 05	– komkommers
0709 91 00	– – artisjokken
0709 93 10	– – – kleine pompoenen (zogenaamde courgettes)
0805 10 20	– – andere dan pomeransen (bittere oranjeappelen), vers
0805 20 10	– – clementines
0805 20 30	– – monreales en satsuma's
0805 20 50	– – mandarijnen en wilkings
0805 20 70	– – tangerines
0805 20 90	– – andere
0805 50 10	– – citroenen (<i>Citrus limon</i> , <i>Citrus limonum</i>)
0806 10 10	– – voor tafelgebruik

Code in de GN 2013	Omschrijving
0808 10 80	-- andere
0808 30 90	-- andere
0809 10 00	-- abrikozen
0809 21 00	-- zure kersen (<i>Prunus cerasus</i>)
0809 29 00	-- andere
0809 30 10	-- nectarines
0809 30 90	-- andere
0809 40 05	-- pruimen
2009 61 10	--- met een waarde van meer dan 18 EUR per 100 kg nettogewicht
2009 69 19	---- ander
2009 69 51	---- geconcentreerd
2009 69 59	---- ander
2204 30 92	---- geconcentreerd
2204 30 94	---- andere
2204 30 96	---- geconcentreerd
2204 30 98	---- andere

7. De in punt 6 bedoelde specifieke rechten zijn niet hoger dan het gebruikelijke meestbegunstigingsrecht of, indien dat lager is, het meestbegunstigingsrecht dat van kracht is op de datum die onmiddellijk aan de datum van inwerkingtreding van deze overeenkomst voorafgaat.

BIJVOEGSEL BIJ AANHANGSEL 2-A-1 VAN HOOFDSTUK TWEE BETREFFENDE NATIONALE BEHANDELING EN
MARKTTOEGANG VOOR GOEDEREN

TARIEFLIJST VAN DE UNIE

GN 2013	Omschrijving	Basistarief	Afbouw-categorie	Invoerprijs
0102 29 10	- - - - met een gewicht van niet meer dan 80 kg	10,2 + 93,1 €/100 kg/net	5	
0102 29 21	- - - - - slachtdieren	10,2 + 93,1 €/100 kg/net	5	
0102 29 29	- - - - - andere	10,2 + 93,1 €/100 kg/net	5	
0102 29 41	- - - - - slachtdieren	10,2 + 93,1 €/100 kg/net	5	
0102 29 49	- - - - - andere	10,2 + 93,1 €/100 kg/net	5	
0102 29 51	- - - - - - slachtvaarzen	10,2 + 93,1 €/100 kg/net	5	
0102 29 59	- - - - - - andere	10,2 + 93,1 €/100 kg/net	5	
0102 29 61	- - - - - - slachtkoeien	10,2 + 93,1 €/100 kg/net	5	
0102 29 69	- - - - - - andere	10,2 + 93,1 €/100 kg/net	5	
0102 29 91	- - - - - - slachtdieren	10,2 + 93,1 €/100 kg/net	5	
0102 29 99	- - - - - - andere	10,2 + 93,1 €/100 kg/net	5	
0102 39 10	- - - huisdieren	10,2 + 93,1 €/100 kg/net	5	
0102 90 91	- - - huisdieren	10,2 + 93,1 €/100 kg/net	5	
0103 91 10	- - - huisdieren	41,2 €/100 kg/net	5	
0103 92 11	- - - - zeugen die ten minste eenmaal gebigd hebben, met een gewicht van 160 kg of meer	35,1 €/100 kg/net	5	
0103 92 19	- - - - andere	41,2 €/100 kg/net	5	
0104 10 30	- - - lammeren (tot de leeftijd van een jaar)	80,5 €/100 kg/net	5	

GN 2013	Omschrijving	Basistarief	Afbouw-categorie	Invoerprijs
0104 10 80	- - - andere	80,5 €/100 kg/net	5	
0104 20 90	- - andere	80,5 €/100 kg/net	5	
0105 11 11	- - - - legrassen	52 €/1 000 p/st	5	
0105 11 19	- - - - andere	52 €/1 000 p/st	5	
0105 11 91	- - - - legrassen	52 €/1 000 p/st	5	
0105 11 99	- - - - andere	52 €/1 000 p/st	5	
0105 12 00	- - kalkoenen	152 €/1 000 p/st	5	
0105 13 00	- - eenden	52 €/1 000 p/st	5	
0105 14 00	- - ganzen	152 €/1 000 p/st	5	
0105 15 00	- - parelhoenders	52 €/1 000 p/st	5	
0105 94 00	- - hanen en kippen	20,9 €/100 kg/net	5	
0105 99 10	- - - eenden	32,3 €/100 kg/net	5	
0105 99 20	- - - ganzen	31,6 €/100 kg/net	5	
0105 99 30	- - - kalkoenen	23,8 €/100 kg/net	5	
0105 99 50	- - - parelhoenders	34,5 €/100 kg/net	5	
0201 10 00	- hele en halve dieren	12,8 + 176,8 €/100 kg/net	5	
0201 20 20	- - "compensated quarters"	12,8 + 176,8 €/100 kg/net	5	
0201 20 30	- - voorvoeten en voerspannen	12,8 + 141,4 €/100 kg/net	5	
0201 20 50	- - achtervoeten en achterspannen	12,8 + 212,2 €/100 kg/net	5	
0201 20 90	- - andere	12,8 + 265,2 €/100 kg/net	5	

GN 2013	Omschrijving	Basistarief	Afbouw-categorie	Invoerprijs
0201 30 00	- zonder been	12,8 + 303,4 €/100 kg/net	5	
0202 10 00	- hele en halve dieren	12,8 + 176,8 €/100 kg/net	5	
0202 20 10	- - "compensated quarters"	12,8 + 176,8 €/100 kg/net	5	
0202 20 30	- - voorvoeten en voerspannen	12,8 + 141,4 €/100 kg/net	5	
0202 20 50	- - achtervoeten en achterspannen	12,8 + 221,1 €/100 kg/net	5	
0202 20 90	- - andere	12,8 + 265,3 €/100 kg/net	5	
0202 30 10	- - voorvoeten, geheel of verdeeld in ten hoogste vijf delen, waarbij iedere voorvoet in één enkel vriesblok wordt aangeboden; zogenaamde "compensated quarters" aangeboden in twee vriesblokken, waarvan het ene blok de voorvoet in zijn geheel of verdeeld in ten hoogste vijf delen omvat, en het andere de achtervoet, zonder de filet, in één enkel deel	12,8 + 221,1 €/100 kg/net	5	
0202 30 50	- - als "crops", "chucks and blades" en "briskets" aangeduide delen	12,8 + 221,1 €/100 kg/net	5	
0202 30 90	- - ander	12,8 + 304,1 €/100 kg/net	5	
0203 11 10	- - - huisdieren	53,6 €/100 kg/net	5	
0203 12 11	- - - - hammen en delen daarvan	77,8 €/100 kg/net	5	
0203 12 19	- - - - schouders en delen daarvan	60,1 €/100 kg/net	5	
0203 19 11	- - - - voorstukken en delen daarvan	60,1 €/100 kg/net	5	
0203 19 13	- - - - karbonadestrengen en delen daarvan	86,9 €/100 kg/net	5	
0203 19 15	- - - - buiken (buikspek) en delen daarvan	46,7 €/100 kg/net	5	
0203 19 55	- - - - - zonder been	86,9 €/100 kg/net	5	
0203 19 59	- - - - - ander	86,9 €/100 kg/net	5	
0203 21 10	- - - huisdieren	53,6 €/100 kg/net	5	

GN 2013	Omschrijving	Basistarief	Afbouw-categorie	Invoerprijs
0203 22 11	- - - - hammen en delen daarvan	77,8 €/100 kg/net	5	
0203 22 19	- - - - schouders en delen daarvan	60,1 €/100 kg/net	5	
0203 29 11	- - - - voorstukken en delen daarvan	60,1 €/100 kg/net	5	
0203 29 13	- - - - karbonadestrengen en delen daarvan	86,9 €/100 kg/net	5	
0203 29 15	- - - - buiken (buikspek) en delen daarvan	46,7 €/100 kg/net	5	
0203 29 55	- - - - - zonder been	86,9 €/100 kg/net	5	
0203 29 59	- - - - - ander	86,9 €/100 kg/net	5	
0204 10 00	- hele en halve lammeren, vers of gekoeld	12,8 + 171,3 €/100 kg/net	5	
0204 21 00	- - hele en halve dieren	12,8 + 171,3 €/100 kg/net	5	
0204 22 10	- - - voorstukken en halve voorstukken	12,8 + 119,9 €/100 kg/net	5	
0204 22 30	- - - nierstukken en/of zadels en halve nierstukken en/of zadels	12,8 + 188,5 €/100 kg/net	5	
0204 22 50	- - - achterstellen en halve achterstellen	12,8 + 222,7 €/100 kg/net	5	
0204 22 90	- - - andere	12,8 + 222,7 €/100 kg/net	5	
0204 23 00	- - zonder been	12,8 + 311,8 €/100 kg/net	5	
0204 30 00	- hele en halve lammeren, bevroren	12,8 + 128,8 €/100 kg/net	5	
0204 41 00	- - hele en halve dieren	12,8 + 128,8 €/100 kg/net	5	
0204 42 10	- - - voorstukken en halve voorstukken	12,8 + 90,2 €/100 kg/net	5	
0204 42 30	- - - nierstukken en/of zadels en halve nierstukken en/of zadels	12,8 + 141,7 €/100 kg/net	5	
0204 42 50	- - - achterstellen en halve achterstellen	12,8 + 167,5 €/100 kg/net	5	
0204 42 90	- - - andere	12,8 + 167,5 €/100 kg/net	5	

GN 2013	Omschrijving	Basistarief	Afbouw-categorie	Invoerprijs
0204 43 10	- - - van lammeren	12,8 + 234,5 €/100 kg/net	5	
0204 43 90	- - - andere	12,8 + 234,5 €/100 kg/net	5	
0204 50 11	- - - hele en halve dieren	12,8 + 171,3 €/100 kg/net	5	
0204 50 13	- - - voorstukken en halve voorstukken	12,8 + 119,9 €/100 kg/net	5	
0204 50 15	- - - nierstukken en/of zadels en halve nierstukken en/of zadels	12,8 + 188,5 €/100 kg/net	5	
0204 50 19	- - - achterstellen en halve achterstellen	12,8 + 222,7 €/100 kg/net	5	
0204 50 31	- - - - delen met been	12,8 + 222,7 €/100 kg/net	5	
0204 50 39	- - - - delen zonder been	12,8 + 311,8 €/100 kg/net	5	
0204 50 51	- - - hele en halve dieren	12,8 + 128,8 €/100 kg/net	5	
0204 50 53	- - - voorstukken en halve voorstukken	12,8 + 90,2 €/100 kg/net	5	
0204 50 55	- - - nierstukken en/of zadels en halve nierstukken en/of zadels	12,8 + 141,7 €/100 kg/net	5	
0204 50 59	- - - achterstellen en halve achterstellen	12,8 + 167,5 €/100 kg/net	5	
0204 50 71	- - - - delen met been	12,8 + 167,5 €/100 kg/net	5	
0204 50 79	- - - - delen zonder been	12,8 + 234,5 €/100 kg/net	5	
0206 10 95	- - - longhaasjes en omlopen	12,8 + 303,4 €/100 kg/net	5	
0206 29 91	- - - - longhaasjes en omlopen	12,8 + 304,1 €/100 kg/net	5	
0206 80 91	- - - van paarden, van ezels, van muildieren en van muilezels	6,4	3	
0207 11 10	- - - geplukt, ontarmd, met kop en met poten (zogenaamde kippen 83 %)	26,2 €/100 kg/net	5	
0207 11 30	- - - geplukt, schoongemaakt, zonder kop en zonder poten, doch met hals, met hart, met lever en met spiermaag (zogenaamde kippen 70 %)	29,9 €/100 kg/net	5	

GN 2013	Omschrijving	Basistarief	Afbouw-categorie	Invoerprijs
0207 11 90	- - - geplukt, schoongemaakt, zonder kop, zonder hals, zonder poten, zonder hart, zonder lever en zonder spiermaag (zogenoemde kippen 65 %), of in andere staat aangeboden	32,5 €/100 kg/net	5	
0207 12 10	- - - geplukt, schoongemaakt, zonder kop en zonder poten, doch met hals, met hart, met lever en met spiermaag (zogenoemde kippen 70 %)	29,9 €/100 kg/net	5	
0207 12 90	- - - geplukt, schoongemaakt, zonder kop, zonder hals, zonder poten, zonder hart, zonder lever en zonder spiermaag (zogenoemde kippen 65 %), of in andere staat aangeboden	32,5 €/100 kg/net	5	
0207 13 10	- - - - zonder been	102,4 €/100 kg/net	5	
0207 13 20	- - - - helften en kwarten	35,8 €/100 kg/net	5	
0207 13 30	- - - - hele vleugels, ook indien zonder spits	26,9 €/100 kg/net	5	
0207 13 40	- - - - ruggen; halzen; ruggen met halzen; staarten; vleugelspitsen	18,7 €/100 kg/net	5	
0207 13 50	- - - - borsten en delen daarvan	60,2 €/100 kg/net	5	
0207 13 60	- - - - dijnen en delen daarvan	46,3 €/100 kg/net	5	
0207 13 70	- - - - andere	100,8 €/100 kg/net	5	
0207 13 99	- - - - andere	18,7 €/100 kg/net	5	
0207 14 10	- - - - zonder been	102,4 €/100 kg/net	5	
0207 14 20	- - - - helften en kwarten	35,8 €/100 kg/net	5	
0207 14 30	- - - - hele vleugels, ook indien zonder spits	26,9 €/100 kg/net	5	
0207 14 40	- - - - ruggen; halzen; ruggen met halzen; staarten; vleugelspitsen	18,7 €/100 kg/net	5	
0207 14 50	- - - - borsten en delen daarvan	60,2 €/100 kg/net	5	
0207 14 60	- - - - dijnen en delen daarvan	46,3 €/100 kg/net	5	
0207 14 70	- - - - andere	100,8 €/100 kg/net	5	

GN 2013	Omschrijving	Basistarief	Afbouw-categorie	Invoerprijs
0207 14 91	- - - - levers	6,4	5	
0207 14 99	- - - - andere	18,7 €/100 kg/net	5	
0207 24 10	- - - geplukt, schoongemaakt, zonder kop en zonder poten, doch met hals, met hart, met lever en met spiermaag (zogenoemde kalkoenen 80 %)	34 €/100 kg/net	5	
0207 24 90	- - - geplukt, schoongemaakt, zonder kop, zonder hals, zonder poten, zonder hart, zonder lever en zonder spiermaag (zogenoemde kalkoenen 73 %), of in andere staat aangeboden	37,3 €/100 kg/net	5	
0207 25 10	- - - geplukt, schoongemaakt, zonder kop en zonder poten, doch met hals, met hart, met lever en met spiermaag (zogenoemde kalkoenen 80 %)	34 €/100 kg/net	5	
0207 25 90	- - - geplukt, schoongemaakt, zonder kop, zonder hals, zonder poten, zonder hart, zonder lever en zonder spiermaag (zogenoemde kalkoenen 73 %), of in andere staat aangeboden	37,3 €/100 kg/net	5	
0207 26 10	- - - - zonder been	85,1 €/100 kg/net	5	
0207 26 20	- - - - - helften en kwarten	41 €/100 kg/net	5	
0207 26 30	- - - - - hele vleugels, ook indien zonder spits	26,9 €/100 kg/net	5	
0207 26 40	- - - - - ruggen; halzen; ruggen met halzen; staarten; vleugelspitsen	18,7 €/100 kg/net	5	
0207 26 50	- - - - - borsten en delen daarvan	67,9 €/100 kg/net	5	
0207 26 60	- - - - - onderdijen en delen daarvan	25,5 €/100 kg/net	5	
0207 26 70	- - - - - andere	46 €/100 kg/net	5	
0207 26 80	- - - - - andere	83 €/100 kg/net	5	
0207 26 99	- - - - - andere	18,7 €/100 kg/net	5	
0207 27 10	- - - - - zonder been	85,1 €/100 kg/net	5	
0207 27 20	- - - - - helften en kwarten	41 €/100 kg/net	5	
0207 27 30	- - - - - hele vleugels, ook indien zonder spits	26,9 €/100 kg/net	5	

GN 2013	Omschrijving	Basistarief	Afbouw-categorie	Invoerprijs
0207 27 40	- - - - ruggen; halzen; ruggen met halzen; staarten; vleugelspitsen	18,7 €/100 kg/net	5	
0207 27 50	- - - - borsten en delen daarvan	67,9 €/100 kg/net	5	
0207 27 60	- - - - - onderdijen en delen daarvan	25,5 €/100 kg/net	5	
0207 27 70	- - - - - andere	46 €/100 kg/net	5	
0207 27 80	- - - - - andere	83 €/100 kg/net	5	
0207 27 91	- - - - levers	6,4	5	
0207 27 99	- - - - andere	18,7 €/100 kg/net	5	
0207 41 20	- - - geplukt, uitgebloed, ontdarmd maar niet schoongemaakt, met kop en met poten (zogenaamde eenden 85 %)	38 €/100 kg/net	5	
0207 41 30	- - - geplukt, schoongemaakt, zonder kop en zonder poten, doch met hals, met hart, met lever en met spiermaag (zogenaamde eenden 70 %)	46,2 €/100 kg/net	5	
0207 41 80	- - - geplukt, schoongemaakt, zonder kop, zonder hals, zonder poten, zonder hart, zonder lever en zonder spiermaag (zogenaamde eenden 63 %), of in andere staat aangeboden	51,3 €/100 kg/net	5	
0207 42 30	- - - geplukt, schoongemaakt, zonder kop en zonder poten, doch met hals, met hart, met lever en met spiermaag (zogenaamde eenden 70 %)	46,2 €/100 kg/net	5	
0207 42 80	- - - geplukt, schoongemaakt, zonder kop, zonder hals, zonder poten, zonder hart, zonder lever en zonder spiermaag (zogenaamde eenden 63 %), of in andere staat aangeboden	51,3 €/100 kg/net	5	
0207 44 10	- - - - zonder been	128,3 €/100 kg/net	5	
0207 44 21	- - - - - helften en kwarten	56,4 €/100 kg/net	5	
0207 44 31	- - - - - hele vleugels, ook indien zonder spits	26,9 €/100 kg/net	5	
0207 44 41	- - - - - ruggen; halzen; ruggen met halzen; staarten; vleugelspitsen	18,7 €/100 kg/net	5	
0207 44 51	- - - - - borsten en delen daarvan	115,5 €/100 kg/net	5	

GN 2013	Omschrijving	Basistarief	Afbouw-categorie	Invoerprijs
0207 44 61	----- dijen en delen daarvan	46,3 €/100 kg/net	5	
0207 44 71	----- zogenaamde eendenpaletots	66 €/100 kg/net	5	
0207 44 81	----- andere	123,2 €/100 kg/net	5	
0207 44 99	----- andere	18,7 €/100 kg/net	5	
0207 45 10	----- zonder been	128,3 €/100 kg/net	5	
0207 45 21	----- helften en kwarten	56,4 €/100 kg/net	5	
0207 45 31	----- hele vleugels, ook indien zonder spits	26,9 €/100 kg/net	5	
0207 45 41	----- ruggen; halzen; ruggen met halzen; staarten; vleugelspitsen	18,7 €/100 kg/net	5	
0207 45 51	----- borsten en delen daarvan	115,5 €/100 kg/net	5	
0207 45 61	----- dijen en delen daarvan	46,3 €/100 kg/net	5	
0207 45 71	----- zogenaamde eendenpaletots	66 €/100 kg/net	5	
0207 45 81	----- andere	123,2 €/100 kg/net	5	
0207 45 95	----- andere	6,4	5	
0207 45 99	----- andere	18,7 €/100 kg/net	5	
0207 51 10	--- geplukt, uitgebloed, niet ontdarmd, met kop en met poten (zogenaamde ganzen 82 %)	45,1 €/100 kg/net	5	
0207 51 90	--- geplukt, schoongemaakt, zonder kop en zonder poten, ook indien met hart en met spiermaag (zogenaamde ganzen 75 %), of in andere staat aangeboden	48,1 €/100 kg/net	5	
0207 52 10	--- geplukt, uitgebloed, niet ontdarmd, met kop en met poten (zogenaamde ganzen 82 %)	45,1 €/100 kg/net	5	
0207 52 90	--- geplukt, schoongemaakt, zonder kop en zonder poten, ook indien met hart en met spiermaag (zogenaamde ganzen 75 %), of in andere staat aangeboden	48,1 €/100 kg/net	5	

GN 2013	Omschrijving	Basistarief	Afbouw-categorie	Invoerprijs
0207 54 10	- - - - zonder been	110,5 €/100 kg/net	5	
0207 54 21	- - - - helften en kwarten	52,9 €/100 kg/net	5	
0207 54 31	- - - - hele vleugels, ook indien zonder spits	26,9 €/100 kg/net	5	
0207 54 41	- - - - ruggen; halzen; ruggen met halzen; staarten; vleugelspitsen	18,7 €/100 kg/net	5	
0207 54 51	- - - - borsten en delen daarvan	86,5 €/100 kg/net	5	
0207 54 61	- - - - dijnen en delen daarvan	69,7 €/100 kg/net	5	
0207 54 71	- - - - zogenaamde ganzenpaletots	66 €/100 kg/net	5	
0207 54 81	- - - - andere	123,2 €/100 kg/net	5	
0207 54 99	- - - - andere	18,7 €/100 kg/net	5	
0207 55 10	- - - - zonder been	110,5 €/100 kg/net	5	
0207 55 21	- - - - helften en kwarten	52,9 €/100 kg/net	5	
0207 55 31	- - - - hele vleugels, ook indien zonder spits	26,9 €/100 kg/net	5	
0207 55 41	- - - - ruggen; halzen; ruggen met halzen; staarten; vleugelspitsen	18,7 €/100 kg/net	5	
0207 55 51	- - - - borsten en delen daarvan	86,5 €/100 kg/net	5	
0207 55 61	- - - - dijnen en delen daarvan	69,7 €/100 kg/net	5	
0207 55 71	- - - - zogenaamde ganzenpaletots	66 €/100 kg/net	5	
0207 55 81	- - - - andere	123,2 €/100 kg/net	5	
0207 55 95	- - - - andere	6,4	5	
0207 55 99	- - - - andere	18,7 €/100 kg/net	5	
0207 60 05	- - niet in stukken gesneden, vers, gekoeld of bevroren	49,3 €/100 kg/net	5	

GN 2013	Omschrijving	Basistarief	Afbouw-categorie	Invoerprijs
0207 60 10	- - - - zonder been	128,3 €/100 kg/net	5	
0207 60 21	- - - - helften en kwarten	54,2 €/100 kg/net	5	
0207 60 31	- - - - hele vleugels, ook indien zonder spits	26,9 €/100 kg/net	5	
0207 60 41	- - - - ruggen; halzen; ruggen met halzen; staarten; vleugelspitsen	18,7 €/100 kg/net	5	
0207 60 51	- - - - borsten en delen daarvan	115,5 €/100 kg/net	5	
0207 60 61	- - - - dijnen en delen daarvan	46,3 €/100 kg/net	5	
0207 60 81	- - - - andere	123,2 €/100 kg/net	5	
0207 60 99	- - - - andere	18,7 €/100 kg/net	5	
0209 10 11	- - - vers, gekoeld, bevroren, gezouten of gepekeld	21,4 €/100 kg/net	5	
0209 10 19	- - - gedroogd of gerookt	23,6 €/100 kg/net	5	
0209 10 90	- - varkensvet, ander dan van de posten 0209 10 11 of 0209 10 19	12,9 €/100 kg/net	5	
0209 90 00	- ander	41,5 €/100 kg/net	5	
0210 11 11	- - - - hammen en delen daarvan	77,8 €/100 kg/net	5	
0210 11 19	- - - - schouders en delen daarvan	60,1 €/100 kg/net	5	
0210 11 31	- - - - hammen en delen daarvan	151,2 €/100 kg/net	5	
0210 11 39	- - - - schouders en delen daarvan	119 €/100 kg/net	5	
0210 12 11	- - - - gezouten of gepekeld	46,7 €/100 kg/net	5	
0210 12 19	- - - - gedroogd of gerookt	77,8 €/100 kg/net	5	
0210 19 10	- - - - halve baconvarkens en "spencers"	68,7 €/100 kg/net	5	
0210 19 20	- - - - "3/4 sides" en "middles"	75,1 €/100 kg/net	5	

GN 2013	Omschrijving	Basistarief	Afbouw-categorie	Invoerprijs
0210 19 30	- - - - - voorstukken en delen daarvan	60,1 €/100 kg/net	5	
0210 19 40	- - - - - karbonadestrengen en delen daarvan	86,9 €/100 kg/net	5	
0210 19 50	- - - - - ander	86,9 €/100 kg/net	5	
0210 19 60	- - - - - voorstukken en delen daarvan	119 €/100 kg/net	5	
0210 19 70	- - - - - karbonadestrengen en delen daarvan	149,6 €/100 kg/net	5	
0210 19 81	- - - - - zonder been	151,2 €/100 kg/net	5	
0210 19 89	- - - - - ander	151,2 €/100 kg/net	5	
0210 20 10	- - met been	15,4 + 265,2 €/100 kg/net	5	
0210 20 90	- - zonder been	15,4 + 303,4 €/100 kg/net	5	
0210 92 91	- - - - vlees	130 €/100 kg/net	5	
0210 92 99	- - - - meel en poeder, van vlees of van slachtafvallen	15,4 + 303,4 €/100 kg/net	5	
0210 99 21	- - - - - met been	222,7 €/100 kg/net	5	
0210 99 29	- - - - - zonder been	311,8 €/100 kg/net	5	
0210 99 39	- - - - - ander	130 €/100 kg/net	5	
0210 99 41	- - - - - levers	64,9 €/100 kg/net	5	
0210 99 49	- - - - - andere	47,2 €/100 kg/net	5	
0210 99 51	- - - - - longhaasjes en omlopen	15,4 + 303,4 €/100 kg/net	5	
0210 99 90	- - - meel en poeder, van vlees of van slachtafvallen	15,4 + 303,4 €/100 kg/net	5	
0303 23 00	- - tilapia (<i>Oreochromis</i> spp.)	8	5	
0303 24 00	- - katvis (<i>Pangasius</i> spp., <i>Silurus</i> spp., <i>Clarias</i> spp., <i>Ictalurus</i> spp.)	8	5	

GN 2013	Omschrijving	Basistarief	Afbouw-categorie	Invoerprijs
0303 29 00	- - andere	8	5	
0303 32 00	- - schol (<i>Pleuronectes platessa</i>)	15	5	
0303 41 90	- - - andere	22	5	
0303 42 90	- - - andere	22	5	
0303 43 90	- - - andere	22	5	
0303 44 90	- - - andere	22	5	
0303 45 18	- - - - andere	22	5	
0303 45 99	- - - - andere	22	5	
0303 46 90	- - - andere	22	5	
0303 49 85	- - - andere	22	5	
0303 53 10	- - - sardines van de soort " <i>Sardina pilchardus</i> "	23	5	
0303 53 30	- - - sardines van het geslacht " <i>Sardinops</i> " en <i>sardinella's</i> (<i>Sardinella</i> spp.)	15	5	
0303 54 90	- - - van de soort " <i>Scomber australasicus</i> "	15	5	
0303 57 00	- - zwaardvis (<i>Xiphias gladius</i>)	7,5	5	
0303 64 00	- - schelvis (<i>Melanogrammus aeglefinus</i>)	7,5	5	
0303 65 00	- - koolvis (<i>Pollachius virens</i>)	7,5	5	
0303 66 11	- - - - Kaapse heek (<i>Merluccius capensis</i> of <i>Merluccius paradoxus</i>)	15	5	
0303 66 12	- - - - Argentijnse heek of Zuid-Amerikaanse heek (<i>Merluccius hubbsi</i>)	15	5	
0303 66 13	- - - - Australische heek (<i>Merluccius australis</i>)	15	5	
0303 66 19	- - - - andere	15	5	

GN 2013	Omschrijving	Basistarief	Afbouw-categorie	Invoerprijs
0303 66 90	- - - van het geslacht "Urophycis"	15	5	
0303 81 30	- - - neushaai (<i>Lamna nasus</i>)	8	5	
0303 81 90	- - - andere	8	5	
0303 83 00	- - Antarctische diepzeeheek (<i>Dissostichus</i> spp.)	15	5	
0303 84 10	- - - zeebaars (<i>Dicentrarchus labrax</i>)	15	5	
0303 89 10	- - - zoetwatervis	8	5	
0303 89 29	- - - - - andere	22	5	
0303 90 90	- - andere	10	5	
0304 31 00	- - tilapia (<i>Oreochromis</i> spp.)	9	5	
0304 32 00	- - katvis (<i>Pangasius</i> spp., <i>Silurus</i> spp., <i>Clarias</i> spp., <i>Ictalurus</i> spp.)	9	5	
0304 33 00	- - nijlbaars (<i>Lates niloticus</i>)	9	5	
0304 39 00	- - andere	9	5	
0304 42 10	- - - van de soort "Oncorhynchus mykiss", wegende meer dan 400 g per stuk	12	5	
0304 42 50	- - - van de soorten "Oncorhynchus apache" en "Oncorhynchus chrysogaster"	9	5	
0304 42 90	- - - andere	12	5	
0304 43 00	- - platvis (<i>Pleuronectidae</i> , <i>Bothidae</i> , <i>Cynoglossidae</i> , <i>Soleidae</i> , <i>Scophthalmidae</i> en <i>Citharidae</i>)	18	5	
0304 44 10	- - - kabeljauw (<i>Gadus morhua</i> , <i>Gadus ogac</i> , <i>Gadus macrocephalus</i>) en vis van de soort "Boreogadus saida"	18	5	
0304 44 30	- - - koolvis (<i>Pollachius virens</i>)	18	5	
0304 44 90	- - - andere	18	5	

GN 2013	Omschrijving	Basistarief	Afbouw-categorie	Invoerprijs
0304 45 00	-- zwaardvis (<i>Xiphias gladius</i>)	18	5	
0304 46 00	-- Antarctische diepzeeheek (<i>Dissostichus</i> spp.)	18	5	
0304 49 10	--- van zoetwatervis	9	5	
0304 49 50	---- Noorse schelvis of roodbaars (<i>Sebastes</i> spp.)	18	5	
0304 49 90	---- andere	18	5	
0304 51 00	-- tilapia (<i>Oreochromis</i> spp.), katvis (<i>Pangasius</i> spp., <i>Silurus</i> spp., <i>Clarias</i> spp., <i>Ictalurus</i> spp.), karper (<i>Cyprinus carpio</i> , <i>Carassius</i> , <i>Ctenopharyngodon idellus</i> , <i>Hypophthalmichthys</i> spp., <i>Cirrhinus</i> spp., <i>Mylopharyngodon piceus</i>), paling of aal (<i>Anguilla</i> spp.), nijlbaars (<i>Lates niloticus</i>) en slangenkopvis (<i>Channa</i> spp)	8	5	
0304 52 00	-- zalmachtigen (<i>Salmonidae</i>)	8	5	
0304 53 00	-- vis die behoort tot een der families "Bregmacerotidae", "Euclichthyidae", "Gadidae", "Macrouridae", "Melanonidae", "Merlucciidae", "Moridae" en "Muraenolepididae"	15	5	
0304 54 00	-- zwaardvis (<i>Xiphias gladius</i>)	15	5	
0304 55 00	-- Antarctische diepzeeheek (<i>Dissostichus</i> spp.)	15	5	
0304 59 10	--- zoetwatervis	8	5	
0304 59 90	---- ander	15	5	
0304 61 00	-- tilapia (<i>Oreochromis</i> spp.)	9	X	
0304 62 00	-- katvis (<i>Pangasius</i> spp., <i>Silurus</i> spp., <i>Clarias</i> spp., <i>Ictalurus</i> spp.)	9	X	
0304 84 00	-- zwaardvis (<i>Xiphias gladius</i>)	7,5	5	
0304 87 00	-- tonijn (van het geslacht " <i>Thunnus</i> ") en boniet (<i>Euthynnus (Katsuwonus) pelamis</i>)	18	5	

GN 2013	Omschrijving	Basistarief	Afbouw-categorie	Invoerprijs
0304 89 30	---- vis van het geslacht "Euthynnus", andere dan boniet bedoeld bij onderverdeling 0304 87 00	18	5	
0304 89 51	----- doornhaai en hondshaai (<i>Squalus acanthias</i> , <i>Scyliorhinus</i> spp.)	7,5	5	
0304 89 55	----- neushaai (<i>Lamna nasus</i>)	7,5	5	
0304 89 59	----- andere haaiensoorten	7,5	5	
0304 92 00	-- Antarctische diepzeeheek (<i>Dissostichus</i> spp.)	7,5	5	
0304 93 10	--- surimi	14,2	5	
0304 93 90	--- ander	8	5	
0304 94 10	--- surimi	14,2	5	
0304 94 90	--- ander	7,5	5	
0304 95 10	--- surimi	14,2	5	
0304 95 21	----- kabeljauw van de soort " <i>Gadus macrocephalus</i> "	7,5	5	
0304 95 25	----- kabeljauw van de soort " <i>Gadus morhua</i> "	7,5	5	
0304 95 29	----- ander	7,5	5	
0304 95 30	---- schelvis (<i>Melanogrammus aeglefinus</i>)	7,5	5	
0304 95 40	---- koolvis (<i>Pollachius virens</i>)	7,5	5	
0304 95 50	---- van het geslacht " <i>Merluccius</i> "	7,5	5	
0304 95 60	---- blauwe wijting (<i>Micromesistius poutassou</i> , <i>Gadus poutassou</i>)	7,5	5	
0304 95 90	---- ander	7,5	5	
0304 99 10	--- surimi	14,2	5	

GN 2013	Omschrijving	Basistarief	Afbouw-categorie	Invoerprijs
0304 99 21	- - - - zoetwatervis	8	5	
0304 99 29	- - - - - Noorse schelvis of roodbaars (<i>Sebastes</i> spp.)	8	5	
0304 99 55	- - - - - schartong (<i>Lepidorhombus</i> spp.)	15	5	
0304 99 61	- - - - - braam (<i>Brama</i> spp.)	15	5	
0304 99 65	- - - - - zeeduivel (<i>Lophius</i> spp.)	7,5	5	
0304 99 99	- - - - - ander	7,5	5	
0305 10 00	- meel, poeder en pellets, van vis, geschikt voor menselijke consumptie	13	5	
0305 20 00	- vislevers, hom en kuit, gedroogd, gerookt, gezouten of gepekeld	11	5	
0305 31 00	- - tilapia (<i>Oreochromis</i> spp.), katvis (<i>Pangasius</i> spp., <i>Silurus</i> spp., <i>Clarias</i> spp., <i>Ictalurus</i> spp.), karper (<i>Cyprinus carpio</i> , <i>Carassius</i> , <i>Ctenopharyngodon idellus</i> , <i>Hypophthalmichthys</i> spp., <i>Cirrhinus</i> spp., <i>Mylopharyngodon piceus</i>), paling of aal (<i>Anguilla</i> spp.), nijlbaars (<i>Lates niloticus</i>) en slangenkopvis (<i>Channa</i> spp)	16	5	
0305 32 11	- - - - kabeljauw van de soort " <i>Gadus macrocephalus</i> "	16	5	
0305 32 19	- - - - andere	20	5	
0305 32 90	- - - andere	16	5	
0305 39 10	- - - Pacifische zalm (<i>Oncorhynchus nerka</i> , <i>Oncorhynchus gorbuscha</i> , <i>Oncorhynchus keta</i> , <i>Oncorhynchus tshawytscha</i> , <i>Oncorhynchus kisutch</i> , <i>Oncorhynchus masou</i> en <i>Oncorhynchus rhodurus</i>), Atlantische zalm (<i>Salmo salar</i>) en Donauzalm (<i>Hucho hucho</i>), gezouten of gepekeld	15	5	
0305 39 50	- - - zwarte heilbot (<i>Reinhardtius hippoglossoides</i>), gezouten of gepekeld	15	5	
0305 39 90	- - - andere	16	5	

GN 2013	Omschrijving	Basistarief	Afbouw-categorie	Invoerprijs
0305 41 00	-- Pacificse zalm (<i>Oncorhynchus nerka</i> , <i>Oncorhynchus gorbusha</i> , <i>Oncorhynchus keta</i> , <i>Oncorhynchus tshawytscha</i> , <i>Oncorhynchus kisutch</i> , <i>Oncorhynchus masou</i> en <i>Oncorhynchus rhodurus</i>), Atlantische zalm (<i>Salmo salar</i>) en Donauzalm (<i>Hucho hucho</i>)	13	5	
0305 42 00	-- haring (<i>Clupea harengus</i> , <i>Clupea pallasii</i>)	10	5	
0305 43 00	-- forel (<i>Salmo trutta</i> , <i>Oncorhynchus mykiss</i> , <i>Oncorhynchus clarki</i> , <i>Oncorhynchus aguabonita</i> , <i>Oncorhynchus gilae</i> , <i>Oncorhynchus apache</i> en <i>Oncorhynchus chrysogaster</i>)	14	5	
0305 44 10	--- paling of aal (<i>Anguilla</i> spp.)	14	5	
0305 44 90	--- andere	14	5	
0305 49 10	--- zwarte heilbot (<i>Reinhardtius hippoglossoides</i>)	15	5	
0305 49 20	--- Atlantische heilbot (<i>Hippoglossus hippoglossus</i>)	16	5	
0305 49 30	--- makreel (<i>Scomber scombrus</i> , <i>Scomber australasicus</i> , <i>Scomber japonicus</i>)	14	5	
0305 49 80	--- andere	14	5	
0305 51 10	--- gedroogd, ongezouten	13	5	
0305 51 90	--- gedroogd, gezouten	13	5	
0305 61 00	-- haring (<i>Clupea harengus</i> , <i>Clupea pallasii</i>)	12	5	
0305 62 00	-- kabeljauw (<i>Gadus morhua</i> , <i>Gadus ogac</i> , <i>Gadus macrocephalus</i>)	13	5	
0305 63 00	-- ansjovis (<i>Engraulis</i> spp.)	10	5	
0305 64 00	-- tilapia (<i>Oreochromis</i> spp.), katvis (<i>Pangasius</i> spp., <i>Silurus</i> spp., <i>Clarias</i> spp., <i>Ictalurus</i> spp.), karper (<i>Cyprinus carpio</i> , <i>Carassius</i> , <i>Ctenopharyngodon idellus</i> , <i>Hypophthalmichthys</i> spp., <i>Cirrhinus</i> spp., <i>Mylopharyngodon piceus</i>), paling of aal (<i>Anguilla</i> spp.), nijlbaars (<i>Lates niloticus</i>) en slangenkopvis (<i>Channa</i> spp)	12	5	

GN 2013	Omschrijving	Basistarief	Afbouw-categorie	Invoerprijs
0305 69 10	- - - vis van de soort "Boreogadus saida"	13	5	
0305 69 30	- - - Atlantische heilbot (<i>Hippoglossus hippoglossus</i>)	15	5	
0305 69 50	- - - Pacifische zalm (<i>Oncorhynchus nerka</i> , <i>Oncorhynchus gorbusha</i> , <i>Oncorhynchus keta</i> , <i>Oncorhynchus tshawytscha</i> , <i>Oncorhynchus kisutch</i> , <i>Oncorhynchus masou</i> en <i>Oncorhynchus rhodurus</i>), Atlantische zalm (<i>Salmo salar</i>) en Donauzalm (<i>Hucho hucho</i>)	11	5	
0305 69 80	- - - andere	12	5	
0305 71 10	- - - gerookt	14	5	
0306 11 05	- - - gerookt, ook indien ontdaan van de schaal, ook indien voor of tijdens het roken gekookt, niet op andere wijze bereid	20	5	
0306 11 10	- - - - staarten van langoesten	12,5	5	
0306 11 90	- - - - andere	12,5	5	
0306 12 10	- - - - in gehele staat	6	5	
0306 12 90	- - - - andere	16	5	
0306 14 10	- - - - van de soorten " <i>Paralithodes camchaticus</i> " en " <i>Callinectes sapidus</i> " en van het geslacht " <i>Chionoecetes</i> "	7,5	5	
0306 14 30	- - - - Noordzeekrabben (<i>Cancer pagurus</i>)	7,5	5	
0306 14 90	- - - - andere	7,5	5	
0306 15 10	- - - gerookt, ook indien ontdaan van de schaal, ook indien voor of tijdens het roken gekookt, niet op andere wijze bereid	20	5	
0306 15 90	- - - andere	12	5	
0306 16 91	- - - - garnalen van de soort " <i>Crangon</i> "	18	5	
0306 16 99	- - - - andere	12	5	

GN 2013	Omschrijving	Basistarief	Afbouw-categorie	Invoerprijs
0306 17 91	- - - - roze diepzeegarnaal (<i>Parapenaeus longirostris</i>)	12	5	
0306 17 92	- - - - garnalen van het geslacht "Penaeus"	12	5	
0306 17 93	- - - - garnalen van de familie "Pandalidae", andere dan het geslacht "Pandalus"	12	5	
0306 17 94	- - - - garnalen van het geslacht "Crangon", andere dan de soort "Crangon"	18	5	
0306 17 99	- - - - andere	12	5	
0306 19 05	- - - gerookt, ook indien ontdaan van de schelp, ook indien voor of tijdens het roken gekookt, niet op andere wijze bereid	20	5	
0306 19 10	- - - - rivierkreeften	7,5	5	
0306 19 90	- - - - andere	12	5	
0306 21 10	- - - gerookt, ook indien ontdaan van de schaal, ook indien voor of tijdens het roken gekookt, niet op andere wijze bereid	20	5	
0306 21 90	- - - andere	12,5	5	
0306 22 10	- - - levende	8	5	
0306 22 91	- - - - in gehele staat	8	5	
0306 22 99	- - - - andere	10	5	
0306 24 30	- - - - Noordzeekrabben (<i>Cancer pagurus</i>)	7,5	5	
0306 24 80	- - - - andere	7,5	5	
0306 25 10	- - - gerookt, ook indien ontdaan van de schaal, ook indien voor of tijdens het roken gekookt, niet op andere wijze bereid	20	5	
0306 25 90	- - - andere	12	5	
0306 26 90	- - - - andere	12	5	

GN 2013	Omschrijving	Basistarief	Afbouw-categorie	Invoerprijs
0306 27 99	- - - - andere	12	5	
0306 29 05	- - - gerookt, ook indien ontdaan van de schaal, ook indien voor of tijdens het roken gekookt, niet op andere wijze bereid	20	5	
0306 29 10	- - - - rivierkreeften	7,5	5	
0306 29 90	- - - - andere	12	5	
0307 11 90	- - - andere	9	5	
0307 19 90	- - - andere	9	5	
0307 21 00	- - levend, vers of gekoeld	8	5	
0307 29 10	- - - - jakobsschelpen (<i>Pecten maximus</i>), bevroren	8	5	
0307 29 90	- - - - andere	8	5	
0307 31 10	- - - van het geslacht " <i>Mytilus</i> "	10	5	
0307 31 90	- - - van het geslacht " <i>Perna</i> "	8	5	
0307 39 10	- - - - van het geslacht " <i>Mytilus</i> "	10	5	
0307 39 90	- - - - van het geslacht " <i>Perna</i> "	8	5	
0307 41 10	- - - inktvissen (<i>Sepia officinalis</i> , <i>Rossia macrosoma</i> , <i>Sepiola</i> spp.)	8	5	
0307 41 91	- - - - van het geslacht " <i>Loligo</i> " of van de soort " <i>Ommastrephes sagittatus</i> "	6	5	
0307 41 99	- - - - andere	8	5	
0307 51 00	- - levend, vers of gekoeld	8	5	
0307 59 10	- - - - bevroren	8	5	
0307 59 90	- - - - andere	8	5	

GN 2013	Omschrijving	Basistarief	Afbouw-categorie	Invoerprijs
0307 71 00	- - levend, vers of gekoeld	11	5	
0307 79 30	- - - tapijtschelp of andere soorten van de familie "Veneridae", bevroren	8	5	
0307 81 00	- - levend, vers of gekoeld	11	5	
0307 91 00	- - levend, vers of gekoeld	11	5	
0307 99 11	- - - - van het geslacht "Illex"	8	5	
0308 11 00	- - levend, vers of gekoeld	11	5	
0308 21 00	- - levend, vers of gekoeld	11	5	
0308 30 10	- - levend, vers of gekoeld	11	5	
0308 90 10	- - levend, vers of gekoeld	11	5	
0401 10 10	- - in verpakkingen met een netto-inhoud per onmiddellijke verpakking van niet meer dan 2 l	13,8 €/100 kg/net	5	
0401 10 90	- - andere	12,9 €/100 kg/net	5	
0401 20 11	- - - in verpakkingen met een netto-inhoud per onmiddellijke verpakking van niet meer dan 2 l	18,8 €/100 kg/net	5	
0401 20 19	- - - andere	17,9 €/100 kg/net	5	
0401 20 91	- - - in verpakkingen met een netto-inhoud per onmiddellijke verpakking van niet meer dan 2 l	22,7 €/100 kg/net	5	
0401 20 99	- - - andere	21,8 €/100 kg/net	5	
0401 40 10	- - in verpakkingen met een netto-inhoud per onmiddellijke verpakking van niet meer dan 2 l	57,5 €/100 kg/net	5	
0401 40 90	- - andere	56,6 €/100 kg/net	5	
0401 50 11	- - - in verpakkingen met een netto-inhoud per onmiddellijke verpakking van niet meer dan 2 l	57,5 €/100 kg/net	5	

GN 2013	Omschrijving	Basistarief	Afbouw-categorie	Invoerprijs
0401 50 19	- - - andere	56,6 €/100 kg/net	5	
0401 50 31	- - - in verpakkingen met een netto-inhoud per onmiddellijke verpakking van niet meer dan 2 l	110 €/100 kg/net	5	
0401 50 39	- - - andere	109,1 €/100 kg/net	5	
0401 50 91	- - - in verpakkingen met een netto-inhoud per onmiddellijke verpakking van niet meer dan 2 l	183,7 €/100 kg/net	5	
0401 50 99	- - - andere	182,8 €/100 kg/net	5	
0402 10 11	- - - in verpakkingen met een netto-inhoud per onmiddellijke verpakking van niet meer dan 2,5 kg	125,4 €/100 kg/net	5	
0402 10 19	- - - andere	118,8 €/100 kg/net	5	
0402 10 91	- - - in verpakkingen met een netto-inhoud per onmiddellijke verpakking van niet meer dan 2,5 kg	1,19 €/kg + 27,5 €/100 kg/net	5	
0402 10 99	- - - andere	1,19 €/kg + 21 €/100 kg/net	5	
0402 21 11	- - - - in verpakkingen met een netto-inhoud per onmiddellijke verpakking van niet meer dan 2,5 kg	135,7 €/100 kg/net	5	
0402 21 18	- - - - andere	130,4 €/100 kg/net	5	
0402 21 91	- - - - in verpakkingen met een netto-inhoud per onmiddellijke verpakking van niet meer dan 2,5 kg	167,2 €/100 kg/net	5	
0402 21 99	- - - - andere	161,9 €/100 kg/net	5	
0402 29 11	- - - - melk voor zuigelingen, luchtdicht verpakt in verpakkingen met een netto-inhoud per onmiddellijke verpakking van niet meer dan 500 g en met een vetgehalte van meer dan 10 gewichtspercenten	1,31 €/kg + 22 €/100 kg/net	5	
0402 29 15	- - - - - in verpakkingen met een netto-inhoud per onmiddellijke verpakking van niet meer dan 2,5 kg	1,31 €/kg + 22 €/100 kg/net	5	
0402 29 19	- - - - - andere	1,31 €/kg + 16,8 €/100 kg/net	5	

GN 2013	Omschrijving	Basistarief	Afbouw-categorie	Invoerprijs
0402 29 91	- - - - in verpakkingen met een netto-inhoud per onmiddellijke verpakking van niet meer dan 2,5 kg	1,62 €/kg + 22 €/100 kg/net	5	
0402 29 99	- - - - andere	1,62 €/kg + 16,8 €/100 kg/net	5	
0402 91 10	- - - met een vetgehalte van niet meer dan 8 gewichtspercenten	34,7 €/100 kg/net	5	
0402 91 30	- - - met een vetgehalte van meer dan 8 doch niet meer dan 10 gewichtspercenten	43,4 €/100 kg/net	5	
0402 91 51	- - - - in verpakkingen met een netto-inhoud per onmiddellijke verpakking van niet meer dan 2,5 kg	110 €/100 kg/net	5	
0402 91 59	- - - - andere	109,1 €/100 kg/net	5	
0402 91 91	- - - - in verpakkingen met een netto-inhoud per onmiddellijke verpakking van niet meer dan 2,5 kg	183,7 €/100 kg/net	5	
0402 91 99	- - - - andere	182,8 €/100 kg/net	5	
0402 99 10	- - - met een vetgehalte van niet meer dan 9,5 gewichtspercenten	57,2 €/100 kg/net	5	
0402 99 31	- - - - in verpakkingen met een netto-inhoud per onmiddellijke verpakking van niet meer dan 2,5 kg	1,08 €/kg + 19,4 €/100 kg/net	5	
0402 99 39	- - - - andere	1,08 €/kg + 18,5 €/100 kg/net	5	
0402 99 91	- - - - in verpakkingen met een netto-inhoud per onmiddellijke verpakking van niet meer dan 2,5 kg	1,81 €/kg + 19,4 €/100 kg/net	5	
0402 99 99	- - - - andere	1,81 €/kg + 18,5 €/100 kg/net	5	
0403 10 11	- - - - van niet meer dan 3 gewichtspercenten	20,5 €/100 kg/net	5	
0403 10 13	- - - - van meer dan 3 doch niet meer dan 6 gewichtspercenten	24,4 €/100 kg/net	5	
0403 10 19	- - - - van meer dan 6 gewichtspercenten	59,2 €/100 kg/net	5	
0403 10 31	- - - - van niet meer dan 3 gewichtspercenten	0,17 €/kg + 21,1 €/100 kg/net	5	

GN 2013	Omschrijving	Basistarief	Afbouw-categorie	Invoerprijs
0403 10 33	- - - - van meer dan 3 doch niet meer dan 6 gewichtspercenten	0,20 €/kg + 21,1 €/100 kg/net	5	
0403 10 39	- - - - van meer dan 6 gewichtspercenten	0,54 €/kg + 21,1 €/100 kg/net	5	
0403 10 51	- - - - van niet meer dan 1,5 gewichtspercent	8,3 + 95 €/100 kg/net	5	
0403 10 53	- - - - van meer dan 1,5 doch niet meer dan 27 gewichtspercenten	8,3 + 130,4 €/100 kg/net	5	
0403 10 59	- - - - van meer dan 27 gewichtspercenten	8,3 + 168,8 €/100 kg/net	5	
0403 10 91	- - - - van niet meer dan 3 gewichtspercenten	8,3 + 12,4 €/100 kg/net	5	
0403 10 93	- - - - van meer dan 3 doch niet meer dan 6 gewichtspercenten	8,3 + 17,1 €/100 kg/net	5	
0403 10 99	- - - - van meer dan 6 gewichtspercenten	8,3 + 26,6 €/100 kg/net	5	
0403 90 11	- - - - - van niet meer dan 1,5 gewichtspercent	100,4 €/100 kg/net	5	
0403 90 13	- - - - - van meer dan 1,5 doch niet meer dan 27 gewichtspercenten	135,7 €/100 kg/net	5	
0403 90 19	- - - - - van meer dan 27 gewichtspercenten	167,2 €/100 kg/net	5	
0403 90 31	- - - - - van niet meer dan 1,5 gewichtspercent	0,95 €/kg + 22 €/100 kg/net	5	
0403 90 33	- - - - - van meer dan 1,5 doch niet meer dan 27 gewichtspercenten	1,31 €/kg + 22 €/100 kg/net	5	
0403 90 39	- - - - - van meer dan 27 gewichtspercenten	1,62 €/kg + 22 €/100 kg/net	5	
0403 90 51	- - - - - van niet meer dan 3 gewichtspercenten	20,5 €/100 kg/net	5	
0403 90 53	- - - - - van meer dan 3 doch niet meer dan 6 gewichtspercenten	24,4 €/100 kg/net	5	
0403 90 59	- - - - - van meer dan 6 gewichtspercenten	59,2 €/100 kg/net	5	
0403 90 61	- - - - - van niet meer dan 3 gewichtspercenten	0,17 €/kg + 21,1 €/100 kg/net	5	
0403 90 63	- - - - - van meer dan 3 doch niet meer dan 6 gewichtspercenten	0,20 €/kg + 21,1 €/100 kg/net	5	
0403 90 69	- - - - - van meer dan 6 gewichtspercenten	0,54 €/kg + 21,1 €/100 kg/net	5	

GN 2013	Omschrijving	Basistarief	Afbouw-categorie	Invoerprijs
0403 90 71	- - - - van niet meer dan 1,5 gewichtspersent	8,3 + 95 €/100 kg/net	5	
0403 90 73	- - - - van meer dan 1,5 doch niet meer dan 27 gewichtspersenten	8,3 + 130,4 €/100 kg/net	5	
0403 90 79	- - - - van meer dan 27 gewichtspersenten	8,3 + 168,8 €/100 kg/net	5	
0403 90 91	- - - - van niet meer dan 3 gewichtspersenten	8,3 + 12,4 €/100 kg/net	5	
0403 90 93	- - - - van meer dan 3 doch niet meer dan 6 gewichtspersenten	8,3 + 17,1 €/100 kg/net	5	
0403 90 99	- - - - van meer dan 6 gewichtspersenten	8,3 + 26,6 €/100 kg/net	5	
0404 10 02	- - - - - van niet meer dan 1,5 gewichtspersent	7 €/100 kg/net	5	
0404 10 04	- - - - - van meer dan 1,5 doch niet meer dan 27 gewichtspersenten	135,7 €/100 kg/net	5	
0404 10 06	- - - - - van meer dan 27 gewichtspersenten	167,2 €/100 kg/net	5	
0404 10 12	- - - - - van niet meer dan 1,5 gewichtspersent	100,4 €/100 kg/net	5	
0404 10 14	- - - - - van meer dan 1,5 doch niet meer dan 27 gewichtspersenten	135,7 €/100 kg/net	5	
0404 10 16	- - - - - van meer dan 27 gewichtspersenten	167,2 €/100 kg/net	5	
0404 10 26	- - - - - van niet meer dan 1,5 gewichtspersent	0,07 €/kg/net + 16,8 €/100 kg/net	5	
0404 10 28	- - - - - van meer dan 1,5 doch niet meer dan 27 gewichtspersenten	1,31 €/kg/net + 22 €/100 kg/net	5	
0404 10 32	- - - - - van meer dan 27 gewichtspersenten	1,62 €/kg/net + 22 €/100 kg/net	5	
0404 10 34	- - - - - van niet meer dan 1,5 gewichtspersent	0,95 €/kg/net + 22 €/100 kg/net	5	
0404 10 36	- - - - - van meer dan 1,5 doch niet meer dan 27 gewichtspersenten	1,31 €/kg/net + 22 €/100 kg/net	5	
0404 10 38	- - - - - van meer dan 27 gewichtspersenten	1,62 €/kg/net + 22 €/100 kg/net	5	
0404 10 48	- - - - - van niet meer dan 1,5 gewichtspersent	0,07 €/kg/net	5	
0404 10 52	- - - - - van meer dan 1,5 doch niet meer dan 27 gewichtspersenten	135,7 €/100 kg/net	5	

GN 2013	Omschrijving	Basistarief	Afbouw-categorie	Invoerprijs
0404 10 54	----- van meer dan 27 gewichtspersen	167,2 €/100 kg/net	5	
0404 10 56	----- van niet meer dan 1,5 gewichtspersent	100,4 €/100 kg/net	5	
0404 10 58	----- van meer dan 1,5 doch niet meer dan 27 gewichtspersen	135,7 €/100 kg/net	5	
0404 10 62	----- van meer dan 27 gewichtspersen	167,2 €/100 kg/net	5	
0404 10 72	----- van niet meer dan 1,5 gewichtspersent	0,07 €/kg/net + 16,8 €/100 kg/net	5	
0404 10 74	----- van meer dan 1,5 doch niet meer dan 27 gewichtspersen	1,31 €/kg/net + 22 €/100 kg/net	5	
0404 10 76	----- van meer dan 27 gewichtspersen	1,62 €/kg/net + 22 €/100 kg/net	5	
0404 10 78	----- van niet meer dan 1,5 gewichtspersent	0,95 €/kg/net + 22 €/100 kg/net	5	
0404 10 82	----- van meer dan 1,5 doch niet meer dan 27 gewichtspersen	1,31 €/kg/net + 22 €/100 kg/net	5	
0404 10 84	----- van meer dan 27 gewichtspersen	1,62 €/kg/net + 22 €/100 kg/net	5	
0404 90 21	--- van niet meer dan 1,5 gewichtspersent	100,4 €/100 kg/net	5	
0404 90 23	--- van meer dan 1,5 doch niet meer dan 27 gewichtspersen	135,7 €/100 kg/net	5	
0404 90 29	--- van meer dan 27 gewichtspersen	167,2 €/100 kg/net	5	
0404 90 81	--- van niet meer dan 1,5 gewichtspersent	0,95 €/kg/net + 22 €/100 kg/net	5	
0404 90 83	--- van meer dan 1,5 doch niet meer dan 27 gewichtspersen	1,31 €/kg/net + 22 €/100 kg/net	5	
0404 90 89	--- van meer dan 27 gewichtspersen	1,62 €/kg/net + 22 €/100 kg/net	5	
0405 10 11	---- in verpakkingen met een netto-inhoud per onmiddellijke verpakking van niet meer dan 1 kg	189,6 €/100 kg/net	5	
0405 10 19	---- andere	189,6 €/100 kg/net	5	
0405 10 30	--- gerecombineerde boter	189,6 €/100 kg/net	5	
0405 10 50	--- weiboter	189,6 €/100 kg/net	5	

GN 2013	Omschrijving	Basistarief	Afbouw-categorie	Invoerprijs
0405 10 90	-- andere	231,3 €/100 kg/net	5	
0405 20 10	-- met een vetgehalte van 39 of meer gewichtspersen-ten doch minder dan 60 gewichtspersen-ten	9 + EA	5	
0405 20 30	-- met een vetgehalte van 60 of meer gewichtspersen-ten doch niet meer dan 75 gewichtspersen-ten	9 + EA	5	
0405 20 90	-- met een vetgehalte van meer dan 75 doch minder dan 80 gewichtspersen-ten	189,6 €/100 kg/net	5	
0405 90 10	-- met een vetgehalte van 99,3 of meer gewichtspersen-ten en een vochtgehalte van niet meer dan 0,5 gewichtspersen-ten	231,3 €/100 kg/net	5	
0405 90 90	-- andere	231,3 €/100 kg/net	5	
0406 90 86	----- van meer dan 47 doch niet meer dan 52 gewichtspersen-ten	151 €/100 kg/net	5	
0406 90 87	----- van meer dan 52 doch niet meer dan 62 gewichtspersen-ten	151 €/100 kg/net	5	
0406 90 88	----- van meer dan 62 doch niet meer dan 72 gewichtspersen-ten	151 €/100 kg/net	5	
0406 90 93	----- van meer dan 72 gewichtspersen-ten	185,2 €/100 kg/net	5	
0406 90 99	----- andere	221,2 €/100 kg/net	5	
0407 11 00	-- van kippen	35 €/1 000 p/st	5	
0407 19 11	---- van kalkoenen of van ganzen	105 €/1 000 p/st	5	
0407 19 19	---- andere	35 €/1 000 p/st	5	
0407 21 00	-- van kippen	30,4 €/100 kg/net	5	
0407 29 10	--- van pluimvee, andere dan van kippen	30,4 €/100 kg/net	5	
0407 90 10	-- van pluimvee	30,4 €/100 kg/net	5	
0408 11 80	--- ander	142,3 €/100 kg/net	5	

GN 2013	Omschrijving	Basistarief	Afbouw-categorie	Invoerprijs
0408 19 81	- - - - vloeibaar	62 €/100 kg/net	5	
0408 19 89	- - - - ander, inclusief bevroren	66,3 €/100 kg/net	5	
0408 91 80	- - - andere	137,4 €/100 kg/net	5	
0408 99 80	- - - andere	35,3 €/100 kg/net	5	
0409 00 00	Natuurhoning	17,3	3	
0602 90 10	- - champignonbroed	8,3	3	
0602 90 50	- - - - andere planten voor de open grond	8,3	3	
0602 90 99	- - - - - andere	6,5	3	
0604 90 99	- - - andere	10,9	3	
0702 00 00	Tomaten, vers of gekoeld	Zie bijlage 2-A-2, punt 4	5	Zie bijlage 2-A-2, punt 4
0703 20 00	- knoflook	9,6 + 120 €/100 kg/net	5	
0704 90 10	- - wittekool en rodekool	12 MIN 0,4 €/100 kg/net	5	
0707 00 05	- komkommers	Zie bijlage 2-A-2, punt 4	5	Zie bijlage 2-A-2, punt 4
0709 91 00	- - artisjokken	Zie bijlage 2-A-2, punt 4	5	Zie bijlage 2-A-2, punt 4
0709 92 90	- - - andere	13,1 €/100 kg/net	5	
0709 93 10	- - - kleine pompoenen (zogenaamde courgettes)	Zie bijlage 2-A-2, punt 4	5	Zie bijlage 2-A-2, punt 4
0710 40 00	- suikermais	5,1 + 9,4 €/100 kg/net	5	
0711 20 90	- - andere	13,1 €/100 kg/net	5	
0711 51 00	- - paddenstoelen van het geslacht "Agaricus"	9,6 + 191 €/100 kg/net eda	5	

GN 2013	Omschrijving	Basistarief	Afbouw-categorie	Invoerprijs
0711 90 30	- - - suikermais	5,1 + 9,4 €/100 kg/net	5	
0712 90 19	- - - andere	9,4 €/100 kg/net	5	
0714 10 00	- maniokwortel	9,5 €/100 kg/net	5	
0714 20 90	- - andere	6,4 €/100 kg/net	5	
0714 30 00	- yams (<i>Dioscorea</i> spp.)	9,5 €/100 kg/net	5	
0714 40 00	- taro (<i>Colocasia</i> spp.)	9,5 €/100 kg/net	5	
0714 50 00	- yautia (<i>Xanthosoma</i> spp.)	9,5 €/100 kg/net	5	
0714 90 20	- - arrowroot (pijlwortel), salepwortel en dergelijke wortels en knollen met een hoog gehalte aan zetmeel	9,5 €/100 kg/net	5	
0802 11 90	- - - andere	5,6	3	
0803 90 10	- - vers	176 €/1 000 kg/net	5	
0805 10 20	- - andere dan pomeransen (bittere oranjeappelen), vers	Zie bijlage 2-A-2, punt 4	5	Zie bijlage 2-A-2, punt 4
0805 20 10	- - clementines	Zie bijlage 2-A-2, punt 4	5	Zie bijlage 2-A-2, punt 4
0805 20 30	- - monreales en satsuma's	Zie bijlage 2-A-2, punt 4	5	Zie bijlage 2-A-2, punt 4
0805 20 50	- - mandarijnen en wilkings	Zie bijlage 2-A-2, punt 4	5	Zie bijlage 2-A-2, punt 4
0805 20 70	- - tangerines	Zie bijlage 2-A-2, punt 4	5	Zie bijlage 2-A-2, punt 4
0805 20 90	- - andere	Zie bijlage 2-A-2, punt 4	5	Zie bijlage 2-A-2, punt 4
0805 50 10	- - citroenen (<i>Citrus limon</i> , <i>Citrus limonum</i>)	Zie bijlage 2-A-2, punt 4	5	Zie bijlage 2-A-2, punt 4

GN 2013	Omschrijving	Basistarief	Afbouw-categorie	Invoerprijs
0806 10 10	- - voor tafelgebruik	Zie bijlage 2-A-2, punt 4	5	Zie bijlage 2-A-2, punt 4
0808 10 10	- - persappelen, los verladen, van 16 september tot en met 15 december	7,2 MIN 0,36 €/100 kg/net	5	
0808 10 80	- - andere	Zie bijlage 2-A-2, punt 4	5	Zie bijlage 2-A-2, punt 4
0808 30 10	- - persperen, los verladen, van 1 augustus tot en met 31 december	7,2 MIN 0,36 €/100 kg/net	5	
0808 30 90	- - andere	Zie bijlage 2-A-2, punt 4	5	Zie bijlage 2-A-2, punt 4
0809 10 00	- abrikozen	Zie bijlage 2-A-2, punt 4	5	Zie bijlage 2-A-2, punt 4
0809 21 00	- - zure kersen (<i>Prunus cerasus</i>)	Zie bijlage 2-A-2, punt 4	5	Zie bijlage 2-A-2, punt 4
0809 29 00	- - andere	Zie bijlage 2-A-2, punt 4	5	Zie bijlage 2-A-2, punt 4
0809 30 10	- - nectarines	Zie bijlage 2-A-2, punt 4	5	Zie bijlage 2-A-2, punt 4
0809 30 90	- - andere	Zie bijlage 2-A-2, punt 4	5	Zie bijlage 2-A-2, punt 4
0809 40 05	- - pruimen	Zie bijlage 2-A-2, punt 4	5	Zie bijlage 2-A-2, punt 4
0811 10 11	- - - met een suikergehalte van meer dan 13 gewichtspercenten	20,8 + 8,4 €/100 kg/net	5	
0811 20 11	- - - met een suikergehalte van meer dan 13 gewichtspercenten	20,8 + 8,4 €/100 kg/net	5	
0811 90 11	- - - - tropische vruchten en tropische noten	13 + 5,3 €/100 kg/net	5	
0811 90 19	- - - - andere	20,8 + 8,4 €/100 kg/net	5	

GN 2013	Omschrijving	Basistarief	Afbouw-categorie	Invoerprijs
1001 11 00	- - zaaigoed	148 €/t	5	
1001 19 00	- - andere	148 €/t	5	
1001 91 20	- - - zachte tarwe en mengkoren	95 €/t	5	
1001 91 90	- - - andere	95 €/t	5	
1001 99 00	- - andere	95 €/t	5	
1002 10 00	- zaaigoed	93 €/t	5	
1002 90 00	- andere	93 €/t	5	
1003 10 00	- zaaigoed	93 €/t	5	
1003 90 00	- andere	93 €/t	5	
1004 10 00	- zaaigoed	89 €/t	5	
1004 90 00	- andere	89 €/t	5	
1005 10 90	- - andere	94 €/t	5	
1005 90 00	- andere	94 €/t	5	
1006 10 10	- - zaaigoed	7,7	3	
1006 10 21	- - - - rondkorrelige rijst	211 €/t	5	
1006 10 23	- - - - halflangkorrelige rijst	211 €/t	5	
1006 10 25	- - - - - waarvan de verhouding lengte/breedte groter is dan 2 doch kleiner dan 3	211 €/t	5	
1006 10 27	- - - - - waarvan de verhouding lengte/breedte gelijk is aan of groter dan 3	211 €/t	5	
1006 10 92	- - - - rondkorrelige rijst	211 €/t	5	

GN 2013	Omschrijving	Basistarief	Afbouw-categorie	Invoerprijs
1006 10 94	- - - - halflangkorrelige rijst	211 €/t	5	
1006 10 96	- - - - - waarvan de verhouding lengte/breedte groter is dan 2 doch kleiner dan 3	211 €/t	5	
1006 10 98	- - - - - waarvan de verhouding lengte/breedte gelijk is aan of groter dan 3	211 €/t	5	
1006 20 11	- - - rondkorrelige rijst	65 €/t	5	
1006 20 13	- - - halflangkorrelige rijst	65 €/t	5	
1006 20 15	- - - - waarvan de verhouding lengte/breedte groter is dan 2 doch kleiner dan 3	65 €/t	5	
1006 20 17	- - - - waarvan de verhouding lengte/breedte gelijk is aan of groter dan 3	65 €/t	5	
1006 20 92	- - - rondkorrelige rijst	65 €/t	5	
1006 20 94	- - - halflangkorrelige rijst	65 €/t	5	
1006 20 96	- - - - waarvan de verhouding lengte/breedte groter is dan 2 doch kleiner dan 3	65 €/t	5	
1006 20 98	- - - - waarvan de verhouding lengte/breedte gelijk is aan of groter dan 3	65 €/t	5	
1006 30 21	- - - - rondkorrelige rijst	175 €/t	5	
1006 30 23	- - - - halflangkorrelige rijst	175 €/t	5	
1006 30 25	- - - - - waarvan de verhouding lengte/breedte groter is dan 2 doch kleiner dan 3	175 €/t	5	
1006 30 27	- - - - - waarvan de verhouding lengte/breedte gelijk is aan of groter dan 3	175 €/t	5	
1006 30 42	- - - - rondkorrelige rijst	175 €/t	5	
1006 30 44	- - - - halflangkorrelige rijst	175 €/t	5	

GN 2013	Omschrijving	Basistarief	Afbouw-categorie	Invoerprijs
1006 30 46	----- waarvan de verhouding lengte/breedte groter is dan 2 doch kleiner dan 3	175 €/t	5	
1006 30 48	----- waarvan de verhouding lengte/breedte gelijk is aan of groter dan 3	175 €/t	5	
1006 30 61	---- rondkorrelige rijst	175 €/t	5	
1006 30 63	---- halflangkorrelige rijst	175 €/t	5	
1006 30 65	----- waarvan de verhouding lengte/breedte groter is dan 2 doch kleiner dan 3	175 €/t	5	
1006 30 67	----- waarvan de verhouding lengte/breedte gelijk is aan of groter dan 3	175 €/t	5	
1006 30 92	---- rondkorrelige rijst	175 €/t	5	
1006 30 94	---- halflangkorrelige rijst	175 €/t	5	
1006 30 96	----- waarvan de verhouding lengte/breedte groter is dan 2 doch kleiner dan 3	175 €/t	5	
1006 30 98	----- waarvan de verhouding lengte/breedte gelijk is aan of groter dan 3	175 €/t	5	
1006 40 00	- breukrijst	128 €/t	5	
1007 10 90	- - andere	94 €/t	5	
1007 90 00	- andere	94 €/t	5	
1008 10 00	- boekweit	37 €/t	5	
1008 21 00	- - zaaigoed	56 €/t	5	
1008 29 00	- - andere	56 €/t	5	
1008 40 00	- fonio (<i>Digitaria</i> spp.)	37 €/t	5	
1008 50 00	- quinoa (<i>Chenopodium quinoa</i>)	37 €/t	5	

GN 2013	Omschrijving	Basistarief	Afbouw-categorie	Invoerprijs
1008 60 00	- triticale	93 €/t	5	
1008 90 00	- andere granen	37 €/t	5	
1101 00 11	- - van harde tarwe ("durum")	172 €/t	5	
1101 00 15	- - van zachte tarwe en spelt	172 €/t	5	
1101 00 90	- van mengkoren	172 €/t	5	
1102 20 10	- - waarvan het gehalte aan vetstoffen niet meer dan 1,5 gewichtspersent bedraagt	173 €/t	5	
1102 20 90	- - ander	98 €/t	5	
1102 90 10	- - van gerst	171 €/t	5	
1102 90 30	- - van haver	164 €/t	5	
1102 90 50	- - rijstmeel	138 €/t	5	
1102 90 70	- - roggemeel	168 €/t	5	
1102 90 90	- - ander	98 €/t	5	
1103 11 10	- - - van harde tarwe ("durum")	267 €/t	5	
1103 11 90	- - - van zachte tarwe en spelt	186 €/t	5	
1103 13 10	- - - waarvan het gehalte aan vetstoffen niet meer dan 1,5 gewichtspersent bedraagt	173 €/t	5	
1103 13 90	- - - ander	98 €/t	5	
1103 19 20	- - - van rogge of van gerst	171 €/t	5	
1103 19 40	- - - van haver	164 €/t	5	
1103 19 50	- - - van rijst	138 €/t	5	

GN 2013	Omschrijving	Basistarief	Afbouw-categorie	Invoerprijs
1103 19 90	- - - ander	98 €/t	5	
1103 20 25	- - van rogge of van gerst	171 €/t	5	
1103 20 30	- - van haver	164 €/t	5	
1103 20 40	- - van mais	173 €/t	5	
1103 20 50	- - van rijst	138 €/t	5	
1103 20 60	- - van tarwe	175 €/t	5	
1103 20 90	- - andere	98 €/t	5	
1104 12 10	- - - geplet	93 €/t	5	
1104 12 90	- - - vlokken	182 €/t	5	
1104 19 10	- - - van tarwe	175 €/t	5	
1104 19 30	- - - van rogge	171 €/t	5	
1104 19 50	- - - van mais	173 €/t	5	
1104 19 61	- - - - geplet	97 €/t	5	
1104 19 69	- - - - vlokken	189 €/t	5	
1104 19 91	- - - - vlokken van rijst	234 €/t	5	
1104 19 99	- - - - andere	173 €/t	5	
1104 22 40	- - - gepeld, al dan niet gesneden of gebroken	162 €/t	5	
1104 22 50	- - - gepareld	145 €/t	5	
1104 22 95	- - - andere	93 €/t	5	

GN 2013	Omschrijving	Basistarief	Afbouw-categorie	Invoerprijs
1104 23 40	- - - gepeld, al dan niet gesneden of gebroken; gepareld	152 €/t	5	
1104 23 98	- - - andere	98 €/t	5	
1104 29 04	- - - - gepeld, al dan niet gesneden of gebroken	150 €/t	5	
1104 29 05	- - - - gepareld	236 €/t	5	
1104 29 08	- - - - andere	97 €/t	5	
1104 29 17	- - - - gepeld, al dan niet gesneden of gebroken	129 €/t	5	
1104 29 30	- - - - gepareld	154 €/t	5	
1104 29 51	- - - - - van tarwe	99 €/t	5	
1104 29 55	- - - - - van rogge	97 €/t	5	
1104 29 59	- - - - - andere	98 €/t	5	
1104 29 81	- - - - - van tarwe	99 €/t	5	
1104 29 85	- - - - - van rogge	97 €/t	5	
1104 29 89	- - - - - andere	98 €/t	5	
1104 30 10	- - van tarwe	76 €/t	5	
1104 30 90	- - van andere granen	75 €/t	5	
1106 10 00	- van gedroogde zaden van peulgroenten bedoeld bij post 0713	7,7	3	
1106 20 10	- - gedenatureerd	95 €/t	5	
1106 20 90	- - ander	166 €/t	5	
1107 10 11	- - - in de vorm van meel	177 €/t	5	

GN 2013	Omschrijving	Basistarief	Afbouw-categorie	Invoerprijs
1107 10 19	- - - ander	134 €/t	5	
1107 10 91	- - - in de vorm van meel	173 €/t	5	
1107 10 99	- - - ander	131 €/t	5	
1107 20 00	- gebrand	152 €/t	5	
1108 11 00	- - tarwezetmeel	224 €/t	5	
1108 12 00	- - maiszetmeel	166 €/t	5	
1108 13 00	- - aardappelzetmeel	166 €/t	5	
1108 14 00	- - maniokzetmeel (cassave)	166 €/t	5	
1108 19 10	- - - rijstzetmeel	216 €/t	5	
1108 19 90	- - - ander	166 €/t	5	
1109 00 00	Tarwegluten, ook indien gedroogd	512 €/t	5	
1209 10 00	- suikerbietenzaad	8,3	3	
1212 91 20	- - - gedroogd, ook indien in poedervorm	23 €/100 kg/net	5	
1212 91 80	- - - andere	6,7 €/100 kg/net	5	
1212 93 00	- - suikerriet	4,6 €/100 kg/net	5	
1212 99 49	- - - - andere	5,8	3	
1501 10 90	- - andere	17,2 €/100 kg/net	5	
1501 20 90	- - ander	17,2 €/100 kg/net	5	
1509 10 10	- - lampolie	122,6 €/100 kg/net	5	
1509 10 90	- - andere	124,5 €/100 kg/net	5	

GN 2013	Omschrijving	Basistarief	Afbouw-categorie	Invoerprijs
1509 90 00	- andere	134,6 €/100 kg/net	5	
1510 00 10	- ruwe olie	110,2 €/100 kg/net	5	
1510 00 90	- andere	160,3 €/100 kg/net	5	
1511 90 11	- - - in verpakkingen met een netto-inhoud per onmiddellijke verpakking van niet meer dan 1 kg	12,8	3	
1511 90 19	- - - andere	10,9	3	
1511 90 91	- - - voor ander technisch of industrieel gebruik dan voor de vervaardiging van producten voor menselijke consumptie	5,1	3	
1511 90 99	- - - andere	9	3	
1513 21 30	- - - - in verpakkingen met een netto-inhoud per onmiddellijke verpakking van niet meer dan 1 kg	12,8	3	
1513 21 90	- - - - andere	6,4	3	
1513 29 11	- - - - in verpakkingen met een netto-inhoud per onmiddellijke verpakking van niet meer dan 1 kg	12,8	3	
1513 29 19	- - - - andere	10,9	3	
1513 29 30	- - - - voor ander technisch of industrieel gebruik dan voor de vervaardiging van producten voor menselijke consumptie	5,1	3	
1513 29 50	- - - - - in verpakkingen met een netto-inhoud per onmiddellijke verpakking van niet meer dan 1 kg	12,8	3	
1513 29 90	- - - - - andere	9,6	3	
1517 10 10	- - met een gehalte aan van melk afkomstige vetstoffen van meer dan 10 doch niet meer dan 15 gewichtspercenten	8,3 + 28,4 €/100 kg/net	5	
1517 90 10	- - met een gehalte aan van melk afkomstige vetstoffen van meer dan 10 doch niet meer dan 15 gewichtspercenten	8,3 + 28,4 €/100 kg/net	5	
1522 00 31	- - - soapstocks	29,9 €/100 kg/net	5	

GN 2013	Omschrijving	Basistarief	Afbouw-categorie	Invoerprijs
1522 00 39	- - - andere	47,8 €/100 kg/net	5	
1601 00 91	- - gedroogde worst en smeerworst, niet gekookt en niet gebakken	149,4 €/100 kg/net	5	
1601 00 99	- - andere	100,5 €/100 kg/net	5	
1602 10 00	- gehomogeniseerde bereidingen	16,6	3	
1602 20 10	- - van ganzen of van eenden	10,2	3	
1602 20 90	- - andere	16	3	
1602 31 11	- - - - uitsluitend niet-gekookt en niet-gebakken vlees van kal-koenen bevattend	102,4 €/100 kg/net	3	
1602 31 19	- - - - andere	102,4 €/100 kg/net	3	
1602 31 80	- - - andere	102,4 €/100 kg/net	3	
1602 32 11	- - - - niet gekookt en niet gebakken	86,7 €/100 kg/net	3	
1602 32 19	- - - - andere	102,4 €/100 kg/net	3	
1602 32 30	- - - 25 of meer doch minder dan 57 gewichtpercenten vlees of slachtafvallen, van pluimvee, bevattend	10,9	3	
1602 32 90	- - - andere	10,9	3	
1602 39 21	- - - - niet gekookt en niet gebakken	86,7 €/100 kg/net	3	
1602 39 29	- - - - andere	10,9	3	
1602 39 85	- - - andere	10,9	3	
1602 41 10	- - - van varkens (huisdieren)	156,8 €/100 kg/net	5	
1602 42 10	- - - van varkens (huisdieren)	129,3 €/100 kg/net	5	
1602 49 11	- - - - karbonadestrengen (uitgezonderd halskarbonades) en delen daarvan, mengsels van karbonadestreng en ham daaron-der begrepen	156,8 €/100 kg/net	5	

GN 2013	Omschrijving	Basistarief	Afbouw-categorie	Invoerprijs
1602 49 13	- - - - halskarbonades en delen daarvan, mengsels van halskarbonade en schouder daaronder begrepen	129,3 €/100 kg/net	5	
1602 49 15	- - - - andere mengsels die ham, schouder, karbonadestreng of halskarbonade, alsmede delen daarvan bevatten	129,3 €/100 kg/net	5	
1602 49 19	- - - - andere	85,7 €/100 kg/net	5	
1602 49 30	- - - - 40 of meer doch minder dan 80 gewichtspersenten vlees of slachtafvallen, ongeacht van welke soort, spek en vet ongeacht van welke aard of herkomst daaronder begrepen, bevattend	75 €/100 kg/net	5	
1602 49 50	- - - - minder dan 40 gewichtspersenten vlees of slachtafvallen, ongeacht van welke soort, spek en vet ongeacht van welke aard of herkomst daaronder begrepen, bevattend	54,3 €/100 kg/net	5	
1602 50 10	- - niet gekookt en niet gebakken; mengsels van gekookt of gebakken met niet gekookt en niet gebakken	303,4 €/100 kg/net	5	
1602 90 51	- - - - vlees of slachtafvallen van varkens (huisdieren) bevattend	85,7 €/100 kg/net	5	
1602 90 61	- - - - - niet gekookt en niet gebakken; mengsels van gekookt of gebakken vlees of gekookte of gebakken slachtafvallen met niet-gekookt en niet-gebakken vlees of niet-gekookte en niet-gebakken slachtafvallen	303,4 €/100 kg/net	5	
1604 11 00	- - zalm	5,5	5	
1604 12 10	- - - filets, rauw, enkel omgeven door beslag of door paneermeel (gepaneerd), ook indien in olie voorgebakken, bevroren	15	5	
1604 12 91	- - - - in luchtdichte verpakkingen	20	5	
1604 12 99	- - - - andere	20	5	
1604 13 11	- - - - in olijfolie	12,5	5	
1604 13 19	- - - - andere	12,5	5	
1604 13 90	- - - andere	12,5	5	
1604 14 11	- - - - in plantaardige olie	24	X	

GN 2013	Omschrijving	Basistarief	Afbouw-categorie	Invoerprijs
1604 14 16	- - - - filets, zogenaamde "loins"	24	X	
1604 14 18	- - - - andere	24	X	
1604 14 90	- - - bonito (<i>Sarda</i> spp.)	25	X	
1604 15 11	- - - - filets	25	5	
1604 15 19	- - - - andere	25	5	
1604 15 90	- - - van de soort "Scomber australasicus"	20	5	
1604 16 00	- - ansjovis	25	5	
1604 17 00	- - paling of aal	20	5	
1604 19 10	- - - zalmvissen, andere dan zalm	7	5	
1604 19 31	- - - - filets, zogenaamde "loins"	24	5	
1604 19 39	- - - - andere	24	5	
1604 19 50	- - - vis van de soort "Orcynopsis unicolor"	12,5	5	
1604 19 91	- - - - filets, rauw, enkel omgeven door beslag of door paneermeel (gepaneerd), ook indien in olie voorgebakken, bevroren	7,5	5	
1604 19 92	- - - - kabeljauw (<i>Gadus morhua</i> , <i>Gadus ogac</i> , <i>Gadus macrocephalus</i>)	20	5	
1604 19 93	- - - - - koolvis (<i>Pollachius virens</i>)	20	5	
1604 19 94	- - - - - heek (<i>Merluccius</i> spp., <i>Urophycis</i> spp.)	20	5	
1604 19 95	- - - - - Alaskakoolvis (<i>Theragra chalcogramma</i>) en witte koolvis, pollak of vlaswijting (<i>Pollachius pollachius</i>)	20	5	
1604 19 97	- - - - - andere	20	5	
1604 20 05	- - bereidingen van surimi	20	X	

GN 2013	Omschrijving	Basistarief	Afbouw-categorie	Invoerprijs
1604 20 10	- - - van zalm	5,5	5	
1604 20 70	- - - van tonijn, van boniet en van andere vis van het geslacht "Euthynnus"	24	X	
1604 31 00	- - kaviaar	20	5	
1604 32 00	- - kaviaarsurrogaten	20	5	
1605 40 00	- andere schaaldieren	20	5	
1701 12 10	- - - bestemd om te worden geraffineerd	33,9 €/100 kg/net	5	
1701 12 90	- - - andere	41,9 €/100 kg/net	5	
1701 13 10	- - - bestemd om te worden geraffineerd	33,9 €/100 kg/net	5	
1701 13 90	- - - andere	41,9 €/100 kg/net	5	
1701 14 10	- - - bestemd om te worden geraffineerd	33,9 €/100 kg/net	5	
1701 14 90	- - - andere	41,9 €/100 kg/net	5	
1701 91 00	- - gearomatiseerd of met toegevoegde kleurstoffen	41,9 €/100 kg/net	5	
1701 99 10	- - - witte suiker	41,9 €/100 kg/net	5	
1701 99 90	- - - andere	41,9 €/100 kg/net	5	
1702 11 00	- - bevattende 99 of meer gewichtspersen lactose (melksuiker), uitgedrukt in kristalwaterrijke lactose, berekend op de droge stof	14 €/100 kg/net	5	
1702 19 00	- - andere	14 €/100 kg/net	5	
1702 20 10	- - ahornsuiker in vaste vorm, gearomatiseerd of met toegevoegde kleurstoffen	0,4 €/100 kg/net (per 1 gewichtspersen sacharose.)	5	
1702 30 10	- - isoglucose	50,7 €/100 kg/net mas	5	
1702 30 50	- - - in wit kristallijn poeder, ook indien geagglomereerd	26,8 €/100 kg/net	5	

GN 2013	Omschrijving	Basistarief	Afbouw-categorie	Invoerprijs
1702 30 90	- - - andere	20 €/100 kg/net	5	
1702 40 10	- - isoglucose	50,7 €/100 kg/net mas	5	
1702 40 90	- - andere	20 €/100 kg/net	5	
1702 50 00	- chemisch zuivere fructose	16 + 50,7 €/100 kg/net mas	X	
1702 60 10	- - isoglucose	50,7 €/100 kg/net mas	5	
1702 60 80	- - inulinestroop	0,4 €/100 kg/net (per 1 gewichtspersent sacharose.)	5	
1702 60 95	- - andere	0,4 €/100 kg/net (per 1 gewichtspersent sacharose.)	5	
1702 90 30	- - isoglucose	50,7 €/100 kg/net mas	5	
1702 90 50	- - maltodextrine en maltodextrinestroop	20 €/100 kg/net	5	
1702 90 71	- - - bevattende, in droge toestand, 50 of meer gewichtspersenten sacharose	0,4 €/100 kg/net (per 1 gewichtspersent sacharose.)	5	
1702 90 75	- - - - in poeder, ook indien geagglomereerd	27,7 €/100 kg/net	5	
1702 90 79	- - - - andere	19,2 €/100 kg/net	5	
1702 90 80	- - inulinestroop	0,4 €/100 kg/net (per 1 gewichtspersent sacharose.)	5	
1702 90 95	- - andere	0,4 €/100 kg/net (per 1 gewichtspersent sacharose.)	5	
1704 10 10	- - met een sacharosegehalte (het gehalte aan invertsuiker, berekend als sacharose, daaronder begrepen) van minder dan 60 gewichtspersenten	6,2 + 27,1 €/100 kg/net MAX 17,9	5	
1704 10 90	- - met een sacharosegehalte (het gehalte aan invertsuiker, berekend als sacharose, daaronder begrepen) van 60 of meer gewichtspersenten	6,3 + 30,9 €/100 kg/net MAX 18,2	5	
1704 90 10	- - zoethoutextract (drop), bevattende meer dan 10 gewichtspersenten sacharose, zonder andere toegevoegde stoffen	13,4	5	

GN 2013	Omschrijving	Basistarief	Afbouw-categorie	Invoerprijs
1704 90 30	- - witte chocolade	9,1 + 45,1 €/100 kg/net MAX 18,9 + 16,5 € /100 kg/net	5	
1704 90 51	- - - pasta's en spijs, marsepein daaronder begrepen, in onmiddellijke verpakking met een netto-inhoud van 1 kg of meer	9 + EA MAX 18,7 + AD S/Z	5	
1704 90 55	- - - keelpastilles en hoestbonbons	9 + EA MAX 18,7 + AD S/Z	5	
1704 90 61	- - - dragees en dergelijke met een suikerlaag omhulde artikelen	9 + EA MAX 18,7 + AD S/Z	5	
1704 90 65	- - - - gom- en geleiprodukten, vruchtenpasta's toebereid als suikergoed daaronder begrepen	9 + EA MAX 18,7 + AD S/Z	5	
1704 90 71	- - - - zuurtjes en dergelijk hardgekookt suikerwerk, ook indien gevuld	9 + EA MAX 18,7 + AD S/Z	5	
1704 90 75	- - - - karamels, toffees en dergelijke	9 + EA MAX 18,7 + AD S/Z	5	
1704 90 81	- - - - - verkregen door samenpersing	9 + EA MAX 18,7 + AD S/Z	5	
1704 90 99	- - - - - ander	9 + EA MAX 18,7 + AD S/Z	X	
1803 10 00	- niet ontvet	9,6	5	
1803 20 00	- geheel of gedeeltelijk ontvet	9,6	5	
1804 00 00	Cacaoboter, cocoaovet en cacao-olie	7,7	5	
1805 00 00	Cacaopoeder, zonder toegevoegde suiker of andere zoetstoffen	8	5	
1806 10 15	- - geen sacharose bevattend of met een sacharosegehalte (het gehalte aan invertsuiker, berekend als sacharose, daaronder begrepen) of met een isoglucosegehalte, berekend als sacharose, van minder dan 5 gewichtspercenten	8	5	
1806 10 20	- - met een sacharosegehalte (het gehalte aan invertsuiker, berekend als sacharose, daaronder begrepen) of met een isoglucosegehalte, berekend als sacharose, van 5 of meer doch minder dan 65 gewichtspercenten	8 + 25,2 €/100 kg/net	5	

GN 2013	Omschrijving	Basistarief	Afbouw-categorie	Invoerprijs
1806 10 30	-- met een sacharosegehalte (het gehalte aan invertsuiker, berekend als sacharose, daaronder begrepen) of met een isoglucosegehalte, berekend als sacharose, van 65 of meer doch minder dan 80 gewichtspercenten	8 + 31,4 €/100 kg/net	3	
1806 10 90	-- met een sacharosegehalte (het gehalte aan invertsuiker, berekend als sacharose, daaronder begrepen) of met een isoglucosegehalte, berekend als sacharose, van 80 of meer gewichtspercenten	8 + 41,9 €/100 kg/net	3	
1806 20 10	-- met een gehalte aan cacao boter van 31 of meer gewichtspercenten of met een totaalgehalte aan cacao boter en van melk afkomstige vetstoffen van 31 of meer gewichtspercenten	8,3 + EA MAX 18,7 + AD S/Z	5	
1806 20 30	-- met een totaalgehalte aan cacao boter en van melk afkomstige vetstoffen van 25 of meer doch minder dan 31 gewichtspercenten	8,3 + EA MAX 18,7 + AD S/Z	5	
1806 20 50	--- met een gehalte aan cacao boter van 18 of meer gewichtspercenten	8,3 + EA MAX 18,7 + AD S/Z	5	
1806 20 70	--- zogenaamde "chocolate milk crumb"	15,4 + EA	5	
1806 20 80	--- cacao fantasie	8,3 + EA MAX 18,7 + AD S/Z	5	
1806 20 95	--- andere	8,3 + EA MAX 18,7 + AD S/Z	5	
1806 31 00	-- gevuld	8,3 + EA MAX 18,7 + AD S/Z	5	
1806 32 10	--- met toegevoegde granen, noten of andere vruchten	8,3 + EA MAX 18,7 + AD S/Z	5	
1806 32 90	--- andere	8,3 + EA MAX 18,7 + AD S/Z	5	
1806 90 11	---- alcohol bevattend	8,3 + EA MAX 18,7 + AD S/Z	5	
1806 90 19	---- andere	8,3 + EA MAX 18,7 + AD S/Z	5	
1806 90 31	---- gevuld	8,3 + EA MAX 18,7 + AD S/Z	5	
1806 90 39	---- niet gevuld	8,3 + EA MAX 18,7 + AD S/Z	5	

GN 2013	Omschrijving	Basistarief	Afbouw-categorie	Invoerprijs
1806 90 50	- - suikerwerk en overeenkomstige bereidingen op basis van suiker vervangende stoffen, die cacao bevatten	8,3 + EA MAX 18,7 + AD S/Z	5	
1806 90 60	- - boterhampaste die cacao bevat	8,3 + EA MAX 18,7 + AD S/Z	5	
1806 90 70	- - bereidingen voor dranken, die cacao bevatten	8,3 + EA MAX 18,7 + AD S/Z	5	
1806 90 90	- - andere	8,3 + EA MAX 18,7 + AD S/Z	5	
1901 10 00	- bereidingen voor de voeding van kinderen, opgemaakt voor de verkoop in het klein	7,6 + EA	5	
1901 20 00	- mengsels en deeg, voor de bereiding van bakkerswaren bedoeld bij post 1905	7,6 + EA	3	
1901 90 11	- - - met een gehalte aan droge stof van 90 of meer gewichtspercenten	5,1 + 18 €/100 kg/net	3	
1901 90 19	- - - ander	5,1 + 14,7 €/100 kg/net	3	
1901 90 91	- - - bevattende geen van melk afkomstige vetstoffen, sacharose, isoglucose, glucose of zetmeel, of bevattende minder dan 1,5 gewichtspercent van melk afkomstige vetstoffen, minder dan 5 gewichtspercenten sacharose (het gehalte aan invertsuiker daaronder begrepen) of isoglucose, minder dan 5 gewichtspercenten glucose of zetmeel, met uitzondering van bereidingen in poeder voor menselijke consumptie van producten bedoeld bij de posten 0401 tot en met 0404	12,8	3	
1901 90 99	- - - andere	7,6 + EA	5	
1902 11 00	- - waarin ei is verwerkt	7,7 + 24,6 €/100 kg/net	5	
1902 19 10	- - - geen meel, gries of griesmeel van zachte tarwe bevattend	7,7 + 24,6 €/100 kg/net	3	
1902 19 90	- - - andere	7,7 + 21,1 €/100 kg/net	3	
1902 20 10	- - bevattende meer dan 20 gewichtspercenten vis, schaal- of weekdieren of andere ongewervelde waterdieren	8,5	3	

GN 2013	Omschrijving	Basistarief	Afbouw-categorie	Invoerprijs
1902 20 30	- - bevattende meer dan 20 gewichtspersen worst, vlees of slachtafvallen van alle soorten, met inbegrip van vet van alle soorten of oorsprong	54,3 €/100 kg/net	3	
1902 20 91	- - - gekookt of gebakken	8,3 + 6,1 €/100 kg/net	3	
1902 20 99	- - - andere	8,3 + 17,1 €/100 kg/net	3	
1902 30 10	- - gedroogd	6,4 + 24,6 €/100 kg/net	3	
1902 30 90	- - andere	6,4 + 9,7 €/100 kg/net	3	
1902 40 10	- - niet bereid	7,7 + 24,6 €/100 kg/net	5	
1902 40 90	- - andere	6,4 + 9,7 €/100 kg/net	5	
1903 00 00	Tapioca en soortgelijke producten bereid uit zetmeel, in de vorm van vlokken, korrels, parels en dergelijke	6,4 + 15,1 €/100 kg/net	5	
1904 10 10	- - op basis van mais	3,8 + 20 €/100 kg/net	5	
1904 10 30	- - op basis van rijst	5,1 + 46 €/100 kg/net	5	
1904 10 90	- - andere	5,1 + 33,6 €/100 kg/net	5	
1904 20 10	- - bereidingen van de soort "Muesli", op basis van niet geroosterde graanvlokken	9 + EA	5	
1904 20 91	- - - op basis van mais	3,8 + 20 €/100 kg/net	5	
1904 20 95	- - - op basis van rijst	5,1 + 46 €/100 kg/net	5	
1904 20 99	- - - andere	5,1 + 33,6 €/100 kg/net	5	
1904 30 00	- bulgurtarwe	8,3 + 25,7 €/100 kg/net	5	
1904 90 10	- - op basis van rijst	8,3 + 46 €/100 kg/net	5	
1904 90 80	- - andere	8,3 + 25,7 €/100 kg/net	5	

GN 2013	Omschrijving	Basistarief	Afbouw-categorie	Invoerprijs
1905 10 00	- bros gebakken brood, zogenaamd knäckebröd	5,8 + 13 €/100 kg/net	5	
1905 20 10	-- met een sacharosegehalte (het gehalte aan invertsuiker, berekend als sacharose, daaronder begrepen) van minder dan 30 gewichtspercenten	9,4 + 18,3 €/100 kg/net	5	
1905 20 30	-- met een sacharosegehalte (het gehalte aan invertsuiker, berekend als sacharose, daaronder begrepen) van 30 of meer doch minder dan 50 gewichtspercenten	9,8 + 24,6 €/100 kg/net	5	
1905 20 90	-- met een sacharosegehalte (het gehalte aan invertsuiker, berekend als sacharose, daaronder begrepen) van 50 of meer gewichtspercenten	10,1 + 31,4 €/100 kg/net	5	
1905 31 11	---- in een onmiddellijke verpakking met een netto-inhoud van niet meer dan 85 g	9 + EA MAX 24,2 + AD S/Z	5	
1905 31 19	---- andere	9 + EA MAX 24,2 + AD S/Z	5	
1905 31 30	---- met een gehalte aan van melk afkomstige vetstoffen van 8 of meer gewichtspercenten	9 + EA MAX 24,2 + AD S/Z	5	
1905 31 91	----- dubbele koekjes of biscuits, met tussenlaag	9 + EA MAX 24,2 + AD S/Z	5	
1905 31 99	----- andere	9 + EA MAX 24,2 + AD S/Z	5	
1905 32 05	--- met een gehalte aan water van meer dan 10 gewichtspercenten	9 + EA MAX 20,7 + AD F/M	5	
1905 32 11	---- in een onmiddellijke verpakking met een netto-inhoud van niet meer dan 85 g	9 + EA MAX 24,2 + AD S/Z	5	
1905 32 19	---- andere	9 + EA MAX 24,2 + AD S/Z	5	
1905 32 91	----- gezouten, ook indien gevuld	9 + EA MAX 20,7 + AD F/M	5	
1905 32 99	----- andere	9 + EA MAX 24,2 + AD S/Z	5	
1905 40 10	-- beschuit	9,7 + EA	5	
1905 40 90	-- andere	9,7 + EA	5	
1905 90 10	-- matses	3,8 + 15,9 €/100 kg/net	3	

GN 2013	Omschrijving	Basistarief	Afbouw-categorie	Invoerprijs
1905 90 20	- - ouwel in bladen, hosties, ouwels voor geneesmiddelen, plakouwels en dergelijke producten, van meel of van zetmeel	4,5 + 60,5 €/100 kg/net	3	
1905 90 30	- - - brood waaraan geen honing, eieren, kaas of vruchten zijn toegevoegd, met een gehalte aan suikers en aan vetstoffen van elk niet meer dan 5 gewichtspercenten, berekend op de droge stof	9,7 + EA	3	
1905 90 45	- - - koekjes en biscuits	9 + EA MAX 20,7 + AD F/M	3	
1905 90 55	- - - geëxtrudeerde en geëxpandeerde producten, gezouten of gearomatiseerd	9 + EA MAX 20,7 + AD F/M	3	
1905 90 60	- - - - gezoet	9 + EA MAX 24,2 + AD S/Z	3	
1905 90 90	- - - - andere	9 + EA MAX 20,7 + AD F/M	3	
2001 90 30	- - suikermais (<i>Zea mays var. saccharata</i>)	5,1 + 9,4 €/100 kg/net	X	
2001 90 40	- - broodwortelen, bataten (zoete aardappelen) en dergelijke eetbare plantendelen met een zetmeelgehalte van 5 of meer gewichtspercenten	8,3 + 3,8 €/100 kg/net	5	
2003 10 20	- - voorlopig verduurzaamd, volledig gekookt	18,4 + 191 €/100 kg/net eda	5	
2003 10 30	- - andere	18,4 + 222 €/100 kg/net eda	5	
2004 90 10	- - suikermais (<i>Zea mays var. saccharata</i>)	5,1 + 9,4 €/100 kg/net	X	
2005 80 00	- suikermais (<i>Zea mays var. saccharata</i>)	5,1 + 9,4 €/100 kg/net	X	
2006 00 31	- - - kersen	20 + 23,9 €/100 kg/net	5	
2006 00 35	- - - tropische vruchten en tropische noten	12,5 + 15 €/100 kg/net	5	
2006 00 38	- - - andere	20 + 23,9 €/100 kg/net	5	
2007 10 10	- - met een suikergehalte van meer dan 13 gewichtspercenten	24 + 4,2 €/100 kg/net	5	
2007 91 10	- - - met een suikergehalte van meer dan 30 gewichtspercenten	20 + 23 €/100 kg/net	5	

GN 2013	Omschrijving	Basistarief	Afbouw-categorie	Invoerprijs
2007 91 30	- - - met een suikergehalte van meer dan 13 doch niet meer dan 30 gewichtspercenten	20 + 4,2 €/100 kg/net	5	
2007 99 20	- - - - kastanjepasta ("crème de marrons")	24 + 19,7 €/100 kg/net	5	
2007 99 31	- - - - - van kersen	24 + 23 €/100 kg/net	5	
2007 99 33	- - - - - van aardbeien	24 + 23 €/100 kg/net	5	
2007 99 35	- - - - - van frambozen	24 + 23 €/100 kg/net	5	
2007 99 39	- - - - - andere	24 + 23 €/100 kg/net	5	
2007 99 50	- - - met een suikergehalte van meer dan 13 doch niet meer dan 30 gewichtspercenten	24 + 4,2 €/100 kg/net	5	
2008 20 11	- - - - met een suikergehalte van meer dan 17 gewichtspercenten	25,6 + 2,5 €/100 kg/net	5	
2008 20 31	- - - - met een suikergehalte van meer dan 19 gewichtspercenten	25,6 + 2,5 €/100 kg/net	5	
2008 30 19	- - - - andere	25,6 + 4,2 €/100 kg/net	5	
2008 40 19	- - - - - andere	25,6 + 4,2 €/100 kg/net	5	
2008 40 31	- - - - met een suikergehalte van meer dan 15 gewichtspercenten	25,6 + 4,2 €/100 kg/net	5	
2008 50 19	- - - - - andere	25,6 + 4,2 €/100 kg/net	5	
2008 50 51	- - - - met een suikergehalte van meer dan 15 gewichtspercenten	25,6 + 4,2 €/100 kg/net	5	
2008 60 19	- - - - andere	25,6 + 4,2 €/100 kg/net	5	
2008 70 19	- - - - - andere	25,6 + 4,2 €/100 kg/net	5	
2008 70 51	- - - - met een suikergehalte van meer dan 15 gewichtspercenten	25,6 + 4,2 €/100 kg/net	5	
2008 80 19	- - - - andere	25,6 + 4,2 €/100 kg/net	5	
2008 93 19	- - - - - andere	25,6 + 4,2 €/100 kg/net	5	

GN 2013	Omschrijving	Basistarief	Afbouw-categorie	Invoerprijs
2008 93 99	- - - - zonder toegevoegde suiker	18,4	3	
2008 97 16	- - - - - van tropische vruchten (mengsels met een gehalte aan tropische vruchten en tropische noten van 50 gewichtspercenten of meer daaronder begrepen)	16 + 2,6 €/100 kg/net	5	
2008 97 18	- - - - - andere	25,6 + 4,2 €/100 kg/net	5	
2008 97 32	- - - - - van tropische vruchten (mengsels met een gehalte aan tropische vruchten en tropische noten van 50 gewichtspercenten of meer daaronder begrepen)	15	3	
2008 99 21	- - - - - met een suikergehalte van meer dan 13 gewichtspercenten	25,6 + 3,8 €/100 kg/net	5	
2008 99 31	- - - - - tropische vruchten	16 + 2,6 €/100 kg/net	5	
2008 99 34	- - - - - andere	25,6 + 4,2 €/100 kg/net	5	
2008 99 85	- - - - - maïs, andere dan suikermaïs (<i>Zea mays var. saccharata</i>)	5,1 + 9,4 €/100 kg/net	X	
2008 99 91	- - - - - broodwortelen, bataten (zoete aardappelen) en dergelijke eetbare plantendelen met een zetmeelgehalte van 5 of meer gewichtspercenten	8,3 + 3,8 €/100 kg/net	5	
2008 99 99	- - - - - andere	18,4	3	
2009 11 11	- - - - met een waarde van niet meer dan 30 € per 100 kg nettogewicht	33,6 + 20,6 €/100 kg/net	5	
2009 11 91	- - - - met een waarde van niet meer dan 30 € per 100 kg nettogewicht en met een gehalte aan toegevoegde suiker van meer dan 30 gewichtspercenten	15,2 + 20,6 €/100 kg/net	5	
2009 19 11	- - - - met een waarde van niet meer dan 30 € per 100 kg nettogewicht	33,6 + 20,6 €/100 kg/net	5	
2009 19 91	- - - - met een waarde van niet meer dan 30 € per 100 kg nettogewicht en met een gehalte aan toegevoegde suiker van meer dan 30 gewichtspercenten	15,2 + 20,6 €/100 kg/net	5	
2009 29 11	- - - - met een waarde van niet meer dan 30 € per 100 kg nettogewicht	33,6 + 20,6 €/100 kg/net	5	
2009 29 91	- - - - met een waarde van niet meer dan 30 € per 100 kg nettogewicht en met een gehalte aan toegevoegde suiker van meer dan 30 gewichtspercenten	12 + 20,6 €/100 kg/net	5	

GN 2013	Omschrijving	Basistarief	Afbouw-categorie	Invoerprijs
2009 39 11	---- met een waarde van niet meer dan 30 € per 100 kg nettogewicht	33,6 + 20,6 €/100 kg/net	5	
2009 39 51	----- met een gehalte aan toegevoegde suiker van meer dan 30 gewichtspercenten	14,4 + 20,6 €/100 kg/net	5	
2009 39 91	----- met een gehalte aan toegevoegde suiker van meer dan 30 gewichtspercenten	14,4 + 20,6 €/100 kg/net	5	
2009 49 11	---- met een waarde van niet meer dan 30 € per 100 kg nettogewicht	33,6 + 20,6 €/100 kg/net	5	
2009 49 91	---- met een gehalte aan toegevoegde suiker van meer dan 30 gewichtspercenten	15,2 + 20,6 €/100 kg/net	5	
2009 61 10	--- met een waarde van meer dan 18 € per 100 kg nettogewicht	Zie bijlage 2-A-2, punt 4	5	Zie bijlage 2-A-2, punt 4
2009 61 90	--- met een waarde van niet meer dan 18 € per 100 kg nettogewicht	22,4 + 27 €/hl	5	
2009 69 11	---- met een waarde van niet meer dan 22 € per 100 kg nettogewicht	40 + 121 €/hl + 20,6 €/100 kg/net	5	
2009 69 19	---- ander	Zie bijlage 2-A-2, punt 4	5	Zie bijlage 2-A-2, punt 4
2009 69 51	----- geconcentreerd	Zie bijlage 2-A-2, punt 4	5	Zie bijlage 2-A-2, punt 4
2009 69 59	----- ander	Zie bijlage 2-A-2, punt 4	5	Zie bijlage 2-A-2, punt 4
2009 69 71	----- geconcentreerd	22,4 + 131 €/hl + 20,6 €/100 kg/net	5	
2009 69 79	----- ander	22,4 + 27 €/hl + 20,6 €/100 kg/net	5	
2009 69 90	----- ander	22,4 + 27 €/hl	5	
2009 79 11	---- met een waarde van niet meer dan 22 € per 100 kg nettogewicht	30 + 18,4 €/100 kg/net	5	
2009 79 91	----- met een gehalte aan toegevoegde suiker van meer dan 30 gewichtspercenten	18 + 19,3 €/100 kg/net	5	
2009 81 11	---- met een waarde van niet meer dan 30 € per 100 kg nettogewicht	33,6 + 20,6 €/100 kg/net	5	

GN 2013	Omschrijving	Basistarief	Afbouw-categorie	Invoerprijs
2009 81 51	- - - - met een gehalte aan toegevoegde suiker van meer dan 30 gewichtspercenten	16,8 + 20,6 €/100 kg/net	5	
2009 89 11	- - - - met een waarde van niet meer dan 22 € per 100 kg nettogewicht	33,6 + 20,6 €/100 kg/net	5	
2009 89 34	- - - - - sap van tropische vruchten	21 + 12,9 €/100 kg/net	5	
2009 89 35	- - - - - ander	33,6 + 20,6 €/100 kg/net	5	
2009 89 61	- - - - - met een gehalte aan toegevoegde suiker van meer dan 30 gewichtspercenten	19,2 + 20,6 €/100 kg/net	5	
2009 89 85	- - - - - sap van tropische vruchten	10,5 + 12,9 €/100 kg/net	5	
2009 89 86	- - - - - ander	16,8 + 20,6 €/100 kg/net	5	
2009 90 11	- - - - met een waarde van niet meer dan 22 € per 100 kg nettogewicht	33,6 + 20,6 €/100 kg/net	5	
2009 90 21	- - - - met een waarde van niet meer dan 30 € per 100 kg nettogewicht	33,6 + 20,6 €/100 kg/net	5	
2009 90 31	- - - - met een waarde van niet meer dan 18 € per 100 kg nettogewicht en met een gehalte aan toegevoegde suiker van meer dan 30 gewichtspercenten	20 + 20,6 €/100 kg/net	5	
2009 90 71	- - - - - met een gehalte aan toegevoegde suiker van meer dan 30 gewichtspercenten	15,2 + 20,6 €/100 kg/net	5	
2009 90 92	- - - - - mengsels van sap van tropische vruchten	10,5 + 12,9 €/100 kg/net	5	
2009 90 94	- - - - - andere	16,8 + 20,6 €/100 kg/net	5	
2101 11 00	- - extracten, essences en concentraten	9	3	
2101 12 92	- - - preparaten op basis van extracten, essences of concentraten van koffie	11,5	3	
2101 12 98	- - - andere	9 + EA	3	
2101 20 98	- - - andere	6,5 + EA	3	
2101 30 19	- - - andere	5,1 + 12,7 €/100 kg/net	5	

GN 2013	Omschrijving	Basistarief	Afbouw-categorie	Invoerprijs
2101 30 99	- - - andere	10,8 + 22,7 €/100 kg/net	5	
2102 10 10	- - reïnculturen van gist	10,9	5	
2102 10 31	- - - gedroogd	12 + 49,2 €/100 kg/net	5	
2102 10 39	- - - andere	12 + 14,5 €/100 kg/net	5	
2102 10 90	- - andere	14,7	5	
2102 20 11	- - - in tabletten, in blokken of in dergelijke vormen, dan wel in verpakkingen met een netto-inhoud per onmiddellijke verpakking van niet meer dan 1 kg	8,3	5	
2102 20 19	- - - andere	5,1	5	
2102 30 00	- samengesteld bakpoeder	6,1	5	
2103 10 00	- sojasaus	7,7	3	
2103 20 00	- tomatenketchup en andere tomatensausen	10,2	5	
2103 30 90	- - bereide mosterd	9	5	
2103 90 90	- - andere	7,7	3	
2104 10 00	- preparaten voor soep of voor bouillon; bereide soep en bouillon	11,5	3	
2104 20 00	- samengestelde gehomogeniseerde producten voor menselijke consumptie	14,1	5	
2105 00 10	- geen of minder dan 3 gewichtspercenten van melk afkomstige vetstoffen bevattend	8,6 + 20,2 €/100 kg/net MAX 19,4 + 9,4 €/100 kg/net	5	
2105 00 91	- - van 3 of meer doch minder dan 7 gewichtspercenten	8 + 38,5 €/100 kg/net MAX 18,1 + 7 €/100 kg/net	5	
2105 00 99	- - van 7 of meer gewichtspercenten	7,9 + 54 €/100 kg/net MAX 17,8 + 6,9 €/100 kg/net	5	

GN 2013	Omschrijving	Basistarief	Afbouw-categorie	Invoerprijs
2106 10 20	-- bevattende geen van melk afkomstige vetstoffen, sacharose, isoglucose, glucose of zetmeel, of bevattende minder dan 1,5 gewichtspersent van melk afkomstige vetstoffen, minder dan 5 gewichtspersenten sacharose of isoglucose, minder dan 5 gewichtspersenten glucose of zetmeel	12,8	5	
2106 10 80	-- andere	EA	5	
2106 90 20	-- samengestelde alcoholhoudende preparaten, andere dan op basis van reukstoffen, van de soort gebruikt voor de vervaardiging van dranken	17,3 MIN 1 €/ % vol/hl	3	
2106 90 30	--- isoglucose	42,7 €/100 kg/net mas	3	
2106 90 51	---- van lactose	14 €/100 kg/net	3	
2106 90 55	---- van glucose en van maltodextrine	20 €/100 kg/net	3	
2106 90 59	---- andere	0,4 €/100 kg/net	3	
2106 90 98	--- andere	9 + EA	3	
2202 90 91	--- van minder dan 0,2 gewichtspersent	6,4 + 13,7 €/100 kg/net	5	
2202 90 95	--- van 0,2 of meer doch minder dan 2 gewichtspersenten	5,5 + 12,1 €/100 kg/net	5	
2202 90 99	--- van 2 of meer gewichtspersenten	5,4 + 21,2 €/100 kg/net	5	
2204 30 92	---- geconcentreerd	Zie bijlage 2-A-2, punt 4	5	Zie bijlage 2-A-2, punt 4
2204 30 94	---- andere	Zie bijlage 2-A-2, punt 4	5	Zie bijlage 2-A-2, punt 4
2204 30 96	---- geconcentreerd	Zie bijlage 2-A-2, punt 4	5	Zie bijlage 2-A-2, punt 4
2204 30 98	---- andere	Zie bijlage 2-A-2, punt 4	5	Zie bijlage 2-A-2, punt 4

GN 2013	Omschrijving	Basistarief	Afbouw-categorie	Invoerprijs
2207 10 00	- ethylalcohol, niet gedenatureerd, met een alcoholvolumegehalte van 80 % vol of meer	19,2 €/hl	5	
2207 20 00	- ethylalcohol en gedistilleerde dranken, gedenatureerd, ongeacht het gehalte	10,2 €/hl	5	
2208 40 11	- - - rum met een gehalte aan vluchtige stoffen, andere dan ethylalcohol en methylalcohol, van 225 g/hl zuivere alcohol of meer, met een tolerantie van 10 percent	0,6 €/ % vol/hl + 3,2 €/hl	5	
2208 40 39	- - - - andere	0,6 €/ % vol/hl + 3,2 €/hl	5	
2208 40 51	- - - rum met een gehalte aan vluchtige stoffen, andere dan ethylalcohol en methylalcohol, van 225 g/hl zuivere alcohol of meer, met een tolerantie van 10 percent	0,6 €/ % vol/hl	5	
2208 40 99	- - - - andere	0,6 €/ % vol/hl	5	
2208 90 91	- - - niet meer dan 2 l	1 €/ % vol/hl + 6,4 €/hl	5	
2208 90 99	- - - meer dan 2 l	1 €/ % vol/hl	5	
2302 10 10	- - met een zetmeelgehalte van niet meer dan 35 gewichtspercenten	44 €/t	5	
2302 10 90	- - andere	89 €/t	5	
2302 30 10	- - met een zetmeelgehalte van niet meer dan 28 gewichtspercenten en waarvan niet meer dan 10 gewichtspercenten door een zeef met mazen van 0,2 mm valt of, indien meer dan 10 gewichtspercenten van het product door de zeef valt, het asgehalte van het product dat door de zeef gevallen is, berekend op basis van de droge stof, 1,5 gewichtspercent of meer bedraagt	44 €/t	5	
2302 30 90	- - andere	89 €/t	5	
2302 40 02	- - - met een zetmeelgehalte van niet meer dan 35 gewichtspercenten	44 €/t	5	
2302 40 08	- - - andere	89 €/t	5	

GN 2013	Omschrijving	Basistarief	Afbouw-categorie	Invoerprijs
2302 40 10	- - - met een zetmeelgehalte van niet meer dan 28 gewichtspercenten en waarvan niet meer dan 10 gewichtspercenten door een zeef met mazen van 0,2 mm valt of, indien meer dan 10 gewichtspercenten van het product door de zeef valt, het asgehalte van het product dat door de zeef gevallen is, berekend op basis van de droge stof, 1,5 gewichtspercent of meer bedraagt	44 €/t	5	
2302 40 90	- - - andere	89 €/t	5	
2303 10 11	- - - van meer dan 40 gewichtspercenten	320 €/t	5	
2306 90 19	- - - - met een gehalte aan olijfolie van meer dan 3 gewichtspercenten	48 €/t	5	
2307 00 19	- - andere	1,62 €/kg/tot. alc.	5	
2308 00 19	- - andere	1,62 €/kg/tot. alc.	5	
2309 10 13	- - - - met een gehalte aan zuivelproducten van 10 of meer doch minder dan 50 gewichtspercenten	498 €/t	5	
2309 10 15	- - - - met een gehalte aan zuivelproducten van 50 of meer doch minder dan 75 gewichtspercenten	730 €/t	5	
2309 10 19	- - - - met een gehalte aan zuivelproducten van 75 of meer gewichtspercenten	948 €/t	5	
2309 10 33	- - - - met een gehalte aan zuivelproducten van 10 of meer doch minder dan 50 gewichtspercenten	530 €/t	5	
2309 10 39	- - - - met een gehalte aan zuivelproducten van 50 of meer gewichtspercenten	888 €/t	5	
2309 10 51	- - - - geen zuivelproducten bevattend of met een gehalte aan zuivelproducten van minder dan 10 gewichtspercenten	102 €/t	5	
2309 10 53	- - - - met een gehalte aan zuivelproducten van 10 of meer doch minder dan 50 gewichtspercenten	577 €/t	5	
2309 10 59	- - - - met een gehalte aan zuivelproducten van 50 of meer gewichtspercenten	730 €/t	5	

GN 2013	Omschrijving	Basistarief	Afbouw-categorie	Invoerprijs
2309 10 70	- - - geen zetmeel, glucose (druivensuiker), glucosestroop, maltodextrine of maltodextrinestroop, doch wel zuivelproducten bevattend	948 €/t	5	
2309 90 31	- - - - - geen zuivelproducten bevattend of met een gehalte aan zuivelproducten van minder dan 10 gewichtspercenten	23 €/t	5	
2309 90 33	- - - - - met een gehalte aan zuivelproducten van 10 of meer doch minder dan 50 gewichtspercenten	498 €/t	5	
2309 90 35	- - - - - met een gehalte aan zuivelproducten van 50 of meer doch minder dan 75 gewichtspercenten	730 €/t	5	
2309 90 39	- - - - - met een gehalte aan zuivelproducten van 75 of meer gewichtspercenten	948 €/t	5	
2309 90 41	- - - - - geen zuivelproducten bevattend of met een gehalte aan zuivelproducten van minder dan 10 gewichtspercenten	55 €/t	5	
2309 90 43	- - - - - met een gehalte aan zuivelproducten van 10 of meer doch minder dan 50 gewichtspercenten	530 €/t	5	
2309 90 49	- - - - - met een gehalte aan zuivelproducten van 50 of meer gewichtspercenten	888 €/t	5	
2309 90 51	- - - - - geen zuivelproducten bevattend of met een gehalte aan zuivelproducten van minder dan 10 gewichtspercenten	102 €/t	5	
2309 90 53	- - - - - met een gehalte aan zuivelproducten van 10 of meer doch minder dan 50 gewichtspercenten	577 €/t	5	
2309 90 59	- - - - - met een gehalte aan zuivelproducten van 50 of meer gewichtspercenten	730 €/t	5	
2309 90 70	- - - - geen zetmeel, glucose (druivensuiker), glucosestroop, maltodextrine of maltodextrinestroop, doch wel zuivelproducten bevattend	948 €/t	5	
2401 10 35	- - "light-air-cured"	11,2 MIN 22 € MAX 56 €/100 kg/net	5	
2401 10 60	- - van de soort Oriënt, "sun-cured"	11,2 MIN 22 € MAX 56 €/100 kg/net	5	

GN 2013	Omschrijving	Basistarief	Afbouw-categorie	Invoerprijs
2401 10 70	- - "dark-air-cured"	11,2 MIN 22 € MAX 56 €/100 kg/net	5	
2401 10 85	- - "flue-cured"	11,2 MIN 22 € MAX 56 €/100 kg/net	5	
2401 10 95	- - andere	10 MIN 22 € MAX 56 €/100 kg/net	5	
2401 20 35	- - "light-air-cured"	11,2 MIN 22 € MAX 56 €/100 kg/net	5	
2401 20 60	- - van de soort Oriënt, "sun-cured"	11,2 MIN 22 € MAX 56 €/100 kg/net	5	
2401 20 70	- - "dark-air-cured"	11,2 MIN 22 € MAX 56 €/100 kg/net	5	
2401 20 85	- - "flue-cured"	11,2 MIN 22 € MAX 56 €/100 kg/net	5	
2401 20 95	- - andere	11,2 MIN 22 € MAX 56 €/100 kg/net	5	
2401 30 00	- afvallen van tabak	11,2 MIN 22 € MAX 56 €/100 kg/net	5	
2402 10 00	- sigaren en cigarillo's, tabak bevattend	26	5	
2402 20 10	- - kruidnagels bevattend	10	5	
2402 20 90	- - andere	57,6	5	
2402 90 00	- andere	57,6	5	
2403 11 00	- - waterpijptabak bedoeld bij aanvullende aantekening 1 op dit hoofdstuk	74,9	5	
2403 19 10	- - - in verpakkingen met een netto-inhoud per onmiddellijke verpakking van niet meer dan 500 g	74,9	5	
2403 19 90	- - - andere	74,9	5	
2403 91 00	- - "gehomogeniseerde" en "gereconstitueerde" tabak	16,6	5	
2403 99 10	- - - pruimtabak en snuif	41,6	5	
2403 99 90	- - - andere	16,6	5	

GN 2013	Omschrijving	Basistarief	Afbouw-categorie	Invoerprijs
2905 32 00	-- propyleenglycol (propaan-1,2-diol)	5,5	3	
2905 43 00	-- mannitol	9,6 + 125,8 €/100 kg/net	5	
2905 44 11	---- met een gehalte aan D-mannitol van niet meer dan 2 gewichtspercenten, berekend op het D-glucitolgehalte	7,7 + 16,1 €/100 kg/net	5	
2905 44 19	---- andere	9 + 37,8 €/100 kg/net	5	
2905 44 91	---- met een gehalte aan D-mannitol van niet meer dan 2 gewichtspercenten, berekend op het D-glucitolgehalte	7,7 + 23 €/100 kg/net	5	
2905 44 99	---- andere	9 + 53,7 €/100 kg/net	5	
2917 36 00	-- tereftaalzuur en zouten daarvan	6,5	3	
2917 39 95	--- andere	6,5	3	
2922 49 85	--- andere	6,5	3	
2922 50 00	- aminofenolalcoholen, aminofenolzuren en andere aminoverbindingen met zuurstofhoudende groepen	6,5	5	
2930 50 00	- captafol (ISO) en methamidofos (ISO)	6,5	3	
2930 90 99	-- andere	6,5	5	
2932 19 00	-- andere	6,5	3	
2933 29 90	--- andere	6,5	3	
2933 39 99	--- andere	6,5	3	
2933 79 00	-- andere lactamen	6,5	3	
2934 99 90	--- andere	6,5	3	
3302 10 10	---- met een effectief alcoholvolumegehalte van meer dan 0,5 % vol	17,3 MIN 1 €/100 vol/hl	5	

GN 2013	Omschrijving	Basistarief	Afbouw-categorie	Invoerprijs
3302 10 21	- - - - bevattende geen van melk afkomstige vetstoffen, sacharose, isoglucose, glucose of zetmeel, of bevattende minder dan 1,5 gewichtspersent van melk afkomstige vetstoffen, minder dan 5 gewichtspersenten sacharose of isoglucose, minder dan 5 gewichtspersenten glucose of zetmeel	12,8	5	
3302 10 29	- - - - andere	9 + EA	5	
3502 11 90	- - - andere	123,5 €/100 kg/net	5	
3502 19 90	- - - andere	16,7 €/100 kg/net	5	
3502 20 91	- - - gedroogd (in de vorm van bladen, schilfers, kristallen, poeder, enz.)	123,5 €/100 kg/net	5	
3502 20 99	- - - andere	16,7 €/100 kg/net	5	
3505 10 10	- - dextrine	9 + 17,7 €/100 kg/net	5	
3505 10 90	- - - andere	9 + 17,7 €/100 kg/net	5	
3505 20 10	- - met een gehalte aan zetmeel, aan dextrine of aan ander gewijzigd zetmeel van minder dan 25 gewichtspersenten	8,3 + 4,5 €/100 kg/net MAX 11,5	5	
3505 20 30	- - met een gehalte aan zetmeel, aan dextrine of aan ander gewijzigd zetmeel van 25 of meer doch minder dan 55 gewichtspersenten	8,3 + 8,9 €/100 kg/net MAX 11,5	5	
3505 20 50	- - met een gehalte aan zetmeel, aan dextrine of aan ander gewijzigd zetmeel van 55 of meer doch minder dan 80 gewichtspersenten	8,3 + 14,2 €/100 kg/net MAX 11,5	5	
3505 20 90	- - met een gehalte aan zetmeel, aan dextrine of aan ander gewijzigd zetmeel van 80 of meer gewichtspersenten	8,3 + 17,7 €/100 kg/net MAX 11,5	5	
3603 00 90	- andere	6,5	3	
3809 10 10	- - met een gehalte aan deze stoffen van minder dan 55 gewichtspersenten	8,3 + 8,9 €/100 kg/net MAX 12,8	5	
3809 10 30	- - met een gehalte aan deze stoffen van 55 of meer doch minder dan 70 gewichtspersenten	8,3 + 12,4 €/100 kg/net MAX 12,8	5	

GN 2013	Omschrijving	Basistarief	Afbouw-categorie	Invoerprijs
3809 10 50	- - met een gehalte aan deze stoffen van 70 of meer doch minder dan 83 gewichtspercenten	8,3 + 15,1 €/100 kg/net MAX 12,8	5	
3809 10 90	- - met een gehalte aan deze stoffen van 83 of meer gewichtspercenten	8,3 + 17,7 €/100 kg/net MAX 12,8	5	
3824 60 11	- - - met een gehalte aan D-mannitol van niet meer dan 2 gewichtspercenten, berekend op het D-glucitolgehalte	7,7 + 16,1 €/100 kg/net	5	
3824 60 19	- - - andere	9 + 37,8 €/100 kg/net	5	
3824 60 91	- - - met een gehalte aan D-mannitol van niet meer dan 2 gewichtspercenten, berekend op het D-glucitolgehalte	7,7 + 23 €/100 kg/net	5	
3824 60 99	- - - andere	9 + 53,7 €/100 kg/net	5	
3902 90 90	- - andere	6,5	3	
3906 10 00	- poly(methylmethacrylaat)	6,5	3	
3906 90 90	- - andere	6,5	3	
3907 10 00	- polyacetalen	6,5	3	
3907 20 20	- - - andere	6,5	3	
3907 20 99	- - - andere	6,5	3	
3907 30 00	- epoxyharsen	6,5	3	
3907 40 00	- polycarbonaten	6,5	3	
3907 60 20	- - met een viscositeitsgetal van 78 ml/g of meer	6,5	5	
3913 90 00	- andere	6,5	5	
4010 11 00	- - uitsluitend met metaal versterkt	6,5	5	
4010 12 00	- - uitsluitend met textielstof versterkt	6,5	5	
4010 19 00	- - andere	6,5	5	

GN 2013	Omschrijving	Basistarief	Afbouw-categorie	Invoerprijs
4010 31 00	-- eindelozе drijfriemen en drijfsnaren, met trapeziumvormige dwarsdoorsnede (V-snaren), gegroefd, met een buitenomtrek van meer dan 60 doch niet meer dan 180 cm	6,5	5	
4010 32 00	-- eindelozе drijfriemen en drijfsnaren, met trapeziumvormige dwarsdoorsnede (V-snaren), andere dan gegroefd, met een buitenomtrek van meer dan 60 doch niet meer dan 180 cm	6,5	5	
4010 33 00	-- eindelozе drijfriemen en drijfsnaren, met trapeziumvormige dwarsdoorsnede (V-snaren), gegroefd, met een buitenomtrek van meer dan 180 doch niet meer dan 240 cm	6,5	5	
4010 34 00	-- eindelozе drijfriemen en drijfsnaren, met trapeziumvormige dwarsdoorsnede (V-snaren), andere dan gegroefd, met een buitenomtrek van meer dan 180 doch niet meer dan 240 cm	6,5	5	
4010 35 00	-- eindelozе synchroon drijfriemen en drijfsnaren, met een buitenomtrek van meer dan 60 doch niet meer dan 150 cm	6,5	5	
4010 36 00	-- eindelozе synchroon drijfriemen en drijfsnaren, met een buitenomtrek van meer dan 150 doch niet meer dan 198 cm	6,5	5	
4010 39 00	-- andere	6,5	5	
4104 11 90	---- andere	5,5	3	
4104 19 90	---- andere	5,5	3	
4104 41 19	---- andere	6,5	3	
4104 41 51	----- gehele huiden en vellen, met een oppervlakte van meer dan 28 vierkante voet (2,6 m ²) per stuk	6,5	3	
4104 41 59	----- andere	6,5	3	
4104 41 90	---- andere	5,5	3	
4104 49 19	---- andere	6,5	3	

GN 2013	Omschrijving	Basistarief	Afbouw-categorie	Invoerprijs
4104 49 51	----- gehele huiden en vellen, met een oppervlakte van meer dan 28 vierkante voet (2,6 m ²) per stuk	6,5	3	
4104 49 59	----- andere	6,5	3	
4104 49 90	----- andere	5,5	3	
4107 11 11	----- boxcalf	6,5	3	
4107 11 19	----- andere	6,5	3	
4107 11 90	--- andere	6,5	3	
4107 12 11	----- boxcalf	6,5	3	
4107 12 19	----- andere	6,5	3	
4107 12 91	----- van runderen (buffels daaronder begrepen)	5,5	3	
4107 12 99	----- van paarden en van paardachtigen	6,5	3	
4107 19 10	--- leder van runderen (buffels daaronder begrepen), met een oppervlakte van niet meer dan 28 vierkante voet (2,6 m ²) per stuk	6,5	3	
4107 19 90	--- andere	6,5	3	
4107 91 10	--- zoollleder	6,5	3	
4107 91 90	--- andere	6,5	3	
4107 99 10	--- van runderen (buffels daaronder begrepen)	6,5	3	
4107 99 90	--- van paarden en van paardachtigen	6,5	3	
4202 12 11	----- documentenkoffertjes, aktetassen, school- en boekentassen, alsmede dergelijke bergingsmiddelen	9,7	5	
4202 12 19	----- andere	9,7	5	
4202 12 50	--- van gevormde kunststof	5,2	3	

GN 2013	Omschrijving	Basistarief	Afbouw-categorie	Invoerprijs
4202 19 10	- - - van aluminium	5,7	3	
4202 92 11	- - - - reiszakken, toiletzakken, rugzakken en sporttassen	9,7	3	
4202 92 15	- - - - bergingsmiddelen voor muziekinstrumenten	6,7	3	
4202 92 19	- - - - andere	9,7	3	
4203 21 00	- - speciaal ontworpen voor sportbeoefening	9	5	
4203 29 90	- - - andere	7	5	
4411 12 90	- - - andere	7	5	
4411 14 90	- - - andere	7	3	
4411 92 10	- - - niet mechanisch bewerkt, noch voorzien van een deklaag	7	5	
4411 92 90	- - - andere	7	5	
4412 10 00	- van bamboe	10	5	
4412 31 10	- - - van acajou d'Afrique, dark red meranti, light red meranti, limba, mahogany (Swietenia spp.), obeche, okoumé, sapelli, sipo, palissandre de Para, palissandre de Rio, palissandre de Rose, virola of white lauan	10	5	
4412 31 90	- - - ander	7	3	
4412 32 10	- - - van berk, beuk, eik, els, es, esdoorn, hickory, iep, kastanje, kers, linde, noot, paardenkastanje, plataan, populier, robinia (valse acacia), steenbeuk of tulpenboom	7	3	
4412 32 90	- - - ander	7	3	
4412 94 10	- - - met ten minste een der buitenste lagen van ander hout dan naaldhout	10	5	

GN 2013	Omschrijving	Basistarief	Afbouw-categorie	Invoerprijs
4412 99 40	- - - - van berk, beuk, eik, els, es, esdoorn, hickory, iep, kastanje, kers, linde, noot, paardenkastanje, plataan, populier, robinia (valse acacia), steenbeuk of tulpenboom	10	5	
4412 99 50	- - - - ander	10	5	
4412 99 85	- - - - ander	10	5	
5007 20 11	- - - ongebleekt, ontgomd of gebleekt	6,9	3	
5007 20 19	- - - andere	6,9	3	
5007 20 39	- - - - andere	7,5	3	
5007 20 41	- - - doorzichtige weefsels	7,2	3	
5007 20 59	- - - - geverfd	7,2	3	
5007 20 69	- - - - - andere	7,2	3	
5007 20 71	- - - - bedrukt	7,2	3	
5007 90 10	- - ongebleekt, ontgomd of gebleekt	6,9	3	
5007 90 30	- - geverfd	6,9	3	
5007 90 50	- - van verschillend gekleurd garen	6,9	3	
5007 90 90	- - bedrukt	6,9	3	
5111 11 00	- - met een gewicht van niet meer dan 300 g/m ²	8	3	
5112 20 00	- andere, enkel of hoofdzakelijk met synthetische of kunstmatige filamenten gemengd	8	3	
5208 11 90	- - - andere	8	3	
5208 12 16	- - - - van niet meer dan 165 cm	8	3	
5208 12 19	- - - - van meer dan 165 cm	8	3	

GN 2013	Omschrijving	Basistarief	Afbouw-categorie	Invoerprijs
5208 12 96	- - - - van niet meer dan 165 cm	8	3	
5208 12 99	- - - - van meer dan 165 cm	8	3	
5208 13 00	- - met drie- of vierschachtskeperbinding, gelijkzijdige keperbinding daaronder begrepen	8	3	
5208 19 00	- - andere weefsels	8	3	
5208 22 16	- - - - van niet meer dan 165 cm	8	3	
5208 22 96	- - - - van niet meer dan 165 cm	8	3	
5208 32 16	- - - - van niet meer dan 165 cm	8	3	
5208 32 19	- - - - van meer dan 165 cm	8	3	
5208 32 96	- - - - van niet meer dan 165 cm	8	3	
5208 33 00	- - met drie- of vierschachtskeperbinding, gelijkzijdige keperbinding daaronder begrepen	8	3	
5208 42 00	- - met platbinding, met een gewicht van meer dan 100 g/m ²	8	3	
5208 43 00	- - met drie- of vierschachtskeperbinding, gelijkzijdige keperbinding daaronder begrepen	8	3	
5208 49 00	- - andere weefsels	8	3	
5208 52 00	- - met platbinding, met een gewicht van meer dan 100 g/m ²	8	3	
5208 59 90	- - - andere	8	3	
5209 11 00	- - met platbinding	8	3	
5209 19 00	- - andere weefsels	8	3	
5209 21 00	- - met platbinding	8	3	
5209 31 00	- - met platbinding	8	3	

GN 2013	Omschrijving	Basistarief	Afbouw-categorie	Invoerprijs
5209 32 00	- - met drie- of vierschachtskeperbinding, gelijkzijdige keperbinding daaronder begrepen	8	3	
5209 41 00	- - met platbinding	8	3	
5209 43 00	- - andere weefsels met drie- of vierschachtskeperbinding, gelijkzijdige keperbinding daaronder begrepen	8	3	
5209 52 00	- - met drie- of vierschachtskeperbinding, gelijkzijdige keperbinding daaronder begrepen	8	3	
5209 59 00	- - andere weefsels	8	3	
5210 11 00	- - met platbinding	8	3	
5210 19 00	- - andere weefsels	8	3	
5210 21 00	- - met platbinding	8	3	
5210 29 00	- - andere weefsels	8	3	
5210 31 00	- - met platbinding	8	3	
5210 32 00	- - met drie- of vierschachtskeperbinding, gelijkzijdige keperbinding daaronder begrepen	8	3	
5210 41 00	- - met platbinding	8	3	
5210 49 00	- - andere weefsels	8	3	
5211 11 00	- - met platbinding	8	3	
5211 12 00	- - met drie- of vierschachtskeperbinding, gelijkzijdige keperbinding daaronder begrepen	8	3	
5211 20 00	- gebleekt	8	3	
5211 31 00	- - met platbinding	8	3	
5211 32 00	- - met drie- of vierschachtskeperbinding, gelijkzijdige keperbinding daaronder begrepen	8	3	

GN 2013	Omschrijving	Basistarief	Afbouw-categorie	Invoerprijs
5211 39 00	- - andere weefsels	8	3	
5212 14 90	- - - anders gemengd	8	3	
5212 23 90	- - - anders gemengd	8	3	
5212 24 90	- - - anders gemengd	8	3	
5309 19 00	- - andere	8	3	
5309 29 00	- - andere	8	3	
5407 20 11	- - - van minder dan 3 m	8	3	
5407 20 19	- - - van 3 m of meer	8	3	
5407 41 00	- - ongebleekt of gebleekt	8	3	
5407 42 00	- - geverfd	8	3	
5407 43 00	- - van verschillend gekleurd garen	8	3	
5407 44 00	- - bedrukt	8	3	
5407 51 00	- - ongebleekt of gebleekt	8	3	
5407 52 00	- - geverfd	8	3	
5407 53 00	- - van verschillend gekleurd garen	8	3	
5407 54 00	- - bedrukt	8	3	
5407 61 10	- - - ongebleekt of gebleekt	8	3	
5407 61 30	- - - geverfd	8	3	
5407 61 90	- - - bedrukt	8	3	
5407 69 10	- - - ongebleekt of gebleekt	8	3	

GN 2013	Omschrijving	Basistarief	Afbouw-categorie	Invoerprijs
5407 69 90	- - - andere	8	3	
5407 71 00	- - ongebleekt of gebleekt	8	3	
5407 72 00	- - geverfd	8	3	
5407 74 00	- - bedrukt	8	3	
5407 81 00	- - ongebleekt of gebleekt	8	3	
5407 82 00	- - geverfd	8	3	
5407 83 00	- - van verschillend gekleurd garen	8	3	
5407 92 00	- - geverfd	8	3	
5407 93 00	- - van verschillend gekleurd garen	8	3	
5408 23 00	- - van verschillend gekleurd garen	8	3	
5408 34 00	- - bedrukt	8	3	
5512 11 00	- - ongebleekt of gebleekt	8	3	
5512 19 90	- - - andere	8	3	
5513 11 20	- - - met een breedte van niet meer dan 165 cm	8	3	
5513 11 90	- - - met een breedte van meer dan 165 cm	8	3	
5513 12 00	- - met drie- of vierschachtskeperbinding, gelijkzijdige keperbinding daaronder begrepen, van stapelvezels van polyesters	8	3	
5513 13 00	- - andere weefsels van stapelvezels van polyesters	8	3	
5513 19 00	- - andere weefsels	8	3	
5513 21 00	- - met platbinding, van stapelvezels van polyesters	8	3	

GN 2013	Omschrijving	Basistarief	Afbouw-categorie	Invoerprijs
5513 23 10	- - - met drie- of vierschachtskeperbinding, gelijkzijdige keperbinding daaronder begrepen	8	3	
5513 23 90	- - - andere	8	3	
5513 29 00	- - andere weefsels	8	3	
5513 31 00	- - met platbinding, van stapelvezels van polyesters	8	3	
5513 39 00	- - andere weefsels	8	3	
5513 49 00	- - andere weefsels	8	3	
5514 11 00	- - met platbinding, van stapelvezels van polyesters	8	3	
5514 12 00	- - met drie- of vierschachtskeperbinding, gelijkzijdige keperbinding daaronder begrepen, van stapelvezels van polyesters	8	3	
5514 19 10	- - - van stapelvezels van polyesters	8	3	
5514 19 90	- - - andere	8	3	
5514 21 00	- - met platbinding, van stapelvezels van polyesters	8	3	
5514 22 00	- - met drie- of vierschachtskeperbinding, gelijkzijdige keperbinding daaronder begrepen, van stapelvezels van polyesters	8	3	
5514 29 00	- - andere weefsels	8	3	
5514 30 10	- - met platbinding, van stapelvezels van polyesters	8	3	
5514 41 00	- - met platbinding, van stapelvezels van polyesters	8	3	
5514 42 00	- - met drie- of vierschachtskeperbinding, gelijkzijdige keperbinding daaronder begrepen, van stapelvezels van polyesters	8	3	
5514 43 00	- - andere weefsels van stapelvezels van polyesters	8	3	
5515 11 10	- - - ongebleekt of gebleekt	8	3	
5515 11 90	- - - andere	8	3	

GN 2013	Omschrijving	Basistarief	Afbouw-categorie	Invoerprijs
5515 12 10	- - - ongebleekt of gebleekt	8	3	
5515 19 10	- - - ongebleekt of gebleekt	8	3	
5515 19 90	- - - andere	8	3	
5515 91 10	- - - ongebleekt of gebleekt	8	3	
5516 11 00	- - ongebleekt of gebleekt	8	3	
5516 21 00	- - ongebleekt of gebleekt	8	3	
5516 41 00	- - ongebleekt of gebleekt	8	3	
5602 10 11	- - - - van jute of van andere bastvezels bedoeld bij post 5303	6,7	3	
5602 10 19	- - - - van andere textielstoffen	6,7	3	
5602 10 31	- - - - van wol of van fijn haar	6,7	3	
5602 10 38	- - - - van andere textielstoffen	6,7	3	
5602 10 90	- - geïmpregneerd, bekleed, bedekt of met inlagen	6,7	3	
5602 21 00	- - van wol of van fijn haar	6,7	3	
5602 29 00	- - van andere textielstoffen	6,7	3	
5602 90 00	- ander	6,7	3	
5607 21 00	- - bindtouw	12	3	
5607 29 00	- - andere	12	5	
5607 49 11	- - - - gevlochten	8	3	
5607 49 19	- - - - andere	8	3	
5607 50 11	- - - - gevlochten	8	3	

GN 2013	Omschrijving	Basistarief	Afbouw-categorie	Invoerprijs
5607 50 30	- - - van niet meer dan 50 000 decitex (5 g/m)	8	3	
5607 50 90	- - van andere synthetische vezels	8	3	
5607 90 20	- - van abaca (Manillahennep of Musa textilis Nee) of van andere harde vezels (bladvezels); van jute of van andere bastvezels bedoeld bij post 5303	6	3	
5607 90 90	- - andere	8	3	
5608 11 20	- - - van bindgaren, touw of kabel	8	3	
5608 11 80	- - - andere	8	3	
5608 19 11	- - - - van bindgaren, touw of kabel	8	3	
5608 19 19	- - - - andere	8	3	
5608 19 30	- - - - andere	8	3	
5608 19 90	- - - andere	8	3	
5608 90 00	- andere	8	3	
5701 10 10	- - bevattende in totaal meer dan 10 gewichtspercenten zijde of vlokzijde	8	3	
5701 10 90	- - andere	8 MAX 2,8 €/m ²	3	
5702 31 10	- - - Axminster-tapijten	8	3	
5702 32 10	- - - Axminster-tapijten	8	3	
5702 49 00	- - van andere textielstoffen	8	3	
5702 99 00	- - van andere textielstoffen	8	3	
5703 10 00	- van wol of van fijn haar	8	3	
5703 20 12	- - - tegels met een oppervlakte van niet meer dan 1 m ²	8	3	

GN 2013	Omschrijving	Basistarief	Afbouw-categorie	Invoerprijs
5703 20 18	- - - andere	8	3	
5704 10 00	- tegels met een oppervlakte van niet meer dan 0,3 m ²	6,7	3	
5704 90 00	- andere	6,7	3	
5705 00 80	- van andere textielstoffen	8	3	
5801 36 00	- - chenilleweefsel	8	3	
5804 10 10	- - niet opgemaakt	6,5	3	
5804 10 90	- - opgemaakt	8	3	
5804 21 10	- - - mechanisch vervaardigde kloskant	8	3	
5804 21 90	- - - andere	8	3	
5804 29 10	- - - mechanisch vervaardigde kloskant	8	3	
5804 29 90	- - - andere	8	3	
5804 30 00	- met de hand vervaardigde kant	8	3	
5806 10 00	- lint van fluweel, van pluche, van chenilleweefsel of van lussenweefsel	6,3	3	
5806 20 00	- ander lint, bevattende 5 of meer gewichtpercenten elasto-meergarens of rubberdraden	7,5	3	
5806 32 10	- - - met echte zelfkanten	7,5	3	
5806 32 90	- - - ander	7,5	3	
5806 39 00	- - van andere textielstoffen	7,5	3	
5806 40 00	- bolduclint	6,2	3	
5807 10 10	- - met ingeweven opschriften en motieven	6,2	3	

GN 2013	Omschrijving	Basistarief	Afbouw-categorie	Invoerprijs
5807 10 90	- - andere	6,2	3	
5807 90 10	- - van vilt of van gebonden textielvlies	6,3	3	
5807 90 90	- - andere	8	3	
5810 10 90	- - andere	8	3	
5810 91 90	- - - ander	7,2	3	
5810 92 90	- - - ander	7,2	3	
5901 10 00	- weefsels bedekt met lijm of met zetmeelachtige stoffen, van de soort gebruikt voor het boekbinden, voor het kartonneren, voor foedraalwerk of voor dergelijk gebruik	6,5	3	
5901 90 00	- andere	6,5	3	
5902 20 90	- - andere	8	3	
5902 90 90	- - andere	8	3	
5903 20 90	- - bekleed, bedekt, dan wel met inlagen	8	3	
5903 90 10	- - geïmpregneerd	8	3	
5903 90 91	- - - cellulosederivaten of andere kunststof, met een bovenzijde van textielstof	8	3	
5903 90 99	- - - andere	8	3	
5905 00 90	- - andere	6	3	
5906 91 00	- - van brei- of haakwerk	6,5	3	
5909 00 10	- van synthetische textielvezels	6,5	3	
5909 00 90	- van andere textielstoffen	6,5	3	

GN 2013	Omschrijving	Basistarief	Afbouw-categorie	Invoerprijs
5911 40 00	- persdoeken en grove weefsels (die van mensenhaar daaronder begrepen), van de soort gebruikt in oliepersen of voor dergelijk technisch gebruik	6	3	
6001 10 00	- hoogpolige stoffen	8	3	
6001 92 00	- - van synthetische of kunstmatige vezels	8	3	
6002 90 00	- ander	6,5	3	
6003 30 10	- - raschelkant	8	3	
6004 10 00	- bevattende 5 of meer gewichtspercenten elastomeergarens, geen rubberdraden bevattend	8	3	
6004 90 00	- ander	6,5	3	
6005 31 50	- - - raschelkant, andere dan voor gordijnen en vitrages	8	3	
6005 32 50	- - - raschelkant, andere dan voor gordijnen en vitrages	8	3	
6005 33 10	- - - voor gordijnen en vitrages	8	3	
6005 33 50	- - - raschelkant, andere dan voor gordijnen en vitrages	8	3	
6005 33 90	- - - ander	8	3	
6005 34 10	- - - voor gordijnen en vitrages	8	3	
6005 34 50	- - - raschelkant, andere dan voor gordijnen en vitrages	8	3	
6005 42 00	- - geverfd	8	3	
6005 90 90	- - ander	8	3	
6006 31 10	- - - voor gordijnen en vitrages	8	3	
6006 32 90	- - - ander	8	3	
6006 33 10	- - - voor gordijnen en vitrages	8	3	

GN 2013	Omschrijving	Basistarief	Afbouw-categorie	Invoerprijs
6006 34 90	- - - ander	8	3	
6006 43 00	- - van verschillend gekleurd garen	8	3	
6006 44 00	- - bedrukt	8	3	
6006 90 00	- ander	8	3	
6101 20 10	- - overjassen, jekkers, capes en dergelijke artikelen	12	5	
6101 20 90	- - anoraks, blousons en dergelijke artikelen	12	5	
6101 30 10	- - overjassen, jekkers, capes en dergelijke artikelen	12	5	
6101 30 90	- - anoraks, blousons en dergelijke artikelen	12	5	
6101 90 20	- - overjassen, jekkers, capes en dergelijke artikelen	12	5	
6101 90 80	- - anoraks, blousons en dergelijke artikelen	12	5	
6102 10 10	- - mantels, capes en dergelijke artikelen	12	5	
6102 10 90	- - anoraks, blousons en dergelijke artikelen	12	5	
6102 20 10	- - mantels, capes en dergelijke artikelen	12	5	
6102 20 90	- - anoraks, blousons en dergelijke artikelen	12	3	
6102 30 10	- - mantels, capes en dergelijke artikelen	12	5	
6102 30 90	- - anoraks, blousons en dergelijke artikelen	12	3	
6102 90 10	- - mantels, capes en dergelijke artikelen	12	5	
6102 90 90	- - anoraks, blousons en dergelijke artikelen	12	5	
6103 10 10	- - van wol of van fijn haar	12	5	
6103 10 90	- - van andere textielstoffen	12	5	

GN 2013	Omschrijving	Basistarief	Afbouw-categorie	Invoerprijs
6103 22 00	- - van katoen	12	5	
6103 23 00	- - van synthetische vezels	12	5	
6103 29 00	- - van andere textielstoffen	12	5	
6103 31 00	- - van wol of van fijn haar	12	5	
6103 32 00	- - van katoen	12	5	
6103 33 00	- - van synthetische vezels	12	5	
6103 39 00	- - van andere textielstoffen	12	5	
6103 41 00	- - van wol of van fijn haar	12	5	
6103 42 00	- - van katoen	12	5	
6103 43 00	- - van synthetische vezels	12	3	
6103 49 00	- - van andere textielstoffen	12	5	
6104 13 00	- - van synthetische vezels	12	5	
6104 19 20	- - - van katoen	12	5	
6104 19 90	- - - van andere textielstoffen	12	5	
6104 22 00	- - van katoen	12	5	
6104 23 00	- - van synthetische vezels	12	5	
6104 29 10	- - - van wol of van fijn haar	12	5	
6104 29 90	- - - van andere textielstoffen	12	5	
6104 31 00	- - van wol of van fijn haar	12	5	
6104 32 00	- - van katoen	12	5	

GN 2013	Omschrijving	Basistarief	Afbouw-categorie	Invoerprijs
6104 33 00	- - van synthetische vezels	12	5	
6104 39 00	- - van andere textielstoffen	12	5	
6104 41 00	- - van wol of van fijn haar	12	5	
6104 42 00	- - van katoen	12	3	
6104 43 00	- - van synthetische vezels	12	5	
6104 44 00	- - van kunstmatige vezels	12	5	
6104 49 00	- - van andere textielstoffen	12	5	
6104 51 00	- - van wol of van fijn haar	12	5	
6104 52 00	- - van katoen	12	5	
6104 53 00	- - van synthetische vezels	12	3	
6104 59 00	- - van andere textielstoffen	12	5	
6104 61 00	- - van wol of van fijn haar	12	5	
6104 62 00	- - van katoen	12	3	
6104 63 00	- - van synthetische vezels	12	3	
6104 69 00	- - van andere textielstoffen	12	5	
6105 10 00	- van katoen	12	3	
6105 20 10	- - van synthetische vezels	12	3	
6105 20 90	- - van kunstmatige vezels	12	5	
6105 90 10	- - van wol of van fijn haar	12	5	
6105 90 90	- - van andere textielstoffen	12	5	

GN 2013	Omschrijving	Basistarief	Afbouw-categorie	Invoerprijs
6106 10 00	- van katoen	12	5	
6106 20 00	- van synthetische of kunstmatige vezels	12	3	
6106 90 10	- - van wol of van fijn haar	12	5	
6106 90 30	- - van zijde of van afval van zijde	12	5	
6106 90 50	- - van vlas of van ramee	12	5	
6106 90 90	- - van andere textielstoffen	12	5	
6107 11 00	- - van katoen	12	5	
6107 12 00	- - van synthetische of kunstmatige vezels	12	3	
6107 19 00	- - van andere textielstoffen	12	5	
6107 21 00	- - van katoen	12	5	
6107 22 00	- - van synthetische of kunstmatige vezels	12	5	
6107 29 00	- - van andere textielstoffen	12	5	
6107 91 00	- - van katoen	12	5	
6107 99 00	- - van andere textielstoffen	12	5	
6108 11 00	- - van synthetische of kunstmatige vezels	12	5	
6108 19 00	- - van andere textielstoffen	12	5	
6108 21 00	- - van katoen	12	5	
6108 22 00	- - van synthetische of kunstmatige vezels	12	5	
6108 29 00	- - van andere textielstoffen	12	5	
6108 31 00	- - van katoen	12	5	

GN 2013	Omschrijving	Basistarief	Afbouw-categorie	Invoerprijs
6108 32 00	- - van synthetische of kunstmatige vezels	12	5	
6108 39 00	- - van andere textielstoffen	12	5	
6108 91 00	- - van katoen	12	5	
6108 92 00	- - van synthetische of kunstmatige vezels	12	5	
6108 99 00	- - van andere textielstoffen	12	5	
6109 10 00	- van katoen	12	3	
6109 90 20	- - van wol of van fijn haar of van synthetische of kunstmatige vezels	12	3	
6109 90 90	- - van andere textielstoffen	12	3	
6110 11 10	- - - truien, jumpers, pullovers en slip-overs, bevattende 50 of meer gewichtspercenten wol en wegende 600 g of meer per stuk	10,5	5	
6110 11 30	- - - - voor heren of voor jongens	12	5	
6110 11 90	- - - - voor dames of voor meisjes	12	3	
6110 12 10	- - - voor heren of voor jongens	12	5	
6110 12 90	- - - voor dames of voor meisjes	12	5	
6110 19 10	- - - voor heren of voor jongens	12	5	
6110 19 90	- - - voor dames of voor meisjes	12	5	
6110 20 10	- - hemdtruien (sous-pulls)	12	5	
6110 20 91	- - - voor heren of voor jongens	12	3	
6110 20 99	- - - voor dames of voor meisjes	12	3	
6110 30 10	- - hemdtruien (sous-pulls)	12	5	

GN 2013	Omschrijving	Basistarief	Afbouw-categorie	Invoerprijs
6110 30 91	- - - voor heren of voor jongens	12	3	
6110 30 99	- - - voor dames of voor meisjes	12	3	
6110 90 10	- - van vlas of van ramee	12	5	
6110 90 90	- - van andere textielstoffen	12	3	
6111 20 90	- - andere	12	3	
6111 30 90	- - andere	12	5	
6111 90 19	- - - andere	12	5	
6111 90 90	- - van andere textielstoffen	12	5	
6112 11 00	- - van katoen	12	5	
6112 12 00	- - van synthetische vezels	12	5	
6112 19 00	- - van andere textielstoffen	12	5	
6112 20 00	- skipakken	12	5	
6112 31 90	- - - andere	12	5	
6112 39 90	- - - andere	12	5	
6112 41 90	- - - andere	12	5	
6112 49 90	- - - andere	12	5	
6113 00 90	- andere	12	5	
6114 20 00	- van katoen	12	5	
6114 30 00	- van synthetische of kunstmatige vezels	12	3	
6114 90 00	- van andere textielstoffen	12	5	

GN 2013	Omschrijving	Basistarief	Afbouw-categorie	Invoerprijs
6115 10 10	- - aderspatkousen van synthetische vezels	8	5	
6115 10 90	- - andere	12	5	
6115 21 00	- - van synthetische vezels, van minder dan 67 decitex per enkelvoudige draad	12	5	
6115 22 00	- - van synthetische vezels, van 67 decitex of meer per enkelvoudige draad	12	5	
6115 29 00	- - van andere textielstoffen	12	5	
6115 30 11	- - - kniekousen	12	5	
6115 30 19	- - - andere	12	5	
6115 30 90	- - van andere textielstoffen	12	5	
6115 94 00	- - van wol of van fijn haar	12	5	
6115 95 00	- - van katoen	12	5	
6115 96 10	- - - kniekousen	12	5	
6115 96 91	- - - - dameskousen	12	5	
6115 96 99	- - - - andere	12	5	
6115 99 00	- - van andere textielstoffen	12	5	
6117 10 00	- sjaals, sjerpen, hoofddoeken en halsdoeken, mantilles, sluiers, voiles en dergelijke artikelen	12	5	
6117 80 80	- - ander	12	5	
6117 90 00	- delen	12	5	
6201 11 00	- - van wol of van fijn haar	12	5	
6201 12 10	- - - wegende per stuk niet meer dan 1 kg	12	5	

GN 2013	Omschrijving	Basistarief	Afbouw-categorie	Invoerprijs
6201 12 90	- - - wegende per stuk meer dan 1 kg	12	5	
6201 13 10	- - - wegende per stuk niet meer dan 1 kg	12	5	
6201 13 90	- - - wegende per stuk meer dan 1 kg	12	5	
6201 19 00	- - van andere textielstoffen	12	5	
6201 91 00	- - van wol of van fijn haar	12	5	
6201 92 00	- - van katoen	12	5	
6201 93 00	- - van synthetische of kunstmatige vezels	12	5	
6201 99 00	- - van andere textielstoffen	12	5	
6202 11 00	- - van wol of van fijn haar	12	5	
6202 12 10	- - - wegende per stuk niet meer dan 1 kg	12	3	
6202 12 90	- - - wegende per stuk meer dan 1 kg	12	5	
6202 13 10	- - - wegende per stuk niet meer dan 1 kg	12	3	
6202 13 90	- - - wegende per stuk meer dan 1 kg	12	3	
6202 19 00	- - van andere textielstoffen	12	5	
6202 91 00	- - van wol of van fijn haar	12	5	
6202 92 00	- - van katoen	12	5	
6202 93 00	- - van synthetische of kunstmatige vezels	12	3	
6202 99 00	- - van andere textielstoffen	12	5	
6203 11 00	- - van wol of van fijn haar	12	5	
6203 12 00	- - van synthetische vezels	12	5	

GN 2013	Omschrijving	Basistarief	Afbouw-categorie	Invoerprijs
6203 19 10	- - - van katoen	12	5	
6203 19 30	- - - van kunstmatige vezels	12	5	
6203 19 90	- - - van andere textielstoffen	12	5	
6203 22 10	- - - werk- en bedrijfskleding	12	5	
6203 22 80	- - - andere	12	5	
6203 23 10	- - - werk- en bedrijfskleding	12	5	
6203 23 80	- - - andere	12	5	
6203 29 11	- - - - werk- en bedrijfskleding	12	5	
6203 29 18	- - - - andere	12	5	
6203 29 30	- - - van wol of van fijn haar	12	5	
6203 29 90	- - - van andere textielstoffen	12	5	
6203 31 00	- - van wol of van fijn haar	12	5	
6203 32 10	- - - werk- en bedrijfskleding	12	5	
6203 32 90	- - - andere	12	5	
6203 33 10	- - - werk- en bedrijfskleding	12	5	
6203 33 90	- - - andere	12	5	
6203 39 11	- - - - werk- en bedrijfskleding	12	5	
6203 39 19	- - - - andere	12	5	
6203 39 90	- - - van andere textielstoffen	12	5	
6203 41 10	- - - lange broeken	12	3	

GN 2013	Omschrijving	Basistarief	Afbouw-categorie	Invoerprijs
6203 41 30	- - - zogenaamde Amerikaanse overalls	12	5	
6203 41 90	- - - andere	12	5	
6203 42 11	- - - - werk- en bedrijfskleding	12	5	
6203 42 31	- - - - - van denim	12	3	
6203 42 33	- - - - - van gesneden inslagfluweel en-pluche, geribd (corduroy)	12	5	
6203 42 35	- - - - - andere	12	3	
6203 42 51	- - - - werk- en bedrijfskleding	12	5	
6203 42 59	- - - - andere	12	5	
6203 42 90	- - - andere	12	5	
6203 43 11	- - - - werk- en bedrijfskleding	12	5	
6203 43 19	- - - - andere	12	3	
6203 43 31	- - - - werk- en bedrijfskleding	12	5	
6203 43 39	- - - - andere	12	5	
6203 43 90	- - - andere	12	5	
6203 49 11	- - - - - werk- en bedrijfskleding	12	5	
6203 49 19	- - - - - andere	12	5	
6203 49 31	- - - - - werk- en bedrijfskleding	12	5	
6203 49 39	- - - - - andere	12	5	
6203 49 50	- - - - andere	12	5	
6203 49 90	- - - van andere textielstoffen	12	5	

GN 2013	Omschrijving	Basistarief	Afbouw-categorie	Invoerprijs
6204 11 00	- - van wol of van fijn haar	12	5	
6204 12 00	- - van katoen	12	5	
6204 13 00	- - van synthetische vezels	12	5	
6204 19 10	- - - van kunstmatige vezels	12	5	
6204 19 90	- - - van andere textielstoffen	12	5	
6204 21 00	- - van wol of van fijn haar	12	5	
6204 22 10	- - - werk- en bedrijfskleding	12	5	
6204 22 80	- - - andere	12	5	
6204 23 10	- - - werk- en bedrijfskleding	12	5	
6204 23 80	- - - andere	12	5	
6204 29 11	- - - - werk- en bedrijfskleding	12	5	
6204 29 18	- - - - andere	12	5	
6204 29 90	- - - van andere textielstoffen	12	5	
6204 31 00	- - van wol of van fijn haar	12	5	
6204 32 10	- - - werk- en bedrijfskleding	12	5	
6204 32 90	- - - andere	12	5	
6204 33 10	- - - werk- en bedrijfskleding	12	5	
6204 33 90	- - - andere	12	3	
6204 39 11	- - - - werk- en bedrijfskleding	12	5	
6204 39 19	- - - - andere	12	5	

GN 2013	Omschrijving	Basistarief	Afbouw-categorie	Invoerprijs
6204 39 90	- - - van andere textielstoffen	12	3	
6204 41 00	- - van wol of van fijn haar	12	5	
6204 42 00	- - van katoen	12	3	
6204 43 00	- - van synthetische vezels	12	3	
6204 44 00	- - van kunstmatige vezels	12	5	
6204 49 10	- - - van zijde of van afval van zijde	12	3	
6204 49 90	- - - van andere textielstoffen	12	5	
6204 51 00	- - van wol of van fijn haar	12	5	
6204 52 00	- - van katoen	12	5	
6204 53 00	- - van synthetische vezels	12	5	
6204 59 10	- - - van kunstmatige vezels	12	5	
6204 59 90	- - - van andere textielstoffen	12	3	
6204 61 10	- - - lange broeken	12	5	
6204 61 85	- - - andere	12	5	
6204 62 11	- - - - werk- en bedrijfskleding	12	5	
6204 62 31	- - - - - van denim	12	3	
6204 62 33	- - - - - van gesneden inslagfluweel en -pluche, geribd (corduroy)	12	5	
6204 62 39	- - - - - andere	12	3	
6204 62 51	- - - - werk- en bedrijfskleding	12	5	
6204 62 59	- - - - andere	12	5	

GN 2013	Omschrijving	Basistarief	Afbouw-categorie	Invoerprijs
6204 62 90	- - - andere	12	5	
6204 63 11	- - - - werk- en bedrijfskleding	12	5	
6204 63 18	- - - - andere	12	3	
6204 63 31	- - - - werk- en bedrijfskleding	12	5	
6204 63 39	- - - - andere	12	5	
6204 63 90	- - - andere	12	5	
6204 69 11	- - - - - werk- en bedrijfskleding	12	5	
6204 69 18	- - - - - andere	12	5	
6204 69 31	- - - - - werk- en bedrijfskleding	12	5	
6204 69 39	- - - - - andere	12	5	
6204 69 50	- - - - andere	12	5	
6204 69 90	- - - van andere textielstoffen	12	5	
6205 20 00	- van katoen	12	3	
6205 30 00	- van synthetische of kunstmatige vezels	12	5	
6205 90 10	- - van vlas of van ramee	12	5	
6205 90 80	- - van andere textielstoffen	12	5	
6206 10 00	- van zijde of van afval van zijde	12	5	
6206 20 00	- van wol of van fijn haar	12	5	
6206 30 00	- van katoen	12	3	
6206 40 00	- van synthetische of kunstmatige vezels	12	3	

GN 2013	Omschrijving	Basistarief	Afbouw-categorie	Invoerprijs
6206 90 10	- - van vlas of van ramee	12	5	
6206 90 90	- - van andere textielstoffen	12	5	
6207 11 00	- - van katoen	12	5	
6207 19 00	- - van andere textielstoffen	12	5	
6207 21 00	- - van katoen	12	5	
6207 22 00	- - van synthetische of kunstmatige vezels	12	5	
6207 29 00	- - van andere textielstoffen	12	5	
6207 91 00	- - van katoen	12	5	
6207 99 10	- - - van synthetische of kunstmatige vezels	12	5	
6207 99 90	- - - van andere textielstoffen	12	5	
6208 11 00	- - van synthetische of kunstmatige vezels	12	5	
6208 19 00	- - van andere textielstoffen	12	5	
6208 21 00	- - van katoen	12	5	
6208 22 00	- - van synthetische of kunstmatige vezels	12	5	
6208 29 00	- - van andere textielstoffen	12	5	
6208 91 00	- - van katoen	12	5	
6208 92 00	- - van synthetische of kunstmatige vezels	12	5	
6208 99 00	- - van andere textielstoffen	12	5	
6209 20 00	- van katoen	10,5	5	
6209 30 00	- van synthetische vezels	10,5	5	

GN 2013	Omschrijving	Basistarief	Afbouw-categorie	Invoerprijs
6209 90 10	- - van wol of van fijn haar	10,5	5	
6209 90 90	- - van andere textielstoffen	10,5	5	
6210 10 10	- - van producten bedoeld bij post 5602	12	5	
6210 10 92	- - - operatieschorten voor eenmalig gebruik, van de soort die tijdens operaties door patiënten of chirurgen wordt gebruikt	12	3	
6210 10 98	- - - andere	12	3	
6210 20 00	- andere kleding, van de soort bedoeld bij de onderverdelingen 6201 11 tot en met 6201 19	12	5	
6210 30 00	- andere kleding, van de soort bedoeld bij de onderverdelingen 6202 11 tot en met 6202 19	12	5	
6210 40 00	- andere kleding, voor heren of voor jongens	12	5	
6210 50 00	- andere kleding, voor dames of voor meisjes	12	3	
6211 11 00	- - voor heren of voor jongens	12	5	
6211 12 00	- - voor dames of voor meisjes	12	5	
6211 20 00	- skipakken	12	5	
6211 32 10	- - - werk- en bedrijfskleding	12	5	
6211 32 31	- - - - waarvan de buitenzijde is vervaardigd van een en dezelfde stof	12	5	
6211 32 41	- - - - - delen voor het bovenlichaam	12	5	
6211 32 42	- - - - - delen voor het onderlichaam	12	5	
6211 32 90	- - - andere	12	5	
6211 33 10	- - - werk- en bedrijfskleding	12	5	
6211 33 31	- - - - waarvan de buitenzijde is vervaardigd van een en dezelfde stof	12	5	

GN 2013	Omschrijving	Basistarief	Afbouw-categorie	Invoerprijs
6211 33 41	- - - - - delen voor het bovenlichaam	12	5	
6211 33 42	- - - - - delen voor het onderlichaam	12	5	
6211 33 90	- - - andere	12	5	
6211 39 00	- - van andere textielstoffen	12	5	
6211 42 10	- - - schorten, stofjassen en andere werk- en bedrijfskleding	12	5	
6211 42 31	- - - - waarvan de buitenzijde is vervaardigd van een en dezelfde stof	12	5	
6211 42 41	- - - - - delen voor het bovenlichaam	12	5	
6211 42 42	- - - - - delen voor het onderlichaam	12	5	
6211 42 90	- - - andere	12	5	
6211 43 10	- - - schorten, stofjassen en andere werk- en bedrijfskleding	12	5	
6211 43 31	- - - - waarvan de buitenzijde is vervaardigd van een en dezelfde stof	12	5	
6211 43 41	- - - - - delen voor het bovenlichaam	12	5	
6211 43 42	- - - - - delen voor het onderlichaam	12	5	
6211 43 90	- - - andere	12	5	
6211 49 00	- - van andere textielstoffen	12	3	
6212 10 10	- - in stellen of assortimenten opgemaakt voor de verkoop in het klein, bestaande uit een bustehouder en een slip	6,5	3	
6212 10 90	- - andere	6,5	3	
6212 20 00	- gaines (step-ins) en gainebroeken (panty's)	6,5	3	
6212 30 00	- corseletten	6,5	3	
6212 90 00	- andere	6,5	3	

GN 2013	Omschrijving	Basistarief	Afbouw-categorie	Invoerprijs
6213 20 00	- van katoen	10	3	
6213 90 00	- van andere textielstoffen	10	5	
6214 10 00	- van zijde of van afval van zijde	8	3	
6215 10 00	- van zijde of van afval van zijde	6,3	3	
6215 20 00	- van synthetische of kunstmatige vezels	6,3	3	
6215 90 00	- van andere textielstoffen	6,3	3	
6217 10 00	- kledingtoebehoren	6,3	3	
6217 90 00	- delen	12	5	
6301 10 00	- elektrisch verwarmde dekens	6,9	3	
6301 20 10	- - van brei- of haakwerk	12	5	
6301 20 90	- - andere	12	5	
6301 30 10	- - van brei- of haakwerk	12	5	
6301 30 90	- - andere	7,5	5	
6301 40 10	- - van brei- of haakwerk	12	5	
6301 40 90	- - andere	12	5	
6301 90 10	- - van brei- of haakwerk	12	5	
6301 90 90	- - andere	12	5	
6302 10 00	- beddenlinnen van brei- of haakwerk	12	5	
6302 21 00	- - van katoen	12	5	
6302 22 10	- - - van gebonden textielvlies	6,9	3	

GN 2013	Omschrijving	Basistarief	Afbouw-categorie	Invoerprijs
6302 22 90	- - - ander	12	5	
6302 29 10	- - - van vlas of van ramee	12	5	
6302 29 90	- - - van andere textielstoffen	12	5	
6302 31 00	- - van katoen	12	5	
6302 32 10	- - - van gebonden textielvlies	6,9	3	
6302 32 90	- - - ander	12	5	
6302 39 20	- - - van vlas of van ramee	12	5	
6302 39 90	- - - van andere textielstoffen	12	5	
6302 40 00	- tafellinnen van brei- of haakwerk	12	5	
6302 51 00	- - van katoen	12	5	
6302 53 10	- - - van gebonden textielvlies	6,9	3	
6302 53 90	- - - ander	12	5	
6302 59 10	- - - van vlas	12	5	
6302 59 90	- - - ander	12	5	
6302 60 00	- huishoudlinnen van lussenstof van katoen	12	5	
6302 91 00	- - van katoen	12	5	
6302 93 10	- - - van gebonden textielvlies	6,9	3	
6302 93 90	- - - ander	12	5	
6302 99 10	- - - van vlas	12	5	
6302 99 90	- - - ander	12	5	

GN 2013	Omschrijving	Basistarief	Afbouw-categorie	Invoerprijs
6303 12 00	- - van synthetische vezels	12	5	
6303 19 00	- - van andere textielstoffen	12	5	
6303 91 00	- - van katoen	12	5	
6303 92 10	- - - van gebonden textielvlies	6,9	3	
6303 92 90	- - - andere	12	5	
6303 99 10	- - - van gebonden textielvlies	6,9	3	
6303 99 90	- - - andere	12	5	
6304 11 00	- - van brei- of haakwerk	12	5	
6304 19 10	- - - van katoen	12	5	
6304 19 30	- - - van vlas of van ramee	12	5	
6304 19 90	- - - van andere textielstoffen	12	5	
6304 91 00	- - van brei- of haakwerk	12	5	
6304 92 00	- - andere dan van brei- of haakwerk, van katoen	12	5	
6304 93 00	- - andere dan van brei- of haakwerk, van synthetische vezels	12	5	
6304 99 00	- - andere dan van brei- of haakwerk, van andere textielstoffen	12	5	
6305 20 00	- van katoen	7,2	5	
6305 32 11	- - - - van brei- of haakwerk	12	5	
6305 32 19	- - - - andere	7,2	5	
6305 32 90	- - - andere	7,2	3	
6305 33 10	- - - van brei- of haakwerk	12	5	

GN 2013	Omschrijving	Basistarief	Afbouw-categorie	Invoerprijs
6305 33 90	- - - andere	7,2	5	
6305 39 00	- - andere	7,2	5	
6305 90 00	- van andere textielstoffen	6,2	3	
6306 12 00	- - van synthetische vezels	12	5	
6306 19 00	- - van andere textielstoffen	12	5	
6306 22 00	- - van synthetische vezels	12	5	
6306 29 00	- - van andere textielstoffen	12	5	
6306 30 00	- zeilen voor schepen, zeilplanken, zeilwagens en zeilsleden	12	5	
6306 40 00	- luchtbedden	12	5	
6306 90 00	- andere	12	5	
6307 10 10	- - van brei- of haakwerk	12	5	
6307 10 90	- - andere	7,7	5	
6307 20 00	- zwemgordels en zwemvesten	6,3	3	
6307 90 10	- - van brei- of haakwerk	12	5	
6307 90 92	- - - - lakens voor eenmalig gebruik, vervaardigd van producten bedoeld bij post 5603, van de soort die tijdens operaties wordt gebruikt	6,3	3	
6307 90 98	- - - - andere	6,3	3	
6308 00 00	Stellen of assortimenten, bestaande uit weefsel en garen, ook indien met toebehoren, voor de vervaardiging van tapijten, van tapisserieën, van geborduurde tafelkleden en servetten of van dergelijke artikelen van textiel, opemaakt voor de verkoop in het klein	12	5	
6401 10 00	- schoeisel met beschermende metalen neus	17	5	

GN 2013	Omschrijving	Basistarief	Afbouw-categorie	Invoerprijs
6401 92 10	- - - met bovendeeel van rubber	17	5	
6401 92 90	- - - met bovendeeel van kunststof	17	5	
6401 99 00	- - ander	17	5	
6402 12 10	- - - skischoenen	17	5	
6402 12 90	- - - zogenaamde snowboardschoenen	17	5	
6402 19 00	- - ander	16,9	5	
6402 20 00	- schoeisel waarvan het bovendeeel uit riempjes bestaat die met pluggen aan de zool zijn bevestigd	17	5	
6402 91 10	- - - met beschermende metalen neus	17	5	
6402 91 90	- - - ander	16,9	5	
6402 99 05	- - - met beschermende metalen neus	17	5	
6402 99 10	- - - - met bovendeeel van rubber	16,8	5	
6402 99 31	- - - - - waarvan de grootste hoogte van de hak, met inbegrip van de zolen, meer dan 3 cm bedraagt	16,8	5	
6402 99 39	- - - - - ander	16,8	5	
6402 99 50	- - - - - pantoffels en ander huisschoeisel	16,8	5	
6402 99 91	- - - - - van minder dan 24 cm	16,8	5	
6402 99 93	- - - - - schoeisel dat niet als heren- of damesschoeisel kan worden onderkend	16,8	5	
6402 99 96	- - - - - - voor heren	16,8	5	
6402 99 98	- - - - - - voor dames	16,8	5	

GN 2013	Omschrijving	Basistarief	Afbouw-categorie	Invoerprijs
6403 20 00	- schoeisel met buitenzool van leder en met bovendeele dat bestaat uit lederen riemen over de wreef en om de grote teen	8	3	
6403 40 00	- ander schoeisel met beschermende metalen neus	8	3	
6403 51 11	- - - - - van minder dan 24 cm	8	3	
6403 51 15	- - - - - voor heren	8	3	
6403 51 19	- - - - - voor dames	8	3	
6403 59 91	- - - - - van minder dan 24 cm	8	3	
6403 91 11	- - - - - van minder dan 24 cm	8	3	
6403 91 13	- - - - - schoeisel dat niet als heren- of damesschoeisel kan worden onderkend	8	3	
6403 91 91	- - - - - van minder dan 24 cm	8	3	
6403 91 93	- - - - - schoeisel dat niet als heren- of damesschoeisel kan worden onderkend	8	3	
6403 91 96	- - - - - voor heren	8	3	
6403 99 31	- - - - - van minder dan 24 cm	8	3	
6403 99 33	- - - - - schoeisel dat niet als heren- of damesschoeisel kan worden onderkend	8	3	
6403 99 36	- - - - - voor heren	8	3	
6404 11 00	- - sportschoeisel; tennisschoenen, basketbalschoenen, gymnastiekschoenen, trainingsschoenen en dergelijk schoeisel	16,9	5	
6404 19 10	- - - pantoffels en ander huisschoeisel	16,9	5	
6404 19 90	- - - ander	17	3	

GN 2013	Omschrijving	Basistarief	Afbouw-categorie	Invoerprijs
6404 20 10	- - pantoffels en ander huisschoeisel	17	5	
6404 20 90	- - ander	17	3	
6405 90 10	- - met buitenzool van rubber, kunststof, leder of kunstleder	17	5	
6903 10 00	- bevattende meer dan 50 gewichtspercenten grafiet of andere koolstof of een mengsel van deze producten	5	3	
6903 20 10	- - bevattende minder dan 45 gewichtspercenten aluminiumoxide (Al ₂ O ₃)	5	3	
6903 20 90	- - bevattende 45 of meer gewichtspercenten aluminiumoxide (Al ₂ O ₃)	5	3	
6903 90 10	- - bevattende meer dan 25 doch niet meer dan 50 gewichtspercenten grafiet of andere koolstof of een mengsel van deze producten	5	3	
6903 90 90	- - andere	5	3	
6907 10 00	- tegels, blokjes en dergelijke artikelen, ook in andere dan rechthoekige of vierkante vorm, voor zover het grootste vlak kan worden omsloten door een vierkant met een zijde van minder dan 7 cm	5	3	
6907 90 20	- - van gres	5	3	
6908 10 00	- tegels, blokjes en dergelijke artikelen, ook in andere dan rechthoekige of vierkante vorm, voor zover het grootste vlak kan worden omsloten door een vierkant met een zijde van minder dan 7 cm	7	5	
6908 90 11	- - - splijttegels	6	3	
6908 90 20	- - - andere	5	3	
6908 90 31	- - - splijttegels	5	3	
6908 90 51	- - - - waarvan de oppervlakte niet meer bedraagt dan 90 cm ²	7	5	
6908 90 91	- - - - - van gres	5	3	

GN 2013	Omschrijving	Basistarief	Afbouw-categorie	Invoerprijs
6908 90 99	- - - - - andere	5	3	
6909 11 00	- - van porselein	5	3	
6909 90 00	- andere	5	3	
6910 10 00	- van porselein	7	3	
6910 90 00	- andere	7	3	
6911 10 00	- keuken- en tafelgerei	12	3	
6911 90 00	- andere	12	5	
6912 00 10	- van gewoon aardewerk	5	3	
6912 00 30	- van gres	5,5	3	
6912 00 50	- van faience of van fijn aardewerk	9	5	
6912 00 90	- andere	7	3	
6913 90 93	- - - van faience of van fijn aardewerk	6	3	
6913 90 98	- - - andere	6	3	
6914 10 00	- van porselein	5	3	
7010 20 00	- stoppen, deksels en andere sluitingen	5	3	
7010 90 43	- - - - - van meer dan 0,33 doch minder dan 1 l	5	3	
7010 90 57	- - - - - van minder dan 0,15 l	5	3	
7010 90 71	- - - - - van meer dan 0,055 l	5	3	
7010 90 91	- - - - - van niet-gekleurd glas	5	3	
7010 90 99	- - - - - van gekleurd glas	5	3	

GN 2013	Omschrijving	Basistarief	Afbouw-categorie	Invoerprijs
7013 10 00	- van glaskeramiek	11	5	
7013 22 10	- - - handgeschept	11	5	
7013 22 90	- - - mechanisch vervaardigd	11	5	
7013 28 10	- - - handgeschept	11	5	
7013 28 90	- - - mechanisch vervaardigd	11	5	
7013 33 11	- - - - geslepen of op andere wijze versierd	11	5	
7013 33 19	- - - - andere	11	5	
7013 33 91	- - - - geslepen of op andere wijze versierd	11	5	
7013 33 99	- - - - andere	11	5	
7013 37 10	- - - van hardglas	11	5	
7013 37 51	- - - - - geslepen of op andere wijze versierd	11	5	
7013 37 59	- - - - - andere	11	5	
7013 37 91	- - - - - geslepen of op andere wijze versierd	11	5	
7013 37 99	- - - - - andere	11	5	
7013 41 10	- - - handgeschept	11	5	
7013 41 90	- - - mechanisch vervaardigd	11	5	
7013 42 00	- - van glas met een lineaire uitzettingscoëfficiënt van niet meer dan 5×10^{-6} per Kelvin tussen 0 °C en 300 °C	11	5	
7013 49 10	- - - van hardglas	11	5	
7013 49 91	- - - - handgeschept	11	5	
7013 49 99	- - - - mechanisch vervaardigd	11	5	

GN 2013	Omschrijving	Basistarief	Afbouw-categorie	Invoerprijs
7013 91 10	- - - handgeschept	11	3	
7013 91 90	- - - mechanisch vervaardigd	11	5	
7013 99 00	- - ander	11	3	
7016 10 00	- glazen blokjes en ander klein glaswerk, ook indien op een drager voor mozaïeken of voor dergelijke decoratieve doeleinden	8	3	
7018 10 19	- - - andere	7	5	
7018 90 90	- - andere	6	3	
7019 11 00	- - garens versneden op een lengte van niet meer dan 50 mm	7	5	
7019 12 00	- - rovings	7	5	
7019 19 10	- - - van filamenten	7	3	
7019 19 90	- - - van stapelvezels	7	5	
7019 32 10	- - - van filamenten	5	3	
7019 32 90	- - - andere	5	3	
7019 40 00	- weefsels van rovings	7	5	
7019 51 00	- - met een breedte van niet meer dan 30 cm	7	5	
7019 52 00	- - met een breedte van meer dan 30 cm, met platbinding, met een gewicht van minder dan 250 g/m ² , van filamenten van niet meer dan 136 tex per enkelvoudig garen	7	5	
7019 59 00	- - andere	7	3	
7020 00 08	- - afgewerkt	6	3	
8482 10 10	- - met een grootste uitwendige diameter van niet meer dan 30 mm	8	3	
8482 10 90	- - andere	8	3	

GN 2013	Omschrijving	Basistarief	Afbouw-categorie	Invoerprijs
8482 20 00	- kegellagers, samenstellingen van conische ringen en conische rollen daaronder begrepen	8	3	
8482 30 00	- tonlagers	8	3	
8482 40 00	- naaldlagers	8	3	
8482 50 00	- cilinderlagers	8	3	
8482 80 00	- andere, gecombineerde lagers daaronder begrepen	8	3	
8519 20 91	- - - voorzien van een mechanisme voor aflezing door middel van een laserstraal	9,5	5	
8519 81 21	- - - - - voorzien van een mechanisme voor analoge en digitale aflezing	9	5	
8519 81 31	- - - - - van de soort gebruikt in motorvoertuigen, werkend met disks met een diameter van niet meer dan 6,5 cm	9	5	
8519 81 35	- - - - - andere	9,5	3	
8519 81 85	- - - - - andere	7	5	
8521 10 20	- - met een bandbreedte van niet meer dan 1,3 cm en geschikt voor opname of weergave met een bandsnelheid van niet meer dan 50 mm/sec	14	3	
8521 10 95	- - andere	8	3	
8521 90 00	- andere	13,9	3	
8525 80 99	- - - andere	14	3	
8527 12 10	- - - voorzien van een mechanisme voor analoge en digitale aflezing	14	5	
8527 12 90	- - - andere	10	5	
8527 13 10	- - - voorzien van een mechanisme voor aflezing door middel van een laserstraal	12	5	
8527 13 91	- - - - werkend met cassettes en voorzien van een mechanisme voor analoge en digitale aflezing	14	5	

GN 2013	Omschrijving	Basistarief	Afbouw-categorie	Invoerprijs
8527 13 99	- - - - andere	10	3	
8527 21 20	- - - - voorzien van een mechanisme voor aflezing door middel van een laserstraal	14	3	
8527 21 52	- - - - - werkend met cassettes en voorzien van een mechanisme voor analoge en digitale aflezing	14	5	
8527 21 59	- - - - - andere	10	5	
8527 21 70	- - - - voorzien van een mechanisme voor aflezing door middel van een laserstraal	14	5	
8527 21 92	- - - - - werkend met cassettes en voorzien van een mechanisme voor analoge en digitale aflezing	14	5	
8527 21 98	- - - - - andere	10	5	
8527 29 00	- - andere	12	5	
8527 91 11	- - - - werkend met cassettes en voorzien van een mechanisme voor analoge en digitale aflezing	14	5	
8527 91 19	- - - - andere	10	3	
8527 91 35	- - - - voorzien van een mechanisme voor aflezing door middel van een laserstraal	12	3	
8527 91 91	- - - - - werkend met cassettes en voorzien van een mechanisme voor analoge en digitale aflezing	14	5	
8527 91 99	- - - - - andere	10	5	
8527 92 90	- - - andere	9	5	
8527 99 00	- - andere	9	3	
8528 49 10	- - - voor monochrome weergave	14	5	
8528 49 80	- - - voor kleurenweergave	14	3	
8528 59 10	- - - voor monochrome weergave	14	3	
8528 59 40	- - - - met lcd-beeldscherm	14	5	

GN 2013	Omschrijving	Basistarief	Afbouw-categorie	Invoerprijs
8528 59 80	- - - - andere	14	5	
8528 69 99	- - - - voor kleurenweergave	14	5	
8528 71 19	- - - - andere	14	5	
8528 71 91	- - - - toestellen gestuurd door een microprocessor, uitgerust met een ingebouwde modem voor toegang tot het internet, een functie voor interactieve informatie-uitwisseling en de mogelijkheid tot ontvangst van televisiesignalen ("settopboxen met communicatiefunctie", met inbegrip van toestellen met een opname- of afspeelfunctie, mits zij het essentiële karakter van een settopbox met communicatiefunctie behouden)	14	5	
8528 71 99	- - - - andere	14	5	
8528 72 10	- - - televisieprojectietoestellen	14	3	
8528 72 20	- - - toestellen met een ingebouwd video-opname- of video-weergavetoestel	14	5	
8528 72 30	- - - - met ingebouwde beeldbuis	14	5	
8528 72 40	- - - - met lcd-beeldscherm	14	5	
8528 72 60	- - - - met plasmabeeldscherm	14	5	
8528 72 80	- - - - andere	14	5	
8529 90 92	- - - - voor televisiecamera's bedoeld bij de onderverdelingen 8525 80 11 en 8525 80 19 of voor toestellen bedoeld bij de posten 8527 en 8528	5	3	
8540 11 00	- - voor kleurenweergave	14	5	
8702 10 11	- - - nieuwe	16	5	
8702 10 19	- - - gebruikte	16	5	
8702 10 91	- - - nieuwe	10	5	

GN 2013	Omschrijving	Basistarief	Afbouw-categorie	Invoerprijs
8702 90 31	- - - - nieuwe	10	5	
8702 90 39	- - - - gebruikte	10	5	
8703 10 18	- - andere	10	5	
8703 21 10	- - - nieuwe	10	5	
8703 21 90	- - - gebruikte	10	5	
8703 22 10	- - - nieuwe	10	5	
8703 22 90	- - - gebruikte	10	3	
8703 23 11	- - - - kampeerauto's	10	5	
8703 23 19	- - - - andere	10	3	
8703 23 90	- - - gebruikte	10	3	
8703 24 10	- - - nieuwe	10	5	
8703 24 90	- - - gebruikte	10	3	
8703 31 10	- - - nieuwe	10	5	
8703 31 90	- - - gebruikte	10	5	
8703 32 19	- - - - andere	10	3	
8703 32 90	- - - gebruikte	10	3	
8703 33 19	- - - - andere	10	5	
8703 33 90	- - - gebruikte	10	3	
8703 90 10	- - voertuigen met een elektromotor	10	5	
8703 90 90	- - andere	10	5	

GN 2013	Omschrijving	Basistarief	Afbouw-categorie	Invoerprijs
8704 21 31	----- nieuwe	22	5	
8704 21 39	----- gebruikte	22	3	
8704 21 91	----- nieuwe	10	3	
8704 21 99	----- gebruikte	10	3	
8704 22 91	---- nieuwe	22	5	
8704 22 99	---- gebruikte	22	5	
8704 31 91	----- nieuwe	10	5	
8704 31 99	----- gebruikte	10	5	
8704 90 00	- andere	10	5	
8706 00 11	-- van motorvoertuigen bedoeld bij post 8702 of 8704	19	5	
8706 00 99	-- andere	10	5	
8711 20 98	--- van meer dan 125 doch niet meer dan 250 cm ³	8	3	
8712 00 30	- tweewielige rijwielen met kogellagers	14	5	
8712 00 70	- andere	15	5	
9002 90 00	- andere	6,7	3	
9011 10 90	-- andere	6,7	5	
9011 90 90	-- andere	6,7	3	
9619 00 41	--- van brei- of haakwerk	12	5	
9619 00 49	--- andere	6,3	3	
9619 00 59	--- andere	10,5	3	

*Aanhangsel 2-A-2***TARIEFLIJST VAN SINGAPORE**

1. De bepalingen van deze lijst worden geformuleerd overeenkomstig de classificatie voor de handel, douane en accijnzen van Singapore (Singapore Trade Classification, Customs and Excise Duties; "STCCE"); voor de interpretatie ervan gelden, evenals voor de producten die onder de onderverdelingen van deze lijst vallen, de algemene aantekeningen op de STCCE en de aantekeningen op de afdelingen, hoofdstukken en onderverdelingen van de STCCE. Voor zover de bepalingen van deze lijst identiek zijn aan de overeenkomstige bepalingen van de STCCE, hebben zij dezelfde betekenis als die overeenkomstige bepalingen van de STCCE.
  2. Ingevolge artikel 2.6 (Verlaging of afschaffing van invoerrechten), schaft Singapore vanaf de datum van inwerkingtreding van deze overeenkomst de douanerechten af op alle goederen van oorsprong uit de Unie.
-

BIJLAGE 2-B

MOTORVOERTUIGEN EN DELEN DAARVAN

ARTIKEL 1

Algemene bepalingen

1. Deze bijlage is van toepassing op alle soorten motorvoertuigen en delen daarvan, die tussen de partijen worden verhandeld en zijn ingedeeld in de hoofdstukken 40, 84, 85, 87 en 94 van het GS 2012 ("onder deze bijlage vallende producten").
2. De partijen bevestigen ten aanzien van de onder deze bijlage vallende producten de volgende gemeenschappelijke doelstellingen en beginselen:
  - a) niet-tarifaire belemmeringen in hun bilaterale handel afschaffen en voorkomen;
  - b) de compatibiliteit en de convergentie bevorderen van regelingen op basis van internationale normen;
  - c) de erkenning bevorderen van goedkeuringen die met name zijn gebaseerd op de regelingen uit hoofde van de door het Wereldforum voor de harmonisatie van reglementen voor voertuigen (WP.29) beheerde overeenkomsten in het kader van de Economische Commissie voor Europa van de Verenigde Naties (VN/ECE);
  - d) concurrerende marktvoorwaarden tot stand brengen op basis van openheid, niet-discriminatie en transparantie;
  - e) de bescherming van de menselijke gezondheid, de veiligheid en het milieu waarborgen, en
  - f) de samenwerking versterken om een constante, voor beide partijen tot voordeel strekkende ontwikkeling van de handel te stimuleren.

ARTIKEL 2

Internationale normen

1. De partijen erkennen dat WP.29 de relevante internationale normalisatie-instelling voor de onder deze bijlage vallende producten is ⁽¹⁾.
2. Indien Singapore besluit een typegoedkeuringssysteem voor onder deze bijlage vallende producten in te voeren, zal Singapore overwegen toe te treden tot de Overeenkomst betreffende het aannemen van eenvormige technische voorschriften die van toepassing zijn op voertuigen op wielen, uitrustingsstukken en onderdelen die in een voertuig op wielen kunnen worden gemonteerd of gebruikt en de voorwaarden voor wederzijdse erkenning van overeenkomstig deze voorschriften verleende goedkeuringen, gedaan te Genève op 20 maart 1958.

ARTIKEL 3

Convergentie van de regelgeving

1.
  - a) De partijen zien er te allen tijde van af om op gebieden waarvoor VN/ECE-reglementen of mondiale technische reglementen (Global Technical Regulations, GTR) zijn vastgesteld of binnenkort zullen worden vastgesteld, van die VN/ECE-reglementen afwijkende nieuwe interne technische regelgeving in te voeren, tenzij er door wetenschappelijke of technische informatie onderbouwde redenen zijn waarom een bepaald VN/ECE-reglement ondoeltreffend of ongeschikt is om de veiligheid op de weg of de bescherming van het milieu of de volksgezondheid te waarborgen ⁽²⁾.
  - b) Een partij die nieuwe interne technische regelgeving invoert zoals bedoeld onder a), geeft op verzoek van de andere partij aan welke gedeelten van de interne technische regelgeving aanzienlijk van de desbetreffende VN/ECE-reglementen of GTR afwijken en motiveert naar behoren om welke redenen daarvan wordt afgeweken.

⁽¹⁾ Dit lid doet geen afbreuk aan het recht van de partijen om nationale normen of technische regelgeving van andere landen te aanvaarden.

⁽²⁾ Artikel 3 (Convergentie van de regelgeving), lid 1, onder a), en lid 2, en artikel 6 (Andere handelsbeperkende maatregelen) van deze bijlage doen geen afbreuk aan het recht van Singapore om verkeerskundige maatregelen zoals elektronisch rekeningrijden te nemen omwille van de specifieke ruimtelijke beperkingen van Singapore.

2. Wanneer een partij in overeenstemming met lid 1 interne technische regelgeving heeft ingevoerd en handhaaft die afwijkt van bestaande VN/ECE-reglementen of GTR, evalueert die partij die interne technische regelgeving regelmatig en ten minste om de vijf jaar, teneinde de convergentie ervan met de desbetreffende VN/ECE-reglementen of GTR te verbeteren. Bij de evaluatie van hun interne technische regelgeving gaan de partijen na of de omstandigheden die aanleiding gaven tot de afwijking nog steeds bestaan. De bevindingen van deze evaluatie, met inbegrip van de technische en wetenschappelijke informatie waarvan gebruik is gemaakt, worden desgevraagd aan de andere partij meegedeeld.

3. Singapore laat op zijn markt nieuwe ⁽³⁾ onder deze bijlage vallende producten uit de Unie waarop een EG- ⁽⁴⁾ of VN/ECE-typegoedkeuringscertificaat betrekking heeft, toe en acht deze in overeenstemming met zijn interne technische regelgeving en overeenstemmingsbeoordelingsprocedures, zonder verdere test- of markeringsvereisten om overeenstemming met de vereisten van een EG- of VN/ECE-typegoedkeuring te controleren of aan te tonen. In het geval van hele voertuigen wordt een EG-certificaat van overeenstemming, en in het geval van onderdelen en technische eenheden, een op het product aangebracht EG- of VN/ECE-typegoedkeuringsmerk, als voldoende bewijs van het typegoedkeuringscertificaat beschouwd.

4. De bevoegde administratieve autoriteiten van elk van beide partijen mogen overeenkomstig hun interne wetgeving door middel van een aselechte steekproef controleren of de producten naar behoren voldoen aan:

- a) alle interne technische regelgeving van de partij, of
- b) de interne technische regelgeving ten aanzien waarvan overeenstemming wordt aangetoond met een EG-certificaat van overeenstemming in het geval van hele voertuigen, of met een op het product aangebracht EG- of VN/ECE-merk in het geval van onderdelen en technische eenheden, zoals bedoeld in lid 3.

Een dergelijke controle wordt uitgevoerd in overeenstemming met de interne technische regelgeving onder a) of b), naargelang het geval. Elk van beide partijen mag de leverancier verplichten een product bij haar uit de handel te nemen wanneer dat product niet aan die regelgeving en vereisten voldoet.

ARTIKEL 4

Producten met nieuwe technologieën of nieuwe kenmerken

1. Geen van beide partijen verhindert het bij haar in de handel brengen van een onder deze bijlage vallend product dat door de exporterende partij is goedgekeurd, of vertraagt dit onnodig op grond dat in dit product een nieuwe technologie is verwerkt of het een nieuw kenmerk heeft waarvoor de partij van invoer nog geen regelgeving heeft vastgesteld, tenzij zij aan de hand van wetenschappelijke of technische informatie kan aantonen dat deze nieuwe technologie of dit nieuwe kenmerk gevaar oplevert voor de menselijke gezondheid, de veiligheid of het milieu.

2. Wanneer een partij besluit het bij haar in de handel brengen van een onder deze bijlage vallend product van de andere partij te weigeren of te eisen dat een dergelijk product bij haar uit de handel wordt genomen op grond dat hierin een nieuwe technologie is verwerkt die, of het een nieuw kenmerk heeft dat gevaar oplevert voor de menselijke gezondheid, de veiligheid of het milieu, stelt zij de andere partij en de betrokken marktdeelnemers ⁽⁵⁾ onmiddellijk van haar besluit in kennis. Deze kennisgeving bevat alle wetenschappelijke of technische informatie ter zake waarmee de partij bij haar besluit rekening heeft gehouden.

ARTIKEL 5

Vergunningen

Geen van beide partijen mag een stelsel van automatische of niet-automatische invoervergunningen ⁽⁶⁾ toepassen voor de onder deze bijlage vallende producten.

⁽³⁾ Waar de term "nieuwe onder deze bijlage vallende producten uit de Unie" naar hele voertuigen verwijst, worden hieronder voor de toepassing van dit lid voertuigen verstaan die waar ook ter wereld nooit eerder zijn geregistreerd.

⁽⁴⁾ Ter verduidelijking: aan de termen "EG-typegoedkeuring", "EG-typegoedkeuringscertificaat", "certificaat van overeenstemming" en "EG-typegoedkeuringsmerk" wordt de betekenis toegekend die daaraan wordt gegeven in de wetgeving van de Unie, met name in Richtlijn 2007/46/EG van het Europees Parlement en de Raad van 5 september 2007 tot vaststelling van een kader voor de goedkeuring van motorvoertuigen en aanhangwagens daarvan en van systemen, onderdelen en technische eenheden die voor dergelijke voertuigen zijn bestemd (PB EU L 263 van 9.10.2007, blz. 1).

⁽⁵⁾ Indien Singapore de importerende partij is, wordt onder "marktdeelnemer" de importeur van het betrokken product verstaan.

⁽⁶⁾ De termen "invoervergunningen", "automatische invoervergunningen" en "niet-automatische invoervergunningen" worden gedefinieerd in de artikelen 1 tot en met 3 van de WTO-overeenkomst inzake procedures op het gebied van invoervergunningen.

ARTIKEL 6

Andere handelsbeperkende maatregelen

Elk van beide partijen ziet ervan af de voordelen inzake markttoegang die voor de andere partij uit deze bijlage voortvloeien, door middel van specifieke regelgeving voor de onder deze bijlage vallende sector ongedaan te maken of te beperken. Dit doet geen afbreuk aan het recht om maatregelen te nemen die met het oog op de verkeersveiligheid, de bescherming van het milieu of de volksgezondheid en het tegengaan van misleidende praktijken noodzakelijk zijn, mits de maatregelen op goed onderbouwde wetenschappelijke of technische informatie zijn gebaseerd.

ARTIKEL 7

Gemengde samenwerking

In het Comité voor de handel in goederen werken de partijen samen en wisselen zij informatie uit over alle kwesties die voor de tenuitvoerlegging van deze bijlage relevant zijn.

BIJLAGE 2-C

FARMACEUTISCHE PRODUCTEN EN MEDISCHE HULPMIDDELEN

ARTIKEL 1

Algemene bepalingen

De partijen bevestigen de volgende gemeenschappelijke doelstellingen en beginselen:

- a) niet-tarifaire belemmeringen in hun bilaterale handel voorkomen en afschaffen;
- b) concurrerende marktvoorwaarden tot stand brengen op basis van openheid, niet-discriminatie en transparantie;
- c) innovatie van, en een tijdige toegang tot veilige en werkzame farmaceutische producten en medische hulpmiddelen bevorderen door middel van transparante en op verantwoordingsplicht gebaseerde procedures, zonder een partij te beletten hoge veiligheids-, werkzaamheids- en kwaliteitsnormen toe te passen, en
- d) de onderlinge samenwerking tussen de gezondheidsautoriteiten van de partijen verbeteren op basis van de internationale normen, praktijken en richtsnoeren in het kader van relevante internationale organisaties zoals de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO), de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO), de Internationale Conferentie voor harmonisatie (ICH), de Pharmaceutical Inspection Convention en de Pharmaceutical Inspection Co-operation Scheme (PIC/S) voor farmaceutische producten en de Werkgroep wereldwijde harmonisatie (GHTF) voor medische hulpmiddelen.

ARTIKEL 2

Internationale normen

De partijen maken gebruik van de internationale normen, praktijken en richtsnoeren voor farmaceutische producten en medische hulpmiddelen, waaronder die welke zijn ontwikkeld door de WHO, de OESO, de ICH, de PIC/s en de GHTF als basis voor hun technische regelgeving, tenzij er door wetenschappelijke of technische informatie onderbouwde redenen zijn waarom dergelijke internationale normen, praktijken of richtsnoeren ondoeltreffend of ongeschikt zouden zijn om de nagestreefde legitieme doelstellingen te verwezenlijken.

ARTIKEL 3

Transparantie

1. Met betrekking tot algemene maatregelen in verband met farmaceutische producten en medische hulpmiddelen ziet elke van beide partijen erop toe dat:
  - a) deze maatregelen voor belanghebbenden en voor de andere partij gemakkelijk en op niet-discriminerende wijze toegankelijk zijn via een officieel aangewezen medium en, wanneer dit haalbaar en mogelijk is, langs elektronische weg, zodat belanghebbenden en de andere partij zich ermee vertrouwd kunnen maken;
  - b) zo veel mogelijk een toelichting op het doel en de motivering ervan wordt verstrekt, en
  - c) er een redelijke tijd is tussen de bekendmaking en de inwerkingtreding ervan, behalve wanneer dit vanwege spoedeisendheid niet mogelijk is.
2. In overeenstemming met de bepalingen van haar interne wetgeving:
  - a) publiceert elk van beide partijen voor zover mogelijk voordien elk voorstel tot vaststelling of wijziging van maatregelen van algemene strekking met betrekking tot farmaceutische producten en medische hulpmiddelen, met inbegrip van een toelichting op het doel en de strekking van het voorstel;
  - b) biedt elk van beide partijen voor zover mogelijk belanghebbenden en de andere partij redelijke mogelijkheden en met name voldoende tijd om commentaar te leveren op de voorgestelde maatregelen, en

- c) houdt elk van beide partijen voor zover mogelijk rekening met de opmerkingen op de voorgestelde maatregelen die zij van belanghebbenden en van de andere partij heeft ontvangen.
3. Voor zover de gezondheidszorgautoriteiten van een partij procedures voor het opstellen van lijsten of de vaststelling van prijzen en/of vergoedingen van farmaceutische producten invoeren of toepassen:
- a) ziet die partij er in voorkomend geval op toe dat de criteria, voorschriften, procedures en richtsnoeren die van toepassing zijn op het opstellen van lijsten, de vaststelling van prijzen of vergoedingen van farmaceutische producten objectief, billijk, redelijk en niet-discriminerend zijn, en voor belanghebbenden op verzoek toegankelijk zijn;
- b) ziet die partij erop toe dat over alle aanvragen om vaststelling van prijzen of om goedkeuring voor vergoeding van farmaceutische producten binnen een redelijke en nader bepaalde termijn na ontvangst van de aanvraag een besluit wordt genomen dat aan de aanvrager wordt bekendgemaakt. Indien de door de aanvrager ingediende informatie onvoldoende of onvolledig wordt geacht en de procedure als gevolg daarvan wordt geschorst, delen de bevoegde autoriteiten van de partij de aanvrager mee welke nadere informatie wordt verlangd en hervatten zij na ontvangst van deze informatie de oorspronkelijke besluitvormingsprocedure;
- c) biedt die partij de aanvragers passende mogelijkheden om op belangrijke punten in de procedure voor het vaststellen van prijzen en vergoedingen opmerkingen in te dienen, onverminderd het toepasselijke interne recht inzake vertrouwelijkheid;
- d) motiveert die partij, in geval van een afwijzend besluit over de opname in een lijst, vaststelling van prijzen of vergoedingen, zodanig gedetailleerd het besluit, dat de grondslag van het besluit duidelijk is, waarbij zij ook vermeldt welke criteria werden toegepast en, in voorkomend geval, welke adviezen of aanbevelingen van deskundigen aan het besluit ten grondslag liggen. Bovendien wordt de aanvrager in kennis gesteld van alle door de interne wetgeving geboden rechtsmiddelen en van de daarvoor gestelde termijnen.

ARTIKEL 4

Samenwerking op regelgevingsgebied

Het Comité voor de handel in goederen:

- a) houdt toezicht op en biedt ondersteuning bij de tenuitvoerlegging van deze bijlage;
- b) vergemakkelijkt de samenwerking en de uitwisseling van informatie tussen de partijen ter bevordering van de doelstellingen van deze bijlage;
- c) bespreekt hoe de compatibiliteit van de goedkeuringsprocedures waar mogelijk kan worden bevorderd, en
- d) bespreekt hoe de bilaterale handel in actieve farmaceutische ingrediënten kan worden vergemakkelijkt.

ARTIKEL 5

Definities

Voor de toepassing van deze bijlage wordt verstaan onder:

- a) "farmaceutische producten":
- i) elke enkelvoudige of samengestelde substantie die wordt aangeboden om een ziekte bij de mens te behandelen of te voorkomen, of
- ii) elke enkelvoudige of samengestelde substantie die aan de mens kan worden toegediend om een medische diagnose te stellen of om fysiologische functies bij de mens te herstellen, te verbeteren of te wijzigen.

Farmaceutische producten omvatten bijvoorbeeld chemische geneesmiddelen, biologische geneesmiddelen (bijvoorbeeld vaccins, (anti)toxinen) met inbegrip van uit menselijk bloed of menselijk plasma bereide geneesmiddelen, geneesmiddelen voor geavanceerde therapie (bijvoorbeeld geneesmiddelen voor genterapie, geneesmiddelen voor celtherapie), kruidengeneesmiddelen, radiofarmaca;

- b) “medisch hulpmiddel” ⁽¹⁾: elk instrument, apparaat, werktuig, toestel, implantaat, in-vitroreagens of kalibratiemateriaal, elke machine, software, stof of elk ander soortgelijk of verwant artikel dat of die door de fabrikant bestemd is om hetzij alleen, hetzij in combinatie, bij de mens te worden aangewend voor een of meer van de volgende specifieke doeleinden:
- i) diagnose, preventie, monitoring, behandeling of verlichting van ziekten;
  - ii) diagnose, monitoring, behandeling, verlichting of compensatie van verwondingen;
  - iii) onderzoek naar of vervanging, wijziging of ondersteuning van lichaamsdelen of een fysiologisch proces;
  - iv) beheersing van bevruchting;
  - v) ondersteuning of behoud van leven;
  - vi) ontsmetting van medische hulpmiddelen;
  - vii) verstrekking van informatie voor medische of diagnosedoeleinden door middel van in-vitro-onderzoek van specimina die van het menselijk lichaam afkomstig zijn;
- c) “gezondheidszorgautoriteiten van een partij”: tenzij anders vermeld, instanties die deel uitmaken van een partij of door deze zijn opgericht om haar programma’s op het gebied van de gezondheidszorg uit te voeren of te beheren, en
- d) “fabrikant”: de rechthebbende ten aanzien van het product op het grondgebied van een partij.
-

⁽¹⁾ Ter verduidelijking: een medisch hulpmiddel bereikt zijn belangrijkste beoogde werking in of aan het menselijk lichaam niet met farmacologische of immunologische middelen of door metabolisme, maar deze kunnen zijn werking wel ondersteunen.

BIJLAGE 4-A

ELEKTRONICA

ARTIKEL 1

Algemene bepalingen

1. De partijen bevestigen de onderstaande gemeenschappelijke beginselen en doelstellingen:
  - a) afschaffing en voorkoming van niet-tarifaire belemmeringen voor de bilaterale handel;
  - b) het gebruik, indien passend, van de desbetreffende internationale normen als basis voor hun normen, technische voorschriften en conformiteitsbeoordelingsprocedures;
  - c) afschaffing van overlappende en onnodig belastende conformiteitsbeoordelingsprocedures; en
  - d) verbetering van de samenwerking om de ontwikkeling van hun bilaterale handel in elektronica te stimuleren.
2. Deze bijlage is uitsluitend van toepassing op normen, technische voorschriften en conformiteitsbeoordelingsprocedures van elk van beide partijen betreffende de veiligheid en de elektromagnetische compatibiliteit, hierna "EMC" genoemd, van elektrische en elektronische apparatuur, elektrische huishoudelijke apparaten en consumentenelektronica zoals omschreven in aanhangsel 4-A-1 (hierna "betrokken producten" genoemd).

ARTIKEL 2

Internationale normen en normalisatie-instellingen

1. De partijen erkennen dat de Internationale Organisatie voor normalisatie, hierna de "ISO" genoemd, de Internationale Elektrotechnische Commissie, hierna de "IEC" genoemd, en de Internationale Unie voor Telecommunicatie, hierna de "ITU" genoemd, de relevante internationale normalisatie-instellingen zijn voor de EMC en de veiligheid van de producten waarop deze bijlage van toepassing is ⁽¹⁾.
2. Wanneer de ISO, de IEC en de ITU reeds internationale normen ter zake hebben vastgesteld, gebruiken de partijen deze of relevante onderdelen ervan als basis voor al hun normen, technische voorschriften of conformiteitsbeoordelingsprocedures, behalve wanneer die internationale normen of de relevante onderdelen ervan ondoeltreffend of ongeschikt zouden zijn om de nagestreefde legitieme doelstellingen te bereiken. In die gevallen stelt een partij op verzoek van de andere partij de onderdelen vast van de desbetreffende norm, het technische voorschrift of de conformiteitsbeoordelingsprocedure die aanzienlijk afwijken van de toepasselijke internationale norm en verstrekt zij een motivering van de afwijking.
3. Onverminderd artikel 2.3 van de TBT-overeenkomst evalueert een partij voorzover zij technische voorschriften handhaaft die afwijken van de in lid 2 bedoelde bestaande toepasselijke internationale normen, deze technische voorschriften met regelmatige tussenpozen van maximaal vijf jaar om te beoordelen of de omstandigheden die tot de afwijking van de toepasselijke internationale normen leiden, nog steeds bestaan. Het resultaat van deze evaluaties wordt desgevraagd aan de andere partij meegedeeld.
4. De partijen moedigen hun normalisatie-instellingen aan deel te nemen aan de ontwikkeling van internationale normen in de ISO, de IEC en de ITU en binnen het kader van die internationale normalisatie-instellingen overleg te plegen over de totstandbrenging van een gemeenschappelijke aanpak.

ARTIKEL 3

Innovatie

1. Geen van beide partijen verhindert het bij haar in de handel brengen van een product of vertraagt dit onnodig omdat hierin een nieuwe technologie is verwerkt of dit een nieuw kenmerk heeft waarvoor nog geen regelgeving bestaat.

⁽¹⁾ De partijen kunnen in de toekomst bij besluit van het Comité voor de handel in goederen overeenkomen nog andere internationale normalisatie-instellingen die zij voor de uitvoering van dit artikel van belang achten, aan deze bijlage toe te voegen.

2. Lid 1 doet geen afbreuk aan het recht van de partij van invoer om, indien zij de leverancier van een product als bedoeld in lid 1 met redenen omklede punten van zorg meedeelt, bewijs te eisen dat deze nieuwe technologie of dit nieuwe kenmerk geen gevaar oplevert voor de veiligheid, EMC of enige andere in artikel 2.2 van de TBT-overeenkomst opgenomen legitieme doelstellingen.

ARTIKEL 4

Conformiteitsbeoordelingsprocedures

1. De partijen zullen geen conformiteitsbeoordelingsprocedures opstellen, aannemen of toepassen die onnodige handelsbelemmeringen voor de handel met de andere partij tot doel of gevolg hebben. In beginsel dienen de partijen te vermijden dat een verplichte conformiteitsbeoordeling door derden wordt vereist ten bewijze dat met betrekking tot de betrokken producten aan de toepasselijke technische voorschriften inzake de veiligheid en/of EMC is voldaan; in plaats daarvan dienen zij te overwegen een conformiteitsverklaring van de leverancier en/of toezichtsmechanismen na toelating te gebruiken om te zich ervan te verzekeren dat producten aan de toepasselijke normen of technische voorschriften voldoen.

2. Behoudens het bepaalde in artikel 5 (Vrijwaringsmaatregelen) en artikel 6 (Uitzonderingen) en aanhangsel 4-A-2, aanvaardt elk van beide partijen dat, indien door een partij een uitdrukkelijke bevestiging van conformiteit met interne technische voorschriften inzake de veiligheid en EMC van de betrokken producten wordt vereist, producten op de markt van die partij in de handel mogen worden gebracht op basis van een of meer van de onderstaande procedures:

- a) een conformiteitsverklaring van de leverancier in gevallen waar de tussenkomst van een conformiteitsbeoordelingsinstantie of het testen van het product door een erkend testlaboratorium niet verplicht is en, indien tests worden uitgevoerd, deze door de fabrikant zelf of door een door hem te kiezen bevoegde instantie kunnen worden uitgevoerd; of
- b) een conformiteitsverklaring van de leverancier die berust op het testrapport van een testlaboratorium van een certificatie-instelling ("certification body" — CB) van de andere partij in het kader van de CB-regeling van het Worldwide System for Conformity Testing and Certification of Electrotechnical Equipment and Components (IECEE) ("de IECEE/CB-regeling") en die vergezeld gaat van een geldig CB-testcertificaat overeenkomstig de regels en procedures van de IECEE CB-regeling en de door de partijen aangegane verbintenissen ter zake; of
- c) een conformiteitsverklaring van de leverancier op basis van een testrapport van een testlaboratorium of een certificaat van een certificatie-instelling van de andere partij die vrijwillige regelingen inzake wederzijdse erkenning van testrapporten of certificaten met een of meerdere door de partij van invoer aangewezen conformiteitsbeoordelingsinstanties is overeengekomen.

De leverancier besluit zelf welke van de in dit punt bedoelde procedures hij kiest.

3. De conformiteitsverklaring van de leverancier als bedoeld in lid 2 is in overeenstemming met ISO/IEC 17050. De partijen aanvaarden dat de leverancier als enige verantwoordelijk is voor de afgifte, wijziging of intrekking van de verklaring van conformiteit, de voorbereiding van de technische documentatie op grond waarvan wordt beoordeeld dat de betrokken producten aan de conformiteit met de toepasselijke technische voorschriften voldoen, en het aanbrenge van eventuele verplichte merktekens. De partijen mogen verlangen dat de verklaring van conformiteit gedateerd is en dat daarin de leverancier of diens gemachtigde op hun grondgebied, de persoon die door de fabrikant of diens gemachtigde voor de ondertekening van de verklaring bevoegd is verklaard, de door de verklaring bestreken producten en de toegepaste technische voorschriften waaraan het product conform is verklaard, worden vermeld.

4. Afgezien van het bepaalde in de leden 1 tot en met 3 verlangt een partij geen enkele vorm van registratie van producten of leveranciers waardoor het in de handel brengen van producten die aan de technische voorschriften van de partij voldoen, kan worden verhinderd of anderszins vertraagd. Wanneer een partij inzage verlangt in de leveranciersverklaring, beperkt zij zich ertoe om op basis van de ingediende documentatie na te gaan of de test in overeenstemming met de desbetreffende technische voorschriften van de partij is uitgevoerd en of de informatie in de documentatie volledig is. Het inzien van een verklaring mag niet tot gevolg hebben dat het in de handel brengen van producten in de partij onnodig wordt vertraagd, terwijl alle verklaringen worden aanvaard mits zij aan de technische voorschriften van de partij voldoen en de ingediende documentatie volledig is. Bij weigering van een verklaring stelt de partij de leverancier van haar besluit in kennis, waarbij zij toelicht waarom deze werd geweigerd. Op verzoek van de leverancier verstrekt de partij in voorkomend geval informatie of aanwijzingen over hoe de tekortkomingen kunnen worden hersteld en een toelichting over de mogelijkheden om bezwaar te maken tegen het besluit.

ARTIKEL 5

Vrijwaringsmaatregelen

Onverminderd het bepaalde in artikel 4 (Conformiteitsbeoordelingsprocedures), mag elk van beide partijen voor bepaalde betrokken producten een verplichte keuring door een derde of certificatie van de EMC of veiligheid voorschrijven, of administratieve procedures voor de goedkeuring of inzage van testrapporten invoeren, indien aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:

- a) er zijn dwingende redenen in verband met de bescherming van de menselijke gezondheid of de veiligheid die de invoering van bovenbedoelde voorschriften of procedures rechtvaardigen, en deze zijn onderbouwd door technische of wetenschappelijke informatie;
- b) bovenbedoelde voorschriften of procedures beperken de handel niet meer dan nodig is om een legitiem doel van de partij te bereiken, rekening houdend met de risico's die aan het niet bereiken van dat doel verbonden zouden zijn; en
- c) de partij kon bij de inwerkingtreding van deze overeenkomst redelijkerwijs niet voorzien dat bovenbedoelde voorschriften of procedures noodzakelijk zouden zijn.

Onverminderd het bepaalde in artikel 2.10 van de TBT-overeenkomst stelt de partij die de voorschriften of procedures invoert, de andere partij van haar voornemen in kennis en houdt, na overleg te hebben gepleegd, bij het opstellen van haar voorschriften of procedures zoveel mogelijk rekening met de opmerkingen van de andere partij. Alle ingevoerde voorschriften zijn zoveel mogelijk in overeenstemming met deze bijlage. Deze voorschriften of procedures worden na vaststelling regelmatig geëvalueerd, en ingetrokken indien de redenen voor de invoering ervan niet langer bestaan.

ARTIKEL 6

Uitzonderingen

1. In navolging van de instemming van Singapore om bij de inwerkingtreding van deze overeenkomst de lijst met producten waarvoor het een uitdrukkelijke bevestiging van conformiteit met haar verplichte veiligheids- en/of EMC-vereisten door certificatie door derden verlangt aanzienlijk te verkorten, verlangt Singapore uitsluitend certificatie door derden voor de in aanhangsel 4-A-2 opgenomen productcategorieën.
2. Uiterlijk op de datum van inwerkingtreding van deze overeenkomst heeft Singapore haar Consumer Protection (Safety Requirements) Registration Scheme geëvalueerd met het oog op de vermindering van het aantal in de regeling opgenomen en in aanhangsel 4-A-2 vermelde productcategorieën. Bij deze evaluatie wordt de noodzaak tot instandhouding van de regeling in haar huidige vorm onderzocht alsook of de gewenste resultaten van de regeling (waarborging van de menselijke gezondheid en veiligheid in Singapore) kunnen worden bereikt door eenvoudigere procedures die de handel sterker bevorderen (?).
3. In de evaluatie als bedoeld in lid 2 is eveneens een risicobeoordeling opgenomen voor elk product dat onder de Consumer Protection (Safety Requirements) Registration Scheme valt, om vast te stellen of de invoering van toezichtsmechanismen na toelating overeenkomstig artikel 4 (Conformiteitsbeoordelingsprocedures), lid 1, of aanvaarding van een uitdrukkelijke bevestiging van conformiteit overeenkomstig artikel 4 (Conformiteitsbeoordelingsprocedures), lid 2, onverantwoorde risico's voor de menselijke gezondheid en veiligheid oplevert. De risicobeoordeling wordt uitgevoerd aan de hand van beschikbare wetenschappelijke en technische informatie zoals rapporten van consumenten over ongevallen wegens ontoereikende veiligheid en het percentage constatering van non-conformiteit bij productkeuringen. Bij de risicobeoordeling wordt ook onderzocht of de producten voor hun beoogde doeleinden en met alle redelijke en normale voorzorgen zijn gebruikt.
4. Afhankelijk van de resultaten van de evaluatie als bedoeld in lid 3 kan Singapore zijn vereiste inzake uitdrukkelijke bevestiging van conformiteit door middel van certificatie door derden instandhouden voor de producten die onder de Consumer Protection (Safety Requirements) Registration Scheme vallen en in aanhangsel 4-A-2 zijn vermeld en waarvoor de resultaten van de in lid 3 bedoelde risicobeoordeling aantonen dat de invoering van de in artikel 4 (Conformiteitsbeoordelingsprocedures), lid 2, bedoelde procedures voor dergelijke producten onverantwoorde risico's voor de menselijke gezondheid en veiligheid zou opleveren of het toezichtssysteem na toelating dergelijke risico's niet doeltreffend kan aanpakken.

(?) Zo evalueert Singapore bijvoorbeeld de administratieve procedures in verband met de Consumer Protection (Safety Requirements) Registration Scheme, met inbegrip van de procedures voor het aanvaarden en inzien van testrapporten en conformiteitscertificaten.

5. Singapore legt bij de eerste vergadering van het Comité voor de handel in goederen de risicobeoordeling als bedoeld in lid 3 ter beraadslaging voor. Naar aanleiding van de evaluatie door Singapore kunnen de partijen bij besluit van het Comité voor de handel in goederen aanhangsel 4-A-2 dienovereenkomstig wijzigen.
6. Voorzover Singapore voor betrokken goederen een uitdrukkelijke bevestiging van conformiteit met zijn verplichte veiligheids- en/of EMC-vereisten door middel van certificatie door derden blijft verlangen, aanvaardt het certificaten van conformiteit met zijn technische voorschriften van een door Singapore aangewezen conformiteitsbeoordelingsinstantie in de Unie⁽³⁾. Singapore waarborgt eveneens dat voor de uitgifte van dergelijke certificaten de door hem aangewezen conformiteitsbeoordelingsinstanties de testrapporten aanvaarden die zijn opgesteld:
- a) door een van de erkende CB-testlaboratoria of erkende CB-testlaboratoria van fabrikanten uit de Unie overeenkomstig de voorschriften en procedures van de IECEE/CB-regeling en de verbintenissen van de partijen in het kader daarvan;
  - b) in overeenstemming met de desbetreffende internationale normen, richtsnoeren, aanbevelingen (waaronder ISO/IEC 17025) door een testlaboratorium uit de Unie dat is geaccrediteerd door een accreditatie-instelling die de Mutual Recognition Arrangement van de International Laboratory Accreditation Cooperation of een overeenkomst inzake wederzijdse erkenning van een van de regionale instanties waarvan Singapore lid is, heeft ondertekend; of
  - c) door een testlaboratorium in de Unie dat met een of meer door Singapore aangewezen conformiteitsbeoordelingsinstanties een regeling op vrijwillige basis inzake wederzijdse erkenning van testrapporten is overeengekomen.
7. Vijf jaar na de inwerkingtreding van deze overeenkomst en vervolgens met tussenpozen van maximaal vijf jaar evalueert Singapore aanhangsel 4-A-2 opnieuw teneinde het aantal daarin opgenomen producten te verminderen. Deze en latere evaluaties bevatten de risicobeoordeling als bedoeld in lid 3. Singapore legt bij het Comité voor de handel in goederen de risicobeoordeling ter beraadslaging voor.
8. Naar aanleiding van de evaluatie van Singapore kunnen de partijen bij besluit van het Comité voor de handel in goederen aanhangsel 4-A-2 desbetreffend wijzigen.

ARTIKEL 7

Samenwerking

1. De partijen werken nauw samen met het oog op grotere overeenstemming over regelgevingsvraagstukken en nemen alle verzoeken van de andere partij inzake de tenuitvoerlegging van deze bijlage in overweging.
2. Deze samenwerking vindt plaats in het kader van het Comité voor de handel in goederen.

⁽³⁾ Singapore voldoet uiterlijk drie jaar na de inwerkingtreding van deze overeenkomst aan dit vereiste.

*Aanhangsel 4-A-1***TOEPASSINGSGBIED**

1. Bijlage 4-A is van toepassing op de in artikel 1 (Algemene bepalingen), lid 2, van de in die bijlage genoemde producten die ter zake van de verplichtingen van de Unie, op de datum van ondertekening van deze overeenkomst vallen onder het toepassingsgebied van Richtlijn 2014/35/EU van het Europees Parlement en de Raad van 26 februari 2014 betreffende de onderlinge aanpassing van de wettelijke voorschriften der lidstaten inzake elektrisch materiaal bestemd voor gebruik binnen bepaalde spanningsgrenzen of van Richtlijn 2014/30/EU van het Europees Parlement en de Raad van 26 februari 2014 betreffende de onderlinge aanpassing van de wetgevingen van de lidstaten inzake elektromagnetische compatibiliteit, of die vallen onder de bepalingen inzake veiligheid en elektromagnetische compatibiliteit van Richtlijn 2014/53/EU van het Europees Parlement en de Raad van 16 april 2014 betreffende de harmonisatie van de wetgevingen van de lidstaten inzake het op de markt aanbieden van radioapparatuur en tot intrekking van Richtlijn 1999/5/EG.

Voor producten die binnen het toepassingsgebied van Richtlijn 2014/53/EU vallen, kan de Unie overeenkomstig artikel 3 van die richtlijn aanvullende, andere dan met de veiligheid en EMC verband houdende eisen stellen.

Wanneer een leverancier de in artikel 16 van Richtlijn 2014/53/EU bedoelde geharmoniseerde normen niet of slechts gedeeltelijk heeft toegepast, wordt radio-apparatuur die onder artikel 10, lid 4, van Richtlijn 2014/53/EU valt, naar keuze van de fabrikant, onderworpen aan de in bijlage III of IV van Richtlijn 2014/53/EU beschreven procedures. Wanneer de conformiteitsverklaring van de leverancier van testrapporten vergezeld moet gaan, kan de leverancier van de in artikel 4 (Conformiteitsbeoordelingsprocedures), lid 2, onder b) en c), van bijlage 4-A beschreven procedures gebruik maken.

2. Bijlage 4-A is tevens van toepassing op de in artikel 1 (Algemene bepalingen), lid 2, van bijlage 4-A genoemde producten die, ter zake van de verplichtingen van Singapore, op de datum van ondertekening van deze overeenkomst vallen binnen het toepassingsgebied van de Consumer Protection (Consumer Goods Safety Requirements) Regulations 2011, de Consumer Protection (Safety Requirements) Regulations 2004, de Telecommunications Act, Cap. 323 en de Telecommunications (Dealers) Regulations 2004.

Voor producten die onder de Telecommunications Act, Cap. 323 en de Telecommunications (Dealers) Regulations 2004 vallen, kan Singapore aanvullende, andere dan met de veiligheid en EMC verband houdende eisen stellen.

3. De partijen zijn het erover eens dat het de bedoeling is dat de onder de in dit aanhangsel genoemde interne wetgeving vallende producten, waartoe alle producten behoren waarop bijlage 4-A van toepassing is, alle elektronische producten omvatten. Zij zijn het erover eens dat, mocht een product voor de ene partij niet en voor de andere wel onder bijlage 4-A vallen, of mocht het bij de ondertekening van deze overeenkomst of later in de ene partij wel en in de andere niet door een derde moeten worden gecertificeerd, de andere partij dat product, indien de bescherming van de gezondheid of de veiligheid dat vereist, op soortgelijke wijze kan behandelen. De partij die dergelijke maatregelen wenst in te voeren, stelt de andere partij vóór de tenuitvoerlegging ervan van haar voornemen in kennis en voorziet in een overlegperiode van drie maanden.

---

*Aanhangsel 4-A-2***PRODUCTCATEGORIEËN**

Kookblok bestemd voor huishoudelijk gebruik, dwz. een apparaat om te koken; hieronder vallen onder meer afzonderlijke vaststaande ovens en -grillen, keukenfornuizen, kookelementen, grillen en braadroosters die onderdeel vormen van kookblokken, alsook ovens en grillen voor installatie in de muur, met uitzondering van kookblokken met een gewicht van minder dan 18 kg.

Föhn, dwz. een elektrisch apparaat bestemd voor het drogen van haar van personen en waarin verwarmingselementen zijn verwerkt.

Hifi-set, dwz. een elektronisch, uitsluitend op het elektriciteitsnet aansluitbaar apparaat voor een zo min mogelijk gevormde geluidswaergave, bestemd voor huishoudelijk en vergelijkbaar algemeen gebruik binnenshuis en met een nominale voedingsspanning van maximaal 250 volt.

Audio-apparaat (met uitzondering van hifi-sets), dwz. een elektronisch apparaat voor geluidswaergave dat rechtstreeks of indirect op het elektriciteitsnet is aangesloten.

Strijkijzer, dwz. een elektrisch apparaat met een verwarmde bodemplaat voor het strijken van kleren, voor huishoudelijke en vergelijkbare doeleinden.

Ketel, dwz. een elektrisch huishoudelijk apparaat voor het verwarmen van water voor consumptie met een nominale inhoud van maximaal 10 liter.

Magnetronoven, dwz. een elektrisch apparaat voor het verwarmen van eten en drinken door middel van elektromagnetische energie (microgolven) van een of meer ISM-frequenties tussen 300 MHz en 30 GHz, voor huishoudelijk gebruik. Deze apparaten kunnen eveneens over een bruinfunctie beschikken.

Rijstkoker, dwz. een elektrisch huishoudelijk apparaat voor het koken van rijst.

Koelkast, dwz. een op zichzelf staand apparaat dat bestaat uit een warmte-geïsoleerde ruimte voor de opslag en bewaring van levensmiddelen boven 0 °C (32 °F) en een op het dampcompressieprincipe werkend koelsysteem, waardoor warmte aan de ruimte wordt onttrokken, al dan niet met een of meer vriesvakken.

Kamer-airconditioning, dwz. een installatie voor montage in een raam, aan een muur, of als paneel. Het voornaamste doel ervan is om geconditioneerde lucht in een gesloten ruimte, kamer of gebied (geconditioneerde ruimte) te verspreiden. Het apparaat beschikt over een centrale koudebron voor het koelen en drogen van lucht, een systeem voor het verspreiden en zuiveren van lucht en een afvoerinrichting voor het verzamelen en afvoeren van condensaat. Het kan eveneens over systemen voor het bevochtigen, ventileren of afvoeren van lucht beschikken.

Tafelventilator of staande ventilator, dwz. een elektrisch apparaat voor het verplaatsen van lucht met bijbehorende regelaar, voor gebruik op eenfasewisselstroom- en eenfasegelijkstroomcircuits van maximaal 250 volt, bestemd voor huishoudelijke en vergelijkbare doeleinden.

Televisie- of videoscherm, dwz. een rechtstreeks of indirect op het elektriciteitsnet aangesloten elektronisch apparaat voor het ontvangen en weergeven van gegevens van uitzendstations of lokale bronnen, voor huishoudelijk en vergelijkbaar algemeen gebruik binnenshuis, met uitzondering van televisietoestellen met een kathodestraalbuis.

Stofzuiger, dwz. een apparaat dat vuil en stof verwijdert door middel van met een luchtpomp met motoraandrijving geproduceerde zuigkracht, voor huishoudelijke en vergelijkbare doeleinden.

Wasmachine, dwz. een elektrisch aangedreven apparaat bestemd voor het wassen van kleding en textiel (met of zonder de verwarming van water), voor de afvoer van water afkomstig van kleding of voor het drogen van kleding.

Tafellamp of staande lamp, dwz. een draagbaar verlichtingsapparaat voor algemeen gebruik anders dan een zaklamp, voor gebruik met een wolframlamp, fluorescentiebuisen of andere ontladingslampen die rechtstreeks of indirect op het elektriciteitsnet zijn aangesloten.

Broodrooster, grill, grillpan, verwarmingsplaat en soortgelijke apparaten, dwz. op het elektriciteitsnet aangesloten elektrische apparaten die rechtstreeks of indirect (bv. door middel van een verwarmend medium, zoals lucht of bakolie) gebruik maken van hitte voor de bereiding van levensmiddelen, voor huishoudelijk gebruik.

Muur- of plafondventilator, dwz. een aan de muur of het plafond te bevestigen elektrische ventilator met bijbehorende regelaar, bestemd voor eenfasewisselstroom- en eenfasegelijkstroomcircuits van maximaal 250 volt, voor huishoudelijk en soortgelijk gebruik.

Adapter, dwz. een apparaat voor de voorziening van wisselstroom of gelijkstroom afkomstig van een wisselstroom- of gelijkstroombron aan gebruiksartikelen als computers, telecommunicatieapparatuur, apparatuur voor thuisamusement of speelgoed, hetzij op zichzelf of als onderdeel van een toebehoren.

Koffiezetapparaat, stoofpan, stoomkoker en soortgelijke apparaten, dwz. elektrische apparaten die water tot op hoge temperaturen verhitten tijdens de bereiding van levensmiddelen en dranken.

Laserdisk, dwz. een elektronisch apparaat voor video-opnames en -weergave of uitsluitend voor weergave en dat rechtstreeks of indirect op het elektriciteitsnet is aangesloten, voor huishoudelijk of algemeen gebruik binnenshuis, met uitzondering van laserdisk-spelers of -video's.

Mixer, blender, gehaktmolen en vergelijkbare apparaten, dwz. elektrische apparaten voor de bereiding van levensmiddelen en dranken, voor huishoudelijk gebruik.

Luchtkoeler, dwz. een elektrisch apparaat met bijbehorende regelaar voor het verplaatsen van lucht dat water als koelmiddel gebruikt, bestemd voor eenfasewisselstroom- of gelijkstroomcircuits van maximaal 250 volt, voor huishoudelijke en vergelijkbare doeleinden.

Thuiscomputerinstallatie (inclusief beeldscherm, printer, luidsprekers en ander door netvoeding aangedreven toebehoren), dwz. een microprocessorgestuurd gegevensverwerkingssysteem met compact, plaatselijk rekenvermogen, een grafische lay-out met hoge definitie en een flexibele interface voor gegevensoverdracht.

Decoratieve verlichtingsinstallatie, dwz. lichtslangen uitgerust met in een rij of parallel aaneengeschakelde gloeilampen, bestemd voor gebruik binnenshuis of buitenshuis op maximaal 250 volt voedingsspanning.

Driepolige rechthoekige 13-ampère-stekker, dwz. een draagbaar gezeerd apparaat met drie uitstekende pinnen die op de contacten van een overeenkomstige contactdoos kunnen worden aangesloten. Een stekker kan ook elektrisch op een geschikt aansluitsnoer worden aangesloten en er mechanisch aan worden bevestigd.

Zekering (13 ampère of minder) voor gebruik in een stekker, dwz. een apparaat dat door het doorsmelten van een of meer van de speciaal ontworpen en gevormde onderdelen ervan het circuit onderbreekt waarin het zich bevindt en de stroom uitschakelt wanneer een grenswaarde gedurende een bepaalde tijd wordt overschreden. Tot de zekering worden alle onderdelen gerekend waaruit het apparaat is vervaardigd.

Driepolige ronde 15-ampère-stekker, dwz. een apparaat met 3 hoofdzakelijk cilindervormige metalen stekkerpennen dat op overeenkomstige stekkerdozen kan worden aangesloten en aan een geschikt aansluitsnoer kan worden bevestigd.

Multi-adapter, dwz. een adapter met meer dan een contactdoos (de stopcontacten kunnen al dan niet van hetzelfde type zijn of hetzelfde vermogen hebben als het deel met de stekkerpen).

Driepolige draagbare contactdoos, dwz. een apparaat met drie stopcontacten waarop stekkers met overeenkomstige stekkerpennen kunnen worden aangesloten en waardoor met behulp van geschikte kabels of aansluitsnoeren een elektrische aansluiting kan worden gemaakt met een aansluitsnoer; het apparaat kan, al aangesloten op het elektriciteitsnet, eenvoudig van de een naar de andere plek kan worden gebracht.

Draagbare kabelhaspel, dwz. een apparaat bestaande uit een aansluitsnoer of -koord dat zodanig aan een haspel is bevestigd dat het aansluitsnoer daar volledig omheen kan worden gewikkeld en dat is uitgerust met een stekker en een of meer stopcontacten.

Elektrisch ogenblikkelijk heetwatertoestel, dwz. een ingebouwd elektrisch apparaat voor huishoudelijk en vergelijkbaar gebruik voor het verwarmen van water tot onder de kooktemperatuur met een nominale spanning van maximaal 250 volt voor eenfase-apparaten of 480 volt voor overige apparaten.

Op het waternet aangesloten elektrisch heetwatertoestel, dwz. een ingebouwd elektrisch apparaat voor huishoudelijk en vergelijkbaar gebruik voor het opslaan en verhitten van water tot onder de kooktemperatuur met een nominale spanning van maximaal 250 volt voor eenfase-apparaten of 480 volt voor overige apparaten.

Aardlekschakelaar (RCCB), dwz. een apparaat om personen te beschermen tegen indirect contact; de open geleidende delen van de installatie zijn verbonden met een geschikte aardelektrode.

Driepolige 13-ampère-contactdoos, dwz. een contactdoos van 13-ampère met een of meerdere ingangen met bijbehorende schakelaars voor inbouw in een geschikte kast, aan de wand of voor oppervlaktemontage. Op de contactdoos kunnen draagbare apparaten, geluids- en beeldapparatuur, verlichtingsarmaturen enz. op wisselstroomcircuits met een maximale spanning van 250 volt bij 50 Hz worden aangesloten.

Driepolige ronde 15-ampère-contactdoos, dwz. een 15-ampère-contactdoos met schakelaar tussen het stroomvoerende contact van de contactdoos en de overeenkomstige stroomaansluiting, voor inbouw in een geschikte kast, aan de wand of voor oppervlaktemontage. Op de contactdoos kunnen elektrische apparaten op wisselstroomcircuits met een maximale spanning van 250 volt bij 50 Hz worden aangesloten.

Elektrische muurschakelaar voor in huis, dwz. een handbediende schakelaar voor algemene toepassing (uitsluitend voor wisselstroom) met een nominale spanning van maximaal 440 V en een nominale stroom van maximaal 63 ampère, voor huishoudelijke en soortgelijke vaste elektrische installaties binnen- of buitenshuis.

Ballast voor TL-buizen, dwz. een onderdeel dat tussen het elektriciteitsnet en een of meerdere TL-lampen wordt aangebracht en dat er door middel van inductie, capaciteit, een combinatie van beide, of elektronische circuits hoofdzakelijk toe dient de stroom voor de lamp(en) tot de vereiste stroomsterkte te begrenzen.

Scheidingstransformator voor inbouwspots, dwz. een transformator waarvan de invoer- en uitvoerspoeel elektrisch gescheiden zijn om het gevaar van gelijktijdig contact tussen geaarde delen en delen onder spanning of metalen delen, die onder spanning kunnen komen te staan in het geval van een isolatiefout, te verminderen.

---

*Aanhangsel 4-A-3***DEFINITIES**

Voor de toepassing van bijlage 4-A wordt verstaan onder:

“veiligheid van elektrische apparatuur”: het feit dat apparaten die volgens de regels van goed vakmanschap op het gebied van de veiligheid zijn vervaardigd, bij correcte installatie en degelijk onderhoud en bij gebruik overeenkomstig de bestemming ervan, de veiligheid van personen, huisdieren of goederen niet in gevaar brengen;

“elektromagnetische compatibiliteit”: het feit dat apparatuur die, in het licht van de stand der techniek, zodanig wordt ontworpen en gefabriceerd dat:

- a) de opgewekte elektromagnetische storingen het niveau niet overschrijden waarboven radio- en telecommunicatieapparatuur en andere uitrusting niet meer overeenkomstig de bestemming ervan kunnen functioneren; en
- b) zij een zodanig niveau van ongevoeligheid voor de bij normaal gebruik te verwachten elektromagnetische storingen bezit dat zij kan functioneren zonder onaanvaardbare verslechtering van prestaties wanneer gebruikt zoals beoogd.

“elektromagnetische storing”: elk elektromagnetisch verschijnsel dat een verslechtering van de prestaties van uitrusting kan veroorzaken, zoals een elektromagnetische ruis, een ongewenst signaal of een wijziging in het voortplantingsmilieu zelf;

“ongevoeligheid”: het vermogen van uitrusting om in aanwezigheid van een elektromagnetische storing zonder verslechtering van prestaties te kunnen functioneren zoals beoogd;

“verklaring van conformiteit”: de afgifte van een verklaring, op basis van een na onderzoek genomen besluit, dat is gebleken dat aan nader omschreven eisen wordt voldaan;

“leverancier”: de fabrikant of zijn gemachtigde op het grondgebied van de partij van invoer. Wanneer noch de fabrikant zelf noch zijn gemachtigde zich op het grondgebied van de partij van invoer bevindt, is de importeur verantwoordelijk voor de overlegging van de leveranciersverklaring van conformiteit;

“testlaboratorium”: een conformiteitsbeoordelingsinstantie die tests verricht en die officieel bevoegd is verklaard om deze specifieke taken uit te voeren.

De definities van “norm”, “technisch voorschrift” en “conformiteitsbeoordelingsprocedures” komen overeen met de definities in bijlage I van de TBT-overeenkomst.

BIJLAGE 5-A

BEVOEGDE AUTORITEITEN

ARTIKEL 1

Bevoegde autoriteiten van de Unie

De bevoegde autoriteiten van de Unie omvatten de overheidsdiensten van de lidstaten en de Europese Commissie. Hiervoor gelden de volgende bepalingen:

- a) met betrekking tot de uitvoer naar Singapore zijn de overheidsdiensten van de lidstaten verantwoordelijk voor de controle op de productieomstandigheden en -voorschriften, inclusief voor de voorgeschreven inspecties en de afgifte van gezondheids- (of dierenwelzijns)certificaten betreffende de inachtneming van de overeengekomen normen en voorschriften;
- b) met betrekking tot de invoer uit Singapore zijn de overheidsdiensten van de lidstaten ervoor verantwoordelijk te controleren of de ingevoerde producten aan de invoer voorwaarden van de Unie voldoen;
- c) de Europese Commissie is verantwoordelijk voor de algemene coördinatie, de inspecties en audits van de controlesystemen en de vereiste wetgevende maatregelen die een uniforme toepassing van de normen en voorschriften binnen de interne markt van de Unie moeten garanderen.

ARTIKEL 2

Bevoegde autoriteiten van Singapore

De Agri-Food and Veterinary Authority ("AVA") ziet erop toe dat er een betrouwbare bevoorrading met veilig en gezond voedsel is, beschermt de gezondheid van dieren, vissen en planten en bevordert de handel in levensmiddelen en landbouwproducten.

Hiervoor gelden de volgende bepalingen:

- a) AVA is de bevoegde autoriteit die verantwoordelijk is voor de invoer- en uitvoercontrole en quarantaine;
- b) AVA is de nationale autoriteit die verantwoordelijk is voor de voedselveiligheid van primair en verwerkt voedsel. AVA ziet toe op de veiligheid van alle voedsel vanaf de productie tot net vóór de kleinhandel. AVA hanteert een wetenschappelijk gefundeerde risicoanalyse- en risicobeheersbenadering die is gebaseerd op internationale normen om de voedselveiligheid te beoordelen en te waarborgen;
- c) AVA is de nationale autoriteit die verantwoordelijk is voor de gezondheid van dieren en planten. Zij beschikt over een uitgebreid programma om de insleep van dierziekten die relevant zijn voor de landbouw, de economie of de volksgezondheid te voorkomen en ook over een uitgebreid programma om de besmetting met ziekten en plagen die relevant zijn voor de economie of voor de gezondheid van planten te beheersen en te voorkomen.

BIJLAGE 5-B

**VOORSCHRIFTEN EN BEPALINGEN BETREFFENDE DE ERKENNING VAN INRICHTINGEN VOOR
PRODUCTEN VAN DIERLIJKE OORSPRONG**

1. De bevoegde autoriteit van de partij van invoer stelt lijsten op van erkende inrichtingen en maakt die openbaar.
2. De voorschriften en procedures voor de erkenning van inrichtingen door de partij van invoer zijn:
  - a) het product van dierlijke oorsprong dat de inrichting voornemens is uit te voeren naar de partij van invoer, moet zijn goedgekeurd door de bevoegde autoriteit van de partij van invoer. Die goedkeuring houdt in dat aan de invoer- en certificeringsvereisten is voldaan;
  - b) de bevoegde autoriteit van de partij van uitvoer moet de inrichtingen vanwaaruit het betrokken product van dierlijke oorsprong zal worden uitgevoerd, hebben goedgekeurd en de partij van invoer de garantie bieden dat de inrichtingen aan de sanitaire voorschriften van de partij van invoer voldoen;
  - c) de bevoegde autoriteit van de partij van uitvoer moet de erkenning van een inrichting voor uitvoer kunnen schorsen of intrekken indien deze niet aan de voorschriften voldoet;
  - d) de partij van invoer mag in het kader van de erkenningsprocedure verificaties verrichten in overeenstemming met artikel 5.8 (Verificaties).

Deze verificaties in het kader van de erkenningsprocedure betreffen de structuur, organisatie en bevoegdheden van de bevoegde autoriteit die verantwoordelijk is voor de erkenning van de inrichting en voor de garantie dat aan de sanitaire voorschriften van de partij van invoer wordt voldaan.

De verrichte verificaties mogen ook een inspectie ter plaatse van een bepaald aantal representatieve inrichtingen op de lijst of lijsten van erkende inrichtingen van de partij van uitvoer omvatten.

Rekening houdend met de specifieke structuur en verantwoordelijkheden binnen de Unie, kan die verificatie in de Unie afzonderlijke lidstaten betreffen.

- e) De partij van invoer mag te allen tijde verificaties verrichten in overeenstemming met artikel 5.8 (Verificaties). De partij van invoer kan de overeenkomstig punt 1 van deze bijlage door haar opgestelde lijsten van erkende inrichtingen aan de hand van de resultaten van de verificaties wijzigen.
3. De leden 1 en 2 beperken zich in eerste instantie tot de volgende categorieën van inrichtingen:
    - a) alle inrichtingen voor vers vlees van gedomesticeerde diersoorten;
    - b) alle inrichtingen voor vers vlees van vrij en gekweekt wild;
    - c) alle inrichtingen voor vlees van pluimvee;
    - d) alle inrichtingen voor vleesproducten van alle soorten;
    - e) alle inrichtingen voor andere producten van dierlijke oorsprong bestemd voor menselijke consumptie (bv. darmen, vleesbereidingen, gehakt vlees);
    - f) alle inrichtingen voor melk en zuivelproducten, bestemd voor menselijke consumptie; en
    - g) verwerkingsinrichtingen en fabrieks- en vriesschepen voor visserijproducten, met inbegrip van tweekleppige weekdieren en schaaldieren, bestemd voor menselijke consumptie.

BIJLAGE 8-A

LIJST VAN SPECIFIEKE VERBINTENISSEN VAN DE UNIE

1. De lijst van specifieke verbintenissen van de Unie is opgenomen in de aanhangsels 8-A-1 tot en met 8-A-3.
2. De in punt 1 bedoelde aanhangsels vormen een integrerend onderdeel van deze bijlage.
3. De definities van begrippen in hoofdstuk 8 (diensten, vestiging en elektronische handel) zijn van toepassing op deze bijlage.
4. Voor de vaststelling van de individuele sectoren en subsectoren:
  - a) wordt onder "CPC" verstaan de "Central Products Classification", zoals vastgesteld in de "Statistical Papers, Series M, N° 77, CPC prov, 1991" van het Bureau voor de Statistiek van de Verenigde Naties;
  - b) wordt onder "CPC ver. 1.0" verstaan de "Central Products Classification", zoals vastgesteld in de "Statistical Papers, Series M, N° 77, CPC ver. 1.0, 1998" van het Bureau voor de Statistiek van de Verenigde Naties; en
  - c) wordt onder "ISIC rev. 3.1" verstaan de "International Standard Industrial Classification of all Economic Activities", zoals vastgesteld in de "Statistical Papers, Series M, N° 4, ISIC REV 3.1, 2002" van het Bureau voor de Statistiek van de Verenigde Naties.
5. In de in punt 1 bedoelde aanhangsels worden de volgende afkortingen gebruikt wanneer er wordt verwezen naar de Unie of een van haar lidstaten:

AT Oostenrijk

BE België

BG Bulgarije

CY Cyprus

CZ Tsjechië

DE Duitsland

DK Denemarken

EU De Europese Unie, met inbegrip van al haar lidstaten

ES Spanje

EE Estland

FI Finland

FR Frankrijk

EL Griekenland

HR Kroatië

HU Hongarije

IE Ierland

IT Italië

LV Letland

LT Litouwen

LU Luxemburg

MT Malta

NL Nederland

PL Polen

PT Portugal
RO Roemenië
SE Zweden
SI Slovenië
SK Slowakije
UK Verenigd Koninkrijk

UNIE

LIJST VAN SPECIFIEKE VERBINTENISSEN OVEREENKOMSTIG ARTIKEL 8.7

(LIJST VAN SPECIFIEKE VERBINTENISSEN)

(GRENSOVERSCHRIJDENDE DIENSTVERLENING)

1. In onderstaande lijst van verbintenissen zijn de dienstensectoren opgenomen die overeenkomstig artikel 8.7 (Lijst van specifieke verbintenissen) zijn geliberaliseerd, alsook, door middel van voorbehouden, de beperkingen inzake markttoegang en nationale behandeling die gelden voor diensten en dienstverleners uit Singapore in die sectoren. De onderstaande lijst bevat de volgende elementen:

- a) de eerste kolom, waarin de sector of subsector wordt vermeld waarin de Unie de verbintenis is aangegaan, en de liberalisering waarop de voorbehouden van toepassing zijn, en
- b) de tweede kolom, waarin de toepasselijke voorbehouden worden beschreven.

Voor grensoverschrijdende dienstverlening in sectoren of subsectoren waarop de overeenkomst van toepassing is en die niet in onderstaande lijst van verbintenissen is opgenomen, zijn geen verbintenissen aangegaan.

- 2. Onderstaande lijst van verbintenissen bevat geen maatregelen met betrekking tot kwalificatievereisten en -procedures, technische normen, en vergunningsvereisten en -procedures die geen beperking inzake markttoegang of nationale behandeling vormen in de zin van de artikelen 8.5 (Markttoegang) en 8.6 (Nationale behandeling). Deze maatregelen (zoals een vergunningsverplichting, universeledienstverplichting, verplichte erkenning van kwalificaties in gereguleerde sectoren en verplichting om specifieke examens (inclusief taal-examens) af te leggen), zijn steeds van toepassing op diensten en dienstverleners uit Singapore, ook al zijn zij niet in de lijst opgenomen.
- 3. Onderstaande lijst van verbintenissen doet geen afbreuk aan de haalbaarheid van grensoverschrijdende dienstverlening voorzien in artikel 8.4 (Definities), onder a), in bepaalde dienstensectoren en -subsectoren, noch aan overheidsmonopolies en exclusieve rechten als beschreven in de lijst van verbintenissen inzake vestiging.
- 4. Overeenkomstig artikel 8.1 (Doel en toepassingsgebied), lid 2, onder a), bevat onderstaande lijst van verbintenissen geen maatregelen betreffende door een partij toegekende subsidies.
- 5. De uit de onderstaande lijst van verbintenissen voortvloeiende rechten en verplichtingen hebben geen directe werking, zodat er niet rechtstreeks rechten voor natuurlijke of rechtspersonen uit voortvloeien.
- 6. Met het in deze lijst van verbintenissen gebruikte begrip "investeerder" wordt het begrip "ondernemer" bedoeld zoals gedefinieerd in artikel 8.8 (Definities), onder c).

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
ALLE SECTOREN	<p>Onroerend goed</p> <p>Voor vormen van dienstverlening 1 en 2</p> <p>Alle lidstaten behalve AT, BG, CY, CZ, DK, EL, FI, HU, IE, IT, LT, MT, PL, RO, SI, SK: Geen.</p> <p>AT: Voor de verwerving, aankoop, huur of pacht van onroerend goed door buitenlandse natuurlijke of rechtspersonen is toestemming nodig van de bevoegde regionale autoriteiten (<i>Länder</i>) die zullen beoordelen of al dan niet grote economische, sociale of culturele belangen in het geding zijn.</p>

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
	<p>BG: Buitenlandse rechtspersonen en onderdanen die in het buitenland zijn gevestigd, kunnen gebouwen en beperkte eigendomsrechten ⁽¹⁾ van onroerend goed verwerven met toestemming van het Ministerie van Financiën. Deze verplichting geldt niet voor personen die in Bulgarije hebben geïnvesteerd.</p> <p>Buitenlandse burgers die hun vaste verblijfplaats in het buitenland hebben, buitenlandse rechtspersonen en vennootschappen met een buitenlands meerderheidsbelang kunnen in bepaalde, door de Raad van Ministers aangewezen geografische regio's met toestemming onroerend goed verwerven.</p> <p>CY: Niet geconsolideerd.</p> <p>CZ: Buitenlandse natuurlijke en rechtspersonen kunnen landbouwgrond en bos verwerven wanneer zij permanent in Tsjechië gevestigd zijn. Voor landbouwgrond en bos in handen van de overheid gelden speciale regels.</p> <p>DK: Er zijn beperkingen met betrekking tot de aankoop van onroerend goed door niet-ingezetenen (natuurlijke en rechtspersonen). Er zijn beperkingen met betrekking tot aankopen van landbouwbedrijven door buitenlandse natuurlijke en rechtspersonen.</p> <p>EL: Overeenkomstig Wet nr. 1892/90 moet het Ministerie van Defensie toestemming verlenen als burgers grond willen kopen in gebieden dichtbij de grens. In de administratieve praktijk wordt gemakkelijk toestemming verleend voor directe investeringen.</p> <p>FI: (Ålandeilanden): Voor natuurlijke personen die geen regionaal burger van Åland zijn en voor rechtspersonen gelden beperkingen van het recht om op de Ålandeilanden onroerend goed te kopen en te bezitten zonder toestemming van de bevoegde autoriteiten van de eilanden. Beperkingen voor natuurlijke personen die geen regionaal burger van Åland zijn en voor rechtspersonen van het recht van vestiging en het recht diensten te verlenen, zonder toestemming van de bevoegde autoriteiten van de eilanden.</p> <p>HU: Beperking van de aankoop van grond en onroerend goed door buitenlandse investeerders ⁽²⁾.</p> <p>IE: Voor de verwerving van een belang in Ierse grond door binnen- of buitenlandse ondernemingen of door onderdanen van een ander land is voorafgaande schriftelijke toestemming van de Land Commission vereist. Wanneer de grond voor industriële doeleinden bestemd is (behalve landbouw), geldt deze eis niet als de minister van Ondernemingen, Handel en Werkgelegenheid ontheffing verleent. Deze wet is niet van toepassing op grond binnen stadsgrenzen.</p> <p>IT: Voor de aankoop van onroerend goed door buitenlandse natuurlijke of rechtspersonen is wederkerigheid vereist.</p> <p>LT: Niet geconsolideerd voor de verwerving van grond ⁽³⁾.</p> <p>MT: De eisen van de Maltese wet- en regelgeving inzake de aankoop van onroerend goed blijven van toepassing.</p>

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
	<p>PL: Voor de aankoop (direct of indirect) van onroerend goed door buitenlandse natuurlijke of rechtspersonen is toestemming vereist. Niet geconsolideerd voor de verwerving van staatseigendom, d.w.z. de regelingen voor het privatiseringsproces.</p> <p>RO: Natuurlijke personen die niet de Roemeense nationaliteit hebben en ook niet in Roemenië wonen en niet-Roemeense rechtspersonen die hun hoofdkantoor niet in Roemenië hebben, kunnen geen grond verwerven via een akte inter vivos.</p> <p>SI: In Slovenië met buitenlandse kapitaalparticipatie gevestigde rechtspersonen mogen op het grondgebied van Slovenië onroerend goed kopen. Filialen ⁽⁴⁾ die door buitenlandse personen in Slovenië zijn gevestigd, mogen uitsluitend onroerend goed verwerven (met uitzondering van grond) dat noodzakelijk is voor de uitoefening van de economische activiteiten waarvoor zij zijn opgericht.</p> <p>SK: Beperkingen met betrekking tot de aankoop van onroerend goed door buitenlandse natuurlijke en rechtspersonen. Buitenlandse entiteiten kunnen onroerend goed verwerven door vestiging van een Slowaakse rechtspersoon of deelname in een joint venture. Niet geconsolideerd voor grond.</p>
1. ZAKELIJKE DIENSTEN	
A. Vrije beroepen	
<p>a) Rechtskundige diensten ⁽⁵⁾ (CPC 861) ⁽⁶⁾</p> <p>behalve rechtskundig advies, juridische documentatie en certificering die worden verstrekt door beoefenaars van juridische beroepen die met publieke functies zijn belast, zoals notarissen, gerechtsdeurwaarders of andere ambtenaren.</p>	<p>Voor vormen van dienstverlening 1 en 2</p> <p>AT, CY, ES, EL, LT, MT, SK: Voor de volledige toelating tot de balie, die vereist is voor de beoefening van het interne recht (het EU-recht en het recht van de lidstaat), geldt het nationaliteitsvereiste.</p> <p>BE, FI: Voor de volledige toelating tot de balie, die vereist is voor rechtskundige vertegenwoordiging, gelden een nationaliteits- en een ingezetenschapsvereiste. Voor vertegenwoordiging voor het "Hof van Cassatie" in andere dan strafzaken gelden in BE quota's.</p> <p>BG: Singaporese advocaten mogen Singaporese onderdanen alleen rechtskundig vertegenwoordigen in wederkerigheid en samenwerking met een Bulgaarse advocaat. Voor rechtskundige bemiddeling is permanente vestiging in Bulgarije vereist.</p> <p>FR: Voor de toegang van advocaten tot het beroep van "avocat auprès de la Cour de Cassation" en "avocat auprès du Conseil d'Etat" gelden quota's en een nationaliteitsvereiste.</p> <p>HR: Niet geconsolideerd voor het uitoefenen van de Kroatische rechtspraak.</p>

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
<p>b) 1. Boekhouders (CPC 86212 andere dan accountants, CPC 86213, CPC 86219 en CPC 86220)</p> <p>b) 2. Accountants (CPC 86211 en 86212 andere dan boekhouders)</p>	<p>HU: Voor de volledige toelating tot de balie gelden een nationaliteits- en een ingezetenschaapsvereiste. Voor buitenlandse advocaten is rechtskundige dienstverlening beperkt tot het verstrekken van rechtskundig advies.</p> <p>LV: Nationaliteitsvereiste voor beëdigde advocaten, aan wie rechtskundige vertegenwoordiging in strafzaken voorbehouden is.</p> <p>DK: Alleen juristen met een Deense vergunning tot uitoefening van het juridische beroep, en in Denemarken geregistreerde advocatenkantoren mogen rechtskundig advies aanbieden. Om een Deense vergunning te verkrijgen, moet een Deens juridisch examen worden afgelegd.</p> <p>SE: Voor toelating tot de balie, die noodzakelijk is om de Zweedse titel "advokat" te mogen voeren, is ingezetenschap vereist.</p> <p>Voor vorm van dienstverlening 1</p> <p>FR, HU, IT, MT, RO, SI: Niet geconsolideerd.</p> <p>AT: Nationaliteitsvereiste voor vertegenwoordiging bij bevoegde instanties.</p> <p>Voor vorm van dienstverlening 2</p> <p>Geen.</p> <p>Voor vorm van dienstverlening 1</p> <p>BE, BG, CY, DE, ES, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LU, MT, NL, PT, RO, UK: Niet geconsolideerd.</p> <p>AT: Nationaliteitsvereiste voor vertegenwoordiging bij bevoegde instanties en voor audits overeenkomstig specifieke Oostenrijkse wetgeving (bv. vennootschapswetgeving, beurswet, bankwetgeving enz.).</p> <p>HR: Buitenlandse auditkantoren mogen op Kroatisch grondgebied auditdiensten verlenen indien zij daar een filiaal hebben gevestigd.</p> <p>SE: Alleen in Zweden erkende auditors mogen audits uitvoeren binnen bepaalde rechtspersonen, zoals alle vennootschappen met beperkte aansprakelijkheid. Alleen zij mogen aandeelhouder zijn van of partner zijn in ondernemingen die erkende audits (voor officiële doeleinden) uitvoeren. Ingezetenschap is verplicht voor erkenning.</p> <p>LT: Het auditverslag moet worden opgesteld in samenwerking met een in Litouwen officieel erkende auditor.</p> <p>Voor vorm van dienstverlening 2</p> <p>Geen.</p>

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
c) Belastingconsulenten (CPC 863) (7)	<p>Voor vorm van dienstverlening 1</p> <p>AT: Nationaliteitsvereiste voor vertegenwoordiging bij bevoegde instanties.</p> <p>CY: Belastingadviseurs moeten een vergunning hebben van het Ministerie van Financiën. Hiervoor wordt een onderzoek naar de economische behoefte uitgevoerd. De hierbij gebruikte criteria zijn dezelfde als die voor de toestemming voor buitenlandse investeringen (zie de horizontale afdeling). Aangezien deze criteria voor deze subsector gelden, wordt telkens rekening gehouden met de werkgelegenheidssituatie in de subsector.</p> <p>BG, MT, RO, SI: Niet geconsolideerd.</p> <p>Voor vorm van dienstverlening 2</p> <p>Geen.</p>
d) Architecten en e) Stedenbouwkundigen en landschapsarchitecten (CPC 8671 en CPC 8674)	<p>Voor vorm van dienstverlening 1</p> <p>AT: Niet geconsolideerd, behalve voor diensten die betrekking hebben op de planning.</p> <p>BE, BG, CY, EL, IT, MT, PL, PT, SI: Niet geconsolideerd.</p> <p>DE: Toepassing van de interne regels inzake honoraria en emolumenten voor alle diensten die vanuit het buitenland worden verleend.</p> <p>HR: Natuurlijke en rechtspersonen mogen deze diensten leveren na goedkeuring door de Kroatische beroepsvereniging van architecten. Een ontwerp of een uitgewerkt project in het buitenland moet worden erkend (bekrachtigd) door een bevoegde natuurlijke of rechtspersoon in Kroatië met het oog op naleving van het Kroatisch recht. Niet geconsolideerd voor stedenbouwkunde.</p> <p>HU, RO: Niet geconsolideerd voor landschapsarchitectuur.</p> <p>Voor vorm van dienstverlening 2</p> <p>Geen.</p>
f) Ingenieurs en g) Ingenieurs: geïntegreerde diensten (CPC 8672 en CPC 8673)	<p>Voor vorm van dienstverlening 1</p> <p>AT, SI: Niet geconsolideerd, behalve voor diensten die uitsluitend betrekking hebben op de planning.</p> <p>BG, CY, EL, IT, MT, PT: Niet geconsolideerd.</p> <p>HR: Natuurlijke en rechtspersonen mogen deze diensten leveren na goedkeuring door de Kroatische beroepsvereniging van ingenieurs. Een ontwerp of een uitgewerkt project in het buitenland moet worden erkend (bekrachtigd) door een bevoegde natuurlijke of rechtspersoon in Kroatië met het oog op naleving van het Kroatisch recht.</p> <p>Voor vorm van dienstverlening 2</p> <p>Geen.</p>

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
h) Artsen (psychologen daaronder begrepen) en tandartsen (CPC 9312 en deel van CPC 85201)	<p>Voor vorm van dienstverlening 1</p> <p>AT, BE, BG, CY, DE, DK, EE, ES, FI, FR, EL, IE, IT, LU, MT, NL, PT, RO, SK, UK: Niet geconsolideerd.</p> <p>SI: Niet geconsolideerd voor sociale geneeskunde, hygiënische, epidemiologische en medisch-ecologische diensten, levering van bloed, bloedpreparaten en transplantaten en autopsie.</p> <p>HR: Niet geconsolideerd, behalve voor telegeneeskunde.</p> <p>Voor vorm van dienstverlening 2</p> <p>Geen.</p>
i) Dierenartsen (CPC 932)	<p>Voor vorm van dienstverlening 1</p> <p>AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, ES, FR, EL, HU, IE, IT, LV, MT, NL, PT, RO, SI, SK: Niet geconsolideerd.</p> <p>UK: Niet geconsolideerd, behalve voor veterinaire laboratorium- en technische diensten voor dierenartsen, algemeen advies, begeleiding en informatie (bv. op het gebied van voeding, gedrag en verzorging van huisdieren).</p> <p>Voor vorm van dienstverlening 2</p> <p>Geen.</p>
j) 1. Verloskundigen (deel van CPC 93191) j) 2. Verpleegkundigen, fysiotherapeuten en paramedisch personeel (deel van CPC 93191)	<p>Voor vorm van dienstverlening 1</p> <p>AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, ES, FR, EL, HU, IE, IT, LV, LT, LU, MT, NL, PT, RO, SI, SK, UK: Niet geconsolideerd.</p> <p>FI, PL: Niet geconsolideerd, behalve voor verpleegkundigen.</p> <p>HR: Niet geconsolideerd, behalve voor telegeneeskunde.</p> <p>Voor vorm van dienstverlening 2</p> <p>Geen.</p>
k) Detailhandel in geneesmiddelen en detailhandel in medische en orthopedische goederen (CPC 63211) en andere door apothekers verstrekte diensten ⁽⁸⁾	<p>Voor vorm van dienstverlening 1</p> <p>AT, BE, BG, DE, CY, DK, ES, FI, FR, EL, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SK, SI, UK, CZ: Niet geconsolideerd.</p> <p>LV, LT: Niet geconsolideerd, behalve voor postorders.</p> <p>HU: Niet geconsolideerd, behalve voor CPC 63211.</p> <p>Voor vorm van dienstverlening 2</p> <p>Geen.</p>

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
B. Diensten in verband met computers (CPC 84)	Voor vormen van dienstverlening 1 en 2: Geen.
C. Speur- en ontwikkelingswerk	
Speur- en ontwikkelingswerk op het gebied van de maatschappij- en geesteswetenschappen (CPC 852 behalve psychologen) ⁽⁹⁾	Geen.
Speur- en ontwikkelingswerk op het gebied van de natuurwetenschappen (CPC 851) Interdisciplinair speur- en ontwikkelingswerk (CPC 853)	EU: Voor door de overheid gefinancierd speur- en ontwikkelingswerk kunnen exclusieve rechten en/of vergunningen alleen worden toegekend aan onderdanen van de lidstaten van de Unie en aan rechtspersonen uit de Unie die hun hoofdvestiging in de Unie hebben.
D. Exploitatie van en handel in onroerend goed ⁽¹⁰⁾	
a) Van eigen of geleased onroerend goed (CPC 821)	<p>Voor vorm van dienstverlening 1</p> <p>BG, CY, CZ, EE, HU, IE, LV, LT, MT, PL, RO, SK, SI: Niet geconsolideerd.</p> <p>HR: Commerciële aanwezigheid vereist.</p> <p>Voor vorm van dienstverlening 2</p> <p>Geen.</p> <p>DK: De titel "makelaar in onroerend goed" mag uitsluitend worden gebruikt door personen die zijn ingeschreven in het register voor makelaars in onroerend goed. In artikel 25, lid 2, van de Wet op de verkoop van onroerend goed zijn de vereisten voor opneming in het register neergelegd.</p> <p>De wet vereist onder meer dat de aanvrager ingezetene is van Denemarken of van de Europese Unie, de Europese Economische Ruimte of Zwitserland. Daarnaast moet overeenkomstig de richtsnoeren van het Deense agentschap voor handel en ondernemingen (Danish Authority of Enterprise and Construction) rekening worden gehouden met een aantal vereisten betreffende het theoretische inzicht en de praktische kennis van de aanvrager. De wet op de verkoop van onroerend goed is uitsluitend bij handel met Deense consumenten van toepassing. Er kan overige regelgeving gelden met betrekking tot de mogelijkheden voor buitenlanders om in Denemarken onroerend goed te kopen of te verkopen, bijv. ingezetenschapvereisten.</p>

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
b) Voor een vast bedrag of op contractbasis (CPC 822)	<p>Voor vorm van dienstverlening 1</p> <p>BG, CY, CZ, EE, HU, IE, LV, LT, MT, PL, RO, SK, SI: Niet geconsolideerd.</p> <p>HR: Commerciële aanwezigheid vereist.</p> <p>DK: De titel "makelaar in onroerend goed" mag uitsluitend worden gebruikt door personen die zijn ingeschreven in het register voor makelaars in onroerend goed. In artikel 25, lid 2, van de Wet op de verkoop van onroerend goed zijn de vereisten voor opneming in het register neergelegd.</p> <p>De wet vereist onder meer dat de aanvrager ingezetene is van Denemarken of van de Europese Unie, de Europese Economische Ruimte of Zwitserland. Daarnaast moet overeenkomstig richtsnoeren van het Deense agentschap voor handel en ondernemingen (Danish Authority of Enterprise and Construction) rekening worden gehouden met een aantal vereisten betreffende het theoretische inzicht en de praktische kennis van de aanvrager. De wet op de verkoop van onroerend goed is uitsluitend bij handel met Deense consumenten van toepassing. Er kan overige regelgeving gelden met betrekking tot de mogelijkheden voor buitenlanders om in Denemarken onroerend goed te kopen of te verkopen, bijv. ingezetenschapvereisten.</p> <p>Voor vorm van dienstverlening 2</p> <p>Geen.</p>
E. Verhuur/lease zonder bedieningspersoneel	
a) Schepen (CPC 83103)	<p>Voor vorm van dienstverlening 1</p> <p>BG, CY, DE, HU, MT, RO: Niet geconsolideerd.</p> <p>Voor vorm van dienstverlening 2</p> <p>Geen.</p>
b) Luchtvaartuigen (CPC 83104)	<p>Voor vorm van dienstverlening 1</p> <p>BG, CY, CZ, HU, LV, MT, PL, RO, SK: Niet geconsolideerd.</p> <p>Voor vorm van dienstverlening 2</p> <p>BG, CY, CZ, LV, MT, PL, RO, SK: Niet geconsolideerd.</p> <p>AT, BE, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LT, LU, NL, PT, SI, SE, UK: Luchtvaartuigen die door luchtvaartmaatschappijen uit de Unie worden gebruikt, moeten in de lidstaat van de Unie die de luchtvaartmaatschappij vergunning heeft verleend of elders in de Unie geregistreerd zijn. Voor kortlopende leasecontracten of in uitzonderlijke omstandigheden kan ontheffing worden verleend.</p>

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
c) Andere vervoermiddelen (CPC 83101, CPC 83102 en CPC 83105)	<p>Voor vorm van dienstverlening 1</p> <p>BG, CY, HU, LV, MT, PL, RO, SI: Niet geconsolideerd.</p> <p>Voor vorm van dienstverlening 2</p> <p>Geen.</p> <p>Voor vormen van dienstverlening 1 en 2</p> <p>HR: Behalve cabotage.</p>
d) Andere machines en werktuigen (CPC 83106, CPC 83107, CPC 83108 en CPC 83109)	<p>Voor vorm van dienstverlening 1</p> <p>BG, CY, CZ, HU, MT, PL, RO, SK: Niet geconsolideerd.</p> <p>Voor vorm van dienstverlening 2</p> <p>Geen.</p>
e) Consumentenartikelen (CPC 832)	<p>Voor vormen van dienstverlening 1 en 2</p> <p>BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SI, SE, SK, UK: Niet geconsolideerd.</p> <p>EE: Niet geconsolideerd, behalve voor lease en verhuur van voorbespeelde videocassettes voor thuisamusement.</p>
f) Verhuur van telecommunicatieapparatuur (CPC 7541)	<p>Voor vormen van dienstverlening 1 en 2</p> <p>Geen.</p>
F. Andere zakelijke diensten	
a) Reclame (CPC 871)	<p>Voor vormen van dienstverlening 1 en 2</p> <p>Geen.</p>
b) Markt- en opinieonderzoek (CPC 864)	<p>Voor vormen van dienstverlening 1 en 2</p> <p>Geen.</p>

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
c) Advies op het gebied van bedrijfsbeheer (CPC 865)	<p>Voor vormen van dienstverlening 1 en 2</p> <p>Geen.</p>
d) Diensten in verband met advies op het gebied van bedrijfsbeheer (CPC 866)	<p>Voor vormen van dienstverlening 1 en 2</p> <p>HU: Niet geconsolideerd voor arbitrage en bemiddeling (CPC 86602).</p>
e) Technische testen en toetsen (CPC 8676)	<p>Voor vorm van dienstverlening 1</p> <p>IT: Niet geconsolideerd voor biologen en chemisch analisten.</p> <p>BG, CY, CZ, MT, PL, RO, SK, SE: Niet geconsolideerd.</p> <p>Voor vorm van dienstverlening 2</p> <p>BG, CY, CZ, MT, PL, RO, SK, SE: Niet geconsolideerd.</p>
f) Adviseurs en consulenten in verband met landbouw, jacht en bosbouw (deel van CPC 881)	<p>Voor vorm van dienstverlening 1</p> <p>IT: Niet geconsolideerd voor activiteiten die voorbehouden zijn aan landbouwkundigen en "periti agrari".</p> <p>EE, MT, RO: Niet geconsolideerd.</p> <p>Voor vorm van dienstverlening 2</p> <p>Geen.</p>
g) Adviseurs en consulenten in verband met visserij (deel van CPC 882)	<p>Voor vorm van dienstverlening 1</p> <p>LV, MT, RO, SI: Niet geconsolideerd.</p> <p>Voor vorm van dienstverlening 2</p> <p>Geen.</p>
h) Adviseurs en consulenten in verband met de industrie (deel van CPC 884 en deel van CPC 885)	<p>Voor vormen van dienstverlening 1 en 2</p> <p>Geen.</p>

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
i) Arbeidsbemiddeling en personeelsvoorziening	
i) 1. Werving en selectie van leidinggevend personeel (CPC 87201)	<p>Voor vorm van dienstverlening 1</p> <p>AT, BG, CY, CZ, DE, EE, ES, FI, HR, IE, LV, LT, MT, PL, PT, RO, SK, SI, SE: Niet geconsolideerd.</p> <p>Voor vorm van dienstverlening 2</p> <p>AT, BG, CY, CZ, EE, FI, HR, LV, LT, MT, PL, RO, SK, SI: Niet geconsolideerd.</p>
i) 2. Plaatsing van personeel (CPC 87202)	<p>Voor vorm van dienstverlening 1</p> <p>AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, ES, EL, FI, FR, HR, IE, IT, LU, LV, LT, MT, NL, PL, PT, RO, SI, SE, SK, UK: Niet geconsolideerd.</p> <p>Voor vorm van dienstverlening 2</p> <p>AT, BG, CY, CZ, EE, FI, HR, LV, LT, MT, PL, RO, SI, SK: Niet geconsolideerd.</p>
i) 3. Leveren van kantoorpersoneel (CPC 87203)	<p>Voor vorm van dienstverlening 1</p> <p>AT, BG, CY, CZ, DE, EE, FI, FR, HR, IT, IE, LV, LT, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SK, SI: Niet geconsolideerd.</p> <p>Voor vorm van dienstverlening 2</p> <p>AT, BG, CY, CZ, EE, FI, HR, LV, LT, MT, PL, RO, SK, SI: Niet geconsolideerd.</p>
i) 4. Leveren van huishoudelijke hulp, arbeiders voor handel en bedrijf, verpleegkundig en ander personeel (CPC's 87204, 87205, 87206, 87209)	<p>Voor vormen van dienstverlening 1 en 2</p> <p>Alle lidstaten behalve HU: Niet geconsolideerd.</p> <p>HU: Geen.</p>
j) 1. Opsporingsdiensten (CPC 87301)	<p>Voor vormen van dienstverlening 1 en 2</p> <p>BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HR, HU, IE, IT, LV, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, UK: Niet geconsolideerd.</p>

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
j) 2. Beveiliging (CPC 87302, CPC 87303, CPC 87304 en CPC 87305)	<p>Voor vorm van dienstverlening 1</p> <p>HU: Niet geconsolideerd voor CPC 87304, CPC 87305</p> <p>BE, BG, CY, CZ, ES, EE, FI, FR, HR, IT, LV, LT, MT, PT, PL, RO, SI, SK: Niet geconsolideerd.</p> <p>DK: Nationaliteit en ingezetenschap vereist voor de leden van de raad van bestuur. Niet geconsolideerd voor de voorziening van bewaking van vliegvelden.</p> <p>Voor vorm van dienstverlening 2</p> <p>HU: Niet geconsolideerd voor CPC 87304, CPC 87305</p> <p>BG, CY, CZ, EE, LV, LT, MT, PL, RO, SI, SK: Niet geconsolideerd.</p>
k) Aanverwante wetenschappelijke en technische adviezen (CPC 8675)	<p>Voor vorm van dienstverlening 1</p> <p>BE, BG, CY, DE, DK, ES, FR, EL, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SI, UK: Niet geconsolideerd voor diensten in verband met exploratie.</p> <p>HR: Diensten van elementair geologisch, geodetisch onderzoek en adviesdiensten betreffende de mijnbouw, evenals bijbehorende adviesdiensten betreffende onderzoek op het gebied van milieubescherming, mogen op het grondgebied van Kroatië uitsluitend in samenwerking met en/of door binnenlandse rechtspersonen worden verricht.</p> <p>Voor vorm van dienstverlening 2</p> <p>Geen.</p>
l) 1. Onderhoud en reparatie van schepen (deel van CPC 8868)	<p>Voor vorm van dienstverlening 1</p> <p>Voor zeeschepen: BE, BG, CY, DE, DK, ES, FI, FR, HR, EL, IE, IT, LT, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SI, UK: Niet geconsolideerd.</p> <p>Voor binnenschepen: EU behalve EE, HU, LV: Niet geconsolideerd.</p> <p>Voor vorm van dienstverlening 2</p> <p>Geen.</p>
l) 2. Onderhoud en reparatie van spoorwagematerieel (deel van CPC 8868)	<p>Voor vorm van dienstverlening 1</p> <p>AT, BE, BG, DE, CY, CZ, DK, ES, FI, FR, EL, HR, IE, IT, LT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SI, SK, UK: Niet geconsolideerd.</p> <p>Voor vorm van dienstverlening 2</p> <p>Geen.</p>

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
l) 3. Onderhoud en reparatie van auto's, motorfietsen, sneeuwscooters en wegtransportmiddelen (CPC 6112, CPC 6122, deel van CPC 8867 en deel van CPC 8868)	<p>Voor vormen van dienstverlening 1 en 2</p> <p>Geen.</p>
l) 4. Onderhoud en reparatie van luchtvaartuigen en delen daarvan (deel van CPC 8868)	<p>Voor vorm van dienstverlening 1</p> <p>BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, EL, HR, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: Niet geconsolideerd.</p> <p>Voor vorm van dienstverlening 2</p> <p>Geen.</p>
l) 5. Onderhoud en reparatie van producten van metaal, machines (behalve kantoormachines), toestellen (behalve transportmiddelen en kantoortoestellen) en consumentenartikelen ⁽¹⁾ (CPC 633, CPC 7545, CPC 8861, CPC 8862, CPC 8864, CPC 8865 en CPC 8866)	<p>Voor vormen van dienstverlening 1 en 2</p> <p>Geen.</p>
m) Reiniging van gebouwen (CPC 874)	<p>Voor vorm van dienstverlening 1</p> <p>AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, HR, EL, IE, IT, LU, LV, MT, NL, PL, PT, RO, SI, SE, SK, UK: Niet geconsolideerd.</p> <p>Voor vorm van dienstverlening 2</p> <p>Geen.</p>
n) Fotografie (CPC 875)	<p>Voor vorm van dienstverlening 1</p> <p>BG, EE, MT, PL: Niet geconsolideerd voor luchtfotografie.</p> <p>HR, LV: Niet geconsolideerd voor gespecialiseerde fotografie. (CPC 87504)</p> <p>Voor vorm van dienstverlening 2</p> <p>Geen.</p>
o) Verpakkingsdiensten (CPC 876)	<p>Voor vormen van dienstverlening 1 en 2</p> <p>Geen.</p>

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
p) Drukkerijen en uitgeverijen (CPC 88442)	Voor vormen van dienstverlening 1 en 2 Geen.
q) Organisatie van congressen (deel van CPC 87909)	Voor vormen van dienstverlening 1 en 2 Geen.
r) 1. Vertalers en tolken (CPC 87905)	Voor vorm van dienstverlening 1 PL: Niet geconsolideerd voor beëdigde tolken. HR: Niet geconsolideerd voor officiële documenten. HU, SK: Niet geconsolideerd voor officiële vertalingen en vertolkingen. Voor vorm van dienstverlening 2 Geen.
r) 2. Binnenhuisarchitecten en andere gespecialiseerde designers (CPC 87907)	Voor vorm van dienstverlening 1 DE: Toepassing van de interne regels inzake honoraria en emolumenten voor alle diensten die vanuit het buitenland worden verleend. Voor vorm van dienstverlening 2 Geen.
r) 3. Incassobureaus (CPC 87902)	Voor vormen van dienstverlening 1 en 2 BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HR, HU, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: Niet geconsolideerd.
r) 4. Kredietrapportage (CPC 87901)	Voor vormen van dienstverlening 1 en 2 BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HR, HU, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: Niet geconsolideerd.
r) 5. Vermenigvuldigen van teksten (CPC 87904) ⁽¹²⁾	Voor vorm van dienstverlening 1 AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HR, HU, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SI, SE, SK, UK: Niet geconsolideerd. Voor vorm van dienstverlening 2 Geen.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
r) 6. Advies inzake telecommunicatie (CPC 7544)	Voor vormen van dienstverlening 1 en 2 Geen.
r) 7. Telefoonbeantwoording (CPC 87903)	Voor vormen van dienstverlening 1 en 2 Geen.
2. COMMUNICATIE	
<p>A. Post- en koeriersdiensten (Diensten in verband met het verwerken ⁽¹³⁾ van postzendingen ⁽¹⁴⁾ volgens onderstaande lijst van subsectoren, naar binnen- en buitenlandse bestemmingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> i) verwerking van een op enigerlei fysieke drager aangebrachte schriftelijke geadresseerde mededeling ⁽¹⁵⁾, waaronder hybride postdiensten en direct mail, ii) verwerking van geadresseerde pakjes en pakketten ⁽¹⁶⁾, iii) verwerking van geadresseerd drukwerk ⁽¹⁷⁾, iv) verwerking van onder i) tot en met iii) bedoelde poststukken als aangetekende of verzekerde zendingen, v) expresbesteldiensten ⁽¹⁸⁾ voor onder i) tot en met iii) bedoelde zendingen, vi) verwerking van niet-geadresseerde zendingen en vii) uitwisseling van documenten ⁽¹⁹⁾. <p>Subsectoren i), iv) en v) blijven buiten beschouwing wanneer zij onder diensten vallen die kunnen worden voorbehouden voor brievenpost die 5 keer minder kost dan het publieke basistarief, mits de brieven minder dan 100 gram wegen ⁽²⁰⁾, en voor aangetekende zendingen bij gerechtelijke of administratieve procedures.)</p> <p>(deel van CPC 751, deel van CPC 71235 ⁽²¹⁾ en deel van CPC 73210 ⁽²²⁾)</p>	Voor vormen van dienstverlening 1 en 2 Geen.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbeholden
<p>B. Telecommunicatie</p> <p>Het leveren van inhoud die via telecommunicatiediensten wordt verzonden, valt hier niet onder.</p> <p>a) Alle diensten die bestaan uit de transmissie en ontvangst van elektromagnetische signalen ⁽²³⁾, behalve radio- en televisieomroep ⁽²⁴⁾.</p>	<p>Voor vormen van dienstverlening 1 en 2</p> <p>Geen.</p>
<p>3. BOUWNIJVERHEID EN CIVIELTECHNISCHE DIENSTEN IN VERBAND DAARMEE (CPC 511, CPC 512, CPC 513, CPC 514, CPC 515, CPC 516, CPC 517 en CPC 518)</p>	<p>Voor vormen van dienstverlening 1 en 2</p> <p>Geen.</p>
<p>4. HANDEL (behalve de handel in wapens, munitie, springstoffen en ander oorlogsmaterieel)</p> <p>A. Handelsbemiddeling</p> <p>a) Handelsbemiddeling in auto's, motorfietsen, sneeuwscooters en delen en toebehoren daarvan (deel van CPC 61111, deel van CPC 6113 en deel van CPC 6121)</p> <p>b) Andere handelsbemiddeling (CPC 621)</p> <p>B. Groothandel</p> <p>a) Groothandel in auto's, motorfietsen, sneeuwscooters en delen en toebehoren daarvan (deel van CPC 61111, deel van CPC 6113 en deel van CPC 6121)</p> <p>b) Groothandel in telecommunicatie-eindapparatuur (deel van CPC 7542)</p> <p>c) Overige groothandel (CPC 622, behalve groothandel in energieproducten ⁽²⁵⁾)</p>	<p>Voor vormen van dienstverlening 1 en 2</p> <p>EU behalve AT, SI, FI: Niet geconsolideerd voor de handel in chemische producten en edele metalen (en edelstenen).</p> <p>AT: Niet geconsolideerd voor de handel in pyrotechnische producten, ontvlambare producten, explosieven en giftige stoffen.</p> <p>AT, BG: Niet geconsolideerd voor de handel in producten voor medisch gebruik zoals medische en chirurgische instrumenten, geneeskundige stoffen en voorwerpen voor medisch gebruik.</p> <p>HR: Niet geconsolideerd voor tabaksproducten.</p> <p>Voor vorm van dienstverlening 1</p> <p>AT, BG, FR, PL, RO: Niet geconsolideerd voor de handel in tabak en tabaksproducten.</p> <p>IT: Voor de groothandel: staatstabaksmonopolie.</p> <p>BG, FI, PL, RO: Niet geconsolideerd voor de handel in alcoholhoudende dranken.</p> <p>SE: Niet geconsolideerd voor de detailhandel in alcoholhoudende dranken.</p> <p>AT, BG, CZ, FI, RO, SK, SI: Niet geconsolideerd voor de handel in geneesmiddelen.</p> <p>BG, HU, PL: Niet geconsolideerd voor makelaars in grondstoffen.</p> <p>FR: Wat handelsbemiddeling betreft, niet geconsolideerd voor handelaren en makelaars in verse voedingsmiddelen op 17 markten van nationaal belang. Niet geconsolideerd voor de groothandel in geneesmiddelen.</p> <p>MT: Niet geconsolideerd voor handelsbemiddeling.</p> <p>BE, BG, CY, DE, DK, ES, FR, EL, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SK, UK: Niet geconsolideerd voor detailhandel, behalve voor postorders.</p>

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
<p>C. Detailhandel ⁽²⁶⁾</p> <p>Detailhandel in auto's, motorfietsen, sneeuwscooters en delen en toebehoren daarvan (CPC 61112, deel van CPC 6113 en deel van CPC 6121)</p> <p>Detailhandel in telecommunicatie-eindapparatuur (deel van CPC 7542)</p> <p>Detailhandel in voedingsmiddelen (CPC 631)</p> <p>Detailhandel in andere (niet-energie)goederen, behalve detailhandel in geneesmiddelen en medische en orthopedische goederen ⁽²⁷⁾ (CPC 632 behalve CPC 63211 en 63297)</p> <p>D. Franchising (CPC 8929)</p>	
<p>5. ONDERWIJS (alleen indien particulier gefinancierd)</p>	
<p>A. Basisonderwijs (CPC 921)</p> <p>B. Voortgezet onderwijs (CPC 922)</p>	<p>Voor vorm van dienstverlening 1</p> <p>BG, CY, FI, FR, HR, IT, MT, RO, SE, SI: Niet geconsolideerd.</p> <p>Voor vorm van dienstverlening 2</p> <p>CY, FI, HR, MT, RO, SE, SI: Niet geconsolideerd.</p> <p>Voor vorm van dienstverlening 1</p> <p>BG, CY, FI, FR, HR, IT, MT, RO, SE: Niet geconsolideerd.</p> <p>Voor vorm van dienstverlening 2</p> <p>CY, FI, MT, RO, SE: Niet geconsolideerd.</p> <p>Voor vormen van dienstverlening 1 en 2</p> <p>LV: Niet geconsolideerd voor voortgezet technisch en beroepsonderwijs voor gehandicapte leerlingen (CPC 9224).</p>

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
C. Hoger onderwijs(CPC 923)	<p>Voor vorm van dienstverlening 1</p> <p>AT, BG, CY, FI, MT, RO, SE: Niet geconsolideerd.</p> <p>FR: Nationaliteitsvereiste. De bevoegde autoriteiten kunnen Singaporese onderdanen evenwel toestemming verlenen om een onderwijsinstelling op te richten en te besturen, alsook om les te geven.</p> <p>IT: Nationaliteitsvereiste voor dienstverleners om een vergunning te krijgen om erkende staatsdiploma's af te geven.</p> <p>Voor vorm van dienstverlening 2</p> <p>AT, BG, CY, FI, MT, RO, SE: Niet geconsolideerd.</p> <p>Voor vormen van dienstverlening 1 en 2</p> <p>CZ, SK: Niet geconsolideerd voor hoger onderwijs, behalve voor postsecundair technisch en beroepsonderwijs (CPC 92310).</p>
D. Volwasseneneducatie (CPC 924)	<p>Voor vormen van dienstverlening 1 en 2</p> <p>CY, FI, MT, RO, SE: Niet geconsolideerd.</p> <p>Voor vorm van dienstverlening 1</p> <p>AT: Niet geconsolideerd voor volwasseneneducatie via radio of televisie.</p>
E. Overig onderwijs (CPC 929)	<p>Voor vormen van dienstverlening 1 en 2</p> <p>AT, BE, BG, CY, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LV, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SI, SE, UK: Niet geconsolideerd.</p> <p>Voor vorm van dienstverlening 1</p> <p>HR: Geen voor correspondentieonderwijs of onderwijs via telecommunicatie.</p>

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
<p>6. MILIEUDIENSTEN</p> <p>A. Diensten in verband met afvalwater (CPC 9401) ⁽²⁸⁾</p> <p>B. Beheer van vaste en gevaarlijke afvalstoffen, behalve grensoverschrijdend vervoer van gevaarlijke afvalstoffen</p> <p> a) Afvalverzameling en -verwerking (CPC 9402)</p> <p> b) Hygiënediensten en vergelijkbare diensten (CPC 9403)</p> <p>C. Bescherming van luchtkwaliteit en klimaat (CPC 9404) ⁽²⁹⁾</p> <p>D. Sanering en schoonmaak van bodem en water</p> <p> a) Behandeling en sanering van verontreinigde bodem en verontreinigd water (deel van CPC 94060) ⁽³⁰⁾</p> <p>E. Lawaaibestrijding en reductie van trillingen (CPC 9405)</p> <p>F. Bescherming van de biodiversiteit en het landschap</p> <p> a) Bescherming van natuur en landschap (deel van CPC 9406)</p> <p>G. Overige diensten in verband met milieu en aanverwante diensten (CPC 94090)</p>	<p>Voor vorm van dienstverlening 1</p> <p>EU: niet geconsolideerd, behalve voor consulenten.</p> <p>Voor vorm van dienstverlening 2</p> <p>Geen.</p>
<p>7. FINANCIËLE DIENSTEN</p>	
<p>A. Verzekeringen en aanverwante diensten</p>	<p>Voor vormen van dienstverlening 1 en 2</p> <p>AT, BE, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LU, NL, PL, PT, RO, SK, SE, SI, UK: Niet geconsolideerd voor directe verzekeringen, behalve voor verzekering van risico's in verband met:</p> <p>a) zeevaart, commerciële luchtvaart, ruimtevaart en vracht (met inbegrip van satellieten), waarbij de verzekering een of meer van de volgende onderdelen dekt: de vervoerde goederen, het vervoerende voertuig en enige zich voordoende aansprakelijkheid; en</p> <p>b) goederen in het internationale douanevervoer.</p>

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
	<p>AT: Promotieactiviteiten en intermediairs voor een niet in de Unie gevestigde dochteronderneming of een niet in Oostenrijk gevestigd filiaal (behalve voor herverzekering en retrocessie) zijn verboden. De verplichte verzekering van luchtvervoer, behalve de verzekering van internationaal commercieel luchtvervoer, kan alleen worden gesloten bij een in de Unie gevestigde dochteronderneming of een in Oostenrijk gevestigd filiaal. Voor verzekeringscontracten (behalve herverzekerings- en retrocessiecontracten) die door een niet in de EU gevestigde dochteronderneming of een niet in Oostenrijk gevestigd filiaal worden gesloten, is een hogere premiebelasting verschuldigd. Van deze hogere premiebelasting kan ontheffing worden verleend.</p> <p>DK: Enkel in de Unie gevestigde ondernemingen mogen de verplichte verzekering voor luchtvervoer aanbieden. In Denemarken mogen geen personen of ondernemingen (met inbegrip van verzekeringsmaatschappijen) andere dan verzekeringsmaatschappijen die hiervoor vergunning hebben verkregen krachtens de Deense wetgeving of van de bevoegde Deense autoriteiten, bedrijfsmatig deelnemen aan de directe verzekering van personen die ingezetenen zijn van Denemarken en van Deense schepen of goederen in Denemarken.</p> <p>DE: Polissen betreffende verplichte verzekering voor luchtvervoer kunnen alleen worden uitgegeven door een in de Unie gevestigde dochteronderneming of een in Duitsland gevestigd filiaal. Een buitenlandse verzekeringsmaatschappij met een filiaal in Duitsland kan daar uitsluitend via dat filiaal verzekeringscontracten voor internationaal vervoer afsluiten.</p> <p>FR: Risico's in verband met vervoer over land mogen uitsluitend door in de Unie gevestigde verzekeringsmaatschappijen worden verzekerd.</p> <p>PL: Niet geconsolideerd, behalve voor herverzekering, retrocessie en verzekering van goederen in het internationale handelsverkeer.</p> <p>PT: Lucht- en zeevervoer (goederen, luchtvaartuigen, schepen en aansprakelijkheid) mogen uitsluitend door in de Unie gevestigde ondernemingen worden verzekerd. Alleen in de Unie gevestigde personen of ondernemingen mogen in Portugal als intermediair voor dit soort verzekeringen optreden.</p> <p>RO: Herverzekering op de internationale markt is alleen toegestaan als het herverzekerde risico niet op de binnenlandse markt kan worden geplaatst.</p> <p>Voor vorm van dienstverlening 1</p> <p>AT, BE, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LU, NL, PT, RO, SK, SE, SI, UK: Niet geconsolideerd voor directe verzekeringsbemiddeling, behalve voor verzekering van risico's in verband met:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) zeevaart, commerciële luchtvaart, ruimtevaart en vracht (met inbegrip van satellieten), waarbij de verzekering een of meer van de volgende onderdelen dekt: de vervoerde goederen, het vervoerende voertuig en enige zich voordoende aansprakelijkheid; en b) goederen in het internationale douanevervoer.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
	<p>BG: Niet geconsolideerd voor directe verzekeringen, behalve voor diensten die op het grondgebied van Bulgarije door buitenlandse aanbieders aan buitenlanders worden aangeboden. Goederenvervoer, voertuigen en aansprakelijkheid ten aanzien van in Bulgarije gelegen risico's mogen niet rechtstreeks door buitenlandse verzekeringsmaatschappijen worden verzekerd. Een buitenlandse verzekeringsmaatschappij kan uitsluitend via een filiaal in de Unie verzekeringscontracten afsluiten. Niet geconsolideerd voor depositoverzekeringen en soortgelijke compensatieregelingen, alsmede stelsels van verplichte verzekeringen.</p> <p>CY, LV, MT: Niet geconsolideerd voor directe verzekeringen, behalve voor verzekering van risico's in verband met:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) zeevaart, commerciële luchtvaart, ruimtevaart en vracht (met inbegrip van satellieten), waarbij de verzekering een of meer van de volgende onderdelen dekt: de vervoerde goederen, het vervoerende voertuig en enige zich voordoende aansprakelijkheid; en b) goederen in het internationale douanevervoer. <p>LT: Niet geconsolideerd voor directe verzekeringen, behalve voor verzekering van risico's in verband met:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) zeevaart, commerciële luchtvaart, ruimtevaart en vracht (met inbegrip van satellieten), waarbij de verzekering een of meer van de volgende onderdelen dekt: de vervoerde goederen, het vervoerende voertuig en enige zich voordoende aansprakelijkheid; en b) goederen in het internationale douanevervoer, behalve met betrekking tot vervoer over land waar het risico in Litouwen gelegen is. <p>LV, LT, PL, BG: Niet geconsolideerd voor verzekeringsbemiddeling.</p> <p>FI: Alleen verzekeraars die hun hoofdkantoor in de Unie hebben of over een filiaal in Finland beschikken, mogen directe verzekeringen (waaronder medeverzekeringen) aanbieden. De diensten van verzekeringsmakelaar mogen alleen worden aangeboden door ondernemingen met een permanente vestiging in de Unie.</p> <p>HU: Verzekeringsmaatschappijen die niet in de Unie zijn gevestigd, mogen op het grondgebied van Hongarije slechts directe verzekeringen aanbieden via een in Hongarije geregistreerd filiaal.</p> <p>IT: Niet geconsolideerd voor het beroep van actuaaris. Goederenvervoer, voertuigen en aansprakelijkheid ten aanzien van in Italië gelegen risico's mogen uitsluitend door in de Unie gevestigde verzekeringsmaatschappijen worden verzekerd. Dit voorbehoud geldt niet voor het internationaal vervoer bij invoer in Italië.</p> <p>SE: Rechtstreekse verzekeringen mogen enkel worden aangeboden via een verlener van verzekeringsdiensten die in Zweden een vergunning heeft verkregen, op voorwaarde dat de buitenlandse dienstverlener en de Zweedse verzekeringsmaatschappij tot dezelfde groep van ondernemingen behoren of een onderlinge samenwerkingsovereenkomst hebben gesloten.</p> <p>ES: Voor actuariële diensten, ingezetenschap en drie jaar relevante ervaring.</p> <p>Voor vorm van dienstverlening 2</p> <p>AT, BE, BG, CZ, CY, DE, DK, ES, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SE, SI, UK: Niet geconsolideerd voor bemiddeling.</p>

Sector of subsector	Omschrijving van voorbeholden
	<p>BG: Voor directe verzekeringen kunnen Bulgaarse natuurlijke en rechtspersonen, alsmede buitenlanders die op het grondgebied van Bulgarije bedrijfsactiviteiten verrichten, met betrekking tot hun activiteiten in Bulgarije alleen verzekeringscontracten afsluiten met aanbieders die over een vergunning beschikken om in Bulgarije verzekeringsactiviteiten te verrichten. Schadeloosstellingen in verband met deze verzekeringscontracten moeten in Bulgarije worden betaald. Niet geconsolideerd voor depositoverzekeringen en soortgelijke compensatieregelingen, alsmede stelsels van verplichte verzekeringen.</p> <p>HR: Niet geconsolideerd voor directe verzekering en directe-verzekeringsbemiddeling, behalve</p> <p>a) levensverzekering: zodat buitenlandse personen die in Kroatië verblijven, een levensverzekering kunnen afsluiten;</p> <p>b) schadeverzekering:</p> <ul style="list-style-type: none"> i) zodat buitenlandse personen die in Kroatië verblijven, een andere schadeverzekering dan een aansprakelijkheidsverzekering motorrijtuigen kunnen afsluiten; ii) — een verzekering eigen risico of een onroerendgoedverzekering die niet beschikbaar is in de Republiek Kroatië; <ul style="list-style-type: none"> — bedrijven die een verzekering afsluiten in het buitenland in verband met buitenlandse investeringen, met inbegrip van de daarvoor benodigde uitrusting; — om de restitutie van buitenlandse leningen te waarborgen (zakelijke zekerheid); — een verzekering eigen risico of een onroerendgoedverzekering van volledige dochterondernemingen en joint ventures, die een economische activiteit verrichten in het buitenland, indien dit geschiedt overeenkomstig de voorschriften van dat land of indien het bedrijf daartoe verplicht is op grond van zijn registratie; — schepen in aanbouw en reparatie, indien dit wordt bepaald op grond van het contract dat is gesloten met de buitenlandse klant (koper); <p>c) scheepvaart, luchtvaart en transport.</p> <p>IT: Goederenvervoer, voertuigen en aansprakelijkheid ten aanzien van in Italië gelegen risico's mogen uitsluitend door in de Unie gevestigde verzekeringsmaatschappijen worden verzekerd. Dit voorbehoud geldt niet voor het internationaal vervoer bij invoer in Italië.</p>

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
<p>B. Bankdiensten en andere financiële diensten (behalve verzekeringen)</p> <p>Alle hieronder vermelde subsectoren</p>	<p>Voor vorm van dienstverlening 1</p> <p>AT, BE, BG, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LU, NL, PL, PT, SK, SE, UK: Niet geconsolideerd, behalve voor de verstrekking van financiële informatie en verwerking van financiële gegevens en voor advies en andere ondersteunende financiële diensten, met uitzondering van intermediairs.</p> <p>BE: Vestiging in België is verplicht voor het verlenen van diensten die verband houden met het verstrekken van beleggingsadvies.</p> <p>BG: Beperkingen en voorwaarden met betrekking tot het gebruik van telecommunicatienetwerken kunnen van toepassing zijn.</p> <p>CY: Niet geconsolideerd, behalve voor de handel in verhandelbare effecten, de verstrekking van financiële informatie en de bewerking van financiële gegevens, alsook voor advies en andere ondersteunende financiële diensten, met uitzondering van intermediairs.</p> <p>EE: Voor de aanvaarding van deposito's is een vergunning van de Estse dienst financieel toezicht vereist, alsmede registratie als naamloze vennootschap, dochtermaatschappij of filiaal naar Ests recht.</p> <p>EE: Voor het beheer van beleggingsfondsen moet een gespecialiseerde beheermaatschappij worden opgericht; alleen ondernemingen met statutaire zetel in de Unie kunnen als bewaarder van activa van beleggingsfondsen optreden.</p> <p>HR: Niet geconsolideerd, behalve voor leningen, financiële lease, betalings- en geldovermakingsdiensten, garanties en verbintenissen, geldmakelaarsdiensten, verstrekking en doorgifte van financiële informatie, en advies en andere ondersteunende financiële diensten, met uitzondering van intermediairs.</p> <p>LT: Voor het beheer van unit trusts en beleggingsmaatschappijen moet een gespecialiseerde beheermaatschappij worden opgericht en alleen ondernemingen met statutaire zetel in de Unie kunnen als bewaarder van activa van beleggingsfondsen optreden.</p> <p>IE: Voor het aanbieden van beleggingsdiensten of beleggingsadvies is vereist hetzij a) een Ierse vergunning, waarvoor normaliter wordt verlangd dat de entiteit een vennootschap, dan wel een commanditaire vennootschap of een zelfstandige handelaar is, in elk geval met hoofdkantoor of statutaire zetel in Ierland (in bepaalde gevallen is geen vergunning vereist, bv. wanneer een Singaporese dienstverlener geen commerciële aanwezigheid heeft in Ierland en de dienst niet aan particulieren wordt aangeboden), hetzij b) een vergunning van een andere lidstaat van de Unie overeenkomstig de richtlijn van de Unie betreffende beleggingsdiensten.</p> <p>IT: Niet geconsolideerd voor "<i>promotori di servizi finanziari</i>" (verkopers van financiële producten).</p> <p>LV: Niet geconsolideerd, behalve voor de participatie in de uitgifte van alle soorten waardepapieren, de verstrekking van financiële informatie en de bewerking van financiële gegevens, alsook voor advies en andere ondersteunende financiële diensten, met uitzondering van intermediairs.</p>

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
	<p>LT: Voor het beheer van pensioenfondsen is commerciële aanwezigheid vereist.</p> <p>MT: Niet geconsolideerd, behalve voor de aanvaarding van deposito's, alle soorten verstrekte leningen, de verstrekking van financiële informatie en de verwerking van financiële gegevens, alsook voor advies en andere ondersteunende financiële diensten, met uitzondering van intermediairs.</p> <p>PL: Voor de verstrekking en doorgifte van financiële informatie en de bewerking van financiële gegevens en de daarop betrekking hebbende software moet gebruik worden gemaakt van het openbare telecommunicatienetwerk of van het netwerk van andere vergunninghouders.</p> <p>RO: Niet geconsolideerd voor financiële lease, voor de handel in geldmarktinstrumenten, deviezen, derivaten, wisselkoers- en rentetariefinstrumenten, verhandelbare effecten en andere verhandelbare instrumenten en financiële activa, voor de participatie in de uitgifte van alle soorten waardepapieren, voor het beheer van activa en voor de betalings- en compensatiediensten van financiële activa. Betalings- en geldovermakingsdiensten zijn alleen toegestaan via een in Roemenië gevestigde bank.</p> <p>SI:</p> <p>a) participatie in de uitgifte van schatkistpapier, beheer van pensioenfondsen: niet geconsolideerd.</p> <p>b) alle andere subsectoren, behalve participatie in de uitgifte van schatkistpapier, het beheer van pensioenfondsen, verstrekking en doorgifte van financiële informatie, alsook advies en andere ondersteunende financiële diensten: niet geconsolideerd, behalve voor het opnemen van kredieten (alle soorten leningen) en het aanvaarden van garanties en verbintenissen van buitenlandse kredietinstellingen door binnenlandse rechtspersonen en eenmanszaken. Buitenlanders kunnen buitenlandse effecten alleen aanbieden via interne banken en effectenhuisen. Leden van de Sloveense beurs moeten naar Sloveens recht zijn opgericht of filialen zijn van buitenlandse investeringsmaatschappijen of banken.</p> <p>Voor vorm van dienstverlening 2</p> <p>BG: Beperkingen en voorwaarden met betrekking tot het gebruik van telecommunicatienetwerken kunnen van toepassing zijn.</p> <p>PL: Voor de verstrekking en doorgifte van financiële informatie en de bewerking van financiële gegevens en de daarop betrekking hebbende software moet gebruik worden gemaakt van het openbare telecommunicatienetwerk of van het netwerk van andere vergunninghouders.</p>
8. GEZONDHEIDSZORG EN MAATSCHAPPELIJKE DIENSTVERLENING (alleen particulier gefinancierde diensten)	

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
<p>A. Ziekenhuizen (CPC 9311)</p> <p>C. Intramurale gezondheidszorg, andere dan verpleging in een ziekenhuis (CPC 93193)</p> <p>D. Maatschappelijke dienstverlening (CPC 933)</p>	<p>Voor vorm van dienstverlening 1</p> <p>AT, BE, BG, DE, CY, CZ, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HR, IE, IT, LV, LT, MT, LU, NL, PL, PT, RO, SI, SE, SK, UK: Niet geconsolideerd.</p> <p>Voor vorm van dienstverlening 2</p> <p>Geen.</p> <p>Voor vorm van dienstverlening 1</p> <p>AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, ES, EL, FI, FR, HR, HU, IE, IT, LU, MT, PL, PT, RO, SE, SI, SK, UK: Niet geconsolideerd.</p> <p>Voor vorm van dienstverlening 2</p> <p>BE: Niet geconsolideerd, behalve voor herstellingsoorden, verpleegtehuizen en bejaardenhuizen.</p>
<p>9. TOERISME EN DIENSTEN IN VERBAND MET REIZEN</p>	
<p>A. Hotels, restaurants en catering (CPC 641, CPC 642 en CPC 643)</p> <p>behalve catering in de luchtvaart</p> <p>B. Reisbureaus en reisorganisatoren (inclusief reisleiders) (CPC 7471)</p>	<p>Voor vorm van dienstverlening 1</p> <p>AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, FR, EL, IE, IT, LV, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: Niet geconsolideerd, behalve voor catering.</p> <p>HR: Niet geconsolideerd.</p> <p>Voor vorm van dienstverlening 2</p> <p>Geen.</p> <p>Voor vorm van dienstverlening 1</p> <p>BG, HU: Niet geconsolideerd.</p> <p>Voor vorm van dienstverlening 2</p> <p>Geen.</p>

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
C. Toeristengidsen (CPC 7472)	<p>Voor vorm van dienstverlening 1</p> <p>BG, CY, CZ, HU, IT, LT, MT, PL, SK, SI: Niet geconsolideerd.</p> <p>Voor vorm van dienstverlening 2</p> <p>Geen.</p>
10. CULTUUR, SPORT EN RECREATIE (andere dan audiovisuele diensten)	
A. Amusement (inclusief theater, concerten, circussen en discotheken) (CPC 9619)	<p>Voor vorm van dienstverlening 1</p> <p>BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HR, HU, IE, IT, LV, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, UK: Niet geconsolideerd.</p> <p>Voor vorm van dienstverlening 2</p> <p>CY, CZ, FI, HR, MT, PL, RO, SK, SI: Niet geconsolideerd.</p> <p>BG: Niet geconsolideerd, behalve voor theaterproducties, zanggroepen, bands en orkesten (CPC 96191), auteurs, componisten, beeldhouwers, entertainers en andere individuele artiesten (CPC 96192), en aanverwante theaterdiensten (CPC 96193).</p> <p>EE: Niet geconsolideerd voor ander amusement (CPC 96199) behalve voor bioscopen.</p> <p>LT, LV: Niet geconsolideerd, behalve voor bioscopen (deel van CPC 96199).</p>
B. Nieuws- en persagentschappen (CPC 962)	<p>Voor vorm van dienstverlening 1</p> <p>BG, CY, CZ, EE, HU, LT, MT, RO, PL, SI, SK: Niet geconsolideerd.</p> <p>Voor vorm van dienstverlening 2</p> <p>BG, CY, CZ, HU, LT, MT, PL, RO, SI, SK: Niet geconsolideerd.</p>

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
<p>C. Bibliotheken, archieven, musea en overige culturele diensten (CPC 963)</p> <p>D. Sport (CPC 9641)</p> <p>E. Recreatieparken en stranden (CPC 96491)</p>	<p>Voor vorm van dienstverlening 1</p> <p>BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HR, HU, IE, IT, LT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: Niet geconsolideerd.</p> <p>Voor vorm van dienstverlening 2</p> <p>BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, EL, HR, HU, IE, IT, LT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: Niet geconsolideerd.</p> <p>Voor vormen van dienstverlening 1 en 2</p> <p>AT: Niet geconsolideerd voor skischolen en berggidsen.</p> <p>BG, CZ, HR, LV, MT, PL, RO, SK: Niet geconsolideerd.</p> <p>Voor vorm van dienstverlening 1</p> <p>CY, EE: Niet geconsolideerd.</p> <p>Voor vormen van dienstverlening 1 en 2</p> <p>Geen.</p>
<p>11. VERVOER</p>	
<p>A. Zeevaart</p> <p>a) Internationaal personenvervoer (CPC 7211 zonder nationale cabotage ⁽³¹⁾)</p> <p>b) Internationaal goederenvervoer (CPC 7212 zonder nationale cabotage ⁽³²⁾)</p>	<p>Voor vormen van dienstverlening 1 en 2</p> <p>Geen.</p>

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
<p>B. Binnenvaart</p> <p>a) Personenvervoer (CPC 7221 zonder nationale cabotage ⁽³³⁾)</p> <p>b) Goederenvervoer (CPC 7222 zonder nationale cabotage ⁽³⁴⁾)</p>	<p>Voor vormen van dienstverlening 1 en 2</p> <p>EU: In maatregelen gebaseerd op bestaande of toekomstige overeenkomsten over de toegang tot binnenwateren (waaronder overeenkomsten inzake het Rijn-Main-Donau-kanaal) worden bepaalde verkeersrechten voorbehouden aan maatschappijen in de betrokken landen die voldoen aan het nationaliteitsvereiste voor eigenaren. Onderworpen aan regelingen voortvloeiende uit de Akte van Mannheim inzake de Rijnvaart.</p> <p>AT: Natuurlijke personen moeten aan het nationaliteitsvereiste voldoen om een scheepvaartmaatschappij op te richten. Bij vestiging als rechtspersoon geldt het nationaliteitsvereiste voor de meerderheid van de algemeen directeuren, de raad van bestuur en de raad van toezichthouders. Een geregistreerde onderneming of permanente vestiging in Oostenrijk is vereist. Daarnaast moet het merendeel van de aandelen in handen zijn van burgers van de Unie.</p> <p>BG, CY, CZ, EE, FI, HR, HU, LT, MT, RO, SE, SI, SK: Niet geconsolideerd.</p>
<p>C. Vervoer per spoor</p> <p>a) Personenvervoer (CPC 7111)</p> <p>b) Goederenvervoer (CPC 7112)</p>	<p>Voor vorm van dienstverlening 1</p> <p>EU: Niet geconsolideerd.</p> <p>Voor vorm van dienstverlening 2</p> <p>Geen.</p>
<p>D. Vervoer over de weg</p> <p>a) Personenvervoer (CPC 7121 en CPC 7122)</p> <p>b) Goederenvervoer (CPC 7123, behalve vervoer van post- en koerierzendingen voor eigen rekening ⁽³⁵⁾)</p>	<p>Voor vorm van dienstverlening 1</p> <p>EU: Niet geconsolideerd.</p> <p>Voor vorm van dienstverlening 2</p> <p>Geen.</p>
<p>E. Vervoer van goederen andere dan brandstof, via pijpleidingen ⁽³⁶⁾ (CPC 7139)</p>	<p>Voor vorm van dienstverlening 1</p> <p>EU: Niet geconsolideerd.</p> <p>Voor vorm van dienstverlening 2</p> <p>AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: Niet geconsolideerd.</p>

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
12. ONDERSTEUNENDE DIENSTEN VOOR VERVOER ⁽³⁷⁾	
<p>A. Hulpdiensten voor het zeevervoer</p> <p>a) Opslag (deel van CPC 742)</p> <p>b) In- en uitklaring ⁽³⁸⁾</p> <p>c) Diensten in verband met de opslag van containers ⁽³⁹⁾</p> <p>d) Diensten van scheepsagenten ⁽⁴⁰⁾</p> <p>e) Maritieme expediteursdiensten ⁽⁴¹⁾</p> <p>f) Verhuur van schepen met bemanning (CPC 7213)</p> <p>g) Duwen en slepen (CPC 7214)</p> <p>h) Ondersteunende diensten voor zeevaart (deel van CPC 745)</p> <p>i) Andere ondersteunende en bijbehorende diensten (deel van CPC 749)</p> <p>B. Hulpdiensten voor de binnenvaart</p> <p>a) Vrachtbehandeling (deel van CPC 741)</p> <p>b) Opslag (deel van CPC 742)</p> <p>c) Bevrachtingsagenten (deel van CPC 748)</p> <p>d) Verhuur van schepen met bemanning (CPC 7223)</p> <p>e) Duwen en slepen (CPC 7224)</p> <p>f) Ondersteunende diensten voor de binnenvaart (deel van CPC 745)</p> <p>g) Andere ondersteunende en bijbehorende diensten (deel van CPC 749)</p>	<p>Voor vorm van dienstverlening 1</p> <p>EU: Niet geconsolideerd ⁽⁴²⁾ voor duwen en slepen.</p> <p>AT, BG, CY, CZ, DE, EE, HU, LT, MT, PL, RO, SI, SK: Niet geconsolideerd voor de verhuur van schepen met bemanning. SE: Geen, behalve dat Zweden voor duwen/slepen en de verhuur van schepen met bemanning beperkingen hanteert ten aanzien van cabotage en de vlaggenstaat.</p> <p>HR: Niet geconsolideerd, behalve voor dienstverlening door bevrachtingsagentschap.</p> <p>Voor vorm van dienstverlening 2</p> <p>Geen.</p> <p>Voor vormen van dienstverlening 1 en 2</p> <p>EU: In maatregelen gebaseerd op bestaande of toekomstige overeenkomsten over de toegang tot binnenwateren (waaronder overeenkomsten inzake het Rijn-Main-Donau-kanaal) worden bepaalde verkeersrechten voorbehouden aan maatschappijen in de betrokken landen die voldoen aan het nationaliteitsvereiste voor eigenaren. Onderworpen aan regelingen voortvloeiende uit de Akte van Mannheim inzake de Rijnvaart.</p> <p>EU: Niet geconsolideerd voor duwen en slepen.</p> <p>HR: Niet geconsolideerd.</p> <p>Voor vorm van dienstverlening 1</p> <p>AT, BG, CY, CZ, DE, EE, FI, HU, LV, LT, MT, RO, SK, SI: Niet geconsolideerd voor de verhuur van schepen met bemanning. SE: Geen, behalve dat Zweden voor duwen/slepen en de verhuur van schepen met bemanning beperkingen hanteert ten aanzien van cabotage en de vlaggenstaat.</p>

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
<p>C. Hulpdiensten voor vervoer per spoor</p> <p>a) Vrachtbehandeling (deel van CPC 741)</p> <p>b) Opslag (deel van CPC 742)</p> <p>c) Bevrachtingsagenten (deel van CPC 748)</p> <p>d) Duwen en slepen (CPC 7113)</p> <p>e) Ondersteunende diensten voor vervoer per spoor (CPC 743)</p> <p>f) Andere ondersteunende en bijbehorende diensten (deel van CPC 749)</p>	<p>Voor vorm van dienstverlening 1</p> <p>EU: Niet geconsolideerd voor duwen en slepen.</p> <p>HR: Niet geconsolideerd, behalve voor dienstverlening door bevrachtingsagentschap.</p> <p>Voor vorm van dienstverlening 2</p> <p>Geen.</p>
<p>D. Hulpdiensten voor vervoer over de weg</p> <p>a) Vrachtbehandeling (deel van CPC 741)</p> <p>b) Opslag (deel van CPC 742)</p> <p>c) Bevrachtingsagenten (deel van CPC 748)</p> <p>d) Verhuur van vrachtauto's met chauffeur (CPC 7124)</p> <p>e) Ondersteunende diensten in verband met het vervoer over de weg (CPC 744)</p> <p>f) Andere ondersteunende en bijbehorende diensten (deel van CPC 749)</p>	<p>Voor vorm van dienstverlening 1</p> <p>AT, BG, CY, CZ, EE, HU, LV, LT, MT, PL, RO, SK, SI, SE: Niet geconsolideerd voor de verhuur van vrachtauto's met chauffeur.</p> <p>HR: Niet geconsolideerd, behalve voor dienstverlening door bevrachtingsagentschappen en ondersteunende diensten voor wegvervoer waarvoor een vergunning vereist is.</p> <p>Voor vorm van dienstverlening 2</p> <p>Geen.</p>
<p>F. Hulpdiensten voor vervoer van andere goederen dan brandstof via pijpleidingen ⁽⁴³⁾</p> <p>a) Opslag van andere goederen dan brandstof vervoerd via pijpleidingen (deel van CPC 742)</p>	<p>Voor vorm van dienstverlening 1</p> <p>AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, EL, HR, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: Niet geconsolideerd.</p> <p>Voor vorm van dienstverlening 2</p> <p>Geen.</p>

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
13. OVERIG VERVOER	
Gecombineerd vervoer	<p>Alle lidstaten behalve AT, BG, CY, CZ, EE, HR, HU, LT, LV, MT, PL, RO, SE, SI, SK: Geen, behoudens de in deze lijst van verbintenissen opgenomen beperkingen die voor elk van de wijzen van vervoer gelden.</p> <p>AT, BG, CY, CZ, EE, HR, HU, LT, LV, MT, PL, RO, SE, SI, SK: Niet geconsolideerd.</p>
14. ENERGIEDIENSTEN	
A. Diensten in verband met de mijnbouw (CPC 883) ⁽⁴⁴⁾	<p>Voor vormen van dienstverlening 1 en 2</p> <p>Geen.</p>
B. Vervoer van brandstoffen via pijpleidingen (CPC 7131)	<p>Voor vorm van dienstverlening 1</p> <p>EU: Niet geconsolideerd.</p> <p>Voor vorm van dienstverlening 2</p> <p>AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: Niet geconsolideerd.</p>
C. Opslag van via pijpleidingen vervoerde brandstoffen (deel van CPC 742)	<p>Voor vorm van dienstverlening 1</p> <p>AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, EL, HR, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: Niet geconsolideerd.</p> <p>Voor vorm van dienstverlening 2</p> <p>Geen.</p>
D. Groothandel in vaste, vloeibare en gasvormige brandstoffen en aanverwante producten (CPC 62271) en groothandel in elektriciteit, stoom en warm water	<p>Voor vorm van dienstverlening 1</p> <p>EU: Niet geconsolideerd voor de groothandel in elektriciteit, stoom en warm water.</p> <p>Voor vorm van dienstverlening 2</p> <p>Geen.</p>

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
E. Detailhandel in motorbrandstoffen (CPC 613)	<p>Voor vorm van dienstverlening 1</p> <p>EU: Niet geconsolideerd.</p> <p>Voor vorm van dienstverlening 2</p> <p>Geen.</p>
<p>F. Detailhandel in stookolie, flessengas, steenkool en brandhout (CPC 63297)</p> <p>en detailhandel in elektriciteit, gas (niet in flessen), stoom en warm water</p>	<p>Voor vorm van dienstverlening 1</p> <p>EU: Niet geconsolideerd voor de detailhandel in elektriciteit, gas (niet in flessen), stoom en warm water.</p> <p>BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, FR, EL, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SK, UK: Voor de detailhandel in stookolie, flessengas, steenkool en brandhout, niet geconsolideerd, behalve voor postorders (geen voor postorders).</p> <p>Voor vorm van dienstverlening 2</p> <p>Geen.</p>
G. Diensten in verband met de distributie van energie (CPC 887)	<p>Voor vorm van dienstverlening 1</p> <p>EU: Niet geconsolideerd, behalve voor advies (geen voor advies).</p> <p>Voor vorm van dienstverlening 2</p> <p>Geen.</p>
15. OVERIGE DIENSTEN, NIET ELDERS INGEDEELD	
a) Wassen, reinigen en verven (CPC 9701)	<p>Voor vorm van dienstverlening 1</p> <p>EU: Niet geconsolideerd.</p> <p>Voor vorm van dienstverlening 2</p> <p>Geen.</p>

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
b) Haarverzorging (CPC 97021)	<p>Voor vorm van dienstverlening 1</p> <p>EU: Niet geconsolideerd.</p> <p>Voor vorm van dienstverlening 2</p> <p>Geen.</p>
c) Cosmetische behandeling, manicure en pedicure (CPC 97022)	<p>Voor vorm van dienstverlening 1</p> <p>EU: Niet geconsolideerd.</p> <p>Voor vorm van dienstverlening 2</p> <p>Geen.</p>
d) Overige schoonheidsverzorging n.e.g. (CPC 97029)	<p>Voor vorm van dienstverlening 1</p> <p>EU: Niet geconsolideerd.</p> <p>Voor vorm van dienstverlening 2</p> <p>Geen.</p>
e) Kuuroorden en niet-therapeutische massages, voor zover die met het oog op ontspanning en lichamelijk welzijn en niet voor medische of revalidatiedoeleinden worden verstrekt ⁽⁴⁵⁾ (CPC ver. 1.0 97230)	<p>Voor vorm van dienstverlening 1</p> <p>EU: Niet geconsolideerd.</p> <p>Voor vorm van dienstverlening 2</p> <p>Geen.</p>
f) Telecommunicatieverbinding (CPC 7543)	<p>Voor vormen van dienstverlening 1 en 2</p> <p>Geen.</p>

⁽¹⁾ Het Bulgaarse eigendomsrecht kent de volgende beperkte eigendomsrechten: gebruiksrecht, bouwrecht, recht van bovenbouw en erfdienstbaarheden.

⁽²⁾ Wat de dienstensectoren betreft, gaan deze beperkingen niet verder dan de beperkingen in de bestaande GATS-verbintenissen.

⁽³⁾ Wat de dienstensectoren betreft, gaan deze beperkingen niet verder dan de beperkingen in de bestaande GATS-verbintenissen.

- (4) Volgens de wet inzake handelsondernemingen worden in Slovenië gevestigde filialen niet als rechtspersoon beschouwd; maar voor hun activiteiten worden zij behandeld als dochterondernemingen; dit is in overeenstemming met artikel XXVIII, onder g), van de GATS.
- (5) Als gevolg van de geleidelijke liberalisatie van de markt voor rechtskundige diensten in Singapore, kan Singapore nog geen verdere verbintenissen betreffende markttoegang in deze sector aangaan. Met het oog op het verlenen van verdere markttoegang evalueren de partijen uiterlijk twee jaar na de inwerkingtreding van deze overeenkomst hun verbintenissen betreffende rechtskundige diensten. De partijen kunnen bij besluit van het bij artikel 16.2 (Gespecialiseerde comités) opgerichte Comité voor de handel in diensten, investeringen en overheidsopdrachten de lijst van elk van beide partijen dienovereenkomstig aanpassen.
- (6) Dit omvat rechtskundig advies en rechtskundige vertegenwoordiging, arbitrage en bemiddeling, juridische documentatie en certificering. Verstrekking van rechtskundige diensten is uitsluitend toegestaan met betrekking tot internationaal publiekrecht, EU-recht en het recht van de jurisdicties waar de dienstverlener of zijn personeel gekwalificeerd is als advocaat, en is, net als andere diensten, onderworpen aan vergunningsvereisten en -procedures die van toepassing zijn in de lidstaten van de Unie. Voor advocaten die rechtskundige diensten verlenen met betrekking tot internationaal publiekrecht en buitenlands recht, kunnen deze vergunningsvereisten en -procedures onder meer de vorm aannemen van de naleving van plaatselijke beroepscodes, gebruik van de titel uit het eigen land (tenzij erkenning met de titel in het gastland werd verkregen), vereisten in verband met verzekeringen, gewone registratie bij de balie van het gastland of een vereenvoudigde toegang tot de balie van het gastland via een bekwaamheidstest en een wettelijk of professioneel domicilie in het gastland. Rechtskundige diensten met betrekking tot EU-recht moeten in principe worden uitgevoerd door of via een volledig gekwalificeerde advocaat die in een lidstaat van de Unie tot de balie is toegelaten en persoonlijk optreedt, en rechtskundige diensten met betrekking tot het recht van een lidstaat van de Unie moeten in principe worden uitgevoerd door of via een volledig gekwalificeerde advocaat die in die lidstaat tot de balie is toegelaten en persoonlijk optreedt. Voor vertegenwoordiging voor rechtbanken en andere bevoegde instanties in de Unie kan daarom volledige toelating tot de balie in de betrokken lidstaat van de Unie noodzakelijk zijn aangezien dat de beoefening van het EU-recht en van het nationale procesrecht inhoudt. Niettemin mogen buitenlandse advocaten die niet ten volle tot de balie zijn toegelaten in bepaalde lidstaten in civielrechtelijke procedures een partij vertegenwoordigen die onderdaan is van of behoort tot de staat waarin de advocaat gemachtigd is zijn beroep uit te oefenen.
- (7) Omvat niet: rechtskundig advies en rechtskundige vertegenwoordiging in belastingaangelegenheden. Deze zijn opgenomen onder 1.A.a). Rechtskundige diensten.
- (8) Het verstrekken van geneesmiddelen aan het grote publiek is, net als het verstrekken van andere diensten, onderworpen aan de vergunnings- en kwalificatievereisten en -procedures die in de lidstaten van de Unie gelden. Algemeen genomen is deze activiteit aan apothekers voorbehouden. In een aantal lidstaten van de Unie is alleen het verstrekken van farmaceutische producten op voorschrift aan apothekers voorbehouden.
- (9) Deel van CPC 85201, dat is opgenomen onder 1.A.h) Artsen en tandartsen.
- (10) De betrokken dienst houdt verband met het beroep van makelaar in onroerend goed en heeft geen gevolgen voor de rechten van en/of beperkingen voor natuurlijke en rechtspersonen die onroerend goed kopen.
- (11) Onderhoud en reparatie van transportmiddelen (CPC 6112, 6122, 8867 en CPC 8868) zijn opgenomen onder 1.F.l)1 tot en met 1.F.l)4. Onderhoud en reparatie van kantoorapparatuur en -toestellen, inclusief computers (CPC 845), zijn opgenomen onder 1.B. Diensten in verband met computers.
- (12) Omvat niet drukkerijen, die onder CPC 88442 vallen en onder 1.F.p) zijn opgenomen.
- (13) Het begrip "verwerken" omvat ophalen, sorteren, vervoeren en bezorgen.
- (14) Het begrip "postzending" omvat alle poststukken die door een bedrijf worden verwerkt, ongeacht of dit bedrijf publiek of particulier is.
- (15) Bijvoorbeeld brieven of briefkaarten.
- (16) Met inbegrip van boeken en catalogi.
- (17) Kranten en tijdschriften.
- (18) Expresbesteldiensten bieden naast snellere en betrouwbaardere verzending extra dienstverlening in de vorm van ophalen vanaf het verzendpunt, persoonlijke aflevering bij de geadresseerde, het volgen en opsporen van zendingen, de mogelijkheid om het adres of de geadresseerde tijdens het vervoer te wijzigen, en ontvangstbevestiging.
- (19) Levering van middelen, met inbegrip van het verschaffen van adhoc-ruimte alsmede vervoer door derden, voor zelfbestelling door de wederzijdse uitwisseling van postzendingen tussen gebruikers die zich op deze dienst abonneren. Het begrip "postzending" omvat alle poststukken die door een bedrijf worden verwerkt, ongeacht of dit bedrijf publiek of particulier is.
- (20) Onder "brievenspost" wordt verstaan: een op enigerlei fysieke drager aangebrachte schriftelijke mededeling die wordt vervoerd en besteld op het door de afzender op de zending zelf of op de omslag daarvan vermelde adres. Boeken, catalogi, kranten en tijdschriften worden niet als brievenspost aangemerkt.
- (21) Vervoer van post- en koerierzendingen voor eigen rekening via elke vorm van vervoer over land.
- (22) Vervoer van post voor eigen rekening via de lucht.
- (23) Deze diensten omvatten niet online-informatie en/of gegevensverwerking (met inbegrip van de verwerking van transacties) (deel van CPC 843), die onder 1.B. Diensten in verband met computers zijn opgenomen.
- (24) Een omroep is de ononderbroken transmissieketen, via de kabel of draadloos en ongeacht de locatie van de oorspronkelijke transmissie, die vereist is voor de ontvangst en/of de weergave van geluids- en/of visuele signalen voor programma's door het volledige of een deel van het publiek. Het begrip omvat niet de toeleveringskoppelingen tussen exploitanten.
- (25) Deze diensten, die CPC 62271 omvatten, zijn opgenomen in ENERGIEDIENSTEN onder 14.D.
- (26) Omvat niet onderhoud en reparatie, die zijn opgenomen in ZAKELIJKE DIENSTEN onder 1.B. en 1.F.l). Omvat geen detailhandel in energieproducten, die is opgenomen in ENERGIEDIENSTEN onder 14.E en 14.F.
- (27) Detailhandel in geneesmiddelen en medische en orthopedische goederen is opgenomen onder VRIJE BEROEPEN in 1.A.k).
- (28) Stemt overeen met afvalwaterinzameling en -behandeling.
- (29) Stemt overeen met reiniging van uitlaatgassen.
- (30) Stemt overeen met delen van bescherming van natuur en landschap.

- (31) Behoudens de activiteiten die onder de betreffende nationale wetgeving als cabotage kunnen worden beschouwd, heeft deze lijst geen betrekking op nationale cabotage voor het vervoer van passagiers of goederen tussen een haven of een plaats in een lidstaat van de Unie en een andere haven of plaats in dezelfde lidstaat, met inbegrip van het continentaal plat zoals gedefinieerd in het Zeerechtverdrag van de Verenigde Naties, en verkeer dat vertrekt uit en aankomt in dezelfde haven of plaats in een lidstaat van de Unie.
- (32) Behoudens de activiteiten die onder de betreffende nationale wetgeving als cabotage kunnen worden beschouwd, heeft deze lijst geen betrekking op nationale cabotage voor het vervoer van passagiers of goederen tussen een haven of een plaats in een lidstaat van de Unie en een andere haven of plaats in dezelfde lidstaat, met inbegrip van het continentaal plat zoals gedefinieerd in het Zeerechtverdrag van de Verenigde Naties, en verkeer dat vertrekt uit en aankomt in dezelfde haven of plaats in een lidstaat van de Unie.
- (33) Behoudens de activiteiten die onder de betreffende nationale wetgeving als cabotage kunnen worden beschouwd, heeft deze lijst geen betrekking op nationale cabotage voor het vervoer van passagiers of goederen tussen een haven of een plaats in een lidstaat van de Unie en een andere haven of plaats in dezelfde lidstaat, met inbegrip van het continentaal plat zoals gedefinieerd in het Zeerechtverdrag van de Verenigde Naties, en verkeer dat vertrekt uit en aankomt in dezelfde haven of plaats in een lidstaat van de Unie.
- (34) Behoudens de activiteiten die onder de betreffende nationale wetgeving als cabotage kunnen worden beschouwd, heeft deze lijst geen betrekking op nationale cabotage voor het vervoer van passagiers of goederen tussen een haven of een plaats in een lidstaat van de Unie en een andere haven of plaats in dezelfde lidstaat, met inbegrip van het continentaal plat zoals gedefinieerd in het Zeerechtverdrag van de Verenigde Naties, en verkeer dat vertrekt uit en aankomt in dezelfde haven of plaats in een lidstaat van de Unie.
- (35) Deel van CPC 71235, dat is opgenomen in COMMUNICATIE onder 2.A. Post- en koeriersdiensten.
- (36) Het vervoer van brandstoffen via pijpleidingen is opgenomen in ENERGIEDIENSTEN onder 14.B.
- (37) Omvat niet onderhoud en reparatie van transportmiddelen, die zijn opgenomen in ZAKELIJKE DIENSTEN onder 1.F.)1 tot en met 1.F.)4.
- (38) Onder "in- en uitklaring" wordt verstaan de afhandeling van douaneformaliteiten namens een derde met betrekking tot de in-, uit- of doorvoer van vracht, ongeacht of deze dienst de hoofdactiviteit van de dienstverlener is of een gebruikelijke aanvulling op diens hoofdactiviteit.
- (39) Onder "diensten in verband met de opslag van containers" wordt verstaan de opslag van containers op haventerreinen of verder landinwaarts, om ze te laden of te lossen, te repareren en gereed te maken voor verscheping.
- (40) Onder "diensten van scheepsagenten" wordt verstaan activiteiten waarbij de zakelijke belangen van een of meer scheepvaartlijnen of scheepvaartmaatschappijen binnen een bepaald geografisch gebied door een agent worden behartigd voor de volgende doeleinden: marketing en verkoop van zeevervoer en aanverwante diensten, van de prijsopgave tot de facturering, alsmede het afgeven van vrachtbrieven namens de maatschappijen, het kopen en weer verkopen van de nodige aanverwante diensten, het opstellen van documenten en het verschaffen van bedrijfsinformatie; het optreden namens ondernemingen, het organiseren van de afroep van aanvragen om scheepsruimte of, indien nodig, het overnemen van vracht.
- (41) Onder "maritieme expediteursdiensten" wordt verstaan de activiteit waarbij namens een verzender de verscheping wordt georganiseerd en gevolgd, door vervoersdiensten en aanverwante diensten te contracteren, documenten op te stellen en bedrijfsinformatie te verschaffen.
- (42) Niet geconsolideerd, want technisch niet haalbaar.
- (43) Hulpdiensten voor het vervoer van brandstoffen via pijpleidingen zijn opgenomen in ENERGIEDIENSTEN onder 14.C.
- (44) Omvat de volgende diensten verleend voor een vast bedrag of op contractbasis: adviseurs en consultants met betrekking tot de mijnbouw, het exploitatierijp maken van terreinen, het installeren van booruitrusting, boren, boorkronen, bekledingsbuizen en exploitatiebuizen, modder-engineering en bevoorrading, controle van vaste stoffen, vissen en speciale operaties in de boorput, geologie van de bronnen en boorcontrole, het nemen van bodemonsters door middel van boren, het testen van bronnen, kabels, bevoorrading met en gebruik van opvulvloeistoffen (pek), bevoorrading met en installatie van opvulrichtingen, cementeren (pompen onder druk), stimulatie (breken, verzuren en pompen onder druk), nazicht en herstel van bronnen alsmede het opvullen en het uit gebruik nemen van bronnen.
Omvat niet de directe toegang tot of de exploitatie van natuurlijke hulpbronnen.
Omvat niet het exploitatierijp maken van terreinen voor de winning van andere grondstoffen dan aardolie en gas (CPC 5115), dat is opgenomen onder 3. BOUWNIJVERHEID EN CIVIELTECHNISCHE DIENSTEN IN VERBAND DAARMEE.
- (45) Therapeutische massages en thermale kuren vallen onder 1.A.h) Artsen en tandartsen, 1.A.j)2. Verpleegkundigen, fysiotherapeuten en paramedisch personeel, en Gezondheidszorg (8.A en 8.C).

UNIE

LIJST VAN SPECIFIEKE VERBINTENISSEN OVEREENKOMSTIG ARTIKEL 8.12

(LIJST VAN SPECIFIEKE VERBINTENISSEN)

(VESTIGING)

1. In onderstaande lijst van verbintenissen zijn de economische activiteiten opgenomen die overeenkomstig artikel 8.12 (Lijst van specifieke verbintenissen) zijn geliberaliseerd, alsook, door middel van voorbehouden, de beperkingen inzake markttoegang en nationale behandeling die gelden voor vestigingen en ondernemers uit Singapore op het gebied van die activiteiten. De onderstaande lijst bevat de volgende elementen:
  - a) de eerste kolom, waarin de sector of subsector wordt vermeld waarin de Unie de verbintenis is aangegaan, en de liberalisering waarop de voorbehouden van toepassing zijn; en
  - b) de tweede kolom, waarin de toepasselijke voorbehouden worden beschreven.

Voor vestiging in sectoren of subsectoren waarop de overeenkomst van toepassing is en die niet in onderstaande lijst van verbintenissen is opgenomen, zijn geen verbintenissen aangegaan.
2. Onderstaande lijst van verbintenissen bevat geen maatregelen met betrekking tot kwalificatievereisten en -procedures, technische normen, en vergunningsvereisten en -procedures die geen beperking inzake markttoegang of nationale behandeling vormen in de zin van de artikelen 8.10 (Markttoegang) en 8.11 (Nationale behandeling). Deze maatregelen (zoals een vergunningsverplichting, universeledienstverplichting, verplichte erkenning van kwalificaties in gereguleerde sectoren, verplichting om specifieke examens (inclusief taalexamen) af te leggen, en een non-discriminatoire verplichting inzake bepaalde activiteiten die niet in beschermde milieugebieden of gebieden van bijzonder historisch en artistiek belang mogen worden uitgeoefend) zijn steeds van toepassing voor vestigingen en ondernemers uit Singapore, ook al zijn zij niet in de lijst opgenomen.
3. Overeenkomstig artikel 8.1 (Doel en toepassingsgebied), lid 2, onder a), bevat onderstaande lijst van verbintenissen geen maatregelen betreffende door een partij toegekende subsidies.
4. Onverminderd artikel 8.10 (Markttoegang) hoeven non-discriminatievereisten wat de soort rechtsvorm van een vestiging betreft niet in de onderstaande lijst van verbintenissen inzake vestiging te worden genoemd om door de Unie te worden gehandhaafd of vastgesteld.
5. De uit de onderstaande lijst voortvloeiende rechten en verplichtingen hebben geen directe werking, zodat er niet rechtstreeks rechten voor natuurlijke of rechtspersonen uit voortvloeien.
6. Met het in deze lijst van verbintenissen opgenomen begrip "investeerder" wordt het begrip "ondernemer" bedoeld zoals gedefinieerd in artikel 8.8 (Definities), onder c).
7. Wanneer de Unie een voorbehoud maakt krachtens hetwelk een dienstverlener als voorwaarde voor het verlenen van een dienst op haar grondgebied een onderdaan, burger, ingezetene of permanent ingezetene op haar grondgebied moet zijn, geldt een krachtens artikel 8.13 (Toepassingsgebied en definities) in de lijst van verbintenissen van aanhangsel 8-A-3 opgenomen voorbehoud met betrekking tot de tijdelijke verplaatsing van natuurlijke personen als voorbehoud met betrekking tot de in dit aanhangsel aangegane verbintenissen inzake vestiging overeenkomstig Artikel 8.12 (Lijst van specifieke verbintenissen) voor zover van toepassing.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
ALLE SECTOREN	Onroerend goed Alle lidstaten behalve AT, BG, CY, CZ, DK, EE, EL, FI, HR, HU, IE, IT, LV, LT, MT, PL, RO, SI, SK: Geen

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
	<p>AT: Voor de verwerving, aankoop, huur of pacht van onroerend goed door buitenlandse natuurlijke of rechtspersonen is toestemming nodig van de bevoegde regionale autoriteiten (<i>Länder</i>) die zullen beoordelen of al dan niet grote economische, sociale of culturele belangen in het geding zijn.</p> <p>BG: Buitenlandse natuurlijke en rechtspersonen (met inbegrip van filialen) kunnen geen grond verwerven. Bulgaarse rechtspersonen met buitenlandse participatie kunnen geen landbouwgrond verwerven.</p> <p>Buitenlandse rechtspersonen en onderdanen die in het buitenland zijn gevestigd, kunnen gebouwen en beperkte eigendomsrechten⁽¹⁾ van onroerend goed verwerven met toestemming van het Ministerie van Financiën. Deze verplichting geldt niet voor personen die in Bulgarije hebben geïnvesteerd.</p> <p>Buitenlandse burgers die hun vaste verblijfplaats in het buitenland hebben, buitenlandse rechtspersonen en vennootschappen met een buitenlands meerderheidsbelang kunnen in bepaalde, door de Raad van Ministers aangewezen geografische regio's met toestemming onroerend goed verwerven.</p> <p>CY: Niet geconsolideerd.</p> <p>CZ: Buitenlandse natuurlijke en rechtspersonen kunnen landbouwgrond en bos verwerven wanneer zij permanent in Tsjechië gevestigd zijn. Voor landbouwgrond en bos in handen van de overheid gelden speciale regels.</p> <p>DK: Er zijn beperkingen met betrekking tot de aankoop van onroerend goed door niet-ingezetenen (natuurlijke en rechtspersonen). Er zijn beperkingen met betrekking tot aankopen van landbouwbedrijven door buitenlandse natuurlijke en rechtspersonen.</p> <p>EE: Niet geconsolideerd voor de verwerving van landbouwgrond en bosgrond⁽²⁾.</p> <p>EL: Overeenkomstig Wet nr. 1892/90 moet het Ministerie van Defensie toestemming verlenen als burgers grond willen kopen in gebieden dichtbij de grens. In de administratieve praktijk wordt gemakkelijk toestemming verleend voor directe investeringen.</p> <p>FI: (Åländeilanden): Voor natuurlijke personen die geen regionaal burger van Åland zijn en voor rechtspersonen gelden beperkingen van het recht om op de Åländeilanden onroerend goed te kopen en te bezitten zonder toestemming van de bevoegde autoriteiten van de eilanden. Beperkingen voor natuurlijke personen die geen regionaal burger van Åland zijn en voor rechtspersonen van het recht van vestiging en het recht diensten te verlenen, zonder toestemming van de bevoegde autoriteiten van de eilanden.</p>

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
	<p>HR: Niet geconsolideerd met betrekking tot de overname van onroerend goed door dienstverleners die niet gevestigd en opgericht zijn in Kroatië. De overname van onroerend goed zoals vereist voor de levering van diensten door ondernemingen die als rechtspersonen gevestigd en opgericht zijn in Kroatië, is toegestaan. Voor de overname van onroerend goed zoals vereist voor de levering van diensten door filialen, is de goedkeuring van het Ministerie van Justitie vereist. Buitenlandse natuurlijke en rechtspersonen kunnen landbouwgrond verwerven.</p> <p>HU: Beperking van de aankoop van grond en onroerend goed door buitenlandse investeerders ⁽³⁾.</p> <p>IE: Voor de verwerving van een belang in Ierse grond door binnen- of buitenlandse ondernemingen of door onderdanen van een ander land is voorafgaande schriftelijke toestemming van de Land Commission vereist. Wanneer de grond voor industriële doeleinden bestemd is (behalve landbouw), geldt deze eis niet als de minister van Ondernemingen, Handel en Werkgelegenheid ontheffing verleent. Deze wet is niet van toepassing op grond binnen stadsgrenzen.</p> <p>IT: Voor de aankoop van onroerend goed door buitenlandse natuurlijke of rechtspersonen is wederkerigheid vereist.</p> <p>LV: Niet-geconsolideerd voor de verwerving van grond; pacht van grond voor niet langer dan 99 jaar is toegestaan.</p> <p>LT: Niet geconsolideerd voor de verwerving van grond ⁽⁴⁾.</p> <p>MT: De eisen van de Maltese wet- en regelgeving inzake de aankoop van onroerend goed blijven van toepassing.</p> <p>PL: Voor de aankoop (direct of indirect) van onroerend goed door buitenlandse natuurlijke of rechtspersonen is toestemming vereist. Niet geconsolideerd voor de verwerving van staatseigendom, d.w.z. de regelingen voor het privatiseringsproces.</p> <p>RO: Natuurlijke personen die niet de Roemeense nationaliteit hebben en ook niet in Roemenië wonen en niet-Roemeense rechtspersonen die hun hoofdkantoor niet in Roemenië hebben, kunnen geen grond verwerven via een akte inter vivos.</p> <p>SI: In Slovenië met buitenlandse kapitaalparticipatie gevestigde rechtspersonen mogen op het grondgebied van Slovenië onroerend goed kopen. Filialen ⁽⁵⁾ die door buitenlandse personen in Slovenië zijn gevestigd, mogen uitsluitend onroerend goed verwerven (met uitzondering van grond) dat noodzakelijk is voor de uitoefening van de economische activiteiten waarvoor zij zijn opgericht.</p> <p>SK: Er zijn beperkingen met betrekking tot de aankoop van onroerend goed door buitenlandse natuurlijke personen en rechtspersonen. Buitenlandse entiteiten kunnen onroerend goed verwerven door vestiging van een Slowaakse rechtspersoon of deelname in een joint venture. Niet geconsolideerd voor grond.</p>

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
ALLE SECTOREN	<p>Algemeen directeuren en auditors</p> <p>AT: Algemeen directeuren van filialen van entiteiten met rechtspersoonlijkheid moeten ingezetene zijn van Oostenrijk. Natuurlijke personen die binnen een entiteit met rechtspersoonlijkheid of filiaal verantwoordelijk zijn voor de naleving van de Oostenrijkse handelswetgeving, moeten een verblijfplaats in Oostenrijk hebben.</p> <p>FI: Een buitenlander die als particulier een onderneming heeft, moet over een handelsvergunning beschikken en moet permanent ingezetene zijn van de Unie. Voor alle sectoren, behalve voor telecommunicatie, gelden voor de algemeen directeur van een vennootschap met beperkte aansprakelijkheid het nationaliteits- en het ingezetenschapsvereiste. Voor de sector telecommunicatie moet de algemeen directeur permanent ingezetene zijn van Finland.</p> <p>FR: Wanneer de algemeen directeur van een industriële, commerciële of ambachtelijke activiteit geen verblijfsvergunning heeft, is speciale toestemming vereist.</p> <p>RO: De meerderheid van de auditors van commerciële ondernemingen, alsmede hun afgevaardigden, moeten Roemeens staatsburger zijn.</p> <p>SE: De algemeen directeur van een entiteit met rechtspersoonlijkheid of een filiaal moet ingezetene zijn van Zweden.</p>
ALLE SECTOREN	<p>Openbare voorzieningen</p> <p>EU: Economische activiteiten die op nationaal of lokaal niveau als openbare nutsbedrijven worden beschouwd, kunnen voorbehouden zijn aan overheidsmonopolies; ook kunnen hiervoor exclusieve rechten aan particuliere exploitanten zijn verleend ⁽⁶⁾. ⁽⁷⁾</p>
ALLE SECTOREN	<p>Soorten vestiging</p> <p>EU: De behandeling die wordt toegepast ten aanzien van dochterondernemingen (van Singaporese vennootschappen) die in overeenstemming met de wetgeving van de lidstaten van de Unie zijn opgericht en hun statutaire zetel, hoofdbestuur of hoofdvestiging binnen de Unie hebben, geldt niet voor filialen of agentschappen die door een Singaporese vennootschap in de lidstaten van de Unie worden opgericht ⁽⁸⁾.</p> <p>BG: Voor de oprichting van filialen is een vergunning vereist.</p> <p>EE: Minstens de helft van de leden van de raad van bestuur moet ingezetene zijn van de Europese Unie.</p>

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
	<p>FI: Een Singaporees onderdaan die handel drijft als vennoot in een Finse commanditaire vennootschap of vennootschap onder firma, heeft een handelsvergunning nodig en moet permanent ingezetene van de Unie zijn. Voor alle sectoren, behalve telecommunicatiediensten, is nationaliteit en ingezetenschap vereist voor ten minste de helft van de gewone en plaatsvervangende leden van de raad van bestuur; voor bepaalde ondernemingen kunnen echter uitzonderingen worden gemaakt. Voor telecommunicatiediensten moeten de helft van de oprichters en de helft van de leden van de raad van bestuur permanent ingezetene zijn. Indien de oprichter een rechtspersoon is, moet deze in Finland gevestigd zijn. Indien een Singaporese organisatie een bedrijf of handelsonderneming wil beginnen door een filiaal in Finland op te richten, heeft zij een handelsvergunning nodig. Indien een Singaporese organisatie of natuurlijke persoon die geen burger van de Unie is, een vennootschap met beperkte aansprakelijkheid wil oprichten, heeft zij/hij een vergunning nodig.</p> <p>IT: Voor de toegang tot industriële, commerciële en ambachtelijke activiteiten zijn een verblijfsvergunning en speciale toestemming vereist.</p> <p>BG, PL: Het activiteitengebied van een vertegenwoordiging mag alleen de reclame en de promotie voor de vertegenwoordigde buitenlandse moederonderneming omvatten.</p> <p>PL: Met uitzondering van financiële diensten, niet geconsolideerd voor filialen. Singaporese investeerders mogen uitsluitend economische activiteiten uitoefenen in de vorm van een commanditaire vennootschap, een commanditaire vennootschap op aandelen, een besloten vennootschap of een naamloze vennootschap (in het geval van juridische diensten uitsluitend in de vorm van een geregistreerde vennootschap of een commanditaire vennootschap).</p> <p>RO: De enige bestuurder of de voorzitter van de raad van bestuur en de helft van het totale aantal bestuurders van commerciële ondernemingen moeten Roemeens staatsburger zijn, tenzij anders is bepaald in het contract of de statuten van de onderneming. De meerderheid van de auditors van commerciële ondernemingen, alsmede hun afgevaardigden, moeten Roemeens staatsburger zijn.</p> <p>SE: Een Singaporese onderneming (zonder rechtspersoonlijkheid in Zweden) dient haar handelstransacties te laten verlopen via een in Zweden gevestigd filiaal met een onafhankelijke leiding en gescheiden rekeningen. Bouwprojecten die korter dan een jaar duren zijn vrijgesteld van de verplichting om een filiaal op te richten of een in Zweden gevestigde vertegenwoordiger aan te wijzen. Een besloten of naamloze vennootschap kan een of meer oprichters hebben. De oprichter(s) moet(en) hetzij in Zweden wonen hetzij een Zweedse rechtspersoon zijn. Een vennootschap onder firma kan alleen als oprichter fungeren als iedere partner in Zweden woont. Vergelijkbare voorwaarden gelden voor de oprichting van alle andere soorten rechtspersonen. Ten minste 50 % van de leden van de raad van bestuur moet in Zweden wonen. Niet in Zweden woonachtige buitenlanders of Zweedse burgers die handelstransacties willen uitvoeren in Zweden, moeten een ingezetene als vertegenwoordiger aanwijzen die verantwoordelijk is voor deze activiteiten en deze laten registreren bij de lokale autoriteiten. Ontheffing van deze voorwaarde is mogelijk als kan worden aangetoond dat ingezetenschap in een bepaald geval niet noodzakelijk is.</p>

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
	SK: Singaporese natuurlijke personen wier naam in het handelsregister moet worden opgenomen als gemachtigde die namens een ondernemer mag optreden, dienen een vergunning tot verblijf in Slowakije aan te vragen.
ALLE SECTOREN	<p>Investeringen</p> <p>DK: De mogelijkheid om filialen van buitenlandse ondernemingen te vestigen, is afhankelijk van de vraag of het desbetreffende land een internationale overeenkomst is overeengekomen. De planning van winkels is in Denemarken gereguleerd door de Planningswet, die criteria inzake de afmetingen en locatie van detailhandelszaken bevat. De voorschriften inzake de afmetingen en locatie zijn uitsluitend op milieuoverwegingen gebaseerd. Buitenlandse detailhandelszaken hebben daarom geen speciale vergunning of toestemming nodig voordat zij in Denemarken mogen investeren.</p> <p>ES: Voor investeringen in Spanje door buitenlandse overheden en buitenlandse overheidsinstellingen ⁽⁹⁾, hetzij rechtstreeks of via ondernemingen of andere instellingen die direct of indirect onder zeggenschap van een buitenlandse overheid staan, dient de overheid vooraf toestemming te verlenen.</p> <p>BG: Bij ondernemingen waarvan meer dan 30 % van de aandelen in handen is van de overheid (de staat of de gemeente) is toestemming vereist voor het overdragen van deze aandelen aan een derde partij. Voor bepaalde economische activiteiten met betrekking tot de exploitatie of het gebruik van staats- of overheidseigendommen moet toestemming worden verleend krachtens de Concessiewet. Buitenlandse investeerders kunnen niet deelnemen aan privatisering. Buitenlandse investeerders en Bulgaarse rechtspersonen met een Singaporees meerderheidsbelang moeten toestemming hebben voor</p> <p>a) prospectie, ontwikkeling of winning van natuurlijke hulpbronnen uit de territoriale wateren, het continentaal plat of de exclusieve economische zone en</p> <p>b) het verwerven van een meerderheidsbelang in ondernemingen die bij één van de onder a) genoemde activiteiten betrokken zijn.</p> <p>FR: Voor Singaporese aankopen van meer dan 33,33 procent van de aandelen in het kapitaal of het stemrecht in bestaande Franse ondernemingen of 20 procent in op de beurs genoteerde Franse ondernemingen gelden de volgende voorschriften:</p> <ul style="list-style-type: none"> — investeringen van minder dan 7,6 miljoen euro in ondernemingen met een omzet van niet meer dan 76 miljoen euro zijn vrij, na verloop van 15 dagen na de aanmelding en nadat de bedragen in orde zijn bevonden; — nadat na de aanmelding één maand is verstreken, wordt stilzwijgend toestemming verleend voor nieuwe investeringen, tenzij de minister van Economische Zaken, in uitzonderlijke omstandigheden, zijn recht heeft uitgeoefend om de investeringen uit te stellen.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
	<p>Buitenlandse participatie in recentelijk geprivatiseerde ondernemingen kan worden beperkt tot een bepaald deel van de uitgegeven aandelen, dat door de Franse regering van geval tot geval wordt vastgesteld. Wanneer een vestiging betrekking heeft op bepaalde commerciële, industriële of ambachtelijke activiteiten, is speciale toestemming vereist wanneer de algemeen directeur geen permanente verblijfsvergunning heeft.</p> <p>FI: De aankoop van aandelen door Singaporese kopers die daardoor meer dan een derde van de stemrechten in een grote Finse vennootschap of onderneming (met meer dan 1 000 werknemers, een omzet van meer dan 168 miljoen euro of een balanstotaal ⁽¹⁰⁾ van meer dan 168 miljoen euro) verwerven, moet worden goedgekeurd door de Finse overheid. Deze goedkeuring kan alleen worden geweigerd als er grote nationale belangen op het spel staan. Deze beperkingen zijn niet van toepassing op telecommunicatie.</p> <p>HU: Niet geconsolideerd voor Singaporese participaties in recentelijk geprivatiseerde ondernemingen.</p> <p>IT: Exclusieve rechten kunnen worden toegekend aan of gehandhaafd voor recentelijk geprivatiseerde ondernemingen. In sommige gevallen kan het stemrecht in dergelijke ondernemingen worden beperkt. Gedurende een periode van vijf jaar vanaf de datum van inwerkingtreding van deze overeenkomst kan voor de verwerving van een groot aandeel in ondernemingen met activiteiten op het gebied van defensie, vervoer, telecommunicatie en energie toestemming van de bevoegde instanties vereist zijn.</p>
ALLE SECTOREN	<p>Geografische zones</p> <p>FI: Op de Ålandeilanden, beperkingen van het recht van vestiging voor natuurlijke personen die geen regionaal burger van Åland zijn of voor rechtspersonen zonder toestemming van de bevoegde instanties van de Ålandeilanden.</p>
1. LANDBOUW, JACHT, BOSBOUW	
A. Landbouw, jacht (ISIC rev. 3.1: 011, 012, 013, 014, 015), behalve adviseurs en consulenten ⁽¹¹⁾	<p>AT, HR, HU, MT, RO, SI: Niet geconsolideerd voor landbouwactiviteiten.</p> <p>CY: Een participatie van Singaporese investeerders van ten hoogste 49 % is toegestaan.</p> <p>FR: Voor de vestiging van landbouwbedrijven door Singaporese onderdanen en de aankoop van wijngaarden door Singaporese investeerders is toestemming vereist.</p> <p>IE: Voor de vestiging van graanmolens door ingezetenen van Singapore is toestemming vereist.</p>

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
B. Bosbouw en de exploitatie van bossen (ISIC rev. 3.1: 020), behalve adviseurs en consulenten ⁽¹²⁾	BG: Niet geconsolideerd voor bosexploitatieactiviteiten.
2. Visserij en aquacultuur (ISIC rev.3.1: 0501, 0502), behalve adviseurs en consulenten ⁽¹³⁾	Niet geconsolideerd.
3. Winning van delfstoffen ⁽¹⁴⁾ A. Winning van steen- en bruinkool; winning van turf (ISIC rev. 3.1: 10) B. Winning van aardolie en aardgas ⁽¹⁵⁾ (ISIC rev. 3.1: 1110) C. Winning van metaalertsen (ISIC rev. 3.1: 13) D. Overige winning van delfstoffen (ISIC rev. 3.1: 14)	EU: Niet geconsolideerd voor rechtspersonen die worden gecontroleerd ⁽¹⁶⁾ door natuurlijke of rechtspersonen uit een land dat niet tot de Unie behoort en meer dan 5 % van de invoer van olie of aardgas door de Unie vertegenwoordigt. Niet geconsolideerd voor de oprichting van rechtstreekse filialen (oprichting als vennootschap is vereist). Niet geconsolideerd voor de winning van aardolie en aardgas.
4. Industrie ⁽¹⁷⁾	
A. Vervaardiging van voedingsmiddelen en dranken (ISIC rev. 3.1: 15)	Geen.
B. Vervaardiging van tabaksproducten (ISIC rev. 3.1: 16)	Geen.
C. Vervaardiging van textiel (ISIC rev. 3.1: 17)	Geen.
D. Vervaardiging van kleding; bereiden en verven van bont (ISIC rev. 3.1: 18)	Geen.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
E. Looien en bereiden van leer; vervaardiging van koffers, tassen, zadel- en tuigmakerswerk en schoeisel (ISIC rev. 3.1: 19)	Geen.
F. Houtindustrie en vervaardiging van artikelen van hout en van kurk, exclusief meubelen; vervaardiging van artikelen van riet en van vlechtwerk (ISIC rev. 3.1: 20)	Geen.
G. Vervaardiging van papier en papierwaren (ISIC rev. 3.1: 21)	Geen.
H. Uitgeverijen, drukkerijen, reproductie van opgenomen media ⁽¹⁸⁾ (ISIC rev. 3.1: 22, behalve uitgave en druk voor een vast bedrag of op contractbasis ⁽¹⁹⁾)	IT: Nationaliteitsvereiste voor de eigenaar van uitgeverijen en drukkerijen. HR: Ingezetenschap verplicht.
I. Vervaardiging van cokesovenproducten (ISIC rev 3.1: 231)	Geen.
J. Vervaardiging van geraffineerde aardolieproducten ⁽²⁰⁾ (ISIC rev. 3.1: 232)	EU: Niet geconsolideerd voor rechtspersonen die worden gecontroleerd ⁽²¹⁾ door natuurlijke of rechtspersonen uit een land dat niet tot de Unie behoort en meer dan 5 % van de invoer van olie of aardgas door de Unie vertegenwoordigt. Niet geconsolideerd voor de oprichting van rechtstreekse filialen (oprichting als vennootschap is vereist).
K. Vervaardiging van andere chemische producten dan springstoffen (ISIC rev. 3.1: 24 behalve vervaardiging van springstoffen)	Geen.
L. Vervaardiging van producten van rubber of kunststof (ISIC rev. 3.1: 25)	Geen.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
M. Vervaardiging van andere niet-metaalhoudende minerale producten (ISIC rev. 3.1: 26)	Geen.
N. Vervaardiging van metalen in primaire vorm (ISIC rev. 3.1: 27)	Geen.
O. Vervaardiging van producten van metaal, behalve machines en apparaten (ISIC rev. 3.1: 28)	Geen.
P. Vervaardiging van machines	
a) Vervaardiging van machines voor algemeen gebruik (ISIC rev. 3.1: 291)	Geen.
b) Vervaardiging van machines voor specifieke doeleinden, andere dan wapens en munitie (ISIC rev. 3.1: 2921, 2922, 2923, 2924, 2925, 2926, 2929)	Geen.
c) Vervaardiging van huishoudapparaten, n.e.g. (ISIC rev. 3.1: 293)	Geen.
d) Vervaardiging van kantoormachines, boekhoudmachines en computers (ISIC rev. 3.1: 30)	Geen.
e) Vervaardiging van elektrische machines en toestellen, n.e.g. (ISIC rev. 3.1: 31)	Geen.
f) Vervaardiging van radio-, televisie- en communicatieapparatuur en -toestellen (ISIC rev. 3.1: 32)	Geen.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
Q. Vervaardiging van medische, optische en precisie-instrumenten en uurwerken (ISIC rev. 3.1: 33)	Geen.
R. Vervaardiging van auto's, aanhangwagens en opleggers (ISIC rev. 3.1: 34)	Geen.
S. Vervaardiging van andere (niet-militaire) transportmiddelen (ISIC rev. 3.1: 35, behalve de vervaardiging van oorlogsschepen, oorlogsvliegtuigen en andere transportmiddelen voor militair gebruik)	Geen.
T. Vervaardiging van meubelen; industrie, n.e.g. (ISIC rev. 3.1: 361, 369)	Geen.
U. Recycling (ISIC rev. 3.1: 37)	Geen.
5. PRODUCTIE, TRANSMISSIE EN DISTRIBUTIE VOOR EIGEN REKENING VAN ELEKTRICITEIT, GAS, STOOM EN WARM WATER ⁽²²⁾ (behalve de productie van elektriciteit met kernenergie)	
A. Productie van elektriciteit; transmissie en distributie van elektriciteit voor eigen rekening (deel van ISIC rev. 3.1: 4010) ⁽²³⁾	EU: Niet geconsolideerd.
B. Productie en distributie van gas; distributie voor eigen rekening van gasvormige brandstoffen via leidingen (deel van ISIC rev. 3.1: 4020) ⁽²⁴⁾	EU: Niet geconsolideerd.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
C. Productie van stoom en warm water; distributie voor eigen rekening van stoom en warm water (deel van ISIC rev. 3.1: 4030) ⁽²⁵⁾	EU: Niet geconsolideerd voor rechtspersonen die worden gecontroleerd ⁽²⁶⁾ door natuurlijke of rechtspersonen uit een land dat niet tot de Unie behoort en meer dan 5 % van de invoer van olie of aardgas door de Unie vertegenwoordigt. Niet geconsolideerd voor de oprichting van rechtstreekse filialen (oprichting als vennootschap is vereist).
6. ZAKELIJKE DIENSTEN	
A. Vrije beroepen	
<p>a) Rechtskundige diensten ⁽²⁷⁾ (CPC 861) ⁽²⁸⁾</p> <p>behalve rechtskundig advies, juridische documentatie en certificering die worden verstrekt door beoefenaars van juridische beroepen die met publieke functies zijn belast, zoals notarissen, gerechtsdeurwaarders of andere ambtenaren.</p>	<p>AT: De participatie van Singaporese advocaten (die in Singapore volledig gekwalificeerd moeten zijn) in het aandelenkapitaal van een advocatenkantoor en hun aandeel in het bedrijfsresultaat mogen maximaal 25 % bedragen. Zij mogen in de besluitvorming geen beslissende invloed hebben.</p> <p>BE: Voor vertegenwoordiging in andere dan strafzaken voor het "<i>Hof van Cassatie</i>" gelden quota's.</p> <p>FR: Voor de toegang van advocaten tot het beroep van "<i>avocat auprès de la Cour de Cassation</i>" en "<i>avocat auprès du Conseil d'Etat</i>" gelden quota's.</p> <p>DK: Uitsluitend juristen met een Deense vergunning tot uitoefening van het beroep van advocaat en in Denemarken geregistreerde advocatenkantoren mogen aandeelhouder zijn van een Deens advocatenkantoor. Uitsluitend juristen met een Deense vergunning tot uitoefening van het beroep van advocaat mogen bestuurder of beheerder van een Deens advocatenkantoor zijn. Om een Deense vergunning te verkrijgen, moet een Deens juridisch examen worden afgelegd.</p> <p>FR: Bepaalde rechtsvormen ("<i>association d'avocats</i>" en "<i>société en participation d'avocat</i>") zijn voorbehouden aan advocaten die in Frankrijk ten volle tot de balie zijn toegelaten. In een advocatenkantoor dat diensten verstrekt met betrekking tot Frans of EU-recht, moeten minstens 75 % van de partners, die 75 % van de aandelen in handen hebben, advocaten zijn die in Frankrijk ten volle tot de balie zijn toegelaten.</p> <p>HR: Vertegenwoordiging van partijen voor de rechtbank kan alleen worden verricht door leden van de Kroatische balie (in het Kroatisch: "<i>odvjetnici</i>"). Om lid te worden van de balie is Kroatisch staatsburgerschap vereist.</p> <p>HU: Commerciële aanwezigheid moet de vorm aannemen van een partnerschap met een Hongaarse advocaat (<i>ügyvéd</i>), een Hongaars advocatenkantoor (<i>ügyvédi iroda</i>) of een vertegenwoordiging.</p> <p>PL: Hoewel voor EU-advocaten andere soorten rechtsvormen beschikbaar zijn, hebben buitenlandse advocaten uitsluitend toegang tot de rechtsvormen geregistreerde vennootschap of commanditaire vennootschap.</p>

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
b) 1. Boekhouders (CPC 86212 andere dan accountants, CPC 86213, CPC 86219 en CPC 86220)	<p>AT: De participatie van Singaporese accountants (die bevoegd moeten zijn verklaard overeenkomstig de wetten van Singapore) in het aandelenkapitaal van een Oostenrijkse rechtspersoon en hun aandeel in het bedrijfsresultaat mogen maximaal 25 % bedragen, wanneer zij geen lid zijn van de Oostenrijkse beroepsvereniging.</p> <p>CY: Alvorens toegang wordt verleend, wordt een onderzoek naar de economische behoefte uitgevoerd. Belangrijkste criteria: de werkgelegenheid in de subsector.</p> <p>DK: Buitenlandse accountants kunnen na toestemming van het Deense agentschap voor handel en ondernemingen (Danish Commerce and Companies Agency) partnerschappen met in Denemarken officieel erkende accountants aangaan.</p>
b) 2. Accountants (CPC 86211 en 86212 andere dan boekhouders)	<p>AT: De participatie Singaporese auditors (die bevoegd moeten zijn verklaard overeenkomstig de wetten van Singapore) in het aandelenkapitaal van een Oostenrijkse rechtspersoon en hun aandeel in het bedrijfsresultaat mogen maximaal 25 % bedragen, wanneer zij geen lid zijn van de Oostenrijkse beroepsvereniging.</p> <p>CY: Alvorens toegang wordt verleend, wordt een onderzoek naar de economische behoefte uitgevoerd. Belangrijkste criteria: de werkgelegenheid in de subsector.</p> <p>CZ, SK: Minimaal 60 % van het kapitaal of de stemrechten moet in handen van staatsburgers zijn.</p> <p>DK: Buitenlandse accountants kunnen na toestemming van het Deense agentschap voor handel en ondernemingen (Danish Commerce and Companies Agency) partnerschappen met in Denemarken officieel erkende accountants aangaan.</p> <p>HR: Geen, behalve dat auditdiensten uitsluitend door rechtspersonen mogen worden uitgevoerd.</p> <p>LV: In een handelsonderneming van beëdigde auditors moet meer dan 50 procent van de aandelen met stemrecht in handen zijn van beëdigde auditors of handelsondernemingen van beëdigde auditors in de Unie.</p> <p>LT: Minstens 75 procent van de aandelen moet in handen zijn van auditors of auditondernemingen in de Unie.</p> <p>SE: Alleen in Zweden erkende auditors mogen audits uitvoeren binnen bepaalde rechtspersonen, zoals alle vennootschappen met beperkte aansprakelijkheid. Alleen zij mogen aandeelhouder zijn van of partner zijn in ondernemingen die erkende audits (voor officiële doeleinden) uitvoeren. De titels "erkende auditor" en "toegelaten auditor" mogen uitsluitend door in Zweden erkende of toegelaten auditors worden gebruikt; niet-erkende en niet-toegelaten auditors van coöperatieve samenwerkingsverbanden en bepaalde andere ondernemingen moeten ingezetenen zijn van de Europese Economische Ruimte, tenzij de regering of een door de regering benoemde overheidsinstantie in afzonderlijke gevallen toestemming geeft om hiervan af te wijken. Ingezetenschap is verplicht voor erkenning.</p>

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
c) Belastingconsulenten (CPC 863) ⁽²⁹⁾	<p>AT: De participatie van Singaporese belastingconsulenten (die bevoegd moeten zijn verklaard overeenkomstig de wetten van Singapore) in het aandelenkapitaal van een Oostenrijkse rechtspersoon en hun aandeel in het bedrijfsresultaat mogen maximaal 25 % bedragen. Deze beperking geldt alleen voor degenen die geen lid zijn van de Oostenrijkse beroepsvereniging.</p> <p>CY: Alvorens toegang wordt verleend, wordt een onderzoek naar de economische behoefte uitgevoerd. Belangrijkste criteria: de werkgelegenheid in de subsector.</p>
d) Architecten en e) Stedenbouwkundigen en landschapsarchitecten (CPC 8671 en CPC 8674)	<p>BG: Voor projecten van nationaal of regionaal belang moeten Singaporese investeerders werken in partnerschap met of als onderaannemers van plaatselijke investeerders.</p> <p>LV: Voor architecten geldt dat om een vergunning te krijgen drie jaar werkervaring in Letland op het gebied van ontwerpen en een universitair diploma vereist zijn; met de vergunning is het mogelijk zakelijke activiteiten op te zetten en daarbij de volledige juridische aansprakelijkheid te aanvaarden en contracten aan te gaan.</p> <p>FR: Dienstverlening mag uitsluitend via een SEL (een naamloze vennootschap, een vennootschap met beperkte aansprakelijkheid of een commanditaire vennootschap) of een SCP geschieden.</p>
f) Ingenieurs en g) Ingenieurs: geïntegreerde diensten (CPC 8672 en CPC 8673)	<p>BG: Voor projecten van nationaal of regionaal belang moeten Singaporese investeerders werken in partnerschap met of als onderaannemers van plaatselijke investeerders.</p>
h) Artsen (psychologen daaronder begrepen) en tandartsen (CPC 9312 en deel van CPC 85201)	<p>CY, EE, FI, MT: Niet geconsolideerd.</p> <p>AT: Niet geconsolideerd, behalve voor tandartsen en voor psychologen en psychotherapeuten. Geen voor tandartsen en voor psychologen en psychotherapeuten.</p> <p>DE: Onderzoek naar de economische behoefte voor artsen en tandartsen die bij publieke ziektekostenverzekeringen aangesloten patiënten mogen behandelen. Belangrijkste criteria: tekort aan artsen en tandartsen in de betrokken regio.</p> <p>FR: Hoewel voor investeerders in de Europese Unie andere soorten rechtsvormen beschikbaar zijn, hebben Singaporese investeerders uitsluitend toegang tot de rechtsvormen "<i>société d'exercice libéral</i>" en "<i>société civile professionnelle</i>".</p> <p>HR: Voor alle personen die rechtstreeks aan patiënten diensten verlenen of patiënten behandelen, is een vergunning van hun beroepsvereniging vereist.</p> <p>LV: Onderzoek naar de economische behoefte. Belangrijkste criteria: tekort aan artsen en tandartsen in de betrokken regio.</p>

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
	<p>BG, LT: Voor dienstverlening is toestemming nodig, waarbij wordt uitgegaan van een vraaggestuurd gezondheidszorgplan op basis van de bevolkingsomvang en de aanwezige artsen en tandartsen.</p> <p>SI: Niet geconsolideerd voor sociale geneeskunde, hygiënische, epidemiologische en medisch-ecologische diensten; de levering van bloed, bloedpreparaten en transplantaten; en autopsie.</p> <p>UK: Vestiging van artsen in het kader van de National Health Service is afhankelijk van een bezettingsplan voor medisch personeel.</p>
i) Dierenartsen (CPC 932)	<p>AT, CY, EE, MT, SI: Niet geconsolideerd.</p> <p>BG: Onderzoek naar de economische behoefte. Belangrijkste criteria: bevolking en concentratie van bestaande ondernemingen.</p> <p>HU: Onderzoek naar de economische behoefte. Belangrijkste criteria: arbeidsvoorwaarden in de sector.</p> <p>FR: Dienstverlening uitsluitend via "<i>société d'exercice libéral</i>" of "<i>société civile professionnelle</i>".</p> <p>PL: Buitenlandse personen kunnen een vergunning aanvragen om hun beroep uit te oefenen.</p>
j) 1. Verloskundigen (deel van CPC 93191)	<p>BG, CZ, FI, HU, MT, SI, SK: Niet geconsolideerd.</p> <p>FR: Hoewel voor investeerders in de Europese Unie andere soorten rechtsvormen beschikbaar zijn, hebben Singaporese investeerders uitsluitend toegang tot de rechtsvormen "<i>société d'exercice libéral</i>" en "<i>société civile professionnelle</i>".</p> <p>LT: Er kan een onderzoek naar de economische behoefte worden uitgevoerd. Belangrijkste criteria: de werkgelegenheid in de subsector.</p> <p>HR: Voor alle personen die rechtstreeks aan patiënten diensten verlenen of patiënten behandelen, is een vergunning van hun beroepsvereniging vereist.</p>
j) 2. Verpleegkundigen, fysiotherapeuten en paramedisch personeel (deel van CPC 93191)	<p>AT: Buitenlandse investeerders zijn uitsluitend in de volgende activiteiten toegelaten: verpleegkundigen, fysiotherapeuten, ergotherapeuten, logopedisten, diëtisten en voedingsdeskundigen.</p> <p>BG, MT: Niet geconsolideerd.</p> <p>FI, SI: Niet geconsolideerd voor fysiotherapeuten en paramedisch personeel.</p> <p>FR: Hoewel voor investeerders in de Europese Unie andere soorten rechtsvormen beschikbaar zijn, hebben Singaporese investeerders uitsluitend toegang tot de rechtsvormen "<i>société d'exercice libéral</i>" en "<i>société civile professionnelle</i>".</p>

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
	<p>LT: Er kan een onderzoek naar de economische behoefte worden uitgevoerd. Belangrijkste criteria: de werkgelegenheid in de subsector.</p> <p>LV: Onderzoek naar de economische behoefte voor buitenlandse fysiotherapeuten en paramedisch personeel. Belangrijkste criteria: de werkgelegenheid in de betrokken regio.</p> <p>HR: Voor alle personen die rechtstreeks aan patiënten diensten verlenen of patiënten behandelen, is een vergunning van hun beroepsvereniging vereist.</p>
<p>k) Detailhandel in geneesmiddelen en detailhandel in medische en orthopedische goederen (CPC 63211) en andere door apothekers verstrekte diensten ⁽³⁰⁾</p>	<p>AT, BG, CY, FI, MT, PL, RO, SE, SI: Niet geconsolideerd.</p> <p>BE, DE, DK, EE, ES, FR, IT, HR, HU, IE, LV, PT, SK: Hiervoor wordt een onderzoek naar de economische behoefte uitgevoerd. Belangrijkste criteria: bevolking en geografische concentratie van bestaande apotheken.</p>
<p>B. Diensten in verband met computers (CPC 84)</p>	<p>Geen.</p>
<p>C. Speur- en ontwikkelingswerk ⁽³¹⁾</p>	
<p>a) Speur- en ontwikkelingswerk op het gebied van de natuurwetenschappen (CPC 851)</p>	<p>EU: Voor door de overheid gefinancierd speur- en ontwikkelingswerk kunnen exclusieve rechten en/of vergunningen alleen worden toegekend aan onderdanen van de lidstaten van de Unie en aan rechtspersonen uit de Unie die hun hoofdvestiging in de Unie hebben.</p>
<p>b) Speur- en ontwikkelingswerk op het gebied van de maatschappij- en geesteswetenschappen (CPC 852 behalve psychologen) ⁽³²⁾</p>	<p>Geen.</p>
<p>c) Interdisciplinair speur- en ontwikkelingswerk (CPC 853)</p>	<p>EU: Voor door de overheid gefinancierd speur- en ontwikkelingswerk kunnen exclusieve rechten en/of vergunningen alleen worden toegekend aan onderdanen van de lidstaten van de Unie en aan rechtspersonen uit de Unie die hun hoofdvestiging in de Unie hebben.</p>
<p>D. Exploitatie van en handel in onroerend goed ⁽³³⁾</p>	

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
a) Van eigen of geleased onroerend goed (CPC 821)	Geen, behalve DK: De titel "makelaar in onroerend goed" mag uitsluitend worden gebruikt door personen die zijn ingeschreven in het register voor makelaars in onroerend goed. In artikel 25, lid 2, van de Wet op de verkoop van onroerend goed zijn de vereisten voor opneming in het register neergelegd. De wet vereist onder meer dat de aanvrager ingezetene is van Denemarken of van de Europese Unie, de Europese Economische Ruimte of Zwitserland. Daarnaast moet overeenkomstig richtsnoeren van het Deense agentschap voor handel en ondernemingen (Danish Authority of Enterprise and Construction) rekening worden gehouden met een aantal vereisten betreffende het theoretische inzicht en de praktische kennis van de aanvrager. De wet op de verkoop van onroerend goed is uitsluitend bij handel met Deense consumenten van toepassing. Er kan overige regelgeving gelden met betrekking tot de mogelijkheden voor buitenlanders om in Denemarken onroerend goed te kopen of te verkopen, bijv. ingezetenschapvereisten.
b) Voor een vast bedrag of op contractbasis (CPC 822)	Geen.
E. Verhuur/lease zonder bedieningspersoneel	
a) Schepen (CPC 83103)	<p>AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LT, LV LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: Niet geconsolideerd voor de oprichting van een geregistreerde onderneming om een vloot te laten varen onder de vlag van de staat waar de onderneming gevestigd wordt.</p> <p>LT: Schepen moeten eigendom zijn van Litouwse natuurlijke personen of in Litouwen gevestigde ondernemingen.</p> <p>SE: Singaporese eigenaren mogen alleen onder Zweedse vlag varen wanneer de Zweedse operationele invloed aantoonbaar dominant is.</p>
b) Luchtvaartuigen (CPC 83104)	EU: Luchtvaartuigen die door luchtvaartmaatschappijen uit de Europese Unie worden gebruikt, moeten in de lidstaat van de Europese Unie die de luchtvaartmaatschappij vergunning heeft verleend of elders in de Europese Unie geregistreerd zijn. Het luchtvaartuig moet eigendom zijn van natuurlijke personen die aan specifieke nationaliteitscriteria voldoen, of van rechtspersonen die voldoen aan specifieke criteria betreffende eigendom van kapitaal en zeggenschap (de nationaliteit van directieleden inbegrepen). Voor kortlopende leasecontracten of in uitzonderlijke omstandigheden kan ontheffing worden verleend.
c) Andere vervoermiddelen (CPC 83101, CPC 83102 en CPC 83105)	Geen.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
d) Andere machines en werktuigen (CPC 83106, CPC 83107, CPC 83108 en CPC 83109)	Geen.
e) Consumentenartikelen (CPC 832)	Geen, behalve: BE, FR: Niet geconsolideerd voor CPC 83202.
f) Verhuur van telecommunicatieapparatuur (CPC 7541)	Geen.
F. Andere zakelijke diensten	
a) Reclame (CPC 871)	Geen.
b) Markt- en opinieonderzoek (CPC 864)	Geen.
c) Advies op het gebied van bedrijfsbeheer (CPC 865)	Geen.
d) Diensten in verband met advies op het gebied van bedrijfsbeheer (CPC 866)	HU: Niet geconsolideerd voor arbitrage en bemiddeling (CPC 86602).
e) Technische testen en toetsen ⁽³⁴⁾ (CPC 8676)	Geen, behalve SK: De oprichting van rechtstreekse filialen is niet toegestaan (oprichting als vennootschap is vereist).
f) Adviseurs en consultants in verband met landbouw, jacht en bosbouw (deel van CPC 881)	Geen.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
g) Adviseurs en consulenten in verband met visserij (deel van CPC 882)	Geen.
h) Adviseurs en consulenten in verband met de industrie (deel van CPC 884 en deel van CPC 885)	Geen.
i) Arbeidsbemiddeling en personeelsvoorziening	
i) 1. Werving en selectie van leidinggevend personeel (CPC 87201)	BG, CY, CZ, DE, EE, FI, HR, LV, LT, MT, PL, PT, RO, SK, SI: Niet geconsolideerd. ES: Staatsmonopolie.
i) 2. Werving en selectie van personeel (CPC 87202)	AT, BG, CY, CZ, EE, FI, HR, LV, LT, MT, PL, PT, RO, SK: Niet geconsolideerd. BE, ES, FR, IT: Staatsmonopolie. DE: Hiervoor wordt een onderzoek naar de economische behoefte uitgevoerd. Belangrijkste criteria: situatie op en ontwikkeling van de arbeidsmarkt.
i) 3. Leveren van kantoorpersoneel (CPC 87203)	AT, BG, CY, CZ, DE, EE, FI, HR, LV, LT, MT, PL, PT, RO, SK, SI: Niet geconsolideerd. IT: Staatsmonopolie.
i) 4. Modellenagentschappen (deel van CPC 87209)	Geen.
i) 5. Leveren van huishoudelijke hulp, arbeiders voor handel en bedrijf, verpleegkundig en ander personeel (CPC's 87204, 87205, 87206, 87209)	Alle lidstaten behalve HU: Niet geconsolideerd. HU: Geen.
j) 1. Opsporingsdiensten (CPC 87301)	BE, BG, CY, CZ, DE, ES, EE, FR, EL, HR, HU, IE, IT, LV, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI: Niet geconsolideerd.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
j) 2. Beveiligingsdiensten (CPC 87302, CPC 87303, CPC 87304 en CPC 87305)	<p>DK: Nationaliteit en ingezetenschap vereist voor de leden van de raad van bestuur. Niet geconsolideerd voor de voorziening van bewaking van vliegvelden.</p> <p>HR: Niet geconsolideerd.</p> <p>BG, CY, CZ, EE, FI, LV, LT, MT, PL, RO, SI, SK: De vergunning wordt soms alleen verleend aan onderdanen en in het land geregistreerde organisaties.</p> <p>ES: Alleen toegang met voorafgaande vergunning. Bij het verlenen van de vergunning houdt de ministerraad rekening met voorwaarden als bekwaamheid, professionele integriteit en onafhankelijkheid, toereikendheid van de verleende bescherming voor de veiligheid van de bevolking en de openbare orde.</p>
k) Aanverwante wetenschappelijke en technische adviezen ⁽³⁵⁾ (CPC 8675)	FR: Buitenlandse investeerders hebben een specifieke vergunning nodig voor exploratie en prospectie.
l) 1. Onderhoud en reparatie van schepen (deel van CPC 8868)	Geen.
l) 2. Onderhoud en reparatie van spoorwagematerieel (deel van CPC 8868)	<p>LV: Staatsmonopolie.</p> <p>SE: Een onderzoek naar de economische behoefte wordt ingesteld wanneer een investeerder zijn eigen terminalinfrastructuurfaciliteiten wil opzetten. Belangrijkste criteria: beschikbare ruimte en capaciteit.</p>
l) 3. Onderhoud en reparatie van auto's, motorfietsen, sneeuwscooters en wegtransportmiddelen (CPC 6112, CPC 6122, deel van CPC 8867 en deel van CPC 8868)	SE: Een onderzoek naar de economische behoefte wordt ingesteld wanneer een investeerder zijn eigen terminalinfrastructuurfaciliteiten wil opzetten. Belangrijkste criteria: beschikbare ruimte en capaciteit.
l) 4. Onderhoud en reparatie van luchtvaartuigen en delen daarvan (deel van CPC 8868)	Geen.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
l) 5. Onderhoud en reparatie van producten van metaal, machines (behalve kantoor machines), toestellen (behalve transportmiddelen en kantoortoestellen) en consumentenartikelen ⁽³⁶⁾ (CPC 633, CPC 7545, CPC 8861, CPC 8862, CPC 8864, CPC 8865 en CPC 8866)	Geen.
m) Reiniging van gebouwen (CPC 874)	Geen.
n) Fotografie (CPC 875)	Geen.
o) Verpakkingsdiensten (CPC 876)	Geen.
p) Drukkerijen en uitgeverijen (CPC 88442)	<p>LT, LV: Alleen nationale rechtspersonen (geen filialen) mogen een uitgeverij oprichten.</p> <p>PL: Nationaliteitsvereiste voor de hoofdredacteur van kranten en tijdschriften.</p> <p>HR: Ingezetenschapsvereiste voor de uitgever en het redactiecomité.</p>
q) Organisatie van congressen (deel van CPC 87909)	Geen.
r) 1. Vertalers en tolken (CPC 87905)	<p>DK: Niet geconsolideerd.</p> <p>PL: Niet geconsolideerd voor beëdigde tolken.</p> <p>BG, HU, SK: Niet geconsolideerd voor officiële vertalingen en vertolkingen.</p> <p>HR: Niet geconsolideerd voor vertalingen en vertolkingen in en voor Kroatische rechtbanken.</p>

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
r) 2. Binnenhuisarchitecten en andere gespecialiseerde designers (CPC 87907)	Geen.
r) 3. Incassobureaus (CPC 87902)	<p>IT, PT: Nationaliteitsvereiste voor investeerders.</p> <p>DK: Incassobureaus zijn gereguleerd door Wet nr. 319 van 14 mei 1997 betreffende het invorderen van schulden (alsmede latere wijzigingen ervan). De wet bevat een aantal vereisten voor incassobureaus in Denemarken.</p> <p>De wet bevat onder meer regels voor de toekenning van een vergunning aan incassobureaus, de goedkeuring van bij schuldinvoering betrokken personeel, de invordering van schulden en de intrekking van de vergunning van incassobureaus.</p>
r) 4. Kredietrapportage (CPC 87901)	<p>BE: Voor consumentenkredietgegevensbanken, nationaliteitsvereiste voor investeerders.</p> <p>IT, PT: Nationaliteitsvereiste voor investeerders.</p>
r) 5. Vermenigvuldigen van teksten (CPC 87904) ⁽³⁷⁾	Geen.
r) 6. Advies inzake telecommunicatie (CPC 7544)	Geen.
r) 7. Telefoonbeantwoording (CPC 87903)	Geen.
7. COMMUNICATIE	

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
<p>A. Post- en koeriersdiensten (Diensten in verband met het verwerken ⁽³⁸⁾ van postzendingen ⁽³⁹⁾ volgens onderstaande lijst van subsectoren, naar binnen- en buitenlandse bestemmingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> i) verwerking van een op enigerlei fysieke drager aangebrachte schriftelijke geadresseerde mededeling ⁽⁴⁰⁾, waaronder hybride postdiensten en direct mail, ii) verwerking van geadresseerde pakjes en pakketten ⁽⁴¹⁾, iii) verwerking van geadresseerd drukwerk ⁽⁴²⁾, iv) verwerking van onder i) tot en met iii) bedoelde poststukken als aangetekende of verzekerde zendingen, v) expresbesteldiensten ⁽⁴³⁾ voor onder i) tot en met iii) bedoelde zendingen, vi) verwerking van niet-geadresseerde zendingen en vii) uitwisseling van documenten ⁽⁴⁴⁾. <p>Subsectoren i), iv) en v) blijven buiten beschouwing wanneer zij onder diensten vallen die kunnen worden voorbehouden voor brievenpost die 5 keer minder kost dan het publieke basistarief, mits de brieven minder dan 100 gram wegen ⁽⁴⁵⁾, en voor aangetekende zendingen bij gerechtelijke of administratieve procedures.)</p> <p>(deel van CPC 751, deel van CPC 71235 ⁽⁴⁶⁾ en deel van CPC 73210 ⁽⁴⁷⁾)</p>	<p>Geen.</p>

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
B. Telecommunicatie Het leveren van inhoud die via telecommunicatiediensten wordt verzonden, valt hier niet onder.	
a) Alle diensten die bestaan uit de transmissie en ontvangst van elektromagnetische signalen ⁽⁴⁸⁾ , behalve radio- en televisieomroep ⁽⁴⁹⁾ .	Geen ⁽⁵⁰⁾ .
8. BOUWNIJVERHEID EN CIVIELTECHNISCHE DIENSTEN IN VERBAND DAARMEE (CPC 511, CPC 512, CPC 513, CPC 514, CPC 515, CPC 516, CPC 517 en CPC 518)	Geen.
9. HANDEL (behalve de handel in wapens, munitie, springstoffen en ander oorlogsmaterieel) Alle hieronder vermelde subsectoren ⁽⁵¹⁾	AT: Niet geconsolideerd voor de handel in pyrotechnische producten, ontvlambare producten, explosieven en giftige stoffen. Voor de handel in farmaceutische producten en tabaksproducten kunnen exclusieve rechten en/of vergunningen alleen worden toegekend aan onderdanen van de lidstaten van de Unie en aan rechtspersonen uit de Unie die hun hoofdvestiging in de Unie hebben. FI: Niet geconsolideerd voor de handel in alcoholhoudende dranken en farmaceutische producten. HR: Niet geconsolideerd voor de handel in tabaksproducten.
A. Handelsbemiddeling	
a) Handelsbemiddeling in auto's, motorfietsen, sneeuwscooters en delen en toebehoren daarvan (deel van CPC 61111, deel van CPC 6113 en deel van CPC 6121)	Geen.
b) Andere handelsbemiddeling (CPC 621)	Geen.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
B. Groothandel	
a) Groothandel in auto's, motorfietsen, sneeuwscooters en delen en toebehoren daarvan (deel van CPC 61111, deel van CPC 6113 en deel van CPC 6121)	Geen.
b) Groothandel in telecommunicatie-eindapparatuur (deel van CPC 7542)	Geen.
c) Overige groothandel (CPC 622, behalve groothandel in energieproducten ⁽⁵²⁾)	<p>FR, IT: Staatstabaksmonopolie.</p> <p>FR: Voor vergunningen voor de groothandel in geneesmiddelen wordt een onderzoek naar de economische behoefte gedaan. Belangrijkste criteria: bevolking en geografische concentratie van bestaande apotheken.</p>
<p>C. Detailhandel ⁽⁵³⁾</p> <p>Detailhandel in auto's, motorfietsen, sneeuwscooters en delen en toebehoren daarvan (CPC 61112, deel van CPC 6113 en deel van CPC 6121)</p> <p>Detailhandel in telecommunicatie-eindapparatuur (deel van CPC 7542)</p> <p>Detailhandel in voedingsmiddelen (CPC 631)</p> <p>Detailhandel in andere (niet-energie)goederen, behalve detailhandel in geneesmiddelen en medische en orthopedische goederen ⁽⁵⁴⁾ (CPC 632 behalve CPC 63211 en 63297)</p>	<p>ES, FR, IT: Staatstabaksmonopolie.</p> <p>BE, BG, DK, FR, IT, MT, PT: Voor vergunningen voor warenhuizen (in FR alleen voor grote warenhuizen) wordt een onderzoek naar de economische behoefte gedaan. Belangrijkste criteria: het aantal bestaande warenhuizen en de gevolgen daarvoor, de bevolkingsdichtheid, de geografische spreiding, de gevolgen voor het verkeer en potentiële nieuwe werkgelegenheid.</p> <p>IE, SE: Niet geconsolideerd voor detailhandel in alcoholhoudende dranken.</p> <p>SE: Onderzoek naar de economische behoefte kan worden ingesteld voor de tijdelijke handel in kleding, schoeisel en voedingsmiddelen die niet op de plaats van verkoop worden geconsumeerd. Belangrijkste criteria: het effect op de bestaande winkels in de betrokken geografische zone.</p>
D. Franchising (CPC 8929)	Geen.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
10. ONDERWIJS (alleen particulier gefinancierd)	
<p>A. Basisonderwijs (CPC 921)</p> <p>B. Voortgezet onderwijs (CPC 922)</p> <p>C. Hoger onderwijs(CPC 923)</p> <p>D. Volwasseneneducatie (CPC 924)</p>	<p>EU: Een concessie is vereist voor participatie van particuliere operatoren in het onderwijsnetwerk.</p> <p>AT: Niet geconsolideerd voor hoger onderwijs en volwasseneneducatie via radio of televisie.</p> <p>BG: Niet geconsolideerd voor basis- en/of voortgezet onderwijs door buitenlandse natuurlijke personen en verenigingen en voor hoger onderwijs.</p> <p>CZ, SK: Nationaliteitsvereiste voor de meerderheid van de bestuursleden. Niet geconsolideerd voor hoger onderwijs, behalve voor postsecundair technisch en beroepsonderwijs (CPC 92310).</p> <p>CY, FI, MT, RO, SE: Niet geconsolideerd.</p> <p>EL: Nationaliteitsvereiste voor de meerderheid van de bestuursleden van scholen van het basis- en het voortgezet onderwijs. Niet geconsolideerd voor hogeronderwijsinstellingen die staatsdiploma's afgeven.</p> <p>ES, IT: Onderzoek naar de economische behoefte voor het openen van particuliere universiteiten die erkende diploma's of graden mogen toekennen. De procedure omvat een advies van het parlement. Belangrijkste criteria: bevolking en concentratie van bestaande instellingen.</p> <p>HR: Niet geconsolideerd voor basisonderwijs (CPC 921). Voortgezet onderwijs: Geen voor rechtspersonen.</p> <p>HU, SK: Het aantal scholen dat wordt opgericht kan worden beperkt door de plaatselijke overheid (of door de centrale overheid in geval van een instelling voor hoger onderwijs) die bevoegd is om vergunningen te verlenen.</p> <p>LV: Niet geconsolideerd voor voortgezet technisch en beroepsonderwijs voor gehandicapte leerlingen (CPC 9224).</p> <p>SI: Niet geconsolideerd voor basisscholen. Nationaliteitsvereiste voor de meerderheid van de bestuursleden van scholen van het voortgezet en het hoger onderwijs.</p>

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
E. Overig onderwijs (CPC 929)	<p>AT, BE, BG, CY, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LV, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SI, SE, UK: Niet geconsolideerd.</p> <p>CZ, SK: Een concessie is vereist voor participatie van particuliere operatoren in het onderwijsnetwerk. Nationaliteitsvereiste voor de meerderheid van de bestuursleden.</p>
<p>11. MILIEUDIENSTEN ⁽⁵⁵⁾</p> <p>A. Diensten in verband met afvalwater (CPC 9401) ⁽⁵⁶⁾</p> <p>B. Beheer van vaste en gevaarlijke afvalstoffen, behalve grensoverschrijdend vervoer van gevaarlijke afvalstoffen</p> <p> a) Afvalverzameling en -verwerking (CPC 9402)</p> <p> b) Hygiënediensten en vergelijkbare diensten (CPC 9403)</p> <p>C. Bescherming van luchtkwaliteit en klimaat (CPC 9404) ⁽⁵⁷⁾</p> <p>D. Sanering en reiniging van bodem en water</p> <p> a) Behandeling en sanering van verontreinigde bodem en verontreinigd water (deel van CPC 9406) ⁽⁵⁸⁾</p> <p>E. Lawaaibestrijding en reductie van trillingen (CPC 9405)</p> <p>F. Bescherming van de biodiversiteit en het landschap</p> <p> a) Bescherming van natuur en landschap (deel van CPC 9406)</p> <p>G. Overige diensten in verband met milieu en aanverwante diensten (CPC 9409)</p>	Geen.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
12. FINANCIËLE DIENSTEN	
A. Verzekeringen en aanverwante diensten	<p>AT: Vergunningen voor filialen van Singaporese verzekeringsmaatschappijen worden geweigerd indien de verzekerder in Singapore geen rechtsvorm heeft die overeenstemt met of vergelijkbaar is met die van een naamloze vennootschap of een onderlinge verzekeringsmaatschappij.</p> <p>BG, ES: Voordat een Singaporese verzekeraar in Bulgarije of Spanje een filiaal of agentschap kan oprichten met het oog op de aanbidding van bepaalde soorten verzekeringen, moet hij in Singapore al minstens vijf jaar over een vergunning voor het aanbieden van dezelfde soorten verzekeringen beschikken.</p> <p>EL: Het recht van vestiging strekt zich niet uit tot de oprichting van kantoren of andere permanente vertegenwoordigingen van verzekeringsmaatschappijen, behalve wanneer dergelijke kantoren als agentschappen, filialen of hoofdkantoren worden gevestigd.</p> <p>FI: Minstens de helft van de financiers en de leden van de raad van bestuur en de raad van toezicht van een verzekeringsmaatschappij moeten ingezetenen van de Unie zijn, tenzij de bevoegde instantie ontheffing verleent. Singaporese verzekeraars kunnen in Finland geen vergunning verkrijgen voor de oprichting van een filiaal om wettelijke pensioenverzekeringen aan te bieden.</p> <p>IT: De toestemming tot oprichting van filialen is in laatste instantie aan het oordeel van de toezichhoudende autoriteiten onderworpen.</p> <p>BG, PL: Verzekeringstussenpersonen moeten hun activiteiten verrichten via een lokale vennootschap (geen filialen).</p> <p>PT: Singaporese verzekeringsondernemingen die een filiaal in Portugal willen vestigen, moeten minstens vijf jaar praktijkervaring kunnen aantonen. De oprichting van rechtstreekse filialen is niet toegestaan voor verzekeringsintermediairs, maar is voorbehouden aan ondernemingen die overeenkomstig de wetgeving van een lidstaat van de Unie zijn opgericht.</p> <p>SK: Singaporese burgers mogen een verzekeringsmaatschappij in de vorm van een naamloze vennootschap oprichten of via een dochteronderneming met statutaire zetel in Slowakije verzekeringsactiviteiten verrichten (geen filialen).</p> <p>SI: Buitenlandse investeerders kunnen niet participeren in verzekeringsondernemingen die worden geprivatiseerd. Alleen in Slovenië opgerichte ondernemingen (geen filialen) en natuurlijke personen van Sloveense nationaliteit mogen lid zijn van onderlinge verzekeringsmaatschappijen. Voor advies en de regeling van schade-eisen moet een entiteit met rechtspersoonlijkheid worden opgericht (geen filialen).</p>

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
	SE: Niet in Zweden geregistreerde verzekeringsmakelaars mogen zich alleen via een filiaal vestigen.
B. Bankdiensten en andere financiële diensten (behalve verzekeringen)	<p>EU: Alleen ondernemingen met statutaire zetel in de Unie kunnen als bewaarder van activa van beleggingsfondsen optreden. Voor het beheer van unit trusts en beleggingsfondsen moet een gespecialiseerde beheermaatschappij worden opgericht met hoofdkantoor en statutaire zetel in dezelfde lidstaat van de Unie.</p> <p>BG: Pensioenverzekeringen kunnen worden aangeboden via participatie in naar Bulgaars recht opgerichte verzekeringsmaatschappijen (geen filialen). De voorzitters van de raad van beheer en de raad van bestuur moeten hun vaste ingezetenen zijn van Bulgarije.</p> <p>CY: Alleen leden van de Cypriotische effectenbeurs (makelaars) mogen het effectenbedrijf op Cyprus uitoefenen. Een makelaarsbedrijf kan alleen als lid van de Cypriotische effectenbeurs worden geregistreerd als het is opgericht en in een register is ingeschreven overeenkomstig de bedrijvenwet van Cyprus (geen filialen).</p> <p>HR: Geen, behalve voor vereffening- en verrekeningsdiensten waarbij het Centraal agentschap voor bewaringsdiensten de enige aanbieder in Kroatië is. Toegang tot de diensten van het agentschap wordt op niet-discriminerende wijze verleend aan niet-ingezetenen.</p> <p>HU: Voor filialen van Singaporese instellingen is het niet toegestaan de activa van particuliere pensioenfondsen te beheren, noch aan beheer van risicokapitaal te doen. Minstens twee leden van de raad van bestuur van een financiële instelling moeten Hongaarse onderdanen zijn, die ingezetenen zijn in de zin van de van toepassing zijnde deviezenregelgeving en sinds ten minste één jaar een ingezetenen zijn van Hongarije.</p> <p>IE: Voor collectieve beleggingsfondsen die als unit trust of vennootschap met variabel kapitaal zijn opgezet (andere dan instellingen voor collectieve beleggingen in overdraagbare effecten, icbe's), moeten de beheerder/depositaris en de beheermaatschappij naar Iers recht of naar het recht van een andere lidstaat van de Unie opgerichte ondernemingen zijn (geen filialen). In het geval van een commanditaire beleggingsvennootschap moet minstens één algemene partner een naar Iers recht opgerichte onderneming zijn. Om lid te worden van een Ierse effectenbeurs moet een entiteit hetzij a) een vergunning hebben verkregen in Ierland, hetgeen veronderstelt dat deze entiteit een naar Iers recht opgerichte onderneming is of een partnerschap is aangegaan en over een hoofdkantoor/maatschappelijke zetel in Ierland beschikt of b) in een andere lidstaat van de Unie een vergunning hebben gekregen overeenkomstig de richtlijn van de Unie inzake beleggingsdiensten.</p>

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
	<p>IT: Om met een vestiging in Italië het effectenafwikkelingssysteem te mogen beheren, moet een onderneming naar Italiaans recht zijn opgericht (geen filialen). Om met een vestiging in Italië centrale depositodiensten voor effecten te mogen beheren, moeten ondernemingen naar Italiaans recht zijn opgericht (geen filialen). Voor andere collectieve beleggingsfondsen dan overeenkomstig wetgeving van de Unie geharmoniseerde icbe's, moet de beheerder/depositaris in Italië geregistreerd zijn of een in een andere lidstaat van de Unie geregistreerde onderneming zijn met een filiaal in Italië. Beheermaatschappijen van niet overeenkomstig wetgeving van de Unie geharmoniseerde icbe's moeten eveneens naar Italiaans recht zijn opgericht (geen filialen). Alleen banken, verzekeringsmaatschappijen, beleggingsmaatschappijen en ondernemingen die overeenkomstig de wetgeving van de Unie geharmoniseerde icbe's beheren en hun hoofdkantoor in de Unie hebben, alsook naar Italiaans recht opgerichte icbe's, mogen de middelen van pensioenfondsen beheren. In geval van huis-aan-huis-verkoop moet gebruik worden gemaakt van de diensten van erkende verkopers van financiële producten die ingezetene zijn van een lidstaat van de Unie. Vertegenwoordigingen van buitenlandse tussenpersonen mogen geen activiteiten in verband met beleggingsdiensten verrichten.</p> <p>LT: Voor het beheer van de activa moet een gespecialiseerde beheermaatschappij worden opgericht (geen filialen). Enkel ondernemingen met statutaire zetel in Litouwen kunnen als bewaarder van activa optreden.</p> <p>PT: Pensioenfondsen mogen uitsluitend worden beheerd door gespecialiseerde ondernemingen die naar Portugees recht zijn opgericht, door verzekeringsondernemingen die in Portugal zijn gevestigd en gemachtigd zijn levensverzekeringen aan te bieden of door entiteiten die in andere lidstaten van de Unie pensioenfondsen mogen beheren (niet geconsolideerd voor de oprichting van rechtstreekse filialen vanuit landen die geen lidstaat van de Unie zijn).</p> <p>RO: Voor filialen van buitenlandse instellingen is het niet toegestaan activa te beheren.</p> <p>SK: Investeringsdiensten kunnen worden verleend door banken, beleggingsmaatschappijen, investeringsfondsen en effectenhandelaren met de rechtsvorm van een naamloze vennootschap met eigen vermogen (geen filialen).</p> <p>SI: Niet geconsolideerd voor participatie in banken die worden geprivatiseerd en voor particuliere pensioenfondsen (niet-verplichte pensioenfondsen).</p> <p>SE: De oprichter van een spaarbank moet een in de Unie ingezetene natuurlijke persoon zijn.</p>

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
13. GEZONDHEIDSZORG EN MAATSCHAPPELIJKE DIENSTVERLENING ⁽⁵⁹⁾ (alleen particulier gefinancierde diensten)	
<p>A. Ziekenhuizen (CPC 9311)</p> <p>B. Ambulances (CPC 93192)</p> <p>C. Intramurale gezondheidszorg, andere dan verpleging in een ziekenhuis (CPC 93193)</p> <p>D. Maatschappelijke dienstverlening (CPC 933)</p>	<p>EU: Een concessie is vereist voor de participatie van particuliere operatoren in het netwerk van gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening. Er kan een onderzoek naar de economische behoefte worden uitgevoerd. Belangrijkste criteria: het aantal bestaande instellingen en de gevolgen daarvoor, de vervoersinfrastructuur, de bevolkingsdichtheid, de geografische spreiding en potentiële nieuwe werkgelegenheid.</p> <p>AT, SI: Niet geconsolideerd voor ambulances.</p> <p>BG: Niet geconsolideerd voor ziekenhuizen, ambulances en intramurale gezondheidszorg, andere dan verpleging in een ziekenhuis.</p> <p>CY, CZ, FI, MT, SE, SK: Niet geconsolideerd.</p> <p>HU: Niet geconsolideerd voor maatschappelijke dienstverlening.</p> <p>PL: Niet geconsolideerd voor ambulances, intramurale gezondheidszorg andere dan verpleging in een ziekenhuis, en voor maatschappelijke dienstverlening.</p> <p>BE, UK: Niet geconsolideerd voor ambulances, intramurale gezondheidszorg andere dan verpleging in een ziekenhuis, en voor maatschappelijke dienstverlening andere dan herstellingsoorden, verpleegtehuizen en bejaardenhuizen.</p> <p>HR: Voor alle personen die rechtstreeks aan patiënten diensten verlenen of patiënten behandelen, is een vergunning van hun beroepsvereniging vereist.</p>
14. TOERISME EN DIENSTEN IN VERBAND MET REIZEN	
<p>A. Hotels, restaurants en catering (CPC 641, CPC 642 en CPC 643)</p> <p>behalve catering in de luchtvaart</p>	<p>BG: Oprichting naar Bulgaars recht is vereist (geen filialen).</p> <p>IT: Er wordt een onderzoek naar de economische behoefte gedaan voor bars, cafés en restaurants. Belangrijkste criteria: bevolking en concentratie van bestaande instellingen.</p> <p>HR: Vestiging in beschermde gebieden van specifiek historisch en cultureel belang en binnen nationale of natuurparken is onderworpen aan goedkeuring door de regering van de Republiek Kroatië, hetgeen kan worden geweigerd.</p>

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouwen
B. Reisbureaus en reisorganisatoren (inclusief reisleiders) (CPC 7471)	<p>BG: Niet geconsolideerd voor de oprichting van rechtstreekse filialen (oprichting als vennootschap is vereist).</p> <p>PT: Oprichting van een onderneming met hoofdkantoor in Portugal verplicht (niet geconsolideerd voor filialen).</p>
C. Toeristengidsen (CPC 7472)	Geen.
15. CULTUUR, SPORT EN RECREATIE (andere dan audiovisuele diensten)	
A. Amusement (inclusief theater, concerten, circussen en discotheken) (CPC 9619)	<p>CY, CZ, FI, MT, PL, RO, SI, SK: Niet geconsolideerd.</p> <p>BG: Niet geconsolideerd, behalve voor theaterproducenten, zanggroepen, bands en orkesten (CPC 96191), auteurs, componisten, beeldhouwers, entertainers en andere individuele artiesten (CPC 96192), en aanverwante theaterdiensten (CPC 96193).</p> <p>EE: Niet geconsolideerd voor ander amusement (CPC 96199) behalve voor bioscopen.</p> <p>LV: Niet geconsolideerd, behalve voor bioscopen (deel van CPC 96199).</p>
B. Nieuws- en persagentschappen (CPC 962)	<p>FR: De participatie van buitenlanders in ondernemingen die publicaties in het Frans uitgeven, mag niet meer bedragen dan 20 % van het kapitaal van of de stemrechten in de onderneming. Persagentschappen: niet geconsolideerd, behalve dat Singaporese persagentschappen een filiaal of kantoor in Frankrijk mogen vestigen met als enige doel nieuws te vergaren. Ter verduidelijking: een dergelijk filiaal of kantoor mag geen nieuws verspreiden.</p> <p>BG, CY, CZ, EE, HU, LT, MT, RO, PL, SI, SK: Niet geconsolideerd.</p> <p>PT: Nieuwsagentschappen die in Portugal als N.V. (<i>Sociedade Anónima</i>) zijn opgericht, moeten hun sociaal vermogen in de vorm van aandelen op naam hebben.</p>
C. Bibliotheken, archieven, musea en overige culturele diensten ⁽⁶⁰⁾ (CPC 963)	<p>BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HR, HU, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: Niet geconsolideerd.</p> <p>AT, LT: Voor de participatie van particuliere exploitanten in bibliotheken, archieven, musea en andere netwerken van culturele diensten is een concessie of vergunning vereist.</p>

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
D. Sport (CPC 9641)	AT, SI: Niet geconsolideerd voor skischolen en berggidsen. BG, CY, CZ, EE, LV, MT, PL, RO, SK: Niet geconsolideerd.
E. Recreatieparken en stranden (CPC 96491)	Geen.
16. VERVOER	
A. Zeevaart ⁽⁶¹⁾	
a) Internationaal personenvervoer (CPC 7211 zonder nationale cabotage ⁽⁶²⁾) b) Internationaal goederenvervoer (CPC 7212 zonder nationale cabotage ⁽⁶³⁾)	AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LT, LU, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: Niet geconsolideerd voor de oprichting van een geregistreeerde onderneming om een vloot te laten varen onder de vlag van de staat waar de onderneming gevestigd wordt.
B. Binnenvaart	
a) Personenvervoer (CPC 7221 zonder nationale cabotage ⁽⁶⁴⁾) b) Goederenvervoer (CPC 7222 zonder nationale cabotage ⁽⁶⁵⁾)	EU: In maatregelen gebaseerd op bestaande of toekomstige overeenkomsten over de toegang tot binnenwateren (waaronder overeenkomsten inzake het Rijn-Main-Donau-kanaal) worden bepaalde verkeersrechten voorbehouden aan maatschappijen in de betrokken landen die voldoen aan het nationaliteitsvereiste voor eigenaren. Onderworpen aan regelingen voortvloeiende uit de Akte van Mannheim inzake de Rijnvaart. AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: Niet geconsolideerd voor de oprichting van een geregistreeerde onderneming om een vloot te laten varen onder de vlag van de staat waar de onderneming gevestigd wordt. SK: Niet geconsolideerd voor de oprichting van rechtstreekse filialen (oprichting als vennootschap is vereist).

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
	<p>AT: Natuurlijke personen moeten aan het nationaliteitsvereiste voldoen om een scheepvaartmaatschappij op te richten. Bij vestiging als rechtspersoon geldt het nationaliteitsvereiste voor de raad van bestuur en de raad van toezicht-houders. Een geregistreerde onderneming of permanente vestiging in Oostenrijk is vereist. Daarnaast moet het merendeel van de aandelen in handen zijn van burgers van de Unie.</p> <p>HR: Niet geconsolideerd.</p> <p>BG: Niet geconsolideerd voor de oprichting van rechtstreekse filialen (oprichting als vennootschap is vereist).</p> <p>HU: Overheidsparticipatie in een onderneming kan vereist zijn.</p> <p>FI: Diensten mogen alleen worden verstrekt door schepen die onder Finse vlag varen.</p>
<p>C. Vervoer per spoor ⁽⁶⁶⁾</p> <p>a) Personenvervoer (CPC 7111)</p> <p>b) Goederenvervoer (CPC 7112)</p>	<p>BG, SK: Niet geconsolideerd voor de oprichting van rechtstreekse filialen (oprichting als vennootschap is vereist).</p> <p>HR: Niet geconsolideerd.</p>
<p>D. Vervoer over de weg ⁽⁶⁷⁾</p>	
<p>a) Personenvervoer (CPC 7121 en CPC 7122)</p>	<p>EU: Buitenlandse investeerders mogen binnen een lidstaat geen vervoer aanbieden (cabotage), behalve voor verhuur van busdiensten met chauffeur, zonder dienstregeling.</p> <p>EU: Onderzoek naar de economische behoefte voor taxi's. Belangrijkste criteria: het aantal bestaande ondernemingen en de gevolgen daarvoor, de bevolkingsdichtheid, de geografische spreiding, de gevolgen voor het verkeer en potentiële nieuwe werkgelegenheid.</p> <p>AT: Exclusieve rechten en/of vergunningen kunnen alleen worden toegekend aan onderdanen van de lidstaten van de Unie en aan rechtspersonen uit de Unie die hun hoofdvestiging in de Unie hebben.</p>

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
	<p>BG: Exclusieve rechten en/of vergunningen kunnen alleen worden toegekend aan onderdanen van de lidstaten van de Unie en aan rechtspersonen uit de Unie die hun hoofdvestiging in de Unie hebben. Niet geconsolideerd voor de oprichting van rechtstreekse filialen (oprichting als vennootschap is vereist).</p> <p>FI en LV: Vergunning vereist; deze is niet geldig voor in het buitenland geregistreerde voertuigen.</p> <p>LV, SE: Gevestigde ondernemingen zijn verplicht in het betrokken land geregistreerde voertuigen te gebruiken.</p> <p>ES: Onderzoek naar de economische behoefte voor CPC 7122. Belangrijkste criteria: plaatselijke vraag.</p> <p>IT, PT: Onderzoek naar de economische behoefte voor limousines. Belangrijkste criteria: het aantal bestaande ondernemingen en de gevolgen daarvoor, de bevolkingsdichtheid, de geografische spreiding, de gevolgen voor het verkeer en potentiële nieuwe werkgelegenheid.</p> <p>ES, IE, IT: Onderzoek naar de economische behoefte voor intercitybussen. Belangrijkste criteria: het aantal bestaande ondernemingen en de gevolgen daarvoor, de bevolkingsdichtheid, de geografische spreiding, de gevolgen voor het verkeer en potentiële nieuwe werkgelegenheid.</p> <p>FR: Niet geconsolideerd voor intercitybussen.</p>
<p>b) Goederenvervoer ⁽⁶⁸⁾ (CPC 7123, behalve vervoer van post- en koerierzendingen voor eigen rekening ⁽⁶⁹⁾).</p>	<p>AT, BG: Exclusieve rechten en/of vergunningen kunnen alleen worden toegekend aan onderdanen van de lidstaten van de Unie en aan rechtspersonen uit de Unie die hun hoofdvestiging in de Unie hebben.</p> <p>BG: Niet geconsolideerd voor de oprichting van rechtstreekse filialen (oprichting als vennootschap is vereist).</p> <p>FI, LV: Vergunning vereist; deze is niet geldig voor in het buitenland geregistreerde voertuigen.</p> <p>LV, SE: Gevestigde ondernemingen zijn verplicht in het betrokken land geregistreerde voertuigen te gebruiken.</p> <p>IT, SK: Onderzoek naar de economische behoefte. Belangrijkste criteria: plaatselijke vraag.</p>

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
E. Vervoer van goederen andere dan brandstof, via pijpleidingen ⁽⁷⁰⁾ ⁽⁷¹⁾ (CPC 7139)	AT: Exclusieve rechten kunnen alleen worden toegekend aan onderdanen van de lidstaten van de Unie en aan rechtspersonen uit de Unie die hun hoofdvestiging in de Unie hebben.
17. ONDERSTEUNENDE DIENSTEN VOOR VERVOER ⁽⁷²⁾	
<p>A. Hulpdiensten voor het zeevervoer ⁽⁷³⁾</p> <p>a) Opslag (deel van CPC 742)</p> <p>b) In- en uitklaring ⁽⁷⁴⁾</p> <p>c) Diensten in verband met de opslag van containers ⁽⁷⁵⁾</p> <p>d) Diensten van scheepsagenten ⁽⁷⁶⁾</p> <p>e) Maritieme expediteursdiensten ⁽⁷⁸⁾</p> <p>f) Verhuur van schepen met bemanning (CPC 7213)</p> <p>g) Duwen en slepen (CPC 7214)</p> <p>h) Ondersteunende diensten voor zeevaart (deel van CPC 745)</p> <p>i) Andere ondersteunende en bijbehorende diensten (inclusief catering) (deel van CPC 749)</p>	<p>AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: Niet geconsolideerd voor de oprichting van een geregistreerde onderneming om een vloot te laten varen onder de vlag van de staat waar de onderneming gevestigd wordt.</p> <p>IT: Onderzoek naar de economische behoefte ⁽⁷⁷⁾ voor de behandeling van zeevracht. Belangrijkste criteria: het aantal bestaande ondernemingen en de gevolgen daarvoor, de bevolkingsdichtheid, de geografische spreiding en potentiële nieuwe werkgelegenheid. Ingezetenschaarsvereiste voor "raccomandatario marittimo".</p> <p>BG: Niet geconsolideerd voor de oprichting van rechtstreekse filialen (oprichting als vennootschap is vereist). Wat diensten van scheepsagenten betreft, hebben Singaporese scheepvaartmaatschappijen het recht om filialen op te richten die als agent voor hun belangrijkste kantoren mogen optreden. Ondersteunende diensten voor zeevervoer waarvoor schepen nodig zijn, mogen uitsluitend worden verleend door schepen die de Bulgaarse vlag voeren. Nationaliteitsvereiste.</p> <p>HR: Niet geconsolideerd voor in- en uitklaring, diensten in verband met de opslag van containers, diensten van scheepsagenten en maritieme expediteursdiensten. Voor behandeling van zeevracht, opslag, andere ondersteunende en bijbehorende diensten (inclusief catering), duwen en slepen en ondersteunende diensten voor zeevaart: geen, behalve dat van buitenlandse rechtspersonen wordt vereist dat zij een onderneming vestigen in Kroatië, waaraan op grond van een openbare aanbestedingsprocedure een concessie moet worden verleend door de havenautoriteit. Het aantal dienstverleners kan worden beperkt overeenkomstig de beperkingen van de haven capaciteit.</p> <p>SI: In- en uitklaring alleen door in Slovenië gevestigde rechtspersonen (geen filialen).</p> <p>FI: Diensten mogen alleen worden verstrekt door schepen die onder Finse vlag varen.</p>

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
<p>B. Hulpdiensten voor de binnenvaart ⁽⁷⁹⁾</p> <p>a) Vrachtbehandeling (deel van CPC 741)</p> <p>b) Opslag (deel van CPC 742)</p> <p>c) Bevrachtingsagenten (deel van CPC 748)</p> <p>d) Verhuur van schepen met bemanning (CPC 7223)</p> <p>e) Duwen en slepen (CPC 7224)</p> <p>f) Ondersteunende diensten voor de binnenvaart (deel van CPC 745)</p> <p>g) Andere ondersteunende en bijbehorende diensten (deel van CPC 749)</p>	<p>EU: In maatregelen gebaseerd op bestaande of toekomstige overeenkomsten over de toegang tot binnenwateren (waaronder overeenkomsten inzake het Rijn-Main-Donau-kanaal) worden bepaalde verkeersrechten voorbehouden aan maatschappijen in de betrokken landen die voldoen aan het nationaliteitsvereiste voor eigenaren. Onderworpen aan regelingen voortvloeiende uit de Akte van Mannheim inzake de Rijnvaart.</p> <p>AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: Niet geconsolideerd voor de oprichting van een geregistreerde onderneming om een vloot te laten varen onder de vlag van de staat waar de onderneming gevestigd wordt.</p> <p>AT: Natuurlijke personen moeten aan het nationaliteitsvereiste voldoen om een scheepvaartmaatschappij op te richten. Bij vestiging als rechtspersoon geldt het nationaliteitsvereiste voor de raad van bestuur en de raad van toezicht-houders. Registratie van een onderneming of permanente vestiging in Oostenrijk is vereist. Daarnaast moet het merendeel van de aandelen in handen zijn van burgers van de Unie, behalve voor opslag, bevrachtingsagenten en inspecties vóór verzending.</p> <p>BG: Niet geconsolideerd voor de oprichting van rechtstreekse filialen (oprichting als vennootschap is vereist). Participatie in Bulgaarse ondernemingen is beperkt tot 49 procent.</p> <p>HU: Overheidsparticipatie in een onderneming kan vereist zijn, behalve voor opslag.</p> <p>FI: Diensten mogen alleen worden verstrekt door schepen die onder Finse vlag varen.</p> <p>SI: In- en uitklaring alleen door in Slovenië gevestigde rechtspersonen (geen filialen).</p> <p>HR: Niet geconsolideerd.</p>

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
<p>C. Hulpdiensten voor vervoer per spoor ⁽⁸⁰⁾</p> <p>a) Vrachtbehandeling (deel van CPC 741)</p> <p>b) Opslag (deel van CPC 742)</p> <p>c) Bevrachtingsagenten (deel van CPC 748)</p> <p>d) Duwen en slepen (CPC 7113)</p> <p>e) Ondersteunende diensten voor vervoer per spoor (CPC 743)</p> <p>f) Andere ondersteunende en bijbehorende diensten (deel van CPC 749)</p>	<p>BG: Niet geconsolideerd voor de oprichting van rechtstreekse filialen (oprichting als vennootschap is vereist). Participatie in Bulgaarse ondernemingen is beperkt tot 49 procent.</p> <p>SI: In- en uitklaring alleen door in Slovenië gevestigde rechtspersonen (geen filialen).</p> <p>HR: Niet geconsolideerd voor duwen en slepen.</p>
<p>D. Hulpdiensten voor vervoer over de weg ⁽⁸¹⁾</p> <p>a) Vrachtbehandeling (deel van CPC 741)</p> <p>b) Opslag (deel van CPC 742)</p> <p>c) Bevrachtingsagenten (deel van CPC 748)</p> <p>d) Verhuur van vrachtauto's met chauffeur (CPC 7124)</p> <p>e) Ondersteunende diensten in verband met het vervoer over de weg (CPC 744)</p> <p>f) Andere ondersteunende en bijbehorende diensten (deel van CPC 749)</p>	<p>AT: Voor de verhuur van vrachtauto's met chauffeur kunnen alleen vergunningen worden toegekend aan onderdanen van de lidstaten van de Unie en aan rechtspersonen uit de Unie die hun hoofdvestiging in de Unie hebben. Nationaliteitsvereiste voor personen en aandeelhouders die gemachtigd zijn om een rechtspersoon of een partnerschap te vertegenwoordigen.</p> <p>BG: Niet geconsolideerd voor de oprichting van rechtstreekse filialen (oprichting als vennootschap is vereist). Participatie in Bulgaarse ondernemingen is beperkt tot 49 procent. Nationaliteitsvereiste.</p> <p>FI: Voor de verhuur van vrachtauto's met chauffeur is een vergunning vereist; maar er worden geen vergunningen verleend voor in het buitenland geregistreerde voertuigen.</p> <p>SI: In- en uitklaring alleen door in Slovenië gevestigde rechtspersonen (geen filialen).</p> <p>MT: Nationaliteitsvereiste.</p> <p>HR: Niet geconsolideerd voor de verhuur van vrachtauto's met chauffeur.</p>

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
F. Hulpdiensten voor vervoer van andere goederen dan brandstof via pijpleidingen ⁽⁸²⁾ a) Opslag van andere goederen dan brandstof vervoerd via pijpleidingen ⁽⁸³⁾ (deel van CPC 742)	Geen, behalve AT: Nationaliteitsvereiste voor algemeen directeuren.
18. OVERIG VERVOER	
Gecombineerd vervoer	Alle lidstaten behalve AT, BG, CY, CZ, EE, HR, HU, LT, LV, MT, PL, RO, SE, SI, SK: Geen, behoudens de in deze lijst van verbintenissen opgenomen beperkingen die voor elk van de wijzen van vervoer gelden. AT, BG, CY, CZ, EE, HR, HU, LT, LV, MT, PL, RO, SE, SI, SK: Niet geconsolideerd.
19. ENERGIEDIENSTEN	
A. Diensten in verband met de mijnbouw ⁽⁸⁴⁾ (CPC 883) ⁽⁸⁵⁾	Geen.
B. Vervoer van brandstoffen via pijpleidingen ⁽⁸⁶⁾ (CPC 7131)	AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: Niet geconsolideerd.
C. Opslag van via pijpleidingen vervoerde brandstoffen ⁽⁸⁷⁾ (deel van CPC 742)	PL: Het kan investeerders uit landen die energieleveranciers zijn, worden verboden controle over de activiteit te verkrijgen. Niet geconsolideerd voor de oprichting van rechtstreekse filialen (oprichting als vennootschap is vereist).
D. Groothandel in vaste, vloeibare en gasvormige brandstoffen en aanverwante producten (CPC 62271) en groothandel in elektriciteit, stoom en warm water ⁽⁸⁸⁾	EU: Niet geconsolideerd voor de groothandel in elektriciteit, stoom en warm water.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
E. Detailhandel in motorbrandstoffen (CPC 613) F. Detailhandel in stookolie, flessengas, steenkool en brandhout (CPC 63297) en detailhandel in elektriciteit, gas (niet in flessen), stoom en warm water ⁽⁸⁹⁾	EU: Niet geconsolideerd voor de detailhandel in motorbrandstoffen, elektriciteit, gas (niet in flessen), stoom en warm water. BE, BG, DK, FR, IT, MT, PT: Voor de detailhandel in motorbrandstoffen, flessengas, steenkool en brandhout wordt voor vergunningen voor warenhuizen (in FR alleen voor grote warenhuizen) een onderzoek naar de economische behoefte gedaan. Belangrijkste criteria: het aantal bestaande warenhuizen en de gevolgen daarvoor, de bevolkingsdichtheid, de geografische spreiding, de gevolgen voor het verkeer en potentiële nieuwe werkgelegenheid.
G. Diensten in verband met de distributie van energie ⁽⁹⁰⁾ (CPC 887)	AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, IE, HU, IT, LU, LT, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SE, UK: Niet geconsolideerd, behalve voor advies (geen voor advies). SI: Niet geconsolideerd, behalve voor diensten in verband met gasdistributie (geen voor gasdistributie).
20. OVERIGE DIENSTEN, NIET ELDERS INGEDEELD	
a) Wassen, reinigen en verven (CPC 9701)	Geen.
b) Haarverzorging (CPC 97021)	IT: Er wordt op nationaal niveau een onderzoek naar de economische behoefte gedaan. Een eventueel onderzoek naar de economische behoefte betreft een beperking van het aantal ondernemingen. Belangrijkste criteria: bevolking en concentratie van bestaande ondernemingen.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
c) Cosmetische behandeling, manicure en pedicure (CPC 97022)	IT: Er wordt op nationaal niveau een onderzoek naar de economische behoefte gedaan. Een eventueel onderzoek naar de economische behoefte betreft een beperking van het aantal ondernemingen. Belangrijkste criteria: bevolking en concentratie van bestaande ondernemingen.
d) Overige schoonheidsverzorging n.e.g. (CPC 97029)	IT: Er wordt op nationaal niveau een onderzoek naar de economische behoefte gedaan. Een eventueel onderzoek naar de economische behoefte betreft een beperking van het aantal ondernemingen. Belangrijkste criteria: bevolking en concentratie van bestaande ondernemingen.
e) Kuuroorden en niet-therapeutische massages, voor zover die met het oog op ontspanning en lichamelijk welzijn en niet voor medische of revalidatiedoeleinden worden verstrekt ⁽⁹¹⁾ ⁽⁹²⁾ (CPC ver. 1.0 97230)	Geen.
f) Telecommunicatieverbinding (CPC 7543)	Geen.

⁽¹⁾ Het Bulgaarse eigendomsrecht kent de volgende beperkte eigendomsrechten: gebruiksrecht, bouwrecht, recht van bovenbouw en erfdiensbaarheden.

⁽²⁾ Wat de dienstensectoren betreft, gaan deze beperkingen niet verder dan de beperkingen in de bestaande GATS-verbintenissen.

⁽³⁾ Wat de dienstensectoren betreft, gaan deze beperkingen niet verder dan de beperkingen in de bestaande GATS-verbintenissen.

⁽⁴⁾ Wat de dienstensectoren betreft, gaan deze beperkingen niet verder dan de beperkingen in de bestaande GATS-verbintenissen.

⁽⁵⁾ Volgens de wet inzake handelsondernemingen worden in Slovenië gevestigde filialen niet als rechtspersoon beschouwd; maar voor hun activiteiten worden zij behandeld als dochterondernemingen Dit is in overeenstemming met artikel XXVIII, onder g), van de GATS.

⁽⁶⁾ Er kan geen gedetailleerde, volledige lijst per sector worden opgesteld omdat openbare nutsbedrijven vaak ook op lagere niveaus dan het centrale niveau bestaan. Voor een beter begrip zullen specifieke voetnoten in deze lijst van verbintenissen op een illustratieve en niet-exhaustieve manier die sectoren markeren waar openbare nutsbedrijven een belangrijke rol spelen.

⁽⁷⁾ Deze beperking geldt niet voor de telecommunicatie en voor diensten in verband met computers.

⁽⁸⁾ Overeenkomstig artikel 54 van het Verdrag betreffende de werking van de Unie worden deze dochterondernemingen beschouwd als rechtspersonen uit de Unie. Voor zover zij een daadwerkelijke en duurzame band met de economie van de Europese Unie hebben, genieten zij de voordelen van de interne markt van de Unie, wat onder meer de vrijheid van vestiging en de vrijheid van dienstverlening in alle lidstaten van de Unie inhoudt.

⁽⁹⁾ Bij dergelijke investeringen spelen doorgaans naast economische ook niet-economische belangen voor deze instanties een rol.

⁽¹⁰⁾ Totale som van activa of totale som van schulden plus kapitaal.

⁽¹¹⁾ Landbouw-, jacht-, bosbouw- en visserijadviseurs en -consulenten zijn opgenomen in ZAKELIJKE DIENSTEN onder 6.F.f) en 6.F.g).

⁽¹²⁾ Landbouw-, jacht-, bosbouw- en visserijadviseurs en -consulenten zijn opgenomen in ZAKELIJKE DIENSTEN onder 6.F.f) en 6.F.g).

⁽¹³⁾ Landbouw-, jacht-, bosbouw- en visserijadviseurs en -consulenten zijn opgenomen in ZAKELIJKE DIENSTEN onder 6.F.f) en 6.F.g).

⁽¹⁴⁾ De horizontale beperking inzake openbare nutsbedrijven is van toepassing.

⁽¹⁵⁾ Omvat niet de diensten in verband met de mijnbouw voor een vast bedrag of op contractbasis op olie- en gasvelden, die zijn opgenomen in ENERGIEDIENSTEN onder 19.A.

⁽¹⁶⁾ Een rechtspersoon wordt door een of meer andere natuurlijke of rechtspersonen gecontroleerd wanneer die bevoegd zijn om een meerderheid van de directeurs te benoemen of om de activiteiten op een andere manier juridisch te sturen. In het bijzonder wanneer meer dan 50 % van de aandelen in handen zijn van één rechtspersoon, wordt deze geacht de controle te hebben.

⁽¹⁷⁾ Onder deze sector vallen niet de adviseurs en consulenten ten aanzien van de industrie, die zijn opgenomen in ZAKELIJKE DIENSTEN onder 6.F.h).

⁽¹⁸⁾ De sector is beperkt tot vervaardiging. Dit omvat geen audiovisuele activiteiten of activiteiten met een culturele inhoud.

⁽¹⁹⁾ Uitgeven en drukken voor een vast bedrag of op contractbasis zijn opgenomen in ZAKELIJKE DIENSTEN onder 6.F.p).

⁽²⁰⁾ De horizontale beperking inzake openbare nutsbedrijven is van toepassing.

- (21) Een rechtspersoon wordt door een of meer andere natuurlijke of rechtspersonen gecontroleerd wanneer die bevoegd zijn om een meerderheid van de directeurs te benoemen of om de activiteiten op een andere manier juridisch te sturen. In het bijzonder wanneer meer dan 50 % van de aandelen in handen zijn van één rechtspersoon, wordt deze geacht de controle te hebben.
- (22) De horizontale beperking inzake openbare nutsbedrijven is van toepassing.
- (23) Omvat niet de exploitatie van elektriciteitstransmissie- en distributiesystemen voor een vast bedrag of op contractbasis, die is opgenomen in ENERGIEDIENSTEN.
- (24) Omvat niet het transport van aardgas en gasvormige brandstoffen via pijpleidingen, de transmissie en distributie van gas voor een vast bedrag of op contractbasis en de verkoop van aardgas en gasvormige brandstoffen, die zijn opgenomen in ENERGIEDIENSTEN.
- (25) Omvat niet de transmissie en distributie van stoom en warm water voor een vast bedrag of op contractbasis en de verkoop van stoom en warm water, die zijn opgenomen in ENERGIEDIENSTEN.
- (26) Een rechtspersoon wordt door een of meer andere natuurlijke of rechtspersonen gecontroleerd wanneer die bevoegd zijn om een meerderheid van de directeurs te benoemen of om de activiteiten op een andere manier juridisch te sturen. In het bijzonder wanneer meer dan 50 % van de aandelen in handen zijn van één rechtspersoon, wordt deze geacht de controle te hebben.
- (27) Als gevolg van de geleidelijke liberalisatie van de markt voor rechtskundige diensten in Singapore, kan Singapore nog geen verdere verbintenissen betreffende markttoegang in deze sector aangaan. Met het oog op het verlenen van verdere markttoegang evalueren de partijen uiterlijk twee jaar na de inwerkingtreding van deze overeenkomst hun verbintenissen betreffende rechtskundige diensten. De partijen kunnen bij besluiten van het bij artikel 16.2 (Gespecialiseerde comités) opgerichte Comité voor de handel in diensten, investeringen en overheidsopdrachten de lijst van elk van beide partijen dienovereenkomstig aanpassen.
- (28) Omvat rechtskundig advies en rechtskundige vertegenwoordiging, arbitrage en bemiddeling, juridische documentatie en certificering. Verstrekking van rechtskundige diensten is uitsluitend toegestaan met betrekking tot internationaal publiekrecht, EU-recht en het recht van de jurisdicties waar de dienstverlener of zijn personeel gekwalificeerd is als advocaat, en is, net als andere diensten, onderworpen aan vergunningsvereisten en -procedures die van toepassing zijn in de lidstaten van de Unie. Voor advocaten die rechtskundige diensten verlenen met betrekking tot internationaal publiekrecht en buitenlands recht, kunnen deze vergunningsvereisten en -procedures onder meer de vorm aannemen van de naleving van plaatselijke beroepscodes, gebruik van de titel uit het eigen land (tenzij erkenning met de titel in het gastland werd verkregen), vereisten in verband met verzekeringen, gewone registratie bij de balie van het gastland of een vereenvoudigde toegang tot de balie van het gastland via een bekwaamheidstest en een wettelijk of professioneel domicilie in het gastland. Rechtskundige diensten met betrekking tot EU-recht moeten in principe worden uitgevoerd door of via een volledig gekwalificeerde advocaat die in een lidstaat van de Unie tot de balie is toegelaten en persoonlijk optreedt, en rechtskundige diensten met betrekking tot het recht van een lidstaat van de Unie moeten in principe worden uitgevoerd door of via een volledig gekwalificeerde advocaat die in die lidstaat tot de balie is toegelaten en persoonlijk optreedt. Voor vertegenwoordiging voor rechtbanken en andere bevoegde instanties in de Unie kan daarom volledige toelating tot de balie in de betrokken lidstaat van de Unie noodzakelijk zijn aangezien dat de beoefening van het EU-recht en van het nationale procesrecht inhoudt. Niettemin mogen buitenlandse advocaten die niet ten volle tot de balie zijn toegelaten in bepaalde lidstaten in civielrechtelijke procedures een partij vertegenwoordigen die onderdaan is van of behoort tot de staat waarin de advocaat gemachtigd is zijn beroep uit te oefenen.
- (29) Omvat niet: rechtskundig advies en rechtskundige vertegenwoordiging in belastingaangelegenheden. Deze zijn opgenomen onder 1.A.a). Rechtskundige diensten.
- (30) Het verstrekken van geneesmiddelen aan het grote publiek is, net als het verlenen van andere diensten, onderworpen aan de vergunnings- en kwalificatievereisten en -procedures die in de lidstaten van de Unie gelden. Algemeen genomen is deze activiteit aan apothekers voorbehouden. In een aantal lidstaten is alleen het verstrekken van geneesmiddelen op voorschrift aan apothekers voorbehouden.
- (31) De horizontale beperking inzake openbare nutsbedrijven is van toepassing.
- (32) Deel van CPC 85201, dat is opgenomen onder 6.A.h) Artsen en tandartsen.
- (33) De betrokken dienst houdt verband met het beroep van makelaar in onroerend goed en heeft geen gevolgen voor de rechten van en/of beperkingen voor natuurlijke en rechtspersonen die onroerend goed kopen.
- (34) De horizontale beperking inzake openbare nutsbedrijven is van toepassing op technische testen en toetsen die verplicht zijn voor de toekenning van vergunningen voor het in de handel brengen of voor gebruiksvergunningen (zoals autokeuring, voedingsmiddeleninspectie).
- (35) De horizontale beperking inzake openbare nutsbedrijven is van toepassing op bepaalde activiteiten met betrekking tot mijnbouw (bv. mineralen, olie en gas).
- (36) Onderhoud en reparatie van transportmiddelen (CPC 6112, 6122, 8867 en CPC 8868) zijn opgenomen onder 6.F.l)1. tot en met 6.F.l)4. Onderhoud en reparatie van kantoormachines en -toestellen, inclusief computers (CPC 845), zijn opgenomen onder 6.B. Diensten in verband met computers.
- (37) Omvat niet drukkerijen, die onder CPC 88442 vallen en zijn opgenomen onder 6.F.p).
- (38) Het begrip "verwerken" omvat ophalen, sorteren, vervoeren en bezorgen.
- (39) Het begrip "postzending" omvat alle poststukken die door een bedrijf worden verwerkt, ongeacht of dit bedrijf publiek of particulier is.
- (40) Bijvoorbeeld brieven of briefkaarten.
- (41) Met inbegrip van boeken en catalogi.
- (42) Dagbladen, kranten, tijdschriften.
- (43) Expresbesteldiensten bieden naast snellere en betrouwbaardere verzending extra dienstverlening in de vorm van ophalen vanaf het verzendpunt, persoonlijke aflevering bij de geadresseerde, het volgen en opsporen van zendingen, de mogelijkheid om het adres of de geadresseerde tijdens het vervoer te wijzigen, en ontvangstbevestiging.
- (44) Levering van middelen, met inbegrip van het verschaffen van adhoc-ruimte alsmede vervoer door derden, voor zelfbestelling door de wederzijdse uitwisseling van postzendingen tussen gebruikers die zich op deze dienst abonneren. Het begrip "postzending" omvat alle poststukken die door een bedrijf worden verwerkt, ongeacht of dit bedrijf publiek of particulier is.
- (45) Onder "brievenspost" wordt verstaan: een op enigerlei fysieke drager aangebrachte schriftelijke mededeling die wordt vervoerd en besteld op het door de afzender op de zending zelf of op de omslag daarvan vermelde adres. Boeken, catalogi, kranten en tijdschriften worden niet als brievenspost aangemerkt.

- (46) Vervoer van post- en koerierzendingen voor eigen rekening via elke vorm van vervoer over land.
- (47) Vervoer van post voor eigen rekening via de lucht.
- (48) Deze diensten omvatten niet online-informatie en/of gegevensverwerking (met inbegrip van de verwerking van transacties) (deel van CPC 843), die zijn opgenomen onder 6.B. Diensten in verband met computers.
- (49) Een omroep is de ononderbroken transmissieketen, via de kabel of draadloos en ongeacht de locatie van de oorspronkelijke transmissie, die vereist is voor de ontvangst en/of de weergave van geluids- en/of visuele signalen voor programma's door het volledige of een deel van het publiek. Het begrip omvat niet de toeleveringskoppelingen tussen exploitanten.
- (50) Ter verduidelijking: enkele lidstaten van de Unie handhaven overheidsdeelname bij bepaalde telecommunicatie-exploitanten. Die lidstaten behouden zich het recht voor deze overheidsdeelname ook in de toekomst te handhaven. Dit is geen beperking van de markttoegang. In België zijn de overheidsdeelname bij en de stemrechten in Belgacom vastgesteld in het kader van wettelijke bevoegdheden, die momenteel zijn vastgelegd in de Wet van 21 maart 1991 inzake de hervorming van sommige economische overheidsbedrijven.
- (51) De horizontale beperking inzake openbare nutsbedrijven is van toepassing op de handel in chemische producten, farmaceutische producten, producten voor medisch gebruik zoals medische en chirurgische instrumenten, geneeskundige stoffen en voorwerpen voor medisch gebruik, militaire uitrusting en edele metalen (en edelstenen) en in een aantal lidstaten van de Unie eveneens de handel in tabak en tabaksproducten en alcoholische dranken.
- (52) Deze diensten, die CPC 62271 omvatten, zijn opgenomen in ENERGIEDIENSTEN onder 19.D.
- (53) Omvat niet onderhoud en reparatie, die zijn opgenomen in ZAKELIJKE DIENSTEN onder 6.B. en 6.F.I).
Omvat geen detailhandel in energieproducten, die is opgenomen in ENERGIEDIENSTEN onder 19.E en 19.F.
- (54) Detailhandel in geneesmiddelen en medische en orthopedische goederen is opgenomen onder VRIJE BEROEPEN in 6.A.k).
- (55) De horizontale beperking inzake openbare nutsbedrijven is van toepassing.
- (56) Stemt overeen met afvalwaterinzameling en -behandeling.
- (57) Stemt overeen met reiniging van uitlaatgassen.
- (58) Stemt overeen met delen van bescherming van natuur en landschap.
- (59) De horizontale beperking inzake openbare nutsbedrijven is van toepassing.
- (60) De horizontale beperking inzake openbare nutsbedrijven is van toepassing.
- (61) De horizontale beperking inzake openbare nutsbedrijven is van toepassing op havendiensten en andere diensten op het gebied van zeevervoer waarvoor de openbare ruimte moet worden gebruikt.
- (62) Behoudens de activiteiten die onder de betreffende nationale wetgeving als cabotage kunnen worden beschouwd, heeft deze lijst geen betrekking op nationale cabotage voor het vervoer van passagiers of goederen tussen een haven of een plaats in een lidstaat van de Unie en een andere haven of plaats in dezelfde lidstaat, met inbegrip van het continentaal plat zoals gedefinieerd in het Zeerechtverdrag van de Verenigde Naties, en verkeer dat vertrekt uit en aankomt in dezelfde haven of plaats in een lidstaat van de Unie.
- (63) Behoudens de activiteiten die onder de betreffende nationale wetgeving als cabotage kunnen worden beschouwd, heeft deze lijst geen betrekking op nationale cabotage voor het vervoer van passagiers of goederen tussen een haven of een plaats in een lidstaat van de Unie en een andere haven of plaats in dezelfde lidstaat, met inbegrip van het continentaal plat zoals gedefinieerd in het Zeerechtverdrag van de Verenigde Naties, en verkeer dat vertrekt uit en aankomt in dezelfde haven of plaats in een lidstaat van de Unie.
- (64) Behoudens de activiteiten die onder de betreffende nationale wetgeving als cabotage kunnen worden beschouwd, heeft deze lijst geen betrekking op nationale cabotage voor het vervoer van passagiers of goederen tussen een haven of een plaats in een lidstaat van de Unie en een andere haven of plaats in dezelfde lidstaat, met inbegrip van het continentaal plat zoals gedefinieerd in het Zeerechtverdrag van de Verenigde Naties, en verkeer dat vertrekt uit en aankomt in dezelfde haven of plaats in een lidstaat van de Unie.
- (65) Behoudens de activiteiten die onder de betreffende nationale wetgeving als cabotage kunnen worden beschouwd, heeft deze lijst geen betrekking op nationale cabotage voor het vervoer van passagiers of goederen tussen een haven of een plaats in een lidstaat van de Unie en een andere haven of plaats in dezelfde lidstaat, met inbegrip van het continentaal plat zoals gedefinieerd in het Zeerechtverdrag van de Verenigde Naties, en verkeer dat vertrekt uit en aankomt in dezelfde haven of plaats in een lidstaat van de Unie.
- (66) De horizontale beperking inzake openbare nutsvoorzieningen is van toepassing op vervoer per spoor waarvoor openbare ruimte moet worden gebruikt.
- (67) De horizontale beperking inzake openbare nutsbedrijven is van toepassing.
- (68) De horizontale beperking inzake openbare nutsbedrijven is van toepassing in een aantal lidstaten.
- (69) Deel van CPC 71235, dat is opgenomen in COMMUNICATIE onder 2.A Post- en koeriersdiensten van aanhangsel 8-A-1.
- (70) Het vervoer van brandstoffen via pijpleidingen is opgenomen in ENERGIEDIENSTEN onder 19.B.
- (71) De horizontale beperking inzake openbare nutsbedrijven is van toepassing.
- (72) Omvat niet onderhoud en reparatie van transportmiddelen, die zijn opgenomen in ZAKELIJKE DIENSTEN onder 6.F.I)1. tot en met 6.F.I)4.
- (73) De horizontale beperking inzake openbare nutsbedrijven is van toepassing op havens, op andere ondersteunende diensten waarvoor openbare ruimte moet worden gebruikt en op duwen en slepen.

- (74) Onder "in- en uitklaring" wordt verstaan de afhandeling van douaneformaliteiten namens een derde met betrekking tot de in-, uit- of doorvoer van vracht, ongeacht of deze dienst de hoofdactiviteit van de dienstverlener is of een gebruikelijke aanvulling op diens hoofdactiviteit.
- (75) Onder "diensten in verband met de opslag van containers" wordt verstaan de opslag van containers op haventerreinen of verder landinwaarts, om ze te laden of te lossen, te repareren en gereed te maken voor verscheping.
- (76) Onder "diensten van scheepsagenten" wordt verstaan activiteiten waarbij de zakelijke belangen van een of meer scheepvaartlijnen of scheepvaartmaatschappijen binnen een bepaald geografisch gebied door een agent worden behartigd voor de volgende doeleinden: marketing en verkoop van zeevervoer en aanverwante diensten, van de prijsopgave tot de facturering, alsmede het afgeven van vrachtbrieven namens de maatschappijen, het kopen en weer verkopen van de nodige aanverwante diensten, het opstellen van documenten en het verschaffen van bedrijfsinformatie; het optreden namens ondernemingen, het organiseren van de afroep van aanvragen om scheepsruimte of, indien nodig, het overnemen van vracht.
- (77) Onder "maritieme expediteursdiensten" wordt verstaan de activiteit waarbij namens een verzender de verscheping wordt georganiseerd en gevolgd, door vervoersdiensten en aanverwante diensten te contracteren, documenten op te stellen en bedrijfsinformatie te verschaffen.
- (78) Deze maatregel wordt op niet-discriminatoire grondslag toegepast.
- (79) De horizontale beperking inzake diensten van openbaar nut is van toepassing op havens, op andere hulpdiensten waarvoor de openbare ruimte moet worden gebruikt, en op duwen en slepen.
- (80) De horizontale beperking inzake openbare nutsvoorzieningen is van toepassing op diensten waarvoor de openbare ruimte moet worden gebruikt.
- (81) De horizontale beperking inzake openbare nutsvoorzieningen is van toepassing op diensten waarvoor de openbare ruimte moet worden gebruikt.
- (82) Hulpdiensten voor het vervoer van brandstoffen via pijpleidingen zijn opgenomen in ENERGIEDIENSTEN onder 19.C.
- (83) De horizontale beperking inzake openbare nutsbedrijven is van toepassing.
- (84) De horizontale beperking inzake openbare nutsbedrijven is van toepassing.
- (85) Omvat de volgende diensten verleend voor een vast bedrag of op contractbasis: adviseurs en consultants met betrekking tot de mijnbouw, het exploitatierijp maken van terreinen, het installeren van booruitrusting, boren, boorkronen, bekledingsbuizen en exploitatiebuizen, modder-engineering en bevoorrading, controle van vaste stoffen, vissen en speciale operaties in de boorput, geologie van de bronnen en boorcontrole, het nemen van bodemmonsters door middel van boren, het testen van bronnen, kabels, bevoorrading met en gebruik van opvulvloeistoffen (pekkel), bevoorrading met en installatie van opvulrichtingen, cementeren (pompen onder druk), stimulatie (breken, verzuren en pompen onder druk), nazicht en herstel van bronnen alsmede het opvullen en het uit gebruik nemen van bronnen.
Omvat niet de directe toegang tot of de exploitatie van natuurlijke hulpbronnen.
Omvat niet het exploitatierijp maken van terreinen voor de winning van andere grondstoffen dan aardolie en gas (CPC 5115), dat is opgenomen onder 8. BOUWNIJVERHEID EN CIVIELTECHNISCHE DIENSTEN IN VERBAND DAARMEE.
- (86) De horizontale beperking inzake openbare nutsbedrijven is van toepassing.
- (87) De horizontale beperking inzake openbare nutsbedrijven is van toepassing.
- (88) De horizontale beperking inzake openbare nutsbedrijven is van toepassing.
- (89) De horizontale beperking inzake openbare nutsbedrijven is van toepassing.
- (90) Behalve voor advies is de horizontale beperking inzake openbare nutsbedrijven van toepassing.
- (91) Therapeutische massages en thermale kuren vallen onder 6.A.h) Artsen en tandartsen, 6.A.j)2. Verpleegkundigen, fysiotherapeuten en paramedisch personeel, en 13.A en 13.C Gezondheidszorg.
- (92) De horizontale beperking inzake openbare nutsbedrijven is van toepassing op kuuroorden en niet-therapeutische massages verstrekt in ruimten van openbaar nut zoals bepaalde waterbronnen.

UNIE

LIJST VAN SPECIFIEKE VERBINTENISSEN OVEREENKOMSTIG DE ARTIKELEN 8.14

(STAFPERSONEEL EN AFGESTUDEERDE STAGIAIRS)

EN 8.15 (VERKOPERS VAN ZAKELIJKE DIENSTEN)

(STAFPERSONEEL EN AFGESTUDEERDE STAGIAIRS EN VERKOPERS VAN ZAKELIJKE DIENSTEN)

1. In onderstaande lijst van voorbehouden zijn de economische activiteiten opgenomen die overeenkomstig de artikelen 8.7 (Lijst van specifieke verbintenissen) en 8.12 (Lijst van specifieke verbintenissen) zijn geliberaliseerd en waarvoor overeenkomstig de artikelen 8.14 (Stafpersoneel en afgestudeerde stagiairs) en 8.15 (Verkopers van zakelijke diensten) beperkingen inzake stafpersoneel en afgestudeerde stagiairs gelden, en worden deze beperkingen gespecificeerd. De onderstaande lijst bevat de volgende elementen:
  - a) de eerste kolom, waarin de sector of subsector wordt vermeld waarop beperkingen van toepassing zijn; en
  - b) de tweede kolom, waarin de toepasselijke beperkingen worden beschreven.

De Unie gaat geen verbintenissen aan voor stafpersoneel in economische activiteiten die niet overeenkomstig artikel 8.12 (Lijst van specifieke verbintenissen) zijn geliberaliseerd ("niet geconsolideerd" blijven).

2. Verbintenissen inzake stafpersoneel en afgestudeerde stagiairs zijn niet van toepassing in gevallen waarin het de bedoeling of het gevolg van hun tijdelijke aanwezigheid is in te grijpen in arbeids- of managementgeschillen of -onderhandelingen, dan wel het resultaat van dergelijke geschillen of onderhandelingen op andere wijze te beïnvloeden.
3. Onderstaande lijst van voorbehouden bevat geen maatregelen met betrekking tot kwalificatievereisten en -procedures, technische normen, en vergunningsvereisten en -procedures die geen beperking vormen in de zin van de artikelen 8.14 (Stafpersoneel en afgestudeerde stagiairs) en 8.15 (Verkopers van zakelijke diensten). Zelfs wanneer deze maatregelen (zoals een vergunningsverplichting, de verplichte erkenning van kwalificaties in gereguleerde sectoren, de verplichting om specifieke examens (inclusief taalexamens) af te leggen en de verplichting om een wettelijke verblijfplaats te hebben op het grondgebied waar de economische activiteit wordt uitgeoefend) niet in onderstaande lijst zijn opgenomen, zijn zij in elk geval van toepassing op stafpersoneel en afgestudeerde stagiairs uit Singapore.
4. Alle verplichtingen in de wet- en regelgeving van de Unie aangaande binnenkomst, verblijf, arbeid en sociale zekerheid, inclusief regelingen betreffende verblijfsduur, minimumloon en collectieve loonovereenkomsten, blijven van toepassing, ook al zijn deze niet in onderstaande lijst opgenomen.
5. Overeenkomstig artikel 8.1 (Doel en toepassingsgebied), lid 2, onder a), bevat onderstaande lijst van voorbehouden geen maatregelen betreffende door een partij toegekende subsidies.
6. Onderstaande lijst van voorbehouden doet geen afbreuk aan overheidsmonopolies en exclusieve rechten als beschreven in de lijst van verbintenissen inzake vestiging.
7. In sectoren waar onderzoek naar de economische behoefte wordt gedaan, is het belangrijkste criterium de beoordeling van de relevante marktsituatie in de lidstaat van de Unie of de regio waar de dienst zal worden verleend, onder meer met betrekking tot het aantal bestaande dienstverleners en de gevolgen voor die dienstverleners.

8. De uit de onderstaande lijst van voorbehouden voortvloeiende rechten en verplichtingen hebben geen directe werking, zodat er niet rechtstreeks rechten voor natuurlijke of rechtspersonen uit voortvloeien.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
ALLE SECTOREN	<p>Onderzoek naar de economische behoefte</p> <p>BG, HU: Voor afgestudeerde stagiairs ⁽¹⁾ worden onderzoeken naar de economische behoefte uitgevoerd.</p>
ALLE SECTOREN	<p>Toepassingsgebied van binnen de onderneming overgeplaatste personen</p> <p>BG: Het aantal binnen de onderneming overgeplaatste personen mag niet meer dan 10 procent bedragen van het gemiddelde jaarlijkse aantal burgers van de Unie dat de desbetreffende Bulgaarse rechtspersoon in dienst heeft. Wanneer het aantal werknemers minder dan 100 bedraagt, mag het aantal binnen de onderneming overgeplaatste personen, mits daarvoor een vergunning wordt verleend, meer dan 10 procent van het totale aantal werknemers bedragen.</p> <p>HU: Niet geconsolideerd voor natuurlijke personen die partner waren in een Singaporese rechtspersoon.</p>
ALLE SECTOREN	<p>Afgestudeerde stagiairs</p> <p>Voor AT, DE, ES, FR, HU moet de stage verband houden met de verkregen universitaire graad.</p>
ALLE SECTOREN	<p>Algemeen directeuren en auditors</p> <p>AT: Algemeen directeuren van filialen van entiteiten met rechtspersoonlijkheid moeten ingezetene zijn van Oostenrijk. Natuurlijke personen die binnen een entiteit met rechtspersoonlijkheid of filiaal verantwoordelijk zijn voor de naleving van de Oostenrijkse handelswetgeving, moeten een verblijfplaats in Oostenrijk hebben.</p> <p>FI: Een buitenlander die als particulier een onderneming heeft, moet over een handelsvergunning beschikken en moet permanent ingezetene zijn van de Unie. Voor alle sectoren, behalve voor telecommunicatie, gelden voor de algemeen directeur van een vennootschap met beperkte aansprakelijkheid het ingezetenschapsvereiste. Voor de sector telecommunicatie moet de algemeen directeur permanent ingezetene zijn van Finland.</p> <p>FR: Wanneer de algemeen directeur van een industriële, commerciële of ambachtelijke activiteit geen verblijfsvergunning heeft, is speciale toestemming vereist.</p> <p>RO: De meerderheid van de auditors van commerciële ondernemingen, alsmede hun afgevaardigden, moeten Roemeens staatsburger zijn.</p> <p>SE: De algemeen directeur van een entiteit met rechtspersoonlijkheid of een filiaal moet ingezetene zijn van Zweden.</p>

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
ALLE SECTOREN	<p>Erkenning</p> <p>EU: De richtlijnen van de Europese Unie betreffende de wederzijdse erkenning van diploma's zijn uitsluitend van toepassing op burgers van de Europese Unie. Het recht om in de ene lidstaat van de Unie een gereguleerd beroep uit te oefenen, geeft niet het recht tot uitoefening van dat beroep in een andere lidstaat ⁽²⁾.</p>
4. INDUSTRIE ⁽³⁾	
H. Uitgeverijen, drukkerijen, reproductie van opgenomen media (ISIC rev. 3.1: 22), behalve voor een vast bedrag of op contractbasis ⁽⁴⁾	<p>IT: Nationaliteitsvereiste voor uitgevers.</p> <p>HR: Ingezetenschap verplicht voor uitgevers.</p> <p>PL: Nationaliteitsvereiste voor de hoofdredacteur van kranten en tijdschriften.</p> <p>SE: Ingezetenschapsvereiste voor uitgevers en eigenaars van uitgeverijen en drukkerijen.</p>
6. ZAKELIJKE DIENSTEN	
A. Vrije beroepen	
<p>a) Rechtskundige diensten (CPC 861) ⁽⁵⁾</p> <p>behalve rechtskundig advies, juridische documentatie en certificering die worden verstrekt door beoefenaars van juridische beroepen die met publieke functies zijn belast, zoals notarissen, gerechtsdeurwaarders of andere ambtenaren.</p>	<p>AT, CY, ES, EL, LT, MT, RO, SK: Voor de volledige toelating tot de balie, die vereist is voor de beoefening van het interne recht (het EU-recht en het recht van de lidstaat), geldt het nationaliteitsvereiste. Voor ES kan door de bevoegde instanties ontheffing worden verleend.</p> <p>BE, FI: Voor de volledige toelating tot de balie, die vereist is voor rechtskundige vertegenwoordiging, gelden een nationaliteits- en een ingezetenschapsvereiste. Voor vertegenwoordiging voor het "<i>Hof van Cassatie</i>" in andere dan strafzaken gelden in BE quota's.</p> <p>BG: Singaporese advocaten mogen alleen onderdanen van Singapore rechtskundig vertegenwoordigen in wederkerigheid en samenwerking met een Bulgaarse advocaat. Voor rechtskundige bemiddeling is permanent ingezetenschap in Bulgarije vereist.</p>

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
	<p>FR: Voor de toegang van advocaten tot het beroep van "avocat auprès de la Cour de Cassation" en "avocat auprès du Conseil d'Etat" gelden quota's en een nationaliteitsvereiste.</p> <p>HR: Voor de volledige toelating tot de balie, die vereist is voor rechtskundige vertegenwoordiging, geldt een nationaliteitsvereiste (Kroatisch staatsburgerschap of staatsburgerschap van een EU-lidstaat).</p> <p>HU: Voor de volledige toelating tot de balie gelden een nationaliteits- en een ingezetensapsvereiste. Voor buitenlandse advocaten is rechtskundige dienstverlening beperkt tot het verstrekken van rechtskundig advies, dat moet plaatsvinden op basis van een samenwerkingscontract met een Hongaarse advocaat of een Hongaars advocatenkantoor.</p> <p>LV: Nationaliteitsvereiste voor beëdigde advocaten, aan wie rechtskundige vertegenwoordiging in strafzaken voorbehouden is.</p> <p>DK: Uitsluitend juristen met een Deense vergunning tot uitoefening van het juridische beroep mogen juridisch advies verstrekken. Om een Deense vergunning te verkrijgen, moet een Deens juridisch examen worden afgelegd.</p> <p>LU: Nationaliteitsvereiste voor het verlenen van rechtskundige diensten met betrekking tot Luxemburgs en EU-recht.</p> <p>SE: Voor toelating tot de balie, die noodzakelijk is om de Zweedse titel "advokat" te mogen voeren, is ingezetenschap vereist.</p>
<p>b) 1. Boekhouders (CPC 86212 andere dan accountants, CPC 86213, CPC 86219 en CPC 86220)</p>	<p>FR: Accountants en boekhouders moeten toestemming krijgen van de minister van Economie, Financiën en Industrie, in overleg met de minister van Buitenlandse Zaken. Maximaal ingezetensapsvereiste: vijf jaar ingezetenschap.</p>
<p>b) 2. Accountants (CPC 86211 en 86212 andere dan boekhouders)</p>	<p>AT: Nationaliteitsvereiste voor vertegenwoordiging bij bevoegde instanties en voor audits overeenkomstig specifieke Oostenrijkse wetgeving (bv. vennootschapswetgeving, beurswet, bankwetgeving enz.).</p> <p>DK: Ingezetenschap verplicht.</p> <p>ES: Nationaliteitsvereiste voor wettelijk erkende auditors en voor administrateurs, directeurs en partners van ondernemingen andere dan die waarop de 8e EEG-richtlijn inzake het vennootschapsrecht van toepassing is.</p>

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
	<p>HR: Enkel gecertificeerde auditors die over een officieel door de Kroatische Kamer van Auditors erkende vergunning beschikken, mogen auditdiensten verlenen.</p> <p>FI: Minstens één van de auditors van een Finse vennootschap moet ingezetene zijn.</p> <p>EL: Nationaliteitsvereiste voor wettelijk erkende auditors.</p> <p>IT: Nationaliteitsvereiste voor administrateurs, directeurs en partners van ondernemingen andere dan die waarop de 8e EEG-richtlijn inzake het vennootschapsrecht van toepassing is. Ingezetenschap verplicht voor zelfstandige auditors.</p> <p>SE: Alleen in Zweden erkende auditors mogen audits uitvoeren binnen bepaalde rechtspersonen, zoals alle vennootschappen met beperkte aansprakelijkheid. Ingezetenschap is verplicht voor erkenning.</p>
c) Belastingconsulenten (CPC 863) ⁽⁶⁾	<p>AT: Nationaliteitsvereiste voor vertegenwoordiging bij bevoegde instanties.</p> <p>BG, SI: Nationaliteitsvereiste voor specialisten.</p> <p>HU: Ingezetenschap verplicht.</p>
<p>d) Architecten</p> <p>en</p> <p>e) Stedenbouwkundigen en landschapsarchitecten (CPC 8671 en CPC 8674)</p>	<p>EE: Ten minste een van de verantwoordelijke personen (projectmanager of consulent) moet ingezetene zijn van Estland.</p> <p>BG: Buitenlandse specialisten moeten minstens twee jaar bouwervaring hebben. Nationaliteitsvereiste voor stedenbouwkundigen en landschapsarchitecten.</p> <p>EL, HR, HU, SK: Ingezetenschap verplicht.</p> <p>FR: Het gebruik van een beroepstitel door in derde landen gekwalificeerde beroepsbeoefenaars is niet toegestaan, behalve indien een verdrag van wederzijdse erkenning hierin voorziet.</p>
<p>f) Ingenieurs</p> <p>en</p> <p>g) Ingenieurs: geïntegreerde diensten (CPC 8672 en CPC 8673)</p>	<p>EE: Ten minste een van de verantwoordelijke personen (projectmanager of consulent) moet ingezetene zijn van Estland.</p> <p>BG: Buitenlandse specialisten moeten minstens twee jaar bouwervaring hebben.</p> <p>HR, SK: Ingezetenschap verplicht.</p> <p>EL, HU: Ingezetenschapsvereiste (voor CPC 8673 geldt alleen een ingezetenschapsvereiste voor afgestudeerde stagiairs).</p>

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
<p>h) Artsen (psychologen daaronder begrepen) en tandartsen (CPC 9312 en deel van CPC 85201)</p>	<p>CZ, IT, SK: Ingezetenschap verplicht.</p> <p>CZ, RO, SK: Voor buitenlandse natuurlijke personen is toestemming van de bevoegde instanties vereist.</p> <p>BE, LU: Wat afgestudeerde stagiairs betreft, is voor buitenlandse natuurlijke personen toestemming van de bevoegde instanties vereist.</p> <p>BG, MT: Nationaliteitsvereiste.</p> <p>DE: Nationaliteitsvereiste; daarvan kan in bepaalde gevallen, bij wijze van uitzondering, in het belang van de volksgezondheid ontheffing worden verleend.</p> <p>DK: Mits aan het ingezetenschapsvereiste is voldaan, kan voor maximaal 18 maanden beperkte toestemming voor het vervullen van een bepaalde functie worden gegeven.</p> <p>FR: Nationaliteitsvereiste. Toegang is evenwel mogelijk binnen jaarlijks vastgestelde quota.</p> <p>HR: Voor alle personen die rechtstreeks aan patiënten diensten verlenen of patiënten behandelen, is een vergunning van hun beroepsvereniging vereist.</p> <p>LV: Buitenlanders die een medisch beroep willen uitoefenen, hebben toestemming nodig van de lokale volksgezondheidsinstanties; deze wordt gegeven naar gelang van de economische behoefte aan artsen en tandartsen in een bepaalde regio.</p> <p>PL: Buitenlanders hebben een vergunning nodig voor het uitoefenen van een medisch beroep. Buitenlandse artsen hebben beperkt kiesrecht binnen de beroepsvereniging.</p> <p>PT: Ingezetenschap verplicht voor psychologen.</p>
<p>i) Dierenartsen (CPC 932)</p>	<p>BG, DE, EL, FR, HR, HU: Nationaliteitsvereiste.</p> <p>CZ, SK: Nationaliteits- en ingezetenschapsvereiste.</p> <p>IT: Ingezetenschap verplicht.</p> <p>PL: Nationaliteitsvereiste. Buitenlandse personen kunnen een vergunning aanvragen om hun beroep uit te oefenen.</p>

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
j) 1. Verloskundigen (deel van CPC 93191)	<p>AT: Om in Oostenrijk een beroepspraktijk op te zetten, moet de betrokkene voordien het beroep gedurende ten minste drie jaar hebben uitgeoefend.</p> <p>BE, LU: Wat afgestudeerde stagiairs betreft, is voor buitenlandse natuurlijke personen toestemming van de bevoegde instanties vereist.</p> <p>CY, EE, RO: Voor buitenlandse natuurlijke personen is toestemming van de bevoegde instanties vereist.</p> <p>FR: Nationaliteitsvereiste. Toegang is evenwel mogelijk binnen jaarlijks vastgestelde quota.</p> <p>IT: Ingezetenschap verplicht.</p> <p>LV: De economische behoefte wordt vastgesteld op basis van het totale aantal door de lokale volksgezondheidsinstanties erkende verloskundigen in een bepaalde regio.</p> <p>PL: Nationaliteitsvereiste. Buitenlandse personen kunnen een vergunning aanvragen om hun beroep uit te oefenen.</p> <p>SK: Ingezetenschap verplicht.</p> <p>HR: Voor alle personen die rechtstreeks aan patiënten diensten verlenen of patiënten behandelen, is een vergunning van hun beroepsvereniging vereist.</p>
j) 2. Verpleegkundigen, fysiotherapeuten en paramedisch personeel (deel van CPC 93191)	<p>AT: Buitenlandse dienstverleners zijn uitsluitend in de volgende activiteiten toegelaten: verpleegkundigen, fysiotherapeuten, ergotherapeuten, logopedisten, diëtisten en voedingsdeskundigen. Om in Oostenrijk een beroepspraktijk op te zetten, moet de betrokkene voordien het beroep gedurende ten minste drie jaar hebben uitgeoefend.</p> <p>BE, FR, LU: Wat afgestudeerde stagiairs betreft, is voor buitenlandse natuurlijke personen toestemming van de bevoegde instanties vereist.</p> <p>SK: Ingezetenschap verplicht.</p> <p>HR: Voor alle personen die rechtstreeks aan patiënten diensten verlenen of patiënten behandelen, is een vergunning van hun beroepsvereniging vereist.</p> <p>CY, CZ, EE, RO, SK: Voor buitenlandse natuurlijke personen is toestemming van de bevoegde instanties vereist.</p>

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
	<p>HU: Nationaliteitsvereiste.</p> <p>DK: Mits aan het ingezetenschapsvereiste is voldaan, kan voor maximaal 18 maanden beperkte toestemming voor het vervullen van een bepaalde functie worden gegeven.</p> <p>CY, CZ, EL, IT: Onderzoek naar de economische behoefte. Het besluit is afhankelijk van regionale vacatures en tekorten.</p> <p>LV: De economische behoefte wordt vastgesteld op basis van het totale aantal door de lokale volksgezondheidsinstanties erkende verpleegkundigen in een bepaalde regio.</p>
<p>k) Detailhandel in geneesmiddelen en detailhandel in medische en orthopedische goederen (CPC 63211)</p> <p>en andere door apothekers verstrekte diensten (7)</p>	<p>FR: Nationaliteitsvereiste. Binnen vastgestelde quota kan evenwel toegang worden verleend aan Singaporese onderdanen, mits de dienstverlener een Franse graad in de farmacie bezit.</p> <p>DE, EL, SK: Nationaliteitsvereiste.</p> <p>HU: Nationaliteitsvereiste, behalve voor detailhandel in farmaceutische producten en detailhandel in medische en orthopedische goederen (CPC 63211).</p> <p>IT, PT: Ingezetenschap verplicht.</p> <p>SK: Ingezetenschap verplicht.</p>
<p>D. Exploitatie van en handel in onroerend goed (8)</p>	
<p>a) Van eigen of geleased onroerend goed (CPC 821)</p>	<p>FR, HU, IT, PT: Ingezetenschap verplicht.</p> <p>LV, MT, SI: Nationaliteitsvereiste.</p>
<p>b) Voor een vast bedrag of op contractbasis (CPC 822)</p>	<p>DK: Ingezetenschapsvereiste, tenzij de Deense kamer van koophandel hiervoor ontheffing verleent.</p> <p>FR, HU, IT, PT: Ingezetenschap verplicht.</p> <p>LV, MT, SI: Nationaliteitsvereiste.</p>

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
E. Verhuur/lease zonder bedieningspersoneel	
e) Consumentenartikelen (CPC 832)	EU: Nationaliteitsvereiste voor specialisten en voor afgestudeerde stagiairs.
f) Verhuur van telecommunicatieapparatuur (CPC 7541)	EU: Nationaliteitsvereiste voor specialisten en voor afgestudeerde stagiairs.
F. Andere zakelijke diensten	
e) Technische testen en toetsen (CPC 8676)	IT, PT: Ingezetenschap verplicht voor biologen en chemisch analisten. SK: Ingezetenschap verplicht.
f) Adviseurs en consultants in verband met landbouw, jacht en bosbouw (deel van CPC 881)	IT: Ingezetenschapsvereiste voor landbouwkundigen en "periti agrari".
j) 2. Beveiligingsdiensten (CPC 87302, CPC 87303, CPC 87304 en CPC 87305)	BE: Nationaliteits- en ingezetenschapsvereiste voor leidinggevend personeel. BG, CY, CZ, EE, LV, LT, MT, PL, RO, SI, SK: Nationaliteits- en ingezetenschapsvereiste. DK: Nationaliteits- en ingezetenschapsvereiste voor bestuurders en voor bewaking van vliegvelden. ES, PT: Nationaliteitsvereiste voor gespecialiseerd personeel. FR: Nationaliteitsvereiste voor (algemeen) directeuren. IT: Nationaliteits- en ingezetenschapsvereiste voor de noodzakelijke vergunning voor beveiligings- en bewakingsdiensten en waardetransporten.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
k) Aanverwante wetenschappelijke en technische adviezen (CPC 8675)	BG: Nationaliteitsvereiste voor specialisten. DE: Nationaliteitsvereiste voor door de overheid aangestelde landmeters. FR: Nationaliteitsvereiste voor landmeteractiviteiten in verband met het vaststellen van eigendomsrechten en wetgeving inzake grondbezit. IT, PT: Ingezetenschap verplicht.
l) 1. Onderhoud en reparatie van schepen (deel van CPC 8868)	MT: Nationaliteitsvereiste.
l) 2. Onderhoud en reparatie van spoorwagematerieel (deel van CPC 8868)	LV: Nationaliteitsvereiste.
l) 3. Onderhoud en reparatie van auto's, motorfietsen, sneeuwscooters en wegtransportmiddelen (CPC 6112, CPC 6122, deel van CPC 8867 en deel van CPC 8868)	EU: Voor onderhoud en reparatie van auto's, motorfietsen en sneeuwscooters: nationaliteitsvereiste voor specialisten en afgestudeerde stagiairs.
l) 5. Onderhoud en reparatie van producten van metaal, machines (behalve kantoormachines), toestellen (behalve transportmiddelen en kantoortoestellen) en consumentenartikelen (*) (CPC 633, CPC 7545, CPC 8861, CPC 8862, CPC 8864, CPC 8865 en CPC 8866)	EU: Nationaliteitsvereiste voor specialisten en voor afgestudeerde stagiairs, behalve voor: BE, DE, DK, ES, FR, EL, HU, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SE, UK voor CPC 633, 8861, 8866; BG voor reparatie van consumentenartikelen (behalve sieraden): (CPC 63301, 63302, en deel van CPC 63303, 63304, 63309); AT voor CPC 633, 8861-8866; EE, FI, LV, LT voor CPC 633, 8861-8866; CZ, SK voor CPC 633, 8861-8865; en SI voor CPC 633, 8861, 8866.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
m) Reiniging van gebouwen (CPC 874)	CY, EE, HR, MT, PL, RO, SI: Nationaliteitsvereiste voor specialisten.
n) Fotografie (CPC 875)	HR, LV: Nationaliteitsvereiste voor gespecialiseerde fotografie. PL: Nationaliteitsvereiste voor luchtfotografie.
p) Drukkerijen en uitgeverijen (CPC 88442)	HR: Ingezetenschap verplicht voor uitgevers. SE: Ingezetenschapsvereiste voor uitgevers en eigenaars van uitgeverijen en drukkerijen.
q) Organisatie van congressen (deel van CPC 87909)	SI: Nationaliteitsvereiste.
r) 1. Vertalers en tolken (CPC 87905)	FI: Ingezetenschap vereist voor beëdigde vertalers. DK: Ingezetenschapsvereiste voor erkende vertalers en tolken, tenzij de Deense kamer van koophandel ontheffing verleent.
r) 3. Incassobureaus (CPC 87902)	BE, EL, IT: Nationaliteitsvereiste.
r) 4. Kredietrapportage (CPC 87901)	BE, EL, IT: Nationaliteitsvereiste.
r) 5. Vermenigvuldigen van teksten (CPC 87904) ⁽¹⁰⁾	EU: Nationaliteitsvereiste voor specialisten en voor afgestudeerde stagiairs.
8. BOUWNIJVERHEID EN CIVIELTECHNISCHE DIENSTEN IN VERBAND DAARMEE (CPC 511, CPC 512, CPC 513, CPC 514, CPC 515, CPC 516, CPC 517 en CPC 518)	BG: Buitenlandse specialisten moeten minstens twee jaar bouwervaring hebben.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
9. HANDEL (behalve de handel in wapens, munitie en oorlogsmaterieel)	
C. Detailhandel ⁽¹⁾	
c) Detailhandel in voedingsmiddelen (CPC 631)	FR: Nationaliteitsvereiste voor tabakshandelaren ("buralistes").
10. ONDERWIJS (alleen particulier gefinancierd)	
A. Basisonderwijs (CPC 921)	<p>FR: Nationaliteitsvereiste. De bevoegde autoriteiten kunnen onderdanen van Singapore evenwel toestemming verlenen om een onderwijsinstelling op te richten en te besturen, alsook om les te geven.</p> <p>IT: Nationaliteitsvereiste voor dienstverleners die staatsdiploma's mogen afgeven.</p> <p>EL: Nationaliteitsvereiste voor leraren.</p>
B. Voortgezet onderwijs (CPC 922)	<p>FR: Nationaliteitsvereiste. De bevoegde autoriteiten kunnen onderdanen van Singapore evenwel toestemming verlenen om een onderwijsinstelling op te richten en te besturen, alsook om les te geven.</p> <p>IT: Nationaliteitsvereiste voor dienstverleners die staatsdiploma's mogen afgeven.</p> <p>EL: Nationaliteitsvereiste voor leraren.</p> <p>LV: Nationaliteitsvereiste voor voortgezet technisch en beroepsonderwijs voor gehandicapte leerlingen (CPC 9224).</p>

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
C. Hoger onderwijs(CPC 923)	<p>FR: Nationaliteitsvereiste. De bevoegde autoriteiten kunnen onderdanen van Singapore evenwel toestemming verlenen om een onderwijsinstelling op te richten en te besturen, alsook om les te geven.</p> <p>CZ, SK: Nationaliteitsvereiste voor hoger onderwijs, behalve voor postsecundair technisch en beroepsonderwijs (CPC 92310).</p> <p>IT: Nationaliteitsvereiste voor dienstverleners die staatsdiploma's mogen afgeven.</p> <p>DK: Nationaliteitsvoorwaarde voor professoren.</p>
12. FINANCIËLE DIENSTEN	
A. Verzekeringen en aanverwante diensten	<p>AT: Het beheer van een filiaal moet in handen zijn van twee natuurlijke personen die ingezetenen van Oostenrijk zijn.</p> <p>EE: Voor directe verzekeringen mag het bestuursorgaan van een verzekeringsmaatschappij die is opgericht in de vorm van een naamloze vennootschap met Singaporese kapitaalparticipatie, gedeeltelijk bestaan uit Singaporese onderdanen, maar dat slechts in evenredigheid met de Singaporese participatie; het aantal Singaporese leden mag in geen geval hoger zijn dan de helft van het aantal leden van het bestuursorgaan. Het bestuurshoofd van een dochteronderneming of van een zelfstandige maatschappij moet permanent ingezetene zijn van Estland.</p> <p>ES: Ingezetenschapsvereiste voor actuarissen (of twee jaar ervaring).</p> <p>HR: Ingezetenschap verplicht.</p> <p>IT: Ingezetenschapsvereiste voor actuarissen.</p> <p>FI: De algemeen directeuren en minstens één auditor van een verzekeringonderneming moeten ingezetenen zijn van de Unie, tenzij door de bevoegde instanties ontheffing is verleend. De algemeen agent van een Singaporese verzekeringsmaatschappij moet een ingezetene zijn van Finland, tenzij de onderneming haar hoofdkantoor in de Unie heeft.</p>

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
<p>B. Bankdiensten en andere financiële diensten (behalve verzekeringen)</p>	<p>BG: De uitvoerend directeurs en agenten moeten hun permanent ingezetenen zijn van Bulgarije.</p> <p>FI: Een algemeen directeur en minstens één auditor van kredietinstellingen moeten ingezetenen zijn van de Unie, tenzij door de dienst financieel toezicht ontheffing is verleend. De makelaar (individuele persoon) op een derivatenbeurs moet ingezetene zijn van de Unie.</p> <p>IT: "Promotori di servizi finanziari" (verkopers van financiële diensten) moeten ingezetene zijn van een lidstaat van de Europese Unie.</p> <p>HR: Ingezetenschap verplicht. De raad van bestuur bepaalt de activiteiten van de kredietinstelling vanaf het grondgebied van de Republiek Kroatië. Minstens één lid van de raad van bestuur moet vloeiend Kroatisch spreken.</p> <p>LT: Minstens één bestuurder moet een burger van de Unie zijn.</p> <p>PL: Nationaliteitsvereiste voor minstens één bankdirecteur.</p>
<p>13. GEZONDHEIDSZORG EN MAATSCHAPPELIJKE DIENSTVERLENING (alleen particulier gefinancierde diensten)</p> <p>A. Ziekenhuizen (CPC 9311)</p> <p>B. Ambulances (CPC 93192)</p> <p>C. Intramurale gezondheidszorg, andere dan verpleging in een ziekenhuis (CPC 93193)</p> <p>E. Maatschappelijke dienstverlening (CPC 933)</p>	<p>FR: Om toegang te krijgen tot managementfuncties is een vergunning vereist. Voor de vergunning wordt rekening gehouden met de beschikbaarheid van plaatselijke bestuurders.</p> <p>LV: Er wordt een onderzoek naar de economische behoefte uitgevoerd voor artsen, tandartsen, verloskundigen, verpleegkundigen, fysiotherapeuten en paramedisch personeel.</p> <p>PL: Buitenlanders hebben een vergunning nodig voor het uitoefenen van een medisch beroep. Buitenlandse artsen hebben beperkt kiesrecht binnen de beroepsvereniging.</p> <p>HR: Voor alle personen die rechtstreeks aan patiënten diensten verlenen of patiënten behandelen, is een vergunning van hun beroepsvereniging vereist.</p>

Sector of subsector	Omschrijving van voorbeholden
14. TOERISME EN DIENSTEN IN VERBAND MET REIZEN	
<p>A. Hotels, restaurants en catering (CPC 641, CPC 642 en CPC 643)</p> <p>behalve catering in de luchtvaart</p>	<p>BG: Wanneer de overheid (de staat en/of gemeenten) meer dan vijftig procent van de aandelen van een Bulgaarse onderneming bezit, mag het aantal buitenlandse bestuurders het aantal Bulgaarse bestuurders niet overschrijden.</p> <p>HR: Nationaliteitsvereiste voor gasten- en cateringdiensten in huishoudens en kleinschalige bedrijven op het platteland.</p>
<p>B. Reisbureaus en reisorganisatoren (inclusief reisleiders) (CPC 7471)</p>	<p>BG: Wanneer de overheid (de staat en/of gemeenten) meer dan vijftig procent van de aandelen van een Bulgaarse onderneming bezit, mag het aantal buitenlandse bestuurders het aantal Bulgaarse bestuurders niet overschrijden.</p> <p>HR: Goedkeuring van het Ministerie van Toerisme vereist voor de functie van kantoor directeur.</p>
<p>C. Toeristengidsen (CPC 7472)</p>	<p>BG, CY, ES, FR, EL, HR, HU, IT, LT, MT, PL, PT, SK: Nationaliteitsvereiste.</p>
15. CULTUUR, SPORT EN RECREATIE (andere dan audiovisuele diensten)	
<p>A. Amusement (inclusief theater, concerten, circussen en discotheken) (CPC 9619)</p>	<p>FR: Om toegang te krijgen tot managementfuncties is een vergunning vereist. Nationaliteitsvereiste indien een vergunning voor meer dan twee jaar wordt verlangd.</p> <p>De artiesten moeten een arbeidscontract met een erkend amusementsbedrijf hebben. De werkvergunning wordt afgegeven voor een periode van maximaal negen maanden, maar kan worden verlengd voor de duur van het contract. Het betreffende entertainmentbedrijf moet een belasting betalen aan het internationale migratiebureau.</p>

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
16. VERVOER	
A. Zeevaart	
a) Internationaal personenvervoer (CPC 7211 zonder nationale cabotage) b) Internationaal goederenvervoer (CPC 7212 zonder nationale cabotage)	EU: Nationaliteitsvereiste voor scheepsbemanningen. AT: Nationaliteitsvereiste voor de meerderheid van de algemeen directeuren.
D. Vervoer over de weg	
a) Personenvervoer (CPC 7121 en CPC 7122)	AT: Nationaliteitsvereiste voor personen en aandeelhouders die gemachtigd zijn om een rechtspersoon of een partnerschap te vertegenwoordigen. DK, HR: Nationaliteits- en ingezetenschapsvereiste voor bestuurders. BG, MT: Nationaliteitsvereiste.
b) Goederenvervoer (CPC 7123, behalve vervoer van post- en koerierzendingen voor eigen rekening ⁽¹²⁾).	AT: Nationaliteitsvereiste voor personen en aandeelhouders die gemachtigd zijn om een rechtspersoon of een partnerschap te vertegenwoordigen. BG, MT: Nationaliteitsvereiste. HR: Nationaliteits- en ingezetenschapsvereiste voor bestuurders.
E. Vervoer van goederen andere dan brandstof, via pijpleidingen ⁽¹³⁾ (CPC 7139)	AT: Nationaliteitsvereiste voor algemeen directeuren.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
17. ONDERSTEUNENDE DIENSTEN VOOR VERVOER ⁽¹⁴⁾	
<p>A. Hulpdiensten voor het zeevervoer</p> <p>a) Opslag (deel van CPC 742)</p> <p>b) In- en uitklaring</p> <p>c) Diensten in verband met de opslag van containers</p> <p>d) Diensten van scheepsagenten</p> <p>e) Maritieme expediteursdiensten</p> <p>f) Verhuur van schepen met bemanning (CPC 7213)</p> <p>g) Duwen en slepen (CPC 7214)</p> <p>h) Ondersteunende diensten voor zeevaart (deel van CPC 745)</p> <p>i) Andere ondersteunende en bijbehorende diensten (exclusief catering) (deel van CPC 749)</p>	<p>AT: Nationaliteitsvereiste voor de meerderheid van de algemeen directeuren.</p> <p>BG, MT: Nationaliteitsvereiste.</p> <p>DK: Ingezetenschap verplicht voor in- en uitklaring.</p> <p>EL: Nationaliteitsvereiste voor in- en uitklaring.</p> <p>IT: Ingezetenschapsvereiste voor "<i>raccomandataro marittimo</i>".</p>
<p>D. Hulpdiensten voor vervoer over de weg</p> <p>d) Verhuur van vrachtauto's met chauffeur (CPC 7124)</p>	<p>AT: Nationaliteitsvereiste voor personen en aandeelhouders die gemachtigd zijn om een rechtspersoon of een partnerschap te vertegenwoordigen.</p> <p>BG, MT: Nationaliteitsvereiste.</p>

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
F. Hulpdiensten voor vervoer van andere goederen dan brandstof via pijpleidingen ⁽¹⁵⁾ a) Opslag van andere goederen dan brandstof vervoerd via pijpleidingen (deel van CPC 742)	AT: Nationaliteitsvereiste voor algemeen directeuren.
19. ENERGIEDIENSTEN	
A. Diensten in verband met de mijnbouw (CPC 883) ⁽¹⁶⁾	SK: Ingezetenschap verplicht.
20. OVERIGE DIENSTEN, NIET ELDERS INGEDEELD	
a) Wassen, reinigen en verven (CPC 9701)	EU: Nationaliteitsvereiste voor specialisten en voor afgestudeerde stagiairs.
b) Haarverzorging (CPC 97021)	EU: Nationaliteitsvereiste voor specialisten en voor afgestudeerde stagiairs.
c) Cosmetische behandeling, manicure en pedicure (CPC 97022)	EU: Nationaliteitsvereiste voor specialisten en voor afgestudeerde stagiairs.
d) Overige schoonheidsverzorging n.e.g. (CPC 97029)	EU: Nationaliteitsvereiste voor specialisten en voor afgestudeerde stagiairs.

Sector of subsector	Omschrijving van voorbehouden
e) Diensten van kuuroorden en niet-therapeutische massages, voor zover die met het oog op ontspanning en lichamelijk welzijn en niet voor medische of revalidatiedoel-einden worden verstrekt ⁽¹⁷⁾ (CPC ver. 1.0 97230)	EU: Nationaliteitsvereiste voor specialisten en voor afgestudeerde stagiairs.

- ⁽¹⁾ Wat de dienstensectoren betreft, gaan deze beperkingen niet verder dan de beperkingen in de bestaande GATS-verbintenissen.
- ⁽²⁾ De kwalificaties van onderdanen van een land dat niet tot de Unie behoort kunnen slechts in de hele EU worden erkend als er in het kader van artikel 8.16 een overeenkomst inzake wederzijdse erkenning wordt gesloten.
- ⁽³⁾ Onder deze sector vallen niet de adviseurs en consulenten ten aanzien van de industrie, die zijn opgenomen in ZAKELIJKE DIENSTEN onder 6.F.h).
- ⁽⁴⁾ Uitgeven en drukken voor een vast bedrag of op contractbasis zijn opgenomen in ZAKELIJKE DIENSTEN onder 6.F.p).
- ⁽⁵⁾ Omvat rechtskundig advies en rechtskundige vertegenwoordiging, arbitrage en bemiddeling, juridische documentatie en certificering. Verstrekking van rechtskundige diensten is uitsluitend toegestaan met betrekking tot internationaal publiekrecht, EU-recht en het recht van de jurisdicties waar de dienstverlener of zijn personeel gekwalificeerd is als advocaat, en is, net als andere diensten, onderworpen aan vergunningsvereisten en -procedures die van toepassing zijn in de lidstaten van de Unie. Voor advocaten die rechtskundige diensten verlenen met betrekking tot internationaal publiekrecht en buitenlands recht, kunnen deze vergunningsvereisten en -procedures onder meer de vorm aannemen van de naleving van plaatselijke beroepscodes, gebruik van de titel uit het eigen land (tenzij erkenning met de titel in het gastland werd verkregen), vereisten in verband met verzekeringen, gewone registratie bij de balie van het gastland of een vereenvoudigde toegang tot de balie van het gastland via een bekwaamheidstest en een wettelijk of professioneel domicilie in het gastland. Rechtskundige diensten met betrekking tot EU-recht moeten in principe worden uitgevoerd door of via een volledig gekwalificeerde advocaat die in een lidstaat van de Unie tot de balie is toegelaten en persoonlijk optreedt, en rechtskundige diensten met betrekking tot het recht van een lidstaat van de Unie moeten in principe worden uitgevoerd door of via een volledig gekwalificeerde advocaat die in die lidstaat tot de balie is toegelaten en persoonlijk optreedt. Voor vertegenwoordiging voor rechtbanken en andere bevoegde instanties in de Unie kan daarom volledige toelating tot de balie in de betrokken lidstaat van de Unie noodzakelijk zijn aangezien dat de beoefening van het EU-recht en van het nationale procesrecht inhoudt. Niettemin mogen buitenlandse advocaten die niet ten volle tot de balie zijn toegelaten in bepaalde lidstaten in civielrechtelijke procedures een partij vertegenwoordigen die onderdaan is van of behoort tot de staat waarin de advocaat gemachtigd is zijn beroep uit te oefenen.
- ⁽⁶⁾ Omvat niet: rechtskundig advies en rechtskundige vertegenwoordiging in belastingaangelegenheden. Deze zijn opgenomen onder 6.A.a). Rechtskundige diensten.
- ⁽⁷⁾ Het verstrekken van geneesmiddelen aan het grote publiek is, net als het verlenen van andere diensten, onderworpen aan de vergunnings- en kwalificatievereisten en -procedures die in de lidstaten van de Unie gelden. Algemeen genomen is deze activiteit aan apothekers voorbehouden. In een aantal lidstaten is alleen het verstrekken van geneesmiddelen op voorschrift aan apothekers voorbehouden.
- ⁽⁸⁾ De betrokken dienst houdt verband met het beroep van makelaar in onroerend goed en heeft geen gevolgen voor de rechten van en/of beperkingen voor natuurlijke en rechtspersonen die onroerend goed kopen.
- ⁽⁹⁾ Onderhoud en reparatie van transportmiddelen (CPC 6112, 6122, 8867 en CPC 8868) zijn opgenomen onder 6.F.l)1. tot en met 6.F.l)4. Onderhoud en reparatie van kantoormachines en -toestellen, inclusief computers (CPC 845), zijn opgenomen onder 6.B. Diensten in verband met computers.
- ⁽¹⁰⁾ Omvat niet drukkerijen, die onder CPC 88442 vallen en zijn opgenomen onder 6.F.p).
- ⁽¹¹⁾ Omvat niet onderhoud en reparatie, die zijn opgenomen in ZAKELIJKE DIENSTEN onder 6.B. en 6.F.l). Omvat geen detailhandel in energieproducten, die is opgenomen in ENERGIEDIENSTEN onder 19.E en 19.F.
- ⁽¹²⁾ Deel van CPC 71235, dat is opgenomen in COMMUNICATIE onder 2.A Post- en koeriersdiensten van aanhangsel 8-A-1.
- ⁽¹³⁾ Het vervoer van brandstoffen via pijpleidingen is opgenomen in ENERGIEDIENSTEN onder 19.B.
- ⁽¹⁴⁾ Omvat niet onderhoud en reparatie van transportmiddelen, die zijn opgenomen in ZAKELIJKE DIENSTEN onder 6.F.l)1. tot en met 6.F.l)4.
- ⁽¹⁵⁾ Hulpdiensten voor het vervoer van brandstoffen via pijpleidingen zijn opgenomen in ENERGIEDIENSTEN onder 19.C.
- ⁽¹⁶⁾ Omvat de volgende diensten verleend voor een vast bedrag of op contractbasis: adviseurs en consulenten met betrekking tot de mijnbouw, het exploitatierijp maken van terreinen, het installeren van booruitrusting, boren, boorkronen, bekledingsbuizen en exploitatiebuizen, modder-engineering en bevoorrading, controle van vaste stoffen, vissen en speciale operaties in de boorput, geologie van de bronnen en boorcontrole, het nemen van bodemmonsters door middel van boren, het testen van bronnen, kabels, bevoorrading met en gebruik van opvulvloeistoffen (pek), bevoorrading met en installatie van opvulinrichtingen, cementeren (pompen onder druk), stimulatie (breken, verzuren en pompen onder druk), nazicht en herstel van bronnen, het opvullen en het uit gebruik nemen van bronnen.
Omvat niet de directe toegang tot of de exploitatie van natuurlijke hulpbronnen.
Omvat niet het exploitatierijp maken van terreinen voor de winning van andere grondstoffen dan aardolie en gas (CPC 5115), dat is opgenomen onder 8. BOUWNIJVERHEID EN CIVIELTECHNISCHE DIENSTEN IN VERBAND DAARMEE.
- ⁽¹⁷⁾ Therapeutische massages en thermale kuren vallen onder 6.A.h) Artsen en tandartsen, 6.A.j)2. Verpleegkundigen, fysiotherapeuten en paramedisch personeel, en 13.A en 13.C Gezondheidszorg.

*BIJLAGE 8-B***LIJST VAN SPECIFIEKE VERBINTENISSEN VAN SINGAPORE**

1. De lijst van specifieke verbintenissen van Singapore is opgenomen in de aanhangsels 8-B-1 tot en met 8-B-2.
  2. De in punt 1 bedoelde aanhangsels vormen een integrerend onderdeel van deze bijlage.
  3. De definities van begrippen in hoofdstuk 8 (diensten, vestiging en elektronische handel) zijn van toepassing op deze bijlage.
-

SINGAPORE

LIJST VAN SPECIFIEKE VERBINTENISSEN

TOELICHTING

1. De indeling van dienstensectoren in deze lijst is gebaseerd op de voorlopige "Central Product Classification" ("CPC") van het Bureau voor de Statistiek van de Verenigde Naties van 1991, tenzij anders aangeduid, nl. door de afwezigheid van een CPC-nummer. De volgorde komt overeen met de "Services Sectoral Classification List" die in GATT-document MTN.GNS/W/120 van 10 juli 1991 werd gebruikt. De lijst van specifieke verbintenissen volgt de in GATT-documenten MTN.GNS/W/164 van 3 september 1993 en MTN.GNS/W/164/Add.1 van 30 november 1993 opgenomen richtsnoeren.
2. Het gebruik van "" bij specifieke CPC-codes betekent dat de specifieke verbintenis voor die code niet voor het totale pakket van diensten geldt dat onder die code valt.
3. De indeling van vestigingssectoren in deze lijst is gebaseerd op de "International Standard Industrial Classification" ("ISIC rev.3.") van het Bureau voor de Statistiek van de Verenigde Naties. Waar nodig en passend kan Singapore het precieze toepassingsgebied van de verbintenis aangeven indien de verplichting niet precies met de indeling overeenkomt.
4. In onderstaande lijst van verbintenissen ("deze lijst") zijn de dienstensectoren opgenomen die overeenkomstig de artikelen 8.7 (Lijst van specifieke verbintenissen) en 8.12 (Lijst van specifieke verbintenissen) zijn geliberaliseerd, alsook, door middel van voorbehouden, de beperkingen inzake markttoegang en nationale behandeling die gelden voor diensten en dienstverleners uit de Unie in die sectoren. Deze lijst bevat de volgende elementen:
  - a) de eerste kolom, waarin de sector of subsector wordt vermeld waarin Singapore de verbintenis is aangegaan, en de liberalisering waarop de voorbehouden van toepassing zijn;
  - b) de tweede kolom, waarin de toepasselijke voorbehouden bij de artikelen 8.5 (Markttoegang) en 8.10 (Markttoegang) in de in de eerste kolom vermelde sector of subsector worden beschreven;
  - c) de derde kolom, waarin de toepasselijke voorbehouden bij de artikelen 8.6 (Nationale behandeling) en 8.11 (Nationale behandeling) in de in de eerste kolom vermelde sector of subsector worden beschreven; en
  - d) de vierde kolom, waarin specifieke verbintenissen worden beschreven inzake maatregelen met betrekking tot grensoverschrijdende dienstverlening en vestiging in dienstensectoren die niet worden opgenomen in de lijsten bij de artikelen 8.5 (Markttoegang) en 8.10 (Markttoegang) en 8.6 (Nationale behandeling) en 8.11 (Nationale behandeling).
5. Onverminderd artikel 8.10 (Markttoegang) hoeven non-discriminatievereisten wat de soorten rechtsvorm van een vestiging betreft niet in deze lijst te worden genoemd om door Singapore te worden gehandhaafd of vastgesteld.
6. Deze lijst bevat geen maatregelen met betrekking tot kwalificatievereisten en -procedures, technische normen en vergunningsvereisten die geen beperking inzake markttoegang of nationale behandeling vormen in de zin van de artikelen 8.5 (Markttoegang) en 8.10 (Markttoegang) en de artikelen 8.6 (Nationale behandeling) en 8.11 (Nationale behandeling). Zelfs wanneer deze maatregelen (zoals een vergunningsverplichting, universeledienstverplichting, de verplichte erkenning van kwalificaties in gereguleerde sectoren, de verplichting om specifieke examens (inclusief taalexamens) af te leggen en de verplichting om een wettelijke verblijfplaats te hebben op het grondgebied waar de economische activiteit wordt uitgeoefend) niet in deze lijst zijn opgenomen, zijn zij in elk geval van toepassing op diensten en dienstverleners uit de Unie.

7. Overeenkomstig artikel 8.1 (Doel en toepassingsgebied), lid 2, onder a), is deze lijst niet van toepassing op subsidies, waaronder door de overheid gesteunde leningen, garanties en verzekeringen, die door een der partijen worden toegekend.

Vorm van dienstverlening: 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Consumptie in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid 4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Bijkomende verbintenissen
---------------------	---------------------------------	--	---------------------------

HORIZONTALE VERBINTENISSEN/BEPERKINGEN

<p>ALLE SECTOREN DIE IN DEZE LIJST ZIJN OPGENOMEN</p>	<p>i) Voor leningen in Singaporese dollars (SGD) van in plaatselijke of in buitenlandse handen zijnde financiële instellingen aan niet-ingezetenen, aan ondernemingen in handen van niet-ingezetenen of aan ingezetenen voor gebruik buiten Singapore, is voorafgaande goedkeuring van MAS vereist.</p> <p>ii) Financiële instellingen verlenen geen kredietfaciliteiten in SGD aan niet-ingezeten financiële entiteiten indien er reden is om aan te nemen dat de opbrengsten in SGD voor valutaspeculatie in SGD zullen worden gebruikt.</p> <p>Niet geconsolideerd voor maatregelen die betrekking hebben op activiteiten in verband met grond of grondgebruik, met inbegrip van onder meer ruimtelijke ordening, grondgebruik en stedenbouwkunde.</p> <p>Niet geconsolideerd voor maatregelen die betrekking hebben op onroerend goed. Dit omvat onder meer maatregelen die betrekking hebben op de eigendom, verkoop, koop, ontwikkeling en het beheer van onroerend goed.</p> <p>Niet geconsolideerd voor maatregelen die betrekking hebben op:</p> <p>i) het volledig of gedeeltelijk overdragen aan de particuliere sector van het verrichten van in het kader van de uitoefening van overheidsgezag verleende diensten;</p> <p>ii) het afstoten van belangen in en/of de activa van ondernemingen die volledig eigendom zijn van de Singaporese overheid; en</p> <p>iii) het afstoten van belangen in en/of de activa van ondernemingen die gedeeltelijk eigendom zijn van de Singaporese overheid.</p> <p>Niet gebonden voor maatregelen die betrekking hebben op de afstoting van de beheerder en de exploitant van vliegvelden.</p>		
---	---	--	--

Vorm van dienstverlening: 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Consumptie in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid 4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Bijkomende verbintenissen
	<p>Voor individuele investeerders (met uitzondering van de Singaporese overheid) gelden ten aanzien van aandeelhouderschap in de hieronder genoemde ondernemingen en/of de opvolgers daarvan de volgende beperkingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> i) Singapore Technologies Engineering: 15 % ii) Singapore Power, Power Grid, Power Supply, Power Gas: 10 % iii) PSA Corporation: 5 % iv) Singapore Airlines: 5 % <p>Voor de toepassing van deze lijst omvat de eigendom van investeerders van aandelen in deze ondernemingen en/of de opvolgers daarvan zowel de rechtstreekse als de middellijke eigendom van aandelen.</p> <p>Het totale buitenlandse aandeelhouderschap in de PSA Corporation en de opvolger daarvan mag maximaal 49 % bedragen.</p> <p>Het "totale buitenlandse aandeelhouderschap" wordt gedefinieerd als het totale aantal aandelen in eigendom van:</p> <ul style="list-style-type: none"> i) personen die geen Singaporees onderdaan zijn; ii) ondernemingen die voor niet meer dan 50 % eigendom zijn van Singaporese onderdanen of de Singaporese overheid; en/of iii) enige andere onderneming die niet in handen is of wordt gecontroleerd door de Singaporese overheid. <p>Niet gebonden voor maatregelen in verband met het behoud van een meerderheidsbelang in Singapore Technologies Engineering ("het bedrijf") en de opvolger daarvan door de Singaporese overheid; dit omvat onder meer de controle over de benoeming van en beëindiging van de taken van de leden van de raad van bestuur, afstoting van aandelen en ontbinding van het bedrijf.</p> <p>Niet geconsolideerd voor maatregelen met betrekking tot de sector wapens en springstoffen, met inbegrip van de vervaardiging, het gebruik, de verkoop, de opslag, het vervoer, de in- en uitvoer en het bezit van wapens en springstoffen.</p>		

Vorm van dienstverlening: 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Consumptie in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid 4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Bijkomende verbintenissen
	<p>1), 2), 3), 4) Specifieke verbintenissen inzake markttoegang in welke sector of subsector dan ook, via welke vorm van levering dan ook, worden niet zodanig uitgelegd dat zij voorrang krijgen boven de beperkingen ten aanzien van de financiële-dienstensector.</p>	<p>Wanneer een persoon in het kader van de Business Registration Act (Cap. 32, 2001 bijgewerkte versie) moet zijn geregistreerd, of in het geval van een vennootschap de bestuurders of de secretaris van de vennootschap niet hun gewone verblijfplaats in Singapore hebben, dient een lokale manager ⁽¹⁾ te worden aangewezen ⁽²⁾.</p>	
	<p>Deze lijst bevat geen maatregelen met betrekking tot toelatings- en kwalificatievereisten en procedures in verband daarmee, technische normen, of vereisten en procedures voor het aanvragen van een werkvergunning. Zelfs wanneer deze maatregelen (zoals de verplichte erkenning van kwalificaties te verkrijgen of aan bepaalde salaris- of ervaringseisen te voldoen) niet in onderstaande lijst zijn opgenomen, zijn zij in elk geval van toepassing op stafpersoneel en afgestudeerde stagiairs uit de EU. Op afgestudeerde stagiairs uit de EU kan een arbeidsmarkttoets van toepassing zijn.</p> <p>Verbintenissen inzake stafpersoneel en afgestudeerde stagiairs zijn niet van toepassing in gevallen waarin het de bedoeling of het gevolg van hun tijdelijke aanwezigheid is in te grijpen in arbeids- of managementgeschillen of -onderhandelingen, dan wel het resultaat van dergelijke geschillen of onderhandelingen op andere wijze te beïnvloeden.</p>		
	<p>4) Niet geconsolideerd voor de aanwezigheid van natuurlijke personen, behalve overeenkomstig de verbintenis in afdeling D (Tijdelijke aanwezigheid van natuurlijke personen voor zaken), en met inachtneming van sectorspecifieke beperkingen.</p> <p>Afgestudeerde stagiairs (AS)</p> <p>Niet geconsolideerd voor de sectoren of subsectoren hieronder:</p> <p>Financiële diensten</p>	<p>4) Niet geconsolideerd.</p>	

Vorm van dienstverlening: 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Consumptie in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid 4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Bijkomende verbintenissen
---------------------	---------------------------------	--	---------------------------

SECTORSPECIFIEKE VERBINTENISSEN/BEPERKINGEN

1. ZAKELIJKE DIENSTEN

A. Vrije beroepen

Internationale arbitrage in handelszaken in verband met internationaal recht, buitenlands recht en Singaporees recht (86190)	1) Geen 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling. Wat werk in verband met internationale handelsarbitrage betreft: EU-advocaten mogen deelnemen aan internationale commerciële arbitrageprocedures in Singapore, zoals toegestaan krachtens de Legal Profession Act (Cap 161).	1) Geen 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling. Wat werk in verband met internationale handelsarbitrage betreft: EU-advocaten mogen deelnemen aan internationale commerciële arbitrageprocedures in Singapore, zoals toegestaan krachtens de Legal Profession Act (Cap 161).	
--	---	---	--

Vorm van dienstverlening: 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Consumptie in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid 4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Bijkomende verbintenissen
<p>Rechtskundige diensten (behalve internationale handelsarbitrage in verband met internationaal recht en rechtskundige diensten in verband met nationaal recht) (861**)</p>	<p>1) Geen, behoudens de toepasselijke registratievereisten.</p> <p>2) Geen.</p> <p>3) Geen, behoudens de toepasselijke registratievereisten.</p> <p>4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling. De geldende registratievereisten blijven onverlet.</p>	<p>1) Geen, behalve waar aangegeven onder markttoegang.</p> <p>2) Geen.</p> <p>3) Geen, behalve waar aangegeven onder markttoegang.</p> <p>4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling. De geldende registratievereisten blijven onverlet.</p>	
<p>Rechtskundige diensten die Singaporees recht betreffen (?) (861**)</p>	<p>1) Geen, behalve dat alleen personen die tot de Singaporese balie zijn toegelaten, als lid van de Law Society of Singapore zijn ingeschreven en in het bezit zijn van een geldige praktijkvergunning, rechtskundige diensten in verband met Singaporees recht mogen verstrekken.</p> <p>2) Geen</p> <p>3) Alleen personen die tot de Singaporese balie zijn toegelaten, als lid van de Law Society of Singapore zijn ingeschreven en in het bezit zijn van een geldige praktijkvergunning, mogen rechtskundige diensten in verband met Singaporees recht verstrekken.</p>	<p>1) Geen, behalve waar aangegeven onder markttoegang.</p> <p>2) Geen.</p> <p>3) Geen, behalve waar aangegeven onder markttoegang.</p> <p>4) Niet geconsolideerd.</p>	

Vorm van dienstverlening: 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Consumptie in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid 4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Bijkomende verbintenissen
	<p>Advocatenkantoren uit de EU mogen uitsluitend rechtskundige diensten in verband met Singaporees recht verstrekken via een Joint Law Venture of Formal Law Alliance met een Singaporees advocatenkantoor, en uitsluitend voor zover de wetten, regels en voorschriften betreffende Joint Law Ventures en Formal Law Alliances dit toelaten, alsook met inachtneming van de voorwaarden en vereisten met betrekking tot Joint Law Ventures en Formal Law Alliances. Singapore zal deze voorwaarden en beperkingen echter als volgt ten gunste van EU-advocatenkantoren wijzigen:</p> <ul style="list-style-type: none"> i) het minimumaantal in Singapore ingezeten Europese advocaten dat het EU-advocatenkantoor verplicht is aan te houden in een Joint Law Venture of Formal Law Alliance, wordt teruggebracht van vijf tot drie, waarvan er minstens twee equity partner of lid van de Raad van bestuur van het advocatenkantoor uit de EU moeten zijn; ii) de minimale relevante ervaring waaraan de drie in punt i) bedoelde EU-advocaten moeten voldoen, wordt op basis van een gezamenlijke ervaring van 15 jaar berekend in plaats van vijf jaar individuele ervaring voor elke EU-advocaat;		

Vorm van dienstverlening: 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Consumptie in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid 4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Bijkomende verbintenissen
	<p>iii) de minimaal vereiste relevante ervaring voor EU-advocaten die in een Joint Law Venture werken en een aanvraag willen indienen tot het beoefenen van het Singaporese recht overeenkomstig de Legal Profession Act, wordt verlaagd van vijf tot drie jaar;</p> <p>4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.</p> <p>Wat werk in verband met internationale handelsarbitrage betreft: EU-advocaten mogen deelnemen aan internationale commerciële arbitrageprocedures in Singapore, zoals toegestaan krachtens de Legal Profession Act (Cap 161).</p>		
Accountants, belastingconsulenten en boekhouders, behalve financiële audits (862**)	<p>1) Geen</p> <p>2) Geen</p> <p>3) Geen</p> <p>4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.</p>	<p>1) Geen</p> <p>2) Geen</p> <p>3) Geen</p> <p>4) Niet geconsolideerd.</p>	

Vorm van dienstverlening: 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Consumptie in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid 4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Bijkomende verbintenissen
Financiële audits (86211)	1) Geen, behalve dat accountants of minstens een van de partners van de onderneming hun gewone verblijfplaats in Singapore moeten hebben. 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.	1) Geen, behalve dat accountants of minstens een van de partners van de onderneming hun gewone verblijfplaats in Singapore moeten hebben. 2) Geen 3) Zoals bij vorm 1) 4) Niet geconsolideerd.	
Diensten in verband met belastingen (863)	1) Geen 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.	1) Geen 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd.	

Vorm van dienstverlening: 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Consumptie in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid 4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Bijkomende verbintenissen
Architecten (8671)	1) Geen 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.	1) Geen 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd.	
Ingenieurs (8672)	1) Geen 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.	1) Geen 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd.	

Vorm van dienstverlening: 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Consumptie in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid 4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Bijkomende verbintenissen
Ingenieurs: geïntegreerde diensten (8673)	1) Geen 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.	1) Geen 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd.	
Landschapsarchitecten (86742)	1) Geen 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.	1) Geen 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd.	

Vorm van dienstverlening: 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Consumptie in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid 4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Bijkomende verbintenissen
Artsen (93121 en 93122)	1) Niet geconsolideerd. 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling. Het aantal nieuwe buitenlandse artsen dat jaarlijks wordt ingeschreven kan, afhankelijk van het totale aanbod van artsen, worden beperkt.	1) Geen 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd.	
Tandartsen (93123)	1) Niet geconsolideerd. 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling. Het aantal nieuwe buitenlandse tandartsen dat jaarlijks wordt ingeschreven kan, afhankelijk van het totale aanbod van tandartsen, worden beperkt.	1) Geen 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd.	

Vorm van dienstverlening: 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Consumptie in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid 4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Bijkomende verbintenissen
Dierenartsen (932)	1) Geen 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.	1) Geen 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd.	
Verloskundigen, verpleegkundigen, fysiotherapeuten en paramedisch personeel (93191*)	1) Niet geconsolideerd. 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.	1) Geen 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd.	

Vorm van dienstverlening: 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Consumptie in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid 4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Bijkomende verbintenissen
---------------------	---------------------------------	--	---------------------------

B. Diensten in verband met computers

Diensten in verband met computers (84)	1) Geen 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.	1) Geen 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd.	
--	--	--	--

C. Speur- en ontwikkelingswerk

Speur- en ontwikkelingswerk op het gebied van natuurwetenschappen (851)	1) Geen 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.	1) Geen 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd.	
---	--	--	--

Vorm van dienstverlening: 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Consumptie in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid 4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Bijkomende verbintenissen
Speur- en ontwikkelingswerk op het gebied van de maatschappij- en geesteswetenschappen, behalve rechtskundig onderzoek (852 ^m)	1) Geen 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.	1) Geen 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd.	
Interdisciplinary research and development services (853)	1) Geen 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.	1) Geen 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd.	

D. Exploitatie van en handel in onroerend goed

Verhuur of lease van eigen of geleased niet-residentieel onroerend goed (82102)	1) Geen 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.	1) Geen 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd.	
---	--	--	--

Vorm van dienstverlening: 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Consumptie in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid 4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Bijkomende verbintenissen
<p>Beheer van residentieel en niet-residentieel onroerend goed voor een vast bedrag of op contractbasis (82201, 82202)</p>	<p>1) Geen, behalve dat uitsluitend de Sentosa Development Corporation en de opvolger daarvan het vakantie-eiland Sentosa en de binnenwateren ervan mag ontwikkelen en beheren.</p> <p>Onder voorwaarde van goedkeuring mogen particuliere ontwikkelaars echter bepaalde terreinen op Sentosa voor commerciële, residentiële en recreatieve doeleinden ontwikkelen.</p> <p>2) Geen</p> <p>3) Geen, behalve dat uitsluitend de Sentosa Development Corporation en/of de opvolger daarvan het vakantie-eiland Sentosa en de binnenwateren ervan mag ontwikkelen en beheren. Onder voorwaarde van goedkeuring mogen particuliere ontwikkelaars echter bepaalde terreinen op Sentosa voor commerciële, residentiële en recreatieve doeleinden ontwikkelen.</p> <p>4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.</p>	<p>1) Geen, behalve dat uitsluitend de Sentosa Development Corporation en/of de opvolger daarvan het vakantie-eiland Sentosa en de binnenwateren ervan mag ontwikkelen en beheren.</p> <p>Onder voorwaarde van goedkeuring mogen particuliere ontwikkelaars echter bepaalde terreinen op Sentosa voor commerciële, residentiële en recreatieve doeleinden ontwikkelen.</p> <p>2) Geen</p> <p>3) Geen, behalve dat uitsluitend de Sentosa Development Corporation en/of de opvolger daarvan het vakantie-eiland Sentosa en de binnenwateren ervan mag ontwikkelen en beheren. Onder voorwaarde van goedkeuring mogen particuliere ontwikkelaars echter bepaalde terreinen op Sentosa voor commerciële, residentiële en recreatieve doeleinden ontwikkelen.</p> <p>4) Niet geconsolideerd.</p>	

Vorm van dienstverlening: 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Consumptie in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid 4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Bijkomende verbintenissen
---------------------	---------------------------------	--	---------------------------

E. Verhuur/lease zonder bedieningspersoneel

Verhuur/lease van schepen zonder bedieningspersoneel (83103)	1) Geen 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.	1) Geen 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd.	
Verhuur/lease van personenauto's, voertuigen voor goederenvervoer en overige transportmiddelen voor vervoer te land zonder chauffeur (83101, 83102, 83105)	1) Geen, behalve dat de verhuur van personenauto's, voertuigen voor goederenvervoer en overige transportmiddelen voor vervoer te land zonder chauffeur door ingezetenen van Singapore met de bedoeling de voertuigen in Singapore te gebruiken, verboden is. 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.	1) Geen, behalve dat de verhuur van in het buitenland geregistreerde voertuigen door ingezetenen van Singapore voor gebruik ervan in Singapore, verboden is. 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd.	

Vorm van dienstverlening: 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Consumptie in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid 4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Bijkomende verbintenissen
Verhuur/lease van andere machines en werktuigen (83106-83109)	1) Geen 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.	1) Geen 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd.	
Verhuur/lease van consumenten-artikelen (832)	1) Geen 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.	1) Geen 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd.	
F. Andere zakelijke diensten			
Reclame (871)	1) Geen 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.	1) Geen 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd.	

Vorm van dienstverlening: 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Consumptie in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid 4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Bijkomende verbintenissen
Markt- en opinieonderzoek (864)	1) Geen 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.	1) Geen 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd.	
Advies op het gebied van bedrijfsbeheer (865)	1) Geen 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.	1) Geen 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd.	
Diensten in verband met advies op het gebied van bedrijfsbeheer (866)	1) Geen 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.	1) Geen 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd.	

Vorm van dienstverlening: 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Consumptie in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid 4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Bijkomende verbintenissen
Technische testen en toetsen, behalve testen en toetsen van: auto's classificatiebureaus dieren, planten en producten afkomstig van dieren en planten (8676**)	1) Geen 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.	1) Geen 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd.	
Technische testen en toetsen van auto's (8676**)	1) Niet geconsolideerd. 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.	1) Niet geconsolideerd. 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd.	
Technische testen en toetsen van dieren, planten en producten afkomstig van dieren en planten (8676**)	1) Niet geconsolideerd. 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.	1) Niet geconsolideerd. 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.	

Vorm van dienstverlening: 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Consumptie in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid 4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Bijkomende verbintenissen
<p>Diensten in verband met landbouw, jacht, bosbouw en visserij, behalve:</p> <p>diensten van loonbedrijven in de landbouw;</p> <p>brandbestrijding;</p> <p>bosbeheer, met inbegrip van diensten in verband met bosschade; en</p> <p>diensten in verband met houtkap</p> <p>but including consultancy services for forest service including forest service, and logging related services (881**, 882**)</p>	<p>1) Geen</p> <p>2) Geen</p> <p>3) Geen</p> <p>4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.</p>	<p>1) Geen</p> <p>2) Geen</p> <p>3) Geen</p> <p>4) Niet geconsolideerd.</p>	
<p>Diensten in verband met mijnbouw (883, 5115)</p>	<p>1) Geen</p> <p>2) Geen</p> <p>3) Geen</p> <p>4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.</p>	<p>1) Geen</p> <p>2) Geen</p> <p>3) Geen</p> <p>4) Niet geconsolideerd.</p>	

Vorm van dienstverlening: 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Consumptie in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid 4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Bijkomende verbintenissen
Diensten in verband met de industrie (884 en 885, behalve 88442)	1) Geen 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.	1) Geen 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd.	
Transport, distributie, detailhandel en diensten in verband met de distributie van gas via pijpleidingen	1) Niet geconsolideerd. 2) Geen 3) Niet geconsolideerd, behalve voor handel en detailhandel in aardgas 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.	1) Niet geconsolideerd. 2) Geen 3) Niet geconsolideerd. 4) Niet geconsolideerd.	
Detailhandel in elektriciteit	1) Niet geconsolideerd. 2) Geen 3) Niet geconsolideerd, behalve voor stroomvoorziening van meer dan 5 MW. 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.	1) Niet geconsolideerd. 2) Geen 3) Niet geconsolideerd. 4) Niet geconsolideerd.	

Vorm van dienstverlening: 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Consumptie in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid 4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Bijkomende verbintenissen
Vervoer van brandstoffen (7131)	1) Niet geconsolideerd. 2) Geen 3) Niet geconsolideerd. 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.	1) Niet geconsolideerd. 2) Geen 3) Niet geconsolideerd. 4) Niet geconsolideerd.	
Geologie, geofysica en andere vormen van wetenschappelijke prospectie (86751)	1) Niet geconsolideerd. 2) Geen 3) Niet geconsolideerd. 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.	1) Niet geconsolideerd. 2) Geen 3) Niet geconsolideerd. 4) Niet geconsolideerd.	
Arbeidsbemiddeling en personeelsvoorziening (872)	1) Geen 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.	1) Geen 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd.	

Vorm van dienstverlening: 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Consumptie in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid 4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Bijkomende verbintenissen
G. Opsporing en beveiliging			
Opsporingsdiensten (87301**)	<p>Beperking ten aanzien van markttoegang en nationale behandeling</p> <p>Alle verbintenissen ten aanzien van deze sector zijn onderworpen aan de Private Security Industry Act (PSIA). Deze wet bepaalt dat buitenlanders niet als privé-detectives mogen werken, maar wel betrokken mogen zijn bij het beheer van de onderneming.</p> <p>1) Niet geconsolideerd.</p> <p>2) Geen</p> <p>3) Geen</p> <p>4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.</p>	<p>1) Niet geconsolideerd.</p> <p>2) Geen</p> <p>3) Geen</p> <p>4) Niet geconsolideerd.</p>	
Advies op het gebied van beveiliging (87302)	<p>1) Geen</p> <p>2) Geen</p> <p>3) Geen</p> <p>4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.</p>	<p>1) Geen</p> <p>2) Geen</p> <p>3) Geen</p> <p>4) Niet geconsolideerd.</p>	

Vorm van dienstverlening: 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Consumptie in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid 4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Bijkomende verbintenissen
Controle van alarmapparatuur (87303)	1) Geen 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.	1) Geen 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd.	
Onbewapende bewakingsdiensten (87305**)	<p>Beperking ten aanzien van markttoegang en nationale behandeling</p> <p>Alle verbintenissen ten aanzien van deze sector zijn onderworpen aan de Private Security Industry Act (PSIA). Die wet bepaalt het volgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> — buitenlanders mogen bureaus voor onbewapende bewakers opzetten, maar moeten hiervoor een onderneming met lokale participatie laten registreren. — Met andere woorden: minstens twee bestuurders moeten Singaporees onderdaan of permanent ingezetene van Singapore zijn. — De buitenlandse bestuurders moeten een verklaring omtrent het gedrag van hun land van oorsprong overleggen of voor een lokale bevoegde functionaris een verklaring onder ede afleggen. 	1) Niet geconsolideerd. 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd.	

Vorm van dienstverlening: 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Consumptie in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid 4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Bijkomende verbintenissen
	<p>— Buitenlanders mogen niet als bewaker werken, maar mogen bij het beheer van de onderneming betrokken zijn.</p> <p>1) Niet geconsolideerd.</p> <p>2) Geen</p> <p>3) Geen</p> <p>4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.</p>		
Onderhoud en herstel van uitrusting (behalve zeeschepen, luchtvaartuigen of andere vervoermiddelen) (633, 8861-8866**)	<p>1) Geen</p> <p>2) Geen</p> <p>3) Geen</p> <p>4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.</p>	<p>1) Geen</p> <p>2) Geen</p> <p>3) Geen</p> <p>4) Niet geconsolideerd.</p>	
Reiniging van gebouwen (874)	<p>1) Geen</p> <p>2) Geen</p> <p>3) Geen</p> <p>4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.</p>	<p>1) Geen</p> <p>2) Geen</p> <p>3) Geen</p> <p>4) Niet geconsolideerd.</p>	

Vorm van dienstverlening: 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Consumptie in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid 4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Bijkomende verbintenissen
Fotografie (875)	1) Geen 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.	1) Geen 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd.	
Verpakkingsdiensten (876)	1) Geen 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.	1) Geen 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd.	
Organisatie van congressen en tentoonstellingen (87909**)	1) Geen 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.	1) Geen 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd.	

Vorm van dienstverlening: 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Consumptie in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid 4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Bijkomende verbintenissen
Secretariaatsdiensten (87909**)	1) Geen 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.	1) Geen 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd.	
Telefoon-beantwoording (87903) Dit omvat niet diensten waarvoor onder de Singapore Broadcasting Authority Act een vergunning is verleend of die erdoor worden gereguleerd.	1) Geen 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.	1) Geen 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd.	

Vorm van dienstverlening: 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Consumptie in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid 4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Bijkomende verbintenissen
Vermenigvuldigen van teksten (87904)	1) Geen 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.	1) Geen 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd.	
Translation and interpretation services (87905)	1) Geen 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.	1) Geen 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd.	
Gespecialiseerd ontwerpen (87907)	1) Geen 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.	1) Geen 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd.	

Vorm van dienstverlening: 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Consumptie in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid 4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Bijkomende verbintenissen
2. COMMUNICATIE			
A. Post- en koeriersdiensten			
<p>Postdiensten</p> <p>1. Standaardbrievenpost – Diensten voor het vervoer van brieven ⁽⁴⁾ (met uitzondering van expresbrieven) met een gewicht van maximaal 500 gram van een plaats naar een andere; dit omvat de aanverwante diensten van het ontvangen, verzamelen, sorteren, verzenden en bestellen van dergelijke brieven en enigerlei andere diensten in verband hiermee en die in combinatie met welk van deze diensten dan ook worden geleverd.</p>	<p>1) Onderworpen aan commerciële regelingen met exploitanten die over een vergunning beschikken.</p> <p>2) Geen</p> <p>3) Alle dienstverleners moeten opgericht zijn als ondernemingen onder de Companies Act (Cap. 50) ⁽⁵⁾.</p> <p>4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.</p>	<p>1) Geen</p> <p>2) Geen</p> <p>3) Geen</p> <p>4) Niet geconsolideerd.</p>	
<p>2. Expresbrieven-post – Diensten voor het vervoer van expresbrieven (met inbegrip van lokale ⁽⁶⁾ en internationale expresbrieven ⁽⁷⁾) met een gewicht van maximaal 500 gram van een plaats naar een andere; dit omvat de aanverwante diensten van het ontvangen, verzamelen, sorteren, verzenden en bestellen van dergelijke brieven en enigerlei andere diensten in verband hiermee en die in combinatie met welk van deze diensten dan ook worden geleverd.</p>	<p>1) Onderworpen aan commerciële regelingen met exploitanten die over een vergunning beschikken.</p> <p>2) Geen</p> <p>3) Geen</p> <p>4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.</p>	<p>1) Geen</p> <p>2) Geen</p> <p>3) Geen</p> <p>4) Niet geconsolideerd.</p>	

Vorm van dienstverlening: 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Consumptie in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid 4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Bijkomende verbintenissen
---------------------	---------------------------------	--	---------------------------

B. Koeriersdiensten

<p>Koeriersdiensten</p> <p>Koeriersdiensten voor documenten, pakjes en pakketten (maar met uitzondering van brieven zoals hierboven gedefinieerd) met een gewicht van maximaal 500 gram.</p>	<p>1) Geen</p> <p>2) Geen</p> <p>3) Geen</p> <p>4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.</p>	<p>1) Geen</p> <p>2) Geen</p> <p>3) Geen</p> <p>4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.</p>	
--	---	---	--

C. Telecommunicatie ⁽⁸⁾

Opmerkingen

Het aantal toe te wijzen vergunningen wordt uitsluitend beperkt wegens fysische beperkingen of beperkte middelen, zoals de beschikbaarheid van frequentiespectra en terrein.

Vorm van dienstverlening: 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Consumptie in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid 4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Bijkomende verbintenissen
<p>1. Basisdiensten op het gebied van telecommunicatie ⁽⁹⁾, met inbegrip van wederverkoop (al dan niet op eigen faciliteiten gebaseerd):</p> <p>a) openbaar geschakelde diensten ⁽¹⁰⁾ (lokaal en internationaal)</p> <p>b) huurcircuitdiensten (plaatselijk en internationaal)</p>	<p>1) Onderworpen aan commerciële regelingen met exploitanten die over een vergunning beschikken.</p> <p>2) Geen</p> <p>3) Alle dienstverleners moeten opgericht zijn als ondernemingen onder de Companies Act (Cap. 50)</p> <p>4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.</p>	<p>1) Geen</p> <p>2) Geen</p> <p>3) Geen</p> <p>4) Niet geconsolideerd.</p>	
<p>2. Mobiele diensten ⁽¹¹⁾, met inbegrip van wederverkoop (al dan niet op eigen faciliteiten gebaseerd):</p> <p>a) openbare mobiele gegevensdienst (PMDS)</p> <p>b) openbaar trunked-radiosysteem (PTRS)</p> <p>c) openbare semafoondienst (PRPS)</p> <p>d) openbare mobiele telefoondienst (PCMTS)</p>	<p>1) Onderworpen aan commerciële regelingen met exploitanten die over een vergunning beschikken.</p> <p>2) Geen</p> <p>3) Alle dienstverleners moeten opgericht zijn als ondernemingen onder de Companies Act (Cap. 50)</p> <p>4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.</p>	<p>1) Geen</p> <p>2) Geen</p> <p>3) Geen</p> <p>4) Niet geconsolideerd.</p>	

Vorm van dienstverlening: 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Consumptie in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid 4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Bijkomende verbintenissen
<p>3. Netwerkdiensten met toegevoegde waarde (value-added network services of VAN)</p> <p>Dit omvat de volgende diensten:</p> <ul style="list-style-type: none"> — elektronische post — voice mail — online informatie en databanken — elektronische gegevensuitwisseling (electronic data interchange) — online-informatie en/of gegevensverwerking. 	<p>1) Geen</p> <p>2) Geen</p> <p>3) Geen</p> <p>4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.</p>	<p>1) Geen</p> <p>2) Geen</p> <p>3) Geen</p> <p>4) Niet geconsolideerd.</p>	
<p>3. BOUWNIJVERHEID EN CIVIELTECHNISCHE DIENSTEN IN VERBAND DAARMEE</p>			
<p>Bouwnijverheid</p> <p>bestaande uit:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Algemene bouwkundige werken: gebouwen (CPC 512) — Algemene bouwkundige werken: civieltechnische werken (CPC 513) — Installatie en assemblage (CPC 514 en 516) — Afwerking van gebouwen (CPC 517) — Andere (CPC 511, 515 en 518) 	<p>1) Geen</p> <p>2) Geen</p> <p>3) Geen</p> <p>4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.</p>	<p>1) Geen</p> <p>2) Geen</p> <p>3) Geen</p> <p>4) Niet geconsolideerd.</p>	

Vorm van dienstverlening: 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Consumptie in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid 4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Bijkomende verbintenissen
---------------------	---------------------------------	--	---------------------------

4. HANDEL

A. Handelsbemiddeling

<p>Handelsbemiddeling, behalve voor een vast bedrag of op contractbasis, met betrekking tot verkoop van farmaceutische en medische goederen alsmede cosmetica (621**, behalve 62117)</p>	<p>Horizontale beperkingen ten aanzien van markttoegang en nationale behandeling</p> <p>Tenzij anders bepaald, valt de handel van aan invoerverboden of niet-automatische invoervergunningen onderworpen producten buiten het toepassingsgebied van deze verbintenissen.</p> <p>1) Geen</p> <p>2) Geen</p> <p>3) Geen</p> <p>4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.</p>	<p>1) Geen</p> <p>2) Geen</p> <p>3) Geen</p> <p>4) Niet geconsolideerd.</p>	
--	--	---	--

Vorm van dienstverlening: 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Consumptie in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid 4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Bijkomende verbintenissen
Verkoop, voor een vast bedrag of op contractbasis, van niet voor de Singaporese markt bestemde farmaceutische en medische goederen en cosmetica (62117**)	<p>Horizontale beperkingen ten aanzien van markttoegang en nationale behandeling</p> <p>Tenzij anders bepaald, valt de handel van aan invoerverboden of niet-automatische invoervergunningen onderworpen producten buiten het toepassingsgebied van deze verbintenissen.</p> <p>1) Geen</p> <p>2) Geen</p> <p>3) Geen</p> <p>4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.</p>	<p>1) Geen</p> <p>2) Geen</p> <p>3) Geen</p> <p>4) Niet geconsolideerd.</p>	
Verkoop, voor een vast bedrag of op contractbasis, van voor de Singaporese markt bestemde farmaceutische en medische goederen en cosmetica (62117**)	<p>1) Niet geconsolideerd.</p> <p>2) Geen</p> <p>3) Geen</p> <p>4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.</p>	<p>1) Niet geconsolideerd.</p> <p>2) Geen</p> <p>3) Geen</p> <p>4) Niet geconsolideerd.</p>	

Vorm van dienstverlening: 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Consumptie in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid 4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Bijkomende verbintenissen
B. Groothandel			
Groothandel, behalve in farmaceutische en medische goederen en chirurgische en orthopedische instrumenten (622*)	<p>Horizontale beperkingen ten aanzien van markttoegang en nationale behandeling</p> <p>Tenzij anders bepaald, valt de handel van aan invoerverboden of niet-automatische invoervergunningen onderworpen producten buiten het toepassingsgebied van deze verbintenissen.</p> <p>1) Geen</p> <p>2) Geen</p> <p>3) Geen</p> <p>4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.</p>	<p>1) Geen</p> <p>2) Geen</p> <p>3) Geen</p> <p>4) Niet geconsolideerd.</p>	
Groothandel in farmaceutische en medische goederen, alsmede chirurgische en orthopedische instrumenten (62251 en 62252)	<p>1) Niet geconsolideerd.</p> <p>2) Geen</p> <p>3) Geen</p> <p>4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.</p>	<p>1) Niet geconsolideerd.</p> <p>2) Geen</p> <p>3) Geen</p> <p>4) Niet geconsolideerd.</p>	

Vorm van dienstverlening: 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Consumptie in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid 4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Bijkomende verbintenissen
C. Detailhandel			
Detailhandel in niet-levensmiddelen, behalve: farmaceutische en medische goederen (632*)	<p>Horizontale beperkingen ten aanzien van markttoegang en nationale behandeling</p> <p>Tenzij anders bepaald, valt de handel van aan invoerverboden of niet-automatische invoervergunningen onderworpen producten buiten het toepassingsgebied van deze verbintenissen.</p> <p>1) Geen</p> <p>2) Geen</p> <p>3) Geen</p> <p>4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.</p>	<p>1) Geen</p> <p>2) Geen</p> <p>3) Geen</p> <p>4) Niet geconsolideerd.</p>	

Vorm van dienstverlening: 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Consumptie in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid 4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Bijkomende verbintenissen
<p>Detailhandel in voedingsmiddelen, dranken en tabak, behalve detailhandel in tabaksproducten en alcoholhoudende dranken (6310**)</p>	<p>Horizontale beperkingen ten aanzien van markttoegang en nationale behandeling</p> <p>Tenzij anders bepaald, valt de handel van aan invoerverboden of niet-automatische invoervergunningen onderworpen producten buiten het toepassingsgebied van deze verbintenissen.</p> <p>1) Geen</p> <p>2) Geen</p> <p>3) Geen</p> <p>4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.</p>	<p>1) Geen</p> <p>2) Geen</p> <p>3) Geen</p> <p>4) Niet geconsolideerd.</p>	
<p>Detailhandel in farmaceutische, medische en orthopedische goederen (63211)</p>	<p>1) Niet geconsolideerd.</p> <p>2) Geen</p> <p>3) Geen</p> <p>4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.</p>	<p>1) Niet geconsolideerd.</p> <p>2) Geen</p> <p>3) Geen</p> <p>4) Niet geconsolideerd.</p>	

Vorm van dienstverlening: 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Consumptie in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid 4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Bijkomende verbintenissen
Verkoop van auto's Alleen: Groothandel in auto's (61111) Detailhandel in auto's (61112) Verkoop van delen en toebehoren van auto's (61130) Verkoop van motorfietsen, sneeuwscooters en delen en toebehoren daarvan (61210)	1) Geen 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.	1) Geen 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd.	
D. Franchising			
Franchising (8929**)	1) Geen 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.	1) Geen 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd.	

Vorm van dienstverlening: 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Consumptie in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid 4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Bijkomende verbintenissen
5. ONDERWIJS			
Basisonderwijs (921**)	<p>Niet geconsolideerd voor vormen 1 – 4 voor kleuter- en basisonderwijs voor Singaporese onderdanen, met inbegrip van sportonderwijs. Anders geldt het volgende:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Geen 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling. 	<p>Niet geconsolideerd voor vormen 1 – 4 voor kleuter- en basisonderwijs voor Singaporese onderdanen, met inbegrip van sportonderwijs. Anders geldt het volgende:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Geen 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd. 	
Algemeen voortgezet en hoger voortgezet onderwijs (9221**, 9222**)	<p>Niet geconsolideerd voor vormen 1 – 4 voor algemeen voortgezet en hoger voortgezet onderwijs (enkel van toepassing op junior colleges en pre-university centres onder het Singaporese onderwijsstelsel) voor Singaporese onderdanen, met inbegrip van sportonderwijs. Anders geldt het volgende:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Geen 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling. 	<p>Niet geconsolideerd voor vormen 1 – 4 voor algemeen voortgezet en hoger voortgezet onderwijs (enkel van toepassing op junior colleges en pre-university centres onder het Singaporese onderwijsstelsel) voor Singaporese onderdanen, met inbegrip van sportonderwijs. Anders geldt het volgende:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Geen 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd. 	

Vorm van dienstverlening: 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Consumptie in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid 4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Bijkomende verbintenissen
Postsecundair technisch en beroepsonderwijs (enkel niet uit openbare kas bekostigde onderwijsinstellingen) (92230**, 92240**, 92310)	1) Geen 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.	1) Geen 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd.	
Overig hoger onderwijs, behalve artsenopleidingen (enkel plaatselijke hogeronderwijsinstellingen ⁽¹²⁾ mogen universitaire en postdoctorale programma's voor het opleiden van artsen in Singapore aanbieden) (92390**)	1) Geen 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.	1) Geen 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd.	
Adult education services (92400)	1) None 2) None 3) None 4) Unbound except as indicated in the horizontal section	1) Geen 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd.	

Vorm van dienstverlening: 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Consumptie in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid 4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Bijkomende verbintenissen
Other education services (92900)	1) None 2) None 3) None 4) Unbound except as indicated in the horizontal section	1) None 2) None 3) None 4) Unbound	
6. MILIEUDIENSTEN			
Afvalwaterinzameling (94010)	1) Niet geconsolideerd behalve voor consulenten. 2) Geen 3) Niet geconsolideerd. 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.	1) Niet geconsolideerd behalve voor consulenten. 2) Geen 3) Niet geconsolideerd. 4) Niet geconsolideerd.	

Vorm van dienstverlening: 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Consumptie in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid 4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Bijkomende verbintenissen
Ophaling van afval, behalve beheer van gevaarlijke afvalstoffen (94020**)	<p>1) Niet geconsolideerd behalve voor consulenten.</p> <p>2) Geen</p> <p>3) Geen, behalve dat de afvalophaler in Singapore moet zijn opgericht.</p> <p>Het aantal openbare afvalophalers wordt beperkt aan de hand van het aantal geografische gebieden in Singapore.</p> <p>4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.</p>	<p>1) Niet geconsolideerd behalve voor consulenten.</p> <p>2) Geen</p> <p>3) Geen</p> <p>4) Niet geconsolideerd.</p>	
Afvalverwerking, behalve storting en het beheer van gevaarlijke afvalstoffen (94020**)	<p>1) Niet geconsolideerd behalve voor consulenten.</p> <p>2) Geen</p> <p>3) Geen, behalve dat de onderneming in Singapore moet zijn opgericht.</p> <p>4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.</p>	<p>1) Niet geconsolideerd behalve voor consulenten.</p> <p>2) Geen</p> <p>3) Geen</p> <p>4) Niet geconsolideerd.</p>	

Vorm van dienstverlening: 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Consumptie in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid 4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Bijkomende verbintenissen
Beheer van gevaarlijke afvalstoffen, met inbegrip van inzameling, verwerking en behandeling van gevaarlijke afvalstoffen (94020**)	1) Niet geconsolideerd behalve voor consulenten. 2) Geen 3) Geen, behalve dat de onderneming in Singapore moet zijn opgericht. 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.	1) Niet geconsolideerd behalve voor consulenten. 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd.	
Straatreiniging en dergelijke diensten (94030)	1) Niet geconsolideerd behalve voor consulenten. 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.	1) Niet geconsolideerd behalve voor consulenten. 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd.	

Vorm van dienstverlening: 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Consumptie in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid 4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Bijkomende verbintenissen
Reiniging van uitlaatgassen (94040)	1) Niet geconsolideerd behalve voor consulenten. 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.	1) Niet geconsolideerd behalve voor consulenten. 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd.	
Lawaaibestrijding (94050)	1) Niet geconsolideerd behalve voor consulenten. 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.	1) Niet geconsolideerd behalve voor consulenten. 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd.	
Bescherming van natuur en landschap (94060)	1) Niet geconsolideerd behalve voor consulenten. 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.	1) Niet geconsolideerd behalve voor consulenten. 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd.	

Vorm van dienstverlening: 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Consumptie in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid 4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Bijkomende verbintenissen
7. FINANCIËLE DIENSTEN	<p>Opmerking</p> <p>Voor alle verbintenissen in deze lijst gelden de horizontale verbintenissen in de specifieke lijst van verbintenissen van Singapore. Alle verbintenissen in deze lijst zijn eveneens onderworpen aan de binnenkomstvoorschriften, toelatingscriteria, interne wetgeving, richtsnoeren, bepalingen, voorschriften, en voorwaarden van de Monetary Authority of Singapore (MAS) en, in voorkomend geval, van enige andere bevoegde autoriteiten en instanties in Singapore, voor zover zij de hierin door Singapore aangegeven verbintenissen niet ontwijken. Voor rechtspersonen die financiële diensten verlenen, gelden niet-discriminatoire beperkingen ten aanzien van de rechtsvorm⁽¹³⁾.</p>		

A. VERZEKERINGEN EN AANVERWANTE DIENSTEN

a) Levensverzekeringen met inbegrip van lijfrente-, invaliditeits-, ongevallen- en ziektekostenverzekeringen	<p>1) Niet geconsolideerd.</p> <p>2) Geen</p> <p>3) Deze maatregelen vormen eveneens beperkingen ten aanzien van nationale behandeling. Wanneer het Central Provident Fund Board de toelating van verzekeraars tot de Central Provident Fund Investment Scheme (CPFIS) behandelt, neemt zij de volgende factoren in overweging:</p> <p>a) of de verzekeraar minimaal een jaar ervaring heeft als geregistreerde verzekeraar in Singapore;</p>	<p>1) Niet geconsolideerd.</p> <p>2) Geen</p> <p>3) Geen</p> <p>4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.</p>	
--	---	---	--

Vorm van dienstverlening: 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Consumptie in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid 4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Bijkomende verbintenissen
	<p>b) of de verzekeraar minimaal drie fondsbeheerders in dienst heeft, waarvan er een minstens vijf jaar ervaring op het gebied van fondsenbeheer heeft. De andere twee personeelsleden hoeven slechts twee jaar ervaring op het gebied van fondsenbeheer hebben, indien zij:</p> <ul style="list-style-type: none"> i) volledig gekwalificeerde Chartered Financial Analysts (CFA) zijn, of ii) lid van de Society of Actuaries zijn, of iii) in het bezit zijn van een Certificate in Finance and Investments van het Institute of Actuaries, of iv) in het bezit zijn van een gelijkwaardige kwalificatie van een van de in Singapore erkende professionele verenigingen van actuarissen; en <p>c) of de verzekeraar in Singapore minstens 500 miljoen SGD aan fondsen beheert.</p>		

Vorm van dienstverlening: 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Consumptie in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid 4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Bijkomende verbintenissen
	<p>Voor de toepassing van deze beperking omvat de definitie van "fondsbeheerder" eveneens portefeuillebeheerders, marktanalisten en beurshandelaren.</p> <p>4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.</p>		
<p>b) Niet-levensverzekeringen, met inbegrip van invaliditeits-verzekeringen, ongevallen- en ziektekostenverzekeringen van korte duur en contracten betreffende fraudeverzekeringen ("fidelity bonds"), uitvoerings-garanties of soortgelijke garantie-overeenkomsten</p>	<p>1) Niet geconsolideerd, behalve dat verzekeraars met een vergunning of toestemming om in de Unie niet-levensverzekeringen aan te bieden verzekeringen tegen maritieme risico's en luchtvaart- en doorvoerrisico's ("maritime, aviation and transit" of "MAT") mogen aanbieden, met inbegrip van:</p> <p>i) zeevaart, commerciële luchtvaart, ruimtevaart en vracht (met inbegrip van satellieten), waarbij de verzekering een of meer van de volgende onderdelen dekt: de vervoerde goederen, het voertuig waarmee de goederen worden vervoerd en de daaruit voortvloeiende aansprakelijkheid; en</p> <p>ii) goederen in het internationale douanevervoer.</p>	<p>1) Zoals vermeld in de kolom inzake markttoegang.</p> <p>2) Geen</p> <p>3) Geen</p> <p>4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.</p>	

Vorm van dienstverlening: 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Consumptie in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid 4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Bijkomende verbintenissen
	<p>2) Deze maatregelen vormen eveneens beperkingen ten aanzien van nationale behandeling.</p> <p>Geen, behalve dat de verplichte verzekeringen wettelijke aansprakelijkheid motorvoertuigen en schadeloosstelling bij arbeidsongevallen uitsluitend bij verzekeraars met een vergunning ⁽¹⁴⁾ in Singapore mogen worden afgesloten.</p> <p>3) Geen</p> <p>4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.</p>		
c) Herverzekering en retrocessie	<p>1) Geen</p> <p>2) Geen</p> <p>3) Geen</p> <p>4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.</p>	<p>1) Geen</p> <p>2) Geen</p> <p>3) Geen</p> <p>4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.</p>	

Vorm van dienstverlening: 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Consumptie in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid 4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Bijkomende verbintenissen
d) Verzekeringsintermediairs, met inbegrip van makelaars en agenten	<p>1) Niet geconsolideerd, behalve dat makelaars met een vergunning of toestemming om in de EU MAT- of herverzekeringsbemiddeling aan te bieden, dergelijke diensten mogen aanbieden.</p> <p>2) Voor het dekken van binnenlandse risico's buiten Singapore moeten intermediairs toestemming vragen aan MAS, behalve in het geval van verzekerings- en herverzekeringsrisico's met betrekking tot aansprakelijkheid in het zeevervoer van reders die zijn verzekerd door P&I-clubs (Protection & Indemnity) of van scheepvaart-, luchtvaart- en doorvoeractiviteiten die bij een goedgekeurde MAT-verzekeraar zijn verzekerd.</p> <p>3) Geen</p> <p>4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.</p>	<p>1) Zoals vermeld in de kolom inzake markttoegang.</p> <p>2) Geen</p> <p>3) Geen</p> <p>4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.</p>	
e) Ondersteunende diensten voor verzekeringen, met inbegrip van actuariële diensten, schade-experts (loss adjustors), dispacheurs (average adjustors) en advies	<p>1) Geen</p> <p>2) Geen</p> <p>3) Geen</p> <p>4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.</p>	<p>1) Geen</p> <p>2) Geen</p> <p>3) Geen</p> <p>4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.</p>	

Vorm van dienstverlening: 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Consumptie in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid 4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Bijkomende verbintenissen
<p>B. BANCAIRE EN ANDERE FINANCIËLE DIENSTEN</p>	<p>Opmerking</p> <p>Voor alle verbintenissen in deze lijst gelden de horizontale verbintenissen in de specifieke lijst van verbintenissen van Singapore. Alle verbintenissen in deze lijst zijn eveneens onderworpen aan de binnenkomstvoorschriften, toelatingscriteria, interne wetgeving, richtsnoeren, bepalingen, voorschriften, en voorwaarden van de Monetary Authority of Singapore (MAS) en, in voorkomend geval, van enige andere bevoegde autoriteiten en instanties in Singapore, voor zover zij de hierin door Singapore aangegeven verbintenissen niet ontwijken. Voor rechtspersonen die financiële diensten verlenen, gelden niet-discriminatoire beperkingen ten aanzien van de rechtsvorm ⁽¹⁵⁾.</p>		
<p>a) Aanvaarding van deposito's en andere terugbetaalbare fondsen van het publiek</p>	<p>1) Niet geconsolideerd.</p> <p>2) Geen</p> <p>3) Deze maatregelen vormen eveneens beperkingen ten aanzien van nationale behandeling.</p> <p>Alleen instellingen met een vergunning of goedkeuring om als banken, handelsbanken of financieringsmaatschappijen te opereren, mogen deposito's aanvaarden. Deze maatregel is niet discriminatoir.</p> <p>Buitenlandse banken mogen vanuit slechts een kantoor activiteiten verrichten (met uitzondering van backoffice-diensten), tenzij in deze lijst anders is bepaald. Zij mogen geen geldautomaten plaatsen elders dan bij het kantoor en netwerken van geldautomaten of nieuwe nevenfilialen vestigen, tenzij in deze lijst anders is bepaald. Dit vormt eveneens een beperking ten aanzien van nationale behandeling.</p>	<p>1) Niet geconsolideerd.</p> <p>2) Geen</p> <p>3) Commerciële banken</p> <p>Zoals aangegeven onder markttoegang.</p> <p>Handelsbanken</p> <p>Zoals aangegeven onder markttoegang.</p> <p>Financieringsmaatschappijen</p> <p>Zoals aangegeven onder markttoegang.</p> <p>4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.</p>	<p>Commerciële banken</p> <p>Indien Singapore zich er na de inwerking-treding van deze overeenkomst toe verbindt om een of meer nieuwe algemene bankvergunningen met Qualifying Full Bank privileges ("bijzondere QFB-rechten") aan te bieden aan landen, andere dan de Verenigde Staten van Amerika, met minstens een algemene bankvergunning met bijzondere QFB-rechten, wordt dit extra aantal nieuwe algemene bankvergunningen met bijzondere QFB-rechten eveneens aan de EU toegekend. Behalve de EU kennen enkel Australië, China, India, Maleisië en de Verenigde Staten van Amerika een of meer algemene bankvergunningen met bijzondere QFB-rechten.</p>

Vorm van dienstverlening: 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Consumptie in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid 4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Bijkomende verbintenissen
	<p>Voor de locatie en verhuizing van banken en nevenfilialen is voorafgaande goedkeuring van de MAS vereist. Deze beperking zal niet zodanig worden toegepast dat zij een middel tot willekeurige of ongerechtvaardigde discriminatie tegen EU-banken of een verkapte beperking van de handel in diensten vormt waardoor de plaatselijk gevestigde ondernemingen een concurrentievoordeel hebben.</p> <p>Geen, behalve voor de volgende elektronische particuliere bankdiensten: opening van een rekening door nieuwe klanten ⁽¹⁶⁾, aanvaarding van deposito's, uitgifte van wettige betaalmiddelen (biljetten en munten) en aanvragen voor ongedekt krediet ⁽¹⁷⁾. Deze maatregelen zullen noch discriminatoir noch willekeurig zijn en geen onderzoek naar de economische behoefte omvatten. Voor de duidelijkheid: geen van deze maatregelen is van toepassing op wholesalebanken, offshorebanken of handelsbanken.</p> <p>Elektronische bankdiensten in de zin van deze beperking worden geleverd via niet door de bank aangeboden toegangspunten, zoals mobiel bankieren, thuisbankieren voor particulieren en zoals dergelijke technologieën zich verder kunnen ontwikkelen.</p> <p>De vestiging en het beheer van buitenlandse commerciële banken, handelsbanken en financieringsmaatschappijen zijn verder onderworpen aan de beperkingen die onder activiteiten B.a) tot en met B.l) zijn opgenomen alsmede aan de volgende beperkingen:</p>		<p>Indien Singapore een buitenlandse QFB (behalve uit de VS) toestemming verleent om meer dan 50 locaties voor het verlenen van klantendiensten te hebben, moet dit voorrecht eveneens worden verleend aan QFB's uit de EU die substantieel in Singapore zijn gevestigd.</p>

Vorm van dienstverlening: 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Consumptie in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid 4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Bijkomende verbintenissen
	<p>Commerciële banken</p> <p>Aan buitenlandse banken wordt geen algemene bankvergunning toegekend, tenzij in aanvullende verbintenissen anders wordt bepaald.</p> <p>EU-banken met bijzondere "Qualifying Full Bank"-rechten ("QFB") mogen, naast de bestaande limiet voor EU-banken van 25 locaties voor het verlenen van klantendiensten, 25 aanvullende locaties voor het verlenen van klantendiensten vestigen (maximaal tien daarvan mogen als filiaalvestigingen worden opgericht), mits is voldaan aan de uitdrukkelijke voorwaarde dat MAS tot de vaststelling is gekomen dat de EU-bank substantieel gevestigd is in Singapore.</p> <p>Voor de vaststelling of de EU-bank substantieel gevestigd is in Singapore, neemt MAS de volgende elementen in overweging:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) de EU-bank moet minimaal voor haar retailbankactiviteiten een onderneming oprichten; b) een eenvoudige meerderheid van het bestuur van de plaatselijke dochteronderneming moet uit Singaporese onderdanen, permanent ingezetenen of een combinatie daarvan bestaan; c) MAS is ervan overtuigd dat de EU-bank en, in voorkomend geval, de plaatselijke dochteronderneming een brede doorsnede van de plaatselijke gemeenschap in Singapore diensten aanbiedt en in beginsel de belangrijkste initiatieven van de brancheorganisaties respecteert;		

Vorm van dienstverlening: 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Consumptie in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid 4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Bijkomende verbintenissen
	<p>d) MAS is ervan overtuigd dat de EU-bank zich inzet voor de financiële stabiliteit en ontwikkeling van Singapore op de lange termijn. MAS zal bijvoorbeeld het aantal personen in overweging nemen dat in Singapore bij de EU-bank in dienst is, en haar bereidheid om de financiële stabiliteit van Singapore te ondersteunen;</p> <p>e) Singapore is een van de belangrijkste markten van de EU-bank en draagt bij aan een aanzienlijk deel van de winsten en activa van het internationale bankconcern waarvan de EU-bank deel uitmaakt ⁽¹⁸⁾;</p> <p>f) er zijn belangrijke bedrijfsactiviteiten gevestigd in Singapore en de voornaamste besluitvormers voor deze bedrijfsactiviteiten zijn ingezetenen van Singapore.</p> <p>Voor alle duidelijkheid: de lokale dochteronderneming moet in het bezit zijn van een algemene bankvergunning met bijzondere QFB-rechten en zij moet de entiteit zijn die toestemming zou krijgen voor de vestiging van maximaal 25 extra locaties voor het aanbieden van klantendiensten (waarvan er tien als filialen gevestigd mogen worden).</p>		

Vorm van dienstverlening: 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Consumptie in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid 4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Bijkomende verbintenissen
	<p>Een QFB mag, na voorafgaande goedkeuring van MAS, met een plaatselijke bank een overeenkomst sluiten over toegang tot het netwerk van geldautomaten van de plaatselijke bank, zodat kaarthouders van de QFB met hun kaarten contante voorschotten van hun krediet- of betaalrekening kunnen verkrijgen. Een door een QFB ingediende aanvraag voor goedkeuring wordt ambtshalve toegekend; MAS kan voorwaarden opleggen.</p> <p>QFB's mogen debitcarddiensten aanbieden via een elektronisch betaalsysteem van verkooppuntterminals (EFTPOS).</p> <p>Wholesalebanken</p> <p>Twaalf EU-banken met een wholesalebankvergunning mogen na indiening van een aanvraag bij MAS ieder maximaal twee locaties voor het verlenen van klantendiensten exploiteren.</p> <p>Singapore verbindt zich ertoe om, wanneer deze eenmaal aan twaalf EU-banken zijn toegekend, in overweging te nemen het aantal banken dat locaties voor het verlenen van klantendiensten mag exploiteren, te verhogen.</p>		

Vorm van dienstverlening: 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Consumptie in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid 4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Bijkomende verbintenissen
	<p>Door MAS en/of de opvolger daarvan worden tussen 1 januari 2013 en 31 december 2014 maximaal 20 nieuwe wholesalebankvergunningen verleend.</p> <p>Kwantitatieve beperkingen ten aanzien van het aantal wholesalebankvergunningen voor EU-banken met of zonder activiteiten in Singapore worden drie jaar na de inwerkingtreding van deze overeenkomst afgeschaft en dergelijke banken mogen dan direct als wholesalebanken worden toegelaten.</p> <p>Het is wholesalebanken niet toegestaan om:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) termijndeposito's van minder dan SGD 250 000 te aanvaarden; b) zonder voorafgaande goedkeuring van MAS spaarrekeningen in SGD aan te houden; c) rentedragende lopende rekeningen in SGD aan te houden voor natuurlijke personen die ingezetene van Singapore zijn; d) obligaties en verhandelbare depositocertificaten in SGD uit te geven, tenzij is voldaan aan de in de door MAS of Singapore of de opvolger daarvan uitgegeven richtsnoeren voor de exploitatie van wholesalebanken (Guidelines for Operation of Wholesale Banks) opgenomen vereisten ten aanzien van de minimumlooptijd, minimumwaarde en categorie beleggers.		

Vorm van dienstverlening: 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Consumptie in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid 4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Bijkomende verbintenissen
	<p>Offshorebanken</p> <p>Het is offshorebanken niet toegestaan om:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) kredieten die op enig moment meer dan SGD 500 miljoen bedragen, aan te bieden aan ingezetenen van Singapore, andere dan banken; b) spaarrekeningen aan te bieden; c) termijndeposito's te aanvaarden van of spaarrekeningen aan te houden voor ingezetenen van Singapore, andere dan banken (in SGD); d) lopende rekeningen aan te houden voor ingezetenen, andere dan banken, tenzij deze rekeningen worden aangeboden: <ul style="list-style-type: none"> i) in het kader van aan de klant toegekende kredieten of andere zakelijke transacties met de klant; of ii) aan klanten van het hoofdkantoor van de bank; e) rentedragende lopende rekeningen in SGD aan te houden voor natuurlijke personen die ingezetene van Singapore zijn; f) spaarrekeningen aan te houden voor niet-ingezetenen van Singapore, andere dan banken (in SGD); 		

Vorm van dienstverlening: 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Consumptie in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid 4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Bijkomende verbintenissen
	<p>g) termijndeposito's van minder dan SGD 250 000 (in SGD) te aanvaarden van niet-ingezetenen, andere dan banken;</p> <p>h) obligaties en verhandelbare deposito-certificaten in SGD uit te geven, tenzij is voldaan aan de in de door MAS of de opvolger daarvan uitgegeven richtsnoeren voor de exploitatie van off-shorebanken (Guidelines for Operation of Offshore Banks) opgenomen vereisten ten aanzien van de minimumlooptijd, minimumwaarde en categorie beleggers.</p> <p>Het is buitenlandse personen niet toegestaan om, hetzij alleen of samen met anderen, zeggenschap te verkrijgen over een in Singapore opgerichte bank of onderneming die deel uitmaakt van een categorie financiële instellingen die op grond van artikel 28 van de Monetary Authority of Singapore Act als financiële holding is toegelaten (en wordt aangeduid als "financial holding company"), of op grond van andere wetten of regelingen is toegelaten, aangewezen of anderszins gereguleerd is als financiële holding.</p> <p>Singapore zal slechts eisen dat een eenvoudige meerderheid van de raad van bestuur van een EU-bank uit Singaporese onderdanen, permanent ingezetenen van Singapore of een combinatie daarvan bestaat.</p>		

Vorm van dienstverlening: 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Consumptie in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid 4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Bijkomende verbintenissen
	<p>Voordat een persoon, hetzij alleen hetzij met partners, indirect zeggenschap, aandeelhouderschap of zeggenschap op basis van 5 %, 12 % of 20 % of meer van de aandelen in een in Singapore opgerichte bank of een financiële holding mag verkrijgen en een in Singapore opgerichte bank of financiële holding fuseert of wordt overgenomen door een andere instelling, is goedkeuring van de Minister vereist.</p> <p>Bij de goedkeuring van aanvragen om deze limieten te overschrijden, kan de Minister voorwaarden opleggen die noodzakelijk worden geacht om ongepaste zeggenschap te voorkomen, algemene belangen te beschermen en om de integriteit van het financiële systeem te waarborgen.</p> <p>Onder een buitenlandse persoon wordt verstaan:</p> <p>ingeval van natuurlijke personen, personen die geen onderdaan van Singapore zijn; en</p> <p>ingeval van rechtspersonen, personen waarover Singaporese onderdanen geen zeggenschap hebben.</p>		

Vorm van dienstverlening: 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Consumptie in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid 4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Bijkomende verbintenissen
	<p>Handelsbanken</p> <p>Handelsbanken kunnen slechts vanuit een kantoor opereren (met uitzondering van backofficediensten). Deze maatregel is niet discriminatoir.</p> <p>Voor de locatie en verhuizing van handelsbanken is voorafgaande goedkeuring van de MAS vereist. Deze beperking zal niet zodanig worden toegepast dat zij een middel tot willekeurige of ongerechtvaardigde discriminatie tegen EU-handelsbanken of een verkapte beperking van de handel vormt waardoor de plaatselijke gevestigde ondernemingen een concurrentievoordeel hebben.</p> <p>Na goedkeuring door MAS mogen handelsbanken buitenlandse valuta van ingezetenen en niet-ingezetenen verwerven, spaarrekeningen in buitenlandse valuta aanhouden voor niet-ingezetenen en fondsen in SGD verwerven van hun aandeelhouders en van ondernemingen waarover hun aandeelhouders, banken en financieringsmaatschappijen de zeggenschap bezitten. Deze maatregel is niet discriminatoir.</p> <p>Financieringsmaatschappijen</p> <p>Er worden geen nieuwe vergunningen voor financieringsmaatschappijen toegekend.</p> <p>Niet geconsolideerd voor de buitenlandse verwerving van aandelen in financieringsmaatschappijen en de overdracht of verkoop van buitenlandse aandeelhouder-schappen in bestaande financieringsmaatschappijen aan buitenlandse partijen.</p>		

Vorm van dienstverlening: 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Consumptie in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid 4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Bijkomende verbintenissen
	<p>Alle financieringsmaatschappijen (zich zowel in plaatselijke als in buitenlandse handen bevindend) mogen enkel in SGD handelen. Financieringsmaatschappijen die hiervoor in aanmerking komen, kunnen na voorafgaande toestemming van MAS eveneens in buitenlandse valuta, goud of andere edele metalen handelen en vermogens in buitenlandse valuta, aandelen of converteerbare obligaties verwerven.</p> <p>4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.</p>		
<p>b) Alle soorten leningen, waaronder consumenten-krediet en hypotheke, factoring en financiering van commerciële transacties</p>	<p>1) Niet geconsolideerd.</p> <p>2) Geen</p> <p>3) Deze maatregelen vormen eveneens beperkingen ten aanzien van nationale behandeling:</p> <p>i) Niet geconsolideerd voor de plaatsing van geldautomaten voor uitgevers van krediet- en betaalkaarten elders dan bij het bankkantoor, als middel om kwantitatieve beperkingen ten aanzien van de locaties voor het verlenen van klantendiensten te omzeilen.</p>	<p>1) Geen</p> <p>2) Geen</p> <p>3) Zoals vermeld in de kolom inzake markttoegang.</p> <p>4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.</p>	

Vorm van dienstverlening: 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Consumptie in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid 4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Bijkomende verbintenissen
	<p>Financiële instellingen die aan niet-ingezetenen financiële instellingen kredieten in SGD van meer dan SGD 5 miljoen per entiteit verstrekken of aan niet-ingezetenen aandelen- of obligatie-uitgiften in SGD aanbieden, moeten ervoor zorgen dat deze bij opname of voor overmaking naar het buitenland in buitenlandse valuta worden geruild of omgewisseld indien de opbrengsten in SGD ervan buiten Singapore zullen worden gebruikt.</p> <p>Financiële entiteiten mogen geen kredieten in SGD verlenen aan niet-ingezetenen financiële entiteiten indien er reden bestaat om aan te nemen dat de opbrengsten in SGD kunnen worden gebruikt voor valutaspeculatie met betrekking tot de SGD.</p> <p>De term "niet-ingezetene" heeft dezelfde betekenis als in de uit hoofde van de Banking Act opgestelde MAS-notice 757.</p> <p>Offshorebanken die aan ingezetenen leningen in SGD verstrekken, mogen in totaal niet meer dan SGD 500 miljoen uitlenen.</p>		

Vorm van dienstverlening: 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Consumptie in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid 4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Bijkomende verbintenissen
	<p>Offshorebanken mogen geen financiële lease-activiteiten ondernemen of de handelsbanken waarmee zij zijn verbonden, gebruiken om het leningplafond van 500 miljoen SGD te ontwijken.</p> <p>ii) Het is toegestaan om kredietmaatschappijen te vestigen die geen activiteiten ondernemen waarvoor goedkeuring van MAS is vereist.</p> <p>4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.</p>		
c) Financiële leasing	<p>1) Geen</p> <p>2) Geen</p> <p>3) Geen</p> <p>4) Niet geconsolideerd.</p>	<p>1) Geen</p> <p>2) Geen</p> <p>3) Geen</p> <p>4) Niet geconsolideerd.</p>	
(d) Alle betalings- en geldovermakingsdiensten, met inbegrip van krediet- en betaalkaarten, cheques en bankwissels	<p>1) Niet geconsolideerd.</p> <p>2) Geen</p> <p>3) Deze maatregelen vormen eveneens beperkingen ten aanzien van nationale behandeling.</p> <p>Het meerderheidsbelang van geldovermakingskantoren moet in handen zijn van Singaporese onderdanen (dwz. eigendom van meer dan 50 % van het aandelenbelang), behalve wanneer deze activiteit door banken en handelsbanken wordt uitgeoefend.</p> <p>Bankwissels mogen enkel door banken worden uitgegeven.</p>	<p>1) Niet geconsolideerd.</p> <p>2) Geen</p> <p>3) Geen</p> <p>4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.</p>	

Vorm van dienstverlening: 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Consumptie in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid 4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Bijkomende verbintenissen
	<p>De onder B.b)3) aangegeven beperkingen gelden eveneens voor de onder B.d) vermelde activiteiten.</p> <p>4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.</p>		
e) Garanties en borgtochten	<p>1) Geen</p> <p>2) Geen</p> <p>3) Geen</p> <p>4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.</p>	<p>1) Geen</p> <p>2) Geen</p> <p>3) Geen</p> <p>4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.</p>	
<p>f) Transacties voor eigen rekening of voor rekening van cliënten, op de beurs of op de markt van niet-genoteerde fondsen of anderszins ten aanzien van:</p> <ul style="list-style-type: none"> — geldmarktinstrumenten (met inbegrip van cheques, effecten en depositocertificaten) — deviezen — derivaten, met inbegrip van termijninstrumenten en opties — wisselkoers- en rentetariefinstrumenten, waaronder producten als swaps en termijncontracten met rentevaststelling na afloop — overdraagbare effecten — andere verhandelbare stukken en financiële activa, met inbegrip van ongemunt goud en zilver 	<p>1) Niet geconsolideerd, behalve voor handel voor eigen rekening van onder B.f) vermelde producten. Geldmarktinstrumenten, deviezen en wisselkoers- en rentetariefinstrumenten mogen uitsluitend aan financiële instellingen worden verhandeld.</p> <p>2) Geen</p> <p>3) Het aanbieden van derivaten in SGD is onderworpen aan het onder B.b)3)i) vermelde vereiste.</p> <p>Het meerderheidsbelang van geldwisselondernemingen moet in handen zijn van Singaporese onderdanen (dwz. eigendom van meer dan 50 % van het aandelenbelang), behalve wanneer deze activiteit door banken, handelsbanken of financieringsmaatschappijen wordt uitgeoefend.</p> <p>4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.</p>	<p>1) Geen</p> <p>2) Geen</p> <p>3) Geen, behalve voor activiteit B.b), zoals hierboven aangegeven.</p> <p>4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.</p>	

Vorm van dienstverlening: 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Consumptie in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid 4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Bijkomende verbintenissen
g) Deelneming in de uitgifte van diverse soorten effecten, met inbegrip van het garanderen en plaatsen van effecten als agent en het verlenen van daarmee verband houdende diensten	1) Niet geconsolideerd, behalve voor deelname in de uitgifte van effecten voor eigen rekening en het garanderen of plaatsen van effecten via makelaarskantoren, banken of handelsbanken in Singapore. 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.	1) Geen 2) Geen 3) Geen, behalve voor activiteit B.b), zoals hierboven aangegeven. 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.	
h) Bemiddeling op interbanken-markten	1) Niet geconsolideerd. 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.	1) Niet geconsolideerd. 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.	
i) Beheer van activa, bijvoorbeeld kasmiddelen of beleggingsportefeuilles, alle vormen van gezamenlijk investeringsbeheer, beheer van pensioenfondsen alsmede bewaargevings-, deposito- en trustdiensten	1) Niet geconsolideerd. 2) Geen 3) Deze maatregelen vormen eveneens beperkingen ten aanzien van nationale behandeling. Geen, behalve dat: a) uitsluitend de Central Depository Pte. Ltd en de opvolger daarvan bewaargevings- en depositodiensten voor girale effecten mag aanbieden.	1) Niet geconsolideerd. 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.	

Vorm van dienstverlening: 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Consumptie in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid 4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Bijkomende verbintenissen
	<p>b) wanneer het Central Provident Fund Board de toelating van vermogensbeheerders tot de Central Provident Fund Investment Scheme (CPFIS) behandelt, neemt zij de volgende factoren in overweging:</p> <ul style="list-style-type: none"> i) of de vermogensbeheerder in Singapore als vergunninghouder voor het aanbieden van diensten op de financiële markten minstens een jaar ervaring heeft in de sector vermogensbeheer overeenkomstig de Securities and Futures Act, Cap. 289 (of een gelijkwaardige vergunning uit hoofde van de Securities Industry Act, Wet 15 van 1986) en of de groep in haar geheel minstens drie jaar ervaring heeft op het gebied van vermogensbeheer; ii) of de vermogensbeheerder minstens 500 miljoen SGD beheert in Singapore; en iii) of de vermogensbeheerder minstens drie fondsbeheerders heeft, waarvan er een minstens vijf jaar ervaring heeft op het gebied van vermogensbeheer.		

Vorm van dienstverlening: 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Consumptie in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid 4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Bijkomende verbintenissen
	<p>Voor deze beperking omvat de definitie van "vermogensbeheerder" eveneens portefeuillebeheerders, marktanalisten en beurshandelaren.</p> <p>Voor het vestigen of beheren van effecten en futuresmarkten als beurzen, uitgezonderd beurzen of erkende aanbieders van handelssystemen, is toelating door MAS of de opvolger daarvan vereist; hierbij kunnen toelatingsvoorwaarden worden opgelegd.</p> <p>4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.</p>		
j) Vereffening- en verrekeningsdiensten voor financiële activa met inbegrip van effecten, derivaten en andere verhandelbare instrumenten	<p>1) Niet geconsolideerd, behalve voor het aanbieden van vereffening- en verrekeningsdiensten voor financiële activa die uitsluitend op buitenlandse beurzen genoteerd staan.</p> <p>2) Geen</p> <p>3) Niet geconsolideerd.</p> <p>4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.</p>	<p>1) Niet geconsolideerd.</p> <p>2) Geen</p> <p>3) Niet geconsolideerd.</p> <p>4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.</p>	

Vorm van dienstverlening: 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Consumptie in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid 4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Bijkomende verbintenissen
<p>k) Advies en andere ondersteunende financiële diensten, daarbij inbegrepen kredietonderzoek en analyse, onderzoek en advies aangaande investeringen en beleggingen, advies over overnames, reorganisatie en strategie van ondernemingen</p>	<p>1) Voor het verlenen van onderzoeks- en adviesdiensten aangaande investeringen en beleggingen en advies aan het grote publiek is commerciële aanwezigheid vereist.</p> <p>2) Geen</p> <p>3) Geen</p> <p>4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.</p>	<p>1) Geen</p> <p>2) Geen</p> <p>3) Geen</p> <p>4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.</p>	
<p>l) Verstrekken en overdragen van financiële informatie, verwerking van financiële gegevens en bijbehorende software door andere financiële dienstverleners</p>	<p>1) Geen</p> <p>2) Geen</p> <p>3) Geen</p> <p>4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.</p>	<p>1) Geen</p> <p>2) Geen</p> <p>3) Geen</p> <p>4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.</p>	

Vorm van dienstverlening: 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Consumptie in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid 4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Bijkomende verbintenissen
8. GEZONDHEIDSZORG EN MAATSCHAPPELIJKE DIENSTVERLENING			
A. Ziekenhuizen			
Ziekenhuizen, behalve: i) gezondheidszorg door aan de overheid toebehorende of onder overheidstoezicht staande instellingen voor gezondheidszorg, en ii) investeringen in aan de overheid toebehorende of onder overheidstoezicht staande instellingen voor gezondheidszorg (93110**)	1) Geen 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.	1) Geen 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd.	
B. Andere menselijke gezondheidszorg			
Ambulances, behalve: i) gezondheidszorg door aan de overheid toebehorende of onder overheidstoezicht staande instellingen voor gezondheidszorg, en ii) investeringen in aan de overheid toebehorende of onder overheidstoezicht staande instellingen voor gezondheidszorg (93192**)	1) Niet geconsolideerd. 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.	1) Niet geconsolideerd. 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd.	

Vorm van dienstverlening: 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Consumptie in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid 4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Bijkomende verbintenissen
Ziekenhuizen voor spoedeisende zorg, verpleeghuizen en nazorgklinieken zoals gedefinieerd door de Private Hospitals and Medical Clinics Act (Cap. 248) en die op commerciële grondslag actief zijn (93193**)	1) Niet geconsolideerd. 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.	1) Niet geconsolideerd. 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd.	
C. Maatschappelijke dienstverlening (933)	Horizontale beperkingen ten aanzien van markttoegang en nationale behandeling Diensten in verband met wettelijk toezicht zoals vermeld in het aanhangsel vallen buiten het toepassingsgebied van deze verbintenissen.		
Maatschappelijke diensten in tehuizen voor ouderen en gehandicapten (93311) Maatschappelijke diensten in tehuizen voor kinderen en andere groepen (93312)	1) Niet geconsolideerd. 2) Geen 3) Geen, behalve dat het totale aantal door non-profitdienstverleners beheerde instellingen/diensten die gedeeltelijk door de overheid worden gefinancierd, is beperkt tot het aantal dat is vastgesteld in het overkoepelende plan voor door de staat gefinancierde maatschappelijke diensten in Singapore. 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.	1) Niet geconsolideerd. 2) Geen, behalve dat Singapore bevoegd blijft om vast te stellen of een niet in Singapore gevestigde dienstverlener naar zaken mag dingen of actief aan marketing mag doen in Singapore. 3) Geen 4) Niet geconsolideerd.	

Vorm van dienstverlening: 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Consumptie in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid 4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Bijkomende verbintenissen
Maatschappelijke diensten waarbij geen onderdak wordt verschaft (9332)	1) Niet geconsolideerd. 2) Geen 3) Geen, behalve dat het totale aantal door non-profitdienstverleners beheerde instellingen/diensten die gedeeltelijk door de overheid worden gefinancierd, is beperkt tot het aantal dat is vastgesteld in het overkoepelende plan voor door de staat gefinancierde maatschappelijke diensten in Singapore. 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.	1) Niet geconsolideerd. 2) Geen, behalve dat Singapore bevoegd blijft om vast te stellen of een niet in Singapore gevestigde dienstverlener naar zaken mag dingen of actief aan marketing mag doen in Singapore. 3) Geen 4) Niet geconsolideerd.	

9. TOERISME EN DIENSTEN IN VERBAND MET REIZEN

A. Hotels en restaurants (inclusief catering)

Hotel en ander onderdak (641)	1) Geen 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.	1) Geen 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd.	
-------------------------------	--	--	--

Vorm van dienstverlening: 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Consumptie in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid 4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Bijkomende verbintenissen
<p>Verstrekken van maaltijden, behalve het serveren van maaltijden in door de overheid gefinancierde faciliteiten ⁽¹⁹⁾ (642**)</p> <p>Serveren van dranken voor consumptie ter plaatse ⁽²⁰⁾ (643**)</p>	<p>1) Geen, behalve dat alleen Singaporese onderdanen of permanent ingezetenen een vergunning kunnen aanvragen voor het uitbaten – in eigen naam – van een etablissement voor etenswaren op plaatsen als markten, restaurants en cafés.</p> <p>2) Geen</p> <p>3) Geen, behalve dat alleen Singaporese onderdanen of permanent ingezetenen een vergunning kunnen aanvragen voor het uitbaten – in eigen naam – van een etablissement voor etenswaren op plaatsen als markten, restaurants en cafés. Om in Singapore cateringdiensten voor eten en/of drinken aan te kunnen bieden, moet een buitenlandse dienstverlener in Singapore als onderneming met beperkte aansprakelijkheid zijn opgericht en in de naam van de onderneming met beperkte aansprakelijkheid de vergunning voor het uitbaten van het etablissement voor etenswaren aanvragen.</p> <p>4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.</p>	<p>1) Geen, behalve dat alleen Singaporese onderdanen of permanent ingezetenen een vergunning kunnen aanvragen voor het uitbaten – in eigen naam – van een etablissement voor etenswaren op plaatsen als markten, restaurants en cafés.</p> <p>2) Geen</p> <p>3) Geen, behalve dat alleen Singaporese onderdanen of permanent ingezetenen een vergunning kunnen aanvragen voor het uitbaten – in eigen naam – van een etablissement voor etenswaren op plaatsen als markten, restaurants en cafés. Om in Singapore cateringdiensten voor eten en/of drinken aan te kunnen bieden, moet een buitenlandse dienstverlener in Singapore als onderneming met beperkte aansprakelijkheid zijn opgericht en in de naam van de onderneming met beperkte aansprakelijkheid de vergunning voor het uitbaten van het etablissement voor etenswaren aanvragen.</p> <p>4) Niet geconsolideerd.</p>	

Vorm van dienstverlening: 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Consumptie in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid 4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Bijkomende verbintenissen
---------------------	---------------------------------	--	---------------------------

B. Reisbureaus en reisorganisatoren

Reisbureaus en reisorganisatoren (7471)	1) Geen 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.	1) Geen 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd.	
---	--	--	--

C. Toeristengidsen

Toeristengidsen (7472)	1) Geen 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.	1) Geen 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd.	
------------------------	--	--	--

Vorm van dienstverlening: 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Consumptie in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid 4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Bijkomende verbintenissen
---------------------	---------------------------------	--	---------------------------

10. CULTUUR, SPORT EN RECREATIE

A. Amusement (waaronder theater, concerten en circussen) (9619)	1) Geen 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.	1) Geen 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd.	
---	--	--	--

C. Bibliotheken, archieven, musea en overige culturele diensten

Bibliotheekdiensten (96311)	1) Geen 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.	1) Geen 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd.	
-----------------------------	--	--	--

Vorm van dienstverlening: 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Consumptie in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid 4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Bijkomende verbintenissen
Musea en monumentenzorg (9632)	1) Geen 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.	1) Geen 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.	
Archieven, behalve voor in de National Heritage Board Act gespecificeerde diensten (9631**)	1) Geen 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.	1) Geen 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd.	
D. Sport en overige recreatie			
Sport en recreatie, behalve loterijen en kansspelen (964**)	1) Niet geconsolideerd. 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.	1) Niet geconsolideerd. 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd.	

Vorm van dienstverlening: 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Consumptie in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid 4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Bijkomende verbintenissen
11. VERVOER			
A. Zeevaart			
Internationaal vervoer (vracht en personen), behalve cabotage (7211**, 7212**)	1) Geen 2) Geen 3) Geen, behalve voor de registratie van schepen die onder Singaporese vlag varen, zoals bepaald in de Merchant Shipping Act (Cap. 179) ⁽²¹⁾ 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling; niet geconsolideerd voor overplaatsingen van scheepsbemanningen binnen ondernemingen.	1) Geen 2) Geen 3) Geen, behalve voor de registratie van schepen die onder Singaporese vlag varen, zoals bepaald in de Merchant Shipping Act (Cap. 179) ⁽²²⁾ 4) Niet geconsolideerd.	In overeenstemming met de besluiten van de WTO-Onderhandelingsgroep Zeevervoersdiensten geldt voor de volgende diensten, voor zover zij niet anderszins vallen onder de in artikel XXVIII, lid c), onder ii), van de algemene overeenkomst betreffende de handel in diensten (bijlage 1 B bij de WTO-overeenkomst) verankerde plicht, dat zij aan internationale exploitanten in de internationale zeescheepvaart op basis van redelijke en niet-discriminatoire voorwaarden worden aangeboden: <ul style="list-style-type: none"> — loodsen; — hulp van duw- en sleepboten; — bevoorrading, brandstof en water; — ophalen en verwerken van afval; — kapiteinsdiensten; — navigatiehulp; — faciliteiten voor noodreparaties; — verankering; en — overige diensten vanaf de wal die essentieel zijn voor het functioneren van een schip, waaronder communicatie, water en elektriciteit.

Vorm van dienstverlening: 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Consumptie in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid 4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Bijkomende verbintenissen
Ondersteunende maritieme diensten			
Scheepsagenten ⁽²³⁾ (748**)	1) Geen 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.	1) Geen 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.	
Scheepsmakelaars (748**)	1) Geen 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.	1) Geen 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.	
Internationale sleepvaart (7214**)	1) Geen 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.	1) Geen 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.	

Vorm van dienstverlening: 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Consumptie in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid 4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Bijkomende verbintenissen
Opslag (742**)	1) Niet geconsolideerd. 2) Geen, behalve waar deze diensten door de openbare terminalexploitanten in de haven worden verstrekt. 3) Geen, behalve waar deze diensten door de openbare terminalexploitanten in de haven worden verstrekt. 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.	1) Niet geconsolideerd. 2) Geen, behalve waar deze diensten door de openbare terminalexploitanten in de haven worden verstrekt. 3) Geen, behalve waar deze diensten door de openbare terminalexploitanten in de haven worden verstrekt. 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.	
Diensten in verband met de opslag van containers ⁽²⁴⁾	1) Niet geconsolideerd. 2) Geen, behalve waar deze diensten door de openbare terminalexploitanten in de haven worden verstrekt. 3) Geen, behalve waar deze diensten door de openbare terminalexploitanten in de haven worden verstrekt. 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.	1) Niet geconsolideerd. 2) Geen, behalve waar deze diensten door de openbare terminalexploitanten in de haven worden verstrekt. 3) Geen, behalve waar deze diensten door de openbare terminalexploitanten in de haven worden verstrekt. 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.	

Vorm van dienstverlening: 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Consumptie in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid 4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Bijkomende verbintenissen
Maritieme expediteursdiensten ⁽²⁵⁾ (748, 749)	1) Registratie van het kantoor kan vereist zijn. 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.	1) Geen 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.	
Verhuur van schepen met bemanning (7213)	1) Geen 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.	1) Geen 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.	
Andere ondersteunende en bijbehorende diensten (inclusief catering) (749**)	1) Geen 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.	1) Geen 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.	

Vorm van dienstverlening: 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Consumptie in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid 4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Bijkomende verbintenissen
Onderhoud en reparatie van schepen (8868**)	1) Niet geconsolideerd. 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.	1) Niet geconsolideerd. 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.	
B. Vervoer per spoor			
Onderhoud en reparatie van stedelijk en voorstedelijk spoorwagematerieel (8868**)	1) Niet geconsolideerd. 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.	1) Niet geconsolideerd. 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd.	
C. Vervoer over de weg			
Verhuur van auto's met chauffeur (71222)	1) Niet geconsolideerd.	1) Niet geconsolideerd.	
Verhuur van bussen met chauffeur (71223)	2) Geen	2) Geen	
Verhuur van vrachtauto's met chauffeur (71240)	3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.	3) Geen 4) Niet geconsolideerd.	

Vorm van dienstverlening: 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Consumptie in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid 4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Bijkomende verbintenissen
Goederenvervoer van: a) gekoelde goederen (71231) b) vloeistoffen of gassen(71232) c) goederen in containers (71233) d) meubilair (71234)	1) Niet geconsolideerd. 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.	1) Niet geconsolideerd. 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd.	
Onderhoud en reparatie van auto's (61120) Onderhoud en reparatie van delen van auto's (88**)	1) Geen 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.	1) Geen 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd.	
Exploitatie van parkeerterreinen (74430)	1) Geen 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.	1) Geen 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd.	

Vorm van dienstverlening: 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Consumptie in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid 4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Bijkomende verbintenissen
---------------------	---------------------------------	--	---------------------------

D. Ondersteunende diensten voor alle vormen van vervoer, behalve zeevaart

Opslag, met inbegrip van de opslag van containers (742)	1) Niet geconsolideerd. 2) Geen 3) Niet geconsolideerd, behalve voor opslag en bewaring voor vervoer over land 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.	1) Niet geconsolideerd. 2) Geen 3) Niet geconsolideerd, behalve voor opslag en bewaring voor vervoer over land 4) Niet geconsolideerd.	
---	---	---	--

12. OVERIGE DIENSTEN, NIET ELDERS INGEDEELD (95, 97, 98, 99)

Wassen, reinigen en verven (9701)	1) Niet geconsolideerd. 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.	1) Niet geconsolideerd. 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd.	
-----------------------------------	--	--	--

Vorm van dienstverlening: 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Consumptie in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid 4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Bijkomende verbintenissen
Haarverzorging en overige schoonheidsverzorging (9702)	1) Niet geconsolideerd. 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.	1) Niet geconsolideerd. 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd.	
Begrafenissen, crematie en lijkbezorging, behalve onderhoud van begraafplaatsen en zorg voor graven en begraafplaatsen (97030**)	1) Niet geconsolideerd. 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd, behalve waar aangegeven in de horizontale afdeling.	1) Niet geconsolideerd. 2) Geen 3) Geen 4) Niet geconsolideerd.	

SECTORSPECIFIEKE VERBINTENISSEN/BEPERKINGEN

A. LANDBOUW, JACHT EN BOSBOUW

a) Landbouw, jacht en diensten in verband met deze activiteiten (ISIC rev 3: 011, 012, 013, 014, 015)	Niet geconsolideerd voor maatregelen die betrekking hebben op varkenshouderij.
---	--

Vorm van dienstverlening: 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Consumptie in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid 4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Bijkomende verbintenissen
b) Bosbouw en diensten in verband met de bosbouw (ISIC rev 3: 020)	Geen	Geen	
B. VISSERIJ			
a) Visserij, kweken van vis en van schaal- en schelpdieren, diensten in verband met de visserij (ISIC rev 3: 050)	Geen	Geen	
C. WINNING VAN DELFSTOFFEN			
a) Winning van steen- en bruinkool; winning van turf (ISIC rev. 3: 101, 102, 103)	Geen	Geen	
b) Winning van aardolie en aardgas; ondersteunende diensten bij olie- en gaswinning, uitgezonderd topografische verkenning (ISIC rev. 3: 111, 112)	Geen	Geen	
c) Winning van uranium- en thoriumerts (ISIC rev 3: 120)	Geen	Geen	
d) Winning van metaalerts (ISIC rev. 3: 131, 132)	Geen	Geen	

Vorm van dienstverlening: 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Consumptie in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid 4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Bijkomende verbintenissen
e) Overige winning van delfstoffen (ISIC rev. 3: 141, 142)	Niet geconsolideerd voor maatregelen die betrekking hebben op de winning van delfstoffen in groeven.		
D. INDUSTRIE	<p>Niet geconsolideerd voor maatregelen met betrekking tot het vervaardigen, voor de verkoop of andere commerciële doelen, van goederen die zijn opgenomen in bijlage bij de Control of Manufacture Act.</p> <p>Deze beperking geldt voor de gehele afdeling "D. INDUSTRIE".</p>		
a) Vervaardiging van voedingsmiddelen en dranken (ISIC rev 3: 151, 152, 153, 154 behalve de vervaardiging van kauwgom, 155 behalve 1551 en 1553)	Geen	Geen	
b) Vervaardiging van textiel (ISIC rev. 3: 171, 172, 173)	Geen	Geen	
c) Vervaardiging van kleding; bereiden en verven van bont (ISIC rev. 3: 181, 182)	Geen	Geen	
d) Looien en bereiden van leer; vervaardiging van koffers, tassen. Zadel- en tuigmakerswerk en schoeisel (ISIC rev. 3: 191, 192)	Geen	Geen	

Vorm van dienstverlening: 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Consumptie in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid 4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Bijkomende verbintenissen
e) Houtindustrie en vervaardiging van artikelen van hout en van kurk, exclusief meubelen; vervaardiging van artikelen van riet en van vlechtwerk (ISIC rev. 3: 201, 202)	Geen	Geen	
f) Vervaardiging van papier en papierwaren (ISIC rev. 3: 210)	Geen	Geen	
g) Uitgeverijen, drukkerijen, reproductie van opgenomen media (ISIC rev. 3: 221, 222, 223)	<p>Niet geconsolideerd voor publicatie van gedrukte media.</p> <p>Onder "gedrukte media" worden publicaties verstaan die nieuws, informatie, rapporten over gebeurtenissen bevatten of commentaren, opmerkingen of reacties daarop, of op andere aangelegenheden die van openbaar belang zijn en in welke taal dan ook gedrukt zijn en voor de verkoop of gratis verspreiding gepubliceerd worden met tussenpozen van niet meer dan een week.</p>		
h) Vervaardiging van cokes en van geraffineerde aardolieproducten (ISIC rev. 3: 231, 232)	Geen	Geen	
i) Vervaardiging van chemische producten (ISIC rev. 3: 24 behalve de vervaardiging van springstoffen)	Geen	Geen	
j) Vervaardiging van producten van rubber of kunststof (ISIC rev. 3: 251, 252)	Geen	Geen	
k) Vervaardiging van andere niet-metaalhoudende minerale producten (ISIC rev. 3: 261, 269)	Geen	Geen	

Vorm van dienstverlening: 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Consumptie in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid 4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Bijkomende verbintenissen
l) Vervaardiging van metalen in primaire vorm (ISIC rev. 3: 271 behalve de vervaardiging van producten van staal draad, 272, 273)	Geen	Geen	
m) Vervaardiging van producten van metaal, exclusief machines en apparaten (ISIC rev. 3: 281 behalve de vervaardiging van kernreactoren, 289)	Geen	Geen	
n) Vervaardiging van machines, apparaten en werktuigen, n.e.g. (ISIC rev. 3: 291, 292 behalve de vervaardiging van wapens en munitie, 293)	Geen	Geen	
o) Vervaardiging van kantoormachines, boekhoudmachines en computers (ISIC rev. 3: 300)	Geen	Geen	
p) Vervaardiging van elektrische machines en toestellen, n.e.g. (ISIC rev. 3: 311, 312, 313, 314, 315, 319)	Geen	Geen	
q) Vervaardiging van radio-, televisie- en communicatieapparatuur en -toestellen (ISIC rev. 3: 321, 322, 323)	Geen	Geen	

Vorm van dienstverlening: 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Consumptie in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid 4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Bijkomende verbintenissen
r) Vervaardiging van medische, precisie- en optische instrumenten en uurwerken (ISIC rev. 3: 331, 332, 333)	Geen	Geen	
s) Vervaardiging van auto's, aanhangwagens en opleggers (ISIC rev. 3: 341, 342, 343)	Geen	Geen	
t) Vervaardiging van andere transportmiddelen (ISIC rev. 3: 351, 352, 353, 359)	Geen	Geen	
u) Vervaardiging van meubelen; vervaardiging, n.e.g. (ISIC rev. 3: 361, 369)	Geen	Geen	
v) Recycling (ISIC rev. 3: 371, 372)	Geen	Geen	

E. PRODUCTIE EN DISTRIBUTIE VAN ELEKTRICITEIT, GAS EN WATER

a) Elektriciteit en gas (ISIC rev 3: 401, 402)	Geen, behalve dat: a) energieproducenten energie uitsluitend via de groothandel voor elektriciteit in Singapore mogen verkopen en niet rechtstreeks aan consumenten mogen verkopen.		
--	--	--	--

Vorm van dienstverlening: 1) Grensoverschrijdende dienstverlening 2) Consumptie in het buitenland 3) Commerciële aanwezigheid 4) Aanwezigheid van natuurlijke personen

Sector of subsector	Beperkingen inzake markttoegang	Beperkingen inzake nationale behandeling	Bijkomende verbintenissen
		<p>De hoeveelheid energie die in totaal door buiten Singapore gevestigde energieproducenten aan de Singaporese groothandel in energie mag worden aangeboden, mag maximaal 600 MW bedragen.</p> <p>b) uitsluitend SP Services Ltd en de opvolger daarvan elektriciteit mag leveren aan:</p> <p>i) alle huishoudelijke afnemers van elektriciteit;</p> <p>ii) niet-huishoudelijke consumenten van elektriciteit die gemiddeld minder dan 10 000 kWh per maand verbruiken; en</p> <p>iii) consumenten aan wie de elektriciteit op eenfase-laagspanning wordt geleverd.</p> <p>c) uitsluitend PowerAssets Ltd en de opvolger daarvan de vergunninghouder voor transmissie zoals gedefinieerd in de Elektriciteitswet mag zijn.</p> <p>Uitsluitend PowerAssets Ltd en/of de opvolger daarvan mag de eigenaar en exploitant zijn van de elektriciteitstransmissie- en distributienetwerken in Singapore.</p> <p>d) uitsluitend City Gas Ltd en de opvolger daarvan gefabriceerd gas mag produceren en verkopen.</p> <p>e) uitsluitend Power Gas Ltd en de opvolger daarvan gefabriceerd gas en aardgas mag vervoeren en distribueren.</p> <p>Uitsluitend Power Gas Ltd en de opvolger daarvan mag de eigenaar en exploitant zijn van de gaspijpleiding in Singapore.</p>	

(¹) De personen die in aanmerking komen voor benoeming in een dergelijke functie, zijn hoofdzakelijk Singaporese burgers, duurzaam ingezetenen van Singapore en houders van een EntrePass (allen met plaatselijk adres).

(²) Naar aanleiding van het resultaat van de herziening van de Business Registration Act wordt elke wijziging van deze wet door Singapore die voorziet in het schrappen van beperkingen voor ondernemingen die volledig online opereren, in deze lijst opgenomen.

(³) Als gevolg van de geleidelijke liberalisatie van de markt voor rechtskundige diensten in Singapore, kan Singapore nog geen verdere verbintenissen betreffende markttoegang in deze sector aangaan. Met het oog op het verlenen van verdere markttoegang evalueren de partijen uiterlijk twee jaar na de inwerkingtreding van de EUSFTA hun verbintenissen betreffende rechtskundige diensten. Het Handelscomité kan de lijst van elk van beide partijen dienovereenkomstig aanpassen.

- (4) Onder "brieven" wordt verstaan: een op enigerlei fysieke drager aangebrachte schriftelijke geadresseerde mededeling die (anders dan op elektronische wijze) wordt vervoerd en besteld op het door de afzender op de brief zelf of op de omslag daarvan vermelde specifieke adres, met inbegrip van postartikelen met dergelijke mededelingen, maar niet van boeken, catalogi, kranten of tijdschriften.
- (5) De veiligheidssituatie mag nooit een reden voor willekeurige of ongerechtvaardigde discriminatie van EU-exploitanten zijn, noch een verkapte beperking van het recht van vestiging of van grensoverschrijdende dienstverlening vormen.
- (6) Onder "lokale expresbrief" wordt verstaan: een brief afkomstig van een afzender in Singapore voor bestelling in Singapore op dezelfde werkdag.
- (7) Onder "internationale expresbrief" wordt verstaan een brief – i) afkomstig van een afzender in Singapore voor bestelling op een bestemming buiten Singapore binnen een kortere tijd dan de voor de openbare postlicentiehouder vastgestelde tijd voor verzending van luchtpostbrieven; of ii) afkomstig van een afzender van buiten Singapore voor bestelling in Singapore op dezelfde werkdag.
- (8) Telecommunicatiediensten met uitzondering van omroepdiensten, bestaande in de ononderbroken transmissieketen, per draad of draadloos, die vereist is voor de ontvangst en/of weergave van geluidsen/of visuele signalen voor programma's door het volledige of een deel van het publiek.
- (9) Met betrekking tot basisdiensten op het gebied van telecommunicatie kan gebruik worden gemaakt van satelliettechnologie.
- (10) Dit omvat spraak-, data- en faxdatacommunicatie.
- (11) Met betrekking tot mobiele diensten kan gebruik worden gemaakt van satelliettechnologie.
- (12) Plaatselijke hogeronderwijsinstellingen zijn hogeronderwijsinstellingen die bij wet (Act of Parliament) zijn ingesteld, of door het Ministerie van Onderwijs als zodanig zijn aangemerkt.
- (13) Partnerschappen en eenmanszaken bijvoorbeeld worden in het algemeen niet aanvaard als rechtsvormen voor bewaardiensten van verstrekkers van financiële diensten in Singapore. Deze aantekening is op zich niet bedoeld om een keuze door een verstrekker van financiële diensten uit de andere partij tussen filialen of dochterbedrijven te beïnvloeden of te beperken.
- (14) Het verlenen van een vergunning betekent hetzelfde als en is gelijkwaardig aan registratie van een verzekeringsmaatschappij of een verzekeringsmakelaar die in Singapore verzekeringen aanbiedt overeenkomstig het interne verzekeringsrecht van Singapore.
- (15) Partnerschappen en eenmanszaken bijvoorbeeld worden in het algemeen niet aanvaard als rechtsvormen voor bewaardiensten van verstrekkers van financiële diensten in Singapore. Deze aantekening is op zich niet bedoeld om een keuze door een verstrekker van financiële diensten uit de andere partij tussen filialen of dochterbedrijven te beïnvloeden of te beperken.
- (16) Deze beperking sluit niet uit dat onderdelen van deze transacties online kunnen worden uitgevoerd.
- (17) Deze beperking sluit niet uit dat onderdelen van deze transacties online kunnen worden uitgevoerd.
- (18) Onder "internationaal bankconcern waarvan de EU-bank deel uitmaakt" wordt verstaan de moederonderneming van de EU-bank (of in voorkomend geval, wanneer deze niet in handen is of onder controle staat van een moederonderneming, de EU-bank zelf) en de groep ondernemingen die overeenkomstig de boekhoudnormen zijn geconsolideerd in het rechtsgebied waar de moederonderneming is opgericht of gevestigd.
- (19) Met uitzondering van catering in de lucht- en zeevaart.
- (20) Met uitzondering van catering in de lucht- en zeevaart.
- (21) Voor de registratie van een schip dat onder Singaporese vlag vaart, moet(en) de eigena(a)r(en) Singaporees onderdaan of in Singapore opgerichte onderneming(en) met een minimum gestort kapitaal van SGD 50 000 zijn.
- (22) Voor de registratie van een schip dat onder Singaporese vlag vaart, moet(en) de eigena(a)r(en) Singaporees onderdaan of in Singapore opgerichte onderneming(en) met een minimum gestort kapitaal van SGD 50 000 zijn.
- (23) Onder "diensten van scheepsagenten" wordt verstaan activiteiten waarbij de zakelijke belangen van een of meer scheepvaartlijnen of scheepvaartmaatschappijen binnen een bepaald geografisch gebied door een agent worden behartigd voor de volgende doeleinden: marketing en verkoop van zeevervoer en aanverwante diensten, van de prijsopgave tot de facturering, alsmede het afgeven van vrachtbrieven namens de maatschappijen, het kopen en weer verkopen van de nodige aanverwante diensten, het opstellen van documenten en het verschaffen van bedrijfsinformatie; het optreden namens ondernemingen, het organiseren van de afroep van aanvragen om scheepsruimte of, indien nodig, het overnemen van vracht. Deze subsector omvat niet de diensten die zijn inbegrepen bij "behandeling van zeevracht", "diensten in verband met de opslag van containers", "maritieme expediteursdiensten" en "in- en uitklaring".
- (24) Onder "diensten in verband met de opslag van containers" wordt verstaan de opslag van containers om ze te laden of te lossen, te repareren en gereed te maken voor verscheping.
- (25) Onder "maritieme expediteursdiensten" wordt verstaan: de activiteit waarbij namens een verzender de verscheping wordt georganiseerd en gevolgd, door vervoersdiensten en aanverwante diensten te contracteren, documenten op te stellen en bedrijfsinformatie te verschaffen, met inbegrip van in- en uitklaring. Onder "in- en uitklaring" wordt verstaan de afhandeling van douaneformaliteiten namens een derde met betrekking tot de in-, uit- of doorvoer van vracht, ongeacht of deze dienst de hoofdactiviteit van de dienstverlener is of een gebruikelijke aanvulling op diens hoofdactiviteit; zij omvat niet de uitoefening van wettelijke bevoegdheden door douanebeambten.

BIJVOEGSEL BIJ AANHANGSEL 8-B-1:

**SOORTEN MAATSCHAPPELIJKE DIENSTVERLENING DIE BUITEN DE LIJST VAN SPECIFIEKE
VERBINTENISSEN VAN SINGAPORE VALLEN**

1. Diensten in verband met wettelijk toezicht die in onderdak voorzien voor de volgende groepen (9331):
  - a) uit hoofde van artikel 160 van de Women's Charter (Cap. 353) op een veilige plaats opgenomen vrouwen en meisjes (93312);
  - b) uit hoofde van artikel 8 van de Children & Young Persons Act (Cap. 38) ("de CYP-wet") op een veilige plaats opgenomen kinderen (93312);
  - c) uit hoofde van artikel 44, lid 1, onder f), van de CYP-wet in een plaats van bewaring gestelde of uit hoofde van artikel 44, lid 1, onder g), van de CYP-wet in het kader van reclassering op een erkende school ⁽¹⁾ geplaatste kinderen en jongeren (93319);
  - d) in het kader van wettelijk toezicht uit hoofde van artikel 49, onder ii), van de CYP-wet tot erkende tehuizen toegelaten kinderen en jongeren (93312); en
  - e) uit hoofde van artikel 12 van de Probation of Offenders Act (Cap. 252) voorwaardelijk vrijgelaten personen die verplicht zijn in een erkende instelling te verblijven (93319).
2. Diensten in verband met wettelijk toezicht die niet in onderdak voorzien voor de volgende groepen (9332):
  - a) uit hoofde van artikel 49, onder i), van de CYP-wet onder toezicht van een maatschappelijk werker gestelde kinderen en jongeren (93329); en
  - b) uit hoofde van artikel 5 van de Probation of Offenders Act voorwaardelijk vrijgelaten personen die niet verplicht zijn in een erkende instelling te verblijven (93329).

⁽¹⁾ Onder "erkende school" uit artikel 44, lid 1, onder g), van de CYP-wet wordt een tehuis voor jonge delinquenten verstaan en niet een algemene onderwijsinstelling. Jonge delinquenten worden in bewaring gesteld op erkende scholen met het oog op reclassering in plaats van op het volgen van formeel onderwijs.

Aanhangsel 8-B-2

SINGAPORE

LIJST VAN SPECIFIEKE VERBINTENISSEN – AANHANGSEL BETREFFENDE FINANCIËLE DIENSTEN

A. SPECIFIEKE VERBINTENISSEN

Voor alle verbintenissen in deze lijst gelden de horizontale verbintenissen in de specifieke lijst van verbintenissen van Singapore. Alle verbintenissen in deze lijst zijn eveneens onderworpen aan de binnenkomstvoorschriften, toelatingscriteria, interne wetgeving, richtsnoeren, bepalingen, voorschriften, en voorwaarden van de Monetary Authority of Singapore (MAS) en, in voorkomend geval, van enige andere bevoegde autoriteiten en instanties in Singapore, voor zover zij de hierin door Singapore aangegane verbintenissen niet ontwijken. Voor rechtspersonen die financiële diensten verlenen, gelden niet-discriminatoire beperkingen ten aanzien van de rechtsvorm⁽¹⁾.

Verzekeringen

1. Singapore zal geen productregistratie of goedkeuring eisen voor verzekeringsproducten (behalve levensverzekeringsproducten⁽²⁾), producten in verband met het Central Provident Fund en producten met een beleggingscomponent. Waar productregistratie of goedkeuring wel vereist is, zal Singapore toestemming geven om het product op de markt te brengen en het als goedgekeurd beschouwen, tenzij het product binnen een redelijke termijn wordt afgekeurd (streeftermijn: 30 dagen). Singapore zal geen beperkingen handhaven ten aanzien van het aantal producten dat op de markt wordt gebracht of de frequentie daarvan. Deze specifieke verbintenis geldt niet wanneer een financiële instelling van de Unie een nieuwe financiële dienst overeenkomstig artikel 8.53 (Nieuwe financiële diensten) wil aanbieden.

Portefeuillebeheer

2. a) Singapore zal buiten haar grondgebied gevestigde financiële dienstverleners (behalve trust- of verzekeringsmaatschappijen) op een wijze die in overeenstemming is met artikel 8.49 (Toepassingsgebied en definities) toestaan beleggingsadvies en diensten inzake het beheer van beleggingsportefeuilles te verstrekken, met uitzondering van 1) bewaargevingdiensten, 2) fiduciaire diensten en 3) uitvoerende diensten die geen verband houden met het beheer van een collectief beleggingsfonds, aan de beheerder van een collectief beleggingsfonds indien die beheerder
  - i) op het grondgebied van Singapore is gevestigd; en
  - ii) is verbonden met de aanbieder van financiële diensten.
- b) Voor de toepassing van dit artikel:
  - i) moet "collectieve beleggingsfondsen" worden opgevat in de zin van artikel 2 van de Securities and Futures Act (Cap. 289); en
  - ii) betekent "verbonden" een verbonden onderneming zoals gedefinieerd in artikel 6 van de Companies Act (Cap. 50).

Krediet- en betaalkaarten

3. Singapore zal aanvragen van uitgevers, andere dan banken, die in handen zijn van personen uit de Unie om toegang voor krediet- en betaalkaarten tot door plaatselijke banken beheerde netwerken van geldautomaten in Singapore in behandeling nemen. Bij goedkeuring van dergelijke aanvragen krijgen uitgevers, andere dan banken, vervolgens toestemming om op commerciële basis te onderhandelen over de toegang tot de door plaatselijke banken beheerde netwerken van geldautomaten.

B. OVERIGE

1. a) Singapore kan – uitsluitend in het kader van de toekomstige liberalisering van haar banken-subsector en niet met het doel om lokale verleners van financiële diensten binnen de banken-subsector te beschermen – nieuwe niet-conforme maatregelen invoeren op basis van het meestbegunstigingsbeginsel. Dergelijke maatregelen kunnen onder meer betrekking hebben op:
  - i) vereisten ten aanzien van de samenstelling van de raad van bestuur van banken en financiële instellingen; en
  - ii) beperkingen ten aanzien van het aantal locaties waar financiële instellingen klantendiensten kunnen aanbieden,

⁽¹⁾ Partnerschappen en eenmanszaken bijvoorbeeld worden in het algemeen niet aanvaard als rechtsvormen voor bewaardiensten van verstrekkers van financiële diensten in Singapore. Deze aantekening is op zich niet bedoeld om een keuze door een verstrekker van financiële diensten uit de andere partij tussen filialen of dochterbedrijven te beïnvloeden of te beperken.

⁽²⁾ In dit geval omvatten levensverzekeringsproducten ongevallen- en ziektekostenpolissen van korte duur en polissen van langer dan vijf jaar.

onder de voorwaarde dat dergelijke niet-conforme maatregelen niet afwijken van de door Singapore aangegeven verbintenissen, zoals vermeld in de Afdeling financiële diensten van de lijst van specifieke verbintenissen, voor de liberalisering van kwantitatieve beperkingen op het aantal vergunningen, op de locaties waar banken uit de Unie klantendiensten kunnen aanbieden of ten aanzien van de vaststelling van termijnen waarin toestemming aan wordt verleend aan EU-banken voor het verkrijgen toegang tot een netwerk van geldautomaten in Singapore.

- b) Indien een financiële dienstverlener uit de Unie besluit om niet deel te nemen aan de onder a) omschreven toekomstige liberalisering, zal Singapore geen nieuwe niet-conforme maatregelen in verband daarmee invoeren of voor die financiële dienstverlener nadelige actie ondernemen.
- c) Indien Singapore een onder a) omschreven nieuwe niet-conforme maatregel invoert, zal zij:
  - i) de Unie minstens drie maanden voor de tenuitvoerlegging van de maatregel in kennis stellen van het doel ervan;
  - ii) de Unie over de maatregel raadplegen en op passende wijze rekening houden met de standpunten van de Unie in verband daarmee; en
  - iii) compenserende aanpassingen maken aan de Afdeling financiële diensten van haar lijst van specifieke verbintenissen in verband met de soort financiële dienstverlener van de banken-subsector die door de maatregelen wordt getroffen, zodat het algemene niveau van verbintenissen gunstiger is voor de handel in de banken-subsector dan voor invoering van de maatregel ⁽¹⁾.
- d) Punt a) is niet van toepassing op enige verbintenis die Singapore aangaat ten aanzien van bijkomende vergunningen of locaties van waar klantendiensten worden verleend.

—

⁽¹⁾ Er bestaat overeenstemming dat de compenserende aanpassingen niet als onvoldoende zullen worden beschouwd enkel omdat het algemene niveau van de verbintenissen na invoering van de nieuwe maatregel niet significant gunstiger is voor de handel in de banken-subsector dan voor invoering van de maatregel.

BIJLAGE 9-A

**CENTRALE ENTITEITEN DIE OPDRACHTEN PLAATSEN OVEREENKOMSTIG DE BEPALINGEN VAN DEZE
OVEREENKOMST**

DEEL 1

VERBINTENISSEN VAN SINGAPORE

Goederen (gespecificeerd in bijlage 9-D)	Drempelwaarde: 50 000 SDR
Diensten (gespecificeerd in bijlage 9-E)	Drempelwaarde 50 000 SDR
Bouwnijverheid (gespecificeerd in bijlage 9-F)	Drempelwaarde 5 000 000 SDR

Lijst van entiteiten:

Auditor-General's Office (Bureau van de voorzitter van de Rekenkamer)

Attorney-General's Chambers (Bureau van de procureur-generaal)

Cabinet Office (Bureau van de regering)

Istana (Presidentieel paleis)

Judicature (Gerecht)

Ministry of Transport (Ministerie van Vervoer)

Ministry of Culture, Community and Youth (Ministerie van Cultuur, Gemeenschaps- en Jeugdzaken)

Ministry of Education (Ministerie van Onderwijs)

Ministry of Environment and Water Resources (Ministerie van Milieu- en Waterbeheer)

Ministry of Finance (Ministerie van Financiën)

Ministry of Foreign Affairs (Ministerie van Buitenlandse Zaken)

Ministry of Health (Ministerie van Volksgezondheid)

Ministry of Home Affairs (Ministerie van Binnenlandse Zaken)

Ministry of Communications and Information (Ministerie van Communicatie en Informatie)

Ministry of Manpower (Ministerie van Werkgelegenheid)

Ministry of Law (Ministerie van Justitie)

Ministry of National Development (Ministerie van Nationale Ontwikkeling)

Ministry of Social and Family Development (Ministerie van Sociale Ontwikkeling en Gezinsangelegenheden)

Ministry of Trade and Industry (Ministerie van Handel en Industrie)

Parliament (Parlement)

Presidential Councils (Presidentiële raden)

Prime Minister's Office (Bureau van de eerste minister)

Public Service Commission (Commissie openbare dienst)

Ministry of Defence (Ministerie van Defensie)

Deze overeenkomst is van toepassing op alle opdrachten van het ministerie van Defensie van Singapore in de volgende FSC-categorieën (andere categorieën zijn uitgesloten), afhankelijk van de besluiten van de overheid van Singapore uit hoofde van artikel 9.3, lid 1 (Veiligheid en algemene uitzonderingen).

FSC Omschrijving

- 22 Spoorwegmaterieel
- 23 Voertuigen met grondeffect, motorvoertuigen, aanhangwagens en rijwielen
- 24 Tractoren
- 25 Onderdelen van voertuigen
- 26 Banden en binnenbanden
- 29 Toebehoren van motoren
- 30 Uitrusting voor mechanische energieoverbrenging
- 31 Lagers
- 32 Machines en uitrusting voor houtbewerking
- 34 Machines voor metaalbewerking
- 35 Uitrusting voor handel en dienstverlening
- 36 Speciale industriële machines
- 37 Landbouwmachines en -uitrusting
- 38 Uitrusting voor bouwwerkzaamheden, mijnbouw, graafwerkzaamheden en wegonderhoud
- 39 Uitrusting voor goederenbehandeling
- 40 Touw, kabels, kettingen en toebehoren
- 41 Uitrusting voor koeling, luchtbehandeling en luchtcirculatie
- 42 Uitrusting voor brandbestrijding, redding en veiligheid
- 43 Pompen en compressoren
- 44 Ovens, stoomketels en droogapparatuur
- 45 Installatie- en verwarmingsapparatuur en sanitair
- 46 Waterzuiverings- en afvalwaterbehandelingsuitrusting
- 47 Buizen, leidingen, slangen en toebehoren
- 48 Afsluiters
- 51 Handgereedschap
- 52 Meetinstrumenten
- 53 IJzerwaren en slijpmiddelen
- 54 Geprefabriceerde structuren en steigers
- 55 Hout, timmerwerk, triplex- en multiplexhout en fineer
- 56 Bouwmaterialen
- 61 Elektrische bedrading en apparatuur voor de opwekking en distributie van elektriciteit
- 62 Verlichtingstoestellen en lampen
- 63 Alarm-, signaal- and veiligheidsdetectiesystemen
- 65 Geneeskundige, tandheelkundige en diergeneeskundige uitrusting en benodigdheden

- 67 Fotografische uitrusting
- 68 Chemische stoffen en chemische producten
- 69 Hulpmiddelen en instrumenten voor het onderwijs
- 70 Automatische gegevensverwerkende apparatuur voor algemene doeleinden, programmatuur, benodigdheden en ondersteuningsuitrusting
- 71 Meubilair
- 72 Inrichtingen en toestellen voor huishoudens en bedrijven
- 73 Apparatuur voor het bereiden en serveren van voedsel
- 74 Kantoormachines, tekstverwerkers en apparatuur voor zichtbare registratie
- 75 Kantoorbenodigdheden en -toestellen
- 76 Boeken, kaarten en andere publicaties
- 77 Muziekinstrumenten, afspeelapparatuur en radio's voor thuisgebruik
- 78 Recreatie- en sportuitrusting
- 79 Schoonmaakapparatuur en -benodigdheden
- 80 Penselen en kwasten, verven, verzegelingsmiddelen en kleefstoffen
- 81 Verpakkingsmaterialen
- 83 Textiel, leder, bont, kleding en schoenmakersgereedschap; tenten en vlaggen
- 84 Kleding, individuele uitrusting en insignes
- 85 Artikelen voor lichaamsverzorging
- 87 Landbouwgrondstoffen
- 88 Levende dieren
- 89 Voedingsmiddelen
- 91 Brandstoffen, smeermiddelen, oliën en wassen
- 93 Niet-metaalhoudende halffabricaten
- 94 Niet-metaalhoudende grondstoffen
- 95 Metalen stangen, platen en voorwerpen
- 96 Ertsen, delfstoffen en daarvan afgeleide grondstoffen
- 99 Diversen

Aantekeningen bij bijlage 9-A, deel 1:

1. De overeenkomst is niet van toepassing op enige aanbesteding voor:
  - a) opdrachten inzake constructiediensten voor kantelarijen in het buitenland en hoofdkantoren door het ministerie van Buitenlandse Zaken; en
  - b) opdrachten door de afdelingen Interne Veiligheid en Gerechtelijke Politie, de onderafdeling Veiligheid en de centrale dienst voor narcotica van het ministerie van Binnenlandse Zaken, alsmede op aanbestedingen met veiligheidsoverwegingen door het ministerie.
2. De overeenkomst is niet van toepassing op enige aanbesteding door een entiteit die onder de overeenkomst valt namens een entiteit die niet onder de overeenkomst valt.

DEEL 2

VERBINTENISSEN VAN DE UNIE

Goederen (gespecificeerd in bijlage 9-D)	Drempelwaarde: 1 30 000 SDR
Diensten (gespecificeerd in bijlage 9-E)	Drempelwaarde: 1 30 000 SDR
Werken (gespecificeerd in bijlage 9-F)	Drempelwaarde: 5 000 000 SDR

1. Entiteiten van de Unie

De Raad van de Europese Unie

De Europese Commissie

De Europese Dienst voor extern optreden (EDEO)

2. De aanbestedende diensten van de centrale overheden van de lidstaten van de Unie

BELGIË

1. Services publics fédéraux:	1. Federale Overheidsdiensten:
SPF Chancellerie du Premier Ministre;	FOD Kanselarij van de Eerste Minister;
SPF Personnel et Organisation;	FOD Kanselarij Personeel en Organisatie;
SPF Budget et Contrôle de la Gestion;	FOD Budget en Beheerscontrole;
SPF Technologie de l'Information et de la Communication (Fedict);	FOD Informatie- en Communicatietechnologie (Fedict);
SPF Affaires étrangères, Commerce extérieur et Coopération au Développement;	FOD Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking;
SPF Intérieur;	FOD Binnenlandse Zaken;
SPF Finances;	FOD Financiën;
SPF Mobilité et Transports;	FOD Mobiliteit en Vervoer;
SPF Emploi, Travail et Concertation sociale;	FOD Werkgelegenheid, Arbeid en sociaal overleg;
SPF Sécurité Sociale et Institutions publiques de Sécurité Sociale;	FOD Sociale Zekerheid en Openbare Instellingen van sociale Zekerheid;
SPF Santé publique, Sécurité de la Chaîne alimentaire et Environnement;	FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu;
SPF Justice;	FOD Justitie;
SPF Economie, PME, Classes moyennes et Energie;	FOD Economie, KMO, Middenstand en Energie;
Ministère de la Défense;	Ministerie van Landsverdediging;
Service public de programmation;	Programmatorische Overheidsdienst;
Intégration sociale, Lutte contre la pauvreté Et Economie sociale;	Maatschappelijke Integratie, Armoedsbestrijding en sociale Economie;
Service public fédéral de Programmation Développement durable;	Programmatorische federale Overheidsdienst Duurzame Ontwikkeling;
Service public fédéral de Programmation Politique scientifique;	Programmatorische federale Overheidsdienst Wetenschapsbeleid;

2. Régie des Bâtiments:	2. Regie der Gebouwen:
Office national de Sécurité sociale;	Rijksdienst voor sociale Zekerheid;
Institut national d'Assurance sociales Pour travailleurs indépendants;	Rijksinstituut voor de sociale Verzekeringen der Zelfstandigen;
Institut national d'Assurance Maladie-Invalidité;	Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering;
Office national des Pensions;	Rijksdienst voor Pensioenen;
Caisse auxiliaire d'Assurance Maladie-Invalidité;	Hulpkas voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering;
Fond des Maladies professionnelles;	Fonds voor Beroepsziekten;
Office national de l'Emploi;	Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening;
La Poste ⁽¹⁾	De Post ⁽¹⁾

⁽¹⁾ Postactiviteiten bij wet van 24 december 1993.

BULGARIJE

1. Администрация на Народното събрание (Administration of the National Assembly)
2. Администрация на Президента (Administration of the President)
3. Администрация на Министерския съвет (Administration of the Council of Ministers)
4. Конституционен съд (Constitutional Court)
5. Българска народна банка (Bulgarian National Bank)
6. Министерство на външните работи (Ministry of Foreign Affairs)
7. Министерство на вътрешните работи (Ministry of the Interior)
8. Министерство на извънредните ситуации (Ministry of Emergency Situations)
9. Министерство на държавната администрация и административната реформа (Ministry of State Administration and Administrative Reform)
10. Министерство на земеделието и храните (Ministry of Agriculture and Food)
11. Министерство на здравеопазването (Ministry of Health)
12. Министерство на икономиката и енергетиката (Ministry of Economy and Energy)
13. Министерство на културата (Ministry of Culture)
14. Министерство на образованието и науката (Ministry of Education and Science)
15. Министерство на околната среда и водите (Ministry of Environment and Water)
16. Министерство на отбраната (Ministry of Defence)
17. Министерство на правосъдието (Ministry of Justice)
18. Министерство на регионалното развитие и благоустройството (Ministry of Regional Development and Public Works)

19. Министерство на транспорта (Ministry of Transport)
20. Министерство на труда и социалната политика (Ministry of Labour and Social Policy)
21. Министерство на финансите (Ministry of Finance)
22. държавни агенции, държавни комисии, изпълнителни агенции и други държавни институции, създадени със закон или с постановление на Министерския съвет, които имат функции във връзка с осъществяването на изпълнителната власт (state agencies, state commissions, executive agencies and other state authorities established by law or by Council of Ministers' decree having a function relating to the exercise of executive power):
23. Агенция за ядрено регулиране (Nuclear Regulatory Agency)
24. Държавна комисия за енергийно и водно регулиране (Energy and Water State Regulatory Commission)
25. Държавна комисия по сигурността на информацията (State Commission on Information Security)
26. Комисия за защита на конкуренцията (Commission for Protection of Competition)
27. Комисия за защита на личните данни (Commission for Personal Data Protection)
28. Комисия за защита от дискриминация (Commission for Protection Against Discrimination)
29. Комисия за регулиране на съобщенията (Communications Regulation Commission)
30. Комисия за финансов надзор (Financial Supervision Commission)
31. Патентно ведомство на Република България (Patent Office of the Republic of Bulgaria)
32. Сметна палата на Република България (National Audit Office of the Republic of Bulgaria)
33. Агенция за приватизация (Privatization Agency)
34. Агенция за следприватизационен контрол (Agency for Post-privatization Control)
35. Български институт по метрология (Bulgarian Institute for Metrology)
36. Държавна агенция "Архиви (State Agency "Archives")
37. Държавна агенция "Държавен резерв и военновременни запаси" (State Agency "State Reserve and War-Time Stocks")
38. Държавна агенция за бежанците (State Agency for Refugees)
39. Държавна агенция за българите в чужбина (State Agency for Bulgarians Abroad)
40. Държавна агенция за закрила на детето (State Agency for Child Protection)
41. Държавна агенция за информационни технологии и съобщения (State Agency for Information Technology and Communications)
42. Държавна агенция за метрологичен и технически надзор (State Agency for Metrological and Technical Surveillance)
43. Държавна агенция за младежта и спорта (State Agency for Youth and Sports)
44. Държавна агенция по туризма (State Agency for Tourism)
45. Държавна комисия по стоките борси и тържища (State Commission on Commodity Exchanges and Market-places)

46. Институт по публична администрация и европейска интеграция (Institute of Public Administration and European Integration)
47. Национален статистически институт (National Statistical Institute)
48. Агенция "Митници" (Customs Agency)
49. Агенция за държавна и финансова инспекция (Public Financial Inspection Agency)
50. Агенция за държавни вземания (State Receivables Collection Agency)
51. Агенция за социално подпомагане (Social Assistance Agency)
52. Държавна агенция "Национална сигурност" (State Agency "National Security")
53. Агенция за хората с увреждания (Agency for Persons with Disabilities)
54. Агенция по вписванията (Registry Agency)
55. Агенция по енергийна ефективност (Energy Efficiency Agency)
56. Агенция по заетостта (Employment Agency)
57. Агенция по геодезия, картография и кадастър (Geodesy, Cartography and Cadastre Agency)
58. Агенция по обществени поръчки (Public Procurement Agency)
59. Българска агенция за инвестиции (Bulgarian Investment Agency)
60. Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" (General Directorate "Civil Aviation Administration")
61. Дирекция за национален строителен контрол (Directorate for National Construction Supervision)
62. Държавна комисия по хазарта (State Commission on Gambling)
63. Изпълнителна агенция "Автомобилна администрация" (Executive Agency "Automobile Administration")
64. Изпълнителна агенция "Борба с градушките" (Executive Agency "Hail Suppression")
65. Изпълнителна агенция "Българска служба за акредитация" (Executive Agency "Bulgarian Accreditation Service")
66. Изпълнителна агенция "Главна инспекция по труда" (Executive Agency "General Labour Inspectorate")
67. Изпълнителна агенция "Железопътна администрация" (Executive Agency "Railway Administration")
68. Изпълнителна агенция "Морска администрация" (Executive Agency "Maritime Administration")
69. Изпълнителна агенция "Национален филмов център" (Executive Agency "National Film Centre")
70. Изпълнителна агенция "Пристанищна администрация" (Executive Agency "Port Administration")
71. Изпълнителна агенция "Проучване и поддръжане на река Дунав" (Executive Agency "Exploration and Maintenance of the Danube River")
72. Фонд "Републиканска пътна инфраструктура" (National Infrastructure Fund)
73. Изпълнителна агенция за икономически анализи и прогнози (Executive Agency for Economic Analysis and Forecasting)
74. Изпълнителна агенция за насърчаване на малките и средни предприятия (Executive Agency for Promotion of Small and Medium Enterprises)

75. Изпълнителна агенция по лекарствата (Executive Agency on Medicines)
76. Изпълнителна агенция по лозата и виното (Executive Agency on Vine and Wine)
77. Изпълнителна агенция по околна среда (Executive Environment Agency)
78. Изпълнителна агенция по почвените ресурси (Executive Agency on Soil Resources)
79. Изпълнителна агенция по рибарство и аквакултури (Executive Agency on Fisheries and Aquaculture)
80. Изпълнителна агенция по селекция и репродукция в животновъдството (Executive Agency for Selection and Reproduction in Animal Husbandry)
81. Изпълнителна агенция по сортоизпитване, апробация и семеконтрол (Executive Agency for Plant Variety Testing, Field Inspection and Seed Control)
82. Изпълнителна агенция по трансплантация (Transplantation Executive Agency)
83. Изпълнителна агенция по хидромелиорации (Executive Agency on Hydromelioration)
84. Комисията за защита на потребителите (Commission for Consumer Protection)
85. Контролно-техническата инспекция (Control Technical Inspectorate)
86. Национална агенция за приходите (National Revenue Agency)
87. Национална ветеринарномедицинска служба (National Veterinary Service)
88. Национална служба за растителна защита (National Service for Plant Protection)
89. Национална служба по зърното и фуражите (National Grain and Feed Service)
90. Държавна агенция по горите (State Forestry Agency)
91. Висшата атестационна комисия (Higher Attestation Commission)
92. Национална агенция за оценяване и акредитация (National Evaluation and Accreditation Agency)
93. Националната агенция за професионално образование и обучение (National Agency for Vocational Education and Training)
94. Национална комисия за борба с трафика на хора (Bulgarian National Anti-Trafficking Commission)
95. Дирекция "Материално-техническо осигуряване и социално обслужване" на Министерство на вътрешните работи (Directorate "Material-technical Ensuring and Social Service" at the Ministry of the Interior)
96. Дирекция "Оперативно издирване" на Министерство на вътрешните работи (Directorate "Operative Investigation" at the Ministry of the Interior)
97. Дирекция "Финансово-ресурсно осигуряване" на Министерство на вътрешните работи (Directorate "Financial and Resource Ensuring" at the Ministry of the Interior)
98. Изпълнителна агенция "Военни клубове и информация" (Executive Agency "Military Clubs and Information")
99. Изпълнителна агенция "Държавна собственост на Министерството на отбраната" (Executive Agency "State Property at the Ministry of Defence")
100. Изпълнителна агенция "Изпитвания и контролни измервания на въоръжение, техника и имущества"(Executive Agency "Testing and Control Measurements of Arms, Equipment and Property")

101. Изпълнителна агенция "Социални дейности на Министерството на отбраната" (Executive Agency "Social Activities at the Ministry of Defence")
102. Национален център за информация и документация (National Center for Information and Documentation)
103. Национален център по радиобиология и радиационна защита (National Centre for Radiobiology and Radiation Protection)
104. Национална служба "Полиция" (National Office "Police")
105. Национална служба "Пожарна безопасност и защита на населението" (National Office "Fire Safety and Protection of the Population")
106. Национална служба за съвети в земеделието (National Agricultural Advisory Service)
107. Служба "Военна информация" (Military Information Service)
108. Служба "Военна полиция" (Military Police)
109. Авиоотряд 28 (Airsquad 28)

TSJECHISCHE REPUBLIEK

1. Ministerstvo dopravy (Ministry of Transport)
2. Ministerstvo financí (Ministry of Finance)
3. Ministerstvo kultury (Ministry of Culture)
4. Ministerstvo obrany (Ministry of Defence)
5. Ministerstvo pro místní rozvoj (Ministry for Regional Development)
6. Ministerstvo práce a sociálních věcí (Ministry of Labour and Social Affairs)
7. Ministerstvo průmyslu a obchodu (Ministry of Industry and Trade)
8. Ministerstvo spravedlnosti (Ministry of Justice)
9. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (Ministry of Education, Youth and Sports)
10. Ministerstvo vnitra (Ministry of the Interior)
11. Ministerstvo zahraničních věcí (Ministry of Foreign Affairs)
12. Ministerstvo zdravotnictví (Ministry of Health)
13. Ministerstvo zemědělství (Ministry of Agriculture)
14. Ministerstvo životního prostředí (Ministry of the Environment)
15. Poslanecká sněmovna PČR (Chamber of Deputies of the Parliament of the Czech Republic)
16. Senát PČR (Senate of the Parliament of the Czech Republic)
17. Kancelář prezidenta (Office of the President)
18. Český statistický úřad (Czech Statistical Office)
19. Český úřad zeměměřičský a katastrální (Czech Office for Surveying, Mapping and Cadastre)
20. Úřad průmyslového vlastnictví (Industrial Property Office)

21. Úřad pro ochranu osobních údajů (Office for Personal Data Protection)
22. Bezpečnostní informační služba (Security Information Service)
23. Národní bezpečnostní úřad (National Security Authority)
24. Česká akademie věd (Academy of Sciences of the Czech Republic)
25. Vězeňská služba (Prison Service)
26. Český báňský úřad (Czech Mining Authority)
27. Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (Office for the Protection of Competition)
28. Správa státních hmotných rezerv (Administration of the State Material Reserves)
29. Státní úřad pro jadernou bezpečnost (State Office for Nuclear Safety)
30. Energetický regulační úřad (Energy Regulatory Office)
31. Úřad vlády České republiky (Office of the Government of the Czech Republic)
32. Ústavní soud (Constitutional Court)
33. Nejvyšší soud (Supreme Court)
34. Nejvyšší správní soud (Supreme Administrative Court)
35. Nejvyšší státní zastupitelství (Supreme Public Prosecutor's Office)
36. Nejvyšší kontrolní úřad (Supreme Audit Office)
37. Kancelář Veřejného ochránce práv (Office of the Public Defender of Rights)
38. Grantová agentura České republiky (Grant Agency of the Czech Republic)
39. Státní úřad inspekce práce (State Labour Inspection Office)
40. Český telekomunikační úřad (Czech Telecommunication Office)
41. Ředitelství silnic a dálnic ČR (ŘSD) (Road and Motorway Directorate of the Czech Republic)

DENEMARKEN

1. Folketinget — The Danish Parliament Rigsrevisionen — The National Audit Office
2. Statsministeriet — The Prime Minister's Office
3. Udenrigsministeriet — Ministry of Foreign Affairs
4. Beskæftigelsesministeriet — Ministry of Employment
- 5 styrelser og institutioner — 5 agencies and institutions
5. Domstolsstyrelsen — The Court Administration

6. Finansministeriet — Ministry of Finance
5 styrelser og institutioner — 5 agencies and institutions
7. Forsvarsministeriet — Ministry of Defence
5 styrelser og institutioner — 5 agencies and Institutions
8. Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse — Ministry of the Interior and Health
Adskillige styrelser og institutioner, herunder Statens Serum Institut — Several agencies and institutions, including Statens Serum Institut
9. Justitsministeriet — Ministry of Justice
Rigspolitichefen, anklagemyndigheden samt 1 direktorat og et antal styrelser — Commissioner of Police, 1 directorate and a number of agencies
10. Kirkeministeriet — Ministry of Ecclesiastical Affairs
10 stiftsøvrigheder — 10 diocesan authorities
11. Kulturministeriet — Ministry of Culture
4 styrelser samt et antal statsinstitutioner — A Department and a number of institutions
12. Miljøministeriet — Ministry of the Environment
5 styrelser — 5 agencies
13. Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration — Ministry of Refugee, Immigration and Integration Affairs
1 styrelse — 1 agency
14. Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri — Ministry of Food, Agriculture and Fisheries
4 direktorater og institutioner — 4 directorates and institutions
15. Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling — Ministry of Science, Technology and Innovation
Adskillige styrelser og institutioner, Forskningscenter Risø og Statens uddannelsesbygninger — Several agencies and institutions, including Risø National Laboratory and Danish National Research and Education Buildings
16. Skatteministeriet — Ministry of Taxation
1 styrelse og institutioner — 1 agency and several institutions
17. Velfærdsministeriet — Ministry of Welfare
3 styrelser og institutioner — 3 agencies and several institutions
18. Transportministeriet — Ministry of Transport
7 styrelser og institutioner, herunder Øresundsbrokonsortiet — 7 agencies and institutions, including Øresundsbrokonsortiet
19. Undervisningsministeriet — Ministry of Education
3 styrelser, 4 undervisningsinstitutioner og 5 andre institutioner — 3 agencies, 4 educational establishments, 5 other institutions
20. Økonomi- og Erhvervsministeriet — Ministry of Economic and Business Affairs
Adskillige styrelser og institutioner — Several agencies and institutions
21. Klima- og Energiministeriet — Ministry for Climate and Energy
3 styrelser og institutioner — 3 agencies and institutions

DUITSLAND

1.	Federal Foreign Office	Auswärtiges Amt
2.	Federal Chancellery	Bundeskanzleramt
3.	Federal Ministry of Labour and Social Affairs	Bundesministerium für Arbeit und Soziales
4.	Federal Ministry of Education and Research	Bundesministerium für Bildung und Forschung
5.	Federal Ministry for Food, Agriculture and Consumer Protection	Bundesministerium für Ernährung, Landwirtschaft und Verbraucherschutz
6.	Federal Ministry of Finance	Bundesministerium der Finanzen
7.	Federal Ministry of the Interior (civil goods only)	Bundesministerium des Innern
8.	Federal Ministry of Health	Bundesministerium für Gesundheit
9.	Federal Ministry for Family Affairs, Senior Citizens, Women and Youth	Bundesministerium für Familie, Senioren, Frauen und Jugend
10.	Federal Ministry of Justice	Bundesministerium der Justiz
11.	Federal Ministry of Transport, Building and Urban Affairs	Bundesministerium für Verkehr, Bau und Stadtentwicklung
12.	Federal Ministry of Economic Affairs and Technology	Bundesministerium für Wirtschaft und Technologie
13.	Federal Ministry for Economic Co-operation and Development	Bundesministerium für wirtschaftliche Zusammenarbeit und Entwicklung
14.	Federal Ministry of Defence	Bundesministerium der Verteidigung
15.	Federal Ministry of Environment, Nature Conservation and Reactor Safety	Bundesministerium für Umwelt, Naturschutz und Reaktorsicherheit

ESTLAND

1. Vabariigi Presidendi Kantslei (Office of the President of the Republic of Estonia)
2. Eesti Vabariigi Riigikogu (Parliament of the Republic of Estonia)
3. Eesti Vabariigi Riigikohus (Supreme Court of the Republic of Estonia)
4. Riigikontroll (The State Audit Office of the Republic of Estonia)
5. Õiguskantsler (Legal Chancellor)
6. Riigikantslei (The State Chancellery)
7. Rahvusarhiiv (The National Archives of Estonia)
8. Haridus- ja Teadusministeerium (Ministry of Education and Research)
9. Justiitsministeerium (Ministry of Justice)
10. Kaitseministeerium (Ministry of Defence)

11. Keskkonnaministeerium (Ministry of Environment)
12. Kultuuriministeerium (Ministry of Culture)
13. Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium (Ministry of Economic Affairs and Communications)
14. Põllumajandusministeerium (Ministry of Agriculture)
15. Rahandusministeerium (Ministry of Finance)
16. Siseministeerium (Ministry of Internal Affairs)
17. Sotsiaalministeerium (Ministry of Social Affairs)
18. Välisministeerium (Ministry of Foreign Affairs)
19. Keeleinspeksioon (The Language Inspectorate)
20. Riigiprokuratuur (Prosecutor's Office)
21. Teabeamet (The Information Board)
22. Maa-amet (Estonian Land Board)
23. Keskkonnainspeksioon (Environmental Inspectorate)
24. Metsakaitse- ja Metsauuenduskeskus (Centre of Forest Protection and Silviculture)
25. Muinsuskaitseamet (The Heritage Board)
26. Patendiamet (Patent Office)
27. Tehnilise Järelevalve Amet (The Estonian Technical Surveillance Authority)
28. Tarbijakaitseamet (The Consumer Protection Board)
29. Riigihangete Amet (Public Procurement Office)
30. Taimetoodangu Inspeksioon (The Plant Production Inspectorate)
31. Põllumajanduse Registre ja Informatsiooni Amet (Agricultural Registers and Information Board)
32. Veterinaar- ja Toiduamet (The Veterinary and Food Board)
33. Konkurentsiamet (The Estonian Competition Authority)
34. Maksu- ja Tolliamet (Tax and Customs Board)
35. Statistikaamet (Statistics Estonia)
36. Kaitsepolitsei amet (The Security Police Board)
37. Kodakondsus- ja Migratsiooniamet (Citizenship and Migration Board)
38. Piirivalveamet (National Board of Border Guard)
39. Politsei amet (National Police Board)

40. Eesti Kohtuekspertiisi Instituut (Forensic Service Centre)
41. Keskkriminaalpolitsei (Central Criminal Police)
42. Päästeamet (The Rescue Board)
43. Andmekaitse Inspektsioon (Estonian Data Protection Inspectorate)
44. Ravimiamet (State Agency of Medicines)
45. Sotsiaalkindlustusamet (Social Insurance Board)
46. Tööturuamet (Labour Market Board)
47. Tervishoiuamet (Health Care Board)
48. Tervisekaitseinspektsioon (Health Protection Inspectorate)
49. Tööinspektsioon (Labour Inspectorate)
50. Lennuamet (Estonian Civil Aviation Administration)
51. Maanteeamet (Estonian Road Administration)
52. Veeteede Amet (Maritime Administration)
53. Julgestuspolitsei (Central Law Enforcement Police)
54. Kaitseressursside Amet (Defence Resources Agency)
55. Kaitseväge Logistikakeskus (Logistics Centre of Defence Forces)

GRIEKENLAND

1. Υπουργείο Εσωτερικών (Ministry of Interior)
2. Υπουργείο Εξωτερικών (Ministry of Foreign Affairs)
3. Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών (Ministry of Economy and Finance)
4. Υπουργείο Ανάπτυξης (Ministry of Development)
5. Υπουργείο Δικαιοσύνης (Ministry of Justice)
6. Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων (Ministry of Education and Religion)
7. Υπουργείο Πολιτισμού (Ministry of Culture)
8. Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (Ministry of Health and Social Solidarity)
9. Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων (Ministry of Environment, Physical Planning and Public Works)
10. Υπουργείο Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας (Ministry of Employment and Social Protection)
11. Υπουργείο Μεταφορών και Επικοινωνιών (Ministry of Transport and Communications)
12. Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (Ministry of Rural Development and Food)

13. Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας, Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής (Ministry of Mercantile Marine, Aegean and Island Policy)
14. Υπουργείο Μακεδονίας- Θράκης (Ministry of Macedonia and Thrace)
15. Γενική Γραμματεία Επικοινωνίας (General Secretariat of Communication)
16. Γενική Γραμματεία Ενημέρωσης (General Secretariat of Information)
17. Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς (General Secretariat for Youth)
18. Γενική Γραμματεία Ισότητας (General Secretariat of Equality)
19. Γενική Γραμματεία Κοινωνικών Ασφαλίσεων (General Secretariat for Social Security)
20. Γενική Γραμματεία Απόδημου Ελληνισμού (General Secretariat for Greeks Living Abroad)
21. Γενική Γραμματεία Βιομηχανίας (General Secretariat for Industry)
22. Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας (General Secretariat for Research and Technology)
23. Γενική Γραμματεία Αθλητισμού (General Secretariat for Sports)
24. Γενική Γραμματεία Δημοσίων Έργων (General Secretariat for Public Works)
25. Γενική Γραμματεία Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας Ελλάδος (National Statistical Service)
26. Εθνικό Συμβούλιο Κοινωνικής Φροντίδας (National Welfare Council)
27. Οργανισμός Εργατικής Κατοικίας (Workers' Housing Organisation)
28. Εθνικό Τυπογραφείο (National Printing Office)
29. Γενικό Χημείο του Κράτους (General State Laboratory)
30. Ταμείο Εθνικής Οδοποιίας (Greek Highway Fund)
31. Εθνικό Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (University of Athens)
32. Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (University of Thessaloniki)
33. Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης (University of Thrace)
34. Πανεπιστήμιο Αιγαίου (University of Aegean)
35. Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων (University of Ioannina)
36. Πανεπιστήμιο Πατρών (University of Patras)
37. Πανεπιστήμιο Μακεδονίας (University of Macedonia)
38. Πολυτεχνείο Κρήτης (Polytechnic School of Crete)
39. Σιβιτανίδειος Δημόσια Σχολή Τεχνών και Επαγγελματών (Sivitanidios Technical School)
40. Αιγινήτειο Νοσοκομείο (Eginitio Hospital)
41. Αρεταίειο Νοσοκομείο (Areteio Hospital)
42. Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης (National Centre of Public Administration)

43. Οργανισμός Διαχείρισης Δημοσίου Υλικού (A.E. Public Material Management Organisation)
44. Οργανισμός Γεωργικών Ασφαλίσεων (Farmers' Insurance Organisation)
45. Οργανισμός Σχολικών Κτιρίων (School Building Organisation)
46. Γενικό Επιτελείο Στρατού (Army General Staff)
47. Γενικό Επιτελείο Ναυτικού (Navy General Staff)
48. Γενικό Επιτελείο Αεροπορίας (Airforce General Staff)
49. Ελληνική Επιτροπή Ατομικής Ενέργειας (Greek Atomic Energy Commission)
50. Γενική Γραμματεία Εκπαίδευσης Ενηλίκων (General Secretariat for Further Education)
51. Υπουργείο Εθνικής Άμυνας (Ministry of National Defence)
52. Γενική Γραμματεία Εμπορίου (General Secretariat of Commerce)
53. Ελληνικά Ταχυδρομεία Hellenic Post (EL. TA)

SPANJE

Presidencia de Gobierno

Ministerio de Asuntos Exteriores y de Cooperación

Ministerio de Justicia

Ministerio de Defensa

Ministerio de Economía y Hacienda

Ministerio del Interior

Ministerio de Fomento

Ministerio de Educación y Ciencia

Ministerio de Industria, Turismo y Comercio

Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales

Ministerio de Agricultura, Pesca y Alimentación

Ministerio de la Presidencia

Ministerio de Administraciones Públicas

Ministerio de Cultura

Ministerio de Sanidad y Consumo

Ministerio de Medio Ambiente

Ministerio de Vivienda

FRANKRIJK

1. Ministeries

Services du Premier ministre

Ministère chargé de la santé, de la jeunesse et des sports

Ministère chargé de l'intérieur, de l'outre-mer et des collectivités territoriales

Ministère chargé de la justice

Ministère chargé de la défense

Ministère chargé des affaires étrangères et européennes

Ministère chargé de l'éducation nationale

Ministère chargé de l'économie, des finances et de l'emploi

Secrétariat d'Etat aux transports

Secrétariat d'Etat aux entreprises et au commerce extérieur

Ministère chargé du travail, des relations sociales et de la solidarité

Ministère chargé de la culture et de la communication

Ministère chargé du budget, des comptes publics et de la fonction publique

Ministère chargé de l'agriculture et de la pêche

Ministère chargé de l'enseignement supérieur et de la recherche

Ministère chargé de l'écologie, du développement et de l'aménagement durables

Secrétariat d'Etat à la fonction publique

Ministère chargé du logement et de la ville

Secrétariat d'Etat à la coopération et à la francophonie

Secrétariat d'Etat à l'outre-mer

Secrétariat d'Etat à la jeunesse et aux sports et de la vie associative

Secrétariat d'Etat aux anciens combattants

Ministère chargé de l'immigration, de l'intégration, de l'identité nationale et du co-développement

Secrétariat d'Etat en charge de la prospective et de l'évaluation des politiques publiques

Secrétariat d'Etat aux affaires européennes

Secrétariat d'Etat aux affaires étrangères et aux droits de l'homme

Secrétariat d'Etat à la consommation et au tourisme

Secrétariat d'Etat à la politique de la ville

Secrétariat d'Etat à la solidarité

Secrétariat d'Etat en charge de l'emploi

Secrétariat d'Etat en charge du commerce, de l'artisanat, des PME, du tourisme et des services

Secrétariat d'Etat en charge du développement de la région-capitale

Secrétariat d'Etat en charge de l'aménagement du territoire

2. Nationale openbare instellingen

Académie de France à Rome

Académie de marine

Académie des sciences d'outre-mer

Académie des technologies

Agence Centrale des Organismes de Sécurité Sociale (A.C.O.S.S.)

Agences de l'eau

Agence de biomédecine

Agence pour l'enseignement du français à l'étranger

Agence française de sécurité sanitaire des aliments

Agence française de sécurité sanitaire de l'environnement et du travail

Agence Nationale de l'Accueil des Etrangers et des migrations

Agence nationale pour l'amélioration des conditions de travail (ANACT)

Agence nationale pour l'amélioration de l'habitat (ANAH)

Agence Nationale pour la Cohésion Sociale et l'Egalité des Chances

Agence pour la garantie du droit des mineurs

Agence nationale pour l'indemnisation des français d'outre-mer (ANIFOM)

Assemblée permanente des chambres d'agriculture (APCA)

Bibliothèque nationale de France

Bibliothèque nationale et universitaire de Strasbourg

Caisse des Dépôts et Consignations

Caisse nationale des autoroutes (CNA)

Caisse nationale militaire de sécurité sociale (CNMSS)

Caisse de garantie du logement locatif social

Casa de Velasquez

Centre d'enseignement zootechnique

Centre d'études de l'emploi

Centre hospitalier national des Quinze-Vingts

Centre international d'études supérieures en sciences agronomiques (Montpellier Sup Agro)

Centre des liaisons européennes et internationales de sécurité sociale

Centre des Monuments Nationaux

Centre national d'art et de culture Georges Pompidou

Centre national des arts plastiques

Centre national de la cinématographie

Institut national supérieur de formation et de recherche pour l'éducation des jeunes handicapés et les enseignements adaptés

Centre National d'Etudes et d'expérimentation du machinisme agricole, du génie rural, des eaux et des forêts (CEMAGREF)

Ecole nationale supérieure de Sécurité Sociale

Centre national du livre

Centre national de documentation pédagogique

Centre national des œuvres universitaires et scolaires (CNOUS)

Centre national professionnel de la propriété forestière

Centre National de la Recherche Scientifique (C.N.R.S)

Centres d'éducation populaire et de sport (CREPS)

Centres régionaux des œuvres universitaires (CROUS)

Collège de France

Conservatoire de l'espace littoral et des rivages lacustres

Conservatoire National des Arts et Métiers

Conservatoire national supérieur de musique et de danse de Paris

Conservatoire national supérieur de musique et de danse de Lyon

Conservatoire national supérieur d'art dramatique

Ecole centrale de Lille

Ecole centrale de Lyon

École centrale des arts et manufactures

École française d'archéologie d'Athènes

École française d'Extrême-Orient

École française de Rome

École des hautes études en sciences sociales

Ecole du Louvre

École nationale d'administration

École nationale de l'aviation civile (ENAC)

École nationale des Chartes

École nationale d'équitation

Ecole Nationale du Génie de l'Eau et de l'environnement de Strasbourg

Écoles nationales d'ingénieurs

Ecole nationale d'ingénieurs des industries des techniques agricoles et alimentaires de Nantes

Écoles nationales d'ingénieurs des travaux agricoles

École nationale de la magistrature

Écoles nationales de la marine marchande
École nationale de la santé publique (ENSP)
École nationale de ski et d'alpinisme
École nationale supérieure des arts décoratifs
École nationale supérieure des arts et industries textiles Roubaix
Ecole nationale supérieure des arts et techniques du théâtre
Écoles nationales supérieures d'arts et métiers
École nationale supérieure des beaux-arts
École nationale supérieure de céramique industrielle
École nationale supérieure de l'électronique et de ses applications (ENSEA)
Ecole Nationale Supérieure des Sciences de l'information et des bibliothécaires
Écoles nationales vétérinaires
École nationale de voile
Écoles normales supérieures
École polytechnique
École de viticulture — Avize (Marne)
Etablissement national d'enseignement agronomique de Dijon
Établissement national des invalides de la marine (ENIM)
Établissement national de bienfaisance Koenigswarter
Fondation Carnegie
Fondation Singer-Polignac
Haras nationaux
Hôpital national de Saint-Maurice
Institut français d'archéologie orientale du Caire
Institut géographique national
Institut National des Appellations d'origine
Institut national des hautes études de sécurité
Institut de veille sanitaire
Institut National d'enseignement supérieur et de recherche agronomique et agroalimentaire de Rennes
Institut National d'Etudes Démographiques (I.N.E.D)
Institut National d'Horticulture
Institut National de la jeunesse et de l'éducation populaire
Institut national des jeunes aveugles — Paris
Institut national des jeunes sourds — Bordeaux
Institut national des jeunes sourds — Chambéry
Institut national des jeunes sourds — Metz
Institut national des jeunes sourds — Paris

Institut national de physique nucléaire et de physique des particules (I.N.P.N.P.P)
Institut national de la propriété industrielle
Institut National de la Recherche Agronomique (I.N.R.A)
Institut National de la Recherche Pédagogique (I.N.R.P)
Institut National de la Santé et de la Recherche Médicale (I.N.S.E.R.M)
Institut national d'histoire de l'art (I.N.H.A.)
Institut National des Sciences de l'Univers
Institut National des Sports et de l'Education Physique
Instituts nationaux polytechniques
Instituts nationaux des sciences appliquées
Institut national de recherche en informatique et en automatique (INRIA)
Institut national de recherche sur les transports et leur sécurité (INRETS)
Institut de Recherche pour le Développement
Instituts régionaux d'administration
Institut des Sciences et des Industries du vivant et de l'environnement (Agro Paris Tech)
Institut supérieur de mécanique de Paris
Institut Universitaires de Formation des Maîtres
Musée de l'armée
Musée Gustave-Moreau
Musée du Louvre
Musée du Quai Branly
Musée national de la marine
Musée national J.-J.-Henner
Musée national de la Légion d'honneur
Musée de la Poste
Muséum National d'Histoire Naturelle
Musée Auguste-Rodin
Observatoire de Paris
Office français de protection des réfugiés et apatrides
Office National des Anciens Combattants et des Victimes de Guerre (ONAC)
Office national de la chasse et de la faune sauvage
Office National de l'eau et des milieux aquatiques
Office national d'information sur les enseignements et les professions (ONISEP)
Office universitaire et culturel français pour l'Algérie
Palais de la découverte
Parcs nationaux
Universités

3. Instellingen, onafhankelijke diensten en gerechtelijke instanties

Présidence de la République

Assemblée Nationale

Sénat

Conseil constitutionnel

Conseil économique et social

Conseil supérieur de la magistrature

Agence française contre le dopage

Autorité de contrôle des assurances et des mutuelles

Autorité de contrôle des nuisances sonores aéroportuaires

Autorité de régulation des communications électroniques et des postes

Autorité de sûreté nucléaire

Comité national d'évaluation des établissements publics à caractère scientifique, culturel et professionnel

Commission d'accès aux documents administratifs

Commission consultative du secret de la défense nationale

Commission nationale des comptes de campagne et des financements politiques

Commission nationale de contrôle des interceptions de sécurité

Commission nationale de déontologie de la sécurité

Commission nationale du débat public

Commission nationale de l'informatique et des libertés

Commission des participations et des transferts

Commission de régulation de l'énergie

Commission de la sécurité des consommateurs

Commission des sondages

Commission de la transparence financière de la vie politique

Conseil de la concurrence

Conseil supérieur de l'audiovisuel

Défenseur des enfants

Haute autorité de lutte contre les discriminations et pour l'égalité

Haute autorité de santé

Médiateur de la République

Cour de justice de la République

Tribunal des Conflits

Conseil d'Etat

Cours administratives d'appel

Tribunaux administratifs

Cour des Comptes

Chambres régionales des Comptes

Cours et tribunaux de l'ordre judiciaire (Cour de Cassation, Cours d'Appel, Tribunaux d'instance et Tribunaux de grande instance)

4. Andere nationale openbare instellingen
- Union des groupements d'achats publics (UGAP)
- Agence Nationale pour l'emploi (A.N.P.E.)
- Autorité indépendante des marchés financiers
- Caisse Nationale des Allocations Familiales (CNAF)
- Caisse Nationale d'Assurance Maladie des Travailleurs Salariés (CNAMS)
- Caisse Nationale d'Assurance-Vieillesse des Travailleurs Salariés (CNAVTS)

KROATIË

1. Croatian Parliament
2. President of the Republic of Croatia
3. Office of the President of the Republic of Croatia
4. Office of the President of the Republic of Croatia after the expiry of the term of office
5. Government of the of the Republic of Croatia
6. Offices of the Government of the Republic of Croatia
7. Ministry of Economy
8. Ministry of Regional Development and EU Funds
9. Ministry of Finance
10. Ministry of Defence
11. Ministry of Foreign and European Affairs
12. Ministry of the Interior
13. Ministry of Justice
14. Ministry of Public Administration
15. Ministry of Entrepreneurship and Crafts
16. Ministry of Labour and Pension System
17. Ministry of Maritime Affairs, Transport and Infrastructure
18. Ministry of Agriculture
19. Ministry of Tourism
20. Ministry of Environmental and Nature Protection
21. Ministry of Construction and Physical Planning
22. Ministry of Veterans' Affairs
23. Ministry of Social Policy and Youth
24. Ministry of Health
25. Ministry of Science, Education and Sports

26. Ministry of Culture
27. State administrative organisations
28. County state administration offices
29. Constitutional Court of the Republic of Croatia
30. Supreme Court of the Republic of Croatia
31. Courts
32. State Judiciary Council
33. State attorney's offices
34. State Prosecutor's Council
35. Ombudsman's offices
36. State Commission for the Supervision of Public Procurement Procedures
37. Croatian National Bank
38. State agencies and offices
39. State Audit Office

IERLAND

1. President's Establishment
2. Houses of the Oireachtas — [Parliament]
3. Department of the Taoiseach — [Prime Minister]
4. Central Statistics Office
5. Department of Finance
6. Office of the Comptroller and Auditor General
7. Office of the Revenue Commissioners
8. Office of Public Works
9. State Laboratory
10. Office of the Attorney General
11. Office of the Director of Public Prosecutions
12. Valuation Office
13. Commission for Public Service Appointments
14. Office of the Ombudsman
15. Chief State Solicitor's Office
16. Department of Justice, Equality and Law Reform
17. Courts Service
18. Prisons Service

19. Office of the Commissioners of Charitable Donations and Bequests
20. Department of the Environment, Heritage and Local Government
21. Department of Education and Science
22. Department of Communications, Energy and Natural Resources
23. Department of Agriculture, Fisheries and Food
24. Department of Transport
25. Department of Health and Children
26. Department of Enterprise, Trade and Employment
27. Department of Arts, Sports and Tourism
28. Department of Defence
29. Department of Foreign Affairs
30. Department of Social and Family Affairs
31. Department of Community, Rural and Gaeltacht — [Gaelic speaking regions] Affairs
32. Arts Council
33. National Gallery

ITALIË

I. Organen die aankopen doen:

1. Presidenza del Consiglio dei Ministri (Presidency of the Council of Ministers)
2. Ministero degli Affari Esteri (Ministry of Foreign Affairs)
3. Ministero dell'Interno (Ministry of Interior)
4. Ministero della Giustizia e Uffici giudiziari (esclusi i giudici di pace) (Ministry of Justice and the Judicial Offices (other than the giudici di pace))
5. Ministero della Difesa (Ministry of Defence)
6. Ministero dell'Economia e delle Finanze (Ministry of Economy and Finance)
7. Ministero dello Sviluppo Economico (Ministry of Economic Development)
8. Ministero del Commercio internazionale (Ministry of International Trade)
9. Ministero delle Comunicazioni (Ministry of Communications)
10. Ministero delle Politiche Agricole e Forestali (Ministry of Agriculture and Forest Policies)
11. Ministero dell'Ambiente e Tutela del Territorio e del Mare (Ministry of Environment, Land and Sea)
12. Ministero delle Infrastrutture (Ministry of Infrastructure)
13. Ministero dei Trasporti (Ministry of Transport)

14. Ministero del Lavoro e delle politiche sociali e della Previdenza sociale (Ministry of Labour, Social Policy and Social Security)
15. Ministero della Solidarietà sociale (Ministry of Social Solidarity)
16. Ministero della Salute (Ministry of Health)
17. Ministero dell'Istruzione dell' università e della ricerca (Ministry of Education, University and Research)
18. Ministero per i Beni e le Attività culturali comprensivo delle sue articolazioni periferiche (Ministry of Heritage and Culture, including its subordinated entities)

II. Andere nationale openbare instellingen:

CONSIP (Concessionaria Servizi Informatici Pubblici) ⁽²⁾

CYPRUS

1. a) Προεδρία και Προεδρικό Μέγαρο (Presidency and Presidential Palace)
b) Γραφείο Συντονιστή Εναρμόνισης (Office of the Coordinator for Harmonisation)
2. Υπουργικό Συμβούλιο (Council of Ministers)
3. Βουλή των Αντιπροσώπων (House of Representatives)
4. Δικαστική Υπηρεσία (Judicial Service)
5. Νομική Υπηρεσία της Δημοκρατίας (Law Office of the Republic)
6. Ελεγκτική Υπηρεσία της Δημοκρατίας (Audit Office of the Republic)
7. Επιτροπή Δημόσιας Υπηρεσίας (Public Service Commission)
8. Επιτροπή Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας (Educational Service Commission)
9. Γραφείο Επιτρόπου Διοικήσεως (Office of the Commissioner for Administration (Ombudsman))
10. Επιτροπή Προστασίας Ανταγωνισμού (Commission for the Protection of Competition)
11. Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου (Internal Audit Service)
12. Γραφείο Προγραμματισμού (Planning Bureau)
13. Γενικό Λογιστήριο της Δημοκρατίας (Treasury of the Republic)
14. Γραφείο Επιτρόπου Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (Office of the Personal Character Data Protection Commissioner)
15. Γραφείο Εφόρου Δημοσίων Ενισχύσεων (Office of the Commissioner for the Public Aid)
16. Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών (Tender Review Body)
17. Υπηρεσία Εποπτείας και Ανάπτυξης Συνεργατικών Εταιρειών (Cooperative Societies' Supervision and Development Authority)
18. Αναθεωρητική Αρχή Προσφύγων (Refugees' Review Body)
19. Υπουργείο Άμυνας (Ministry of Defence)
20. a) Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος (Ministry of Agriculture, Natural Resources and Environment)
b) Τμήμα Γεωργίας (Department of Agriculture)

⁽²⁾ Fungeert als centrale inkoopentiteit voor alle Italiaanse overheden.

- c) Κτηνιατρικές Υπηρεσίες (Veterinary Services)
  - d) Τμήμα Δασών (Forest Department)
  - e) Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων (Water Development Department)
  - f) Τμήμα Γεωλογικής Επισκόπησης (Geological Survey Department)
  - g) Μετεωρολογική Υπηρεσία (Meteorological Service)
  - h) Τμήμα Αναδασμού (Land Consolidation Department)
  - i) Υπηρεσία Μεταλλείων (Mines Service)
  - j) Ινστιτούτο Γεωργικών Ερευνών (Agricultural Research Institute)
  - k) Τμήμα Αλιείας και Θαλάσσιων Ερευνών (Department of Fisheries and Marine Research)
21. a) Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως (Ministry of Justice and Public Order)
- b) Αστυνομία (Police)
  - c) Πυροσβεστική Υπηρεσία Κύπρου (Cyprus Fire Service)
  - d) Τμήμα Φυλακών (Prison Department)
22. a) Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού (Ministry of Commerce, Industry and Tourism)
- b) Τμήμα Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη (Department of Registrar of Companies and Official Receiver)
23. a) Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Ministry of Labour and Social Insurance)
- b) Τμήμα Εργασίας (Department of Labour)
  - c) Τμήμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Department of Social Insurance)
  - d) Τμήμα Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας (Department of Social Welfare Services)
  - e) Κέντρο Παραγωγικότητας Κύπρου (Productivity Centre Cyprus)
  - f) Ανώτερο Ξεοδοχειακό Ινστιτούτο Κύπρου (Higher Hotel Institute Cyprus)
  - g) Ανώτερο Τεχνολογικό Ινστιτούτο (Higher Technical Institute)
  - h) Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας (Department of Labour Inspection)
  - i) Τμήμα Εργασιακών Σχέσεων (Department of Labour Relations)
24. a) Υπουργείο Εσωτερικών (Ministry of the Interior)
- b) Επαρχιακές Διοικήσεις (District Administrations)
  - c) Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως (Town Planning and Housing Department)
  - d) Τμήμα Αρχείου Πληθυσμού και Μεταναστεύσεως (Civil Registry and Migration Department)
  - e) Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας (Department of Lands and Surveys)
  - f) Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών (Press and Information Office)
  - g) Πολιτική Άμυνα (Civil Defence)
  - h) Υπηρεσία Μέριμνας και Αποκαταστάσεων Εκτοπισθέντων (Service for the care and rehabilitation of displaced persons)
  - i) Υπηρεσία Ασύλου (Asylum Service)
25. Υπουργείο Εξωτερικών (Ministry of Foreign Affairs)

26. a) Υπουργείο Οικονομικών (Ministry of Finance)
- b) Τελωνεία (Customs and Excise)
  - c) Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων (Department of Inland Revenue)
  - d) Στατιστική Υπηρεσία (Statistical Service)
  - e) Τμήμα Κρατικών Αγορών και Προμηθειών (Department of Government Purchasing and Supply)
  - f) Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού (Public Administration and Personnel Department)
  - g) Κυβερνητικό Τυπογραφείο (Government Printing Office)
  - h) Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής (Department of Information Technology Services)
27. Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού (Ministry of Education and Culture)
28. a) Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων (Ministry of Communications and Works)
- b) Τμήμα Δημοσίων Έργων (Department of Public Works)
  - c) Τμήμα Αρχαιοτήτων (Department of Antiquities)
  - d) Τμήμα Πολιτικής Αεροπορίας (Department of Civil Aviation)
  - e) Τμήμα Εμπορικής Ναυτιλίας (Department of Merchant Shipping)
  - f) Τμήμα Ταχυδρομικών Υπηρεσιών (Postal Services Department)
  - g) Τμήμα Οδικών Μεταφορών (Department of Road Transport)
  - h) Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών (Department of Electrical and Mechanical Services)
  - i) Τμήμα Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών (Department of Electronic Telecommunications)
29. a) Υπουργείο Υγείας (Ministry of Health)
- b) Φαρμακευτικές Υπηρεσίες (Pharmaceutical Services)
  - c) Γενικό Χημείο (General Laboratory)
  - d) Ιατρικές Υπηρεσίες και Υπηρεσίες Δημόσιας Υγείας (Medical and Public Health Services)
  - e) Οδοντιατρικές Υπηρεσίες (Dental Services)
  - f) Υπηρεσίες Ψυχικής Υγείας (Mental Health Services)

LETLAND

- A) Ministrijas, īpašu ministru sekretariāti un to padotībā esošās iestādes (ministries, secretariaten van ministers voor speciale taken en hun ondergeschikte organen):
1. Aizsardzības ministrija un tās padotībā esošās iestādes (Ministry of Defence and subordinate institutions)
  2. Ārlietu ministrija un tas padotībā esošās iestādes (Ministry of Foreign Affairs and subordinate institutions)
  3. Ekonomikas ministrija un tās padotībā esošās iestādes (Ministry of Economics and subordinate institutions)
  4. Finanšu ministrija un tās padotībā esošās iestādes (Ministry of Finance and subordinate institutions)
  5. Iekšlietu ministrija un tās padotībā esošās iestādes (Ministry of the Interior Affairs and subordinate institutions)
  6. Izglītības un zinātnes ministrija un tās padotībā esošās iestādes (Ministry of Education and Science and subordinate institutions)

7. Kultūras ministrija un tas padotībā esošās iestādes (Ministry of Culture and subordinate institutions)
  8. Labklājības ministrija un tās padotībā esošās iestādes (Ministry of Welfare and subordinate institutions)
  9. Satiksmes ministrija un tās padotībā esošās iestādes (Ministry of Transport and subordinate institutions)
  10. Tieslietu ministrija un tās padotībā esošās iestādes (Ministry of Justice and subordinate institutions)
  11. Veselības ministrija un tās padotībā esošās iestādes (Ministry of Health and subordinate institutions)
  12. Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija un tās padotībā esošās iestādes (Ministry of Environmental Protection and Regional Development and subordinate institutions)
  13. Zemkopības ministrija un tās padotībā esošās iestādes (Ministry of Agriculture and subordinate institutions)
  14. Īpašu uzdevumu ministra sekretariāti un to padotībā esošās iestādes (Ministries for Special Assignments and subordinate institutions)
- B) Citas valsts iestādes (andere centrale overheidsinstellingen):
1. Augstākā tiesa (Supreme Court)
  2. Centrālā vēlēšanu komisija (Central Election Commission)
  3. Finanšu un kapitāla tirgus komisija (Financial and Capital Market Commission)
  4. Latvijas Banka (Bank of Latvia)
  5. Prokuratūra un tās pārraudzībā esošās iestādes (Prosecutor's Office and institutions under its supervision)
  6. Saeimas un tās padotībā esošās iestādes (The Parliament and subordinate institutions)
  7. Satversmes tiesa (Constitutional Court)
  8. Valsts kanceleja un tās pārraudzībā esošās iestādes (State Chancellery and institutions under its supervision)
  9. Valsts kontrole (State Audit Office)
  10. Valsts prezidenta kanceleja (Chancellery of the State President)
  11. Citas valsts iestādes, kuras nav ministriju padotībā (Other state institutions not subordinate to ministries):
    - Tiesībsarga birojs (Office of the Ombudsman)
    - Nacionālā radio un televīzijas padome (National Broadcasting Council)
- Andere centrale overheidsinstellingen

LITOUWEN

Prezidentūros kancelelija (Office of the President)

Seimo kancelelija (Office of the Seimas)

Seimui atskaitingos institucijos: (Institutions Accountable to the Seimas):

Lietuvos mokslo taryba (Science Council);

Seimo kontrolierių įstaiga (The Seimas Ombudsmen's Office);

Valstybės kontrolė (National Audit Office);

Specialiųjų tyrimų tarnyba (Special Investigation Service);

Valstybės saugumo departamentas (State Security Department);

Konkurencijos taryba (Competition Council);

Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras (Genocide and Resistance Research Centre);

Vertybinių popierių komisija (Lithuanian Securities Commission);

Ryšų reguliavimo tarnyba (Communications Regulatory Authority);

Nacionalinė sveikatos taryba (National Health Board);

Etninės kultūros globos taryba (Council for the Protection of Ethnic Culture);

Lygių galimybių kontrolieriaus tarnyba (Office of Equal Opportunities Ombudsperson);

Valstybinė kultūros paveldo komisija (National Cultural Heritage Commission);

Vaiko teisių apsaugos kontrolieriaus įstaiga (Children's Rights Ombudsman Institution);

Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija (State Price Regulation Commission of Energy Resources);

Valstybinė lietuvių kalbos komisija (State Commission of the Lithuanian Language);

Vyriausioji rinkimų komisija (Central Electoral Committee);

Vyriausioji tarnybinės etikos komisija (Chief Commission of Official Ethics);

Žurnalistų etikos inspektoriaus tarnyba (Office of the Inspector of Journalists' Ethics).

Vyriausybės kanceliarija (Office of the Government)

Vyriausybei atskaitingos institucijos (Institutions Accountable to the Government):

Ginklų fondas (Weaponry Fund);

Informacinės visuomenės plėtros komitetas (Information Society Development Committee);

Kūno kultūros ir sporto departamentas (Department of Physical Education and Sports);

Lietuvos archyvų departamentas (Lithuanian Archives Department);

Mokestinių ginčų komisija (Commission on Tax Disputes);

Statistikos departamentas (Department of Statistics);

Tautinių mažumų ir išeivijos departamentas (Department of National Minorities and Lithuanians Living Abroad);

Valstybinė tabako ir alkoholio kontrolės tarnyba (State Tobacco and Alcohol Control Service);

Viešųjų pirkimų tarnyba (Public Procurement Office);

Valstybinė atominės energetikos saugos inspekcija (State Nuclear Power Safety Inspectorate);

Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija (State Data Protection Inspectorate);

Valstybinė lošimų priežiūros komisija (State Gaming Control Commission);

Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba (State Food and Veterinary Service);

Vyriausioji administracinių ginčų komisija (Chief Administrative Disputes Commission);

Draudimo priežiūros komisija (Insurance Supervisory Commission);

Lietuvos valstybinis mokslo ir studijų fondas (Lithuanian State Science and Studies Foundation);

Konstitucinis Teismas (Constitutional Court);

Lietuvos bankas (Bank of Lithuania).

Aplinkos ministerija (Ministry of Environment)

Įstaigos prie Aplinkos ministerijos (Institutions under the Ministry of Environment):

Generalinė miškų urėdija (Directorate General of State Forests);

Lietuvos geologijos tarnyba (Geological Survey of Lithuania);

Lietuvos hidrometeorologijos tarnyba (Lithuanian Hydrometereological Service);

Lietuvos standartizacijos departamentas (Lithuanian Standards Board);

Nacionalinis akreditacijos biuras (Lithuanian National Accreditation Bureau);

Valstybinė metrologijos tarnyba (State Metrology Service);

Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba (State Service for Protected Areas);

Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija (State Territory Planning and construction Inspectorate).

Finansų ministerija (Ministry of Finance)

Įstaigos prie Finansų ministerijos (Institutions under the Ministry of Finance):

Muitinės departamentas (Lithuania Customs);

Valstybės dokumentų technologinės apsaugos tarnyba (Service of Technological Security of State Documents);

Valstybinė mokesčių inspekcija (State Tax Inspectorate);

Finansų ministerijos mokymo centras (Training Centre of the Ministry of Finance).

Krašto apsaugos ministerija (Ministry of National Defence)

Įstaigos prie Krašto apsaugos ministerijos (Institutions under the Ministry of National Defence):

Antrasis operatyvinių tarnybų departamentas (Second Investigation Department);

Centralizuota finansų ir turto tarnyba (Centralised Finance and Property Service);

Karo prievolės administravimo tarnyba (Military Enrolment Administration Service);

Krašto apsaugos archyvas (National Defence Archives Service);

Krizių valdymo centras (Crisis Management Centre);

Mobilizacijos departamentas (Mobilisation Department);

Ryšių ir informacinių sistemų tarnyba (Communication and Information Systems Service);

Infrastruktūros plėtros departamentas (Infrastructure Development Department);

Valstybinis pilietinio pasipriešinimo rengimo centras (Civil Resistance Centre);

Lietuvos kariuomenė (Lithuanian Armed Forces);

Krašto apsaugos sistemos kariniai vienetai ir tarnybos (Military Units and Services of the National Defence System).

Kultūros ministerija (Ministry of Culture)

Įstaigos prie Kultūros ministerijos (Institutions under the Ministry of Culture):

Kultūros paveldo departamentas (Department for the Lithuanian Cultural Heritage);

Valstybinė kalbos inspekcija (State Language Commission).

Socialinės apsaugos ir darbo ministerija (Ministry of Social Security and Labour)

Įstaigos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (Institutions under the Ministry of Social Security and Labour):

Garantinio fondo administracija (Administration of Guarantee Fund);

Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnyba (State Child Rights Protection and Adoption Service);

Lietuvos darbo birža (Lithuanian Labour Exchange);

Lietuvos darbo rinkos mokymo tarnyba (Lithuanian Labour Market Training Authority);

Trišalės tarybos sekretoriatas (Tripartite Council Secretariat);

Socialinių paslaugų priežiūros departamentas (Social Services Monitoring Department);

Darbo inspekcija (Labour Inspectorate);

Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba (State Social Insurance Fund Board);

Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnyba (Disability and Working Capacity Establishment Service);

Ginčų komisija (Disputes Commission);

Techninės pagalbos neįgaliesiems centras (State Centre of Compensatory Technique for the Disabled);

Neįgaliųjų reikalų departamentas (Department of the Affairs of the Disabled).

Susisiekimo ministerija (Ministry of Transport and Communications)

Įstaigos prie Susisiekimo ministerijos (Institutions under the Ministry of Transport and Communications):

Lietuvos automobilių kelių direkcija (Lithuanian Road Administration);

Valstybinė geležinkelio inspekcija (State Railway Inspectorate);

Valstybinė kelių transporto inspekcija (State Road Transport Inspectorate);

Pasienio kontrolės punktų direkcija (Border Control Points Directorate).

Sveikatos apsaugos ministerija (Ministry of Health)

Įstaigos prie Sveikatos apsaugos ministerijos (Institutions under the Ministry of Health):

Valstybinė akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnyba (State Health Care Accreditation Agency);

Valstybinė ligonių kasa (State Patient Fund);

Valstybinė medicininio audito inspekcija (State Medical Audit Inspectorate);

Valstybinė vaistų kontrolės tarnyba (State Medicines Control Agency);

Valstybinė teismo psichiatrijos ir narkologijos tarnyba (Lithuanian Forensic Psychiatry and Narcology Service);

Valstybinė visuomenės sveikatos priežiūros tarnyba (State Public Health Service);

Farmacijos departamentas (Department of Pharmacy);

Sveikatos apsaugos ministerijos Ekstremalių sveikatai situacijų centras (Health Emergency Centre of the Ministry of Health);

Lietuvos bioetikos komitetas (Lithuanian Bioethics Committee);

Radiacinės saugos centras (Radiation Protection Centre).

Švietimo ir mokslo ministerija (Ministry of Education and Science)

Įstaigos prie Švietimo ir mokslo ministerijos (Institutions under the Ministry of Education and Science):

Nacionalinis egzaminų centras (National Examination Centre);

Studijų kokybės vertinimo centras (Centre for Quality Assessment in Higher Education).

Teisingumo ministerija (Ministry of Justice)

Įstaigos prie Teisingumo ministerijos (Institutions under the Ministry of Justice):

Kalėjimų departamentas (Department of Imprisonment Establishments);

Nacionalinė vartotojų teisių apsaugos taryba (National Consumer Rights Protection Board);

Europos teisės departamentas (European Law Department).

Ūkio ministerija (Ministry of Economy)

Įstaigos prie Ūkio ministerijos (Institutions under the Ministry of Economy):

Įmonių bankroto valdymo departamentas (Enterprise Bankruptcy Management Department);

Valstybinė energetikos inspekcija (State Energy Inspectorate);

Valstybinė ne maisto produktų inspekcija (State Non Food Products Inspectorate);

Valstybinis turizmo departamentas (Lithuanian State Department of Tourism).

Užsienio reikalų ministerija (Ministry of Foreign Affairs)

Diplomatinės atstovybės ir konsulinės įstaigos užsienyje bei atstovybės prie tarptautinių organizacijų (Diplomatic Missions and Consular as well as Representations to International Organisations).

Vidaus reikalų ministerija (Ministry of the Interior)

Įstaigos prie Vidaus reikalų ministerijos (Institutions under the Ministry of the Interior):

Asmens dokumentų išrašymo centras (Personalisation of Identity Documents Centre);

Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnyba (Financial Crime Investigation Service);

Gyventojų registro tarnyba (Residents' Register Service);

Policijos departamentas (Police Department);

Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas (Fire-Prevention and Rescue Department);

Turto valdymo ir ūkio departamentas (Property Management and Economics Department);

Vadovybės apsaugos departamentas (VIP Protection Department);

Valstybės sienos apsaugos tarnyba (State Border Guard Department);

Valstybės tarnybos departamentas (Civil Service Department);

Informatikos ir ryšių departamentas (IT and Communications Department);

Migracijos departamentas (Migration Department);

Sveikatos priežiūros tarnyba (Health Care Department);

Bendrasis pagalbos centras (Emergency Response Centre).

Žemės ūkio ministerija (Ministry of Agriculture)

Įstaigos prie Žemės ūkio ministerijos (Institutions under the Ministry of Agriculture):

Nacionalinė mokėjimo agentūra (National Paying Agency);

Nacionalinė žemės tarnyba (National Land Service);

Valstybinė augalų apsaugos tarnyba (State Plant Protection Service);

Valstybinė gyvulių veislininkystės priežiūros tarnyba (State Animal Breeding Supervision Service);

Valstybinė sėklų ir grūdų tarnyba (State Seed and Grain Service);

Žuvininkystės departamentas (Fisheries Department).

Teismai (Courts):

Lietuvos Aukščiausiasis Teismas (The Supreme Court of Lithuania);

Lietuvos apeliacinis teismas (The Court of Appeal of Lithuania);

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (The Supreme Administrative Court of Lithuania);

Apygardų teismai (County courts);

Apygardų administraciniai teismai (County administrative courts);

Apylinkių teismai (District courts);

Nacionalinė teismų administracija (National Courts Administration)

Generalinė prokuratūra (The Prosecutor's Office)

Kiti centriniai valstybinio administravimo subjektai (institucijos, įstaigos, tarnybos) (Other Central Public Administration Entities (institutions, establishments, agencies):

— Muitinės kriminalinė tarnyba (Customs Criminal Service);

— Muitinės informacinių sistemų centras (Customs Information Systems Centre);

— Muitinės laboratorija (Customs Laboratory);

— Muitinės mokymo centras (Customs Training Centre).

LUXEMBURG

1. Ministère d'Etat

2. Ministère des Affaires Etrangères et de l'Immigration

Ministère des Affaires Etrangères et de l'Immigration: Direction de la Défense (Armée)

3. Ministère de l'Agriculture, de la Viticulture et du Développement Rural

Ministère de l'Agriculture, de la Viticulture et du Développement Rural: Administration des Services Techniques de l'Agriculture

4. Ministère des Classes moyennes, du Tourisme et du Logement

5. Ministère de la Culture, de l'Enseignement Supérieur et de la Recherche

6. Ministère de l'Economie et du Commerce extérieur
7. Ministère de l'Education nationale et de la Formation professionnelle
Ministère de l'Education nationale et de la Formation professionnelle: Lycée d'Enseignement Secondaire et d'Enseignement Secondaire Technique
8. Ministère de l'Egalité des chances
9. Ministère de l'Environnement
Ministère de l'Environnement: Administration de l'Environnement
10. Ministère de la Famille et de l'Intégration
Ministère de la Famille et de l'Intégration: Maisons de retraite
11. Ministère des Finances
12. Ministère de la Fonction publique et de la Réforme administrative
Ministère de la Fonction publique et de la Réforme administrative: Service Central des Imprimés et des Fournitures de l'Etat – Centre des Technologies de l'informatique de l'Etat
13. Ministère de l'Intérieur et de l'Aménagement du territoire
Ministère de l'Intérieur et de l'Aménagement du territoire: Police Grand-Ducale Luxembourg – Inspection générale de Police
14. Ministère de la Justice
Ministère de la Justice: Etablissements Pénitentiaires
15. Ministère de la Santé
Ministère de la Santé: Centre hospitalier neuropsychiatrique
16. Ministère de la Sécurité sociale
17. Ministère des Transports
18. Ministère du Travail et de l'Emploi
19. Ministère des Travaux publics
Ministère des Travaux publics: Bâtiments Publics – Ponts et Chaussées

HONGARIJE

- Nemzeti Erőforrás Minisztérium (Ministry of National Resources)
- Vidékfejlesztési Minisztérium (Ministry of Rural Development)
- Nemzeti Fejlesztési Minisztérium (Ministry of National Development)
- Honvédelmi Minisztérium (Ministry of Defence)
- Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium (Ministry of Public Administration and Justice)
- Nemzetgazdasági Minisztérium (Ministry for National Economy)
- Külgügyminisztérium (Ministry of Foreign Affairs)
- Miniszterelnöki Hivatal (Prime Minister's Office)
- Belügyminisztérium, (Ministry of Internal Affairs)
- Központi Szolgáltatási Főigazgatóság (Central Services Directorate)

MALTA

1. Uffiċċju tal-Prim Ministru (Office of the Prime Minister)
2. Ministeru għall-Familja u Solidarjeta' Soċjali (Ministry for the Family and Social Solidarity)
3. Ministeru ta' l-Edukazzjoni Zghazagh u Impjieg (Ministry for Education Youth and Employment)
4. Ministeru tal-Finanzi (Ministry of Finance)
5. Ministeru tar-Riżorsi u l-Infrastruttura (Ministry for Resources and Infrastructure)
6. Ministeru tat-Turiżmu u Kultura (Ministry for Tourism and Culture)
7. Ministeru tal-Ġustizzja u l-Intern (Ministry for Justice and Home Affairs)
8. Ministeru għall-Affarijiet Rurali u l-Ambjent (Ministry for Rural Affairs and the Environment)
9. Ministeru għal Ghawdex (Ministry for Gozo)
10. Ministeru tas-Saħħa, l-Anzjani u Kura fil-Kommunita' (Ministry of Health, the Elderly and Community Care)
11. Ministeru ta' l-Affarijiet Barranin (Ministry of Foreign Affairs)
12. Ministeru għall-Investimenti, Industrija u Teknologija ta' Informazzjoni (Ministry for Investment, Industry and Information Technology)
13. Ministeru għall-Kompetittivà u Komunikazzjoni (Ministry for Competitiveness and Communications)
14. Ministeru għall-Izvilupp Urban u Toroq (Ministry for Urban Development and Roads)
15. L-Uffiċċju tal-President (Office of the President)
16. Uffiċċju ta' l-iskrivan tal-Kamra tad-Deputati (Office of the Clerk of the House of Representatives)

NEDERLAND

MINISTERIE VAN ALGEMENE ZAKEN — (MINISTRY OF GENERAL AFFAIRS)

- Bestuursdepartement — (Central policy and staff departments)
- Bureau van de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid — (Advisory Council on Government Policy)
- Rijksvoorlichtingsdienst — (The Netherlands Government Information Service)

MINISTERIE VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES — (MINISTRY OF THE INTERIOR)

- Bestuursdepartement — (Central policy and staff departments)
- Centrale Archiefselectiedienst (CAS) — (Central Records Selection Service)
- Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst (AIVD) — (General Intelligence and Security Service)
- Agentschap Basisadministratie Persoonsgegevens en Reisdocumenten (BPR) — (Personnel Records and Travel Documents Agency)
- Agentschap Korps Landelijke Politiediensten — (National Police Services Agency)

MINISTERIE VAN BUITENLANDSE ZAKEN — (MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS)

- Directoraat-generaal Regiobeleid en Consulaire Zaken (DGRC) — (Directorate-general for Regional Policy and Consular Affairs)
- Directoraat-generaal Politieke Zaken (DGPZ) — (Directorate-general for Political Affairs)
- Directoraat-generaal Internationale Samenwerking (DGIS) — (Directorate-general for International Cooperation)
- Directoraat-generaal Europese Samenwerking (DGES) — (Directorate-general for European Cooperation)
- Centrum tot Bevordering van de Import uit Ontwikkelingslanden (CBI) — (Centre for the Promotion of Imports from Developing Countries)
- Centrale diensten ressorterend onder S/PlvS — (Support services falling under the Secretary-general and Deputy Secretary-general)
- Buitenlandse Posten (ieder afzonderlijk) — (the various Foreign Missions)

MINISTERIE VAN DEFENSIE — (MINISTRY OF DEFENCE)

- Bestuursdepartement — (Central policy and staff departments)
- Commando Diensten Centra (CDC) — (Support Command)
- Defensie Telematica Organisatie (DTO) — (Defence Telematics Organisation)
- Centrale directie van de Defensie Vastgoed Dienst — (Defence Real Estate Service, Central Directorate)
- De afzonderlijke regionale directies van de Defensie Vastgoed Dienst — (Defence Real Estate Service, Regional Directorates)
- Defensie Materieel Organisatie (DMO) — (Defence Material Organisation)
- Landelijk Bevoorradingsbedrijf van de Defensie Materieel Organisatie — National Supply Agency of the Defence Material Organisation
- Logistiek Centrum van de Defensie Materieel Organisatie — Logistic Centre of the Defence Material Organisation
- Marinebedrijf van de Defensie Materieel Organisatie — Maintenance Establishment of the Defence Material Organisation
- Defensie Pijpleiding Organisatie (DPO) — Defence Pipeline Organisation

MINISTERIE VAN ECONOMISCHE ZAKEN — (MINISTRY OF ECONOMIC AFFAIRS)

- Bestuursdepartement — (Central policy and staff departments)
- Centraal Planbureau (CPB) — (Netherlands Bureau for Economic Policy Analyses)
- Bureau voor de Industriële Eigendom (BIE) — (Industrial Property Office)
- SenterNovem — (SenterNovem – Agency for sustainable innovation)
- Staatstoezicht op de Mijnen (SodM) — (State Supervision of Mines)
- Nederlandse Mededingingsautoriteit (NMa) — (Netherlands Competition Authority)
- Economische Voorlichtingsdienst (EVD) — (Netherlands Foreign Trade Agency)
- Agentschap Telecom — (Radiocommunications Agency)
- Kenniscentrum Professioneel & Innovatief Aanbesteden, Netwerk voor Overheidsopdrachtgevers (PIANOo) — (Professional and innovative procurement, network for contracting authorities)

— Regiebureau Inkoop Rijksoverheid — (Coordination of Central Government Purchasing)

— Octrooicentrum Nederland — (Netherlands Patent Office)

— Consumentenautoriteit — (Consumer Authority)

MINISTERIE VAN FINANCIËN — (MINISTRY OF FINANCE)

— Bestuursdepartement — (Central policy and staff departments)

— Belastingdienst Automatiseringscentrum — (Tax and Custom Computer and Software Centre)

— Belastingdienst — (Tax and Customs Administration)

— de afzonderlijke Directies der Rijksbelastingen — (the various Divisions of the Tax and Customs Administration throughout the Netherlands)

— Fiscale Inlichtingen- en Opsporingsdienst (incl. Economische Controle dienst (ECD) — (Fiscal Information and Investigation Service (the Economic Investigation Service included))

— Belastingdienst Opleidingen — (Tax and Customs Training Centre)

— Dienst der Domeinen — (State Property Service)

MINISTERIE VAN JUSTITIE — (MINISTRY OF JUSTICE)

— Bestuursdepartement — (Central policy and staff departments)

— Dienst Justitiële Inrichtingen — (Correctional Institutions Agency)

— Raad voor de Kinderbescherming — (Child Care and Protection Agency)

— Centraal Justitie Incasso Bureau — (Central Fine Collection Agency)

— Openbaar Ministerie — (Public Prosecution Service)

— Immigratie en Naturalisatiedienst — (Immigration and Naturalisation Service)

— Nederlands Forensisch Instituut — (Netherlands Forensic Institute)

— Dienst Terugkeer & Vertrek — (Repatriation and Departure Agency)

MINISTERIE VAN LANDBOUW, NATUUR EN VOEDSELKwaliteit — (MINISTRY OF AGRICULTURE, NATURE AND FOOD QUALITY)

— Bestuursdepartement — (Central policy and staff departments)

— Dienst Regelingen (DR) — (National Service for the Implementation of Regulations (Agency))

— Agentschap Plantenziektenkundige Dienst (PD) — (Plant Protection Service (Agency))

— Algemene Inspectiedienst (AID) — (General Inspection Service)

— Dienst Landelijk Gebied (DLG) — (Government Service for Sustainable Rural Development)

— Voedsel en Waren Autoriteit (VWA) — (Food and Consumer Product Safety Authority)

MINISTERIE VAN ONDERWIJS, CULTUUR EN WETENSCHAPPEN — (MINISTRY OF EDUCATION, CULTURE AND SCIENCE)

— Bestuursdepartement — (Central policy and staff departments)

— Inspectie van het Onderwijs — (Inspectorate of Education)

— Erfgoedinspectie — (Inspectorate of Heritage)

- Centrale Financiën Instellingen — (Central Funding of Institutions Agency)
- Nationaal Archief — (National Archives)
- Adviesraad voor Wetenschaps- en Technologiebeleid — (Advisory Council for Science and Technology Policy)
- Onderwijsraad — (Education Council)
- Raad voor Cultuur — (Council for Culture)

MINISTERIE VAN SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID — (MINISTRY OF SOCIAL AFFAIRS AND EMPLOYMENT)

- Bestuursdepartement — (Central policy and staff departments)
- Inspectie Werk en Inkomen — (the Work and Income Inspectorate)
- Agentschap SZW — (SZW Agency)

MINISTERIE VAN VERKEER EN WATERSTAAT — (MINISTRY OF TRANSPORT, PUBLIC WORKS AND WATERMANAGEMENT)

- Bestuursdepartement — (Central policy and staff departments)
- Directoraat-Generaal Transport en Luchtvaart — (Directorate-general for Transport and Civil Aviation)
- Directoraat-generaal Personenvervoer — Directorate-general for Passenger Transport)
- Directoraat-generaal Water — (Directorate-general of Water Affairs)
- Centrale diensten — (Central Services)
- Shared services Organisatie Verkeer en Watersaat — (Shared services Organisation Transport and Water management) (new organisation)
- Koninklijk Nederlands Meteorologisch Instituut KNMI — (Royal Netherlands Meteorological Institute)
- Rijkswaterstaat, Bestuur — (Public Works and Water Management, Board)
- De afzonderlijke regionale Diensten van Rijkswaterstaat — (Each individual regional service of the Directorate-general of Public Works and Water Management)
- De afzonderlijke specialistische diensten van Rijkswaterstaat — (Each individual specialist service of the Directorate-general of Public Works and Water Management)
- Adviesdienst Geo-Informatie en ICT — (Advisory Council for Geo-information and ICT)
- Adviesdienst Verkeer en Vervoer (AVV) — (Advisory Council for Traffic and Transport)
- Bouwdienst — (Service for Construction)
- Corporate Dienst — (Corporate Service)
- Data ICT Dienst — (Service for Data and IT)
- Dienst Verkeer en Scheepvaart — (Service for Traffic and Ship Transport)
- Dienst Weg- en Waterbouwkunde (DWW) — (Service for Road and Hydraulic Engineering)
- Rijksinstituut voor Kust en Zee (RIKZ) — (National Institute for Coastal and Marine Management)
- Rijksinstituut voor Integraal Zoetwaterbeheer en Afvalwaterbehandeling (RIZA) — (National Institute for Sweet Water Management and Water Treatment)
- Waterdienst — (Service for Water)
- Inspectie Verkeer en Waterstaat, Hoofddirectie — (Inspectorate Transport and Water Management, Main Directorate)

- Port state Control
- Directie Toezichtontwikkeling Communicatie en Onderzoek (TCO) — (Directorate of Development of Supervision of Communication and Research)
- Toezichthouder Beheer Eenheid Lucht — Management Unit "Air"
- Toezichthouder Beheer Eenheid Water — Management Unit "Water"
- Toezichthouder Beheer Eenheid Land — Management Unit "Land"

MINISTERIE VAN VOLKSHUISVESTING, RUIMTELIJKE ORDENING EN MILIEUBEHEER — (MINISTRY FOR HOUSING, SPATIAL PLANNING AND THE ENVIRONMENT)

- Bestuursdepartement — (Central policy and staff departments)
- Directoraat-generaal Wonen, Wijken en Integratie — (Directorate General for Housing, Communities and Integration)
- Directoraat-generaal Ruimte — (Directorate General for Spatial Policy)
- Directoraat-generaal Milieubeheer — (Directorate General for Environmental Protection)
- Rijksgebouwendienst — (Government Buildings Agency)
- VROM Inspectie — (Inspectorate)

MINISTERIE VAN VOLKSGEZONDHEID, WELZIJN EN SPORT — (MINISTRY OF HEALTH, WELFARE AND SPORTS)

- Bestuursdepartement — (Central policy and staff departments)
- Inspectie Gezondheidsbescherming, Waren en Veterinaire Zaken — (Inspectorate for Health Protection and Veterinary Public Health)
- Inspectie Gezondheidszorg — (Health Care Inspectorate)
- Inspectie Jeugdhulpverlening en Jeugdbescherming — (Youth Services and Youth Protection Inspectorate)
- Rijksinstituut voor de Volksgezondheid en Milieu (RIVM) — (National Institute of Public Health and Environment)
- Sociaal en Cultureel Planbureau — (Social and Cultural Planning Office)
- Agentschap t.b.v. het College ter Beoordeling van Geneesmiddelen — (Medicines Evaluation Board Agency)

TWEEDE KAMER DER STATEN-GENERAAL — (SECOND CHAMBER OF THE STATES GENERAL)

EERSTE KAMER DER STATEN-GENERAAL — (FIRST CHAMBER OF THE STATES GENERAL)

RAAD VAN STATE — (COUNCIL OF STATE)

ALGEMENE REKENKAMER — (NETHERLANDS COURT OF AUDIT)

NATIONALE OMBUDSMAN — (NATIONAL OMBUDSMAN)

KANSELARIJ DER NEDERLANDSE ORDEN — (CHANCELLERY OF THE NETHERLANDS ORDER)

KABINET VAN DE KONINGIN — (QUEEN'S CABINET)

RAAD VOOR DE RECHTSPRAAK EN DE RECHTBANKEN — (JUDICIAL MANAGEMENT AND ADVISORY BOARD AND COURTS OF LAW)

OOSTENRIJK

- A. Entiteiten waarop deze overeenkomst op dit moment van toepassing is
1. Bundeskanzleramt (Federal Chancellery)
  2. Bundesministerium für europäische und internationale Angelegenheiten (Federal Ministry for European and International Affairs)
  3. Bundesministerium für Finanzen (Federal Ministry of Finance)
  4. Bundesministerium für Gesundheit (Federal Ministry of Health)
  5. Bundesministerium für Inneres (Federal Ministry of Interior)

6. Bundesministerium für Justiz (Federal Ministry of Justice)
  7. Bundesministerium für Landesverteidigung und Sport (Federal Ministry of Defence and Sport)
  8. Bundesministerium für Land- und Forstwirtschaft, Umwelt und Wasserwirtschaft (Federal Ministry for Agriculture and Forestry, the Environment and Water Management)
  9. Bundesministerium für Arbeit, Soziales und Konsumentenschutz (Federal Ministry for Employment, Social Affairs and Consumer Protection)
  10. Bundesministerium für Unterricht, Kunst und Kultur (Federal Ministry for Education, Art and Culture)
  11. Bundesministerium für Verkehr, Innovation und Technologie (Federal Ministry for Transport, Innovation and Technology)
  12. Bundesministerium für Wirtschaft, Familie und Jugend (Federal Ministry for Economic Affairs, Family and Youth)
  13. Bundesministerium für Wissenschaft und Forschung (Federal Ministry for Science and Research)
  14. Bundesamt für Eich- und Vermessungswesen (Federal Office for Calibration and Measurement)
  15. Österreichische Forschungs- und Prüfzentrum Arsenal Gesellschaft m.b.H (Austrian Research and Test Centre Arsenal Ltd)
  16. Bundesanstalt für Verkehr (Federal Institute for Traffic)
  17. Bundesbeschaffung G.m.b.H (Federal Procurement Ltd)
  18. Bundesrechenzentrum G.m.b.H (Federal Data Processing Centre Ltd)
- B. Alle andere centrale overheden met inbegrip van hun regionale en lokale onderafdelingen, mits zij geen industrieel of commercieel karakter hebben.

POLEN

1. Kancelaria Prezydenta RP (Chancellery of the President)
2. Kancelaria Sejmu RP (Chancellery of the Sejm)
3. Kancelaria Senatu RP (Chancellery of the Senate)
4. Kancelaria Prezesa Rady Ministrów (Chancellery of the Prime Minister)
5. Sąd Najwyższy (Supreme Court)
6. Naczelny Sąd Administracyjny (Supreme Administrative Court)
7. Sądy powszechne - rejonowe, okręgowe i apelacyjne (Common Court of Law - District Court, Regional Court, Appellate Court)
8. Trybunał Konstytucyjny (Constitutional Court)
9. Najwyższa Izba Kontroli (Supreme Chamber of Control)
10. Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich (Office of the Human Rights Defender)
11. Biuro Rzecznika Praw Dziecka (Office of the Children's Rights Ombudsman)
12. Biuro Ochrony Rządu (Government Protection Bureau)
13. Biuro Bezpieczeństwa Narodowego (The National Security Office)
14. Centralne Biuro Antykorupcyjne (Central Anticorruption Bureau)
15. Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej (Ministry of Labour and Social Policy)

16. Ministerstwo Finansów (Ministry of Finance)
17. Ministerstwo Gospodarki (Ministry of Economy)
18. Ministerstwo Rozwoju Regionalnego (Ministry of Regional Development)
19. Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego (Ministry of Culture and National Heritage)
20. Ministerstwo Edukacji Narodowej (Ministry of National Education)
21. Ministerstwo Obrony Narodowej (Ministry of National Defence)
22. Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi (Ministry of Agriculture and Rural Development)
23. Ministerstwo Skarbu Państwa (Ministry of the State Treasury)
24. Ministerstwo Sprawiedliwości (Ministry of Justice)
25. Ministerstwo Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej (Ministry of Transport, Construction and Maritime Economy)
26. Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego (Ministry of Science and Higher Education)
27. Ministerstwo Środowiska (Ministry of Environment)
28. Ministerstwo Spraw Wewnętrznych (Ministry of Internal Affairs)
29. Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji (Ministry of Administration and Digitisation)
30. Ministerstwo Spraw Zagranicznych (Ministry of Foreign Affairs)
31. Ministerstwo Zdrowia (Ministry of Health)
32. Ministerstwo Sportu i Turystyki (Ministry of Sport and Tourism)
33. Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej (Patent Office of the Republic of Poland)
34. Urząd Regulacji Energetyki (The Energy Regulatory Authority of Poland)
35. Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych (Office for Military Veterans and Victims of Repression)
36. Urząd Transportu Kolejowego (Office for Railroad Transport)
37. Urząd Dozoru Technicznego (Office of Technical Inspection)
38. Urząd Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych (The Office for Registration of Medicinal Products, Medical Devices and Biocidal Products)
39. Urząd do Spraw Cudzoziemców (Office for Foreigners)
40. Urząd Zamówień Publicznych (Public Procurement Office)
41. Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Office for Competition and Consumer Protection)
42. Urząd Lotnictwa Cywilnego (Civil Aviation Office)
43. Urząd Komunikacji Elektronicznej (Office of Electronic Communication)
44. Wyższy Urząd Górniczy (State Mining Authority)
45. Główny Urząd Miar (Main Office of Measures)
46. Główny Urząd Geodezji i Kartografii (The Main Office of Geodesy and Cartography)

47. Główny Urząd Nadzoru Budowlanego (The General Office of Building Control)
48. Główny Urząd Statystyczny (Main Statistical Office)
49. Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji (National Broadcasting Council)
50. Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych (Inspector General for the Protection of Personal Data)
51. Państwowa Komisja Wyborcza (State Election Commission)
52. Państwowa Inspekcja Pracy (National Labour Inspectorate)
53. Rządowe Centrum Legislacji (Government Legislation Centre)
54. Narodowy Fundusz Zdrowia (National Health Fund)
55. Polska Akademia Nauk (Polish Academy of Science)
56. Polskie Centrum Akredytacji (Polish Accreditation Centre)
57. Polskie Centrum Badań i Certyfikacji (Polish Centre for Testing and Certification)
58. Polska Organizacja Turystyczna (Polish National Tourist Office)
59. Polski Komitet Normalizacyjny (Polish Committee for Standardisation)
60. Zakład Ubezpieczeń Społecznych (Social Insurance Institution)
61. Komisja Nadzoru Finansowego (Polish Financial Supervision Authority)
62. Naczelna Dyrekcja Archiwów Państwowych (Head Office of State Archives)
63. Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (Agricultural Social Insurance Fund)
64. Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad (The General Directorate of National Roads and Motorways)
65. Główny Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa (The Main Inspectorate for the Inspection of Plant and Seeds Protection)
66. Komenda Główna Państwowej Straży Pożarnej (The National Headquarters of the State Fire-Service)
67. Komenda Główna Policji (Polish National Police)
68. Komenda Główna Straży Granicznej (The Chief Border Guards Command)
69. Główny Inspektorat Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych (The Main Inspectorate of Commercial Quality of Agri-Food Products)
70. Główny Inspektorat Ochrony Środowiska (The Main Inspectorate for Environment Protection)
71. Główny Inspektorat Transportu Drogowego (Main Inspectorate of Road Transport)
72. Główny Inspektorat Farmaceutyczny (Main Pharmaceutical Inspectorate)
73. Główny Inspektorat Sanitarny (Main Sanitary Inspectorate)
74. Główny Inspektorat Weterynarii (The Main Veterinary Inspectorate)
75. Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego (Internal Security Agency)
76. Agencja Wywiadu (Foreign Intelligence Agency)
77. Agencja Mienia Wojskowego (Agency for Military Property)
78. Wojskowa Agencja Mieszkaniowa (Military Real Estate Agency)

79. Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Agency for Restructuring and Modernisation of Agriculture)
80. Agencja Rynku Rolnego (Agriculture Market Agency)
81. Agencja Nieruchomości Rolnych (Agricultural Property Agency)
82. Państwowa Agencja Atomistyki (National Atomic Energy Agency)
83. Polska Agencja Żeglugi Powietrznej (Polish Air Navigation Services Agency)
84. Polska Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (State Agency for Prevention of Alcohol Related Problems)
85. Agencja Rezerw Materiałowych (The Material Reserves Agency)
86. Narodowy Bank Polski (National Bank of Poland)
87. Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (The National Fund for Environmental Protection and Water Management)
88. Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (National Disabled Persons Rehabilitation Fund)
89. Instytut Pamięci Narodowej - Komisja Ścigania Zbrodni Przeciwko Narodowi Polskiemu (National Remembrance Institute - Commission for Prosecution of Crimes Against the Polish Nation)
90. Rada Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa (The Committee of Protection of Memory of Combat and Martyrdom)
91. Służba Celna Rzeczypospolitej Polskiej (Customs Service of the Republic of Poland)
92. Państwowe Gospodarstwo Leśne "Lasy Państwowe" (State Forest Enterprise "Lasy Państwowe")
93. Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości (Polish Agency for Enterprise Development)
94. Samodzielne Publiczne Zakłady Opieki Zdrowotnej, jeśli ich organem założycielskim jest minister, centralny organ administracji rządowej lub wojewoda (Public Autonomous Health Care Management Units established by minister, central government unit or voivoda).

PORTUGAL

1. Presidência do Conselho de Ministros (Presidency of the Council of Ministers)
2. Ministério das Finanças (Ministry of Finance)
3. Ministério da Defesa Nacional (Ministry of Defence)
4. Ministério dos Negócios Estrangeiros e das Comunidades Portuguesas (Ministry of Foreign Affairs and Portuguese Communities)
5. Ministério da Administração Interna (Ministry of Internal Affairs)
6. Ministério da Justiça (Ministry of Justice)
7. Ministério da Economia (Ministry of Economy)
8. Ministério da Agricultura, Desenvolvimento Rural e Pescas (Ministry of Agriculture, Rural Development and Fishing)
9. Ministério da Educação (Ministry of Education)
10. Ministério da Ciência e do Ensino Superior (Ministry of Science and University Education)
11. Ministério da Cultura (Ministry of Culture)

12. Ministério da Saúde (Ministry of Health)
13. Ministério do Trabalho e da Solidariedade Social (Ministry of Labour and Social Solidarity)
14. Ministério das Obras Públicas, Transportes e Habitação (Ministry of Public Works, Transports and Housing)
15. Ministério das Cidades, Ordenamento do Território e Ambiente (Ministry of Cities, Land Management and Environment)
16. Ministério para a Qualificação e o Emprego (Ministry for Qualification and Employment)
17. Presidência da Republica (Presidency of the Republic)
18. Tribunal Constitucional (Constitutional Court)
19. Tribunal de Contas (Court of Auditors)
20. Provedoria de Justiça (Ombudsman)

ROEMENIË

Administrația Prezidențială (Presidential Administration)

Senatul României (Romanian Senate)

Camera Deputaților (Chamber of Deputies)

Inalta Curte de Casație și Justiție (Supreme Court)

Curtea Constituțională (Constitutional Court)

Consiliul Legislativ (Legislative Council)

Curtea de Conturi (Court of Accounts)

Consiliul Superior al Magistraturii (Superior Council of Magistracy)

Parchetul de pe lângă Inalta Curte de Casație și Justiție (Prosecutor's Office Attached to the Supreme Court)

Secretariatul General al Guvernului (General Secretariat of the Government)

Cancelaria primului ministru (Chancellery of the Prime Minister)

Ministerul Afacerilor Externe (Ministry of Foreign Affairs)

Ministerul Economiei și Finanțelor (Ministry of Economy and Finance)

Ministerul Justiției (Ministry of Justice)

Ministerul Apărării (Ministry of Defense)

Ministerul Internelor și Reformei Administrative (Ministry of Interior and Administration Reform)

Ministerul Muncii, Familiei și Egalității de Sanse (Ministry of Labor and Equal Opportunities)

Ministerul pentru Intreprinderi Mici și Mijlocii, Comerț, Turism și Profesii Liberale (Ministry for Small and Medium Sized Enterprises, Trade, Tourism and Liberal Professions)

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale (Ministry of Agricultural and Rural Development)

Ministerul Transporturilor (Ministry of Transport)

Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Locuinței (Ministry of Development, Public, Works and Housing)

Ministerul Educației Cercetării și Tineretului (Ministry of Education, Research and Youth)

Ministerul Sănătății Publice (Ministry of Public Health)

Ministerul Culturii și Cultelor (Ministry of Culture and Religious Affairs)

Ministerul Comunicațiilor și Tehnologiei Informației (Ministry of Communications and Information Technology)

Ministerul Mediului și Dezvoltării Durabile (Ministry of Environment and Sustainable Development)

Serviciul Român de Informații (Romanian Intelligence Service)

Serviciul Român de Informații Externe (Romanian Foreign Intelligence Service)

Serviciul de Protecție și Pază (Protection and Guard Service)

Serviciul de Telecomunicații Speciale (Special Telecommunication Service)

Consiliul Național al Audiovizualului (The National Audiovisual Council)

Consiliul Concurenței (CC) (Competition Council)

Direcția Națională Anticorupție (National Anti-corruption Department)

Inspectoratul General de Poliție (General Inspectorate of Police)

Autoritatea Națională pentru Reglementarea și Monitorizarea Achizițiilor Publice (National Authority for Regulation and Monitoring Public Procurement)

Consiliul Național de Soluționare a Contestațiilor (National Council for Solving the Contests)

Autoritatea Națională de Reglementare pentru Serviciile Comunitare de Utilități Publice (ANRSC) (National Authority for Regulating Community Services Public Utilities)

Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor (Sanitary Veterinary and Food Safety National Authority)

Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor (National Authority for Consumer Protection)

Autoritatea Navală Română (Romanian Naval Authority)

Autoritatea Feroviară Română (Romanian Railway Authority)

Autoritatea Rutieră Română (Romanian Road Authority)

Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului-și Adopție (National Authority for the Protection of Child Rights and Adoption)

Autoritatea Națională pentru Persoanele cu Handicap (National Authority for Disabled Persons)

Autoritatea Națională pentru Tineret (National Authority for Youth)

Autoritatea Națională pentru Cercetare Științifică (National Authority for Scientific Research)

Autoritatea Națională pentru Comunicații (National Authority for Communications)

Autoritatea Națională pentru Serviciile Societății Informaționale (National Authority for Informational Society Services)

Autoritatea Electorală Permanentă (Permanent Electoral Authority)

Agenția pentru Strategii Guvernamentale (Agency for Governmental Strategies)

Agenția Națională a Medicamentului (National Medicines Agency)

Agenția Națională pentru Sport (National Agency for Sports)

Agencia Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă (National Agency for Employment)

Agencia Națională de Reglementare în Domeniul Energiei (National Authority for Electrical Energy Regulation)

Agencia Română pentru Conservarea Energiei (Romanian Agency for Power Conservation)

Agencia Națională pentru Resurse Minerale (National Agency for Mineral Resources)

Agencia Română pentru Investiții Străine (Romanian Agency for Foreign Investment)

Agencia Națională a Funcționarilor Publici (National Agency of Public Civil Servants)

Agencia Națională de Administrare Fiscală (National Agency of Fiscal Administration)

Agencia de Compensare pentru Achiziții de Tehnică Specială (Agency For Offsetting Special Technique Procurements)

Agencia Națională Anti-doping (National Anti-Doping Agency)

Agencia Nucleară (Nuclear Agency)

Agencia Națională pentru Protecția Familiei (National Agency for Family Protection)

Agencia Națională pentru Egalitatea de Sanse între Bărbați și Femei (National Authority for Equality of Chances between Men and Women)

Agencia Națională pentru Protecția Mediului (National Agency for Environmental Protection)

Agencia națională Antidrog (National Anti-drugs Agency)

SLOVENIË

1. Predsednik Republike Slovenije (President of the Republic of Slovenia)
2. Državni zbor (The National Assembly)
3. Državni svet (The National Council)
4. Varuh človekovih pravic (The Ombudsman)
5. Ustavno sodišče (The Constitutional Court)
6. Računsko sodišče (The Court of Audits)
7. Državna revizijska komisija (The National Review Commission)
8. Slovenska akademija znanosti in umetnosti (The Slovenian Academy of Science and Art)
9. Vlado službe (The Government Services)
10. Ministrstvo za finance (Ministry of Finance)
11. Ministrstvo za notranje zadeve (Ministry of Internal Affairs)
12. Ministrstvo za zunanje zadeve (Ministry of Foreign Affairs)
13. Ministrstvo za obrambo (Ministry of Defence)
14. Ministrstvo za pravosodje (Ministry of Justice)
15. Ministrstvo za gospodarstvo (Ministry of the Economy)
16. Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (Ministry of Agriculture, Forestry and Food)
17. Ministrstvo za promet (Ministry of Transport)

18. Ministrstvo za okolje, prostor in energijo (Ministry of Environment, Spatial Planning and Energy)
19. Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve (Ministry of Labour, Family and Social Affairs)
20. Ministrstvo za zdravje (Ministry of Health)
21. Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo (Ministry of Higher Education, Science and Technology)
22. Ministrstvo za kulturo (Ministry of Culture)
23. Ministerstvo za javno upravo (Ministry of Public Administration)
24. Vrhovno sodišče Republike Slovenije (The Supreme Court of the Republic of Slovenia)
25. Višja sodišča (Higher Courts)
26. Okrožna sodišča (District Courts)
27. Okrajna sodišča (County Courts)
28. Vrhovno tožilstvo Republike Slovenije (The Supreme Prosecutor of the Republic of Slovenia)
29. Okrožna državna tožilstva (Districts' State Prosecutors)
30. Družbeni pravobranilec Republike Slovenije (Social Attorney of the Republic of Slovenia)
31. Državno pravobranilstvo Republike Slovenije (National Attorney of the Republic of Slovenia)
32. Upravno sodišče Republike Slovenije (Administrative Court of the Republic of Slovenia)
33. Senat za prekrške Republike Slovenije (Senat of Minor Offenses of the Republic of Slovenia)
34. Višje delovno in socialno sodišče v Ljubljani (Higher Labour and Social Court)
35. Delovna in sodišča (Labour Courts)
36. Upravne note (Local Administrative Units)

SLOWAKIJE

Ministeries en andere centrale overheidsinstanties, als bedoeld in Wet nr. 575/2001 inzake de structuur van de werkzaamheden van de centrale overheidsinstanties, als gewijzigd bij latere wetgeving:

Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky (Ministry of Economy of the Slovak Republic)

Ministerstvo financií Slovenskej republiky (Ministry of Finance of the Slovak Republic)

Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky (Ministry of Transport, Construction and Regional Development of the Slovak Republic)

Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky (Ministry of Agriculture and Rural Development of the Slovak Republic)

Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky (Ministry of Interior of the Slovak Republic)

Ministerstvo obrany Slovenskej republiky (Ministry of Defence of the Slovak Republic)

Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky (Ministry of Justice of the Slovak Republic)

Ministerstvo zahraničných vecí Slovenskej republiky (Ministry of Foreign Affairs of the Slovak Republic)

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky (Ministry of Labour, Social Affairs and Family of the Slovak Republic)

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky (Ministry of Environment of the Slovak Republic)

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky (Ministry of Education, Science, Research and Sport of the Slovak Republic)

Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky (Ministry of Culture of the Slovak Republic)

Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky (Ministry of Health Service of the Slovak Republic)

Úrad vlády Slovenskej republiky (The Government Office of the Slovak Republic)

Protimonopolný úrad Slovenskej republiky (Antimonopoly Office of the Slovak Republic)

Štatistický úrad Slovenskej republiky (Statistical Office of the Slovak Republic)

Úrad geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky (The Office of Land Surveyor, Cartography and Cadastre of the Slovak Republic)

Úrad jadrového dozoru Slovenskej republiky (Nuclear Regulatory Authority of the Slovak Republic)

Úrad pre normalizáciu, metrologiu a skúšobníctvo Slovenskej republiky (Slovak Office of Standards, Metrology and Testing)

Úrad pre verejné obstarávanie (The Office for Public Procurement)

Úrad priemyselného vlastníctva Slovenskej republiky (Industrial Property Office of the Slovak Republic)

Správa štátnych hmotných rezerv Slovenskej republiky (The Administration of State Material Reserves of the Slovak Republic)

Národný bezpečnostný úrad (National Security Authority)

Kancelária Prezidenta Slovenskej republiky (The Office of the President of the Slovak Republic)

Národná rada Slovenskej republiky (National Council of the Slovak Republic)

Ústavný súd Slovenskej republiky (Constitutional Court of the Slovak Republic)

Najvyšší súd Slovenskej republiky (Supreme Court of the Slovak Republic)

Generálna prokuratúra Slovenskej republiky (Public Prosecution of the Slovak Republic)

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky (Supreme Audit Office of the Slovak Republic)

Telekomunikačný úrad Slovenskej republiky (Telecommunications Office of the Slovak Republic)

Poštový úrad (Postal Regulatory Office)

Úrad na ochranu osobných údajov (Office for Personal Data Protection)

Kancelária verejného ochrancu práv (Ombudsman's Office)

Úrad pre finančný trh (Office for the Finance Market)

FINLAND

OIKEUSKANSLERINVIRASTO – JUSTITIEKANSLERSÄMBETET (OFFICE OF THE CHANCELLOR OF JUSTICE)

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖ – KOMMUNIKATIONSMINISTERIET

(MINISTRY OF TRANSPORT AND COMMUNICATIONS)

Viestintävirasto – Kommunikationsverket (Finnish Communications Regulatory Authority)

Ajoneuvohallintokeskus AKE – Fordonsförvaltningscentralen AKE (Finnish Vehicle Administration)**

Ilmailuhallinto – Luftfartsförvaltningen (Finnish Civil Aviation Authority)

Ilmatieteen laitos – Meteorologiska institutet (Finnish Meteorological Institute)

Merenkulkulaitos – Sjöfartsverket (The Finnish Maritime Administration)

Merentutkimuslaitos – Havsforskningsinstitutet (Finnish Institute of Marine Research)

Ratahallintokeskus RHK – Banförvaltningscentralen RHK (Rail Administration)

Rautatievirasto – Järnvägsverket (Finnish Railway Agency)

Tiehallinto – Vägförvaltningen (Road Administration)

MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖ – JORD- OCH SKOGSBRUKSMINISTERIET
(MINISTRY OF AGRICULTURE AND FORESTRY)

Elintarviketurvallisuusvirasto – Livsmedelssäkerhetsverket (Finnish Food Safety Authority)

Maanmittauslaitos – Lantmäteriverket (National Land Survey of Finland)

Maaseutuvirasto – Landsbygdsverket (The Countryside Agency)

OIKEUSMINISTERIÖ – JUSTITIEMINISTERIET (MINISTRY OF JUSTICE)

Tietosuoja-valtuutetun toimisto – Dataombudsmannens byrå (Office of the Data Protection Ombudsman)

Tuomioistuimet – domstolar (Courts of Law)

Korkein oikeus – Högsta domstolen (Supreme Court)

Korkein hallinto-oikeus – Högsta förvaltningsdomstolen (Supreme Administrative Court)

Hovioikeudet – hovrätter (Courts of Appeal)

Kärjäoikeudet – tingsrätter (District Courts)

Hallinto-oikeudet – förvaltningsdomstolar (Administrative Courts)

Markkinaoikeus – Marknadsdomstolen (Market Court)

Työtuomioistuin – Arbetsdomstolen (Labour Court)

Vakuutus-oikeus – Försäkringsdomstolen (Insurance Court)

Kuluttajariitalautakunta – Konsumenttvistenämnden (Consumer Complaint Board)

Vankeinhoitolaitos – Fängvårdsväsendet (Prison Service)

HEUNI – Yhdistyneiden Kansakuntien yhteydessä toimiva Euroopan kriminaalipolitiikan instituutti – HEUNI – Europeiska institutet för kriminalpolitik, verksamt i anslutning till Förenta Nationerna (the European Institute for Crime Prevention and Control)

Konkurssiasiamiehen toimisto – Konkursombudsmannens byrå (Office of Bankruptcy Ombudsman)**

Oikeushallinnon palvelukeskus – Justitieförvaltningens servicecentral (Legal Management Service)**

Oikeushallinnon tietotekniikkakeskus – Justitieförvaltningens datateknikcentral (Legal Administrative Computing Center)

Oikeuspoliittinen tutkimuslaitos (Optula) – Rättspolitiska forskningsinstitutet (Legal Policy Institute)

Oikeusrekisterikeskus – Rättsregistercentralen (Legal Register Centre)

Onnettomuustutkintakeskus – Centralen för undersökning av olyckor (Accident Investigation Board)

Rikosseuraamusvirasto – Brottspåföljdsverket (Criminal sanctions Agency)

Rikosseuraamusalan koulutuskeskus – Brottspåföljdsområdets utbildningscentral (Training Institute for Prison and Probation Services)

Rikoksentorjuntaneuvosto Rådet för brottsförebyggande (National Council for Crime Prevention)

Saamelaiskäräjät – Sametinget (The Saami Parliament)

Valtakunnansyyttäjänvirasto – Riksåklagarämbetet (the Office of the Prosecutor General)

OPETUSMINISTERIÖ – UNDERVISNINGSMINISTERIET (MINISTRY OF EDUCATION)

Opetushallitus – Utbildningsstyrelsen (National Board of Education)

Valtion elokuvatarkastamo – Statens filmgranskningsbyrå (Finnish Board of Film Classification)

PUOLUSTUSMINISTERIÖ – FÖRSVARSMINISTERIET (MINISTRY OF DEFENCE)

Puolustusvoimat – Försvarsmakten (Finnish Defence Forces)

SISÄASIAINMINISTERIÖ – INRIKESMINISTERIET (MINISTRY OF THE INTERIOR)

Keskusrikospoliisi – Centralkriminalpolisen (Central Criminal Police)

Liikkuva poliisi – Rörliga polisen (National Traffic Police)

Rajavartiolaitos – Gränsbevakningsväsendet (Frontier Guard)

Suojelupoliisi – Skyddspolisen (Police protection)

Poliisiammattikorkeakoulu – Polisyrkeshögskolan (Police College)

Poliisin tekniikkakeskus – Polisens teknikcentral (Police Technical Centre)

Pelastusopisto – Räddningsverket (Emergency Services)

Hätäkeskuslaitos – Nödcentralverket (Emergency Response Centre)

Maahanmuuttovirasto – Migrationsverket (Immigration Authority)

Sisäasiainhallinnon palvelukeskus – Inrikesförvaltningens servicecentral (Interior Management Service)

Helsingin kihlakunnan poliisilaitos – Polisnrättningen i Helsingfors (Helsinki Police Department)

Valtion turvapaikanhakijoiden vastaanottokeskukset – Statliga förläggningar för asylsökande (Reception centres for Asylum Seekers)

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖ – SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSMINISTERIET (MINISTRY OF SOCIAL AFFAIRS AND HEALTH)

Työttömyysturvalautakunta – Besvärnämnden för utkomstskyddsärenden (Unemployment Appeal Board)

Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta – Besvärnämnden för socialtrygghet (Appeal Tribunal)

Lääkelaitos – Läkemedelsverket (National Agency for Medicines)

Terveydenhuollon oikeusturvakeskus – Rättsskyddscentralen för hälsovården (National Authority for Medicolegal Affairs)

Säteilyturvakeskus – Strålsäkerhetscentralen (Finnish Centre for Radiation and Nuclear Safety)

Kansanterveyslaitos – Folkhälsoinstitutet (National Public Health Institute)

Lääkehoidon kehittämiskeskus ROHTO – Utvecklingscentralen för läkemedelsbehandling (Centre for Pharmacotherapy Development ROHTO)

Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskus – Social- och hälsovårdens produktill-synscentral (the National Product Control Agency's SSTV)

Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimus- ja kehittämiskeskus Stakes – Forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården Stakes (Health and Social Care Research and Development Center STAKES)

TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖ – ARBETS- OCH NÄRINGSMINISTERIET

(MINISTRY OF EMPLOYMENT AND THE ECONOMY)

Kuluttajavirasto – Konsumentverket (Finnish Consumer Agency)

Kilpailuvirasto – Konkurrentverket (Finnish Competition Authority)

Patentti- ja rekisterihallitus – Patent- och registerstyrelsen (National Board of Patents and Registration)

Valtakunnansovittelijain toimisto – Riksförlikningsmännens byrå (National Conciliators' Office)

Työneuvosto – Arbetsrådet (Labour Council)

Energiamarkkinavirasto – Energimarknadsverket (Energy Market Authority)

Geologian tutkimuskeskus – Geologiska forskningscentralen (Geological Survey of Finland)

Huoltovarmuuskeskus – Försörjningsberedskapscentralen (The National Emergency Supply Agency)

Kuluttajatutkimuskeskus – Konsumentforskningscentralen (National Consumer Research Center)

Matkailun edistämiskeskus (MEK) – Centralen för turistfrämjande (Finnish Tourist Board)

Mittatekniikan keskus (MIKES) – Mätteknikcentralen (Centre for Metrology and Accreditation)

Tekes - teknologian ja innovaatioiden kehittämiskeskus – Tekes - utvecklingscentralen för teknologi och innovationer (Finnish Funding Agency for Technology and Innovation)

Turvatekniikan keskus (TUKES) – Säkerhetsteknikcentralen (Safety Technology Authority)

Valtion teknillinen tutkimuskeskus (VTT) – Statens tekniska forskningscentral (VTT Technical Research Centre of Finland)

Syrjintälautakunta – Nationella diskrimineringsnämnden (Discrimination Tribunal)

Vähemmistövaltuutetun toimisto – Minoritetsombudsmännens byrå (Office of the Ombudsman for Minorities)

ULKOASIAINMINISTERIÖ – UTRIKESMINISTERIET (MINISTRY FOR FOREIGN AFFAIRS)

VALTIONEUVOSTON KANSLIA – STATSRÅDETS KANSLI (PRIME MINISTER'S OFFICE)

VALTIOVARAINMINISTERIÖ – FINANSMINISTERIET (MINISTRY OF FINANCE)

Valtiokonttori – Statskontoret (State Treasury)

Verohallinto – Skatteförvaltningen (Tax Administration)

Tullilaitos – Tullverket (Customs)

Tilastokeskus – Statistikcentralen (Statistics Finland)

Valtiontaloudellinen tutkimuskeskus – Statens ekonomiska forskningscentral (Government Institute for Economic Research)

Väestörekisterikeskus – Befolkningsregistercentralen (Population Register Centre)

YMPÄRISTÖMINISTERIÖ – MILJÖMINISTERIET (MINISTRY OF ENVIRONMENT)

Suomen ympäristökeskus - Finlands miljöcentral (Finnish Environment Institute)

Asumisen rahoitus- ja kehityskeskus – Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet (The Housing Finance and Development Centre of Finland)

VALTIONTALOUDEN TARKASTUSVIRASTO – STATENS REVISIONSVERK (NATIONAL AUDIT OFFICE)

ZWEDEN

Royal Academy of Fine Arts	Akademien för de fria konsterna
National Board for Consumer Complaints	Allmänna reklamationsnämnden
Labour Court	Arbetsdomstolen
Swedish Employment Services	Arbetsförmedlingen
National Agency for Government Employers	Arbetsgivarverk, statens
National Institute for Working Life	Arbetslivsinstitutet
Swedish Work Environment Authority	Arbetsmiljöverket
Swedish Inheritance Fund Commission	Arvsfondsdelegationen
Museum of Architecture	Arkitekturmuseet
National Archive of Recorded Sound and Moving Images	Ljud och bildarkiv, statens
The Office of the Childrens' Ombudsman	Barnombudsmannen
Swedish Council on Technology Assessment in Health Care	Beredning för utvärdering av medicinsk metodik, statens
Royal Library	Kungliga biblioteket
National Board of Film Censors	Biografbyrå, statens
Dictionary of Swedish Biography	Biografiskt lexikon, svenskt
Swedish Accounting Standards Board	Bokföringsnämnden
Swedish Companies Registration Office	Bolagsverket
National Housing Credit Guarantee Board	Bostadskreditnämnd, statens (BKN)
National Housing Board	Boverket
National Council for Crime Prevention	Brottsförebyggande rådet

Criminal Victim Compensation and Support Authority	Brottsoffermyndigheten
National Board of Student Aid	Centrala studiestödsnämnden
Data Inspection Board	Datainspektionen
Ministries (Government Departments)	Departementen
National Courts Administration	Domstolsverket
National Electrical Safety Board	Elsäkerhetsverket
Swedish Energy Markets Inspectorate	Energimarknadsinspektionen
Export Credits Guarantee Board	Exportkreditnämnden
Swedish Fiscal Policy Council	Finanspolitiska rådet
Financial Supervisory Authority	Finansinspektionen
National Board of Fisheries	Fiskeriverket
National Institute of Public Health	Folkhälsoinstitut, statens
Swedish Research Council for Environment	Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande, Formas
National Fortifications Administration	Fortifikationsverket
National Mediation Office	Medlingsinstitutet
Defence Material Administration	Försvarets materielverk
National Defence Radio Institute	Försvarets radioanstalt
Swedish Museums of Military History	Försvarshistoriska museer, statens
National Defence College	Försvarshögskolan
The Swedish Armed Forces	Försvarmakten
Social Insurance Office	Försäkringskassan
Geological Survey of Sweden	Geologiska undersökning, Sveriges

Geotechnical Institute	Geotekniska institut, statens
The National Rural Development Agency	Glesbygdsverket
Graphic Institute and the Graduate School of Communications	Grafiska institutet och institutet för högre kommunikations- och reklamutbildning
The Swedish Broadcasting Commission	Granskningsnämnden för radio och TV
Swedish Government Seamen's Service	Handelsflottans kultur- och fritidsråd
Ombudsman for the Disabled	Handikappombudsmannen
Board of Accident Investigation	Haverikommission, statens
Courts of Appeal (6)	Hovrätterna (6)
Regional Rent and Tenancies Tribunals (12)	Hyses- och arendenämnder (12)
Committee on Medical Responsibility	Hälso- och sjukvårdens ansvarsnämnd
National Agency for Higher Education	Högskoleverket
Supreme Court	Högsta domstolen
National Institute for Psycho-Social Factors and Health	Institut för psykosocial miljömedicin, statens
National Institute for Regional Studies	Institut för tillväxtpolitiska studier
Swedish Institute of Space Physics	Institutet för rymdfysik
International Programme Office for Education and Training	Internationella programkontoret för utbildningsområdet
Swedish Migration Board	Migrationsverket
Swedish Board of Agriculture	Jordbruksverk, statens
Office of the Chancellor of Justice	Justitiekanslern
Office of the Equal Opportunities Ombudsman	Jämställdhetsombudsmannen
National Judicial Board of Public Lands and Funds	Kammarkollegiet
Administrative Courts of Appeal (4)	Kammarrätterna (4)

National Chemicals Inspectorate	Kemikalieinspektionen
National Board of Trade	Kommerskollegium
Swedish Agency for Innovation Systems	Verket för innovationssystem (VINNOVA)
National Institute of Economic Research	Konjunkturinstitutet
Swedish Competition Authority	Konkurrensverket
College of Arts, Crafts and Design	Konstfack
College of Fine Arts	Konsthögskolan
National Museum of Fine Arts	Nationalmuseum
Arts Grants Committee	Konstnärsnämnden
National Art Council	Konstråd, statens
National Board for Consumer Policies	Konsumentverket
National Laboratory of Forensic Science	Kriminaltekniska laboratorium, statens
Prison and Probation Service	Kriminalvården
National Paroles Board	Kriminalvårdsnämnden
Swedish Enforcement Authority	Kronofogdemyndigheten
National Council for Cultural Affairs	Kulturråd, statens
Swedish Coast Guard	Kustbevakningen
National Land Survey	Lantmäteriverket
Royal Armoury	Livrustkammaren/Skoklosters slott/Hallwylska museet
National Food Administration	Livsmedelsverk, statens
The National Gaming Board	Lotteriinspektionen
Medical Products Agency	Läkemedelsverket

County Administrative Courts (24)	Länsrätterna (24)
County Administrative Boards (24)	Länsstyrelserna (24)
Market Court	Marknadsdomstolen
Swedish Meteorological and Hydrological Institute	Meteorologiska och hydrologiska institut, Sveriges
Modern Museum	Moderna museet
Swedish National Collections of Music	Musiksamlingar, statens
Swedish Agency for Disability Policy Coordination	Myndigheten för handikappolitisk samordning
Swedish Agency for Networks and Cooperation in Higher Education	Myndigheten för nätverk och samarbete inom högre utbildning
Commission for state grants to religious communities	Nämnden för statligt stöd till trossamfun
Museum of Natural History	Naturhistoriska riksmuseet
National Environmental Protection Agency	Naturvårdsverket
Scandinavian Institute of African Studies	Nordiska Afrikainstitutet
Nordic School of Public Health	Nordiska högskolan för folkhälsovetenskap
Recorders Committee	Notarienämnden
Swedish National Board for Intra Country Adoptions	Myndigheten för internationella adoptionsfrågor
Swedish Agency for Economic and Regional Growth	Verket för näringslivsutveckling (NUTEK)
Office of the Ethnic Discrimination Ombudsman	Ombudsmannen mot etnisk diskriminering
Court of Patent Appeals	Patentbesvärsrätten
Patents and Registration Office	Patent- och registreringsverket
Swedish Population Address Register Board	Personadressregisternämnd statens, SPAR-nämnden
Swedish Polar Research Secretariat	Polarforskningssekretariatet

Press Subsidies Council	Presstödsnämnden
The Council of the European Social Fund in Sweden	Rådet för Europeiska socialfonden i Sverige
The Swedish Radio and TV Authority	Radio- och TV-verket
Government Offices	Regeringskansliet
Supreme Administrative Court	Regeringsrätten
Central Board of National Antiquities	Riksantikvarieämbetet
National Archives	Riksarkivet
Bank of Sweden	Riksbanken
Parliamentary Administrative Office	Riksdagsförvaltningen
The Parliamentary Ombudsmen	Riksdagens ombudsmän, JO
The Parliamentary Auditors	Riksdagens revisorer
National Debt Office	Riksgäldskontoret
National Police Board	Rikspolisstyrelsen
National Audit Bureau	Riksrevisionen
Travelling Exhibitions Service	Riksutställningar, Stiftelsen
National Space Board	Rymdstyrelsen
Swedish Council for Working Life and Social Research	Forskningsrådet för arbetsliv och socialvetenskap
National Rescue Services Board	Räddningsverk, statens
Regional Legal-aid Authority	Rättshjälpsmyndigheten
National Board of Forensic Medicine	Rättsmedicinalverket
Sami (Lapp) School Board	Sameskolstyrelsen
Sami (Lapp) Schools	Sameskolor

National Maritime Administration	Sjöfartsverket
National Maritime Museums	Maritima museer, statens
Swedish Commission on Security and Integrity Protection	Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden
Swedish Tax Agency	Skatteverket
National Board of Forestry	Skogsstyrelsen
National Agency for Education	Skolverk, statens
Swedish Institute for Infectious Disease Control	Smittskyddsinstitutet
National Board of Health and Welfare	Socialstyrelsen
National Inspectorate of Explosives and Flammables	Sprängämnesinspektionen
National Government Employee and Pensions Board	Statens pensionsverk
Statistics Sweden	Statistiska centralbyrån
Agency for Administrative Development	Statskontoret
Swedish Radiation Safety Authority	Strålsäkerhetsmyndigheten
Swedish International Development Cooperation Authority	Styrelsen för internationellt utvecklings- samarbete, SIDA
National Board of Psychological Defence and Conformity Assessment	Styrelsen för psykologiskt försvar
Swedish Board for Accreditation	Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll
Swedish Institute	Svenska Institutet, stiftelsen
Library of Talking Books and Braille Publications	Talboks- och punktskriftsbiblioteket
District and City Courts (97)	Tingsrätterna (97)
Judges Nomination Proposal Committee	Tjänsteförslagsnämnden för domstolsväsendet
Armed Forces' Enrolment Board	Totalförsvarets pliktverk
Swedish Defence Research Agency	Totalförsvarets forskningsinstitut

Swedish Board of Customs	Tullverket
Swedish Tourist Authority	Turistdelegationen
The National Board of Youth Affairs	Ungdomsstyrelsen
Universities and University Colleges	Universitet och högskolor
Aliens Appeals Board	Utlänningsnämnden
National Seed Testing and Certification Institute	Utsädeskontroll, statens
Swedish National Road Administration	Vägverket
National Water Supply and Sewage Tribunal	Vatten- och avloppsnämnd, statens
National Agency for Higher Education	Verket för högskoleservice (VHS)
Swedish Agency for Economic and Regional Development	Verket för näringslivsutveckling (NUTEK)
Swedish Research Council	Vetenskapsrådet
National Veterinary Institute	Veterinärmedicinska anstalt, statens
Swedish National Road and Transport Research Institute	Väg- och transportforskningsinstitut, statens
National Plant Variety Board	Växsortnämnd, statens
Swedish Prosecution Authority	Åklagarmyndigheten
Swedish Emergency Management Agency	Krisberedskapsmyndigheten
Board of Appeals of the Manna Mission	Överklagandenämnden för nämndemannauppdrag

VERENIGD KONINKRIJK

Cabinet Office

Office of the Parliamentary Counsel

Central Office of Information

Charity Commission

Crown Estate Commissioners (Vote Expenditure Only)

Crown Prosecution Service

Department for Business, Enterprise and Regulatory Reform

Competition Commission

Gas and Electricity Consumers' Council

Office of Manpower Economics

Department for Children, Schools and Families

Department of Communities and Local Government

Rent Assessment Panels

Department for Culture, Media and Sport

British Library

British Museum

Commission for Architecture and the Built Environment

The Gambling Commission

Historic Buildings and Monuments Commission for England (English Heritage)

Imperial War Museum

Museums, Libraries and Archives Council

National Gallery

National Maritime Museum

National Portrait Gallery

Natural History Museum

Science Museum

Tate Gallery

Victoria and Albert Museum

Wallace Collection

Department for Environment, Food and Rural Affairs

Agricultural Dwelling House Advisory Committees

Agricultural Land Tribunals

Agricultural Wages Board and Committees

Cattle Breeding Centre

Countryside Agency

Plant Variety Rights Office

Royal Botanic Gardens, Kew

Royal Commission on Environmental Pollution

Department of Health

Dental Practice Board

National Health Service Strategic Health Authorities

NHS Trusts

Prescription Pricing Authority

Department for Innovation, Universities and Skills

Higher Education Funding Council for England

National Weights and Measures Laboratory

Patent Office

Department for International Development

Department of the Procurator General and Treasury Solicitor

Legal Secretariat to the Law Officers

Department for Transport

Maritime and Coastguard Agency

Department for Work and Pensions

Disability Living Allowance Advisory Board

Independent Tribunal Service

Medical Boards and Examining Medical Officers (War Pensions)

Occupational Pensions Regulatory Authority

Regional Medical Service

Social Security Advisory Committee

Export Credits Guarantee Department

Foreign and Commonwealth Office

Wilton Park Conference Centre

Government Actuary's Department

Government Communications Headquarters

Home Office

HM Inspectorate of Constabulary

House of Commons

House of Lords

Ministry of Defence

Defence Equipment & Support

Meteorological Office

Ministry of Justice

Boundary Commission for England

Combined Tax Tribunal

Council on Tribunals

Court of Appeal - Criminal

Employment Appeals Tribunal

Employment Tribunals

HMCS Regions, Crown, County and Combined Courts (England and Wales)

Immigration Appellate Authorities

Immigration Adjudicators

Immigration Appeals Tribunal

Lands Tribunal

Law Commission

Legal Aid Fund (England and Wales)

Office of the Social Security Commissioners

Parole Board and Local Review Committees

Pensions Appeal Tribunals

Public Trust Office

Supreme Court Group (England and Wales)

Transport Tribunal

The National Archives

National Audit Office

National Savings and Investments

National School of Government

Northern Ireland Assembly Commission

Northern Ireland Court Service

Coroners Courts

County Courts

Court of Appeal and High Court of Justice in Northern Ireland

Crown Court

Enforcement of Judgements Office

Legal Aid Fund

Magistrates' Courts

Pensions Appeals Tribunals

Northern Ireland, Department for Employment and Learning

Northern Ireland, Department for Regional Development

Northern Ireland, Department for Social Development

Northern Ireland, Department of Agriculture and Rural Development

Northern Ireland, Department of Culture, Arts and Leisure

Northern Ireland, Department of Education

Northern Ireland, Department of Enterprise, Trade and Investment

Northern Ireland, Department of the Environment

Northern Ireland, Department of Finance and Personnel

Northern Ireland, Department of Health, Social Services and Public Safety

Northern Ireland, Office of the First Minister and Deputy First Minister

Northern Ireland Office

Crown Solicitor's Office

Department of the Director of Public Prosecutions for Northern Ireland

Forensic Science Laboratory of Northern Ireland

Office of the Chief Electoral Officer for Northern Ireland

Police Service of Northern Ireland

Probation Board for Northern Ireland

State Pathologist Service

Office of Fair Trading

Office for National Statistics

National Health Service Central Register

Office of the Parliamentary Commissioner for Administration and Health Service Commissioners

Paymaster General's Office

Postal Business of the Post Office

Privy Council Office

Public Record Office

HM Revenue and Customs

The Revenue and Customs Prosecutions Office

Royal Hospital, Chelsea

Royal Mint

Rural Payments Agency

Scotland, Auditor-General

Scotland, Crown Office and Procurator Fiscal Service

Scotland, General Register Office

Scotland, Queen's and Lord Treasurer's Remembrancer

Scotland, Registers of Scotland

The Scotland Office

The Scottish Ministers

Architecture and Design Scotland

Crofters Commission

Deer Commission for Scotland

Lands Tribunal for Scotland

National Galleries of Scotland

National Library of Scotland

National Museums of Scotland

Royal Botanic Garden, Edinburgh

Royal Commission on the Ancient and Historical Monuments of Scotland

Scottish Further and Higher Education Funding Council

Scottish Law Commission

Community Health Partnerships

Special Health Boards

Health Boards

The Office of the Accountant of Court

High Court of Justiciary

Court of Session

HM Inspectorate of Constabulary

Parole Board for Scotland

Pensions Appeal Tribunals

Scottish Land Court

Sheriff Courts

Scottish Police Services Authority

Office of the Social Security Commissioners

The Private Rented Housing Panel and Private Rented Housing Committees

Keeper of the Records of Scotland

The Scottish Parliamentary Body Corporate

HM Treasury

Office of Government Commerce

United Kingdom Debt Management Office

The Wales Office (Office of the Secretary of State for Wales)

The Welsh Ministers

Higher Education Funding Council for Wales

Local Government Boundary Commission for Wales

The Royal Commission on the Ancient and Historical Monuments of Wales

Valuation Tribunals (Wales)

Welsh National Health Service Trusts and Local Health Boards

Welsh Rent Assessment Panels

Aantekeningen bij bijlage 9-A, deel 2:

1. Onder "aanbestedende diensten van de lidstaten van de Unie" vallen tevens alle ondergeschikte entiteiten van een aanbestedende dienst van een lidstaat van de Unie, op voorwaarde dat de ondergeschikte entiteit geen afzonderlijke rechtspersoonlijkheid bezit.
2. Wat aanbestedingen door entiteiten op het gebied van defensie en veiligheid betreft, vallen enkel de niet-gevoelige en niet voor oorlogsvoering bestemde materialen in de lijst bij bijlage 9-D onder de overeenkomst.

BIJLAGE 9-B

NIET-CENTRALE ENTITEITEN DIE OPDRACHTEN PLAATSEN OVEREENKOMSTIG DE BEPALINGEN VAN DEZE OVEREENKOMST

DEEL 1

VERBINTENISSEN VAN SINGAPORE

Niet van toepassing voor Singapore (Singapore heeft geen niet-centrale overheden).

DEEL 2

VERBINTENISSEN VAN DE UNIE

Goederen (gespecificeerd in bijlage 9-D)	Drempelwaarde: 200 000 SDR
Diensten (gespecificeerd in bijlage 9-E)	Drempelwaarde: 200 000 SDR
Werken (gespecificeerd in bijlage 9-F)	Drempelwaarde: 5 000 000 SDR

1. Alle regionale of lokale aanbestedende diensten

Alle aanbestedende diensten van de bestuurlijke eenheden zoals gedefinieerd in Verordening (EG) nr. 1059/2003 ⁽¹⁾.

Voor de toepassing van hoofdstuk negen (Overheidsopdrachten) en deze bijlage:

- wordt onder "regionale aanbestedende diensten" verstaan aanbestedende diensten van de bestuurlijke eenheden die vallen onder NUTS 1 en 2, zoals bedoeld in Verordening (EG) nr. 1059/2003; en
- wordt onder "lokale aanbestedende diensten" verstaan aanbestedende diensten van de bestuurlijke eenheden die vallen onder NUTS 3 en kleinere bestuurlijke eenheden, zoals bedoeld in Verordening (EG) nr. 1059/2003.

2. Alle aanbestedende diensten die publiekrechtelijke instellingen zijn als omschreven in de EU-richtlijn inzake overheidsopdrachten ⁽²⁾.

Onder "publiekrechtelijke instelling" wordt elke instelling verstaan:

- die is opgericht met het specifieke doel te voorzien in behoeften van algemeen belang anders dan die van industriële of commerciële aard;
- die rechtspersoonlijkheid heeft; en
- waarvan ofwel de activiteiten in hoofdzaak door de staat, of door regionale of plaatselijke overheden of door andere publiekrechtelijke instellingen worden gefinancierd, ofwel het beheer onderworpen is aan het toezicht van deze laatste, ofwel de leden van het bestuurs-, het leidinggevende of het toezichthoudende orgaan voor meer dan de helft door de staat, de regionale of plaatselijke overheid of door andere publiekrechtelijke instellingen zijn aangewezen.

Een indicatieve lijst van de aanbestedende diensten die publiekrechtelijke instellingen zijn, is hierna opgenomen.

Indicatieve lijst van aanbestedende diensten die publiekrechtelijke instellingen zijn als omschreven in de EU-richtlijn inzake overheidsopdrachten

België

Instellingen

A

- Agence fédérale pour l'Accueil des demandeurs d'Asile – Federaal Agentschap voor Opvang van Asielzoekers
- Agence fédérale pour la Sécurité de la Chaîne alimentaire – Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen
- Agence fédérale de Contrôle nucléaire – Federaal Agentschap voor nucleaire Controle
- Agence wallonne à l'Exportation

⁽¹⁾ Verordening (EG) nr. 1059/2003 van het Europees Parlement en de Raad van 26 mei 2003 betreffende de opstelling van een gemeenschappelijke nomenclatuur van territoriale eenheden voor de statistiek (NUTS), PB EU L 154 van 21.6.2003, als gewijzigd.

⁽²⁾ Richtlijn 2014/24/EU van het Europees Parlement en de Raad van 26 februari 2014 betreffende het plaatsen van overheidsopdrachten en tot intrekking van Richtlijn 2004/18/EG, als gewijzigd (PB EU L 94 van 28.3.2014, blz. 65).

- Agence wallonne des Télécommunications
- Agence wallonne pour l'Intégration des Personnes handicapées
- Aquafin
- Arbeitsamt der Deutschsprachigen Gemeinschaft
- Archives générales du Royaume et Archives de l'Etat dans les Provinces – Algemeen Rijksarchief en Rijksarchief in de Provinciën

B

- Banque nationale de Belgique – Nationale Bank van België
- Belgisches Rundfunk- und Fernsehzentrum der Deutschsprachigen Gemeinschaft
- Berlaymont 2000
- Bibliothèque royale Albert Ier – Koninklijke Bibliotheek Albert I
- Bruxelles-Propreté – Agence régionale pour la Propreté – Net-Brussel – Gewestelijk Agentschap voor Netheid
- Bureau d'Intervention et de Restitution belge – Belgisch Interventie- en Restitutiebureau
- Bureau fédéral du Plan – Federaal Planbureau

C

- Caisse auxiliaire de Paiement des Allocations de Chômage – Hulpkas voor Werkloosheidsuitkeringen
- Caisse de Secours et de Prévoyance en Faveur des Marins – Hulp en Voorzorgskas voor Zeevarenden
- Caisse de Soins de Santé de la Société Nationale des Chemins de Fer Belges – Kas der Geneeskundige Verzorging van de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen
- Caisse nationale des Calamités – Nationale Kas voor Rampenschade
- Caisse spéciale de Compensation pour Allocations familiales en Faveur des Travailleurs occupés dans les Entreprises de Batellerie – Bijzondere Verrekenkas voor Gezinsvergoedingen ten Bate van de Arbeiders der Ondernemingen voor Binnenscheepvaart
- Caisse spéciale de Compensation pour Allocations familiales en Faveur des Travailleurs occupés dans les Entreprises de Chargement, Déchargement et Manutention de Marchandises dans les Ports, Débarcadères, Entrepôts et Stations (appelée habituellement "Caisse spéciale de Compensation pour Allocations familiales des Régions maritimes") – Bijzondere Verrekenkas voor Gezinsvergoedingen ten Bate van de Arbeiders gebezigd door Ladings- en Lossingsondernemingen en door de Stuwadoors in de Havens, Losplaatsen, Stapelplaatsen en Stations (gewoonlijk genoemd "Bijzondere Compensatiekas voor Kindertoelagen van de Zeevaartgewesten")
- Centre d'Etude de l'Energie nucléaire – Studiecentrum voor Kernenergie
- Centre de recherches agronomiques de Gembloux
- Centre hospitalier de Mons
- Centre hospitalier de Tournai
- Centre hospitalier universitaire de Liège
- Centre informatique pour la Région de Bruxelles-Capitale – Centrum voor Informatica voor het Brusselse Gewest
- Centre pour l'Egalité des Chances et la Lutte contre le Racisme – Centrum voor Gelijkheid van Kansen en voor Racismebestrijding
- Centre régional d'Aide aux Communes
- Centrum voor Bevolkings- en Gezinsstudiën
- Centrum voor Landbouwkundig Onderzoek te Gent
- Comité de Contrôle de l'Electricité et du Gaz – Contrôlec comité voor de Elektriciteit en het Gas

- Comité national de l'Energie – Nationaal Comité voor de Energie
- Commissariat général aux Relations internationales
- Commissariaat-generaal voor de Bevordering van de Lichamelijke Ontwikkeling, de Sport en de Openluchtrecreatie
- Commissariat général pour les Relations internationales de la Communauté française de Belgique
- Conseil central de l'Economie – Centrale Raad voor het Bedrijfsleven
- Conseil économique et social de la Région wallonne
- Conseil national du Travail – Nationale Arbeidsraad
- Conseil supérieur de la Justice – Hoge Raad voor de Justitie
- Conseil supérieur des Indépendants et des petites et moyennes Entreprises – Hoge Raad voor de Zelfstandigen en de Kleine en Middelgrote Ondernemingen
- Conseil supérieur des Classes moyennes
- Coopération technique belge – Belgische Technische Coöperatie

D

- Dienststelle der Deutschsprachigen Gemeinschaft für Personen mit einer Behinderung
- Dienst voor de Scheepvaart
- Dienst voor Infrastructuurwerken van het Gesubsidieerd Onderwijs
- Domus Flandria

E

- Entreprise publique des Technologies nouvelles de l'Information et de la Communication de la Communauté française
- Export Vlaanderen

F

- Financieringsfonds voor Schuldafbouw en Eenmalige Investeringsuitgaven
- Financieringsinstrument voor de Vlaamse Visserij- en Aquicultuursector
- Fonds Bijzondere Jeugdbijstand
- Fonds communautaire de Garantie des Bâtiments scolaires
- Fonds Culturele Infrastructuur
- Fonds de Participation
- Fonds de Vieillessement – Zilverfonds
- Fonds d'Aide médicale urgente – Fonds voor Dringende Geneeskundige Hulpverlening
- Fonds de Construction d'Institutions hospitalières et médico-sociales de la Communauté française
- Fonds de Pension pour les Pensions de Retraite du Personnel statutaire de Belgacom – Pensioenfondsen voor de rustpensioenen van het statutair personeel van Belgacom

- Fonds des Accidents du Travail – Fonds voor Arbeidsongevallen
  - Fonds d'Indemnisation des Travailleurs licenciés en cas de Fermeture d'Entreprises
  - Fonds tot Vergoeding van de in geval van Sluiting van Ondernemingen ontslagen Werknemers
  - Fonds du Logement des Familles nombreuses de la Région de Bruxelles-Capitale – Woningfonds van de Grote Gezinnen van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest
  - Fonds du Logement des Familles nombreuses de Wallonie
  - Fonds Film in Vlaanderen
  - Fonds national de Garantie des Bâtiments scolaires – Nationaal Waarborgfonds voor Schoolgebouwen
  - Fonds national de Garantie pour la Réparation des Dégâts houillers – Nationaal Waarborgfonds inzake Kolenmijnenschade
  - Fonds piscicole de Wallonie
  - Fonds pour le Financement des Prêts à des Etats étrangers – Fonds voor Financiering van de Leningen aan Vreemde Staten
  - Fonds pour la Rémunération des Mousses – Fonds voor Scheepsjongens
  - Fonds régional bruxellois de Refinancement des Trésoreries communales – Brussels Gewestelijk Herfinancieringsfonds van de Gemeentelijke Thesaurieën
  - Fonds voor Flankerend Economisch Beleid
  - Fonds wallon d'Avances pour la Réparation des Dommages provoqués par des Pompages et des Prises d'Eau souterraine
- G
- Garantiefonds der Deutschsprachigen Gemeinschaft für Schulbauten
  - Grindfonds
- H
- Herplaatsingfonds
  - Het Gemeenschapsonderwijs
  - Hulpfonds tot financieel herstel van de gemeenten
- I
- Institut belge de Normalisation – Belgisch Instituut voor Normalisatie
  - Institut belge des Services postaux et des Télécommunications – Belgisch Instituut voor Postdiensten en Telecommunicatie
  - Institut bruxellois francophone pour la Formation professionnelle
  - Institut bruxellois pour la Gestion de l'Environnement – Brussels Instituut voor Milieubeheer
  - Institut d'Aéronomie spatiale – Instituut voor Ruimte-Aeronomie
  - Institut de Formation permanente pour les Classes moyennes et les petites et moyennes Entreprises
  - Institut des Comptes nationaux – Instituut voor de Nationale Rekeningen
  - Institut d'Expertise vétérinaire – Instituut voor Veterinaire Keuring

- Institut du Patrimoine wallon
  - Institut für Aus- und Weiterbildung im Mittelstand und in kleinen und mittleren Unternehmen
  - Institut géographique national – Nationaal Geografisch Instituut
  - Institution pour le Développement de la Gazéification souterraine – Instelling voor de Ontwikkeling van de Ondergrondse Vergassing
  - Institution royale de Messine – Koninklijk Gesticht van Mesen
  - Institutions universitaires de droit public relevant de la Communauté flamande – Universitaire instellingen van publiek recht afhangende van de Vlaamse Gemeenschap
  - Institutions universitaires de droit public relevant de la Communauté française – Universitaire instellingen van publiek recht afhangende van de Franse Gemeenschap
  - Institut national des Industries extractives – Nationaal Instituut voor de Extractiebedrijven
  - Institut national de Recherche sur les Conditions de Travail – Nationaal Onderzoeksinstituut voor Arbeidsomstandigheden
  - Institut national des Invalides de Guerre, anciens Combattants et Victimes de Guerre – Nationaal Instituut voor Oorlogsinvaliden, Oudstrijders en Oorlogsslachtoffers
  - Institut national des Radioéléments – Nationaal Instituut voor Radio-Elementen
  - Institut national pour la Criminalistique et la Criminologie – Nationaal Instituut voor Criminalistiek en Criminologie
  - Institut pour l'Amélioration des Conditions de Travail – Instituut voor Verbetering van de Arbeidsvoorwaarden
  - Institut royal belge des Sciences naturelles – Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen
  - Institut royal du Patrimoine culturel – Koninklijk Instituut voor het Kunstpatrimonium
  - Institut royal météorologique de Belgique – Koninklijk Meteorologisch Instituut van België
  - Institut scientifique de Service public en Région wallonne
  - Institut scientifique de la Santé publique – Louis Pasteur – Wetenschappelijk Instituut Volksgezondheid - Louis Pasteur
  - Instituut voor de Aanmoediging van Innovatie door Wetenschap en Technologie in Vlaanderen
  - Instituut voor Bosbouw en Wildbeheer
  - Instituut voor het Archeologisch Patrimonium
  - Investeringsdienst voor de Vlaamse Autonome Hogescholen
  - Investeringsfonds voor Grond- en Woonbeleid voor Vlaams-Brabant
- J
- Jardin botanique national de Belgique – Nationale Plantentuin van België
- K
- Kind en Gezin
  - Koninklijk Museum voor Schone Kunsten te Antwerpen
- L
- Loterie nationale – Nationale Loterij

M

- Mémorial national du Fort de Breendonk – Nationaal Gedenkteken van het Fort van Breendonk
- Musée royal de l'Afrique centrale – Koninklijk Museum voor Midden- Afrika
- Musées royaux d'Art et d'Histoire – Koninklijke Musea voor Kunst en Geschiedenis
- Musées royaux des Beaux-Arts de Belgique – Koninklijke Musea voor Schone Kunsten van België

O

- Observatoire royal de Belgique – Koninklijke Sterrenwacht van België
- Office central d'Action sociale et culturelle du Ministère de la Défense – Centrale Dienst voor Sociale en Culturele Actie van het Ministerie van Defensie
- Office communautaire et régional de la Formation professionnelle et de L'Emploi
- Office de Contrôle des Assurances – Controledienst voor de Verzekeringen
- Office de Contrôle des Mutualités et des Unions nationales de Mutualités – Controledienst voor de Ziekenfondsen en de Landsbonden van Ziekenfondsen
- Office de la Naissance et de l'Enfance
- Office de Promotion du Tourisme
- Office de Sécurité sociale d'Outre-Mer – Dienst voor de Overzeese Sociale Zekerheid
- Office for Foreign Investors in Wallonia
- Office national d'Allocations familiales pour Travailleurs salariés – Rijksdienst voor Kinderbijslag voor Werknemers
- Office national de Sécurité sociale des Administrations provinciales et locales – Rijksdienst voor sociale zekerheid van de provinciale en plaatselijke overheidsdiensten
- Office national des Vacances annuelles – Rijksdienst voor Jaarlijkse Vakantie
- Office national du Ducroire – Nationale Delcrederedienst
- Office régional bruxellois de l'Emploi – Brusselse gewestelijke dienst voor arbeidsbemiddeling
- Office régional de Promotion de l'Agriculture et de l'Horticulture
- Office régional pour le Financement des Investissements communaux
- Office wallon de la Formation professionnelle et de l'Emploi
- Openbaar Psychiatrisch Zorgcentrum-Geel
- Openbaar Psychiatrisch Zorgcentrum-Rekem
- Openbare Afvalstoffenmaatschappij voor het Vlaams Gewest
- Orchestre national de Belgique – Nationaal Orkest van België
- Organisme national des Déchets radioactifs et des Matières fissiles – Nationale instelling voor radioactief afval en splijtstoffen

P

- Palais des Beaux-Arts – Paleis voor Schone Kunsten
- Participatiemaatschappij Vlaanderen

— Pool des Marins de la Marine marchande – Pool van de Zeelieden der Koopvaardij

R

— Radio et Télévision belge de la Communauté française

— Reproductiefonds voor de Vlaamse Musea

S

— Service d'Incendie et d'Aide médicale urgente de la Région de Bruxelles-Capitale – Brusselse Hoofdstedelijke Dienst voor Brandbestrijding en Dringende Medische Hulp

— Société belge d'Investissement pour les pays en développement – Belgische Investeringsmaatschappij voor Ontwikkelingslanden

— Société d'Assainissement et de Rénovation des Sites industriels dans l'Ouest du Brabant wallon

— Société de Garantie régionale

— Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen

— Société du Logement de la Région bruxelloise et sociétés agréées – Brusselse Gewestelijke Huisvestingsmaatschappij en erkende maatschappijen

— Société publique d'Aide à la Qualité de l'Environnement

— Société publique d'Administration des Bâtiments scolaires bruxellois

— Société publique d'Administration des Bâtiments scolaires du Brabant wallon

— Société publique d'Administration des Bâtiments scolaires du Hainaut

— Société publique d'Administration des Bâtiments scolaires de Namur

— Société publique d'Administration des Bâtiments scolaires de Liège

— Société publique d'Administration des Bâtiments scolaires du Luxembourg

— Société publique de Gestion de l'Eau

— Société wallonne du Logement et sociétés agréées

— Sofibail

— Sofibru

— Sofico

T

— Théâtre national

— Théâtre royal de la Monnaie – De Koninklijke Muntchouwborg

— Toerisme Vlaanderen

— Tunnel Liefkenshoek

U

— Universitair Ziekenhuis Gent

V

— Vlaams Commissariaat voor de Media

- Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding
- Vlaams Egalisatie Rente Fonds
- Vlaamse Hogescholenraad
- Vlaamse Huisvestingsmaatschappij en erkende maatschappijen
- Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek
- Vlaamse Interuniversitaire Raad
- Vlaamse Landmaatschappij
- Vlaamse Milieuholding
- Vlaamse Milieumaatschappij
- Vlaamse Onderwijsraad
- Vlaamse Opera
- Vlaamse Radio- en Televisieomroep
- Vlaamse Reguleringsinstantie voor de Elektriciteit- en Gasmarkt
- Vlaamse Stichting voor Verkeerskunde
- Vlaams Fonds voor de Lastendelging
- Vlaams Fonds voor de Letteren
- Vlaams Fonds voor de Sociale Integratie van Personen met een Handicap
- Vlaams Informatiecentrum over Land- en Tuinbouw
- Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden
- Vlaams Instituut voor de bevordering van het Wetenschappelijk-Technologisch Onderzoek in de Industrie
- Vlaams Instituut voor Gezondheidspromotie
- Vlaams Instituut voor het Zelfstandig ondernemen
- Vlaams Landbouwinvesteringsfonds
- Vlaams Promotiecentrum voor Agro- en Visserijmarketing
- Vlaams Zorgfonds
- Vlaams Woningfonds voor Grote Gezinnen

Bulgarije

Instellingen

- Икономически и социален съвет (Economic and Social Council)
- Национален осигурителен институт (National Social Security Institute)
- Национална здравноосигурителна каса (National Health Insurance Fund)
- Български червен кръст (Bulgarian Red Cross)
- Българска академия на науките (Bulgarian Academy of Sciences)

- Национален център за аграрни науки (National Centre for Agrarian Science)
- Български институт за стандартизация (Bulgarian Institute for Standardisation)
- Българско национално радио (Bulgarian National Radio)
- Българска национална телевизия (Bulgarian National Television)

Categorieën

Overheidsbedrijven in de zin van artikel 62, lid 3, van de Търговския закон (обн., ДВ, бр.48/18.6.1991):

- Национална компания "Железопътна инфраструктура"
- ДП "Пристанищна инфраструктура"
- ДП "Ръководство на въздушното движение"
- ДП "Строителство и възстановяване"
- ДП "Транспортно строителство и възстановяване"
- ДП "Съобщително строителство и възстановяване"
- ДП "Радиоактивни отпадъци"
- ДП "Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда"
- ДП "Български спортен тотализатор"
- ДП "Държавна парично-предметна лотария"
- ДП "Кабюк", Шумен
- ДП "Фонд затворно дело"
- Държавни дивечовъдни станции (State game breeding stations)

Staatsuniversiteiten, opgericht overeenkomstig artikel 13 van de Закон за висшето образование (обн., ДВ, бр.112/27.12.1995):

- Аграрен университет – Пловдив (Agricultural University – Plovdiv)
- Академия за музикално, танцово и изобразително изкуство – Пловдив (Academy of Music, Dance and Fine Arts – Plovdiv)
- Академия на Министерството на вътрешните работи
- Великотърновски университет "Св. св. Кирил и Методий" (St. Cyril and St. Methodius University of Veliko Tarnovo)
- Висше военноморско училище "Н. Й. Вапцаров" – Варна (N. Y. Vaptsarov Naval Academy – Varna)
- Висше строително училище "Любен Каравелов" – София (Civil Engineering Higher School "Lyuben Karavelov" – Sofia)
- Висше транспортно училище "Тодор Каблешков" – София (Higher School of Transport "Todor Kableshkov" – Sofia)
- Военна академия "Г. С. Раковски" – София (Military Academy "G. S. Rakovski" – Sofia)
- Национална музикална академия "Проф. Панчо Владигеров" – София (State Academy of Music "Prof. Pancho Vladigerov" – Sofia)
- Икономически университет – Варна (University of Economics – Varna)
- Колеж по телекомуникации и пощи – София (College of Telecommunications and Posts – Sofia)
- Лесотехнически университет – София (University of Forestry – Sofia)

- Медицински университет "Проф. д-р Параскев Иванов Стоянов" – Варна (Medical University "Prof. D-r Paraskev Stoyanov" – Varna)
  - Медицински университет – Плевен (Medical University – Pleven)
  - Медицински университет – Пловдив (Medical University – Plovdiv)
  - Медицински университет – София (Medical University – Sofia)
  - Минно-геоложки университет "Св. Иван Рилски" – София (University of Mining and Geology "St. Ivan Rilski" – Sofia)
  - Национален военен университет "Васил Левски" – Велико Търново (National Military University "Vasil Levski" – Veliko Tarnovo)
  - Национална академия за театрално и филмово изкуство "Кръстьо Сарафов" – София (National Academy of Theatre and Film Arts "Krasyo Sarafov" – Sofia)
  - Национална спортна академия "Васил Левски" – София (National Sports Academy "Vasil Levski" – Sofia)
  - Национална художествена академия – София (National Academy of Arts – Sofia)
  - Пловдивски университет "Паисий Хилендарски" (Plovdiv University "Paisiy Hilendarski")
  - Русенски университет "Ангел Кънчев" (Ruse University "Angel Kanchev")
  - Софийски университет "Св. Климент Охридски" (Sofia University "St. Kliment Ohridski")
  - Специализирано висше училище по библиотекознание и информационни технологии – София (Specialised Higher School on Library Science and Information Technologies – Sofia)
  - Стопанска академия "Д. А. Ценов" – Свищов (Academy of Economics "D. A. Tsenov" – Svishtov)
  - Технически университет – Варна (Technical University – Varna)
  - Технически университет – Габрово (Technical University – Gabrovo)
  - Технически университет – София (Technical University – Sofia)
  - Тракийски университет – Стара Загора (Trakia University – Stara Zagora)
  - Университет "Проф. д-р Асен Златаров" – Бургас (University "Prof. D-r Asen Zlatarov" – Burgas)
  - Университет за национално и световно стопанство – София (University of National and World Economy – Sofia)
  - Университет по архитектура, строителство и геодезия – София (University of Architecture, Civil Engineering and Geodesy – Sofia)
  - Университет по хранителни технологии – Пловдив (University of Food Technologies – Plovdiv)
  - Химико-технологичен и металургичен университет – София (University of Chemical Technology and Metallurgy – Sofia)
  - Шуменски университет "Епископ Константин Преславски" (Shumen University "Konstantin Preslavski")
  - Югозападен университет "Неофит Рилски" – Благоевград (South-West University "Neofit Rilski" – Blagoevgrad)
- Staats- en gemeentelijke scholen in de zin van de Закон за народната просвета (обн., ДВ, бр. 86/18.10.1991).
- Culturele instellingen in de zin van de Закон за закрила и развитие на културата (обн., ДВ, бр.50/1.6.1999):
- Народна библиотека "Св. св. Кирил и Методий" (National Library St. Cyril and St. Methodius)
  - Българска национална фонотека (Bulgarian National Records Library)

- Българска национална филмотека (Bulgarian National Film Library)
- Национален фонд "Култура" (National Culture Fund)
- Национален институт за паметниците на културата (National Institute for Monuments of Culture)
- Театри (Theatres)
- Оперни, филхармонии и ансамбли (Operas, philharmonic orchestras, ensembles)
- Музеи и галерии (Museums and galleries)
- Училища по изкуствата и културата (Art and culture schools)
- Български културни институти в чужбина (Bulgarian cultural institutes abroad)

Staats- en gemeentelijke medische instellingen als bedoeld in artikel 3, lid 1, van de Закон за лечебните заведения (обн., ДВ, бр.62/9.7.1999).

Medische instellingen als bedoeld in artikel 5, lid 1, van de Закон за лечебните заведения (обн., ДВ, бр.62/9.7.1999):

- Домове за медико-социални грижи за деца (Medical and social care institutions for children)
- Лечебни заведения за стационарна психиатрична помощ (Medical institutions for inpatient psychiatric care)
- Центрове за спешна медицинска помощ (Centres for emergency medical care)
- Центрове за трансфузионна хематология (Centres for transfusion haematology)
- Болница "Лозенец" (Hospital "Lozenets")
- Военномедицинска академия (Military Medical Academy)
- Медицински институт на Министерство на вътрешните работи (Medical Institute to the Ministry of the Interior)
- Лечебни заведения към Министерството на правосъдието (Medical institutions to the Ministry of Justice)
- Лечебни заведения към Министерството на транспорта (Medical institutions to the Ministry of Transport)

Rechtspersonen van niet-commerciële aard die krachtens de "Закон за юридическите лица с нестопанска цел" (обн., ДВ, бр.81/6.10.2000) zijn opgericht om te voorzien in behoeften van algemeen belang, en die voldoen aan de voorwaarden van § 1, punt 21, van de Закон за обществените поръчки (обн., ДВ, бр. 28/6.4.2004).

Tsjechische Republiek

- Pozemkový fond en andere staatsfondsen
- Česká národní banka
- Česká televize
- Český rozhlas
- Rada pro rozhlasové a televizní vysílání
- Všeobecná zdravotní pojišťovna České republiky
- Zdravotní pojišťovna ministerstva vnitra ČR
- Universiteiten

en andere juridische entiteiten die bij een speciale wet zijn opgericht en die voor hun werkzaamheden met inachtneming van de budgettaire regels middelen gebruiken uit de overheidsbegroting, overheidsfondsen, bijdragen van internationale instellingen, en de begroting van districtsoverheden of territoriale eenheden met zelfbestuur.

Denemarken

Instellingen

- Danmarks Radio
- Det landsdækkende TV2
- Danmarks Nationalbank
- Sund og Bælt Holding A/S
- A/S Storebælt
- A/S Øresund
- Øresundskonsortiet
- Metroselskabet I/S
- Arealudviklingsselskabet I/S
- Statens og Kommunernes Indkøbsservice
- Arbejdsmarkedets Tillægspension
- Arbejdsmarkedets Feriefond
- Lønmodtagernes Dyrtidsfond
- Naviair

Categorieën

- De Almene Boligorganisationer (social housing organisations)
- Andre forvaltningssubjekter (other public administrative bodies)
- Universiteterne, jf. lovbekendtgørelse nr. 1368 af 7. december 2007 af lov om universiteter (Universities, see Consolidation Act nr. 1368 of 7 December 2007 on universities)

Duitsland

Categorieën

Publiekrechtelijke rechtspersonen

Publiekrechtelijke lichamen, instellingen en stichtingen die zijn opgericht door de centrale overheid, de deelstaten of lokale overheden, met name:

1) Lichamen

- Wissenschaftliche Hochschulen und verfasste Studentenschaften – (universities and established student bodies),
- berufsständige Vereinigungen (Rechtsanwalts-, Notar-, Steuerberater-, Wirtschaftsprüfer-, Architekten-, Ärzte- und Apothekerkammern) – [professional associations representing lawyers, notaries, tax consultants, accountants, architects, medical practitioners and pharmacists],
- Wirtschaftsvereinigungen (Landwirtschafts-, Handwerks-, Industrie- und Handelskammern, Handwerksinnungen, Handwerkerschaften) – [business and trade associations: agricultural and craft associations, chambers of industry and commerce, craftsmen's guilds, tradesmen's associations],
- Sozialversicherungen (Krankenkassen, Unfall- und Rentenversicherungsträger) – [social security institutions: health, accident and pension insurance funds],
- kassenärztliche Vereinigungen – (associations of panel doctors),

— Genossenschaften und Verbände – (cooperatives and other associations).

2) Instellingen en stichtingen

Niet-bedrijfsmatige en niet-commerciële instellingen die onder staatstoezicht staan en het algemeen belang dienen, met name:

— Rechtsfähige Bundesanstalten – (Federal institutions having legal capacity),

— Versorgungsanstalten und Studentenwerke – (pension organisations and students' unions),

— Kultur-, Wohlfahrts- und Hilfsstiftungen – (cultural, welfare and relief foundations).

Privaatrechtelijke rechtspersonen

Niet-bedrijfsmatige en niet-commerciële instellingen die onder staatstoezicht staan en het algemeen belang dienen, met inbegrip van de "kommunale Versorgungsunternehmen" (gemeentelijke nutsbedrijven):

— Gesundheitswesen (Krankenhäuser, Kurmittelbetriebe, medizinische Forschungseinrichtungen, Untersuchungs- und Tierkörperbeseitigungsanstalten) – [health: hospitals, health resort establishments, medical research institutes, testing and carcass-disposal establishments],

— Kultur (öffentliche Bühnen, Orchester, Museen, Bibliotheken, Archive, zoologische und botanische Gärten) – [culture: public theatres, orchestras, museums, libraries, archives, zoological and botanical gardens],

— Soziales (Kindergärten, Kindertagesheime, Erholungseinrichtungen, Kinder- und Jugendheime, Freizeiteinrichtungen, Gemeinschafts- und Bürgerhäuser, Frauenhäuser, Altersheime, Obdachlosenunterkünfte) – [social welfare: nursery schools, children's playschools, rest-homes, children's homes, hostels for young people, leisure centres, community and civic centres, homes for battered wives, old people's homes, accommodation for the homeless],

— Sport (Schwimmbäder, Sportanlagen und -einrichtungen) – [sport: swimming baths, sports facilities],

— Sicherheit (Feuerwehren, Rettungsdienste) – [safety: fire brigades, other emergency services],

— Bildung (Umschulungs-, Aus-, Fort- und Weiterbildungseinrichtungen, Volksschulen) [education: training, further training and retraining establishments, adult evening classes],

— Wissenschaft, Forschung und Entwicklung (Großforschungseinrichtungen, wissenschaftliche Gesellschaften und Vereine, Wissenschaftsförderung) – [science, research and development: large-scale research institutes, scientific societies and associations, bodies promoting science],

— Entsorgung (Straßenreinigung, Abfall- und Abwasserbeseitigung) – [refuse and garbage disposal services: street cleaning, waste and sewage disposal],

— Bauwesen und Wohnungswirtschaft (Stadtplanung, Stadtentwicklung, Wohnungsunternehmen soweit im Allgemeininteresse tätig, Wohnraumvermittlung) – [building, civil engineering and housing: town planning, urban development, housing, enterprises (insofar as they operate in the general interest), housing agency services],

— Wirtschaft (Wirtschaftsförderungsgesellschaften) – (economy: organizations promoting economic development),

— Friedhofs- und Bestattungswesen – (cemeteries and burial services),

— Zusammenarbeit mit den Entwicklungsländern (Finanzierung, technische Zusammenarbeit, Entwicklungshilfe, Ausbildung) – [cooperation with developing countries: financing, technical cooperation, development aid, training].

Estland

— Eesti Kunstiakadeemia

— Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia

— Eesti Maaülikool

— Eesti Teaduste Akadeemia

- Eesti Rahvusringhaaling
- Tagatisfond
- Kaitseliit
- Keemilise ja Bioloogilise Füüsika Instituut
- Eesti Haigekassa
- Eesti Kultuurkapital
- Notarite Koda
- Rahvusooper Estonia
- Eesti Rahvusraamatukogu
- Tallinna Ülikool
- Tallinna Tehnikaülikool
- Tartu Ülikool
- Eesti Advokatuur
- Audiitorkogu
- Eesti Töötukassa
- Eesti Arengufond

Categorieën

Andere publiekrechtelijke rechtspersonen of privaatrechtelijke rechtspersonen overeenkomstig artikel 10, lid 2, van de Wet inzake overheidsopdrachten (RT I 21.7.2007, 15, 76).

Ierland

Instellingen

- Enterprise Ireland [Marketing, technology and enterprise development]
- Forfás [Policy and advice for enterprise, trade, science, technology and innovation]
- Industrial Development Authority
- FÁS [Industrial and employment training]
- Health and Safety Authority
- Bord Fáilte Éireann – [Tourism development]
- CERT [Training in hotel, catering and tourism industries]
- Irish Sports Council
- National Roads Authority
- Údarás na Gaeltachta – [Authority for Gaelic speaking regions]
- Teagasc [Agricultural research, training and development]
- An Bord Bia – [Food industry promotion]

- Irish Horseracing Authority
- Bord na gCon – [Greyhound racing support and development]
- Marine Institute
- Bord Iascaigh Mhara – [Fisheries Development]
- Equality Authority
- Legal Aid Board
- Forbas [Forbairt]

Categorieën

- Health Service Executive
- Ziekenhuizen en soortgelijke publieke instellingen
- Vocational Education Committees (comités voor beroepsopleiding)
- Colleges en soortgelijke publieke onderwijsinstellingen
- Central & Regional Fishery Boards (centrale en regionale raden voor de visserij)
- Regionale toerismeorganisaties
- Nationale toezichthoudende en beroepsinstanties (in de sector telecommunicatie, energie, stedenbouw enz.)
- Diensten die zijn opgericht om bijzondere functies te vervullen of om te voldoen aan de behoeften van diverse overheidssectoren (bv. Healthcare Materials Management Board, Health Sector Employers Agency, Local Government Computer Services Board, Environmental Protection Agency, National Safety Council, Institute of Public Administration, Economic and Social Research Institute, National Standards Authority)
- Andere publieke instellingen die vallen onder de definitie van publiekrechtelijke instelling.

Griekenland

Categorieën

- a) Overheidsbedrijven en -diensten.
- b) Privaatrechtelijke rechtspersonen die in handen zijn van de overheid of die volgens de toepasselijke bepalingen regelmatig worden gesubsidieerd uit staatsmiddelen ten belope van ten minste 50 % van hun jaarlijkse begroting of waarin de staat een belang heeft van ten minste 51 %.
- c) Privaatrechtelijke rechtspersonen die in handen zijn van publiekrechtelijke rechtspersonen, lokale overheden ongeacht hun bestuurlijk niveau, met inbegrip van de Griekse centrale vereniging van lokale overheden (K.E.Δ.K.E.), lokale verenigingen van gemeenten, alsook overheidsbedrijven en -diensten, en de onder b) genoemde rechtspersonen, of die volgens de toepasselijke bepalingen of hun eigen statuten regelmatig door hen worden gesubsidieerd ten belope van ten minste 50 % van hun jaarlijkse begroting, of de bovengenoemde rechtspersonen die een belang van ten minste 51 % in die publiekrechtelijke rechtspersonen bezitten.

Spanje

Categorieën

- Publiekrechtelijke instellingen en entiteiten die onder de "Ley 30/2007, de 30 de octubre, de Contratos del sector público" (Spaanse wetgeving inzake overheidsopdrachten), overeenkomstig artikel 3, vallen, behalve die welke deel uitmaken van de Administración General del Estado (centrale overheid), de Administración de las Comunidades Autónomas (overheid van de autonome regio's) en de Corporaciones Locales (lokale overheid).
- Entidades Gestoras y Servicios Comunes de la Seguridad Social (bestuurlijke entiteiten en gemeenschappelijke diensten op het gebied van de volksgezondheid en de sociale zekerheid).

Frankrijk

Instellingen

- Compagnies et établissements consulaires, chambres de commerce et d'industrie (CCI), chambres des métiers et chambres d'agriculture

Categorieën

1) Nationale publieke instellingen:

- Académie des Beaux-arts
- Académie française
- Académie des inscriptions et belles-lettres
- Académie des sciences
- Académie des sciences morales et politiques
- Banque de France
- Centre de coopération internationale en recherche agronomique pour le développement
- Ecoles d'architecture
- Imprimerie Nationale
- Institut national de la consommation
- Réunion des musées nationaux
- Thermes nationaux – Aix-les-Bains
- Ecole Technique professionnelle agricole et forestière de Meymac (Corrèze)
- Ecole de Sylviculture de Croigny
- Ecole de Viticulture et d'œnologie de la Tour Blanche (Gironde)
- Groupements d'intérêt public; exemples:
  - Agence EduFrance
  - ODIT France (observation, développement et ingénierie touristique)
  - Agence nationale de lutte contre l'illettrisme

2) Regionale, departementale of lokale aan de overheid gelieerde instellingen:

- Collèges
- Lycées
- Etablissements publics locaux d'enseignement et de formation professionnelle agricole
- Etablissements publics hospitaliers (par exemple: l'Hôpital Départemental Dufresne-Sommeiller)
- Offices publics de l'habitat

3) Groeperingen van territoriale instellingen:

- Etablissements publics de coopération intercommunale
- Institutions interdépartementales et interrégionales

— Syndicat des transports d'Ile-de-France

Kroatië

— Agency Alan d.o.o.

— APIS IT d.o.o – Information Systems and Information Technologies Support Agency

— National Folk Dance Ensemble of Croatia "Lado"

— CARnet (Croatian Academic and Research Network)

— Help and care centres

— Social welfare centres

— Social care homes

— Health care centres

— State archives

— State Institute for Nature Protection

— Fund for Financing the Decommissioning of the Krško Nuclear Power Plant and the Disposal of NEK Radioactive Waste and Spent Nuclear Fuel

— Fund for Indemnification of Seized Property

— Fund for Reconstruction and Development of Vukovar

— Fund for Professional Rehabilitation and Employment of People with Disabilities

— Environmental Protection and Energy Efficiency Fund

— Croatian Academy of Science and Arts

— Croatian Bank for Reconstruction and Development

— Hrvatska kontrola zračne plovidbe d.o.o. (Croatia Control Ltd.)

— Hrvatska lutrija d.o.o. (Croatian Lottery)

— Croatian Heritage Foundation

— Croatian Chamber of Agriculture

— Croatian Radio Television

— Croatian Association of Technological Culture

— Croatian Audiovisual Centre

— Croatian Centre for Horse Breeding – State Stud Farms Đakovo and Lipik

— Croatian Centre for Agriculture, Food and Rural Affairs

— Croatian Mine Action Centre

— Croatian Memorial-Documentation Centre of the Homeland War

— Croatian Olympic Committee

— Croatian Energy Market Operator

- Croatian Paralympic Committee
- Croatian Register of Shipping
- Croatian Conservation Institute
- Croatian Deaf Sport Federation
- Croatian Institute of Emergency Medicine
- Croatian National Institute of Public Health
- Croatian Institute for Mental Health
- Croatian Institute for Pension Insurance
- Croatian Standards Institute
- Croatian Institute for Telemedicine
- Croatian Institute for Toxicology and Anti-doping
- Croatian National Institute of Transfusion Medicine
- Croatian Employment Service
- Croatian Institute for Health Protection and Safety at Work
- Croatian Institute for Health Insurance
- Croatian Institute for Health Insurance of Occupational Health
- Jadrolinija (shipping company)
- Public Institution Croatian Olympic Centre
- Higher education public institutions
- National parks public institutions
- Nature parks public institutions
- Public scientific institutes
- Theatres, museums, galleries, libraries and other institutions in the field of culture established by the Republic of Croatia or local and regional self-government units
- Penitentiaries
- Clinical hospitals
- Clinical hospital centres
- Clinics
- "Miroslav Krleža" Institute of Lexicography
- Port Authorities
- Sanatoriums
- Pharmacies founded by the units of regional self-government
- Matica hrvatska (Matrix Croatia)

- International Centre for Underwater Archaeology
- National and University Library
- National Foundation for Support to the Pupil and Student Standard of Living
- National Foundation for Civil Society Development
- National Foundation for Science, Higher Education and Technological Development of the Republic of Croatia
- National Centre for External Evaluation of Education
- National Council for Higher Education
- National Council for Science
- Official Gazette (Narodne novine d.d.)
- Educational/correctional institutes
- Educational institutions founded by the Republic of Croatia or units of local and regional self-government
- General hospitals
- Plovput d.o.o. (State-owned company in charge of safety of navigation)
- Polyclinics
- Special hospitals
- Central Register of Insured Persons
- University Computing Centre
- Sports associations
- Sports federations
- Emergency medical treatment institutions
- Palliative care institutions
- Health care institutions
- Foundation of Police Solidarity
- Prisons
- Institute for the Restoration of Dubrovnik
- Institute for Seed and Seedlings
- Public health institutes
- Aeronautical Technical Centre (Zrakoplovno – tehnički centar d.d.)
- County road administrations
- Center for Monitoring business activities in the energy sector and investments

Italië

Instellingen

- Società Stretto di Messina S.p.A.

- Mostra d'oltremare S.p.A.
- Ente nazionale per l'aviazione civile - ENAC
- Società nazionale per l'assistenza al volo S.p.A. - ENAV
- ANAS S.p.A.

Categorieën

- Consorzi per le opere idrauliche (consortia for water engineering works)
- Università statali, gli istituti universitari statali, i consorzi per i lavori interessanti le università (State universities, State university institutes, consortia for university development work)
- Istituzioni pubbliche di assistenza e di beneficenza (public welfare and benevolent institutions)
- Istituti superiori scientifici e culturali, osservatori astronomici, astrofisici, geofisici o vulcanologici (higher scientific and cultural institutes, astronomical, astrophysical, geophysical or vulcanological observatories)
- Enti di ricerca e sperimentazione (organizations conducting research and experimental work)
- Enti che gestiscono forme obbligatorie di previdenza e di assistenza (agencies administering compulsory social security and welfare schemes)
- Consorzi di bonifica (land reclamation consortia)
- Enti di sviluppo e di irrigazione (development or irrigation agencies)
- Consorzi per le aree industriali (associations for industrial areas)
- Enti preposti a servizi di pubblico interesse (organizations providing services in the public interest)
- Enti pubblici preposti ad attività di spettacolo, sportive, turistiche e del tempo libero (public bodies engaged in - entertainment, sport, tourism and leisure activities)
- Enti culturali e di promozione artistica (organizations promoting culture and artistic activities)

Cyprus

- Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου
- Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς Κύπρου
- Επίτροπος Ρυθμίσεως Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών και Ταχυδρομείων
- Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας Κύπρου
- Εφοριακό Συμβούλιο
- Συμβούλιο Εγγραφής και Ελέγχου Εργοληπτών
- Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπρου
- Πανεπιστήμιο Κύπρου
- Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου
- Ένωση Δήμων
- Ένωση Κοινοτήτων
- Αναπτυξιακή Εταιρεία Λάρνακας
- Ταμείο Κοινωνικής Συνοχής

- Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων
- Ταμείο Πλεονάζοντος Προσωπικού
- Κεντρικό Ταμείο Αδειών
- Αντιναρκωτικό Συμβούλιο Κύπρου
- Ογκολογικό Κέντρο της Τράπεζας Κύπρου
- Οργανισμός Ασφάλισης Υγείας
- Ινστιτούτο Γενετικής και Νευρολογίας
- Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου
- Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου
- Οργανισμός Χρηματοδοτήσεως Στέγης
- Κεντρικός Φορέας Ισότιμης Κατανομής Βαρών
- Ίδρυμα Κρατικών Υποτροφιών Κύπρου
- Κυπριακός Οργανισμός Αγροτικών Πληρωμών
- Οργανισμός Γεωργικής Ασφάλισης
- Ειδικό Ταμείο Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας και Εξοικονόμησης Ενέργειας
- Συμβούλιο Ελαιοκομικών Προϊόντων
- Οργανισμός Κυπριακής Γαλακτοκομικής Βιομηχανίας
- Συμβούλιο Αμπελοοινικών Προϊόντων
- Συμβούλιο Εμπορίας Κυπριακών Πατατών
- Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Κύπρου
- Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου
- Οργανισμός Νεολαίας Κύπρου
- Κυπριακόν Πρακτορείον Ειδήσεων
- Θεατρικός Οργανισμός Κύπρου
- Κυπριακός Οργανισμός Αθλητισμού
- Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού Κύπρου
- Αρχή Κρατικών Εκθέσεων Κύπρου
- Ελεγκτική Υπηρεσία Συνεργατικών Εταιρειών
- Κυπριακός Οργανισμός Τουρισμού
- Κυπριακός Οργανισμός Αναπτύξεως Γης
- Συμβούλια Αποχτεύσεων (This category refers to the Συμβούλια Αποχτεύσεων established and operating according to the Provisions of the Αποχτευτικών Συστημάτων Νόμου Ν.1(Ι) of 1971)

- Συμβούλια Σφαγείων (This category refers to the Κεντρικά και Κοινοτικά Συμβούλια Σφαγείων run by local authorities, established and operating according to the provisions of the Σφαγείων Νόμου Ν.26(Ι) of 2003)
- Σχολικές Εφορείες (This category refers to the Σχολικές Εφορείες established and operating according to the provisions of the Σχολικών Εφορειών Νόμου Ν.108 of 2003)
- Ταμείο Θήρας
- Κυπριακός Οργανισμός Διαχείρισης Αποθεμάτων Πετρελαιοειδών
- Ίδρυμα Τεχνολογίας Κύπρου
- Ίδρυμα Προώθησης Έρευνας
- Ίδρυμα Ενέργειας Κύπρου
- Ειδικό Ταμείο Παραχώρησης Επιδόματος Διακίνησης Αναπήρων
- Ταμείο Ευημερίας Εθνοφρουρού
- Ίδρυμα Πολιτισμού Κύπρου

Letland

- Privaatrechtelijke organisaties die hun aankopen doen overeenkomstig "Publisko iepirkumu likuma prasībām".

Litouwen

- Onderzoeksinstituten en onderwijsinstellingen (hogeronderwijsinstellingen, instellingen voor wetenschappelijk onderzoek, onderzoekscentra, technologieparken en andere instellingen die zich bezighouden met de evaluatie of organisatie van onderzoek en onderwijs)
- Onderwijsinstellingen (zoals instellingen voor hoger onderwijs, beroepsonderwijs, algemeen vormend onderwijs, informeel onderwijs, bijzonder onderwijs en kleuterscholen)
- Culturele instellingen (zoals schouwburgen, musea en bibliotheken)
- Nationale instellingen voor gezondheidszorg (zoals instellingen voor de individuele gezondheidszorg, instellingen ter bescherming van de volksgezondheid en farmaceutische instellingen)
- Socialezorginstellingen
- Instellingen voor lichamelijke opvoeding en sport (zoals sportclubs, sportscholen, sportcentra en sportaccommodaties)
- Instellingen voor de nationale defensie
- Instellingen voor milieubescherming
- Instellingen voor de openbare orde en veiligheid
- Reddingsdiensten en instellingen voor de burgerbescherming
- Toerismebureaus (zoals VVV's en dergelijke toeristische diensten)
- Andere publieke en particuliere personen overeenkomstig de voorwaarden van artikel 4, lid 2, van de Wet inzake overheidsopdrachten ("Valstybės žiniuos" (Staatsblad) nr. 84-2000, 1996; nr. 4-102, 2006).

Luxemburg

- Overheidsinstellingen die onder het toezicht van een lid van de regering ressorteren:
  - Fonds d'Urbanisation et d'Aménagement du Plateau de Kirchberg
  - Fonds de Rénovation de Quatre Îlots de la Vieille Ville de Luxembourg
  - Fonds Belval
  - Établissements publics placés sous la surveillance des communes (instellingen die onder het toezicht van de gemeenten ressorteren)
- Syndicats de communes créés en vertu de la loi du 23 février 2001 concernant les syndicats de communes (verenigingen van "gemeenten" die zijn opgericht op grond van de wet van 23 februari 2001 betreffende de verenigingen van "gemeenten").

Hongarije

Instellingen

- Egyes költségvetési szervek (certain budgetary organs)
- Az elkülönített állami pénzalapok kezelője (managing bodies of the separate state funds)
- A közalapítványok (public foundations)
- A Magyar Nemzeti Bank
- A Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt.
- A Magyar Fejlesztési Bank Részvénytársaság
- A Magyar Távirati Iroda Részvénytársaság
- A közszolgálati műsorszolgáltatók (public service broadcasters)
- Azok a közműsor-szolgáltatók, amelyek működését többségi részben állami, illetve önkormányzati költségvetésből finanszírozzák (public broadcasters financed, for the most part, from public budget)
- Az Országos Rádió és Televízió Testület

Categorieën

- Organisaties die zijn opgericht om te voorzien in behoeften van algemeen belang, die geen bedrijfsmatig of commercieel karakter hebben en die onder toezicht staan van de overheid dan wel grotendeels door de overheid (uit de overheidsbegroting) worden gefinancierd
- Organisaties die zijn opgericht bij wet waarin hun publieke taken en werkzaamheden zijn vastgesteld, en die onder toezicht staan van de overheid dan wel grotendeels door de overheid (uit de overheidsbegroting) worden gefinancierd
- Organisaties die door de overheid zijn opgericht om bepaalde van haar basisactiviteiten uit te voeren, en die onder toezicht staan van de overheid

Malta

- Uffiċċju tal-Prim Ministru (Office of the Prime Minister)
  - Kunsill Malti Għall-Iżvilupp Ekonomiku u Soċjali (Malta Council for Economic and Social Development)
  - Awtorità tax-Xandir (Broadcasting Authority)
  - Industrial Projects and Services Ltd.
  - Kunsill ta' Malta għax-Xjenza u Teknoloġija (Malta Council for Science and Technology)
- Ministeru tal-Finanzi (Ministry of Finance)
  - Awtorità għas-Servizzi Finanzjarji ta' Malta (Malta Financial Services Authority)

- Borża ta' Malta (Malta Stock Exchange)
- Awtorità dwar Lotteriji u l-Loghob (Lotteries and Gaming Authority)
- Awtorità tal-Istatistika ta' Malta (Malta Statistics Authority)
- Sezzjoni ta' Konformità mat-Taxxa (Tax Compliance Unit)
- Ministeru tal-Ġustizzja u l-Intern (Ministry for Justice & Home Affairs)
  - Ċentru Malti tal-Arbitraġġ (Malta Arbitration Centre)
  - Kunsilli Lokali (Local Councils)
- Ministeru tal-Edukazzjoni, Żgħażaġh u Impjegi (Ministry of Education, Youth and Employment)
  - Junior College
  - Kullegġ Malti għall-Arti, Xjenza u Teknoloġija (Malta College of Arts Science and Technology)
  - Università ta' Malta (University of Malta)
  - Fondazzjoni għall-Istudji Internazzjonali (Foundation for International Studies)
  - Fondazzjoni għall-Iskejjel ta' Ghada (Foundation for Tomorrow's Schools)
  - Fondazzjoni għal Servizzi Edukattivi (Foundation for Educational Services)
  - Korporazzjoni tal-Impjieg u t-Taħriġ (Employment and Training Corporation)
  - Awtorità tas-Saħħa u s-Sigurtà (Occupational Health and Safety Authority)
  - Istitut għalStudji Turistiċi (Institute for Tourism Studies)
  - Kunsill Malti għall-Isport
  - Bord tal-Koperattivi (Cooperatives Board)
  - Pixxina Nazzjonali tal-Qroqq (National Pool tal-Qroqq)
- Ministeru tat-Turiżmu u Kultura (Ministry for Tourism and Culture)
  - Awtorità Maltija-għat-Turiżmu (Malta Tourism Authority)
  - Heritage Malta
  - Kunsill Malti għall-Kultura u l-Arti (National Council for Culture and the Arts)
  - Ċentru għall-Kreativita fil-Kavallier ta' San Ġakbu (St. James Cavalier Creativity Centre)
  - Orkestra Nazzjonali (National Orchestra)
  - Teatru Manoel (Manoel Theatre)
  - Ċentru tal-Konferenzi tal-Mediterran (Mediterranean Conference Centre)
  - Ċentru Malti għar-Restawr (Malta Centre for Restoration)
  - Sovrintendenza tal-Patrimonju Kulturali (Superintendence of Cultural Heritage)
  - Fondazzjoni Patrimonju Malti

- Ministeru tal-Kompetittività u l-Komunikazzjoni (Ministry for Competitiveness and Communications)
  - Awtorità ta' Malta dwar il-Komunikazzjoni (Malta Communications Authority)
  - Awtorità ta' Malta dwar l-Istandards (Malta Standards Authority)
- Ministeru tar-Riżorsi u Infrastruttura (Ministry for Resources and Infrastructure)
  - Awtorità ta' Malta dwar ir-Riżorsi (Malta Resources Authority)
  - Kunsill Konsultattiv dwar l-Industija tal-Bini (Building Industry Consultative Council)
- Ministeru għal Ghawdex (Ministry for Gozo)
- Ministeru tas-Sahħa, l-Anzjani u Kura fil-Komunità (Ministry of Health, the Elderly and Community Care)
  - Fondazzjoni għas-Servizzi Medici (Foundation for Medical Services)
  - Sptar Zammit Clapp (Zammit Clapp Hospital)
  - Sptar Mater Dei (Mater Dei Hospital)
  - Sptar Monte Carmeli (Mount Carmel Hospital)
  - Awtorità dwar il-Medici (Medicines Authority)
  - Kumitat tal-Welfare (Welfare Committee)
- Ministeru għall-Investiment, Industrija u Teknologija ta' Informazzjoni (Ministry for Investment, Industry and Information Technology)
  - Laboratorju Nazzjonali ta' Malta (Malta National Laboratory)
  - MGI/Mimcol
  - Gozo Channel Co. Ltd.
  - Kummissjoni dwar il-Protezzjoni tad-Data (Data Protection Commission)
  - MITTS
  - Sezzjoni tal-Privatizzazzjoni (Privatization Unit)
  - Sezzjoni għan-Negożjati Kollettivi (Collective Bargaining Unit)
  - Malta Enterprise
  - Malta Industrial Parks
- Ministeru għall-Affarijiet Rurali u l-Ambjent (Ministry for Rural Affairs and the Environment)
  - Awtorità ta' Malta għall-Ambjent u l-Ippjanar (Malta Environment and Planning Authority)
  - Wasteserv Malta Ltd.
- Ministeru għall-Iżvilupp Urban u Toroq (Ministry for Urban Development and Roads)
- Ministeru għall-Familja u Solidarjetà Soċjali (Ministry for the Family and Social Solidarity)
  - Awtorità tad-Djar (Housing Authority)
  - Fondazzjoni għas-Servizzi Soċjali (Foundation for Social Welfare Services)
  - Sedqa

- Appoġġ
- Kummissjoni Nazzjonali Għal Persuni b'Dizabilità (National Commission for Disabled Persons)
- Sapport
- Ministeru għall-Affarijiet Barranin (Ministry of Foreign Affairs)
  - Istitut Internazzjonali tal-Anzjani (International Institute on Ageing)

Nederland

Instellingen

- Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (Ministry of the Interior)
  - Nederlands instituut voor brandweer en rampenbestrijding (Netherlands Institute for the Fire Service and for Combating Emergencies) (NIBRA)
  - Nederlands bureau brandweerexamens (Netherlands Fire Service Examination Board) (NBBE)
  - Landelijk Selectie- en Opleidingsinstituut Politie (National Institute for Selection and Education of Policemen) (LSOP)
  - 25 afzonderlijke politieregio's – (25 individual police regions)
  - Stichting ICTU (ICTU Foundation)
  - Voorziening tot samenwerking Politie Nederland (Cooperation Service Police Netherlands)
- Ministerie van Economische Zaken (Ministry of Economic Affairs)
  - Stichting Syntens – (Syntens)
  - Van Swinden Laboratorium B.V. – (NMI van Swinden Laboratory)
  - Nederlands Meetinstituut B.V. – (NMI Institute for Metrology and Technology)
  - Nederland Instituut voor Vliegtuigontwikkeling en Ruimtevaart (NIVR) – (Netherlands Agency for Aerospace Programmes)
  - Nederlands Bureau voor Toerisme en Congressen (Netherlands Board of Tourism and Conventions)
  - Samenwerkingsverband Noord Nederland (SNN) (Cooperative Body of the provincial governments of the Northern Netherlands)
  - Ontwikkelingsmaatschappij Oost Nederland NV (Oost NV) – Development Agency East Netherlands
  - LIOF (Limburg Investment Development Company LIOF)
  - Noordelijke Ontwikkelingsmaatschappij (NOM) – (NOM Investment Development)
  - Brabantse Ontwikkelingsmaatschappij (BOM) – (North Brabant Development Agency)
  - Onafhankelijke Post en Telecommunicatie Autoriteit (Opta) – (Independent Post and Telecommunications Authority)
  - Centraal Bureau voor de Statistiek (Central Bureau of Statistics) (CBS)
  - Energieonderzoek Centrum Nederland – (Energy Research Centre of The Netherlands) (ECN)
  - Stichting PUM (Programma Uitzending Managers) (Netherlands Management Consultants Programme)

- Stichting Kenniscentrum Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (CSR Netherlands: Centre of Expertise) (MVO)
- Kamer van Koophandel Nederland (Netherlands Chamber of Commerce)
- Ministerie van Financiën (Ministry of Finance)
  - De Nederlandse Bank N.V. – (Netherlands Central Bank)
  - Autoriteit Financiële Markten – (Netherlands Authority for the Financial Markets)
  - Pensioen- & Verzekeringskamer – (Pensions and Insurance Supervisory Authority of the Netherlands)
- Ministerie van Justitie (Ministry of Justice)
  - Stichting Reclassering Nederland (SRN) – (Netherlands Rehabilitation Agency)
  - Stichting VEDIVO – (VEDIVO Agency, Association for Managers in the (Family) Guardianship)
  - Voogdij- en gezinsvoogdij instellingen – (Guardianship and Family Guardianship Institutions)
  - Stichting Halt Nederland (SHN) – (Netherlands Halt (the alternative) Agency)
  - Particuliere Internaten – (Private Boarding Institutions)
  - Particuliere Jeugdinstellingen – (Penal Institutions for Juvenile Offenders)
  - Schadefonds Geweldsmisdrijven – (Damages Fund for Violent Crimes)
  - Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA) – (Agency for the Reception of Asylum Seekers)
  - Landelijk Bureau Inning Onderhoudsbijdragen (LBIO) – (National Support and Maintenance Agency)
  - Landelijke organisaties slachtofferhulp – (National Victim Compensation Organisations)
  - College Bescherming Persoongegevens – (Netherlands Data Protection Authority)
  - Raden voor de Rechtsbijstand – (Legal Assistance Councils)
  - Stichting Rechtsbijstand Asiel – (Asylum Seekers Legal Advice Centres)
  - Stichtingen Rechtsbijstand – (Legal Assistance Agencies)
  - Landelijk Bureau Racismebestrijding (LBR) – (National Bureau against Racial Discrimination)
  - Clara Wichmann Instituut – (Clara Wichmann Institute)
- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (Ministry of Agriculture, Nature and Food Quality)
  - Bureau Beheer Landbouwgronden – (Land Management Service)
  - Faunafonds – (Fauna Fund)
  - Staatsbosbeheer – (National Forest Service)
  - Stichting Voorlichtingsbureau voor de Voeding – (Netherlands Bureau for Food and Nutrition Education)
  - Universiteit Wageningen – (Wageningen University and Research Centre)
  - Stichting DLO – (Agricultural Research Department)
  - (Hoofd) productschappen – (Commodity Boards)
- Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (Ministry of Education, Culture and Science)

De bevoegde autoriteiten van:

- de openbare of uit de openbare kas bekostigde scholen voor basisonderwijs in de zin van de Wet op het primair onderwijs;
- de openbare of uit de openbare kas bekostigde bijzondere scholen voor basisonderwijs in de zin van de Wet op het primair onderwijs;
- de openbare of uit de openbare kas bekostigde scholen en inrichtingen voor bijzonder en voortgezet onderwijs in de zin van de Wet op de expertisecentra;
- de openbare of uit de openbare kas bekostigde scholen en inrichtingen voor voortgezet onderwijs in de zin van de Wet op het voortgezet onderwijs;
- de openbare of uit de openbare kas bekostigde instellingen in de zin van de Wet Educatie en Beroepsonderwijs;
- de uit de openbare kas bekostigde universiteiten en instellingen voor hoger onderwijs, de Open Universiteit en de academische ziekenhuizen in de zin van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek;
- schoolbegeleidingsdiensten in de zin van de Wet op het primair onderwijs en de Wet op de expertisecentra;
- landelijke pedagogische centra in de zin van de Wet subsidiëring landelijke onderwijsondersteunende activiteiten;
- omroeporganisaties in de zin van de Mediawet, voor zover deze voor meer dan 50 % door het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap worden bekostigd;
- diensten als bedoeld in de Wet verzelfstandiging rijksmuseale diensten;
- overige organisaties en instellingen op het terrein van onderwijs, cultuur en wetenschap die voor meer dan 50 % door het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap worden bekostigd.
- Alle organisaties die voor meer dan 50 % door het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap worden bekostigd, bijvoorbeeld:
  - Bedrijfsfonds voor de Pers (BvdP);
  - Commissariaat voor de Media (CvdM);
  - Informatie Beheer Groep (IB-Groep);
  - Koninklijke Bibliotheek (KB);
  - Koninklijke Nederlandse Academie van Wetenschappen (KNAW);
  - Vereniging voor Landelijke organen voor beroepsonderwijs (COLO);
  - Nederlands Vlaams Accreditatieorgaan Hoger Onderwijs (NVAO);
  - Fonds voor beeldende kunsten, vormgeving en bouwkunst;
  - Fonds voor Amateurkunsten en Podiumkunsten;
  - Fonds voor de scheppende toonkunst;
  - Mondriaanstichting;
  - Nederlands fonds voor de film;

- Stimuleringsfonds voor de architectuur;
- Fonds voor Podiumprogrammering- en marketing;
- Fonds voor de letteren;
- Nederlands Literair Productie- en Vertalingsfonds;
- Nederlandse Omroepstichting (NOS);
- Nederlandse Organisatie voor Toegepast Natuurwetenschappelijk Onderwijs (TNO);
- Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (NWO);
- Stimuleringsfonds Nederlandse culturele omroepproducties (STIFO);
- Vervangingsfonds en bedrijfsgezondheidszorg voor het onderwijs (VF);
- Nederlandse organisatie voor internationale samenwerking in het hoger onderwijs (Nuffic);
- Europees Platform voor het Nederlandse Onderwijs;
- Nederlands Instituut voor Beeld en Geluid (NIBG);
- Stichting ICT op school;
- Stichting Anno;
- Stichting Educatieve Omroepcombinatie (EduCom);
- Stichting Kwaliteitscentrum Examinering (KCE);
- Stichting Kennisnet;
- Stichting Muziekcentrum van de Omroep;
- Stichting Nationaal GBIF Kennisknooppunt (NL-BIF);
- Stichting Centraal Bureau voor Genealogie;
- Stichting Ether Reclame (STER);
- Stichting Nederlands Instituut Architectuur en Stedenbouw;
- Stichting Radio Nederland Wereldomroep;
- Stichting Samenwerkingsorgaan Beroepskwaliteit Leraren (SBL);
- Stichting tot exploitatie van het Rijksbureau voor Kunsthistorische Documentatie (RKD);
- Stichting Sectorbestuur Onderwijsarbeidsmarkt;
- Stichting Nationaal Restauratiefonds;
- Stichting Forum voor Samenwerking van het Nederlands Archiefwezen en Documentaire Informatie;
- Rijksacademie voor Beeldende Kunst en Vormgeving;
- Stichting Nederlands Onderwijs in het Buitenland;
- Stichting Nederlands Instituut voor Fotografie;
- Nederlandse Taalunie;

- Stichting Participatiefonds voor het onderwijs;
- Stichting Uitvoering Kinderopvangregelingen/Kintent;
- Stichting voor Vluchteling-Studenten UAF;
- Stichting Nederlands Interdisciplinair Demografisch Instituut;
- College van Beroep voor het Hoger Onderwijs;
- Vereniging van openbare bibliotheken NBLC;
- Stichting Muziekcentrum van de Omroep;
- Nederlandse Programmastichting;
- Stichting Stimuleringsfonds Nederlandse Culturele Omroepproducties;
- Stichting Lezen;
- Centrum voor innovatie van opleidingen;
- Instituut voor Leerplanontwikkeling;
- Landelijk Dienstverlenend Centrum voor studie- en beroepskeuzevoorlichting;
- Max Goote Kenniscentrum voor Beroepsonderwijs en Volwasseneneducatie;
- Stichting Vervangingsfonds en Bedrijfsgezondheidszorg voor het Onderwijs;
- BVE-Raad;
- Colo, Vereniging kenniscentra beroepsonderwijs bedrijfsleven;
- Stichting kwaliteitscentrum examinering beroepsonderwijs;
- Vereniging Jongerenorganisatie Beroepsonderwijs;
- Combo, Stichting Combinatie Onderwijsorganisatie;
- Stichting Financiering Structureel Vakbondsverlof Onderwijs;
- Stichting Samenwerkende Centrales in het COPWO;
- Stichting SoFoKles;
- Europees Platform;
- Stichting mobiliteitsfonds HBO;
- Nederlands Audiovisueel Archiefcentrum;
- Stichting minderheden Televisie Nederland;
- Stichting Omroep Alloctonen;
- Stichting Multiculturele Activiteiten Utrecht;
- School der Poëzie;
- Nederlands Perscentrum;
- Nederlands Letterkundig Museum en Documentatiecentrum;

- Bibliotheek voor varenden;
- Christelijke bibliotheek voor blinden en slechtzienden;
- Federatie van Nederlandse Blindenbibliotheken;
- Nederlandse luister- en braillebibliotheek;
- Federatie Slechtzienden- en Blindenbelang;
- Bibliotheek Le Sage Ten Broek;
- Doe Maar Dicht Maar;
- ElHizjra;
- Fonds Bijzondere Journalistieke Projecten;
- Fund for Central and East European Bookprojects;
- Jongeren Onderwijs Media;
- Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (Ministry of Social Affairs and Employment)
  - Sociale Verzekeringsbank – (Social Insurance Bank)
  - Sociaal Economische Raad (SER) – (Social and Economic Council in the Netherlands)
  - Raad voor Werk en Inkomen (RWI) – (Council for Work and Income)
  - Centrale organisatie voor werk en inkomen – (Central Organisation for Work and Income)
  - Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen – (Implementing body for employee insurance schemes)
- Ministerie van Verkeer en Communicatie (Ministry of Transport, Communications and Public Works)
  - RDW, Dienst Wegverkeer
  - Luchtverkeersleiding Nederland (LVNL) – (Air Traffic Control Agency)
  - Nederlandse Loodsencorporatie (NLC) – (Netherlands maritime pilots association)
  - Regionale Loodsencorporatie (RLC) – (Regional maritime pilots association)
- Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (Ministry of Housing, Spatial Planning and the Environment)
  - Kadaster – (Public Registers Agency)
  - Centraal Fonds voor de Volkshuisvesting – (Central Housing Fund)
  - Stichting Bureau Architectenregister – (Architects Register)
- Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (Ministry of Health, Welfare and Sport)
  - Commissie Algemene Oorlogsongevallenregeling Indonesië (COAR)
  - College ter Beoordeling van Geneesmiddelen (CBG) – (Medicines Evaluation Board)
  - Commissies voor gebiedsaanwijzing
  - College sanering ziekenhuisvoorzieningen – (National Board for Redevelopment of Hospital Facilities)
  - Zorgonderzoek Nederland (ZON) – (Health Research and Development Council)

- Keuringsinstellingen Wet medische hulpmiddelen – (Law on Medical Appliances)
- N.V. KEMA/Stichting TNO Certification – (KEMA/TNO Certification)
- College Bouw Ziekenhuisvoorzieningen (CBZ) – (National Board for Hospital Facilities)
- College voor Zorgverzekeringen (CVZ) – (Health Care Insurance Board)
- Nationaal Comité 4 en 5 mei – (National 4 and 5 May Committee)
- Pensioen- en Uitkeringsraad (PUR) – (Pension and Benefit Board)
- College Tarieven Gezondheidszorg (CTG) – (Health Service Tariff Tribunal)
- Stichting Uitvoering Omslagregeling Wet op de Toegang Ziektekostenverzekering (SUO)
- Stichting tot bevordering van de Volksgezondheid en Milieuhygiëne (SVM) – (Foundation for the Advancement of Public Health and Environment)
- Stichting Facilitair Bureau Gemachtigden Bouw VWS
- Stichting Sanquin Bloedvoorziening – (Sanquin Blood Supply Foundation)
- College van Toezicht op de Zorgverzekeringen organen ex artikel 14, lid 2c, Wet BIG (Supervisory Board of Health Care Insurance Committees for registration of professional health care practices)
- Ziekenfondsen – (Health Insurance Funds)
- Nederlandse Transplantatiestichting (NTS) – (Netherlands Transplantation Foundation)
- Regionale Indicatieorganen (RIO's) – (Regional bodies for Need Assessment).

Oostenrijk

- Alle organen die onderworpen zijn aan het begrotingstoezicht van de "Rechnungshof" (de Rekenkamer), behalve die welke een bedrijfsmatig of commercieel karakter hebben.

Polen

1. Openbare universiteiten en academische instellingen

- Uniwersytet w Białymstoku
- Uniwersytet w Gdańsku
- Uniwersytet Śląski
- Uniwersytet Jagielloński w Krakowie
- Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego
- Katolicki Uniwersytet Lubelski
- Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej
- Uniwersytet Łódzki
- Uniwersytet Opolski
- Uniwersytet im. Adama Mickiewicza
- Uniwersytet Mikołaja Kopernika
- Uniwersytet Szczeciński

-
- Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie
  - Uniwersytet Warszawski
  - Uniwersytet Rzeszowski
  - Uniwersytet Wrocławski
  - Uniwersytet Zielonogórski
  - Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy
  - Akademia Techniczno-Humanistyczna w Bielsku-Białej
  - Akademia Górniczo-Hutnicza im. St Staszica w Krakowie
  - Politechnika Białostocka
  - Politechnika Częstochowska
  - Politechnika Gdańska
  - Politechnika Koszalińska
  - Politechnika Krakowska
  - Politechnika Lubelska
  - Politechnika Łódzka
  - Politechnika Opolska
  - Politechnika Poznańska
  - Politechnika Radomska im. Kazimierza Pułaskiego
  - Politechnika Rzeszowska im. Ignacego Łukasiewicza
  - Politechnika Szczecińska
  - Politechnika Śląska
  - Politechnika Świętokrzyska
  - Politechnika Warszawska
  - Politechnika Wrocławska
  - Akademia Morska w Gdyni
  - Wyższa Szkoła Morska w Szczecinie
  - Akademia Ekonomiczna im. Karola Adameckiego w Katowicach
  - Akademia Ekonomiczna w Krakowie
  - Akademia Ekonomiczna w Poznaniu
  - Szkoła Główna Handlowa
  - Akademia Ekonomiczna im. Oskara Langego we Wrocławiu
  - Akademia Pedagogiczna im. KEN w Krakowie

- Akademia Pedagogiki Specjalnej Im. Marii Grzegorzewskiej
- Akademia Podlaska w Siedlcach
- Akademia Świętokrzyska im. Jana Kochanowskiego w Kielcach
- Pomorska Akademia Pedagogiczna w Słupsku
- Akademia Pedagogiczna im. Jana Długosza w Częstochowie
- Wyższa Szkoła Filozoficzno-Pedagogiczna "Ignatianum" w Krakowie
- Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Rzeszowie
- Akademia Techniczno-Rolnicza im. J. J. Śniadeckich w Bydgoszczy
- Akademia Rolnicza im. Hugona Kołłątaja w Krakowie
- Akademia Rolnicza w Lublinie
- Akademia Rolnicza im. Augusta Cieszkowskiego w Poznaniu
- Akademia Rolnicza w Szczecinie
- Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie
- Akademia Rolnicza we Wrocławiu
- Akademia Medyczna w Białymstoku
- Akademia Medyczna im. Ludwika Rydygiera w Bydgoszczy
- Akademia Medyczna w Gdańsku
- Śląska Akademia Medyczna w Katowicach
- Collegium Medicum Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie
- Akademia Medyczna w Lublinie
- Uniwersytet Medyczny w Łodzi
- Akademia Medyczna im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu
- Pomorska Akademia Medyczna w Szczecinie
- Akademia Medyczna w Warszawie
- Akademia Medyczna im. Piastów Śląskich we Wrocławiu
- Centrum Medyczne Kształcenia Podyplomowego
- Chrześcijańska Akademia Teologiczna w Warszawie
- Papieski Fakultet Teologiczny we Wrocławiu
- Papieski Wydział Teologiczny w Warszawie
- Instytut Teologiczny im. Błogosławionego Wincentego Kadłubka w Sandomierzu
- Instytut Teologiczny im. Świętego Jana Kantego w Bielsku-Białej
- Akademia Marynarki Wojennej im. Bohaterów Westerplatte w Gdyni

- Akademia Obrony Narodowej
- Wojskowa Akademia Techniczna im. Jarosława Dąbrowskiego w Warszawie
- Wojskowa Akademia Medyczna im. Gen. Dyw. Bolesława Szareckiego w Łodzi
- Wyższa Szkoła Oficerska Wojsk Lądowych im. Tadeusza Kościuszki we Wrocławiu
- Wyższa Szkoła Oficerska Wojsk Obrony Przeciwlotniczej im. Romualda Traugutta
- Wyższa Szkoła Oficerska im. gen. Józefa Bema w Toruniu
- Wyższa Szkoła Oficerska Sił Powietrznych w Dęblinie
- Wyższa Szkoła Oficerska im. Stefana Czarnieckiego w Poznaniu
- Wyższa Szkoła Policji w Szczytnie
- Szkoła Główna Służby Pożarniczej w Warszawie
- Akademia Muzyczna im. Feliksa Nowowiejskiego w Bydgoszczy
- Akademia Muzyczna im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku
- Akademia Muzyczna im. Karola Szymanowskiego w Katowicach
- Akademia Muzyczna w Krakowie
- Akademia Muzyczna im. Grażyny i Kiejstuta Bacewiczów w Łodzi
- Akademia Muzyczna im. Ignacego Jana Paderewskiego w Poznaniu
- Akademia Muzyczna im. Fryderyka Chopina w Warszawie
- Akademia Muzyczna im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu
- Akademia Wychowania Fizycznego i Sportu im. Jędrzeja Śniadeckiego w Gdańsku
- Akademia Wychowania Fizycznego w Katowicach
- Akademia Wychowania Fizycznego im. Bronisława Czecha w Krakowie
- Akademia Wychowania Fizycznego im. Eugeniusza Piaseckiego w Poznaniu
- Akademia Wychowania Fizycznego Józefa Piłsudskiego w Warszawie
- Akademia Wychowania Fizycznego we Wrocławiu
- Akademia Sztuk Pięknych w Gdańsku
- Akademia Sztuk Pięknych Katowicach
- Akademia Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie
- Akademia Sztuk Pięknych im. Władysława Strzemińskiego w Łodzi
- Akademia Sztuk Pięknych w Poznaniu
- Akademia Sztuk Pięknych w Warszawie
- Akademia Sztuk Pięknych we Wrocławiu
- Państwowa Wyższa Szkoła Teatralna im. Ludwika Solskiego w Krakowie

- Państwowa Wyższa Szkoła Filmowa, Telewizyjna i Teatralna im. Leona Schillera w Łodzi
- Akademia Teatralna im. Aleksandra Zelwerowicza w Warszawie
- Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa im. Jana Pawła II w Białej Podlaskiej
- Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Chełmie
- Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Ciechanowie
- Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Elblągu
- Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Głogowie
- Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Gorzowie Wielkopolskim
- Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa im. Ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu
- Kolegium Karkonoskie w Jeleniej Górze
- Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego w Kaliszu
- Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Koninie
- Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Krośnie
- Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa im. Witelona w Legnicy
- Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa im. Jana Amosa Kodeńskiego w Lesznie
- Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Nowym Sączu
- Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Nowym Targu
- Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Nysie
- Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa im. Stanisława Staszica w Pile
- Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Płocku
- Państwowa Wyższa Szkoła Wschodnioeuropejska w Przemyślu
- Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Raciborzu
- Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa im. Jana Gródka w Sanoku
- Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Sulechowie
- Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa im. Prof. Stanisława Tarnowskiego w Tarnobrzegu
- Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Tarnowie
- Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa im. Angelusa Silesiusa w Wałbrzychu
- Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa we Włocławku
- Państwowa Medyczna Wyższa Szkoła Zawodowa w Opolu
- Państwowa Wyższa Szkoła Informatyki i Przedsiębiorczości w Łomży
- Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Gnieźnie
- Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Suwałkach

- Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Wałczu
  - Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Oświęcimiu
  - Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Zamościu
2. Culturele instellingen van regionale en lokale overheden
3. Nationale parken
- Babiogórski Park Narodowy
  - Białowiecki Park Narodowy
  - Biebrzański Park Narodowy
  - Bieszczadzki Park Narodowy
  - Drawieński Park Narodowy
  - Gorczański Park Narodowy
  - Kampinoski Park Narodowy
  - Karkonoski Park Narodowy
  - Magurski Park Narodowy
  - Narwiański Park Narodowy
  - Ojcowski Park Narodowy
  - Park Narodowy "Bory Tucholskie"
  - Park Narodowy Gór Stołowych
  - Park Narodowy "Ujście Warty"
  - Pieniński Park Narodowy
  - Poleski Park Narodowy
  - Rztoczański Park Narodowy
  - Słowiński Park Narodowy
  - Świętokrzyski Park Narodowy
  - Tatrzański Park Narodowy
  - Wielkopolski Park Narodowy
  - Wigierski Park Narodowy
  - Woliński Park Narodowy
4. Openbare scholen voor basis- en voortgezet onderwijs
5. Openbare radio- en televisieomroepen
- Telewizja Polska S.A. (Polish TV)
  - Polskie Radio S.A. (Polish Radio)

6. Openbare musea, schouwburgen, bibliotheken en andere openbare culturele instellingen

- Muzeum Narodowe w Krakowie
- Muzeum Narodowe w Poznaniu
- Muzeum Narodowe w Warszawie
- Zamek Królewski w Warszawie
- Zamek Królewski na Wawelu – Państwowe Zbiory Sztuki
- Muzeum Żup Krakowskich
- Państwowe Muzeum Auschwitz-Birkenau
- Państwowe Muzeum na Majdanku
- Muzeum Stutthof w Sztutowie
- Muzeum Zamkowe w Malborku
- Centralne Muzeum Morskie
- Muzeum "Łazienki Królewskie"
- Muzeum Pałac w Wilanowie
- Muzeum Łowiectwa i Jeździectwa w Warszawie
- Muzeum Wojska Polskiego
- Teatr Narodowy
- Narodowy Stary Teatr Kraków
- Teatr Wielki – Opera Narodowa
- Filharmonia Narodowa
- Galeria Zachęta
- Centrum Sztuki Współczesnej
- Centrum Rzeźby Polskiej w Orońsku
- Międzynarodowe Centrum Kultury w Krakowie
- Instytut im. Adama Mickiewicza
- Dom Pracy Twórczej w Wigrach
- Dom Pracy Twórczej w Radziejowicach
- Instytut Dziedzictwa Narodowego
- Biblioteka Narodowa
- Instytut Książki
- Polski Instytut Sztuki Filmowej
- Instytut Teatralny

- FilMOTEKA Narodowa
  - Narodowe Centrum Kultury
  - Muzeum Sztuki Nowoczesnej w Warszawie
  - Muzeum Historii Polski w Warszawie
  - Centrum Edukacji Artystycznej
7. Openbare onderzoeksinstituten, instellingen voor onderzoek en ontwikkeling en andere instellingen voor wetenschappelijk onderzoek
8. Openbare autonome beheereenheden gezondheidszorg, opgericht door regionale of lokale overheden of verenigingen daarvan
9. Overige
- Polska Agencja Informacji i Inwestycji Zagranicznych – (Polish Information and Foreign Investment Agency)

Portugal

- Institutos públicos sem carácter comercial ou industrial – (Public institutions without commercial or industrial character)
- Serviços públicos personalizados – (Public services having legal personality)
- Fundações públicas – (Public foundations)
- Estabelecimentos públicos de ensino, investigação científica e saúde – (Public institutions for education, scientific research and health)
- INGA (National Agricultural Intervention and Guarantee Institute/Instituto Nacional de Intervenção e Garantia Agrícola)
- Instituto do Consumidor – (Institute for the Consumer)
- Instituto de Meteorologia – (Institute for Meteorology)
- Instituto da Conservação da Natureza – (Institute for Natural Conservation)
- Instituto da Água – (Water Institute)
- ICEP / Instituto de Comércio Externo de Portugal
- Instituto do Sangue – (Portuguese Blood Institute)

Roemenië

- Academia Română (Romanian Academy)
- Biblioteca Națională a României (Romanian National Library)
- Arhivele Naționale (National Archives)
- Institutul Diplomatic Român (Romanian Diplomatic Institute)
- Institutul Cultural Român (Romanian Cultural Institute)
- Institutul European din România (European Institute of Romania)
- Institutul de Investigare a Crimelor Comunismului (Investigation Institute of Communism Crimes)
- Institutul de Memorie Culturală (Institute for Cultural Memory)

- Agenția Națională pentru Programe Comunitare în Domeniul Educației și Formării Profesionale (National Agency for Education and Training Community Programs)
- Centrul European UNESCO pentru Invățământul Superior (UNESCO European Centre for Higher Education)
- Comisia Națională a României pentru UNESCO (Romanian National Commission for UNESCO)
- Societatea Română de Radiodifuziune (Romanian Radio-Broadcasting Company)
- Societatea Română de Televiziune (Romanian Television Company)
- Societatea Națională pentru Radiocomunicații (National Radio Communication Company)
- Centrul Național al Cinematografiei (National Cinematography Centre)
- Studioul de Creație Cinematografică (Studio of Cinematography Creation)
- Arhiva Națională de Filme (National Film Archive)
- Muzeul Național de Artă Contemporană (National Museum of Contemporary Art)
- Palatul Național al Copiilor (National Children's Palace)
- Centrul Național pentru Burse de Studii în Străinătate (National Centre for Scholarships Abroad)
- Agenția pentru Sprijinirea Studenților (Agency for Student Support)
- Comitetul Olimpic și Sportiv Român (Romanian Olympic and Sports Committee)
- Agenția pentru Cooperare Europeană în domeniul Tineretului (EUROTIN) (Agency for Youth European Cooperation)
- Agenția Națională pentru Sprijinirea Inițiativelor Tinerilor (ANSIT) (National Agency for Supporting Youth Initiatives)
- Institutul Național de Cercetare pentru Sport (National Research Institute for Sports)
- Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării (National Council for Combating Discrimination)
- Secretariatul de Stat pentru Problemele Revoluționarilor din Decembrie 1989 (State Secretariat for December 1989 Revolutionaries Problems)
- Secretariatul de Stat pentru Culte (State Secretariat for Cults)
- Agenția Națională pentru Locuințe (National Agency for Housing)
- Casa Națională de Pensii și alte Drepturi de Asigurări Sociale (National House of Pension and Other Social Insurance Right)
- Casa Națională de Asigurări de Sănătate (National House of Health Insurance)
- Inspecția Muncii (Labor Inspection)
- Oficiul Central de Stat pentru Probleme Speciale (Central State Office for Special Problems)
- Inspectoratul General pentru Situații de Urgență (General Inspectorate for Emergency Situations)
- Agenția Națională de Consultanță Agricolă (National Agency for Agricultural Counseling)
- Agenția Națională pentru Ameliorare și Reproducție în Zootehnie (National Agency for Improvement and Zoo-technical Reproduction)
- Laboratorul Central pentru Carantină Fitosanitară (Central Laboratory of Phytosanitary Quarantine)

- Laboratorul Central pentru Calitatea Semințelor și a Materialului Săditor (Central Laboratory for Seeds and Planting Material Quality)
- Institutul pentru Controlul produselor Biologice și Medicamentelor de Uz Veterinar (Institute for the Control of Veterinary Biological Products and Medicine)
- Institutul de Igienă și Sănătate Publică și Veterinară (Hygiene Institute of Veterinary Public Health)
- Institutul de Diagnostic și Sănătate Animală (Institute for Diagnosis and Animal Health)
- Institutul de Stat pentru Testarea și Inregistrarea Soiurilor (State Institute for Variety Testing and Registration)
- Banca de Resurse Genetice Vegetale (Vegetal Genetically Resources Bank)
- Agenția Națională pentru Dezvoltarea și Implementarea Programelor de Reconstrucție a Zonele Miniere (National Agency for the Development and the Implementation of the Mining Regions Reconstruction Programs)
- Agenția Națională pentru Substanțe și Preparate Chimice Periculoase (National Agency for Dangerous Chemical Substances)
- Agenția Națională de Controlul Exporturilor Strategice și al Interzicerii Armelor Chimice (National Agency for the Control of Strategic Exports and Prohibition of Chemical Weapons)
- Administrația Rezervației Biosferei "Delta Dunării" Tulcea (Administration for Natural Biosphere Reservation "Danube-Delta" Tulcea)
- Regia Națională a Pădurilor (ROMSILVA) (National Forests Administration)
- Administrația Națională a Rezervelor de Stat (National Administration of State Reserves)
- Administrația Națională Apele Române (National Administration of Romanian Waters)
- Administrația Națională de Meteorologie (National Administration of Meteorology)
- Comisia Națională pentru Reciclarea Materialelor (National Commission for Materials Recycling)
- Comisia Națională pentru Controlul Activităților Nucleare (National Commission for Nuclear Activity Control)
- Agenția Managerială de Cercetare Științifică, Inovare și Transfer Tehnologic (Managerial Agency for Scientific Research, Innovation and Technology Transfer- AMCSIT)
- Oficiul pentru Administrare și Operare al Infrastructurii de Comunicații de Date "RoEduNet" (Office for Administration and Operation of Data Communication Network – RoEduNe)
- Inspecția de Stat pentru Controlul Cazanelor, Recipientelor sub Presiune și Instalațiilor de Ridicat (State Inspection for the Control of Boilers, Pressure Vessels and Hoisting Equipment)
- Centrul Român pentru Pregătirea și Perfecționarea Personalului din Transporturi Navale (Romanian Centre for Instruction and Training of Personnel Engaged in Naval Transport)
- Inspectoratul Navigației Civile (INC) (Inspectorate for Civil Navigation)
- Regia Autonomă Registrul Auto Român (Autonomous Public Service Undertaking – Romanian Auto Register)
- Agenția Spațială Română (Romanian Space Agency)
- Școala Superioară de Aviație Civilă (Superior School of Civil Aviation)
- Aeroclubul României (Romanian Air-club)
- Centrul de Pregătire pentru Personalul din Industrie Bușteni (Training Centre for Industry Personnel Busteni)

- Centrul Român de Comerț Exterior (Romanian Centre for Foreign Trade)
- Centrul de Formare și Management București (Management and Formation Centre for Commerce Bucharest)
- Agenția de Cercetare pentru Tehnică și Tehnologii militare (Research Agency for Military Techniques and Technology)
- Asociația Română de Standardizare (ASRO) (Romanian Association of Standardization)
- Asociația de Acreditare din România (RENAR) (Romanian Accreditation Association)
- Comisia Națională de Prognoză (CNP) (National Commission for Prognosis)
- Institutul Național de Statistică (INS) (National Institute for Statistics)
- Comisia Națională a Valorilor Mobiliare (CNVM) (National Commission for Transferable Securities)
- Comisia de Supraveghere a Asigurărilor (CSA) (Insurance Supervisory Commission)
- Comisia de Supraveghere a Sistemului de Pensii Private (Supervisory Commission of Private Pensions System)
- Consiliul Economic și Social (CES) (Economic and Social Council)
- Agenția Domeniilor Statului (Agency of State Domains)
- Oficiul Național al Registrului Comerțului (National Trade Register Office)
- Autoritatea pentru Valorificarea Activelor Statului (AVAS) (Authority for State Assets Recovery)
- Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității (National Council for Study of the Security Archives)
- Avocatul Poporului (Peoples' Attorney)
- Institutul Național de Administrație (INA) (National Institute of Administration)
- Inspectoratul Național pentru Evidența Persoanelor (National Inspectorate for Personal Records)
- Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci (OSIM) (State Office for Inventions and Trademarks)
- Oficiul Român pentru Drepturile de Autor (ORDA) (Romanian Copyright Office)
- Oficiul Național al Monumentelor Istorice (National Office for Historical Monuments)
- Oficiul Național de Prevenire și Combatere a Spălării banilor (ONPCSB) (National Office for Preventing and Combating Money Laundering)
- Biroul Român de Metrologie Legală (Romanian Bureau of Legal Metrology)
- Inspectoratul de Stat în Construcții (State Inspectorate for Constructions)
- Compania Națională de Investiții (National Company for Investments)
- Compania Națională de Autostrăzi și Drumuri Naționale (Romanian National Company of Motorways and National Roads)
- Agenția Națională de Cadastru și Publicitate Imobiliară (National Agency for Land Registering and Real Estate Advertising)
- Administrația Națională a Imbunătățirilor Funciare (National Administration of Land Improvements)
- Garda Financiară (Financial Guard)
- Garda Națională de Mediu (National Guard for Environment)

- Institutul Național de Expertize Criminalistice (National Institute for Criminological Expertise)
- Institutul Național al Magistraturii (National Institute of Magistracy)
- Școala Națională de Grefieri (National School for Court Clerks)
- Administrația Generală a Penitenciarelor (General Administration of Penitentiaries)
- Oficiul Registrului Național al Informațiilor Secrete de Stat (The National Registry Office for Classified Information (ORNISS))
- Autoritatea Națională a Vămirilor (National Customs Authority)
- Banca Națională a României (National Bank of Romania)
- Regia Autonomă "Monetăria Statului" (Autonomous Public Service Undertaking "State Mint of Romania")
- Regia Autonomă "Imprimeria Băncii Naționale" (Autonomous Public Service Undertaking "Printing House of the National Bank")
- Regia Autonomă "Monitorul Oficial" (Autonomous Public Service Undertaking "Official Gazette")
- Oficiul Național pentru Cultul Eroilor (National Office for Heroes Cult)
- Oficiul Român pentru Adopții (Romanian Adoption Office)
- Oficiul Român pentru Imigrări (Romanian Emigration Office)
- Compania Națională "Loteria Română" (National Company "Romanian Lottery")
- Compania Națională "ROMTEHNICA" (National Company "ROMTEHNICA")
- Compania Națională "ROMARM" (National Company "ROMARM")
- Agenția Națională pentru Romi (National Agency for Roms)
- Agenția Națională de Presă "ROMPRESS" (National News Agency "ROMPRESS")
- Regia Autonomă "Administrația Patrimoniului Protocolului de Stat" (Autonomous Public Service Undertaking "Administration of State Patrimony and Protocol")
- Institute și Centre de Cercetare (Research Institutes and Centers)
- Institute și Centre de Cercetare (Research Institutes and Centers)
- Instituții de Învățământ de Stat (Education States Institutes)
- Universități de Stat (State Universities)
- Muzee (Museums)
- Biblioteci de Stat (State Libraries)
- Teatre de Stat, Opere, Operete, filarmonica, centre și case de Cultură, (State Theaters, Operas, Philharmonic Orchestras, Cultural houses and Centers)
- Reviste (Magazines)
- Edituri (Publishing Houses)
- Inspectorate Scolare, de Cultură, de Culte (School, Culture and Cults Inspectorates)
- Complexuri, Federații și Cluburi Sportive (Sport Federations and Clubs)

- Spitale, Sanatorii, Policlinici, Dispensare, Centre Medicale, Institute medico-Legale, Stații Ambulanță (Hospitals, sanatoriums, Clinics, Medical Units, Legal-Medical Institutes, Ambulance Stations)
- Unități de Asistență Socială (Social Assistance Units)
- Tribunale (Courts)
- Judecătorii (Law Judges)
- Curți de Apel (Appeal Courts)
- Penitenciare (Penitentiaries)
- Parchetele de pe lângă Instanțele Judecătorești (Prosecutor's Offices)
- Unități Militare (Military Units)
- Instanțe Militare (Military Courts)
- Inspectorate de Poliție (Police Inspectorates)
- Centre de Odihnă (Resting Houses)

Slovenië

- Javni zavodi s področja vzgoje, izobraževanja ter športa (Public institutes in the area of child care, education and sport)
- Javni zavodi s področja zdravstva (Public institutes in the area of health care)
- Javni zavodi s področja socialnega varstva (Public institutes in the area of social security)
- Javni zavodi s področja kulture (Public institutes in the area of culture)
- Javni zavodi s področja raziskovalne dejavnosti (Public institutes in the area of science and research)
- Javni zavodi s področja kmetijstva in gozdarstva (Public institutes in the area of agriculture and forestry)
- Javni zavodi s področja okolja in prostora (Public institutes in the area of environment and spatial planning)
- Javni zavodi s področja gospodarskih dejavnosti (Public institutes in the area of economic activities)
- Javni zavodi s področja malega gospodarstva in turizma (Public institutes in the area of small enterprises and tourism)
- Javni zavodi s področja javnega reda in varnosti (Public institutes in the area of public order and security)
- Agencije (Agencies)
- Skladi socialnega zavarovanja (Social security funds)
- Javni skladi na ravni države in na ravni občin (Public funds at the level of the central government and local communities)
- Družba za avtoceste v RS (Motorway Company in the Republic of Slovenia)
- Organisaties die door de centrale overheid of lokale organen zijn opgericht en onder de begroting van de Republiek Slovenië of van lokale overheden vallen
- Andere rechtspersonen die vallen onder de definitie van overheidslichaam in ZJN-2, artikel 3, lid 2

Slowakije

- Rechtspersonen die op grond van bepaalde wetgeving of bestuursrechtelijke maatregelen zijn opgericht of gecreëerd om te voorzien in behoeften van algemeen belang, die geen bedrijfsmatig of commercieel karakter hebben en die tegelijk aan ten minste een van de volgende voorwaarden voldoen:
  - zij worden geheel of gedeeltelijk gefinancierd door een aanbestedende dienst, d.w.z. een dienst van de centrale overheid, gemeente of regio dan wel een andere rechtspersoon, die tegelijk voldoet aan de voorwaarden van artikel 2, lid 1, punt 4, onder a), b) en c), van Richtlijn 2014/24/EU;
  - zij worden beheerd door of staan onder toezicht van een aanbestedende dienst, d.w.z. een dienst van de centrale overheid, gemeente of regio dan wel een andere publiekrechtelijke instelling, die tegelijk voldoet aan de voorwaarden van artikel 2, lid 1, punt 4, onder a), b) en c), van Richtlijn 2014/24/EU;
  - een aanbestedende dienst, d.w.z. een dienst van de centrale overheid, gemeente of regio dan wel een andere rechtspersoon, die tegelijk voldoet aan de voorwaarden van artikel 2, lid 1, punt 4, onder a), b) en c), van Richtlijn 2014/24/EU, benoemt of kiest meer dan de helft van de leden van het leidinggevend of toezichthoudend orgaan ervan.

Het gaat bij dergelijke personen om publiekrechtelijke instellingen die activiteiten verrichten in het kader van bijvoorbeeld:

- Wet nr. 532/2010 inzake de Slowaakse radio en televisie;
- Wet nr. 581/2004 inzake ziektekostenverzekeraars, als gewijzigd bij Wet nr. 719/2004 op de publieke ziektekostenverzekering overeenkomstig Wet nr. 580/2004 inzake de ziektekostenverzekering als gewijzigd bij Wet nr. 718/2004;
- Wet nr. 121/2005 waarbij de geconsolideerde Wet nr. 461/2003 op de sociale verzekering, als gewijzigd, is gepubliceerd.

Finland

Publieke of onder toezicht van de overheid staande organen en ondernemingen, behalve die welke een commercieel of bedrijfskarakter hebben.

Zweden

Alle niet-commerciële organen waarvan de overheidsopdrachten onderworpen zijn aan het toezicht van de Zweedse mededingingsautoriteit, met inbegrip van bijvoorbeeld:

- Nordiska Museet (Nordic Museum)
- Tekniska Museet (National Museum of Science and Technology)

Verenigd Koninkrijk

Instellingen

- Design Council
- Health and Safety Executive
- National Research Development Corporation
- Public Health Laboratory Service Board
- Advisory, Conciliation and Arbitration Service
- Commission for the New Towns
- National Blood Authority
- National Rivers Authority
- Scottish Enterprise
- Ordnance Survey
- Financial Services Authority

Categorieën

- Gesubsidieerde scholen

-
- Universiteiten en colleges die grotendeels worden gefinancierd door andere aanbestedende diensten
  - Nationale musea
  - Research Councils (raden belast met de bevordering van onderzoek)
  - Fire Authorities (brandweer)
  - National Health Service Strategic Health Authorities (autoriteiten voor het gezondheidsbeleid van de National Health Service)
  - Police Authorities (politiediensten)
  - New Town Development Corporations (verenigingen voor de ontwikkeling van nieuwe steden)
  - Urban Development Corporations (verenigingen voor stadsontwikkeling)
-

BIJLAGE 9-C

**NUTSBEDRIJVEN EN ANDERE ENTITEITEN DIE OPDRACHTEN PLAATSEN OVEREENKOMSTIG DE
BEPALINGEN VAN DEZE OVEREENKOMST**

DEEL 1

VERBINTENISSEN VAN SINGAPORE

Goederen (gespecificeerd in bijlage 9-D)	Drempelwaarde: 400 000 SDR
Diensten (gespecificeerd in bijlage 9-E)	Drempelwaarde: 400 000 SDR
Bouwnijverheid (gespecificeerd in bijlage 9-F)	Drempelwaarde: 5 000 000 SDR

Lijst van entiteiten:

Accounting and Corporate Regulating Authority

Agency for Science, Technology and Research

Agri-Food & Veterinary Authority

Board of Architects

Building and Construction Authority

Casino Regulatory Authority

Central Provident Fund Board

Civil Aviation Authority of Singapore

Civil Service College

Competition Commission of Singapore

Council for Estate Agents

Council for Private Education

Economic Development Board

Energy Market Authority

Health Promotion Board

Health Sciences Authority

Hotels Licensing Board

Housing and Development Board

Info-communications Development Authority of Singapore

Inland Revenue Authority of Singapore

Institute of Southeast Asian Studies

Institute of Technical Education

International Enterprise Singapore

Intellectual Property Office of Singapore

Land Transport Authority of Singapore
Jurong Town Corporation
Maritime and Port Authority of Singapore
Media Development Authority
Monetary Authority of Singapore
Nanyang Technological University
Nanyang Polytechnic
National Arts Council
National Environment Agency
National Heritage Board
National Library Board
National Parks Board
National University of Singapore
Ngee Ann Polytechnic
Preservation of Monuments Board
Professional Engineers Board
Public Transport Council
Public Utilities Board²
Republic Polytechnic
Science Centre Board
Sentosa Development Corporation
Singapore Corporation of Rehabilitative Enterprises
Singapore Examinations and Assessment Board
Singapore Land Authority
Singapore Nursing Board
Singapore Polytechnic
Singapore Sports Council
Singapore Tourism Board
Singapore Workforce Development Agency
Standards, Productivity and Innovation Board
Temasek Polytechnic
Traditional Chinese Medicine Practitioners Board
Urban Redevelopment Authority

Aantekeningen bij bijlage 9-C, deel 1:

1. Hoofdstuk negen (Overheidsopdrachten) is niet van toepassing op enige aanbesteding door een entiteit die onder de overeenkomst valt namens een entiteit die niet onder de overeenkomst valt.
2. Hoofdstuk negen (Overheidsopdrachten) is niet van toepassing op enige aanbesteding voor goederen of diensten verricht door de Public Utilities Board (nationaal wateragentschap van Singapore) wanneer die aanbesteding:
  - a) de efficiënte, doelmatige en betrouwbare voorziening van water ten doel heeft ingeval de watervoorziening of bijbehorende infrastructuur van Singapore te kampen heeft met onverwachte moeilijkheden, bijvoorbeeld bij lange perioden van droog weer, verontreiniging van het water of de bijbehorende infrastructuur, of onregelmatigheden in de invoer van water naar Singapore; of
  - b) geheel of gedeeltelijk betrekking heeft op de bouw, de uitbreiding of het herstel van waterinfrastructuur die zich buiten het grondgebied van Singapore bevindt, maar die wordt gebruikt of betrokken is bij de watervoorziening van Singapore.

DEEL 2

VERBINTENISSEN VAN DE UNIE

Goederen (gespecificeerd in bijlage 9-D)	Drempelwaarde: 400 000 SDR
Diensten (gespecificeerd in bijlage 9-E)	Drempelwaarde: 400 000 SDR
Werken (gespecificeerd in bijlage 9-F)	Drempelwaarde: 5 000 000 SDR

Alle aanbestedende diensten waarvan de aanbestedingen vallen onder de EU-richtlijn nutsbedrijven⁽¹⁾, die aanbestedende instanties (bijvoorbeeld die welke onder de bijlagen 9-A of 9-B vallen) of overheidsbedrijven⁽²⁾ zijn en een of meer van de volgende activiteiten verrichten:

- a) de beschikbaarstelling of exploitatie van vaste netten voor openbare dienstverlening op het gebied van de productie, het vervoer of de distributie van drinkwater, of de drinkwatertoevoer aan die netten;
- b) de beschikbaarstelling of exploitatie van vaste netten voor openbare dienstverlening op het gebied van de productie, het vervoer of de distributie van elektriciteit, of de elektriciteitstoevoer aan die netten;
- c) de beschikbaarstelling van luchthaven- of andere aanlandingsfaciliteiten voor vervoer door de lucht;
- d) de beschikbaarstelling van zeehaven-, binnenhaven- of andere aanlandingsfaciliteiten voor vervoer over zee of over de binnenwateren;
- e) de beschikbaarstelling of exploitatie van netten⁽³⁾ van openbare dienstverlening op het gebied van vervoer per metro, geautomatiseerd systeem, tram, trolleybus, bus of kabel; of
- f) de beschikbaarstelling of exploitatie van netten van openbare dienstverlening op het gebied van vervoer per trein⁽⁴⁾.

Indicatieve lijsten van aanbestedende diensten en overheidsbedrijven die aan de hiervoor vermelde criteria voldoen, zijn opgenomen na de aantekeningen.

⁽¹⁾ In deze bijlage verwijst "EU-richtlijn nutsbedrijven" naar Richtlijn 2014/25/EU van het Europees Parlement en de Raad van 26 februari 2014 betreffende het plaatsen van opdrachten in de sectoren water- en energievoorziening, vervoer en postdiensten en houdende intrekking van Richtlijn 2004/17/EG (PB EU L 94 van 28.3.2014, blz. 243).

⁽²⁾ Volgens de EU-richtlijn nutsbedrijven is een "overheidsbedrijf" een bedrijf waarop aanbestedende diensten rechtstreeks of middellijk een overheersende invloed kunnen uitoefenen uit hoofde van eigendom, financiële deelneming of de op het bedrijf van toepassing zijnde voorschriften. Een overheersende invloed wordt vermoed aanwezig te zijn, wanneer de aanbestedende diensten, al dan niet rechtstreeks:

- de meerderheid van het geplaatste kapitaal van de onderneming bezitten, of
- over de meerderheid van de stemmen beschikken die aan de door de onderneming uitgegeven aandelen zijn verbonden, of
- meer dan de helft van de leden van het bestuurs-, leidinggevend of toezichthoudend orgaan van de onderneming kunnen aanwijzen.

⁽³⁾ Ten aanzien van vervoerdiensten wordt ervan uitgegaan dat er een net bestaat, indien de dienst wordt verleend onder door een bevoegde instantie van een lidstaat van de Unie gestelde voorwaarden, zoals de te volgen routes, de beschikbaar te stellen capaciteit of de frequentie van de dienst.

⁽⁴⁾ Bv. de beschikbaarstelling of exploitatie van netten (in de zin van voetnoot 4) van openbare dienstverlening op het gebied van vervoer per hogesnelheids- of conventionele trein.

Aantekeningen bij bijlage 9-C, deel 2:

1. Deze overeenkomst is niet van toepassing op opdrachten voor het verrichten van een hiervoor vermelde activiteit, wanneer er sprake is van concurrentie vanuit de markt.
2. Hoofdstuk negen (Overheidsopdrachten) is niet van toepassing op opdrachten van aanbestedende diensten die in deze bijlage zijn opgenomen:
  - voor de aankoop van water en voor de levering van energie of brandstoffen voor de productie van energie;
  - voor andere doeleinden dan de uitvoering van hun activiteiten als omschreven in deze bijlage of voor de uitvoering van dergelijke activiteiten in een land buiten de Europese economische ruimte; of
  - ten behoeve van de wederverkoop of de verhuur aan derden, indien de aanbestedende dienst geen bijzonder of exclusief recht heeft op de verkoop of verhuur van het onderwerp van de opdracht en dit door andere diensten vrijelijk kan worden verkocht of verhuurd onder dezelfde voorwaarden als door de aanbestedende dienst.
3. De toevoer van drinkwater of elektriciteit naar netten bestemd voor openbare dienstverlening door een andere aanbestedende instantie dan de aanbestedende diensten wordt niet als een onder a) of b) van deze bijlage bedoelde activiteit beschouwd, wanneer:
  - de productie van drinkwater of elektriciteit door de betrokken dienst geschiedt omdat het verbruik ervan noodzakelijk is voor de uitoefening van een andere dan de onder a) tot en met f) van deze bijlage bedoelde activiteit; en
  - de toevoer aan het openbare net uitsluitend afhangt van het eigen verbruik van de dienst en niet meer heeft bedragen dan 30 % van de totale drinkwater- of energieproductie van de dienst, berekend als het gemiddelde over de laatste drie jaren, met inbegrip van het lopende jaar.
4. a) Mits aan de onder b) vermelde voorwaarden is voldaan, is deze overeenkomst niet van toepassing op opdrachten:
  - i) die een aanbestedende dienst bij een met hem verbonden onderneming ⁽³⁾ plaatst, of
  - ii) die een gemeenschappelijke onderneming, uitsluitend bestaande uit verscheidene aanbestedende diensten voor de uitoefening van de onder a) tot en met f) van deze bijlage bedoelde activiteiten, bij een met een van deze aanbestedende diensten verbonden onderneming plaatst.
- b) Punt 4, onder a), is van toepassing op opdrachten voor diensten of leveringen mits ten minste 80 % van de gemiddelde omzet die deze verbonden onderneming de laatste drie jaar op het gebied van het verlenen van diensten of leveringen heeft behaald, afkomstig is van de verstrekking van deze diensten of leveringen aan de ondernemingen waarmee zij verbonden is ⁽⁶⁾.
5. Hoofdstuk negen (Overheidsopdrachten) is niet van toepassing op opdrachten:
  - a) die een gemeenschappelijke onderneming, bestaande uit verscheidene aanbestedende diensten die uitsluitend voor de uitoefening van de onder a) tot en met f) van deze bijlage bedoelde activiteiten is opgericht, bij een van deze aanbestedende diensten plaatst; of
  - b) die een aanbestedende dienst plaatst bij een dergelijke gemeenschappelijke onderneming waar zijzelf deel van uitmaakt, mits die gemeenschappelijke onderneming is opgericht om de betrokken activiteit uit te oefenen gedurende een periode van ten minste drie jaar en het instrument tot oprichting van die gemeenschappelijke onderneming bepaalt dat de aanbestedende diensten waaruit zij bestaat, daar voor ten minste dezelfde termijn deel van zullen uitmaken.

⁽³⁾ "Verbonden ondernemingen": ondernemingen waarvan de jaarrekening is geconsolideerd met die van de aanbestedende dienst overeenkomstig de voorschriften van Richtlijn 2013/34/EU van de Raad van 26 juni 2013 betreffende de jaarlijkse financiële overzichten, geconsolideerde financiële overzichten en aanverwante verslagen van bepaalde ondernemingsvormen, tot wijziging van Richtlijn 2006/43/EG van het Europees Parlement en de Raad en tot intrekking van Richtlijnen 78/660/EEG en 83/349/EEG van de Raad (PB EU L 182 van 29.6.2013, blz. 19) of, in het geval van aanbestedende diensten die niet onder deze richtlijn vallen, ondernemingen waarop de aanbestedende dienst rechtstreeks of middellijk een dominerende invloed kan uitoefenen of ondernemingen die een dominerende invloed op een aanbestedende dienst kunnen uitoefenen of die, tezamen met de aanbestedende dienst, onder dominerende invloed staan van een andere onderneming uit hoofde van eigendom, financiële deelneming of op de voor de onderneming geldende voorschriften.

⁽⁶⁾ Wanneer in verband met de datum van oprichting of aanvang van de bedrijfsactiviteiten van de verbonden onderneming de omzet over de afgelopen drie jaar niet beschikbaar is, kan deze onderneming ermee volstaan onder andere door het extrapoleren van activiteiten aan te tonen dat de in dit lid bedoelde omzet aannemelijk is.

Indicatieve lijst per sector van aanbestedende instanties en overheidsbedrijven die voldoen aan de criteria van bijlage 9-C, deel 2

I. Productie, transport of distributie van drinkwater

België

- Gemeenten en intercommunales, voor dat gedeelte van hun activiteiten
- Société Wallonne des Eaux
- Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening

Bulgarije

- "Тузлушка гора" – ЕООД, Антоново
- "В И К – Батак" – ЕООД, Батак
- "В и К – Белово" – ЕООД, Белово
- "Водоснабдяване и канализация Берковица" – ЕООД, Берковица
- "Водоснабдяване и канализация" – ЕООД, Благоевград
- "В и К – Бебреш" – ЕООД, Ботевград
- "Инфрастрой" – ЕООД, Брацигово
- "Водоснабдяване" – ЕООД, Брезник
- "Водоснабдяване и канализация" – ЕАД, Бургас
- "Лукойл Нефтохим Бургас" АД, Бургас
- "Бързийска вода" – ЕООД, Бързия
- "Водоснабдяване и канализация" – ООД, Варна
- "Вик" ООД, к.к. Златни пясъци
- "Водоснабдяване и канализация Йовковци" – ООД, Велико Търново
- "Водоснабдяване, канализация и териториален водоинженеринг" – ЕООД, Велинград
- "ВИК" – ЕООД, Видин
- "Водоснабдяване и канализация" – ООД, Враца
- "В И К" – ООД, Габрово
- "В И К" – ООД, Димитровград
- "Водоснабдяване и канализация" – ЕООД, Добрич
- "Водоснабдяване и канализация – Дупница" – ЕООД, Дупница
- ЧПСОВ, в.с. Елени
- "Водоснабдяване и канализация" – ООД, Исперих
- "Аспарухов вал" ЕООД, Кнежа
- "В И К – Кресна" – ЕООД, Кресна
- "Меден кладенец" – ЕООД, Кубрат

- "ВИК" – ООД, Кърджали
- "Водоснабдяване и канализация" – ООД, Кюстендил
- "Водоснабдяване и канализация" – ООД, Ловеч
- "В и К – Стримон" – ЕООД, Микрево
- "Водоснабдяване и канализация" – ООД, Монтана
- "Водоснабдяване и канализация – П" – ЕООД, Панагюрище
- "Водоснабдяване и канализация" – ООД, Перник
- "В И К" – ЕООД, Петрич
- "Водоснабдяване, канализация и строителство" – ЕООД, Пещера
- "Водоснабдяване и канализация" – ЕООД, Плевен
- "Водоснабдяване и канализация" – ЕООД, Пловдив
- "Водоснабдяване–Дунав" – ЕООД, Разград
- "ВКТВ" – ЕООД, Ракиново
- ЕТ "Ердюван Чакър", Раковски
- "Водоснабдяване и канализация" – ООД, Русе
- "Екопроект-С" ООД, Русе
- "УВЕКС" – ЕООД, Сандански
- "ВиК-Паничище" ЕООД, Сапарева баня
- "Водоснабдяване и канализация" – ЕАД, Свищов
- "Бяла" – ЕООД, Севлиево
- "Водоснабдяване и канализация" – ООД, Силистра
- "В и К" – ООД, Сливен
- "Водоснабдяване и канализация" – ЕООД, Смолян
- "Софийска вода" – АД, София
- "Водоснабдяване и канализация" – ЕООД, София
- "Стамболово" – ЕООД, Стамболово
- "Водоснабдяване и канализация" – ЕООД, Стара Загора
- "Водоснабдяване и канализация-С" – ЕООД, Стрелча
- "Водоснабдяване и канализация – Тетевен" – ЕООД, Тетевен
- "В и К – Стенето" – ЕООД, Троян
- "Водоснабдяване и канализация" – ООД, Търговище
- "Водоснабдяване и канализация" – ЕООД, Хасково

— "Водоснабдяване и канализация" – ООД, Шумен

— "Водоснабдяване и канализация" – ЕООД, Ямбол

Tsjechische Republiek

Alle aanbestedende diensten in de sectoren die waterbeheerdiensten verlenen als bedoeld in afdeling 4, lid 1, onder d) en e), van Wet nr. 134/2016 inzake overheidsopdrachten.

Bijvoorbeeld:

— Veolia Voda Česká Republika, a.s.

— Pražské vodovody a kanalizace, a.s.

— Severočeská vodárenská společnost a.s.

— Severomoravské vodovody a kanalizace Ostrava a.s.

— Ostravské vodárny a kanalizace a.s.

Denemarken

— Waterleveringsentiteiten als bedoeld in artikel 3, lid 3, van de lov om vandforsyning m.v., zie Geconsolideerde Wet nr. 71 van 17 januari 2007.

Duitsland

— Entiteiten die water produceren of distribueren overeenkomstig de Eigenbetriebsverordnungen of Eigenbetriebsgesetze van de Länder (openbare nutsbedrijven).

— Entiteiten die water produceren of distribueren overeenkomstig de Gesetze über die kommunale Gemeinschaftsarbeit oder Zusammenarbeit van de Länder.

— Entiteiten die water produceren overeenkomstig het Gesetz über Wasser- und Bodenverbände van 12 februari 1991, als laatstelijk gewijzigd op 15 mei 2002.

— Overheidsbedrijven die water produceren of distribueren overeenkomstig de Kommunalgesetze, met name de Gemeindeverordnungen van de Länder.

— Bedrijven die zijn opgericht overeenkomstig het Aktiengesetz van 6 september 1965, als laatstelijk gewijzigd op 5 januari 2007, of het GmbH-Gesetz van 20 april 1892, als laatstelijk gewijzigd op 10 november 2006, of die de rechtsvorm van Kommanditgesellschaft (commanditaire vennootschap) hebben, die water produceren of distribueren op grond van een speciaal contract met regionale of lokale overheden.

Estland

— Entiteiten die werkzaam zijn overeenkomstig artikel 10, lid 3, van de Wet inzake overheidsopdrachten (RT I 21.2.2007, 15, 76) en artikel 14 van de Mededingingswet (RT I 2001, 56 332):

— AS Haapsalu Veevärk;

— AS Kuressaare Veevärk;

— AS Narva Vesi;

— AS Paide Vesi;

— AS Pärnu Vesi;

— AS Tartu Veevärk;

— AS Valga Vesi;

— AS Võru Vesi.

Ierland

Entiteiten die water produceren of distribueren overeenkomstig de Local Government (Sanitary Services) Act 1878 to 1964.

Griekenland

- "Εταιρεία Υδρεύσεως και Αποχετεύσεως Πρωτευούσης Α.Ε." ("Ε.Υ.Δ.Α.Π." of "Ε.Υ.Δ.Α.Π. Α.Ε."). De juridische status van de onderneming valt onder Geconsolideerde Wet nr. 2190/1920, Wet nr. 2414/1996 en, aanvullend, onder Wet nr. 1068/80 en Wet nr. 2744/1999.
- "Εταιρεία Υδρευσης και Αποχέτευσης Θεσσαλονίκης Α.Ε." ("Ε.Υ.Α.Θ. Α.Ε."), die valt onder Wet nr. 2937/2001 (Grieks Staatsblad 169 Α') en Wet nr. 2651/1998 (Grieks Staatsblad 248 Α').
- "Δημοτική Επιχείρηση Υδρευσης και Αποχέτευσης Μείζονος Περιοχής Βόλου" ("ΔΕΥΑΜΒ"), werkzaam overeenkomstig Wet nr. 890/1979.
- "Δημοτικές Επιχειρήσεις Υδρευσης — Αποχέτευσης" (Gemeentelijke Waterleverings- en Rioolwaterafvoerondernemingen), die water produceren en distribueren overeenkomstig Wet nr. 1069/80 van 23 augustus 1980.
- "Σύνδεσμοι Υδρευσης", (Gemeentelijke en Communautaire Waterleveringsverenigingen) die werkzaam zijn overeenkomstig Presidentieel Decreet nr. 410/1995, ter uitvoering van de Κώδικος Δήμων και Κοινοτήτων.
- "Δήμοι και Κοινότητες", (Gemeenten en Gemeenschappen), die werkzaam zijn overeenkomstig Presidentieel Decreet nr. 410/1995, ter uitvoering van de Κώδικος Δήμων και Κοινοτήτων.

Spanje

- Mancomunidad de Canales de Taibilla
- Aigües de Barcelona S.A., y sociedades filiales
- Canal de Isabel II
- Agencia Andaluza del Agua
- Agencia Balear de Agua y de la Calidad Ambiental
- Andere overheidsdiensten die deel uitmaken of afhankelijk zijn van de "Comunidades Autónomas" of de "Corporaciones locales" en die actief zijn op het gebied van de drinkwaterdistributie
- Andere particuliere instanties die bijzondere of exclusieve rechten genieten die verleend zijn door de "Corporaciones locales" op het gebied van de drinkwaterdistributie

Frankrijk

Regionale en lokale overheden en publieke lokale organen die drinkwater produceren of distribueren:

- Régies des eaux (bijvoorbeeld: Régies des eaux de Grenoble, régie des eaux de Megève, régie municipale des eaux et de l'assainissement de Mont-de-Marsan, régie des eaux de Venelles);
- Organen die water transporteren, leveren en produceren (bijvoorbeeld: Syndicat des eaux d'Ile de France, syndicat départemental d'alimentation en eau potable de la Vendée, syndicat des eaux et de l'assainissement du Bas-Rhin, syndicat intercommunal des eaux de la région grenobloise, syndicat de l'eau du Var-est, syndicat des eaux et de l'assainissement du Bas-Rhin).

Kroatië

Aanbestedende diensten als bedoeld in artikel 6 van de Zakon o javnoj nabavi (Narodne novine broj 90/11) (Wet inzake overheidsopdrachten, Staatsblad nr. 90/11) die overheidsbedrijven of aanbestedende instanties zijn en die overeenkomstig specifieke regelgevingen de activiteit verrichten van de aanleg (beschikbaarstelling) van vaste netten of het beheer van vaste netten voor openbare dienstverlening in verband met de productie, de transmissie en de distributie van drinkwater, en de toevoer van drinkwater aan die netten, zoals de door de lokale eenheden voor zelfbestuur opgerichte diensten voor het uitvoeren van activiteiten inzake openbare watervoorziening en afwatering overeenkomstig de Wet op de waterhuishouding (Staatsblad 153/09 en 130/11).

Italië

- Organen belast met het beheer van de waterdistributie in de verschillende fasen, dit in het kader van de geconsolideerde wetten op de rechtstreekse verkrijging van zeggenschap over publieke diensten door lokale overheden en provincies, aangenomen bij Regio Decreto nr. 2578 van 15 oktober 1925, D.P.R. nr. 902 van 4 oktober 1986 en Wetgevingsdecreet nr. 267 van 18 augustus 2000 met de geconsolideerde wetten op de organisatie van lokale overheden, en met name de artikelen 112 en 116
- Acquedotto Pugliese S.p.A. (D.lgs. 11.5.1999 nr. 141)
- Ente acquedotti siciliani, opgericht bij Legge Regionale nr. 2/2 van 4 september 1979 en Legge Regionale nr. 81 van 9 augustus 1980, in liquidatie bij Legge Regionale nr. 9 van 31 mei 2004 (art. 1)
- Ente sardo acquedotti e fognature, opgericht bij wet nr. 9 van 5 juli 1963. Vanaf 2003 ESAF S.p.A. – gefuseerd in ABBANOIA S.p.A.: opgeheven op 29.7.2005 en onderworpen aan een liquidatieprocedure bij L.R. 21.4.2005 nr. 7 (art. 5, comma 1) - Legge finanziaria 2005

Cyprus

- Τα Συμβούλια Υδατοπρομήθειας, die in de gemeenten en andere gebieden water distribueren overeenkomstig de περί Υδατοπρομήθειας Δημοτικών και Άλλων Περιοχών Νόμου, Κεφ. 350.

Letland

- Publiek- en privaatrechtelijke organisaties die zich bezighouden met de productie, de transmissie en de distributie van drinkwater via een vast net en die hun aankopen doen overeenkomstig de wet "Sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju iepirkumu likums"

Litouwen

- Entiteiten overeenkomstig artikel 70, leden 1 en 2, van de Wet inzake overheidsopdrachten van de Republiek Litouwen (Staatsblad nr. 84-2000, 1996; nr. 4-102, 2006), die de productie, het transport of de distributie van drinkwater verzorgen overeenkomstig de Wet op het beheer van drink- en afvalwater van de Republiek Litouwen (Staatsblad nr. 82-3260, 2006).

Luxemburg

- Diensten van de lokale overheden belast met de waterdistributie
- Verenigingen van lokale overheden die water produceren of distribueren en die zijn opgericht overeenkomstig de Loi concernant la création des syndicats de communes van 23 februari 2001, als gewijzigd en aangevuld bij de Wet van 23 december 1958 en de Wet van 29 juli 1981, en overeenkomstig de Loi ayant pour objet le renforcement de l'alimentation en eau potable du Grand-Duché du Luxembourg à partir du réservoir d'Esch-sur-Sûre van 31 juli 1962:
  - Syndicat de communes pour la construction, l'exploitation et l'entretien de la conduite d'eau du Sud-Est – SESE
  - Syndicat des Eaux du Barrage d'Esch-sur-Sûre – SEBES
  - Syndicat intercommunal pour la distribution d'eau dans la région de l'Est – SIDERE
  - Syndicat des Eaux du Sud – SES
  - Syndicat des communes pour la construction, l'exploitation et l'entretien d'une distribution d'eau à Savelborn-Freckeisen
  - Syndicat pour la distribution d'eau dans les communes de Bous, Dalheim, Remich, Stadtbredimus et Waldbredimus – SR
  - Syndicat de distribution d'eau des Ardennes – DEA
  - Syndicat de communes pour la construction, l'exploitation et l'entretien d'une distribution d'eau dans les communes de Beaufort, Berdorf et Waldbillig
  - Syndicat des eaux du Centre – SEC

Hongarije

- Entiteiten die drinkwater produceren, transporteren of distribueren overeenkomstig de artikelen 162 en 163 van 2003. évi CXXIX. törvény a közbeszerzésekről en 1995. évi LVII. törvény a vízgazdálkodásról.

Malta

- Korporazzjoni għas-Servizzi ta' l-Ilma (Water Services Corporation)
- Korporazzjoni għas-Servizzi ta' Desalinazzjoni (Water Desalination Services)

Nederland

Entiteiten die water produceren of distribueren overeenkomstig de Waterleidingwet

Oostenrijk

Lokale overheden en verenigingen van lokale overheden die drinkwater produceren, transporteren of distribueren overeenkomstig de Wasserversorgungsgesetze van de negen deelstaten

Polen

Water- en rioolwaterafvoersondernemingen in de zin van ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r., o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków, die als economische activiteit water leveren aan het publiek of de rioolwaterafvoer verzorgen voor het publiek, waaronder:

- AQUANET S.A., Poznań
- Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów S.A. w Katowicach
- Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji S.A. w Krakowie
- Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o. Wrocław
- Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Lublinie Sp. z o.o.
- Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w m. st. Warszawie S.A.
- Rejonowe Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Tychach S.A.
- Rejonowe Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Zawierciu
- Rejonowe Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Katowicach S.A.
- Wodociągi Ustka Sp. z o.o.
- Zakład Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. Łódź
- Zakład Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o., Szczecin

Portugal

- Intergemeentelijke stelsels — Ondernemingen waarin centraleoverheids- of andere overheidsdiensten (met een meerderheidsbelang) en particuliere ondernemingen deelnemen overeenkomstig Decreto-Lei nr. 379/93 do 5 de Novembro 1993, alterado pelo Decreto-Lei nr. 176/99 do 25 de Outubro 1999, Decreto-Lei nr. 439-A/99 do 29 de Outubro 1999 en Decreto-Lei nr. 103/2003 do 23 de Maio 2003. Rechtstreeks beheer van staatswege is toegestaan.
- Gemeentelijke stelsels — Lokale overheden, verenigingen van lokale overheden, lokale overheidsdiensten, bedrijven die geheel of grotendeels in handen zijn van de overheid, of particuliere ondernemingen overeenkomstig Lei 53-F/2006, do 29 de Dezembro 2006, en Decreto-Lei nr. 379/93 do 5 de Novembro 1993, gewijzigd bij Decreto-Lei nr. 176/99 do 25 de Outubro 1999, Decreto-Lei nr. 439-A/99 do 29 de Outubro 1999 en Decreto-Lei nr. 103/2003 do 23 de Maio 2003.

Roemenië

Departamente ale Autorităților locale și Companii care produc, transportă și distribuie apă (diensten van de lokale overheden en ondernemingen die water produceren, transporteren en distribueren), bijvoorbeeld:

- S.C. APA –C.T.T.A. S.A. Alba Iulia, Alba
- S.C. APA –C.T.T.A. S.A. Filiala Alba Iulia SA., Alba Iulia, Alba
- S.C. APA –C.T.T.A. S.A Filiala Blaj, Blaj, Alba
- Compania de Apă Arad
- S.C. Aquaterm AG 98 S.A. Curtea de Argeș, Argeș
- S.C. APA Canal 2000 S.A. Pitești, Argeș
- S.C. APA Canal S.A. Onești, Bacău
- Compania de Apă-Canal, Oradea, Bihor
- R.A.J.A. Aquabis Bistrița, Bistrița-Năsăud
- S.C. APA Grup SA Botoșani, Botoșani
- Compania de Apă, Brașov, Brașov
- R.A. APA, Brăila, Brăila
- S.C. Ecoaquasa Sucursala Călărași, Călărași, Călărași
- S.C. Compania de Apă Someș S.A., Cluj, Cluj-Napoca
- S.C. Aquasom S.A. Dej, Cluj
- Regia Autonomă Județeană de Apă, Constanța, Constanța
- R.A.G.C. Târgoviște, Dâmbovița
- R.A. APA Craiova, Craiova, Dolj
- S.C. Apa-Canal S.A., Bailești, Dolj
- S.C. Apa-Prod S.A. Deva, Hunedoara
- R.A.J.A.C. Iași, Iași
- Direcția Apă-Canal, Pașcani, Iași
- Societatea Națională a Apelor Minerale (SNAM)

Slovenië

Entiteiten die drinkwater produceren, transporteren of distribueren op basis van een concessie die is verleend overeenkomstig de Zakon o varstvu okolja (Uradni list RS, 32/93, 1/96) en de besluiten van de gemeenten.

Mat. Št.	Naziv	Poštna Št.	Kraj
5015731	Javno Komunalno Podjetje Komunala Trbovlje D.O.O.	1420	Trbovlje
5067936	Komunala D.O.O. Javno Podjetje Murska Sobota	9000	Murska Sobota

Mat. Št.	Naziv	Poštna Št.	Kraj
5067804	Javno Komunalno Podjetje Komunala Kočevje D.O.O.	1330	Kočevje
5075556	Loška Komunala, Oskrba Z Vodo In Plinom, D.D. Škofja Loka	4220	Škofja Loka
5222109	Komunalno Podjetje Velenje D.O.O. Izvajanje Komunalnih Dejavnosti D.O.O.	3320	Velenje
5072107	Javno Komunalno Podjetje Slovenj Gradec D.O.O.	2380	Slovenj Gradec
1122959	Komunala Javno Komunalno Podjetje D.O.O. Gornji Grad	3342	Gornji Grad
1332115	Režijski Obrat Občine Jezersko	4206	Jezersko
1332155	Režijski Obrat Občine Komenda	1218	Komenda
1357883	Režijski Obrat Občine Lovrenc Na Pohorju	2344	Lovrenc Na Pohorju
1563068	Komuna, Javno Komunalno Podjetje D.O.O. Beltinci	9231	Beltinci
1637177	Pindža Javno Komunalno Podjetje D.O.O. Petrovci	9203	Petrovci
1683683	Javno Podjetje Edš - Ekološka Družba, D.O.O. Šentjernej	8310	Šentjernej
5015367	Javno Podjetje Kovod Postojna, Vodovod, Kanalizacija, D.O.O., Postojna	6230	Postojna
5015707	Komunalno Podjetje Vrhnika Proizvodnja In Distribucija Vode, D.D.	1360	Vrhnika
5016100	Komunalno Podjetje Ilirska Bistrica	6250	Ilirska Bistrica
5046688	Javno Podjetje Vodovod – Kanalizacija, D.O.O. Ljubljana	1000	Ljubljana
5062403	Javno Podjetje Komunala Črnomelj D.O.O.	8340	Črnomelj
5063485	Komunala Radovljica, Javno Podjetje Za Komunalno Dejavnost, D.O.O.	4240	Radovljica
5067731	Komunala Kranj, Javno Podjetje, D.O.O.	4000	Kranj
5067758	Javno Podjetje Komunala Cerknica D.O.O.	1380	Cerknica
5068002	Javno Komunalno Podjetje Radlje D.O.O. Ob Dravi	2360	Radlje Ob Dravi

Mat. Št.	Naziv	Poštna Št.	Kraj
5068126	Jkp, Javno Komunalno Podjetje D.O.O. Slovenske Konjice	3210	Slovenske Konjice
5068134	Javno Komunalno Podjetje Žalec D.O.O.	3310	Žalec
5073049	Komunalno Podjetje Ormož D.O.O.	2270	Ormož
5073103	Kop Javno Komunalno Podjetje Zagorje Ob Savi, D.O.O.	1410	Zagorje Ob Savi
5073120	Komunala Novo Mesto D.O.O., Javno Podjetje	8000	Novo Mesto
5102103	Javno Komunalno Podjetje Log D.O.O.	2390	Ravne Na Koroškem
5111501	Okp Javno Podjetje Za Komunalne Storitve Rogaška Slatina D.O.O.	3250	Rogaška Slatina
5112141	Javno Podjetje Komunalno Stanovanjsko Podjetje Litija, D.O.O.	1270	Litija
5144558	Komunalno Podjetje Kamnik D.D.	1241	Kamnik
5144574	Javno Komunalno Podjetje Grosuplje D.O.O.	1290	Grosuplje
5144728	Ksp Hrastnik Komunalno - Stanovanjsko Podjetje D.D.	1430	Hrastnik
5145023	Komunalno Podjetje Tržič D.O.O.	4290	Tržič
5157064	Komunala Metlika Javno Podjetje D.O.O.	8330	Metlika
5210461	Komunalno Stanovanjska Družba D.O.O. Ajdovščina	5270	Ajdovščina
5213258	Javno Komunalno Podjetje Dravograd	2370	Dravograd
5221897	Javno Podjetje Komunala D.O.O. Mozirje	3330	Mozirje
5227739	Javno Komunalno Podjetje Prodnik D.O.O.	1230	Domžale
5243858	Komunala Trebnje D.O.O.	8210	Trebnje
5254965	Komunala, Komunalno Podjetje D.O.O., Lendava	9220	Lendava - Lendva
5321387	Komunalno Podjetje Ptuj D.D.	2250	Ptuj
5466016	Javno Komunalno Podjetje Šentjur D.O.O.	3230	Šentjur

Mat. Št.	Naziv	Poštna Št.	Kraj
5475988	Javno Podjetje Komunala Radeče D.O.O.	1433	Radeče
5529522	Radenska-Ekoss, Podjetje Za Stanovanjsko, Komunalno In Ekološko Dejavnost, Radenci D.O.O.	9252	Radenci
5777372	Vit-Pro D.O.O. Vitanje; Komunala Vitanje, Javno Podjetje D.O.O.	3205	Vitanje
5827558	Komunalno Podjetje Logatec D.O.O.	1370	Logatec
5874220	Režijski Obrat Občine Osilnica	1337	Osilnica
5874700	Režijski Obrat Občine Turnišče	9224	Turnišče
5874726	Režijski Obrat Občine Črenšovci	9232	Črenšovci
5874734	Režijski Obrat Občine Kobilje	9223	Dobrovnik
5881820	Režijski Obrat Občina Kanal Ob Soči	5213	Kanal
5883067	Režijski Obrat Občina Tišina	9251	Tišina
5883148	Režijski Obrat Občina Železniki	4228	Železniki
5883342	Režijski Obrat Občine Zreče	3214	Zreče
5883415	Režijski Obrat Občina Bohinj	4264	Bohinjska Bistrica
5883679	Režijski Obrat Občina Črna Na Koroškem	2393	Črna Na Koroškem
5914540	Vodovod - Kanalizacija Javno Podjetje D.O.O. Celje	3000	Celje
5926823	Jeko - In, Javno Komunalno Podjetje, D.O.O., Jesenice	4270	Jesenice
5945151	Javno Komunalno Podjetje Brezovica D.O.O.	1352	Preserje
5156572	Kostak, Komunalno In Stavbno Podjetje D.D. Krško	8270	Krško
1162431	Vodokomunalni Sistemi Izgradnja In Vzdrževanje Vodokomunalnih Sistemov D.O.O. Velike Lašče		Velike Lašče
1314297	Vodovodna Zadruga Golnik, Z.O.O.	4204	Golnik
1332198	Režijski Obrat Občine Dobrovnik	9223	Dobrovnik - Dobronak

Mat. Št.	Naziv	Poštna Št.	Kraj
1357409	Režijski Obrat Občine Dobje	3224	Dobje Pri Planini
1491083	Pungrad, Javno Komunalno Podjetje D.O.O. Bodonci	9265	Bodonci
1550144	Vodovodi In Kanalizacija Nova Gorica D.D.	5000	Nova Gorica
1672860	Vodovod Murska Sobota Javno Podjetje D.O.O.	9000	Murska Sobota
5067545	Komunalno Stanovanjsko Podjetje Brežice D.D.	8250	Brežice
5067782	Javno Podjetje - Azienda Publica Rižanski Vodovod Koper D.O.O. - S.R.L.	6000	Koper - Capodistria
5067880	Mariborski Vodovod Javno Podjetje D.D.	2000	Maribor
5068088	Javno Podjetje Komunala D.O.O. Sevnica	8290	Sevnica
5072999	Kraški Vodovod Sežana Javno Podjetje D.O.O.	6210	Sežana
5073251	Hydrovod D.O.O. Kočevje	1330	Kočevje
5387647	Komunalno-Stanovanjsko Podjetje Ljutomer D.O.O.	9240	Ljutomer
5817978	Vodovodna Zadruga Preddvor, Z.B.O.	4205	Preddvor
5874505	Režijski Obrat Občina Laško	Laško	
5880076	Režijski Obrat Občine Cerklje	5282	Cerklje
5883253	Režijski Obrat Občine Rače Fram	2327	Rače
5884624	Vodovodna Zadruga Lom, Z.O.O.	4290	Tržič
5918375	Komunala, Javno Podjetje, Kranjska Gora, D.O.O.	4280	Kranjska Gora
5939208	Vodovodna Zadruga Senično, Z.O.O.	4294	Križe
1926764	Ekoviz D.O.O.	9000	Murska Sobota
5077532	Komunala Tolmin, Javno Podjetje D.O.O.	5220	Tolmin
5880289	Občina Gornja Radgona	9250	Gornja Radgona

Mat. Št.	Naziv	Poštna Št.	Kraj
1274783	Wte Wassertechnik GmbH, Podružnica Kranjska Gora	4280	Kranjska Gora
1785966	Wte Bled D.O.O.	4260	Bled
1806599	Wte Essen	3270	Laško
5073260	Komunalno Stanovanjsko Podjetje D.D. Sežana	6210	Sežana
5227747	Javno Podjetje Centralna Čistilna Naprava Domžale - Kamnik D.O.O.	1230	Domžale
1215027	Aquasystems Gospodarjenje Z Vodami D.O.O.	2000	Maribor
1534424	Javno Komunalno Podjetje D.O.O. Mežica	2392	Mežica
1639285	Čistilna Naprava Lendava D.O.O.	9220	Lendava - Lendva
5066310	Nigrad Javno Komunalno Podjetje D.D.	2000	Maribor
5072255	Javno Podjetje-Azienda Pubblica Komunala Koper, D.O.O. - S.R.L.	6000	Koper - Capodistria
5156858	Javno Podjetje Komunala Izola, D.O.O. Azienda Pubblica Komunala Isola, S.R.L.	6310	Izola - Isola
5338271	Gop Gradbena, Organizacijska In Prodajna Dejavnost, D.O.O.	8233	Mirna
5708257	Stadij, D.O.O., Hruševje	6225	Hruševje
5144647	Komunala, Javno Komunalno Podjetje Idrija, D.O.O.	5280	Idrija
5105633	Javno Podjetje Okolje Piran	6330	Piran - Pirano
5874327	Režijski Obrat Občina Kranjska Gora	4280	Kranjska Gora
1197380	Čista Narava, Javno Komunalno Podjetje D.O.O. Moravske Toplice	9226	Moravske Toplice

Slowakije

- Entiteiten die een openbaar waterleidingnet voor de productie of het transport en de distributie van drinkwater ten behoeve van het publiek beheren op basis van een handelsvergunning en verklaring van professionele bekwaamheid voor het beheer van een waterleidingnet, afgegeven overeenkomstig Wet nr. 442/2002 als gewijzigd bij de Wetten nr. 525/2003, nr. 364/2004, nr. 587/2004 en nr. 230/2005;

- Entiteiten die waterbeheerinstallaties beheren overeenkomstig de voorwaarden als genoemd in Wet nr. 364/2004 als gewijzigd bij de Wetten nr. 587/2004 en nr. 230/2005, op basis van een vergunning die is verleend overeenkomstig Wet nr. 135/1994 als gewijzigd bij de Wetten nr. 52/1982, nr. 595/1990, nr. 128/1991, nr. 238/1993, nr. 416/2001, nr. 533/2001 en tegelijk zorgen voor het transport of de distributie van drinkwater ten behoeve van het publiek overeenkomstig Wet nr. 442/2002 als gewijzigd bij de Wetten nr. 525/2003, nr. 364/2004, nr. 587/2004 en nr. 230/2005.

Bijvoorbeeld:

- Bratislavská vodárenská spoločnosť, a.s.
- Západoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s.
- Považská vodárenská spoločnosť, a.s.
- Severoslovenské vodárne a kanalizácie, a.s.
- Stredoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s.
- Podtatranská vodárenská spoločnosť, a.s.
- Východoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s.

Finland

- Voor de waterlevering verantwoordelijke diensten vallende onder afdeling 3 van de vesihuoltolaki//lagen om vattentjänster (119/2001).

Zweden

Lokale overheden en gemeentebedrijven die drinkwater produceren, transporteren of distribueren overeenkomstig lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster.

Verenigd Koninkrijk

- Een onderneming die belast is met de watervoorziening of rioolwaterafvoer overeenkomstig de Water Industry Act 1991;
- Een watervoorzienings- en rioolwaterafvoerdienst die is opgericht bij artikel 62 van de Local Government etc (Scotland) Act 1994.

Department for Regional Development (Noord-Ierland)

II. Productie, vervoer of distributie van elektriciteit

België

Gemeenten en intercommunales, voor dat gedeelte van hun activiteiten.

- Société de Production d'Electricité / Elektriciteitsproductie Maatschappij
- Electrabel / Electrabel
- Elia

Bulgarije

Entiteiten met een vergunning voor de productie, het transport, de distributie of de openbare levering door een eindleverancier van elektriciteit overeenkomstig artikel 39, lid 1, van de Закон за енергетиката (обн., ДВ, бр.107/9.12.2003):

- АЕЦ Козлодуй - ЕАД
- Болкан Енерджи АД
- Брикел - ЕАД
- Българско акционерно дружество Гранитоид АД

- Девен АД
- ЕВН България Електроразпределение АД
- ЕВН България Електроснабдяване АД
- ЕЙ И ЕС – ЗС Марица Изток 1
- Енергийна компания Марица Изток III - АД
- Енерго-про България - АД
- ЕОН България Мрежи АД
- ЕОН България Продажби АД
- ЕРП Златни пясъци АД
- ЕСО ЕАД
- ЕСП „Златни пясъци” АД
- Златни пясъци-сервиз АД
- Калиакра Уинд Пауър АД
- НЕК ЕАД
- Петрол АД
- Петрол Сторидж АД
- Пиринска Бистрица-Енергия АД
- Руно-Казанлък АД
- Централ хидроелектрик дъо Булгари ЕООД
- Слънчев бряг АД
- ТЕЦ - Бобов Дол ЕАД
- ТЕЦ - Варна ЕАД
- ТЕЦ "Марица 3" – АД
- ТЕЦ Марица Изток 2 – ЕАД
- Теплофикация Габрово – ЕАД
- Теплофикация Казанлък – ЕАД
- Теплофикация Перник – ЕАД
- Теплофикация Плевен – ЕАД
- ЕВН България Теплофикация – Пловдив - ЕАД
- Теплофикация Русе – ЕАД
- Теплофикация Сливен – ЕАД
- Теплофикация София – ЕАД

- Топлофикация Шумен – ЕАД
- Хидроенергострой ЕООД
- ЧЕЗ България Разпределение АД
- ЧЕЗ Електро България АД

Tsjechische Republiek

Alle aanbestedende diensten in de sectoren die elektriciteitsdiensten verlenen als bedoeld in afdeling 4, lid 1, onder c), van Wet nr. 134/2006 inzake overheidsopdrachten, als gewijzigd.

Bijvoorbeeld:

- ČEPS, a.s.
- ČEZ, a. s.
- Dalkia Česká republika, a.s.
- PREdistribuce, a.s.
- Plzeňská energetika a.s.
- Sokolovská uhelná, právní nástupce, a.s.

Denemarken

- Entiteiten die elektriciteit produceren op basis van een vergunning overeenkomstig § 10 van de lov om elforsyning, zie Geconsolideerde Wet nr. 1115 van 8 november 2006.
- Entiteiten die elektriciteit transporteren op basis van een vergunning overeenkomstig § 19 van de lov om elforsyning, zie Geconsolideerde Wet nr. 1115 van 8 november 2006.
- Energinet Danmark of dochterondernemingen die volledig in handen zijn van Energinet Danmark, als transporteur van elektriciteit overeenkomstig de lov om Energinet Danmark § 2, stk. 2 og 3, zie Wet nr. 1384 van 20 december 2004.

Duitsland

Lokale overheden, publiekrechtelijke instellingen of verenigingen van publiekrechtelijke instellingen of overheidsbedrijven die aan andere bedrijven energie leveren, een energieleveringsnetwerk exploiteren of uit hoofde van eigendom het beschikkingsrecht hebben over een energieleveringsnetwerk overeenkomstig artikel 3, lid 18, van het Gesetz über die Elektrizitäts- und Gasversorgung (Energiewirtschaftsgesetz) van 24 april 1998, laatstelijk gewijzigd op 9 december 2006.

Estland

- Entiteiten die werkzaam zijn overeenkomstig artikel 10, lid 3, van de Wet inzake overheidsopdrachten (RT I 21.2.2007, 15, 76) en artikel 14 van de Mededingingswet (RT I 2001, 56 332):
  - AS Eesti Energia (Estonian Energy Ltd);
  - OÜ Jaotusvõrk (Jaotusvõrk LLC);
  - AS Narva Elektriijaamad (Narva Power Plants Ltd);
  - OÜ Põhivõrk (Põhivõrk LLC).

Ierland

- Electricity Supply Board
- ESB Independent Energy (ESBIE) (electriciteitslevering)
- Synergen Ltd. (electriciteitsopwekking)
- Viridian Energy Supply Ltd. (electriciteitslevering)

- Huntstown Power Ltd. (elektriciteitsopwekking)
- Bord Gáis Éireann (elektriciteitslevering)
- Leveranciers en producenten van elektriciteit met een vergunning overeenkomstig de Electricity Regulation Act 1999
- EirGrid plc

Griekenland

"Δημόσια Επιχείρηση Ηλεκτρισμού Α.Ε.", opgericht bij Wet nr. 1468/1950 περί ιδρύσεως της ΔΕΗ en werkzaam overeenkomstig Wet nr. 2773/1999 en Presidentieel Decreet nr. 333/1999.

Spanje

- Red Eléctrica de España, S.A.
- Endesa, S.A.
- Iberdrola, S.A.
- Unión Fenosa, S.A.
- Hidroeléctrica del Cantábrico, S.A.
- Electra del Viesgo, S.A.
- Andere entiteiten die zich bezighouden met de productie, het transport en de distributie van elektriciteit overeenkomstig de "Ley 54/1997, de 27 de noviembre, del Sector eléctrico" en overeenkomstig de uitvoeringsbepalingen van deze wet.

Frankrijk

- Électricité de France, opgericht bij en werkzaam overeenkomstig Loi n° 46-628 sur la nationalisation de l'électricité et du gaz van 8 april 1946, als gewijzigd.
- RTE, beheerder van het elektriciteitstransportnet.
- Entiteiten die elektriciteit distribueren, als genoemd in artikel 23 van Loi n° 46-628 sur la nationalisation de l'électricité et du gaz van 8 april 1946, als gewijzigd (semioverheidsbedrijven voor de distributie, régies en soortgelijke diensten die bestaan uit regionale of lokale overheden). Bijvoorbeeld: Gaz de Bordeaux en Gaz de Strasbourg.
- Compagnie nationale du Rhône.
- Electricité de Strasbourg.

Kroatië

Aanbestedende diensten als bedoeld in artikel 6 van de Zakon o javnoj nabavi (Narodne novine broj 90/11) (Wet inzake overheidsopdrachten, Staatsblad nr. 90/11) die overheidsbedrijven of aanbestedende instanties zijn en die overeenkomstig specifieke regelgevingen de activiteit verrichten van de aanleg (beschikbaarstelling) van vaste netten of het beheer van vaste netten voor openbare dienstverlening in verband met de productie, de transmissie en de distributie van elektriciteit en de elektriciteitstoevoer aan vaste netten, zoals de diensten die de bedoelde activiteiten uitoefenen op grond van de Vergunning voor het uitoefenen van activiteiten op het vlak van energievoorziening overeenkomstig de Wet inzake energievoorziening (Staatsblad 68/01, 177/04, 76/07, 152/08, 127/10).

Italië

- Ondernemingen van de Gruppo Enel met een vergunning voor de productie, de transmissie en de distributie van elektriciteit in de zin van Decreto Legislativo N° 79 van 16 maart 1999 en achtereenvolgende wijzigingen en toevoegingen.
- TERNA- Rete elettrica nazionale SpA
- Andere bedrijven die werkzaam zijn op basis van concessies overeenkomstig Decreto Legislativo N° 79 van 16 maart 1999.

Cyprus

- Η Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου, opgericht bij de περί Αναπτύξεως Ηλεκτρισμού Νόμο, Κεφ. 171.
- Διαχειριστής Συστήματος Μεταφοράς is opgericht overeenkomstig artikel 57 van de Περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμου 122(Ι) του 2003.

Andere personen, entiteiten of bedrijven die een activiteit uitvoeren welke is vastgesteld in artikel 8 of 9 van Richtlijn 2014/25/EU van het Europees Parlement en de Raad ⁽⁷⁾ en die werkzaam zijn op basis van een vergunning die toegekend is krachtens artikel 34 van περί Ρύθμισης της αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμου του 2003 {N. 122(Ι)/2003}.

Letland

VAS "Latvenergo" en andere bedrijven die zich bezighouden met de productie, de transmissie en de distributie van elektriciteit en die hun aankopen doen overeenkomstig de wet "Sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju iepirkumu likums".

Litouwen

- Overheidsbedrijf Ignalina (kerncentrale)
- Akcinė bendrovė "Lietuvos energija"
- Akcinė bendrovė "Lietuvos elektrinė"
- Akcinė bendrovė "Rytų skirstomieji tinklai"
- Akcinė bendrovė "VST"
- Andere entiteiten overeenkomstig artikel 70, leden 1 en 2, van de Wet inzake overheidsopdrachten van de Republiek Litouwen (Staatsblad nr. 84-2000, 1996; nr. 4-102, 2006) die de productie, het transport of de distributie van elektriciteit verzorgen overeenkomstig de Elektriciteitswet van de Republiek Litouwen (Staatsblad nr. 66-1984, 2000; nr. 107-3964, 2004) en de Kernenergiewet van de Republiek Litouwen (Staatsblad nr. 119-2771, 1996).

Luxemburg

- Compagnie grand-ducale d'électricité de Luxembourg (CEGEDEL), die elektriciteit produceert of distribueert overeenkomstig de Convention concernant l'établissement et l'exploitation des réseaux de distribution d'énergie électrique dans le Grand-Duché du Luxembourg van 11 november 1927, goedgekeurd bij de Wet van 4 januari 1928.
- Lokale overheden die belast zijn met het transport of de distributie van elektriciteit.
- Société électrique de l'Our (SEO).
- Syndicat de communes SIDOR.

Hongarije

Entiteiten die elektriciteit produceren, transporteren of distribueren overeenkomstig de artikelen 162 en 163 van 2003. évi CXXIX. törvény a közbeszerzéséről en 2007. évi LXXXVI. törvény a villamos energiáról.

Malta

Korporazzjoni Enemalta (Enemalta Corporation)

Nederland

Entiteiten die elektriciteit distribueren op basis van een vergunning van de provinciale overheid overeenkomstig de Provinciewet. Bijvoorbeeld:

- Essent
- Nuon

⁽⁷⁾ Richtlijn 2014/25/EU van het Europees Parlement en de Raad van 26 februari 2014 betreffende het plaatsen van opdrachten in de sectoren water- en energievoorziening, vervoer en postdiensten en houdende intrekking van Richtlijn 2004/17/EG (PB EU L 94 van 28.3.2014, blz. 243).

Oostenrijk

Entiteiten die een transmissie- of distributienet exploiteren overeenkomstig het Elektrizitätswirtschafts- und Organisationsgesetz, BGBl. I No 143/1998, als gewijzigd, of overeenkomstig de Elektrizitätswirtschafts(wesen)gesetze van de negen deelstaten.

Polen

Energieondernemingen in de zin van ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne, waaronder:

- BOT Elektrownia "Opole" S.A., Brzezie
- BOT Elektrownia Bełchatów S.A.
- BOT Elektrownia Turów S.A., Bogatynia
- Elbląskie Zakłady Energetyczne S.A. w Elblągu
- Elektrociepłownia Chorzów "ELCHO" Sp. z o.o.
- Elektrociepłownia Lublin - Wrotków Sp. z o.o.
- Elektrociepłownia Nowa Sarzyna Sp. z o.o.
- Elektrociepłownia Rzeszów S.A.
- Elektrociepłownie Warszawskie S.A.
- Elektrownia "Kozienice" S.A.
- Elektrownia "Stalowa Wola" S.A.
- Elektrownia Wiatrowa, Sp. z o.o., Kamieńsk
- Elektrownie Szczytowo-Pompe S.A., Warszawa
- ENEA S.A., Poznań
- Energetyka Sp. z o.o., Lublin
- EnergiaPro Koncern Energetyczny S.A., Wrocław
- ENION S.A., Kraków
- Górnośląski Zakład Elektroenergetyczny S.A., Gliwice
- Koncern Energetyczny Energa S.A., Gdańsk
- Lubelskie Zakłady Energetyczne S.A.
- Łódzki Zakład Energetyczny S.A.
- PKP Energetyka Sp. z o.o., Warszawa
- Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A., Warszawa
- Południowy Koncern Energetyczny S.A., Katowice
- Przedsiębiorstwo Energetyczne w Siedlcach Sp. z o.o.
- PSE-Operator S.A., Warszawa
- Rzeszowski Zakład Energetyczny S.A.

- Zakład Elektroenergetyczny "Elsen" Sp. z o.o., Częstochowa
- Zakład Energetyczny Białystok S.A.
- Zakład Energetyczny Łódź-Teren S.A.
- Zakład Energetyczny Toruń S.A.
- Zakład Energetyczny Warszawa-Teren
- Zakłady Energetyczne Okręgu Radomsko-Kieleckiego S.A.
- Zespół Elektrociepłowni Bydgoszcz S.A.
- Zespół Elektrowni Dolna Odra S.A., Nowe Czarnowo
- Zespół Elektrowni Ostrołęka S.A.
- Zespół Elektrowni Pątnów-Adamów-Konin S.A.
- Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A.
- Przedsiębiorstwo Energetyczne MEGAWAT Sp. Z.o.o.
- Zespół Elektrowni Wodnych Niedzica S.A.
- Energetyka Południe S.A.

Portugal

1. Productie van elektriciteit:

Entiteiten die elektriciteit produceren overeenkomstig:

- Decreto-Lei nº 29/2006, de 15 de Fevereiro que estabelece as bases gerais da organização e o funcionamento dos sistema eléctrico nacional (SEN), e as bases gerais aplicáveis ao exercício das actividades de produção, transporte, distribuição e comercialização de electricidade e à organização dos mercados de electricidade;
- Decreto-Lei nº 172/2006, de 23 de Agosto, que desenvolve os princípios gerais relativos à organização e ao funcionamento do SEN, regulamentando o diploma a trás referido;
- Entiteiten die elektriciteit produceren onder een speciale regeling overeenkomstig Decreto-Lei nº 189/88 de 27 de Maio, com a redacção dada pelos Decretos-Lei nº 168/99, de 18 de Maio, nº 313/95, de 24 de Novembro, nº 538/99, de 13 de Dezembro, nº 312/2001 e nº 313/2001, ambos de 10 de Dezembro, Decreto-Lei nº 339-C/2001, de 29 de Dezembro, Decreto-Lei nº 68/2002, de 25 de Março, Decreto-Lei nº 33-A/2005, de 16 de Fevereiro, Decreto-Lei nº 225/2007, de 31 de Maio e Decreto-Lei nº 363/2007, de 2 Novembro.

2. Transport van elektriciteit:

Entiteiten die elektriciteit transporteren overeenkomstig:

- Decreto-Lei nº 29/2006, de 15 de Fevereiro, en Decreto-Lei nº 172/2006, de 23 de Agosto.

3. Distributie van elektriciteit:

- Entiteiten die elektriciteit distribueren overeenkomstig Decreto-Lei nº 29/2006, de 15 de Fevereiro, en Decreto-lei nº 172/2006, de 23 de Agosto;
- Entiteiten die elektriciteit distribueren overeenkomstig Decreto-Lei nº 184/95, de 27 de Julho, com a redacção dada pelo Decreto-Lei nº 56/97, de 14 de Março e do Decreto-Lei nº 344-B/82, de 1 de Setembro, com a redacção dada pelos Decreto-Lei nº 297/86, de 19 de Setembro, Decreto-Lei nº 341/90, de 30 de Outubro e Decreto-Lei nº 17/92, de 5 de Fevereiro.

Roemenië

- Societatea Comercială de Producere a Energiei Electrice Hidroelectrica-SA Bucureşti (Commercial Company for Electrical Power Production Hidroelectrica – SA Bucharest)

- Societatea Națională "Nuclearelectrica" SA (Nuclearelectrica S.A. National Company)
- Societatea Comercială de Producere a Energiei Electrice și Termice Termoelectrica SA (Commercial Company for Electrical Power and Thermal Energy Production Termoelectrica SA)
- S.C. Electrocentrale Deva S.A. (SC Power Stations Deva SA)
- S.C. Electrocentrale București S.A. (SC Power Stations Bucharest SA)
- S.C. Electrocentrale Galați SA (SC Power Stations Galați SA)
- S.C. Electrocentrale Termoelectrica SA (SC Power Stations Termoelectrica SA)
- S.C. Complexul Energetic Craiova SA (Commercial Company Craiova Energy Complex)
- S.C. Complexul Energetic Rovinari SA (Commercial Company Rovinari Energy Complex)
- S.C. Complexul Energetic Turceni SA (Commercial Company Turceni Energy Complex)
- Compania Națională de Transport a Energiei Electrice Transelectrica SA București ("Transelectrica" Romanian Power Grid Company)
- Societatea Comercială Electrica SA, București
- S.C. Filiala de Distribuție a Energiei Electrice
- "Electrica Distribuție Muntenia Nord" S.A
- S.C. Filiala de Furnizare a Energiei Electrice
- "Electrica Furnizare Muntenia Nord" S.A
- S.C. Filiala de Distribuție și Furnizare a Energiei Electrice Electrica Muntenia Sud (Electrical Energy Distribution and Supply Branch Electrica Muntenia Sud)
- S.C. Filiala de Distribuție a Energiei Electrice (Commercial Company for Electrical Energy Distribution)
- "Electrica Distribuție Transilvania Sud" S.A
- S.C. Filiala de Furnizare a Energiei Electrice (Commercial Company for Electrical Energy Supply)
- "Electrica Furnizare Transilvania Sud" S.A
- S.C. Filiala de Distribuție a Energiei Electrice (Commercial Company for Electrical Energy Distribution)
- "Electrica Distribuție Transilvania Nord" S.A
- S.C. Filiala de Furnizare a Energiei Electrice (Commercial Company for Electrical Energy Supply)
- "Electrica Furnizare Transilvania Nord" S.A
- Enel Energie
- Enel Distribuție Banat
- Enel Distribuție Dobrogea
- E.ON Moldova SA
- CEZ Distribuție

Slovenië

Entiteiten die elektriciteit produceren, transporteren of distribueren overeenkomstig de Energetski zakon (Uradni list RS, 79/99):

Mat. Št.	Naziv	Poštna Št.	Kraj
1613383	Borzen D.O.O.	1000	Ljubljana
5175348	Elektro Gorenjska D.D.	4000	Kranj
5223067	Elektro Celje D.D.	3000	Celje
5227992	Elektro Ljubljana D.D.	1000	Ljubljana
5229839	Elektro Primorska D.D.	5000	Nova Gorica
5231698	Elektro Maribor D.D.	2000	Maribor
5427223	Elektro - Slovenija D.O.O.	1000	Ljubljana
5226406	Javno Podjetje Energetika Ljubljana, D.O.O.	1000	Ljubljana
1946510	Infra D.O.O.	8290	Sevnica
2294389	Sodo Sistemski Operater Distribucijskega Omrežja Z Električno Energijo, D.O.O.	2000	Maribor
5045932	Egs-Ri D.O.O.	2000	Maribor

Slowakije

Entiteiten die op basis van een vergunning voorzien in de productie, het transport via een transmissienet, de distributie en de levering aan het publiek van elektriciteit via een distributienetwerk overeenkomstig Wet nr. 656/2004.

Bijvoorbeeld:

- Slovenské elektrárne, a.s.
- Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a.s.
- Západoslovenská energetika, a.s.
- Stredoslovenská energetika, a.s.
- Východoslovenská energetika, a.s.

Finland

Gemeentelijke diensten en overheidsbedrijven die elektriciteit produceren, en entiteiten die verantwoordelijk zijn voor het onderhoud van elektriciteitstransport- of elektriciteitsdistributienetwerken en voor het transport van elektriciteit dan wel voor het elektriciteitssysteem op basis van een vergunning overeenkomstig afdeling 4 of 16 van sähkömarkkinalaki/elmarknadslagen (386/1995) en overeenkomstig laki vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista (349/2007)/lag om upphandling inom sektorerna vatten, energi, transporter och posttjänster (349/2007).

Zweden

Entiteiten voor het transport of de distributie van elektriciteit op basis van een concessie overeenkomstig ellagen (1997:857)

Verenigd Koninkrijk

- Een persoon met een vergunning uit hoofde van artikel 6 van de Electricity Act 1989
- Een persoon met een vergunning uit hoofde van artikel 10, lid 1, van de Electricity (Northern Ireland) Order 1992
- National Grid Electricity Transmission plc
- System Operation Northern Ireland Ltd
- Scottish & Southern Energy plc
- SPTransmission plc

III. Luchthavenfaciliteiten

België

- Brussels International Airport Company
- Belgocontrol
- Luchthaven Antwerpen
- Internationale Luchthaven Oostende-Brugge
- Société Wallonne des Aéroports
- Brussels South Charleroi Airport
- Liège Airport

Bulgarije

Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" (General Directorate "Civil Aviation Administration")

ДП "Ръководство на въздушното движение"

Exploitanten van burgerluchthavens voor publiek gebruik, aangewezen door de Ministerraad overeenkomstig artikel 43, lid 3, van de Закон на гражданското въздухоплаване (обн., ДВ, бр.94/1.12.1972):

- "Летище София" ЕАД
- "Фрапорт Туин Стар Еърпорт Мениджмънт" АД
- "Летище Пловдив" ЕАД
- "Летище Русе" ЕООД
- "Летище Горна Оряховица" ЕАД

Tsjechische Republiek

Alle aanbestedende diensten in de sectoren die in een bepaald geografisch gebied luchthavenfaciliteiten beschikbaar stellen en exploiteren (als bedoeld in afdeling 4, lid 1, onder i), van wet nr. 134/2006 inzake overheidsopdrachten, als gewijzigd).

Bijvoorbeeld:

- Česká správa letišť, s.p.
- Letiště Karlovy Vary s.r.o.

— Letiště Ostrava, a.s.

— Správa Letiště Praha, s. p.

Denemarken

— Luchthavens geëxploiteerd op basis van een vergunning overeenkomstig § 55, lid 1, van de lov om luftfart, zie Geconsolideerde Wet nr. 731 van 21 juni 2007.

Duitsland

— Luchthavens als omschreven in artikel 38, lid 2, punt 1, van de Luftverkehrs-Zulassungs-Ordnung van 19 juni 1964, laatstelijk gewijzigd op 5 januari 2007.

Estland

— Entiteiten die werkzaam zijn overeenkomstig artikel 10, lid 3, van de Wet inzake overheidsopdrachten (RT I 21-02-2007, 15, 76) en artikel 14 van de Mededingingswet (RT I 2001, 56 332):

— AS Tallinna Lennujaam (Tallinn Airport Ltd);

— Tallinn Airport GH AS (Tallinn Airport GH Ltd).

Ierland

— Luchthavens van Dublin, Cork en Shannon onder beheer van Aer Rianta – Irish Airports.

— Luchthavens geëxploiteerd op basis van een public use licence die is verleend overeenkomstig de Irish Aviation Authority Act 1993, als gewijzigd bij de Air Navigation and Transport (Amendment) Act, 1998, en waar lijndiensten worden uitgevoerd door luchtvaartuigen voor het openbaar vervoer van reizigers, post of vracht.

Griekenland

— "Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας" ("ΥΠΑ"), die wordt geëxploiteerd overeenkomstig Wetgevingsdecreet nr. 714/70, als gewijzigd bij Wet nr. 1340/83, en waarvan de organisatie is geregeld bij Presidentieel Decreet nr. 56/89, als gewijzigd.

— De onderneming "Διεθνής Αερολιμένας Αθηνών" bij Spata die wordt geëxploiteerd overeenkomstig Wetgevingsdecreet nr. 2338/95 Κύρωση Σύμβασης Ανάπτυξης του Νέου Διεθνούς Αεροδρομίου της Αθήνας στα Σπάτα, "ίδρυση της εταιρείας "Διεθνής Αερολιμένας Αθηνών Α.Ε." έγκριση περιβαλλοντικών όρων και άλλες διατάξεις".

— "Φορείς Διαχείρισης", overeenkomstig Presidentieel Decreet nr. 158/02 "Ίδρυση, κατασκευή, εξοπλισμός, οργάνωση, διοίκηση, λειτουργία και εκμετάλλευση πολιτικών αερολιμένων από φυσικά πρόσωπα, νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου και Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης" (Grieks Staatsblad A 137).

Spanje

— Ente público Aeropuertos Españoles y Navegación Aérea (AENA).

Frankrijk

— Luchthavens die worden geëxploiteerd door overheidsbedrijven overeenkomstig de artikelen L.251-1, L.260-1 en L.270-1 van de code de l'aviation civile.

— Luchthavens die worden geëxploiteerd op basis van een concessie verleend door de overheid overeenkomstig artikel R.223-2 van de code de l'aviation civile.

— Luchthavens die worden geëxploiteerd overeenkomstig een arrêté préfectoral portant autorisation d'occupation temporaire.

— Luchthavens die zijn opgericht door de overheid en waarvoor een overeenkomst geldt als bedoeld in artikel L.221-1 van de code de l'aviation civile.

— Luchthavens die in eigendom aan een regionale of lokale overheid of aan een groep regionale of lokale overheden zijn overgedragen overeenkomstig Loi n° 2004-809 van 13 augustus 2004 relative aux libertés et responsabilités locales, en met name artikel 28 daarvan:

— Aéroport de Ajaccio Campo-dell'Oro

— Aéroport de Avignon

- Aéroport de Bastia-Poretta
- Aéroport de Beauvais-Tillé
- Aéroport de Bergerac-Roumanière
- Aéroport de Biarritz-Anglet-Bayonne
- Aéroport de Brest Bretagne
- Aéroport de Calvi-Sainte-Catherine
- Aéroport de Carcassonne en Pays Cathare
- Aéroport de Dinard-Pleurtuit-Saint-Malo
- Aéroport de Figari-Sud Corse
- Aéroport de Lille-Lesquin
- Aéroport de Metz-Nancy-Lorraine
- Aéroport de Pau-Pyrénées
- Aéroport de Perpignan-Rivesaltes
- Aéroport de Poitiers-Biard
- Aéroport de Rennes-Saint-Jacques
- Burgerluchthavens van de overheid die in beheer zijn gegeven aan een kamer van koophandel (artikel 7 van Loi n° 2005-357 van 21 april 2005 relative aux aéroports en Décret n° 2007-444 van 23 februari 2007 relatif aux aéroports appartenant à l'Etat):
  - Aéroport de Marseille-Provence
  - Aéroport d'Aix-les-Milles et Marignane-Berre
  - Aéroport de Nice Côte-d'Azur et Cannes-Mandelieu
  - Aéroport de Strasbourg-Entzheim
  - Aéroport de Fort-de France-le Lamentin
  - Aéroport de Pointe-à-Pitre-le Raizet
  - Aéroport de Saint-Denis-Gillot
- Andere burgerluchthavens van de overheid die overeenkomstig Décret n° 2005-1070 van 24 augustus 2005, als gewijzigd, zijn uitgesloten van overdracht aan een regionale of lokale overheid:
  - Aéroport de Saint-Pierre Pointe Blanche
  - Aéroport de Nantes Atlantique et Saint-Nazaire-Montoir
- Aéroports de Paris (Loi n° 2005-357 van 20 april 2005 en Décret n° 2005-828 van 20 juli 2005)

Kroatië

Aanbestedende diensten als bedoeld in artikel 6 van de Zakon o javnoj nabavi (Narodne novine broj 90/11) (Wet inzake overheidsopdrachten, Staatsblad nr. 90/11) die overheidsbedrijven of aanbestedende instanties zijn en die overeenkomstig specifieke regelgevingen een geografisch gebied exploiteren om luchthaven- en andere aanlandingsfaciliteiten ter beschikking te stellen van luchtvaartmaatschappijen, zoals de diensten die de bedoelde activiteiten uitoefenen op grond van de verleende concessie overeenkomstig de Airports Act (Staatsblad 19/98 en 14/11).

Italië

- Vanaf 1 januari 1996 geldt het Decreto Legislativo N° 497 van 25 november 1995, relativo alla trasformazione dell'Azienda autonoma di assistenza al volo per il traffico aereo generale in ente pubblico economico, denominato ENAV, Ente nazionale di assistenza al volo, dat diverse malen is verlengd en daarna is omgezet in wetgeving. Bij Legge N° 665 van 21 december 1996 is die entiteit per 1 januari 2001 definitief omgezet in een vennootschap (S.p.A.).
- Beheersdiensten die bij speciale wetten zijn opgericht.
- Entiteiten die luchthavenfaciliteiten exploiteren op basis van een concessie die is verleend overeenkomstig artikel 694 van de Codice della navigazione, Regio Decreto N° 327 van 30 maart 1942.
- Luchthavenentiteiten, zoals de beheerders SEA (Milaan) en ADR (Fiumicino).

Cyprus

Letland

- Valsts akciju sabiedrība "Latvijas gaisa satiksme" (State public limited liability company "Latvijas gaisa satiksme").
- Valsts akciju sabiedrība "Starptautiskā lidosta "Rīga"" (State public limited liability company "International airport "Rīga").
- SIA "Aviasabiedrība "Liepāja" (Aviacompany Liepaja Ltd.).

Litouwen

- Overheidsbedrijf Vilnius International Airport
- Overheidsbedrijf Kaunas Airport
- Overheidsbedrijf Palanga International Airport
- Overheidsbedrijf "Oro navigacija"
- Gemeentebedrijf "Šiaulių oro uostas"
- Andere entiteiten overeenkomstig artikel 70, leden 1 en 2, van de Wet inzake overheidsopdrachten van de Republiek Litouwen (Staatsblad nr. 84-2000, 1996; nr. 4-102, 2006) en die luchthavenfaciliteiten exploiteren overeenkomstig de Luchtvaartwet van de Republiek Litouwen (Staatsblad nr. 94-2918, 2000).

Luxemburg

- Aéroport du Findel.

Hongarije

- Luchthavens die worden geëxploiteerd overeenkomstig de artikelen 162 en 163 van 2003. évi CXXIX. törvény a közbeszerzésekről en 1995. évi XCVII. törvény a légiközlekedésről.
- Budapest Ferihegy Nemzetközi Repülőtér, beheerd door Budapest Airport Rt. op basis van 1995. évi XCVII. törvény a légiközlekedésről en 83/2006. (XII. 13.) GKM rendelet a légiforgalmi irányító szolgálatot ellátó és a légiforgalmi szakszemélyzet képzését végző szervezetről.

Malta

- L-Ajruport Internazzjonali ta' Malta (Malta International Airport).

Nederland

Luchthavens die worden geëxploiteerd overeenkomstig de artikelen 18 e.v. van de Luchtvaartwet. Bijvoorbeeld:

- Luchthaven Schiphol.

Oostenrijk

- Entiteiten met een vergunning om luchthavenfaciliteiten beschikbaar te stellen overeenkomstig het Luftfahrtgesetz, BGBl. nr. 253/1957, als gewijzigd.

Polen

- Overheidsbedrijf "Porty Lotnicze", dat wordt geëxploiteerd op basis van wet van 23 oktober 1987 r. o przedsiębiorstwie państwowym "Porty Lotnicze"
- Port Lotniczy Bydgoszcz S.A.
- Port Lotniczy Gdańsk Sp. z o.o.
- Górnośląskie Towarzystwo Lotnicze S.A. Międzynarodowy Port Lotniczy Katowice
- Międzynarodowy Port Lotniczy im. Jana Pawła II Kraków - Balice Sp. z o.o.
- Lotnisko Łódź Lublinek Sp. z o.o.
- Port Lotniczy Poznań - Ławica Sp. z o.o.
- Port Lotniczy Szczecin - Goleniów Sp. z o. o.
- Port Lotniczy Wrocław S.A.
- Port Lotniczy im. Fryderyka Chopina w Warszawie
- Port Lotniczy Rzeszów - Jasionka
- Porty Lotnicze "Mazury- Szczytno" Sp. z o. o. w Szczytnie
- Port Lotniczy Zielona Góra - Babimost

Portugal

- ANA – Aeroportos de Portugal, S.A., opgericht overeenkomstig Decreto-Lei No 404/98 do 18 de Dezembro 1998.
- NAV – Empresa Pública de Navegação Aérea de Portugal, E. P., opgericht overeenkomstig Decreto-Lei No 404/98 do 18 de Dezembro 1998.
- ANAM – Aeroportos e Navegação Aérea da Madeira, S. A., opgericht overeenkomstig Decreto-Lei No 453/91 do 11 de Dezembro 1991.

Roemenië

- Compania Națională "Aeroporturi București" SA (National Company "Bucharest Airports S.A.")
- Societatea Națională "Aeroportul Internațional Mihail Kogălniceanu-Constanța" (National Company "International Airport Mihail Kogălniceanu-Constanța" S.A.)
- Societatea Națională "Aeroportul Internațional Timișoara-Traian Vuia"-SA (National Company International "International Airport Timișoara-Traian Vuia"-S.A.)
- Regia Autonomă "Administrația Română a Serviciilor de Trafic Aerian ROMAT SA" (Autonomous Public Service Undertaking "Romanian Air Traffic Services Administration ROMAT S.A.")
- Aeroporturile aflate în subordinea Consiliilor Locale (Airports under Local Councils' subordination)
- SC Aeroportul Arad SA (Arad Airport S.A. Commercial Company)
- Regia Autonomă Aeroportul Bacău (Autonomous Public Service Undertaking Bacău Airport)
- Regia Autonomă Aeroportul Baia Mare (Autonomous Public Service Undertaking Baia Mare Airport)
- Regia Autonomă Aeroportul Cluj Napoca (Autonomous Public Service Undertaking Cluj Napoca Airport)
- Regia Autonomă Aeroportul Internațional Craiova (Autonomous Public Service Undertaking International Craiova Airport)
- Regia Autonomă Aeroportul Iași (Autonomous Public Service Undertaking Iași Airport)

- Regia Autonomă Aeroportul Oradea (Autonomous Public Service Undertaking Oradea Airport)
- Regia Autonomă Aeroportul Satu-Mare (Autonomous Public Service Undertaking Satu-Mare Airport)
- Regia Autonomă Aeroportul Sibiu (Autonomous Public Service Undertaking Sibiu Airport)
- Regia Autonomă Aeroportul Suceava (Autonomous Public Service Undertaking Suceava Airport)
- Regia Autonomă Aeroportul Târgu Mureș (Autonomous Public Service Undertaking Târgu Mureș Airport)
- Regia Autonomă Aeroportul Tulcea (Autonomous Public Service Undertaking Tulcea Airport)
- Regia Autonomă Aeroportul Caransebeș

Slovenië

Publieke burgerluchthavens die worden geëxploiteerd overeenkomstig de Zakon o letalstvu (Uradni list RS, 18/01)

Mat. Št.	Naziv	Poštna Št.	Kraj
1589423	Letalski Center Cerklje Ob Krki	8263	Cerklje Ob Krki
1913301	Kontrola Zračnega Prometa D.O.O.	1000	Ljubljana
5142768	Aerodrom Ljubljana D.D.	4210	Brnik-Aerodrom
5500494	Aerodrom Portorož, D.O.O.	6333	Sečovelje – Sicciole

Slowakije

Entiteiten die luchthavens exploiteren met goedkeuring van de overheid, en entiteiten die luchtvaartcommunicatiediensten verlenen overeenkomstig Wet nr. 143/1998 als gewijzigd bij de Wetten nr. 57/2001, nr. 37/2002, nr. 136/2004 en nr. 544/2004.

Bijvoorbeeld:

- Letisko M.R.Štefánika, a.s., Bratislava
- Letisko Poprad – Tatry, a.s.
- Letisko Košice, a.s.

Finland

Luchthavens onder beheer van de "Ilmailulaitos Finavia/Luftfartsverket Finavia", of van een gemeentelijk of overheidsbedrijf overeenkomstig de ilmailulaki/luftfartslagen (1242/2005) en laki Ilmailulaitoksesta/lag om Luftfartsverket (1245/2005).

Zweden

- Luchthavens die in handen zijn van en worden geëxploiteerd door de overheid overeenkomstig luftfartslagen (1957:297)
- Luchthavens die in handen zijn van en worden geëxploiteerd door particulieren met een exploitatievergunning krachtens genoemde wet, wanneer deze vergunning voldoet aan de criteria van artikel 2, lid 3, van de richtlijn.

Verenigd Koninkrijk

- Een lokale overheid die in een bepaald geografisch gebied luchthaven- of andere aanlandingsfaciliteiten beschikbaar stelt aan luchtvervoerders

- Een luchthavenexploitant in de zin van de Airports Act 1986, die een luchthaven beheert die valt onder de economische regelgeving uit hoofde van Deel IV van die wet
- Highland and Islands Airports Limited
- Een luchthavenexploitant in de zin van de Airports (Northern Ireland) Order 1994
- BAA Ltd.

IV. Zeehaven-, binnenhaven- of andere aanlandingsfaciliteiten

België

- Gemeentelijk Havenbedrijf van Antwerpen
- Havenbedrijf van Gent
- Maatschappij der Brugse Zeevaartinrichtingen
- Port autonome de Charleroi
- Port autonome de Namur
- Port autonome de Liège
- Port autonome du Centre et de l'Ouest
- Société régionale du Port de Bruxelles/Gewestelijke Vennootschap van de Haven van Brussel
- Waterwegen en Zeekanaal
- De Scheepvaart

Bulgarije

ДП "Пристанищна инфраструктура"

Entiteiten die krachtens bijzondere of exclusieve rechten havens voor openbaar vervoer van nationaal belang (of delen daarvan) exploiteren, opgenomen in bijlage nr. 1 bij artikel 103a van de Закон за морските пространства, вътрешните водни пътища и пристанищата на Република България (обн., ДВ, бр.12/11.2.2000):

- "Пристанище Варна" ЕАД
- "Порт Балчик" АД
- "БМ Порт" АД
- "Пристанище Бургас" ЕАД
- "Пристанищен комплекс – Русе" ЕАД
- "Пристанищен комплекс – Лом" ЕАД
- "Пристанище Видин" ЕООД
- "Драгажен флот – Истър" АД
- "Дунавски индустриален парк" АД

Entiteiten die krachtens bijzondere of exclusieve rechten havens voor openbaar vervoer van regionaal belang (of delen daarvan) exploiteren, opgenomen in bijlage nr. 2 bij artikel 103a van de Закон за морските пространства, вътрешните водни пътища и пристанищата на Република България (обн., ДВ, бр.12/11.2.2000):

- "Фиш Порт" АД
- Кораборемонтен завод "Порт - Бургас" АД

- "Либърти металс груп" АД
- "Трансстрой – Бургас" АД
- "Одесос ПБМ" АД
- "Поддържане чистотата на морските води" АД
- "Поларис 8" ООД
- "Лесил" АД
- "Ромпетрол – България" АД
- "Булмаркет – ДМ" ООД
- "Свободна зона – Русе" ЕАД
- "Дунавски драгажен флот" – АД
- "Нарен" ООД
- "ТЕЦ Свилоза" АД
- НЕК ЕАД – клон "АЕЦ – Белене"
- "Нафтекс Петрол" ЕООД
- "Фериботен комплекс" АД
- "Дунавски драгажен флот Дуним" АД
- "ОМВ България" ЕООД
- СО МАТ АД – клон Видин
- "Свободна зона – Видин" ЕАД
- "Дунавски драгажен флот Видин"
- "Дунав турс" АД
- "Меком" ООД
- "Дубъл Ве Ко" ЕООД

Tsjechische Republiek

Alle aanbestedende diensten in de sectoren die in een bepaald geografisch gebied zeehaven-, binnenhaven- of andere aanlandingsfaciliteiten beschikbaar stellen of exploiteren voor vervoer door de lucht, over zee of over de binnenwateren (als bedoeld in sectie 4, lid 1, onder i), van Wet nr. 134/2006 inzake overheidsopdrachten, als gewijzigd).

Bijvoorbeeld:

- České přístavy, a.s.

Denemarken

- Havens als bedoeld in § 1 van lov om havne, zie Wet nr. 326 van 28 mei 1999

Duitsland

- Zeehavens die geheel of gedeeltelijk in handen zijn van territoriale overheden (Länder, Kreise, Gemeinden)

— Binnenhavens die overeenkomstig de Wassergesetze van de Länder vallen onder de Hafenordnung.

Estland

— Entiteiten die werkzaam zijn overeenkomstig artikel 10, lid 3, van de Wet inzake overheidsopdrachten (RT I 21-02-2007, 15, 76) en artikel 14 van de Mededingingswet (RT I 2001, 56 332):

— AS Saarte Liinid;

— AS Tallinna Sadam.

Ierland

— Havens die overeenkomstig de Harbours Acts 1946 to 2000 worden geëxploiteerd

— Haven van Rosslare Harbour, die overeenkomstig de Fishguard and Rosslare Railways and Harbours Acts 1899 wordt geëxploiteerd

Griekenland

— "Όργανισμός Λιμένος Βόλου Ανώνυμη Εταιρεία" ("Ο.Λ.Β. Α.Ε."), op grond van Wet nr. 2932/01.

— "Όργανισμός Λιμένος Έλευσίνας Ανώνυμη Εταιρεία" ("Ο.Λ.Ε. Α.Ε."), op grond van Wet nr. 2932/01.

— "Όργανισμός Λιμένος Ηγουμενίτσας Ανώνυμη Εταιρεία" ("Ο.Λ.ΗΓ. Α.Ε."), op grond van Wet nr. 2932/01.

— "Όργανισμός Λιμένος Ηρακλείου Ανώνυμη Εταιρεία" ("Ο.Λ.Η. Α.Ε."), op grond van Wet nr. 2932/01.

— "Όργανισμός Λιμένος Καβάλας Ανώνυμη Εταιρεία" ("Ο.Λ.Κ. Α.Ε."), op grond van Wet nr. 2932/01.

— "Όργανισμός Λιμένος Κέρκυρας Ανώνυμη Εταιρεία" ("Ο.Λ.ΚΕ. Α.Ε."), op grond van Wet nr. 2932/01.

— "Όργανισμός Λιμένος Πατρών Ανώνυμη Εταιρεία" ("Ο.Λ.ΠΑ. Α.Ε."), op grond van Wet nr. 2932/01.

— "Όργανισμός Λιμένος Λαυρίου Ανώνυμη Εταιρεία" ("Ο.Λ.Λ. Α.Ε."), op grond van Wet nr. 2932/01.

— "Όργανισμός Λιμένος Ραφήνας Ανώνυμη Εταιρεία" ("Ο.Λ.Ρ. Α.Ε."), op grond van Wet nr. 2932/01.

— (Havendiensten)

— Andere havens, Δημοτικά και Νομαρχιακά Ταμεία (Gemeente- en Prefectuurhavens) die vallen onder Presidentieel Decreet nr. 649/1977, Wet 2987/02, Presidentieel Decreet 362/97 en Wet 2738/99.

Spanje

— Ente público Puertos del Estado

— Autoridad Portuaria de Alicante

— Autoridad Portuaria de Almería – Motril

— Autoridad Portuaria de Avilés

— Autoridad Portuaria de la Bahía de Algeciras

— Autoridad Portuaria de la Bahía de Cádiz

— Autoridad Portuaria de Baleares

— Autoridad Portuaria de Barcelona

— Autoridad Portuaria de Bilbao

— Autoridad Portuaria de Cartagena

— Autoridad Portuaria de Castellón

- Autoridad Portuaria de Ceuta
- Autoridad Portuaria de Ferrol – San Cibrao
- Autoridad Portuaria de Gijón
- Autoridad Portuaria de Huelva
- Autoridad Portuaria de Las Palmas
- Autoridad Portuaria de Málaga
- Autoridad Portuaria de Marín y Ría de Pontevedra
- Autoridad Portuaria de Melilla
- Autoridad Portuaria de Pasajes
- Autoridad Portuaria de Santa Cruz de Tenerife
- Autoridad Portuaria de Santander
- Autoridad Portuaria de Sevilla
- Autoridad Portuaria de Tarragona
- Autoridad Portuaria de Valencia
- Autoridad Portuaria de Vigo
- Autoridad Portuaria de Villagarcía de Arousa
- Andere havendiensten van de autonome gemeenschappen Andalusië, Asturië, Balearen, Canarische Eilanden, Cantabrië, Catalonië, Galicië, Murcia, Baskenland en Valencia.

Frankrijk

- Port autonome de Paris, opgericht bij Loi n° 68-917 relative au port autonome de Paris van 24 oktober 1968.
- Port autonome de Strasbourg, opgericht bij de convention entre l'État et la ville de Strasbourg relative à la construction du port rhénan de Strasbourg et à l'exécution de travaux d'extension de ce port van 20 mei 1923, goedgekeurd bij de wet van 26 april 1924.
- Ports autonomes die worden geëxploiteerd overeenkomstig de artikelen L. 111-1 en volgende van de code des ports maritimes en rechtspersoonlijkheid bezitten:
  - Port autonome de Bordeaux
  - Port autonome de Dunkerque
  - Port autonome de La Rochelle
  - Port autonome du Havre
  - Port autonome de Marseille
  - Port autonome de Nantes-Saint-Nazaire
  - Port autonome de Pointe-à-Pitre
  - Port autonome de Rouen

- Havens die geen rechtspersoonlijkheid bezitten, in handen zijn van de overheid (décret n° 2006-330 fixant la liste des ports des départements d'outre-mer exclus du transfert prévu à l'article 30 de la loi du 13 août 2004 relative aux libertés et responsabilités locales van 20 maart 2006) en in beheer zijn gegeven aan de lokale kamers van koophandel:
  - Port de Fort de France (Martinique)
  - Port de Dégrad des Cannes (Guyane)
  - Port-Réunion (île de la Réunion)
  - Ports de Saint-Pierre et Miquelon
- Havens die geen rechtspersoonlijkheid bezitten en in eigendom zijn overgedragen aan de regionale of plaatselijke overheden en waarvan het beheer is toevertrouwd aan de lokale kamers van koophandel (artikel 30 van Loi n° 2004-809 relative aux libertés et responsabilités locales van 13 augustus 2004, als gewijzigd bij Loi n° 2006-1771 van 30 december 2006):
  - Port de Calais
  - Port de Boulogne-sur-Mer
  - Port de Nice
  - Port de Bastia
  - Port de Sète
  - Port de Lorient
  - Port de Cannes
  - Port de Villefranche-sur-Mer
- Voies navigables de France, publiek orgaan dat valt onder artikel 124 van Loi n° 90-1168 van 29 december 1990, als gewijzigd.

Kroatië

Aanbestedende diensten als bedoeld in artikel 6 van de Zakon o javnoj nabavi (Narodne novine broj 90/11) (Wet inzake overheidsopdrachten, Staatsblad nr. 90/11) die overheidsbedrijven of aanbestedende instanties zijn en die overeenkomstig specifieke regelgevingen een geografisch gebied exploiteren om zeehavens, rivierhavens en andere vervoerterminals ter beschikking te stellen van ondernemingen voor vervoer over zee of over de rivieren, zoals de diensten die de bedoelde activiteiten uitoefenen op grond van de verleende concessie overeenkomstig de Maritime Domain and Seaports Act (Staatsblad 158/03, 100/04, 141/06 en 38/09).

Italië

- Havens van de staat (Porti statali) en andere havens die overeenkomstig de Codice della navigazione, Regio Decreto N° 327 van 30 maart 1942 worden beheerd door de Capitaneria di Porto
- Autonome havens (enti portuali) die overeenkomstig artikel 19 van de Codice della navigazione, Regio Decreto N° 327 van 30 maart 1942 bij bijzondere wetgeving zijn opgericht

Cyprus

Η Αρχή Λιμένων Κύπρου, opgericht bij de περί Αρχής Λιμένων Κύπρου Νόμο του 1973.

Letland

Diensten die havens besturen overeenkomstig de wet "Likumu par ostām":

- Rīgas brīvostas pārvalde
- Ventspils brīvostas pārvalde

- Liepājas speciālas ekonomiskās zona pārvalde
- Salacgrīvas ostas pārvalde
- Skultes ostas pārvalde
- Lielupes ostas pārvalde
- Engures ostas pārvalde
- Mērsraga ostas pārvalde
- Pāvilostas ostas pārvalde
- Rojas ostas pārvalde

Andere instellingen die hun aankopen doen overeenkomstig wet "Sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju iepirkumu likums" en havens besturen overeenkomstig de wet "Likumu par ostām".

Litouwen

- Overheidsbedrijf Zeehavendienst Klaipėda, werkzaam overeenkomstig de Wet op de Zeehavendienst Klaipėda van de Republiek Litouwen (Staatsblad nr. 53-1245, 1996);
- Overheidsbedrijf "Vidaus vandens kelių direkcija", werkzaam overeenkomstig de Wet op het vervoer over de binnenlandse waterwegen van de Republiek Litouwen (Staatsblad nr. 105-2393, 1996);
- Andere entiteiten overeenkomstig artikel 70, leden 1 en 2, van de Wet inzake overheidsopdrachten van de Republiek Litouwen (Staatsblad nr. 84-2000, 1996; nr. 4-102, 2006) en die in de sector zeehaven-, binnenhaven- of andere aanlandingsfaciliteiten werkzaam zijn overeenkomstig de Wet op het vervoer over de binnenlandse waterwegen van de Republiek Litouwen.

Luxemburg

- Port de Mertert, opgericht en geëxploiteerd overeenkomstig de Loi relative à l'aménagement et à l'exploitation d'un port fluvial sur la Moselle van 22 juli 1963, als gewijzigd.

Hongarije

- Havens die worden geëxploiteerd overeenkomstig de artikelen 162 en 163 van 2003. évi CXXIX. törvény a közbeszerzéserőlről en 2000. évi XLII. törvény a vízi közlekedésről.

Malta

- L-Awtorita' Marittima ta' Malta (Malta Maritime Authority)

Nederland

Aanbestedende diensten op het gebied van zeehaven-, binnenhaven- of andere aanlandingsfaciliteiten. Bijvoorbeeld:

- Havenbedrijf Rotterdam

Oostenrijk

- Binnenhavens die geheel of gedeeltelijk in handen zijn van de Länder en/of Gemeinden.

Polen

Entiteiten die zijn opgericht op basis van ustawa z dnia 20 grudnia 1996 r. o portach i przystaniach morskich, waaronder:

- Zarząd Morskiego Portu Gdańsk S.A.
- Zarząd Morskiego Portu Gdynia S.A.
- Zarząd Portów Morskich Szczecin i Świnoujście S.A.
- Zarząd Portu Morskiego Darłowo Sp. z o.o.

- Zarząd Portu Morskiego Elbląg Sp. z o.o.
- Zarząd Portu Morskiego Kołobrzeg Sp. z o.o.
- Przedsiębiorstwo Państwowe Polska Żegluga Morska

Portugal

- APDL – Administração dos Portos do Douro e Leixões, S.A., overeenkomstig Decreto-Lei No 335/98 do 3 de Novembro 1998.
- APL – Administração do Porto de Lisboa, S.A., overeenkomstig Decreto-Lei No 336/98 do 3 de Novembro 1998.
- APS – Administração do Porto de Sines, S.A., overeenkomstig Decreto-Lei No 337/98 do 3 de Novembro 1998.
- APSS – Administração dos Portos de Setúbal e Sesimbra, S.A., overeenkomstig Decreto-Lei No 338/98 do 3 de Novembro 1998.
- APA – Administração do Porto de Aveiro, S.A., overeenkomstig Decreto-Lei No 339/98 do 3 de Novembro 1998.
- Instituto Portuário dos Transportes Marítimos, I.P. (IPTM, I.P.), overeenkomstig Decreto-Lei No 146/2007 do 27 de Abril 2007.

Roemenië

- Compania Națională "Administrația Porturilor Maritime" SA Constanța
- Compania Națională "Administrația Canalelor Navigabile SA"
- Compania Națională de Radiocomunicații Navale "RADIONAV" SA
- Regia Autonomă "Administrația Fluvială a Dunării de Jos"
- Compania Națională "Administrația Porturilor Dunării Maritime"
- Compania Națională "Administrația Porturilor Dunării Fluviale" SA
- Porturile: Sulina, Brăila, Zimnicea și Turnul-Măgurele

Slovenië

Zeehavens die geheel of gedeeltelijk in handen zijn van de overheid en die een economische publieke dienst verlenen overeenkomstig de Pomorski Zakonik (Uradni list RS, 56/99).

Mat. št.	Naziv	Poštna št.	Kraj
5144353	LUKA KOPER D.D.	6000	KOPER - CAPODISTRIA
5655170	Sirio d.o.o.	6000	KOPER

Slowakije

Entiteiten die met goedkeuring van de overheid niet-publieke binnenhavens exploiteren voor het riviervervoer door vervoersbedrijven, en entiteiten die door de overheid zijn opgericht voor de exploitatie van publieke rivierhavens overeenkomstig Wet nr. 338/2000 als gewijzigd bij de Wetten nr. 57/2001 en nr. 580/2003.

Finland

- Havens die worden geëxploiteerd overeenkomstig de laki kunnallisista satamajärjestyksistä ja liikennemaksuista/lagen om kommunala hamnanordningar och trafikavgifter (955/1976) en havens die vallen onder een vergunning overeenkomstig afdeling 3 van de laki yksityisistä yleisistä satamista/lagen om privata allmänna hamnar (1156/1994).

— Saimaan kanavan hoitokunta/Förvaltningsnämnden för Saima kanal.

Zweden

Havens en aanlandingsfaciliteiten overeenkomstig lagen (1983:293) om inrättande, utvidgning och avlysning av allmän farled och allmän hamn en förordningen (1983:744) om trafiken på Göta kanal

Verenigd Koninkrijk

- Een lokale overheid die in een bepaald geografisch gebied zeehaven-, binnenhaven- of andere aanlandingsfaciliteiten verleent voor het vervoer over zee of over de binnenwateren
- Een havendienst in de zin van artikel 57 van de Harbours Act 1964
- British Waterways Board
- Een havenautoriteit als gedefinieerd in artikel 38, lid 1, van de Harbours Act (Northern Ireland) 1970

V. Aanbestedende diensten in de sector metro-, tram-, trolleybus- en busdiensten

België

- Société des Transports intercommunaux de Bruxelles/Maatschappij voor Intercommunaal Vervoer te Brussel
- Société régionale wallonne du Transport et ses sociétés d'exploitation (TEC Liège–Verviers, TEC Namur–Luxembourg, TEC Brabant wallon, TEC Charleroi, TEC Hainaut) / Société régionale wallonne du Transport en haar exploitatiemaatschappijen (TEC Liège–Verviers, TEC Namur–Luxembourg, TEC Brabant wallon, TEC Charleroi, TEC Hainaut)
- Vlaamse Vervoermaatschappij (De Lijn)
- Particuliere ondernemingen die bijzondere of exclusieve rechten genieten

Bulgarije

- "Метрополитен" ЕАД, София
- "Столичен електротранспорт" ЕАД, София
- "Столичен автотранспорт" ЕАД, София
- "Бургасбус" ЕООД, Бургас
- "Градски транспорт" ЕАД, Варна
- "Тролейбусен транспорт" ЕООД, Враца
- "Общински пътнически транспорт" ЕООД, Габрово
- "Автобусен транспорт" ЕООД, Добрич
- "Тролейбусен транспорт" ЕООД, Добрич
- "Тролейбусен транспорт" ЕООД, Пазарджик
- "Тролейбусен транспорт" ЕООД, Перник
- "Автобусни превози" ЕАД, Плевен
- "Тролейбусен транспорт" ЕООД, Плевен
- "Градски транспорт Пловдив" ЕАД, Пловдив
- "Градски транспорт" ЕООД, Русе
- "Пътнически превози" ЕАД, Сливен
- "Автобусни превози" ЕООД, Стара Загора
- "Тролейбусен транспорт" ЕООД, Хасково

Tsjechische Republiek

Alle aanbestedende diensten in de sectoren die metro-, tram-, trolleybus- en busdiensten verlenen als bedoeld in afdeling 4, lid 1, onder f), van Wet nr. 134/2006 inzake overheidsopdrachten, als gewijzigd.

Bijvoorbeeld:

- Dopravní podnik hl.m. Prahy, akciová společnost
- Dopravní podnik města Brna, a.s.
- Dopravní podnik Ostrava a.s.
- Plzeňské městské dopravní podniky, a.s.
- Dopravní podnik města Olomouce, a.s.

Denemarken

- DSB
- DSB S-tog A/S
- Entiteiten die het openbaar busvervoer (normale, geregelde diensten) verzorgen op basis van een vergunning overeenkomstig lov om buskørsel, zie Geconsolideerde Wet nr. 107 van 19 februari 2003.
- Metroselskabet I/S

Duitsland

Bedrijven die op basis van een vergunning het openbaar kortereafstandsvervoer verzorgen overeenkomstig het Personenbeförderungsgesetz van 21 maart 1961, laatstelijk gewijzigd op 31 oktober 2006.

Estland

- Entiteiten die werkzaam zijn overeenkomstig artikel 10, lid 3, van de Wet inzake overheidsopdrachten (RT I 21.2.2007, 15, 76) en artikel 14 van de Mededingingswet (RT I 2001, 56 332):
  - AS Tallinna Autobussikoondis;
  - AS Tallinna Trammi- ja Trollibussikoondis;
  - Narva Bussiveod AS.

Ierland

- Iarnród Éireann [Irish Rail]
- Railway Procurement Agency
- Luas [Dublin Light Rail]
- Bus Éireann [Irish Bus]
- Bus Átha Cliath [Dublin Bus]
- Entiteiten die het openbaar vervoer verzorgen overeenkomstig de gewijzigde Road Transport Act 1932.

Griekenland

- "Ηλεκτροκίνητα Λεωφορεία Περιοχής Αθηνών - Πειραιώς Α.Ε." ("Η.Λ.Π.Α.Π. Α.Ε.") (Trolleybussen Athene-Piraeus S.A.), opgericht en werkzaam overeenkomstig Wetgevingsdecreet nr. 768/1970 (A'273), Wet nr. 588/1977 (A'148) en Wet nr. 2669/1998 (A'283).

- "Ηλεκτρικοί Σιδηρόδρομοι Αθηνών – Πειραιώς" ("Η.Σ.Α.Π. Α.Ε.") (Elektrische Spoorwegen Athene-Piraeus), opgericht en werkzaam overeenkomstig Wetten nr. 352/1976 (A'147) en nr. 2669/1998 (A'283).
- "Όργανισμός Αστικών Συγκοινωνιών Αθηνών Α.Ε." ("Ο.Α.Σ.Α. Α.Ε.") (Organisatie Stedelijk Vervoer Athene S.A.), opgericht en werkzaam overeenkomstig Wetten nr. 2175/1993 (A'211) en nr. 2669/1998 (A'283).
- "Εταιρεία Θερμικών Λεωφορείων Α.Ε." ("Ε.Θ.Ε.Λ. Α.Ε."), (Onderneming voor warmtekrachtbussen S.A.), opgericht en werkzaam overeenkomstig de Wetten nr. 2175/1993 (A'211) en nr. 2669/1998 (A'283).
- "Αττικό Μετρό Α.Ε." (Attika Metro S.A.), opgericht en werkzaam overeenkomstig Wet nr. 1955/1991.
- "Όργανισμός Αστικών Συγκοινωνιών Θεσσαλονίκης" ("Ο.Α.Σ.Θ."), opgericht en werkzaam overeenkomstig Decreet nr. 3721/1957, Wetgevingsdecreet nr. 716/1970 en de Wetten nr. 866/79 en nr. 2898/2001 (A'71).
- "Κοινό Ταμείο Εισπραξης Λεωφορείων" ("Κ.Τ.Ε.Λ."), werkzaam overeenkomstig Wet nr. 2963/2001 (A'268).
- "Δημοτικές Επιχειρήσεις Λεωφορείων Ρόδου και Κω", ook wel "ΡΟΔΑ" en "ΔΕΑΣ ΚΩ" genaamd, werkzaam overeenkomstig Wet nr. 2963/2001 (A'268).

Spanje

- Entiteiten die het openbaar stadsvervoer verzorgen overeenkomstig "Ley 7/1985 Reguladora de las Bases de Régimen Local" van 2 april 1985, "Real Decreto legislativo 781/1986, de 18 de abril, por el que se aprueba el texto refundido de las disposiciones legales vigentes en materia de régimen local" en overeenkomstige regionale wetgeving, indien van toepassing.
- Entiteiten die het openbaar busvervoer verzorgen overeenkomstig de derde overgangsbepaling van "Ley 16/1987, de 30 de Julio, de Ordenación de los Transportes Terrestres".

Bijvoorbeeld:

- Empresa Municipal de Transportes de Madrid
- Empresa Municipal de Transportes de Málaga
- Empresa Municipal de Transportes Urbanos de Palma de Mallorca
- Empresa Municipal de Transportes Públicos de Tarragona
- Empresa Municipal de Transportes de Valencia
- Transporte Urbano de Sevilla, S.A.M. (TUSSAM)
- Transporte Urbano de Zaragoza, S.A. (TUZSA)
- Entitat Metropolitana de Transport - AMB
- Eusko Trenbideak, s.a.
- Ferrocarril Metropolít de Barcelona, sa
- Ferrocarriles de la Generalitat Valenciana
- Consorcio de Transportes de Mallorca
- Metro de Madrid
- Metro de Málaga, S.A.
- Red Nacional de los Ferrocarriles Españoles (Renfe)

Frankrijk

- Entiteiten die het openbaar vervoer verzorgen overeenkomstig artikel 7-II van de Loi d'orientation des transports intérieurs n° 82-1153 van 30 december 1982.

- Régie des transports de Marseille
- RDT 13 Régie départementale des transports des Bouches du Rhône
- Régie départementale des transports du Jura
- RDTHV Régie départementale des transports de la Haute-Vienne
- Régie autonome des transports parisiens, Société nationale des chemins de fer français en andere entiteiten die vervoersdiensten verlenen op basis van een vergunning verleend door het Syndicat des transports d'Ile-de-France, overeenkomstig Ordonnance n° 59-151 van 7 januari 1959, als gewijzigd, en de decreten tot uitvoering daarvan met betrekking tot de organisatie van het reizigersvervoer in de regio Ile-de-France.
- Réseau ferré de France, overheidsbedrijf opgericht bij Wet n° 97-135 van 13 februari 1997.
- Regionale of lokale overheden of groepen van regionale of lokale overheden die vervoer organiseren (bijvoorbeeld: Communauté urbaine de Lyon).

Kroatië

Aanbestedende diensten als bedoeld in artikel 6 van de Zakon o javnoj nabavi (Narodne novine broj 90/11) (Wet inzake overheidsopdrachten, Staatsblad nr. 90/11) die overheidsbedrijven of aanbestedende instanties zijn en die overeenkomstig specifieke regelgevingen netten voor openbare dienstverlening op het gebied van vervoer per metro, geautomatiseerd systeem, tram, bus, trolleybus en kabelwagen (kabelbaan) ter beschikking stellen of beheren, zoals de diensten die de bedoelde activiteiten uitoefenen als een openbare dienstverlening overeenkomstig de Wet inzake openbare nutsvoorzieningen (Staatsblad 36/95, 70/97, 128/99, 57/00, 129/00, 59/01, 26/03, 82/04, 110/04, 178/04, 38/09, 79/09, 153/09, 49/11, 84/11, 90/11).

Italië

Entiteiten en ondernemingen die openbaar vervoer per spoor, geautomatiseerd systeem, tram, trolleybus of bus verzorgen of de desbetreffende infrastructuur op nationaal, regionaal of lokaal niveau beheren.

Bijvoorbeeld:

- Entiteiten en ondernemingen die het openbaar vervoer verzorgen op basis van een vergunning overeenkomstig Decreto N° 316 van het Ministro dei Trasporti van 1 december 2006 "Regolamento recante riordino dei servizi automobilistici interregionali di competenza statale".
- Entiteiten en ondernemingen die het openbaar vervoer verzorgen overeenkomstig artikel 1, lid 4 of lid 15, van Regio Decreto N° 2578 van 15 oktober 1925 – Approvazione del Testo unico della legge sull'assunzione diretta dei pubblici servizi da parte dei comuni e delle province.
- Entiteiten en ondernemingen die het openbaar vervoer verzorgen overeenkomstig Decreto Legislativo N° 422 van 19 november 1997 – Conferimento alle regioni ed agli enti locali di funzioni e compiti in materia di trasporto pubblico locale, onder de voorwaarden van artikel 4, lid 4, van Legge N° 59 van 15 maart 1997 – als gewijzigd bij Decreto Legislativo N° 400 van 20 september 1999 en bij artikel 45 van Legge N° 166 van 1 augustus 2002.
- Entiteiten en ondernemingen die het openbaar vervoer verzorgen overeenkomstig artikel 113 van de geconsolideerde wetten op de organisatie van lokale overheden, aangenomen bij Legge N° 267 van 18 augustus 2000, als gewijzigd bij artikel 35 van Legge N° 448 van 28 december 2001.
- Entiteiten en ondernemingen die werkzaam zijn op basis van een concessie overeenkomstig artikel 242 of 256 van Regio Decreto N° 1447 van 9 mei 1912 tot goedkeuring van de geconsolideerde wetten op "le ferrovie concesse all'industria privata, le tramvie a trazione meccanica e gli automobili".
- Entiteiten, ondernemingen en plaatselijke overheden die werkzaam zijn op basis van een concessie overeenkomstig artikel 4 van Legge N° 410 van 4 juni 1949 – Concorso dello Stato per la riattivazione dei pubblici servizi di trasporto in concessione.
- Entiteiten en ondernemingen die werkzaam zijn op basis van een concessie overeenkomstig artikel 14 van Legge N° 1221 van 2 augustus 1952 – Provvedimenti per l'esercizio ed il potenziamento di ferrovie e di altre linee di trasporto in regime di concessione.

Cyprus

Letland

Publiek- en privaatrechtelijke organisaties die reizigers per bus, trolleybus en/of tram vervoeren, ten minste in steden als: Riga, Jurmala, Liepaja, Daugavpils, Jelgava, Rezekne en Ventspils.

Litouwen

— Akcinė bendrovė "Autrolis"

— Uždaroji akcinė bendrovė "Vilniaus autobusai"

— Uždaroji akcinė bendrovė "Kauno autobusai"

— Uždaroji akcinė bendrovė "Vilniaus troleibusai"

— Andere entiteiten overeenkomstig artikel 70, leden 1 en 2, van de Wet inzake overheidsopdrachten van de Republiek Litouwen (Staatsblad nr. 84-2000, 1996; nr. 4-102, 2006) die metro-, tram-, trolleybus- of busdiensten verlenen overeenkomstig de Wet op het wegvervoer van de Republiek Litouwen (Staatsblad nr. 119-2772, 1996).

Luxemburg

— Chemins de fer luxembourgeois (CFL)

— Service communal des autobus municipaux de la Ville de Luxembourg

— Transports intercommunaux du canton d'Esch-sur-Alzette (TICE)

— Busondernemingen die opereren overeenkomstig het Règlement grand-ducal concernant les conditions d'octroi des autorisations d'établissement et d'exploitation des services de transports routiers réguliers de personnes rémunérées van 3 februari 1978.

Hongarije

— Entiteiten die openbaar lokaal en langeafstandsvervoer per bus volgens dienstregeling verzorgen overeenkomstig de artikelen 162 en 163 van 2003. évi CXXIX. törvény a közbeszerzésekről en 1988. évi I. törvény a közúti közlekedésről.

— Entiteiten die nationaal openbaar reizigersvervoer per spoor verzorgen overeenkomstig de artikelen 162 en 163 van 2003. évi CXXIX. törvény a közbeszerzésekről en 2005. évi CLXXXIII. törvény a vasúti közlekedésről.

Malta

— L-Awtorita` dwar it-Trasport ta' Malta (Malta Transport Authority)

Nederland

Entiteiten die het openbaar vervoer verzorgen overeenkomstig hoofdstuk II (Openbaar Vervoer) van de Wet Personenvervoer. Bijvoorbeeld:

— RET (Rotterdam)

— HTM (Den Haag)

— GVB (Amsterdam)

Oostenrijk

— Entiteiten met een vergunning krachtens het Eisenbahngesetz, BGBl. Nr. 60/1957, als gewijzigd, of het Kraftfahrli-niengesetz, BGBl. I Nr. 203/1999, als gewijzigd.

Polen

— Entiteiten die metrodiensten verlenen op basis van een concessie verleend overeenkomstig de ustawa z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym,

- Entiteiten die het stedelijk openbaar busvervoer verzorgen op basis van een vergunning overeenkomstig de ustawa z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym, en entiteiten die het openbaar stadsvervoer verzorgen, waaronder:
  - Komunalne Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Sp. z o.o., Białystok
  - Komunalny Zakład Komunikacyjny Sp. z o.o., Białystok
  - Miejski Zakład Komunikacji Sp. z o.o., Grudziądz
  - Miejski Zakład Komunikacji Sp. z o.o. w Zamościu
  - Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne - Łódź Sp. z o.o.
  - Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Sp. z o. o. Lublin
  - Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne S.A., Kraków
  - Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne SA., Wrocław
  - Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Sp. z o.o., Częstochowa
  - Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Sp. z o.o., Gniezno
  - Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Sp. z o.o., Olsztyn
  - Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Sp. z o.o., Radomsko
  - Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Sp. z o.o., Wałbrzych
  - Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne w Poznaniu Sp. z o.o.
  - Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Sp. z o. o. w Świdnicy
  - Miejskie Zakłady Komunikacyjne Sp. z o.o., Bydgoszcz
  - Miejskie Zakłady Autobusowe Sp. z o.o., Warszawa
  - Opolskie Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej S.A. w Opolu
  - Polbus - PKS Sp. z o.o., Wrocław
  - Polskie Koleje Linowe Sp. z o.o., Zakopane
  - Przedsiębiorstwo Komunikacji Miejskiej Sp. z o.o., Gliwice
  - Przedsiębiorstwo Komunikacji Miejskiej Sp. z o.o. w Sosnowcu
  - Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej Leszno Sp. z o.o.
  - Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej S.A., Kłodzko
  - Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej S.A., Katowice
  - Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Brodnicy S.A.
  - Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Dzierżonowie S.A.
  - Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Kluczborku Sp. z o.o.
  - Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Krośnie S.A.
  - Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Raciborzu Sp. z o.o.

- Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Rzeszowie S.A.
- Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Strzelcach Opolskich S.A.
- Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej Wieluń Sp. z o.o.
- Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Kamiennej Górze Sp. z.o.o
- Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Białymstoku S.A.
- Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Bielsku Białej S.A.
- Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Bolesławcu Sp. z.o.o.
- Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Cieszynie Sp. z.o.o.
- Przedsiębiorstwo Przewozu Towarów Powszechnej Komunikacji Samochodowej S.A.
- Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Bolesławcu Sp. z.o.o
- Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Mińsku Mazowieckim S.A.
- Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Siedlcach S.A.
- Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej "SOKOŁÓW" w Sokołowie Podlaskim S.A.
- Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Garwolinie S.A.
- Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Lubaniu Sp. z.o.o.
- Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Łukowie S.A.
- Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Wadowicach S.A.
- Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Staszowie Sp. z.o.o.
- Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Krakowie S.A.
- Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Dębicy S.A.
- Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Zawierciu S.A.
- Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Żyrardowie S.A.
- Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Pszczynie Sp. z.o.o.
- Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Płocku S.A.
- Przedsiębiorstwo Spedycyjno-Transportowe "Transgór" Sp. z.o.o.
- Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Stalowej Woli S.A.
- Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Jarosławiu S.A.
- Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Ciechanowie S.A.
- Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Mławie S.A.
- Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Nysie Sp. z.o.o.
- Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Ostrowcu Świętokrzyskim S.A.
- Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Kielcach S.A.

- Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Końskich S.A.
- Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Jędrzejowie Spółka Akcyjna
- Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Oławie Spółka Akcyjna
- Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Wałbrzychu Sp. z.o.o
- Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Busku Zdroju S.A.
- Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Ostrołęce S.A.
- Tramwaje Śląskie S.A.
- Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Olkusz S.A.
- Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Przasnyszu S.A.
- Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Nowym Sączu S.A.
- Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej Radomsko Sp. z o.o.
- Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Myszkowie Sp. z.o.o.
- Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Lublińcu Sp. z o.o.
- Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Głubczycach Sp. z.o.o.
- PKS w Suwałkach S.A.
- Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Koninie S.A.
- Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Turku S.A.
- Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Zgorzelcu Sp. z.o.o
- PKS Nowa Sól Sp. z.o.o.
- Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej Zielona Góra Sp. z o.o.
- Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej Sp. z.o.o, w Przemyślu
- Przedsiębiorstwo Państwowej Komunikacji Samochodowej, Koło
- Przedsiębiorstwo Państwowej Komunikacji Samochodowej, Biłgoraj
- Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej Częstochowa S.A.
- Przedsiębiorstwo Państwowej Komunikacji Samochodowej, Gdańsk
- Przedsiębiorstwo Państwowej Komunikacji Samochodowej, Kalisz
- Przedsiębiorstwo Państwowej Komunikacji Samochodowej, Konin
- Przedsiębiorstwo Państwowej Komunikacji Samochodowej, Nowy Dwór Mazowiecki
- Przedsiębiorstwo Państwowej Komunikacji Samochodowej, Starogard Gdański
- Przedsiębiorstwo Państwowej Komunikacji Samochodowej, Toruń
- Przedsiębiorstwo Państwowej Komunikacji Samochodowej, Warszawa
- Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Białymstoku S.A.

- Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Cieszynie Sp, z.o.o.
- Przedsiębiorstwo Państwowej Komunikacji Samochodowej w Gnieźnie
- Przedsiębiorstwo Państwowej Komunikacji Samochodowej w Krasnymstawie
- Przedsiębiorstwo Państwowej Komunikacji Samochodowej w Olsztynie
- Przedsiębiorstwo Państwowej Komunikacji Samochodowej w Ostrowie Wlkp.
- Przedsiębiorstwo Państwowej Komunikacji Samochodowej w Poznaniu
- Przedsiębiorstwo Państwowej Komunikacji Samochodowej w Zgorzelcu Sp. z.o.o.
- Szczecińsko-Polickie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Sp. z.o.o.
- Tramwaje Śląskie S.A., Katowice
- Tramwaje Warszawskie Sp. z.o.o.
- Zakład Komunikacji Miejskiej w Gdańsku Sp. z.o.o.

Portugal

- Metropolitano de Lisboa, E.P., overeenkomstig Decreto-Lei No 439/78 do 30 de Dezembro de 1978
- Lokale overheden, lokale diensten en lokale overheidsbedrijven als bedoeld in Wet nr. 58/98 van 18 augustus 1998, die vervoersdiensten verlenen overeenkomstig Lei No 159/99 do 14 de Setembro 1999
- Overheidsdiensten en -bedrijven die spoorwegdiensten verlenen overeenkomstig Lei No 10/90 do 17 de Março 1990
- Entiteiten die het openbaar vervoer verzorgen overeenkomstig artikel 98 van Regulamento de Transportes em Automóveis (Decreto No 37272 do 31 de Dezembro 1948)
- Entiteiten die het openbaar vervoer verzorgen overeenkomstig Lei No 688/73 do 21 de Dezembro 1973
- Entiteiten die het openbaar vervoer verzorgen overeenkomstig Decreto-Lei No 38144 do 31 de Dezembro 1950
- Metro do Porto, S.A, overeenkomstig Decreto-Lei No 394-A/98 do 15 de Dezembro 1998, als gewijzigd bij Decreto-Lei No 261/2001 do 26 de Setembro 2001
- Normetro, S.A, overeenkomstig Decreto-Lei No 394-A/98 van 15 december 1998, als gewijzigd bij Decreto-Lei No 261/2001 do 26 de Setembro 2001
- Metropolitano Ligeiro de Mirandela, S.A., overeenkomstig Decreto-Lei No 24/95 do 8 de Fevereiro 1995
- Metro do Mondego, S.A., overeenkomstig Decreto-Lei No 10/2002 do 24 de Janeiro 2002
- Metro Transportes do Sul, S.A., overeenkomstig Decreto-Lei No 337/99 do 24 de Agosto 1999
- Lokale overheden en lokale overheidsbedrijven die vervoersdiensten verlenen overeenkomstig Lei No 159/99 do 14 de Setembro 1999

Roemenië

- S.C. de Transport cu Metroul București – "Metrorex" SA (Bucharest Subway Transport Commercial Company "METROREX S.A.")
- Regii Autonome Locale de Transport Urban de Călători (Local Autonomous Public Service Undertakings for Urban Passenger Transport)

Slovenië

Ondernemingen die het stedelijk openbaar busvervoer verzorgen overeenkomstig de Zakon o prevozih v cestnem prometu (Uradni list RS, 72/94, 54/96, 48/98 in 65/99).

Mat. Št.	Naziv	Poštna Št.	Kraj
1540564	AVTOBUSNI PREVOZI RIŽANA D.O.O. Dekani	6271	DEKANI
5065011	AVTOBUSNI PROMET Murska Sobota D.D.	9000	MURSKA SOBOTA
5097053	Alpetour Potovalna Agencija	4000	Kranj
5097061	ALPETOUR, Špedicija In Transport, D.D. Škofja Loka	4220	ŠKOFJA LOKA
5107717	INTEGRAL BREBUS Brežice D.O.O.	8250	BREŽICE
5143233	IZLETNIK CELJE D.D. Prometno In Turistično Podjetje Celje	3000	CELJE
5143373	AVRIGO DRUŽBA ZA AVTOBUSNI PROMET IN TURIZEM D.D. NOVA GORICA	5000	NOVA GORICA
5222966	JAVNO PODJETJE LJUBLJANSKI POTNIŠKI PROMET D.O.O.	1000	LJUBLJANA
5263433	CERTUS AVTOBUSNI PROMET MARIBOR D.D.	2000	MARIBOR
5352657	I & I - Avtobusni Prevozi D.D. Koper	6000	KOPER - CAPODISTRIA
5357845	Meteor Cerklje	4207	Cerklje
5410711	KORATUR Avtobusni Promet In Turizem D.D. Prevalje	2391	PREVALJE
5465486	INTEGRAL, Avto. Promet Tržič, D.D.	4290	TRŽIČ
5544378	KAM-BUS Družba Za Prevoz Potnikov, Turizem In Vzdrževanje Vozil, D.D. Kamnik	1241	KAMNIK
5880190	MPOV Storitve In Trgovina D.O.O. Vinica	8344	VINICA

Slowakije

- Vervoerders die op basis van een vergunning het openbaar reizigersvervoer per tram, trolleybus of op een andere, bijzondere wijze in de stad verzorgen dan wel het openbaar reizigersvervoer per kabelbaan verzorgen, dit overeenkomstig artikel 23 van Wet nr. 164/1996, gewijzigd bij de Wetten nr. 58/1997, nr. 260/2001, nr. 416/2001 en nr. 114/2004;
- Vervoerders die het binnenlands openbaar busvervoer volgens dienstregeling op het Slowaakse grondgebied of ook op een deel van het grondgebied van een ander land, of op een bepaald deel van het Slowaakse grondgebied verzorgen op basis van een vergunning om de buslijn te exploiteren, of op basis van een vervoersvergunning voor een bepaald traject, verleend overeenkomstig Wet nr. 168/1996 als gewijzigd bij de Wetten nr. 386/1996, nr. 58/1997, nr. 340/2000, nr. 416/2001, nr. 506/2002, nr. 534/2003 en nr. 114/2004.

Bijvoorbeeld:

- Dopravný podnik Bratislava, a.s.
- Dopravný podnik mesta Košice, a.s.
- Dopravný podnik mesta Prešov, a.s.
- Dopravný podnik mesta Žilina, a.s.

Finland

Entiteiten die regelmatige busvervoersdiensten verstrekken op basis van een speciale of exclusieve vergunning overeenkomstig de laki luvanvaraisesta henkilöliikenteestä tiellä/lagen om tillståndspliktig persontrafik på väg (343/1991), alsmede gemeentelijke vervoersdiensten en overheidsbedrijven die het openbaar vervoer per bus, spoor of metro verzorgen of een bepaald net onderhouden om dergelijk vervoer te kunnen verzorgen.

Zweden

- Entiteiten die metro- of tramdiensten verlenen overeenkomstig lagen (1997:734) om ansvar för viss kollektiv persontrafik en lagen (1990:1157) säkerhet vid tunnelbana och spårväg.
- Overheidsdiensten of particuliere instanties die een trolleybus- of busdienst exploiteren overeenkomstig lagen (1997:734) om ansvar för viss kollektiv persontrafik en yrkestrafiklagen (1998:490).

Verenigd Koninkrijk

- London Regional Transport
- London Underground Limited
- Transport for London
- Een dochteronderneming van Transport for London in de zin van artikel 424, lid 1, van de Greater London Authority Act 1999
- Strathclyde Passenger Transport Executive
- Greater Manchester Passenger Transport Executive
- Tyne and Wear Passenger Transport Executive
- Brighton Borough Council
- South Yorkshire Passenger Transport Executive
- South Yorkshire Supertram Limited
- Blackpool Transport Services Limited
- Conwy County Borough Council
- Een persoon die een Londense lokale dienst als omschreven in artikel 179, lid 1, van de Greater London Authority Act 1999 (een busdienst) verleent krachtens een overeenkomst die Transport for London is aangegaan in het kader van artikel 156, lid 2, van die wet, of krachtens een overeenkomst met een dochtervervoersonderneming als omschreven in artikel 169 van die wet.
- Northern Ireland Transport Holding Company
- Een persoon die een vergunning heeft voor het vervoer over de weg krachtens artikel 4, lid 1, van de Transport Act (Northern Ireland) 1967, die hem ertoe machtigt om in de zin van die vergunning een lijndienst te verzorgen.

VI. Aanbestedende diensten in de spoorwegsector

België

- NMBS Holding
- Société nationale des Chemins de fer belges/Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen
- Infrabel

Bulgarije

- Национална компания "Железопътна инфраструктура"
- "Български държавни железници" ЕАД
- "БДЖ – Пътнически превози" ЕООД
- "БДЖ – Тягов подвижен състав (Локомотиви)" ЕООД
- "БДЖ – Товарни превози" ЕООД
- "Българска Железопътна Компания" АД
- "Булмаркет – ДМ" ООД

Tsjechische Republiek

Alle aanbestedende diensten in de sectoren die spoorwegdiensten verlenen als bedoeld in afdeling 4, lid 1, onder f), van Wet nr. 134/2006 inzake overheidsopdrachten, als gewijzigd.

Bijvoorbeeld:

- ČD Cargo, a.s.
- České dráhy, a.s.
- Správa železniční dopravní cesty, státní organizace.

Denemarken

- DSB
- DSB S-tog A/S
- Metroselskabet I/S

Duitsland

- Deutsche Bahn AG.
- Andere ondernemingen die publieke spoorwegdiensten verlenen overeenkomstig artikel 2, lid 1, van het Allgemeine Eisenbahngesetz van 27 december 1993, laatstelijk gewijzigd op 26 februari 2008.

Estland

- Entiteiten die werkzaam zijn overeenkomstig artikel 10, lid 3, van de Wet inzake overheidsopdrachten (RT I 21.2.2007, 15, 76) en artikel 14 van de Mededingingswet (RT I 2001, 56 332):
  - AS Eesti Raudtee;
  - AS Elektriraudtee.

Ierland

- Iarnród Éireann [Irish Rail]
- Railway Procurement Agency

Griekenland

- "Οργανισμός Σιδηροδρόμων Ελλάδος Α.Ε." ("O.Σ.Ε. Α.Ε."), op grond van Wet nr. 2671/98.
- "ΕΠΘΣΕ Α.Ε." overeenkomstig Wet nr. 2366/95.

Spanje

- Ente público Administración de Infraestructuras Ferroviarias (ADIF)
- Red Nacional de los Ferrocarriles Españoles (RENFE)
- Ferrocarriles de Vía Estrecha (FEVE)
- Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya (FGC)
- Eusko Trenbideak (Bilbao)
- Ferrocarrils de la Generalitat Valenciana. (FGV)
- Serveis Ferroviaris de Mallorca (Ferrocarriles de Mallorca)
- Ferrocarril de Soller
- Funicular de Bulnes

Frankrijk

- Société nationale des chemins de fer français (SNCF) en andere spoorwegnetten die opengesteld zijn voor het openbaar vervoer, als bedoeld in titel II, hoofdstuk 1, van de Loi d'orientation des transports intérieurs n° 82-1153 van 30 december 1982.
- Réseau ferré de France, overheidsbedrijf opgericht bij Wet n° 97-135 van 13 februari 1997.

Kroatië

Overheidsbedrijven die aanbestedende diensten zijn als bedoeld in artikel 6 van de Zakon o javnoj nabavi (Narodne novine broj 90/11) (Wet inzake overheidsopdrachten, Staatsblad nr. 90/11) en die overeenkomstig specifieke regelgevingen netten voor openbare vervoerdiensten per trein ter beschikking stellen of beheren.

Italië

- Ferrovie dello Stato S. p. A. waaronder le Società partecipate.
- Entiteiten en ondernemingen die spoorwegdiensten verlenen op basis van een concessie overeenkomstig artikel 10 van Koninklijk Besluit N° 1447 van 9 mei 1912 tot goedkeuring van de geconsolideerde wetten op "le ferrovie concesse all'industria privata, le tramvie a trazione meccanica e gli automobili".
- Entiteiten en ondernemingen die spoorwegdiensten verlenen op basis van een concessie overeenkomstig artikel 4 van Wet N° 410 van 4 juni 1949 – Concorso dello Stato per la riattivazione dei pubblici servizi di trasporto in concessione.
- Entiteiten en ondernemingen of lokale overheden die spoorwegdiensten verlenen op basis van een concessie overeenkomstig artikel 14 van Wet N° 1221 van 2 augustus 1952 – Provvedimenti per l'esercizio ed il potenziamento di ferrovie e di altre linee di trasporto in regime di concessione.
- Entiteiten en ondernemingen die openbaar vervoer verzorgen overeenkomstig de artikelen 8 en 9 van het decreto legislativo N° 422 van 19 november 1997 – Conferimento alle regioni ed agli enti locali di funzioni e compiti in materia di trasporto pubblico locale, a norma dell'articolo 4, comma 4, della L. 15 marzo 1997, n. 9 – als gewijzigd bij decreto legislativo N° 400 van 20 september 1999 en bij artikel 45 van Legge N° 166 van 1 augustus 2002.

Cyprus

Letland

- Valsts akciju sabiedrība "Latvijas dzelzceļš"
- Valsts akciju sabiedrība "Pasažieru vilciens"

Litouwen

- Akcinė bendrovė "Lietuvos geležinkeliai"
- Andere entiteiten overeenkomstig artikel 70, leden 1 en 2, van de Wet inzake overheidsopdrachten van de Republiek Litouwen (Staatsblad nr. 84-2000, 1996; nr. 4-102, 2006) die spoorwegdiensten verlenen overeenkomstig de Wet op het spoorwegvervoer van de Republiek Litouwen (Staatsblad nr. 72-2489, 2004).

Luxemburg

- Chemins de fer luxembourgeois (CFL).

Hongarije

- Entiteiten die publieke spoorwegdiensten verlenen overeenkomstig de artikelen 162 en 163 van 2003. évi CXXIX. törvény a közbeszerzéséről en 2005. évi CLXXXIII. törvény a vasúti közlekedésről en op basis van een vergunning overeenkomstig 45/2006. (VII. 11.) GKM rendelet a vasúti társaságok működésének engedélyezéséről.

Bijvoorbeeld:

- Magyar Államvasutak (MÁV)

Malta

Nederland

Aanbestedende diensten in de spoorwegsector. Bijvoorbeeld:

- Nederlandse Spoorwegen
- ProRail

Oostenrijk

- Österreichische Bundesbahn.
- Schieneninfrastrukturfinanzierungs-Gesellschaft mbH.
- Entiteiten met een vergunning om vervoersdiensten te verlenen krachtens het Eisenbahngesetz, BGBl. Nr. 60/1957, als gewijzigd.

Polen

Entiteiten die spoorwegdiensten verlenen op basis van de ustawa o komercjalizacji, restrukturyzacji i prywatyzacji przedsiębiorstwa państwowego "Polskie Koleje Państwowe" z dnia 8 września 2000 r., waaronder:

- PKP Intercity Sp. z o.o.
- PKP Przewozy Regionalne Sp. z o.o.
- PKP Polskie Linie Kolejowe S.A.
- "Koleje Mazowieckie - KM" Sp. z o.o.
- PKP Szybka Kolej Miejska w Trójmieście Sp. z o.o.
- PKP Warszawska Kolej Dojazdowa Sp. z o.o.

Portugal

- CP – Caminhos de Ferro de Portugal, E.P., overeenkomstig Decreto-Lei No 109/77 do 23 de Março 1977.
- REFER, E.P., overeenkomstig Decreto-Lei No 104/97 do 29 de Abril 1997.
- RAVE, S.A., overeenkomstig Decreto-Lei No 323-H/2000 do 19 de Dezembro 2000.
- Fertagus, S.A., overeenkomstig Decreto-Lei 78/2005, do 13 de Abril.

- Overheidsdiensten en -bedrijven die spoorwegdiensten verlenen overeenkomstig Lei No 10/90 do 17 de Março 1990.
- Particuliere bedrijven die spoorwegdiensten verlenen overeenkomstig Lei No 10/90 do 17 de Março 1990, in het geval van bijzondere of exclusieve rechten.

Roemenië

- Compania Națională Căi Ferate – CFR;
- Societatea Națională de Transport Feroviar de Marfă "CFR – Marfă";
- Societatea Națională de Transport Feroviar de Călători "CFR – Călători".

Slovenië

Mat. št.	Naziv	Poštna št.	Kraj
5142733	Slovenske železnice, d. o. o.	1000	LJUBLJANA

Slowakije

- Entiteiten die in de spoorweg-, kabelbaan- en aanverwante sectoren werkzaam zijn overeenkomstig Wet nr. 258/1993 als gewijzigd bij de Wetten nr. 152/1997 en nr. 259/2001;
- Entiteiten die het openbaar spoorwegvervoer verzorgen in het kader van Wet nr. 164/1996 als gewijzigd bij de Wetten nr. 58/1997, nr. 260/2001, nr. 416/2001 en nr. 114/2004 en op basis van Regeringsdecreet nr. 662 van 7 juli 2004.

Bijvoorbeeld:

- Železnice Slovenskej republiky, a.s.
- Železničná spoločnosť Slovensko, a.s.

Finland

VR Osakeyhtiö/VR Aktiebolag

Zweden

- Overheidsdiensten die spoorwegdiensten verlenen overeenkomstig järnvägslagen (2004:519) en järnvägsförordningen (2004:526).
- Regionale en lokale overheidsdiensten die regionale of lokale spoorwegverbindingen verzorgen overeenkomstig lagen (1997:734) om ansvar för viss kollektiv persontrafik.
- Particuliere instanties die spoorwegdiensten verlenen op basis van een vergunning die is verleend overeenkomstig förordningen (1996:734) om statens spåranläggningar, wanneer deze vergunning voldoet aan artikel 2, lid 3, van de richtlijn.

Verenigd Koninkrijk

- Network Rail plc
- Eurotunnel plc
- Northern Ireland Transport Holding Company
- Northern Ireland Railways Company Limited
- Aanbieders van spoorwegdiensten die werkzaam zijn op basis van bijzondere of exclusieve rechten verleend door het ministerie van Transport of door een andere bevoegde dienst.

BIJLAGE 9-D

GOEDEREN

DEEL 1

VERBINTENISSEN VAN SINGAPORE

Tenzij anders vermeld in deze overeenkomst, is hoofdstuk negen (Overheidsopdrachten) van toepassing op alle goederen aangeschaft door de in de bijlagen 9-A tot en met 9-C opgenomen entiteiten.

DEEL 2

VERBINTENISSEN VAN DE UNIE

1. Tenzij anders vermeld, is hoofdstuk negen (Overheidsopdrachten) van toepassing op alle goederen aangeschaft door de in de bijlagen 9-A tot en met 9-C opgenomen entiteiten.
2. Hoofdstuk negen (Overheidsopdrachten) is uitsluitend van toepassing op de goederen die worden beschreven in de hieronder vermelde hoofdstukken van de gecombineerde nomenclatuur en die worden aangeschaft door de ministeries van Defensie en agentschappen voor defensie- of beveiligingsactiviteiten in de lidstaten van de Unie:

Hoofdstuk 25:	Zout; zwavel; aarde en steen; gips, kalk en cement
Hoofdstuk 26:	Metaalertsen, slakken en assen
Hoofdstuk 27:	Minerale brandstoffen, aardolie en distillatieproducten daarvan; bitumineuze stoffen; minerale was, met uitzondering van: ex 27.10: bijzondere motorbrandstoffen
Hoofdstuk 28:	Anorganische chemische producten; anorganische of organische verbindingen van edele metalen, van radioactieve elementen, van zeldzame aardmetalen en van isotopen, met uitzondering van: ex 28.09: springstoffen ex 28.13: springstoffen ex 28.14: traangas ex 28.28: springstoffen ex 28.32: springstoffen ex 28.39: springstoffen ex 28.50: giftige producten ex 28.51: giftige producten ex 28.54: springstoffen
Hoofdstuk 29:	Organische chemische producten, met uitzondering van: ex 29.03: springstoffen ex 29.04: springstoffen ex 29.07: springstoffen ex 29.08: springstoffen ex 29.11: springstoffen ex 29.12: springstoffen ex 29.13: giftige producten ex 29.14: giftige producten ex 29.15: giftige producten ex 29.21: giftige producten ex 29.22: giftige producten

	<p>ex 29.23: giftige producten</p> <p>ex 29.26: springstoffen</p> <p>ex 29.27: giftige producten</p> <p>ex 29.29: springstoffen</p>
Hoofdstuk 30:	Farmaceutische producten
Hoofdstuk 31:	Meststoffen
Hoofdstuk 32:	Looi- en verextracten, looizuur (tannine) en derivaten daarvan; kleur- en verfstoffen; verf en vernis; stopverf, plamuur; inkt
Hoofdstuk 33:	Etherische oliën en harsaroma's; parfumerieën, toiletartikelen en cosmetische producten
Hoofdstuk 34:	Zeep, organische tensioactieve producten, wasmiddelen, smeermiddelen, kunstwas, bereide was, poets- en onderhoudsmiddelen, kaarsen en dergelijke artikelen, modelleer-pasta's en tandtechnische waspreparaten
Hoofdstuk 35:	Eiwitstoffen; lijm; enzymen
Hoofdstuk 37:	Producten voor fotografie en cinematografie
Hoofdstuk 38:	Diverse producten van de chemische industrie, met uitzondering van: ex 38.19: giftige producten
Hoofdstuk 39:	Kunstharsen en kunstmatige plastische stoffen, ethers en esters van cellulose en werken daarvan, met uitzondering van: ex 39.03: springstoffen
Hoofdstuk 40:	Rubber (natuurlijke en synthetische rubber en factis) en werken daarvan, met uitzondering van: ex 40.11: kogelbestendige banden
Hoofdstuk 41:	Huiden en vellen (andere dan pelterijen), alsmede leder
Hoofdstuk 42:	Lederwaren; zadel- en tuigmakerswerk; reisartikelen, handtassen en dergelijke bergingsmiddelen; werken van darmen
Hoofdstuk 43:	Pelterijen en bontwerk; namaakbont
Hoofdstuk 44:	Hout, houtskool en houtwaren
Hoofdstuk 45:	Kurk en kurkwaren
Hoofdstuk 46:	Vlechtwerk en mandenmakerswerk
Hoofdstuk 47:	Stoffen voor het vervaardigen van papier

Hoofdstuk 48:	Papier en karton; cellulose-, papier- en kartonwaren
Hoofdstuk 49:	Artikelen van de uitgeverij, van de pers of van een andere grafische industrie; geschreven of getypte teksten en plannen
Hoofdstuk 65:	Hoofddeksels en delen daarvan
Hoofdstuk 66:	Paraplu's, parasols, wandelstokken, zweepen, rijzweepen, alsmede delen daarvan
Hoofdstuk 67:	Geprepareerde veren en geprepareerd dons en artikelen van veren of van dons; kunstbloemen; werken van mensenhaar
Hoofdstuk 68:	Werken van steen, van gips, van cement, van asbest, van mica en van dergelijke stoffen
Hoofdstuk 69:	Keramische producten
Hoofdstuk 70:	Glas en glaswerk
Hoofdstuk 71:	Parels, edelstenen en halfedelstenen, edele metalen en metalen geplateerd met edele metalen, alsmede werken daarvan; fancybijouterieën
Hoofdstuk 73:	Gietijzer, ijzer en staal en werken daarvan
Hoofdstuk 74:	Koper en werken van koper
Hoofdstuk 75:	Nikkel en werken van nikkel
Hoofdstuk 76:	Aluminium en werken van aluminium
Hoofdstuk 77:	Magnesium en beryllium en werken van magnesium en beryllium
Hoofdstuk 78:	Lood en werken van lood
Hoofdstuk 79:	Zink en werken van zink
Hoofdstuk 80:	Tin en werken van tin
Hoofdstuk 81:	Andere in de metaalindustrie gebruikte onedele metalen en werken van deze stoffen
Hoofdstuk 82:	Gereedschap; messenmakerswerk, lepels en vorken, van onedel metaal; delen van deze artikelen van onedel metaal, met uitzondering van: ex 82.05: gereedschap ex 82.07: gereedschap, onderdelen
Hoofdstuk 83:	Allerlei werken van onedele metalen

Hoofdstuk 84:	<p>Stoomketels, machines, toestellen en mechanische werktuigen, alsmede delen daarvan, met uitzondering van:</p> <p>ex 84.06: motoren</p> <p>ex 84.08: andere motoren</p> <p>ex 84.45: machines</p> <p>ex 84.53: automatische gegevensverwerkende machines</p> <p>ex 84.55: delen van machines van post 84.53</p> <p>ex 84.59: kernreactoren</p>
Hoofdstuk 85:	<p>Elektrische machines, apparaten, uitrustingsstukken, alsmede delen daarvan, met uitzondering van:</p> <p>ex 85.13: telecommunicatieapparatuur</p> <p>ex 85.15: zendtoestellen</p>
Hoofdstuk 86:	<p>Rollend en ander materieel voor spoor- en tramwegen, alsmede delen daarvan; niet-elektrische signaal- en waarschuwingstoestellen voor het verkeer, met uitzondering van:</p> <p>ex 86.02: gepantserde elektrische locomotieven</p> <p>ex 86.03: andere gepantserde locomotieven</p> <p>ex 86.05: gepantserde wagens</p> <p>ex 86.06: rijdende werkplaatsen</p> <p>ex 86.07: wagens</p>
Hoofdstuk 87:	<p>Automobielen, tractors, rijwielen, motorrijwielen en andere voertuigen voor vervoer over land, alsmede delen daarvan, met uitzondering van:</p> <p>ex 87.08: gevechtswagens en pantserauto's</p> <p>ex 87.01: tractors</p> <p>ex 87.02: militaire voertuigen</p> <p>ex 87.03: takelwagens</p> <p>ex 87.09: motorrijwielen</p> <p>ex 87.14: aanhangwagens</p>
Hoofdstuk 89:	<p>Scheepvaart, met uitzondering van:</p> <p>ex 89.01 A: oorlogsschepen</p>
Hoofdstuk 90:	<p>Optische instrumenten, apparaten en toestellen; instrumenten, apparaten en toestellen, voor de fotografie en de cinematografie; meet-, verificatie-, controle- en precisie-instrumenten, -apparaten en -toestellen; medische of chirurgische instrumenten, apparaten en toestellen; delen van deze instrumenten, apparaten en toestellen, met uitzondering van:</p> <p>ex 90.05: binocles</p> <p>ex 90.13: diverse instrumenten, lasers</p> <p>ex 90.14: afstandsmeters</p> <p>ex 90.28: elektrische of elektronische meetinstrumenten</p> <p>ex 90.11: microscopen</p> <p>ex 90.17: medische instrumenten</p> <p>ex 90.18: toestellen voor mechanische therapie</p> <p>ex 90.19: orthopedische artikelen en toestellen</p> <p>ex 90.20: röntgentoestellen</p>

Hoofdstuk 91:	Vervaardiging van uurwerken
Hoofdstuk 92:	Muziekinstrumenten; toestellen voor het opnemen of het weergeven van geluid, toestellen voor het opnemen of het weergeven van beelden en geluid voor televisie; delen en toebehoren van deze instrumenten en toestellen
Hoofdstuk 94:	Meubelen en delen daarvan (ook voor medisch of voor chirurgisch gebruik); artikelen voor bedden en dergelijke artikelen, met uitzondering van: ex 94.01 A: zitmeubelen voor luchtvaartuigen
Hoofdstuk 95:	Stoffen geschikt om te worden gesneden of te worden gevormd, in bewerkte staat (werken daaronder begrepen)
Hoofdstuk 96:	Borstelwerk, kwasten en penselen, bezems, poederkwastjes en zeven
Hoofdstuk 98:	Diverse werken

BIJLAGE 9-E

DIENSTEN

DEEL 1

VERBINTENISSEN VAN SINGAPORE

Hoofdstuk negen (Overheidsopdrachten) heeft betrekking op de volgende diensten, als vervat in document MTN.GNS/W/120:

CPC	Omschrijving
61	Verkoop, onderhoud en reparatie van auto's en motorrijwielen
633	Reparatie van consumentenartikelen
641-643	Hotels en restaurants (inclusief catering)
712	Ander vervoer te land
74710	Reisbureaus en reisorganisatoren
7472	Gidsen
7512	Koeriersdiensten
7523	Elektronische post
7523	Voicemail
7523	Online-informatie en -databanken
7523	Elektronische gegevensuitwisseling
81	Financiële diensten ^{3 4}
82	Exploitatie van en handel in onroerend goed ⁵
84	Diensten in verband met computers en aanverwante diensten
862	Accountants, belastingconsulenten en boekhouders
8671	Architecten

CPC	Omschrijving
864	Markt- en opinieonderzoek
865	Advies op het gebied van bedrijfsbeheer
866	Diensten in verband met advies op het gebied van bedrijfsbeheer
8672	Ingenieurs
8673	Ingenieurs: geïntegreerde diensten
86742	Landschapsarchitecten
8675	Ingenieurs: wetenschappelijke en technische adviezen
8676	Technische testen en toetsen
871	Reclame
87201	Werving en selectie van leidinggevend personeel
87202	Plaatsen van tijdelijk kantoorpersoneel en andere werknemers
87203	Levering van tijdelijk kantoorpersoneel
874	Reiniging van gebouwen
87905	Vertalers en tolken
88442	Diensten van uitgeverijen en drukkerijen, voor een vast bedrag of op contractbasis ⁶
924	Volwasseneneducatie
932	Veterinaire diensten
94	Afvalwater- en afvalverzameling en -verwerking, en andere milieubeschermingsdiensten
96112	Productie van films en video's
96113	Distributie van films en video's
96121	Vertoning van films

CPC	Omschrijving
96122	Vertoning van video's
9619	Ander amusement
96311	Bibliotheken
964	Sport en overige recreatie ⁷
—	Biotechnologie
—	Tentoonstellingen
—	Commercieel marktonderzoek
—	Diensten op het gebied van binnenhuis, met uitzondering van architectuur
—	Professionele adviezen op het gebied van landbouw, bosbouw, visserij en mijnbouw, met inbegrip van diensten in verband met de aardoliewinning
—	Telecommunicatie ⁸ Basisdiensten op het gebied van telecommunicatie ⁹ , met inbegrip van wederverkoop (al dan niet op eigen faciliteiten gebaseerd) a) openbare diensten ¹⁰ (lokaal en internationaal) b) huurlijnen (lokaal en internationaal) Mobiele diensten ¹¹ , met inbegrip van wederverkoop (al dan niet op eigen faciliteiten gebaseerd): a) openbare mobiele gegevensdienst (PMDS) b) openbaar trunked-radiosysteem (PTRS) c) openbare semafoondienst (PRPS) d) openbare mobiele telefoondienst (PCMTS)

Aantekeningen bij bijlage 9-E, deel 1:

- Op de aangeboden diensten zijn de beperkingen en voorwaarden zoals beschreven in de lijst van specifieke verbintenissen in bijlage 8-B en de aanhangsels van die bijlage van toepassing.
- Hoofdstuk negen (Overheidsopdrachten) is niet van toepassing op enige aanbesteding door een entiteit die onder de overeenkomst valt namens een entiteit die niet onder de overeenkomst valt.
- Met uitzondering van vermogensbeheer en andere financiële diensten aanbesteed door het ministerie van Financiën en de monetaire autoriteit van Singapore voor het beheer van de officiële externe reserves en het overige buitenlandse vermogen van de overheid van Singapore.
- Met uitzondering van vermogensbeheer en andere financiële diensten aanbesteed door de Central Provident Fund Board (Centrale Raad voor het Voorzieningsfonds).
- Omvat alleen advies met betrekking tot exploitatie van en handel in onroerend goed, veilingen en waarderingsdiensten.
- Behalve bij het drukken van overheidswetgeving en het Staatsblad.
- Behalve loterijen en kansspelen.
- Telecommunicatiediensten met uitzondering van omroepdiensten, bestaande in de ononderbroken transmissieketen, per draad of draadloos, die vereist is voor de ontvangst en/of weergave van geluids- en/of visuele signalen voor programma's door het volledige of gedeeltelijke publiek.
- Met betrekking tot basisdiensten op het gebied van telecommunicatie kan gebruik worden gemaakt van satelliettechnologie.
- Omvat spraaktelefonie- en gegevensdiensten en fax.
- Met betrekking tot mobiele diensten kan gebruik worden gemaakt van satelliettechnologie.

DEEL 2

VERBINTENISSEN VAN DE UNIE

Hoofdstuk negen (Overheidsopdrachten) is van toepassing op de volgende diensten die worden gespecificeerd overeenkomstig de voorlopige centrale productenclassificatie (CPC) van de Verenigde Naties zoals vervat in document MTN.GNS/W/120*:

Voorwerp	CPC-code
Onderhoud en reparatie	6112, 6122, 633, 886
Vervoer te land, met inbegrip van vervoer per pantserwagen en koerier, met uitzondering van postvervoer	712 (met uitzondering van 71235), 7512, 87304
Postvervoer te land, met uitzondering van vervoer per spoor, en door de lucht	71235, 7321
Telecommunicatie	752
Financiële diensten	ex 81
a) Verzekeringen	812, 814
b) Bank- en beleggingsdiensten**	
Diensten in verband met computers en aanverwante diensten	84
Accountants, belastingconsulenten en boekhouders	862
Markt- en opinieonderzoek	864
Advies op het gebied van bedrijfsbeheer en aanverwante diensten	865, 866***
Architecten; ingenieurs, ingenieurs: geïntegreerde diensten, landschapsarchitecten, ingenieurs: wetenschappelijke en technische adviezen; technische testen en toetsen	8671, 8672, 8673, 86742, 8675, 8676
Reclame	871
Reiniging en beheer van gebouwen	874, 82201 tot en met 82206
Diensten van uitgeverijen en drukkerijen, voor een vast bedrag of op contractbasis	88442
Afvalwater- en afvalverzameling en -verwerking en soortgelijke diensten	94

Aantekeningen bij bijlage 9-E, deel 2:

1. Onverminderd aantekening 6 van deze bijlage zijn de verbintenissen van de Unie op het gebied van diensten niet van toepassing op concessies voor diensten als bedoeld in bijlage 9-I.
2. Op de verbintenissen van de Unie op het gebied van diensten zijn de beperkingen en voorwaarden zoals beschreven in de lijst van specifieke verbintenissen van de Unie krachtens hoofdstuk acht (Diensten, vestiging en elektronische handel) van toepassing.
- 3.* Met uitzondering van diensten die entiteiten moeten betrekken van een andere entiteit op grond van een uitsluitend recht dat is ingesteld bij bekendgemaakte wettelijke of bestuursrechtelijke bepalingen.

- 4.** — Met uitzondering van de aanschaf of verwerving van belastingadvies- of bewaardiensten, vereffenings- en managementdiensten voor gereguleerde financiële instellingen of diensten in verband met de verkoop, aflossing en distributie van de overheidsschuld, met inbegrip van leningen, staatsobligaties, bankbiljetten en andere effecten.
- In Zweden worden betalingen van en aan overheidsinstanties verricht via het Zweedse postgirosysteem (Postgiro).
- 5.** Met uitzondering van diensten voor arbitrage en bemiddeling.
6. Indien als gevolg van de lopende herziening van de wetgeving van de Unie inzake overheidsopdrachten de reikwijdte van diensten en concessies voor diensten waarop die wetgeving integraal van toepassing is, zou worden uitgebreid, zullen de partijen, op verzoek van een van beide partijen, nagaan of verdere toegang tot diensten en concessies voor diensten mogelijk is met het oog op evenwichtige markttoegang voor beide partijen. De partijen kunnen bij besluit van het Comité voor de handel in diensten, investeringen en overheidsopdrachten, dat is ingesteld bij artikel 16.2 (Gespecialiseerde comités), de in deze bijlage vastgestelde lijst van verbintenissen aan het resultaat van een dergelijke toetsing aanpassen.
7. Indien als gevolg van de herziening van de wetgeving van de Unie inzake overheidsopdrachten de regels die van toepassing zijn op concessies voor diensten verder zouden worden verduidelijkt of ontwikkeld, en indien de partijen tot een succesvolle herziening zouden komen in het kader van eventuele verdere markttoegang tot concessies voor diensten, zal de Unie, op verzoek van Singapore, nagaan op grond van aantekening 6 hierboven of deze ontwikkelingen in hoofdstuk negen (Overheidsopdrachten) of in deze bijlage kunnen worden weergegeven. Na deze herziening kunnen de partijen bij besluit van het Comité voor de handel in diensten, investeringen en overheidsopdrachten, in hoofdstuk negen (Overheidsopdrachten) of in de in bijlage 9-F vastgestelde verbintenissen de regels die van toepassing zijn op concessies voor diensten aanpassen.
-

BIJLAGE 9-F

DIENSTEN IN VERBAND MET DE BOUW EN CONCESSIONS VOOR WERKEN

DEEL 1

VERBINTENISSEN VAN SINGAPORE

Hoofdstuk negen (Overheidsopdrachten) heeft betrekking op de diensten die worden verricht door entiteiten die vallen onder bijlagen 9-A tot en met 9-C in verband met de bouw in de zin van afdeling 51 van de centrale productenclassificatie, als vervat in document MTN.GNS/W/120:

Lijst van aangeboden diensten in verband met de bouw:

CPC	Omschrijving
512	Algemene bouwkundige werken: gebouwen
513	Algemene bouwkundige werken: civieltechnische werken
514, 516	Installatie en assemblage
517	Werkzaamheden in verband met de afwerking van gebouwen
511, 515, 518	Overige

Aantekeningen bij bijlage 9-F, deel 1:

- Op de aangeboden diensten in verband met de bouw zijn de beperkingen en voorwaarden zoals beschreven in bijlage 8-B en de aanhangsels van die bijlage van toepassing.
- Hoofdstuk negen (Overheidsopdrachten) is niet van toepassing op enige aanbesteding door een entiteit die onder de overeenkomst valt namens een entiteit die niet onder de overeenkomst valt.

DEEL 2

VERBINTENISSEN VAN DE UNIE

A. Diensten in verband met de bouw

Hoofdstuk negen (Overheidsopdrachten) is van toepassing op alle diensten in verband met de bouw zoals beschreven in lijst van afdeling 51 van de CPC die zijn verricht door de in de bijlagen 9-A tot en met 9-C vermelde entiteiten.

B. Concessies voor werken

Wanneer concessieovereenkomsten voor werken worden gesloten door de in de bijlagen 9-A en 9-B vermelde entiteiten, en mits de waarde van de concessieovereenkomsten voor werken gelijk is aan of meer bedraagt dan 5 000 000 SDR, is daarop het beginsel van nationale behandeling van toepassing.

Aantekeningen bij bijlage 9-F, deel 2:

- Wanneer concessieovereenkomsten voor werken worden gesloten, kennen de in de bijlagen 9-A en 9-B vermelde aanbestedende diensten van de Unie aan de diensten en leveranciers van Singapore, met inbegrip van ter plaatse gevestigde leveranciers van Singapore, een behandeling toe die niet minder gunstig is dan de behandeling die zij aan interne diensten en leveranciers in het kader van de regeling binnen de Unie voor concessies voor werken ("nationale behandeling") toekennen, mits de waarde van die overeenkomsten gelijk is aan of meer bedraagt dan 5 000 000 SDR.

De Unie, met inbegrip van haar lidstaten en haar aanbestedende diensten, waarborgt in het kader van de nationale behandeling:

- transparantie bij de sluiting van concessieovereenkomsten voor werken, onder meer door aankondigingen van voorgenomen concessies voor werken te publiceren; en
  - een doeltreffende evaluatieprocedure die leveranciers, met inbegrip van leveranciers van de andere partij, in staat stelt besluiten met betrekking tot de sluiting van concessieovereenkomsten voor werken aan te vechten.
- Indien als gevolg van de herziening van de wetgeving van de Unie inzake overheidsopdrachten de regels die van toepassing zijn op concessies voor werken verder zouden worden verduidelijkt of ontwikkeld, zal de Unie, op verzoek van Singapore, nagaan of deze ontwikkelingen in deze bijlage kunnen worden weergegeven. Na deze herziening kunnen de partijen bij besluit van het Comité voor de handel in diensten, investeringen en overheidsopdrachten in hoofdstuk negen (Overheidsopdrachten) of in de in deze bijlage verbintenissen de bepalingen die van toepassing zijn op concessies voor werken aanpassen.

Lijst van afdeling 51 van de CPC

Groep	Klasse	Subklasse	Titel	Overeenkomstige ISCI-code
AFDELING 5			BOUWNIJVERHEID EN GEBOUWEN: GROND	
AFDELING 51			BOUWNIJVERHEID	
511			Vorbereidende werkzaamheden op bouwterreinen	
	5111	51110	Inspectie van bouwterreinen	4510
	5112	51120	Sloopwerkzaamheden	4510
	5113	51130	Inrichten en ruimen van bouwterreinen	4510
	5114	51140	Graafwerkzaamheden en grondverzet	4510
	5115	51150	Geschikt maken van terreinen voor mijnbouw	4510
	5116	51160	Steigerbouw	4520
512			Algemene bouwkundige werken	
	5121	51210	Voor een- en tweezinswoningen	4520
	5122	51220	Voor meergezinswoningen	4520
	5123	51230	Voor opslagplaatsen en fabrieksgebouwen	4520
	5124	51240	Voor commerciële gebouwen	4520
	5125	51250	Voor openbare amusementsgebouwen	4520
	5126	51260	Voor hotels, restaurants en soortgelijke gebouwen	4520
	5127	51270	Voor gebouwen voor onderwijs	4520
	5128	51280	Voor gebouwen voor gezondheidszorg	4520

Groep	Klasse	Subklasse	Titel	Overeenkomstige ISCI-code
	5129	51290	Voor overige gebouwen	4520
513			Algemene bouwkundige werkzaamheden voor civieltechnische werken	
	5131	51310	Voor wegen (met uitzondering van verhoogde wegen), straten, spoorwegen en start- en landingsbanen op vliegvelden	4520
	5132	51320	Voor bruggen, verhoogde wegen, tunnels en metrotunnels	4520
	5133	51330	Voor waterwegen, havens, dammen en andere waterwerken	4520
	5134	51340	Aanleg van pijpleidingen, kabels en hoogspanningsleidingen over lange afstand	4520
	5135	51350	Aanleg van plaatselijke pijpleidingen en kabels; bijkomende werken	4520
	5136	51360	Voor mijngebouwen en industriële bedrijfsgebouwen	4520
	5137		Voor sport- en recreatievoorzieningen	
		51371	Voor stadions en sportvelden	4520
		51372	Voor overige sport- en recreatievoorzieningen (bijvoorbeeld zwembaden, tennisbanen, golfbanen)	4520
	5139	51390	Voor civieltechnische werken, niet elders ingedeeld	4520
514	5140	51400	Monteren en optrekken van geprefabriceerde constructies	4520
515			Gespecialiseerde werkzaamheden in de bouw	
	5151	51510	Bouw van funderingen, heien	4520
	5152	51520	Boren van waterputten	4520
	5153	51530	Dakbedekking en waterdicht maken van bouwwerken	4520
	5154	51540	Betonwerk	4520
	5155	51550	Buigen en monteren van staal, met inbegrip van lassen	4520
	5156	51560	Metselwerk	4520

Groep	Klasse	Subklasse	Titel	Overeenkomstige ISCI-code
	5159	51590	Overige gespecialiseerde werkzaamheden in de bouw	4520
516			Installatiebedrijven	
	5161	51610	Installatie van verwarmings-, ventilatie- en klimaatregelingsapparatuur	4530
	5162	51620	Loodgieterswerk: waterleiding en waterafvoer	4530
	5163	51630	Installatie van gasaansluitingen	4530
	5164		Elektrische installatie	
		51641	Aanbrengen van elektrische bedrading en fittings	4530
		51642	Installatie van apparatuur voor brandalarm	4530
		51643	Installatie van alarmapparatuur tegen inbraak	4530
		51644	Installatie van antennes	4530
		51649	Overige elektrische installatie	4530
	5165	51650	Isolatiwerkzaamheden (elektrische bedrading, vocht, warmte- en geluidsisolatie)	4530
	5166	51660	Installatie van hek- en traliewerken	4530
	5169		Overige installatiwerkzaamheden	
		51691	Installatie van liften en roltrappen	4530
		51699	Overige installatiwerkzaamheden, niet elders ingedeeld	4530
517			Werkzaamheden in verband met de afwerking van gebouwen	
	5171	51710	Glaszetterswerk	4540
	5172	51720	Stukadoorswerk	4540
	5173	51730	Schilderwerk	4540
	5174	51740	Leggen en zetten van vloer- en wandtegels	4540

Groep	Klasse	Subklasse	Titel	Overeenkomstige ISCI-code
	5175	51750	Overige vloer- en wandafwerking	4540
	5176	51760	Schrijn- en timmerwerk in hout en metaal	4540
	5177	51770	Aanbrengen van decoraties binnenshuis	4540
	5178	51780	Aanbrengen van ornamentele werken	4540
	5179	51790	Overige werkzaamheden in verband met de afwerking van gebouwen	4540
518	5180	51800	Verhuur van bouw- en sloopmachines met bedieningspersoneel, voor gebouwen en civieltechnische werken	4550

BIJLAGE 9-G

ALGEMENE AANTEKENINGEN EN AFWIJKINGEN VAN DE BEPALINGEN VAN ARTIKEL 9.4

DEEL 1

VOORBEHOUDEN VAN SINGAPORE

Geen.

DEEL 2

VOORBEHOUDEN VAN DE UNIE

1. Hoofdstuk negen (Overheidsopdrachten) is niet van toepassing op:
    - opdrachten voor landbouwproducten ter ondersteuning van steunprogramma's voor de landbouw en voedingsmiddelenhulpprogramma's (bv. voedingsmiddelenhulp met inbegrip van noodhulp), en
    - opdrachten betreffende de aankoop, de ontwikkeling, de productie of de coproductie van programmamateriaal door omroeporganisaties en overeenkomsten betreffende zendtijd.
  2. Deze overeenkomst is niet van toepassing op opdrachten door onder de bijlagen 9-A of 9-B vallende aanbestedende diensten in verband met activiteiten op het gebied van drinkwater, energie, vervoer en de postsector, tenzij bijlage 9-C van toepassing is.
  3. Finland maakt een voorbehoud ten aanzien van de toepassing van Hoofdstuk negen (Overheidsopdrachten) op de Åländeilanden (Ahvenanmaa).
-

BIJLAGE 9-H

PUBLICATIEMIDDELEN

1. Voor de Unie:

Toegang tot Europese overheidsopdrachten:

http://simap.europa.eu/index_en.html

Publicatieblad van de Europese Unie

2. Voor Singapore:

a) Voor artikel 9.5, lid 2, onder a) (Informatie over het systeem voor overheidsopdrachten):

De "Republic of Singapore Government Gazette"

b) Voor artikel 9.5, lid 2, onder b) (Informatie over het systeem voor overheidsopdrachten):

Het "Government Electronic Business portal" (GeBIZ)

<http://www.gebiz.gov.sg/>

BIJLAGE 9-I

PUBLIEK-PRIVATE PARTNERSCHAPPEN

1. De partijen zijn het erover eens dat een publiek-privaat partnerschap ("PPP") verwijst naar een contract tussen een aanbestedende dienst en een leverancier om een reeks diensten aan te bieden, waarbij de leverancier een belangrijke rol krijgt toegewezen, met name doordat de risico's die normaliter voor rekening van de overheid zijn (zoals het exploitatie- of het financiële risico), gedeeltelijk of volledig aan de leverancier worden overgedragen.

Mogelijke soorten PPP-constructies

2. Voor de toepassing van hoofdstuk negen (Overheidsopdrachten) en deze bijlage omvatten PPP's met name, zonder zich daartoe te beperken, de volgende soorten constructies:
  - a) build-operate-transfer: een contract met als doel de aanleg of verbetering van fysieke infrastructuur, gebouwen, inrichtingen of andere overheidswerken, krachtens welke een aanbestedende dienst de leverancier, gedurende de looptijd van het contract en als tegenprestatie voor diens uitvoering van een contract, voor een bepaalde periode tijdelijke eigendom van die werken of een recht tot uitoefening van zeggenschap erover, tot exploitatie ervan alsmede tot het vragen van betaling voor het gebruik ervan, toekent;
  - b) build-rent-own-transfer/build-lease-operate-contracten: wanneer een particuliere exploitant het vermogensbestanddeel na de overdracht aan de aanbestedende dienst kan huren of leasen;
  - c) design-finance-build-operate-contracten: wanneer een particuliere exploitant een vermogensbestanddeel ontwerpt, bouwt, exploiteert en beheert, zonder dat hij na afloop van het contract het vermogensbestanddeel moet overdragen; of
  - d) lease-develop-operate-contracten: wanneer een particuliere exploitant een bestaand vermogensbestanddeel leaset, het mogelijk uitbreidt of herstelt, en exploiteert.

Behandeling van PPP overeenkomstig de respectieve wettelijke kaders van de Unie en Singapore

3. Voor de toepassing van hoofdstuk negen (Overheidsopdrachten) en deze bijlage:
  - a) kunnen PPP voor de Unie worden ingedeeld in de twee categorieën van overheidsopdrachten voor werken/diensten of concessies voor openbare werken/diensten, overeenkomstig de voorschriften van de toepasselijke wetgeving van de Unie inzake overheidsopdrachten;
  - b) vallen PPP voor Singapore onder de bepalingen van de wet inzake overheidsopdrachten en afgeleide wetgeving, mits zij aan de daar genoemde voorwaarden voldoen.

Dekking van PPP en voorschriften die van toepassing zijn op PPP

4. PPP vallen onder hoofdstuk negen (Overheidsopdrachten) onverminderd artikel 9.2 (Toepassingsgebied en dekking).
5. De verbintenissen krachtens hoofdstuk negen (Overheidsopdrachten) zijn slechts van toepassing op een PPP-contract tussen een aanbestedende dienst die onder de overeenkomst valt, en de leverancier aan wie het PPP-contract wordt gegund. Hoofdstuk negen (Overheidsopdrachten) regelt niet:
  - a) de interne betrekkingen van de leverancier ingeval de leverancier bestaat uit een groep personen die diensten verlenen of willen verlenen; noch
  - b) de aankoop van goederen, diensten in verband met de bouw of andere diensten of een combinatie van bovengenoemde diensten door de leverancier aan wie het PPP-contract wordt gegund.

**LIJST VAN BENAMINGEN DIE VOOR BESCHERMING ALS GEOGRAFISCHE AANDUIDING OP HET
GRONDGEBIED VAN DE PARTIJEN MOETEN WORDEN GEBRUIKT**

AFDELING A

GEOGRAFISCHE AANDUIDINGEN VAN DE UNIE

	Lidstaat	Geografische aanduiding	Productomschrijving of productcategorie (1)
1.	Cyprus	Κομμανδάρια/Commandaria	Wijn
2.	Cyprus	Ζιβανία/Τζιβανία/Ζιβάνα/Zivania	Gedistilleerde drank
3.	Tsjechië	České pivo	Bier
4.	Tsjechië	Budějovické pivo	Bier
5.	Tsjechië	Budějovický měšt'anský var	Bier
6.	Tsjechië	Českobudějovické pivo	Bier
7.	Tsjechië	Žatecký chmel	Andere in bijlage I bij het Verdrag genoemde producten (specerijen, enz.) – Hop
8.	Duitsland	Mittelrhein	Wijn
9.	Duitsland	Rheinhessen	Wijn
10.	Duitsland	Rheingau	Wijn
11.	Duitsland	Mosel	Wijn
12.	Duitsland	Franken	Wijn

	Lidstaat	Geografische aanduiding	Productomschrijving of productcategorie (1)
13.	Duitsland	Korn / Kornbrand (2)	Gedistilleerde drank
14.	Duitsland	Bayerisches Bier	Bier
15.	Duitsland	Münchener Bier	Bier
16.	Duitsland	Hopfen aus der Hallertau	Andere in bijlage I bij het Verdrag genoemde producten (specerijen, enz.) – Hop
17.	Duitsland	Nürnberger Bratwürste / Nürnberger Rostbratwürste	Vleesproducten (verhit, gepekeld, gerookt, enz.) – Worsten
18.	Duitsland	Schwarzwälder Schinken	Vleesproducten (verhit, gepekeld, gerookt, enz.)
19.	Duitsland	Aachener Printen	Brood, gebak, suikerwerk, biscuits en andere bakkerswaren
20.	Duitsland	Nürnberger Lebkuchen	Brood, gebak, suikerwerk, biscuits en andere bakkerswaren
21.	Duitsland	Lübecker Marzipan	Brood, gebak, suikerwerk, biscuits en andere bakkerswaren
22.	Duitsland	Bremer Klaben	Brood, gebak, suikerwerk, biscuits en andere bakkerswaren
23.	Denemarken	Danablu	Kaas
24.	Ierland	Irish Whiskey / Uisce Beatha Eireannach / Irish Whisky	Gedistilleerde drank
25.	Ierland	Irish cream	Gedistilleerde drank
26.	Griekenland	Ρετσίνα Αττικής (Retsina of Attiki)	Wijn
27.	Griekenland	Ούζο/Ouzo (3)	Gedistilleerde drank

	Lidstaat	Geografische aanduiding	Productomschrijving of productcategorie (1)
28.	Griekenland	Ελιά Καλαμάτας (Elia Kalamatas)	Groenten en fruit en granen, in ongewijzigde staat of verwerkt – Tafelolijven
29.	Griekenland	Σάμος (Samos)	Wijn
30.	Griekenland	Μαστίχα Χίου (Masticha Chiou)	Natuurlijke gommen en harsen - Kauwgom
31.	Griekenland	Φέτα (Feta)	Kaas
32.	Spanje	Málaga	Wijn
33.	Spanje	Rioja	Wijn
34.	Spanje	Jerez – Xérès – Sherry of Jerez of Xérès of Sherry	Wijn
35.	Spanje	Manzanilla - Sanlúcar de Barrameda	Wijn
36.	Spanje	La Mancha	Wijn
37.	Spanje	Cava	Wijn
38.	Spanje	Navarra	Wijn
39.	Spanje	Valencia	Wijn
40.	Spanje	Somontano	Wijn
41.	Spanje	Ribera del Duero	Wijn
42.	Spanje	Penedès	Wijn

	Lidstaat	Geografische aanduiding	Productomschrijving of productcategorie (1)
43.	Spanje	Bierzo	Wijn
44.	Spanje	Empordà	Wijn
45.	Spanje	Priorat	Wijn
46.	Spanje	Rueda	Wijn
47.	Spanje	Rías Baixas	Wijn
48.	Spanje	Jumilla	Wijn
49.	Spanje	Toro	Wijn
50.	Spanje	Valdepeñas	Wijn
51.	Spanje	Cataluña	Wijn
52.	Spanje	Alicante	Wijn
53.	Spanje	Utiel-requena	Wijn
54.	Spanje	Brandy de Jerez	Gedistilleerde drank
55.	Spanje	Pacharán Navarro	Gedistilleerde drank
56.	Spanje	Baena	Oliën en vetten (boter, margarine, spijsolie, enz.) Olijfolie
57.	Spanje	Sierra Mágina	Oliën en vetten (boter, margarine, spijsolie, enz.) Olijfolie

	Lidstaat	Geografische aanduiding	Productomschrijving of productcategorie (1)
58.	Spanje	Aceite del Baix Ebre-Montsía / Oli del Baix Ebre-Montsía	Oliën en vetten (boter, margarine, spijsolie, enz.) Olijfolie
59.	Spanje	Aceite del Bajo Aragón	Oliën en vetten (boter, margarine, spijsolie, enz.) Olijfolie
60.	Spanje	Antequera	Oliën en vetten (boter, margarine, spijsolie, enz.) Olijfolie
61.	Spanje	Priego de Córdoba	Oliën en vetten (boter, margarine, spijsolie, enz.) Olijfolie
62.	Spanje	Sierra de Cádiz	Oliën en vetten (boter, margarine, spijsolie, enz.) Olijfolie
63.	Spanje	Sierra de Segura	Oliën en vetten (boter, margarine, spijsolie, enz.) Olijfolie
64.	Spanje	Sierra de Cazorla	Oliën en vetten (boter, margarine, spijsolie, enz.) Olijfolie
65.	Spanje	Siurana	Oliën en vetten (boter, margarine, spijsolie, enz.) Olijfolie
66.	Spanje	Aceite de Terra Alta; Oli de Terra Alta	Oliën en vetten (boter, margarine, spijsolie, enz.) Olijfolie
67.	Spanje	Les Garrigues	Oliën en vetten (boter, margarine, spijsolie, enz.) Olijfolie
68.	Spanje	Estepa	Oliën en vetten (boter, margarine, spijsolie, enz.) Olijfolie
69.	Spanje	Guijuelo	Vleesproducten (verhit, gepekeld, gerookt, enz.) – Hammen
70.	Spanje	Jabugo	Vleesproducten (verhit, gepekeld, gerookt, enz.) – Hammen
71.	Spanje	Jamón de Teruel / Paleta de Teruel	Vleesproducten (verhit, gepekeld, gerookt, enz.) – Hammen
72.	Spanje	Salchichón de Vic / Llonganissa de Vic	Vleesproducten (verhit, gepekeld, gerookt, enz.) – Worsten

	Lidstaat	Geografische aanduiding	Productomschrijving of productcategorie (1)
73.	Spanje	Mahón-Menorca	Kaas
74.	Spanje	Queso Manchego	Kaas
75.	Spanje	Cítricos Valencianos / Cítrics Valencians	Groenten en fruit en granen, in ongewijzigde staat of verwerkt – Citrus
76.	Spanje	Jijona	Brood, gebak, suikerwerk, biscuits en andere bakkerswaren – Noga
77.	Spanje	Turrón de Alicante	Brood, gebak, suikerwerk, biscuits en andere bakkerswaren
78.	Spanje	Azafrán de la Mancha	Andere in bijlage I bij het Verdrag genoemde producten (specerijen, enz.) – Saffraan
79.	Frankrijk	Beaujolais	Wijn
80.	Frankrijk	Bordeaux	Wijn
81.	Frankrijk	Bourgogne	Wijn
82.	Frankrijk	Chablis	Wijn
83.	Frankrijk	Champagne	Wijn
84.	Frankrijk	Graves (Graves de Vayres)	Wijn
85.	Frankrijk	Médoc	Wijn
86.	Frankrijk	Moselle	Wijn
87.	Frankrijk	Saint-Emilion	Wijn

	Lidstaat	Geografische aanduiding	Productomschrijving of productcategorie (1)
88.	Frankrijk	Sauternes	Wijn
89.	Frankrijk	Haut-Médoc	Wijn
90.	Frankrijk	Alsace	Wijn
91.	Frankrijk	Côtes du Rhône	Wijn
92.	Frankrijk	Languedoc (coteaux du Languedoc)	Wijn
93.	Frankrijk	Côtes du Roussillon	Wijn
94.	Frankrijk	Châteauneuf-du-Pape	Wijn
95.	Frankrijk	Côtes de Provence	Wijn
96.	Frankrijk	Margaux	Wijn
97.	Frankrijk	Touraine	Wijn
98.	Frankrijk	Anjou	Wijn
99.	Frankrijk	Pays d'Oc	Wijn
100.	Frankrijk	Val de Loire	Wijn
101.	Frankrijk	Cognac	Gedistilleerde drank
102.	Frankrijk	Armagnac	Gedistilleerde drank

	Lidstaat	Geografische aanduiding	Productomschrijving of productcategorie (1)
103.	Frankrijk	Calvados	Gedistilleerde drank
104.	Frankrijk	Comté	Kaas
105.	Frankrijk	Reblochon / Reblochon de Savoie	Kaas
106.	Frankrijk	Roquefort	Kaas
107.	Frankrijk	Camembert de Normandie	Kaas
108.	Frankrijk	Brie de Meaux	Kaas
109.	Frankrijk	Emmental de Savoie	Kaas
110.	Frankrijk	Pruneaux d'Agen / Pruneaux d'Agen mi-cuits	Groenten en fruit en granen, in ongewijzigde staat of verwerkt – Pruimen, gedroogd en gekookt
111.	Frankrijk	Huîtres de Marennes Oléron	Verse vis en schaal-, schelp- en weekdieren en producten op basis van verse vis en schaal-, schelp- en weekdieren – Oester
112.	Frankrijk	Canards à foie gras du Sud-Ouest (Chalosse, Gascogne, Gers, Landes, Périgord, Quercy)	Vleesproducten (verhit, gepekeld, gerookt, enz.) – Eenden
113.	Frankrijk	Jambon de Bayonne	Vleesproducten (verhit, gepekeld, gerookt, enz.) – Hammen
114.	Frankrijk	Huile d'olive de Haute-Provence	Oliën en vetten (boter, margarine, spijsolie, enz.) Olijfolie
115.	Frankrijk	Huile essentielle de lavande de Haute-Provence	Etherische oliën – Lavendel
116.	Italië	Aceto balsamico Tradizionale di Modena	Andere in bijlage I bij het Verdrag genoemde producten (specerijen, enz.) – Sausen

	Lidstaat	Geografische aanduiding	Productomschrijving of productcategorie (1)
117.	Italië	Aceto balsamico Tradizionale di Modena	Andere in bijlage I bij het Verdrag genoemde producten (specerijen, enz.) – Sausen
118.	Italië	Cotechino Modena	Vleesproducten (verhit, gepekeld, gerookt, enz.)
119.	Italië	Zampone Modena	Vleesproducten (verhit, gepekeld, gerookt, enz.)
120.	Italië	Bresaola della Valtellina	Vleesproducten (verhit, gepekeld, gerookt, enz.)
121.	Italië	Mortadella Bologna	Vleesproducten (verhit, gepekeld, gerookt, enz.)
122.	Italië	Prosciutto di Parma	Vleesproducten (verhit, gepekeld, gerookt, enz.) – Hammen
123.	Italië	Prosciutto di S. Daniele	Vleesproducten (verhit, gepekeld, gerookt, enz.) – Hammen
124.	Italië	Prosciutto Toscano	Vleesproducten (verhit, gepekeld, gerookt, enz.) – Hammen
125.	Italië	Provolone Valpadana	Kaas
126.	Italië	Taleggio	Kaas
127.	Italië	Asiago	Kaas
128.	Italië	Fontina	Kaas
129.	Italië	Gorgonzola	Kaas
130.	Italië	Grana Padano	Kaas
131.	Italië	Mozzarella di Bufala Campana	Kaas

	Lidstaat	Geografische aanduiding	Productomschrijving of productcategorie (1)
132.	Italië	Parmigiano Reggiano	Kaas
133.	Italië	Pecorino Romano	Kaas
134.	Italië	Pecorino Sardo	Kaas
135.	Italië	Pecorino Toscano	Kaas
136.	Italië	Arancia Rossa di Sicilia	Groenten en fruit en granen, in ongewijzigde staat of verwerkt
137.	Italië	Cappero di Pantelleria	Groenten en fruit en granen, in ongewijzigde staat of verwerkt
138.	Italië	Kiwi Latina	Groenten en fruit en granen, in ongewijzigde staat of verwerkt
139.	Italië	Lenticchia di Castelluccio di Norcia	Groenten en fruit en granen, in ongewijzigde staat of verwerkt
140.	Italië	Mela Alto Adige / Südtiroler apfel	Groenten en fruit en granen, in ongewijzigde staat of verwerkt
141.	Italië	Pesca e nettarina di Romagna	Groenten en fruit en granen, in ongewijzigde staat of verwerkt
142.	Italië	Pomodoro di Pachino	Groenten en fruit en granen, in ongewijzigde staat of verwerkt
143.	Italië	Grappa	Gedistilleerde drank
144.	Italië	Chianti	Wijn
145.	Italië	Marsala	Wijn
146.	Italië	Asti	Wijn
147.	Italië	Barbaresco	Wijn

	Lidstaat	Geografische aanduiding	Productomschrijving of productcategorie (1)
148.	Italië	Bardolino (superiore)	Wijn
149.	Italië	Barolo	Wijn
150.	Italië	Brachetto d'Acqui	Wijn
151.	Italië	Brunello di Montalcino	Wijn
152.	Italië	Vino nobile di Montepulciano	Wijn
153.	Italië	Bolgheri Sassicaia	Wijn
154.	Italië	Dolcetto d'Alba	Wijn
155.	Italië	Franciacorta	Wijn
156.	Italië	Lambrusco di Sorbara	Wijn
157.	Italië	Lambrusco Grasparossa di Castelvetro	Wijn
158.	Italië	Montepulciano d'Abruzzo	Wijn
159.	Italië	Soave	Wijn
160.	Italië	Campania	Wijn
161.	Italië	Sicilia	Wijn

	Lidstaat	Geografische aanduiding	Productomschrijving of productcategorie (1)
162.	Italië	Toscana/a	Wijn
163.	Italië	Veneto	Wijn
164.	Italië	Conegliano – Prosecco / Conegliano Valdobbiadene – Prosecco / Valdobbiadene – Prosecco	Wijn
165.	Hongarije	Tokaj	Wijn
166.	Hongarije	Törkölypálinka	Gedistilleerde drank
167.	Hongarije	Pálinka	Gedistilleerde drank
168.	Hongarije	Szegedi téliszalámi / Szegedi szalámi	Vleesproducten (verhit, gepekeld, gerookt, enz.)
169.	Oostenrijk	Jägertee / Jagertee / Jagatee	Gedistilleerde drank
170.	Oostenrijk	Inländerrum	Gedistilleerde drank
171.	Oostenrijk	Tiroler Speck	Vleesproducten (verhit, gepekeld, gerookt, enz.) – Hammen
172.	Oostenrijk	Steirischer Kren	Groenten en fruit en granen, in ongewijzigde staat of verwerkt
173.	Polen	Polska Wódka / Polish Vodka	Gedistilleerde drank
174.	Polen	Wódka ziołowa z Niziny Północnopodlaskiej aromatyzowana ekstraktem z trawy żubrowej / Kruidenvodka uit het noordelijke laagland van Podlasie, gearomatiseerd met een extract van bisongras	Gedistilleerde drank
175.	Polen	Polish Cherry	Gedistilleerde drank

	Lidstaat	Geografische aanduiding	Productomschrijving of productcategorie (1)
176.	Portugal	Queijo S. Jorge	Kaas
177.	Portugal	Vin de Madère / Madère / Madera / Madeira Wijn / Vino di Madera / Madeira Wein / Madeira Wine / Madeira / Vinho da Madeira	Wijn
178.	Portugal	Oporto / Portvin / Portwein / Portwijn / vin de Porto / Port Wine / Port / vinho do Porto / Porto	Wijn
179.	Portugal	Douro	Wijn
180.	Portugal	Dão	Wijn
181.	Portugal	Bairrada	Wijn
182.	Portugal	Vinho Verde	Wijn
183.	Portugal	Alentejo	Wijn
184.	Roemenië	Dealu Mare	Wijn
185.	Roemenië	Murfatlar	Wijn
186.	Roemenië	Cotnari	Wijn
187.	Roemenië	Cotești	Wijn
188.	Roemenië	Panciu	Wijn
189.	Roemenië	Recaș	Wijn
190.	Roemenië	Odobești	Wijn

	Lidstaat	Geografische aanduiding	Productomschrijving of productcategorie (¹)
191.	Roemenië	Târnave	Wijn
192.	Slowakije	Vinohradnícka oblasť Tokaj	Wijn
193.	Finland	Suomalainen Vodka / Finsk Vodka / Vodka of Finland	Gedistilleerde drank
194.	Finland	Finnish berry liqueur / Finnish fruit liqueur	Gedistilleerde drank
195.	Zweden	Svensk Vodka / Swedish Vodka	Gedistilleerde drank
196.	Verenigd Koninkrijk	Scotch Whisky	Gedistilleerde drank

(¹) Volgens de indeling voor geografische aanduidingen voor de toepassing van Verordening (EU) nr. 1151/2012 van de Raad, zoals opgenomen in bijlage XI bij Uitvoeringsverordening (EU) nr. 668/2014 van de Commissie.

(²) Product van Duitsland, Oostenrijk, België (Duitstalige deel).

(³) Product van Griekenland of Cyprus.

AFDELING B

GEOGRAFISCHE aanduidingen van Singapore

—

BIJLAGE 10-B

BESCHERMDE GEOGRAFISCHE AANDUIDINGEN

AFDELING A

Geografische AANDUIDINGEN van de Unie

AFDELING B

Geografische aanduidingen VAN Singapore

—

BIJLAGE 11-A

BEGINSELEN DIE VAN TOEPASSING ZIJN OP OVERIGE SUBSIDIES

1. Een partij mag in beginsel geen overige subsidies in verband met de handel in goederen en de levering van diensten die niet onder artikel 11.7 (Verboden subsidies) vallen, verlenen wanneer zij het handelsverkeer van een van de partijen ongunstig beïnvloeden of het waarschijnlijk is dat zij dat doen.
2. Onverminderd lid 1 kan een partij de volgende subsidies verlenen wanneer zij noodzakelijk zijn voor de verwezenlijking van een doelstelling van algemeen belang, en wanneer de betrokken subsidies niet meer bedragen dan nodig is om die doelstelling te verwezenlijken en de gevolgen ervan voor het handelsverkeer van de andere partij beperkt zijn:
  - a) subsidies van sociale aard aan individuele verbruikers, op voorwaarde dat deze verleend worden zonder onderscheid naar de oorsprong van de producten;
  - b) subsidies tot herstel van de schade veroorzaakt door natuurrampen of andere buitengewone gebeurtenissen;
  - c) subsidies ter bevordering van de economische ontwikkeling van streken waar de levensstandaard abnormaal laag is of waar een ernstig gebrek aan werkgelegenheid heerst;
  - d) subsidies om een ernstige verstoring in de economie van een van de partijen op te heffen;
  - e) subsidies om de ontwikkeling van bepaalde vormen van economische bedrijvigheid of de ontwikkeling van bepaalde economische terreinen te vergemakkelijken, wanneer de voorwaarden waaronder het handelsverkeer van elk van beide partijen plaatsvindt of de mededinging tussen de partijen daardoor niet ongunstig worden beïnvloed ⁽¹⁾;
  - f) subsidies aan ondernemingen belast met het beheer van nauwkeurig omschreven diensten van algemeen economisch belang, mits deze subsidies worden beperkt tot de kosten van de verlening van dergelijke diensten;
  - g) subsidies om de cultuur en de instandhouding van het culturele erfgoed te bevorderen, wanneer de voorwaarden waaronder het handelsverkeer van elk van beide partijen plaatsvindt en de mededinging tussen de partijen daardoor niet ongunstig worden beïnvloed; en
  - h) subsidies om de verwezenlijking van een belangrijk project van regionaal of bilateraal belang te bevorderen.

⁽¹⁾ Deze categorie kan onder meer subsidies voor nauwkeurig omschreven doeleinden op het gebied van duidelijk omschreven onderzoek, ontwikkeling en innovatie, subsidies voor opleiding of voor het scheppen van werkgelegenheid, subsidies voor milieudoelinden, en subsidies aan kleine en middelgrote ondernemingen, dat wil zeggen ondernemingen met minder dan 250 werknemers, omvatten.

BIJLAGE 14-A

PROCEDUREREGELS VOOR ARBITRAGE

Algemene bepalingen

1. In hoofdstuk veertien (Beslechting van geschillen) en in het kader van deze bijlage wordt verstaan onder:
  - "adviseur": een persoon die door een partij is aangesteld om haar in verband met de procedure voor het arbitragepanel te adviseren of bij te staan;
  - "arbiter": een lid van een krachtens artikel 14.5 (Instelling van arbitragepanel) ingesteld arbitragepanel;
  - "assistent": een persoon die in verband met het mandaat van een arbiter voor deze onderzoek verricht of ondersteunende taken uitvoert;
  - "klagende partij": iedere partij die krachtens artikel 14.4 (Inleiding van arbitrageprocedure) om de instelling van een arbitragepanel verzoekt;
  - "partij waartegen de klacht gericht is": de partij ten aanzien waarvan wordt gesteld dat zij de in artikel 14.2 (Toepassingsgebied) bedoelde bepalingen heeft geschonden;
  - "arbitragepanel": een krachtens artikel 14.5 (Instelling van arbitragepanel) ingesteld panel;
  - "vertegenwoordiger van een partij": een persoon in dienst van of aangewezen door een ministerie, een overheidsdienst of een ander overheidsorgaan van een partij, die de partij met betrekking tot een geschil op het gebied van deze overeenkomst vertegenwoordigt.
2. Deze bijlage is van toepassing op procedures voor geschillenbeslechting krachtens hoofdstuk veertien (Beslechting van geschillen), tenzij de partijen anders overeenkomen.
3. De partij waartegen de klacht gericht is, is belast met de logistieke organisatie van de geschillenbeslechtingsprocedures, in het bijzonder met de organisatie van de hoorzittingen, tenzij anders wordt overeengekomen. De partijen dragen elk voor een gelijk deel de kosten voor organisatorische aangelegenheden, met inbegrip van de kosten van de arbiters.

Kennisgevingen

4. De partijen en het arbitragepanel versturen alle verzoeken, mededelingen, schriftelijke stukken of andere documenten per e-mail; op dezelfde dag wordt een kopie daarvan per fax, aangetekende post of koeriersdienst verzonden, dan wel tegen ontvangstbewijs afgegeven, of ingediend met een ander telecommunicatiemiddel waarbij de verzending wordt geregistreerd. Een e-mailbericht wordt geacht te zijn ontvangen op de datum van verzending, tenzij kan worden aangetoond dat dit niet het geval is.
5. Elke partij verstrekt een elektronische kopie van haar schriftelijk ingediende stukken aan elk van de arbiters en tegelijkertijd aan de andere partij. Er wordt eveneens een papieren kopie van het document verstrekt.
6. Kennisgevingen worden respectievelijk gericht aan het directoraat-generaal Handel van de Europese Commissie van de Unie en aan de directeur Noord-Amerika en Europa van het ministerie van Handel en Industrie van Singapore.
7. Kleine verschrijvingen in verzoeken, mededelingen, schriftelijke stukken of andere documenten in verband met de procedure voor het arbitragepanel kunnen worden hersteld door de indiening van een nieuw document waarin de wijzigingen duidelijk zijn aangegeven, tenzij de andere partij hiertegen bezwaar maakt.
8. Indien de laatste dag waarop een document kan worden ingediend, op een officiële feest- of rustdag van Singapore of van de Unie valt, kan het document op de volgende werkdag worden ingediend.
9. Afhankelijk van het voorwerp van de bepalingen waarop het geschil betrekking heeft, wordt van alle verzoeken en kennisgevingen die overeenkomstig hoofdstuk veertien (Beslechting van geschillen) aan het Handelscomité worden gezonden, een kopie gestuurd naar de andere bevoegde gespecialiseerde comités die krachtens de overeenkomst zijn opgericht.

Aanvang van arbitrage

10. a) Indien de arbiters overeenkomstig artikel 14.5 (Instelling van arbitragepanel) of de punten 22, 24 of 51 van deze bijlage door middel van loting worden aangewezen, hebben vertegenwoordigers van beide partijen het recht om bij de aanwijzing door middel van loting aanwezig te zijn.

- b) Tenzij de partijen anders overeenkomen, komen zij binnen zeven dagen na de datum van instelling van het arbitragepanel met dat panel bijeen om te beslissen over aangelegenheden die de partijen of het arbitragepanel passend achten, met inbegrip van de aan de arbiters verschuldigde honoraria en onkostenvergoedingen. De arbiters en de vertegenwoordigers van de partijen kunnen per telefoon of per videoconferentie aan deze bijeenkomst deelnemen.
11. a) Tenzij de partijen binnen zeven dagen na de datum van instelling van het arbitragepanel anders overeenkomen, luidt de taakomschrijving van dit panel als volgt:
- ”In het licht van de desbetreffende bepalingen van de overeenkomst de aangelegenheid onderzoeken die is beschreven in het ingevolge artikel 14.4 ingediende verzoek om instelling van het arbitragepanel, zich uitspreken over de verenigbaarheid van de maatregel in kwestie met de in artikel 14.2 bedoelde bepalingen door middel van juridische en/of feitelijke bevindingen, met vermelding van de redenen daarvoor, en een uitspraak doen overeenkomstig de artikelen 14.7 en 14.8.”
- b) Wanneer de partijen overeenstemming hebben bereikt over de taakomschrijving van het arbitragepanel, stellen zij het arbitragepanel daarvan onverwijld in kennis.

Eerste stukken

12. Uiterlijk 20 dagen na de datum van instelling van het arbitragepanel dient de klagende partij haar schriftelijke eis in. Uiterlijk twintig dagen na de datum van indiening van de schriftelijke eis dient de partij waartegen de klacht gericht is haar schriftelijke verweer in.

Werkwijze van arbitragepanels

13. De voorzitter van het arbitragepanel zit alle bijeenkomsten van het panel voor. Het arbitragepanel kan aan de voorzitter de bevoegdheid tot het nemen van administratieve en procedurele besluiten delegeren.
14. Tenzij in hoofdstuk veertien (Beslechting van geschillen) anders is bepaald, kan het arbitragepanel bij zijn werkzaamheden alle communicatiemiddelen gebruiken, waaronder telefoon-, fax- en computerverbindingen.
15. Hoewel alleen arbiters aan de beraadslagingen van het arbitragepanel mogen deelnemen, kan het panel toestaan dat de assistenten de beraadslagingen van het panel bijwonen.
16. Het opstellen van uitspraken is een exclusieve bevoegdheid van het arbitragepanel, die niet mag worden gedelegeerd.
17. Wanneer zich een procedureel vraagstuk voordoet dat niet door de bepalingen van hoofdstuk veertien (Beslechting van geschillen) en de bijlagen daarbij wordt bestreken, kan het arbitragepanel na overleg met de partijen een passende, met die bepalingen verenigbare procedure vaststellen.
18. Wanneer het arbitragepanel van oordeel is dat een procedurele termijn moet worden gewijzigd of dat een andere procedurele of administratieve aanpassing nodig is, stelt het de partijen schriftelijk in kennis van de redenen voor de wijziging of aanpassing onder vermelding van de vereiste termijn of aanpassing.

Vervanging

19. Indien een arbiter niet aan de procedure kan deelnemen, zich terugtrekt of moet worden vervangen, wordt overeenkomstig artikel 14.5 (Instelling van arbitragepanel) een vervanger aangewezen.
20. Wanneer een partij van oordeel is dat een arbiter moet worden vervangen omdat hij de gedragscode van bijlage 14-B (hierna "gedragscode" genoemd) schendt, deelt zij dit de andere partij mee binnen 15 dagen nadat zij kennis heeft genomen van de omstandigheden die aan de schending van de gedragscode door de arbiter ten grondslag liggen.
21. Wanneer een partij van oordeel is dat een arbiter die niet de voorzitter is, de gedragscode schendt, treden de partijen met elkaar in overleg en besluiten zij in voorkomend geval de arbiter te vervangen en overeenkomstig de procedure van artikel 14.5 (Instelling van arbitragepanel) een vervanger aan te wijzen.
22. Indien de partijen het niet eens worden over de vraag of een arbiter moet worden vervangen, kan elke partij verzoeken de aangelegenheid voor te leggen aan de voorzitter van het arbitragepanel, wiens beslissing definitief is.

Indien de voorzitter naar aanleiding van een dergelijk verzoek vaststelt dat een arbiter de gedragscode heeft geschonden, wordt een nieuwe arbiter aangewezen.

De partij die de arbiter die moet worden vervangen heeft aangewezen, wijst een arbiter aan uit de overige in aanmerking komende personen op de overeenkomstig artikel 14.20 (Lijsten van arbiters), lid 2, opgestelde lijst. Indien de partij niet binnen vijf dagen na de vaststelling door de voorzitter van het arbitragepanel een arbiter aanwijst, wijst de voorzitter van het Handelscomité of diens vertegenwoordiger binnen tien dagen na de vaststelling door de voorzitter van het arbitragepanel door middel van loting een arbiter aan uit de overige in aanmerking komende personen op de overeenkomstig artikel 14.20 (Lijsten van arbiters), lid 2, opgestelde lijst.

Indien de in artikel 14.20 (Lijsten van arbiters), lid 2, bedoelde lijst op het in artikel 14.5 (Instelling van arbitragepanel), lid 4, voorgeschreven tijdstip niet is opgesteld, wijst de partij die de arbiter die moet worden vervangen heeft aangewezen of, wanneer zij zulks verzuimt, de voorzitter van het Handelscomité of diens vertegenwoordiger binnen vijf dagen na de vaststelling door de voorzitter van het arbitragepanel een arbiter aan:

- a) ingeval de partij geen personen heeft voorgedragen, uit de overige personen die overeenkomstig artikel 14.20 (Lijsten van arbiters), lid 2, door de andere partij zijn voorgedragen;
  - b) ingeval de partijen niet tot overeenstemming zijn gekomen over een lijst van namen overeenkomstig artikel 14.20 (Lijsten van arbiters), lid 2, uit de personen die de partij overeenkomstig artikel 14.20 (Lijsten van arbiters), lid 2, heeft voorgedragen.
23. Wanneer een partij van oordeel is dat de voorzitter van het arbitragepanel de gedragscode schendt, treden de partijen met elkaar in overleg en besluiten zij in voorkomend geval de voorzitter te vervangen en overeenkomstig de procedure van artikel 14.5 (Instelling van arbitragepanel) een vervanger aan te wijzen.
24. Indien de partijen het niet eens worden over de vraag of de voorzitter van het arbitragepanel moet worden vervangen, kan elke partij verzoeken de aangelegenheid voor te leggen aan een neutrale derde. Indien de partijen het niet eens kunnen worden over een neutrale derde, wordt de aangelegenheid voorgelegd aan een van de overige personen op de in artikel 14.20 (Lijsten van arbiters), lid 1, bedoelde lijst. Welke persoon dit is, wordt door middel van loting bepaald door de voorzitter van het Handelscomité of diens vertegenwoordiger. Het besluit van deze persoon over de noodzaak tot vervanging van de voorzitter van het arbitragepanel is definitief.

Indien deze persoon vaststelt dat de oorspronkelijke voorzitter van het arbitragepanel de gedragscode heeft geschonden, stemmen de partijen in met de vervanging. Indien de partijen het niet eens worden over een nieuwe voorzitter van het arbitragepanel, wijst de voorzitter van het Handelscomité of diens vertegenwoordiger door middel van loting een voorzitter aan uit de overige personen op de in artikel 14.20 (Lijsten van arbiters), lid 1, bedoelde lijst. De naam van de persoon die heeft vastgesteld dat de oorspronkelijke voorzitter de gedragscode heeft geschonden, mag, in voorkomend geval, niet op de lijst van overige personen voorkomen. De nieuwe voorzitter wordt aangewezen binnen vijf dagen na de vaststelling dat de voorzitter moet worden vervangen.

25. De procedure voor het arbitragepanel wordt geschorst zolang de procedures bedoeld in de punten 19, 20, 21, 22, 23 en 24 van deze bijlage niet zijn voltooid.

Hoorzittingen

26. De voorzitter stelt in overleg met de partijen en de overige arbiters de datum en het tijdstip van de hoorzitting vast en zendt de partijen hiervan een schriftelijke bevestiging. Tenzij de hoorzitting achter gesloten deuren plaatsvindt, wordt deze informatie door de partij die met de logistieke organisatie van de procedure is belast, tevens openbaar gemaakt. Tenzij een van de partijen hier bezwaar tegen heeft, kan het arbitragepanel besluiten geen hoorzitting te organiseren.
27. Tenzij de partijen anders overeenkomen, wordt de hoorzitting in Brussel gehouden als Singapore de klagende partij is en in Singapore als de Unie de klagende partij is.
28. Het arbitragepanel kan aanvullende hoorzittingen organiseren indien de partijen zulks overeenkomen.
29. Gedurende de hoorzittingen zijn alle arbiters aanwezig.

30. De volgende personen kunnen een hoorzitting bijwonen, ongeacht of de procedure openstaat voor het publiek:

- a) vertegenwoordigers van de partijen;
- b) adviseurs van de partijen;
- c) administratief personeel, tolken, vertalers en notulisten, en
- d) assistenten van de arbiters.

Alleen de vertegenwoordigers en de adviseurs van de partijen mogen het woord tot het arbitragepanel richten.

31. Uiterlijk vijf dagen voor de datum van de hoorzitting verstrekt elk van beide partijen het arbitragepanel en tegelijkertijd de andere partij een lijst met de namen van de personen die namens die partij op de hoorzitting pleidooien of uiteenzettingen zullen houden en van andere vertegenwoordigers of adviseurs die de hoorzitting zullen bijwonen.

32. De hoorzittingen van het arbitragepanel zijn voor het publiek toegankelijk, tenzij de partijen besluiten dat de hoorzittingen gedeeltelijk of geheel achter gesloten deuren zullen plaatsvinden. Wanneer de hoorzittingen voor het publiek toegankelijk zijn en voor zover de partijen niet anders overeenkomen:

- a) wordt de hoorzitting gelijktijdig via een gesloten televisiecircuit voor het publiek uitgezonden in een afzonderlijke videoruimte in de nabijheid van de zaal waar de hoorzitting plaatsvindt;
- b) is registratie voor het bijwonen van de openbare uitzending van de hoorzitting vereist;
- c) is het niet toegestaan in de videoruimte beeld- of geluidopnamen dan wel foto's te maken, en
- d) heeft het panel te allen tijde het recht om voor de behandeling van aangelegenheden die op vertrouwelijke informatie betrekking hebben, te vragen dat de hoorzitting achter gesloten deuren wordt gehouden.

Het arbitragepanel komt achter gesloten deuren bijeen wanneer de stukken en pleidooien van een partij vertrouwelijke informatie bevatten. Het panel heeft het recht, bij wijze van uitzondering, de hoorzittingen te allen tijde op eigen initiatief dan wel op verzoek van een van beide partijen achter gesloten deuren te houden.

33. De hoorzitting wordt door het arbitragepanel op de volgende wijze gevoerd, waarbij ervoor wordt gezorgd dat de klagende partij en de partij waartegen de klacht gericht is evenveel tijd krijgen toegewezen:

pleidooien

- a) eis van de klagende partij;
- b) verweer van de partij waartegen de klacht gericht is;

weerleggingen

- a) weerlegging door de klagende partij;
- b) antwoord van de partij waartegen de klacht gericht is op de weerlegging.

34. Het arbitragepanel kan op elk moment van de hoorzitting aan een van beide partijen vragen stellen.

35. Het arbitragepanel ziet erop toe dat van elke hoorzitting een proces-verbaal wordt opgemaakt, dat zo spoedig mogelijk aan de partijen wordt verstrekt.

36. Elk van beide partijen kan binnen tien dagen na de datum van de hoorzitting bij het arbitragepanel en tegelijkertijd bij de andere partij een aanvullend schriftelijk stuk indienen over alle aspecten die tijdens de hoorzitting aan de orde zijn gekomen.

Schriftelijke vragen

37. Het arbitragepanel kan op elk moment van de procedure aan een partij of aan beide partijen schriftelijk vragen stellen. Elk van beide partijen ontvangt een kopie van de vragen van het arbitragepanel.

38. Elk van beide partijen verstrekt aan het arbitragepanel en tegelijkertijd aan de andere partij een kopie van haar schriftelijke antwoord op de vragen van het arbitragepanel. Elk van beide partijen krijgt de gelegenheid om binnen vijf dagen na de datum van ontvangst van de kopie schriftelijke opmerkingen over het antwoord van de andere partij te maken.

Vertrouwelijkheid

39. Wanneer een hoorzitting van het arbitragepanel overeenkomstig punt 32 van deze bijlage achter gesloten deuren plaatsvindt, respecteren de partijen en hun adviseurs de vertrouwelijke aard van de zitting, van de beraadslagingen, van het tussentijdse verslag van het panel, van alle aan het panel voorgelegde schriftelijke stukken en van de contacten met het panel. Elk van beide partijen en hun adviseurs behandelen informatie die door de andere partij aan het arbitragepanel is verstrekt en als vertrouwelijk is aangemerkt, vertrouwelijk. Wanneer een door een partij aan het arbitragepanel voorgelegd schriftelijk stuk vertrouwelijke informatie bevat, verstrekt zij op verzoek van de andere partij binnen 15 dagen tevens een niet-vertrouwelijke versie van het schriftelijke stuk, die openbaar mag worden gemaakt. Niets in deze bijlage belet dat een partij haar eigen standpunten openbaar maakt voor zover zij, wanneer zij naar door de andere partij verstrekte informatie verwijst, geen informatie openbaar maakt die door de andere partij als vertrouwelijk is aangemerkt.

Eenzijdige contacten

40. Het arbitragepanel ontmoet of hoort een partij niet en contacteert een partij evenmin anderszins in afwezigheid van de andere partij.
41. Een arbiter mag inhoudelijke aspecten van de procedure niet met een of beide partijen bespreken in afwezigheid van de andere arbiters.

Stukken *amicus curiae*

42. Tenzij de partijen binnen drie dagen na de datum van instelling van het arbitragepanel anders overeenkomen, kan het arbitragepanel ongevroegde schriftelijke stukken van belanghebbende natuurlijke of rechtspersonen van de partijen in ontvangst nemen, op voorwaarde dat deze stukken binnen tien dagen na de datum van instelling van het arbitragepanel worden ingediend, beknopt zijn, met inbegrip van eventuele bijlagen in elk geval niet meer dan vijftien getypte bladzijden tellen en direct van belang zijn voor de feitelijke vragen die door het arbitragepanel worden onderzocht.
43. Deze schriftelijke stukken bevatten een beschrijving van de natuurlijke of rechtspersoon die het stuk indient, met inbegrip van zijn nationaliteit of plaats van vestiging, en de aard van zijn activiteiten en zijn financieringsbron, en vermelden nadere gegevens over het belang dat de persoon bij de arbitrageprocedure heeft. De stukken worden opgesteld in de talen die de partijen overeenkomstig punt 46 van deze bijlage hebben gekozen.
44. Het arbitragepanel vermeldt in zijn uitspraak alle stukken die het overeenkomstig de punten 42 en 43 van deze bijlage heeft ontvangen. Het is niet verplicht in zijn uitspraak op de in die stukken naar voren gebrachte argumenten in te gaan. Alle stukken die het arbitragepanel overeenkomstig deze bijlage heeft ontvangen, worden aan de partijen verstrekt zodat zij hierover opmerkingen kunnen maken.

Dringende gevallen

45. In dringende gevallen als bedoeld in hoofdstuk veertien (Beslechting van geschillen) kan het arbitragepanel de in deze bijlage vastgestelde termijnen na raadpleging van de partijen zo nodig aanpassen, in welk geval het de partijen hiervan in kennis stelt.

Vertaling en interpretatie

46. Tijdens het in artikel 14.3 (Overleg) bedoelde overleg, en uiterlijk op de in punt 10, onder b), van deze bijlage bedoelde bijeenkomst, proberen de partijen tot overeenstemming te komen over een gemeenschappelijke werktaal voor de procedure voor het arbitragepanel.
47. Elk van beide partijen kan opmerkingen maken over een overeenkomstig deze bijlage gemaakte vertaling van een document.
48. In geval van onenigheid over de interpretatie van deze overeenkomst houdt het arbitragepanel rekening met het feit dat de onderhandelingen over deze overeenkomst in het Engels zijn gevoerd.

Berekening van termijnen

49. Wanneer de partijen een document ingevolge de toepassing van punt 8 van deze bijlage niet op dezelfde datum ontvangen, worden termijnen die ingaan vanaf de datum van ontvangst van dat document vanaf de laatste datum van ontvangst berekend.

Andere procedures

50. Deze bijlage is tevens van toepassing op de procedures die overeenkomstig artikel 14.10 (Redelijke termijn voor naleving), lid 2, artikel 14.11 (Onderzoek van maatregelen tot naleving van uitspraak van arbitragepanel), lid 2, artikel 14.12 (Tijdelijke maatregelen bij niet-naleving), lid 3, en artikel 14.13 (Onderzoek van nalevingsmaatregelen getroffen na opschorting van verplichtingen), lid 2, worden ingesteld. De in deze bijlage vermelde termijnen worden in dat geval vervangen door de bijzondere termijnen die voor de vaststelling van een uitspraak door het arbitragepanel in die andere procedures zijn vastgelegd.

51. Indien het oorspronkelijke panel, of een of meer leden ervan, niet opnieuw bijeen kan komen met het oog op de overeenkomstig artikel 14.10 (Redelijke termijn voor naleving), lid 2, artikel 14.11 (Onderzoek van maatregelen tot naleving van uitspraak van arbitragepanel), lid 2, artikel 14.12 (Tijdelijke maatregelen bij niet-naleving), lid 3, en artikel 14.13 (Onderzoek van nalevingsmaatregelen getroffen na opschorting van verplichtingen), lid 2, ingestelde procedures, zijn de procedures van artikel 14.5 (Instelling van arbitragepanel) van toepassing. De termijn voor de kennisgeving van de uitspraak wordt in dat geval met 15 dagen verlengd.
-

BIJLAGE 14-B

GEDRAGSCODE VOOR ARBITERS EN BEMIDDELAARS

Definities

1. In deze gedragscode wordt verstaan onder:

- "arbitrator": een lid van een krachtens artikel 14.5 (Instelling van arbitragepanel) ingesteld arbitragepanel;
- "kandidaat": een persoon wiens naam voorkomt op de in artikel 14.20 (Lijsten van arbiters) bedoelde lijst van arbiters en wiens aanwijzing als arbiter overeenkomstig artikel 14.5 (Instelling van arbitragepanel) wordt overwogen;
- "assistent": een persoon die in verband met het mandaat van een arbiter voor deze onderzoek verricht of ondersteunende taken uitvoert;
- "procedure": tenzij anders gespecificeerd, een procedure voor een arbitragepanel uit hoofde van hoofdstuk veertien (Beslechting van geschillen);
- "personeel": met betrekking tot een arbiter, andere personen dan assistenten die onder de leiding en het toezicht van die arbiter werkzaam zijn.

Verantwoordelijkheden in het kader van de procedure

2. Gedurende de procedure vermijden de kandidaten en de arbiters laakbaar gedrag en de schijn van laakbaar gedrag, zijn zij onafhankelijk en onpartijdig, vermijden zij directe en indirecte belangenconflicten en nemen zij bij hun gedrag de hoogste normen in acht, teneinde de integriteit en onpartijdigheid van het mechanisme van geschillenbeslechting te garanderen. De arbiters nemen geen instructies van enige organisatie of regering aan met betrekking tot de aan een panel voorgelegde aangelegenheden. Voormalige arbiters leven de verplichtingen in de punten 15, 16, 17 en 18 van deze gedragscode na.

Verplichting bepaalde gegevens openbaar te maken

3. Voorafgaand aan de bevestiging van hun aanwijzing als arbiter op grond van hoofdstuk veertien (Beslechting van geschillen) geven de kandidaten opening van zaken over alle belangen, relaties of aangelegenheden die van invloed kunnen zijn op hun onafhankelijkheid of onpartijdigheid of waarvan redelijkerwijs kan worden aangenomen dat zij tijdens de procedure de schijn van laakbaar gedrag of partijdigheid zouden kunnen wekken. Daartoe stellen de kandidaten alles in het werk wat redelijkerwijs in hun vermogen ligt om na te gaan of er sprake is van dergelijke belangen, relaties of aangelegenheden.
4. De kandidaten of de arbiters richten mededelingen betreffende feitelijke of mogelijke schendingen van deze gedragscode uitsluitend aan het Handelscomité, ter overweging door de partijen.
5. Na hun aanwijzing blijven de arbiters alles in het werk stellen wat redelijkerwijs in hun vermogen ligt om na te gaan of er sprake is van de in punt 3 van deze gedragscode bedoelde belangen, relaties of aangelegenheden en geven zij in voorkomend geval opening van zaken. Op grond van de verplichting tot openbaarmaking zijn de arbiters voortdurend gehouden opening van zaken te geven over dergelijke belangen, relaties en aangelegenheden die zich tijdens elke fase van de procedure voordoen, zodra zij daarvan kennis hebben. De arbiters geven opening van zaken over dergelijke belangen, relaties en aangelegenheden door daarvan, ter overweging door de partijen, schriftelijk mededeling te doen aan het Handelscomité.

Taken van arbiters

6. Na hun aanwijzing oefenen de arbiters hun taken gedurende de gehele procedure nauwgezet, snel en naar billijkheid uit.
7. De arbiters onderzoeken uitsluitend vragen die in de procedure aan de orde worden gesteld en voor de uitspraak noodzakelijk zijn en delegeren deze taak niet aan een andere persoon.
8. De arbiters nemen alle nodige maatregelen om ervoor te zorgen dat hun assistenten en personeel bekend zijn met de punten 2, 3, 4, 5, 16, 17 en 18 van deze gedragscode en deze naleven.
9. De arbiters onthouden zich van eenzijdige contacten in verband met de procedure.

Onafhankelijkheid en onpartijdigheid van arbiters

10. De arbiters zijn onafhankelijk en onpartijdig, vermijden de schijn van laakbaar gedrag of partijdigheid en laten zich niet leiden door eigenbelang, druk van buitenaf, politieke overwegingen, publieke protesten, loyaliteit aan een partij of vrees voor kritiek.
11. De arbiters mogen direct noch indirect verplichtingen aangaan of voordelen aanvaarden die op welke wijze dan ook de goede uitoefening van hun taken verstoren of lijken te verstoren.
12. De arbiters gebruiken hun positie als lid van het arbitragepanel niet om persoonlijke of particuliere belangen te dienen en onthouden zich van handelingen die de indruk kunnen wekken dat anderen in een bijzondere positie verkeren waardoor zij invloed op hen kunnen uitoefenen.
13. De arbiters laten hun gedrag of oordeel niet beïnvloeden door financiële, zakelijke, professionele, familiale of sociale relaties of verantwoordelijkheden.
14. De arbiters gaan geen relaties aan en verwerven geen financiële belangen wanneer daardoor hun onpartijdigheid in het gedrag kan komen of wanneer redelijkerwijs kan worden aangenomen dat daardoor de schijn van laakbaar gedrag of partijdigheid wordt gewekt.

Verplichtingen van voormalige arbiters

15. Alle voormalige arbiters onthouden zich van handelingen die de schijn kunnen wekken dat zij bij de uitoefening van hun taken niet onpartijdig waren of dat zij voordeel hebben ontleend aan het besluit of de uitspraak van het arbitragepanel.

Vertrouwelijkheid

16. De arbiters of voormalige arbiters mogen op geen enkel tijdstip niet-openbare informatie over of verkregen tijdens een procedure openbaar maken of gebruiken, behalve voor de doeleinden van die procedure, en mogen deze informatie in het bijzonder niet openbaar maken of gebruiken om persoonlijk voordeel te behalen, anderen voordeel te verschaffen of de belangen van anderen ongunstig te beïnvloeden.
17. De arbiters mogen uitspraken van het arbitragepanel of delen daarvan niet openbaar maken voordat zij overeenkomstig hoofdstuk veertien (Beslechting van geschillen) worden bekendgemaakt.
18. De arbiters of voormalige arbiters mogen op geen enkel tijdstip informatie over de beraadslagingen van het arbitragepanel of over het standpunt van een arbiter met betrekking tot de beraadslagingen openbaar maken.

Kosten

19. De arbiters houden de aan de procedure bestede tijd en de hiervoor gedane uitgaven, alsmede de door hun assistenten hieraan bestede tijd en hiervoor gedane uitgaven, bij en overleggen hiervan een eindafrekening.

Bemiddelaars

20. De in deze gedragscode beschreven voorschriften voor arbiters of voormalige arbiters zijn *mutatis mutandis* van toepassing op bemiddelaars.

PROTOCOL 1**BETREFFENDE DE DEFINITIE VAN HET BEGRIP "PRODUCTEN VAN OORSPRONG" EN
METHODEN VAN ADMINISTRATIEVE SAMENWERKING****INHOUD**

AFDELING 1

ALGEMENE BEPALINGEN

ARTIKEL 1 Definities

AFDELING 2

DEFINITIE VAN HET BEGRIP "PRODUCTEN VAN OORSPRONG"

ARTIKEL 2 Algemene eisen

ARTIKEL 3 Cumulatie van de oorsprong

ARTIKEL 4 Volledig verkregen producten

ARTIKEL 5 Toereikende be- of verwerking

ARTIKEL 6 Ontoereikende be- of verwerking

ARTIKEL 7 In aanmerking te nemen eenheid

ARTIKEL 8 Toebehoren, vervangingsonderdelen en gereedschappen

ARTIKEL 9 Stellen en assortimenten

ARTIKEL 10 Neutrale elementen

ARTIKEL 11 Gescheiden boekhouding

AFDELING 3

TERRITORIALE VOORWAARDEN

ARTIKEL 12 Territorialiteitsbeginsel

ARTIKEL 13 Geen wijziging

ARTIKEL 14 Tentoonstellingen

AFDELING 4

TERUGGAVE OF VRIJSTELLING VAN RECHTEN

ARTIKEL 15 Verbod op de teruggave of vrijstelling van douanerechten

AFDELING 5

OORSPRONGSVERKLARING

ARTIKEL 16 Algemene eisen

ARTIKEL 17 Voorwaarden voor het opstellen van een oorsprongsverklaring

ARTIKEL 18 Toegelaten exporteur

ARTIKEL 19 Geldigheid van de oorsprongsverklaring

ARTIKEL 20 Indiening van de oorsprongsverklaring

ARTIKEL 21 Invoer in deelzendingen

ARTIKEL 22 Vrijstellingen inzake oorsprongsverklaring

ARTIKEL 23 Bewijsstukken

ARTIKEL 24 Bewaring van de oorsprongsverklaring en andere bewijsstukken

ARTIKEL 25 Verschillen en vormfouten

ARTIKEL 26 In euro uitgedrukte bedragen

AFDELING 6

REGELINGEN VOOR ADMINISTRATIEVE SAMENWERKING

ARTIKEL 27 Samenwerking tussen bevoegde autoriteiten

ARTIKEL 28 Controle van oorsprongsverklaringen

ARTIKEL 29 Administratief onderzoek

ARTIKEL 30 Geschillenbeslechting

ARTIKEL 31 Sancties

AFDELING 7

CEUTA EN MELILLA

ARTIKEL 32 Toepassing van dit protocol

ARTIKEL 33 Bijzondere voorwaarden

AFDELING 8

SLOTBEPALINGEN

ARTIKEL 34 Wijzigingen van dit protocol

ARTIKEL 35 Overgangsbepalingen voor de doorvoer of opslag van goederen

Lijst van aanhangsels

BIJLAGE A: AANTEKENINGEN BIJ DE LIJST IN BIJLAGE B

BIJLAGE B: LIJST VAN OORSPRONGVERLENENDE BE- OF VERWERKINGEN

BIJLAGE B bis: ADDENDUM BIJ BIJLAGE B

BIJLAGE C: MATERIALEN DIE ZIJN UITGESLOTEN VAN CUMULATIE INGEVOLGE ARTIKEL 3, LID 2

BIJLAGE D: PRODUCTEN WAARNAAR WORDT VERWEZEN IN ARTIKEL 3, LID 9, WAARVOOR MATERIALEN VAN OORSPRONG UIT EEN ASEAN-LAND WORDEN AANGEMERKT ALS MATERIALEN VAN OORSPRONG UIT EEN PARTIJ

BIJLAGE E: TEKST VAN DE OORSPRONGSVERKLARING

Gezamenlijke verklaringen

GEZAMENLIJKE VERKLARING BETREFFENDE HET VORSTENDOM ANDORRA

GEZAMENLIJKE VERKLARING BETREFFENDE DE REPUBLIEK SAN MARINO

GEZAMENLIJKE VERKLARING BETREFFENDE DE HERZIENING VAN DE OORSPRONGSREGELS IN DIT PROTOCOL

AFDELING 1

ALGEMENE BEPALINGEN

ARTIKEL 1

Definities

1. Voor de toepassing van dit protocol wordt verstaan onder:
  - a) "Asean-land": een lidstaat van de Associatie van Zuidoost-Aziatische landen (Asean) die geen partij is bij deze overeenkomst;
  - b) "hoofdstukken", "posten" en "postonderverdelingen": de hoofdstukken, posten en postonderverdelingen van de nomenclatuur die het geharmoniseerd systeem vormt met de wijzigingen ingevolge de aanbeveling van de Internationale Douaneraad van 26 juni 2004;
  - c) "ingedeeld": de indeling van een product of materiaal onder een bepaald hoofdstuk, onder een bepaalde post of postonderverdeling van het geharmoniseerd systeem;
  - d) "zending": producten die gelijktijdig van een exporteur naar een geadresseerde worden verzonden of vergezeld gaan van een enkel vervoersdocument dat de verzending van de exporteur naar de geadresseerde dekt, of bij gebreke daarvan, een enkele factuur;
  - e) "douanewaarde": de waarde zoals bepaald volgens de Overeenkomst inzake de douanewaarde;
  - f) "prijs af fabriek": de prijs die voor het product af fabriek is betaald aan de fabrikant in wiens onderneming de laatste be- of verwerking is verricht, voor zover in die prijs de waarde is begrepen van alle gebruikte materialen en alle andere aan de vervaardiging verbonden kosten, verminderd met alle binnenlandse belastingen die worden of kunnen worden terugbetaald wanneer het verkregen product wordt uitgevoerd;

Wanneer de betaalde prijs niet alle kosten dekt die verbonden zijn aan de vervaardiging van het product in de Unie of in Singapore, is de prijs af fabriek de som van al die kosten, verminderd met alle binnenlandse belastingen die worden of kunnen worden terugbetaald wanneer het verkregen product wordt uitgevoerd;

- g) "fungibele materialen": materialen van dezelfde soort en handelskwaliteit, met dezelfde technische en fysische kenmerken, waartussen geen onderscheid mogelijk is zodra zij in het eindproduct zijn verwerkt;
  - h) "goederen": zowel materialen als producten;
  - i) "vervaardiging": elke soort be- of verwerking, met inbegrip van assemblage;
  - j) "materiaal": alle ingrediënten, grondstoffen, componenten, delen, enz., die bij de vervaardiging van het product worden gebruikt;
  - k) "product": het verkregen product, zelfs indien het bestemd is om later bij de vervaardiging van een ander product te worden gebruikt; en
  - l) "waarde van de materialen": de douanewaarde ten tijde van de invoer van de gebruikte materialen die niet van oorsprong zijn, of, indien deze niet bekend is en niet kan worden vastgesteld, de eerste controleerbare prijs die voor de materialen in de Unie of in Singapore is betaald.
2. Wanneer de laatste be- of verwerking aan een fabrikant is uitbesteed, kan de term "fabrikant" voor de toepassing van punt 1, onder f), verwijzen naar de onderneming die de be- of verwerking heeft uitbesteed.

AFDELING 2

DEFINITIE VAN HET BEGRIP "PRODUCTEN VAN OORSPRONG"

ARTIKEL 2

Algemene eisen

Voor de toepassing van de overeenkomst worden de volgende producten beschouwd als van oorsprong uit een partij:

- a) volledig in een partij verkregen producten in de zin van artikel 4; en
- b) in een partij verkregen producten waarin materialen zijn verwerkt die daar niet volledig zijn verkregen, mits die materialen in de betrokken partij een be- of verwerking hebben ondergaan die toereikend is in de zin van artikel 5.

ARTIKEL 3

Cumulatie van de oorsprong

1. Onverminderd artikel 2 (Algemene eisen) worden producten als van oorsprong uit een partij beschouwd als zij daar zijn verkregen uit materialen van oorsprong uit de andere partij, op voorwaarde dat deze materialen be- of verwerkingen hebben ondergaan die meer inhouden dan die welke in artikel 6 (Ontoereikende be- of verwerking) zijn genoemd. Het is niet noodzakelijk dat de materialen van de andere partij een toereikende be- of verwerking hebben ondergaan.
2. Materialen van oorsprong uit een Asean-land dat met de Unie uitvoering geeft aan een preferentiële overeenkomst overeenkomstig artikel XXIV van de GATT 1994, worden beschouwd als van oorsprong uit een partij wanneer zij zijn verwerkt in een in die partij verkregen product, op voorwaarde dat deze materialen in die partij be- of verwerkingen hebben ondergaan die meer inhouden dan die welke in artikel 6 (Ontoereikende be- of verwerking) zijn genoemd.
3. Voor de toepassing van lid 2 wordt de oorsprong van de materialen bepaald volgens de oorsprongsregels die van toepassing zijn in het kader van de preferentiële overeenkomsten van de Unie met die landen.
4. Voor de toepassing van lid 2, wordt de oorsprongsstatus van uit een van de Asean-landen naar een partij uitgevoerde materialen die worden gebruikt voor verdere be- of verwerking, vastgesteld aan de hand van een bewijs van oorsprong waarmee deze materialen rechtstreeks naar de Europese Unie zouden kunnen worden uitgevoerd.
5. De cumulatie waarin de leden 2 tot en met 7 voorzien, kan slechts worden toegepast indien:
  - a) de Asean-landen die zijn betrokken bij de verwerving van de oorsprongsstatus hebben toegezegd:
    - i) dit protocol na te leven of te doen naleven, en

- ii) dat hun diensten de nodige medewerking verlenen om de correcte toepassing van dit protocol te waarborgen, zowel met de Unie als tussen hen onderling;
- b) van de onder a) bedoelde toezeggingen kennis is gegeven aan de Unie.
6. Oorsprongsverklaringen ingevolge lid 4 bevatten één van de volgende vermeldingen:
- a) "Application of Article 3(2) of Protocol 1 of the EU/Singapore FTA"; of
- b) "Application du paragraphe 2 de l'article 3 du protocole n° 1 de l'ALE UE/Singapour".
7. De in bijlage C bij dit protocol opgenomen materialen zijn uitgesloten van de in de leden 2 tot en met 6 voorziene cumulatie wanneer ten tijde van de invoer van het product:
- a) de tariefpreferentie die op de materialen in een Partij van toepassing is, niet dezelfde is voor alle bij de cumulatie betrokken landen, en
- b) de betrokken materialen door cumulatie voor een gunstigere tariefbehandeling in aanmerking zouden komen dan bij rechtstreekse uitvoer naar een Partij.
8. Op verzoek van een Partij kunnen de Partijen, bij besluit van het krachtens artikel 16.2 (Gespecialiseerde comités) opgerichte Douanecomité, bijlage C bij dit protocol wijzigen. Verzoeken tot een dergelijke wijziging worden ten minste twee maanden voordat bedoeld comité bijeenkomt, ter kennis gebracht van de andere Partij.
9. Materialen van oorsprong uit een Asean-land worden beschouwd als van oorsprong uit een partij, wanneer zij verder verwerkt of geïntegreerd zijn in een van de in bijlage D bij dit protocol genoemde producten die daar zijn verkregen, op voorwaarde dat deze materialen in die partij be- of verwerkingen hebben ondergaan die meer inhouden dan die welke in artikel 6 (Ontoereikende be- of verwerking) zijn genoemd.
10. Voor de toepassing van lid 9 wordt de oorsprong van de materialen bepaald overeenkomstig de preferentiële oorsprongsregels die van toepassing zijn voor in het kader van het stelsel van algemene preferenties (hierna "GSP" genoemd) begunstigde landen, welke zijn verankerd in Gedelegeerde Verordening (EU) 2015/2446 van de Commissie⁽¹⁾.
11. Voor de toepassing van lid 9, wordt de oorsprongsstatus van uit een van de Asean-landen naar een Partij uitgevoerde materialen die worden gebruikt voor verdere be- of verwerking, vastgesteld aan de hand van een bewijs van oorsprong overeenkomstig de preferentiële oorsprongsregels die van toepassing zijn voor in het kader van het GSP begunstigde landen, zoals verankerd in Gedelegeerde Verordening (EU) 2015/2446 van de Commissie.
12. De cumulatie waarin de leden 9 tot en met 13 voorzien, kan slechts worden toegepast op voorwaarde dat:
- a) de Asean-landen die zijn betrokken bij de verwerving van de oorsprongsstatus hebben toegezegd:
- i) dit protocol na te leven of te doen naleven, en
- ii) dat hun diensten de nodige medewerking verlenen om de correcte toepassing van dit protocol te waarborgen, zowel met de Unie als tussen hen onderling;
- b) van de onder a) bedoelde toezeggingen kennis is gegeven aan de Unie.
13. Oorsprongsverklaringen ingevolge lid 9 bevatten één van de volgende vermeldingen:
- a) "Application of Article 3(9) of Protocol 1 of the EU/Singapore FTA"; of
- b) "Application du paragraphe 9 de l'article 3 du protocole n° 1 de l'ALE UE/Singapour".

⁽¹⁾ Gedelegeerde Verordening (EU) 2015/2446 van de Commissie van 28 juli 2015 tot aanvulling van Verordening (EU) nr. 952/2013 van het Europees Parlement en de Raad met nadere regels betreffende een aantal bepalingen van het douanewetboek van de Unie (PB EU L 343 van 29.12.2015, blz. 1).

14. Op verzoek van een Partij kunnen de Partijen, bij besluit van het krachtens artikel 16.2 (Gespecialiseerde comités) opgerichte Douanecomité, bijlage D bij dit protocol wijzigen. Verzoeken tot een dergelijke wijziging worden ten minste twee maanden voordat bedoeld comité bijeenkomt, ter kennis gebracht van de andere partij.

15. De in de leden 9 tot en met 13 bedoelde cumulatie is niet langer van toepassing indien aan de voorwaarden van de leden 2 tot en met 7 is voldaan.

ARTIKEL 4

Volledig verkregen producten

1. Als geheel en al in een Partij verkregen worden beschouwd:
  - a) aldaar uit de bodem of zeebodem gewonnen minerale producten;
  - b) aldaar gekweekte en geoogste producten van het plantenrijk;
  - c) aldaar geboren en opgefokte levende dieren;
  - d) producten afkomstig van aldaar opgefokte levende dieren;
  - e) producten afkomstig van aldaar geboren en opgefokte geslachte dieren;
  - f) producten van de aldaar bedreven jacht of visserij;
  - g) producten van de aquacultuur van de vis, schelp- en weekdieren die aldaar zijn geboren en gekweekt;
  - h) producten van de zeevisserij en andere door de schepen van een partij buiten haar territoriale wateren uit zee gewonnen producten;
  - i) producten die, uitsluitend uit de onder h) bedoelde producten, aan boord van hun fabrieksschepen zijn vervaardigd;
  - j) aldaar verzamelde gebruikte artikelen die slechts voor de terugwinning van grondstoffen kunnen dienen;
  - k) afval en schroot afkomstig van aldaar verrichte industriële bewerkingen;
  - l) producten, gewonnen uit de zeebodem of -ondergrond buiten de territoriale wateren van een Partij, mits de Partij alleen het recht heeft op ontginning van deze bodem of ondergrond; en
  - m) goederen die aldaar uitsluitend uit de onder a) tot en met l) bedoelde producten zijn vervaardigd.
2. De termen "de schepen" en "hun fabrieksschepen" in lid 1, onder h) en i), zijn slechts van toepassing op schepen en fabrieksschepen:
  - a) die geregistreerd zijn in een lidstaat van de Unie of in Singapore,
  - b) die de vlag van een lidstaat van de Unie of van Singapore voeren, en

c) die aan een van de volgende voorwaarden voldoen:

i) zij behoren voor ten minste 50 % toe aan onderdanen van een lidstaat van de Unie of van Singapore;

of

ii) zij behoren toe aan een onderneming:

1) die haar hoofdkantoor en haar belangrijkste handelsactiviteit in een lidstaat van de Unie of in Singapore heeft, en

2) die voor ten minste 50 % toebehoort aan een lidstaat van de Unie of aan Singapore, aan overheidsinstanties of aan onderdanen van een Partij.

ARTIKEL 5

Toereikende be- of verwerking

1. Voor de toepassing van het bepaalde in artikel 2 (Algemene eisen), onder b), worden niet volledig verkregen producten geacht een toereikende bewerking of verwerking te hebben ondergaan wanneer aan de voorwaarden van de lijst in bijlage B of B bis bij dit protocol is voldaan.

2. De hierboven bedoelde voorwaarden geven voor alle onder deze overeenkomst vallende producten aan welke be- of verwerkingen bij de vervaardiging gebruikte, niet van oorsprong zijnde materialen moeten ondergaan, en zijn slechts op die materialen van toepassing. Dit betekent dat indien een product dat de oorsprong heeft verkregen doordat het aan de in de lijst in bijlage B of B bis bij dit protocol genoemde voorwaarden heeft voldaan, als materiaal bij de vervaardiging van een ander product wordt gebruikt, de voorwaarden die van toepassing zijn op het product waarin het is verwerkt; gelden niet voor het product dat de oorsprong heeft verkregen; er wordt dan geen rekening gehouden met de niet van oorsprong zijnde materialen die bij de vervaardiging ervan kunnen zijn gebruikt.

3. In afwijking van lid 1 en met inachtneming van de leden 4 en 5 mogen niet van oorsprong zijnde materialen die volgens de voorwaarden van de lijst in bijlage B of B bis bij dit protocol, bij de vervaardiging van een bepaald product niet mogen worden gebruikt, toch worden gebruikt, mits de totale waarde of het totale nettogewicht niet hoger is dan:

a) 10 % van het gewicht van het product voor producten die vallen onder de hoofdstukken 2 en 4 tot en met 24 van het geharmoniseerd systeem, andere dan de verwerkte visserijproducten van hoofdstuk 16;

b) 10 % van de prijs af fabriek van het product voor andere producten, behalve de producten die zijn ingedeeld onder de hoofdstukken 50 tot en met 63 van het geharmoniseerd systeem, waarvoor de afwijkingen van toepassing zijn die zijn vermeld in bijlage A bij dit protocol, aantekeningen 6 en 7.

4. Bij de toepassing van lid 3 mogen de percentages niet worden overschreden voor de maximuminhoud van niet van oorsprong zijnde materialen die zijn vermeld in de lijst in bijlage B bij dit protocol.

5. De leden 3 en 4 zijn niet van toepassing op producten die geheel en al zijn verkregen in een Partij in de zin van artikel 4 (Volledig verkregen producten). Onverminderd artikel 6 (Ontoereikende be- of verwerking) en artikel 7 (In aanmerking te nemen eenheid), lid 2, is de afwijking die volgens die leden mogelijk is echter van toepassing op de som van alle materialen die bij de vervaardiging van een product zijn gebruikt en waarvoor de regel voor dat product in de lijst in bijlage B bij dit protocol eist dat die materialen geheel en al zijn verkregen.

ARTIKEL 6

Ontoereikende be- of verwerking

1. Onverminderd lid 2 worden de volgende behandelingen beschouwd als ontoereikend om de oorsprong te verlenen, ongeacht of aan de voorwaarden van artikel 5 (Toereikende be- of verwerking) wordt voldaan:

a) behandelingen om de producten tijdens vervoer en opslag in goede staat te bewaren;

b) het splitsen en samenvoegen van colli;

c) het wassen of schoonmaken; het stofvrij maken of het verwijderen van roest, olie, verf of dergelijke;

d) strijken of persen van textiel en artikelen van textiel;

- e) het eenvoudig schilderen of polijsten;
- f) ontvliesen of doppen en geheel of gedeeltelijk vermalen van rijst; polijsten of glanzen van granen en rijst;
- g) het kleuren of aromatiseren van suiker of het vormen van suikerklonten; het geheel of gedeeltelijk vermalen van kristalsuiker;
- h) het pellen, ontpitten of schillen van vruchten of groenten;
- i) het aanscherpen of het eenvoudig vermalen of versnijden;
- j) het zeven, sorteren, classificeren, assorteren (daaronder begrepen het samenstellen van stellen of assortimenten van artikelen);
- k) het eenvoudig verpakken in flessen, flacons, blikken, zakken, kratten of dozen, het bevestigen op kaarten of platen en alle andere eenvoudige handelingen in verband met de verpakking;
- l) het aanbrengen of opdrukken van merken, etiketten, beeldmerken of andere soortgelijke onderscheidingstekens op de producten zelf of op de verpakking;
- m) het eenvoudig mengen van producten, ook van verschillende soorten; het mengen van suiker met andere stoffen;
- n) eenvoudig toevoegen van water of verdunnen, drogen of denatureren van producten;
- o) het eenvoudig samenvoegen van delen van artikelen tot een volledig artikel en het uit elkaar nemen van producten;
- p) twee of meer van de onder a) tot en met o) genoemde behandelingen tezamen; of
- q) het slachten van dieren.

2. Voor de toepassing van lid 1 worden behandelingen als eenvoudig beschouwd wanneer voor het uitvoeren daarvan geen bijzondere vaardigheden nodig zijn noch speciaal daarvoor gemaakte of geïnstalleerde machines, apparaten of gereedschappen.

3. Om te bepalen of de be- of verwerkingen die een bepaald product heeft ondergaan ontoereikend zijn in de zin van lid 1, worden alle be- of verwerkingen die dit product in de Unie of in Singapore heeft ondergaan, tezamen genomen.

ARTIKEL 7

In aanmerking te nemen eenheid

1. De voor de toepassing van dit protocol in aanmerking te nemen eenheid is het product dat bij het vaststellen van de indeling in de nomenclatuur van het geharmoniseerde systeem als de basiseenheid wordt beschouwd.

2. Wanneer een zending uit een aantal identieke producten bestaat die onder dezelfde post van het geharmoniseerd systeem zijn ingedeeld, zijn de bepalingen van dit protocol op elk van deze producten op zich beschouwd, van toepassing.

Wanneer volgens algemene regel 5 van het geharmoniseerd systeem de verpakking meetelt voor het vaststellen van de indeling, telt de verpakking ook mee voor het vaststellen van de oorsprong.

ARTIKEL 8

Toebehoren, vervangingsonderdelen en gereedschappen

Toebehoren, vervangingsonderdelen en gereedschappen die samen met materieel, machines, apparaten of voertuigen worden verzonden en die deel uitmaken van de normale uitrusting daarvan en in de prijs ervan zijn begrepen of niet afzonderlijk in rekening worden gebracht, worden geacht een geheel te vormen met het materieel of de machines, apparaten of voertuigen in kwestie.

ARTIKEL 9

Stellen en assortimenten

Stellen of assortimenten in de zin van algemene regel 3 van het geharmoniseerd systeem, worden als van oorsprong beschouwd indien alle samenstellende delen van oorsprong zijn. Een stel of assortiment bestaande uit producten van oorsprong en producten die niet van oorsprong zijn, wordt als van oorsprong beschouwd indien de waarde van de producten die niet van oorsprong zijn niet meer dan 15 % van de prijs af fabriek van het stel of assortiment bedraagt.

ARTIKEL 10

Neutrale elementen

Om te bepalen of een product zijn oorsprong vindt in een partij, hoeft niet te worden nagegaan wat de oorsprong is van de bij de vervaardiging van dat product gebruikte:

- a) energie en brandstof;
- b) fabrieksuitrusting, met inbegrip van goederen die voor het onderhoud van die uitrusting worden gebruikt;
- c) machines en werktuigen en matrijzen en gietvormen; vervangingsonderdelen en materialen die worden gebruikt bij het onderhoud van apparatuur en gebouwen; smeermiddelen, vetten, samenstellende materialen en ander materialen die worden gebruikt bij de productie of om apparatuur en gebouwen te laten functioneren; handschoenen, brillen, schoeisel, kleding, veiligheidsuitrusting en toebehoren; apparatuur, benodigdheden en materieel dat wordt gebruikt voor het testen of inspecteren van het goed; katalysatoren en oplosmiddelen; en
- d) goederen die in de uiteindelijke samenstelling van het product niet voorkomen en ook niet bedoeld waren daarin voor te komen.

ARTIKEL 11

Gescheiden boekhouding

1. Indien zowel van oorsprong als niet van oorsprong zijnde fungibele materialen worden gebruikt bij de vervaardiging van een product, kunnen de bevoegde overheidsautoriteiten, op schriftelijk verzoek van een onderneming, toestaan dat die materialen met behulp van een gescheiden boekhouding worden beheerd, zonder dat die materialen apart worden opgeslagen.
2. De bevoegde overheidsautoriteiten kunnen het verlenen van de in lid 1 bedoelde vergunning afhankelijk stellen van de door hen passend geachte voorwaarden.
3. Vergunning wordt slechts verleend indien door het gebruik van de gescheiden boekhouding steeds kan worden vastgesteld dat de hoeveelheid verkregen producten die als van oorsprong uit de Unie of uit Singapore kan worden beschouwd dezelfde is als de hoeveelheid die zou zijn verkregen bij een fysieke scheiding van de voorraden.
4. Indien vergunning wordt verleend, wordt de een methode van gescheiden boekhouding toegepast, zoals middeling, LIFO (last-in, first-out), of FIFO (first-in, first-out), en wordt de toegepaste methode geregistreerd op basis van de algemene boekhoudbeginselen die in de Unie of Singapore van toepassing zijn, afhankelijk van waar het product is vervaardigd.
5. Een fabrikant die de methode van gescheiden boekhouding hanteert, kan oorsprongsverklaringen afgeven of aanvragen voor de hoeveelheid producten die als van oorsprong uit de partij van uitvoer kunnen worden beschouwd. De vergunninghouder geeft op verzoek van de douaneautoriteiten of de bevoegde overheidsautoriteiten van de partij van uitvoer een verklaring af over de wijze waarop de hoeveelheden zijn beheerd.
6. De bevoegde overheidsautoriteiten volgen de gebruikmaking van de in lid 3 bedoelde vergunningen en kunnen deze intrekken indien de fabrikant oneigenlijk gebruik maakt van de vergunning of een van de andere in dit protocol neergelegde voorwaarden niet naleeft.

AFDELING 3

TERRITORIALE VOORWAARDEN

ARTIKEL 12

Territorialiteitsbeginsel

1. De voorwaarden van afdeling 2 met betrekking tot de verkrijging van de oorsprongsstatus moeten zonder onderbreking in een Partij worden vervuld.
2. Wanneer uit een partij naar een niet-partij uitgevoerde goederen van oorsprong terugkeren, worden zij als niet van oorsprong aangemerkt tenzij ten genoegen van de douaneautoriteiten kan worden aangetoond dat:
  - a) de terugkerende goederen dezelfde zijn als de eerder uitgevoerde goederen, en
  - b) de goederen, terwijl zij in de niet-Partij waren of toen zij werden uitgevoerd, geen andere ingreep hebben ondergaan dan die welke nodig waren om ze in goede staat te bewaren.

ARTIKEL 13

Geen wijziging

1. De voor invoer in een partij aangegeven producten zijn dezelfde producten als die welke zijn uitgevoerd uit de andere Partij waarin zij geacht worden van oorsprong te zijn. Zij zijn niet gewijzigd en hebben ook geen andere be- of verwerkingen ondergaan dan die welke noodzakelijk waren voor hun bewaring in goede staat of welke bestaan in toevoeging of aanbrenging van merken, etiketten, zegels of andere documentatie om te waarborgen dat aan specifieke nationale vereisten van de partij van invoer wordt voldaan, voordat zij ten invoer werden aangegeven.
2. Producten of zendingen kunnen worden opgeslagen mits zij in het land of de landen van doorvoer onder douanetoezicht blijven.
3. Onverminderd afdeling 5 kunnen zendingen worden gesplitst, als zij door de exporteur of onder diens verantwoordelijkheid worden uitgevoerd, mits zij in het land of de landen van doorvoer onder douanetoezicht blijven.
4. Aan de voorwaarden in de leden 1 tot en met 3 wordt geacht te zijn voldaan, tenzij de douaneautoriteiten redenen hebben om het tegendeel aan te nemen; in dergelijke gevallen kunnen de douaneautoriteiten de aangever verzoeken te bewijzen dat hij aan de voorwaarden voldoet, welk bewijs op enigerlei wijze kan worden geleverd, onder meer aan de hand van vervoersovereenkomsten zoals cognosementen of feitelijk of concreet bewijsmateriaal zoals merktekens of nummering van de colli of ander bewijsmateriaal betreffende de goederen zelf.

ARTIKEL 14

Tentoonstellingen

1. Op producten van oorsprong die voor een tentoonstelling naar een ander land dan een Partij zijn verzonden en die na de tentoonstelling voor invoer in een Partij zijn verkocht, zijn bij die invoer de bepalingen van deze overeenkomst van toepassing voor zover ten genoegen van de douaneautoriteiten wordt aangetoond dat:
  - a) een exporteur deze producten vanuit een Partij naar het land van de tentoonstelling heeft verzonden en deze daar heeft tentoongesteld;
  - b) de exporteur de producten heeft verkocht of op andere wijze heeft afgestaan aan een geadresseerde in een van de partijen;
  - c) de producten tijdens of onmiddellijk na de tentoonstelling in dezelfde staat zijn verzonden als waarin zij naar de tentoonstelling zijn gegaan; en
  - d) de producten vanaf het moment dat zij naar de tentoonstelling werden verzonden, niet voor andere doeleinden zijn gebruikt dan om op die tentoonstelling te worden vertoond.
2. Er wordt een oorsprongsverklaring afgegeven of opgesteld overeenkomstig afdeling 5; deze wordt op de gebruikelijke wijze bij de douaneautoriteiten van de partij van invoer ingediend. Op deze verklaring moeten de naam en het adres van de tentoonstelling vermeld zijn. Zo nodig kunnen aanvullende bewijsstukken worden gevraagd ten aanzien van de omstandigheden waaronder de producten werden tentoongesteld.
3. Lid 1 is van toepassing op alle tentoonstellingen, beurzen of soortgelijke openbare evenementen met een commercieel, industrieel, agrarisch of ambachtelijk karakter die niet voor particuliere doeleinden in winkels of bedrijfsruimten met het oog op de verkoop van buitenlandse producten worden gehouden en gedurende welke de producten onder douanetoezicht blijven.

AFDELING 4

TERUGGAVE OF VRIJSTELLING VAN RECHTEN

ARTIKEL 15

Verbod op de teruggave of vrijstelling van douanerechten

1. Niet van oorsprong zijnde materialen die gebruikt zijn bij de vervaardiging van producten van oorsprong uit de Unie of Singapore waarvoor overeenkomstig de bepalingen van afdeling V een oorsprongsverklaring is afgegeven of opgesteld, komen in de Unie of in Singapore niet in aanmerking voor de teruggave of vrijstelling van douanerechten in welke vorm dan ook.
2. Het verbod in lid 1 is van toepassing op elke regeling voor terugbetaling of algehele of gedeeltelijke vrijstelling van douanerechten of heffingen van gelijke werking die in de Unie of in Singapore van toepassing is op materialen die bij de vervaardiging zijn gebruikt, indien een dergelijke terugbetaling of vrijstelling uitdrukkelijk of feitelijk wordt toegekend indien de producten die uit genoemde materialen zijn verkregen worden uitgevoerd, doch niet wordt toegekend indien deze producten in een Partij voor binnenlands gebruik zijn bestemd.

3. De exporteur van producten die door een oorsprongsverklaring zijn gedekt, dient steeds bereid te zijn op verzoek van de douaneautoriteiten alle stukken over te leggen waaruit blijkt dat geen teruggave van rechten is verkregen ten aanzien van de bij de vervaardiging van de betrokken producten gebruikte materialen die niet van oorsprong zijn en dat alle douanerechten en heffingen van gelijke werking die op deze materialen van toepassing zijn, daadwerkelijk zijn betaald.
4. De leden 1 tot en met 3 zijn ook van toepassing op de verpakking in de zin van artikel 7 (In aanmerking te nemen eenheid), lid 2, op toebehoren, vervangingsonderdelen en gereedschappen in de zin van artikel 8 (Toebehoren, vervangingsonderdelen en gereedschappen) en op producten die deel uitmaken van een stel of assortiment in de zin van artikel 9, wanneer dergelijke producten niet van oorsprong zijn.
5. De leden 1 tot en met 4 zijn uitsluitend van toepassing op materialen waarop dit protocol van toepassing is.

AFDELING 5

OORSPRONGSVERKLARING

ARTIKEL 16

Algemene eisen

1. Producten van oorsprong uit de Unie komen bij invoer in Singapore, en producten van oorsprong uit Singapore komen bij invoer in de Unie, voor de preferentiële tariefbehandeling krachtens deze overeenkomst in aanmerking bij indiening van een verklaring (hierna "oorsprongsverklaring" genoemd). De oorsprongsverklaring wordt verstrekt op een factuur of ander handelsdocument, waarin het product van oorsprong voldoende duidelijk is omschreven om het te kunnen identificeren.
2. Producten van oorsprong in de zin van dit protocol komen in de in artikel 22 (Vrijstellingen inzake oorsprongsverklaring) bedoelde gevallen voor de preferentiële tariefbehandeling krachtens deze overeenkomst in aanmerking zonder dat een van de in lid 1 genoemde documenten behoeft te worden overgelegd.

ARTIKEL 17

Voorwaarden voor het opstellen van een oorsprongsverklaring

1. De in artikel 16 (Algemene eisen) genoemde oorsprongsverklaring kan worden opgesteld:
  - a) in de Unie:
    - i) door een exporteur in de zin van artikel 18 (Toegelaten exporteur), of
    - ii) door een exporteur, voor zendingen bestaande uit een of meer colli met producten van oorsprong waarvan de totale waarde niet meer dan 6 000 EUR bedraagt;
  - b) in Singapore door een exporteur die:
    - i) geregistreerd staat bij de bevoegde autoriteit en aan wie een uniek entiteitsnummer is toegekend, en
    - ii) voldoet aan de desbetreffende voorschriften in Singapore met betrekking tot het opstellen van oorsprongsverklaringen.
2. Een oorsprongsverklaring kan worden opgesteld indien de producten als van oorsprong uit de Unie of uit Singapore kunnen worden beschouwd en aan de andere voorwaarden van dit protocol voldoen.
3. De exporteur die een oorsprongsverklaring opstelt, dient steeds bereid te zijn op verzoek van de douaneautoriteiten van de partij van uitvoer alle stukken over te leggen als bedoeld in artikel 23 (Bewijsstukken) waaruit blijkt dat de betrokken producten van oorsprong zijn en dat aan de andere voorwaarden van dit protocol is voldaan.
4. De oorsprongsverklaring, waarvan de tekst in bijlage E bij dit protocol is opgenomen, wordt door de exporteur op de factuur, de pakbon of een ander handelsdocument getypt, gestempeld of gedrukt, overeenkomstig de bepalingen van het nationale recht van de partij van uitvoer. Indien de verklaring met de hand wordt geschreven, moet dit met inkt en in hoofdletters geschieden. In geval van uitvoer uit Singapore moet de oorsprongsverklaring worden opgesteld met gebruikmaking van de Engelstalige versie; in geval van uitvoer uit de Unie kan de oorsprongsverklaring worden opgesteld in een van de taalversies in bijlage E bij dit protocol.
5. Oorsprongsverklaringen worden door de exporteur eigenhandig ondertekend. Een toegelaten exporteur in de zin van artikel 18 (Toegelaten exporteur) behoeft deze verklaringen niet te ondertekenen, mits hij de douaneautoriteiten van de partij van uitvoer een schriftelijke verklaring doet toekomen waarin hij de volle verantwoordelijkheid op zich neemt voor alle oorsprongsverklaringen waaruit zijn identiteit blijkt alsof hij deze met de hand had ondertekend.

6. In afwijking van lid 1 kan een oorsprongsverklaring bij wijze van uitzondering worden opgesteld na uitvoer ("verklaring met terugwerkende kracht"), mits zij ingeval het de Unie betreft uiterlijk twee jaar en ingeval het Singapore betreft uiterlijk een jaar nadat de goederen het grondgebied zijn binnengekomen, in de partij van invoer wordt aangeboden.

ARTIKEL 18

Toegelaten exporteur

1. De douaneautoriteiten van de lidstaten van de Unie kunnen iedere exporteur die producten uitvoert waarop deze overeenkomst van toepassing is, vergunning verlenen oorsprongsverklaringen op te stellen, ongeacht de waarde van de betrokken producten (hierna "toegelaten exporteur" genoemd). Een exporteur die een dergelijke vergunning aanvraagt, moet ten genoegen van de douaneautoriteiten alle waarborgen bieden die nodig zijn voor de controle op de oorsprongsstatus van de producten en de naleving van de andere voorwaarden van dit protocol.
2. De douaneautoriteiten van de lidstaten van de Unie kunnen het verlenen van de status van toegelaten exporteur afhankelijk stellen van de door hen noodzakelijk geachte voorwaarden.
3. De douaneautoriteiten van de lidstaten van de Unie kennen de toegelaten exporteur een nummer toe dat in de oorsprongsverklaringen moet worden vermeld.
4. De douaneautoriteiten van de lidstaten van de Unie houden toezicht op het gebruik van de vergunning door de toegelaten exporteur.
5. De douaneautoriteiten van de lidstaten van de Unie kunnen de vergunning te allen tijde intrekken. Zij zijn verplicht dit te doen wanneer de toegelaten exporteur niet langer de in lid 1 bedoelde garanties biedt, niet meer aan de in lid 2 bedoelde voorwaarden voldoet of de vergunning niet op de juiste wijze gebruikt.

ARTIKEL 19

Geldigheid van de oorsprongsverklaring

1. Een oorsprongsverklaring heeft een geldigheidsduur van twaalf maanden, te rekenen vanaf de datum van afgifte in de partij van uitvoer. Binnen deze periode moet aanspraak worden gemaakt op preferentiële tariefbehandeling bij de douaneautoriteiten van de partij van invoer.
2. Oorsprongsverklaringen die na het verstrijken van de in lid 1 bedoelde uiterlijke datum bij de douaneautoriteiten van de partij van invoer worden ingediend, kunnen met het oog op de toepassing van de preferentiële behandeling worden aanvaard wanneer de verlate indiening het gevolg is van buitengewone omstandigheden.
3. In andere gevallen van verlate indiening dan die bedoeld in lid 2, kunnen de douaneautoriteiten van de partij van invoer de oorsprongsverklaringen aanvaarden wanneer de producten vóór het verstrijken van genoemde termijn bij hen waren aangebracht.

ARTIKEL 20

Indiening van de oorsprongsverklaring

Om aanspraak op preferentiële tariefbehandeling te kunnen maken, worden oorsprongsverklaringen bij de douaneautoriteiten van de partij van invoer ingediend overeenkomstig de in die Partij geldende procedures. Deze autoriteiten kunnen een vertaling van een oorsprongsverklaring verlangen.

ARTIKEL 21

Invoer in deelzendingen

Wanneer, op verzoek van de importeur en op de door de douaneautoriteiten van de partij van invoer vastgestelde voorwaarden, gedemonteerde of niet-gemonteerde producten in de zin van algemene regel 2, onder a), van het geharmoniseerd systeem, vallende onder de afdelingen XVI of XVII of de posten 7308 of 9406 van het geharmoniseerd systeem, in deelzendingen worden ingevoerd, wordt bij de invoer van de eerste deelzending een enkele oorsprongsverklaring voor deze producten bij de douaneautoriteiten ingediend.

ARTIKEL 22

Vrijstellingen inzake oorsprongsverklaring

1. Producten die in kleine zendingen door particulieren aan particulieren worden verzonden of die deel uitmaken van de persoonlijke bagage van reizigers worden als producten van oorsprong toegelaten zonder dat een oorsprongsverklaring behoeft te worden overgelegd, voor zover aan zulke goederen ieder handelskarakter vreemd is en verklaard wordt dat zij aan de voorwaarden voor de toepassing van dit protocol voldoen en er over de juistheid van deze verklaring geen twijfel bestaat. Voor postzendingen kan deze verklaring op het douaneaangifteformulier CN22/CN23 of op een daaraan gehecht blad worden gesteld.
2. Invoer van incidentele aard van producten die uitsluitend bestemd zijn voor persoonlijk gebruik door de ontvanger of de reiziger of de leden van diens gezin worden niet als invoer van handelsgoederen aangemerkt indien noch de aard, noch de hoeveelheid van de producten op commerciële doeleinden wijst.
3. Bovendien mag de totale waarde van de betrokken producten niet meer bedragen dan 500 EUR voor kleine zendingen en 1 200 EUR voor de inhoud van de persoonlijke bagage van reizigers.

ARTIKEL 23

Bewijsstukken

De in artikel 17 (Voorwaarden voor het opstellen van een oorsprongsverklaring), lid 3, bedoelde documenten aan de hand waarvan wordt aangetoond dat producten waarvoor een oorsprongsverklaring is verstrekt, als producten van oorsprong uit de Unie of uit Singapore kunnen worden beschouwd en dat zij aan de andere voorwaarden van dit protocol voldoen, kunnen onder meer de volgende zijn:

- a) een rechtstreeks bewijs, bijvoorbeeld aan de hand van de boekhouding of de interne administratie van de exporteur of leverancier, van de door deze uitgevoerde be- of verwerkingen om de betrokken goederen te verkrijgen;
- b) in een partij afgegeven of opgestelde en in overeenstemming met het interne recht van die Partij gebruikte documenten waaruit de oorsprongsstatus van de gebruikte materialen blijkt; of
- c) in een partij afgegeven of opgestelde en volgens het interne recht van die partij gebruikte documenten waaruit de be- of verwerking van materialen in een Partij blijkt.

ARTIKEL 24

Bewaring van de oorsprongsverklaring en andere bewijsstukken

1. Exporteurs die een oorsprongsverklaring opstellen, bewaren een kopie van deze oorsprongsverklaring alsmede de in artikel 17 (Voorwaarden voor het opstellen van een oorsprongsverklaring), lid 3, bedoelde documenten gedurende ten minste drie jaar.
2. De douaneautoriteiten van de partij van invoer bewaren de bij hen ingediende oorsprongsverklaringen gedurende een periode van ten minste drie jaar.
3. Elk van beide partijen staat, in overeenstemming met de in die Partij geldende wet- en regelgeving, exporteurs op haar grondgebied toe documentatie of registers in om het even welke vorm te bewaren, mits de documentatie of registers kunnen worden opgevraagd en geprint.

ARTIKEL 25

Verschillen en vormfouten

1. Geringe verschillen tussen de gegevens op de oorsprongsverklaring en die op de documenten die voor het vervullen van de invoerformaliteiten bij het douanekantoor worden ingediend, maken de oorsprongsverklaring niet automatisch ongeldig indien blijkt dat dit document wel degelijk met de aangebrachte producten overeenstemt.
2. Kennelijke vormfouten, zoals typefouten, op een oorsprongsverklaring leiden niet tot weigering van het document indien deze fouten niet van dien aard zijn dat zij twijfel doen rijzen over de juistheid van de daarin vermelde gegevens.

ARTIKEL 26

In euro uitgedrukte bedragen

1. Voor de toepassing van artikel 17 (Voorwaarden voor het opstellen van een oorsprongsverklaring), lid 1, onder a), ii), en van artikel 22 (Vrijstellingen inzake oorsprongsverklaring), lid 3, wordt, wanneer de producten zijn gefactureerd in een andere valuta dan de euro, de tegenwaarde van de in euro uitgedrukte bedragen in de nationale valuta's van de lidstaten van de Unie jaarlijks door elk van de betrokken landen vastgesteld.
2. Artikel 17 (Voorwaarden voor het opstellen van een oorsprongsverklaring), lid 1, onder a), ii), en artikel 22 (Vrijstellingen inzake oorsprongsverklaring), lid 3, zijn van toepassing op zendingen op basis van de valuta waarin de factuur is opgesteld, overeenkomstig het bedrag dat door de betrokken Partij is vastgesteld.
3. De in een bepaalde nationale valuta te gebruiken bedragen zijn de tegenwaarde in die valuta van de in euro uitgedrukte bedragen op de eerste werkdag van oktober. De bedragen worden de Europese Commissie uiterlijk op 15 oktober meegedeeld en zijn van toepassing vanaf 1 januari van het daaropvolgende jaar. De Europese Commissie stelt alle betrokken landen in kennis van de desbetreffende bedragen.
4. De EU-lidstaten mogen het bedrag dat het resultaat is van de omrekening van een in euro uitgedrukt bedrag in hun nationale valuta naar boven of naar beneden afronden. Het afgeronde bedrag mag niet meer dan vijf procent afwijken van het bedrag dat het resultaat is van de omrekening. De EU-lidstaten mogen de tegenwaarde in nationale valuta van een in euro uitgedrukt bedrag ongewijzigd handhaven indien bij de omrekening van dat bedrag, ten tijde van de in lid 3 bedoelde jaarlijkse aanpassing, vóór afronding, een stijging van minder dan 15 procent van die tegenwaarde wordt verkregen. De tegenwaarde in nationale valuta kan ongewijzigd blijven indien de omrekening tot een daling van de tegenwaarde leidt.
5. De in euro uitgedrukte bedragen worden op verzoek van de Unie of van Singapore door de partijen in het krachtens artikel 16.2 (Gespecialiseerde comités) ingestelde Douanecomité herzien. Bij deze herziening onderzoeken de Partijen of het wenselijk is de effecten van de betreffende limieten in reële termen te handhaven. In dit verband mogen de Partijen, bij besluit van het Douanecomité, de in euro uitgedrukte bedragen wijzigen.

AFDELING 6

REGELINGEN VOOR ADMINISTRATIEVE SAMENWERKING

ARTIKEL 27

Samenwerking tussen bevoegde autoriteiten

1. De douaneautoriteiten van de partijen verstrekken elkaar, via de Europese Commissie, de adressen van de douaneautoriteiten die voor de controle van de oorsprongsverklaringen verantwoordelijk zijn.
2. Met het oog op de correcte toepassing van dit protocol verlenen de partijen elkaar via hun bevoegde autoriteiten bijstand bij de controle van de echtheid van oorsprongsverklaringen en de juistheid van de in deze documenten verstrekte inlichtingen.

ARTIKEL 28

Controle van oorsprongsverklaringen

1. Oorsprongsverklaringen worden achteraf steekproefsgewijs gecontroleerd of wanneer de douaneautoriteiten van de partij van invoer gegronde redenen hebben om te twijfelen aan de echtheid van deze documenten, de oorsprong van de betrokken producten of de naleving van de andere voorwaarden van dit protocol.
2. Met het oog op de toepassing van lid 1 retourneren de douaneautoriteiten van de partij van invoer de oorsprongsverklaring, indien deze is ingediend, of een kopie van dat document, aan de douaneautoriteiten van de partij van uitvoer, eventueel onder vermelding van de redenen waarom om een onderzoek wordt verzocht. Zij verstrekken bij deze aanvraag om controle alle documenten en gegevens die het vermoeden hebben doen rijzen dat de gegevens op de oorsprongsverklaringen onjuist zijn.
3. De controle wordt verricht door de douaneautoriteiten van de Partij van uitvoer. Met het oog hierop zijn deze gerechtigd bewijsstukken op te vragen, de administratie van de exporteur in te zien en alle andere controles te verrichten die zij dienstig achten.

4. Indien de douaneautoriteiten van de partij van invoer besluiten de preferentiële behandeling niet aan de betrokken producten toe te kennen zolang de uitslag van de controle niet bekend is, stellen zij de importeur voor de producten vrij te geven onder voorbehoud van de noodzakelijk geachte conservatoire maatregelen. Opschorting van preferentiële behandeling wordt zo spoedig mogelijk stopgezet nadat de douaneautoriteiten van de partij de oorsprongsstatus van de betrokken producten hebben nagegaan en zij hebben bevestigd dat aan de andere voorwaarden van dit protocol is voldaan.

5. De resultaten van de controle worden zo spoedig mogelijk meegedeeld aan de douaneautoriteiten die de controle hebben aangevraagd. Hierbij moet duidelijk worden aangegeven of de documenten echt zijn, of de betrokken producten als producten van oorsprong uit een van beide Partijen kunnen worden beschouwd en of aan de andere voorwaarden van dit protocol is voldaan.

6. Indien bij gegronde twijfel binnen tien maanden na de controleaanvraag geen antwoord is ontvangen of indien het antwoord onvoldoende gegevens bevat om de echtheid van het betrokken document of de werkelijke oorsprong van de producten vast te stellen, kennen de douaneautoriteiten die de controle hebben aangevraagd, de preferentiële behandeling niet toe, behoudens in buitengewone omstandigheden.

ARTIKEL 29

Administratief onderzoek

1. Indien er op grond van de resultaten van de controle of enige andere beschikbare inhoudelijke informatie aanwijzingen zijn dat inbreuk wordt gemaakt op de bepalingen van dit protocol, stelt de Partij van uitvoer, op eigen initiatief of op verzoek van de andere Partij, met de nodige spoed een onderzoek in of laat zij een onderzoek verrichten teneinde dergelijke inbreuken vast te stellen en een herhaling te voorkomen. De resultaten van dit onderzoek worden meegedeeld aan de Partij die om controle heeft gevraagd.

2. De Partij die om controle heeft gevraagd, mag bij het onderzoek aanwezig zijn, onder voorwaarden die door de bevoegde autoriteit van de Partij van uitvoer kunnen worden neergelegd.

3. Indien een Partij, op grond van objectieve informatie, herhaaldelijk ontbreken⁽²⁾ van administratieve samenwerking in het kader van deze afdeling, of systematische en opzettelijke fraude van de andere Partij heeft vastgesteld, kan zij de preferentiële behandeling van het betrokken product of de betrokken producten overeenkomstig lid 4 tijdelijk schorsen.

4. Voor een tijdelijke schorsing moet aan de volgende voorwaarden zijn voldaan:

a) de Partij die een vaststelling overeenkomstig lid 3 heeft gedaan, geeft het krachtens artikel 16.1 (Handelscomité) ingestelde Handelscomité onverwijld kennis van haar vaststelling, van de objectieve informatie en van de aanbevolen stappen. Na ontvangst van een dergelijke kennisgeving overlegt het Handelscomité over de juiste stappen op basis van alle relevante gegevens, teneinde een voor beide Partijen aanvaardbare oplossing te bereiken. Gedurende de hierboven bedoelde overlegperiode wordt aan het betrokken product of aan de betrokken producten de preferentiële behandeling toegekend;

b) wanneer de Partijen binnen het Handelscomité in overleg zijn getreden en niet binnen drie maanden na de kennisgeving een aanvaardbare oplossing zijn overeengekomen, kan de betrokken Partij overgaan tot tijdelijke schorsing van de preferentiële behandeling ten aanzien van het betrokken product of de betrokken producten, voor zover dit strikt noodzakelijk is om aan de punten van zorg van de Partij tegemoet te komen. Het Handelscomité wordt van deze tijdelijke schorsing onverwijld in kennis gesteld;

⁽²⁾ Voor de toepassing van artikel 29 (Administratief onderzoek), lid 3, is er onder meer sprake van een herhaaldelijk ontbreken van administratieve samenwerking in geval van herhaaldelijke niet-nakoming van de verplichting om de oorsprongsstatus van het betrokken product of de betrokken producten te controleren, of van een herhaaldelijke weigering of onrechtmatige vertraging bij de uitvoering en/of bij het meedelen van de resultaten van onderzoeken en/of daaropvolgende controle van de oorsprongsverklaring, gedurende een onafgebroken periode van tien maanden.

- c) tijdelijke schorsingen uit hoofde van dit artikel moeten in verhouding staan tot de impact op de financiële belangen van de betrokken Partij die voortvloeien uit de situatie welke aanleiding geeft tot de in lid 3 bedoelde vaststelling van de Partij. De schorsingstermijn bedraagt maximaal zes maanden en kan worden verlengd indien de omstandigheid die aanleiding gaf tot de aanvankelijke schorsing, op de vervaldatum van de termijn niet wezenlijk is gewijzigd; en
- d) van tijdelijke schorsingen en van verlengingen daarvan wordt het Handelscomité onmiddellijk na de vaststelling ervan in kennis gesteld. Binnen dat comité vindt hierover periodiek overleg plaats, met name met het oog op opheffing van de schorsingen zodra de omstandigheden die aanleiding gaven tot toepassing ervan, niet meer gelden.

ARTIKEL 30

Geschillenbeslechting

1. Geschillen ten aanzien van de in artikel 28 (Controle van oorsprongsverklaringen) bedoelde controleprocedures die de bevoegde autoriteiten die om de controle verzoeken en de bevoegde autoriteiten die de controle moeten uitvoeren, niet onderling kunnen regelen, alsmede problemen in verband met de interpretatie van dit protocol, worden voorgelegd aan het krachtens 16.2 (Gespecialiseerde comités) opgerichte Douanecomité.
2. Alle geschillen tussen de importeur en de bevoegde autoriteiten van de Partij van invoer worden beslecht op grond van de wetgeving van die Partij.

ARTIKEL 31

Sancties

De partijen voorzien in procedures voor het opleggen van sancties tegen eenieder die een document met onjuiste gegevens opstelt of laat opstellen met het doel producten onder de preferentiële behandeling te doen vallen.

AFDELING 7

CEUTA EN MELILLA

ARTIKEL 32

Toepassing van dit protocol

1. De term "Unie" omvat niet Ceuta en Melilla.
2. Producten van oorsprong uit Singapore die in Ceuta of Melilla worden ingevoerd, vallen in elk opzicht onder dezelfde douaneregeling als de regeling die op grond van protocol 2 bij de *Akte betreffende de toetredingsvoorwaarden voor het Koninkrijk Spanje en de Republiek Portugal en de aanpassing van de verdragen* ⁽³⁾ van toepassing is op producten van oorsprong uit het douanegebied van de Unie. Singapore past op onder de overeenkomst vallende producten van oorsprong uit Ceuta en Melilla dezelfde douaneregeling toe als op producten van oorsprong uit de Unie die uit de Unie worden ingevoerd.
3. Bij toepassing van lid 2 op producten van oorsprong uit Ceuta en Melilla is dit protocol mutatis mutandis van toepassing, met inachtneming van de bijzondere voorwaarden van artikel 33 (Bijzondere voorwaarden).

ARTIKEL 33

Bijzondere voorwaarden

1. Mits zij rechtstreeks zijn vervoerd overeenkomstig het bepaalde in artikel 13 (Geen wijziging), worden beschouwd als:
- a) producten van oorsprong uit Ceuta en Melilla:
- i) volledig in Ceuta en Melilla verkregen producten;

⁽³⁾ PB EU L 302 van 15.11.1985, blz. 23.

- ii) in Ceuta en Melilla verkregen producten, bij de vervaardiging waarvan andere dan de onder a) bedoelde producten zijn gebruikt, mits:
    - aa) die producten een be- of verwerking hebben ondergaan die toereikend is in de zin van artikel 5 (Toereikende be- of verwerking), of
    - bb) die producten van oorsprong zijn uit een Partij, mits zij be- of verwerkingen hebben ondergaan die meer inhouden dan die welke in artikel 6 (Ontoereikende be- of verwerking) zijn genoemd;
  - b) producten van oorsprong uit Singapore:
    - i) volledig in Singapore verkregen producten;
    - ii) in Singapore verkregen producten bij de vervaardiging waarvan andere dan de onder a) bedoelde producten zijn gebruikt, voor zover:
      - aa) die producten een be- of verwerking hebben ondergaan die toereikend is in de zin van artikel 5 (Toereikende be- of verwerking), of
      - bb) die producten van oorsprong zijn uit Ceuta en Melilla of uit de Unie, mits zij be- of verwerkingen hebben ondergaan die meer inhouden dan die welke in artikel 6 (Ontoereikende be- of verwerking) zijn genoemd.
2. Ceuta en Melilla worden als een enkel grondgebied beschouwd.
  3. De exporteur of zijn gemachtigde vertegenwoordiger vermeldt "Singapore" of "Ceuta en Melilla" op de oorsprongsverklaring voor producten van oorsprong uit deze respectieve grondgebieden.
  4. De Spaanse douaneautoriteiten zijn verantwoordelijk voor de toepassing van dit protocol in Ceuta en Melilla.

AFDELING 8

SLOTBEPALINGEN

ARTIKEL 34

Wijzigingen van dit protocol

De Partijen kunnen dit protocol bij besluit van het krachtens artikel 16.2 (Gespecialiseerde comités) opgerichte Douanecomité wijzigen.

Naar aanleiding van de sluiting van een vrijhandelsovereenkomst tussen de Unie en een of meer Asean-landen kunnen de Partijen, bij besluit van het krachtens artikel 16.2 (Gespecialiseerde comités) opgerichte Douanecomité, dit protocol, en met name de in artikel 3 (Cumulatie van de oorsprong), lid 7, genoemde bijlage C, wijzigen of aanpassen, teneinde de samenhang van de oorsprongsregels die van toepassing zijn in het kader van het preferentiële handelsverkeer tussen de Asean-landen en de Unie, te verzekeren.

ARTIKEL 35

Overgangsbepalingen voor de doorvoer of opslag van goederen

Deze overeenkomst kan worden toegepast op goederen die aan de bepalingen van dit protocol voldoen en die op de datum van inwerkingtreding van de overeenkomst in de partijen in doorvoer zijn of zich in tijdelijke opslag in een douane-entrepot of in een vrije zone bevinden, mits binnen twaalf maanden na die datum een achteraf opgestelde oorsprongsverklaring bij de douaneautoriteiten van de Partij van invoer wordt ingediend, desgevraagd tezamen met de documenten waaruit blijkt dat de goederen rechtstreeks zijn vervoerd overeenkomstig artikel 13 (Geen wijziging).

BIJLAGE A

AANTEKENINGEN BIJ DE LIJST IN BIJLAGE B

Aantekening 1 – Algemene inleiding

In deze lijst is vermeld aan welke voorwaarden een product moet voldoen om als voldoende be- of verwerkt in de zin van artikel 5 (Toereikende be- of verwerking) van het protocol te worden beschouwd. Er zijn vier verschillende soorten oorsprongsregels, al naargelang het product:

- a) door be- of verwerking, waarbij een bepaalde inhoud van niet van oorsprong zijnde materialen niet mag worden overschreden;
- b) door be- of verwerking, waardoor een product ontstaat dat onder een andere post (viercijfercode) of postonderverdeling (zescijfercode) van het geharmoniseerd systeem valt dan de post (viercijfercode) of postonderverdeling (zescijfercode) van de gebruikte materialen;
- c) een specifieke be- of verwerking; en
- d) een be- of verwerking van geheel en al verkregen materialen.

Aantekening 2 – Structuur van de lijst

- 2.1. In de eerste twee kolommen van de lijst wordt het verkregen product omschreven. Kolom 1 geeft het nummer van de post of het hoofdstuk volgens het geharmoniseerd systeem en kolom 2 de omschrijving van de goederen die volgens dat systeem onder die post of dat hoofdstuk vallen. Voor iedere post of ieder hoofdstuk in de kolommen 1 en 2 is in kolom 3 een regel gegeven. Een nummer in kolom 1 voorafgegaan door "ex" betekent dat de regel in kolom 3 alleen geldt voor het gedeelte van de desbetreffende post dat in kolom 2 is omschreven.
- 2.2. Wanneer in kolom 1 verscheidene postnummers zijn gegroepeerd of wanneer een hoofdstuknummer is vermeld en de omschrijving van het product in kolom 2 derhalve in algemene bewoordingen is gesteld, dan is de regel daarnaast in kolom 3 van toepassing op alle producten die volgens het geharmoniseerd systeem onder de posten van het hoofdstuk of onder elk van de in kolom 1 gegroepeerde posten zijn ingedeeld.
- 2.3. Wanneer de lijst verschillende regels geeft voor verschillende producten binnen één post, is bij ieder gedachte-streepje dat gedeelte van de post omschreven waarop de daarnaast in kolom 3 vermelde regels van toepassing zijn.
- 2.4. Wanneer in kolom 3 twee regels worden gegeven, gescheiden door het woord "of", kan de exporteur kiezen welke regel wordt toegepast.

Aantekening 3 – Voorbeelden van toepassing van de regels

- 3.1. Op producten die oorsprongsstatus hebben verkregen en die bij de vervaardiging van andere producten worden gebruikt, is artikel 5 (Toereikende be- of verwerking) van dit protocol van toepassing, ongeacht of die oorsprongsstatus werd verkregen in de fabriek waar deze producten worden gebruikt of in een andere fabriek in een van de Partijen.
- 3.2. Overeenkomstig artikel 6 (Ontoereikende be- of verwerking) van dit protocol moet de be- of verwerking meer inhouden dan de behandelingen die in dat artikel zijn genoemd. Indien dit niet het geval is, komen de goederen niet in aanmerking voor het preferentiële tarief, zelfs indien aan de voorwaarden in onderstaande lijst is voldaan.

Onder voorbehoud van de eerste alinea, geven de regels in de lijst de minimumbewerking of -verwerking aan die vereist is; meer be- of verwerking verleent eveneens de oorsprong; omgekeerd kan minder be- of verwerking geen oorsprongsstatus verlenen.

Mag een niet van oorsprong zijnd materiaal in een bepaald productiestadium worden gebruikt, dan mag dat materiaal dus ook in een vroeger productiestadium, maar niet in een later productiestadium worden gebruikt.

Mag een niet van oorsprong zijnd materiaal in een bepaald productiestadium niet worden gebruikt, dan mag dat materiaal in een vroeger productiestadium, maar niet in een later productiestadium worden gebruikt.

Voorbeeld: wanneer de lijst-regel voor hoofdstuk 19 voorschrijft: "het gewicht van de niet van oorsprong zijnde materialen van de posten 1101 tot en met 1108 kan niet hoger zijn dan 20 % van het gewicht", dan is het gebruik (d.w.z. de invoer) van granen van hoofdstuk 10 (materialen in een eerder productiestadium) niet beperkt.

- 3.3. Onverminderd aantekening 3.2 geldt dat, wanneer in een regel de uitdrukking "vervaardiging uit materialen van een willekeurige post" wordt gebruikt, materialen van alle posten (zelfs die welke onder dezelfde omschrijving en dezelfde post vallen als het product) mogen worden gebruikt, onder voorbehoud echter van de specifieke beperkingen die die regel kan bevatten.

Wanneer de uitdrukking "vervaardiging uit materialen van een willekeurige post, met inbegrip van andere materialen van post ..." of "vervaardiging uit materialen van een willekeurige post, met inbegrip van andere materialen van dezelfde post als het product" wordt gebruikt, mogen materialen van alle posten worden gebruikt, met uitzondering van die welke onder dezelfde omschrijving in kolom 2 vallen als het product.

- 3.4. Wanneer volgens een regel in de lijst een product van meer dan een materiaal mag worden vervaardigd, betekent dit dat een of meer van deze materialen kunnen worden gebruikt. Het is niet noodzakelijk dat zij alle worden gebruikt.
- 3.5. Wanneer volgens een regel in de lijst een product van een bepaald materiaal moet worden vervaardigd, betekent dit niet dat geen andere materialen mogen worden gebruikt die vanwege hun aard niet aan de regel kunnen voldoen.
- 3.6. Indien in een regel in de lijst twee percentages worden gegeven als maximumwaarde voor niet van oorsprong zijnde materialen die kunnen worden gebruikt, dan mogen deze percentages niet bij elkaar worden opgeteld. De maximumwaarde van alle gebruikte materialen die niet van oorsprong zijn, mag het hoogste van de opgegeven percentages dus nooit overschrijden. Bovendien mogen de afzonderlijke percentages voor de materialen waarop zij betrekking hebben, niet worden overschreden.

Aantekening 4 – Algemene bepalingen betreffende bepaalde landbouwproducten

- 4.1. Landbouwproducten die zijn ingedeeld onder de hoofdstukken 6, 7, 8, 9, 10 en 12 en post 2401 en die zijn gegroeid of geoogst in een begunstigd land worden behandeld als van oorsprong uit dat land, zelfs indien zij zijn gekweekt uit zaden, bollen, wortels, stekken, enten, scheuten, knoppen of andere levende delen van planten uit een ander land.
- 4.2. Wanneer de hoeveelheid niet van oorsprong zijnde suiker in een bepaald product een bepaalde limiet niet mag overschrijden, wordt, bij de berekening van die limiet, rekening gehouden met het gewicht van suiker van post 1701 (sacharose) en 1702 (bijv. fructose, glucose, lactose, maltose, isoglucose of invertsuiker) die bij de vervaardiging van het eindproduct is gebruikt en bij de vervaardiging van niet van oorsprong zijnde producten die in het eindproduct zijn opgenomen.

Aantekening 5 – Terminologie in verband met bepaalde textielproducten

- 5.1. De term "natuurlijke vezels" in de lijst heeft betrekking op andere dan kunstmatige of synthetische vezels. De term is beperkt tot het stadium vóór het spinnen, met inbegrip van afval, en omvat, tenzij anders vermeld, ook vezels die zijn gekeerd, gekamd of anderszins bewerkt, doch niet gesponnen.
- 5.2. De term "natuurlijke vezels" omvat paardenhaar van post 0511, zijde van de posten 5002 en 5003, wol, fijn of grof haar van de posten 5101 tot en met 5105, katoen van de posten 5201 tot en met 5203 en andere plantaardige vezels van de posten 5301 tot en met 5305.
- 5.3. De termen textielmassa, "chemische materialen" en "materialen voor het vervaardigen van papier" in de lijst hebben betrekking op materialen die niet onder de hoofdstukken 50 tot en met 63 vallen, maar die gebruikt kunnen worden bij de vervaardiging van kunstmatige, synthetische of papieren vezels of garens.
- 5.4. De term "synthetische of kunstmatige stapelvezels" in de lijst heeft betrekking op kabel van synthetische of kunstmatige filamenten, op synthetische of kunstmatige stapelvezels en op afval daarvan, van de posten 5501 tot en met 5507.

Aantekening 6 – Toegestane afwijkingen voor producten die gemaakt zijn van een mengsel van textielmaterialen

- 6.1. Indien voor een bepaald product in de lijst naar deze aantekening wordt verwezen, zijn de in kolom 3 van de lijst genoemde voorwaarden niet van toepassing op basistextielmaterialen die bij de vervaardiging zijn gebruikt en die, samen genomen, ten hoogste 10 % van het totale gewicht van alle gebruikte basistextielmaterialen uitmaken. (Zie ook de aantekeningen 6.3 en 6.4).
- 6.2. De in aantekening 6.1 genoemde afwijking is uitsluitend van toepassing op gemengde producten die van twee of meer basistextielmaterialen zijn vervaardigd.

Basistextielmaterialen zijn:

- zijde,
- wol,
- grof haar,
- fijn haar,
- paardenhaar (crin),
- katoen,
- papier en materiaal voor het vervaardigen van papier,
- vlas,
- hennep,
- jute en andere bastvezels,
- sisal en andere textielvezels van het geslacht Agave,
- kokosvezels, abaca, ramee en andere plantaardige textielvezels,
- synthetische filamenten,
- kunstmatige filamenten,
- filamenten die elektriciteit geleiden,
- synthetische stapelvezels van polypropyleen,
- synthetische stapelvezels van polyester,
- synthetische stapelvezels van polyamide,
- synthetische stapelvezels van polyacrylonitril,
- synthetische stapelvezels van polyimide,
- synthetische stapelvezels van polytetrafluorethyleen,
- synthetische stapelvezels van poly(fenyleensulfide),
- synthetische stapelvezels van poly(vinylchloride),
- andere synthetische stapelvezels,

- kunstmatige stapelvezels van viscose,
- andere kunstmatige stapelvezels,
- garen van polyurethaan, met soepele segmenten van polyether, al dan niet omwoeld,
- garen van polyurethaan, met soepele segmenten van polyester, al dan niet omwoeld,
- producten van post 5605 (metaalgarens) met strippen bestaande uit een kern van aluminiumfolie of van kunststoffolie, al dan niet bedekt met aluminiumpoeder, met een breedte van niet meer dan 5 mm, welke kern met behulp van een doorzichtig of gekleurd kleefmiddel is bevestigd tussen twee strippen kunststof,
- andere producten van post 5605,
- glasvezel,
- metaalvezels.

Voorbeeld:

Garen van post 5205 vervaardigd van katoenvezels van post 5203 en van synthetische stapelvezels van post 5506 is een gemengd garen. Derhalve mogen niet van oorsprong zijnde synthetische stapelvezels die niet voldoen aan de regels van oorsprong worden gebruikt tot 10 % van het gewicht van het garen.

Voorbeeld:

Een weefsel van wol van post 5112 vervaardigd van garen van wol van post 5107 en van synthetisch garen van stapelvezels van post 5509 is een gemengd weefsel. Daarom mogen synthetische garens die niet aan de oorsprongsregels voldoen, of wollen garens die niet aan de oorsprongsregels voldoen, of een combinatie van de twee, worden gebruikt, mits het totale gewicht ervan niet hoger is dan 10 % van het gewicht van het garen.

Voorbeeld:

Getufte textielstof van post 5802 vervaardigd van garens van katoen van post 5205 en weefsels van katoen van post 5210 is alleen dan een gemengd product wanneer het katoenweefsel zelf een gemengd product is, vervaardigd van onder twee verschillende posten ingedeelde garens, of wanneer de gebruikte katoengarens zelf gemengde garens zijn.

Voorbeeld:

Indien de betrokken getufte textielstof vervaardigd is van garens van katoen van post 5205 en van synthetisch weefsel van post 5407, dan zijn de gebruikte garens uiteraard twee verschillende basistextielmaterialen en is de getufte textielstof bijgevolg een gemengd product.

- 6.3. Voor producten die garens bevatten "gemaakt van polyurethaan, met soepele segmenten van polyether, al dan niet omwoeld", bedraagt de toegestane afwijking voor dit garen ten hoogste 20 %.
- 6.4. Voor weefsels die "strippen" bevatten "bestaande uit een kern van aluminiumfolie of een kern van kunststoffolie, al dan niet bedekt met aluminiumpoeder, met een breedte van niet meer dan 5 mm, welke kern met behulp van een doorzichtig of gekleurd kleefmiddel is bevestigd tussen twee strippen kunststof", bedraagt de toegestane afwijking voor de strippen 30 %.

Aantekening 7 – Andere toegestane afwijkingen voor bepaalde textielproducten

- 7.1. Voor textielproducten die in de lijst van een voetnoot zijn voorzien die naar deze aantekening verwijst, mogen textielmaterialen, met uitzondering van voeringen en tussenvoeringen, die niet voldoen aan de regel in kolom 3 van de lijst voor het betrokken geconfectioneerde product, worden gebruikt voor zover deze onder een andere post vallen dan het product en de waarde niet meer bedraagt dan 8 % van de prijs af fabriek van het product.

- 7.2. Onverminderd aantekening 6.3 mogen materialen die niet onder de hoofdstukken 50 tot en met 63 zijn ingedeeld vrij worden gebruikt bij de vervaardiging van textielproducten, ongeacht of zij textiel bevatten.

Voorbeeld:

Wanneer volgens een regel in de lijst voor een bepaald textielartikel (zoals een pantalon) garen moet worden gebruikt, dan sluit dit het gebruik van artikelen van metaal, zoals knopen, niet uit, omdat deze niet zijn ingedeeld in de hoofdstukken 50 tot en met 63. Om dezelfde reden is het gebruik van ritssluitingen toegelaten, al bevatten deze normalerwijze ook textiel.

- 7.3. Wanneer een procentageregel van toepassing is, moet met de waarde van materialen die niet van oorsprong zijn en die niet onder de hoofdstukken 50 tot en met 63 zijn ingedeeld, rekening worden gehouden bij de berekening van de waarde van de gebruikte materialen die niet van oorsprong zijn.

Aantekening 8 – Definitie van aangewezen en eenvoudige behandelingen van bepaalde producten van hoofdstuk 27

- 8.1. Wat de posten ex 2707 en 2713 betreft, wordt onder "aangewezen behandelingen" verstaan:

- a) vacuümdistillatie;
- b) herdistillatie volgens een proces van ver doorgevoerde splitsing;
- c) kraken;
- d) reforming;
- e) extractie met behulp van selectieve oplosmiddelen;
- f) een bewerking bestaande uit alle navolgende behandelingen: behandelen met geconcentreerd zwavelzuur, met rokend zwavelzuur of met zwavelzuuranhydride; neutraliseren met behulp van alkalische stoffen; ontkleuren en zuiveren met behulp van nature actieve aarde, van geactiveerde aarde, van actieve koolstof of van bauxiet;
- g) polymerisatie;
- h) alkyleren;
- i) isomerisatie.

- 8.2. Onder "aangewezen behandeling" in de zin van de posten 2710, 2711 en 2712 wordt verstaan:

- a) vacuümdistillatie;
- b) herdistillatie volgens een proces van ver doorgevoerde splitsing;
- c) kraken;
- d) reforming;
- e) extractie met behulp van selectieve oplosmiddelen;
- f) een bewerking bestaande uit alle navolgende behandelingen: behandelen met geconcentreerd zwavelzuur, met rokend zwavelzuur of met zwavelzuuranhydride; neutraliseren met behulp van alkalische stoffen; ontkleuren en zuiveren met behulp van nature actieve aarde, van geactiveerde aarde, van actieve koolstof of van bauxiet;
- g) polymerisatie;
- h) alkyleren;
- i) isomerisatie;

- j) uitsluitend voor de zware oliën van post ex 2710: ontzwavelen met gebruikmaking van waterstof, waardoor het zwavelgehalte van de behandelde producten met ten minste 85 % wordt verlaagd (methode ASTM D 1266-59 T);
  - k) uitsluitend voor producten van post 2710: ontparaffineren, anders dan door enkel filtreren;
  - l) uitsluitend voor de zware oliën van post ex 2710: behandelen met waterstof, uitgezonderd ontzwavelen, waarbij de waterstof actief deelneemt aan een scheikundige reactie die, met behulp van een katalysator, onder een druk van meer dan 20 bar en bij een temperatuur van meer dan 250 °C wordt teweeggebracht. De eindbehandeling met waterstof van smeeroïën van post ex 2710, die in het bijzonder ten doel heeft de kleur of de stabiliteit te verbeteren (bv. "hydrofinishing" of ontkleuren), wordt daarentegen niet aangemerkt als een aangewezen behandeling;
  - m) uitsluitend voor stookolie van post ex 2710: atmosferische distillatie, mits deze producten, distillatieverliezen inbegrepen, voor minder dan 30 % van het volume ervan overdistilleren bij 300 °C, een en ander bepaald volgens de methode ASTM D 86;
  - n) uitsluitend voor andere zware oliën dan gasolie of stookolie van post ex 2710: behandelen met gebruikmaking van hoogfrequente glimontlading;
  - o) uitsluitend voor ruwe producten van post ex 2712 (andere dan vaseline, ozokeriet, montaanwas, turfwas en paraffine bevattende minder dan 0,75 gewichtspercent olie): olieaf scheiding door gefractioneerde kristallisatie.
- 8.3. Wat de posten ex 2707 en 2713 betreft, wordt geen oorsprong verkregen door eenvoudige behandelingen zoals reinigen, decanteren, ontzouten, afsplitsen van water, filtreren, kleuren, merken, het verkrijgen van een bepaald zwavelgehalte door het mengen van producten met uiteenlopende zwavelgehalten, alle combinaties van die behandelingen of soortgelijke behandelingen.
-

BIJLAGE B

LIJST VAN OORSPRONGVERLENENDE BE- OF VERWERKINGEN

GS-post	Omschrijving van het product	Oorsprongverlenende be- of verwerkingen
Hoofdstuk 1	Levende dieren	Alle dieren van hoofdstuk 1 zijn geheel en al verkregen
Hoofdstuk 2	Vlees en eetbare slachtafvallen	Vervaardiging waarbij al het gebruikte vlees en eetbare slachtafval geheel en al zijn verkregen
ex Hoofdstuk 3	Vis, schaaldieren, weekdieren en andere ongewervelde waterdieren, met uitzondering van:	Alle vis, schaaldieren, weekdieren en andere ongewervelde waterdieren zijn geheel en al verkregen
ex 0301 10	Siervis, zijnde zeevis, uit aquacultuur	Aldaar geboren of uit eieren, larven, visbroed of pootvis gekweekt voor een periode van minimaal twee maanden, waarin de waarde van de gebruikte eieren, larven, visbroed, pootvis niet meer bedraagt dan 65 % van de prijs af fabriek van het product
0304	Visfilets en ander visvlees (ook indien fijngemaakt), vers, gekoeld of bevroren	Vervaardiging waarbij alle gebruikte materialen van hoofdstuk 3 volledig zijn verkregen
0305	Vis, gedroogd, gezouten of gepekeld; gerookte vis, ook indien voor of tijdens het roken gekookt; meel, poeder en pellets, van vis, geschikt voor menselijke consumptie	Vervaardiging waarbij alle gebruikte materialen van hoofdstuk 3 volledig zijn verkregen
ex 0306	Schaaldieren, ook indien ontdaan van de schaal, gedroogd, gezouten of gepekeld; schaaldieren in de schaal, gestoomd of in water gekookt, ook indien gekoeld, bevroren, gedroogd, gezouten of gepekeld; meel, poeder en pellets, van schaaldieren, geschikt voor menselijke consumptie	Vervaardiging waarbij alle gebruikte materialen van hoofdstuk 3 volledig zijn verkregen
ex 0307	Weekdieren, ook indien ontdaan van de schelp, gedroogd, gezouten of gepekeld; ongewervelde waterdieren, andere dan schaal- en weekdieren, gedroogd, gezouten of gepekeld; meel, poeder en pellets, van schaaldieren, geschikt voor menselijke consumptie	Vervaardiging waarbij alle gebruikte materialen van hoofdstuk 3 volledig zijn verkregen

GS-post	Omschrijving van het product	Oorsprongverlenende be- of verwerkingen
Hoofdstuk 4	Melk en zuivelproducten; vogeleieren; natuurhoning; eetbare producten van dierlijke oorsprong, elders genoemd noch elders onder begrepen;	Vervaardiging waarbij: <ul style="list-style-type: none"> — alle gebruikte materialen van hoofdstuk 4 geheel en al zijn verkregen; en — het gewicht van de gebruikte suiker⁽¹⁾ niet hoger is dan 20 % van het gewicht van het eindproduct
ex Hoofdstuk 5	Andere producten van dierlijke oorsprong, elders genoemd noch elders onder begrepen, met uitzondering van:	Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post.
ex 0511 91	Niet eetbare kuit en hom	Alle kuit en hom is geheel en al verkregen
Hoofdstuk 6	Levende planten en producten van de bloementeel	Vervaardiging waarbij alle gebruikte materialen van hoofdstuk 6 volledig zijn verkregen.
Hoofdstuk 7	Groenten, planten, wortels en knollen, voor voedingsdoeleinden	Vervaardiging waarbij alle gebruikte materialen van hoofdstuk 7 volledig zijn verkregen
Hoofdstuk 8	Fruit; schillen van citrusvruchten en van meloenen	Vervaardiging waarbij: <ul style="list-style-type: none"> — alle gebruikte fruit, schillen van citrusvruchten en van meloenen van hoofdstuk 8 geheel en al zijn verkregen, en — het gewicht van de gebruikte suiker⁽²⁾ niet hoger is dan 20 % van het gewicht van het eindproduct
Hoofdstuk 9	Koffie, thee, maté en specerijen;	Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post.
Hoofdstuk 10	Granen	Vervaardiging waarbij alle gebruikte materialen van hoofdstuk 10 volledig zijn verkregen.
Hoofdstuk 11	Producten van de meelindustrie; mout; zetmeel; inuline; tarwegluten; met uitzondering van:	Vervaardiging waarbij alle gebruikte materialen van de hoofdstukken 10 en 11, van de posten 0701 en 2303 en de postonderverdeling 0710 10 geheel en al zijn verkregen

GS-post	Omschrijving van het product	Oorsprongverlenende be- of verwerkingen
Hoofdstuk 12	Oliehoudende zaden en vruchten; allerlei zaden, zaaigoed en vruchten; planten voor industrieel en voor geneeskundig gebruik; stro en voeder	Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post, met uitzondering van die van het product
Hoofdstuk 13	Gomlak (schellak); gommen, harsen en andere plantensappen en plantenextracten	Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post, waarbij het gewicht van de gebruikte suiker ⁽³⁾ niet hoger is dan 20 % van het gewicht van het eindproduct
Hoofdstuk 14	Plantaardige grondstoffen; plantaardige producten, elders genoemd noch elders onder begrepen	Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post
ex Hoofdstuk 15	Vetten en oliën (dierlijke en plantaardige) en dissociatieproducten daarvan; bewerkt spijsvet; was van dierlijke of van plantaardige oorsprong; met uitzondering van:	Vervaardiging uit materialen van om het even welke postonderverdeling, met uitzondering van die van dezelfde postonderverdeling als het product
1501 tot en met 1504	Varkensvet en vet van gevogelte, rund- schapen- of geitenvet, van vis enz.	Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post, met uitzondering van die van het product
1505, 1506 en 1520	Wolvet en daaruit verkregen vetstoffen, lanoline daaronder begrepen. Andere dierlijke vetten en oliën, alsmede fracties daarvan, ook indien geraffineerd, doch niet chemisch gewijzigd. Ruwe glycerol; glycerolwater en glycerollogen.	Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post.
1509 en 1510	Olijfolie en fracties daarvan	Vervaardiging waarbij alle gebruikte plantaardige materialen volledig zijn verkregen
1516 en 1517	<p>Dierlijke en plantaardige vetten en oliën, alsmede fracties daarvan, geheel of gedeeltelijk gehydrogeneerd, veresterd, opnieuw veresterd of geëlaïdiniseerd, ook indien geraffineerd, doch niet verder bereid</p> <p>Margarine; mengsels en bereidingen, voor menselijke consumptie, van dierlijke of plantaardige vetten of oliën of van fracties van verschillende vetten en oliën bedoeld bij dit hoofdstuk, andere dan de vetten of oliën of fracties daarvan, bedoeld bij post 1516</p>	Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post, met uitzondering van die van het product
Hoofdstuk 16	Bereidingen van vlees, van vis, van schaaldieren, van weekdieren of van andere ongewervelde waterdieren	Vervaardiging waarbij alle gebruikte materialen van de hoofdstukken 2, 3 en 16 geheel en al zijn verkregen

GS-post	Omschrijving van het product	Oorsprongverlenende be- of verwerkingen
ex Hoofdstuk 17	Suiker en suikerwerk; met uitzondering van:	Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post, met uitzondering van die van het product
1702	Andere suiker, chemisch zuivere lactose, maltose, glucose en fructose (levulose) daaronder begrepen, in vaste vorm; suikerstroop, niet gearomatiseerd en zonder toegevoegde kleurstoffen; kunsthonig, ook indien met natuurhonig vermengd; karamel	Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post, met uitzondering van materialen van dezelfde post als het product, waarbij het gewicht van alle gebruikte materialen van de posten 1101 tot en met 1108, 1701 en 1703 niet hoger is dan 30 % van het gewicht van het eindproduct
1704	Suikerwerk zonder cacao (witte chocolade daaronder begrepen)	<p>Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post, met uitzondering van die van het product, waarbij:</p> <ul style="list-style-type: none"> — het afzonderlijke gewicht van de gebruikte suiker⁽⁴⁾ en materialen van hoofdstuk 4 niet hoger is dan 20 % van het gewicht van het eindproduct, en — het gewicht van de gebruikte suiker⁽⁵⁾ en materialen van hoofdstuk 4 tezamen genomen niet hoger is dan 40 % van het gewicht van het eindproduct
Hoofdstuk 18	Cacao en bereidingen daarvan	<p>Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post, met uitzondering van die van het product, waarbij:</p> <ul style="list-style-type: none"> — het afzonderlijke gewicht van de gebruikte suiker⁽⁶⁾ en materialen van hoofdstuk 4 niet hoger is dan 20 % van het gewicht van het eindproduct, en — het gewicht van de gebruikte suiker⁽⁷⁾ en materialen van hoofdstuk 4 tezamen genomen niet hoger is dan 40 % van het gewicht van het eindproduct
ex Hoofdstuk 19	Bereidingen van graan, van meel, van zetmeel of van melk; gebak	<p>Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post, met uitzondering van die van het product, waarbij:</p> <ul style="list-style-type: none"> — het gewicht van de materialen van de hoofdstukken 2, 3 en 16 niet hoger is dan 20 % van het gewicht van het eindproduct, en — het gewicht van de materialen van de posten 1006 en 1101 tot en met 1108 niet hoger is dan 20 % van het gewicht van het eindproduct, en — het afzonderlijke gewicht van de gebruikte suiker⁽⁸⁾ en materialen van hoofdstuk 4 niet hoger is dan 20 % van het gewicht van het eindproduct, en — het gewicht van de gebruikte suiker⁽⁹⁾ en materialen van hoofdstuk 4 tezamen genomen niet hoger is dan 40 % van het gewicht van het eindproduct

GS-post	Omschrijving van het product	Oorsprongverlenende be- of verwerkingen
ex 1901 20 ex 1901 90 ex 1902 19 ex 1902 20 ex 1902 30 ex 1905 90	<ul style="list-style-type: none"> — Mengsels en deeg van meel, gort, griesmeel, zetmeel of moutextract (Roti Paratha (印度拉餅或甩甩餅), bal van kleeffrijst (汤圆)) — Moutextract; bereidingen voor menselijke consumptie van meel, gort, griesmeel, zetmeel of moutextract (Protomalt / Milo) — Gebak (Lenterolletjes vegetarisch en met kip (春卷) en deeg voor lenterolletjes (春卷皮), al dan niet gekookt — groentesamosa (萨莫萨三角饺) – al dan niet voorgekookt — samosadeeg (萨莫萨三角饺皮) – al dan niet voorgekookt — oosterse deegvellen (水饺皮) voor Gyoza- (云吞皮) en voor Wonton-deeg (云吞皮), al dan niet gekookt; deegvellen voor pekingeend, al dan niet voorgekookt (烤鸭皮) — Deegwaren, gekookt of anderszins bereid (instantnoedels/ramen, niet-gebakken noedels, roergebakken noedels uit een pakje (快熟面 / 拉面)) — Ongekookte deegwaren, niet gevuld of anderszins bereid, geen eieren bevattend (rijstnoedels (肠粉)) (instanrijstnoedels (快熟河粉)) — deegwaren, gevuld met vlees of andere zelfstandigheden, al dan niet gekookt of anderszins bereid — custardbrood (奶皇包); lotusbroodje, yambroodje, broodje met vulling van adukibonen — oosters brood met pandan, in pure vorm, met chocolade (馒头) 	<p>Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post, met uitzondering van die van het product, waarbij</p> <ul style="list-style-type: none"> — het gewicht van de materialen van de hoofdstukken 2, 3 en 16 niet hoger is dan 20 % van het gewicht van het eindproduct, en — het gewicht van de materialen van de posten 1006 en 1101 tot en met 1108 niet hoger is dan 40 % van het gewicht van het eindproduct, en — het afzonderlijke gewicht van de gebruikte suiker en materialen van hoofdstuk 4 niet hoger is dan 40 % van het gewicht van het eindproduct, en — het gewicht van de gebruikte suiker en materialen van hoofdstuk 4 tezamen genomen niet hoger is dan 70 % van het gewicht van het eindproduct
ex Hoofdstuk 20	Bereidingen van groenten, van vruchten en van andere plantendelen; met uitzondering van:	Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post, waarbij het gewicht van de gebruikte suiker ⁽¹⁰⁾ niet hoger is dan 20 % van het gewicht van het eindproduct
2002 en 2003	Tomaten, paddenstoelen en truffels, op andere wijze bereid of verduurzaamd dan in azijn of azijnzuur	Vervaardiging waarbij alle gebruikte materialen van de hoofdstukken 7 en 8 volledig zijn verkregen

GS-post	Omschrijving van het product	Oorsprongverlenende be- of verwerkingen
ex Hoofdstuk 21	Diverse producten voor menselijke consumptie; met uitzondering van:	<p>Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post, met uitzondering van die van het product, waarbij</p> <ul style="list-style-type: none"> — het afzonderlijke gewicht van de gebruikte suiker ⁽¹¹⁾ en materialen van hoofdstuk 4 niet hoger is dan 20 % van het gewicht van het eindproduct, en — het gewicht van de gebruikte suiker ⁽¹²⁾ en materialen van hoofdstuk 4 tezamen genomen niet hoger is dan 40 % van het gewicht van het eindproduct
ex 2101 11 ex 2101 12 ex 2101 20 ex 2103 10 ex 2103 90 ex 2104 10 ex 2106 90	<ul style="list-style-type: none"> — extracten, essences en concentraten, van koffie — preparaten op basis van extracten, essences of concentraten van koffie of op basis van koffie — extracten, essences en concentraten, van thee of van maté, en preparaten op basis van deze producten of op basis van thee of van maté — sojasaus — Bereidingen voor sauzen en bereide sauzen; samengestelde kruidenrijen en dergelijke producten (met uitzondering van sojasaus, tomatenketchup en andere tomatensauzen, mosterd, en mosterdmeel) — garnalen-chilipasta; — gepaneerde taro (滚面包层的芋) — soepen met steranijs, kurkuma, peper, komijn, kruidnagel, kaneel, chili, korianderzaad en andere specerijen 	<p>Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post, met uitzondering van die van het product, waarbij:</p> <ul style="list-style-type: none"> — het afzonderlijke gewicht van de gebruikte suiker en materialen van hoofdstuk 4 niet hoger is dan 40 % van het gewicht van het eindproduct, en — het gewicht van de gebruikte suiker en materialen van hoofdstuk 4 tezamen genomen niet hoger is dan 60 % van het gewicht van het eindproduct
Hoofdstuk 22	Dranken, alcoholhoudende vloeistoffen en azijn	<p>Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post, met uitzondering van die van het product en van de posten 2207 en 2208, waarbij:</p> <ul style="list-style-type: none"> — alle gebruikte materialen van de postonderverdelingen 0806 10, 2009 61 en 2009 69 geheel en al zijn verkregen, en

GS-post	Omschrijving van het product	Oorsprongverlenende be- of verwerkingen
		<ul style="list-style-type: none"> — het afzonderlijke gewicht van de gebruikte suiker ⁽¹³⁾ en materialen van hoofdstuk 4 niet hoger is dan 20 % van het gewicht van het eindproduct, en — het gewicht van de gebruikte suiker ⁽¹⁴⁾ en materialen van hoofdstuk 4 tezamen genomen niet hoger is dan 40 % van het gewicht van het eindproduct
ex Hoofdstuk 23	Resten en afval van de voedselindustrie; bereid voedsel voor dieren; met uitzondering van:	Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post, met uitzondering van die van het product
ex 2303	Afval van zetmeelfabrieken	Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post, met uitzondering van materialen van dezelfde post als het product, waarbij het gewicht van de gebruikte materialen van hoofdstuk 10 niet hoger is dan 20 % van het gewicht van het eindproduct
2309	Bereidingen van de soort gebruikt voor het voeren van dieren	<p>Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post, met uitzondering van die van het product, waarbij:</p> <ul style="list-style-type: none"> — alle gebruikte materialen van hoofdstukken 2 en 3 geheel en al zijn verkregen, en — het gewicht van de materialen van de hoofdstukken 10 en 11 en van posten 2302 en 2303 niet hoger is dan 20 % van het gewicht van het eindproduct, en — het afzonderlijke gewicht van de gebruikte suiker ⁽¹⁵⁾ en materialen van hoofdstuk 4 niet hoger is dan 20 % van het gewicht van het eindproduct, en — het gewicht van de gebruikte suiker en materialen van hoofdstuk 4 tezamen genomen niet hoger is dan 40 % van het gewicht van het eindproduct
ex Hoofdstuk 24	Tabak en tot verbruik bereide tabakssurrogaten; met uitzondering van:	Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post, waarbij het gewicht van de gebruikte materialen van hoofdstuk 24 niet hoger is dan 30 % van het totale gewicht van de gebruikte materialen van hoofdstuk 24
2401	Ruwe en niet tot verbruik bereide tabak; afvallen van tabak	Alle ruwe en niet tot verbruik bereide tabak en afvallen van tabel van hoofdstuk 24 zijn geheel en al verkregen

GS-post	Omschrijving van het product	Oorsprongverlenende be- of verwerkingen
ex 2402	Sigaretten, van tabak of van tabaksurrogaten	Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post, met uitzondering van die van het product en van rooktabak van postonderverdeling 2403 10, waarbij ten minste tien gewichtspercenten van alle gebruikte materialen van hoofdstuk 24 geheel en al verkregen ruwe of niet tot verbruik bereide tabak of afvallen van tabak van post 2401 betreffen
ex Hoofdstuk 25	Zout; zwavel; aarde en steen; gips, kalk en cement; met uitzondering van:	Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post, met uitzondering van die van het product of Vervaardiging waarbij de waarde van alle gebruikte materialen niet hoger is dan 40 % van de prijs af fabriek van het product
ex 2519	Natuurlijk magnesiumcarbonaat (magnesiet), fijngemaakt, in hermetisch gesloten recipiënten, en magnesiumoxide, ook indien zuiver, ander dan gesmolten magnesia of doodgebrande magnesia (gesinterd)	Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post, met uitzondering van die van het product. Wel mag natuurlijk magnesiumcarbonaat (magnesiet) worden gebruikt
Hoofdstuk 26	Ertsen, slakken en assen	Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post, met uitzondering van die van het product
ex Hoofdstuk 27	Minerale brandstoffen, aardolie en distillatieproducten daarvan; bitumineuze stoffen; minerale was, met uitzondering van:	Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post, met uitzondering van die van het product of Vervaardiging waarbij de waarde van alle gebruikte materialen niet hoger is dan 60 % van de prijs af fabriek van het product
ex 2707	Olie waarin het gewicht van de aromatische bestanddelen dat van de niet-aromatische bestanddelen overtreft, zijnde soortgelijke olie als minerale olie verkregen bij het distilleren van hogetemperatuursteenkoolteer, die voor meer dan 65 % van hun volume overdistilleren bij een temperatuur van 250 °C of lager (mengsels van benzine en benzol daaronder begrepen), bestemd om te worden gebruikt als motorbrandstof of als andere brandstof	Raffinage en/of een of meer aangewezen behandelingen ⁽¹⁶⁾ , of andere behandelingen waarbij alle gebruikte materialen zijn ingedeeld onder een andere post dan het product. Materialen van dezelfde post als het product mogen evenwel worden gebruikt tot een totale waarde van 50 % van de prijs af fabriek van het product

GS-post	Omschrijving van het product	Oorsprongverlenende be- of verwerkingen
2710	Aardolie en olie uit bitumineuze mineralen, andere dan ruwe; preparaten die 70 of meer gewichtspercenten aardolie of olie uit bitumineuze mineralen bevatten en waarvan het karakter door deze olie wordt bepaald; afvalolie	Raffinage en/of een of meer aangewezen behandelingen ⁽¹⁷⁾ , of andere behandelingen waarbij alle gebruikte materialen zijn ingedeeld onder een andere post dan het product. Materialen van dezelfde post als het product mogen evenwel worden gebruikt tot een totale waarde van 50 % van de prijs af fabriek van het product
2711	Aardgas en andere gasvormige koolwaterstoffen	Raffinage en/of een of meer aangewezen behandelingen ⁽¹⁸⁾ , of andere behandelingen waarbij alle gebruikte materialen zijn ingedeeld onder een andere post dan het product. Materialen van dezelfde post als het product mogen evenwel worden gebruikt tot een totale waarde van 50 % van de prijs af fabriek van het product
2712	Vaseline; paraffine, microkristallijne was uit aardolie, "slack wax", ozokeriet, montaanwas, turfwas, andere minerale was en soortgelijke door synthese of op andere wijze verkregen producten, ook indien gekleurd	Raffinage en/of een of meer aangewezen behandelingen ⁽¹⁹⁾ , of andere behandelingen waarbij alle gebruikte materialen zijn ingedeeld onder een andere post dan het product. Materialen van dezelfde post als het product mogen evenwel worden gebruikt tot een totale waarde van 50 % van de prijs af fabriek van het product.
2713	Petroleumcokes, petroleumbitumen en andere residuen van aardolie of van olie uit bitumineuze materialen	Raffinage en/of een of meer aangewezen behandelingen ⁽²⁰⁾ , of andere behandelingen waarbij alle gebruikte materialen zijn ingedeeld onder een andere post dan het product. Materialen van dezelfde post als het product mogen evenwel worden gebruikt tot een totale waarde van 50 % van de prijs af fabriek van het product

GS-post	Omschrijving van het product	Oorsprongverlenende be- of verwerkingen
Hoofdstuk 28	Anorganische chemische producten; anorganische of organische verbindingen van edele metalen, van radioactieve elementen, van zeldzame aardmetalen en van isotopen met uitzondering van:	<p>Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post, met uitzondering van die van het product. Materialen van dezelfde post als het product mogen evenwel worden gebruikt tot een totale waarde van 20 % van de prijs af fabriek van het product</p> <p>of</p> <p>Vervaardiging waarbij de waarde van alle gebruikte materialen niet hoger is dan 40 % van de prijs af fabriek van het product</p>
ex Hoofdstuk 29	Organische chemische producten; met uitzondering van:	<p>Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post, met uitzondering van die van het product. Materialen van dezelfde post als het product mogen evenwel worden gebruikt tot een totale waarde van 20 % van de prijs af fabriek van het product</p> <p>of</p> <p>Vervaardiging waarbij de waarde van alle gebruikte materialen niet hoger is dan 40 % van de prijs af fabriek van het product</p>
ex 2905	Metaalcoholaten van alcohol bedoeld bij deze post en van ethanol; met uitzondering van:	<p>Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post, met inbegrip van andere materialen van post 2905. Metaalcoholaten van deze post mogen evenwel slechts worden gebruikt tot een totale waarde van ten hoogste 20 % van de prijs af fabriek van het product.</p> <p>of</p> <p>Vervaardiging waarbij de waarde van alle gebruikte materialen niet hoger is dan 40 % van de prijs af fabriek van het product</p>
2905 43; 2905 44; 2905 45	Mannitol; D-glucitol (sorbitol); glycerol	<p>Vervaardiging uit materialen van om het even welke postonderverdeling, met uitzondering van die van dezelfde postonderverdeling als het product Materialen van dezelfde postonderverdeling als het product mogen evenwel worden gebruikt, mits de totale waarde ervan niet hoger is dan 20 % van de prijs af fabriek van het product</p> <p>of</p> <p>Vervaardiging waarbij de waarde van alle gebruikte materialen niet hoger is dan 40 % van de prijs af fabriek van het product</p>

GS-post	Omschrijving van het product	Oorsprongverlenende be- of verwerkingen
2906, 2909, 2910, 2912-2918, 2920, 2924, 2931, 2933, 2934, 2942		<p>Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post, met uitzondering van die van het product. Materialen van dezelfde post als het product mogen evenwel worden gebruikt tot een totale waarde van 20 % van de prijs af fabriek van het product</p> <p>of</p> <p>Vervaardiging waarbij de waarde van alle gebruikte materialen niet hoger is dan 50 % van de prijs af fabriek van het product</p>
Hoofdstuk 30	Farmaceutische producten	Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post.
Hoofdstuk 31	Meststoffen	<p>Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post, met uitzondering van die van het product. Materialen van dezelfde post als het product mogen evenwel worden gebruikt tot een totale waarde van 20 % van de prijs af fabriek van het product</p> <p>of</p> <p>Vervaardiging waarbij de waarde van alle gebruikte materialen niet hoger is dan 40 % van de prijs af fabriek van het product</p>
Hoofdstuk 32	Looi- en verextracten; looizuur (tannine) en derivaten daarvan; pigmenten en andere kleur- en verfstoffen; verf en vernis; mastiek; inkt	<p>Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post, met uitzondering van die van het product. Materialen van dezelfde post als het product mogen evenwel worden gebruikt tot een totale waarde van 20 % van de prijs af fabriek van het product</p> <p>of</p> <p>Vervaardiging waarbij de waarde van alle gebruikte materialen niet hoger is dan 50 % van de prijs af fabriek van het product</p>
Hoofdstuk 33	Etherische oliën en harsaroma's; parfumerieën, toiletartikelen en cosmetische producten; met uitzondering van:	<p>Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post, met uitzondering van die van het product. Materialen van dezelfde post als het product mogen evenwel worden gebruikt tot een totale waarde van 20 % van de prijs af fabriek van het product</p> <p>of</p> <p>Vervaardiging waarbij de waarde van alle gebruikte materialen niet hoger is dan 50 % van de prijs af fabriek van het product</p>

GS-post	Omschrijving van het product	Oorsprongverlenende be- of verwerkingen
ex Hoofdstuk 34	Zeep, organische tensioactieve producten; wasmiddelen, smeermiddelen, kunstwas, bereide was, poets- en onderhoudsmiddelen, kaarsen en dergelijke artikelen, modelleerpasta's, tandtechnische waspreparaten en tandtechnische preparaten op basis van gebrand gips, met uitzondering van:	<p>Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post, met uitzondering van die van het product. Materialen van dezelfde post als het product mogen evenwel worden gebruikt tot een totale waarde van 20 % van de prijs af fabriek van het product</p> <p>of</p> <p>Vervaardiging waarbij de waarde van alle gebruikte materialen niet hoger is dan 50 % van de prijs af fabriek van het product</p>
ex 3404	<p>Kunstwas en bereide was:</p> <p>— op basis van paraffine, van was uit aardolie of uit bitumineuze mineralen, uit "slack wax" of uit "scale wax"</p>	Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post
Hoofdstuk 35	Eiwitstoffen; gewijzigd zetmeel; lijm; enzymen	Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post, met uitzondering van materialen van dezelfde post als het product, waarbij de waarde van alle gebruikte materialen niet hoger is 50 % van de prijs af fabriek van het product
Hoofdstuk 36	Kruit en springstoffen; pyrotechnische artikelen; lucifers; vonkende legeringen; ontvlambare stoffen	<p>Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post, met uitzondering van die van het product. Materialen van dezelfde post als het product mogen evenwel worden gebruikt tot een totale waarde van 20 % van de prijs af fabriek van het product</p> <p>of</p> <p>Vervaardiging waarbij de waarde van alle gebruikte materialen niet hoger is dan 40 % van de prijs af fabriek van het product</p>
Hoofdstuk 37	Producten voor fotografie en cinematografie	<p>Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post, met uitzondering van die van het product. Materialen van dezelfde post als het product mogen evenwel worden gebruikt tot een totale waarde van 20 % van de prijs af fabriek van het product</p> <p>of</p> <p>Vervaardiging waarbij de waarde van alle gebruikte materialen niet hoger is dan 40 % van de prijs af fabriek van het product</p>

GS-post	Omschrijving van het product	Oorsprongverlenende be- of verwerkingen
ex Hoofdstuk 38	Diverse producten van de chemische industrie; met uitzondering van:	<p>Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post, met uitzondering van die van het product. Materialen van dezelfde post als het product mogen evenwel worden gebruikt tot een totale waarde van 20 % van de prijs af fabriek van het product</p> <p>of</p> <p>Vervaardiging waarbij de waarde van alle gebruikte materialen niet hoger is dan 40 % van de prijs af fabriek van het product</p>
3823	Industriële eenwaardige vetzuren; bij raffinage verkregen acid-oils; industriële vetalcoholen	<p>Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post, met inbegrip van andere materialen van post 3823</p> <p>of</p> <p>Vervaardiging waarbij de waarde van alle gebruikte materialen niet hoger is dan 40 % van de prijs af fabriek van het product</p>
3824 60	Sorbitol andere dan die bedoeld bij onderverdeling 2905 44	<p>Vervaardiging uit materialen van om het even welke postonderverdeling, met uitzondering van materialen van dezelfde postonderverdeling als het product en van postonderverdeling 2905 44. Materialen van dezelfde postonderverdeling als het product mogen evenwel worden gebruikt, mits de totale waarde ervan niet hoger is dan 20 % van de prijs af fabriek van het product</p> <p>of</p> <p>Vervaardiging waarbij de waarde van alle gebruikte materialen niet hoger is dan 40 % van de prijs af fabriek van het product</p>
ex Hoofdstuk 39	Kunststof en werken daarvan; met uitzondering van:	<p>Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post, met uitzondering van die van het product. Materialen van dezelfde post als het product mogen evenwel worden gebruikt tot een totale waarde van 20 % van de prijs af fabriek van het product</p> <p>of</p> <p>Vervaardiging waarbij de waarde van alle gebruikte materialen niet hoger is dan 40 % van de prijs af fabriek van het product</p>

GS-post	Omschrijving van het product	Oorsprongverlenende be- of verwerkingen
3903, 3905, 3906		<p>Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post, met uitzondering van die van het product. Materialen van dezelfde post als het product mogen evenwel worden gebruikt tot een totale waarde van 20 % van de prijs af fabriek van het product</p> <p>of</p> <p>Vervaardiging waarbij de waarde van alle gebruikte materialen niet hoger is dan 50 % van de prijs af fabriek van het product</p>
ex 3907	— Copolymeren van polycarbonaat en acrylonitril-butadieen-styreencopolymer (ABS)	<p>Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post, met uitzondering van die van het product. Materialen van dezelfde post als het product mogen evenwel worden gebruikt tot een totale waarde van 50 % van de prijs af fabriek van het product ⁽²¹⁾</p> <p>of</p> <p>Vervaardiging waarbij de waarde van alle gebruikte materialen niet hoger is dan 50 % van de prijs af fabriek van het product</p>
	— Polyester	<p>Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post, met uitzondering van die van het product</p> <p>of</p> <p>Vervaardiging uit polycarbonaat van tetrabroom(bisfenol A)</p> <p>of</p> <p>Vervaardiging waarbij de waarde van alle gebruikte materialen niet hoger is dan 50 % van de prijs af fabriek van het product</p>
3908, 3909, 3913, 3915-3917, 3920, 3921, 3922, 3924, 3925, 3926		<p>Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post, met uitzondering van die van het product. Materialen van dezelfde post als het product mogen evenwel worden gebruikt tot een totale waarde van 20 % van de prijs af fabriek van het product</p> <p>of</p> <p>Vervaardiging waarbij de waarde van alle gebruikte materialen niet hoger is dan 50 % van de prijs af fabriek van het product</p>

GS-post	Omschrijving van het product	Oorsprongverlenende be- of verwerkingen
ex Hoofdstuk 40	Rubber en werken daarvan; met uitzondering van:	<p>Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post, met uitzondering van die van het product</p> <p>of</p> <p>Vervaardiging waarbij de waarde van alle gebruikte materialen niet hoger is dan 40 % van de prijs af fabriek van het product</p>
4002.99	Andere synthetische rubber en uit olie vervaardigde factis, in primaire vormen of in platen, vellen of strippen; mengsels van producten bedoeld bij post 4001 met producten bedoeld bij deze post, in primaire vormen of in platen, vellen of strippen	<p>Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post, met uitzondering van die van het product</p> <p>of</p> <p>Vervaardiging waarbij de waarde van alle gebruikte materialen niet hoger is dan 60 % van de prijs af fabriek van het product</p>
4010	Drijfriemen, drijfsnaren en transportbanden	<p>Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post, met uitzondering van die van het product</p> <p>of</p> <p>Vervaardiging waarbij de waarde van alle gebruikte materialen niet hoger is dan 50 % van de prijs af fabriek van het product</p>
4012	Gebruikte of van een nieuw loopvlak voorziene luchtbanden van rubber; massieve of halfmassieve banden, loopvlakken voor banden en velglinten, van rubber:	
	— Luchtbanden en massieve of halfmassieve banden, van rubber, voorzien van een nieuw loopvlak	Van een nieuw loopvlak voorzien van gebruikte banden
	— Andere	<p>Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post, met uitzondering van de posten 4011 en 4012</p> <p>of</p> <p>Vervaardiging waarbij de waarde van alle gebruikte materialen niet hoger is dan 70 % van de prijs af fabriek van het product</p>

GS-post	Omschrijving van het product	Oorsprongverlenende be- of verwerkingen
ex Hoofdstuk 41	Huiden en vellen (andere dan pelterijen), alsmede leder; met uitzondering van:	Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post, met uitzondering van die van het product
4101 tot en met 4103	Huiden en vellen van runderen (buffels daaronder begrepen), van paarden of van paardachtigen, ongelooïd (vers, gezouten, gedroogd, gekalkt, gepekeld ("pickled") of anderszins geconserveerd, doch niet gelooïd, niet tot perkament verwerkt of verder bewerkt), ook indien onthaard of gesplit; huiden en vellen van schapen, ongelooïd (vers, gezouten, gedroogd, gekalkt, gepekeld ("pickled") of anderszins geconserveerd, doch niet gelooïd, niet tot perkament verwerkt of verder bewerkt), ook indien onthaard of gesplit, andere dan die bij aantekening 1, onder c), op hoofdstuk 41 zijn uitgezonderd; andere huiden en vellen, ongelooïd (vers, gezouten, gedroogd, gekalkt, gepekeld ("pickled") of anderszins geconserveerd, doch niet gelooïd, niet tot perkament verwerkt of verder bewerkt), ook indien onthaard of gesplit, andere dan die bij aantekening 1, onder b) en c), op hoofdstuk 41 zijn uitgezonderd	Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post
4104 t/m 4106	Gelooide onthaarde huiden en vellen en niet-afgewerkt leder ("crust"), ook indien gesplit, maar niet verder bewerkt	Opnieuw looien van gelooide of voorgelooide huiden en vellen van postonderverdelingen 4104 11, 4104 19, 4105 10, 4106 21, 4106 31 of 4106 91, of Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post, met uitzondering van die van het product
4107, 4112, 4113	Verder bewerkt leder, na looien of drogen	Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post, met uitzondering van die van het product. Materialen van de postonderverdelingen 4104 41, 4104 49, 4105 30, 4106 22, 4106 32 en 4106 92 mogen evenwel slechts worden gebruikt indien de gelooide of gedroogde huiden of de vellen in droge staat opnieuw worden gelooïd
Hoofdstuk 42	Lederwaren; zadel- en tuigmakerswerk; reisartikelen, handtassen en dergelijke bergingsmiddelen; werken van darmen	Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post, met uitzondering van die van het product. of Vervaardiging waarbij de waarde van alle gebruikte materialen niet hoger is dan 50 % van de prijs af fabriek van het product.

GS-post	Omschrijving van het product	Oorsprongverlenende be- of verwerkingen
ex Hoofdstuk 43	Pelterijen en bontwerk; namaakbont; met uitzondering van:	<p>Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post, met uitzondering van die van het product.</p> <p>of</p> <p>Vervaardiging waarbij de waarde van alle gebruikte materialen niet hoger is dan 70 % van de prijs af fabriek van het product</p>
4301	Pelterijen (koppen, staarten, poten en andere delen, geschikt voor bontwerk, daaronder begrepen), niet gelooïd noch anderszins bereid, andere dan de ongelooïde huiden en vellen bedoeld bij de posten 4101, 4102 en 4103	Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post
ex 4302	Pelterijen, gelooïd of anderszins bereid, samengevoegd:	
	— Banen, zakken, vierkanten, kruisen en dergelijke vormen	Bleken of verven, naast snijden en samenvoegen van niet-samengevoegde gelooïde of anderszins bereide pelterijen
	— Andere	Vervaardiging uit niet-samengevoegde gelooïde of anderszins bereide pelterijen
4303	Kleding, kledingtoebehoren en andere artikelen, van bont	Vervaardiging uit niet-samengevoegde, gelooïde of anderszins bereide pelterijen van post 4302
ex Hoofdstuk 44	Hout en houtwaren; houtskool; met uitzondering van:	<p>Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post, met uitzondering van die van het product</p> <p>of</p> <p>Vervaardiging waarbij de waarde van alle gebruikte materialen niet hoger is dan 50 % van de prijs af fabriek van het product</p>
ex 4407	Hout, overlans gezaagd of afgestoken, dan wel gesneden of geschild, met een dikte van meer dan 6 mm, geschaafd, geschuurd of in de lengte verbonden	Schaven, schuren of in de lengte verbinden
ex 4408	Fineerplaten (die verkregen door het snijden van gelaagd hout daaronder begrepen) en platen voor de vervaardiging van triplex- en multiplexhout, met een dikte van niet meer dan 6 mm, met verbinding aan de randen, alsmede ander hout, overlans gezaagd, dan wel gesneden of geschild, met een dikte van niet meer dan 6 mm, geschaafd, geschuurd of in de lengte verbonden	Aanbrengen van een verbinding aan de randen, schaven, schuren of aanbrengen van een eindverbinding

GS-post	Omschrijving van het product	Oorsprongverlenende be- of verwerkingen
ex 4410 t/m ex 4413	Staaflijst, met inbegrip van plinten en ander lijstwerk	In profiel frezen of vormen
ex 4415	Pakkisten, kratten, trommels en dergelijke verpakkingsmiddelen, van hout	Vervaardiging uit niet op maat gezaagde planken of platen
ex 4418	— Schrijn- en timmerwerk voor bouwwerken, van hout	Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post, met uitzondering van die van het product. Wel mogen panelen met cellenstructuur en dakspanen ("shingles" en shakes") worden gebruikt
	— Staaflijst	In profiel frezen of vormen
ex 4421	Hout geschikt gemaakt voor de vervaardiging van lucifers; houten schoenpinnen	Vervaardiging uit hout van om het even welke post, met uitzondering van houtdraad van post 4409
ex Hoofdstuk 45	Kurk en kurkwaren; met uitzondering van:	Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post, met uitzondering van die van het product of Vervaardiging waarbij de waarde van alle gebruikte materialen niet hoger is dan 50 % van de prijs af fabriek van het product
4503	Werken van natuurkurk	Vervaardiging uit natuurkurk van post 4501
Hoofdstuk 46	Vlechtwerk en mandenmakerswerk	Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post, met uitzondering van die van het product of Vervaardiging waarbij de waarde van alle gebruikte materialen niet hoger is dan 50 % van de prijs af fabriek van het product
Hoofdstuk 47	Houtpulp en pulp van andere cellulosehoudende vezelstoffen; papier en karton voor het terugwinnen (resten en afval)	Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post, met uitzondering van die van het product of Vervaardiging waarbij de waarde van alle gebruikte materialen niet hoger is dan 50 % van de prijs af fabriek van het product

GS-post	Omschrijving van het product	Oorsprongverlenende be- of verwerkingen
Hoofdstuk 48	Papier en karton; cellulose-, papier- en kartonwaren;	<p>Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post, met uitzondering van die van het product</p> <p>of</p> <p>Vervaardiging waarbij de waarde van alle gebruikte materialen niet hoger is dan 50 % van de prijs af fabriek van het product</p>
Hoofdstuk 49	Artikelen van de uitgeverij, van de pers of van een andere grafische industrie; geschreven of getypte teksten en plannen	<p>Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post, met uitzondering van die van het product</p> <p>of</p> <p>Vervaardiging waarbij de waarde van alle gebruikte materialen niet hoger is dan 50 % van de prijs af fabriek van het product</p>
ex Hoofdstuk 50	Zijde; met uitzondering van:	Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post, met uitzondering van die van het product
ex 5003	Afval van zijde (cocons ongeschikt om te worden afgehaspeld, afval van garen en rafelingen daaronder begrepen), geeraard of gekamd	Kaarden of kammen van afval van zijde
5004 t/m ex 5006	Garens van zijde of van afval van zijde	Spinnen van natuurlijke vezels of extrusie van synthetische of kunstmatige vezels samen met spinnen of twijnen ⁽²²⁾
5007	<p>Weefsels van zijde of van afval van zijde:</p> <ul style="list-style-type: none"> — voorzien van rubberdraad — andere 	<p>Spinnen van natuurlijke en/of kunstmatige stapelvezels of extrusie van kunstmatig filamentgaren of twijnen, in alle gevallen samen met weven</p> <p>of</p> <p>Weven samen met verven</p> <p>of</p> <p>Verven van het garen samen met weven</p> <p>of</p> <p>Bedrukken samen met ten minste twee bewerkingen van voorbereiding of afwerking (zoals wassen, bleken, merceriseren, thermofixeren, ruwen, kalanderen, krimpvrij maken, permanente finish, decatiseren, impregneren, herstellen en noppen), mits de waarde van de gebruikte niet-bedrukte weefsels niet hoger is dan 47,5 % van de prijs af fabriek van het product ⁽²³⁾</p>

GS-post	Omschrijving van het product	Oorsprongverlenende be- of verwerkingen
ex Hoofdstuk 51	Wol, fijn haar en grof haar; garens en weefsels van paardenhaar (crin); met uitzondering van:	Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post, met uitzondering van die van het product
5106 t/m 5110	Garens van wol, van fijn haar, van grof haar of van paardenhaar (crin)	Spinnen van natuurlijke vezels of extrusie van synthetische of kunstmatige vezels samen met spinnen
5111 t/m 5113	Weefsels van wol, van fijn haar, van grof haar of van paardenhaar (crin): — voorzien van rubberdraad — andere	Spinnen van natuurlijke en/of synthetische of kunstmatige stapelvezels of extrusie van synthetisch of kunstmatig filamentgaren, in beide gevallen samen met weven of Weven samen met verven of Verven van het garen samen met weven of Bedrukken samen met ten minste twee bewerkingen van voorbereiding of afwerking (zoals wassen, bleken, merceriseren, thermofixeren, ruwen, kalanderen, krimpvrij maken, permanente finish, decatiseren, impregneren, herstellen en noppen), mits de waarde van de gebruikte niet-bedrukte weefsels niet hoger is dan 47,5 % van de prijs af fabriek van het product ⁽²⁴⁾
ex Hoofdstuk 52	Katoen; met uitzondering van:	Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post, met uitzondering van die van het product
5204 t/m 5207	Garens van katoen	Spinnen van natuurlijke vezels of extrusie van synthetische of kunstmatige vezels samen met spinnen

GS-post	Omschrijving van het product	Oorsprongverlenende be- of verwerkingen
5208 t/m 5212	Weefsels van katoen: — voorzien van rubberdraad — andere	Spinnen van natuurlijke en/of synthetische of kunstmatige stapelvezels of extrusie van synthetisch of kunstmatig filamentgaren, in beide gevallen samen met weven of Weven samen met verven of het aanbrengen van een deklaag of Verven van het garen samen met weven of Bedrukken samen met ten minste twee bewerkingen van voorbereiding of afwerking (zoals wassen, bleken, merceriseren, thermofixeren, ruwen, kalanderen, krimpvrij maken, permanente finish, decatiseren, impregneren, herstellen en noppen), mits de waarde van de gebruikte niet-bedrukte weefsels niet hoger is dan 47,5 % van de prijs af fabriek van het product ⁽²⁵⁾
ex Hoofdstuk 53	Andere plantaardige textielvezels; papiergarens en weefsels daarvan; met uitzondering van:	Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post, met uitzondering van die van het product
5306 t/m 5308	Garens van andere plantaardige textielvezels; papiergarens	Spinnen van natuurlijke vezels of extrusie van synthetische of kunstmatige vezels samen met spinnen
5309 t/m 5311	Weefsels van andere plantaardige textielvezels; weefsels van papiergarens: — voorzien van rubberdraad — andere	Spinnen van natuurlijke en/of synthetische of kunstmatige stapelvezels of extrusie van synthetisch of kunstmatig filamentgaren, in beide gevallen samen met weven of Weven samen met verven of het aanbrengen van een deklaag of Verven van het garen samen met weven of Bedrukken samen met ten minste twee bewerkingen van voorbereiding of afwerking (zoals wassen, bleken, merceriseren, thermofixeren, ruwen, kalanderen, krimpvrij maken, permanente finish, decatiseren, impregneren, herstellen en noppen), mits de waarde van de gebruikte niet-bedrukte weefsels niet hoger is dan 47,5 % van de prijs af fabriek van het product ⁽²⁶⁾

GS-post	Omschrijving van het product	Oorsprongverlenende be- of verwerkingen
5401 t/m 5406	Monofilamenten en garens, van synthetische of kunstmatige filamenten	<p>Extrusie van synthetische of kunstmatige vezels samen met spinnen</p> <p>of</p> <p>Spinnen van natuurlijke vezels</p>
5407 en 5408	<p>Weefsels van synthetische of kunstmatige filamentgarens:</p> <p>— voorzien van rubberdraad</p> <p>— andere</p>	<p>Spinnen van natuurlijke en/of synthetische of kunstmatige stapelvezels of extrusie van synthetisch of kunstmatig filamentgaren, in beide gevallen samen met weven</p> <p>of</p> <p>Weven samen met verven of het aanbrengen van een deklaag</p> <p>of</p> <p>Twijnen of texturiseren, samen met weven, mits de waarde van de gebruikte niet-getwijnde, niet-getexturiseerde garens niet hoger is dan 47,5 % van de prijs af fabriek van het product</p> <p>of</p> <p>Bedrukken samen met ten minste twee bewerkingen van voorbereiding of afwerking (zoals wassen, bleken, merceriseren, thermofixeren, ruwen, kalanderen, krimpvrij maken, permanente finish, decatiseren, impregneren, herstellen en noppen), mits de waarde van de gebruikte niet-bedrukte weefsels niet hoger is dan 47,5 % van de prijs af fabriek van het product ⁽²⁷⁾</p>
5501 t/m 5507	Synthetische of kunstmatige stapelvezels	Extrusie van synthetische of kunstmatige vezels samen met spinnen

GS-post	Omschrijving van het product	Oorsprongverlenende be- of verwerkingen
5508 t/m 5511	Garens van synthetische of kunstmatige stapelvezels	Spinnen van natuurlijke vezels of extrusie van synthetische of kunstmatige vezels samen met spinnen
5512 t/m 5516	Weefsels van synthetische of kunstmatige stapelvezels: — voorzien van rubberdraad — andere	Spinnen van natuurlijke en/of synthetische of kunstmatige stapelvezels of extrusie van synthetisch of kunstmatig filamentgaren, in beide gevallen samen met weven of Weven samen met verven of het aanbrengen van een deklaag of Verven van het garen samen met weven of Bedrukken samen met ten minste twee bewerkingen van voorbereiding of afwerking (zoals wassen, bleken, merceriseren, thermofixeren, ruwen, kalanderen, krimpvrij maken, permanente finish, decatiseren, impregneren, herstellen en noppen), mits de waarde van de gebruikte niet-bedrukte weefsels niet hoger is dan 47,5 % van de prijs af fabriek van het product ⁽²⁸⁾
ex Hoofdstuk 56	Watten, vilt en gebonden textielvlies; speciale garens; bindgaren, touw en kabel, alsmede werken daarvan; met uitzondering van:	Extrusie van synthetische of kunstmatige vezels samen met spinnen, of spinnen van natuurlijke vezels of Aanbrengen van een flockprint samen met verven of bedrukken ⁽²⁹⁾

GS-post	Omschrijving van het product	Oorsprongverlenende be- of verwerkingen
5602	<p>Vilt, ook indien geïmpregneerd, bekleed, bedekt of met inlagen:</p> <p>— naaldgetouwvilt</p> <p>— andere</p>	<p>Extrusie van synthetische of kunstmatige vezels samen met weefselvorming,</p> <p>Maar:</p> <p>— filamentgarens van polypropyleen bedoeld bij post 5402,</p> <p>— stapelvezels van polypropyleen, bedoeld bij post 5503 of 5506, of</p> <p>— kabel van filamenten van polypropyleen, bedoeld bij post 5501,</p> <p>waarvan de titer van elk filament of elke vezel minder dan 9 decitex bedraagt, kunnen worden gebruikt, mits de totale waarde ervan niet hoger is dan 40 % van de prijs af fabriek van het product</p> <p>of</p> <p>Alleen weefselvorming in geval van vilt dat uit natuurlijke vezels is vervaardigd ⁽³⁰⁾</p> <p>Extrusie van synthetische of kunstmatige vezels samen met weefselvorming</p> <p>of</p> <p>Alleen weefselvorming in geval van ander vilt dat uit natuurlijke vezels is vervaardigd ⁽³¹⁾</p>

GS-post	Omschrijving van het product	Oorsprongverlenende be- of verwerkingen
5604	<p>Draad en koord van rubber, omwoeld of omvlochten met textiel; textielgarens, alsmede strippen en artikelen van dergelijke vorm bedoeld bij post 5404 of 5405, geïmpregneerd, bekleed, bedekt of ommanteld met rubber of met kunststof:</p> <p>— draad en koord van rubber, omwoeld of omvlochten met textiel</p> <p>— andere</p>	<p>Vervaardiging uit draad of koord van rubber, niet omwoeld of omvlochten met textiel</p> <p>Vervaardiging uit ⁽³²⁾:</p> <p>— natuurlijke vezels, niet geeraard of gekamd, noch op andere wijze bewerkt met het oog op het spinnen,</p> <p>— chemische materialen of textielmassa, of</p> <p>— materialen voor het vervaardigen van papier</p>
5605	<p>Metaalgarens, ook indien omwoeld, bestaande uit textielgarens of uit strippen en artikelen van dergelijke vorm bedoeld bij post 5404 of 5405, verbonden met metaaldraad, -strippen of -poeder, dan wel bedekt met metaal</p>	<p>Vervaardiging uit ⁽³³⁾:</p> <p>— natuurlijke vezels,</p> <p>— synthetische of kunstmatige stapelvezels, niet geeraard of gekamd, noch anderszins bewerkt met het oog op het spinnen,</p> <p>— chemische materialen of textielmassa, of</p> <p>— materialen voor het vervaardigen van papier</p>
5606	<p>Omwoeld garen, alsmede strippen en artikelen van dergelijke vorm bedoeld bij post 5404 of 5405, omwoeld, andere dan die bedoeld bij post 5605 en andere dan omwoeld paardenhaar (crin); chenillegaren; kettingsteekgaren (zogenaamd chainettegaren)</p>	<p>Vervaardiging uit ⁽³⁴⁾:</p> <p>— natuurlijke vezels,</p> <p>— synthetische of kunstmatige stapelvezels, niet geeraard of gekamd, noch anderszins bewerkt met het oog op het spinnen,</p> <p>— chemische materialen of textielmassa, of</p> <p>— materialen voor het vervaardigen van papier</p>

GS-post	Omschrijving van het product	Oorsprongverlenende be- of verwerkingen
Hoofdstuk 57	Tapijten: — van naaldgetouwvilt — van ander vilt — andere	Spinnen van natuurlijke en/of synthetische of kunstmatige stapelvezels of extrusie van synthetisch of kunstmatig filamentgaren, in beide gevallen samen met weven of Vervaardiging van kokos-, sisal- of jutegaren of Aanbrengen van een flockprint samen met verven of bedrukken of Tuften samen met verven of bedrukken Extrusie van synthetische of kunstmatige vezels samen met niet-weeftechnieken, met inbegrip van naaldponsen ⁽³⁵⁾ Maar: — filamentgarens van polypropyleen bedoeld bij post 5402, — stapelvezels van polypropyleen, bedoeld bij post 5503 of 5506, of — kabel van filamenten van polypropyleen, bedoeld bij post 5501, waarvan de titer van elk filament of elke vezel minder dan 9 decitex bedraagt, mogen worden gebruikt tot een waarde van 40 % van de prijs af fabriek van het product. Juteweefsel mag als rug worden gebruikt

GS-post	Omschrijving van het product	Oorsprongverlenende be- of verwerkingen
ex Hoofdstuk 58	Speciale weefsels; getufte textielstoffen; kant; tapisserieën; passementwerk; borduurwerk; met uitzondering van: <ul style="list-style-type: none"> — gecombineerd met rubberdraad — andere 	Spinnen van natuurlijke en/of synthetische of kunstmatige stapelvezels of extrusie van synthetisch of kunstmatig filamentgaren, in beide gevallen samen met weven of Weven samen met verven of het aanbrengen van een flockprint of een deklaag of Aanbrengen van een flockprint samen met verven of bedrukken of Verven van het garen samen met weven of Bedrukken samen met ten minste twee bewerkingen van voorbereiding of afwerking (zoals wassen, bleken, merceriseren, thermofixeren, ruwen, kalanderen, krimpvrij maken, permanente finish, decatiseren, impregneren, herstellen en noppen), mits de waarde van de gebruikte niet-bedrukte weefsels niet hoger is dan 47,5 % van de prijs af fabriek van het product ⁽³⁶⁾
5805	Tapisserieën, met de hand geweven (zoals gobelins, Vlaamse tapisserieën, aubussons, beauvais en dergelijke) of met de naald vervaardigd (bij voorbeeld halve kruissteek, kruissteek), ook indien geconfectioneerd	Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post, met uitzondering van die van het product
5810	Borduurwerk, aan het stuk, in banden of in de vorm van motieven	Vervaardiging waarbij de waarde van alle gebruikte materialen niet hoger is dan 50 % van de prijs af fabriek van het product

GS-post	Omschrijving van het product	Oorsprongverlenende be- of verwerkingen
5901	Weefsels bedekt met lijm of met zetmeelachtige stoffen, van de soort gebruikt voor het boekbinden, voor het kartonneren, voor foedraalwerk of voor dergelijk gebruik; calqueerlinnen en tekenlinnen; schilderdoek; stijflinnen (buckram) en dergelijke weefsels van de soort gebruikt voor steunvormen van hoeden	Weven samen met verven of het aanbrengen van een flockprint of een deklaag of Aanbrengen van een flockprint samen met verven of bedrukken
5902	Bandenkoordweefsel ("tyre cord fabric") van garens met een hoge sterktegraad, van nylon of van andere polyamiden, van polyesters of van viscoserayon:	
	— bevattende niet meer dan 90 gewichtspercenten textielmaterialen	Weven
	— andere	Extrusie van synthetische of kunstmatige vezels samen met weven
5903	Weefsels, geïmpregneerd, bekleed of bedekt met, dan wel met inlagen van kunststof, andere dan die bedoeld bij post 5902	Weven samen met verven of het aanbrengen van een deklaag of Bedrukken samen met ten minste twee bewerkingen (voorbewerking of afwerking, zoals wassen, bleken, merceriseren, thermofixeren, ruwen, kalanderen, krimpvrij maken, permanent finish, decatiseren, impregneren, herstellen en noppen), op voorwaarde dat de waarde van het gebruikte niet-bedrukte weefsel niet hoger is dan 47,5 % van de prijs af fabriek van het product
5904	Linoleum, ook indien in bepaalde vorm gesneden; vloerbedekking, bestaande uit een deklaag of een bekleding op een drager van textiel, ook indien in bepaalde vorm gesneden	Weven samen met verven of het aanbrengen van een deklaag ⁽³⁷⁾

GS-post	Omschrijving van het product	Oorsprongverlenende be- of verwerkingen
5905	Wandbekleding van textielstof:	
	<p>— geïmpregneerd, bekleed of bedekt met, dan wel met inlagen van rubber, kunststof of andere materialen</p> <p>— andere</p>	<p>Weven samen met verven of het aanbrengen van een deklaag</p> <p>Spinnen van natuurlijke en/of synthetische of kunstmatige stapelvezels of extrusie van synthetisch of kunstmatig filamentgaren, in beide gevallen samen met weven</p> <p>of</p> <p>Weven samen met verven of het aanbrengen van een deklaag</p> <p>of</p> <p>Bedrukken samen met ten minste twee bewerkingen van voorbereiding of afwerking (zoals wassen, bleken, merceriseren, thermofixeren, ruwen, kalanderen, krimpvrij maken, permanente finish, decatiseren, impregneren, herstellen en noppen), mits de waarde van de gebruikte niet-bedrukte weefsels niet hoger is dan 47,5 % van de prijs af fabriek van het product ⁽³⁸⁾</p>
5906	Gegummeerde weefsels, andere dan die bedoeld bij post 5902:	
	— Brei- en haakwerk aan het stuk	<p>Spinnen van natuurlijke en/of synthetische of kunstmatige stapelvezels of extrusie van synthetisch of kunstmatig filamentgaren, in beide gevallen samen met breien</p> <p>of</p> <p>Breien samen met verven of het aanbrengen van een deklaag</p> <p>of</p> <p>Verven van garen van natuurlijke vezels samen met breien ⁽³⁹⁾</p>

GS-post	Omschrijving van het product	Oorsprongverlenende be- of verwerkingen
	— andere weefsels, vervaardigd uit synthetische filamentgarens, bevattende meer dan 90 gewichtspercenten textielstoffen	Extrusie van synthetische of kunstmatige vezels samen met weven
	— andere	Weven samen met verven of het aanbrengen van een deklaag of Het verven van garen van natuurlijke vezels samen met weven
5907	Weefsels, anderszins geïmpregneerd, bekleed of bedekt; beschilderd doek voor theatercoulissen, voor achtergronden van studio's of voor dergelijk gebruik	Weven samen met verven of het aanbrengen van een flockprint of een deklaag of Aanbrengen van een flockprint samen met verven of bedrukken of Bedrukken samen met ten minste twee bewerkingen (voorbewerking of afwerking, zoals wassen, bleken, merceriseren, thermofixeren, ruwen, kalanderen, krimpvrij maken, permanent finish, decatiseren, impregneren, herstellen en noppen), op voorwaarde dat de waarde van het gebruikte niet-bedrukte weefsel niet hoger is dan 47,5 % van de prijs af fabriek van het product
5908	Kousen, pitten en wieken, voor lampen, voor komforen, voor aanstekers, voor kaarsen en dergelijke, geweven, gevlochten of gebreid; gloeikousjes en rondgebreide buisjes voor het vervaardigen van gloeikousjes, ook indien geïmpregneerd:	
	— gloeikousjes, geïmpregneerd	Vervaardiging uit rond gebreide buisjes
	— andere	Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post, met uitzondering van die van het product

GS-post	Omschrijving van het product	Oorsprongverlenende be- of verwerkingen
5909 t/m 5911	<p>Artikelen van textiel, voor technisch gebruik:</p> <p>— polijstschijven, andere dan die van vilt bedoeld bij post 5911</p> <p>— al dan niet vervilte weefsels, van de soort gewoonlijk gebruikt voor de vervaardiging van papier of voor ander technisch gebruik, ook indien geïmpregneerd of voorzien van een deklaag, rond geweven of eindloos met enkelvoudige of meervoudige ketting en/of inslag, dan wel plat geweven met meervoudige ketting en/of inslag, bedoeld bij post 5911</p>	<p>Weven</p> <p>Extrusie van synthetische of kunstmatige vezels of spinnen van natuurlijke en/of synthetische of kunstmatige stapelvezels, in beide gevallen samen met weven</p> <p>of</p> <p>Weven samen met verven of het aanbrengen van een deklaag</p> <p>Slechts de volgende vezels mogen worden gebruikt:</p> <p>-- kokosgaren</p> <p>-- garen van polytetrafluorethyleen ⁽⁴⁰⁾,</p> <p>-- getwijnd polyamidegaren, geïmpregneerd, bekleed of bedekt met fenolhars,</p> <p>-- garen van aromatische polyamiden, verkregen door polycondensatie van m-fenyleendiamine en isoftaalzuur,</p> <p>-- monofilament van polytetrafluorethyleen ⁽⁴¹⁾,</p> <p>-- garen van synthetische textielvezels in poly(p-fenyleentereftalamide),</p> <p>-- garens van glasvezel, met fenoplasthars bedekt en omwoeld met acrylvezels ⁽⁴²⁾,</p> <p>-- copolyestermonofilament van een polyester, een tereftaalzuurhars, 1,4-cyclohexaandiethanol en isoftaalzuur</p>

GS-post	Omschrijving van het product	Oorsprongverlenende be- of verwerkingen
	— andere	<p>Extrusie van synthetische of kunstmatige vezels OF spinnen van natuurlijke of synthetische of kunstmatige stapelvezels, samen met weven ⁽⁴³⁾</p> <p>of</p> <p>Weven samen met verven of het aanbrengen van een deklaag</p>
Hoofdstuk 60	Brei- en haakwerk aan het stuk	<p>Spinnen van natuurlijke en/of synthetische of kunstmatige stapelvezels of extrusie van synthetisch of kunstmatig filamentgaren, in beide gevallen samen met breien</p> <p>of</p> <p>Breien samen met verven of het aanbrengen van een flockprint of een deklaag</p> <p>of</p> <p>Aanbrengen van een flockprint samen met verven of bedrukken</p> <p>of</p> <p>Verven van garen van natuurlijke vezels samen met breien</p> <p>of</p> <p>Twijnen of textureren, samen met breien, mits de waarde van de gebruikte niet-getwijnde, niet-getexturiseerde garens niet hoger is dan 47,5 % van de prijs af fabriek van het product</p>
Hoofdstuk 61	<p>Kleding en kledingtoebehoren, van brei- of haakwerk:</p> <p>— verkregen door het aaneennaaien of anderszins aaneenzetten van twee of meer stukken brei- of haakwerk die hetzij in vorm zijn gesneden hetzij direct in vorm zijn verkregen</p>	Breien en confectioneren (met inbegrip van snijden),

GS-post	Omschrijving van het product	Oorsprongverlenende be- of verwerkingen
	— andere	<p>Spinnen van natuurlijke en/of synthetische of kunstmatige stapelvezels of extrusie van synthetisch of kunstmatig filamentgaren, in beide gevallen samen met breien (direct in vorm gebreide producten)</p> <p>of</p> <p>Verven van garen van natuurlijke vezels samen met breien (direct in vorm gebreide producten)</p>
ex Hoofdstuk 62	Kleding en kledingtoebehoren, andere dan van brei- of haakwerk; met uitzondering van:	<p>Weven samen met confectioneren (met inbegrip van snijden)</p> <p>of</p> <p>Bedrukken samen met ten minste twee bewerkingen van voorbereiding of afwerking (zoals wassen, bleken, merceriseren, thermofixeren, ruwen, kalanderen, krimpvrij maken, permanente finish, decatiseren, impregneren, herstellen en noppen), mits de waarde van de gebruikte niet-bedrukte weefsels niet hoger is dan 47,5 % van de prijs af fabriek van het product</p>
ex 6202, ex 6204, ex 6206, ex 6209 en ex 6211	Kleding voor dames en meisjes, en kleding en kledingtoebehoren, voor baby's, geborduurd	<p>Weven samen met confectioneren (met inbegrip van snijden)</p> <p>of</p> <p>Vervaardiging uit niet-geborduurd weefsel met een waarde van niet meer dan 40 % van de prijs af fabriek van het product</p>
ex 6210 en ex 6216	Vuurbestendige uitrustingen van weefsel bedekt met een folie van met aluminium verbonden polyester	<p>Weven samen met confectioneren (met inbegrip van snijden)</p> <p>of</p> <p>Voorzien van een deklaag, mits de waarde van het gebruikte weefsel zonder deklaag niet hoger is dan 40 % van de prijs af fabriek van het product, samen met confectioneren (met inbegrip van snijden)</p>

GS-post	Omschrijving van het product	Oorsprongverlenende be- of verwerkingen
ex 6212	Bustehouders, korsetten, bretels, jarretelles, kousenbanden en dergelijke artikelen, alsmede delen daarvan, van brei- of haakwerk	Breien en confectioneren (met inbegrip van snijden)
6213 en 6214	Zakdoeken, sjaals, sjerpen, hoofddoeken en halsdoeken, mantilles, sluiers, voiles en dergelijke artikelen:	
	— geborduurd	<p>Weven samen met confectioneren (met inbegrip van snijden)</p> <p>of</p> <p>Vervaardiging uit niet-geborduurd weefsel met een waarde van niet meer dan 40 % van de prijs af fabriek van het product (81)</p> <p>of</p> <p>Confectioneren voorafgegaan door bedrukken samen met ten minste twee bewerkingen van voorbereiding of afwerking (zoals wassen, bleken, merceriseren, thermofixeren, ruwen, kalanderen, krimpvrij maken, permanente finish, decatiseren, impregneren, herstellen en noppen), mits de waarde van de gebruikte niet-bedrukte weefsels niet hoger is dan 47,5 % van de prijs af fabriek van het product</p>
	— andere	Weven samen met confectioneren (met inbegrip van snijden)
		Confectioneren voorafgegaan door bedrukken samen met ten minste twee bewerkingen van voorbereiding of afwerking (zoals wassen, bleken, merceriseren, thermofixeren, ruwen, kalanderen, krimpvrij maken, permanente finish, decatiseren, impregneren, herstellen en noppen), mits de waarde van de gebruikte niet-bedrukte weefsels niet meer bedraagt dan 47,5 % van de prijs af fabriek van het product

GS-post	Omschrijving van het product	Oorsprongverlenende be- of verwerkingen
6217	Ander geconfectioneerd kledingtoebehoren; delen (andere dan die bedoeld bij post 6212) van kleding of van kledingtoebehoren:	
	— geborduurd	Weven samen met confectioneren (met inbegrip van snijden) of Vervaardiging uit niet-geborduurd weefsel met een waarde van niet meer dan 40 % van de prijs af fabriek van het product
	— vuurbestendige uitrustingen van weefsel bedekt met een folie van met aluminium verbonden polyester	Weven samen met confectioneren (met inbegrip van snijden) of Voorzien van een deklaag, mits de waarde van het gebruikte weefsel zonder deklaag niet hoger is dan 40 % van de prijs af fabriek van het product, samen met confectioneren (met inbegrip van snijden)
	— tussenvoeringen voor kragen en omslagen, uitgesneden	Vervaardiging: — uit materialen van een willekeurige post, met uitzondering van die van het product; en — waarbij de waarde van alle gebruikte materialen niet hoger is dan 40 % van de prijs af fabriek van het product.
	— andere	Weven samen met confectioneren (met inbegrip van snijden)

GS-post	Omschrijving van het product	Oorsprongverlenende be- of verwerkingen
ex Hoofdstuk 63	Andere geconfectioneerde artikelen van textiel; stellen of assortimenten; oude kleren en dergelijke; lompen en vodden; met uitzondering van:	Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post, met uitzondering van die van het product
6301 t/m 6304	Dekens, bedlinnen en dergelijke; gordijnen en dergelijke; andere artikelen voor stoffering:	
	— van vilt of van gebonden textielvlies	Extrusie van synthetische of kunstmatige vezels of gebruik van natuurlijke vezels, in beide gevallen samen met een ander proces dan weven, met inbegrip van naaldponsen en confectioneren (met inbegrip van snijden) (7)
	— andere:	
	-- geborduurd	Weven of breien samen met confectioneren (met inbegrip van snijden) of Vervaardiging uit niet-geborduurd weefsel met een waarde van niet meer dan 40 % van de prijs af fabriek van het product (9) (10)
6305	Zakken voor verpakkingsdoeleinden	Extrusie van synthetische of kunstmatige vezels of het spinnen van natuurlijke en/of synthetische of kunstmatige stapelvezels samen met weven of breien en confectioneren (met inbegrip van snijden) (7)
6306	Dekkleden en zonneschermen voor winkelpuien en dergelijke; tenten; zeilen voor schepen, zeilplanken, zeilwagens en zeilsleden; kampeerartikelen:	
	— van gebonden textielvlies	Extrusie van synthetische, kunstmatige vezels of natuurlijke vezels, in elk geval samen met andere technieken dan weven, met inbegrip van naaldponsen

GS-post	Omschrijving van het product	Oorsprongverlenende be- of verwerkingen
	— andere	Weven samen met confectioneren (met inbegrip van snijden) (7) (9) of Voorzien van een deklaag, mits de waarde van het gebruikte weefsel zonder deklaag niet hoger is dan 40 % van de prijs af fabriek van het product, samen met confectioneren (met inbegrip van snijden)
6307	Andere geconfectioneerde artikelen, patronen voor kleding daaronder begrepen	Vervaardiging waarbij de waarde van alle gebruikte materialen niet hoger is dan 40 % van de prijs af fabriek van het product
6308	Stellen of assortimenten, bestaande uit weefsel en garen, ook indien met toebehoren, voor de vervaardiging van tapijten, van tapisserieën, van geborduurde tafelkleden en servetten of van dergelijke artikelen van textiel, opge maakt voor de verkoop in het klein	Elk onderdeel van het stel of het assortiment moet voldoen aan de regel die ervoor zou gelden indien het niet in het stel of assortiment was opgenomen. Niet van oorsprong zijnde artikelen mogen evenwel in het stel of het assortiment worden opgenomen tot een totale waarde van ten hoogste 15 % van de prijs af fabriek van het stel of het assortiment.
ex Hoofdstuk 64	Schoeisel, beenkappen en dergelijke artikelen; delen daarvan; met uitzondering van:	Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post, met uitzondering van de samenvoegingen van bovendelen met een binnenzool of met andere binnendelen van post 6406
6406	Delen van schoeisel (daaronder begrepen bovendelen, al dan niet voorzien van zolen, andere dan buitenzolen); inlegzolen, hielkussens en dergelijke artikelen; slobkousen, beenkappen en dergelijke artikelen, alsmede delen daarvan	Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post, met uitzondering van die van het product
Hoofdstuk 65	Hoofddeksels en delen daarvan; met uitzondering van:	Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post, met uitzondering van die van het product
Hoofdstuk 66	Paraplu's, parasols, wandelstokken, zitstokken, zweepen, rijzweepen, alsmede delen daarvan; met uitzondering van:	Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post, met uitzondering van die van het product of Vervaardiging waarbij de waarde van alle gebruikte materialen niet hoger is dan 50 % van de prijs af fabriek van het product

GS-post	Omschrijving van het product	Oorsprongverlenende be- of verwerkingen
Hoofdstuk 67	Geprepareerde veren en geprepareerd dons en artikelen van veren of van dons; kunstbloemen; werken van mensenhaar	Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post, met uitzondering van die van het product
ex Hoofdstuk 68	Werken van steen, van gips, van cement, van asbest, van mica en van dergelijke stoffen, met uitzondering van:	Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post, met uitzondering van die van het product of Vervaardiging waarbij de waarde van alle gebruikte materialen niet hoger is dan 70 % van de prijs af fabriek van het product
ex 6803	Werken van leisteen of van samengekit leigruis	Vervaardiging uit bewerkte leisteen
ex 6812	Werken van asbest; werken van mengsels samengesteld met asbest of met asbest en magnesiumcarbonaat	Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post
ex 6814	Werken van mica, geagglomereerd of gereconstitueerd mica daaronder begrepen, op een drager van papier, van karton of van andere stoffen	Vervaardiging uit bewerkt mica (geagglomereerd of gereconstitueerd mica daaronder begrepen)
Hoofdstuk 69	Keramische producten	Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post, met uitzondering van die van het product of Vervaardiging waarbij de waarde van alle gebruikte materialen niet hoger is dan 50 % van de prijs af fabriek van het product.
ex Hoofdstuk 70	Glas en glaswerk, met uitzondering van:	Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post, met uitzondering van die van het product. of Vervaardiging waarbij de waarde van alle gebruikte materialen niet hoger is dan 50 % van de prijs af fabriek van het product

GS-post	Omschrijving van het product	Oorsprongverlenende be- of verwerkingen
7006	<p>Optisch glas van 7003, 7004 of 7005, schuin geslepen randen, gegraveerd, geboord</p> <p>— platen van glas (substraten), bekleed met een diëlektrisch laagje, halfgeleidend, volgens de normen van SEMII ⁽⁴⁴⁾</p> <p>— Andere</p>	<p>Vervaardiging uit platen van glas (substraten) van post 7006</p> <p>Vervaardiging uit materialen bedoeld bij post 7001</p>
7010	Flessen, flacons, bokaal, potten, buisjes, ampullen en andere bergingsmiddelen, van glas, voor vervoer of voor verpakking; weckglazen; stoppen, deksels en andere sluitingen, van glas	<p>Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post, met uitzondering van die van het product</p> <p>of</p> <p>slijpen van glaswerk, mits de totale waarde van het ongeslepen glaswerk niet hoger is dan 50 % van de prijs af fabriek van het product</p>
7013	Glaswerk voor tafel-, keuken-, toilet- of kantoorgebruik, voor binnenhuisversiering of voor dergelijk gebruik (ander dan bedoeld bij post 7010 of 7018)	<p>Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post, met uitzondering van die van het product</p> <p>of</p> <p>slijpen van glaswerk, mits de totale waarde van het ongeslepen glaswerk niet hoger is dan 50 % van de prijs af fabriek van het product</p> <p>of</p> <p>versieren met de hand (met uitzondering van zijdezeefdruk) van met de hand geblazen glaswerk waarvan de totale waarde niet hoger is dan 50 % van de prijs af fabriek van het product</p>
ex Hoofdstuk 71	Echte en gekweekte parels, edelstenen en halfedelstenen, edele metalen en metalen geplateerd met edele metalen, alsmede werken daarvan; fancybijouterieën; munten, met uitzondering van:	<p>Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post, met uitzondering van die van het product</p> <p>of</p> <p>Vervaardiging waarbij de waarde van alle gebruikte materialen niet hoger is dan 50 % van de prijs af fabriek van het product</p>

GS-post	Omschrijving van het product	Oorsprongverlenende be- of verwerkingen
7106, 7108 en 7110	Edele metalen: — ruw — halfbewerkt of in poedervorm	Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post, met uitzondering van de posten 7106, 7108 en 7110 of Elektrolytische, thermische of chemische scheiding van de bij post 7106, 7108 of 7110 bedoelde edele metalen of Fusie en/of legering van edele metalen van de bij post 7106, 7108 of 7110 bedoelde edele metalen onderling of met onedele metalen
ex 7107, ex 7109 en ex 7111	Metalen geplateerd met edele metalen, halfbewerkt	Vervaardiging uit metalen geplateerd met edele metalen, onbewerkt
7115	Andere werken van edele metalen of van metalen geplateerd met edele metalen	Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post, met uitzondering van die van het product
7117	Fancybijouterieën	Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post, met uitzondering van die van het product of Vervaardiging uit delen van onedel metaal, niet geplateerd of bedekt met edele metalen, waarvan de totale waarde niet hoger is dan 50 % van de prijs af fabriek van het product
ex Hoofdstuk 72	Gietijzer, ijzer en staal; met uitzondering van:	Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post, met uitzondering van die van het product

GS-post	Omschrijving van het product	Oorsprongverlenende be- of verwerkingen
7207	Halffabricaten van ijzer of van niet-gelegeerd staal	Vervaardiging uit materialen bedoeld bij post 7201, 7202, 7203, 7204, 7205 of 7206
7208 t/m 7216	Gewalste platte producten, walsdraad, staven en profielen, van ijzer of van niet-gelegeerd staal	Vervaardiging uit ingots of andere primaire vormen of halffabricaten, bedoeld bij de posten 7206 of 7207
7217	Draad van ijzer of van niet-gelegeerd staal	Vervaardiging uit halffabricaten bedoeld bij post 7207
7218 91 en 7218 99	Halffabricaten	Vervaardiging uit materialen bedoeld bij post 7201, 7202, 7203, 7204, 7205 of bij postonderverdeling 7218 10
7219 tot en met 7222	Gewalste platte producten, walsdraad, staven en profielen, van roestvrij staal	Vervaardiging uit ingots of andere primaire vormen of uit halffabricaten, bedoeld bij post 7218
7223	Draad van roestvrij staal	Vervaardiging uit halffabricaten bedoeld bij post 7218
7224 90	Halffabricaten	Vervaardiging uit materialen bedoeld bij post 7201, 7202, 7203, 7204, 7205 of bij postonderverdeling 7224 10
7225 tot en met 7228	Gewalste platte producten, walsdraad; staven en profielen van ander gelegeerd staal; holle staven voor boringen, van gelegeerd of niet-gelegeerd staal	Vervaardiging uit ingots of andere primaire vormen of halffabricaten, bedoeld bij post 7206, 7207, 7218 of 7224
7229	Draad van ander gelegeerd staal	Vervaardiging uit halffabricaten bedoeld bij post 7224
ex Hoofdstuk 73	Werken van gietijzer, van ijzer en van staal; met uitzondering van:	Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post, met uitzondering van die van het product
ex 7301	Damwandprofielen	Vervaardiging uit materialen bedoeld bij post 7206

GS-post	Omschrijving van het product	Oorsprongverlenende be- of verwerkingen
7302	Bestanddelen van spoorbanen, van gietijzer, van ijzer of van staal: spoorstaven (rails), contrarails en heugels voor tandradbanen, wisseltongen, puntstukken, wisselstangen en andere bestanddelen van kruisingen en wissels, dwarsliggers, lasplaten, spoorstoelen, wiggen, onderlegplaten, klemplaten, dwarsplaten en dwarsstangen en andere bestanddelen, voor het leggen, het verbinden of het bevestigen van rails	Vervaardiging uit materialen bedoeld bij post 7206
7304, 7305 en 7306	Buizen, pijpen en holle profielen, van ijzer of van staal	Vervaardiging uit materialen bedoeld bij post 7206, 7207, 7218 of 7224
ex 7307	Hulpstukken (fittings) voor buisleidingen, van roestvrij staal (ISO nr. X5CrNiMo 1712), bestaande uit verschillende delen	Draaien, boren, ruimen, draadsnijden, afbramen en zandstralen van gesmede onbewerkte stukken waarvan de waarde niet meer bedraagt dan 35 % van de prijs af fabriek van het product
7308	Constructiewerken en delen van constructiewerken (bijvoorbeeld bruggen, brugdelen, sluisdeuren, vakwerkmasten en andere masten, pijlers, kolommen, kapconstructies, deuren en ramen, alsmede kozijnen daarvoor, drempels, luiken, balustrades), van gietijzer, van ijzer of van staal, andere dan de geprefabriceerde bouwwerken bedoeld bij post 9406; platen, staven, profielen, buizen en dergelijke, van gietijzer, van ijzer of van staal, gereedgemaakt voor gebruik in constructiewerken	Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post, met uitzondering van die van het product. Gelaste profielen van post 7301 mogen evenwel niet worden gebruikt
ex 7315	Sneeuwkettingen	Vervaardiging waarbij de waarde van alle gebruikte materialen bedoeld bij post 7315 niet hoger is dan 50 % van de prijs af fabriek van het product
ex Hoofdstuk 74	Koper en werken van koper; met uitzondering van:	Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post, met uitzondering van die van het product
7403	Geraffineerd koper en koperlegeringen, ruw	Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post
Hoofdstuk 75	Nikkel en werken van nikkel	Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post, met uitzondering van die van het product
ex Hoofdstuk 76	Aluminium en werken van aluminium; met uitzondering van:	Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post, met uitzondering van die van het product
7601	Ruw aluminium	Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post

GS-post	Omschrijving van het product	Oorsprongverlenende be- of verwerkingen
7607	Bladaluminium (ook indien bedrukt of op een drager van papier, van karton, van kunststof of op dergelijke dragers) met een dikte van niet meer dan 0,2 mm (de dikte van de drager niet meegerekend)	Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post, met uitzondering van die van het product en van post 7606
ex Hoofdstuk 78	Lood en werken van lood, met uitzondering van:	Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post, met uitzondering van die van het product
7801	Ruw lood:	
	— geraffineerd lood	Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post
	— andere	Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post, met uitzondering van die van het product. Resten en afval bedoeld bij post 7802 mogen evenwel niet worden gebruikt
Hoofdstuk 79	Zink en werken van zink:	Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post, met uitzondering van die van het product
Hoofdstuk 80	Tin en werken van tin	Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post, met uitzondering van die van het product
Hoofdstuk 81	Andere onedele metalen; cermets; werken van deze stoffen	Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post
ex Hoofdstuk 82	Gereedschap; messenmakerswerk, lepels en vorken, van onedel metaal; delen van deze artikelen van onedel metaal; met uitzondering van:	<p>Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post, met uitzondering van die van het product</p> <p>of</p> <p>Vervaardiging waarbij de waarde van alle gebruikte materialen niet hoger is dan 50 % van de prijs af fabriek van het product</p>

GS-post	Omschrijving van het product	Oorsprongverlenende be- of verwerkingen
8206	Stellen, bestaande uit gereedschap van twee of meer van de posten 8202 tot en met 8205, opgemaakt voor de verkoop in het klein	Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post, met uitzondering van de posten 8202 tot en met 8205. Gereedschap bedoeld bij de posten 8202 tot en met 8205 kan evenwel in het stel worden opgenomen tot een totale waarde van 15 % van de prijs af fabriek van het stel
8207	Verwisselbaar gereedschap voor al dan niet mechanisch handgereedschap of voor gereedschapswerktuigen (bijvoorbeeld voor het stampen, stansen, draadtappen, draadsnijden, boren, ruimen, kotten, frezen, draaien, vastschroeven), daaronder begrepen trekstenen of trekmatrizen en pers- of extrusiematrizen voor het bewerken van metalen, alsmede grond- en gesteenteboren	Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post, met uitzondering van die van het product of Vervaardiging waarbij de waarde van alle gebruikte materialen niet hoger is dan 60 % van de prijs af fabriek van het product
8208	Messen en snijbladen, voor machines en voor mechanische toestellen	Vervaardiging: — uit materialen van een willekeurige post, met uitzondering van die van het product; en — waarbij de waarde van alle gebruikte materialen niet hoger is dan 40 % van de prijs af fabriek van het product
8211	Messen (andere dan die bedoeld bij post 8208), ook indien getand, zaksnoei-messen daaronder begrepen	Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post, met uitzondering van die van het product. Wel mogen lemmeten en handvatten van onedel metaal worden gebruikt
8214	Ander messenmakerswerk (bijvoorbeeld tondeuses, hakmessen en dergelijke slag- en keukermessen, briefopeners); gereedschap (nagelvijltjes daaronder begrepen) voor manicure of voor pedicure, ook indien in stellen	Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post, met uitzondering van die van het product. Wel mogen handvatten van onedel metaal worden gebruikt
8215	Lepels, vorken, pollepels, schuimspanen, taartscheppen, vismessen en boter-mesjes, suikertangen en dergelijke artikelen	Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post, met uitzondering van die van het product. Wel mogen handvatten van onedel metaal worden gebruikt.

GS-post	Omschrijving van het product	Oorsprongverlenende be- of verwerkingen
ex Hoofdstuk 83	Allerlei werken van onedele metalen; met uitzondering van:	<p>Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post, met uitzondering van die van het product</p> <p>of</p> <p>Vervaardiging waarbij de waarde van alle gebruikte materialen niet hoger is dan 50 % van de prijs af fabriek van het product</p>
ex 8302	Andere garnituren, beslag en dergelijke artikelen, voor gebouwen; automatische deursluiters en deurdrangers	Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post, met uitzondering van die van het product. Andere materialen bedoeld bij post 8302 mogen evenwel worden gebruikt tot een totale waarde van 20 % van de prijs af fabriek van het product
ex 8306	Beeldjes en andere versieringsvoorwerpen, van onedel metaal	Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post, met uitzondering van die van het product. Andere materialen bedoeld bij post 8306 mogen evenwel worden gebruikt tot een totale waarde van 30 % van de prijs af fabriek van het product
ex Hoofdstuk 84	Kernreactoren, stoomketels, machines, toestellen en mechanische werktuigen, alsmede delen daarvan; met uitzondering van:	<p>Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post, met uitzondering van die van het product</p> <p>of</p> <p>Vervaardiging waarbij de waarde van alle gebruikte materialen niet hoger is dan 60 % van de prijs af fabriek van het product</p>
8401	Kernreactoren; niet-bestraalde splijtstofelementen (patronen) voor kernreactoren; machines en apparaten voor isotopenscheiding	Vervaardiging waarbij de waarde van alle gebruikte materialen niet hoger is dan 50 % van de prijs af fabriek van het product
8407	Zuigermotoren met vonkontsteking, wankelmotoren daaronder begrepen	Vervaardiging waarbij de waarde van alle gebruikte materialen niet hoger is dan 50 % van de prijs af fabriek van het product
8408	Zuigermotoren met zelfontsteking (diesel- en semi-dieselmotoren)	Vervaardiging waarbij de waarde van alle gebruikte materialen niet hoger is dan 50 % van de prijs af fabriek van het product

GS-post	Omschrijving van het product	Oorsprongverlenende be- of verwerkingen
8410, 8411, 8412, 8413	Waterturbines, waterraderen (waterwielen) en regulators daarvoor Turbinestraalmotoren; schroefturbines en andere gasturbines; Andere motoren en andere krachtmachines; Pompen voor vloeistoffen, ook indien voorzien van een meettoestel; elevator- ren voor vloeistoffen	Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post, met uitzondering van die van het product of Vervaardiging waarbij de waarde van alle gebruikte materialen niet hoger is dan 50 % van de prijs af fabriek van het product
8427	Vorkheftrucks; andere transportwagentjes met hef- of hanteerinrichting	Vervaardiging waarbij de waarde van alle gebruikte materialen niet hoger is dan 50 % van de prijs af fabriek van het product
8431	Delen waarvan kan worden onderkend dat zij uitsluitend of hoofdzakelijk bestemd zijn voor de machines of toestellen bedoeld bij de posten 8425 tot en met 8430	Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post, met uitzondering van die van het product of Vervaardiging waarbij de waarde van alle gebruikte materialen niet hoger is dan 50 % van de prijs af fabriek van het product
8443	Drukmachines	Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post, met uitzondering van die van het product of Vervaardiging waarbij de waarde van alle gebruikte materialen niet hoger is dan 50 % van de prijs af fabriek van het product
8452	Naaimachines, andere dan de naaimachines voor het boekbindersbedrijf bedoeld bij post 8440; meubelen, onderstellen en kappen, speciaal ontwor- pen voor naaimachines; naalden voor naaimachines	Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post, met uitzondering van die van het product of Vervaardiging waarbij de waarde van alle gebruikte materialen niet hoger is dan 50 % van de prijs af fabriek van het product
8482	Kogellagers, rollagers, naaldlagers en dergelijke lagers	Vervaardiging waarbij de waarde van alle gebruikte materialen niet hoger is dan 40 % van de prijs af fabriek van het product

GS-post	Omschrijving van het product	Oorsprongverlenende be- of verwerkingen
8483	Drijfwerkassen (nokkenassen en krukassen daaronder begrepen) en krukken; kussenblokken en lagerschalen; getande overbrengingen en wrijvingswielen; kogellager- en rollagerassen; tandwielkasten en andere overbrengingsmechanismen voor het opvoeren, vertragen of anderszins aanpassen van de snelheid (koppelvormers daaronder begrepen); vliegwielen en riemschijven (takelblokken daaronder begrepen); koppelingen en koppelingsorganen (beweglijke koppelingen zoals cardankoppelingen daaronder begrepen)	Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post, met uitzondering van die van het product of Vervaardiging waarbij de waarde van alle gebruikte materialen niet hoger is dan 50 % van de prijs af fabriek van het product
8486	Machines en apparaten van de soort die uitsluitend of hoofdzakelijk wordt gebruikt voor de vervaardiging van staven of schijven (wafers) van halfgeleidermateriaal, van elementen of schakelingen van halfgeleidermateriaal, van elektronische geïntegreerde schakelingen of van platte beeldschermen; delen en toebehoren	Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post, met uitzondering van die van het product of Vervaardiging waarbij de waarde van alle gebruikte materialen niet hoger is dan 50 % van de prijs af fabriek van het product
ex Hoofdstuk 85	Elektrische machines, apparaten, uitrustingsstukken, alsmede delen daarvan; toestellen voor het opnemen of het weergeven van geluid, toestellen voor het opnemen of het weergeven van beelden en geluid voor televisie, alsmede delen en toebehoren van deze toestellen; met uitzondering van:	Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post, met uitzondering van die van het product of Vervaardiging waarbij de waarde van alle gebruikte materialen niet hoger is dan 60 % van de prijs af fabriek van het product
8501	Elektromotoren en elektrische generatoren, andere dan generatoraggregaten	Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post, met uitzondering van die van het product en van post 8503
8502	Elektrische generatoraggregaten en roterende omvormers	of Vervaardiging waarbij de waarde van alle gebruikte materialen niet hoger is dan 40 % van de prijs af fabriek van het product
8504	Voedingseenheden van de soort gebruikt voor automatische gegevensverwerkende machines	Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post, met uitzondering van die van het product of Vervaardiging waarbij de waarde van alle gebruikte materialen niet hoger is dan 40 % van de prijs af fabriek van het product

GS-post	Omschrijving van het product	Oorsprongverlenende be- of verwerkingen
8506	Elektrische elementen en elektrische batterijen	<p>Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post, met uitzondering van die van het product.</p> <p>of</p> <p>Vervaardiging waarbij de waarde van alle gebruikte materialen niet hoger is dan 50 % van de prijs af fabriek van het product.</p>
8507 8513	<p>Elektrische accumulators, alsmede scheiplaten daarvoor, ook indien in vierkante of rechthoekige vorm;</p> <p>Draagbare elektrische lampen, bestemd om met eigen energiebron te werken (bijvoorbeeld met elementen of batterijen, met accumulators of met ingebouwde dynamo), andere dan die bedoeld bij post 8512</p>	<p>Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post, met uitzondering van die van het product</p> <p>of</p> <p>Vervaardiging waarbij de waarde van alle gebruikte materialen niet hoger is dan 40 % van de prijs af fabriek van het product</p>
8517.6.9	Andere toestellen voor het zenden of ontvangen van spraak, van beelden of van andere gegevens, daaronder begrepen toestellen voor de overdracht in een draadloos netwerk (zoals een lokaal netwerk of een uitgestrekt netwerk), andere dan die bedoeld bij de posten 8443, 8525, 8527 en 8528	<p>Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post, met uitzondering van die van het product</p> <p>of</p> <p>Vervaardiging waarbij de waarde van alle gebruikte materialen niet hoger is dan 40 % van de prijs af fabriek van het product</p>
8518	Microfoons en statieven daarvoor; luidsprekers, ook indien gemonteerd in een klankkast; elektrische audiofrequentversterkers; elektrische geluidsversterkers	<p>Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post, met uitzondering van die van het product.</p> <p>of</p> <p>Vervaardiging waarbij de waarde van alle gebruikte materialen niet hoger is dan 50 % van de prijs af fabriek van het product.</p>
8519	Toestellen voor het opnemen en het weergeven van geluid	<p>Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post, met uitzondering van die van het product en van post 8522</p> <p>of</p> <p>Vervaardiging waarbij de waarde van alle gebruikte materialen niet hoger is dan 40 % van de prijs af fabriek van het product</p>

GS-post	Omschrijving van het product	Oorsprongverlenende be- of verwerkingen
8521	Video-opname- en videoweergaveapparaten, ook indien met ingebouwde videotuner	<p>Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post, met uitzondering van die van het product en van post 8522</p> <p>of</p> <p>Vervaardiging waarbij de waarde van alle gebruikte materialen niet hoger is dan 40 % van de prijs af fabriek van het product.</p>
8522	Delen en toebehoren, waarvan kan worden onderkend dat zij uitsluitend of hoofdzakelijk bestemd zijn voor de toestellen en apparaten bedoeld bij de posten 8519 tot en met 8521	<p>Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post, met uitzondering van die van het product</p> <p>of</p> <p>Vervaardiging waarbij de waarde van alle gebruikte materialen niet hoger is dan 50 % van de prijs af fabriek van het product</p>
8523	Platen, banden, niet-vluchtige geheugens op basis van halfgeleiders, "intelligente kaarten" en andere dragers voor het opnemen van geluid of voor dergelijke doeleinden, waarop al dan niet is opgenomen, galvanische vormen en matrijzen voor het maken van platen daaronder begrepen, andere dan de goederen bedoeld bij hoofdstuk 37	<p>Vervaardiging waarbij de waarde van alle gebruikte materialen niet hoger is dan 40 % van de prijs af fabriek van het product</p>
8525	Zendtoestellen voor radio-omroep of televisie, ook indien met ingebouwd ontvangtoestel of toestel voor het opnemen of het weergeven van geluid; televisiecamera's, digitale fototoestellen en videocamera-opnametoestellen	<p>Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post, met uitzondering van die van het product en van post 8529</p> <p>of</p> <p>Vervaardiging waarbij de waarde van alle gebruikte materialen niet hoger is dan 50 % van de prijs af fabriek van het product</p>
8526	Radartoestellen, toestellen voor radionavigatie en toestellen voor radioafstandsbediening	<p>Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post, met uitzondering van die van het product en van post 8529</p> <p>of</p> <p>Vervaardiging waarbij de waarde van alle gebruikte materialen niet hoger is dan 40 % van de prijs af fabriek van het product</p>

GS-post	Omschrijving van het product	Oorsprongverlenende be- of verwerkingen
8527	Ontvangtoestellen voor radio-omroep, ook indien in dezelfde kast gecombineerd met een toestel voor het opnemen of het weergeven van geluid of met een uurwerk	<p>Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post, met uitzondering van die van het product en van post 8529</p> <p>of</p> <p>Vervaardiging waarbij de waarde van alle gebruikte materialen niet hoger is dan 40 % van de prijs af fabriek van het product</p>
8528	Monitors en projectietoestellen, niet uitgerust met ontvangtoestel voor televisie; ontvangtoestellen voor televisie, ook indien met ingebouwd ontvangtoestel voor radio-omroep of toestel voor het opnemen of het weergeven van geluid of van beelden	<p>Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post, met uitzondering van die van het product en van post 8529</p> <p>of</p> <p>Vervaardiging waarbij de waarde van alle gebruikte materialen niet hoger is dan 40 % van de prijs af fabriek van het product.</p>
8529	Delen waarvan kan worden onderkend dat zij uitsluitend of hoofdzakelijk bestemd zijn voor de toestellen bedoeld bij de posten 8525 tot en met 8528:	<p>Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post, met uitzondering van die van het product</p> <p>of</p> <p>Vervaardiging waarbij de waarde van alle gebruikte materialen niet hoger is dan 40 % van de prijs af fabriek van het product</p>
8535 tot en met 8537	Toestellen voor het inschakelen, uitschakelen, omschakelen, aansluiten of verdelen van of voor het beveiligen tegen elektrische stroom; verbindingstukken voor optische vezels, optischevezelbundels of optischevezelkabels borden, panelen, kasten en dergelijke, voor elektrische bediening of voor het verdelen van elektrische stroom	<p>Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post, met uitzondering van die van het product en van post 8538</p> <p>of</p> <p>Vervaardiging waarbij de waarde van alle gebruikte materialen niet hoger is dan 50 % van de prijs af fabriek van het product</p>
8540 11 en 8540 12	Kathodestraalbuizen voor ontvangtoestellen voor televisie, buizen voor videomonitors daaronder begrepen	<p>Vervaardiging waarbij de waarde van alle gebruikte materialen niet hoger is dan 40 % van de prijs af fabriek van het product</p>

GS-post	Omschrijving van het product	Oorsprongverlenende be- of verwerkingen
8542.3 1 t/m 8542.3 3 en 8542.3 9	Monolithische geïntegreerde schakelingen	<p>Vervaardiging waarbij de waarde van alle gebruikte materialen niet hoger is dan 50 % van de prijs af fabriek van het product</p> <p>of</p> <p>De diffusie (waar geïntegreerde schakelingen worden gevormd op een halfgeleidersubstraat door de selectieve inbrenging van een geschikt doteringsmateriaal), al of niet geassembleerd en/of getest in een ander land dan de partijen</p>
8543	Elektrische machines, apparaten en toestellen, met een eigen functie, niet genoemd of niet begrepen onder andere posten van dit hoofdstuk	<p>Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post, met uitzondering van die van het product</p> <p>of</p> <p>Vervaardiging waarbij de waarde van alle gebruikte materialen niet hoger is dan 50 % van de prijs af fabriek van het product</p>
8544	Draad, kabels (coaxiale kabels daaronder begrepen) en andere geleiders van elektriciteit, geïsoleerd (ook indien gevernist of gelakt — zogenaamd emaildraad — of anodisch geoxideerd), ook indien voorzien van verbindingstukken; optischevezelkabel bestaande uit individueel omhulde vezels, ook indien elektrische geleiders bevattend of voorzien van verbindingstukken	Vervaardiging waarbij de waarde van alle gebruikte materialen niet hoger is dan 40 % van de prijs af fabriek van het product
8545	Koelelektroden, koolborstels, koolspitsen voor lampen, koolstaven voor elementen of batterijen en andere artikelen van grafiet of andere koolstof, ook indien verbonden met metaal, voor elektrisch gebruik	Vervaardiging waarbij de waarde van alle gebruikte materialen niet hoger is dan 60 % van de prijs af fabriek van het product
8546	Isolatoren voor elektriciteit, ongeacht de stof waarvan zij zijn vervaardigd	Vervaardiging waarbij de waarde van alle gebruikte materialen niet hoger is dan 50 % van de prijs af fabriek van het product
8547	Isolerende werkstukken, geheel van isolerend materiaal dan wel voorzien van daarin bij het gieten, persen enz. aangebrachte eenvoudige metalen verbindingstukken (bijvoorbeeld nippels met schroefdraad), voor elektrische machines, toestellen of installaties, andere dan de isolatoren bedoeld bij post 8546; isolatiebuizen en verbindingstukken daarvoor, van onedel metaal, inwendig geïsoleerd	Vervaardiging waarbij de waarde van alle gebruikte materialen niet hoger is dan 50 % van de prijs af fabriek van het product

GS-post	Omschrijving van het product	Oorsprongverlenende be- of verwerkingen
8548	<p>- Resten en afval van elektrische elementen, van elektrische batterijen en van elektrische accumulatoren; gebruikte elektrische elementen, gebruikte elektrische batterijen en gebruikte elektrische accumulatoren; elektrische delen van machines, van apparaten of van toestellen, niet genoemd of niet begrepen onder andere posten van hoofdstuk 85</p> <p>- Elektronische microassemblages</p>	Vervaardiging waarbij de waarde van alle gebruikte materialen niet hoger is dan 40 % van de prijs af fabriek van het product.
ex Hoofdstuk 86	Rollend en ander materieel voor spoor- en tramwegen, alsmede delen daarvan; vast materieel voor spoor- en tramwegen alsmede delen daarvan; mechanische (elektromechanische daaronder begrepen) signaal- en waarschuwingstoestellen voor het verkeer; met uitzondering van:	Vervaardiging waarbij de waarde van alle gebruikte materialen niet hoger is dan 40 % van de prijs af fabriek van het product
ex Hoofdstuk 87	Automobielen, tractors, rijwielen, motorrijwielen en andere voertuigen voor vervoer over land, alsmede delen en toebehoren daarvan; met uitzondering van:	Vervaardiging waarbij de waarde van alle gebruikte materialen niet hoger is dan 40 % van de prijs af fabriek van het product
8711	<p>Motorrijwielen en rijwielen met hulpmotor, ook indien met zijspan; zijspanwagens:</p> <p>— met motor met op- en neergaande zuigers, met een cilinderinhoud van:</p> <p>-- niet meer dan 50 cm³</p> <p>-- meer dan 50 cm³</p> <p>— andere</p>	<p>Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post, met uitzondering van die van het product</p> <p>of</p> <p>Vervaardiging waarbij de waarde van alle gebruikte materialen niet hoger is dan 40 % van de prijs af fabriek van het product</p>
8714	Delen en toebehoren van de voertuigen bedoeld bij de posten 8711 tot en met 8713:	Vervaardiging waarbij de waarde van alle gebruikte materialen niet hoger is dan 45 % van de prijs af fabriek van het product

GS-post	Omschrijving van het product	Oorsprongverlenende be- of verwerkingen
ex Hoofdstuk 88	Luchtvaart en ruimtevaart; met uitzondering van:	<p>Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post, met uitzondering van die van het product</p> <p>of</p> <p>Vervaardiging waarbij de waarde van alle gebruikte materialen niet hoger is dan 40 % van de prijs af fabriek van het product</p>
ex 8804	Rotochutes	<p>Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post, met inbegrip van andere materialen van post 8804</p> <p>of</p> <p>Vervaardiging waarbij de waarde van alle gebruikte materialen niet hoger is dan 50 % van de prijs af fabriek van het product</p>
Hoofdstuk 89	Scheepvaart	<p>Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post, met uitzondering van die van het product</p> <p>of</p> <p>Vervaardiging waarbij de waarde van alle gebruikte materialen niet hoger is dan 50 % van de prijs af fabriek van het product</p>
ex Hoofdstuk 90	Optische instrumenten, apparaten en toestellen; instrumenten, apparaten en toestellen, voor de fotografie en de cinematografie; meet-, verificatie-, controle- en precisie-instrumenten, -apparaten en -toestellen; medische en chirurgische instrumenten, apparaten en toestellen; delen en toebehoren daarvan, met uitzondering van:	<p>Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post, met uitzondering van die van het product</p> <p>of</p> <p>Vervaardiging waarbij de waarde van alle gebruikte materialen niet hoger is dan 60 % van de prijs af fabriek van het product</p>
9002	Lenzen, prisma's, spiegels en andere optische elementen, ongeacht de stof waarvan zij zijn vervaardigd, gemonteerd, voor instrumenten, apparaten en toestellen, andere dan die van niet-optisch bewerkt glas	Vervaardiging waarbij de waarde van alle gebruikte materialen niet hoger is dan 50 % van de prijs af fabriek van het product

GS-post	Omschrijving van het product	Oorsprongverlenende be- of verwerkingen
9005, 9006, 9007, 9008	Binocles, verrekijkers, astronomische kijkers, optische telescopen, alsmede onderstellen daarvoor; andere astronomische instrumenten en onderstellen daarvoor; Fototoestellen, flitstoestellen en flitslampen en -buizen, voor de fotografie	Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post, met uitzondering van die van het product of Vervaardiging waarbij de waarde van alle gebruikte materialen niet hoger is dan 50 % van de prijs af fabriek van het product
9011	Optische microscopen, toestellen voor fotomicrografie, cinefotomicrografie en microprojectie daaronder begrepen	Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post, met uitzondering van die van het product of Vervaardiging waarbij de waarde van alle gebruikte materialen niet hoger is dan 50 % van de prijs af fabriek van het product
9013	Elementen met vloeibare kristallen die als zodanig geen artikelen vormen die elders meer specifiek zijn omschreven; lasers, andere dan dioden; andere optische instrumenten, apparaten en toestellen, niet genoemd of niet begrepen onder andere posten van dit hoofdstuk	Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post, met uitzondering van die van het product. of Vervaardiging waarbij de waarde van alle gebruikte materialen niet hoger is dan 50 % van de prijs af fabriek van het product
9016	Precisiebalansen met een gewichtsgevoeligheid van 5 cg of beter, ook indien met gewichten	Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post, met uitzondering van die van het product of Vervaardiging waarbij de waarde van alle gebruikte materialen niet hoger is dan 50 % van de prijs af fabriek van het product.
9025	Densimeters, areometers, vochtwegers en dergelijke instrumenten, thermometers, pyrometers, barometers, hygrometers en psychrometers, ook indien zelfregistrerend; combinaties van deze instrumenten	Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post, met uitzondering van die van het product. of Vervaardiging waarbij de waarde van alle gebruikte materialen niet hoger is dan 50 % van de prijs af fabriek van het product
9033	Delen en toebehoren (niet genoemd of niet begrepen onder andere posten van dit hoofdstuk) van machines, apparaten, toestellen, instrumenten of artikelen bedoeld bij hoofdstuk 90	Vervaardiging waarbij de waarde van alle gebruikte materialen niet hoger is dan 50 % van de prijs af fabriek van het product

GS-post	Omschrijving van het product	Oorsprongverlenende be- of verwerkingen
Hoofdstuk 91	Uurwerken	Vervaardiging waarbij de waarde van alle gebruikte materialen niet hoger is dan 40 % van de prijs af fabriek van het product
Hoofdstuk 92	Muziekinstrumenten; delen en toebehoren van muziekinstrumenten	Vervaardiging waarbij de waarde van alle gebruikte materialen niet hoger is dan 40 % van de prijs af fabriek van het product
Hoofdstuk 93	Wapens en munitie; delen en toebehoren daarvan	Vervaardiging waarbij de waarde van alle gebruikte materialen niet hoger is dan 50 % van de prijs af fabriek van het product
Hoofdstuk 94	Meubelen (ook voor medisch of voor chirurgisch gebruik); artikelen voor bedden en dergelijke artikelen; verlichtingstoestellen, elders genoemd noch elders onder begrepen; lichtreclames, verlichte aanwijzingsborden en dergelijke artikelen; geprefabriceerde bouwwerken	Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post, met uitzondering van die van het product of Vervaardiging waarbij de waarde van alle gebruikte materialen niet hoger is dan 40 % van de prijs af fabriek van het product
ex Hoofdstuk 95	Speelgoed, spellen, artikelen voor ontspanning en sportartikelen; delen en toebehoren daarvan, met uitzondering van:	Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post, met uitzondering van die van het product. of Vervaardiging waarbij de waarde van alle gebruikte materialen niet hoger is dan 40 % van de prijs af fabriek van het product
ex 9506	Golfstokken en delen van golfstokken	Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post, met uitzondering van die van het product. Wel mogen ruw gevormde blokken voor het maken van de koppen van golfstokken worden gebruikt

GS-post	Omschrijving van het product	Oorsprongverlenende be- of verwerkingen
ex Hoofdstuk 96	Diverse werken, met uitzondering van:	<p>Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post, met uitzondering van die van het product</p> <p>of</p> <p>Vervaardiging waarbij de waarde van alle gebruikte materialen niet hoger is dan 50 % van de prijs af fabriek van het product</p>
9601 en 9602	<p>Ivoor, been, schildpad, hoorn, geweien, koraal, paarlemoer en andere stoffen van dierlijke herkomst geschikt om te worden gesneden, bewerkt; werken van deze stoffen (gevormde werken daaronder begrepen):</p> <p>Plantaardige of minerale stoffen geschikt om te worden gesneden, bewerkt, alsmede werken van deze stoffen; gevormde of gesneden werken van was, van paraffine, van stearine, van natuurlijke gommen of harsen, van modelleerpasta, alsmede gevormde of gesneden werken, elders genoemd noch elders onder begrepen; bewerkte, niet-geharde gelatine, andere dan die bedoeld bij post 3503, alsmede werken van niet-geharde gelatine</p>	Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post
9603	Bezems en borstels, ook indien zij delen van machines, van toestellen of van voertuigen zijn, met de hand bediende mechanische vegers zonder motor, penselen, kwasten en plumeaus; gerede knotten voor borstelwerk; verfkussens en verfrollen, wissers van rubber of van andere soepele stoffen	Vervaardiging waarbij de waarde van alle gebruikte materialen niet hoger is dan 50 % van de prijs af fabriek van het product
9605	Reisassortimenten voor de lichaamsverzorging van personen, voor het schoonmaken van schoeisel of van kleding en reisnaaigarnituren	Elk onderdeel van het stel of het assortiment moet voldoen aan de regel die ervoor zou gelden indien het niet in het stel of assortiment was opgenomen. Niet van oorsprong zijnde artikelen mogen evenwel in het stel of het assortiment worden opgenomen tot een totale waarde van ten hoogste 15 % van de prijs af fabriek van het stel of het assortiment
9606	Knopen en drukknopen; knoopvormen en andere delen van knopen of van drukknopen; knopen in voorwerpsvorm	<p>Vervaardiging:</p> <ul style="list-style-type: none"> — uit materialen van een willekeurige post, met uitzondering van die van het product, en — waarbij de waarde van alle gebruikte materialen niet hoger is dan 50 % van de prijs af fabriek van het product
9608	Kogelpennen; vilt- en merkstiften, alsmede andere pennen met poreuze punt; vulpennen; doorschrijfpennen; vulpotloden; penhouders, potloodhouders en dergelijke artikelen; delen (puntbeschermers en klemmen daaronder begrepen) van deze artikelen, andere dan die bedoeld bij post 9609	Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post, met uitzondering van die van het product. Wel mogen pennen en penpunten van dezelfde post als het product worden gebruikt

GS-post	Omschrijving van het product	Oorsprongverlenende be- of verwerkingen
9612	Inktlinten voor schrijfmachines en dergelijke inktlinten, geïnk of op andere wijze geprepareerd voor het maken van afdrukken, ook indien op spoelen of in cassettes; stempelkussens, ook indien geïnk, met of zonder doos	Vervaardiging: <ul style="list-style-type: none"> — uit materialen van een willekeurige post, met uitzondering van die van het product, en — waarbij de waarde van alle gebruikte materialen niet hoger is dan 50 % van de prijs af fabriek van het product
9613 20	zakaanstekers werkend met gas, navulbaar	Vervaardiging waarbij de totale waarde van de gebruikte materialen bedoeld bij post 9613 niet hoger is dan 30 % van de prijs af fabriek van het product
9614	Pijpen (pijpenkoppen daaronder begrepen), sigaren- en sigarettenpijpjes, alsmede delen daarvan	Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post
Hoofdstuk 97	Kunstvoorwerpen, voorwerpen voor verzamelingen en antiquiteiten	Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post, met uitzondering van die van het product

⁽¹⁾ Zie aantekening 4.2.⁽²⁾ Zie aantekening 4.2.⁽³⁾ Zie aantekening 4.2.⁽⁴⁾ Zie aantekening 4.2.⁽⁵⁾ Zie aantekening 4.2.⁽⁶⁾ Zie aantekening 4.2.⁽⁷⁾ Zie aantekening 4.2.⁽⁸⁾ Zie aantekening 4.2.⁽⁹⁾ Zie aantekening 4.2.⁽¹⁰⁾ Zie aantekening 4.2.⁽¹¹⁾ Zie aantekening 4.2.⁽¹²⁾ Zie aantekening 4.2.⁽¹³⁾ Zie aantekening 4.2.⁽¹⁴⁾ Zie aantekening 4.2.⁽¹⁵⁾ Zie aantekening 4.2.⁽¹⁶⁾ Bijzondere voorwaarden inzake "aangewezen behandelingen" zijn opgenomen in de aantekeningen 8.1 en 8.3.⁽¹⁷⁾ Bijzondere voorwaarden inzake "aangewezen behandelingen" zijn opgenomen in aantekening 8.2.⁽¹⁸⁾ Bijzondere voorwaarden inzake "aangewezen behandelingen" zijn opgenomen in aantekening 8.2.⁽¹⁹⁾ Bijzondere voorwaarden inzake "aangewezen behandelingen" zijn opgenomen in aantekening 8.2.⁽²⁰⁾ Bijzondere voorwaarden inzake "aangewezen behandelingen" zijn opgenomen in de aantekeningen 8.1 en 8.3.⁽²¹⁾ Bij producten samengesteld uit materialen die zijn ingedeeld onder de posten 3901 tot en met 3906 en bij de producten onder de posten 3907 tot en met 3911 geldt deze beperking alleen voor de groep materialen in het product met het hoogste gewicht.⁽²²⁾ Zie aantekening 6 voor bijzondere voorwaarden in verband met producten die uit een mengsel van textielmaterialen zijn vervaardigd.

- ⁽²³⁾ Zie aantekening 6 voor bijzondere voorwaarden in verband met producten die uit een mengsel van textielmaterialen zijn vervaardigd.
- ⁽²⁴⁾ Zie aantekening 6 voor bijzondere voorwaarden in verband met producten die uit een mengsel van textielmaterialen zijn vervaardigd.
- ⁽²⁵⁾ Zie aantekening 6 voor bijzondere voorwaarden in verband met producten die uit een mengsel van textielmaterialen zijn vervaardigd.
- ⁽²⁶⁾ Zie aantekening 6 voor bijzondere voorwaarden in verband met producten die uit een mengsel van textielmaterialen zijn vervaardigd.
- ⁽²⁷⁾ Zie aantekening 6 voor bijzondere voorwaarden in verband met producten die uit een mengsel van textielmaterialen zijn vervaardigd.
- ⁽²⁸⁾ Zie aantekening 6 voor bijzondere voorwaarden in verband met producten die uit een mengsel van textielmaterialen zijn vervaardigd.
- ⁽²⁹⁾ Zie aantekening 6 voor bijzondere voorwaarden in verband met producten die uit een mengsel van textielmaterialen zijn vervaardigd.
- ⁽³⁰⁾ Zie aantekening 6 voor bijzondere voorwaarden in verband met producten die uit een mengsel van textielmaterialen zijn vervaardigd.
- ⁽³¹⁾ Zie aantekening 6 voor bijzondere voorwaarden in verband met producten die uit een mengsel van textielmaterialen zijn vervaardigd.
- ⁽³²⁾ Zie aantekening 5 voor bijzondere voorwaarden in verband met producten die uit een mengsel van textielmaterialen zijn vervaardigd.
- ⁽³³⁾ Zie aantekening 5 voor bijzondere voorwaarden in verband met producten die uit een mengsel van textielmaterialen zijn vervaardigd.
- ⁽³⁴⁾ Zie aantekening 5 voor bijzondere voorwaarden in verband met producten die uit een mengsel van textielmaterialen zijn vervaardigd.
- ⁽³⁵⁾ Zie aantekening 6 voor bijzondere voorwaarden in verband met producten die uit een mengsel van textielmaterialen zijn vervaardigd.
- ⁽³⁶⁾ Zie aantekening 6 voor bijzondere voorwaarden in verband met producten die uit een mengsel van textielmaterialen zijn vervaardigd.
- ⁽³⁷⁾ Zie aantekening 6 voor bijzondere voorwaarden in verband met producten die uit een mengsel van textielmaterialen zijn vervaardigd.
- ⁽³⁸⁾ Zie aantekening 6 voor bijzondere voorwaarden in verband met producten die uit een mengsel van textielmaterialen zijn vervaardigd.
- ⁽³⁹⁾ Zie aantekening 6 voor bijzondere voorwaarden in verband met producten die uit een mengsel van textielmaterialen zijn vervaardigd.
- ⁽⁴⁰⁾ Dit materiaal mag alleen worden gebruikt voor de vervaardiging van weefsels van de soort gebruikt voor papiermachines.
- ⁽⁴¹⁾ Dit materiaal mag alleen worden gebruikt voor de vervaardiging van weefsels van de soort gebruikt voor papiermachines.
- ⁽⁴²⁾ Dit materiaal mag alleen worden gebruikt voor de vervaardiging van weefsels van de soort gebruikt voor papiermachines.
- ⁽⁴³⁾ Zie aantekening 6 voor bijzondere voorwaarden in verband met producten die uit een mengsel van textielmaterialen zijn vervaardigd.
- ⁽⁴⁴⁾ SEMII – Semiconductor Equipment and Materials Institute Incorporated.
-

ADDENDUM BIJ BIJLAGE B

Gemeenschappelijke bepalingen

1. Voor de producten van oorsprong uit Singapore in onderstaande tabel mogen, binnen een jaarlijks contingent, in plaats van de regels in bijlage B ook de volgende regels worden toegepast.
2. Een ingevolge deze bijlage opgestelde oorsprongsverklaring bevat de volgende verklaring in het Engels: "Derogation – Annex B(a) of Protocol Concerning the definition of the concept of 'originating products' and methods of administrative cooperation of the EU-Singapore FTA".
3. Uit hoofde van deze afwijkingen kunnen producten in de Unie worden ingevoerd na overlegging van een door de toegelaten exporteur ondertekende verklaring waaruit blijkt dat de betrokken producten aan de voorwaarden voor de afwijking voldoen.
4. In de Unie worden alle in deze bijlage bedoelde hoeveelheden bijgehouden door de Europese Commissie, die alle administratieve maatregelen neemt die zij dienstig acht voor een doelmatig beheer met het oog op de toepasselijke wetgeving van de Unie.
5. De in onderstaande tabel aangegeven contingenten worden door de Europese Commissie beheerd op basis van de volgorde van aanvaarding van de aangifte. De hoeveelheden die in het kader van deze afwijkingen vanuit Singapore naar de Unie worden uitgevoerd, worden berekend op basis van de invoer in de Unie.

GS-post	Omschrijving van het product	Determinerende behandeling	Jaarlijks quotum voor uitvoer uit Singapore naar de Unie in ton
ex 1601 00	Gedroogde worst van kippenvlees, varkensvlees en verse lever (腊肠)	Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post, met uitzondering van die van het product	500
ex 1602 32 ex 1602 41 ex 1602 49 ex 1602 50	Ingeblikte lunchworst van varkensvlees, kippenvlees en rundvlees (午餐肉) Verschillende soorten ham, gekoeld Samosa van gemalen rund- of kippenvlees (萨莫萨三角饺) Knoedels van kippenvlees (水饺) Knoedels van kippenvlees (shaomai) (烧卖) Kleefrijst met kip (糯米饭) Rousong van kippen- en varkensvlees (肉松) Gyoza met kippenvlees	Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post, met uitzondering van die van het product	
ex 1603 00	Set flesjes met kippenextract (鸡精)	Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post, met uitzondering van die van het product	

GS-post	Omschrijving van het product	Determinerende behandeling	Jaarlijks quotum voor uitvoer uit Singapore naar de Unie in ton
ex 1604 20	Kerrievisballetjes gemaakt van visvlees, kerrie, tarwezetmeel, zout, suiker en samengestelde kruidenrijen	Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post, met uitzondering van die van het product	400
ex 1604 20	Vierkleurige rolletjes gemaakt van visvlees, krabsticks, zeewier, tofoevellen, plantaardige olie, suiker, zout, aardappelzetmeel, mononatriumglutamaat en kruidenrijen		
ex 1604 16	Sterk gekruide krokante ansjovis (sambal ikan bilis) gemaakt van ansjovis, uien, chilipasta, tamarinde, garnalenpasta, bruine suiker en zout		
ex 1605 10	Balletjes van krabvlees gemaakt van tarwezetmeel, zout, suiker, samengestelde kruidenrijen, krabvlees en vulling	Vervaardiging uit materialen van een willekeurige post, met uitzondering van die van het product	350
ex 1605 90	Inktvisballetjes gemaakt van een vulling van inktvis, tarwezetmeel, zout, suiker en samengestelde kruidenrijen		
ex 1605 20	Ha kau gemaakt van garnalen, tarwezetmeel, tapioca, water, ajuin, gember, suiker en zout		
ex 1605 20	Shaomai gemaakt van voornamelijk garnalen, kippenvlees, maïszetmeel, plantaardige olie, zwarte peper, sesamololie en water		
ex 1605 20	Wonton van gefrituurde garnalen, gemaakt van garnalen, zout, olie, suiker, gember, peper, ei, azijn en sojasaus		
ex 1605 30	Balletjes met kreeftsmak: inktvisvlees, visvlees en krabvlees		

BIJLAGE C

MATERIALEN DIE ZIJN UITGESLOTEN VAN CUMULATIE INGEVOLGE ARTIKEL 3, LID 2

Geharmoniseerd systeem	Omschrijving van materialen
0207	Vlees en eetbare slachtafvallen van pluimvee (bedoeld bij post 0105), vers, gekoeld of bevroren
ex 0210	Vlees en slachtafvallen van pluimvee, gezouten, gepekeld, gedroogd of gerookt
Hoofdstuk 3	Vis, schaaldieren, weekdieren en andere ongewervelde waterdieren
0709 51 ex 0710 80 0711 51 0712 31	Paddenstoelen, vers of gekoeld, bevroren, voorlopig verduurzaamd, gedroogd
0710 40 2005 80	Suikermaïs
1006	Rijst
ex 1102 90 ex 1103 19 ex 1103 20 ex 1104 19 ex 1108 14 ex 1108 19	Meel, gort, griesmeel, pellets, granen, geplet of in vlokken, tapiocazetmeel, rijstzetmeel
1604 en 1605	Bereidingen en conserven van vis; kaviaar en kaviaarsurrogaten bereid uit kuit; bereidingen en conserven van schaaldieren, van weekdieren of van andere ongewervelde waterdieren
1701 en 1702	Rietsuiker en beetwortelsuiker, alsmede chemisch zuivere sacharose, en andere suiker, kunsthoning en karamel
ex 1704 90	Suikerwerk zonder cacao (met uitzondering van kauwgom)
ex 1806 10	Cacaopoeder, 65 of meer gewichtspercenten sucrose/isoglucose bevattende

Geharmoniseerd systeem	Omschrijving van materialen
1806 20	Chocolade en andere bereidingen voor menselijke consumptie die cacao bevatten, andere dan cacaopoeder
ex 1901 90	Producten voor menselijke consumptie, bevattende minder dan 40 gewichtspersen cacao, andere dan moutextract, bevattende minder dan 1,5 % van melk afkomstige vetstoffen, 5 % sacharose of isoglucose, 5 % glucose of zetmeel
2003 10	Paddenstoelen, op andere wijze bereid of verduurzaamd dan in azijn of azijnzuur
ex 2101 12	Preparaten op basis van koffie
ex 2101 20	Preparaten op basis van thee of maté
ex 2106 90	Producten voor menselijke consumptie, niet elders genoemd, andere dan proteïneconcentraten en getextureerde proteïnestoffen: suikerstroop, gearomatiseerd of met toegevoegde kleurstoffen, andere dan stroop van isoglucose, glucose en maltodextrine; bereiding bevattende meer dan 1,5 gewichtspersen van melk afkomstige vetstoffen, meer dan 5 gewichtspersen sacharose of isoglucose, meer dan 5 gewichtspersen glucose of zetmeel
ex 3302 10	Mengsels van reukstoffen, van de soort gebruikt in de drankenindustrie die alle essentiële aromatische stoffen van een bepaalde drank bevatten en die meer dan 1,5 gewichtspersen van melk afkomstige vetstoffen, meer dan 5 gewichtspersen sacharose of isoglucose, meer dan 5 gewichtspersen glucose of zetmeel bevatten
3302 10 29	Bereidingen van de soort gebruikt in de drankenindustrie die alle essentiële aromatische stoffen van een bepaalde drank bevatten, andere dan die met een alcoholvolumegehalte van meer dan 0,5 % vol, en die meer dan 1,5 gewichtspersen van melk afkomstige vetstoffen, meer dan 5 gewichtspersen sacharose of isoglucose, meer dan 5 gewichtspersen glucose of zetmeel bevatten

BIJLAGE D

PRODUCTEN WAARNAAR WORDT VERWEZEN IN ARTIKEL 3, LID 9, WAARVOOR MATERIALEN VAN OORSPRONG UIT EEN ASEAN-LAND WORDEN AANGEMERKT ALS MATERIALEN VAN OORSPRONG UIT EEN PARTIJ

GS-code	Omschrijving
2710	Aardolie en olie uit bitumineuze mineralen, andere dan ruwe; preparaten die 70 of meer gewichtspereenten aardolie of olie uit bitumineuze mineralen bevatten en waarvan het karakter door deze olie wordt bepaald, elders genoemd noch elders onder begrepen; afvalolie
2711	Aardgas en andere gasvormige koolwaterstoffen
2906	Cyclische alcoholen, alsmede halogeen-, sulfo-, nitro- en nitrosoderivaten daarvan
2909	Ethers, etheralcoholen, etherfenolen, etherfenolalcoholen, alcoholperoxiden, etherperoxiden, ketonperoxiden (al dan niet chemisch welbepaald), alsmede halogeen-, sulfo-, nitro- en nitrosoderivaten daarvan
2910	Epoxiden, epoxyalcoholen, epoxyfenolen en epoxyethers, met een drieringsysteem, alsmede halogeen-, sulfo-, nitro- en nitrosoderivaten daarvan
2912-2914	Aldehyden, ook indien met andere zuurstofhoudende groepen; cyclische polymeren van aldehyden; paraformaldehyde: Halogeen-, sulfo-, nitro- en nitrosoderivaten van de producten bedoeld bij post 2912 Ketonen en chinonen, ook indien met andere zuurstofhoudende groepen, alsmede halogeen-, sulfo-, nitro- en nitrosoderivaten daarvan
2920	Esters van andere anorganische zuren van niet-metalen (andere dan esters van waterstofhalogeniden), alsmede zouten daarvan; halogeen-, sulfo-, nitro- en nitrosoderivaten van deze producten
2922	Aminoverbindingen met zuurstofhoudende groepen
2930	Organische zwavelverbindingen
2933	Heterocyclische verbindingen met uitsluitend een of meer stikstofatomen als heteroatoom

GS-code	Omschrijving
2934	Nucleïnezuren en zouten daarvan, al dan niet chemisch welbepaald; andere heterocyclische verbindingen
2935	Sulfonamidoverbindingen
2942	Andere organische verbindingen
3215	Drukinkt, schrijfkinkt, tekeninkt en andere inktsoorten, ook indien geconcentreerd of in vaste vorm
3301	Etherische oliën (ook indien daaruit de terpenen zijn afgesplitst), vast of vloeibaar; harsaroma's; door extractie verkregen oleoharsen; geconcentreerde oplossingen van etherische oliën in vet, in vette oliën, in was of in dergelijke stoffen, verkregen door enflourage of door maceratie; terpeenhoudende bijproducten, afgesplitst uit etherische oliën; gedistilleerd aromatisch water en waterige oplossingen van etherische oliën
4010	Drijfriemen, drijfsnaren en transportbanden, van ge vulkaniseerde rubber
8408	Zuigermotoren met zelfontsteking (diesel- en semidieselmotoren)
8412	Andere motoren en andere krachtmachines
8483	Drijfwerkassen (nokkenassen en krukassen daaronder begrepen) en krukken; kussenblokken en lagerschalen; getande overbrengingen en wrijvingswielen; kogellager- en rollagerassen; tandwielkasten en andere overbrengingsmechanismen voor het opvoeren, vertragen of anderszins aanpassen van de snelheid (koppelvormers daaronder begrepen); vliegwielen en riemschijven (takeblokken daaronder begrepen); koppelingen en koppelingsorganen (beweeglijke koppelingen zoals cardankoppelingen daaronder begrepen)
8504	Elektrische transformatoren, statische omvormers (bijvoorbeeld gelijkrichters), smoorspoelen en zelfinductiespoelen
8506	Elektrische elementen en elektrische batterijen
8518	Microfoons en statieven daarvoor; luidsprekers, ook indien gemonteerd in een klankkast; hoofdtelefoons en oortelefoons, ook indien gecombineerd met een microfoon, en stellen of assortimenten bestaande uit een microfoon en een of meer luidsprekers; elektrische audiofrequentversterkers; elektrische geluidsversterkers

GS-code	Omschrijving
8523	Platen, banden, niet-vluchtige geheugens op basis van halfgeleiders, "intelligente kaarten" en andere dragers voor het opnemen van geluid of voor dergelijke doeleinden, waarop al dan niet is opgenomen, galvanische vormen en matrijzen voor het maken van platen daaronder begrepen, andere dan de goederen bedoeld bij hoofdstuk 37
8546	Isolatoren voor elektriciteit, ongeacht de stof waarvan zij zijn vervaardigd
8547	Isolerende werkstukken, geheel van isolerend materiaal dan wel voorzien van daarin bij het gieten, persen enz. aangebrachte eenvoudige metalen verbindingstukken (bijvoorbeeld nippels met schroefdraad), voor elektrische machines, toestellen of installaties, andere dan de isolatoren bedoeld bij post 8546; isolatiebuizen en verbindingstukken daarvoor, van onedel metaal, inwendig geïsoleerd
9005	Binocles, verrekijkers, astronomische kijkers, optische telescopen, alsmede onderstellen daarvoor; andere astronomische instrumenten en onderstellen daarvoor, andere dan radioastronomische apparaten
9006	Fototoestellen; flitstoestellen en flitslampen en -buizen, voor de fotografie, andere dan gasontladingslampen en -buizen bedoeld bij post 8539
9011	Optische microscopen, toestellen voor fotomicrografie, cinefotomicrografie en microprojectie daaronder begrepen
9013	Elementen met vloeibare kristallen die als zodanig geen artikelen vormen die elders meer specifiek zijn omschreven; lasers, andere dan laserdioden; andere optische instrumenten, apparaten en toestellen, niet genoemd of niet begrepen onder andere posten van dit hoofdstuk
9025	Densimeters, areometers, vochtwegers en dergelijke drijvende instrumenten, thermometers, pyrometers, barometers, hygrometers en psychrometers, ook indien zelfregistrerend; combinaties van deze instrumenten

BIJLAGE E

TEKST VAN DE OORSPRONGSVERKLARING

Bij het opstellen van de oorsprongsverklaring, waarvan de tekst hieronder is weergegeven, dient rekening te worden gehouden met de voetnoten. De tekst van de voetnoten behoeft echter niet te worden overgenomen.

Bulgaarse versie

Износителят на продуктите, обхванати от този документ (разрешение № ... от митница или от друг компетентен държавен орган ⁽¹⁾) декларира, че освен където ясно е отбелязано друго, тези продукти са с ... ⁽²⁾ преференциален произход.

Spaanse versie

El exportador de los productos incluidos en el presente documento (autorización aduanera o de la autoridad gubernamental competente nº ... ⁽¹⁾) declara que, salvo indicación en sentido contrario, estos productos gozan de un origen preferencial ... ⁽²⁾.

Tsjechische versie

Vývozce výrobků uvedených v tomto dokumentu (číslo povolení celního nebo příslušného vládního orgánu ... ⁽¹⁾) prohlašuje, že kromě zřetelně označených mají tyto výrobky preferenční původ v ... ⁽²⁾.

Deense versie

Eksportøren af varer, der er omfattet af nærværende dokument, (toldmyndighedernes eller den kompetente offentlige myndigheds tilladelse nr. ... ⁽¹⁾) erklærer, at varerne, medmindre andet tydeligt er angivet, har præferenceoprindelse i ... ⁽²⁾.

Duitse versie

Der Ausführer (Ermächtigter Ausführer; Bewilligung der Zollbehörde oder der zuständigen Regierungsbehörde Nr. ... ⁽¹⁾) der Waren, auf die sich dieses Handelspapier bezieht, erklärt, dass diese Waren, soweit nicht anders angegeben, präferenzbegünstigte Ursprungswaren ... ⁽²⁾ sind.

Estse versie

Käesoleva dokumendiga hõlmatud toodete eksportija (tolliameti või pädeva valitsusasutuse luba nr. ... ⁽¹⁾) deklareerib, et need tooted on ... ⁽²⁾ sooduspäritoluga, välja arvatud juhul kui on selgelt näidatud teisiti.

Griekse versie

Ο εξαγωγέας των προϊόντων που καλύπτονται από το παρόν έγγραφο (άδεια τελωνείου ή της καθύλην αρμόδιας αρχής, υπ' αριθ. ... ⁽¹⁾) δηλώνει ότι, εκτός εάν δηλώνεται σαφώς άλλως, τα προϊόντα αυτά είναι προτιμησιακής καταγωγής ... ⁽²⁾.

Engelse versie

The exporter of the products covered by this document (customs or competent governmental authorisation No ... ⁽¹⁾) declares that, except where otherwise clearly indicated, these products are of ... preferential origin ⁽²⁾.

Franse versie

L'exportateur des produits couverts par le présent document (autorisation douanière ou de l'autorité gouvernementale compétente n° ... ⁽¹⁾) déclare que, sauf indication claire du contraire, ces produits ont l'origine préférentielle ... ⁽²⁾.

Kroatische versie

Izvoznik proizvoda obuhvaćenih ovom ispravom (carinsko ovlaštenje br. ...⁽¹⁾) izjavljuje da su, osim ako je drukčije izričito navedeno, ovi proizvodi ...⁽²⁾ preferencijalnog podrijetla.

Italiaanse versie

L'esportatore delle merci contemplate nel presente documento (autorizzazione doganale o dell'autorità governativa competente n. ...⁽¹⁾) dichiara che, salvo indicazione contraria, le merci sono di origine preferenziale ...⁽²⁾.

Letse versie

Eksportētājs produktiem, kuri ietverti šajā dokumentā (muitas vai kompetentu valsts iestāžu pilnvara Nr. ...⁽¹⁾), deklarē, ka, izņemot, kur ir citādi skaidri noteikts, šiem produktiem ir preferenciāla izcelsme no ...⁽²⁾.

Litouwse versie

Šiame dokumente išvardintų prekių eksportuotojas (muitinės arba kompetentingos viešosios valdžios institucijos liudijimo Nr. ...⁽¹⁾) deklaruoja, kad, jeigu kitaip nenurodyta, tai yra ...⁽²⁾ preferencinės kilmės prekės.

Hongaarse versie

A jelen okmányban szereplő áruk exportőre (vámfelhatalmazási szám: ...⁽¹⁾) vagy az illetékes kormányzati szerv által kiadott engedély száma: ...) kijelentem, hogy eltérő jelzs hiányában az áruk kedvezményes ... származásúak⁽²⁾.

Maltese versie

L-esportatur tal-prodotti koperti b'dan id-dokument (awtorizzazzjoni kompetenti tal-gvern jew tad-dwana nru. ...⁽¹⁾) jiddikjara li, hlief fejn indikat b'mod car li mhux hekk, dawn il-prodotti huma ta' origini preferenzjali ...⁽²⁾.

Nederlandse versie

De exporteur van de goederen waarop dit document van toepassing is (douanevergunning of vergunning van de competente overheidsinstantie nr. ...⁽¹⁾) verklaart dat, behoudens uitdrukkelijke andersluidende vermelding, deze goederen van preferentiële ... oorsprong zijn⁽²⁾.

Poolse versie

Eksporter produktów objętych tym dokumentem (upoważnienie władz celnych lub upoważnienie właściwych władz nr ...⁽¹⁾) deklaruje, że z wyjątkiem gdzie jest to wyraźnie określone, produkty te mają ...⁽²⁾ preferencyjne pochodzenie.

Portugese versie

O abaixo assinado, exportador dos produtos cobertos pelo presente documento (autorização aduaneira ou da autoridade governamental competente nº ...⁽¹⁾) declara que, salvo indicação expressa em contrário, estes produtos são de origem preferencial ...⁽²⁾.

Roemeense versie

Exportatorul produselor ce fac obiectul acestui document (autorizația vamală sau a autorității guvernamentale competente nr. ...⁽¹⁾) declară că, exceptând cazul în care în mod expres este indicat altfel, aceste produse sunt de origine preferențială ...⁽²⁾.

Slowaakse versie

Vývozca výrobkov uvedených v tomto dokumente (číslo povolenia colnej správy alebo príslušného vládného povolenia ... ⁽¹⁾) vyhlasuje, že okrem zreteľne označených, majú tieto výrobky preferenčný pôvod v ... ⁽²⁾.

Sloveense versie

Izvoznik blaga, zajetega s tem dokumentom, (pooblastilo carinskih ali pristojnih vladnih organov št. ... ⁽¹⁾) izjavlja, da, razen če ni drugače jasno navedeno, ima to blago preferencialno ... ⁽²⁾ poreklo.

Finse versie

Tässä asiakirjassa mainittujen tuotteiden viejä (tullin tai toimivaltaisen julkisen viranomaisen lupa nro ... ⁽¹⁾) ilmoittaa, että nämä tuotteet ovat, ellei toisin ole selvästi merkitty, etuuskohteluun oikeutettuja ... alkuperätuotteita ⁽²⁾.

Zweedse versie

Exportören av de varor som omfattas av detta dokument (tullmyndighetens tillstånd eller behörig statlig myndighet nr. ... ⁽¹⁾) försäkrar att dessa varor, om inte annat tydligt markerats, har förmånsberättigande ... ursprung ⁽²⁾.

..... ⁽³⁾

(Plaats en datum)

..... ⁽⁴⁾

(Handtekening van de exporteur, gevolgd door de naam van de ondertekenaar in blokletters)

⁽¹⁾ Indien de oorsprongsverklaring door een toegelaten exporteur in de Unie wordt opgesteld, moet het nummer van de vergunning van die exporteur hier worden ingevuld. Indien de oorsprongsverklaring niet door een toegelaten exporteur wordt opgesteld, worden de woorden tussen haakjes weggelaten of wordt niets ingevuld.

Indien de oorsprongsverklaring door een toegelaten exporteur in Singapore wordt opgesteld, moet het unieke entiteitsnummer hier worden ingevuld.

⁽²⁾ Aanduiding van de oorsprong van de producten. Indien de oorsprongsverklaring betrekking heeft op producten van oorsprong uit de Unie, moet de exporteur het lettersymbool "EU" gebruiken. Indien de oorsprongsverklaring geheel of gedeeltelijk betrekking heeft op producten van oorsprong uit Ceuta en Melilla, moet de exporteur dit door middel van het lettersymbool "CM" duidelijk aangeven op het document waarop de verklaring wordt opgesteld.

⁽³⁾ Deze vermeldingen kunnen achterwege blijven indien de gegevens op het document zelf zijn aangegeven.

⁽⁴⁾ Indien de exporteur niet hoeft te ondertekenen, dan hoeft ook diens naam niet te worden vermeld.

GEZAMENLIJKE VERKLARING

BETREFFENDE HET VORSTENDOM ANDORRA

1. Producten van oorsprong uit het Vorstendom Andorra die vallen onder de hoofdstukken 25 tot en met 97 van het geharmoniseerd systeem worden door Singapore aanvaard als producten van oorsprong uit de Unie in de zin van deze overeenkomst.
2. Protocol 1 is mutatis mutandis van toepassing bij het vaststellen van de oorsprong van deze producten.

GEZAMENLIJKE VERKLARING

BETREFFENDE DE REPUBLIEK SAN MARINO

1. Producten van oorsprong uit de Republiek San Marino worden door Singapore aanvaard als producten van oorsprong uit de Unie in de zin van deze overeenkomst.
2. Protocol 1 is mutatis mutandis van toepassing bij het vaststellen van de oorsprong van deze producten.

GEZAMENLIJKE VERKLARING

BETREFFENDE DE HERZIENING VAN DE OORSPRONGSREGELS IN PROTOCOL 1

1. De partijen komen overeen om, wanneer een van beide partijen daarom verzoekt, de oorsprongsregels in protocol 1 opnieuw te onderzoeken en overleg te plegen over de nodige wijzigingen ervan.
  2. De bijlagen B tot en met D bij protocol 1 zullen worden aangepast in overeenstemming met de periodieke wijzigingen van het geharmoniseerd systeem.
-

MEMORANDA VAN OVEREENSTEMMING 1 TOT EN MET 4 EN GEZAMENLIJKE VERKLARING BETREFFENDE
DOUANE-UNIES

MEMORANDUM VAN OVEREENSTEMMING 1

OVER ARTIKEL 16.6 (BELASTINGEN)

Tussen de partijen bestaat overeenstemming dat onder "de bepalingen van deze overeenkomst" als bedoeld in artikel 16.6 (Belastingen), lid 1, wordt verstaan bepalingen waarbij:

- a) een niet-discriminerende behandeling aan goederen wordt toegekend op de wijze en in de mate als bepaald in hoofdstuk twee (Nationale behandeling en markttoegang voor goederen);
- b) de handhaving of de instelling van douanerechten of van belastingen ter zake van goederen wordt belet op de wijze en in de mate als bepaald in hoofdstuk twee (Nationale behandeling en markttoegang voor goederen); en
- c) een niet-discriminerende behandeling aan dienstverleners en investeerders wordt toegekend op de wijze en in de mate als bepaald in hoofdstuk acht (Diensten, vestiging en elektronische handel), afdeling A (Algemene bepalingen), afdeling B (Grensoverschrijdende dienstverlening), afdeling C (Vestiging) en afdeling E (Regelgevingskader), onderafdeling 6 (Financiële diensten).

MEMORANDUM VAN OVEREENSTEMMING 2

OVER HET HONORARIUM VAN ARBITERS

Beide partijen bevestigen met betrekking tot punt 10 van bijlage 14-A dat er tussen hen overeenstemming over bestaat dat:

1. de aan de arbiters verschuldigde honoraria en onkostenvergoedingen worden gebaseerd op normen van vergelijkbare internationale geschillenbeslechtsmechanismen in bilaterale of multilaterale overeenkomsten;
2. zij het precieze bedrag van de honoraria en onkostenvergoedingen overeenkomen vóór hun bijeenkomst met het arbitragepanel overeenkomstig punt 10 van bijlage 14-A; en
3. zij dit memorandum van overeenstemming te goeder trouw toepassen teneinde het functioneren van het arbitragepanel te vergemakkelijken.

MEMORANDUM VAN OVEREENSTEMMING 3

AANVULLENDE BEPALINGEN OP DOUANEGBIED

ARTIKEL 1

Definities

Voor de toepassing van dit memorandum van overeenstemming wordt verstaan onder:

- a) "douanewetgeving": de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen die op het grondgebied van de partijen van toepassing zijn op de invoer, uitvoer en doorvoer van goederen en de plaatsing daarvan onder andere douaneregelingen of -procedures;
- b) "verzoekende autoriteit": een door een partij aangewezen bevoegde douaneautoriteit die op grond van dit memorandum van overeenstemming een verzoek om bijstand indient;
- c) "aangezochte autoriteit": een door een partij aangewezen bevoegde douaneautoriteit die op grond van dit memorandum van overeenstemming een verzoek om bijstand ontvangt;
- d) "persoonsgegevens": alle informatie betreffende een geïdentificeerde of identificeerbare natuurlijke persoon;
- e) "met de douanewetgeving strijdige handeling": elke overtreding of poging tot overtreding van de douanewetgeving; en
- f) "douaneautoriteit": naargelang van het geval, de douaneautoriteiten van Singapore, de douaneautoriteiten van de lidstaten of de bevoegde diensten van de Europese Commissie.

ARTIKEL 2

Toepassingsgebied

1. De partijen verlenen elkaar via hun douaneautoriteiten bijstand in handelsgerelateerde douaneaangelegenheden, op de wijze en onder de voorwaarden als vastgesteld in dit memorandum van overeenstemming, om een correcte toepassing van de douanewetgeving te waarborgen, in het bijzonder door de volgende met de douanewetgeving strijdige handelingen te voorkomen, op te sporen en te bestrijden met betrekking tot:
  - a) goederen die bij invoer in de verzoekende partij zijn aangegeven als uitgevoerd of wederuitgevoerd uit de andere partij, en niet als goederen van oorsprong uit die andere partij;
  - b) goederen die bij invoer in de verzoekende partij zijn aangegeven als goederen van oorsprong uit de andere partij, voor andere doeleinden dan voor de toepassing van tariefpreferenties in het kader van deze overeenkomst.
2. De bijstand in handelsgerelateerde douaneaangelegenheden als bedoeld in dit memorandum van overeenstemming dient ter aanvulling van de bijstand bedoeld in artikel 29 (Administratieve onderzoeken) van Protocol nr. 1 (Betreffende de definitie van het begrip "producten van oorsprong" en methoden van administratieve samenwerking).
3. Onverminderd het bepaalde in lid 2 wordt bijstand in handelsgerelateerde douaneaangelegenheden met betrekking tot goederen die over het grondgebied van de ene partij worden doorgevoerd of op dat grondgebied worden overgeladen en voor het grondgebied van de andere partij bestemd zijn, in de eerste drie jaar na de inwerkingtreding van deze overeenkomst enkel verleend op de wijze en in de mate als bepaald in artikel 27 (Samenwerking tussen bevoegde autoriteiten), artikel 28 (Controle van oorsprongsverklaringen) en artikel 29 (Administratieve onderzoeken) van Protocol nr. 1 (Betreffende de definitie van het begrip "producten van oorsprong" en methoden van administratieve samenwerking). De partijen evalueren de modaliteiten van de bijstand met betrekking tot goederen die over het grondgebied van de ene partij worden doorgevoerd of op dat grondgebied worden overgeladen en voor het grondgebied van de andere partij bestemd zijn, binnen twee jaar na de inwerkingtreding van deze overeenkomst.
4. De bijstand in handelsgerelateerde douaneaangelegenheden laat de regels inzake wederzijdse bijstand in strafzaken onverlet en geldt niet voor informatie die is verkregen krachtens bevoegdheden die op verzoek van een rechterlijke instantie worden uitgeoefend, tenzij deze ermee instemt dat die informatie wordt meegedeeld.
5. Bijstand bij de invordering van rechten, heffingen en boetes valt niet onder dit memorandum van overeenstemming.
6. Elke vorm van bijstand die krachtens dit memorandum van overeenstemming moet worden verleend betreft uitsluitend handelstransacties met betrekking tot een met de douanewetgeving strijdige handeling die niet meer dan drie jaar vóór de datum van het verzoek om bijstand heeft plaatsgevonden.
7. De partijen zijn niet verplicht hun douaneregelingen of -procedures te wijzigen om aan hun verplichtingen ingevolge dit memorandum van overeenstemming te voldoen.

ARTIKEL 3

Bijstand op verzoek

1. Heeft de verzoekende autoriteit een redelijk vermoeden van een met de douanewetgeving strijdige handeling met betrekking tot een van de in artikel 2 (Toepassingsgebied), lid 1, bedoelde categorieën van goederen, dan verstrekt de aangezochte autoriteit haar op haar verzoek een of meer van de volgende soorten gegevens die zij nodig heeft om toe te zien op de correcte toepassing van de douanewetgeving:
  - a) de naam en het adres van de exporteur of diens vertegenwoordiger;
  - b) de verzendgegevens betreffende het aantal containers, de grootte, de naam van het schip en de vervoerder, het land van oorsprong, de plaats van uitvoer en de omschrijving van de lading;
  - c) het classificatienummer, de hoeveelheid en de aangegeven waarde; en
  - d) alle overige gegevens die de partijen noodzakelijk achten om te bepalen of een met de douanewetgeving strijdige handeling heeft plaatsgevonden.

2. Op verzoek van de verzoekende autoriteit deelt de aangezochte autoriteit haar mee:
  - a) of goederen die uit het grondgebied van de ene partij zijn uitgevoerd, op regelmatige wijze op het grondgebied van de andere partij zijn ingevoerd, in voorkomend geval onder vermelding van de douaneregeling waaronder de goederen zijn geplaatst; dan wel
  - b) of goederen die op het grondgebied van de ene partij zijn ingevoerd, op regelmatige wijze uit het grondgebied van de andere partij zijn uitgevoerd, in voorkomend geval onder vermelding van de douaneregeling waaronder de goederen zijn geplaatst.
3. De aangezochte autoriteit is niet verplicht gegevens te verstrekken waarover zij niet reeds beschikt.
4. Voor de toepassing van lid 1 wordt onder een redelijk vermoeden van een met de douanewetgeving strijdige handeling verstaan een vermoeden op grond van een of meer van de volgende soorten ter zake dienende feitelijke gegevens verkregen uit openbare of particuliere bronnen:
  - a) historische gegevens waaruit blijkt dat een specifieke importeur, exporteur, fabrikant, producent of een andere onderneming die betrokken was bij de overbrenging van goederen van het grondgebied van de ene partij naar het grondgebied van de andere partij, niet aan de douanewetgeving van een van beide partijen heeft voldaan;
  - b) historische gegevens waaruit blijkt dat sommige of alle ondernemingen die betrokken waren bij de overbrenging van goederen uit een specifieke productsector van het grondgebied van de ene partij naar het grondgebied van de andere partij, waarbij de goederen vanuit het grondgebied van de ene partij naar het grondgebied van de andere partij werden overgebracht, niet aan de douanewetgeving van een partij heeft voldaan; of
  - c) overige gegevens die volgens de douaneautoriteiten van de partijen in de context van een specifiek verzoek toereikend zijn.

ARTIKEL 4

Ongevraagde bijstand

De partijen kunnen elkaar via hun respectieve douaneautoriteiten, in overeenstemming met hun wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen, op eigen initiatief bijstand verlenen indien zij dit noodzakelijk achten voor de correcte toepassing van de douanewetgeving, in het bijzonder door gegevens te verstrekken omtrent:

- a) activiteiten die met de douanewetgeving strijdige handelingen zijn of lijken te zijn en die van belang kunnen zijn voor de douaneautoriteiten van de andere partij;
- b) nieuwe middelen of methoden die bij met de douanewetgeving strijdige handelingen worden gebruikt;
- c) goederen waarvan bekend is dat zij het voorwerp vormen van met de douanewetgeving strijdige handelingen;
- d) natuurlijke personen van wie of rechtspersonen waarvan redelijkerwijze kan worden aangenomen dat zij bij met de douanewetgeving strijdige handelingen betrokken waren; of
- e) middelen van vervoer waarvan redelijkerwijze kan worden aangenomen dat zij zijn gebruikt, worden gebruikt of kunnen worden gebruikt om met de douanewetgeving strijdige handelingen te verrichten.

ARTIKEL 5

Vorm en inhoud van verzoeken om bijstand

1. De verzoeken in het kader van dit memorandum van overeenstemming worden schriftelijk ingediend. Bij de verzoeken moeten alle documenten worden gevoegd die de aangezochte autoriteit nodig heeft voor de behandeling van het verzoek. In spoedeisende gevallen kunnen verzoeken mondeling worden gedaan, mits zij onmiddellijk schriftelijk worden bevestigd.
2. De overeenkomstig lid 1 ingediende verzoeken bevatten de volgende informatie:
  - a) de naam van de verzoekende autoriteit;
  - b) de gevraagde maatregel;
  - c) het voorwerp en de reden van het verzoek;
  - d) de toepasselijke wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen en andere voorschriften;

- e) zo nauwkeurig en volledig mogelijke gegevens over de natuurlijke personen op wie of de rechtspersonen waarop het onderzoek betrekking heeft;
  - f) een overzicht van de relevante feiten en van het onderzoek dat reeds is uitgevoerd; en
  - g) de redenen voor het redelijk vermoeden van een met de douanewetgeving strijdige handeling.
3. De verzoeken worden ingediend in een officiële taal van de aangezochte autoriteit of in een voor die autoriteit aanvaardbare taal. Dit geldt niet voor documenten die bij het in lid 1 bedoelde verzoek zijn gevoegd.
4. Indien een verzoek niet aan de hierboven vermelde vormvereisten voldoet, kan om correctie of aanvulling ervan worden verzocht. In de tussentijd kunnen conservatoire maatregelen worden gelast.

ARTIKEL 6

Behandeling van verzoeken

1. Om gevolg te geven aan een verzoek om bijstand verstrekt de aangezochte autoriteit, binnen de grenzen van haar bevoegdheden, de reeds beschikbare informatie. De aangezochte autoriteit kan naar eigen goeddunken verdere bijstand verlenen door het nodige onderzoek te verrichten of te doen verrichten.
2. Verzoeken om bijstand worden behandeld overeenkomstig de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen van de aangezochte partij.
3. Daartoe gemachtigde ambtenaren van een partij kunnen, met instemming van de andere partij en onder de door deze gestelde voorwaarden, ten kantore van de aangezochte autoriteit of van een andere bevoegde autoriteit als bedoeld in lid 1 informatie verzamelen over activiteiten die met de douanewetgeving strijdige handelingen zijn of kunnen zijn, die de verzoekende autoriteit voor de toepassing van dit memorandum van overeenstemming nodig heeft.
4. Daartoe gemachtigde ambtenaren van een partij kunnen, met instemming van de andere partij en onder de door deze gestelde voorwaarden, aanwezig zijn bij onderzoek dat op het grondgebied van laatstgenoemde partij wordt verricht.

ARTIKEL 7

Vorm waarin de informatie moet worden verstrekt

1. De aangezochte autoriteit deelt de uitslag van het onderzoek schriftelijk aan de verzoekende autoriteit mee en kan daarbij ter zake dienende bewijsstukken of andere stukken voegen.
2. Deze informatie kan langs elektronische weg worden verstrekt.

ARTIKEL 8

GevalLEN waarin geen bijstand hoeft te worden verleend

1. Bijstand kan worden geweigerd of van bepaalde voorwaarden of eisen afhankelijk worden gesteld wanneer de partij die op grond van dit memorandum van overeenstemming om bijstand is verzocht, van oordeel is dat de bijstand:
- a) haar soevereiniteit zou kunnen aantasten;
  - b) de openbare orde, de veiligheid of andere wezenlijke belangen zou kunnen aantasten, in het bijzonder in de in artikel 9 (Doorgifte van informatie en vertrouwelijkheid), lid 2, bedoelde gevallen; of
  - c) tot schending van een industrieel geheim, een handelsgeheim of een beroepsgeheim leidt.
2. De aangezochte autoriteit kan de bijstand uitstellen indien deze een lopend onderzoek, een lopende strafvervolgning of een lopende procedure zou verstoren. In dat geval pleegt de aangezochte autoriteit overleg met de verzoekende autoriteit om na te gaan of de bijstand kan worden verleend onder door de aangezochte autoriteit te stellen voorwaarden.
3. Wanneer de verzoekende autoriteit om een vorm van bijstand verzoekt die zij desgevraagd zelf niet zou kunnen verlenen, vermeldt zij dit in haar verzoek. De aangezochte autoriteit is dan vrij te bepalen hoe zij op een dergelijk verzoek reageert.

4. In de in de leden 1 en 2 bedoelde gevallen worden het besluit van de aangezochte autoriteit en de redenen ervan onverwijld aan de verzoekende autoriteit medegedeeld.

ARTIKEL 9

Doorgifte van informatie en vertrouwelijkheid

1. Alle informatie die, in welke vorm dan ook, op grond van dit memorandum van overeenstemming wordt verstrekt, heeft een vertrouwelijk karakter of is alleen bestemd voor beperkte verspreiding, afhankelijk van de toepasselijke voorschriften van elk van beide partijen. Zij valt onder de officiële geheimhoudingsplicht en wordt beschermd overeenkomstig soortgelijke informatie onder de desbetreffende wetgeving van de ontvangende partij. De partij die de informatie ontvangt, respecteert het vertrouwelijke karakter ervan.
2. Persoonsgegevens mogen uitsluitend worden doorgegeven indien de ontvangende partij zich ertoe verbindt deze te beschermen op een wijze die passend wordt geacht door de partij die de gegevens verstrekt.
3. Elk van beide partijen houdt procedures in stand om ervoor te zorgen dat vertrouwelijke informatie die wordt verstrekt in verband met het beheer van haar douanewetgeving, met inbegrip van informatie waarvan de openbaarmaking schade zouden kunnen toebrengen aan de concurrentiepositie van de persoon die de informatie verstrekt, als vertrouwelijke informatie wordt behandeld en tegen ongeoorloofde openbaarmaking wordt beschermd.
4. De partij die de informatie ontvangt, gebruikt deze uitsluitend voor de in het verzoek vermelde doeleinden. Indien een partij dergelijke informatie voor andere doeleinden wenst te gebruiken, moet zij de autoriteit die de informatie heeft verstrekt vooraf om schriftelijke toestemming vragen.
5. De partij die de informatie ontvangt, mag deze in voorkomend geval in administratieve of gerechtelijke procedures gebruiken, op voorwaarde dat alle informatie die door de partij die de informatie heeft verstrekt als gevoelig is aangemerkt, niet zonder schriftelijke toestemming van laatstbedoelde partij wordt gebruikt.
6. Onverminderd het bepaalde in lid 5 wordt alle door de ene partij aan de andere partij verstrekte informatie niet zonder schriftelijke toestemming van de partij die de informatie heeft verstrekt bekendgemaakt aan de massamedia of aan andere personen of entiteiten dan de douaneautoriteiten van de verzoekende partij, gepubliceerd of anderszins openbaar gemaakt.
7. Wanneer een partij de door haar verkregen informatie uitsluitend mag gebruiken met toestemming van de partij die de informatie heeft verstrekt als bedoeld in de leden 4, 5 en 6, is het gebruik hiervan onderworpen aan de door deze partij vastgestelde beperkingen.

ARTIKEL 10

Kosten van de bijstand

1. Alle gewone uitgaven in verband met de behandeling van het verzoek komen voor rekening van de partij die het verzoek ontvangt. De uitgaven voor deskundigen, getuigen, tolken en vertalers, voor zover van toepassing, komen voor rekening van de partij die het verzoek doet.
2. Wanneer gedurende de behandeling van het verzoek blijkt dat buitengewone of aanzienlijke uitgaven nodig zijn om aan het verzoek te kunnen voldoen, plegen de partijen onderling overleg om de voorwaarden vast te stellen waaronder de behandeling van het verzoek plaatsvindt of wordt voortgezet.

ARTIKEL 11

Tenuitvoerlegging

1. Dit memorandum van overeenstemming wordt ten uitvoer gelegd door, wat betreft Singapore, de douaneautoriteiten van Singapore en, wat betreft de Unie, de bevoegde diensten van de Europese Commissie en, in voorkomend geval, de douaneautoriteiten van de lidstaten. Zij stellen alle praktische maatregelen en regelingen voor de toepassing daarvan vast, rekening houdend met de geldende voorschriften, met name op het gebied van de gegevensbescherming.
2. De partijen plegen onderling overleg en stellen elkaar in kennis van alle uitvoeringsbepalingen die op grond van dit memorandum van overeenstemming worden vastgesteld.
3. De partijen komen, gelet op de beperkte middelen van hun douaneautoriteiten, overeen verzoeken tot het strikte minimum te beperken.

ARTIKEL 12

Andere overeenkomsten

Rekening houdend met de respectieve bevoegdheden van de Unie en de lidstaten geldt voor dit memorandum van overeenstemming dat:

- a) het de verplichtingen van de partijen uit hoofde van andere internationale overeenkomsten of verdragen onverlet laat;
- b) het wordt geacht een aanvulling te vormen op alle overeenkomsten inzake wederzijdse administratieve bijstand in douaneaangelegenheden die tussen afzonderlijke lidstaten en Singapore zijn of kunnen worden gesloten, waarbij het voorrang heeft op de bepalingen van dergelijke overeenkomsten die eventueel onverenigbaar zijn met dit memorandum van overeenstemming; en
- c) het geen afbreuk doet aan de bepalingen van de Unie betreffende de doorgifte, tussen de bevoegde diensten van de Europese Commissie en de douaneautoriteiten van de lidstaten, van gegevens die op grond van dit memorandum van overeenstemming zijn verkregen en die van belang kunnen zijn voor de Unie.

ARTIKEL 13

Overleg

1. De partijen plegen ten aanzien van vraagstukken in verband met de toepassing van dit memorandum van overeenstemming onderling overleg in het kader van het overeenkomstig artikel 16.2 (Gespecialiseerde comités) opgerichte Douanecomité om deze op te lossen.
2. Het bepaalde in hoofdstuk veertien (Beslechting van geschillen) en hoofdstuk vijftien (Bemiddelingsmechanisme) is niet van toepassing op aangelegenheden die verband houden met dit memorandum van overeenstemming.

MEMORANDUM VAN OVEREENSTEMMING 4

WEDERZIJDSE ERKENNING VAN PROGRAMMA'S VOOR GEAUTORISEERDE MARKTDEELNEMERS

Onder verwijzing naar artikel 6.3 (Samenwerking op douanegebied), lid 2, onder d), en artikel 6.17 (Douanecomité), lid 2, hebben de partijen de volgende overeenstemming bereikt:

De partijen zijn het erover eens dat het in hun wederzijds voordeel is om samen te werken bij het versterken van de veiligheid van de toeleveringsketen en het bevorderen van de rechtmatige handel.

De partijen streven naar wederzijdse erkenning van hun respectieve programma's voor geautoriseerde marktdeelnemers. Zij maken, bij besluit van het overeenkomstig artikel 16.2 (Gespecialiseerde comités) opgerichte Douanecomité, afspraken over de wederzijdse erkenning van hun respectieve programma's voor geautoriseerde marktdeelnemers.

De partijen komen overeen een begin te maken met de werkzaamheden met het oog op de wederzijdse erkenning van hun respectieve programma's voor geautoriseerde marktdeelnemers.

De partijen stellen alles in het werk wat redelijkerwijze in hun vermogen ligt om idealiter een jaar, doch niet later dan twee jaar na de inwerkingtreding van deze overeenkomst overeenstemming te bereiken over de wederzijdse erkenning van hun respectieve programma's voor geautoriseerde marktdeelnemers.

GEZAMENLIJKE VERKLARING

betreffende douane-unies

1. De Unie wijst erop dat de landen die een douane-unie tot stand hebben gebracht met de Unie, de verplichting hebben het gemeenschappelijk douanetarief en gefaseerd ook de preferentiële douaneregeling van de Unie over te nemen, waartoe zij de nodige maatregelen treffen en met de betrokken derde landen op basis van wederzijds voordeel over overeenkomsten onderhandelen.

De Unie heeft Singapore dan ook verzocht onderhandelingen te openen met de staten die een douane-unie met de Unie hebben gevormd en waarvan de producten niet voor de tariefconcessies krachtens deze overeenkomst in aanmerking komen, teneinde bilaterale overeenkomsten te sluiten waarbij een vrijhandelszone wordt ingesteld overeenkomstig artikel XXIV van de GATT 1994.

2. Singapore heeft verklaard dat het vanaf de datum van ondertekening van deze overeenkomst onderhandelingen met de betrokken landen zal openen teneinde bilaterale overeenkomsten te sluiten waarbij een vrijhandelszone wordt ingesteld overeenkomstig artikel XXIV van de GATT 1994.

ISSN 1977-0758 (elektronische uitgave)
ISSN 1725-2598 (papieren uitgave)

Bureau voor publicaties van de Europese Unie
2985 Luxemburg
LUXEMBURG

